

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

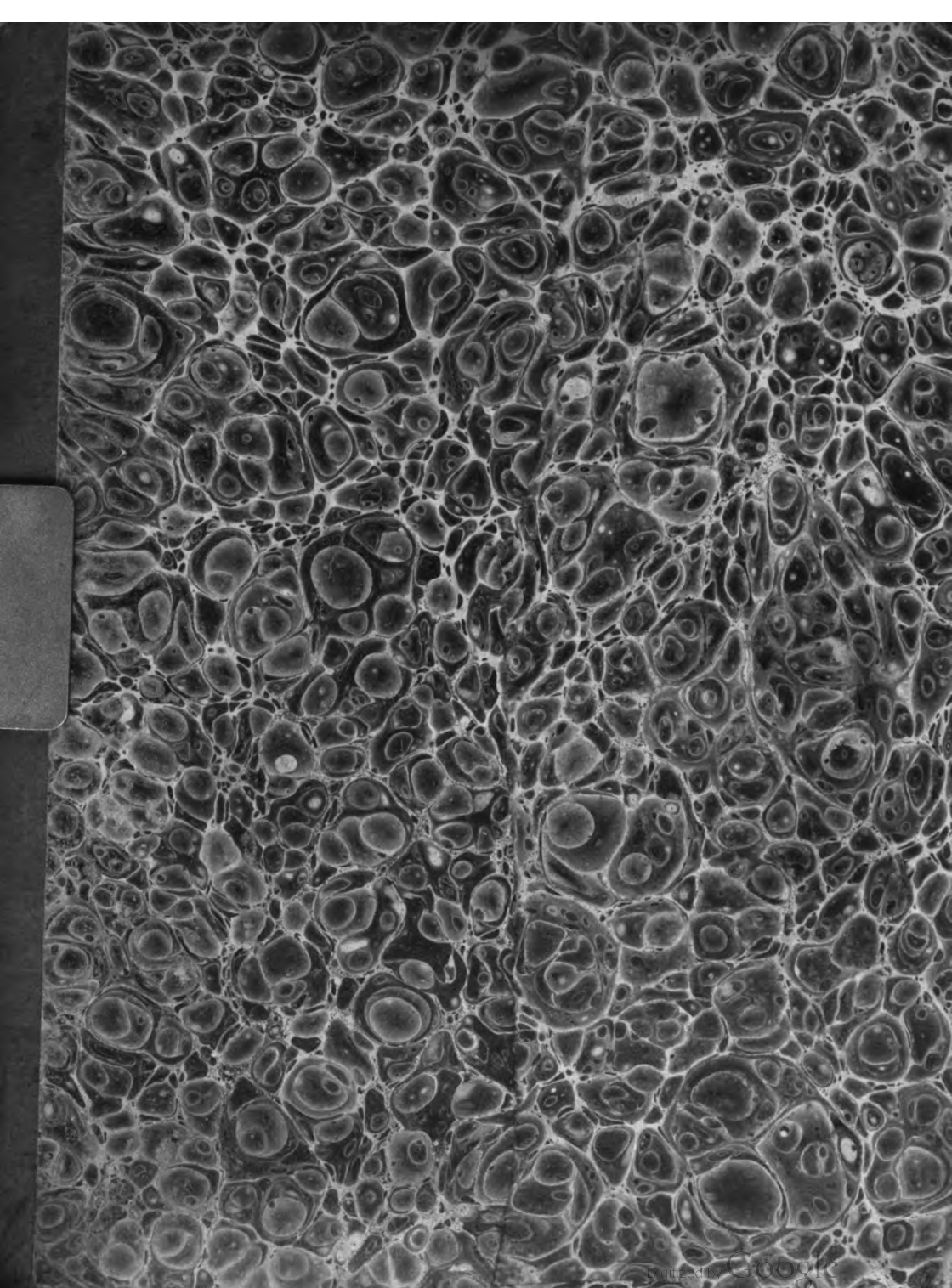
We also ask that you:

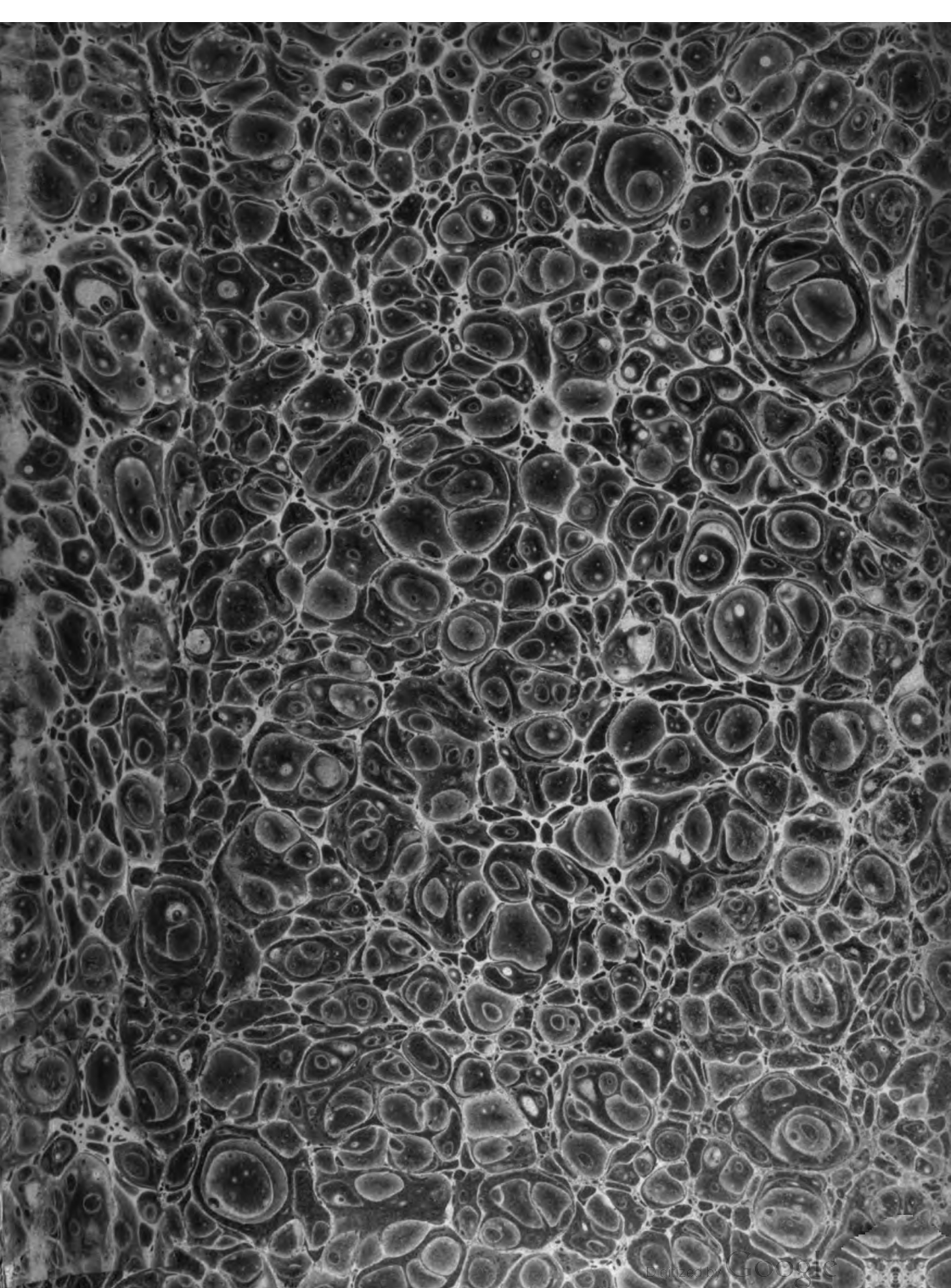
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

AK 400 / 15

ANTIQUÆ
MUSICÆ

AUCTORES

SEPTEM.

GRÆCE ET LATINE.

MARCUS MEIBOMIUS

Restituit ac Notis explicavit.

VOLUMEN I.

BIBLIOTHEQUE

Les Fontaines

60 - GRANTILLY

AMSTELODAMI,
Apud Ludovicum Elzevirium,

MDCLXXII.

S E R E N I S S I M Æ
P R I N C I P I
C H R I S T I N Æ,
S V E D O R V M , G O T T H O R V M ,
V A N D A L O R V M Q V E
R E G I N Æ , &c.

Ntiquissimam disciplinam,
Musica, quæ mortalium
ingenia primis mundi se-
culis ad virtutem & hu-
manitatem excitavit, o-
mnibus exercuit, ex veterum scriptorum
rueribus, quibus hætenus sepulta ja-
cuit, erutam, tibi, S E R E N I S S I M A D O-
M I N A, consecrandam existimavi. Cum
enim divina mens tua omnibus literis,
quæ ad comparandam sapientiam condu-
cunt, vehementer delectetur, illa in pri-

mis disciplina , quæ suo ambitu omnem
olim eruditionem ac sapientiam comple-
tebatur, veneranda videbare. Musica ea
est, ars æternis naturæ legibus adstricta,
quam qui callebat, doctus idem ac sapiens,
& fortis habebatur. Hanc Reges olim &
summi Principes didicere ; hanc publice
& privatim exercuere. quod nihil ad vir-
tutes Heroïcas accendendas , propositis
veterum Heroum laudibus utilius existi-
marent ; nihil ad tranquillandum animum
augustius. Quantum vera sapientia , at-
que invicto animi robore cæteros morta-
les Reges atque Duces antecellebant, tan-
to majore studio suum prius animum ;
quæ omnium victoriarum potissima est ;
ad omnem virtutem suscipiendam Musi-
ca domuerant. Moysem , Israëlitici popu-
li Ducem , etiam divino testimonio maxi-
mum , hac disciplina eruditum fuisse Phi-
lo

lo tradidit ; cujus quoque Soror in decan-
tando hymno , ob præstitum liberationis
beneficium , reliquis mulieribus præivit.
Davidem non montes , non silvas atque
feras : quod de Orpheo cecinit antiquitas :
divina quadam canendi solertia traxisse le-
gimus ; sed furiosum Regis animum , po-
tentissimo hoste infessum , domuisse. Hac
Achilles , omnium qui ad Trojam militari
laude claruerunt , dux fortissimus , ad o-
mne virtutis exercitium , nervos animi
vel intendebat , vel remittebat . Innu-
meros alios commemorare possem , nisi
cum tuo fastidio , S A P I E N T I S S I M A
D O M I N A , in re nota versaturus essem.
Pythagoricos omnes hanc & didicisse &
exercuisse ; ut non plures inter illos Phi-
losophi extiterint quam Musici ; tibi no-
tum. & ab omni literarum memoria , sa-
pientiæ & eruditionis laude commenda-

tissima nomina, Pythagoras, Platones, Aristoteles, Aristoxenos, Plutarchos, Cl. Ptolemæos, Augustinos, Boëthios, aliofque, tam profanos quam Ecclesiasticos Scriptores, hanc vel invenisse vel illustrasse. Cum autem barbaris in imperium irruentibus, fatali illi ruinæ una fuerit involuta; te, SAPIENTISSIMA DOMINA, feliciter regnante; barbarie profligata; Musis undique revocatis; caput rursus adtollere conatur. Te CHRISTINA, (patere tuo nomine literatus orbis pro Mæcenatis in posterum utatur) quæ & judicium de ipsa ferre possis, & omni veterum sapientia impense delecteris, in lucem hominum, & conspectum publicum redire gaudeat. Veterum Musicorum notas decantandis laudibus tuis, quæ non tam veterum exempla exprimunt, quam nova posteris exhibent, literato orbi restitu-

stitutas exhibebit. Hanc testandæ tibi humillimæ devotionis occasionem nactus, inter alios, qui stupendam virtutum tuarum harmoniam publice admirantur, comparere volui; ne, cum tam æquabili regni tui circulum impetu torqueas, ut virtutum tuarum suavissimo concentu impulsæ non tantum omnium ordinum subditi tui, tibi HYPATÆ dia pason, dia pente ac dia tessaron consonent, sed etiam reliquus orbis una abripiatur, solus concentus illius magnitudine non obstupuisse viderer.

Tibi,

SERENISSIMA DOMINA,

devotissimus,

M. MEIBOMIUS.

CONTINENTVR

I. VOLUME.

I. ARISTOXENI HARMONICORVM ELEMEN-
TORVM LIBRI III.

II. EYCLIDIS INTRODVCTIO HARMONICA.

III. NICOMACHI GERASENI, PYTHAGORICI,
HARMONICES MANVALE.

IV. ALYPII INTRODVCTIO MVSICA.

V. GAVDENTII, PHILOSOPHI, INTRODVCTIO
HARMONICA.

VI. BACCHII SENIORIS INTRODVCTIO ARTIS
MVSICÆ.

II. VOLUME.

ARISTIDIS QVINTILIANI DE MVSICA
LIBRI III.

& MARTIANI CAPELLÆ DE MVSICA
LIBER IX.

L E C T O R I B E N E V O L O.

*A*ntiquam Musicam ; ipso nomine & vetustate venerabilem, restituere in his auctoribus sum conatus. Quisquis profundas veterum contemplationes, & divina in reliquis artibus inventa miraris, hic de veteribus nova quadam expecta. Musurgorum vulgus, sat scio, ipse titulus absterrebit. qui non antiquos Musica auctores quarit, sed novos ; & sapissime vere tales invenit. Novos errorum commentarios, & opinionum portentia, in primis cum veteres explicare adgrediuntur. quos ubi magno ingenii molimine intelligere nequiverunt, novo more barbaros vocant. Quod si quis veteres elegantes, & in omni Musices parte constituenda, circumspectos fuisse putet, inelegans, & Græcarum rerum ineptus admirator censetur. Sic converso vocabulorum usu luditur. Barbaros Græci reliquos populos olim vocabant, quod ad suam elegantiam in omni rerum ac scientiarum tractatione non accederent : nunc barbaros novi homines Græcos nominant, non alia de causa, quam quod illos non intelligant. Multa sunt, erudite Lector, de quibus te hic admonendum duxi ; sed cum forsitan properes, & an utilitatis aliquid ex antiquis Musica scriptoribus hauriri possit, scire desideres, de quibusdam recentiorum musurgorum erroribus in ipso limine te admovebo. Quanta incertitia nostri temporis scriptores laborant, in ultimis tibi voluminibus, qua de hac scientia, recentiorum more ac methodo, scripta sunt, ostendam. Musicam, Græcam disciplinam, quam hactenus Græce doctissimorum virorum vix ullus atrectare ausus fuit, sine ulla ferme Græca litteratura, nullo Græcorum Musico-
rum lecto, tradere adgressus est vir Cl. Athanasius Kircherus. Fateor non tantum me miratum ex celeberrimo orbis terrarum loco, Romæ, tantum ineptiarum adferri potuisse ; sed etiam à tanta fama viro. Quod si ita in literarum studiis & antiquitatis pergatur, converso rerum ordine, barbariem ex Italia, politissima gentis sede, in omnem Europam diffusam videbimus. Nec sphalmata typographica, & stupendam
* * corre-

LECTORI BENEVOLO.

correctoris ositantiam in eo opere admirabor, sed errores, ab ipso auctore profectos, undecunque etiam sua transcripserit, indicabo. Si quis communes literas iuvandi amor, si quod studium liberandi imperitam juventutem, totamque adeo literariam rempublicam, infinitis erroribus; ignoscet mihi vir doctissimus, si qua summa cum admiratione legi, sine ira atque studio, quorum causas me procul habere non ignorat qui me noxipit, hic refellam. Quod si errasse deprehendar, ante omnes rogatum volo ipsum Kircherum, ut antequam latius errores serpent, & studiosorum animos intricent, nugae nostras publice corrigat, & explodat. Modum itaque aliquem interpretandi veteres auctores, qui Musica suis operibus inseruerunt, videbimus in loco Vitruvii, qui est libro V cap. 5. Harmonices doctrinam brevem ac solidam, ex Aristoxeno depromptam, praeferat Vitruvius, ut echeorum, quae in theatris apto ordine ac loco collocari volebat, consonantias doceret. Totam illam doctrinam musicae fixis mendis, communi reliquis auctoribus falso, obscurata ad nos pervenit. quam pristinae integritati suae restituere ante tres annos laboravi. Kircherus, qui laudando comatu ad veterum quoque auctorum difficiliora loca explicanda curas suas extendit, ex Philandro aliquam explicationem hic adfert, & item de suo quadam adtexit, sed plane erronea. Primum vult pagina 284 libri IX, echea, quae in extremis cornibus collocantur, & neten hyperbolaon sonant; ad illud quod in medio est, & hypaten hypaton sonat, consonare bis dia pason, quae est in ratione quadrupla. Quod quam absurdum sit in antiqua Musica, ex nostris in hunc Vitruvii locum notis pag. 261. perspicitur. Nulla unquam Musicae aetas fuit, qua hypate hypaton ad neten hyperbolaon bis dia pason consonaret. quamvis hypate ad neten in heptachordo lyra, & deinde octachordo, dia pason fecerit. ut monstravi in notis ad Nicomachum pag. 52. Hunc errorem hic ubique repetit Kircherus. Sic enim pergens secunda vasa ad maximum; quod in medio est, & hypaten hypaton sonat; dia pason ac dia pente in ratione tripla consonare statuit. atque eadem rationatione de ceteris. Vbi quarta vasa enumerat, Vitruvii locum, vere corruptum, emendare conatur. Itaque ex verbis, quarta dia tessaron ad neten synemmenon, voces dia tessaron ejiciendas censet: expungenda, inquit, est dictio dia tessaron. Ego pro illis scribendum docui, dia pente.

LECTORI BENEVOLO.

pente. *Quam autem insignis est error, quem ibi Kircherus non reperit, sed committit, cum vasa netes synemmenon ad maximum, seu hypates hypaton, dia pason consonare putat. Annon primis Harmonica elementis, quæ in veteribus ubique obvia habemus, quæque in systemate veterum cum Guidonis comparato ad Euclidem exposuimus, plane hac aduersantur? De vasis quinto loco positis, vix adsequor, quia dicere velit. χαλκὸς ἡχῶν, καὶ κύμβαλον ἀλαλάζον. Sed iis diutius immorari nolo, quod in notis nostris ad Vitruvium perspicue sunt exposita. Vulgaribus literis illa ecchea hic ex Vitruvii mente sic notabo: a a. e. b. d. a. E. B. unde Kircheri diagramma corrigi poterit. Porro illa ecchea non uno tempore ac momento pulsa concentum edidit, sed deinceps unum post alterum, prout actoris vox ad hæc vel illa allideret. Neque enim actor voce sua ita verberare potuit ærem, ut omnia ecchea simul sonarent, sed corpus semper movens, ac in gyrum flectens, ut omnibus spectatoribus satisfaceret, nunc hæc nunc illa pulsavit. Hoc tamen aliter statuere videtur Kircherus pag. 288. qui illa sua enumeratione summo errori, tam secundum recentiorum quam veterum Harmonicam, se implicat, quod, cum duodecimam & undecimam, ut vocant, secunda vasa & tertia ad medium consonasse velit, tonus intermedius sua dissonantia concentum illum impedierit. Sed de his alibi agemus. Pagina 289. Vitruvium inscitia arguere conatur. sed hæc, cum Vitruvium summa cum ratione in iis versatum nota nostra probent, Divi Augustini exemplo, ipsi retractanda relinquimus. Aliquid de toto opere, quod studiosus lector in primis requireret, dicendum videtur. Illud num summo illius labore, an nullo; conscriptumne, an exscriptum dicere debeam, ipse dubito. Hoc dicam, in prioribus libris, ubi veterem & novam Musicam attingit, nihil novi ipsum adferre, nisi nova sua errata; tam in verbis, quam ipsis rebus. Primum enim vocabula barbara, & male inflexa, quæ recentiores musurgi omnes adhibent, non tantum ipse retinuit, sed & nova male formavit. Sed hoc nomine forsitan ipse in primis accusandus videbor, quod multa novis vocabulis, & aliter inflexis interpretatus dicar, quorum exempla apud idoneos scriptores non occurrant. Paucis illa videbimus, à minimis incepturi. Ditonus, tritonus, non tantum vulgo scriptorum musicorum usurpantur, sed etiam doctis viris, & prisca Latinitatis studiosissimis. Hæc*

LECTORI BENEVOLO.

ego inflexi ditonum, tritonum, neutro genere, quod scirem nullum locum ex ullo Latino scriptore, qui Cassiodoro non sit inferius proferri posse, quo illa masculo genere usurpata monstrantur. De Gracis hoc adfirmare possum, semper etiam in corruptissimis libris me invenisse διττον, τεττον, quemadmodum huiusmodi alia omnia, isto genere posita reperiuntur. Porro hemitonium scribere malui, quam semitonium; quod antiquissimos quosque illo potius quam hoc usus viderem. Semitonium enim ex iis vocabulis est, quae hybridas Grammatici vocant, & ex duabus linguis nata. cuiusmodi ut monstrofa, ex casta Latini sermonis civitate docti viri cum ratione ejiciunt. Si qui probum vocabulum illud censent, cur non eadem compositionis lege dicunt semistichium pro hemistichium, trihemitonium pro triemitonium, peritonum pro diatonum? Quare Boethio, ejusque sectatoribus, hoc inscite compositum vocabulum relinquemus; & cum Vitruvio, Censorino, Macrobio, Martiano Capella, Cassiodoro, hemitonium ex Graco ἡμιστόνιον retinebimus. ut hemisphaerium, quod Varro habet, ex ἡμισφαίριον, inflexum. Eodem modo ex Gracis scribimus diphthongus, non biphthongus. & sic de aliis. nec ex tetrachordum ullus fecit quadrichordum, quamvis illud majori jure potuerint, quod τὸ chorda Latina civitate jamdudum fuerit donatum. Præterea novo etiam more scribere videbor parypate, non parhypate, cum adspiratione intermedia; quod omnes recentiores ex depravatis superiorum temporum barbarie libris mordicus retinent. Hoc tamen, tanquam pure Gracum vocabulum sine adspiratione scribere non dubitavi, quod etiam in aliis hoc fieri observassem. quippe recte scribitur Philippus, non Philhippus. Xanthippus, non Xanthhippus. Sic Chrysippus, Aristippus, Cratippus; & in adpellativis, triemimeris, penthemimeris. tetraëdrum. Non tamen ignoro, in quibusdam vocabulis adspirationem retineri, ut in, exhedra, polyhystor. sed cum optimi libri quoque habeant exhedra, polyystor, iisque ratio etiam accedat, non dubitem h illud expungere. Alioqui si illa τὰ h insertio in medio compositi Graci, Latinis literis exarati, locum haberet, scribendum esset, synhaphe, hemiholius, anhomala. atque huiusmodi multa alia. Deinde in probe editis libris quoque invenies, triemitonium; ut apud Censorinum, Macrobiū,

Mar-

LECTORI BENEVOLO.

Martianum. Illam itaque adspirationem plane à barbaris hominibus inferendam censeo, qui pleraque vocabula Græca; quædam etiam Latina, eo ipso deformarunt. De pure Latinis notum, quomodo quædam verba illam adspirationem habeant, ut, anhelò. & necessitatis causa, antehabeo, inhio. alias confundenda cum ante abeo. cum iniet pro inhiet. Venio ad majoris momenti vocabula, quæ primus, felici, spero, sidere Latina civitati, adeoque Mathematicis, restituo. Illa sunt, supertertius, superquartus, superoctavus, pro sesquitercius, sesquiquartus, sesquioctavus. quæ summa cum inscitia, & doctrinæ intricatione, hætenus à doctissimis viris sunt usurpata. Sed de iis alio loco sum dicturus. Adeo autem illa placere, ut ad eundem formationis modum, novo vocabulo Latinam Linguam ditare voluerim. Nam ut Græcorum Πιμώρον Latini dixerunt superparticulare; ita illorum Πιμωρὲς vocarem superpers. ut expers, quod ab ex & pars compositum, a in e, soni gratioris causa, mutato. Idem factum videmus in iners, ab in & ars. item solers. sic quoque superstes est ex superstas. Scribo quoque semper dia tessaron, dia pente, dia pason; disjunctim duabus vocibus. contra quidem quam in omnibus impressis libris invenitur; non vero quam ratio illa scribenda esse dicet. Cum enim in Græcis duo sint distincta vocabula, quæ hic nulla compositione coalescere potuerint, in Latinis idem sequendum putavi. Ejusmodi duarum vocum vocabula multa habent Græci Medici, cum sua ἀνλδοτὰ & Πιτῆματα vocant Διὰ μέλων, ex malis. Διὰ καρπών, ex nucibus. βηχικὸν τὸ δι' ὀφθαλμῶν, ad tussim efficax, quod ex ervis dicitur. Hac, & forsitan multa alia, mutasse ipsis dicar contra auctoritatem, non veterum; quos nunquam legerunt, saltem non intellexerunt; sed recentiorum, ut Glareani, Zalina; & præstantissimi scriptoris Musici, Ioa. Baptista Donii, Patricii Florentini; quo nostro ævo nemo doctius, nemo politius, de Musica scripsit. Qui si majus à Græca litteratura, & in primis disciplinis Mathematicis, præsidium habuisset, majora præstitisset. Errores ejus non paucos indicabo, ubi de Tonis veterum ad Bryennium, vel Cl. Ptolemaum sum dicturus. Iam pergendum esset ad ea, quæ contra veterum auctoritatem mutantur in vocabulis, quæ sunt rerum nota, recentiores. Sed hanc exerci-

LECTORI BENEVOLO.

tationem relinquam viris doctis, & Græca Lingua professoribus, qui novum Lexicon Græco-barbarum ex uno hoc opere Kircheri colligere poterunt. Hujusmodi est primum totius operis, ne diu queras, ipsa illius inscriptio, ΜΥΣΥΡΓΙΑ. ut quodam omine totam inde molem operis censes. Illo utitur pro, Opus de Musica. nulla Scriptoris Græci auctoritate, sed & repugnante compositorum vocum usu. Significant enim, operationem musicam. In his septem auctoribus, quos nunc edimus, bis tantum reperitur, libro II Aristidis, pag. 102. ubi dubia scriptura est, & rectius legetur μουσικῆς. deinde pag. 108. quem locum Kircherus notabit. Caterum Cantrices olim & Psalteria, quæ adhibita saltatione theatri in primis inserviebant, & magnatibus, Græcis μουσουργοὶ vocabantur. Insignem Suida locum hic adscribam: Μουσουργοί. ψάλτραι. αἱ δὲ μουσουργοί, βάρβαροι ἦσαν γυναικες. ὄνομα αὐταῖς Πιχώλεον ζάρβα. καὶ τῶν αἱ μὲν αὐλῶσιν. (unde Hesychius: μουσουργός, ὁ αὐλῆης.) αἱ δὲ ψάλτραι πνύχχορδω. αἱ δὲ ἐπὶ αὐλῶσιν ψαλτῆρες. αἱ αὐταὶ δὲ καὶ προσάδουσι τῷ ψάλμῳ. ὁ ψαλμός ἔστι πρὸς τὸ ᾠδῶν ἐχθὲς πνιγμῶν τὸ μέλῳ, καθάπερ παρ' ἑλλήσιν· ἀλλ' ἐστὶν οἱ ἐδύσιμον εἶναι τῇ ᾠδῇ. καὶ λήγοντι μὲν ἔπειτα τῷ βασιλεῖ, καὶ ἡ ᾠδὴ ξυμπεπνέει. ὅπῃ δὲ ἐγγεῖται κελεύσκειν, αὐτοῖς ἡρχοῖτο ἄδειν καὶ ψάλλειν. Pro ἐδύσιμον plane scribendum ἐνδόσιμον. ex eodem Suida in voce Ἐνδόσιμον. Optime Hesychius: Ἐνδόσιμον, τὸ πρὸ τῆς ᾠδῆς κινῆμα. Hæc autem verba vix Latine reddemus; certe non ita rotunde. Verto: Μουσουργοὶ (Cantrices) Instrumentis canentes. Erant autem musurgæ feminæ barbaræ, & sua lingua vocabantur Zarba. Illarum aliæ tibia canunt; aliæ, pentachordo; aliæ heptachordo psalterio. Eædem quoque instrumentali cantui accinunt. Porro instrumentalis cantus melodiam non habet odæ congruenter factam, quemadmodum apud Græcos; sed odæ, tanquam præludium, præmittitur. Et simulac Rex bibere desisset, etiam oda una desinebat; ubi autem infundi sibi præcepisset, statim canere voce & instrumentis incipiebant. Hinc clarum est, quid sit μουσουργία. nempe hujusmodi cantatio, & actio cantandi & psallendi; non autem Opus, quod Musicam Theoreticam & Practicam complectatur. Si tracta-

LECTORI BENEVOLO.

tu quodam describere voluisset actionem Muscam, in solemni quodam Feste, ut Natalis Christi, Roma exhibitam; quanta cum concinnitate, & chororum apta distributione à peritissimis cantoribus fuisset administrata, bene hunc titulum fecisset: Musurgia Natali die Christi Roma exhibitae, & descriptae ab Ash. Kirchero. Quod si artem ipsam adornandi, & administrandi choros, omnemque concentum Muscum; qua decus choris Musicis conciliari posset, & auctoritas surgere cantoribus, conscribere vellet: quo nimirum modo, & quo loco chori sint disponendi, qui cantores, & quo numero singulis vocibus, ut vocant, adhibendi, ne alter alterius vocem opprimas, & sit de ceteris; optime illud opus inscriberet, Musurgicam. vel pluralivo numero, Musurgica Kircheri. Sic Graeci scripsere de Harmonia, & Harmonica. de Chirurgia & Chirurgica. aliisque artibus & scientiis. Nunc per singulas paginas eundum esset, sed nimis mihi tædio scribendi labore, & Lectori erudito legendi. Si errorum silvas cadere cupias, prius legat veteres; quibus intellectus hoc minime difficile videbit. Quaedam nescio an Kirchero tribuere debeam, ut cum pag. 118. sic legitur: Quæri autem hoc loco posset, cur infra hypaten hypaton tonum integrum posuerit Guido. Certe adeo hoc absurdum in Musica, ut ab insulsissimo correctore, vel librario hoc admissum putem. pro posuerit Guido, scribe, posuerint antiqui. Guido tonum præterea infra hunc, seu proslambanomeni sonum, adsumsit. de quo postea aliquid dicetur. Huiusmodi crassissimum peccatum est pag. 133. Aristoxenus semitonia putat esse dimidia tonorum. Hunc secutus Martianus Felix turpiori adhuc errore lapsus deprehenditur, qui non modo tonum in duas æquales, sed in 3 & 4 dirimit atque secat partes. Quem turpiorem errorem ab hoc viro proficisci potuisse censebimus, qui Martianum, pedarium scriptorem, qui ex Aristide sua transcripsit, nec ubique satis feliciter, nova hic molitum putat? An ille unquam legit Aristoxenum, aut ullum ex antiquis? An Boëthium, qui claris verbis hanc toni divisionem Aristoxeno quoque tribuit libro V cap. 15? Ex hoc certe loco vere cognovi, antiquorum nullum ne ita quidem ipsum legisse, ut historiam Musices inde disceret; tantum abest ut ad difficiliora loca intelligenda animum intendisset. Vix ne, erudite lector,

Etor, interpretationes scitās chordarum? ecce pag. 117. λιχωνὸς ὑπαλῶν,
 disjunctiva (pro index) principalium. Ὠργανη σασημεδίων, proxima
 prima connexarum. Hujusmodi non sexcenta, sed millena in hoc opere in-
 venies, & liberali auctario adhuc auctum numerum, si colligendi labo-
 rem suscipias. Hic autem mirare, quod recte scriptum invenias verbum
 σασημεδίων, inde forsan quod hoc ex alio sit desumptum, vel ab alio sup-
 peditatum. uti recte illa ipsum habere vidi, quæ ex Glareano, de Caus,
 aliisque transcripsit. Alias toto in opere vel σασημεδίων invenies, vel
 σασημεδίων, quod etiam cum aliis errorum portentis ari. incisum pag. 541.
 vel σασημεδίων. Alterutrum hinc concludes, vel Græce ultra pueriles
 annos ipsum non sapere, vel pueros hoc opus ex ipsius autographo exscri-
 psisse, qui pro libitu id semper mutant. Quis enim hæc ubique à typo-
 graphorum operis peccata credet, cum etiam ari eadem incisa habeantur?
 An vero non meram hæc barbariem sapiunt; ut vere barbara
 Græcorum nomina fuisse (quod pag. 213. ausus fuit dicere Kircherus)
 lector Musicarum rerum ignarus iudicet? In una illa tabula pag. 541.
 facile ducenta errata numerabis. Quam illud quoque turpe ibidem est,
 quod juxta μέσων, & sequentes chordas, ponuntur literæ a b c. pro
 a b c d. Hoc forsan scire desiderabis lector, cur bina dumtaxat genera,
 Diatonum & Chromaticum proferat Kircherus, ego enarmonium insu-
 per addam? Breviter dicam. In omnibus scriptis codicibus, qui hæte-
 nus inveniri potuerunt, septem amplius integri modi in fine enarmonii
 desiderantur. quos cum restituere non posset Kircherus, satius putavit,
 totum illud genus omittere. Fateor, cum primum hoc opus in has ter-
 ras pervenisset, magnopere me perculsum, quod audirem omnes illas no-
 tas Alypii jam accurate à Kircherō restitutas in eo inveniri. Tabula qui-
 dem nostra jam anto semestre erant excusa; sed cum nullo auctore, quod
 conjunctim edendos vellem, prodire potuerant. Dolebam me præven-
 tum, & restitutarum antiqua Musica notarum gloriam, adeo admi-
 rando, ut jactabant, opere esse præreptam. Neque hoc tantum. putabam
 multos fore, qui me illas ingenioso furto ex Kircherō, non commemora-
 to ipsius nomine, transtulisse credituri essent: quod deinde vidi à Kir-
 chero ubique factum, qui ex Glareano, Merfeno, aliisque, non adpo-
 sitis

LECTORI BENEVOLO.

stis illorum nominibus, sua descripsit. Verum ubi illud opus tandem inspicere licuit; cum stupore tabulam illam, tot mendis scatentem, oculis pererravi, & meum *Ἐρμῆα*, *Ἐρμῆα* latior repetivi. Non tantum nihil hic praestitit Kircherus, sed etiam mendosius quam codex suas illas notas habuit, ari curavit incidendas. Quas in ipsius tabula areas vacuas vides, illarum nota similiter à reliquis codicibus aberant, quas cum toto cnaemonio genere restituimus. Integre se illas exhibiturum promiserat pag. 71. verum maiorem hic difficultatem reperit, quam ut promissis stare. Plura non sumi additurus. Quod si nullus in ipso ingenuus ardor iuvandi rempublicam literariam, spero paucis his admonitum, retractationum Musicarum libros Oedipo suo Aegyptiaco adjuncturum. Alterutrum certe ab ipso expecto, ut vel paucula hac refellat, vel gratias pro his admonitionibus agat. uti fecit Cl. & item doctissimus vir, Ismaël Bullialdus. Venerat hic Amstelodamum proxime superiore autumno, cumque de Muscis nostris intellexisset, & jam excusas videret notas in Bacchium & Gaudentium, colloqui desiderabat. Admonuit de Bacchio, quem me primum vertisse scripseram, jam occupatam esse eam industriam à Mersenno Gallice. de qua versione postea sum dicturus. Vidit sui mentionem factam in Gaudentio pag. 36. cumque Theonem suum inspicere cuperet, collatione facta, in sententiam concessit. Dixi plura me ante tres annos in eo auctore adnotasse; quorum aliqua etiam monstravi. Rogavit ut similiter illa in reliquis auctoribus adducerem. Veritate nihil se ducere antiquius, quam discere aequè ac docere expeteret. Feci uno atque altero loco in Euclide. facturus in aliis, ubi commoditas tulerit, vel etiam ipsi transmissurus, ut nova sua editioni, quam se, ejusdem Theonis quodam scripto auctam, daturum pollicebatur, illa adjungat. Hunc ego, & quotquot eruditi ubique terrarum nostra legent, rogatos volo; ut errores nostros vel publice refellant, vel privatim me literis admoneant, paratum non maiore cum pudore Retractationes Musicas scribere, quam fecit vir sanctissimus, Augustinus. ~~V~~om adhuc monebo de quibusdam auctoribus Muscis, de quibus ita scribit Kircherus pag. 139. Non dicam hoc loco de variis, à diversis antiquis, Aristoxeno, Archyta, Didymo, Eratosthene, aliisque (quorum omnium manuscripta penes me habeo) factis divisionibus. Falli

ipsum

LECTORI BENEVOLO.

ipsum puto, quandoquidem præter divisiones trium generum, libri secundi sine à Ptolemaeo adductas (quas jamdudum restitutas aliquando cum Ptolemaeo dabimus) nullum eorum scriptum de Musica extare memoratur. Laudant illos tam Latini quam Græci Musici auctores. Vitam vero hic falsus ipse deprehendar, & publico bono illos edat Kircherus!

Nunc ad illud veniam, quod prius dictum oportuerat, (quamvis & ex parte dictum censei possis) qua me causa ad edendos hos auctores impulerit. Tanta enim in antiquitatis ignoratione non solum nostri temporis scriptores Musicos versari videmus, sed etiam humanioribus literis eruditos quosdam viros, ut hanc scientiam, tanquam vilem, & theatris ac ludis præcipue inservientem, suo contemptu dignam putent. Illis non aliter occurrendum censeo, quam ut sua ignorantia relinquantur. majori contemptu, quin & miseratione digni, quod cum nihil ex antiquis intelligant, illos tamen contemnere non erubescant. Duo vero in primis in edendis his auctoribus consideranda habui: quorum alterutrum si consequerer, publico bono cum gloria inservisse videri possem; si utrumque, omne tulisse punctum. Primum est; si vel nulla hinc alia rebus Musicis utilitas surgeret, illud fore maximum, quod in posterum, antiquorum musica cognita, omnes de illa controversia cessatura essent. Perpetua enim sunt cruditorum hominum, aut nimis antiqua admirantium, aut etiam extenuantium dissensiones, & vel in primis in Musica. Deinde veterum auctorum loca plurima, tam Latinorum quam Græcorum, hinc & explanationis lucem, & sæpe restitutionem expectare posse. De profanis Scriptoribus nunc nihil dicam; vel ex uno Plutarcho (& quis sapientissimum hunc scriptorem esse negabit, & emaculatione dignum?) quinquaginta amplius loca hic restituerem; versiones omnes, Latinam, Gallicam, aliasque emendarem. In Ecclesiasticis unum atque alterum locum explicabo. Multi enim ex antiquis Patribus Musicen, tanquam omnium liberalium disciplinarum maxime divinam, fuisse docti. quod non tantum ex Augustino adparet, qui VI libris de illius partibus, Rhythmica ac Metrica, est commentatus; verum etiam ex crebris locutionibus, quas ex intima Musices cognitione fluxisse, nemo, nisi Musica ignarus, negabit. Quam sæpe Patrum antiquissimus, Ignatius, hujus scientiæ ver-

bis

his ad omnem Christianam virtutem hortatur, instigat, atque animorum concordiam a suavissima nervorum concordia & harmonia commendat? Epistola ad Ephesios, Τὸ γὰρ, inquit, ἁγιονόμασιν ὑμῶν περισβύλεται, τὰ θεῶν ἁγίων, ἕως σωήρησται τῷ ὁπισκόπῳ, ὡς χορδαὶ κιθάρας. Venerabile vestrum presbyterium, Deo digne constitutum, non minus quam citharæ chordæ, episcopo suo concordat, atque ex pluribus vocibus ac votis compositum unum cum illo voluntatis concentum edit. Et quæ sequuntur, quam sunt divina, & durissimum quemque ad similem concordiam flectere nata? Διὰ τῶν ἐν τῇ ὁμονοίᾳ ὑμῶν, καὶ συμφῶν ἀγάπῃ Ἰησοῦς Χριστὸς ἁδελφαί. καὶ οἱ κατ' ἀνδρά διὲ χορδὸς γίνεσθε, ἵνα σύμφωνοι ὄντες ἐν ὁμονοίᾳ ἡρώμα θεῶν λαβόντες, ἐν ἐνότητι ἁδῇτε ἐν φωνῇ μιᾷ. Qua vetus interpret ita vertit: Propter hoc in consensu vestro & consona charitate Iesus Christus canitur. Sed & singuli chorus facti estis: ut consoni existentes in consensu, melos Dei accipientes in unitate cantetis in voce una. &c. ἡρώμα interpretatur melos, seu cantum. quod ut novum videri possit, non tamen est incertum. Addere autem debuisset, jucundum, & animum suavitatem delinientem; cuiusmodi à virtutis via semper deflectere nitens humana natura quarit & desiderat; cum enarmonii potius & diatonis, severis illis modis, & ad omnem virtutem incitantibus delectari deberet. Ac si dicere vellet, ὡς ἀδελφὸν ἐν τῇ σὺνφῶνᾳ ὁμονοίᾳ κατὰ λαλῆσιν διὲ τῶν ἡρώματικῶν, ut loquitur Clem. Alexandrinus: Modesti modi sunt recipiendi; relinquendi autem Chromatici; quod si tamen mollioribus cantilenis diffluere vultis, divinis rebus illas adcommodate, & hymnis in Dei ac Salvatoris vestri laudes toti incumbite. Hic est genuinus illius loci sensus, quem tanta antiquitatis Scriptori, qui tot locis corruptius ad nos pervenit, restitutum volumus. Alia ex eodem proferre possem, sed nunc Musicos, non autem Scriptores Ecclesiasticos, emendandas suscepi. Philo Iudæus, in sua de Mundi Creatione libris, nimis ferme est in divina scientiæ decretis repetendis, quem non semel ex Musicis emendare possumus. ut & Clem. Alexandrinum, aliosque, qui Musicis eruditi fuerunt. Ex Basilii unum hic locum adferam, quem inepte hæc lectum esse nemo animadvertit. Tractatu de Vera Virginitate

LECTORI BENEVOLO.

ita scribit : ὅταν ἀναγκάσῃ ἡ χρῆσις λαλεῖν, πολλῶν ἐλάττωνα ὢν ἀκρίβη λα-
 λῶσαι. ἐπεὶ καὶ ἡ φύσις τὸ χρεῖωδες τῷ λόγῳ πρὸς ἀκρίβη δι' ἀναλογίας
 μετρεῖσαι, δύο μὲν ὦπαι, μίαν δὲ γλῶσσαν ἡμῖν ἐξαιρᾷ. ὡς δέον,
 διπλασίονα εἰς παιδείαν ἀκρίβειν, ἡμιόλιον δὲ πρὸς τὴν ἐρωτήματα συ-
 νεπαλωμένον προάγειν τὸν λόγον. *Locus est elegans, quem Interpres ejus
 non vidit mendo infessum, cum ita vertit* : Cumque necessario lo-
 quendum erit, multo pauciora, quam audiet, referet. Namque
 & natura loquendi audiendique modum ad proportionis regu-
 lam (*scribe simpliciter*, proportionem) metiens, duas aures, lin-
 guam unam nobis effinxit : quasi & duplum disciplinæ causā
 audire debeamus, & ad ea quæ rogamur, sesquialtera propor-
 tione contractum referre sermonem. *Vocabulam ἡμιόλιον (pro quo
 scribendum esset ἡμιόλιον, non autem ἡμιόλια, quod succurrere alicui
 posset) omnino hic est ineptum. quod ab ullo, vel Græcorum, vel La-
 tinorum, pro ἡμῖους usurpatum nemo hæcenus observavit; ideoque re-
 scribendum, ἡμισυ, & in versione: quasi duplus esse debeat ser-
 mo, quem discendi causā audimus, illius quem ad interroga-
 ta contractum proferimus. Quicquid ἡμιόλιον alterius dicitur, id
 se habet ad idem, ut 3 ad 2. Sic ἡμιόλιον τέκνον, usura sescupla, di-
 citur, quoniam datis duobus tria recipiuntur.*

*Paucis his præmissis accedo ad ea, quæ de ipsis auctoribus necessario
 dicenda restant. Primum autem de Notis Musicis, quas in his auctori-
 bus, in primis autem Alypio & Aristide, restitui, sum dicturus. at-
 que eo quidem diligentius, quo illustrior hæc est Musica particula, & cum
 aliis summis, & ingeniosissimis antiquitatis reliquiis admiranda. Cum
 primum ad hos Musicos legendos accederem, in densis ignorantia tene-
 bris, ut adsolet, oberrabam, hic illic solidam aliquam doctrinam captans.
 Vidi magnopere conatui meo obsistere notas illas, quas ubique corruptas,
 nec ullibi inter se consentientes deprehendebam. Ex Alypio autem in pri-
 mis illarum rationem, ob additas quoque descriptiones, discendam ar-
 bitrabar. Itaque toto negotio ab ipsis fundamentis arcessito, tribus me
 rationibus fultum ad illarum restitutionem pervenire posse perspexi. Pri-
 ma erat, quod stabiles chordæ in omnibus tribus generibus eodem loco,
 hoc est, eodem acuminis aut gravitate consistant, seu eandem utroque po-
 testate.*

LECTORI BENEVOLO.

testatem habeant. Hoc cum ex omnibus Alpyi modis verumprehenderem; paucis locis exceptis, ubi nota vel exciderant, vel corrupte erant scripta; vides, ingeniose Lector, jam omnes me restituisse. adeo ut superflua essent bina reliqua rationes, at quibus tamen inveni veritatem explorare possem. Altera autem erat ab homotonis petita. quippe nam tantum ex Nicomacho didiceram pag. 23. v. 14. nesci synemmenon esse homotonam, aquitensam, diezeugmenon diatono; sed etiam ex ipsarum notarum inspectione saepe easdem recurrere observaram, quae quin propterea aquipollerent; non posset esse dubium. Tertia à notarum ordine Alphabetico, quem necessario statuendum arbitrabar. Harum quo-

que alterutra ad idem inveniendum suffecisset; in primis posterior. quae fuis, tanquam accuratissima norma, non pauca etiam in his notis emendarvi. ut in sequentibus videbimus. Sunt autem in univsum notarum paria L. non numeratis iis, quae hoc tantum differunt ab aliis, quod virgulis notentur, vel confodiantur. Si Aristidis numerationem sequamur, additis videlicet in grave quatuor paribus, erunt LIV. Duobus illa alphabetis, ut vocant, exponuntur, & insuper sex paribus. Prius, rectis literarum figuris progrediens, incipit hemitonio supra neten hyperbolaon Hypodorii, in genere Enarmonio; desinit autem in mese. Posterius, figuris literarum inversis, aversis, jacentibus; incipit ab hypaton enarmonio Lydii, quae unisona est τῇ mese Hypodorii. desinit autem integro

1 A \	1 V h	1 L A
2 B /	2 R L	2 L h
3 Γ N	3 T F	3 Θ η
4 Δ U	4 ∇ H	4 κ λ
5 E U	5 F L	5 ϑ λ
6 Z Π	6 ∠ H	6 U Z
7 H V	7 h h	
8 Θ V	8 ∩ h	1 U Z'
9 I Δ	9 I E	2 A \
10 K λ	10 M h	3 Γ N'
11 Λ ∠	11 V h	4 Z Π'
12 M η	12 W h	5 H V
13 N χ	13 h h	6 Θ V'
14 Ξ κ	14 μ h	7 I Δ
15 O K	15 φ H	8 K λ'
16 Π □	16 h 3	9 Λ ∠'
17 P □	17 b ω	10 M η
18 C C	18 3 ξ	11 N χ'
19 T η	19 h T	12 Ξ κ'
20 T h	20 (h T)	13 O K'
21 ϕ F	21 — —	
22 χ η	22 (κ κ)	
23 ψ 2	23 (ξ ξ)	
24 Ω h	24 (□ □)	

*** 3

tono

tono infra Hypodorii proslambanomenon. Intelligenda autem haec de primis, seu superioribus, notis, quae sunt dictionis. quippe secunda, & inferiores, nullum continuum ordinem servant; sed alium admirabilem. de quo statim dicam. Posterius alphabetum; secundum Alypii expositionem, qui tonorum notas usitatas duntaxat recenset; finit in littera Φ discissa, (hoc modo, $\eta\eta$. quae sic jacent, $\eta\eta$) nec pertingit ad ultimam, seu Ω . Veteres tamen ad hanc usque progressos esse liquet ex Aristide pag. 25. v. 32. (quamvis omnes codices perperam ibi habeant notam $\tau\beta$ simillimam; ut in Notis pag. 240. monuimus) & pag. 27. Discrepantia causam breviter explicabo. Gravissimi toni proslambanomenon antiqui statuebant sonum, qui primus clare audiri posset; atque hunc notabant dimidio phi jacente; ut egregie quoque docet Gaudentius pag. 22. Infra hunc itaque alium quidem tonum ponebant, cujus partes seu dieses finalibus litteris notarentur; sed quod obscuris sonis, qui auditu clare distingui non possent, proferretur, ideo fuit neglectus. Hunc tamen tonum Guido suo systemati adjungendum putavit, ne minus religiose Gracae disciplinam tractasse videretur, & sua culpa aliquid omisisse. Notavit illum ex necessitate Graca littera Γ , quandoquidem majuscula Latina G jam cesserat meson diatono, ad quam haec infima dia pason consonabat. Vel itaque extranea littera adsumenda erat, vel littera majuscula geminanda; hoc modo, GG . quod posterius minus placuit. Quam hujus rei causam musurgorum vulgus adferat, notum. Hinc autem luce meridiana clarius est, Guidonem non auxisse systema Gracorum; (quod recentiores omnes in sua musica commendationem ubique decantant) sed nimia religione ductum, ex Graecis illum sonum, quamvis nullius usus (siquidem clare exaudiri non poterat retinuisse. Porro in acumen longius quam Guidonem processisse Gracos, quid opus est ut amplius demonstrem, cum id trium generum tabula loquantur? ut non minus hinc vana sit recentiorum gloriatio. Et futile est argumentum, quod tantum octodecim sint chordarum nomina; & propterea totidem duntaxat soni. Quippe in singulis tonis, quae se invicem hemitonio superant, omnia illa nomina repetuntur, additis semper tonorum, seu modorum, nominibus. quod certe egregium fuit & subtile Gracorum inventum. Cum enim proslambanomenos Hyper-

mixo-

mixolydii, qui *Aristoxeni* est tonus acutissimus, integro dia pason superet proslambanomenon *Hypodori*, qui est tonus gravissimus, patet *Aristoxeni* diagramma procedere potuisse ad ter dia pason. quamvis ille, rescisso integro dia pente progressus tantum fuerit ad bis dia pason & dia tessaron, ut discimus ex *Adraſti* loco, quem in *Notis ad Euclidem* pag. 51. adduximus. Hanc autem vocis extensionem maximam statuebat *Aristoxenus*, nempe unius & ejusdem hominis. quippe alias pueri vocem & viri, ter dia pason & ampliore intervallo distare posse, docuerat in suis *Harmonicis*. Hoc *Aristoxeni* systema maximum admirabili quadam ratione quoque adparet in ipsis *notis*. Nam sonam, qui à gravissimo distat bis dia pason & dia tessaron intervallo, signatam videmus bis *notis*, ΙΛ. Reliqua autem nota in acutum, ab iis quos recentiores vocat *Aristides* pag. 23. adjecta sunt; non nota, sed ex gravioribus tantum repetita, & ad differentiam virgulis notata. Inceptorum autem à versu XIX; quem numerum in *Diatoni* generis tabula adponendum curavimus; ubi sunt nota O & K. de quo vide *Gaudentium* pag. 23. Hinc de harum notarum antiquitate certa argumenta deprimere soleo. *Pythagoram* nempe *Samium*; qui tono disjunctivo addito primus systema fecit octachordum; adhibuisse primum alphabetum, rectis literarum figuris constans. Nam quod in *Aristide* pag. 28. legitur, *Pythagoram* exposuisse literas in XV modis; magna ea suspensa est; ut illum locum omnino interpolatum censeam. nisi *Pythagora* literas disoi velimus, quod ab ipso primum notandis cantilenis sint adhibita. Post *Pythagoram*, cum systema crevisset ad bis dia pason, adhibita esse bina alphabeta. qua *Aristoxenus*; vir tantà auctoritate apud veteres, ut *Muscorum* dictator adpellari possit; auxerit, sex in acumen additis literis. Ipso juniores, reliquas in acutum, virgulis notatas, addidisse. Hac ut subtilia sunt, ita certissima esse nemo, qui rem perspexerit, negabit.

Antequam ad alia pergo, illud hic explicandum videtur, qua ratione genus *Enarmonium*, quod in omnibus *Alypii* codicibus septem amplius tonis mutilum invenitur, restituerim. Primum itaque sciendum; notas omnes primario generi, quod omnis antiquitas *Enarmoniam* censuit, primo esse adtributas. Hoc adeo ex notarum ordine in genere *Enarmonio*.

LECTORI BENEVOLO.

armonio est evidens, ut Herculeum hinc argumentum peti possit, quo generis Enarmonii usus apud antiquos evincatur. Certe ob solam systematicam spissitudinem hoc non esse factum, facile liquet. Quin & ipsi Musici Harmonici ferme omnes erant, ab hoc genere; quod etiam Harmonia, ob excellentiam, ab antiquissimis dictum fuit; nomen sortiti. Porro genus Chromaticum easdem habet notas, quas Enarmonium; nisi quod singulorum tetrachordorum chromatica virgulis ab enarmonii sint distincta. Nec minus hoc sententiam nostram adprobat, primum nempe generi Enarmonio adtributas fuisse notas. Hoc itaque in totius generis Enarmonii restitutione tantum agendum fuit, ut notas Chromaticas describerem, & si qua virgulis notata erant (quas in solo Lydio omnes cordices habent) iis liberarem. Hic autem illa difficultas occurrit, cur solum Chromatici Lydii, singulorum tetrachordorum chromaticas, virgulis notatas & confossum habeat. Causa hac est, quod, cum Lydius ex tonis rectis sit primus; quomodo omnis antiquitas ab acumine hic incipit; suffecturum putariis Alypius (& ex ipso Boethius) si in illo monstraretur, notas Chromaticas easdem esse qua enarmonia, nisi quod virgulis notentur & confodiantur: posse unumquemque in reliquis Chromatici tonis facile idem imitari. Caterum in omnibus generibus primus mobilis; qui est cuiusque toni lichanos, aut paraneise; generis differentiam constituit. reliqui, non tantum apycni & barypycni, seu stabiles omnes soni; sed & mesopycni, seu parypata & trita easdem ubique notas habent. Porro in binis generibus, enarmonio & chromatico saepius eadem notarum paria in proximis chordis, & in tertiis, repetuntur; ob systematicam spissitudinem; ut, qua nota vero loco posita sint, & qua repetito, dubitari possit. Vno canone hanc difficultatem tollam. In enarmonio genere superius notarum par vero est loco; inferius, repetito. Contra, in Chromatico inferius vero loco est, superius repetito. Causa hac est, quod, cum toni in quoque genere hemitonio se invicem superent, in Chromatico; quo solum toniaum hic censemus; duo in proximis chordis hemitoniam ponantur. quare superius notarum par ultra suum locum ascendit.

De notis ipsis, quem usum in antiqua musica habuerint, nemo hactenus plene ac solide explicavit; quod ex binis tantum manu exaratis libris

libris, .iisque depravatis, id fuerit addiscendum. Hoc ex Boëtio, qui id ex Alypia desumpsit, scribere, priores ac superiores notas esse dictionis, id est, verborum: secundas verò atque inferiores, percussionis. Duo itaque loca in omnibus musicis auctoribus inveni, quibus accuratius notarum usus explicetur. Prior est nostri Aristidis pag. 26. v. 11. διπλῇ δὲ ἡ ἐκθεσις &c. ad quem vide Notas pag. 241. Alter legitur in quibusdam Excerptis MS^{ss} Bacchii subjunctis, his verbis: Διπλῆς ὁ χαρακτὴρ τῶν φθόγγων εἰληπται. ἐπειδὴ καὶ διπλῶ ἔχει τὴν χρῆσιν ὅτι λέξεως γὰρ (hanc voculam delerem) καὶ κρῆσεως. καὶ ὅτι ἐν τοῖς ἀσμασὶ πῶς μεσολαβεῖ καὶ (mallem, μεσολαβεῖται) κῶλα. καὶ διὰ φόρον χαρακτὴρ τὸ ἀνάγκη χρῆσασθαι. ἰδοὺ γὰρ ἀρχὴν τῆς ἀναγνώσεως λήψεται τὸ μέλ^{λον} καὶ κατὰ μνηνεῖ (scribe, κατὰ μνηνεῖ. nempe auctor, ex quo hac excerpta.) ὡς ἐν κρῆσι τὴν χρῆσιν ἔχει. καὶ ὅτι ἂν ῥηθῇ ὡς ἀλλελεπται (omnino scribendum censeo, παρείληπται) ἡ εἴξις, ἀλλ' ἐστὶν ἡ παρελκυσμὸς μέλ^{λον} τῆς ῥηθῆ συλλαβῆς, ἡ μετὰ βολὴ ὅτι κῶλον μεσολαβῆν ἢ ἐπαρόμῳ. καὶ πῶς ἂν ὠθῇ τῆς λέξεως. διὰ γὰρ φωνῆς ὠθῇ ἢ λέξις μόνῃ. (scribe μόνῃ. incursio hic est trajectio) πῶς δὲ τῆς κρῆσεως κάτωθεν διὰ χειρῶν. Hac ita verto: Duplex character sonorum est adsumtus; quoniam & duplicem habet usum. nempe in dictione noranda, & pulsatione. Præterea quod in canticis interdum cola interferuntur, unde diverso characterē necessario tunc utendum. quippe peculiare lectionis initium accipiet cantus. Et indicat, quem usum habeat in pulsatione. Porro non ob ipsa verba adsumpta est puncti in medio literæ positio; sed est aut attractio cantus secundum verborum syllabas, aut transitus ad colon medio loco acceptum, aut subjunctum. Cæterum superiores notæ sunt dictionis, quippe per vocem supra dictio sola effertur: at inferiores pulsationis, quæ fit manibus. Hac minus scite coherent. Vt autem hac, crudite Lector, intelligas, nervos ingenii paulum contendere debes. Primum Aristidis verba explicabimus. Dicit duplicem literarum expositionem se fecisse, ut ex infra scriptarum notarum similitudine, superiorum consecutionem conspiciamus. Hac tantum de ipsius diagrammate accipienda. Neque enim in usu fuisse putandum, ut duplices notæ versibus supra scriberentur;

* * * *

tur;

tur; nisi in Harmonica tironum gratiam, ut eo facilius utrarumque potestatem, in notandis verbis ac pulsatione, perciperent. Qua ratione & sequenti hymno divorum Ambrosii & Augustini duplices notas circumposuiimus; cum alias simplices, seu superiores, sufficerent. Deinde docet, inferiorum notarum hunc fuisse usum, ut iis cola signarentur, & nuda tibiatarum inflationes ac nudi pulsus. Quid hic cola sint, non puto ulli in mentem venisse. Gracis quidem poetis, tam comicis ac tragicis, quam lyricis pro parte versus colon accipitur. de quo vide Notas ad Aristidem, pag. 279. Verum Aristides pag. 32. v. 8. & 12. hoc vocabuli usurpat pro cantilena aliqua parte, quæ solo cantu ac rhythmo constat. quæ certe significatio hætenus inaudita. Sciendum itaque Muscos, qui modos comædiarum faciebant, non tantum versibus eos adcommoðasse, sed etiam posuisse nudos, in primis sine ætuum ac scenarum, ut tam spectatores quam actores recrearent, atque his etiam ad alia se parandi tempus concederent. Quid μεσώλικα fuisse censeam, docui in Notis pag. 241. Eustathius eis τὴν λ' ῥαψ. τῆς Ἰλιάδου. Μεσώλιον, inquit, κρῦμα τι μετὰ τὴν αὐλῆς αὐλῶμενον. pro αὐλῆς plane legendum, ὠδῆς. Μεσώλιον (quæ dicas, meditibicinium) est pulsus (præliudium. quæ vestro tempore præcipue usurpantur. quamvis eodem modo in medio & sine adhiberi possint.) aliquis, qui inter odam tibia canitur. Hesychius: Διαύλιον. ὁπότεν ἐν τοῖς μέλεσι μετὰ τὸ ὠρεῖσθαι μέλ' πρὸ ποιητῆς, ὠρεῖσθαι πῶσαι τὴν χορᾶν. ὠρεῖ δὲ τοῖς μουσικοῖς τὰ ποιῶντα μεσώλια. Cum hac Aristidis doctrina satis conveniunt illa excerpta. Novi aliquid habent de puncti positione in nota medio. Easdem nempe has notas antiqui punctis in medio notabant, ad denotandam sublationem. Hoc ex iisdem excerptis docemur, in quibus circa finem ita legitur: ἡ μὲν ἐν θεοῖς σημαίνειν, ὅταν ἀπαλῶς τὸ σημεῖον ἄκτιον ᾖ. ἡ δὲ ἄρσις, ὅταν ἐσιγμῶδον. Positio igitur significatur, cum simpliciter nota absque puncto est; sublatio autem, cum puncto est notata. Adduntur hic alii usus, nempe ad denotandum, multas syllabas eodem cantus tenore esse proferendas. Præterea, ut, si in fine versus puncto signata cernatur nota, moneamur transitum faciendum esse ad colon aliquod intercalare, aut subsequens. Hic porro docebimus, quomodo cuiusque cantilena tonus, seu modus, ex notis cognosci

LECTORI BENEVOLO.

gnosci possit. Loca duo insignia in Aristide nostro hac de re precipiunt. Prior est pag. 18. v. 8. de cantu notis perscripto intelligendus: alter pag. 24. v. 8. explicandus de cantu, cujus modum cognoscere velimus, & notis describere. Exemplis hac clara fient. Sinti sequentes duo versus, iambici senarii, quorum utrumque peculiari modo decantandum exhibemus. Priorem hoc modo:

∇ ψ Τ Π Π Τ Π Η Κ Ο Π ∇
 Ἀν γῶς τί ἐς' ἄν θ' ὤπ' αἰ, ἦ δὲ ὦν ἔ σῃ.

Quem vulgaribus notis ita signamus; & ritmo aequali, seu, ut vulgo loquuntur, tactu choralis decantamus.

Alterum versum sic notatum,

∇ ^ Τ Τ Π Ω ψ Ω ∇ Ω ^ ι Ν
 Μή τω μέ γων εἰ πῆς πρην π λδ ἦ σσῶ ἔ δης.

his vulgaribus notis canemus:

Quisquis ad hac nostra cognoscenda accedis, senex, juvenis, adolescens; nisi voce ad canendum apta natura destitueris, ad bis dia pason, seu ut vulgus loquitur, ad duas octavas progredi potes. Cum autem non omnes ab uno sono incipiat; uti nec in uno desinitis; quilibet sibi gravissimum sonum, id est, eum quem primum canore proferre possit, constituat Hypodorii modi proslambanomenon, qui ab antiquis nota ∇ signabatur; à Guidone autem litera A. Ab hoc sono in acutum progredere ad meson diatonon: seu sumto sono, qui vocis tue gravissimo est antiphonos, scilicet mese, ab hoc remitte tonum superoctavum. Hic antiquis nota ∇ signatur; Latinis litera G. Hanc notam ∇ vides nos initialem constituisse utriusque harmonia. At variam illa habet vocis potestatem, ut ex Tabula Diatoni generis, quod hic adhibemus, perspicitur. Nam in tono Mixolydio hac nota ∇ valet proslambanomenon. in

**** 2

Æolio,

LECTORI BENEVOLO.

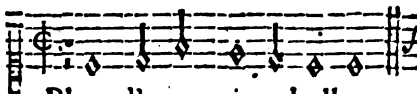
Æolio, hypaten hypaton. in Doria, hypaton diatonon. in Hypoæolio, hypaten meson: & denique in Hypodorio, meson diatonon. Cum itaque in tot modis eadem nota reperiatur, hesitare possis in eligendis modis, qui precedentibus duabus cantilenis sint proprii. Hinc hesitationi Aristides occurrit, dum pag. 18 docet, ex deinceps positis notis harmonias cognosci. Nempe si ex pag. 24. inspicias, quis sit totius cantilena sonus gravissimus. Hic enim illius modi, in quo cantus est collocatus, erit proslambanomenos. Iam ad exempla nostra revertemur. In priori melodia vides ex Tabula notam ∇ esse infimam, & præterea Mixolydii proslambanomenon. Quare sine ulla hesitatione hanc harmoniam pronunciabis Mixolydiam. In altera, infima seu gravissima nota reperitur ∇ . quæ est Dorii proslambanomenos. adeoque tota harmonia Doria dicetur. Insignis est hac doctrina, & studiose cognoscenda. quam si ex hoc Aristide hausisset vir doctrina & judicio summus, Pontius Tyardeus, Cabilonensium Episcopus, hic non inpegiasset. Non tantum in singulis notarum paribus recensendis pag. 50. & seq. multos errores committit, sed & in illa Gallica cantilena, veterum notis designanda. Diagrammata ipsius adponam.

E W I \ominus W E E
 L Z 7 N Z L L
 Plus, d'une paix rebelle,

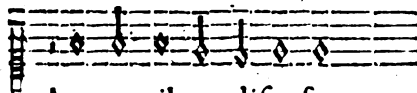
E W I \ominus W E E
 L Z 7 N Z L L
 Vo stre douceur cru el le

I I I \ominus W \ominus \ominus
 7 7 7 N Z N N
 Au travail me dispo se,

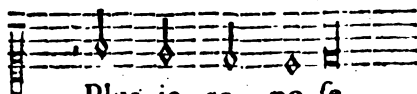
I \ominus W E W
 7 N Z L Z
 Plus je re pose.

Plus, d'une paix rebelle,
 Vostre douceur cruelle

Au travail me dispose,

Plus je repose.

Primum male duplices notas ponit, cum superiores sufficerent. nisi, ut nos in sequenti hymna, id fecerit docendi causa, & ob majorem evi-
den-

LECTORI BENEVOLO.

dentiam. Deinde pro his quatuor notarum paribus, quæ adhibet,
 $\begin{matrix} \text{E} & \text{W} & \text{O} & \text{I} \\ \text{U} & \text{Z} & \text{N} & 7 \end{matrix}$ reponenda hæc $\begin{matrix} \text{E} & \text{U} & \text{O} & \text{I} \\ \text{U} & \text{Z} & \text{H} & \text{t} \end{matrix}$. Porro utrumcunque dia-

gramma genuinum censeas, alterum erit falsum. quippe notis ^E *respon-*
_U

*det in Guidonis systemate clavis a a. contra ipsi c in systemate veterum
T u. vel T 3, alieue equisona. ut alia inconvenientia taceam, qua le-
ctori erudito sunt manifesta.*

Nunc te, Lector candidè, in latissimum campum, nec minus latam, dicam, unde in alias disciplinas non tantum prospicere, sed & exspatiari cum voluptate possis. Ad ipsas notarum figuras veniemus, & num veris nominibus recensita sint & descripta ab Alypio, dispiciemus. Primum de secundis notis dicam, quæ sunt percussionis, in quibus ordo est revera conspicuus. In primo enim alphabeto prima est gravis; altera, acuta; tertia duæ rectæ lineæ, quæ gravi connectuntur. Quæ deinceps sequuntur, terna quævis sunt ejusdem literæ figura jacentes averse, inversa, & jacentes. excepto uno terminone, à decima nota ad duodecimam. In secundo alphabeto terna quoque ejusdem literæ positiones cernuntur, at non ubique. Omnium notarum figuras inversas, jacentes, aversas, jacentes simul & aversas, sequenti diagrammate exponam.

Α Α Γ Γ Δ Δ Μ Ν Π Ρ Ρ Τ Τ Ψ Π
 Υ Υ Λ Λ Ε Ε V V W W H H Θ Θ U

στιχῶν ἀνε-
 γραμμένα.

Literæ inversæ.

F Λ Ε Η Ι Κ Λ Ρ Π Σ Τ Φ Ρ Χ Ψ Π
 πλάγια. F Λ Ε Η Ι Κ Λ Ρ Π Σ Τ Φ Ρ Χ Ψ Π
 jacentes.

. Γ Γ Ε Η Κ Ϟ Ϟ
 ἀπεραμυδία. Τ Η Ε Η Κ Ϟ Ϟ
 averſx.

ἁπλάσια καὶ ἀ-
 πετραμενικά.
 jacentes & averſæ.

* * * * 3

Su-

LECTORI BENEVOLO.

Superiore ordine posita sunt litera recta, *ἐπιχειρῶσα ἢ σημειῶσα ὀρθά*. inferiore eadem inversa, jacentes, aversa, jacentes & aversa. Quid sit σημειῶσα ὀρθόν, quid ἀπασπραμυδρόν, clarissime perspicies ex una litera Φ. cujus dextra pars Ρ., est ἡμιφι ὀρθόν, ut Γ dicitur γάρμα ὀρθόν. (Gracorum quippe litera omnes spectant dextram; ut Hebraeorum, & qui ipsos sequuntur, sinistram) sinistra ϣ, est ἡμιφι ἀπασπραμυδρόν. Porro ut = est π πλάγιον, sic — est ἡμιφι πλάγιον. & ut = est π πλάγιον ἀπασπραμυδρόν, ita — est ἡμιφι πλάγιον ἀπασπραμυδρόν. Ab hoc situ toni quoque, qui vocolam ὑπὸ προpositam habent, dicti sunt plagii. Vetus tam admodum hanc adpellationem censere nequeo. Nec quod in tabula, quæ Boëthii Musica inserta est pag. 1467. adposita cernuntur vocabula Plagis (barbare pro plagius) protii. & sic deinceps. inde firmiter argumentabimur jam Boëthii tempore fuisse usitata. quippe à longe posterioribus sunt adscripta. Nullibi certe in ipsius opere hoc vocabulum leges. multo minus alterum, hujus oppositum, authenticas, vel authenticus; pro quo rectius, ὀρθός, dicendum fuisset. Istud recentioribus, ut scitum valde nomen, placet. Ego inscitum & barbarum censeo, cujus nulla hic ratio adsignari possit; cum in priore evidentem cernamus ex ipso situ. Ceterum jam Bryennii atate plagium, notum hoc usu erat vocabulum. ut & alterum ἡχθ pro τόνθ. quod nec Bacchio auditum; certe non usurpatum; quem eorum, quos jam edimus, postremum censeo. Caussam verò, cur plagii echi dicantur, nec ipse Bryennius satis certo perspexit. Ita enim scribit lib. III. sect. 4. πλάγιον δὲ (ὀκάλειον,) ἦτοι διὰ τὸ τὸ μέσλιν αὐτὸς ὠθεῖσθαι τῇ ὑπ᾽ αὐτὴ τῷ πρώτῳ ἡχῷ, ἢ μᾶλλον διὰ τὸ ἀπ' αὐτῆς ἀρχεῖσθαι πλάγιαζεν τὸ μέλθ. καὶ ὅτι τὸν βαρύτερον τῆς Φωνῆς τόνον χωρεῖν. Plagium (obliquum) verò nominarunt, vel quod mese ipsius adjaceat hypatæ primi echi, (toni) vel potius, quod ab ipso cantus obliquare incipiat, & ad graviolem vocis locum concedere. Prior ratio optime quidem de situ etiam hoc vocabulum explicat, at male ibi additur de hypatæ & mese. quamvis revera plagii primi mese Ω Ρ, secundum ipsius recensionem, sit κατὰ τὸ πλάγιον ἰσὶ hypatæ primi. Generaliter recte dixisset, διὰ τὸ ὠθεῖσθαι τῷ πρώτῳ. reliquis omissis. Itaque hos quinque tonos; Hypolydium, Hypoæolium, Hypophrygium, Hypoæstium, Hypodorium; plagios, seu obliquos, dicemus

LECTORI BENEVOLO.

cemus rectorum tonorum, Lydii, Æolii, Phrygii, Iastii, Dorii. propterea quod sinistram versus ab his sint siti. quod hæcenus ignoratum. Reliquos quinque, Hyperlydium, Hyperæolium, Hyperphrygium, Hyperia-stium, Hyperdorium, non minus plagios adpellabimus. ut plagios aversos dicam, ad eum modum, quo nota ita posita vocabantur; vix adduci possum. Quamvis παλαιὸν vetustissimi auctores de eo tantum usurpare videntur; quod alterius respectu est ad sinistram. Sic divinus Plato in Timæo: κατὰ δὲ τὴν παλαιὰν φρεσὶν παλαιὰν εἶπαι, διὰ τῆς πάλαι φύσεως ἰσχύος π καὶ κατὰ φύσιν. tunc ex alterius naturæ motione transversa in ejusdem naturæ motum incurrentia. &c. Quæ verba ut intelligas, universi sapientissimum conditorem in polo boreo quasi constituisse mente concipies; ut ad dextram habuerit occasum; ad sinistram, ortum. Eiusdem itaque motionem, seu exteriorē, quam primi mobilis vulgo vocant, à latere, id est, à sinistra detorsit in dextram partem, seu ab ortu in occasum. Alterius autem motionem, seu interiorē, quæ est planetarum, secundum diametrum, seu mediam lineam, deflexit à dextra in sinistram, ab occasu in ortum. Hanc motionem παλαιὰν dixit, quod ad sinistram ferretur. non autem propter Zodiaci obliquitatem, quam Græci λοξότητα vocant. Ad eundem positum respexit, (forsan Pythagoras) qui Grammaticorum casus alios rectos dixit, alios obliquos. Quam enim causam vulgo adferunt; nominativum dici rectum, quia aliorum est quasi parens; inepta ea est, & ex Prisciani V libro deprompta, ubi inquit: Rectus autem dicitur, quod ipse primus natura nascitur, vel positione, & ab eo facta flexione nascuntur obliqui casus. Vetustissimi Sapientes nomina rebus, & artibus, ex natura imposuerunt, & à figuris mathematicis. Recti igitur dicuntur casus, quod in verborum collocatione recta cadant; Obliqui autem, quod semper sint à rectorum latere, & potissimum à sinistris. Exemplo id clarum fiet. Pater donat librum. recta in constructione cadit nomen pater; at oblique idem in genitivo. Cum enim dici nequeat, patris donat; adsumto alio substantivo, obliquo situ prius patris colloco sic: patris amicus donat. Rectus hic est amicus. à cujus latere sinistro, est patris. Primarium itaque hic nomen est amicus: secundarium, patris. Poteris quidem etiam sic collocare verba: ami-

LECTORI BENEVOLO.

amicus patris donat. *sed minus eleganter.* Priorem verborum collocationem, ut elegantiores, frequentius adhibent illa lingua, qua articulum inflectunt, ut quoque Germanica: Des Menschen Seel. ἡ τῆς ἀνθρώπου ψυχῆ. minus eleganter, & ferme ad tertio aliquid ostendendum, alteram: Die Seel des Menschen. ἡ ψυχῆ τῆς ἀνθρώπου. In reliquis obliquis casibus eadem est ratio. Patri amicus donat. patrem amicus donat. à patre amicus donatur. Hanc veram illorum vocabulorum rationem censeo: qua si in mentem venisset summo viro Iul. Cas. Scaligero, non tam subtiliter se torssisset libro V de Caussis Linguae Latinae, cap. 80. ubi obliquum male idem putat quod curvum, adeoque melius omitti. Sic enim circa finem: Sed rectius fiat, ut obliquorum nomen omittas: nullo enim modo potest competere ratio curvitatatis. Caterum Hebraea lingua usum hic advocari posse non puto, ubi semper posterius substantivum, ut natura, ita collocatione, ipsis usitata, postponitur ut עצה רמה consilium senum. quamvis prius Grammaticae mutetur. Gradum hic, Lector benevole, sistimus. Notarum usum in solemoni hymno divorum Ambrosii & Augustini monstrabo. Neque vero ullum dubium, quin, si hac melodia; quamvis forsitan paullum, ut adsolet, immutata; usi fuerint illi patres, etiam his notis, nempe superioribus, cantum signaverint. quippe Boethius, qui integro seculo Augustino fuit posterior, solas has notas recenset. Posteriores Latini virgulas quasdam rectas, obliquis, incurvas, usurparunt, ut ex vetustis libris adparet. Eas autem eodem, quo Graeci, modo supra versus scribebant. Totum autem hymnum adponere placuit, non tantum ut eo clarius omne notandi negotium redderem, sed etiam ut Deo Optimo Maximo grates agerem, qui cum in omni vita, tum vel maxime in difficillimo hoc & desperato opere adjuverit, ut ob restitutos antiquae Musicae auctores, à doctis nostris aevi viris favorem, à posteritate laudem sperare possim.

CAN-

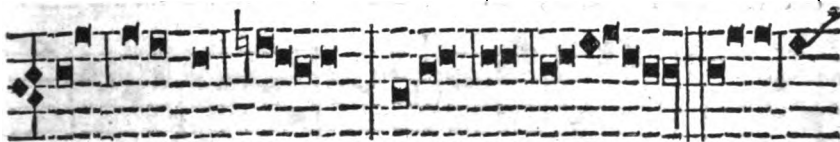
CANTICVM
SS. AMBROSII
ET
AVGVSTINI.

Te Deum lau da mus: te Do minum confi te mur.

ψ Ω Ω Ω ψ T ψ Ω — ψ Ω Ω Ω ψ Ω ψ T Ω ψ ψ
E H P P P H P 2 3 2 P E H P P P H P 2 3 P H H

Te De um lau da mus: te Do minum con fi te mur.

Te æternum Pa trem omnis terra venera tur. Ti bi

ψ T T ψ Ω φ Ω ψ Ω — ψ Ω Ω Ω ψ Ω ψ T Ω ψ ψ ψ T T
H 3 3 2 P F P H P E H P P P H P 2 3 P H H H 3 3

Te æ ternum Pa trem o mnis terra ve ne ra tur. Ti bi

omnes Angeli: ti bi cœli, & uni ver sœ po te sta tes.

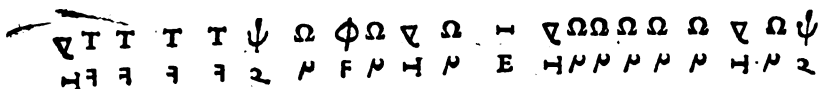
ψ Ω ψ Ω ψ Ω — ψ Ω Ω Ω Ω Ω φ Ω ψ Ω ψ T Ω ψ ψ
2 P 2 P H P E H P P P P P F P H P 2 3 P H H

omnes An geli: ti bi cœli & uni ver sœ po te sta tes.

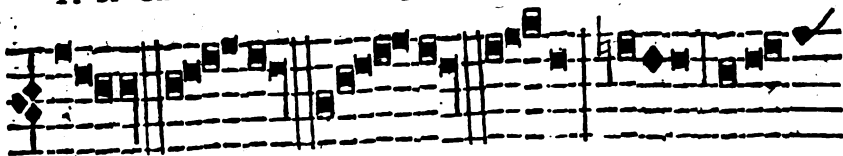
Tibi

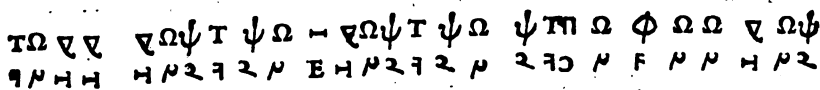
Ti bi Cherubim & Se raphim: incessabili voce pro-

Ti bi Che ru bim & Se raphim: in ces sa bi li vo ce pro-

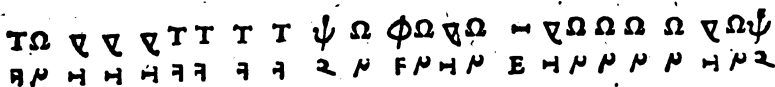
clamant. San ctus, San ctus, Sanctus: Dominus Deus

cla mant. San ctus, San ctus, San ctus, Dominus Deus

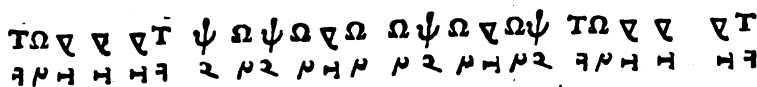
Sa baoth. Pleni sunt coeli & ter ra: majestatis glo riæ

Sa baoth Ple ni sunt cœ li & ter ra: māje statis glo riæ

tu æ. Te glori o sus Apostolorum chorus. Te

tu æ. Te glori o sus Apostolorum cho rus. Te

Pro-

Propheta rum laudabi lis nu merus. Te Martyrum candi-

ψ Ω ψ Ω Ω Ω ψ Τ Ω ψ ψ ψ Τ Τ Τ Τ ψ Ω
 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2

Propheta rum laudabi lis nu merus. Te Martyrum candi-

da tus laudat ex er ci tus. Te per orbem terrarum, fan-

ψ Ω ψ Ω Ω Ω ψ Τ Ω ψ ψ ψ Τ Τ Τ ψ Ω ψ Ω Ω Ω
 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
 da tus laudat ex er ci tus. Te per orbem terra rum, fan-

sta confitetur Ec cle si a. Pa trem immen sae maje-

ψ Ω Ω Ω Ω Ω ψ Τ Ω ψ ψ ψ Τ ψ Ω ψ Τ Ω Ω Ω ψ
 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2
 sta confitetur Ec cle si a. Pa trem immen sae maje-

sta tis. Venerandum tuum verum, & u nicum Fi lium.

Τ Ω ψ ψ ψ Τ Τ Τ Τ ψ Ω ψ Ω Ω Ω Ω ψ Ω Ω Ω ψ Τ Ω ψ ψ
 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2

sta tis. Venerandum tuum ve rum, & u ni cum Fi lium.

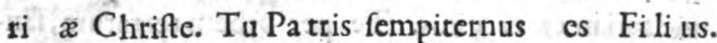
***** 2

San-

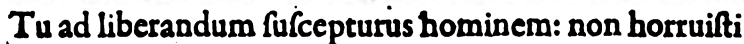
၇၀၂၇၂၀ ၂ ၀ ၀ ၀၇ ၀၀၀ ၇၇- ၁၇၀ ၀ ၀၇
 ၇၇၇၇၇ ၇ ၇ ၇ ၇၇ ၇၇ ၇၇ ၇၇ ၇၇ ၇၇

San ctum quoque Pa trum Spi ritum. Tu rex glo-

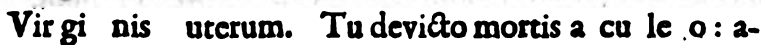
Ω Ϙ Φ ∇ - Ω Ω √ T √ Ω Ω Ω Ω ∇ Ω Ω Φ ∇ ∇ -
 μ μ F . H E μ μ Z Γ Γ μ μ μ μ H μ μ F H H E

ri æ Chri ste. Tu Pa tris sem pi ter nus es . Fi li -us.

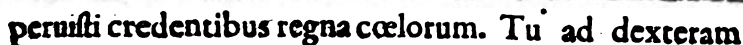
Ω Ω ΩΩΩ Ω Ω Ω ∇ Ωψ ΤΩ ∇ Ω ι ∇Ω ΩΩΩ
ρ ρ ρρρ ρ ρ ρ Η ρ² ερ Η ρ Ε Ηρ ρρρ

Tu ad li berandum su sce ptu rus ho mi nem , non hor ru i sti

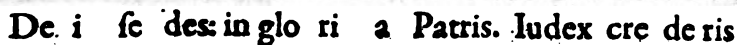

Ω ∇ Ω Ω ϕ ∇ ∇ - - ∇ Ω Ω ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ Ω ∇ -
 ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇ ∇

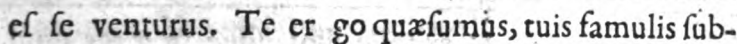
Vir gi nis u te rum. Tu, de vi cto mor tis a cu le o, a-
perui-

pe ru i sti cre den ti bus regna coe lorum. Tu ad dexteram

De i fe des, in glo ri a Pa tris. Iu dex cre de ris

• et se venturus. Te ergo quaesumus, tuis famulis sub-

ve ni, quos pre ti o so san gui ne re de mi sti. Æ ter na fac

* * * * *

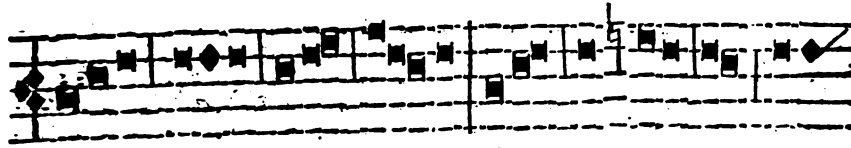
cum

men tuum in sae culum: & in sae cu lum sae cu li.

Ω Ω ∇ Ω ψ Τ Ω ∇ Ω Ω Ω Ω ∇ Ω Ω ϕ ∇ ∇ -
 ρ ρ Η ρ 2 3 ρ Η ρ ρ ρ ρ Η ρ ρ ρ Η E

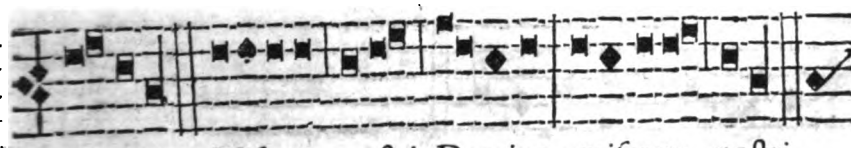
men tuum in se culum; & in se cu lum se cu li.

Dignare Domine di e i sto: si ne pec ca to nos cu-

- ∇ Ω Ω Ω Ω ∇ Ω ψ Τ Ω ∇ Ω - ∇ Ω Ω ϕ Ω Ω ∇ Ω
 E Η ρ ρ ρ ρ Η ρ 2 3 ρ Η ρ E Η ρ ρ ρ ρ Η ρ

Dignare Domine die i sto: si ne pec ca to nos cu-

sto di re. Mi se re re no stri Do mine: mi se re re no stri.

Ω ψ ∇ - Ω Ω Ω Ω Ω ∇ Ω ψ Τ Ω ∇ Ω Ω ∇ Ω Ω ψ ∇ -
 ρ 2 Η E ρ ρ ρ ρ Η ρ 2 3 ρ Η ρ ρ Η ρ ρ 2 Η E

sto di re. Mi se re re no stri Do mine: mi se re re no stri.

Fi at mi se ric or dia tu a Do mi ne su per nos quem-

- ∇ Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω Ω ∇ Ω ψ Τ Ω ∇ Ω Ω
 E Η ρ ρ ρ ρ ρ ρ ρ ρ ρ Η ρ 2 3 ρ Η ρ ρ

Fi at mi se ric or dia tu a Do mi ne su per nos quem-
 admo-

Hoc hymno in Dei laudes sic decantato ad notas nostras revertemur,
 ut singularum figuras & nomina accuratius consideremus. Prius autem
 definitiones quasdam proferam, secundum quas illarum situm examina-
 bimus. Aversio est motio corporis in dextram vel sinistram partem,
 magnitudine semicirculi. Inversio est motio corporis in anteriorem par-
 tem aut posteriorem, magnitudine semicirculi. Iacens dicitur, quod mo-
 tum est in latus sinistrum, magnitudine quadrantis. Iacens & aversum,
 quod motum est in latus dextrum, magnitudine quadrantis. In priori-
 bus duabus definitionibus pro voce corporis substitui hic potest notæ.
 quippe nota est figura corporis. Nota, quibus aversi notio competit; qua-
 rum septem numerantur; nullam habent difficultatem; at non parvam
 ea, quibus notio inversi. Ex iis sequentes novem \vee L E V M U H B I
 definitioni convenienter sunt sitæ. Primum autem hac nota I dicitur he-
 mialpha sinistrum sursum respiciens, qua utcumque etiam vocari posset
 hemialpha sinistrum deorsum respiciens, inversum: & hac A he-
 mialpha dextrum deorsum respiciens, inversum. Ita enim hac nota I
 dicitur T deorsum spectans; qua plane est T inversum. Similiter H .
 Porro harum notarum A una suffecisset. Nam si hemialpha sinistrum,
 deorsum respiciens, retinere velimus, alterum vocabimus hemialpha
 sinistrum aversum, deorsum respiciens: & contrà, si eligamus hemial-
 pha dextrum. Eadem ratio obtinet in his figuris I A . ex generali notio-
 ne aversionis. Si tamen ipsius rei evidentiam inspiciamus, melius isto
 modo ab Alypio vocatas illas notas judicabimus. Caterum verba, deor-
 sum vel sursum respiciens, necessario fuere addenda, quod alias figura
 dimidii A vel dextri, vel sinistri futura essent hæc I A . Secundo hac
 nota V vocatur D inversum. male si rem exactius pensitemus. Quip-
 pe illa inferius protracta virgula non ad dextram; sed ad sinistram ver-
 gere deberet. Tercio hac nota H , qua antiny adpellatur, etiam ny in-
 versum, ob figuræ convenientiam, vocari posset; sed male. Potius est
 ny aversum: quomodo O quod est Alypio sigma aversum, Diogeni Laër-
 tio libro III. & Isidoro Orig. lib. I. vocatur antisigma. Si præpositionis
 avli rationem habere vellemus, non tam ny aversum, quam adversum
 dicendum esset. Certe aversum & adversum parum admodum hic dif-
 ferunt. quod sic ostendemus. Sint duo qui conjuncti ambulent, I . Ho-
 rum alteruter socio adversus consistet, si passu uno vel altero progressus,

ad

ad dextram, vel sinistram, se moveat per semicirculum, Γ Γ. Aversus autem à socio erit, si retrogressus se vertat itidem ad dextram, vel sinistram, semicirculi magnitudine, Γ Γ. Posteriores motionem, ac situm, ubique fere respexit Alypius: priorem illi, qui antisigma, & antiny vocarunt, figuras, quæ aversæ alias sunt dictæ. Caterum præpositio ἀντὶ primo suo significatu respondet Latina pro. ut in ἀντίχρησις, quæ Iuribus Consultis dicitur usus alicujus rei pro alia. vel, ut est in lege 11. §. 1. D. de Pign. mutuus pignoris usus pro credito. Sic ἀντίχρησις, quæ figura etiam ἀντίστοιχον adpellatur, est, litera pro litera positio; ut optimus pro optimus. Plurimi errores in omni literarum genere ex male intellecta hac particula, cum in compositione usurpatur, existeret. Quam enim falsa est vocis ἀντίχορδον interpretatio; contrarias chordas habens, contrarium sonum chordis emittens, obsonus, dissonus; quam etiam in Thesaurum suum transcripsit Stephanus: cum explicanda sit, consonus, conveniens, concordans, congruens; ut Hesychius & Suidas illam optime explicarunt? Sint enim duæ lyra seu testudines; altera jam ἡμοσῶδιον, intenta; altera ad eundem modum contendenda. Vbi unam chordam, numero atque ordine illi, qui est in priore lyra, respondentem intenderimus, has duas chordas ὁμοφωνεῖν dicemus, equaliter esse intentas. Postquam posterioris lyra omnes chordæ chordis prioris lyra consonarint, posteriorem lyram sic intentam dicemus ἀντίχορδον prioris, quasi chordam contra chordam habentem. Non aliter quam librum descriptum dicimus illius, ex quo descriptus est, ἀντίγραφον. Ita Suidas ἀντίχορδα explicat σύμφωνα. & optime quoque Hesychius; ἀντίχορδα, σύγχορδα, ἰσόχορδα. Sic perperam vulgo explicatur notissimus Homeri versus,

Ἰητρος γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντίχεις ἄλλων.

Vir medicus multis aliis præferendus. cum hoc significet: virum medicum, si permutatio cum mancipiis aliis esset instituenda; quod belli ac pacis tempore olim erat usitatissimum; multis aliis mancipiis esse estimandum: unum valiturum plures alios. Neque particula hujus vim videt vir summus Isa. Casaubonus, qui in Notis in Novum Testamentum verbum ἀντίχεις idem significare putat, quod anteferre, præponere. Ita enim scribit in Matthæi 6. v. 24. ἢ τίς ἀντίχεις, καὶ τὸ ἐπὶ τῆς καρτῆς φρονεῖ. Torfit hic locus doctissimos interpretes, quum toto isto libro nullus esse queat facilior, si modo quid singulæ voces significant attendatur. Nam ita facillime intelligemus nullam

hic

hic esse *φοβηλὴ* repetitionem, ut quidam putant. Docet Dominus noster qui fieri nequeat, ut duobus dominis idem seruiat. Quia, inquit, vel unum odio habebit alterum amans: aut etiam, licet amet utrumque, fieri poterit, ut dum in alterius voluntate exequenda erit intentior, erga alterum gerat se negligentius. Quid quæso in hac interpretatione obscuri? Distinguarur igitur diligenter inter ἀγαπᾶν & ἀνίχεσθαι, & omnis fuerit sublata difficultas. *Hæc ingeniose adnotasse mihi olim visus fuit, sed deinde deprehendi veritati minime esse consona.* Nullibi Græcum verbum ἀνίχεσθαι ea significatione usurpatum legitur. Hesychius, Ἀνίχεσθαι, ἀνελήψεται. ἢ λύει. (Scribo, κωλύει, vel potius, κωλύει. Ita enim idem: ἀνελαμβάνει, βοηθεῖ ἢ κωλύει.) Ἀνίχεσθαι, ἀνιλαμβάνειν, φρονίζει, πεποιεῖται. Optimam quoque significationem suppeditat locus Aristophanis in *Lyssistrata*, ubi hæc verba, ἀνίχεσθαι τῶν θυρῶν, verto: tu sta pro foribus. Minus bene interpres, ad fores obnitere. Isto autem modo optimos quosque auctores, tam prosa quam ligata orationis, locutos observamus. *Quintilianus*: Pro Iuba atque Afris, inimicissimis populi Romani, stetisse. *Virgilius*, stabat pro templo. *Ovid.* Mulciber in Trojam, pro Troja stabat Apollo. *Verterem itaque*: aut pro uno stabit, & alterum contemnet. *Possemus quoque*: aut unius curam geret, & alterum negliget. *Sed prior interpretatio ipsi verbo magis respondet, & alteram includit.* Omnes versiones, quas videre contigit, vulgatam Latinam sequuntur, quæ habet, adhærebit. Minus commode, si rem accuratius inspiciamus. Neque enim tam familiare verbum de seruo ab ulla tum gente usurpatum demonstrari potest. Doctissimus vir Seb. Munsterus, qui Hebræicum *Matthæi* textum restituisse videri voluit, inepte vertit vulgatam sequendo, רַחֵם. Quamvis hæc locutio Hebræis usitatior videri posset, quam Latinis. Sic enim *Genes. cap. II. v. 24* יִרְחַם אֱדָם רַחֵם: Et adhærebit uxori. *Dent. IV. v. 4.* רַחֵם אֱדָם רַחֵם אֱדָם: Et vos adhæretis Domino. *Prov. XVIII. v. 23.* נֶחֱם רַחֵם רַחֵם אֱדָם: Et amicus adhæret plusquam frater. Idem verbum occurrit in epistola ad Titum cap. I. v. 9. ἀνιχομόμοι τῆς κατὰ τὴν διδασχὴν περὶ λόγῳ. Tenacem fidei illius secundum doctrinam sermonis. *Vulgata*: Amplectentem eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem. *Paulo melius ultima versio Italica*: Che ritenga fermamente la fedel parola, che è secondo

***** 2

am-

ammaelstramento. *Interpretor* : Stantem pro eo, qui in doctrina
 (nostra) est, fideli sermone. *Egregie in hunc locum Chrysostomus ser-*
monem II in epistolam ad Titum : πρὸ ἐν αὐτῷ τῷ ἀληθῶς φησιν, ἡ δὲ
 διὰ πίστεως ὡς δεδομένη, ἡ δειομένη συλλογισμῶν, ἡ δὲ ζητημάτων.
 ἀνελχόμενον, φρονιζόντα, ἔργον τῷ ποιήμενον. πᾶν ἂν λόγων ἀπει-
 ρῶ ἢ τῶν ἐξωθεν; διὰ τῷ ἔργον (scribe, εἰπεν) τῷ κατὰ διδασχλῶ
 πρὸς λόγους. *Fideli* hīc pro vero dicit; aut qui per fidem est tra-
 ditus, non indigente ratiocinationibus & quæstionibus. *Stan-*
tem, curam gerentem, opus suum hoc facientem. Quid igitur
 si externa doctrina non sit instructus? Propterea dixit; qui in
 doctrina est, fideli sermone. **l x x** *Interpretes multa verba He-*
braea, quamvis non ubique aequè concinne, hoc Græco ἀνέχασθαι expref-
serunt: in quibus ferme omnibus locis significat φρονιζεν. qua signifi-
catione frequenter hoc verbi occurrit, etiam apud Scriptores Ecclesiasti-
cos. Iustinus, Philosophus ac Martyr, Responsionibus ad Orthodoxos,
quæstione XLVI. Εἰ κατὰ τὸ τῷ βίῳ πάντα, διὰ τὸ οἱ τέτων ἀπειρό-
μοι, ἐν γραφαῖς ἐπαινεῖται καὶ οἱ ἀνελχόμενοι αὐτῶν, (Interpres,
& qui ea complectuntur. Verto, & qui ea curant.) διὰβάλλουσι;
Et egregie Basilus magnus sermone in Psal. XIV. μακάριοι δὲ τῷ ὄν-
τι, μὴ ὡς οἰκίοις περιεστηκέναι πῖς ἐν τῇ γῇ, μηδὲ ὡς πρὸς παλῆδου
πνὸς φυσικῆς ἀνέχασθαι τῶν ἐν αὐτῷ. Beatum revera, qui non ad-
fixus est terrenis tanquam propriis, neque quæ hīc sunt, tan-
quam naturalem aliquam patriam curat. Plures adhuc errores ver-
bum ἀνέλαμβάνεσθαι, quod frequentius occurrit, reperisse videtur. Pro-
prie significat, pro alio sumere. Theod. orat. III de Prov. ὡς ἀπὸ μ-
πων δὲ ἔτῳ ὁ πνέμων τὸ καθαρόν πνέμα, τὸ λιγυῶδες ἀνέλαμ-
βάνει. Hic autem pulmo purum aërem transmittens, fuliginoso-
sum pro eo recipit. Deinde idem est quod adjuvare, propugnare, de-
fendere. ut supra vidimus ex Hesychio. Idem, Ἀνελήπτωρ, ἀνέλαμ-
βάνομεν. ὑπερασπιστής, βοηθός. Luca I v. 54. ἀνέλαβετο Ἰσραὴλ
παιδὸς αὐτοῦ. Omnes: suscepit Israël puerum suum. quam versio-
nem etiam Glossæ Græco-latina confirmant, in quibus legitur: Ἀνέλαμ-
βάνομεν, Sulcípio, Affectó. Optime Italica: Egli ha souvenuto
Israël, suo servidore. Nec minus concinne in margine addis: sou-
venuto o, preso nella sua protezione: o, sollevato. utpote quæ
verba ὑπερασπίζειν, βοηθεῖν, exprimunt. Locus ille desumptus est ex
Esa-

Esaiæ XLII. v. 9. ubi est verbum ἵστην. Unde vir summus, Hugo Grotius, putat ἀνίσταμαι ἀνέσθαι idem esse quod sustentare, manu ducere. Sed hac verba Latina, cum Græco minime respondeant, non opus est ut Hebræo tribuamus, quod proprie significat, confirmavit, roboravit, fortificavit. quæ, ut evidens est, sensu cum verbo adjuvare conveniunt. Luca X. v. 40. ἵνα μοι σὺ ἀνίστασθαι, omnes recte, sensus evidentiâ adacti; ut me adjuvet. Particula vicissim hîc locum non habet, quam etiam omittit Italica, che m'aiuti. Caterum affectandi significatio optime huic verbo convenit apud Aristophanem, βασιλεύς.

καπεῖν ἐπαρθεὶς ἀνίστασθαι τῷ θρόνῳ,

ἵν' αἰσχύλῃ καθῆναι.

Interpres perperam:

Atque ille elatus sedem Æschyli

Prehendit.

*ἀνίστασθαι τῷ θρόνῳ, verto; thronum adfectavit. ut Latini dicunt, adfectare regnum. Hac autem interpretatio quomodo cum defendendi significato conveniat, non difficulter expenditur. Idem verbi pro Sentire frequenter, etiam antiquissimis auctoribus, usurpatur. Hac autem significatio ex prima, & propria, ita derivatur, ut, qui sentit, unum pro altero sumere intelligatur. Et alia quoque ratio assignari posset. De hac significatione non cogitavit Interpres Aristophanis, qui in hoc Ἰσχυροφω-
*ελαζυζῶν versu: Περὶ ἀνίστασθαι (forsan addendum γα, ut versus restituitur) περικτὸν τῆς φλογός. illud verit, apprehendat. Quo eodem errore abreptus doctissimus Bisetius ita scribit: Περὶ ἀνίστασθαι, ἀντὶ τῷ, πρὶν τῷ φλόγα ἀνίστασθαι τῷ περικτῷ, πρὶν τῷ φλόγα ἀνάπναι, πυρῶν, καὶ καίειν τὸν περικτὸν. τῷ γὰρ καθ' ἑαυτὸν αἰσθάναι δοκεῖ. Ad alias vel Sacrorum scriptorum, vel in primis profanorum, versiones examinandas non accedam; ne hoc Augia stabulum, cui repurgando alterum olim Herculem nascendum expectamus, temere ingressus videar. Redeo ad propositum. Hac nota ὁ περὶ ἀγ-
*νον ὕπνιον. Si rationem sitis accuratius expendamus, pro ὕπνιον melius scribetur ἀνεπαμειβρόν. Reliquas tres notas, ω κ ς quarum descriptionibus eadem vox ὕπνιον additur, ad jacentes relegavi. Porro prima jacentium nota ω male ubique vocatur δίχαμμα ἀνεπαμειβρόν, quod huic figura convenit. Ita Alypium scripsisse, putare nequeo. omnes ta-
*men codices istud mendii invasit. Ha nota ω male dicuntur ἀνε-****

***** 3

επαμ-

σραμυδία. quippe παλάγιον & ἀνισραμυδιόν pro eodem accipi nequeunt. In notis aversis nulla difficultas. nec in jacentibus & ἀversis: quarum figuras quoque cognosces, si recto situ scriptas, per chartam transparentes videas.

De notis praeterea hoc monendum, quod majusculis literis pleraque in omnibus codicibus fuerint exarata; attamen multa etiam minusculis: de quibus singulis monui in Notis ad Alypium. Delta hac figura Δ retinendum duxi, quod alias hemidelta Δ idem futurum esset quod lambda. De Ξ idem statuendum videtur, ob duplex Ξ, quod etiam ubique sic pingitur . Zeta imperfectum potest esse Ζ vel Λ. Sed forsitan melius hoc, quam isto modo pingetur: quoniam & in eta imperfecti Α superiore parte aliquid deest, non autem in inferiore. obstat tamen beta imperfectum Β. Hemimy sinistrum Ϻ, & dextrum ϻ, ex majusculo Μ ortas esse veri est similis. certe my rectum, & inversum, ubique est majusculum. Figuras τῶν hemialpha Ϻ ϻ sic restituendas censui. Semel; ut deinde vidi, hemialpha dextrum sic quoque recte pictum habebant codices Oxonienses. Caterum omnes notas ex majusculis literis fuisse ortas, quae non diversa fuerint ab iis, quas nunc usurpamus, videtur statuendum. Vt enim aliter censeamus, antiquissima marmora obstant. Turbare hic possint Δ illud, & Ε, quod εἰ πετάγωνον vocatur. ut saltem minusculas jam ab antiquissimis temporibus usurpatas fuisse putemus; quas vocarint γεόμματα ἀμελητικά, literas celeriter, & ideo absque cura exaratas. Hoc docemur hac nota η, quae vocatur ἥτα ἀμελητικόν καθεύκυσμόν. ut hac η sit simpliciter ἥτα ἀμελητικόν. Neque vero hanc lectionem dubiam reddere debent codices Boëthii, in quibus pro ἥτα ἀμελητικόν, legitur, Ν inversum. quod imperiti homines sic mutarunt. Porro litera Ε & Ο Alypio dicuntur εἰ & οὐ, antiquis usitata harum literarum nomenclatura. quod etiam perspicitur ex egregia quadam inscriptione, quam in Chalcedone Thrasy Machi Sophista fuisse, Neoptolemus Parianus ait, ut prioribus literis nomen conscriptum esset. Distichon vera scriptura restitutum hic adponam:

τῆνομα θῆτα, ρῶ. ἄλφα. σᾶν. υ. μν. ἄλφα. χ. οὐ. σᾶν.
πατρίς χαλκηδών· ἡ δὲ πικνη σοφία.

Nomen, theta, rho, alpha, san, y, my, alpha, chi, u, san:

Patria Chalcedon; ars mihi sed Sophia.

De hac veterum scriptura ita Eustathius in Iliada εἰ. ἰστον δὲ, ὅτι τὸ εἰ

συχεῖον, εἰ (scribe, εἰ) ἔλεγον οἱ παλαιοὶ, περὶ ἡντινους τὸ ἱ. ἵνα τῇ
 Διὰ διφθόγγῃς ἐκτίσῃ διωώνῃαι φεισῶν καὶ αὐτῶ, κατὰ καὶ τὰ ἄλλα συ-
 χεῖα. ποιῶν δὲ ποιῶσι καὶ ὅτι τῷ μικρῷ ο. καὶ ἐκείνο γὰρ Διὰ τὴν αὐ-
 τὴν αἰτίαν οὐ λέγεται. περὶ δὲ τῶν οὐ ἐξηγητῶν τῆς γραμματικῆς γε-
 φουσιν ὅσα ἐνδέχεται. Eodem modo scribit in Iliada ο. Quinetiam
 per εἰ exaratum reperitur in vetustis inscriptionibus, & nummis. un-
 de ἱεροπολεῖται. Φιλιππολεῖται. Ἀντωνεῖται. De virgulis, quibus a-
 cutissima nota signantur, hoc monendum est, unam duntaxat nos cum
 MSS. adhibuisse, qua posterior nota signaretur, cum utraque aque iis
 notanda esset. Nam si solas adhibeamus superiores in verbis notandis,
 perspicuum est, etiam virgulas illas, seu acutas, esse adponendas. Ca-
 terum interpretatus Alypii in pauculis verbis consistit. πλάγιον cum Boë-
 thio verti, jacens. quod hoc magis denotare videretur situm nota,
 quam vulgare Latinum vocabulum, obliquum. Sic & Isidorus Orig.
 lib. 10. cap. 16. ubi i geminum jacens (aspici,) spondeus, --- Et
 cap. 20. Obelus, id est, virgula jacens. Porro καθεκλυσμῶν cum eodem Boëthio interpretatus sum, diductum. Significantius tamen
 foret, infra protractum. ἀνερραμῶν ubique reddidi, inversum:
 & ἀπερραμῶν, aversum. Boëthius utrumque male, conversum.
 Quamvis enim hoc verbum utraque significatione à Latinis usurpatum
 legatur, hic tamen, ob ambiguitatem evitandam, bina sunt adhibenda.
 Nunc de ipsis Tonis, ob quorum varietatem nota illa sunt inventa, di-
 cendum foret: sed hanc disquisitionem, ne nimis prolixi simus, ad
 Bryennium, aut Ptolemaum reservabimus. Nam & recentiores, Itali,
 Hispani, Galli, quorum errores notavimus, in partes sunt vocandi.

De reliquis auctoribus hic ob loci angustiam, nihil monere possum. &
 pauca sunt relicta, quae Bryennio, aut Ptolemao sum adjungitur. In Eu-
 clide omissum est: pag. 13. v. ult. pro χημάτων vertendo me legisse
 Διὰσημάτων. Priorem tamen lectionem retineri posse, distin-
 ctione transposita, hoc modo: ἡ ὁμοίων, χημάτων ἄλλοι. con-
 stant, figurarum ullam. In Bacchio pag. 20. v. 17. & v. 33. & pag.
 21. v. 28. pro ἡνι vertendo legi ἔδην. quod videtur melius. Hic autem
 de hujus auctoris versione Gallica, quam dedit vir Clar. Merfennius,
 aliquid discendum restat. An ulla extaret, priusquam hac de re admone-
 rer ab Ism. Bullialdo, ignorabam. Parisius itaque per tabellarium eam
 adferendam curavi, ut quid novi illa haberet, cognoscerem. Missa sunt
 septem

septem folia, ex libro in octavo, ut vocant, edito excissa, à pagina 93 ad pag. 106. Hujusmodi autem est hac versio Gallica, ut si ante editas nostras in hunc auctorem notulas cum habuisssem, erroribus istius adnotandis auctiores ea prodissent. Difficilia multa omisit: nec pauca sunt loca, in quibus est hallucinatus. Pag. nostra edit. 1. v. 23. hac verba, η αἱ τῶν Φόγγυς ἡθῶν, perperam vertit: mais ceux (sons) qui servent pour les mœurs, ont esté introduits par l'usage, & par la coustume. Pag. 8. instantium sonorum enumeratione gravissime errat, dum tres ultimos facit e, a a, d d. pro h, e, a a: & mobiles, h, c, f, g, b, cc. pro b, c, c, d, f, g. & sic de sequentibus. Neque hac ab operis admitti potuerunt, cum etiam in sequentis pagina diagrammate turpiter repetita cernantur. Miratus autem sum quam maxime, tam crassum errorem à viro, qui tot voluminibus de Musica scriptis clarus est, proficisci potuisse. Sic pag. 104. tetrachordum disjunctarum & excellentium communi chorda a a conjungi scribit. Idem tamen bene pag. 103. parameso hanc notam h tribuit, & recto ordine ceteris: ut alio inspecto diagrammate hac vertisse videatur. Simili errore lapsus Kepplerus, lib. 111 de Harmonia Mundi, proslambanomenon statuit Γ ut. & consequenter mesen, G sol re ut. triten diezeugmenon, b fa, h mi. ac si fatalis errandi necessitas recentioribus incumberet, quoties antiqua Musica decreta explicare conantur. Pag. 10. v. 25. disjunctionem tetrachordorum synemmenon & hyperboleon male incipit ab h. pro qua nota scribe, d. Idem pag. 98. male: comme de f à g. vide editionem nostram pag. 11. v. 8. Pag. 18. v. 13. pro Διὰ πρῶν καὶ Διὰ πέντε rescribendum, δις Διὰ πρῶν. bis dia pason. & in Mers. vers. quinziesme pro douziesme. Vide Eucl. pag. 18. v. 2. Pag. 21. v. 8. perperam: dont les deux extrêmes produisent l'octave. Ibidem v. 29. male: qui met le ton entre deux tetrachordes. Pag. 22. v. 31. Phadri; & v. ult. Aristoxeni, definitionem non intellexit. Pag. 25. v. 28. pro ἐνόπλις vitiosam codicum manu exaratorum scripturam retinuit, Enopaan. Omissa qui vis deprehendet.

Hic, Lector Candide, finem facto. de reliquis, quæ hic omissa sunt, ut & de Hebraorum Musica, in sequentibus auctoribus aliquid dicturus. Quæ in libro שלמי הנבונים adferuntur; omnia ex Italogum scriptis sunt desumpta. Vale. Amsterdami c l o l o c l i i.

M O N Ω T Ω Θ E Ω Δ O Ξ A.

ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΥ

ΑΡΜΟΝΙΚΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.

Πρώτον.

ARISTOXENI

HARMONICORVM

ELEMENTORVM

LIBER PRIMVS.

MARCO MEYBOMIO

Interprete.

ΕΣ οὖν μελέως ὁπισθί-
μης, πολυμερῆς ὄσης, καὶ
διηρημένης εἰς πλείους
ιδέας, μίαν πινὰ αὐτῶν
ὑπολαβεῖν δεῖ, τὴν ἀρ-
μονικὴν καλεσμένην, εἶναι πραγμα-
τείαν, τῇ περὶ τὰς ἐκείνων ὄσεων, ἔχου-
σαν τε διώαμιν συχνοτάτην. τυγχά-
νῃ γὰρ ὄσα πρώτη τῇ θεωρητικῇ πύ-
ξις εἰσὶν ὅσα σωλείνῃ πρὸς τὴν συζη-
μάτων τε καὶ τόνων θεωρίαν. προσ-
ήκῃ γὰρ μὴ τὴν πρῶτον τῶν τέτων ἀξιῶν
παρ' αὐτῶν εἶναι τὴν εἰρημένην ἔχοντι
ὁπισθίμην. τέλος γὰρ τὰς εἰς τῆς
πραγμαθείας πύξεως. καὶ οὕτως ἀνωρί-
-

Um de cantu scien-
tia multas habeat par-
tes, atque in plu-
res diuisa species re-
periatur, unam ex
ipsis autumandum, quæ Harmo-
nica vocatur, esse tractationem,
quæ & ordine prima sit, & ele-
menta in primis complectatur.
Prima enim est inter contempla-
tivas partes: atque ea, quæ ad sy-
stematum & tonorum contempla-
tionem spectant, absoluit. Nam-
que ab illo, qui hanc sibi scien-
tiam comparauit, amplius nihil
est postulandum; quod hujus tra-
ctatus hæc sit finis. Quorum verò

A con-

contemplatio altius ascendit; puta cum Poëtica, *Musices pars*, systematis & tonis jam utitur; illa non ad hanc, sed ad eam, quæ & hanc & alias partes continet, scientiam revocantur. In qua, quæcunque ad Musicam spectant, contemplationi subjiciuntur. qui demum Musici est habitus. Porro putandum, qui ante nos fuere, tantum esse voluisse Harmonicos, cum harmoniam tantum attigerint, cæterorum verò generum considerationem neglexerint. Cujus rei hoc est indicium, quod ipsos Harmonicorum systematum diagrammatis tantum usos, diatonorum aut chromaticorum curam nullam suscepisse comperimus. Et quidem totus modulationis ordo ex ipsorum diagrammatis perspicitur: in quibus de systematis octo chordarum Harmonicis tantum egere. De aliis verò, cum generibus, tum speciebus; & hujus ipsius generis, & reliquorum; nemo quid addiscere conatur. Quin tertiæ partis, ex tota modulandi ratione refectæ, unum quoddam agnovere genus. cuius magnitudo esset diapason. de quo omnem tractationem susceperè. Quod verò de iis quoque, quæ attigerant, nullo modo plenè egerint, vidimus in præcedentibus, cum Harmonicorum opiniones vestigabamus. Quinimò longe melius hoc innotescet, cum, quæ totius tractationis partes sint, & quam singulæ vim obtineant, recensuerimus. Ex his enim

ρων ὅσα θεωρεῖται, χρωμίδης ἤδη τῇ ποιητικῇ τοῖς τε συστήμασι καὶ τοῖς τόνοις, ὥς ἐπὶ ταύτης ἐστίν, ἀλλὰ τῆς πύτῃ τε καὶ τὰς ἄλλας περιεχόμενης ὁπισθήμης. δι' ὧν πάντα θεωρεῖται πρὸς καὶ μουσικῶν. αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ τῶν μουσικῶν ἐξῆς. ὅταν μὲν οὐκ ἐμπροσθεν ἀρμονικὰς εἶναι βέβαιον μόνον. αὐτῆς γὰρ τῆς ἀρμονίας ἡ πλὴν ὁ μόνον. τῶν δὲ ἄλλων γῆρῶν ἐδεμίαν πῶποτε ἐννοίαν εἶχον. σημείον δέ. πρὸς γὰρ διαγράμματα αὐτοῖς τῶν ἀρμονικῶν ἐκκεῖλαι μόνον συστήματων. Διατόνων ὅ, ἡ χρωματικῶν ἐδεῖς πῶποτε εἰσάγει. Καὶ τοῖς πρὸς διαγράμματα γε αὐτῶν ἐδήλῃ τῶν πᾶσαν τῇ μελωδίας τέξιν. ἐν οἷς περὶ συστήματων ὁκταχόρδων ἀρμονικῶν μόνον ἔλεγον. περὶ ὅ, τῇ ἄλλων γῆρῶν τε καὶ χημάτων ἐν αὐτῶν περὶ γῆρῶν τέτῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς, οὐδ' ὁπισθεῖς ἐδεῖς καταμανθάνειν. ἀλλ' ἀποδεκτοὶ μὲν οἱ τῇ ὅλης μελωδίας τῇ τέτῳ μέρους ἐν πρὸς γῆρῶν, μέγῃ ὅ, πρὸς διατόνων, περὶ τέτῳ πᾶσαν περιήγηται πραγμασίαν. ὅτι ἐδεῖς περιπραγματεύσασθαι τρόπον, ἐδεῖς περὶ αὐτῶν πύτων, ὧν ἡμετέροις τυγχάνοις, σχεδὸν μὲν ἡμῶν γεγῆνηται φανερόν ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ὅτι ἐπισκοποῦμεν πρὸς τῇ ἀρμονικῶν δόξας. ὅ, μὲν, ἀλλ' ἐπὶ μάλλον νῦν ἔσται δῶσι πῶποτε, διεξιόντων ἡμῶν τὰ μέρη τῇ πραγμασίαν ὅσα ἐστὶν, καὶ λῦσινα ἕκαστον αὐτῶν δυνάμειν ἔχει. τῇ μὲν γὰρ ὅλης οὐδὲ ἡμῶν μέγῃς

μίνες δὲ ῥήσμιον αἰέτες· τὸ δ' ἔχ' ἰκα-
νῶς. ὡς δ' ἅμα τῷ π' φανερόν ἐστι,
καὶ τὸ τύπον καθορίζουσα τὴν πραγμα-
τίαν, ἢ πῶς ποτὶ ἐστὶ.

Πρῶτον μὲν οὐκ ἀπάντων, πῶς τὸ
φωνῆς κίνησιν διορίζον τῷ μέλλοντι
πραγματιθεῖσθαι περὶ μέλους, αὐτὴν
πῶς καὶ τὸν. ἔτι γὰρ εἰς τρεῖς αὐ-
τῆς ὡς τυγχάνει· κινεῖται μὲν γὰρ καὶ
διαλεγομένων ἡμῶν, καὶ μελωδέν-
των, καὶ εἰρημύλου κίνησιν. ὅξυ γὰρ καὶ
βαρὺ δῆλον ὡς ἐν ἀμφοτέροις τέτοις
ἐστίν. αὐτὴ δὲ ἐστὶν ἡ καὶ τὸν, καθ'
ὃν ὅξυ π' καὶ βαρὺ γίνεται. ἀλλ' οὐ
πῶς εἰδέναι τῆς κινήσεως ἑκατέρας
ἐστίν. ὅπῃ μὲν δὲ ἐδέναι πῶς ποτὶ γε-
γνηται περὶ τέτων διορίσας, πῶς ἑκατέ-
ρας αὐτῶν ἡ διαφορά. καὶ ποτὶ τέτων
μὴ διοριζέσθαι, ἔπειτα ῥά οἱ δοιοὶ εἰπεῖν
περὶ φθόγγων πῶς ποτὶ ἐστίν. ἀναγκαῖον
ὅτι ὁ μόνον μὴ παύσασθαι, ὅπερ Λά-
σος καὶ τὸ ἐπιγονείων πινὲς ἔπαθον,
πλάττει αὐτὸν οἰηθέντες ἔχειν, εἰπῶν
περὶ αὐτοῦ μικρὸν ἀκρετέστερον. τέτων
γὰρ διοριζέσθαι περὶ πολλὰ τὸ ἐπει-
θεῖ μᾶλλον ἐστὶ σαφές. ἀναγκαῖον
δὲ εἰς τὸ τέτων ζώεσιν πῶς ποτὶς εἰ-
ρημύλοις, περὶ π' ἀνέσεως καὶ ὅπῃ ἴσ-
ως, καὶ βαρὺ π' καὶ ὅξυ π', καὶ τῆς
σεως εἰπεῖν, πῶς ποτὶ ἀλλήλων διαφέ-
ρουν. ἐδὲ γὰρ ἐδέναι περὶ τέτων εἰρη-
κεν, ἀλλὰ πῶς μὲν αὐτῶν ὅλως ἐδὲ νο-
εῖται· πῶς ὅσον συγκεχυμένα μὲν τ'. πῶς ὅσον
περὶ τὸ βαρὺ π' καὶ ὅξυος διαφέ-

quædam ipsos nec attigisse invenie-
mus; quædam non satis copiose.
Quod & ipsum, ut perspicuum eva-
dat, brevem hîc totius tractationis
designationem inspicimus.

Primum itaque omnium, qui
de cantu tractare velis, vocis mo-
tum, eum qui in loco sit, determi-
nare debet. Neque enim unus il-
lius modus existit. quandoquidem
illa dicto motu movetur & loquen-
tibus nobis, & modulantibus. Pa-
tet namque quomodo in his utrius-
que sit acumen & gravitas. Atqui
hic est vocis in loco motus, per
quem acumen fit & gravitas. Ve-
rum non eadem est utriusque mo-
tus species. De quo nemo satis di-
ligenter definivit, quænam utrius-
que illorum sit differentia. cum ta-
men, hoc non definito, non ita fa-
cile de sono, quid sit, quis sit dictu-
rus. Neceffe autem est, ut, qui sibi
idem accidere nolit, quod Laso &
Epigoniorum quibusdam accidit,
sonum latitudinem aliquam habe-
re putantibus, de eo aliquanto ac-
curatius agat. Hoc enim definito
multa ex sequentibus crunt evi-
dentiore. Præterea illis, quæ dixi-
mus, ut hæc intelligantur, neces-
sariò addendum; de remissione &
intentione, de gravitate item &
acumine, ac tensione, quonam
inter se differant. Nemo enim de
his quicquam dixit: cum quædam
planè ignoraverint, quædam verò
inter se confuderint. De gravis
itaque & acuti distensione hæc di-

A 2 cenda:

cenda: utrum in infinitum recipiant augmentum & deminutionem, nec ne: aut quonam modo, quo verò non. His definitis de intervallo in genere, pro instituti ratione, agendum. quod deinde dividendum, quot modis dividi potest. Postea de systemate. quo generatim diviso dicendum, in quot dividi possit partes. Deinde de cantu explicandum, ac breviter monstrandum, quam naturam habeat is, qui in Musica consideratur. quandoquidem cantus plures sunt naturæ. Ex quibus omnibus una est illa, quæ modulata serie decantatur. Cæteras verò naturas attingere debemus, quod ad hunc referantur, eoque melius hic ab aliis distinguatur. Musico cantu hac ratione convenienter ab aliis distincto, singulis partibus nondum consideratis, sed obiter & crassa Minerva delineatis, cantus est generaliter dividendus atque partiendus, in quot partes dividi posse videtur. Postea de continuitate & consecutione dicendum, quidnam sit in systematis, & quomodo ibi locum invenerit. His subjungemus generum differentias illas, quæ per mobiles sonos fiunt. præterea modos, in quibus isti moventur. De hisce verò nemo unquam vel minimum dispicere cepit. Itaque primis nobis omnia hæc recensita pertractare incumbit. Nichil enim, quod alicujus momenti esset, ad nos pervenit. Deinde de incompressis primū intervallis di-

σως λεκτέον, πόπερον εἰς αὐξήσιν τε καὶ ἐλάττωσιν ἔχει, ἢ οὐ. ἢ πῶς μὲν, πῶς δ' οὐ. τῶν δὲ διωροσμένων, περὶ διαιρημάτων καθόλου δίκαιον. ἔπειτα διαιρετέον ὅσα καὶ διὰ διαιρέσθαι. εἴτα περὶ συστημάτων. καθόλου δὲ διελόντα, λεκτέον εἰς ὅσας πέφυκε τέμνεσθαι διαιρέσεις. εἴτα περὶ μέλους ὑποδηλωτέον, καὶ τυπωτέον, οἷον ἔχει φύσιν τὸ κατὰ μουσικῶν. ἐπειδὴ παλαιοὶ εἰς φύσεις μέλους. μία δὲ ἐξ ἑκαστῶν αὐτῶν, ἢ τῆς ἡρμοσμένης καὶ μελωδίας. διὰ τὴν ἐπαγωγὴν δὲ τὴν διὰ τὴν γινόμενῃ, καὶ ἡρμοσμένης, τὸ δὲ τῶν ἄλλων, ἀνέχοντων πῶς καὶ τῶν ἄλλων ἐπαφάσθαι φύσεων ἀφοραδέντων διὰ τῆς μουσικῆς μέλους, ἕτως ὡς ἐνδέχεται, μηδέπω τὸ καθ' ἕκαστα θεωρημένων, ἀλλ' ὡς ἐν τῷ καὶ περιγραφῇ διαιρετέον, τὸ καθόλου καὶ μερτέον, εἰς ὅσα φύσεις μέρη διαιρεῖσθαι. καὶ τὰς διὰ τῶν περὶ πινυμένων, καὶ τῶν ἐξ ἑκαστῶν ἐστὶν ἐν τοῖς συστήμασι, καὶ πῶς ἐγγινόμενον. εἴτ' ἀποδοτέον τὰς τῶν γυνῶν διὰ φθορὰς αὐλῆς, τὰς ἐν τοῖς κινεμάτοις τῶν φθόγγων. ἀποδοτέον δὲ καὶ τῶν ῥυθμῶν, ἐν οἷς κινεῖται. τῶν δ' ἐκείνων περὶ ἐκείνων πῶς ἐξ ἑκαστῶν ἐνομοιοῦν, ἐπὶ ἡνικασι. ἀλλὰ περὶ πάντων τῶν εἰρημένων αὐτοῖς ἡμῖν ἀναγκαῖον ἐξ ἀρχῆς παραμαρτυρεῖσθαι. παρελθόντων γὰρ ἐκείνων περὶ αὐτῶν ἀξιολογόν. καὶ τὴν περὶ διαιρημάτων ἀσπ-
 ῥέτων

θέτων πρώτων λεκτέον. ἔτι περὶ σω-
 θέτων. ἀναγκαῖον ἢ ἀπιομύροις ἡμῖν
 σωθέτων διασημάτων, οἷς ἅμα καὶ
 συστήμασιν εἶναι πως συμβαίνει, περὶ
 σωθέτων ἔχειν ἢ λέγειν τὴν ἀσωθέ-
 των διασημάτων. περὶ ἧς οἱ πολλοὶ
 τὴν ἀρμονικῶν οὐδὲν ὅτι παραμαίω-
 πον ἡδονῇ. δὴλον ἢ ἡμῖν ἐν τοῖς ἐμ-
 περοῦν γέγονεν. οἱ δὲ περὶ Ἐρατο-
 κλέα τοῦτον εἰρήκασιν μόνον, ὅτι διὰ
 τὴν διαστήσιν πεισάρων ἐφ' ἐκάπερα δίχα
 χρίζεται τὸ μέλῳ. ἔθεν ἔτ' ἐν διὰ
 πινύος τῷ τὴν γίνεσθαι διορίσιντες, ἔπε-
 δια τὴν αἰτίαν εἰπὼντες, ἔθ' ἔπειτα
 ἄλλων διασημάτων ὁπισκεψάμενοι,
 πῶς πρὸς ἄλληλα συνίενται τρέπον.
 καὶ πότερον πινύος διαστήματι πρὸς
 πᾶν ὠροσμήν. τίς ἐστὶ λόγος τῆς
 σωθέσεως. καὶ πῶς μὲν ἐξ αὐτῶν, πῶς
 ἢ ἐκ γίνεσθαι συστήματα. ἢ τῷ αὐτοῦ
 ἐστὶ. περὶ γὰρ τῶν οὐτ' ἀποδεικνύσθαι,
 οὐτ' ἀναποδεικνύσθαι ἔθεν ὁ δὲ πᾶν
 πρὸς εἰρημῇ λόγῳ. ἔστι ἢ θεωρητικῆς
 τὴν πᾶν περὶ τῶν μέλων σύστασιν,
 αἰτίας ἀλλήλων μεσότης ἐπ' ἐνίων κα-
 τήγωται, διαστήσιν μετὰ ὠροσμήν
 τὴν εἰρημῇ παραμαίειαν. ἔθεν ἢ τὴν
 αἰσθητῶν πᾶν τῶν ἐκ πᾶν, ἔθεν
 πᾶν τῶν. ἔστι δὲ ἡμῖν δὴλον τῷ
 ἔτι ἔχον, ὅτι ἐν αὐτῇ γινώμεται
 τῇ παραμαίειᾳ. νῦν ἢ πᾶν τῶν
 μερῶν λεκτέον. ἀποδεικνύσθαι γὰρ τὴν
 ἀσωθέτων διασημάτων, ἐν τρέπον

cendum. postea de compositis. Ne-
 cesse verò est, ut, ubi de compositis
 intervallis quædam attigerimus,
 quæ interdum systemata quoq; esse
 possunt, de incompositorum inter-
 vallorum compositione aliquid di-
 camus. De qua an agendum esset,
 plerique Harmonicorum ignorarunt.
 Atq; hoc in sequentibus mon-
 stravimus. Erastodis verò sectato-
 res hoc tantum dixere, tantum sci-
 licet bifariam secari à diatessaron
 versus utramque partem. nulla ad-
 hibita distinctione, an ab omni in-
 tervallo incipientibus hoc contin-
 gat: uti etiam causam, cur hoc fiat,
 non adduxere, nedum ut de aliis
 intervallis inquisivissent, quonam
 modo inter se mutuo componan-
 tur. & num cujusque intervalli ad
 quodlibet, definita quædam habe-
 tur compositionis ratio. præterea
 quomodo ex iis fiant systemata,
 quomodo verò non: nisi forsitan hoc
 definiri posse negent. De iis enim
 vel demonstrationibus suffultum,
 vel iis carens, nemo quicquam pro-
 didit. Cum verò in cantus constitu-
 tione ordo sit admirabilis, confu-
 sionis tamen summæ notam Musi-
 cæ inurere quidam non dubitarunt
 propter illos, qui hanc doctrinam
 dilucidandam susceperant. Neque
 verò ex sensibilibus ullum est,
 quod tanto atque tali ordine sit
 conspicuum. Atque hoc se ita ha-
 bere, cum in ipsa tractatione occu-
 pabimur, manifestum fiet. Iam reli-

incomposita intervalla sibi mutuò addantur, de systematis, quæ ex iis consistunt, est dicendum; cùm de aliis, tùm de perfecto. ubi quotnam illa sint & quæ, ex iis ostendemus. præterea exhibebimus eorum secundum magnitudinem, ut & magnitudinem cuiusque, differentias: ut eorum, quæ modulamur, nihil; nec magnitudo, nec figura, nec compositio, nec positio sine demonstratione transmittatur. Quam tractationis partem nemo unquam alius attigit. Erastocles quidem aliqua ex parte hæc sine demonstrationibus enumerare instituit; sed conatu plane irritò. quinimo falsa omnia proferens, etiam in illis, quæ sensui sunt manifestissima, aberravit. Quod antea consideravimus, cum hanc doctrinam seorsim & per se inquirebamus. Cætera verò universa, quemadmodum supra dicebamus, nemo tetigit. Vnius verò systematis, in uno genere, Erastocles enumerare instituit diapason figuras, demonstrative hoc per intervallorum circumferentiam ostendens. Qui non animadvertit, quod, nisi una diapente & diatessaron figuræ demonstrantur; deinde etiam, quænam ipsorum sit compositio, secundum quam concinnè componantur, varias septem illas diapason figuras esse posse, sit ostensum. Atque hoc ita se habere, in prioribus proponimus. Quare his omissis, reliquas tractationis partes persequa-

πρὸς ἄλληλα σωζέσθαι, πρὸ τῶν συστήνων ἐξ αὐτῶν συστημάτων λεκτέον, περί τε τῶν ἄλλων, καὶ τῶν πελείων, ἐξ ὁκείνων ἀποδεικνύοντας πόσα ἐστὶ καὶ ποῖα ἄττα. τίς τε καὶ μέγεθος αὐτῶν ἀποδιδόντας διαφοράς, καὶ τῶν μεγεθῶν ἑκάστω, τίς τε καὶ χῆμα καὶ καὶ σωζέσθαι, ὅπως μὴδὲν τῶν μελωδισμῶν, μήτε μέγεθος, μήτε χῆμα, μήτε σωζέσεις, μήτε γέσεις ἀναπδείκτος. τέτταρσι δὲ μέρος τῆς παραμαίειας ἄλλος μὲν εἰδὲς πῶποθ' ἤψατο. Ἐραστοκλῆς δὲ ἐπεχείρησεν ἀναπδείκτως ἐξαριθμῆναι ὅτι μέρη ὅτι εἰδὲν εἴρηκεν, ἀλλὰ πάντας ψαύδῃ, καὶ τῶν φαινομένων τῇ αἰσθήσει διημάτηκε. περὶ ῥῆσιν μὲν ἔμπροσθεν, ὅτι αὐτῶν καθ' ἐαυτῶν ἐξ ἐξαρτησίου τῶν παραμαίειαν πύττω. τῶν δὲ ἄλλων καθόλου μὲν, καθάπερ ἔμπροσθεν εἰπομεν, εἰδὲς ἤπια. ἐνὸς δὲ συστήματος Ἐραστοκλῆς ἐπεχείρησε καθ' ἐν γένος ἐξαριθμῆσαι καὶ χῆματα τῶν διαπασῶν, ἀποδεικτικῶς τῇ διαφορᾷ τῶν διαστημάτων δεικνύς. καὶ καταμαθῶν, ὅτι μὴ ἀποδείχοντων τῶν διαπέντε χημάτων, καὶ τῶν τῶν διαπασῶν. πρὸς τῶν τέτοις τῶν σωζέσεως αὐτῶν, τίς πῶς ἐστὶ, καθ' ἑαυτῶν ἐμμελῶς σωζέσθαι, πολλὰ πλάσια τῶν ἐπὶ ἀσυνεβαίνειν γίνεσθαι δεικνύσαι. πημέρεσσι δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι οὕτως ἔχῃ. Διόπερ πάντε μὲν ἀφείδω, καὶ δὲ λοιπὰ λεγέσθω τῶν τῆς παραμαίειας μερῶν.

ρῶν. ἐξηρθη μὲν γὰρ τῶν συστημάτων καθ' ἑκάστων τῶν γῆρῶν καὶ πᾶσαν Διαφορὰν τὴν εἰρημὴν μίγνυμι, πάλιν τῶν γῆρῶν παύσασθαι πρὸς γμαίνω. εἰ δὲ γὰρ αὐτῶν τῶν μίξις πίπτει ἐπὶ κατὰ μεμαθηκέναι. τῶν δὲ ἐχόμενον ἐστὶ περὶ Φθόγγων εἰπεῖν, ἐπειδὴ περὶ οὗ αὐτῶν καὶ περὶ Διαστήματα πρὸς τὴν Φθόγγων Διαγνώσιν. ἐπεὶ δὲ τῶν συστημάτων ἑκάστων, ἐν τῷ πᾶσι τῷ Φωνῆς πῆν, μελωδεῖται, καὶ καθ' αὐτὸ Διαφορὰν οὐδεμίαν λαμβάνοντες αὐτὰ, τὸ γινόμενον ἐν αὐτῷ μέλει καὶ τῶν τυχεῶν λαμβάνει Διαφορὰν, ἀλλὰ σχεδὸν τὴν μεγίστην ἀναγκαῖον ἀντὶ τῶν τῶν εἰρημὴν μετὰ χειρὶ ζομένην παραγμάειαν, περὶ τῆς Φωνῆς τῶν καθόλου καὶ μέρος εἰπεῖν, ἐφ' ὅσον ἐστὶ δίκαιον. ἐστὶ δὲ ὅτι πᾶσι πᾶσι, ἐφ' ὅσον ἡ τῶν συστημάτων αὐτῶν σημαίνει φύσις. περὶ δὲ συστημάτων καὶ τῶν οἰκειότητι καὶ τῶν τόνων λεκτέον, καὶ πρὸς τὴν κατὰ πύκνωσιν βλέποντας, καὶ περὶ οἱ ἀρμονικῶν, ἀλλὰ τὴν πρὸς ἀλλήλα μελωδίας τῶν συστημάτων. οἷς ὅτι τῶν τόνων κεκλιμένοις μελωδεῖται συμβαίνει πρὸς ἀλλήλα. περὶ τῶν τῶν μέρῶν ὅτι βραχὺ τῶν ἀρμονικῶν ἐνέχῃ συμβέβηκεν εἰρηκέναι καὶ τῶν τυχεῶν. οὐ περὶ τῶν λέγουσιν, ἀλλὰ κατὰ πύκνωσιν βεβλημένοις τὸ Διαγράμμα. καὶ καθόλου δὲ εἰδὲς σχεδὸν ἐν τῇ ἐμπαρῶν φανερώς γιγνέσθαι τῶν ἡμῶν. ἐστὶ δὲ ὡς εἰπεῖν καθόλου τὸ μέρος

mur. Enumeratis ita in unoquoque genere systematis secundum omnem dictam differentiam; generibus deinde mistis idem illud agendum incumbit. Neque enim, ipsa quid sit mistio, addidicerant. His verò proximè succedit doctrina de sonis, quoniam intervalla ad sonos dignoscendos non sufficiunt. Cum verò systematum quodlibet, vocis quodam loco positum, modulemur, licet per se ipsum nullam recipiat differentiam; cantus tamen in eo factus illam capiat vel maximam: hinc necesse fuerit ei, qui dictam tractationem susceperit, de vocis loco generaliter & particulatim differere, quantum requiri videtur. Tantum autem videtur, quantum ipsorum systematum natura indicârit. Porro de systematum & locorum, ut & tonorum communicatione dicendum, non ut, quemadmodum Harmonici, ad condensationem respiciamus; sed ad mutuam systematum inter sese modulationem. quibus accidit, ut dum in tonis ponuntur, mutua inter ipsa modulatio habeatur. De hac verò parte Harmonicorum quosdam breviter dixisse ac casu quodam contigit. Neque enim de illa quicquam proferunt, nisi cum diagramma condensare volunt. In genere verò nullum de his tractasse, supra, puto, vidimus. Est verò, ut in summa dicam, hæc tractationis pars

de

de mutatione talis, quæ ad contemplationem de cantu plurimum momenti conferat.

Harmonicæ itaque dictæ scientiæ partes tot sunt ac huiusmodi. Quod si hisce superiores tractationes recensere inciperemus, perfectioris illas operis argumentum fore autumandum. De iis itaque, quænam sint, & quot, tum qualis illarum quælibet, suo tempore dicendum. De prima verò tractationis parte jam agere conabimur.

Primum itaque omnium istius, quæ fit in loco, motus differentias, quænam sint, contemplari tentabimus. Omnis verò vocis, quæ dicto illo modo moveri potest, duæ quædam sunt motus species; continua scilicet, & intervallis disjuncta. Porro in continua, vox locum aliquem percurrere ipsi sensui videtur, ita ut nullibi consistat, neque in ipsis, ut sensui adparet, terminis; sed continenter ad silentium usque moveatur. In altera verò motus specie, quam intervallis distinctam nominamus, contrarium moveri modo videtur. Nam de loco ad locum transiens, in unam finitionem se statuit, deinde rursus in aliam. continuè hoc faciens. Dico autem continuè secundum tempus, locos quidem à tensionibus comprehensos transiens; in ipsis verò tensionibus consistens, & sonum edens, has tantum per sese modulari, ac sic mo-

τὰ τοῦ τῆς περὶ μετέβολῆς πραγμάτων τῆς τοῦ σωλῆνον εἰς τὴν περὶ μέλους θεωρίαν.

Τὰ μὲν οὖν τῆς ἀρμονικῆς καλῶς μένης ὀπτισημῆς μέρη ταῦτά τε καὶ τοσαῦτά ἐστί. τὰς δὲ ἀνωτέρω τέτων πραγμαθείας ἑπὶ ἑπομῶν δεχόμενοι, πλεωτέρως τινὲς ὑποληθῆεν εἶναι. περὶ μὲν οὖν ἐκείνων ἐν ταῖς κατῆκασιν καιροῖς λεκτέον, τινες δὲ εἰσι, καὶ πόσαι, καὶ ποῖα τις ἐκάστη αὐτῶν. περὶ δὲ τῆς πρώτης νῦν περὶ αὐτῶν διελθεῖν.

Πρώτον μὲν οὖν ἀπάντων αὐτῆς κατὰ τὸν κινήσεως τὰς ἀφ' ὧν θεωρησά τινες εἰσὶ θεωρητέον. πάσης δὲ φωνῆς, διωκαμένης κινεῖσθαι τὴν εἰρημένον αὐτὴν τρόπον, δύο τινὲς εἰσιν ἰδέαι κινήσεως, ἥ τε συνεχὴς καὶ ἡ ἀξσημαλική. καὶ μὲν οὖν τὴν συνεχῆ, τὸν πινὰ διεξιέναι φαίνεσθαι ἢ φωνὴν τῇ αἰσθήσει, ὥτως ὡς ἀν' ἀμφοτέρωθεν μένη, μηδὲ ἐπ' αὐτῶν τὴν περὶ αὐτῶν κατὰ γὰρ τὴν αἰσθήσεως φαίνεται. ἀλλὰ φερομένη συνεχῶς μέχρι σιωπῆς. καὶ δὲ τὴν ἐπείκει, ὡς ὀνομαζομένη ἀξσημαλικῇ, ἐναντίως φαίνει κινεῖσθαι. ἀξσημαλικῇ γὰρ ἴσησιν αὐτὴν ὅτι μίας πάσεως. εἴτε πάλιν ἐφ' ἐπείρας, καὶ τὰ τοιαῦτα συνεχῶς λέγω δὲ συνεχῶς καὶ τὴν χρόνον, ὑπερβαίνουσαν μὲν τὰς παρεχομένης ὑπὸ τῆς πάσεως τῶν παρ' αὐτῶν αὐτῶν τῶν πάσεως, καὶ φθηνγμένη, ταῦτα μόνον κατὰ αὐτὴν μελωδῶν λέγει, καὶ κινεῖσθαι

ὅσα διασηματικῶς κίνησιν. ληπτέον
 δὲ ἐκάτερον τῶν κτ' ἢ αἰσθησεως
 φαντασίαν. πόπον μὲν γὰρ διωκόν,
 ἢ ἀδιώκον, φωνῶν κινεῖται, ἢ πάλιν
 ἵσταται αὐτῷ ἡτιμίαις πείσους, ἐπι-
 ρας ἐπὶ σκέψεως, καὶ πρὸς τὴν ἐνε-
 σταῶσαν πραγματείαν οὐκ ἀναγκαῖον,
 πὸν κίνησιν τῶν ἐκάτερον. ἐπιτέρως
 γὰρ ἐχρ' τὸ αὐτὸ ποιεῖν πρὸς γὰρ τὸ χω-
 ρίσαι τὴν ἐμμελῆ κίνησιν τῇ φωνῇ
 ὅσοι τῶν ἄλλων κινήσεων. ἀπλῶς γὰρ
 ὅταν ἂν οὕτω κινήται ἡ φωνή, ὥστε
 μηδαμῇ δοκεῖν ἵστασθαι τῇ ἀκοῇ, συνε-
 χῇ λέγομεν πάντῃ τὴν κίνησιν. ὅτ' ἂν
 δὲ σῆμαί τις δοξάσαι, εἴτε πάλιν
 διαβαίνειν πρὸς πόπον φωνῇ, ἢ τῷ
 ποιῆσαι, πάλιν ἐφ' ἐπίρας πείσους
 εἰσὶν δόξα, καὶ τῷ ἐναλλαχῶς ποιεῖν
 φαινομένη συνεχῶς διατελῇ, δια-
 σηματικῶς τὴν ποιῶν κίνησιν λέ-
 γομεν. Τὴν μὲν οὐ συνεχῇ, λογικῶς
 εἶναι φανερὸν. Διαλεγόμενων γὰρ ἡ-
 μῶν ὅπως ἡ φωνὴ κινεῖται κτ' πόπον,
 ὥστε μηδαμῇ δοκεῖν ἵστασθαι. κατὰ δὲ
 τὴν ἐπίραν, ἢ ἐνομαζόμεν διαση-
 ματικῶς, ἐναλλῶς πέφυκε γίνεσθαι.
 ἀλλὰ γὰρ ἵσταται περὶ δοκεῖ, καὶ πάν-
 τες τὸν τῷ φαινόμενον ποιεῖν, οὐκ
 ἐπὶ λέγειν φασίν, ἀλλ' ἄδειν. διό-
 περ ἐν τῷ διαλέγεσθαι φανερὸν
 τὸ ἵσταναι τὴν φωνῶν, ἂν μὴ δια-
 πάθῃ ποτὲ εἰς ποιῶν κίνησιν ἀ-
 ναγκαζομένη ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῷ με-
 λῶδεον πύναυτον ποιῶν. τὸ μὲν

tu intervallis discreto moveri dici-
 tur. Horum verò utrumque ca-
 piendum secundum sensus imagi-
 nationem. Etenim num possibile sit,
 aut impossibile, vocem moveri,
 aut ipsam se statuere in unam fini-
 tionem, alterius est consideratio-
 nis. Nec ad præsentem tractatio-
 nem necessarium horum utrumque
 inquirere. Vtro enim libet modo
 sit comparatum illud fieri, certè ad
 sejungendum concinnum vocis
 motum. ab aliis motibus quam o-
 ptimè se habet. Nam simpliciter di-
 cendo, cum vox ita movetur, ut
 nullibi consistere auditui videatur,
 continuum dicimus huncce mo-
 tum: cum verò alicubi consistere
 visa, deinde rursus locum aliquem
 transire videtur, &, hoc facto,
 rursus in alia finitione stare, at-
 que hoc ultro citroque facere ad-
 paret ac continuè; intervallis dis-
 junctum ejusmodi motum dici-
 mus. Continuum itaque *voci* *mo-*
tum dicimus esse rationalem. No-
 bis enim differentibus vox ita in
 loco movetur, ut nullibi consiste-
 re videatur. In altera verò *motus*
specie, quam intervallis discretam
 nominamus, contrà fieri solet.
 Nam & consistere videtur, & o-
 mnes eum, quem hoc facere vi-
 dent, haud differere amplius, sed
 canere dicunt. Quapropter in dis-
 ferendo vocem sistere vitamus,
 nisi aliquando ob affectum expri-
 mendum ad ejusmodi motum de-
 venire cogamur: In modulando

B

verò

ἀνεῖν δὲ βαρύτητι. ἴσως οὖν & χεῖ-
ρον καταμαθεῖν, ὅτι συνεχυμῶς
πῶς δοξάζουσι περὶ αὐτῶν. δεῖ γὰρ πε-
ριεῖναι καὶ ἀνοεῖν εἰς αὐτὸ ἀποβλέ-
πουσας τὸ γινόμενον, τί πῶς ἐστὶν ὁ
παιγμῶν, ὅτι ἂν ἀρμόσιόμοι ᾖ χορ-
δῶν ἐκάστω ἀνωμῶν ἢ ὀπίσθεν μῶν,
δηλον γὰρ ποῖς γε μὴ πασιελαῶς ἀπέ-
ροισ ὀργάνων, ὅτι ὀπίσθεν μῶν εἰς
ὀξύτητα τὴν χορδῶν; οὐκ ἐνδέχεται
περὶ ἡδὴ εἶναι τὴν γε μέλλουσαν εἶσθαι
ὀξύτητα διὰ τὴν ὀπίσθεν. τότε γὰρ
ἔσται ὀξύτης, ὅταν ὀπίσθεν ἀγού-
σης εἰς τὴν προσηκῶσαν πᾶσιν ἢ ἢ
χορδῇ, καὶ μηκέτι κινήται. τῷτο
δὲ ἔσται τῆς ὀπίσθεν ἀπ᾽ ἀλλαγμέ-
νης, καὶ μηκέτι ἔσται. & γὰρ ἐνδέ-
χεται κινήσθαι ἅμα τὴν χορδῶν,
καὶ εἶναι. ἢ δὲ ἢ μὲν ὀπίσθεν,
κινημῶς τῆς χορδῆς. ἢ δὲ ὀξύ-
της, ἡρεμῶς ἡδὴ, καὶ ἰσηκῶς.
ταυτὰ δὲ ἐροῦμεν καὶ περὶ τῆς ἀνέ-
στώς τε καὶ βαρύτητος, πάλιν
ὅτι τῶν ἐναντίων πᾶσιν. Δηλον δὲ
διὰ τῶν εἰρημένων, ὅτι ἢ τε ἀνε-
στώς τῆς βαρύτητος ἔπρον τι ἔστιν,
ὡς τὸ παιγνὸς τοῦ παιγμένου, ἢ τε ὀπί-
σθεν τῆς ὀξύτητος τὸν αὐτὸν πρό-
πον. ὅτι μὲν οὖν ἔπρον ἀλλήλων
ἐστὶν, ὀπίσθεν μὲν, ὀξύτητος. ἀνε-
στώς δὲ, βαρύτητος, σχεδὸν δη-
λον οὐκ τῶν εἰρημένων. ὅτι δὲ καὶ
τὸ τρίτον, ὅτι δὲ πᾶσιν ὀνομάζομεν,
ἔπρον ἐστὶν ἐκάστου τῶν εἰρημένων,

sionem atque gravitatem. Atque
hinc forsan non inutile fuerit co-
gnoscere, quod de his confusas ali-
quo modo opiniones foveant. Ten-
tandum verò est hoc intelligere,
dum in ipsum, quod fit, intue-
mur; quidnam sit quod facimus,
cum modulatam seriem efficien-
tes, chordarum quamlibet remit-
timus aut intendimus. Perspicuum
certè illis, qui non omnino nulla
instrumenta tractarint, quod, cum
chordam ad acumen intendimus,
fieri ullo modo nequeat, ut illud,
quod per intensiorem futurum erat
acumen, jam existat. Tunc enim
acumen erit, cum, intensiōe ad
justam tensionem adducente, chor-
da consistit, nec omnino move-
tur. Hoc verò erit intensiōe jam
remota, nec amplius existente.
Neque enim fieri potest, ut simul
chorda moveatur ac consistat. At-
qui intensio existerat, dum chor-
da movebatur: acumen verò, il-
la jam quiescente ac consistente.
Eadem hæc dicemus de remissione
ac gravitate. Sed in locis opposi-
tis. Atque ex his, quæ diximus,
est perspicuum, & remissionem
esse diversum quid à gravitate, ut
faciens ab eo quod fit: intensio-
nem quoque ab acumine, eodem
modo. Esse itaque inter se diver-
sa; intensiōem ab acumine: re-
missionem à gravitate, ex dictis
constare puto. Sed esse quoque
istud tertium, quod tensionem
nominamus, diversum à quolibet

dictorum, perspicere tentabimus. Itaque, quod dicere volumus tensionem, ferme est huiusmodi; Mora quædam & statio vocis. Nec perturbent vos illorum, qui sonos motus esse asserunt, opiniones; quique generaliter vocem esse motum contendunt. ac si nos dicere contingeret, accidere aliquando motui, non moveri, sed stare ac quiescere. Nihil enim nobis differt, tensionem vocare æquabilitatem motus aut identitatem. sive aliud quoddam reperiatur hisce notius vocabulum. Nihilominus enim nos tunc stare vocem dicemus, quando nobis ipsam nec ad acutum, nec ad grave ferri, sensus judicavit. Nihil quippe aliud facimus, quam ut huiusmodi vocis affectioni hoc vocabulum imponamus. quandoquidem vox istud in modulando facere videtur. Movetur enim dum aliquod facit intervallum: sed cum sonum facit, consistit. Sive enim eo motu, quo nos dicimus, movetur, quod iste motus, qui ab illis dicitur, secundum celeritatem, differentiam accipiat: rursus verò quiescit illa, quam nos dicimus, quiete, cum celeritas ista constiterit, & unum quendam ac eundem ductum acceperit, nostra quidem hic nihil interfuerit. Constare enim ferè putamus, quid nos motum dicamus vocis & quietem, tum quid illi motum. De iis itaque hic satis. cum in aliis latius & accuratius sint explicata. Quare ten-

πειραλέον κατ'ενοῆσαι. ὃ μὲν ἐν βα-
λόμεθα λέγειν τῷ πᾶσιν, σχεδὸν ἐστὶ
ποιεῖτον, οἶον, μονή τις καὶ στάσις τῆ φω-
νῆς. μήτε παρατίετωσαν δ' ἡμᾶς αἱ τ' εἰς
κινήσεις ἀγόνων τὰς φθόγγας δοξαί.
καὶ καθόλου τῆ φωνῆς κίνησιν εἶναι φα-
σκόντων, ὥς συμπεσχυμὸς λέγειν ἡ-
μῖν, ὅτι συμβήσεται πῶς τῇ κινήσει μή
κινεῖσθαι, ἀλλ' ἡρέμειν τε καὶ ἐστῆναι.
Διὰ φέρει γὰρ ἔδεν ἡμῖν τὸ λέγειν
ὁμαλόπτεσθαι κινήσεως ἢ παυλότητά τινι
τάσιν, ἢ εἰς ἄλλο τι τῶν δόξαισι τοῖς
γνωστέωτον ὄνομα. ἔδεν γὰρ ἥτιον
ἡμεῖς τότε φησὶν ἐστῆναι τῷ φω-
νῷ, ὅτ' ἂν ἡμῖν αἰσθητοῦ αὐτοῦ ἀπο-
φῆναι, μήτε ὅτι τὸ ὅξυ, μήτε ὅτι τὸ
βαρὺ ὁρμῶσαν, ἔδεν ἄλλο ποιῆντες,
πᾶσι τῷ ποιῶντι πᾶσι τῆ φωνῆς τῶ
τὸ ὄνομα πητέμενοι. φαίνεται ὅτι τῶ
ποιῶν ἐν τῷ μελωδεῖν ἢ φωνῇ. κινεῖται
μὲν γὰρ ἐν τῷ διαστήματι ποιῶν. ἔσται
δὲ ἐν τῷ φθόγγῳ. εἰ ὅτι κινεῖται μὲν τὸ
ὑφ' ἡμῶν λεγομένῳ κίνησιν, ἐκείνης
τῆ κινήσεως τῆς ὑπὸ ἐκείνων λεγομέ-
νης τῆς κατὰ πᾶχος, διὰ φέρει λαμβά-
νεται ἡρεμείῃ πάλιν αὐτὸ ὑφ' ἡμῶν
λεγομένῳ ἡρεμίαν, πάντος τῆ πᾶχος,
καὶ λαβόντος μίαν πινὰ καὶ τὴν αὐτὴν
ἀγωγὴν, ἔδεν ἂν ἡμῖν διαφέρει.
σχεδὸν γὰρ δῆλόν ἐστιν, ὅτι, περὶ ἡμεῖς λέ-
γομεν κίνησιν καὶ ἡρεμίαν φωνῆς,
καὶ ὅτι ἐκείνοι κίνησιν. πάντα μὲν οὕτως
ἐν ταῦτα ἰκανῶς. ἐν ἄλλοις δὲ ὅτι
πλείον τε καὶ σαφέστερον διαλέγεται. ἥτε
πάντες,

πάσις, ὅτι μὲν ἔτ' ὀπίσσω, οὐτ' ἀνε-
σίς ἐστι, πενήλως δὴλον. Τὴν μὲν γὰρ
εἶναι Φαμίδ' ἡρεμίαν Φωνῆς. πὰς δ'
ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἄρομδ' ἔχας κι-
νήσεις πινάς. ὅτι ἢ καὶ τ' λοιπῶν, τ'
βαρύτητι, καὶ τ' ὀξύτητι, ἑπερόν
ἐστὶν ἡ πάσις, περαπτόν κατ' ἀνοήσας.
ὅτι μὲν οὐκ ἡρεμεῖν συμβαίνει τῇ Φω-
νῇ, καὶ εἰς βαρύτητα καὶ εἰς ὀξύτητα
ἀφικόμενῃ, δὴλον ἐκ τ' ἔμπροσθεν.
ὅτι ἢ καὶ τ' πάσις ἡρεμίας πινὸς πε-
ράσεως ἐδὲν μᾶλλον ἐκείνων ἐκατέρων
παλὸ πάσις ἐστὶν, ἐκ τῶν ῥηθησμένων
ἔσαι Φανερόν. δεῖ δὲ κατὰ μακρύνειν,
ὅτι τὸ μὲν ἐστὶναι τ' Φωνῆς τὸ μένειν
ὀπί μίας πάσις ἐστὶ. συμβήσεται δὲ
αὐτῇ τῆτο, εἴαν τ' ὀπί βαρύτητι,
εἴαν τ' ἐπ' ὀξύτητι ἰσῆται. ἢ ἢ πάσις
ἐν ἀμφοτέροις ὑπάρχει. καὶ γὰρ ὀπί
τ' βαρέων, καὶ ὀπί τ' ὀξείων τὸ ἴσασθαι
τὴν Φωνῆς ἀναγκαῖον ἐστὶ. ἢ δ' ὀξύ-
της μὴ δὲ πλεονεχὲς βαρύτητι συνυπάρχει,
μὴ δὲ ἡ βαρύτης τῇ ὀξύτητι. δὴλον ὡς
ἑπερόν ἐστὶν ἐκείνων τῶν ἡ πάσις, ὡς
μὴ δὲν κοινὸν γινώσκον ἐν ἀμφοτέ-
ροις. ὅτι μὲν οὐκ πέντε πᾶσι ἐστὶν
ἀλλήλων ἑπερα, πάσις πε καὶ ὀξύτης,
καὶ βαρύτης. πρὸς δὲ τῶν, ἀνεσίς
πε καὶ ὀπίσις, σχεδὸν δὴλον ἐκ τ'
εἰρημίων.

Τῶν ὅντων γινώσκον, ἐχό-
μδον ἀν εἴη διελεῖν περὶ τῆς τ' βα-
ρέτι πε καὶ ὀξείτι. Διατάσεως, πῶς
ρον ἀπειρὸν ἐφ' ἐκείνων ἐστὶν, ἢ πε-

fionem neque intensiōnem, neque
remissionem esse, oratio patet.
Hanc enim vocis esse quietem di-
cimus: illas verò in præcedentibus
invenimus quosdam esse motus.
Iam verò, à reliquis, id est, gravi-
tate & acumine, diversum quid esse
tensionem, considerare tentabi-
mus. Quod itaque quiescere con-
tingat voci, cum, tam ad gravi-
tatem, quam acumen, pervenerit,
ex præcedentibus est manifestum.
quod quoque, licet quies quædam
posita sit tensio, nihilo magis cum
utrisque illorum idem sit tensio,
ex illis, quæ dicuntur, erit aper-
tum. Ac tenendum est, nihil esse
aliud, Vocem stare, quam, mane-
re in eadem tensione. Quod ipsi
accidet, sive in gravitate, sive in
acumine sistatur. tensio verò in
ambobus existet. Siquidem & in
gravibus, & in acutis vocem siste-
re erat necessarium. Nunquam ve-
rò acumen simul erit cum gravi-
tate; nec gravitas cum acumine.
Quare planum, quomodo tensio
ab utroque horum sit diversum.
utpote cum nihil in ambobus sit
commune. Quod itaque hæc quin-
que inter se sint diversa; Tensio
nimirum, & Acumen, & Gravi-
tas; præterea, Remissio atque In-
tensio; fere ex dictis est manife-
stum.

Hiscæ ita cognitæ, consequens
fuerit de gravis & acuti distensione
disquirere, num infinita illa sit
utranque versus partem, an finita.

Illam itaque, cum in vocem adducta fuerit, non esse infinitam, haud difficulter perspicitur. Omnis quippe vocis, tam organicæ, quam humanæ, locus quidam est definitus, quem modulans percurrit; maximus scilicet & minimus. Neque enim in magnitudinem potest vox in infinitum augere gravis & acuti distensionem; nec in parvitatem, contrahere; sed in utramque partem alicubi sistitur. Horum igitur utrunque determinandum, relatione factâ ad duo; ad id quod sonat, & quod iudicat. Ista verò sunt, Vox & Auditus. Quicquid enim istis impossibile fuerit, illi quidem, facere; huic verò, iudicare, hoc extra ponendum illam, quæ utilis sit, & fieri possit, distensionem. Itaque in parvitatem unâ videntur vox & auditus deficere. Neque enim vox diei minima minus adhuc intervallum distinctè proferre potest, nec auditus dijudicare. ut nimirum percipiat, quænam pars sit, num diei leos, an alterius cuiusdam notorum intervallorum. In magnitudinem verò, forsan videri possit auditus superare vocem. nec spatio tamen admodum magno. At verò, sive in utranque partem eundem accipere oportet distensionis terminum, tam ad vocem, quam auditum respicientes: sive etiam in minimam, eundem; in maximam verò, diversum; erit certè aliqua maxima & minima disten-

πρασμένη. ὅτι μὲν οὐκ εἰς τὴν φωνὴν πτεμνύμενη, ὥς ἐστιν ἄπειρον, & χαλεπὸν συνιδεῖν. αἰτίας γὰρ φωνῆς ὀργανικῆς καὶ ἀνθρωπικῆς ὁρίσμενον ἐστὶ πρὸς τὸν, ὃν διεξέρχεται μελωδῶσαι, ὅτι μέγιστον καὶ ὁ ἐλάχιστος. ἔπειτα γὰρ ὅτι τὸ μέγα διωαται ἢ φωνὴ εἰς ἄπειρον αὐξάνει τὴν βάρυνος καὶ ὀξύεος διαστάσεων. ἔπειτα ὅτι τὸ μικρὸν συνάγειν, ἀλλ' ἴσαται πρὸς ἐκείνην. Διορακτικὸν οὐκ ἐκείνην αὐτῶν, πρὸς δύο ποιημένους τὴν ἀναφορὰν, πρὸς τὴν φθηγμένην καὶ τὴν κελύμενην. ταῦτα δὲ ἐστὶν ἢ τὴν φωνήν, καὶ ἢ τὴν ἀκοήν. ὁ γὰρ ἀδυνατῶν αὐτῇ, ἢ μὲν ποιῆν, ἢ ἢ κελύμεν, τὰτ' ἐξωθεν πηθεόν. τὸ πρὸς τὴν φωνήν καὶ διωατῆς ἐν φωνῇ ἡμῶν διαστάσεων. ὅτι μὲν ἐν τὸ μικρὸν αἶμα πρὸς εἰκότασιν ἢ τὴν φωνήν καὶ ἢ τὴν ἀκοήν ἐξ ἀδυνατῶν. ἔπειτα γὰρ ἢ φωνὴν διέσεως τὸ ἐλαχίστην ἐλαττωσάν ἐπὶ διάστημα διώα) διασταφῶν, ἐστὶ ἢ ἀκοήν διαδοῦναι ὥς καὶ συνιδεῖναι τί μέγιστον ἐστὶν, εἴτε διέσεως, εἴτ' ἄλλαν πινὸς τὴν γνωρίμων διαστημάτων. ὅτι δὲ τὸ μέγα τῆς φωνῆς τάχα ἀνδρῶν ἐπερίσσει ἢ ἀκοήν τὴν φωνῆν. & μὲν ποι γὰρ πολλῶ πινι. ἀλλ' οὐκ εἴτ' ἐπ' ἀμφοτέρωτα δεῖται λαμβάνειν πέρας τῆς διαστάσεως, εἰς τὴν φωνὴν καὶ τὴν ἀκοήν βλέπειν. εἴτε ὅτι μὲν τὸ ἐλαττωσάν ταυτὸ, ὅτι δὲ τὸ μέγιστον ἕτερον, ἔσται τί μέγιστον καὶ ἐλάχιστον μέγεθος τῆς διαστάσεως

σως, ἥτοι κοινὸν ἔστω φθγγμὸς καὶ
 ἔστω κέμενον, ἡ ἰδίον ἐκατέρω. Ὅπ
 μὲν οὖν ὅς τε τὸ φωνὴ καὶ τὸ ἀκὴ
 τεθεῖσιν ἡ ἔστω βαρεῖα τε καὶ ὀξεῖα δι
 ατάσεις, οὐκ εἰς ἀπειρὸν ἐφ' ἐκατέρω
 κινήσεται, σχεδὸν δὴ λον. εἰ δὲ αὐ
 τῶν νοηθεῖται ἡ ἔστω μέγας σύσσεισι, τῶν
 αὐξήσιν εἰς ἀπειρὸν γίνεσθαι συμβήσε
 ται, πᾶς ἂν ἀλλ' εἴη περὶ τῶν
 λόγος οὐκ ἀναγκαῖον εἰς τὸ παρὲν.
 δι' ὅπερ ἐν πῶς ἐπεὶ τὰ ὅλησκέ
 ψαδαι παρὰ τὸν.

Τὰς τ' ὅλησιν γινώσκον, λεκτόν
 περὶ φθγγ πῶς ἐστὶ.

Ὅρ' φθγγ.

Συλλόγως μὲν οὖν εἰπεῖν, φωνῆς
 πῶς ὅλη μίαν πῶσιν, ὁ φθγγ.
 τότε γὰρ φαίνεται φθγγ εἶναι
 πῶς, οἷον εἰς μέγας πῶσιν
 ἡρεσμοῦ, ὅταν ἡ φωνὴ φανῇ ἐπέ
 ναι ἐπὶ μιᾷ πῶσιν. ὁ μὲν οὖν φθγγ
 πῶς ἐστὶ.

Ὅρ' διαστήμα.

Διάστημα δὲ ἐστὶ, τὸ ἐπὶ δύο φθγγ
 γων ὡρισμένον μὴ τῶν αὐτῶν πῶσιν
 ἐχόντων. φαίνεται γὰρ, ὡς τύπῳ εἰ
 πεῖν, διαφορὰ πῶς εἶναι πῶσιν τὸ
 διάστημα, καὶ τόπος δὲ κλίσι φθγγ
 γων ὀξυτέρων μὲν τὸ βαρυτέρας τῶν
 ὀξυτέρων τὸ διάστημα πῶσιν βα
 ρυτέρων τὸ πῶς ὀξυτέρας. διαφορὰ δὲ
 ἐστὶ πῶσιν, τὸ μᾶλλον ἢ ἥτιον τεταῖ.
 περὶ μὲν ἐν διαστήματι ἔστω ἂν ἡ
 ἀφορίσει. Τὸ ὅς τινος συνήθον π

fionis magnitudo, aut illi, quod
 sonat & judicat, communis; aut
 alterutrius propria. Itaque gravis
 & acuti distensionem, in vocem &
 auditum positam, in infinitum,
 ad utranque partem non iri mo
 tum, utcunque patet. Num verò,
 si ipsa intelligatur cantilenæ con
 stitutio, augmentum illud in in
 finitum fieri, contingere possit,
 forsân alia disquisitione, cum ad
 præsens institutum non sit necessa
 ria, declaramus. Quare in sequen
 tibus hoc inquirere tentandum.

Atque hocce cognito, de sono,
 quidnam sit, edisserendum.

Definitio Soni.

Summatim itaque dicendo, Sonus
 est vocis casus, in unam tensio
 nem. Tunc enim sonus ejusmodi
 esse videtur, ut in cantum modula
 tē constitutum collocari possit,
 cum vox in una tensione stare vide
 tur. Atque hujusmodi est sonus.

Definitio Intervalli.

Intervallum verò est, quod duo
 bus sonis, non eandem tensionem
 habentibus, finitur. Intervallum
 enim, ut crassius dicamus, quæ
 dam esse videtur differentia tensio
 num, ac locus sonorum capax;
 acutiorum quidem graviore illa
 rum, quæ intervallum terminant,
 tensionum; graviorum verò, acu
 tior. At tensionum differentia est,
 magis aut minus esse tensum. De
 intervallo itaque sic aliquis defini
 verit. Porro Systema intelligen
 dum

dum est, aliquid compositum ex plus uno intervallo. Quorum quodlibet quam optime excipere conari debet audiens. non observans, quæ de singulis eorum redditur, rationem; sive accurata illa sit, sive etiam crassior. quin prompto animo illam quoque considerare, & tunc arbitrari satis esse dictum ad doctrinam percipiendam, cum oratio imbuere potuerit ad id, quod dicitur, intelligendum. Difficile enim est, cum de omnibus æque, quæ initio adferuntur, orationem irreprehensibilem, quæque omni modo accuratam explicationem contineat, producere; tum vel maxime de hisce tribus, Sono nimirum, intervallo & systemate.

Divisiones intervalli.

Hiscæ ita finitis, primum quidem intervallum tentandum est, ut in quot divisiones utiles dividi possit, illud dividamus. deinde quoque Systema. Prima itaque est intervallo-
rum divisio, per quam magnitudine inter se differunt.

Altera, per quam consona dissonis.

Tertia, per quam composita incompositis.

Quarta verò, per genus.

Quinta denique, per quam rationabilia differunt irrationabilibus. Reliquas divisiones, ut quæ nullum ad hanc tractationem usum adferant, jam prætermitemus.

νοητέον ἐκ παλαιόνων ἢ ἐνὸς διαστημάτων. διὰ δ' ἑκάστων τῶν αὐτῶν ἐκλαμβάνειν περιεχάσαι τ' ἀκρόντα, μὴ ὡς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τ' ἀποδιδομένον λόγον ἑκάστω αὐτῶν, εἴτ' ἐστὶν ἀκρόντης, εἴτε καὶ τυπωδέστερον. ἀλλ' αὐτὸν συμπεριλαμβάνειν κατὰ νοῆσαι. καὶ τότε οἰόμενον ἰκανῶς εἰρηῆσαι πρὸς τὸ κατὰ μαθεῖν, ὅταν ἐμβιβάσαι οἶτον γνῶται ὁ λόγος εἰς τὸ ξυμπίπτειν τὸ λεγόμενον. χαλεπὸν γὰρ ὑπὲρ πάντων μὲν ἵσως τ' ἐν ἀρχῇ, λόγον ἀνεπίληπτον τε εἰς διηκρωμένῳ ἐρμηνείαν ἔχοντα ῥηθῆναι. ἐκ ἧκιστα δ' ἐπὶ τριῶν τῶν τῶν, φθόγγων τε καὶ διαστήματων, καὶ συστήματι.

Διαιρέσεις διαστήματι.

Τῶν δ' αὖτως ἀρτισμένων, πρῶτον μὲν τὸ διάστημα περιεχάσει διελεῖν εἰς ὅσας πέφυκε διαιρέσεις διαιρεῖσθαι χρησίμους. καὶ ἐπὶ τὸ σύστημα. πρῶτη μὲν οὖν ἐστὶ διαστημάτων διαίρεσις, καθ' ἡμὲν μεγέθη ἀλλήλων διαφέρει.

Δεύτερα δ', καθ' ἡμὲν πρὸς συμφωνίας τῶν διαφώνων.

Τρίτη δ', καθ' ἡμὲν πρὸς συνέστασιν αὐστηρίων.

Τέταρτη δ', ἡ κατὰ γένος.

Πέμπτη δ', καθ' ἣν διαφέρει πρὸς ῥητὰ τ' ἀλόγων. πρὸς δὲ λοιπὰς τ' διαιρέσεων, ὡς καὶ χρησίμους ἔσας εἰς πάσῃ τ' παραγμασίαν, ἀφείρον πανθόν.

Συσήμαλ'⊙ διαιρέσεις.

Systematis divisiones.

Σύστημα δι'ε συσήμαλ'⊙ πύταις
πε διοίσθ' & Διαφοραῖς πάλυ μιᾶς.
μεγέθ' πε δῆλον, ὡς Διαφέρει συσή-
μαλ'⊙ σύστημα. καὶ τῷ πε συμφώνως
ἢ Διαφώνως εἶναι ὅτ' ὁρίζοντες
φθόγγας τὸ μέγεθ'⊙. Τὴν δὲ τρι-
τὴν τ' ῥηθαιζῶν ὅτι τῶν ἑ' συσήμα-
λ'⊙ Διαφορῶν ἀδυνάων ὑπάρχει
συσήμαλ' περὶ σύστημα. δῆλον γάρ ὡς
οὐκ ἐνδέχεται πᾶσι μὴ σῶζετα, τὰ δὲ
ἀσώζετα εἶναι τ' συσημάτων. τῆσιν γὰρ
τ' τρόπον, ὅνπερ τ' διασημάτων πᾶ-
σιν μὲν ἢ σῶζετα, τὰ δὲ ἀσώζετα. Τὴν
δὲ πέταρτην. αὐτὴ δι' ἢ κατ' ἡν⊙,
ἀναγκαῖον καὶ τοῖς συσήμασιν ὑπάρ-
χειν. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπὶ Διαίωνα.
τὰ δ' ἡρωμαλικά. τὰ δὲ ἐναρμόνια.
Δῆλον δι' ὅτι καὶ πέμπτην. τὰ μὲν
γὰρ αὐτῶν ἀλόγῳ Διασήμαλ' ὠρεται.
τὰ δ' ἡ, ῥητῶ. περὶ δὲ πύταις, τρεῖς
ἐπερας περὶ ῥητέον διαιρέσεις. τὴν πε-
ρὶ σῶαφλῶ καὶ Διαζῶξιν, καὶ τὸ σῶ-
αμφοτέρον, μερίζουσι τὰ συσήματα,
ὑπὸ πιν⊙ μεγέθους δὲ ξαμένον, ἢ δι-
εζῶγμένον, ἢ σῶημμένον, ἢ μικλῆ ἐξ
ἀμφοτέρων γίνεται, καὶ δεικνύται τῶ-
πο γινόμενον ἐν ἐπίοις. ἐπειτα τὴν πε-
ρὶ ὑπερβαλὸν καὶ συνεχὲς μερίζου-
σιν. πᾶν γὰρ σύστημα ἢ πᾶσι συνεχὲς, ἢ
ὑπερβαλὸν ἐστὶ. τὴν περὶ εἰς ἀπλῶν καὶ
διπλῶν ἢ πολλαπλῶν διαιρέσιν. πᾶν

Systema porro differet à syste-
mate iisdem hisce differentiis, ex-
ceptâ unâ. Quippe est perspicuum,
quomodo magnitudine systema
differat à systemate. ac quomodo so-
ni, qui magnitudinem illam finiunt,
consoni sint aut dissoni. Tertiam
differentiam illarum, quæ in in-
tervalli differentiis sunt adductæ,
impossibile est esse systemati ad
systema. Etenim manifestum, quo-
modo fieri nequeat, ut systema-
tum quædam sint composita, quæ-
dam verò incomposita. illo certè
modo, quo intervallo alia erant
composita; alia, incomposita. Quar-
tam verò; quæ erat differentia per
genus, necesse quoque est syste-
matis ineffe. Alia enim illorum
sunt diatona; alia, chromatica;
alia, enarmonia. Perspicuum, quo-
modo & quintam. quandoquidem
illorum quædam irrationabili in-
tervallo sunt finita; quædam, ra-
tionabili. Hisce verò alias tres o-
portet addere divisiones. Tum
istam, quæ in conjunctionem &
disjunctionem, atque in utrum-
que dividat systemata, ab aliqua
incipiendo magnitudine, aut dis-
juncta, aut conjuncta, aut mixta,
quæ ex utraque fit, ac in quibus-
dam fieri monstratur. Deinde il-
lam, quæ systema in præposterum
& continuum dividat. Omne enim
systema, aut continuum est, aut
transiliens. Denique divisionem,
quæ in simplex illud partiatur, & duplex, & multiplex. Quodcunque
enim

enim sumitur systema, aut simplex illud est, aut duplex, aut multiplex. Quid verò horum quodque sit, in sequentibus monstrabitur.

His jam ita determinatis ac divisifis, de cantu conandum nobis fuerit brevem designationem subijcere, quænam ejus sit natura. Vocis itaque motum in illo esse oportere intervallis distinctum, jam suprà diximus. Vt hoc ipso cantus Musicus separatus sit ab illo, qui fit sermone. Dicitur enim & sermone aliquis fieri cantus, qui ex accentibus, quos in vocabulis habemus, componitur. Quippe naturale est, intendere ac remittere in fermocinando. Porro non solum ex intervallis & sonis constare oportet cantum modulatum; sed præterea opus est certa quadam compositione, nec illa vulgari. Perspicuum enim, quomodo illud, Ex intervallis & sonis consistere, sit commune. cum & non modulato cantui infit. Quare, cum hoc ita se habeat, præcipuam partem, quæque plurimum momenti ferat ad rectè constituendum cantum; circa compositionem, tum quoque, ejus proprietatem, existere putandum. Et certe utcunque pateat, Musicum cantum ab illo, qui naturali aptitudine exercetur, distinctum esse eo, quod intervallo utatur, & alio vocis motu: à non modulato verò & rudiori; incompositorum intervallorum com-

γὰρ τὸ λαμβανόμενον σύστημα, ἢτοι ἀπλῶν, ἢ διπλῶν, ἢ πλλαπλῶν ἐστὶ. τί δὲ ἐστὶ τῶτων ἕκαστον, ἐν τοῖς ἑπειτα δειχθήσεται.

Τῶτων δὲ ἔτιω ἀφωρισμένων τε καὶ περιηρημένων, πρῶτον μέλῃς ἀν εἴη ἡμῖν περιεργεῖον ὑποτυπῶσαι, πῶς ὅτι ἐστὶν ἡ φύσις αὐτῆς. Ὅτι μὲν οὖν διὰ σηματικῶν ἐν αὐτῇ δὲ τῇ τῆς φωνῆς κίνησιν εἶναι, περιεργεῖται. ὥστε ἔμε λογικῶδες κεχώρηται ταύτῃ τὸ μεσικὸν μέλῃ. λέγεσθαι γὰρ δὴ καὶ λογικῶδες πὲρ μέλῃ, τὸ συγκατέμεινον ἐκ τῶν προσφθιῶν, τὸ ἐν τοῖς ὀνόμασι. φυσικὸν γὰρ τὸ ὁπλιεῖναι καὶ ἀνιέναι ἐν τῷ διὰ λεγόμενῃ. ἐπειτα δὲ μόνον ἐκ διὰ σημμάτων τε καὶ φθόγγων συνεστῆναι δεῖ τὸ ἡρμουςμένον μέλῃ, ἀλλὰ προσδεῖται συνήσεως πινῶ ποιῶς, καὶ ἐκ τῆς τυχεύσεως. δῆλον γὰρ ὡς τό με ἐκ διὰ σημμάτων τε καὶ φθόγγων συνεστῆναι κοινόν ἐστιν. ὑπάρχον γὰρ καὶ τῷ ἀναρμόσῳ. ὥστε ἐπειδὴ τῶν ἔτιω ἔχει, τὸ μέγιστον μέρῃ, καὶ πλείστην ἔχον ῥοπλῶ εἰς τὴν ἐρῶν γενομένην σύστασιν ἔμελῃς, πρῶτον πάντων συνήσεσιν, καὶ πᾶσι τῇ τῆς αὐτῆς ιδιότητε ὑποληπτόν ἐστιν εἶναι, σχεδὸν δὲ φανερόν. ὅτι πᾶσι μὲν ὁπλιεῖναι γενομένης μέλῃς τῷ διὰ σημμάτων κελεῖται, τῇ τῆς φωνῆς κινήσει διοίσθαι τὸ μεσικὸν μέλῃ. τῶ δὲ ἀναρμόσῳ καὶ διημαρτημένῳ, τῇ τῆς συνήσεως διὰφορᾷ τῆς τῶν ἀσυνήσεων διὰ-

Δις σημάτων. πρὶν ἢς ἐν πῆς ἐπειτα
 δεχθῆσθαι τίς ἐστιν αὐτῆς ὁ τρόπος.
 πᾶν ὅπῃ ποῦτόν γε εἰρήδω καθέ-
 λω καὶ νύ. ὅπῃ πολλὰς ἐχούσιν Δις-
 φορὰς ὅς ἡρμοσμένοι καὶ πᾶν τὸ δι-
 σημάτων πᾶσι· ὅμως ἐπὶ πῇ ποιῶ-
 τον, ὃ κατὰ παντὸς ἡρμοσμένοις ῥηθῆ-
 σεαι ἐν τε καὶ πᾶσι, πᾶσι τῶν ἔχον
 διώαριν, οἷαν αὐτῶν ἀναιρεμένῶν
 ἀναιρεῖν τὸ ἡρμοσμένον. ἀπὸ δὲ
 ἑστῆς περὶ τῆς πρᾶγματις. τὸ
 μὲν οὖν μετὰ τὸν μέλῳ ὅπῃ τὸ ἄλ-
 λων ἔτῳς ἀφωρίδω. ὑποληπτόν
 ὅτι τὸν εἰρημένον ἀφορισμὸν τύπῳ εἰ-
 ρῆδω ἔτῳς, ὡς μηδέπω τὸ καθ' ἑκά-
 σταν θεωρημένον.

Ἐχόμενον ὅτι ἂν εἴη τὸ εἰρημένον, τὸ
 κατὰ τὴν λεγόμενον μέλῳ διελθὼν εἰς
 ὅσα φαίνεται γὰρ διαιρέσει. φαίνεται
 ὅτι εἰς τρία. πᾶν γὰρ τὸ λαμβανόμενον
 μέλῳ τὸ εἰς τὸ ἡρμοσμένον, ἢ τοῖς Δις-
 τονόν ἐστιν, ἢ χρωματικόν, ἢ ἐναρμό-
 νιον. πρῶτον μὲν οὖν καὶ περὶ τούτων
 αὐτῶν γέγονεν τὸ Δις τονόν. πρῶτον πε-
 ρὶ αὐτῶν ὅτι ἀνθρώπων φύσις περὶ τῆς γά-
 νης. δεύτερον ὅτι, τὸ χρωματικόν. τρίτον
 ὅτι, ὃ ἀνώτατον, τὸ ἐναρμόνιον. περὶ
 ταῦτα γὰρ αὐτῶν καὶ μόλις μὲν πολλὰ πό-
 νη συνεδίξασθαι ἢ αἰδοῖσθαι.

Τῶν ὅτι εἰς τοῦτον τὸ ἀριθμὸν δι-
 ηρημένων, τὸ διασηματικῶν διαφο-
 ρῶν τῆς δὲ τῆς ῥηθῆσεως, γὰρ πρῶτον
 μέρῳ περὶ τῆς οὐκ ἐπὶ τῆς. ἢν δὲ
 τὰ μέρη ταῦτα, διαφωνία τε καὶ

positionis differentiâ. de qua in
 sequentibus monstrabitur, quis sit
 ipsius modus. Cæterum de his ge-
 neraliter in tantum quoque dictum
 esto: quod, cum modulatus can-
 tus, ob intervallorum compositi-
 onem, plures habeat differentias;
 aliquid tamen sit ejusmodi, quod de
 omni modulato cantu dici possit,
 unum atque idem. vim habens il-
 lam, ut sublato eo, cantus quo-
 que modulatus tollatur. Atque hoc
 erit evidens, tractatione proceden-
 te. Cantus itaque musicus ab aliis
 ita sit distinctus. Putandum verò,
 dictam distributionem breviter ita
 esse allatam, quod ea, quæ ad sin-
 gulas cantus species pertinent, non-
 dum consideraverimus.

His enarratis, proximum fuerit,
 eum, qui in genere cantus dicitur,
 distribuere in quot videtur genera
 distribui. Videtur autem in tria.
 Quicumque enim accipitur cantus,
 ex iis, qui modulata serie nituntur,
 aut diatonus est, aut chromaticus,
 aut enarmonius. Primus itaque, &
 antiquissimus illorum ponendus
 est diatonus, primoque ipso prior
 natura hominis existit. Alter, chro-
 maticus. Tertius & supremus, enar-
 monius. Ultimo enim isti vix etiam
 magno cum labore sensus adfue-
 scit.

His jam in hunc numerum di-
 visis, ex intervallorum differen-
 tiis ejus, quam secundo loco di-
 ximus, partem alteram inquirere
 conabimur. Erant verò partes istæ,

dissonantia & consonantia. Sumenda itaque ad inquisitionem consonantia. Et quidem intervallum consonum à consono differre videtur pluribus differentiis. quarum una est, qua magnitudine differunt. de qua, quomodo se habere videatur, determinabimus. Videtur itaque consonantium intervallorum minimum ab ipsa cantus natura esse definitum. Etenim multa modulatur intervalla, ipso dia tessaron minora, sed dissona omnia. Minimum igitur ipsa vocis natura est finitum. At magnitudo non ita finiri posse videtur. Adparet enim in infinitum illam augeri per ipsam quoque cantus naturam. ut & dissonantiam. Omni enim consono intervallo ad dia pason addito; & majore, & minore, & æquali, totum evadit consonum. Ita igitur non videtur esse aliquod maximum intervallum consonum: At vero nostro usu; nostro, inquam, qui humana voce efficitur & instrumentis; consonantia aliqua videtur esse maxima. Atque hæc est dia pente & dis dia pason. Nam ad ter dia pason nequaquam extendimus. Porro distantiam unius cujusdam instrumenti tentione ac finibus finire oportet. Etenim virginalium tibiæ acutissimus sonus ad perfectissimarum gravissimum, forsitan etiam majus, dicto ter

συμφωνία. ληπτόν ὃ τὴν συμφωνίαν εἰς τὴν ὀπίσκειν. φαίνεται δὲ διαστήματα, σύμφωνον συμφώνως διαφέρειν καὶ πλείους διαφορὰς, ὡς μία μὲν ἐστὶν ἡ καὶ μέγιστος. περὶ ἧς ἀφορεστόν ἢ φαίνεται ἔχειν. δοκεῖ δὲ τὸ μὲν ἐλάχιστον τῶν συμφωνῶν διαστημάτων ὑπὸ αὐτῆς τῆς μέγας φύσεως ἀφωρίσθαι. μελωδεῖται μὲν γὰρ τῇ δια πάσων ἐλάττω διαστήματα πολλὰ, διάφωνα μὲν τοῖς πάντεσσι. τὸ μὲν οὐκ ἐλάχιστον καὶ αὐτὴν τὴν τῆς φωνῆς φύσιν ὥρεται. τὸ δὲ μέγιστον ἔτι μὲν οὐκ οὐκ ἔοικεν ἐρεῖσθαι. φαίνεται γὰρ εἰς ἀπειρον αὐξεῖσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν τὴν τῆς μέγας φύσιν. καθάπερ καὶ τὸ διάφωνον. παλιὸς γὰρ περὶ ἡμετέρας συμφώνως διαστήματα πρὸς τῷ δια παζῶν, καὶ μείζον, καὶ ἐλάττω, ἔστι, τὸ ὅλον γίνεσθαι σύμφωνον. ἔτι μὲν οὐκ οὐκ ἔοικεν εἶναι τι μέγιστον σύμφωνον διάστημα. κατὰ μὲν τοῖς τὴν ἡμετέραν χρῆσιν. λέγω δὲ ἡμετέραν, τὴν περὶ τῆς ἀνθρώπου φωνῆς γινομένην, καὶ τὴν τῶν ὀργάνων. φαίνεται τι μέγιστον εἶναι τὴν συμφωνῶν. τῷ δὲ ἐστὶ τὸ διὰ πέντε, καὶ τὸ δις διὰ παζῶν. τῷ γὰρ τρεῖς διὰ παζῶν οὐκ εἴη διαλείνομεν. δεῖ δὲ τὴν τὴν διάστασιν ἐρεῖσθαι ἐνός πινος ὀργάνου τῶν καὶ πέρασι. πῶς γὰρ ὁ τῶν παρεντιῶν αὐλῶν ἐξυπαίεται φθόγγος πρὸς τὸν τῶν ὑπερβλήων βαρυτάτων μᾶλλον ἢ ποιήσειε τὰ εἰρημένας τρεῖς διὰ παζῶν δια-

ὁ τῶν παρεντιῶν αὐλῶν ἐξυπαίεται φθόγγος πρὸς τὸν τῶν ὑπερβλήων βαρυτάτων μᾶλλον ἢ ποιήσειε τὰ εἰρημένας τρεῖς διὰ παζῶν δια-

Διάστημα, καὶ καταπαυσαμένης γε τῆς
 συριγγος ὁ ποδὶ συρίγγιον ὁξύπτερος
 πρὸς τὸ ξύλινον βαρύνεται μεί-
 ζον ἂν ποιήσκει ξύρηντος Διαστήμα-
 τος. παρὸς ἣν καὶ παιδὸς φωνὴ μικρὰ
 πρὸς ἀνδρὸς φωνὴν πάροις ἂν. ὅθεν
 καὶ καλεῖται οὕτως τὰ μεγάλα τῶν συμφώ-
 νων. Ἐκ Διαφερῶν γὰρ ἡλικιῶν καὶ
 Διαφερόντων μέτρων πεφωρηκάμενοι,
 ὅτι καὶ τὸ τρεῖς Διάπεζων συμφωνεῖ,
 καὶ τὸ τετρακτίς, καὶ τὸ μείζον. Ὅτι μὲν
 οὐκ ὅτι μὲν τὸ μικρὸν ἢ ξύ μὲλὸς φύ-
 σις αὐτῇ τὸ Διάπεζον ἐλάττωσον
 ὡς ποδὶ δώσω τῶν συμφώνων. ὅτι ἡ τὸ μέ-
 γα, τῇ ἡμετέρᾳ ὥς τὸ μέγιστον ἐλά-
 ττωσον διωάμεν, σχεδὸν δὴ λον Ἐκ τῶν
 εἰρημένων. Ὅτι ἡ Ἐκ τῶν μεγάλων συμ-
 φώνων Ἐ Διαστημάτων συμβαίνει γί-
 νεσθαι, ῥαδίον σιωιδεῖν.

Τῶν δὲ ὄντων γνωρίμων, τὸ πο-
 νηαῖον Διάστημα περιεχόμενον ἀφορίσται.
 Ἔστι δὴ τὸν ὅτι τῶν πρώτων συμφώνων
 καὶ μέγιστος Διαφορά. διαιρέσθω δὲ
 εἰς τρεῖς διαιρέσεις. μελωδεῖσθω γὰρ
 αὐτὰ πρὸς, πρὸς ἡμῖν, καὶ τὸ τρίτον μέρ^{ος},
 καὶ τέταρτον. τὰ δὲ τῶν ἐλάττωσιν
 Διαστημάτων πάντα ἔσω ἀμελώδηται.
 καλεῖσθω ἡ τὸ μὲν ἐλάττωσον, δίσις
 ἐναρμόνιον ἐλάττωσον. τὸ ἡ ἐχόμενον,
 δίσις χρωματικὴ ἐλάττωσον. τὸ ἡ μέ-
 γιστον, ἡμιτόνιον.

Τῶν δὲ ὅτι ὥς ἀφωρεσμένων, πρὸς
 τῶν ἡμῶν Διαφορῶν, ὅθεν γίνονται, καὶ ὅν
 τρεῖς, περιεχόμενον καταμαθεῖν. δεῖ ἡ

dia pason, fecerit intervallum. &
 deductâ magis ligulâ fistulam in-
 flantis acutissimus, ad tibia canen-
 tis gravissimum, majus adhuc dic-
 to hocce fecerit intervallum. Idem
 quoque pueri vox non ita magni
 habeat ad vocem viri. Ex quibus
 consonorum maxime perspiciun-
 tur. Ex diversis enim ætatibus,
 mensurisque diversis, contempla-
 tione nostra indagavimus, & ter
 dia pason consonare, & quater, &
 quod sit majus. In parvitatem igitur,
 ipsam cantus naturam dia tes-
 faron reddere consonorum mini-
 mum: in magnitudinem verò, no-
 stra quodammodo potestate defini-
 ri maximum, ex dictis fere liquet.
 Quod quoque ex consonis inter-
 vallis, magnitudine differentibus
 hoc fieri contingat, haud difficulter
 conspicitur.

Hisce cognitis, toni intervallum
 determinare conabimur. Est verò
 tonus, primarum consonantiarum
 per magnitudinem differentia. Por-
 ro tribus ille divisionibus divida-
 tur. nimirum cantetur ipsius & di-
 midium, & tertia pars, & quarta.
 Quæ his sunt minora, intervalla
 omnia, cani nequeant. Pars verò
 minima vocetur, diesis enarmo-
 nia minima: sequens, diesis chro-
 matica minima: maxima, hemi-
 tonium.

His ita determinatis, generum
 differentias, unde fiant, & quo-
 nam modo, addiscere conandum.
 Considerandum verò est, conso-

norum intervallorum minimum, quod ut plurimum vocatur, à quatuor sonis contentum; unde & appellationem ab antiquis habuit; quem illius ordinem, cum plures sint, cogitare debeamus, in quo, quæ moventur, & quæ quiescunt, in generum differentiis sint æqualia. Fit autem istud in ejusmodi *trachordo*, cujusmodi est à mese ad hypaten. In hoc enim duo quidem continentes soni in generum differentiis sunt immobiles: duo verò, qui continentur, mobiles existunt. Hoc igitur ita ponatur. Cum verò plures sint chordarum complexiones, quæ dictum quatuor sonorum ordinem obtineant, cumque illarum singulæ suis nominibus sint finitæ; unam esse quandam, ex mese, & lichano, & parypate, & hypate constantem, iis, puto, qui Musicam attigere, est notissimum: in qua generum differentias, quomodo fiant, inquirere est necesse. Illorum itaque, qui moveri solent, sonorum intensiones & remissiones esse causas generum differentiarum, est perspicuum. Quis verò motus utriusque horum sonorum modus, dicendum. Lichani igitur omnis locus, in quo movetur, magnitudinem habet toni. Neque enim minus toni spacio à mese distare potest, nec amplius, ditoni. Horum verò minus ab iis, qui jam diatonum genus consideravere, non suscipitur: ab iis verò, qui hæc nondum perspexere, con-

νοῆσαι τὸ συμφώνων διαστημάτων ἐλά-
χιστον, τὸ καλέμενον πέντε περὶ τεσσα-
ρὰ πημάτων φθόγγων. Ὅθεν δὴ καὶ
τὸ τραχηλίαν ὑπὸ τῷ παλαιῶν ἔχει,
πέντε τάξιν, περὶ τῶν ἐξ ὧν νοητέον, ὅτι
ἢ ἴσαι πέντε περὶ κινήμενά ἐστιν, καὶ πέντε ἑρε-
μῆντα ἐν τῇ τῶν γῆρῶν διαφοραῖς. γινέ-
ται ὅτι ἐν τῷ πιάτῳ, οἷον τὸ ἀπὸ μέσης ἐφ'
ὑπάτῳ. ἐν τῷ τῷ γὰρ δύο μὲν οἱ πε-
ρὶ χονήες φθόγγοι ἀκίνητοί ἐστιν ἐν
τῇ τῶν γῆρῶν διαφοραῖς· δύο ὅτι οἱ πε-
ρὶ χονήες κινεῖται. τῷ μὲν οὐκ ἔτι
κείσθω. τῶν δὲ συγχορδιῶν περὶ τῶν
πέντε, πέντε εἰρημῶν τάξιν ἔχει διὰ
πεντάρων κατέχοντων, καὶ ὀνόμασιν
ἰδίῳ ἐκάστης αὐτῶν ὠρεσμένης, μία
πέντε ἐστὶν ἡ μέσης καὶ λιχανῆς, καὶ παρυπά-
της, καὶ ὑπάτης σχεδὸν γινώσκον-
των πέντε ἀπὸ μῆκους μεσοκῆς, ἐν ἡ πέντε
τῶν γῆρῶν διαφορὰς ἀναγκαῖον ὅτι
σκέψασθαι, πέντε τρόπον γίνονται. ὅτι μὲν
οὐκ αἶ τὸ κινεῖσθαι περὶ φθόγγων
φθόγγων ὅτι τῶν πέντε περὶ κινήσεως
τῇ τῇ γῆρῶν διαφορὰς, φανερόν. πέντε δ'
ὁ τρόπος τῆς κινήσεως ἐκατέρω τῶν
φθόγγων πύτων, λεγέμενον. λιχανῶν
μὲν οὐκ ἐστὶ ποναῖα ὁ σύμπαρ
τόπος, ἐν ᾧ κινεῖται. ἔπειτα γὰρ ἐλατ-
τον ἀφίστασθαι μέσης ποναῖα διαστή-
ματι, ἔπειτα μείζον διόνει. τῶν τῶν
τὸ μὲν ἐλαττον ὡς μὲν τῶν ἡδὴ
κατανοηθέντων τὸ ἀπὸ πονον γῆρῶν
οὐκ ὁμολογεῖται. ὡς δὲ διὰ τῶν μῆ-
πω συνεραχέντων συγχορδιῶν ἂν
ἐπε-

ἐπαχθέϊων αὐτῶν τὸ δὲ μείζον, οἱ μὲν
 συγχωρεῖσιν· οἱ ᾗ, οὐ. δι' ἡν ᾗ γίνεται
 τὴν αὐλίαν, ἐν πῆς ἐπιτα ῥηθήσεται.
 Οἷ δ' ἔστι πῆς μελοποιία διόνης λιχα-
 νῆ θεομῶν, καὶ οὐχὶ Φαυλοῦται πε, ἀλ-
 λὰ χεδὸν ἢ καλλίστη, πῆς μὲν πολλοῖς
 τῇ νῦν ἀπομῶν μεσικῆς, ἢ πένυ δ-
 δηλόν ἐστι. γῆροιο μὲν τ' ἂν ἐπαχθεῖσιν
 αὐλοῖς. πῆς ᾗ σωεθισμῶν τῶν δῆ-
 χαϊκῶν τῶν πῶν πῆς πε πῶν πῆς καὶ
 δαλίεροις ἰκανῶς, δηλόν ἐστι τὸ λεγό-
 μενον. οἱ μὲν γὰρ τῇ νῦν κατεχούση
 μελοποιία σωῆθεις μόνον ὄντες, εἰκό-
 λως τ' ἀπὸν λικανὸν ἐξορίζεται.
 σωλονωπῆρας γὰρ χεδὸνται χεδὸν οἱ
 παλαιοὶ τῇ νῦν. τῆς δ' αἵπιν πῶν βέλε-
 σται γλυκαίνειν αἰε. σημεῖον ᾗ, ὅτι τῆ-
 τῆς χαλῶνται. μάλισται μὲν γὰρ καὶ
 παλαιοὶ χεδόνον ἐν τῷ χρωματι δι-
 τρέψουσιν. ὅτ' ἂν δ' ἀφικωνῶν πῆς εἰς
 πῶν ἀρμονίαν, ἐγγὺς ἔ' χρωματι
 παρῶνται σωεπῶν μῶν τῆς εἰς.
 πῆς τῆς μὲν ἂν ὅτι πῶν δῆκε-
 ὦ. οἱ ᾗ τῆς λικανῆς τῶν πῶν πῶν
 ἰσοκείσεται. ὅτ' ᾗ παρυπῆτης, διέσεως
 ἐλαχίστης. ἔπει γὰρ ἐγγυῖέρω τ' ὑπῆτης
 παρῶνται διέσεως, ἔπει παλῶν ἀφί-
 σεται, ἢ μῖσε τῶν. ἔπει γὰρ ἐπικλάτ-
 τουσιν οἱ τόποι, ἀλλ' ἔστιν αὐτῶν πέρας ἢ
 σωαφή. ὅτ' ἂν γὰρ ὅτι τ' αὐλῶν πῶ-
 σιν ἀφικωνῶν ἢ πε παρυπῆτης καὶ ἢ λιχα-
 νός, ἢ μὲν ἀνιεμῶν, ἢ ᾗ ὅτι πῶν μῶν,
 πέρας ἔχουσιν οἱ τόποι. καὶ ἔστιν ὁ μὲν
 ὅτι τὸ βαρὺ παρυπῆτης· ὁ δὲ ὅτι τὸ

cederetur, si inductiones fierent.
 At majus alii concedunt; alii, non.
 Quam verò hoc ob causam fiat, in
 sequentibus dicitur. Et quidem
 esse melopœiam aliquam, ditona
 lichano indigentem, & nequa-
 quam pessimam, sed ferme opti-
 mam; eorum multis, qui nunc
 Musicam attingunt, non admo-
 dum est perspicuum; futurum cer-
 tē, ubi eò fuerint inducti: iis ve-
 rò, qui antiquorum modorum pri-
 mis & secundis adfueti satis fue-
 rint, planum est quod dicitur. Cer-
 tē qui hujus, quæ jam obtinet,
 melopœiæ usum tantum habent,
 merito ditonam lichanon ejiciunt.
 Intensioribus enim hodiernorum
 plerique ferme utuntur. cujus rei
 causa est, semper delinire velle. In-
 dicium est, quod ad id colliment.
 Namque plurimum temporis chrō-
 mati insumunt. ubi verò ad har-
 moniam ventum fuerit, illam pro-
 xime chroma adducunt, more quo-
 que eò simul attracto. Sed de his
 hæcenus sufficiat. ac lichani locus,
 toni magnitudine supponatur: Pa-
 rypates verò, diesis minimæ. Ne-
 que enim propius ad hypaten ac-
 cedit diesi, nec longius ab ea di-
 stat, dimidio tono. Nequaquam
 enim loci illi variant, sed eorum
 finis est conjunctio. Vbi enim in
 eandem tentonem pervenerint &
 parypate & lichanos; dum hæc re-
 mittitur, illa intenditur; finem
 habent loci. Estque hic in gravita-
 tem, locus parypates; ille in acu-
 men,

men, & lichani & parypates. Ac de his ita sit definitum. Jam de iis, quæ ad genera & colores spectant, dicendum. Diatessaron itaque, quoniam modo se habeat, est inquirendum. Et quidem, utrum ab aliquo minorum intervallo-
rum mensuretur, an verò omnibus sit incommensurabile, in iis, Quæ per consonantias sumuntur, dicitur. Cumque ex iis adpareat esse tonorum duorum semis, ponatur ea esse magnitudine. Porro spissum dicatur, quod ex duobus constat intervallis, quæ addita minus intervallum continent eo, quod in dia tessaron relinquitur. His ita definitis, ad stabilem sonorum gravio-
rem adsumatur spissum minimum. Illud verò erit, quod ex binis constat die-
sibus enarmoniciis, & chromaticis minimis. Atque ita binæ illæ lichani, binorum generum adsumptæ erunt gravissimæ. hæc quidem, harmoniæ; illa verò, chromatis. Nam generatim gravissimæ erant lichani enarmoniciæ: proximæ, chromati-
cæ: intentissimæ, diatonæ. Postea tertium sumatur spissum ad eundem sonum. Quartum item sumatur spissum, toni intervallum habens. Quintum ad eundem sonum sumatur, systema, quod ex hemitonio & sesquialtero intervallo constat. Sextum denique, quod ex hemitonio & tono. Porro, quæ duo prima adsumpta spissa finiunt, lichani, sunt dictæ. Quæ tertium finit

ὁξὺ, λιχανὺ περὶ περιπατίας. καὶ περὶ τέτων μὲν ἔτῳς ὡρίσθω. περὶ δὲ τῶν κτ' ἡγῆναι περὶ τῆς χροίας, λεκτέον. Τὸ μὲν οὖν διὰ πωσάρων, ὃν τρόπον ἐξετάσειον. ὅτι μετρεῖται πινὶ τ' ἐλαττόνων διὰ σημμάτων, ὅτι πάντες ἐστὶν ἀσίμμετρον; ἐν τοῖς διὰ συμφωνίας λαμβανόμενοις λέγεσθαι. ὡς φαίνονται δὲ ἐξ ἐκείνων δύο τόνων καὶ ἡμίσεος, κείσθω τέτ' ἂν εἶναι τὸ μέγεθος. πυκνὸν δὲ λέγεσθω τὸ ἐκ δύο διὰ σημμάτων σωεσηκὸς, ὃ σωπέντα ἐλάττον διὰ σημάδιον περὶ ἐξ ἑξαιρημένων διὰ σημμάτων ἐν τῷ διὰ πωσάρων. τούτων οὕτως ὡρίσμένων, πρὸς τῷ βαρυτέρῳ τ' ἡμυόνων φθόγγων εἰλήφθω τὸ ἐλαττον. πυκνὸν δὲ ἔσται τὸ ἐκ δύο διέσεων ἐναρμονίων καὶ χρωμαλικῶν ἐλαττον. ἔσθαι δύο ἢ λιχανοὶ εἰλημύμαι δύο ἡμῶν βαρύνται. ἢ μὲν ἀρμονίας· ἢ δὲ, χρωμαλίων· καθόλου γὰρ βαρυτέραι μὲν αἱ ἐναρμονιοὶ λιχανοὶ ἦσαν. ἐχόμεναι δὲ, αἱ χρωμαλικαί. σωπέντα δὲ, αἱ διάπνοι. μετὰ ταῦτα τρίτον εἰλήφθω πυκνὸν πρὸς τῷ αὐτῷ. πέμπτον εἰλήφθω πυκνὸν το-
νιαιόν. πέμπτον δὲ πρὸς τῷ αὐτῷ, τὸ ἐξ ἡμιτονίας καὶ ἡμιολίας διὰ σημμάτων σωεσηκὸς σύστημα εἰλήφθω. ἕκτον δὲ, ἐξ ἡμιονίας καὶ τόνου. αἱ μὲν οὖν πᾶσι δύο πᾶσι πρῶτα λεγθέντα πυκνά ἐρίζεται λιχανοὶ ἐρίωνται. ἢ δὲ τὸ τρίτον πυκνὸν ἐρίζεται
λι-

λιχανός, χρωμαλική μὲν ἐστὶ καλεῖται
 τὸ χρώμα, ἐν ᾧ ἐστὶ, ἡμιόλιον.
 ἢ διὲ τὸ πεπρωμένον πυκνὸν ἐρίζουσι λι-
 χανός, χρωμαλική μὲν ἐστὶ καλεῖται
 διὲ τὸ χρώμα, ἐν ᾧ ἐστὶ, ποναῖον. ἢ
 τὸ πέμπτον ληφθὲν σύστημα ἐρίζουσι
 λιχανός, ὃ μείζων ἤδη πυκνὸν ἔσται.
 ἐπειδὴ περὶ ἰζᾶ ἐστὶ πὰρ δύο τῶ ἐνὶ, βα-
 ρυτάτη διάτονός ἐστιν. ἢ διὲ τὸ ἕκτον
 ληφθὲν σύστημα ἐρίζουσι λιχανός,
 σκυλλωνοτάτη διάτονός ἐστιν. ἢ μὲν οὖν
 βαρυτάτη χρωμαλική λιχανός τῆς
 ἐναρμονίας βαρυτάτης ἐκλὴ μέρει τό-
 νος ὀξύτερος ἐστίν. ἐπειδὴ περὶ ἡ χρω-
 μαλική διεσις τῆς ἐναρμονίας διεσπασ-
 θωδεκατημορίῳ τόνος μείζον ἐστὶ. δεῖ
 γὰρ τὸ εἶς αὐτῆς τριημέρον εἶς πεπρω-
 μένης θωδεκατημορίῳ ὑπερέχειν.
 αἱ διὲ δύο χρωμαλικαὶ καὶ τῶν δύο
 ἐναρμονίων ὅλον ὡς τῶ διπλασίῳ.
 τῷ δ' ἐστὶν ἐκτημόρον ἑλαττον διέ-
 σπασμα πρὸ ἐλαχίστης τῶν μελωδωμέ-
 νων. τὰ διὲ ποικίλα ἀμελῶδητα
 ἐστίν. ἀμελῶδητον γὰρ λέγομεν, ὃ μὴ
 πάτηται καθ' ἑαυτὸ ἐν συστήματι. ἢ δὲ
 βαρυτάτη διάτονος τῆς βαρυτάτης
 χρωμαλικῆς ἡμιτονίῳ καὶ θωδεκατη-
 μορίῳ τόνος ὀξύτερος ἐστίν. ὅτι μὲν γὰρ
 τῶν τε ἡμιολίῳ χρώματι ὁ λιχανὸν
 ἡμιόλιον ἔσται ἐπ' αὐτῆς. ἀπὸ ἧς ἡ ἡμι-
 ολίῳ ὅτι τῶ ἐναρμόνιον, διεσις. ἀπὸ
 διὲ τῆς ἐναρμονίας ὅτι τῶ βαρυτά-
 τῳ χρωματικῶ, ἐκτημόρον. ἀπὸ ἧς
 τῆς βαρυτάτης χρωμαλικῆς ὅτι τῶ ἡμιόλιον,
 θωδεκατημόρον τόνος. τὸ

spissum lichanus, chromatica qui-
 dem est; sed chroma, in quo est, ap-
 pellatur sesquialterum. Quæ quar-
 tum finit spissum lichanus, chroma-
 tica quoque est; at chroma, in quo
 est, vocatur tonizum. Lichanus, quæ
 quinto loco adsumtum systema fi-
 nit, quod jam spisso erat majus; quo-
 niam duo intervalla uni sunt æqua-
 lia; est diatonos gravissima. Quæ
 verò sextum finit adsumtum syste-
 ma lichanus, intentissima est diato-
 nos. Itaque gravissima lichanus
 chromatica, toni sexta parte acu-
 tior est enarmoniâ gravissimâ. quo-
 niam diesis chromatica diefi enar-
 moniâ, duodecima toni parte exi-
 stit major. (Oportet enim, unius
 & ejusdem triens, quadrantem su-
 peret; parte duodecima.) atque
 ita perspicuum, quomodo binæ
 dieses chromaticæ binas enarmo-
 nias excedant duplo. quod est toni
 pars sexta; intervallum minus mi-
 nimo eorum quæ canuntur. cujus-
 modi prorsus cani nequeunt. Illud
 enim non posse cani dicimus, quod
 per se non collocatur in systema-
 te. Rursus gravissima diatonos acu-
 tior est chromaticâ gravissimâ, he-
 mitonio & toni parte duodecimâ.
 Nam ad sesquialteri chromatis li-
 chanon ab ista erat hemitonium: à
 sesquialtera verò ad enarmoniam,
 diesis: ab enarmoniâ ad gravissi-
 mam chromaticam, toni pars sex-
 ta. à gravissima chromatica ad ses-
 quialteram, toni pars duodecima.

D

At

At toni pars quarta ex tribus constat duodecimis. ut ita sit perspicuum, dictum intervallum esse à gravissima diatono ad chromaticam gravissimam. Porro intentissima diatonos diatono gravissima, diefi est intentior. Atque ex his manifesti fiunt loci cujusque lichanos. Namque chromaticâ gravior omnis est lichanos enarmonia: atque omnis diatono gravior, est diatonos, ad gravissimam usque diatonon. Quippe cogitandum, infinitas numero esse lichanos. Vbi enim cunque vocem stiteris in loco, quem lichano competere monstravimus, lichanos existet. Nec ullum habet vacuum locus ad lichanon spectans. Certe non tantum, ut lichanium capere nequeat. quæ res non parvo fuit dubio implicita. Alii enim de intervallo solum diffentiunt. puta num diatonus sit lichanus, aut contentior, utpote cum una existat enarmonia: at nos non tantum plures unâ in quolibet genere dicimus esse lichanos, sed & addimus, numero esse infinitas. Quæ itaque de lichanis dicenda erant, sic determinata sunt. Porro parypates duo sunt loci. Alter, diatono & chromati communis: alter, harmoniæ propria. Inter se enim communionem habent hæc duo parypatarum genera. Enarmonios itaque est parypate omnis, quæ gravior existit chromaticâ gravissimâ. Chromatica verò, & dia-

ἡ περὶ τὴν μὲν ἐκ τριῶν δωδεκα-
τημορίων σύγκειται. ὥς εἶναι φανε-
ρὸν, ὅτι τὸ εἰρημένον διάστημά ἐστιν
ἀπὸ τῆς βαρυτέτης διατόνης, ὅτι πλὴν
βαρυτέτιν χρωματικῆν. ἡ δὲ σω-
λονωτέτη διατόνη τῆς βαρυτέτης
διατόνης, διέσθ' ἐπὶ σωλονωτέρῃ. ἐκ
τέτων δὲ φανεροὶ γίνονται οἱ τόποι
τῶν λιχανῶν ἐκάστης. ἥτις γὰρ βαρυ-
τέτη τῆς χρωματικῆς πᾶσι ἐστὶν ἐναρ-
μόνιον, λιχανὸς, ἥτις τῆς διατόνης βα-
ρυτέρῃ πᾶσι ἐστὶν διάτονον, μέγελ' ἡ
βαρυτέτης διατόνης. νοητέον γὰρ ἀπεί-
ρους τὸν δεξιθμὸν πᾶς λιχανὸς. ἔτι γὰρ
ὡν εἴσης τὸ φωνικὸν ἔξ' ἀποδεδειγμέ-
νης τόπῳ λιχανῶν, λιχανὸς ἔσται. διά-
κενον δὲ ἔδεν ἐστὶν ἔξ' λιχανοειδῆς τό-
που. οὐδὲ τοιαῦτον, οἷον μὴ δέχεσθαι
λιχανόν. ὥς εἶναι μὴ πρὸς μικρὰ τὸ
ἀμφισβήτησιν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι δια-
φέρονται πρὸς τὴν διαστήματι μόνον.
οἷον πότερον διάτονος ἐστὶν ἡ λιχανὸς,
ἡ σωλονωτέρῃ ὡς μιᾶς ἔσης ἐναρμο-
νία. ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον πλείους ἐν
ἐκάστῳ γῆν φάμεν εἶναι λιχανὸς
μιᾶς, ἀλλὰ καὶ περὶ ἡμέτερον, ὅτι
ἅπτεροι εἰσι τὸν δεξιθμὸν. πᾶσι μὲν οὖν
πρὸς τῶν λιχανῶν οὕτως ἀφωρεῖσθαι.
παρυπάτης ἡ δύο εἰσὶ τόποι. ὁ μὲν,
κοινὸς τῆς διατόνης, καὶ τῆς χρωματικῆς.
ὁ δὲ ἑτέρῳ, ἴδιος τῆς ἀρμονίας. κοι-
νωνεὶ γὰρ πᾶς δύο γῆν τῆς παρυπάτης.
ἐναρμόνιον μὲν οὖν ἐστὶν παρυπάτη
πᾶσα, ἡ βαρυτέρῃ τῆς βαρυτέτης χρωματικῆς. χρωματικὴ δὲ καὶ διάτο-
ν,

νθ, ἡ λοιπὴ πᾶσα μέχρ' αὖ φωρ-
σμένης. τὸ δὲ διαστηματῶν, τὸ μὲν ὑπά-
της καὶ παρυπάτης, τῷ παρυπάτης καὶ
lichanῶ, ἥτοι ἴσον μελωδεῖται ἢ ἑλατ-
τον. τὸ δὲ παρυπάτης καὶ lichanῶ ἔ-
μεις καὶ ἴσον καὶ ἄνισον ἀμφοτέροις. τέ-
ταρτ' αἶτιον, τὸ κοινὰ εἶναι πᾶς πα-
ρυπάτης ἀμφοτέρων τῶν ἡμιῶν. γίνεται
γὰρ ἐμμελὲς τετράχορδον ἐκ παρυ-
πάτης τε χρωματικῆς παρυπάτης, καὶ
διατῶν lichanῶ τῶν σωζονῶν. ὁ δὲ
τὸ παρυπάτης τόπος φανερός ἐστι ἐκ
τῶν ἐμπροσθεν, διαιρεθείς τε καὶ ἐντεθείς
ὅσῳ ἐστὶ.

Περὶ δὲ συνεχείας καὶ ἐξῆς, ἀκρι-
βῶς ἔπειν ῥαδίον ἐν ἀρχῇ διορίσας,
τύπῳ δὲ περαιτέρω υποσημειῶμαι.
Φαίνεται δὲ τοιαύτη ἡ φύσις εἶναι τῆς
συνεχῆς ἐν μελωδίᾳ, οἷα καὶ ἐν τῇ λέ-
ξει πρὸς τὴν τῶν γραμμάτων συνήθειαν.
καὶ γὰρ ἐν τῷ διαλέγεσθαι φύσις ἡ
φωνὴ καθ' ἑκάστην τῶν συλλαβῶν πρῶ-
τον ἢ καὶ δεύτερον τῶν γραμμάτων πῆ-
σι, καὶ τρίτον καὶ τέταρτον, καὶ πρῶ-
τον δὲ λοιπὰς ἀριθμῶν. ὡσαύτως ἔ-
πειν μὲν πᾶν. ἀλλ' ἐστὶ τοιαύτη τῆς φυ-
σικῆς αὐξήσεως τῆς συνήσεως. τῶν
πλησιῶν δὲ καὶ ἐν τῷ μελωδεῖν εἰ-
κεν ἡ φωνὴ πρῆναι κατὰ συνεχείαν
πᾶσι διαστήμασι καὶ ὅν. φθόγγας,
φυσικῶς πᾶσα συνήθειαν διαφυλάτ-
τεται, ἔπειν μὲν πᾶν διάστημα με-
λωδεῖν, ἔπειν ἴσον, ἔπειν ἄνισον. ζη-
τητικόν δὲ τὸ συνεχὲς, ἔχει ὡς οἱ ἀρ-

tonos, reliqua omnis usque ad de-
terminatam. Intervallum autem,
quod inter hypaten est & parypa-
ten, illi, quod inter parypaten &
lichanon, aut æquale canitur aut
minus. Parypates verò & lichani,
lichani & meses intervallo & æ-
quale & inæquale utrisque. Causa
hujus est, quod utrorumque ge-
nerum parypatæ sint communes.
Congruum enim fit tetrachordum
ex parypate chromatica acutissima,
& diatonâ lichano contentissimâ.
Parypates denique locus manifestus
ex superioribus, quantus est, divi-
sus ac insertus.

Porro de continuitate ac confe-
ctione in principio accurate de-
finire, non adeo est facile. crassius
tamen quædam subnotare conabi-
mur. Adparet ejusmodi quandam
esse continui naturam in melodia,
qualis & in dictione est circa lite-
rarum compositionem. Etenim in
differendo naturâ vox in syllaba-
rum qualibet primam aliquam, &
secundam ex literis ponit, & ter-
tiam & quartam, & secundum re-
liquos numeros: non tamen quam-
libet post quamque; sed est ejus-
modi quoddam naturale compo-
sitionis incrementum. Simili ferè
modo & in modulando vox vide-
tur collocare continenter & inter-
valla & sonos, naturalem aliquam
compositionem observans, non
quodvis post quodque interval-
lum modulans, seu æquale, seu
inæquale. Quærendum autem il-

lud continuum, non quemadmodum Harmonici in diagrammatum condensationibus illud tradere conantur, dum adferunt, sonorum illos consecutione quadam mutua esse positos, quibus contigit minimo ab illis intervallo esse sejunctos. Neque enim, quod dies octo & viginti deinceps caniqueant, voci est imputandum, cum tertiam illa diesin, quicquid etiam faciat, adjungere non possit. quip in acumen, quod minimum modulatur, residuum est ipsius diatessaron. Minora omnia omnino nequit. Hoc verò est aut octuplum diesis minimæ, aut parvo omnino quodam, & incondito minus: at in grave, duabus tonizæis diefibis minus modulari nequit. Et certe non est attendendum ad continuum, quando ex æqualibus fiat, & quando ex inæqualibus; sed ad ipsam melodiæ naturam tentandum est respicere, atque alacri animo considerare, quodnam post quodque intervallum nata sit vox in cantu collocare. Si enim post parypaten & lichanum non est possibile propiorem modulari sonum, quam sit mese; hæcce sit post lichanum, sive duplex, sive multiplex finiat intervallum ejus, quod à parypate & lichano continetur. Quo itaque modo, & continuum, & consequens sit quærendum, fere ex dictis patet. Quomodo autem fiat, & quodnam post quodque intervallum & ponatur, & non ponatur,

μονικῇ ἐν ταῖς τῶν διαγραμμάτων καταπυκνώσεσιν διποδιδόναι πατερῶνται, τέτρες διποφαίνοντες τὴ φθόγγων ἐξῆς ἀλλήλων κείσθαι, οἷς συμβέβηκε τὸ ἐλαχίστον διάστημα διέχειν ἀπ' αὐτῶν. ἔτι γὰρ ἔμῃ διωάσθαι διέσεις ὁκτώ καὶ εἴκοσιν ἐξῆς μελωδεῖσθαι τῇ φωνῇ ἔστιν, ἀλλὰ τὴν τρίτῃν διέσιν, πάντα ποιῆσαι, ἔχουσα περὶ προσήγνια. ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ ὅζυ ἐλαχίστον μελωδεῖ τὸ λοιπὸν ἔμῃ προσήρων. τὰ δ' ἐλάττω πάντα ἐξ αδιωατέ. τέτο δ' ἔστιν ἡ τοι ὁκτώπλάσιον τῆς ἐλαχίστης διέσεως, ἡ μικρῶν πινι παντιπλῶς καὶ ἀμελωδῆτῳ ἐλάττω. ὅτι δ' ἐπὶ τὸ βαρὺ, τὸ δύο διέσεων τοναίων ἐλάττω ἢ διωάσθαι μελωδεῖν. ἔδῃ προσεκτίον εἰς τὸ συνεχές, ὅτι μὲν ἐξ ἱζων, ὅτι δ' ἐξ ἀνίζων γίνεται. ἀλλὰ πρὸς τὴν τῆς μελωδίας φύσιν πατερπτόν βλέπειν, κατὰ νοῆν τε προσμύμνον, τί μὲν τί πέφυκεν ἡ φωνὴ διάστημα πῆναι καὶ μέλ. ἡ γὰρ μὲν παρυπάτῃ καὶ λιχανὸν μὴ διωάσθαι ἐγγυτέρω μελωδῆσθαι φθόγγον, αὐτὴ ἂν εἴη μὲν τὴν λιχανόν, εἴτε διπλάσιον, εἴτε πολλαπλάσιον διάστημα ὁρίζεσθαι παρυπάτης καὶ λιχανῶ. τίνα μὲν οὐκ ἔστιν τό, τε συνεχές, καὶ τὸ ἐξῆς δεῖ ζῆλιν, σχεδὸν δὴλον ἐκ τῆς εἰρημύμων. πῶς δ' γίνεται, καὶ τί μὲν τὸ διάστημα πῆναι καὶ ἐπῆν ἐν τοῖς

συχίοις δειχθήσε'). ὑποκείδω μὲν
τὸ πυκνόν, ἢ τὸ ἄπυκνον πηθέμενον σύ-
στημα. ὅτι μὲν τὸ ὅξυ μετέλλεσθαι
ἐλαττον διάστημα ἔχει λειπομέριον τῆς
πρώτης συμφωνίας. ὅτι δὲ τὸ βαρὺ,
μὴ ἐλαττον τονιαίῃς. ὑποκείδω δὲ,
καὶ τὸ ἐξῆς κειμένων φθόγγων καὶ μέ-
λλεσθαι ἐν ἐκάστῳ γένει, ἥτοι ὅταν περὶ
τῆς τοῖς πέντε ἀξίως πεισάρων συμ-
φωνεῖν, ἢ ὅταν περὶ πέντε τοῖς πέντε
ἀξίως πέντε, ἢ ἀμφοτέρως. ὅτι δὲ ἂν τὸ
φθόγγων μηδὲν ἢ τῶν συμβεβη-
κός, ἐκμελῇ τῶν εἶναι πρὸς ὅταν
οἷς ἀσύμφωνός ἐστιν. ὑποκείδω ἢ καὶ
περὶ πέντε γνομένων διαστημάτων ἐν
τῷ ἀξίως πέντε, δύο μὲν ἴσων ὡς ὅτι τὸ
πολύ τὸ πυκνόν κατεχόντων. δύο ἢ
ἀνίσων, ἔχει λειπομέριον τὸ πρῶτης
συμφωνίας, καὶ τὸ ὑπεροχῆς. ἢ τὸ ἀξίως
πέντε ἔχει ἀξίως πέντε ὑπερέχειν ἐν-
αυτίως πηθεσθαι πρὸς τοῖς ἴσοις. πρὸς
ἀνίσων, ὅτι περὶ τὸ ὅξυ καὶ βαρὺ. ὑπο-
κείδω δὲ, καὶ ὅταν τοῖς ἐξῆς φθόγ-
γοις συμφωνεῖν, ἀξίως τὴν αὐτῆς συμ-
φωνίας, ἐξῆς αὐτοῖς εἶναι. ἀσώρη-
τον δὲ ὑποκείδω ἐν ἐκάστῳ γένει εἶναι
διάστημα κατὰ μέλλεσθαι, ὃ φωνὴ με-
λλεσθαι μὴ διῶν διαιρεῖν εἰς τὰ ἀξί-
στήματα. ὑποκείδω ἢ, καὶ τὸ συμφώ-
νων μὴ διαιρεῖσθαι εἰς ἀσώρητον με-
ρίην. ἀγνοῖ δὲ ἔστω, ἢ ἀξίως τὸ ἐξῆς
φθόγγων ἔξωθεν τῶν δεχῶν, ὡς ἐν
ἐκατέρωθεν ἀσώρητον κινεῖται διά-
στημα. ὁμοῦ δὲ, ἢ ὅτι τὸ αὐτό.

in Elementis monstrabitur. Jam
supponatur, quod si spissum, aut
non spissum ponatur systema; in
acutum nunquam poni minus inter-
vallum eo, quod relinquitur ex pri-
ma consonantia: in grave verò, non
minus tonizo. Supponatur quo-
que, ex deinceps positis in cantu so-
nis, in quocunque genere, aut quar-
tosipsis quatuor, diatessaron conso-
nare: aut quintos ipsis quintis, dia-
pente: aut utroque modo. Cuicun-
que verò sonorum nihil horum ac-
ciderit, illum esse inconditum iis,
quibus non est consonus. Suppo-
natur quoque, cum quatuor sint in
diapente intervalla; duo quidem
ut plurimum æqualia, quæ spissum
continent: duo verò inæqualia; &
istud, quod primæ consonantiæ
est residuum, & excessus, quo
diapente excedit diatessaron; con-
trario modo æqualia in medio col-
locari; inæqualia verò, ad acu-
tum & grave. Porro supponatur,
sonos deinceps sonis consonantes,
per eandem consonantiam; istis esse
deinceps. Incompositum autem sup-
ponatur in quoque genere esse in-
tervallum in cantu, quod vox mo-
dulans in intervalla dividere nequit.
Tandem quoque supponatur, con-
sonum nullum dividi in magnitudi-
nes incompositas. Ductus porro sit
motus, qui per deinceps fiat sonos,
extra principia, in quibus utrinque
unum movetur incompositum in-
tervallum. Rectus verò ductus, qui
in acumen tendat.

Praestat, puto, tractationis modum, quisnam sit, prius percurrere; ut quasi viam, quâ incedendum, præcognoscentes, facilius iter persequamur, scientes quoque, qua ipsius parte versemur: nec ipsi imprudentes falsam de ipsa re opinionem foveamus, quemadmodum Aristoteles semper narrabat, illorum plerisque accidisse, qui à Platone De Bono doctrinam audissent. Etenim advenire quemque, putantem se ex iis, quæ bona homines existimant, aliquid accepturum: puta, divitias, sanitatem, corporis robur; in summa, felicitatem aliquam admirandam. Postquam vero apparuit, sermones esse de studiis liberalibus, Numeris nimirum, & Geometria, & Astrologia; & denique, Vnum tantum esse bonum; omnino, puto, præ-

Βέλτιον ἴσως ἐστὶ τὸ προσελθεῖν τὸν τρόπον τῆς πραγµαθείας, τίπτ' ἐστίν· ἵνα προγινώσκοντες ὥσπερ ὁδὸν ἢ βαδίσειν, ῥάδιον προδύµεθα, εἰδότες τε καὶ τὴν μέρῃ ἐσθλὴν αὐτῆς. καὶ μὴ λάθωµεν ἡµᾶς αὐτοὺς, παρὺν πολεµεῖοντες τὸ πρᾶγµα, καθάπερ Ἀριστοτέλης αἰεὶ διηγείτο, οὗτ' ὡλεείσθης τῷ ἀκκασίῳ ὡς Πλάτων· πῶς περὶ πᾶσιν ἀκρόασιν παθεῖν. προσίεναι µὲν γάρ ἕκαστον ὑπολαµβάνοντα λήψεσθαι τι τῷ νοµιζοµένῳ τέτῳ ἀνθρωπίνῳ ἀγαθῷ. οἷον, πλεῖστον, ὑγίαν, ἰσχυρὸν, τὸ ὅλον, τὸ δίδαιµονίαν πινάκῳ µαθήσῃ. ὅτε δὲ φανείησαν οἱ λόγοι περὶ μαθηµάτων, καὶ ἀρεθµῶν, καὶ γεωµετρίας, καὶ ἀστρολογίας. καὶ τὸ πέρας, ὅτι ἀγαθόν ἐστιν ἓν, παντὲς οἱ µαθῶσι τῷ ὅλῳ

ζόν τι φαίνεται αὐτοῖς. εἴθ' οἱ μὲν ὑποκαπεφρόνεν ἔπεσθαι. οἱ δὲ, καλεμέμφοντο. τί οὖν τὸ αἶπον; ἔπειθεσαν. ἀλλ' ὥστε οἱ ἐρασιχοὶ πρὸς τέχνημα αὐτὸ ὑποκεχηνότες προσήσαν. εἰ δὲ γὰρ τις οἴσῃ πρὸς ἐξελίξαι τὸ ὅλον, ἐπεγίνωσκεν ἂν ὁ μέλλων ἀκχεῖν. καὶ ἡ εἴπερ ἤρεσκεν αὐτῷ, διέμμεν ἂν ἐν τῇ εἰρημύῃ ὑπολήψαι. προσέλεγε μὲν οὖν καὶ αὐτὸς Ἀριστοτέλης διὰ αὐτὸς παύτως πρὸς αἰτίας, ὡς ἐφ' ἡμῶν, πῶς μέλλουσιν ἀκροῶσθαι παρ' αὐτῶν, περὶ τίνων τ' ἐστὶν ἡ πραγματεία, καὶ πῶς. βέλτιον δὲ καὶ ἡμῶν φαίνεται, κατὰπερ εἴπομεν ἐν ἀρχῇ, τὸ προσεδέναι. γίνεσθαι γὰρ ἐνίοτε ἐφ' ἑκάπερ ἀρμαῖα. οἱ μὲν γὰρ, μέγα τι ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τὸ μάθημα καὶ ἐσθλόν. ἔνιοι μὲν ἔμμενον μεσιχοὶ ἀκχεῖσθαι πρὸς ἀρμονικά· ἀλλὰ βέλτιον τὸ ἡθ' ὡς ἀκχεῖσθαι τῶν ἐν ταῖς δειξέσει λόγων, ὅτι περὶ μέτρα ποιεῖν τῶν μελοποιῶν ἐκάστην. καὶ τὸ ὅλον τῆς μεσιχῆς. ὅτι ἡ μὲν ποιῶν, βλάπτει τὴν ἡθ' ἢ δὲ ποιῶν, ὠφελεῖ, τὰ αὐτὸ ὡς ἀκχεῖσθαι. τὸ δὲ ὅτι καθ' ὅσον μεσιχὴ διῶσθαι ὠφελεῖν, ἐπὶ ἀκχεῖσθαι ὅλως. οἱ δὲ πάλιν, ὡς ἐπὶ ἀκχεῖσθαι, μικρόν τι, καὶ βελόμηνον εἶναι ἀπείροι, μηδὲ τί ποτ' ἐστὶν. ἔπειτα γὰρ ἀκαταφρόνητόν ἐστιν ὡς νῦν ἔχει τὸ μάθημα. δῆλον δὲ ἔσθαι περὶ

ter opinionem illud ipsis accidere videbatur. Hinc alii rem utcunque contemnebant: alii vituperabant. Quam horum causam dicimus? Non præcognōrant. Sed ut contentiosi disputatores, ad ipsum nomen hiantes adcurrerant. Quod si quis, puto, totum negotium ante breviter proponeret, cognosceret hoc auditor futurus; ac tum, si ipsi placeret, in dicta opinione persisteret. Quare & ipse Aristoteles easdem has ob causas, ut dixi, prædicebat iis, qui ab ipso aliquid audituri erant, & de quibus tractatio esset, & quomodo. Hinc quoque nobis videtur satius, ut initio diximus, rem præcognoscere. Quippe non raro in utramque partem hic peccatur. Quidam enim magnum quid esse putant doctrinam illam; atque alii non tantum, harmonicis auditis, se fore Musicos; sed moribus quoque probatores, ubi demonstrationes vel obiter auscultarint, quando cujuslibet conficiendi cantus modum tradere conamur; & quod Musices est præcipuum; Hujusmodi moribus esse noxiam; Istiusmodi illis prodesse; hæc, inquam, ubi obiter, auscultarint; at, in quantum Musica juvare possit, nunquam audiverint. Rursus alii, qui quidem non omnino rem putant esse nihili, sed aliquem habere usum, illius imperiti esse nolunt, nec tamen, quid sit, percipiunt. Horum verò nullum veritati consonat. Neque enim, prout

prout nunc doctrina ista comparata est, facile contemni debet. quod manifestum erit in sermonis progressu: nec tanta tamen, ut, quemadmodum aliqui putant, ad omnia sit sufficiens. Multa enim sunt & alia, quæ, ut semper dicimus, ad Musicum spectant. Quippe pars est Harmonice illius habitus, quem Musicus intendit. sicut & Rhythmicæ, & Metricæ, & Organice. De illa itaque, partibusque ejus, dicemus.

Omnino itaque sciendum, considerare nos omnem cantum, quomodocunque vox, & cum intenditur, & cum remittitur, nata est intervalla ponere. Naturali enim motu nos vocem moveri dicimus, nec utcunque intervalla collocare. quorum demonstrationes iis, quæ apparent, consentientes adferre tentamus. non sicut illi, qui ante nos fuere: quorum alii nihil ad rem pertinentia proferunt, dum sensum, tanquam minime accuratum, devitant; causas verò quasdam, ex ratione depromtas, texunt; dicentes, in numerorum quibusdam proportionibus, secundum quas & acutum & grave fiat, celeritates inter se mutuo spectari; orationem certe iis, quæ apparent, quam maxime contrariam. Alii verò, quælibet sine causa & demonstratione recipiunt, cum nec ipsa apparentia, bene enumerarint. At verò nos, cum principia capere conamur, quorum nulla non peritis Musices appareant; tum, quæ ex

ἡ ἀρχὴ λόγου, ἔπειτα τῆς μετρικῆς, ὥστε αὐτὰρ κριθεὶς εἶναι πρὸς πάντα, καθάπερ οἰοντοίαντες. πολλὰ γὰρ δὴ καὶ ἑτέρα ὑπάρχουσι ἢ καθάπερ αἰεὶ λέγεται τῷ μουσικῷ. μέντοι γὰρ ἐστὶν ἡ ἀρμονικὴ παραγωγὴ τῆς μουσικῆς ἐξ ἑωσ. καθάπερ ἡ τῆς ῥυθμικῆς καὶ ἡ μετρικῆς, καὶ ἡ ὁργανικῆς. λεκτέον οὖν περὶ αὐτῆς τε καὶ μετὰ τῶν.

Καθόλου μὲν οὖν νοητέον ἔσθαι ἡμῖν τὴν θεωρίαν περὶ μέλους παλαιοῦ πῶς ποιεῖ πεφυκεν ἡ φωνὴ ὁππότε μορφή καὶ ἀνιερμήνη, πρὶνταὶ τὰ ἀξιώματα. φυσικῶς γὰρ δὴ πῶς φαιδρὸν ἡμεῖς τὴν φωνὴν κίνησιν κινεῖσθαι, καὶ εἶναι ὥς ἐτυχε ἀξίωμα πρὶνταὶ. καὶ τῶν δὲ ποδείξεως περιώμεθα λέγειν ὁμολογημάτων τοῖς φαινομένοις. ἐκ καθάπερ οἱ ἐμπροσθεν. οἱ μὲν, ἀλλοτρίοι λογῆτες, καὶ τὸ μὲν αἰσθησὶν ἐκκλίοντες, ὥς ἔσθαι ἐκ ἀκρίβειᾱς, νοητὰς δὲ κατασκευάζοντες αἰτίας, καὶ φάσκοντες λόγους τῶν ἀριθμῶν εἶναι καὶ τάχην πρὸς ἀλλήλα. ἐν οἷς τὸ, πῶς καὶ βαρὺ γίνεσθαι, πάντων ἀλλοτριωτάτης λόγους λέγοντες, καὶ ἐναντιωτάτης τοῖς φαινομένοις. οἱ δὲ, διὰ θεωρητικῶν ἑκάστη ἀντὶ αἰτίας καὶ ποδείξεως, ἐπὶ αὐτὰ τὰ φαινόμενα καλῶς ἐξηγεσθαι. ἡμεῖς δὲ ἀρχὰς τε περιώμεθα λαβεῖν φαινομένων ἀπὸ τοῦ ἐμπειροῦς μουσικῆς, καὶ τὰ ἐκ τῶν συμβαί-

βαίνοντα ἀποδεικνύει. ἐπεὶ δὲ τὸ μὲν
ἔλον ἡμῖν θεωρεῖται πρὸς μέλους παντός
μουσικῆς, ἔστι γὰρ ὁμοῦ καὶ ἐν φωνῇ καὶ
ὀργάνοις. ἀνάγκη δὲ ἢ παραγματούσια
εἰς δύο. εἰς τὴν πλὴν ἀκρόω, καὶ εἰς τὴν
ἀλάνοισαν. τῇ μὲν γὰρ ἀκρόῃ κένονοι
καὶ τῇ ἀλάνοισαν μεγέθη. τῇ δὲ
ἀλάνοισαν θεωρεῖται πρὸς τέτων διω-
μας. δεῖ οὖν ἐπεὶ διδύμῳ ἕκαστα
ἀκροῦ καὶ κένον. οὐ γὰρ ἐστίν, ὡς περ
ἐπὶ τῇ ἀλάνοισαν εἰς τὴν λέγει-
ται. ἐστὶν γὰρ τὸ διδύμῳ γραμμῇ. ἔτι
καὶ ἐπὶ τῇ ἀλάνοισαν εἰς τὴν ἀπλη-
λάνοισαν δεῖ. ὁ μὲν γὰρ γωμέτης
ἐπὶ τὴν γωμῆτι τῇ τῇ αἰσθήσεως διωμά-
τι γὰρ ἐπὶ τῇ πλὴν ὅσον, ἔτι τὸ διδύμῳ,
ἔτι τὸ διδύμῳ, ἔτι ἄλλο ἐπὶ τῇ
πλάτων, οὐτε φαύλως, οὐτε
κένον. ἀλλὰ μᾶλλον ὁ τέκτων, καὶ
ὁ περὶ τῆς, καὶ ἐπὶ τῇ πνεύσῃ τῇ πνεύσῃ
πρὸς τῇ παραγματούσια. τῇ δὲ
μουσικῇ χεδόν ἐστίν ἀκρόῃ ἔχου-
σι τῇ ἢ τῇ αἰσθήσεως ἀκρόῃ. ἔτι
γὰρ ἐπὶ τῇ φαύλως αἰσθάνομε-
νον, ὁ λέγειν πρὸς τέτων, ὡς μη-
δὲνα τῇ αἰσθάνοισαν. ἐστὶν δὲ τῇ
φανερὸν ἐπὶ αὐτῇ τῇ παραγ-
ματούσια. ἐπὶ δὲ ἀγνοῖν, ὅτι ἢ τῇ μου-
σικῇ σώσεις, ἅμα μένοντις πιν-
καὶ κινεμάτις, ἐπὶ. καὶ τῇ χεδόν
ἀλάνοισαν καὶ πᾶν μέριον αὐτῇ, ὡς
εἰπεῖν ἀπλῶς, ἀλάνοισαν. ὁ γὰρ γὰρ
πρὸς τῇ γωμῆτι ἀλάνοισαν αἰσθάνομε-
ται. τῇ μὲν πρὸς τῇ, μέρη τῇ τῇ μέζων, κινεμάτις. καὶ πάλιν,

iis contingunt, demonstrare. Est
autem nobis in totum contempla-
tio de omni cantu musico, qui voce
fiat & instrumentis. Atque ad duo
refertur ista tractatio; ad auditum,
& ad intellectum. Auditum enim
intervallorum magnitudines judi-
camus: intellectu verò horum con-
templamur potestates. Assuescere
igitur oportet, singula accuratè ju-
dicare. Neque enim est, quod, ut
in diagrammatis dici consuevit: Sit
hoc recta linea; sic quoque de in-
tervallis dicens suffecturum putet:
quandoquidem Geometra sensus
viribus non habet opus. Neque
enim visum assuefacit, vel rectum,
vel circulare, vel aliud quidpiam
istiusmodi, seu male, seu bene ju-
dicare; sed potius faber, & cæla-
tor, atque aliæ quædam artes circa
hæc versantur: At Musico sensus
subtilitas ferme principii loco ha-
betur. Plane enim fieri nequit, ut
qui male quid sensu percipiat, de
hisce, quæ nullo modo sentit, be-
ne sententiam proferat. Atque hoc
in ipsa tractatione erit manifestum.
Porro non est ignorandum, Musi-
ces eam esse constitutionem, ut si-
mul maneat aliquid, & moveatur.
Quod ferme per totam artem, om-
nesque ejus partes, ut summatim
dicam, obtinet. Continuo enim
generum sentimus differentias, cum
illud, quod continet, manet; me-
dia verò moventur. Ac rursus, cum

eadem manente magnitudine, hoc vocamus hypaten & mesen; illud, paramesen & neten. Quippe, manente magnitudine, contingit sonorum moveri potestates. Iterum, quando ejusdem magnitudinis plures figuræ fiunt: ut ipsius dia tessaron, & dia pente, & cæterorum. Eodem modo cum ejusdem intervalli, alibi collocati, transitus fit; alibi, non. Rursus in iis, quæ circa rhythmos consideramus, multa ejusmodi fieri videmus. Etenim proportionem manente, per quam genera sunt determinata, pedum magnitudines moventur, propter ductus potestatem. & manentibus magnitudinibus, dissimiles evadunt pedes. Et eadem magnitudo pedem potest & conjunctionem. Perspicuum quoque, & divisionum differentias, & figurarum, circa immobilem aliquam fieri magnitudinem. Et ut in genere dicam, rhythmorum condendorum doctrina multis atque variis movetur motibus: Pedes verò, quibus rhythmos signamus, simplicibus semper & iisdem. Cum ejusmodi itaque habeat naturam Musica, necesse quoque est circa modulatam feriem adfueri & intellectum, & sensum; ad bene judicandum & illud, quod manet; & illud, quod movetur. Atque, ut simpliciter dicam, hujusmodi est Harmonica, quæ vocatur scientia, qualem percensuimus. Accidit autem illi in septem dividi partes.

ὅταν μὲνονι ὁ μέγας πὸς μὲν καλῶς ὑπὸ αὐτῶν ἢ μέσων πὸς ὡς ἀμείνων ἢ νήτων. μὲνονι γὰρ ὁ μέγας, συμβαίνει κινεῖσθαι πὸς τῶν φθόγγων διατάξεις. καὶ πάλιν ὅταν ὁ αὐτὸς μέγας πλείω σχήματα γίνῃται, καθάπερ τῷ διὰ πεντάρων, καὶ διὰ πέντε, καὶ ἐτέρων ὁσούτως ἢ, καὶ ὅταν ὁ αὐτὸς διαισθηταί, πᾶς μὲν πηγεμένης μετέβολη γίνεσθαι. πᾶς δὲ, μὴ. πάλιν ἐν τοῖς περὶ τῶν ῥυθμῶν πολλὰ πιαυθὲς ὁρῶμεν γινόμενα. καὶ γὰρ μένονι ὁ λόγος, καθ' ὃν διαμετρεῖται τὴν γῆν, πὸς μέγιστην κινεῖται τὸ πῶδες, διὰ τὴν τῆς ἀγωγῆς δύναμιν. καὶ τὸ μεγεθῶν μόνων, ἀνόμοιοι γίνονται οἱ πόδες. καὶ αὐτὸ τὸ μέγεθος πᾶς τε διώκει, καὶ συζυγίαν. δηλὸν δὲ ὅτι καὶ αἱ τὸ διαμετρεῖσθαι τε καὶ σχηματῶν, περὶ μόνον τε μέγεθος γίνονται. καθόλου ἢ εἰπεῖν, ἢ μὲν ῥυθμοποιῶν πολλὰς καὶ παντοδαπὰς κινήσεις κινεῖται. οἱ ἢ πόδες, οἷς σημαζόμεθα τῶν ῥυθμῶν ἀπὸ αὐτῶν καὶ πὸς αὐτοὺς αὐτοὶ πιαυτῶν δὲ ἐχέσθαι φύσιν ἀμετακινήτης, ἀναγκαῖον καὶ ἐν τοῖς περὶ τὸ ἡρμοσμένον συνεθεῖσθαι τῶν τε διαισθητῶν, καὶ τῶν αἰσθητῶν, καλῶς κρίνειν τὸ, τε μόνον καὶ τὸ κινεῖσθαι. ἀπὸ αὐτῶν μὲν οὐκ εἰπεῖν, πιαυτῶν πὸς ἐπὶ ἡ ἀρμονικῇ κληθεῖσθαι ἡπιστήμη, οἷον διαλελυτά. συμβέβηκε. ἢ αὐτῶν διαμετρεῖσθαι εἰς ἐπὶ μέρη.

ὧν ἔστιν ἐν μὲν καὶ πρῶτον, τὸ ἀσ-
 εῖτον τὰ γῆνη, καὶ ποιῆσαι φανερόν,
 τίνων κατὰ μέρους, ἢ τίνων κυριώ-
 των, αἱ διαφοραὶ αὐτῶν γίνονται. τῶ
 καὶ γὰρ εἰς τὴν αὐτὴν διῶριστος τρέψαν
 πινὰ εἰσέτω. ἔτι γὰρ ἐπεταγμένον οὐλο
 πρὸς τὸ δύο γῆμων, ἀλλὰ πρὸς αὐτῆς τὸ
 ἀρμονίας. ἔτι μὲν, ἀλλ' οὐκ ἀφ' ἑαυ-
 τῶν πρὸς τὸ ὄργανον διηχοῦντο οὐλο
 μὲν ἐκαστος τὸ γῆμων. αὐτὸ δὲ τὸ πρὸς
 ἀρχαίαι ἐξ ἀρμονίας χρῶμα π. γίνε-
 σθαι, εἰς τὴν ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ τὴν αὐτὴν
 αὐτῶν. εἰς γὰρ καὶ πρὸς τὸ χρῶμα ἐκ-
 αὐτῶν τὸ γῆμων διηχοῦντο, ἀλλὰ τὸ μήτε
 πρὸς τὴν μελοποιίαν ἐμπειροὶ εἶναι, μή-
 τε συνεξιδάσθαι πρὸς τὴν αὐτῶν ἀφ-
 φορῆς ἀπερὶ λογιστέον. εἰς τὴν αὐτὴν
 πρὸς τὴν κατὰ μέρους ὅτι τὸ πρὸς
 τὴν ἡσυχίαν τὸ κυριώτερον φθόγγων ἐν τῇ
 τῇ γῆμων ἀφφοραῖς. δι' αὐτὸ μὲν οὐκ
 αἰτίας ἐστὶν. ὡς διῶριστος καὶ γῆνη
 πρὸς τὴν, ἡσυχίαν εἰσὶν αἱ ἐρημίαι,
 ὅτι τὸ διῶριστος, οἱ μέλλομεν ἀπελ-
 θέν τὴν γινόμεναις ἐν ταῖς γῆμσι ἀφ-
 φοραῖς, φανερόν. πρῶτον μὲν οὐκ τὴν
 μερῶν ἐστὶ τὸ ἐρημίον.

Δεῖται δὲ, τὸ πρὸς ἀσχηματισ-
 τῶν, μηδεμίαν τὴν ὑπερχῶν ἀφ-
 φορῶν αὐτοῖς εἰς διῶριστον ὡς ἀλι-
 πίνοντες. ἡσυχίαν δὲ, ὡς ἀσπῶν εἰσὶν,
 αἱ παλαιαὶ αὐτῶν εἰσὶν ἀσπῶν. ἔτι
 τὸ ἀσπῶν, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν γῆμων
 τὸ ἐκλιμπανόντων τε καὶ ἀσπῶν
 ἀφφορῶν, καὶ πᾶσι τὴν ἀσπῶν μὲν

Quarum una est ac prima, ge-
 nera determinare, & manifestum
 reddere, quibus quandoque ma-
 nentibus, & quibus motis, diffe-
 rentiæ istæ fiant. Nemo enim un-
 quam convenienti modo hoc de-
 terminavit. quod de duobus gene-
 ribus non agerent, sed de ipsa tan-
 tum harmonia. Veruntamen qui
 circa instrumenta occupabantur,
 generum quodlibet distincte sen-
 tiebant: at quando ex harmonia
 fieri incipiat aliquod chroma, ne-
 mo illorum unquam inspexit. Ne-
 que enim secundum omnem colo-
 rem singula genera percipiebant;
 quod nec melopœiæ omnis periti
 essent, nec consuevissent ejusmo-
 di differentias minute scrutari.
 Quinimò nec hoc didicerant, esse
 locos aliquos mobilium sonorum,
 in generum differentiis. Quas igitur
 ob causas genera ante non
 fuerint distincta, ferme illæ sunt,
 quas diximus. Esse verò distin-
 guenda, si differentias, quæ in ge-
 neribus fiunt, sequi velimus, est
 perspicuum. Prima itaque partium
 est, quam diximus.

Altera, ut de intervallis dica-
 mus, nullam quæ ipsis insunt dif-
 ferentiarum, quantum possumus,
 omittentes. Illarum verò pleræ-
 que, ut breviter dicam, fere nun-
 quam sunt consideratæ. Nec tamen
 ignorandum, in quacunque fue-
 rimus omisrarum ac nunquam con-
 sideratarum differentiarum, in illa

nos ignoraturos illas, quæ in modulatis sunt, differentias. Quoniam verò intervalla ad sonos dignoscendos non sufficiunt; omnis enim, ut breviter dicam, intervalli magnitudo pluribus quibusdam potestatibus est communis;

Tertia quædam pars fit totius tractationis, ut de sonis dicamus, tum quot sint, & quò cognoscantur; tum utrum tensiones quædam sint, ut multi arbitrantur, an potestates. Atque istud ipsum; quid sit potestas. Nihil enim horum clare perspicitur ab iis, qui talia tractant.

Quartâ dein parte systemata sint consideranda, & quotnam illa sint, & quæ. & quomodo ex intervallis & sonis consent. Nullo certè modo pars ista ab iis, qui ante nos fuere, contemplationi est subiecta. Neque enim, si omni modo ex intervallis componerentur systemata, nec compositionum ulla contra naturam esset, indagacionem meruissent. Deinde nec omnes systematum differentia ab ullo sunt enumeratæ. Quippe de concinno, aut inconcinno plane verbum nulum protulerunt, qui ante nos fuere. at systematum differentias, alii plane enumerare non instituerunt, quod de ipsis tantum septem chordarum systematis, quæ harmonias vocabant, indagacionem facerent: alii, cum instituisent, nullo modo enumerabant, ut illi, qui Pythagoram Zacynthium secta-

τὰς ἐν ταῖς μελωδικαῖς διαφοραῖς. ἐπεὶ δὲ εἰν ὅσα αὐτάρκη τὰ διαφορήματα πρὸς τὴν τ' φθόγγων διάγνωσιν. πᾶν γὰρ, ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν, διαφορήματα μέρθ' ὁμαλίωνων πινῶν διωάμεων κοινόν ἐστι.

Τρίτην ἂν ἡ μέρθ' εἴη τ' ὅλης πραγματείας, τὸ περὶ φθόγγων εἰπεῖν, ὅσοι τί εἰσι, καὶ τίς γνωρίζον, καὶ πόσον πάσεις πνέες εἰσιν, ὥστε οἱ πολλοὶ ὑπολαμβάνουσιν, ἡ διωάμεως καὶ αὐτὸ τῆς τίπθ' ἐστὶν ἡ διωάμεως. ἔθεν γὰρ τ' ποιῶν διορθῶται καθάρως ὑπὸ τ' πρὶ αὐτῶν πραγματιζομένων.

Τέταρτον δὲ ἂν εἴη μέρθ', τὰ συστήματα θεωρήσει, ποῖα τί εἰσι, καὶ ποῖα ἄλλα. καὶ πῶς ἐκείν τ' διαφορημάτων καὶ φθόγγων συνειρησῶν. ἔθεν περὶ γὰρ τ' τρόπων περὶ τῆς μέρθ' τῆς ὑπὸ τ' ἐμπροσθεν. ἔπε γὰρ εἰ πᾶν τὸν τρόπον ὅσα τ' διαφορημάτων συνείρη' τὰ συστήματα, καὶ μηδεμία τ' συνειρησῶν ὡς αὐτὰ φύσιν ἐστὶν, ὅπως ἐπεισὶ περὶ χηκεν, ἔθ' αἱ διαφοραὶ πᾶσαι τ' συστημάτων ὑπὸ ἑδενός ἐξηριθμῶμαι. περὶ μὲν γὰρ ἐμμελῆς, ἡ ἐκμελῆς ἀπλῶς ἔθεν αὐτὸν λόγον περὶ ὁλῶν οἱ πρὸς ἡμῶν. τ' ἡ συστημάτων πρὸς διαφορὰς, οἱ μὲν ὁλῶς ἐκ ἐπιχειρεῖν ἐξαριθμῶν. ἀλλὰ περὶ αὐτῶν μόνον τ' ἐπιχειροῦν, αἱ ἐκάλαν ἀρμονίας, τὴν ὁπίσκειν ἐπιτεῖν. οἱ δὲ ὁπίσκειν αὐτῶν, ἔθεν ναὶ τὸν τρόπον ἐξηριθμῶν. καθάρως οἱ Πυθαγόραν τ' Ζακύνθιον, καὶ Ἀγρί-
νορας

νορα τ̃ Μιτυλῶαῖον. ἔτι δὲ ποιῶν
πὶς ἢ πῶς τὸ ἑμμελές πῃ καὶ ἄκμελές
τάξις, οἷα καὶ ἢ πῶς τ̃ γραμμάτων
συνήσεις ἐν τῷ Διαλέγματι. ἔτι πάν-
τα τρέπον ἐκ τῶν αὐτῶν γραμμάτων
συνιθεμένη ξυλλαβὴ γίνεται, ἀλλὰ
πῶς μὴ πῶς δὲ ἔ.

Πέμπτον δὲ ἔστι τ̃ μερῶν, τὸ πῶς
ᾧ τὸν πόντος, ἐφ' ᾧ πημεντα πὰ συ-
στήματα μελωδεῖται. περὶ ᾧ ἔδει
ἔδεν εἶρηκεν. ἔτι τίνα τρέπον ληπτόν,
ἔτι πρὸς τί βλέποντας τὸν ἀρρυθμόν
αὐτῶν ἀποδοίον ἐστίν, ἀλλὰ παρ-
ελθὼς εἰσὶν τῇ τ̃ ἡμερῶν ἀγωγῇ, τ̃
ἀρμονικῶν ἢ περὶ τ̃ τόνων ἀποδοίς.
οἷον ὅταν Κορίνθιοι μὴ δεκάτῳ ἄγω-
σιν. Ἀθῶναῖοι ἢ, πέμπτῳ. ἔπειτα δὲ
πινες, ὀγδόῳ. ἔτι καὶ οἱ μὴ τ̃ Ἀρ-
μονικῶν λέγασιν βαρυτάτον μὴ τὸν
ὑποδάρον τ̃ τόνων. ἡμιτονίῳ ἢ ὀξύ-
τερον τῶν μίξολυδίων. τῶν
δὲ ἡμιτονίῳ τὸν δῶρον. ἔτι δὲ δῶρον,
τόνῳ τὸν Φρύγιον. ὡσαύτως δὲ καὶ
ἔτι Φρυγίᾳ τὸν λυδίον ἐπὶ τὸν τόνον. ἔπ-
ειτα δὲ πρὸς πῶς εἰρημένοις τ̃ ὑπο-
φρύγιον αὐλὸν πρὸς θέσασιν ὅτι τὸ
βαρύ. οἱ δὲ αὖ πρὸς τῷ τ̃ αὐλῶν
τρυπησιν βλέποντες, τρεῖς μὲν ᾧ
βαρυτάτας τρεῖσι δέσσειν ἀπ' ἀλλή-
λων χωρίζεσιν, τὸν π̃ ὑποφρύγιον,
καὶ τὸν ὑποδάρον, καὶ τὸν δῶρον.
τὸν δὲ Φρύγιον ἀπὸ τῶν δῶρον τό-
νῳ. τὸν δὲ λυδίον ἀπὸ τῶν Φρυγίᾳ πάλιν
τρεῖς δέσεις ἀφισπῶσιν. ὡσαύ-
τως δὲ καὶ τὸν μίξολυδίον τῶν λυδίων.
τί δὲ ἔστι, πρὸς ὃ βλέποντες

bantur, & Agenorem Mitylenæum.
Porro ejusmodi quidam est circa
concinnum. & inconcinnum or-
do, qualis & circa litterarum com-
positionem in fermocinando. Non
enim ex litteris, quolibet modo
compositis fit syllaba; sed alio qui-
dem, alio non.

Quinta pars est, quæ circa to-
nos versatur, in quibus posita sy-
stemata modulamur. De quo nul-
lus quidquam prodidit. nec quo
illi sint sumendi modo; nec ad
quid respicientes illorum nume-
rum reddere debeamus. Plane ve-
rò similis res est dierum numera-
tionem, Harmonicorum de tonis
traditio. ut cum Corinthii decimam
numerant, Athenienses, quin-
tam; alii quidam, octavam: Sic
Harmonicorum quidem alii gra-
vissimum tonorum dicunt Hypo-
dorium. hemitonio acutiorum hi-
scæ Mixolydium. his rursus hemi-
tonio, Dorium. Dorio Phry-
gium, tono. sic quoque Phrygio
Lydium tono alio. alii dictis Hypo-
phrygiam tibiam addunt in grave.
Alii rursus ad tibiarum perforatio-
nem respicientes, tres gravissimos
tribus inter se diebus separant,
nimirum Hypophrygium, & Hypo-
dorium, & Dorium. Phrygium au-
tem à Dorio, tono. Lydium à Phry-
gio tribus diebus remouent. Sic
quoque Mixolydium à Lydio. Quid

verò sit, ad quod respicientes tonorum distantiam ita facere in animum induxerint, non dixere. Effc autem condensationem istam inconcinnam, & omnimode inutilem, in ipsa erit tractatione manifestum.

Quod verò eorum quæ modulatur, quædam sint simplicia; quædam mutationem recipiant, de Mutatione fuerit dicendum. Et primò illud, quidnam sit mutatio, & quomodo fiat. Dico autem, quasi passionem quandam contingere in melodiæ ordine. Deinde quot sint in universum mutationes, & in quot intervallis. De his enim vel demonstratione suffultum, vel eâ carens, nemo quidquam prodidit.

Ultimò dicendum de ipsa Melopœia. Quoniam enim in iisdem sonis, per se indifferentibus, multæ ac variæ fiunt cantuum formæ, perspicuum est, hoc ex vario fieri ipsorum usu. atque hoc Melopœiam vocamus. Quæ itaque circa modulatam seriem versatur tractatio, per dictas partes progressa, ejusmodi capiet finem.

Quod verò eorum, quæ modulatur, quodque & auditu & intellectu percipere secundum omnem differentiam, ea, quæ fiunt, consequatur, ex dictis est manifestum. Quippe cantus, ut reliquæ partes Musicæ omnes, in generatione consistit. Ex duobus enim hisce Musicæ intel-

ἔτω ποιῶνται τὴν ἀξίωσιν τῶν τόνων περιεγυμνῶσαι, ἔδωκ' εἰρήκασιν. ὅτε δ' ἔστιν ἡ κατὰ πόνκνωσις ἐκμελής, καὶ πάντα τρέπον ἀρχῆς Θ, φασκερὸν ἐπ' αὐτῆς ἔσται τῆς πρᾶγμα-τείας.

Ἐπεὶ δὲ τὰ μελωδωμένων ἐστὶ τὸ μὴ ἀπαλᾶ παρὰ δὲ ἀμετέβολα, παρὰ μετέβολῆς ἂν εἴη λεκίον. πρῶτον μὲν αὐτὸ, τί ποτ' ἐστὶν ἡ μετέβολη, καὶ πῶς γινώσκον. λέγω δ' οἷον πάρους πινὸς συμβαίνειν Θ ἐν τῇ τῆς μελωδίας τάξει. ἐπειτα πῶσαι εἰσὶν αἱ πᾶσαι μετέβολαι, καὶ κατὰ πόσαι ἀξίωματα. περὶ γὰρ τέτων ἐδοῖς ἐδενὸς εἶρηται λέγειν Θ, ἔτ' ἀποδεικνύκως, ἔτ' ἀναπόδεικτον Θ.

Τελειῶν δ' ἢ, τὸ περὶ αὐτῆς τῆς μελωδίας. ἐπεὶ γὰρ ἐν ταῖς αὐτοῖς φησὶ γοῖς, ἀδιαφόροις ἔστι τὸ καθ' αὐτὰς, πολλά τε καὶ παντοδαπῇ μορφῇ μελῶν γίνονται, δῆλον ὅτι ὡς καὶ τὰ χρεῖσται τῆς γῆρας ἂν καλεῖται ἢ τῆς μελοποιίας. ἡ μὲν οὖν περὶ τὸ ἡρμοσμένον πρᾶγματεία, ἀπὸ τῆς εἰρημένων μερῶν προδίδασκαί, τοῦτον λήψεται τέλος.

Ὅτι δὲ τὸ ξυμπίναται τῶν μελωδωμένων, τῇ τε ἀκοῇ καὶ τῇ ἀφανείᾳ κατὰ πᾶσαν ἀξίωσιν πῶς γινόμεναις ὡς ἀκαλεῖται. ἐκ γῆρας γὰρ δὴ τὸ μέλθ, κατὰ πῶς καὶ τὸ ξυμπίναται τῆς μουσικῆς. ἐκ δύο γὰρ τέτων ἡ τῆς μουσικῆς συνέσις ἐστὶν, αἰσθησεώς τε καὶ μνήμης. αἰσθησεώς δ' αὖτε

αὐτὰ μὲν γὰρ δεῖ τὸ γινόμενον μνημονεύειν ἢ τὸ γινόμενόν. καὶ ἄλλον ἢ πρόπον οὐκ ἔστι τοῖς ἐν τῇ μουσικῇ ὡς ἀπελάθειν. ἃ δὲ πινες ποιῆσαι τέλη τῆς ἀρμονικῆς καλεσθῆναι πραγματείας. οἱ μὲν τὸ ὡς ἀποσημαίνεσθαι τὰ μέλη, φάσκειν πέραις εἶναι ἔξωθεν αἱ μελωδεμένων ἑκάστην. οἱ δὲ τῶν περὶ οὗτοῦ αὐλῆς θεωρεῖν, καὶ τὸ ἔχειν εἰπεῖν, τίνα πρόπον ἑκάστη τῶν αὐλεμένων, καὶ πόθεν γίνεσθαι. τὸ δὲ πᾶν λέγειν πανελῶς ἐστὶν ὅλα πινὸς διημαρτηκότες. ἔτι γὰρ ὅτι πέραις τῆς ἀρμονικῆς ὁπιστήμης ἐστὶν ἡ ὡς ἀποσημαίνειν, ἀλλὰ εὐδὲ μὲν εὐδὲν. εἰ μὴ καὶ τῆς μελετικῆς, τὸ γράψασθαι τῶν μετρῶν ἑκάστην. εἰ δὲ ὡς περὶ τῶν τετῶν οὐκ ἀναγκαῖον ἐστὶν, τὸν δυνάμειον γράψασθαι τὸ ἰαμβικόν, ἕτως ἔχει καὶ ὁπιστῶν μελωδεμένων. ἔτι γὰρ ἀναγκαῖον ἐστὶν τὸν γραψάμενον τὸ Φρύγιον μέλος, καὶ εἰδέναι, τί ἐστὶ τὸ Φρύγιον μέλος. δῆλον ὅτι οὐκ αἶψα τῆς ἀρμονικῆς ὁπιστήμης πέραις ἡ ὡς ἀποσημαίνειν. ὅτι δὲ ἀληθῆς τὰ λεγόμενα, καὶ ἐστὶν ἀναγκαῖον τῷ ὡς ἀποσημαίνοντι μόνον τὰ μεγέθη τῶν ἀποσημαίνων διακρίνεσθαι, φανερόν ἔστι αὐτοῖς ὁπιστοσκομένους. ὅτι περὶ τῆς μελετικῆς τῶν ἀποσημαίνων, οὐ κατ' ἑκάστην τῶν ἐνυπαρχῶν αὐτοῖς διαφορῶν ἴδιον πῆξαι σημεῖον, οἷον εἰ ἔστι διαφορά τῶν τυγχάνουσιν αἰδι-

ctus constat, sensu scilicet & memoria. quandoquidem sentire oportet, quod sit; memoriâ verò retinere, quod est factum. Alio modo ea, quæ in Musicis sunt, consequi non licet. Quos autem quidam ejus, quæ Harmonice vocatur, tractationis faciunt fines. dum alii quidem dicunt, adnotare cantus esse finem intelligendi singula quæ canuntur: alii verò, circa tibias contemplationem; & ut dicere quis possit, quonam modo singula eorum quæ tibiâ canuntur, fiant, & unde. Hæc sanè dicere hominis est, qui toto cælo aberret. Tantum enim abest, ut Harmonicæ scientiæ finis sit ista ars adnotandi, ut nec partem ipsius ullam constituat. nisi & Metricæ, quodlibet scribere metrum. Vti enim in istis non est necesse, ut, qui scribere possit jambicum, quoque sciat illud metrum; sic quoque comparatum est in iis quæ canuntur. Non enim necesse est, ut, qui Phrygium scripserit cantum, quoque sciat, quid sit cantus Phrygius. Quare planum, non esse diæ scientiæ finem istam adnotandi artem. Atqui vera esse quæ dicuntur, nec necesse esse, ut, qui tantum adnotat magnitudines, intervalla distincte sciat, manifestum fuerit inquirentibus. Qui enim intervallorum ponit notas, non ad unamquamque, quæ ipsis insunt, differentiarum, peculiarem ponit notam. Vti ipsius diatessaron complures

plures sunt divisiones, quas generum faciunt differentiarum: seu, quod idem, plures facit figuras ordinis in-compositorum intervallorum commutatio. Atque idem illud de potestatibus dicemus, quas tetrachordorum naturæ faciunt. siquidem hyperbolææ sonus, & meles, & hypates eadem scribitur notâ; at potestatum differentias notæ non diffiniunt, quod ad magnitudines tantum pertineant, nec quid ultra præstent. Nullam autem totius Musicæ intellectus esse partem, dignoscere ipsas magnitudines, quodammodo in principio diximus. Facile quoque, ex iis, quæ dicuntur, id est conspicere. Neque enim tetrachordorum, neque sonorum facultates reddunt notas: neque generum differentias. nec, ut breviter dicam, compositorum & in-compositi differentiam: nec quod simplex, & quod mutationem habet: neque Melopœorum modos: quin nec aliud ullum, simili ratione differendo, per ipsas magnitudines innotescit. Si igitur ex ignorantia istam habuere opinionem qui Harmonici vocantur, non quidem, quod ad mores, fuerint absurdi; ignorantia verò pertinaci atque magnâ ipsos implicari est necesse. Quod si autem hoc perspexerint, non esse dictæ scientiæ finem adsignare; sed in idiotarum gratiam, ut opus aliquod, quod oculis pateret, efficere conarentur, hanc proposuisse opinionem; magnam rursus istius

αῖρέσεις ἔσται παλαιοί, ἀς ποιῶσιν αἱ τῶν γῆνων διαφοράι. ἡ ἁρχήματα παλαιοὶ ποιεῖ τῆς τ' ἀσπυγέτων διασημάτων πείξεως ἀλλοίωσις. τ' αὐτὸν δὲ λόγον, καὶ περὶ τῶν δυνάμεων ἐρεῖται, ἀς αἱ τῶν τετραχόρδων φύσεις ποιεῖσι. τὸ γὰρ ὑπερβολαίας, καὶ μέσης, καὶ ὑπάτης, τῷ αὐτῷ γράφεται σημεῖον. πᾶς ὅ τῶν δυνάμεων διαφορὰς, καὶ διορίζεται σημεῖα μέγρι τῶν μεγεθῶν αὐτῶν, καὶ οὐκ ἀπὸ πρῶτον ὅ μὴ δέν. Ὅτι ἡ εἰδέν ἐστι μέρους τῆς συμπέσης ζωώσεως τὸ διακρίναντα τῶν μεγεθῶν αὐτῶν, ἐλέγχῃ μὲν πως καὶ ἐν δόχῃ. ῥάδιον ὅ καὶ ἐκ τῶν ῥητισμένων συνιδεῖν, ἔπε γὰρ πᾶς τῶν τετραχόρδων, ἔπε πᾶς τῶν φθόγγων δυνάμεις, ἔπε πᾶς τῶν γῆνων διαφορὰς. ἔπε, ἀπὸ τῶν εἰπεῖν, τῶν τῶν συνθέτων, καὶ τῶν δ' ἀσπυγέτων διαφορὰν. ἔπε τὸ ἀπὸ τῶν, καὶ μετὰ πολλῶν ἔχον. ἔπε ὅτι μελοποιῶν τρέπεται. ἔπε ἄλλο εἰδέν ὡσπύτως εἰπεῖν δι' αὐτῶν τῶν μεγεθῶν γίνεσθαι γνώριμον. εἰ μὲν ἔν δι' ἀγνοίαν τῶν ὑποληψίαν πάντων, ἐχρήκασι οἱ καλὰ μενοὶ ἁρμονιστοί, τὸ μὲν ἡθ' ὅτι ἂν εἶεν ἀποπύ τῶν δι' ἀγνοίαν, ἰσχυρὰν πᾶσα καὶ μεγάλῃ εἶναι παρ' αὐτοῖς ἀναγκαῖον. εἰ ὅτι σωροῦντες, ὅτι ὅτι ἔστι τὸ ὡς ὁρῶσθαι πέρας τῆς εἰρημένης ὁρῶσθαι, χαλεζόμοι ὅ πᾶς ἰδιώταις, καὶ περὶ αὐτοῖς ἀποδιδόναι ὁφθαλμοειδὲς π' ἔργον, πάντων ἐκλεθεῖν καὶ τ' ὑποληψίαν μεγάλῃ αὐτοῖς

αὐτὸς αὐτῶν ἀποπῖαν ἔτρεπε κατὰ
 γούινω. περὶ τὸν μὲν, ὅτε κερτὶν οἴ-
 νηαι δεῖν κατὰ σκοπὸν ἀζειν τῶν ὀπτη-
 μῶν, τὸν ἰδιώτην. ἀποπῖν γὰρ ἂν
 εἴη πρὸ αὐτῶν μαυρῶνων τε καὶ κερνῶν
 ὁ αὐτός. ἐπειδὴ ὅτε πωιέναι πηέτης
 φανερόν τι ἐργον, ὡς αἰσθῆναι, ἀνά-
 παλιν πηέταισι. παλιν γὰρ ὁφθαλ-
 μοφανῆς ἐργα πέραις ἐστὶν ἡ ξυμῶσις.
 τὸ γὰρ ὀπτημῶν πᾶσι καὶ κερνῶν, τε-
 τίςιν ἢ πᾶς χεῖρας, ἢ τὴν φωνήν;
 ἢ τὸ σῶμα, ἢ τὸ πνεῦμα, ἢ ὅ, τι οἶ-
 πα; πολὺ τι διαφέρει τῶν ἀψύχων
 ὀργάνων, ὥς τε σὺν ὀργῶς διανοῦται.
 εἰ δὲ τὴν ψυχὴν πᾶς καταδεδουκῶς
 ἐστὶν ἡ πῶσις, καὶ μὴ πᾶς χειρον,
 μηδὲ πᾶς πολλοῖς φανερόν, κατὰ
 περ αἵτε χειρουργίαι, καὶ τὰ λοιπὰ
 τῶν ποιῶντων. εἰ δὲ τὸ ἄλλως ὑπο-
 ληπτόν ἐστιν τὰ εἰρημῶνα. διημαρ-
 τηκέναι γὰρ σύμβησθαι τὰ ληθῆς, εἰ
 τὸ μὲν κερνόν, μήτε πέραις, μήτε κύ-
 ρον ποιῶν, τὸ δὲ κερνόν, κέρνόν τε
 καὶ πέραις. εἰ δὲ τὸν δὲ
 ἐστὶ τῶν τῶν ἢ πᾶς ἄλλως ὑπολη-
 ψας ἀποπῖν. μέγιστον μὲν οὖν, καὶ
 κατὰ μάλα τῶν ἀμαρτημάτων
 ἐστὶ, τὸ, εἰς ὄργανον ἀνάγειν τὴν ἔ-
 ηρμοσμένην φύσιν. διὲν γὰρ τὸ
 πᾶς ὀργάνοις ὑπαρχόντων, ποιῶν
 ἐστὶ τὸ ἡρμοσμένον, εἰ δὲ τῶν
 πᾶς ἔχον. εἰ γὰρ, ὅτε ὁ αὐτὸς τε-
 πῆμα τε καὶ καλίας ἐχέει, τὰ λοι-
 πὰ τὸ ποιῶν. ὅτι ἡ χειρουργία, τὴν

ipforum moris absurditatem da-
 mnântia. Ex primum quidem, quod
 scientiarum judicem constituen-
 dum putent idiotam. Explodendus
 enim fuerit, qui & discere quid
 velit & idem judicare. Deinde
 quod, dum ex sua opinione intel-
 ligendi finem ponunt opus aliquod
 manifestum, conversum ponant.
 Omnis enim oculis patentis operis
 finis est intelligentia. Quippe illud,
 quod moderatur omnia & judicat,
 hoc est, aut manus, aut vocem, aut
 os, aut spiritum, aut quodcunque
 quis putârit; multum differt ab in-
 animis instrumentis. ut hoc non
 satis recte intelligatur. Sin intelli-
 gentia aliquid est quod in anima
 lateat, nec in conspectu sit, atque
 omnibus manifestum, ut sunt quæ
 manu fiunt, & ejusmodi reliqua;
 non propterea se aliter, quæ dixi-
 mus, habere putandum. Quippe à
 veri scopo aberraverimus, si qui-
 dem quod judicat, nec finem fa-
 ciamus, nec dominans; id verò,
 quod judicatur, & dominans & fi-
 nem. Porro non minus hac absur-
 da est quæ circa tibias versatur opi-
 nio. Quin maximum, & omnino
 crassum peccatum est, ad instru-
 mentum adducere modulatæ seriei
 naturam. Neq; enim in instrumen-
 tis aliquid est, propter quod mo-
 dulata series sit talis; nec, quod ejus-
 modi habeat ordinem. Non enim,
 quod tibia foramina habeat & cavi-
 tates, & id genus cætera: ad hæc
 quod operationem, partim à ma-

F

nibus,

nibus, partim à reliquis partibus, à quibus intendi solet & remitti; propterea consonat dia tessaron, aut dia pente, aut dia pason: aut reliquorum intervallorum quodque convenientem capit magnitudinem. Quinimò si vel omnia ista existant, nihilo tamen minus in pluribus à modulata serici ordine tibiæ aberrant. Nec pauca sunt, quæ præterea faciant. Nam & auferunt aliquid, & adjiciunt, dum & spiritu intendimus & remittimus, atque aliis causis operamur. ut evidens sit, nihil differre, num bene quid dicas fieri in tibiis, an malè.

- Hoc tamen contingere non oportebat, si quidem aliqua esset utilitas modulati ad instrumentum relationis: sed simulac ad tibiæ adduceretur cæntus, statim sine distorsione atque errato justus esse deberet. Verumenimverò nec tibiæ, nec aliorum instrumentorum ullum unquam modulati naturam confirmabit. Ordinem enim ex modulati natura omnino admirabilem accipit instrumentorum quodvis, in quantum potest. sensu ipsis assistente, ad quem & hæc, & cætera, quæ in Muscis sunt, referuntur. Quod si quis putet, quod foramina cernat singulis diebus eadem; tum chordas intentas easdem; propterea se inventurum modulatam seriem in iis permanentem, eundemque ordinem servan-

μοσμήριον ἐν αὐτοῖς διαμμήριον τι,

ῥῆν δὲ τῶν χειρῶν· τίη δὲ δὲ τῶν λοιπῶν μερῶν, οἷς ὁπλιένειν τε καὶ ἀνιέναι πέφυκε, διὰ τῶν συμφωνει τῶν διὰ πασάρων, ἢ διὰ πέντε, ἢ διὰ παζῶν, ἢ τῶν ἄλλων διαστημάτων ἑκάστη λαμβάνη τὸ προσήκον μέγεθος. πάντων γὰρ τῶν ὑπαρχόντων, εἰδὲν ἢ τὸν τι μὲν πλεονάζει διαμμερήνουν οἱ αὐτοὶ τῶν ἡρμοσμήριον τάξεως. ἐλίσσεται δὲ ἐπὶ, ἀτυγχάνουσι ποιῆντες πάντα ταῦτα. καὶ γὰρ ἀφαιρῆντες, καὶ προσθεσάμενες, καὶ τῶν πινύμαζι ὁπλιένοντες, καὶ ἀνιέντες, καὶ τῶν ἄλλαις αἰθίαις ἐνεργῆντες, ὥς εἶναι φανερόν, ὅτε εἰδὲν διαφέρει λέγειν τὸ καλῶς ἐν τοῖς αὐτοῖς ἢ κακῶς. οὐκ ἔστι δὲ τῶν συμβαίνειν, ἔπειτα πῶς εἰς τὸ ἡρμοσμήριον ὄργανον ἀναγωγῆς. ἀλλ' ἅμα τι εἰς τὰς αὐλὰς ἀνῆλθαι τὸ μέλος, καὶ ὅθεν ἀσχεθεῖς εἶναι, καὶ ἀναμμερήνουν, καὶ ὄργάν. ἀλλὰ γὰρ ἔτι αὐτοὶ, ἔπειτα τῶν ἄλλων εἰδὲν ὀργάνων ποτὲ βεβαιώσεται τῶν ἡρμοσμήριον φύσιν. πᾶξιν γὰρ πᾶσα κατὰ τὴν φύσιν τῶν ἡρμοσμήριον θωμάσῃ μετὰ λαμβάνει τὸ ὄργάνων ἑκάστη, ἐφ' ὅσον διώσεται, τὸ αἰσθησῶς αὐτοῖς ὁπλιένοντες, ποτὲ μὲν ἀνάσσει καὶ ταῦτα, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν κατὰ μεσοκλή. εἴπαι οἷσαι, ἔπειτα τὰ πρυπήματα ὅρα πάντα ἑκάστης ἡμέρας, πᾶς χορδαὶς ἐν ἑκάστης πᾶς αὐτῶς, διὰ τῶν ὁρήσειν τὸ ἡρμοσμήριον ἐν αὐτοῖς διαμμήριον τι, καὶ τίη αὐτὴν τάξιν διακρίνον, παν-
πλῶς

πλωὺς οὐκ ἔστι. ὥστε γὰρ ἐν ταῖς χορδαῖς οὐκ ἔστι τὸ ἡρμωσμένον, ἐὰν μή τις αὐτὸ διὰ τῆ χειρουργίας προσαραγὼν ἀρμόσῃαι· ἔτις δὲ ἐν τῇς τρυπήμασιν, ἐὰν μή τις αὐτὸ χειρουργία προσαραγὼν ἀρμόσῃαι. ὅτι δὲ ἐδὲν τῶν ὄργάνων αὐτὸ ἀρμόσῃαι, ἀλλ' ἢ αἰωθεῖς ἔστιν ἢ τέτε κυρτά, θῆλον ὅτι ἐδὲ λόγος δέσται. Φανερόν γάρ. θυμασὸν ὅ, εἰ μήδ' εἰς τὰ πιαῦτα βλέποντες, ἀφίστηται τῆς πιαύτης ὑποληψέως, ὁρῶντες ὅτι κινῆται οἱ αὐλοὶ, καὶ ἐδέσται ὡσαύτως ἔχουσιν, ἀλλ' ἔκαστος τὸ αὐλοκμήτων μετὰ δὲ πρὸς αἰτίας ἀφ' ὧν αὐλεῖται, χεδόν δὲ Φανερόν, ὅτι δι' ἐδεμῖαι αἰτίας εἰς ὅτ' αὐλὰς ἀνακίλειον τὸ μέλ^ο. ἔτι γὰρ βεβαιώσθαι τὴν τῆ ἡρμωσμένης τάξιν τὸ εἰρημνὸν ὄργανον, ἔτι εἰς πρὸς ὡμῇ δέσται εἰς ὄργανον τι ποιῶναι τὴν ἀγωγὴν, εἰς ὅτ' αὐλὰς ὡς ποιητέον, ἐπεὶ δὲ μάλιστα πλανᾶται, καὶ κατὰ τὴν αὐλοποιάν, ἔτι κατὰ τὴν χειρουργίαν, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν.

Α' μὲν οὖν προσδέλθοι τις ἀνὰ πρὸς τῆ ἀρμονικῆς καλεμμένης παραγωγίας, χεδόν ἐστὶ πῶτα. μέλλουσι δὲ ὅτι χειρεῖν τῇ πρὸς τὰ στοιχεῖα παραγωγία, δεῖ προσδιανοηθῆναι τὰ πιαδέ. ὅτι οὐκ ἐνδεχέσθαι καλῶς αὐτὴν διεξελθεῖν μὴ προσπαρεῖσθαι ὅτι ὅτι ῥητισμῶν. Πρῶτον μὲν, αὐτῶν τῶν Φαινομένων καλῶς ληφθέντων. ἔπειτα διορθώσεων ἐν αὐτοῖς τ

tem, omnino ille stultus. Vt enim in chordis non est modulata series, nisi quis illam manuum operatione adducendo constituerit; sic neque in foraminibus, nisi manuum solertiā illam quis induxerit. Iam verò, instrumentorum nullum ipsū per se modulatum ordinem accipere; sed sensum hujus esse dominum, adeo liquet, ut nec verbo egeat. Ad oculum enim patet. Quare mirandum, quod cum talia inspicunt, ab ejusmodi opinione non recedant. quando vident, moveri tibias, & nunquam eodem se habere modo; sed singula quæ tibia canuntur variare, prout ab his aut aliis causis proveniunt. Vnde utcunque patet, nullam esse causam, cur ad tibias adducatur cantus. Neque enim modulati ordinem firmabit dictum illud instrumentum; neque, si quis putaret, ad instrumentum aliquod cantum esse referendum, ad tibias referendus esset. quoniam maxime erratur, & in tibiis fabricandis, & in manuum operatione, & naturæ proprietate.

Quæ igitur aliquis ante percensuerit de Harmonica, quæ vocatur, tractatione, fere sunt ista. De elementis verò tractationem suscepturis, hæc prius sunt consideranda: Nunquam fore, ut bene quis eam pertractet, nisi tria, quæ dicuntur, ante exstiterint. Primum, ut apparentia rite sumantur. Deinde in ipsis bene definiantur & priora

& posteriora. Tertio, ut accidens & confessum eodem modo conspiciatur. Quoniam verò omnis scientiæ, quæ ex pluribus constat problematis, convenit capere principia, ex quibus, quæ post principia sunt, demonstrantur, necesse quoque fuerit nos illa capere ad duo hæc attendentes. Primum, ut verum sit & apparens quodlibet problematum, principii vicem obtinentium. Deinde, ut sit huiusmodi, quod inter primas à sensu conspici possit Harmonicæ tractationis partes. Neque enim, cuius aliquo modo demonstrationem petimus, illud principii speciem habet. Omnino autem initio observandum, ne vel extra limites progrediamur, ab aliqua voce, aut æris motu incipientes; nec rursus intra illos recedentes, multa, quæ huc propriè spectant, omittamus.

Tria sunt eorum quæ modulamur, genera. Diatonum. Chroma. Harmonia. quorum differentiarum deinde dicentur. Hoc verò ipsum constituitur, cantum omnem aut Diatonum fore, aut Chromaticum, aut Enarmonium, aut ex hisce Mixtum, aut horum Communem.

Altera intervallorum divisio est, esse alia consona; alia dissona. Notissimæ quidem differentiarum, quæ in intervallis sunt, videntur esse duæ istæ: Quâ magnitudine inter se differunt. & quâ, ut consona à dissonis. Posterior autem ex dictis differentiis, in priorè continetur.

περὶ ὑπερῶν, καὶ τῶν ὑπερῶν ὁρῶν. Τρίτον δὲ ἔστι συμβαίνοντος περὶ καὶ ὁμολογῆσθαι καὶ τὸ τρέπον σωοφρήνῃ. ἔπειτα πάλιν ὁρῶν, ἥτις ἐκ περὶ ἡμῶν παλαιῶν σωοφρήν, δεχάς περὶ ἡμῶν ἐστὶ λαβῆναι, ἐξ ὧν δεχάς περὶ ἡμῶν καὶ μὲν τὰς δεχάς, ἀναγκαῖον ἀνείη λαμβάνειν περὶ ἡμῶν δυοῖν τῶνδε. περὶ ἡμῶν μὲν, ὅπως ἀληθὲς περὶ Φαινόμενον ἑκάστων ἐστὶ τὸ δεχόμενον περὶ ἡμῶν. ἔπειτα, ὅπως περὶ ἡμῶν, οἷον ἐν περὶ ἡμῶν ὑπὸ τῆς αἰσθητικῆς συννοήσεως τὸ τὸ ἀρμονικῆς περὶ ἡμῶν μερῶν. τὸ γὰρ πᾶς ἀπαιτῶν διότι εἶναι, ἐκ ἐστὶν δεχόμενες. καθόλου δὲ ἐν τῷ ἀρχαῖον περὶ ἡμῶν, ὅπως μὴτ' εἰς τὴν ὑπερῶν ἐμπόδιον, διότι περὶ ἡμῶν φωνῆς ἢ κινήσεως ἀέρος δεχόμενοι, μὴτ' αὐτὰ καμπύλιες ἐν ἡμῶν, πολλὰ τὸ οἰκίαν διότι ἡμῶν.

Τρία γὰρ τῶν μελετῶν ἡμῶν ἐστὶ. Διάνοιαν, χρωμα, ἀρμονία. αἱ μὲν οὖν διαφοραὶ τῶν ὑπερῶν ῥηθήσονται. τὰς δὲ αὐτὰς ἐκείνων, ὅτι πᾶν μελὲς ἐστὶ, ἥτις διάνοιαν, ἢ χρωματικὸν, ἢ ἀρμονικόν, ἢ μικτόν ἐκ τῶν, ἢ κινήσων τῶν.

Διάνοιαν δὲ ἐστὶ διαίρεσις τῶν διάνοιαν, εἶναι τὰ μὲν σύμφωνα καὶ τὰ, διάνοιαν. γνωρίζεται μὲν διότι εἶναι αὐτὰς δύο τῶν διάνοιαν καὶ διαφορῶν ἥτις μεγέθη διάνοιαν ἀλλήλων, καὶ τὰ σύμφωνα τῶν διάνοιαν. περὶ ἡμῶν δ' ἡ ὑπερῶν ῥηθήσονται δια-

διαφορὰ τῇ ὑπερῷα. πᾶν γὰρ σύμφωνον παντὸς Διὰφώνου Διὰφωρὰ μεγέθη. ἐπεὶ ὅ τῶν συμφώνων παλείας εἰσὶ πρὸς ἄλληλα Διὰφοραί, μία τις ἡ γνωρευμένη αὐτῶν ἐκκείσθω. αὕτη δ' ἐστὶν ἡ χ' μέγεθος. ἔσω δὲ τῶν συμφώνων ἐκτὼ μέγεθος. ἐλάττωσιν μὲν, τὸ Διὰ πωσάρων. συμβαίνει δὲ τῷ αὐτῷ φῶσι ἐλάττωσιν εἶναι. σημεῖον ὅ τὸ μελωδεῖν μὲν ἡμᾶς πολλά ἔξ Διὰ πωσάρων ἐλάττω. πάντες μὲν οἱ Διὰφωνα. δῶτερον ὅ τὸ Διὰ πέντε. ὅ, π δὲ ἂν τέτων ἀναμέσων ἡ μέγεθος, πᾶν εἶναι Διὰφωνον. τρίτον, ἐκ τῆ εἰρημένων συμφώνων σωτήριον, τὸ διὰ πασῶν. πᾶν ὅ τέτων ἀναμέσων Διὰφωνα εἶναι. ταῦτα μὲν ἂν λέγομεν, ἀπὸ δὲ τῶν ἔμπροσθεν παρελήφμεν. περὶ ὅ τῶν λοιπῶν ἡμῖν αὐτοῖς διορᾶσθαι.

Πρῶτον μὲν οὐκ ἀλλοίον, ὅτι πρὸς τῷ Διὰ πασῶν πᾶν σύμφωνον πρὸς ἡδόμενον Διὰσημα, τὸ γινόμενον ἐξ αὐτῶν μέγεθος, σύμφωνον ποιεῖ. καὶ ἔστιν ἴδιον τῷ τῷ πᾶσι συμφώνου τέτα. καὶ γὰρ ἐλάττωσιν πρὸς πέντε, καὶ ἴσα, καὶ μείζον, τὸ λεγόμενον ἐκ τῆ σωτήριως σύμφωνον γίνεσθαι. τοῖς ὅ πρώτοις συμφώνοις ἔξ συμβαίνει τῷ αὐτῷ. ἔπε γὰρ τὸ ἴσον ἐκατέρω αὐτῶν σωτήριον, τὸ ὅλον σύμφωνον ποιεῖ. ἔπε τὸ ἐξ ἐκατέρω αὐτῶν ἔξ Διὰ πασῶν συγκαίμενον. ἀλλ' ἡ Διὰφώνησις, τὸ ἐκ τῶν εἰρημένων συμφώνων συγκαίμενον. τὸν δὲ ἔστιν, ὅ τὸ Διὰ πέντε

Omne enim consonum ab' omni dissono differt magnitudine. Quoniam verò consonorum plures sunt inter se differentia, una quædam earum notissima exponatur. Atque hæc est differentia per magnitudinem. Sint autem consonorum magnitudines octo. Minima, quæ dia tessaron. Huic autem sua natura contingit esse minimam. Indicium est, quod multas modulemur magnitudines ipsa dia tessaron minores; at dissonas omnes. Altera, dia pente. Quæcunque autem inter has magnitudo fuerit, illam dicimus esse dissonam. Tertia, quæ ex dictis consonis constat, ipsa dia pason. Quæ inter has fuerint, sunt dissonæ. Atque hæc dicimus, quæ ab iis, qui ante nos fuere, accepimus. De reliquis autem nobis ipsis definiendum.

Primum itaque dicendum, omne consonum intervallum ipsi dia pason additum, illam, quæ ex iis fit, magnitudinem facere consonam. Quæ affectio hujus consoni est propria. Nam & minore addito, & æquali, & majore, magnitudo, quæ ex compositione nomen habet, fit consona. At primis consonis hoc non accidit. Neque enim æquale, utrique eorum additum, totum facit consonum. neque quod ex alterutro eorum, bis addito, & dia pason componitur. quinimò quam maximè dissonat, quicquid ex dictis consonis conflatur. Porro tonus est, quò dia pente majus est

est ipso dia tessaron. Dia tessaron verò est tonorum duorum semis. Ex toni partibus canitur dimidia, quæ hemitonium vocatur. & tertia pars, quæ vocatur diesis chromatica minima. & quarta, quæ vocatur diesis enarmonia minima. Quo nullum canitur minus intervallum. Primum autem illud non est ignorandum, jam multos aberrasse, quod nos dicere putarent, Tonum in quatuor æqualia divisum cani. Illud verò ipsis accidit, quod non inspicierent, aliud esse, Tertiam toni partem capere; &, Tonum in tres partes divisum modulari. Deinde simpliciter nullum putamus esse intervallum minimum.

Porro generum differentia sumuntur in tali tetrachordo, quale est à mese ad hypaten. ubi extremis manentibus media moventur: interdum utraque; interdum alterutrum. Quia verò necessarium, mobilem sonum in loco quodam moveri, utrorumque dictorum sonorum definitus locus fuerit sumendus. Apparet autem intentius quidem esse lichanus, quæ tono distat à mese. & efficit genus Diatonum: gravissima verò, quæ ditono. estque hæc Enarmonia. Vt ex his sit manifestum, toni magnitudine esse lichani locum. Rursus, parypates intervallum nunquam fieri minus diei enarmonia, est

τόπῳ. τὸ δὲ παρυπάτης διέστημα

ἔστι πασάρων μᾶλλον. τὸ ἢ διὰ πασάρων δύο τόνων καὶ ἡμίσεος. τῶν ἢ τὸν μέρων μελωδεῖται τὸ ἡμισυ, ὃ καλεῖται ἡμιτόνιον. καὶ τὸ τρίτον μέρος, ὃ καλεῖται diesis χρωματικὴ ἐλαχίστη. καὶ τὸ τέταρτον, ὃ καλεῖται diesis ἐναρμόνιος ἐλαχίστη. τέττα δ' ἐλαττον ἔστι μελωδεῖται διέστημα. Δεῖ δὲ πρῶτον μὲν τὰ αὐτὸ μὴ ἀγνοεῖν, ὅτι πολλοὶ ἤδη διήμαρτον, ὑπολαβόντες ἡμᾶς λέγειν, ὅτι ὁ τόνος εἰς πέντε ἴσας διαιρέσθαι μελωδεῖται. σωείῃ ἢ αὐλοῖς τῆς, ὡς τὸ μὴ κατανοεῖν, ὅτι ἐπὶ τὸν ἐστὶ, τό, π λαβεῖν τρίτον μέρος τόνου, καὶ τὸ, διελόντα εἰς τρία τόνον μελωδεῖν. ἔπειτα ἀπολῶς μὲν ἔστιν ὑπολαμβάνον μὲν εἶναι διέστημα ἐλάττω.

Αἱ ἢ τῶν γῆων διαφθοραὶ λαμβάνονται ἐν τετραχόρδῳ τοιούτῳ. οἷόν ἐστι τὸ διὰ μέσης ἐφ' ὑπάτιου. τῶν μὲν ἄκρων μόνον τῶν μέσων ἢ κινεμένων. ὅτι μὲν ἀμφοτέρων. ὅτι ἢ, ἡτέρας. ἐπεὶ δὲ ἀναγκαῖον, τὸ κινεῖσθαι μὲν φθόγγον ἐν τόπῳ πρὶν κινεῖσθαι, ληπνέσθαι αὖ ἐν τόπῳ ὡλισμένῳ ἐκείρων τῶν κινεμένων φθόγγων. φαίνεται δὲ σωφρονεῖσθαι μὲν εἶναι λιχανὸς, ἢ τόνον διὰ μέσης τυγχάνεσθαι. πιστὴ δὲ αὐτῇ διέστονον γῆ. βαρυτάτη δὲ, ἢ δίτονον. γίνεσθαι δὲ αὐτὴ ἐναρμόνιος. ὡς εἶναι φανερόν ἐκ τούτων, ὅτι τονιαῖός ἐστιν ὁ τὸ λιχανὸς ἐναρ-

ἐναρμονίᾳ, φανερόν. ἐπεὶ δὲ πάντων
τῶν μελωδευμένων ἐλάττωσιν ἐστὶ δέσσεις
ἐναρμόνιαι. ὅτι ἢ καὶ τῶν εἰς τὸ δι-
πλάσιον αὐξήσονται κατὰ νοῦν. ὅτι ἂν
γὰρ ὅτι πῶς αὐτῶν πέντε ἀφικνωταί,
ἢ τε λιχανὸς ἀνισμένη, καὶ ἡ παρυπά-
τη ὁπλινομένη, ὁρμειδαι δοκεῖ ἑκα-
πύρας ὁ τόπος. ὡς εἶναι φανερόν,
πῶς ἐστὶ λιχανὸς κινήσεται ἐνός, ὅτε
δή ποτε τὴ μέσης καὶ λιχανῶς διαστη-
μάτων.

Διὰ πῶς γὰρ μέσης μὲν καὶ ὁρμει-
σες ἐν ἐστὶ διαστήματα. καὶ πάλιν αὐτὴ μέσης
τὴ καὶ ὑπάτης, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι κι-
νῶσι τὴ φθόγγων. καὶ ἡ μέσης καὶ λι-
χανῶς διαστήματα πολλὰ ἴσους εἶναι.
κρίσιμον γὰρ τὴ φθόγγων καὶ ὀνόματα
κινεῖν, μηκέτι καλεῖσθαι λιχανὸς πῶς
λοιπῶς ἐπειδὴν ἡ διάστον κληθῇ,
ἢ τῶν ἄλλων μία, ἢ τίς ποῦ οὐκ. δεῖ γὰρ
ἐπὶ πῶς εἶναι φθόγγους, ὅτι τὸ ἐπὶ πῶς
μέγας ὁρμειδαι. ὡσαύτως ἢ δὲν
ἔχον καὶ ἀνισμένη φωνὰ πῶς τὴ με-
γιστῶν τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι περιλη-
πίον εἶναι. Πρὸς δὲ πῶς τοιαῦτοί τι-
νες ἐλέγχουσιν λόγοι. πρῶτον μὲν, ὅτι
τὸ ἀξιοῦν, τὰς διαφύροντας ἀλλήλων
φθόγγους ἴδιον μέγας ἔχον διαστή-
ματος, μέγας τι κινεῖν ἐστίν. ὁρμειδαι γὰρ,
ὅτι νῆτη μὲν καὶ μέση, ὁρμειδαι καὶ λι-
χανῶς διαφύρον καὶ τὴ διώκουν καὶ πῶ-
λιν αὐτὴν ὁρμειδαι καὶ λιχανὸς κρίσιμος
καὶ παρυπάτης. ὡσαύτως ἢ καὶ ἔπει
ὁρμειδαι τὴ καὶ ὑπάτης καὶ διαστή-
ματων.

perspicuum. quoniam omnium,
quæ modulamur, minimum est
diefis enarmonia. Sed & hoc augeri ad duplum, considerare con-
venit. Quando enim in eandem ten-
sionem veniunt, & lichanus cum
remittitur, & parypate cum inten-
ditur, utriusque locus finiri vide-
tur. Vt sit perspicuum, quomodo
existat lichanus uno moto, & qui-
dem quocunque, meses & lichani
intervallorum.

Etenim cur meses & parameses
unum sit intervallum. ac rursus,
meses & hypates, reliquorumque
stantium sonorum: contrà, meses
& lichani multa sint ponenda inter-
valla. Cumque præstet sonorum
nomina movere, nunquam appel-
lando lichanos, eas quæ sequuntur;
quia aut diatonos vocetur,
aut quocunque reliquarum alio
nomine. Alios enim oportet esse
sonos, qui aliam magnitudinem
finiant; cur hinc itidem ex adverso
esse non debeat, Æquales magnitu-
dines iisdem nominibus esse com-
prehendendas: ad hæc ejusmodi
quædam rationes sunt productæ.
Primum quidem, quod Velle, ut
quicunque soni inter se differunt,
peculiarem habeant intervalli ma-
gnitudinem, magnum quid sit mo-
vere. Videmus enim, neten & me-
sen à paranete & lichano differre
potestate: ac rursus paraneten &
lichanum à trite & parypate: eo-
dem modo & hos à paramese & hy-
pate. idcircoque propria quibusque
co-

eorum tributa esse nomina. cum intervallum istis omnibus suppositum sit in diapente. Ut sit perspicuum, fieri non posse, ut semper sonorum differentiam, magnitudinum, quæ in intervallis sunt, differentia sequatur.

Sed neque contrarium esse sequendum, perspexerit aliquis ex iis quæ dicuntur. Ac primum quidem, si in singulis augmentis & decrementis, quæ circa spissum fiunt, peculiariter quæramus nomina, perspicuum, nos infinitis opus habituros nominibus. quandoquidem lichani locus in infinitas secatur partes. Deinde conantes observare & æquale, & inæquale; istud amittimus, quomodo simile & dissimile sit dignoscendum: ut nec spissum appellare possimus nisi unam magnitudinem. & planum est, nec Harmoniam, nec Chroma. Et enim loco aliquo & hæc sunt definita. Perspicuum verò est, nihil horum ad sensus esse imaginationem. Ille enim ad similitudinem unius alicujus speciei respiciens, & Chroma dicit, & Harmoniam. at non ad unius alicujus intervalli magnitudinem. Hoc dico, spissi speciem ubi posuerit, ut duo intervalla uno minorem obtineant locum. Quippe in spissis omnibus spissi alicujus vox apparet, quamvis ipsa sint inæqualia. Chromatis autem distinctus Chromaticus ostenderit. Proprio enim motu generum quodlibet ad sensum movetur, non una

τὴν τ' αἰτίαν ἰδια καὶ τῇ ὀνόματι ἐκαστοῖς αὐτῶν. Διὰ τὸν ἡμῶν τὸν αὐτοῦ παῖσιν ὑποκείνῃ ἐν τῷ διὰ πέντε. ὡς δ' ὅτι μὴ ἔχουσιν περὶ τῇ τ' φθόγγων διὰφορᾷ τὴν τ' διὰ τὴν μακρῶν μεγεθῶν διὰφορὰν ἀπελθεῖν, φανερόν.

Ὅτι δ' ἔδωκε τὸν αὐτοῦ ἀπελθεῖν, καὶ ἀνοήσας ἂν τις ἐκ τ' ῥητορμένων. πρῶτον μὲν οὐκ, εἰ καὶ καθ' ἐκάστην αὐξήσιν τε καὶ ἐλάττωσιν, τ' περὶ τὸ πυκνὸν γινόμενων, ἰδια ζητήσωμεν ὀνόματα, δῆλον ὅτι ἀπείρων ὀνομάτων δεησόμεθα. ἐπειδὴ περὶ ὅτ' ἡλικανὲς τὸ πᾶν εἰς ἀπείρους τέμνεται τομάς. ἐπειτα περὶ ἡμῶν τοῦ ὡς ἡμεῖς τὸ, τε ἴσον, καὶ τὸ ἄνισον, ὑποβαλεῖμεν τ' ἑμοίους τε καὶ ἀνομοίους διὰ τῶν. ὡς τε μὴ δὲ πυκνὸν καλεῖν ἔξω ἐνός μεγεθους. δῆλον δ' ὅτι μὴ δ' ἀρμονίαν, μὴ δὲ χρώμα. πόθεν γὰρ πνι καὶ ταῦτα διώμεται. δῆλον δ' ὅτι οὐδὲν τέτων ἐπὶ πρὸς τὴν τῆς αἰδήσεως φαντασίαν. ἐκείνη μὲν γὰρ εἰς ὁμοιότητά ἐνός πνι. εἰδὲς βλέπεται τὸ, τε χρώμα λέγει καὶ τ' ἀρμονίαν. ἀλλ' ὅτι εἰς ἐνός πνι διὰ τὴν μακρῶν μεγεθῶν. λέγω ἢ πυκνὸν μὲν εἶδ' ἐπὶ πνι. ὡς ἂν πρὸς δύο διὰ τὴν μακρῶν τ' ἐνός ἐλάττω τὸ πνι κατέχη. ἐμφαίνεται γὰρ ἐν πᾶσι πῶς πυκνοῖς πυκνὸν πνι φωνή, καίπερ ἀνίστων αὐτῶν ὄλων. χρώμα τ' ἢ, ἢ διέσεως ἂν τὸ χρωματικὸν ἦτορ ἐμφαίνει. ἰδίαν γὰρ δὴ κίνησιν ἐκαστον τ' ἡμῶν κινεῖται πρὸς τὴν αἰδήσιν, καὶ

μὴ

μιά χρωρδον πτερχόρδον διαίρεσι,
 ἀλλὰ πολλαῖς. ὡς τ' αἶναι φανεράν,
 ὅτι κινεμένων τ' μεγεθῶν συμβαίνει
 τὸ γῆν. ἔτι γὰρ ὁμοίως κινεῖται τ' με-
 γεθῶν κινεμένων μέχρι πινός, ἀλλὰ
 διαμερίζεται τὸ μόνον, εἰς πινὸς καὶ πινὸς
 τ' φθόγγων διαμέρισι. ὡς
 αἰδηθῶς γὰρ πινὸς ἂν τις πτερχόρδον τ'
 ἀμφισβητήτων περὶ πινὸς τῶν γῆν
 χρωρδον. οὐ γὰρ δὴ πτερχόρδον τ' αἰδηθῶς διαί-
 ρεσι βλέπντες πινὸς, οὐπὶ χρωρδον,
 οὐπὶ πινὸς ἀρμονίαν ἀρμόττειν. ὡς
 πινὸς μᾶλλον πινὸς διαίρεσι λιχανόν λε-
 κτέον, ἢ πινὸς μικρῶν πινωντέρων. ἀρ-
 μονία μὲν γὰρ εἶναι τῇ αἰδηθῶς καὶ
 ἀμφότερας πινὸς διαίρεσι φανέσθαι.
 πινὸς δὲ μεγεθῶν τ' διαμερίσθαι δὴλον
 ὅτι ἔτι πινὸς ἐν ἑκάστη τῶν διαίρε-
 σεων. πινὸς δὲ εἶδον τ' πτερχόρδον πιν-
 τί. δὲ ὅτι τ' τῶν διαμερίσθαι
 ὅτι ἀναγκαῖον εἶπεν τὸς αἰδηθῶς. κα-
 λῶν δὲ εἶπεν, ὡς ἂν μὲν πινὸς τῶν
 πτερχόρδων ὀνόματα, καὶ λεγέσθαι αἰ-
 τῶν ἢ μὲν ὁξύτερα μέση. ὑπάτη ἢ
 βαρυτέρα, διαμερίζεται πινὸς τ' πτερχο-
 ρδων ὀνόματα. καὶ ῥηθῆσθαι αἰτῶν ἢ μὲν
 ὁξύτερα, μέση ἢ βαρυτέρα ὑπά-
 τη. αἰτῶν γὰρ τὸς μετὰ μέση καὶ ὑπά-
 τη, λιχανόν πινὸς περὶ πινὸς αἰδη-
 σις τίθησιν. πινὸς δὲ ἀξίον, ἢ πινὸς ἵσα δια-
 μέρισθαι πινὸς αἰδηθῶς ὀνόμασι ὁξύτερα
 ἢ πινὸς ἀνισα ἑτέροις, μετὰ μέση πινὸς φαι-
 νομείοις εἶπεν. πινὸς γὰρ ὑπάτη καὶ πε-
 ρυπῆτις, τῶν περὶ πινὸς καὶ λιχανῶν

utens tetrachordi divisione, sed
 multis. Vt sit manifestum, cum
 magnitudines moventur, fieri ge-
 nus. Verum non æque mutatur
 istud, cum magnitudines aliquate-
 nus moventur, sed manet. Hoc au-
 tem manente, par est & sonorum
 potestates permanere. Enimvero
 accedere quis possit illorum alicui,
 qui de generum coloribus dubitant.
 Neque enim omnes, ad eandem di-
 visionem respicientes, vel Chro-
 ma, vel Harmoniam modulate
 constituunt. ut sciatur, cur potius
 diatonam lichanon vocemus eam,
 quæ paulo sit intentior. Concini-
 us enim ordo sensui apparet in
 utrisque divisionibus. Iam verò,
 intervallorum magnitudines non
 easdem esse in utraque divisione est
 perspicuum: at tetrachordi speciem
 eandem. quare & intervallorum
 terminos necesse est ut eosdem di-
 camus. Et generaliter dicendo, do-
 nec manent continentium sono-
 rum nomina, eorumque acutior
 dicitur mese; gravior, hypate: &
 eorum manent nomina, qui con-
 tinentur. diciturque acutior qui-
 dem eorum lichanus; gravior ve-
 rò, parypate. Semper enim inter
 mesen & hypaten, lichanum & pa-
 rypaten sensus ponit. Porro velle,
 ut aut æqualia intervalla iisdem si-
 mantur nominibus; aut inæqualia
 diversis, est cum apparentibus pu-
 gnare. Nam hypates & parypates
 intervallum, parypates & lichani
 intervallo interdum æquale cani-

tur, interdum inæquale. Fieri autem non posse, ut duobus intervallis deinceps positus, eodem nomine utrumque eorum contineatur, est perspicuum. nisi sonus medius bina nomina sit habiturus. Nec minus in inæqualibus illud liquet esse absoum. Impossibile enim est, ut altero nominum manente, alterum moveatur. quod mutuo respectu ita sint appellata. Nam ut quartus à mese, hypate respectu menses dicitur; sic sequens mesen, lichanus ad mesen dicitur. Atque hæc ad dubitationem dicta sunt.

Spissum hæcenus dicatur, quatenus in tetrachordo extremis consonantibus, bina intervalla composita reliquo uno minorem locum obtinent. Istæ verò sunt præcipuæ & notæ tetrachordi divisiones, quæ in cognititas dividunt intervallorum magnitudines. Atque ita una divisionum est enarmonia, in qua spissum est hemitonium; reliquum verò ditonum. Tres chromaticæ; & Mollis Chromatis, & Sessquialteri, & Tonizi. Mollis itaque Chromatis est divisio, in qua spissum ex duabus chromatice diefibis minimis constat: reliquum mensuris duabus mensuratur; hemitonio quidem ter; diefi verò chromatica semel. Estque hoc Chromaticorum spissiorum minimum. ac lichanus hæc hujus ge-

μελωδεΐται, ποτὶ ἴσων, ποτὶ ἄνισον. Ὅτε δὲ ὅτε ἐνδέχεται δύο διαστημάτων ἐξῆς καμμένων, πῶς αὐτοῖς ὀνόμασις ἐκάτερον αὐτῶν περικεῖσθαι, Φανερόν. εἴπερ μὴ μέλλοι ὁ μέσος δύο ἔξαι ὀνόματα. δῆλον ὅτι καὶ ὅτι τὸ ἀνίσων τὸ ἄππον. οὐ γὰρ διωγόν, διακμύον-
 γος ἔτερος τὸ ὀνομάτων, τὸ ἔτερον κε-
 κεῖσθαι. πρὸς ἀλλήλα γὰρ λέλειπται. ὡς γὰρ ὁ πέμπτος ἀπὸ τῆς μέσης, ὑπὸ αὐτῇ πρὸς μέσῃ λέλειπται. ὅπως ὁ ἐκάμτος τῆς μέσης, λιχανὸς πρὸς μέσῃ λέλειπται. καὶ πρὸς μὲν τὸ δια-
 πορεῖαν τοιαῦτα εἰρήδω.

Πυκνὸν ὅτι λεγέσθω μέχρι τέττα, ἕως αὖ ἐν περαχόρδῳ διαπεσάρων συμφωνήτων τῶν ἀκρῶν, καὶ δύο δια-
 στήματα συντηθέντα, ἔξ ἐνὸς ἐλάττω τῶν κατέχεται. περαχόρδου δὲ εἰσι δι-
 αιρέσεις ἐξαίρεται π καὶ γνώριμοι αὐτῶν, αἱ εἰσιν εἰς γνώριμα διαιρέ-
 ματα μεγέθη διαστημάτων. μία μὲν οὐκ ἔστι διαιρέσεως ἐστὶ ἐναρμόνιος, ἐν ᾗ τὸ μὲν πυκνὸν, ἡμιόνιον ἐστὶ τὸ δὲ λοιπὸν, δίτονον. τρεῖς ὅτι χρωμα-
 τική, ἥτις ἔστι μαλακῆ χρωματική, καὶ ἡ τῆς ἡμιολίης, καὶ ἡ τῆς πονιαίης. μαλακῆ μὲν οὐκ ἔστι χρωματικῆς ἐστὶ διαι-
 ρεσις, ἐν ᾗ τὸ μὲν πυκνὸν ἐκ δύο χρω-
 ματικῶν δίσεων ἐλαττωσιν συγκα-
 ται. τὸ δὲ λοιπὸν δύο μέτροις μετρεῖ-
 ται. ἡμιτονίῳ μὲν τέττα, χρωματικῇ
 δὲ δίσει ἅπασι. ὥστε μετρεῖσθαι τεσσάρων ἡμιτονίοις, καὶ τῶν τεσσάρων μερῶν ἅπασι.
 ἐστὶ δὲ τῶν χρωματικῶν πυκνῶν ἐλαττωσιν, καὶ λιχανὸς αὐτῇ βαρυτέττα ἔ-
 γρηκε

ἡμῶς τέτα. ἡμιολίς ἢ χρωμαλῖⓈ δι-
αίρεσις ἐστίν, ἐν ἣ τὸ πυκνὸν ἡμιόλιον
ἐστὶ, ἔτ' ἐναρμονίᾳ, καὶ τ' διέσεων ἐκα-
πύρας τῶν ἐναρμονιών. Ὅτι δ' ἐστὶ
μᾶλλον τὸ ἡμιόλιον πυκνὸν ἔμμελα καὶ
ῥαδίον σπιιδεῖν. τὸ μὲν γὰρ ἐναρμο-
νίᾳ διέσεως λείπει τὸνⓈ εἶναι· τὸ ἢ,
χρωμαλῖⓈ. τῶναις ἢ χρωμαλῖⓈ δι-
αίρεσις ἐστίν, ἐν ἣ τὸ μὲν πυκνὸν ἐξ ἡμι-
τονίων δύο σύγκει· τὸ ἢ λοιπὸν τριη-
μιθέριον ἐστὶ. μέγιστον μὲν ἐν ταύτης τ' δι-
αίρεσεως ἀμφοτεροὶ κινεῖν· οἱ φθόγ-
γοι. μὲν ταῦτα δ' ἢ μὲν παρυπάτη μέ-
γιστον· διελήλυθε γὰρ τ' αὐτῆς τόπον· ἢ δὲ
λιχανὸς κινεῖται διέσιν ἐναρμένιον. καὶ
γίνεσθαι τὸ λιχανὸς ἐκ ταύτης ἀφαι-
μαῖον τῷ λιχανὸς καὶ μέσης. ὥστε με-
γίστην γίνεσθαι πυκνὸν ἐν ταύτῃ τῇ διαι-
ρέσει. συμβαίνει ἢ ἅμα πᾶσι τὸ πυ-
κνὸν, σπιιδεῖν ἐν τῇ τ' πλεονόρ-
διαν διαίρεσι, ἐκ ἀρχῆς γινόμενον τὸ
ἀφαινον ἡμῶ. εἰσὶ ἢ δύο ἀφαινοὺς δι-
αίρεσις, ἢ περὶ ἔμμελα καὶ ἢ τ' σπιιδε-
ναι. μελα καὶ μὲν ἐν ἐστὶ ἀφαινοὺς διαί-
ρεσις, ἐν ἣ τὸ μὲν ἐκ ταύτης καὶ παρυπά-
της ἡμιτονιαιὸν ἐστὶ· τὸ ἢ παρυπάτης καὶ
λιχανὸς τριῶν διέσεων ἐναρμονιών·
τὸ ἢ λιχανὸς καὶ μέσης, πέρι διέσεων.
σπιιδεῖν ἢ, ἐν ἣ τὸ μὲν ἐκ ταύτης καὶ πα-
ρυπάτης ἡμιτονιαιὸν· τ' ἢ λοιπὸν το-
νιαιὸν ἐκάπερον ἐστὶ.

Λιχανοὶ μὲν ἐν εἰσὶν ἐξ· μία ἐναρμό-
νιⓈ. τρεῖς χρωμαλῖⓈ, καὶ δύο ἀφαι-
νοὶ. παρυπάτη ἢ τέτταρες, ὅσην περ αἱ

neris gravissima. Sefquialteri chroma-
tatis divisio est, in qua spissum
est sesquialterum spissi enarmonii,
id est, utrarumque diesium enar-
moniarum. Esse autem spissum ses-
quialterum majus spisso molli, fa-
cile perspicitur. Illud enim enar-
moniz diesis spatio abest à tono;
hoc, chromaticà. Tonizì chroma-
tis divisio est, in qua spissum ex he-
mitoniis componitur: reliquum
est hemitonium. Ad hanc usque
divisionem ambo soni moventur.
postea parypate manet. suum enim
locum transiit. at lichanus move-
tur spacio diesis enarmoniz: fit-
que lichani & hypates intervallum
æquale lichani & meses. ut spissum
hac in divisione amplius non fiat.
Accidit autem, ut simulac quie-
scit spissum, quod in tetrachordo-
rum divisione consistit, fieri inci-
piat genus Diatonum. Cujus duæ
sunt divisiones; & mollis, & con-
tenti. Mollis itaque Diatoni divi-
sio est, in qua hypates & parypa-
tes intervallum est magnitudine he-
mitonii. dein parypates & lichani,
trium diesium enarmoniarum. li-
chani & meses, quinquæ diesium.
Contenti verò, in qua hypates &
parypates intervallum est magnitu-
dine hemitonii: reliquorum utrum-
que toni.

Lichani itaque sunt sex. Vna,
enarmonios. Tres, Chromaticæ.
& duæ Diatonæ. Porro parypatæ
sunt quatuor, quot tetrachordo-
rum

rum divisiones, minus duabus. Hemitonii enim parypate & ad diatonas, & ad tonizi chromatis divisionem utimur. Cæterum cum quatuor sint parypatæ, Enarmonia propria est Harmoniæ: reliquæ tres Diatono & Chromati communes. Ex intervallis autem quæ in tetra-chordo sunt, hypates & parypates, intervallo parypates & lichani aut æquale canitur, aut minus. majus nunquam. Et quidem æquale cani est manifestum. Cani quoque minus, ex Chromaticis divisionibus sic quis perceperit: si parypaten quidem capiat chromatis mollis; lichanum verò, tonizi. Etenim hujusmodi spissiorum divisiones concinnæ videntur. Inconcinnum autem fieret contraria sumtione. Si quis parypaten sumeret hemitonii; lichanum verò chromatis sesquialteri. Incongruæ enim videntur ejusmodi divisiones. Rursus parypates & lichani, lichani & meses intervallo & æquale canitur, & inæquale utroque modo. Æquale, in contentiore Diatono. Minus in reliquis omnibus. Major, cum quis lichano Diatonarum contentissimâ; parypate verò graviorum aliquâ, quam quæ hemitonium habet, utitur.

Postea aliquid monstrandum de Consecutione, modo primum ipso breviter ob oculos posito, secundum quem consequens determinari

τῆ περὶ χόρδων διαιρέσεις. περυπάται ἢ δυοῖν ἐλάττω. τῇ γὰρ ἡμιτονιάδι χρώματι πρὸς πρὸς διατόνας, καὶ πρὸς τὴν ἡμιτονιάδι χρώματι διαιρέσιν. πετάρων δὲ ἑξῶν περυπάτων, ἢ μὴ ἐναρμόνι. ἰδιός ἐστι τῆ ἀρμονίας· αἱ δὲ τρεῖς κοινὰί τῆ διατόνας, καὶ τῆ χρώματι. τὴ δὲ ἐν τῷ περὶ χόρδῳ διαστημάτων, τὰ μὲν ὑπάτης καὶ περυπάτης, τῷ περυπάτης ἢ λιχανῶ ἥϊσον μελωδοῦται, ἢ ἐλασσόν. μείζον δὲ εὐδότη. ὅτι μὲν οὖν ἴσον, Φαυερὲν. ἐκ δὲ τῆ χρωματικῶν ἕως ἂν τις καθανοήσκειν, εἰ περυπάτῃ μὲν λάβοι, τῷ τῆ μαλακῆ χρώματι. λιχανὸν δὲ, τῷ τονιάδι. καὶ γὰρ αἱ τοιαῦται διαιρέσεις τῆ πυκνῶν ἐμμελῶς φαίνονται· τὸ δὲ ἐκμελές ἦμοι ἂν ἐκ τῆς ἐναυλίας λήψῃ. εἰ τις περυπάτῃ μὲν λάβοι, τῷ ἡμιολίᾳ· λιχανὸν δὲ, τῷ τῆ ἡμιολίας χρώματι. ἢ περυπάτῃ μὲν, τῷ τῆ ἡμιολίας· λιχανὸν δὲ, τῷ τῆ μαλακῆ χρώματι. ἀνάρμοστοι γὰρ φαίνονται αἱ τοιαῦται διαιρέσεις. τὸ δὲ περυπάτης καὶ λιχανῶ, τῷ λιχανῶ καὶ μέσας, καὶ ἴσον μελωδοῦται, καὶ ἀνίστη ἀμφοτέρως. ἴσον μὲν ἐν τῷ συλλογισμῷ διαστήματος ἐλάττον δὲ ἐν πᾶσι ταῖς λοιπαῖς. μείζον δ' ὅτι ἂν λιχανῶ μὲν τῇ συλλογισμῷ τῆ διαστήματος· περυπάτῃ δὲ τῶν βα-

ρυτάρων πρὸς τῆς ἡμιτονιάδας χρῆσθαι.

Μετὰ δὲ ταῦτα δεκτικὸν πρὸς τὴν ἐξῆς, ὑποτυπώσαντες πρῶτον αὐτὸν τὸν τρέπον,

πρόπον, καθ' ὃν ἀξιώσιον τὸ ἐξῆς ἀφορίζειν. ἀπλῶς μὲν οὐκ ἀπῶν, καὶ τὴν δὲ μέλῃς φύσιν ζητήσιον τὸ ἐξῆς, καὶ ἔχῃς οἱ εἰς τὸ καθεστῶσιν βλαπτικὰς αἰτίας, ἀποδιδόναι τὸ συνεχές. ὁκοῦντο μὲν γὰρ ὀλιγοῦσιν φαίνον) τῆς δὲ μέλῃς ἀγωγῆς. φανερὸν δὲ ὅτι τὸ πλῆθος τῶν ἐξῆς περιέχον διέστων. ἔστι γὰρ διὰ ποσῶν δυνάμεως τις. μέχρι γὰρ τριῶν ἢ φωνῆ διῶσα) συνεχίρειν. ὡς ἔστι φανερὸν, ὅτι τὸ ἐξῆς ἔστι ἐν τοῖς ἐλαχίστοις, ἔστι ἐν τοῖς αἰσίσις, ἔστι ἐν τοῖς αἰσὶς ζητήσιον ἀξιώσιμασιν. ἀλλ' ἀποδιδόναι τῇ φύσιν. τὸν μὲν οὐκ ἀμελεῖ λόγον δὲ ἐξῆς ἔστι ῥαδίον ἀποδιδόναι, ἕως ἂν αἱ συνθέσεις τὸ ἀξιώσιμασιν ἀποδοῦσιν. ὅτι δὲ ἔστι τὸ ἐξῆς, καὶ τὸ πᾶσι μὲν ἀπῶν φανερὸν. ὅτι δὲ ἀνὰ διὰ τοῖς ὅτι τινὲς ἐπαγωγῆς. πιθανὸν γὰρ, τὸ μηδὲν εἶναι ἀξιώσιμα, ὁ μὲν λυδῶν εἰς ἀπῶν τὸ μόνον. ἀλλ' εἶναι πᾶσι μέγιστον ἀμελεῖν, εἰς ὃν διακρίνεται τὸ ἀξιώσιμασιν ἕκαστον ὑπὸ τῷ μελεῖν. καὶ δὲ τῷ φανερὸν ἔστι πιθανόν, καὶ ἀναγκαῖον εἶναι, δῆλον ὅτι αἱ ἀποδιδόναι ἀμελεῖν μέρη περιέχοντες φθόγγοι, ἐξῆς ἀλλήλων ἔχοντες. ἀπῶν δ' εἶναι τὸ φθόγγων καὶ ἔστι οἱς ἀναγκαῖον ὅτι πᾶσι χρωμαῖς. οἷον ἢ ἢ ἢ τῇ περιουσίᾳ, ἔστι ἢ τοῖς συνεχῆς.

Ἐχόμενον δ' εἶναι τὸ ἀφορίζαι τὸ πρῶτον καὶ ἀναγκαῖον τὸ συνεχές.

est postulandum. Simpliciter itaque dicendo, secundum cantus naturam querendum est consequens, non ut illi, qui ad conspilationem respiciunt, solent tradere continuum. Illi enim parvi pendere videntur cantus ductum. Id quod patet ex multitudine deinceps positurum diesum. Neque enim per tot dieses voce quis inceserit. Ad tres enim ita minute continuando vox pervenire non potest. Ut sit perspicuum, consequens nec in minimis, nec in inaequalibus, nec in aequalibus semper querendum intervallis; sed naturam esse sequendam. Quare accuratam orationem de consecutione facile nondum est proferre, antequam intervallorum compositiones fuerint traditae. Esse autem aliquam consecutionem, etiam plane inexperto fiat planum, huiusmodi aliqua inductione. Probabile est, nullum esse intervallum, quod modulantes in infinita secemus. sed esse aliquem maximum numerum, secundum quem intervallorum singula à melodia dividantur. Hoc verò seu probabile esse dicimus, seu necessarium, patet sonos, qui praedictorum numerorum partes continent, mutuo ordine se consequi. Cujusmodi soni etiam illi videntur, quibus jam ab antiquo utimur. ut erat nete ipsi paranete, quaeque his continua.

Iam consequens fuerit determinare primum, & maxime necessarium eorum, quae ad concinnas interval-

tervallorum compositiones spectant. In omni genere cum à quocunque sono per consequentes cantus ducitur, & in grave, & in acutum, aut quartum illorum, qui consequuntur diatessaron; aut quintum, diapente consonantem accipit. Cui verò horum alterutrum non acciderit, inconcinnus hicce sit ad omnes, quibus ipsum secundum dictos numeros non consonare contigit. ~~N~~ Ignorandum, illud quod dixi non sufficere, ut ex intervallis concinne composita sint systemata. Quippe nihil prohibet, quo minus sonis secundum dictos numeros consonantibus, inconcinne systemata consistant: Verum hoc non existente, reliquorum nulla amplius est utilitas. Ponendum itaque hoc primum principii loco. quod si non adfuerit, tollitur modulata series. Simile autem huic aliquo modo est & illud, quod circa mutuas tetrachordorum positiones versatur. Quæ enim ejusdem systematis futura sunt tetrachorda, ex duobus alterum habere debent: aut inter se consonare, ut singula singulis sint consona secundum quamcunque consonantiam: aut ad idem consonare; cum in eodem loco non sunt continua; cui alterutrum eorum consonat. At neque hoc sufficiens est, ut ejusdem systematis sint tetrachorda. Est enim & aliis quibusdam præterea opus, de quibus in sequentibus dicetur: sed sine hoc

ἴων πρὸς τὰς ἑμμελεῖς σωζήσεως τῶν διὰ τῶν μαζῶν. ἐν παντὶ δὲ ἡ φύξις ἀπὸ παντὸς φθόγγου διὰ τὴν ἐξῆς τὸ μέλος ἀγόμενον, καὶ ὅτι τὸ βαρὺ, καὶ ὅτι τὸ ὀξύ, ἢ τὸ τίσις τῶν ἐξῆς διὰ πρῶτων, ἢ τὸ πέμπτον διὰ πέντε συμφωνον λαμβάνεται. ὅ δὲ ἂν μηδετέρω τῶν συμβαίνει, ἑκαμῆλης ἔστω ἔτι πρὸς ὅπαντας, ἐν οἷς συμβέβηκεν ἀσυμφωνῶν εἶναι, καὶ ὅτι εἰρημύκει ἀρμενύει. ὁ δὲ ἀγνοεῖν, ὅτι οὐκ εἰσιν αὐτῶν τῶν εἰρημύκει πρὸς τὸ ἑμμελεῖς συγκαταῖναι τὰ συστήματα. ἐκ τῶν διὰ τῶν μαζῶν. ἔδεν γὰρ κωλύει, συμφωνήτων τῶν φθόγγων κατὰ τὸν εἰρημύκειν ἀρμενύει, ἑκαμῆλης τὰ συστήματα σωζέσθαι. ἀλλὰ τὰς μὴ ὑπάρχοντες, ἔδεν ἐπὶ γίνεσθαι τῶν λοιπῶν ὅφελος. ἵπτον ἐν τῷ πρῶτον εἰς ἀρχῆς πέξιν, ἢ μὴ ὑπάρχοντες, ἀναμύκει τὸ ἡρμοσμένον. ὁμοίον δὲ ἐπὶ τῷ τῶν τρέπον πινά, καὶ πρὸς τὰς τῶν τετραχόρδων πρὸς ἀλλήλα ἵπσης. δὲ γὰρ τοῖς ἑαυτῶν συστήματι τετραχόρδοις ἐσμέντοις δυοῖν ἵπτρον ὑπάρχον. ἢ γὰρ συμφωνεῖν πρὸς ἀλλήλα, ὡς, ἑκάστον ἑκάστου συμφωνον εἶναι, κατὰ τὴν φύξιν πρὸς τὸ συμφωνιῶν. πρὸς αὐτὸ συμφωνεῖν, μὴ ὅτι τὸ αὐτὸν τόπον ἀντιλήπτῃ, ὡς συμφωνεῖ ἑκάστον αὐτῶν. ἐπὶ ἢ ἐδὲ τῶν αὐτῶν καὶ τετραχόρδα. πρὸς δὲ τῶν γὰρ πινῶν καὶ ἐπὶ τῶν, πρὸς ὧν ἐν τοῖς ἐπὶ τῶν ἵπσει.

ἴσται. ἀλλ' ἀνδρα τέτρε πέντε γίνε-
ται τὰ λοιπὰ ὥχρηται.

Ἐπεὶ ὅτ' ἡ διαστηματικῶν μεγεθῶν,
τὰ μὲν τ' συμφωνιῶν ἤτοι ἄλλως ὅτε
ἔχειν δοκεῖ τόπον, αὐτὸ ἐν μεγέθει ὥρ-
ται· ἢ παντελῶς ἀκαταλὺον πῖνα. τὰ ὅτ'
τ' διαφώνων πολλῶν ἦτον τέτρε πέντε-
ρε. καὶ διατὸ πῦτος τὰς αἰτίας πολὺ
μᾶλλον τοῖς τ' συμφωνῶν μεγέθεσι πι-
στούς ἢ αἰσθησις, ἢ τοῖς τ' διαφώνων.
ἀκαταλὺται δ' αὖν εἴη διαφώνων δια-
στήματι· λήψας ἢ δια συμφωνίας.
εἰ μὲν οὖν πρὸς τυχθῇ πρὸς τῷ δο-
θέντι φθόγγῳ λαβεῖν ὅπῃ τὸ βαρὺ τὸ
διαφώνον, οἷον δίτονον, ἢ ἄλλο τι τ'
διωαιῶν ληφθῆναι δια συμφωνίας
ἐπὶ τὸ ὅξυ ἀπὸ τ' δοθέντι· φθόγγου,
ληπίον τὸ δια πεισάρων, εἴτ' ὅπῃ τὸ
βαρὺ τὸ δια πέντε. εἴτα πάλιν ὅπῃ τὸ
ὅξυ τὸ δια πεισάρων, εἴτ' ὅπῃ τὸ βα-
ρὺ, τὸ δια πέντε. καὶ ἔτιω ἔσται τὸ δί-
τονον ἀπὸ τ' ληφθῆναι· φθόγγου τὸ εἰ-
λημμένον ὅπῃ τὸ βαρὺ. εἰ μὲν δ' ὅπῃ τε-
ναντίον πρὸς τυχθῇ λαβεῖν τὸ διαφώ-
νον, ἐναντίως ποιήσιν τ' τ' συμφωνῶν
λήψιν. γίνεσθαι ὅτ' καὶ εἰ μὲν ἀπὸ συμφωνῶν
διαστήματι· τὸ διαφώνον ἀφαιρε-
θῇ δια συμφωνίας, καὶ τὰ λοιπὸν δια
συμφωνίας εἰλημμένον. ἀφαιρέσθω
γὰρ τὸ δίτονον ἀπὸ τ' δια πεισάρων
συμφωνίας. δῆλον δὲ, ὅτι οἱ τ' ὑπε-
ροχλῶν περὶ ἐχοντες, ἢ τὸ δια πεισάρων
ὑπερέχῃ τ' διτόνῳ, δια συμφωνίας ἔ-
σιν· πρὸς ἄλλήλους εἰλημμένοι. ὑπερέ-
χοντες.

reliqua omnia nullum usum ha-
bent.

Cæterum quod ex intervallorum
magnitudinibus illæ, quæ conso-
norum sunt, aut alium non habe-
re videantur locum, quam qui ma-
gnitudine illa est definitus; aut
quendam omnino minutissimum:
dissonorum autem magnitudines
longe minus ita sint affectæ, at-
que has ob causas multo magis
consonorum magnitudinibus cre-
dat sensus, quam dissonorum; ac-
curatissima fuerit dissoni intervalli
sumtio, quæ fit per consonantiam.
Si igitur imperetur, Ad datum so-
num gravitatem versus capere dis-
sonum; ut puta, ditonum, aut
aliud quoddam eorum, quæ per
consonantiam capi possunt; In acu-
tum à dato sono sumendum est
dia tessaron. deinde in grave, dia-
pente. Rursus in acutum, dia tes-
saron. dein gravitatem versus, dia-
pente. atque ita erit ditonum ab
accepto sono, gravitatem versus
sumtum. Quod si contra impere-
tur sumere dissonum, contrario
modo consonorum sumtio est in-
stituenda. Hoc etiam modo fit, ut,
si à consono intervallo dissonum
auferatur per consonantiam, reli-
quum sit per consonantiam sum-
tum. Auferatur enim ditonum à
consonantia dia tessaron. perspi-
cuum sane, sonos, qui excessum
continent, quo dia tessaron supe-
rat ditonum, per consonantiam
fore sumtos. Enimvero termini
ipsum.

ipſius dia teſſaron ſunt conſoni. Ab acutiore autem illorum ſumitur ſonus conſonus, in acutum, dia teſſaron. ab hoc ita ſumto alius in grave, dia pente. Ruſus ab hoc in acutum, dia teſſaron. dein ab hoc alius in grave, dia pente. ceciditque ultimum conſonum in acutiorem illorum, qui exceſſum terminant. Ut manifeſtum ſit, ſi à conſono diſſonum auferatur per conſonantiam; & reliquum per conſonantiam fore ſumtum.

Utrum verò rectè in principio ſuppoſitum ſit dia teſſaron tonorum duorum ſemis, hocce modo accuratiſſime quis inquiſiverit. Sumatur enim dia teſſaron, & terminorum utrique auferatur diſſonum per conſonantiam. Perſpicuum certè, quod necesse ſit, exceſſus eſſe æquales: quoniam & æqualia ab æqualibus ſunt ablata. Deinde illi ſono, qui acutius ditonum in grave finit, dia teſſaron ſumatur in acutum: illi, qui gravius ditonum in acutum finit, alius ſumatur dia teſſaron in grave. Patet certè, utrique finientium ſyſtema factum, duos, non unum, continuos fore exceſſus. quos æquales eſſe necesse eſt, ob ea, quæ ante diximus. His jam ita præparatis, extremi finitorum ſonorum ad ſenſum ſunt adducendi. Si igitur apparebunt diſſoni, planum eſt, dia teſſaron non fore tonorum duorum

χρησι μὲν γὰρ οἱ εἰς διὰ πρυάων ὅροι σύμφωνοι. ἀπὸ ἧς εἰς ὁξύπρον αὐτῶν λαμβάνειν φθόγους σύμφωνον. ὅτι τὸ ὁξύ διὰ πρυάων. ἀπὸ ἧς εἰς ληφθῆναι ἐπρὸς. ὅτι τὸ βαρὺ διὰ πέντε. εἰς ἀπὸ τέττα ἐπρὸς. ὅτι τὸ βαρὺ διὰ πέντε. καὶ πέντε καὶ τὸ τελευτῶν σύμφωνον. ὅτι τὸ ὁξύπρον τῶν ὑπεροχῶν ὁρίζοντων. ὡς εἶναι φανερόν, ἐπὶ εἰς ἀπὸ συμφωνίας διὰ φωνον ἀφαιρεθῆ διὰ συμφωνίας, ἐπὶ καὶ τὸ λοιπὸν διὰ συμφωνίας εἰλημμένον.

Πόπρον ἧς ὁρθῶς ὑπεκείναι τὸ διὰ πρυάων, ἐν ἀρχῇ δύο τόπων καὶ ἡμίσεος, καὶ τὸνδε τὸν ὁπὸν ἐξέτερον αὐτῶν ἀνεκτίσειν. εἰληφθῶ γὰρ τὸ διὰ πρυάων, καὶ πρὸς ἐκατέρω τῶν ἀφαιρέτων σύμφωνον διὰ συμφωνίας. δῆλον δὲ, ὅτι ἀναγκαῖον πρὸς ὑπεροχῶν ἵσας εἶναι, ἐπειδὴ πρὸς καὶ ἴσαι ἀπ' ἱσῶν ἀφῆρηται. καὶ ἧς τῆς τῶν τὸ ὁξύπρον διτονον. ὅτι τὸ βαρὺ ὁρίζοντι διὰ πρυάων εἰληφθῶ. ὅτι τὸ ὁξύ. τῶν δὲ βαρὺτονον διτονον. ὅτι τὸ ὁξύ ὁρίζοντι εἰληφθῶ. ἐπρὸς διὰ πρυάων. ὅτι τὸ βαρὺ. φανερόν δὲ, ὅτι πρὸς ἐκατέρω τῶν ὁρίζοντων τὸ γαλῶνός τε σύστημα δύο συνεχεῖς ἔσονται, καὶ μὴ ἐν, αἱ ὑπεροχαὶ, αἱ ἀναγκαῖον ἵσας εἶναι διὰ τὰ ἀμπαρῶν εἰρημένον. τέτων ἧς ἔτω περικαλεῶς ἀσμένων, ὅτι ἀπὸ τῶν εἰρημνῶν φθόγων. ὅτι πᾶν αἰσθητὸν ἐπανακρίνον. εἰ

μὲν οὖν φανήσονται διὰ φωνοί, δῆλον ὅτι ἀπὸ εἰς τὸ διὰ πρυάων δύο τό-

γων

των καὶ ἡμίσεος. εἰ ᾗ συμφωνήσωσι
 Διὰ πέντε πεισάρων, δηλονότι ὅτι δύο τό-
 νων καὶ ἡμίσεος. ἔσται τὸ Διὰ πεισάρων.
 ὁ μὲν γὰρ βαρύτερος τῷ εἰλημμένῳ
 φθόγγῳ διὰ πεισάρων ἡμετέρας συμ-
 φωνον τῷ τὸ βαρύτερον διτόνον ὅτι τὸ
 ὀξύ ὁρμίζοντι τῷ πεισάρων ὀξύτερον τῷ εἰ-
 λημμένῳ φθόγγῳ Διὰ πέντε συμ-
 βέβηκε συμφωνεῖν τῷ βαρυτέρῳ ὡς
 ἡ ὑπεροχῆς ἕως τονιάδας πέντε, καὶ εἰς
 ἵσα διηρημένῃς. ὧν ἐκάτερον ἡμιτόνιον
 πέντε καὶ ὑπεροχὴ μὲν τῷ Διὰ πεισάρων
 ἐστὶν ὑπὲρ τὸ διτόνον· δηλονότι ὅτι πέντε
 ἡμιτόνιων συμβαίνει τὸ διὰ πεισάρων
 εἶναι. ὅτι οἱ εἰς ληφθέντες συστήμα-
 τες ἄκροι ἐκ συμφωνήσασιν ἀλλή-
 λω συμφωνίαν, ἢ τῷ Διὰ πέντε, ῥαδιον
 σπειρῶν. περὶ μὲν γὰρ, ὅτι τῷ Διὰ
 πεισάρων ἐκ συμφωνήσας, κατὰ νομήν.
 ἐπειδὴ περὶ πρὸς τῷ ληφθέντι ἐκ δὲ
 χῆς διὰ πεισάρων ὑπεροχὴ πρὸς κεῖ
 ἐφ' ἐκάτερα. ἐπειδὴ, ὅτι τῷ διὰ πει-
 σάρων ὅσα ἐνδέχεται συμφωνίαν, λε-
 κτέον. τὸ γὰρ ὅτι τῷ ὑπεροχῶν γινώ-
 μιδιον μέγαθον, ἔλαττον ἐστὶ διτόνον.
 ἔλαττον γὰρ ὑπερέχει τὸ διὰ πεισάρων,
 ἢ τόνῳ τῷ διτόνῳ. συγχαρῆται τῷ
 πέντε τὸ διὰ πεισάρων μεῖζον μὲν
 εἶναι δύο τόνων· ἔλαττον ᾗ τριῶν ὡς
 πᾶν τὸ πρὸς κεῖ μιδιον τῷ διὰ πεισά-
 ρων, ἔλαττον ἐστὶ τῷ διὰ πέντε. φανερόν
 ὅτι τὸ συγκέκμητον ἐκ ὧν ἐκ ἀνέη
 διὰ πεισάρων. εἰ ᾗ συμφωνήσας οἱ ἄκροι
 τῷ ληφθέντων φθόγγῳ, μεῖζον μὲν

semis. Si verò consonabunt dia
 pente, patet dia tessaron fore to-
 norum duorum semis. Quod enim
 sumtorum sonorum gravissimus
 dia tessaron consonantiâ modulate
 aptatus sit illi, qui gravius ditō-
 num in acutum finit; dia tessaron
 consonantiâ quoque aptatum, sum-
 torum sonorum acutissimum dia
 pente contigit consonare gravissi-
 mo. ut, cum excessus sit magni-
 tudine toni, & in æqualia divi-
 sus; quorum utrumque & hemi-
 tonium est, & ipsius dia tessaron
 excessus supra ditonum; perspi-
 cuum sit contingere, quinque he-
 mitoniorum esse dia tessaron. Por-
 ro adsumti systematis extremos a-
 liam consonantiâ non consona-
 tuos, quam dia pente, promptum
 est perspicere. Primum igitur, dia
 tessaron ipsos non consonare, est
 considerandum. quoniam excessus
 ad sumtam ab initio dia tessaron
 consonantiâ ex utraque parte est
 additus. Dein dia pason consona-
 re non posse, dicendum. Magni-
 tudo enim, quæ ex illis fit excessi-
 bus, minor est ditono. quod dia
 tessaron minore quàm toni spatio
 superet ditonum. Iam verò ab o-
 mnibus conceditur, esse dia tessa-
 ron, majus quidem tonis duobus,
 minus verò tribus. ut quicquid
 ipsi dia tessaron sit additum, minus
 existat ipso dia pente. Itaque cer-
 tum, illud quod ex iis constat, non
 esse dia pason. Si igitur sumtorum
 sonorum extremi consonant, ma-

H

jorem

jorem quidem consonantiam, quàm dia tessaron; minorem verò, quàm dia pason; necesse est, ipsos consonare dia pente. Hæc enim unica est magnitudo consona inter dia tessaron, & dia pason.

συμφωνίαν τ' διὰ πασάρων· ἐλάττω
ᾗ τ' διὰ παζῶν, ἀναγκαῖον αὐτῆς δια-
πέντε συμφωνεῖν. τῷ γάρ ἐστι μόνον
μέγεθος σύμφωνον μετὰ τοῦ τ' διὰ
πασάρων, καὶ τ' διὰ παζῶν.

ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΥ

ΑΡΜΟΝΙΚΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Τρίτην.

ARISTOXENI

HARMONICORVM

ELEMENTORVM

LIBER TERTIVS.

Væ deinceps sunt tetrachorda, aut conjuncta sunt, aut disjuncta. Vocetur autem Conjunctio quidem, cum inter duo tetrachorda, quæ deinceps canuntur, & secundum figuram sunt similia, sonus fuerit communis: Disjunctio verò, cum inter duo tetrachorda, quæ deinceps canuntur, & secundum figuram sunt similia, fuerit tonus. Necesse autem esse, alterutrum horum contingere iis, quæ deinceps sunt, tetrachordis, apertum est ex suppositis. Quatuor enim deinceps positorum sonorum, diatessaron consonantes, Conjunctionem facient: Quinque ve-

ἑξῆς τετραχόρδα ἢ σὺν-
ῆται, ἢ σὺν διέζευκται. κα-
λείσθω ᾗ συναφὴ μὲν, ὅταν
δύο τετραχόρδων ἐξῆς με-
λωδεμερῶν, ὁμοίων κτ' αἰῆμα, φθόγ-
γῃ ἢ ἀναμέσον κοινός. Διέζευξις
ᾗ, ὅταν δύο τετραχόρδων, ἐξῆς μελω-
δεμερῶν, ὁμοίων κτ' αἰῆμα, τόνῳ
ἢ ἀναμέσον. ὅπῃ δ' ἀναγκαῖον, ἔπερον
πίπρον συμβαίνειν πῶς ἐξῆς τετρα-
χόρδοις, φανερόν ἐκ τῶν ὑποκειμένων.
οἱ μὲν γάρ θ', τ' ἐξῆς διὰ πασάρων
συμφωνεῖν συναφῶς ποιήσασιν· οἱ δ'
εἰ διὰ

ἔστι δὲ πέντε διὰ ζεύξεσιν. πῶς δὲ ἔπρον
πόπρον τέτων ὑπάρχουσιν τοῖς φθόγ-
γοις, ὥς καὶ τοῖς ἐξῆς τετραχόρδοις
ἀναγκαῖον ἔπρον τῶν ἐρημιῶν ὑπάρ-
χουσιν.

Ἡ δὲ πρὸς ἡπάρσας τῶν ἀκρόγων πε-
ρὶ τῶν ἐξῆς. πρῶτον μὲν καθόλου τίπ-
τεστι τὸ ἐξῆς. ἔπειτα πόπρον καὶ ἕνα
ὅρον γίνεσθαι τρέπον, ἢ καὶ πλείους. τε-
τον δὲ ὡς ἀμφοτέρω παύτ' ἐστὶν ἐξῆς,
πᾶσι σωημιμῶνα, καὶ πᾶσι διεζυγμῶνα.
ποπρὸς δὲ πᾶσι τοῖς πέντε ἐλέγοντο
λόγοι. καθόλου παύτ' εἶναι συστήματα
συνεχῆ, ὧν οἱ ὅροι ἢ τοῖς ἐξῆς εἰσιν ἢ
ἐπαλλάττεσθαι. τῶν δὲ ἐξῆς δύο τρέποντες εἰσὶ.
καὶ ὁ μὲν, ὁξύπερ. ὁ δ' ἔπρον, καὶ
ὅν ὁξύπερ συστήματος βαρύπερ.
ὁρὸν ἐξῆς ἐστὶ τῶν βαρύπερ συ-
σῆματ' ὁξύπερ ὅρων. καὶ μὲν οὖν τὸν
ποπρὸν τῶν ὅρων τόπος τῶν κρι-
νωνεῖ πᾶσι τῶν ἐξῆς τετραχόρδων συ-
στήματα, καὶ ἀνέμοιαι ἐστὶν ἐξ ἀνάγ-
κης. κατὰ δὲ τὸν ἔπρον καχώρσας
ἀπ' ἀλλήλων. καὶ ὅμοια διώσασθαι γί-
νεσθαι πᾶσι εἰς τῶν τετραχόρδων. τῶ-
πο δὲ γίνεσθαι, πᾶσι ἀνὰ μέσον πεν-
τῶν. ἀλλὰ δὲ οὐ. ὥς δύο τετρα-
χορδα ὅμοια πᾶσι συμβαίνειν ἐξῆς
ἀλλήλων εἶναι, ὧν ἢ τοῖς πέντε ἀνὰ
μέσον ἐστὶν, ἢ οἱ ὅροι ἐπαλλάττεσθαι.
ὥς πᾶσι ἐξῆς τετραχορδα ὅμοια ὄντα,
ἢ σωημιμῶνα ἀναγκαῖον εἶναι, ἢ διε-
ζυγμῶνα. Φαίνεται δὲ δεῖν τῶν ἐξῆς
τετραχόρδων, ἢ τοῖς ἀπὸ μὲν μηδὲν εἶ-

τὸ, δια pente consonantes, Dis-
junctionem. Horum verò alter-
utrum inesse sonis, patet; ut & iis,
quæ deinceps sunt tetrachordis, al-
terum horum inesse debeat.

Iam verò aliquis ex auditoribus
de isto deinceps dubitavit. Primum
in genere quid sit istud deinceps.
Deinde, utrum uno tantum fiat
modo, an pluribus. Tertiò, an
æque utraque hæc sint deinceps,
conjuncta scilicet & disjuncta. Ad
hæc ejusmodi quædam rationes
sunt allatæ. In genere illa esse sy-
stemata continua, quorum termi-
ni aut deinceps sint, aut alternent.
Porro duo sunt ipsius deinceps
modi, quorum unus est, * acu-
tior: alter verò, secundum quem
acutioris systematis gravior termi-
nus deinceps est gravioris sys-
tematis acutiori termino. Itaque se-
cundum primum modum, & loci
alicujus communionem habent
deinceps positorem tetrachordo-
rum systemata, & necessariò sunt
æqualia. Secundum alterum invi-
cem sunt separata, possuntque si-
miles fieri tetrachordorum species,
si nimirum tonus in medio ponat-
ur. nunquam verò aliter. Ut con-
tingat duo hujusmodi tetrachorda
similia proximè se invicem conse-
qui, quibus aut tonus loco medio
est, aut termini alternant. ut dein-
ceps tetrachorda, similia, aut con-
juncta necessariò sint, aut disjun-
cta. Dicimus autem, oportere in-
ter deinceps tetrachorda aut sim-
pliciter

θετον. δι' ὅπερ φασὶν, ὅτι ἐν ταῖς
μεγέθεσι τῶν Διαστημάτων εἶναι τὸ
ἀσυνθέτον, ἀλλ' ἐν ταῖς περιέχεσι
φθόγγοις.

Εἰ γὰρ τὰ γῆρῶν διαφοραῖς τὰς Δια-
πασάρων μέρη μόνον κινεῖται. τὸ δὲ
ἴδιον τὸ Διαζέξεως ἀκίνητόν ἐστι. πᾶν
μὲν γὰρ διήρητο τὸ ἡρμοσμένον εἰς συ-
ναφῶν πρὸς τὴν Διαζέξιν. ὁ συνέστηκεν
ἐκ πλειόνων ἢ ἐνὸς περὶ χόρδου. ἀλλ'
ἢ μὲν συναφῇ, ἐκ πασάων μερῶν μό-
νων ἀσυνθέτων σύγκειται. ὥς ἐξ ἀνά-
γκης ἔνθα πᾶν τὸ Διαπασάων
μόνον μέρος κινήσεται. ἢ γὰρ Διαζέξις,
ἴδιον ἔχει ὡς πᾶν τὸ τόνον. ἐὰν γὰρ
δειχθῇ τὸ ἴδιον τὸ Διαζέξεως μὴ κί-
νῆσθαι ἐν τῇ γῆρῶν Διαφοραῖς, δη-
λον ὅτι λείπει ἐν αὐτοῖς ταῖς Διαπασ-
σάων μέρεσι τὴν κίνησιν εἶναι. ἐστὶ δὲ ὁ
μὲν βαρύπερος τὸ τόνων περιεχόντων
ὁξύπερος τὸ περὶ χόρδον περιεχόν-
των τὸ βαρύπερον, τὸ ἐν τῇ Διαζέξει
κλειμμένων. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἀκί-
νητον ἐν τῇ γῆρῶν Διαφοραῖς. ὁ δὲ
ὁξύπερος τὸ τόνον περιεχόντων, βαρύ-
περος τὸ περὶ χόρδον περιεχόντων τὸ
ὁξύπερον, τὸ ἐν τῇ Διαζέξει κλειμμένων.
ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ἀκίνητον ἐν τῇ
γῆρῶν Διαφοραῖς. ὥς ἐπειδὴ φανε-
ρὸν, ὅτι οἱ τὸ τόνον περιεχόντες ἀκίνητοί
εἰσιν ἐν τῇ γῆρῶν Διαφοραῖς, δηλον
ὅτι λείπει ἂν, αὐτὰ τὰ Διαπασά-
ρων μέρη μόνον κινεῖσθαι ἐν τῇ εἰρημέ-
ναις Διαφοραῖς.

cum verò mese & parypate, com-
positum. Quare non in intervallo-
rum magnitudinibus incomposi-
tum esse adserimus, sed in conti-
nentibus sonis.

Porro in generum differentiis
ipsius diatessaron tantum partes
moventur. proprium autem disjun-
ctionis est immobile. Omne enim
modulatè aptatum in conjunctio-
nem est divisum & disjunctionem:
quæ ex plus uno tetrachordo con-
stat. at conjunctio ex quatuor so-
lùm partibus incompositis constat,
ut necessariò in hac quidem ipsius
diatessaron tantum partes sint fu-
turæ mobiles: Disjunctio autem
proprium præterea habet tonum.
Quod si igitur monstretur, disjun-
ctionis esse proprium non moveri
in generum differentiis, patet inde
relinqui, in ipsis diatessaron partibus
esse motum. Est autem gravior qui-
dem illorum, qui tonum continent,
acutior illis, qui tetrachordum con-
tinent gravius, ex illis quæ in dis-
junctione sunt sita: pariter hic quo-
que immobilis erat in generum dif-
ferentiis: acutior verò illorum, qui
tonum continent, gravior illis, qui
tetrachordum continent acutius, ex
iis, quæ in disjunctione sunt sita.
pariter hic quoque erat immobilis
in generum differentiis. Quare cum
sit apertum, illos, qui tonum conti-
nent, esse immobiles in generum
differentiis; patet inde relinqui,
ipsas tantum diatessaron partes in
dictis differentiis moveri.

In unoquoque autem genere tot sunt incompōsita plurima, quot in dia pente. Omne enim genus aut in conjunctione modulatur, aut in disjunctione, ut antea est dictum. Monstrata autem est conjunctio quidem ex solis dia tessaron partibus esse composita: Disjunctio verò antea ponere intervallum proprium. quod est tonus. Iam verò adposito ad ipsius dia tessaron partes tono, dia pente completur. Ut sit manifestum, cum nullum genus, in uno colore sumtum, ex pluribus incompōsitis componi possit, quàm quæ in dia pente existunt, patere quoque, in quolibet genere tot fore plurima incompōsita, quot in dia pente.

Turbare autem solet quosdam & in hac quæstione illud, quo modo plurima adponatur. & quare non simpliciter monstratur, ex tot incompōsitis generum quodque constare, quot sunt in dia pente. Ad quos hæc dicuntur. Ex paucioribus interdum incompōsitis generum quodque constare, quàm sint in dia pente; ex pluribus nunquam. Atque hanc ob causam hoc ipsum primum demonstratur; Fieri non posse, ut ex pluribus incompōsitis componatur generum unumquodque, quàm sint in dia pente: at verò ex paucioribus etiam interdum eorum quodque compositum iri, in sequentibus monstrabitur.

Spissum spisso adpositum non ca-

Εἰν' ἐκάστῳ ᾧ γῆμ' παυῶται ἐστὶν ἀσυν-
γῆτα παλῆσαι, ὅσαι ἐν τῷ Διὰ πέντε.
πάν μὲρ γὰρ γῆμ', ἥτοι ἐν συναφῇ
μελωδεΐται, ἢ ἐν Διὰζεύξει, καθάπερ
ἐμπροσθεν εἰρηται. δέδεικται δ' ἡ μὲρ
συναφῇ ἐκ τῆς Διὰ πέντε πασάρων μερῶν
μόνη συγκεκμημένη. ἢ ᾧ Διὰζεύξει ἐμ-
προσθεν τεθεῖσσι τὸ ἴδιον Διόξημα.
τῆτο δ' ἐστὶν ὁ τόνος. προσεγγένισται ᾧ
τῶ τόνου πρὸς τὴν Διὰ πέντε πασάρων μέρη
τὸ διὰ πέντε συμπληρεῖται. ὥς εἶναι
φανερὸν, ὅτι ἐπειδὴ περὶ εἰδὲν τῶ γῆμ'
ἐνδέχεται, καὶ μίαν χρῶσιν λαμβανόμε-
νον, ἐκ παλαιόνων ἀσυνγῆτων συντε-
θῆναι, τῶ ἐν τῷ διὰ πέντε ὄντων, δηλον
ὅτι ἐν ἐκάστῳ γῆμ' τοσούτοις ἔσται τὰ
παλῆσαι ἀσυνγῆτα, ὅσαι ἐν τῷ διὰ πέντε.

Ταράττειν δ' εἴωθεν ἐνέως καὶ ἐν τῷ
τῷ πρὸς ἐλήματι, πῶς τὰ παλῆσαι
προσέθηται. καὶ διὰ τὴν ἐκ ἀπλῶς δει-
κνύει, ὅτι ἐκ τοσούτων ἀσυνγῆτων ἐκά-
στον τῶ γῆμ' συνέστηκεν, ὅσαι ἐστὶν ἐν τῷ
διὰ πέντε. πρὸς ἐς ταύτην λέγει. ὅτι
ἐξ ἐλαττόνων ἀσυνγῆτων ἔσται ποτε ἐκά-
στον τῶ γῆμ' συνεστηκὸς, ὅσαι ἐστὶν ἐν τῷ
διὰ πέντε. ἐκ παλαιόνων ᾧ, εἰδὲ πέντε. διὰ
ταύτην ᾧ τῶ αἰτίαν τῆτο αὐτὸ πρῶτον
δοποδείκνυται, ὅτι ἐκ ἐνδέχεται ἐκ
παλαιόνων ἀσυνγῆτων συντεθῆναι τῶ γε-
νῶν ἐκάστον, ἢ ὅσαι ἐν τῷ διὰ πέντε συγ-
χάνει ὄντα. ὅτι ᾧ καὶ ἐξ ἐλαττόνων ποτε
συντεθήσεται ἐκάστον αὐτῶν, ἐν τοῖς
ἐπειτα δεχθήσεται.

Πυκνὸν ᾧ πρὸς πυκνῷ καὶ μελωδεΐ-
ται,

ται, ἔπε ὅλον, ἔπε μέρ[Ⓢ] αὐτῶ. συμ-
 ῥήσεται γὰρ, μήτε ὄν[Ⓢ] πέντε πέντε
 Διὰ πέντε πέντε συμφωνεῖν. μήτε ὄν[Ⓢ]
 πέντε τῷ Διὰ πέντε. οἱ δ' ἔτι καὶ μὲν
 τῷ φθόγγων ἐκμελεῖς ἦσαν. τῷ δὲ τὸ
 διτόνον περιέχοντων ὁ μὲν βαρύτατος,
 ὁξύτατος ἐστὶ πυκνῷ. ὁ δὲ ὁξύτερ[Ⓢ],
 βαρύτερ[Ⓢ]. ἀναγκαῖον γὰρ, ἐν τῇ
 συναφῇ τῷ πυκνῶν Διὰ πέντε πέντε συμ-
 φωνεῖν, ἀνὰ μέσον αὐτῶν καὶ τὸ
 διτόνον. ὡσαύτως ἢ καὶ ἐν τῇ συναφῇ τῷ
 διτόνων Διὰ πέντε πέντε συμφωνεῖν,
 ἀναγκαῖον ἐκ μέσῳ καὶ τὸ πυκνόν.
 τέτων δι' ἕως ἐχόντων, ἀναγκαῖον
 ἐναλλαχῶς τὸ, τε πυκνὸν καὶ τὸ διτόνον
 καὶ τὸ. ὥς δὲ ὅλον, ὅτι ὁ μὲν βαρύ-
 τ[Ⓢ] τῷ περιέχοντων τὸ διτόνον, ὁξύ-
 τ[Ⓢ] ἔσται ἔτι τὸ βαρὺ καὶ μὲν
 πυκνῷ. ὁ δ' ὁξύτερ[Ⓢ], ἔτι τὸ ὁξύ
 καὶ μὲν πυκνῷ βαρύτερ[Ⓢ]. οἱ ἢ τὸ
 νον περιέχοντες, ἀμφοτέροι ἐστὶ πυκνῷ
 βαρύτεροι. ἤντιν γὰρ ὁ τόν[Ⓢ] ἐν τῇ
 Διὰ ὁξύ μὲν πέντε πέντε πέντε
 δων, ὡς οἱ περιέχοντες βαρύτεροι ἐστὶ
 πυκνῷ. ὑπὸ τέτων ἢ ὁ τόνος περι-
 ἐχ[Ⓢ]. ὁ μὲν γὰρ βαρύτερ[Ⓢ] τῷ τόνων
 περιέχοντων, ὁξύτερος ἐστὶ τὸ βαρύ-
 τ[Ⓢ] τῷ πέντε πέντε περιέχοντων. ὁ δ'
 ὁξύτερ[Ⓢ] τῷ τόνον περιέχοντων, βα-
 ρύτερος ἐστὶ τῶν τὸ ὁξύτερον τῷ πέντε
 πέντε περιέχοντων. ὥς εἶναι δὲ ὅλον,
 ὅτι οἱ τὸ τόνον περιέχοντες, βαρύτεροι
 ἔσονται πυκνῷ.

Δύο ἢ διτόνα ἐξῆς καὶ τριῶν. πέντε

nitur, nec totum, nec pars ipsius.
 Accidit enim, nec quartus sonos
 dia tessaron consonare; nec quin-
 tos, dia pente. Iam verò ita positi
 soni erant inconcinni. Porro dito-
 num continentium gravissimus qui-
 dem spissi est acutissimus: ut con-
 trà acutissimus est gravissimus. Ne-
 cesse enim, spissis in conjunctione
 dia tessaron consonantibus, inter
 ipsa situm esse ditonum: Sic quo-
 que in conjunctione ditonis dia
 tessaron consonantibus, necesse est
 in medio situm esse spissum. His
 ita se habentibus, necesse alterna-
 tim & spissum & ditonum esse si-
 tum. Vt pateat, gravissimum eor-
 um, qui ditonum continent, acu-
 tissimum fore spissi in grave siti:
 acutissimum contrà, spissi in acu-
 tum siti gravissimum. Cæterum qui
 tonum continent, ambo ipsius
 spissi sunt gravissimi. Quippe to-
 nus ponitur in disjunctione, inter
 talia tetrachorda, quorum conti-
 nentes spissi sunt gravissimi. At ab
 iisdem tonus quoque continetur.
 Gravissimus enim eorum, qui to-
 num continent, acutior est iis, qui
 tetrachordum continent gravissi-
 mum: ut contrà, acutior tonum
 continentium, gravior iis est, qui
 acutius tetrachordum continent.
 Vt sit manifestum, illos qui to-
 num continent, fore spissi gravis-
 simos.

•
 Duo ditona deinceps non po-
 nentur. Ponantur enim. Ergo
 acu-

acutiori quidem ditono proximum erit spissum in grave. acutissimus enim erat spissi, qui in grave finiebat ditonum : at graviori ditono proximum erit spissum in acutum. gravissimus enim erat spissi, qui in acutum finiebat ditonum. Hoc cum accidit, duo spissa deinceps ponentur. Quod cum sit inconcinnum, inconcinnum quoque erit duo ditona deinceps collocari.

In Harmonia autem, & Chromate, duo toni deinceps non ponentur. Ponantur enim, primum in acutum. Necessè ergo, si quidem concinnus est, qui adpositum tonum finit sonus in acutum, aut quartò consonet deinceps positorum, dia tessaron; aut quintò, dia pente. Cum nullum horum ipsi accidat, necessariò est inconcinnum. Evidens autem non fore ut contingat. Cum enim lichanus est enarmonia, quatuor tonos ab adsumto sono distabit, quartus existens. Chromatica autem; sive mollis Chromatis, sive sesquialteri; majore distabit intervallo quàm dia pente. Tonizi verò facta, adsumto sono diapente consonabit. At non oportebat: sed aut quartò dia tessaron consonare; aut quintò, dia pente. Horum autem nullum accidit. Ut pateat, sonum, qui adsumtum tonum finit in acutum, fore inconcinnum: In gravitatem verò qui ponitur tonus secundus, faciet genus Diatonum.

ὁ τῷ γάρ. ἀκρολῆσθαι δὴ τῷ μὲν ὀξύ-
τερῳ διτόνῳ πυκνὸν ὅππῃ τὸ βαρὺ ὀξύ-
τατ' ὅ γάρ μὲν πυκνὸν ὁ ὅππῃ τὸ βαρὺ
ὀρίζων τὸ δίτονον. τῷ ᾧ βαρυτέρῳ δι-
τόνῳ ὅππῃ τὸ ὀξύ ἀκρολῆσθαι πυκνόν.
βαρὺτατ' ὅ γάρ μὲν πυκνὸν, ὁ ὅππῃ τὸ
ὀξύ διορίζων τὸ δίτονον. τέτταρ' ᾧ συμ-
βαίνοντι, δύο πυκνά ἐξῆς πηγήσιν).
τέτταρ' ὁ κύμελ' ὅστις, κύμελ' ἐστὶν
καὶ τὰ δύο δίτονα ἐξῆς πηγῶν.

Ἐν ἀρμονίᾳ ᾧ καὶ χρωματικῇ, δύο το-
νιαῖα ἐξῆς καὶ πηγήσιν). πηγεῖσιν γάρ ὅππῃ
τὸ ὀξύ πρῶτον. ἀναγκαῖον δὴ, εἰπερ
ἐστὶν ἐμμελὲς ὁ τ' ἀπὸ πηγῶν τόνον
ὀρίζων φθόγγος ὅππῃ τὸ ὀξύ συμ-
φωνεῖν, ἥτοι τῷ πτερίῳ τ' ἐξῆς διὰ
πασάρων, ἢ τῷ πέμπτῳ, διὰ πέντε.
μηδ' ἐπεὶ τέττων αὐτῶν συμβαίνοντος,
ἀναγκαῖον κύμελ' εἶναι. ὅτι δ' καὶ συμ-
βῇσιν), φανερόν. ἐναρμόνι' ὅ μὲν γάρ
ἔσται ἡ λιχανός, πασάρας τόνος ἀπὸ
τ' ἀπὸ σληφθῆναι ἀφέξει φθόγγος.
πέπερ' ὅ μὲν. χρωματικῇ ᾧ, εἰπερ μα-
λακῇ χρωματικῇ, εἰδ' ἡμιολίς, μετ-
ζὼν ἀφέξει διάστημα τ' διὰ πέντε. το-
νιαῖα ᾧ γχομῶν, διὰ πέντε συμφω-
νήσιν τῷ ἀπὸ σληφθῆναι φθόγγος. ὅτι
ἔσται δὲ γὰρ ἀλλ' ἥτοι τ' δ', διὰ πέντε
ρων συμφωνεῖν ἢ τ' πέμπτῳ διὰ πέν-
τε. τέττων ᾧ ἑδῆτερον γίνεσθαι). ὥστε φα-
νερόν, ὅτι κύμελ' ἐστὶν ὁ τ' ἀπὸ σλη-
φθῆναι τόνον ὀρίζων φθόγγος ὅππῃ τὸ
ὀξύ. ὅππῃ τὸ βαρὺ πηγεῖσιν τὸ το-
νιαῖον δῶτερον, διὰ τόνον ποιήσθαι τὸ
χρῶν).

ἡμιτονῶν. ὥς τε δῆλον, ὅτι ἐν ἀρμονίᾳ ἔχρωμα ἂν τεθῇ διὰ δύο τονιαῖα ἐξ ἧς. ἐν διατόνῳ ἢ τρία τονιαῖα ἐξ ἧς τεθησεται. πλείω δὲ ἔ. ὁ γὰρ τὸ πέμπτον τονιαῖον ἐρίζων φθόγγος ἔτε τῷ τετάρτῳ διατεσσάρων, ἔτε τῷ πέμπτῳ διαπέντε συμφωνήσῃ.

Εἰν τῷ αὐτῷ δὲ ἡμιτόνῳ δύο ἡμιτονιαῖα ἐξ ἧς ἂν τεθῇσαι. πηθεῖται γὰρ πρῶτον ὅτι τὸ βαρὺ ἔσται ἀρχονίῳ ἡμιτονίῳ τὸ προστεθὲν ἡμιτόνιον. συμβαίνει δὲ τὸ ἐρίζοντα φθόγγον τὸ προστεθὲν ἡμιτόνιον, μήτε τῷ τετάρτῳ διατεσσάρων συμφωνεῖν, μήτε τῷ πέμπτῳ διαπέντε. ἔτω μὲν ἐν ἐκμαλῆς ἔσται ἡμιτονιαῖα ἡ ἦσις. εἰάν ἢ ὅτι τὸ ὅξυ τεθῇ ἔσται ἀρχονίῳ, χρωμα ἔσται. ὥς τε δῆλον, ὅτι ἐν διατόνῳ δύο ἡμιτονιαῖα ἂν τεθῇσαι ἐξ ἧς. πῶς μὲν ἐν τῷ ἀπωθέτων διῶν ἴσα ἐξ ἧς πηθεῖται, καὶ πῶς τὸ δριδμονίῳ πῶς τὸ κανονίον πέποιθεν ἀπλῶς ἂν διωάμεθα πηθεῖται ἴσα ὄντα ἐξ ἧς δεδεικται. περὶ τὸ ἀνίζων νῦν λεκτέον.

Πυκνὸν μὲν ἐν πρὸς διτόνῳ, καὶ ὅτι τὸ βαρὺ, καὶ ὅτι τὸ ὅξυ πηθεῖται. δεδεικται γὰρ ἐν τῇ σφαρῇ ἐναλλαξὶ πηθεῖται πάντα τὰ διαστήματα. ὥς τε δῆλον ἐκάτερον ἐκάπερ, καὶ ὅτι τὸ βαρὺ, καὶ ὅτι τὸ ὅξυ τεθῇσαι.

Τόνῳ δὲ πρὸς τῷ διτόνῳ ὅτι τὸ ὅξυ μόνον πηθεῖται. πηθεῖται γὰρ ὅτι τὸ βαρὺ. συμβαίνει δὲ πῶς πῶς ὅτι τὸ πῶς αὐτῷ πῶς, ὅξυτε-

Vt certum sit, in Harmonia & Chromate duos tonos deinceps non iri positum. Cæterum in Diatono tres toni deinceps ponentur. plures nunquam. Qui enim quartum finit tonum sonus, nec quarto dia tessaron; nec quinto, dia pente consonabit.

In hoc ipso autem genere duo hemitonia deinceps non ponentur. Ponatur enim, primum in gravitatem existentis hemitonii adpositum hemitonium. Contingit ergo, sonum, qui adpositum hemitonium finit, nec quarto dia tessaron consonare; nec quinto, dia pente. Sic ergo inconcinna erit hemitonii positio. Sin in acutum ponatur existentis, Chroma erit. Vt apertum sit, in Diatono duo hemitonia non positum iri deinceps. Qualia igitur ex incompolit, æqualia, deinceps poni possint, & quot numero: qualia item contrario modo se habeant, ut omnino, æqualia existentia, deinceps poni nequeant, est ostensum. De inæqualibus nunc dicendum.

Spissum igitur ditono, & in gravitatem, & in acumen, adponitur. Ostensum enim est, in conjunctione alternatim poni ista intervalla. Vt pateat, alterum alteri & in grave adpositum iri, & in acutum.

Porro tonus ditono in acumen tantum adponitur. Ponatur enim in grave. Continget itaque in eandem tensionem cadere & acutissimum

mum spissi, & gravissimum. Quoniam enim ditonum in grave finiebat, spissi erat acutissimus: qui verò tonum in acutum, gravissimus. His verò cadentibus in unam tensionem, necesse est, duo poni spissa. Hoc cum sit inconcinnum, necesse & tonum in grave ditoni esse inconcinnum.

Caterum tonus spisso in grave tantum adponitur, Ponatur enim in contrarium. Continget certe idem rursus impossibile. In eandem enim tensionem & acutissimus spissi cadet, & gravissimus. ut duo spissa deinceps ponantur. Hoc cum sit inconcinnum, necesse & hujus positionem, quæ in acumen spissi fit, esse inconcinnam.

In Diatono, toni in utramque partem, hemitonium non canitur. Accidit enim, nec quartos deinceps positorum, dia tessaron consonare; nec quintos dia pente. Duorum verò tonorum aut trium hemitonium in utramque partem canitur. Consonabunt enim aut quarti dia tessaron; aut quinti, dia pente.

Ab hemitonio in acutum duæ sunt viæ: in grave item duæ. A ditono verò, duæ quidem in acutum; una verò in grave. Ostensum enim, in acutum quidem poni spissum, & tonum. plures verò his non erunt viæ à dicto intervallo in acutum: at verò in grave, tantum spissum. Ex incompressis enim tantum relinquitur ditonum.

τόν τε πυκνὴ καὶ βαρύτερον. ὁ μὲν γὰρ τὸ δίτονον ὅτι τὸ βαρὺ ἐρμίζων, ὁξύνει τὸ πυκνὸν. ὁ δὲ τὸ τόνον ὅτι τὸ ὁξὺν, βαρύνει. τῶν δὲ πηλόντων ὅτι τὸ αὐτὴν πᾶσιν, ἀναγκαῖον δύο πυκνὰ πηθεῖν. τὰς δὲ ἑκμελῆς ὀνομάζουσιν, ἀναγκαῖον ἑκάστην ὅτι τὸ βαρὺ διπλοῦν ἑκμελῆ εἶναι.

Τόνον δὲ πρὸς πυκνῷ ὅτι τὸ βαρὺ μόνον πηθεῖ. πηθεῖτω γὰρ ὅτι τὸ ἐναντίον. συμμέσῃ δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν ἀδύνατον. ὅτι γὰρ τὸ αὐτὴν πᾶσιν ὁξύνεται π. πυκνὴ π. πηθεῖται καὶ βαρύνεται. ὥς δύο πυκνὰ πηθεῖται ἐξ ἑκ. τὰς δὲ ὀνομάζουσιν ἑκμελῆς, ἀναγκαῖον καὶ τὴν τὰς θέσιν, τὴν ὅτι τὸ ὁξὺν ἑκμελῆ εἶναι.

Ἐν διατόνῳ δὲ τόνῳ ἐφ' ἑκάτερα ἡμιτόνιον ἐκμελῆται. ἐμπεσῇ γὰρ μήτε τὰς τετραγέτας τὴν ἐξ ἑκ, διατεσσάρων συμφωνεῖν. μήτε τὰς πέμπτες, διαπέντε. δύο δὲ τόνων ἢ τριῶν ἡμιτόνιον ἐφ' ἑκάτερα μελωδεῖται. συμφωνήσῃ γὰρ ἢ οἱ τετραγέτοι διατεσσάρων. ἢ οἱ πέμπτοι διαπέντε.

Ἀπὸ ἡμιτονίας μὲν ὅτι τὸ ὁξὺν. δύο δὲ οἱ καὶ ὅτι τὸ βαρὺν δύο. ἀπὸ δὲ τὰς διτόνας, δύο μὲν ὅτι τὸ ὁξὺν μία δὲ, ὅτι τὸ βαρὺν. δεδεικται γὰρ ὅτι μὲν τὸ ὁξὺν πυκνὸν τετραμῆρον καὶ τόνον. πλείους δὲ τῶν ἐκ ἐσθλα ὁδοὶ ἀπὸ εἰρημίας διαστήματα ὅτι τὸ ὁξὺν. ὅτι δὲ τὸ βαρὺν, πυκνὸν μόνον. λείπει μὲν γὰρ τὴν ἀσυνθέτων τὸ δίτονον μόνον.

δύο

δύο ἢ διτόνα ἐξῆς ἐκείῃ πῆγῃ. ὥστε
 δῆλον, ὅτι δύο μόναι ὁδοὶ ἐσονται ἀπὸ
 τῆς διτόνης. ὅτι τὸ ὀξύ. ὅτι ἢ τὸ βαρὺ,
 μία. δέδεικται γάρ, ὅτι ἔτι διτόνον
 πρὸς διτόνω πηγήσεται. ἔτι τὸν ὅτι
 τὸ βαρὺ διτόνης. ὥστε λείπει τὸ πυκνόν.
 ὅσον ἢ, ὅτι ἀπὸ διτόνης ὅτι μὴ τὸ ὀξύ
 δύο ὁδοί. ἢ μὴ, ὅτι τὸ τόνον. ἢ ἢ, ὅτι
 τὸ πυκνόν. ὅτι ἢ τὸ βαρὺ, μία. ἢ ὅτι
 τὸ πυκνόν.

Ἀπὸ πυκνῆς ἢ, ἐναντίας. ὅτι μὴ τὸ
 βαρὺ, δύο ὁδοί. ὅτι ἢ τὸ ὀξύ, μία. δέ-
 δεικται γάρ ἀπὸ πυκνῆς ὅτι τὸ βαρὺ δι-
 τόνον περικυκλῶν καὶ τὸν ὅτι. τρίτη ἢ ἐκ
 ἑσῶ ὁδός. λείπει μὴ γάρ τὴν ἀσυνέ-
 των τὸ πυκνόν. δύο ἢ πυκνά ἐξῆς ἐπὶ
 πῆγῃ. ὥστε δῆλον, ὅτι μόναι ὁδοὶ δύο
 ἐσονται ἀπὸ πυκνῆς ὅτι τὸ βαρὺ. ὅτι
 ἢ τὸ ὀξύ, μία, ὅτι τὸ διτόνον. ἔτι γάρ
 πυκνόν πρὸς πυκνῶ πῆγῃ, ἔτι τὸν ὅτι
 ὅτι τὸ ὀξύ πυκνῆς. ὥστε λείπει τὸ δι-
 τόνον. Φανερόν ἢ, ὅτι ἀπὸ πυκνῆς ὅτι
 μὴ τὸ βαρὺ, δύο ὁδοί. ἢ ἢ ὅτι τόνον,
 καὶ ἢ ὅτι τὸ διτόνον. ὅτι ἢ τὸ ὀξύ, μία,
 ὅτι τὸ διτόνον.

Ἀπὸ ἢ τόνος μία ἐφ' ἑκάτερας ὁδός.
 ὅτι μὴ τὸ βαρὺ, ὅτι τὸ διτόνον. ὅτι
 ἢ τὸ ὀξύ, ὅτι τὸ πυκνόν. ὅτι μὴ τὸ
 βαρὺ, δέδεικται ὅτι καὶ τὸν ὅτι πῆγῃ,
 ἔτι πυκνόν. ὥστε λείπει τὸ διτόνον. ἐπὶ
 ἢ τὸ ὀξύ δέδεικται, ὅτι ἔτι τὸν ὅτι, ἔτι
 διτόνον. ὥστε λείπει τὸ πυκνόν. Φανε-
 ρόν ἢ, ὅτι ἀπὸ τόνος μία ἐφ' ἑκάτερας
 ὁδός. ἐπὶ μὴ τὸ βαρὺ, ἐπὶ τὸ διτόνον.

At duo ditona deinceps nunquam
 ponuntur. Quare evidens, duas
 tantum fore vias à ditono in acu-
 tum : in grave verò, unam. Mon-
 stratum enim, nec ditonum adpo-
 situm iri ditono ; nec tonum in
 grave ditoni. Relinquitur ergo spif-
 sum. Invenimus autem à ditono
 in acutum quidem duas esse vias :
 alteram ad tonum ; alteram ad spif-
 sum : in grave verò unam, scilicet
 ad spissum.

A spisso contrà, in grave duæ
 sunt viæ ; in acutum una. Osten-
 sum enim, à spisso in grave dito-
 num poni & tonum. Tertia nulla
 erit via. Relinquitur enim ex in-
 compositis spissum. At duo spissa
 deinceps non ponuntur. Quare pa-
 tet, duas tantum fore vias à spisso
 in grave : in acutum verò unam,
 ad ditonum. Neque enim spissum
 spisso adponitur, neque tonus in
 acutum spissi. Linquitur ergo di-
 tonum. Atque ita manifestum, à
 spisso in grave duas esse vias ; tum
 ad tonum, tum ad ditonum : in a-
 cutum unam, ad ditonum.

A tono una est in utramque par-
 tem via : in grave, ad ditonum ;
 in acutum, ad spissum. Et quidem
 in grave, monstratum est, nec to-
 num poni, nec spissum. quare re-
 linquitur, ditonum : In acutum
 verò monstratum est, nec tonum
 poni nec ditonum. relinquitur er-
 go, spissum. Atque ita patet, à
 tono unam in utramque partem
 esse viam : In grave ad ditonum ;

in acutum , ad spissum . Eodem modo se res habebit in Chromatis, nisi quod & mesēs & lichani intervallum pro ditono adsumatur, quod fit in colore quolibet; & magnitudo spissi. Similiter erit & in Diatonis. Etenim à communi generibus tono una erit in utramque partem via. In grave quidem, ad mesēs & lichani intervallum, quodcunque etiam fuerit , in quoque Diatonorum colore : in acutum verò, ad paramesēs & trites.

Iam verò & hæc quæstio erroris ansam quibusdam dedit. Mirantur enim, quomodo non potius contrarium accidat. Quippe infinitæ quædam ipsis esse viæ videntur in utramque toni partem. quoniam mesēs & lichani intervalli infinitæ magnitudines esse videntur: eodemque modo spissi. Ad hæc primum hoc est dictum. Non magis in hac quæstione aliquem hoc esse visurum, quam in prioribus. Patet enim, fore ut contingat à spisso viarum alteram infinitas capere magnitudines. alteram itidem à ditono. Vt, licet ejusmodi intervallum, quale est mesēs & lichani, infinitas capiat magnitudines; rursus hujusmodi, quale spissum, eandem affectionem habeat, quam intervallum ante dictum; nihilo tamen minus à spisso duæ viæ sint in grave; & à ditono in acutum. A tono item una est via in utram-

ἐπὶ ᾧ τὸ ὀξύ, ἐπὶ τὸ πυκνόν. ὁμοίως δὲ ἐξ ἑ καὶ ἐπὶ τῶν χρωμάτων, πολλὸ τό, πὶ μέσης καὶ λιχανῶν διαστήματα μετὰ λαμβάνειν ἀντὶ διτόνου, τὸ γινόμενον καὶ ἐκάστην χροάν, καὶ τὸ ἕ πυκνῶν μέγαθον. ὁμοίως δ' ἐξ ἑ καὶ ἐπὶ τῶν διατόνων. διὸ γὰρ ἕ κοινῶς τόνος τῶν ἡμῶν μία ἔσται ἐφ' ἐκάτερας ὁδούς. ἐπὶ μὲν τὸ βαρὺ, ἐπὶ μέσης καὶ λιχανῶν διαστήματα, ὅ, πὶ ἂν ποιεῖ τυγχάνη ὄν, καὶ ἐκάστην χροάν τῶν διατόνων. ἐπὶ ᾧ τὸ ὀξύ, ἐπὶ τὸ πρὸς μέσης καὶ τριτῆς.

Ἦδη δὲ πῶς καὶ τῶν τῶν μετὰ λαμβάνειν. παρέχει πολλὰν. γαυμάζουσι γὰρ, πῶς ἔχῃ τὸν αὐτὸν συμβαίνει. ἀπειροὶ γὰρ πινεὶ αὐτοῖς φαίνονται εἶναι ὁδοὶ ἐφ' ἐκάτερας ἕ τόνος. ἐπειδὴ περὶ τῆς μέσης καὶ λιχανῶν διαστήματα, ἀπειρα μεγέθη φαίνονται εἶναι ἕ πυκνῶν. ὡσαύτως. πρὸς δὲ πᾶσι πρῶτον μὲν τῶν ἐλέγχῃ. ὅτι εἰδὲν μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἕ μετὰ λαμβάνειν ἐπὶ βλείψειν ἂν τις τῶν, ἢ ἐπὶ τῶν πρῶτων. δῆλον γὰρ, ὅτι καὶ τῶν διὰ τῶν πυκνῶν πᾶσι ἐπὶ τῶν ὁδῶν ἀπειρα μεγέθη συμβαίνει. καὶ τῶν διὰ τῶν διτόνων δὲ ὡσαύτως. ὡς τό, πὶ γὰρ ποιεῖν διαστήματα, οἷον τὸ μέσης καὶ λιχανῶν ἀπειρα λαμβάνειν μεγέθη. τό, πὶ ποιεῖν, οἷον τὸ πυκνόν, αὐτὸ πᾶσι πᾶσι τῶν ἕ ἕμπερ ὅθεν εἰρημῶς διαστήματα. ἀλλ' ὅμως εἰδὲν ἤτιον, διὸ ἢ ἕ πυκνῶν δύο γίνονται ὁδοὶ ἐπὶ τὸ βαρὺ. καὶ διὰ τῶν

διτόνων, ἐπὶ τὸ ὀξύ. ὡσαύτως ἢ καὶ διὰ τῶν τόνος μία γίνεται ἐφ' ἐκάτερας ὁδούς. καὶ.

καθ' ἐκάστην γὰρ χρόαν ἐφ' ἐκάστῃ
 γῆρας ληπτέον ἐπὶ τῆς οὔρας. Αἱ γὰρ
 ἐκάστῃ τ' ἐν τῇ μεσηκῇ, καθὼς πεπερα-
 σται, καὶ τῷ τῆς πέναι τε καὶ πάσειν εἰς
 τὰς ὁπλισίμας. εἰ δ' ἀπειρόν ἐστιν,
 ἐὰν καὶ μὲν ἔν τῃ μεγάλῃ τ' ἀφασμα-
 τῶν, καὶ τὰς τ' φθόγγων πάσεις ἀπει-
 ρά πως φαίνεται εἶναι τὰ πρὸς μέλος.
 καὶ δὲ τὰς δυναμείας, καὶ καὶ τὰ εἶδη,
 καὶ καὶ τὰς θέσεις, πεπερασμένα τε καὶ
 περαγμένα. Ὅθεν οὐκ ὁποῖον ἔστι πυκνῶ
 ὁδοί, αἱ ἐπὶ τὸ βαρὺ, τῇ τε δυνα-
 μὶ καὶ τοῖς εἶδεσιν ὡς μετρίως τε εἰ-
 σι καὶ δύο τόνοι τ' ἀρμεζμόν. ἡ μὲν
 γὰρ καὶ τὸν τόνον εἰς ἀφασίαν ἄλλ' τὸ
 ἔστι συστήματι εἶδος. ἡ δὲ καὶ τῇ
 περὶ ἀφασίαν, ὅ, πὶ δὴ ποτε ἔχῃ μέ-
 γιστον, εἰς συναφίαν. δῆλον δὲ ἐκ
 τῶν, ὅτι καὶ ὁποῖον ἔστι τόνος μία τὴ
 ἔστι ἐφ' ἐκάστην οὔραν. καὶ ἐνὸς εἶδους
 συστήματι αἱ αἱ συναμφοτέραι
 ὁδοὶ τ' ἀφασίαν. ὅτι ἡ, ἂν πρὸς μὴ
 καὶ μίαν χρόαν ἐνὸς γῆρας ὁπλισίαν
 τὰς ὁποῖον τ' ἀφασμάτων οὔρας ὁπλο-
 πῆν. ἀλλ' ἅμα καὶ πάσις ἀπάντων τ'
 γῆρας εἰς ἀπειρίαν ἐμπιπείτω, φανε-
 ρὸν ἐκ τῆς ἀρμεζμῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔ-
 πείσθηται.

Ἐν χρόαν ἡ καὶ ἀρμονία πᾶς
 φθόγγων πυκνῶ μετρίως. πᾶς μὲν
 γὰρ φθόγγων ἐν τοῖς ἀρμεζμοῖς γέ-
 νεσιν, ἥτοι πυκνῶ μέριον ἐρίως, ἡ
 τόνον, ἥτοι τοιῶτον, οἷον τὸ μέσης
 καὶ λιχανῶ ἀφασίαν. οἱ μὲν οὐκ

que partem. In singulis enim ge-
 neribus secundum quemque colo-
 rem viæ sunt sumendæ. Quæcun-
 que enim in Musicis sunt & aliis
 scientiis, quatenus finita sunt, illa
 ponere atque ordinare in scientiis
 debemus : sin infinita, relinquere.
 Itaque secundum intervallorum
 magnitudines, & sonorum tensio-
 nes infinita utcunque videntur esse
 quæ sunt circa cantum : at secun-
 dum potestates, & secundum spe-
 cies ac positiones, finita & ordi-
 nata. Statim igitur à spisso viæ in
 grave, & potestate & speciebus
 terminatæ sunt, & numero tantum
 dux. Quæ enim per tonum per-
 git, in disjunctionem ducit syste-
 matis speciem : quæ verò per aliud
 intervallum, qua etiam cunque sit
 magnitudine, in conjunctionem.
 Atque ex his patet, à tono quoque
 unam fore viam in utramque par-
 tem. atque unius speciei systema-
 tis causas fore ambas disjunctionis
 vias. Quod verò, si quis non se-
 cundum unius generis colorem
 unum adgreditur intervallorum
 vias inquirere; sed simul secundum
 omnes omnium generum; in in-
 finitionem sit delapsurus, tum ex
 dictis, tum ex ipso negotio est a-
 pertum.

Porro in Chromate & Harmo-
 nia omnis sonus spissi est particeps.
 Quippe omnis sonus in dictis ge-
 neribus, aut spissi partem finit;
 aut tonum; aut tale, quale mesēs
 & lichani intervallum. Et quidem,

qui spissi partes determinant, oratione non indigent. Evidens enim, quod spissi sint participes. Rursus qui tonum continent, ambo spissi esse gravissimi antea monstrabantur. Eorum autem, qui reliquum intervallum continent, gravissimus, spissi monstratus est acutissimus. ut contrā acutissimus, gravissimus. Vt, quoniam tot solum sunt incomposita, eorumque quodlibet ab ejusmodi sonis continetur, quorum uterque spissi est particeps; apertum sit, Omnem sonum in Harmonia & Chromate spissi esse participem.

Cæterum tres esse sonorum in spisso sitorum regiones, facile est videre. Quoniam spisso nec spissum, nec spissi pars adponitur. Certum enim, hanc ob causam plures non fore sonorum regiones, quam diximus. Iam monstrandum, à solo gravissimo duas tantum esse vias in utramque partem: unam verò à reliquis, in utramque partem. Et quidem, quod in præcedentibus fuerat ostensum, A spisso duas esse vias; idem est quod A gravissimo eorum qui in spisso sunt siti, duas esse vias in gravitatem. Hic enim est qui spissum finit. Deinde monstratum erat, A ditono in acutum duas esse vias: unam ad tonum; alteram ad spissum. Atqui, A ditono duas esse vias, idem est quod, Ab acutiore eorum, qui ditonum finiunt, duas in acutum esse vias. Hic enim est qui ditono

τὰ ἔκ πυκνῆς μέρη διορίζοντες, εἰδὲν δεόναι λόγῳ. Φανεροί γάρ εἰσι πυκνῆς μετέχοντες. οἱ δὲ τὸ τέτον περὶ ἔχοντες, εἰδείχθησαν ἔμπροσθεν πυκνῆς βαρύταις ὄντες ἀμφοτέροι. τὸ δὲ τὸ λοιπὸν Διάστημα περὶ ἐχόντων, ὁ μὲν βαρύταις, ὁ δὲ ὑπὲρ ἐδείχθη πυκνῆς ὁ δὲ ὑπὲρ, βαρύταις. ὥς· ἐπειδὴ τοσαῦτα μὲν ἐστὶ μόνῃ τὰ ἀσυνθετά· ἕκαστον δὲ ἁπλῶν ὑπὸ τοιαύτων φθόγγων περὶ ἔχειται, ὧν ἕκαστε πυκνῆς μετέχῃ. δῆλον ὅτι πᾶς φθόγγος ἐν ἀρμονίᾳ καὶ χρωματὶ πυκνῆς μετέχῃ.

Ὅτι ἢ τὸ ἐν πυκνῶν κειμένων φθόγγων τρεῖς εἰσι χῶραι, ῥαδίον σωιδεῖν. ἐπειδὴ περὶ πρὸς πυκνῶν, ἔτε πυκνὸν ἵσταται, ἔτε πυκνῆς μέρος. δῆλον γάρ, ὅτι διὰ πάντων τὸ αἰεὶ ἐστὶν ἐσσηται πλείους τὴν ἐρημίων χῶραι φθόγγων. ὅτι δὲ διὰ μόνῃς βαρυτάτης δύο οδοὶ εἰσὶν ἐφ' ἑκάτερας διὰ τῶν λοιπῶν μία ὁδὸς ἐφ' ἑκάτερας, δείκνυν. ὡς ἢ δεδειγμένον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὅτι διὰ πυκνῆς δύο ὁδοὶ εἶναι, τὸ αὐτὸ τῶν διὰ βαρυτάτης, τὸ ἐν τῶν πυκνῶν κειμένων, δύο ὁδοὶ ἐπὶ τὸ βαρὺ εἶναι. ἔτι γὰρ ἐστὶν ὁ περαίνων τὸ πυκνόν. ἐδέδεικτο ἔν, ὅτι διὰ διτόνου ἐπὶ τὸ ὀξύ δύο οδοὶ εἰσὶν. ἡ μὲν ἐπὶ τὸ τόνον ἢ δὲ, ἐπὶ τὸ πυκνόν. ἐστὶ ἢ τὸ διὰ διτόνου δύο ὁδοὶ εἶναι, τὸ αὐτὸ τῶν διὰ ὀξύτερας τὸ διτόνον ἐρμίζων δύο ὁδοὶ ἐπὶ τὸ ὀξύ εἶναι. ἔτι γὰρ ἐστὶν ὁ ἐρμίζων τὸ διτόνον,

δίπνον, βαρύται \ominus ὦν πυκνῆ. ἐδέδει-
κε γὰρ καὶ τῷ. ὥς εἶναι δῆλον, ὅτι
ἀπὸ τῆς εἰρημνύας φθόγγας δύο ὁδοὶ ἐφ'
ἐκάπερα ἐσθλαί.

Ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς ἐξυτάς μία ὁδὸς
ἐφ' ἐκάπερα, δεικνύον. ἐδέδεικε δὲ,
ὅτι ἀπὸ πυκνῆς ἵπτι τὸ ἐξυ μία ὁδὸς
ἐσθ. ἐδὲν ἡ διαφέρει λέγειν ἀπὸ πυ-
κνῆς μίαν ὁδὸν εἶναι ἵπτι τὸ ἐξυ. ἢ ἀπὸ
τῆς περαίνον \ominus αὐτὸ φθόγγας διατ'
εἰρημνύας αἰλίαν ἐπὶ τῇ ἐμπροσθεν. δέ-
δεικται δὲ, ὅτι καὶ ἀπὸ δίτονος μία ὁδὸς
ἐσθ ἐπὶ τὸ βαρύ. ἐδὲν ἡ διαφέρει λέ-
γειν, ἀπὸ δίτονος μίαν ὁδὸν εἶναι ἐπὶ
τὸ βαρύ, ἢ ἀπὸ τῆς ὀρίζον \ominus αὐτὸ
φθόγγας, διατ' εἰρημνύας αἰλίαν.
δῆλον ἡ, ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπὶ φθόγγας, ἔ-
πει τὸ δίπνον ἐπὶ τὸ βαρύ ὀρίζων, καὶ τὸ
πυκνὸν ἐπὶ τὸ ἐξυ, ὁξυτά \ominus ὦν πυ-
κνῆ. ὥς εἶναι φανερόν ἐκ τῶν, ὅτι
μία ὁδὸς ἐφ' ἐκάπερα ἐσθ ἐπὶ τῆς εἰρη-
μνύας φθόγγας.

Ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς μέσης μία ὁδὸς ἐφ'
ἐκάπερα ἐσθ, δεικνύον. ἐπεὶ τὸνινυ
ἀναγκαῖον μὴ τῇ τριῶν ἀσυνθέτων ἐν
τῇ τῷ εἰρημνύας φθόγγῳ πῆξα. ὑπάρ-
χει ἡ αὐτὴ καμνίη διέσεις ἐφ' ἐκάπε-
ρα, δῆλον, ὅτι ἔπει δίπνον πῆξεται
πρὸς αὐτὸ, καὶ ἐδέπερον τῇ τριῶν,
ἔπει τὸν \ominus . δίτονος γὰρ ἔστω πῆξας,
ἡπὶ βαρύται \ominus πυκνῆ, ἢ ἐξυτά \ominus
πεσεῖται ἐπὶ τῷ αὐτῷ πᾶσιν τῶν εἰ-
ρημνύων φθόγγων μέσον ὅτι πυκνῆ.
ὥστε γίνεσθαι τρεῖς διέσεις ἐξῆς, ἐπο-

num finit, spissi existens gravissi-
mus. Quippe & hoc fuerat mon-
stratum. Vt jam pateat, à dicto
sono duas fore in utramque partem
vias.

At unam esse viam ab acutissi-
mo in utramque partem, est mon-
strandum. Ostensum erat, à spisso
in acutum unam esse viam. atqui
nihil interest, utrum dicamus, à
spisso unam esse viam in acutum;
sive à sono ipsum terminante, ob
causam in prioribus dictam. Osten-
sum quoque est, à ditono unam
esse viam in grave. Sed nihil re-
fert, utrum dicamus, A ditono
unam esse viam in grave; sive à fi-
niente ipsum sono; ob causam an-
te dictam. Patet verò, & eundem
esse sonum, qui ditonum finit in
grave, & qui spissum in acumen,
spissi existens acutissimus. Quare
ex his manifestum, unam fore
viam à dicto sono in utramque
partem.

Cæterum à medio quoque unam
fore viam in utramque partem,
monstrandum. Quoniam itaque
necesse est, ex tribus incomposi-
tis unum aliquod dicto sono ad-
poni; jamque ab utraque ipsius
parte sita sit diesis; evidens est,
nec ditonum ipsi adpositum iri per
modorum alterutrum; nec tonum.
Ditonum enim si ita ponatur; aut
gravissimus spissi, aut acutissimus
cadet in eandem tensionem, quam
dictus habet sonus, existens spissi
medius. Vt tres dieses deinceps
fiant,

fiant, quo etiam ex duobus modo ponatur ditonum. Eodem modo si tonus ponatur, idem eveniet. Spissi enim gravissimus in eandem cadet tensionem, quam habet spissi medius: ut tres dieses deinceps ponantur. Hæ verò cum sint inconcinnae, evidens est, unam fore viam à dicto sono in utramque partem. Quare à sonorum, in spisso fitorum, graviore duas fore utramque in partem vias: à reliquorum verò utroque unam fore viam in utramque partem, est apertum.

Porro non positum iri duos sonos dissimiles, secundum spissi participationem, concinnè in eandem tensionem, monstrandum. Ponatur enim primum, & acutissimus & gravissimus in eandem tensionem. Continget itaque, cum hoc fit, duo spissa poni deinceps. Hoc verò cum sit inconcinnum, inconcinnum quoque erit in spisso cadere duos sonos. Certum quoque, nec secundum reliquam differentiam dissimiles sonos ejusdem tensionis concinne fore participes. Tres enim necesse est deinceps poni dieses; five gravissimus, five acutissimus ejusdem, cujus medius, tensionis fuerit particeps.

Deinde Diatonum componi aut ex tribus, aut duobus, aut quatuor incompósitos, est monstrandum. Ex tot itaque plurimis incompósitos generum quodque esse compositum, quot sunt in dia pente, superius est ostensum. Ista ve-

τέρως ἀντιπρὸς τὸ δίτονον, τῷ τῷ πῶ τῷ νη πεθαιμὸς τὸ αὐτὸ συμβέησιν. βαρύται Θ γὰρ πυκνὴ περὶ τῶν αὐτῶν πᾶσιν μέσων πυκνῆς, ὡς τρεῖς dieses ἐξῆς πηθεσθαι. τῶν δὲ ἁμελῶν ὅλων, δηλονότι ὅτι μία ὁδὸς ἐφ' ἑκάπερα ἔσται ἀπὸ Ξ εἰρημὸς φθόγγου. ὅτι μὲν οὐκ ἀπὸ τῶν φθόγγων, τῶν ἐν πυκνῇ καὶ μελῶν, δύο ἐφ' ἑκάπερα ἔσονται ὁδοί: ἀπὸ δὲ τῶν λοιπῶν ἑκατέρω μία ἐφ' ἑκάπερα ἔσται ὁδός, φανερόν.

ὅτι δὲ περὶ τῶν δύο φθόγγων ἀνόμοιοι $\kappa\zeta'$ τῶν Ξ πυκνῆς μετακλή, ἐπὶ τῇ αὐτῇ πᾶσιν ἐμμελῶς, δεκτικόν. πηθεσθαι γὰρ πρῶτον, ὅ, τὸ ὀξύται Θ καὶ βαρύται Θ ἐπὶ τῶν αὐτῶν πᾶσιν. συμβέησιν δὲ τὰς γινόμενὰς δύο πυκνὰ ἐξῆς πηθεσθαι. τὰς δὲ ἁμελῆς ὄντων Θ , ἁμελῆς τὸ πᾶν ἐν πυκνῇ φθόγγου. δηλονότι ὅτι ἐπὶ τοῖς κατὰ τῶν λοιπομῶν ἀξιοφορῶν ὅμοιοι φθόγγου τῇ αὐτῇ τάσεως ἐμμελῶς κοινωνήσασιν. τρεῖς γὰρ ἀναγκαῖον πηθεσθαι dieses ἐξῆς, εἴαντι βαρύται Θ , εἴαντι ὀξύται Θ , τῷ μέσῳ τῇ αὐτῇ μετὰ τὴν τάσεως.

ὅτι δὲ τὸ ἀξίονον σύγκειται ἤτοι ἐκ τετραῶν, ἢ δυοῶν, ἢ πέντε ἀσυνθέτων, δεκτικόν. ὅτι μὲν οὐκ ἐκ πεντέων πλείων ἀσυνθέτων ἔσται τῶν γῆρων σωρηκῆς ἐστὶν ἐν τῷ ἀξίονον περὶ, δεδεικται περὶ τὸν. ἐστὶ γὰρ ταῦ-

τα

πὲρ πῶσαρχα τὸν ἀρμῳμένον. εἰάν ἔν τῶν
 πῶσαρχων τὰ μὲν τρία ἴσα γῆναι, τὸ δὲ
 ἴσον γῆναι ἐν τῷ σωτηριῶντι τῷ Διό-
 νῳ, δύο ἔσται μεγέθη μόνᾳ πρὸς ὧν τὸ
 Διότονον σωεσηκὸς ἔσται. εἰάν δὲ τὰ μὲν
 δύο ἴσα, καὶ τὸ δὲ δύο ἀνίστα, τῆς παρυπά-
 τος ὅτι τὸ βαρὺ κινήσεως, τρία
 ἔσται μεγέθη, ἐξ ὧν τὸ Διότονον γῆναι
 σωεσηκὸς ἔσται. τότε ἐλαττον ἡμιτο-
 νία, καὶ τόνον, καὶ τὸ μείζον τόνον. εἰάν
 δὲ πάντα τὰ τρία Διότῃ πέντε μεγέθη ἀνίστα
 γῆναι, πῶσαρχα ἔσται μεγέθη, ἐξ ὧν
 τὸ εἰρημῶν γῆναι ἔσται σωεσηκὸς.
 ὡς τὸ εἶναι φανερόν, ὅτι τὸ Διότονον
 ἥτοι ἐκ δύο, ἢ ἐκ τριῶν, ἢ πῶσαρχων
 ἀσωτηρίων σύγκειται.

Ὅτι δὲ χρῶμα καὶ ἀρμονία ἥτοι ἐκ
 τριῶν, ἢ ἐκ πῶσαρχων σύγκειται, δει-
 κνέον. ὅτι ὧν τὸ τρία μὲν Διότῃ πέντε ἀσω-
 τηρίων πῶσαρχων τὸ ἀρμῳμένον, εἰάν μὲν
 τὰ τρία πυκνὰ μέρη ἴσα ἦ, τρία ἔσται με-
 γέθη, ἐξ ὧν τὰ εἰρημῶν γῆναι σωεσηκὸς
 ἔσται. τότε τρία πυκνὰ μέρη, ὅτι ἂν ἦ,
 καὶ τόνον, καὶ τὸ ποιῶν, οἷον μέσης καὶ
 λιχανῶ Διόσημα. εἰάν δὲ τὰ τρία πυκνὰ
 μέρη ἀνίστα ἦ, πῶσαρχα ἔσται μεγέθη, ἐξ
 ὧν τὰ εἰρημῶν γῆναι σωεσηκὸς ἔσται.
 ἐλάττω μὲν τὸ ποιῶν, οἷον τὸ ὑπά-
 τος καὶ παρυπάτος· δ᾽ ἄλλῃον δὲ, οἷον τὸ
 παρυπάτος καὶ λιχανῶ. τρίτον δὲ, τόν-
 ον. τέταρτον δὲ, τὸ ποιῶν, οἷον τὸ
 μέσης καὶ λιχανῶ.

Ἡ δὲ δευτέρα ἡπόρησε, Διότῃ πέντε ἂν
 καὶ ταῦτα τὰ γῆναι ἐκ δύο ἀσωτηρίων

ro numero sunt quatuor. Si igitur
 ex quatuor tria sint æqualia, atque
 illud æquale sit in intensissimo dia-
 tono, duæ tantum erunt magnitu-
 dines, ex quibus Diatonum con-
 stabit. Sin duo fuerint æqualia, duo
 vero inæqualia; parypate in grave
 motû; tres erunt magnitudines, ex
 quibus Diatonum genus erit com-
 positum. tum quod hemitonio est
 minus, tum tonus, & tono majus.
 Quod si omnes ipsius dia pente ma-
 gnitudines fuerint inæquales, qua-
 tuor erunt magnitudines, ex qui-
 bus dictum genus constabit. Vt sit
 apertum, Diatonum aut ex duo-
 bus, aut ex tribus, aut ex quatuor
 componi incompisitis.

Porro Chroma & Harmoniam
 aut ex tribus aut ex quatuor com-
 poni incompisitis, monstrandum.
 Cum enim ipsius dia pente quatuor
 numero sint incompisita, si qui-
 dem partes spissi æquales fuerint,
 tres erunt magnitudines, ex qui-
 bus dicta genera constabunt: &
 spissi pars, quæcunque fuerit; &
 tonus; & tale, quale est meses &
 lichani intervallum. Sin spissi par-
 tes fuerint inæquales, quatuor erunt
 magnitudines, ex quibus dicta ge-
 nera constabunt. Minimum tale,
 quale hypates & parypates inter-
 vallum; alterum, quale parypates
 & lichani; tertium, tonus; quar-
 tum tale, quale meses & lichani.

Sed hîc jam aliquis dubitavit,
 quare non & hæc genera ex duobus

K

in-

incompositis consent, quomodo & Diatonum. Atqui manifestum, quæ omnino & quidem summam causa sit, cur hoc non fiat. Tria quippe incomposita æqualia deinceps in Harmonia & Chromate non ponuntur; at ponuntur in Diatono. quod hanc ob causam aliquando ex duobus tantum incompositis componitur.

Postea dicendum, quænam & qualis sit secundum speciem differentia. Nihil vero nobis differt, speciem dicere aut figuram. Ambo enim hæc nomina ad idem referimus. Fit autem, cum ejusdem magnitudinis, ex iisdem, magnitudine & numero, incompositis compositæ ordo variationem accipit. Hoc verò ita determinato, tres esse ipsius dia tessaron species, est monstrandum. Prima quidem, cujus spissum in grave. Altera, cujus dies in utramque partem ditoni est sita. Tertia, cujus spissum in acutum ditoni. Iam verò, fieri non posse, ut pluribus modis quam his partes ipsius dia tessaron inter se varientur, facile conspicitur.

εἴη συνεστηκῶτα, ὡς περ καὶ τὸ διατόνον. φανερόν δὲ, τίς ἐστὶ πασιγλωτὴς καὶ ὅτι πολλῆς ἡ αἰτία ἔμην γίνεσθαι τέτρ. τρία γὰρ ἀσυνήτητα ἴσκι ἐξῆς ἐν ἀρμονίᾳ μὲν καὶ χρωματὶ ἐπὶ θέλει. ἐν διατόνῳ δὲ πηθεῖται. διὰ ταῦτα δὲ πλὴν αἰτίαν ἐκ δύο μόνων ἀσυνήτων συνεστήται πηθεῖ.

μετὰ δὲ ταῦτα λεκτέον, τίς ἐστὶ, καὶ ποία τις, ἢ κατ' εἶδος διαφορὰ. διαφέρει δὲ ἡμῖν ἔθεν, εἰδὼ λέγειν ἡ γῆμα. φέρομεν γὰρ ἀμφοτέρω παρ' ονόματα ταῦτα ὅτι τὸ αὐτό. γίνεσθαι ἥ ὅταν ἔσται μετὰ ἐκ τῶν αὐτῶν ἀσυνήτων συγκαταμύων μετὰ καὶ ἀρμονίᾳ, ἢ πᾶσις αὐτῶν ἀλλοίωσιν λάβει. τὰς δὲ ἔως ἀφωρομύων, ἔσται διαποσάρων, ὅτι τρία εἶδη, δεικτέον. πρῶτον μὲν ἔν, ἔσται τὸ πυκνὸν ὅτι τὸ βαρὺ. δεύτερον ἥ, ἔσται διέσεις ἐφ' ἑκάπερα ἔσται διόνε καί περ. τρίτον ἥ, ἔσται πυκνὸν ὅτι τὸ ὀξύ ἔσται διόνε. ὅτι δ' ἔσται ἐνδεχέσθαι πλεοναχῶς πηθεῖναι τὰ τέτ. διὰ ποσάρων μέρη πρὸς ἀλλήλας, ἢ ποσάτωχῶς, ῥαδίον συνιδεῖν.

ARISTOXENI HARMONICO-
RVM ELEMENTO-
RVM FINIS.

ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΥ ΑΡΜΟ-
ΝΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ
ΤΕΛΟΣ.

MAR-

N O T Æ

I N

A R I S T O X E N V M.

Uς *ἐπὶ μέλῃς ὀπισθήμης,*] Vno vocabulo, *τῆς μεσικῆς.* In excerptis quibusdam Musicis ex hoc principio sic immutato legitur: *τῆς μεσικῆς ὀπισθήμης πολυμερὺς ὑπερχύσις, ἥς μέρῳ ἐστὶν ἡ ἀρμονική, διαμεθεῖσθαι εἰς τρεῖς πέντε καὶ δεκά.*

V. 13. *εἰς πλείους ἰδέας,*] Nimirum in Harmonicam, Rhythmicam, Metricam, Organicam, Poëticam, Hypocriticam. quarum omnium ordine prima est Harmonica, quæ simplicissimam doctrinam continet.

V. 18. *ἔχουσαν τε διώαμιν συγχεώδη.*] Quæ vim habet elementariam, id est, simplicem. Quod hic Aristoxenus dicit, *ἡ ἀρμονική* (seu *ἀρμονική καὶ περαγμαλεία*, ut etiam loquitur pag. 32. v. 5.) *ἔχει διώαμιν συγχεώδη,* id Alypius sic effert: *ἡ ἐπὶ τῷ ἡρμοσμένῳ περαγμαλεία ἐστὶ συγχεώδης τε.*

V. 19. *πρώτη τῶν θεωρητικῶν.*] Quæ sint Musicæ Contemplativæ partes, & quæ Practicæ, docet accurate Aristides pag. 7. & 8.

V. 20. *συσημασμένων τῶν τόνων θεωρίαν.*] Duas tantum Harmonicæ partes hîc nominat Aristoxenus, sed præcipuas. Reliquæ enim, in primis de Sonis, & de Spaciis, ad harum

constitutionem spectant. De Commutatione tractatus ex Tonorum doctrina resultat. Melopœia priorum sex partium usum tradit. Ad cantum autem Harmonicum recte percipiendum præcipuè binæ illæ faciunt. Si enim systema, quodnam sit, benè cognoveris, non poterit latere cujus illud sit generis: nec in mutatione facienda in alium cantum facile aberrabis. Has duas partes rursus conjungit pag. 2. v. 2.

V. ult. *τὰ δὲ ἀνώτερον*] Vterque Oxon. & Codex Seldeni, *ἀνώτερον.* Scal. *τὰ δ' ἀνώτερον.* Lego, *τὰ δὲ ἀνώτερον ὅσα.* Sic pag. 8. v. 6. *τὰς δ' ἀνώτερον τέτων περαγμαλείας.* pura & Attica locutione. Communiter esset, *τῶν δὲ ἀνώτερον ὅσα.*

Pag. 2. v. 1. *χρωμῆς*] Baroc. perperam *χρώμῳ*.

V. 2. *τῆς ποιητικῆς*] Ambiguum hoc videtur vocabulum, num de Practica Musicæ parte, an de Poëtica, seu arte conficiendi versus, sit accipiendum. At de posteriori accipiendum esse, non dubitabit, qui Veteres Poëtas quoque Musicos fuisse ex Antiquitate didicerit. Insignis est Plutarchi locus in Dialogo de Musica: *ἡ λελυμένη ὅτι ἐστὶ τῶν ποιεῖν*

K 2

εἰρη-

ειρημίων τῶν τῶν ποιημάτων λέξιν, καὶ μέτρον οὐκ ἔχοντες, ἀλλὰ καθάπερ συσχορὸς τὴν τῶν ἀρχαίων μελοποιῶν, οἱ ποιῶντες ἔπη, τῶν τοῖς μέλη περιέλαβον. καὶ γὰρ τὸν Τέρπανδρον ἔφη κισσαρωδικῶν ποιῆσαι ὄντων νόμων, καὶ νόμον ἑκάστην τοῖς ἔπεισι τοῖς ἑαυτοῦ, καὶ τοῖς Ὀμήρῳ μέλη περιέλαβον, ἄδειν ἐν τοῖς ἀγῶσιν. Σποφῆναι δὲ τῶν λέγει ὀνόματι πρῶτον τοῖς κισσαρωδικῶν νόμοις. Nec solutam esse predicatorum Musicorum adhibitam in poematis dictionem, & metro carentem; sed cujusmodi fuit Stesichori veterumque melopœorum, qui facti à se versibus cantus adponebant. Etenim Terpantrum dicit (Heraclides) Poëtam nomorum qui ad citharam canuntur, singulis nomis, tum carminibus suis ac Homeri, cantica circumponentem cecinisse in certaminibus. Atque hunc primum nomina imposuisse nomis ad citharam canendis. Primum hoc fecisse Terpantrum author quoque est Clem. Alexandrinus Strom. Lib. 1. μέλῳ τὴν αὐτὴν πρῶτος περιέλαβε τοῖς ποιήμασι, καὶ οὗτοι Λακεδαιμονίων νόμους ἐμελοποιήσας Τέρπανδρον ὁ ἀνέλασεν. cantum autem poematibus primus adposuit, & Lacedæmoniorum leges cantandas exhibuit Terpander Antistheus. Male interpretes: numerosis versibus scripsit. Leges Lacedæmoniorum, à se, vel jam ante ab alio, versibus inclusas, modulandas exhibuit.

V. 5. ᾠδῆς.] Hæc videtur verior lectio, quamvis sit constructio intricatior. notandum est verbum περιέλαβον. Per hanc autem scientiam intelliges Musicam, quæ

tanquam genus reliquas omnes scientias, uti species & ideas, complectitur. Cod. Baroc. habet ᾠδῆς.

Ibid. δι' ὧν] per quas, subaudi, speciales scientias. Vel, δι' ἧς, scil. ᾠδῆς μουσικῆς.

V. 6. αὐτῇ] nempe μουσικῇ, quod præcedit; vel ᾠδῆς quæ reliquas omnes complectitur. Hinc discere licet quis sit adpellandus Musicus, nimirum, qui non tantum Harmonicam & Rhythmicam, sed & Metricam, Organicam, ac reliquas Musicæ partes calluerit. Huc pertinet Boëthii caput ult. Lib. 1. de Musica.

V. 7. οὗτοι μὲν ἔν ἐμπροσθεν] Hic Σποφῆναι ex pag. 1. v. 15. subaudiendum est, περιέλαβον δι' ὧν. quod interpretando indicavi.

V. 9. τῆς ἀρμονίας ἡ πᾶσι μόνον.] Harmonia vocabulum frequentissime usurpatur Aristoxeno, ejusque sectatoribus pro Genere Enarmonio. Ab harmonia dicti sunt Harmonici illi Musici, qui hoc genus tantum usurpabant. Vnde luce meridiana clarius patet, non tantum in usu aliquando fuisse hoc genus, sed vel solo & præcipuo, ut reliqua duo præ hoc contemserint. Posterioribus seculis, quin & Plutarchi & Aristidis, genus enarmonium ob sui difficultatem pene exolevit. Nostræ ætatis Cantores fere tantum sunt Diatonici. Cæterum hæc verba Aristoxeni, ut absurda, perstringit Proclus Lib. III. in Timæum Platonis. Integrum illius locum, quod Musicæ lucis

lucis aliquid adferre possit, hic adscribam. *παιδ δὲ λικῆς*, inquit, τὴ ἐναρμονίᾳ ὄντος, ὡς εἶπομεν. καὶ γὰρ οὗτ' ὅτων ἡμεῖς διὰ ταύτων τῶν αἰλίαν τῶν μαθημάτων (male sunt transposita verba. lege, καὶ γὰρ οὗτ' ὅτων τ' μαθημάτων ἡμεῖς δ. τ. τ. αἰτ. ἀρμ. ἐκ.) ἀρμονικὰς ἐκάλεον. Φησὶ γὰρ ὁ Ἀριστοξένος ἐν τῇ πρώτῃ τῆς ἀρμονικῆς συχέως. οὗτ' ἐμπεσοῦν ἡμεῖς τῆς ἀρμονικῆς περὶ μαλαίας, συμβέβηκεν ὡς αἰλιδῶς ἀρμονικὰς εἶναι. αὐτῆς γὰρ τῆς ἀρμονίας ἡπὶ οὐλο, (adde hic ex Aristoxeno vocem μόνον) τῶν δὲ αἰλιῶν ἡμῶν εἰδεμίαν πῶποτε ἔχον. (restituē, ἐνοίαν.) ἐν οἷς καὶ λέγει πῶποτε οὐλο ἡ ἀρμονία, ὅτι τὸ ἀρμονικὸν ἀρμονικὰς οὐλο ἡ δέσπον οἱ παλαιοί. γὰρ γὰρ εἰς τῶς. σημεῖον δέ. τὸ μὴ γὰρ ἀρμονικὰς αὐτῶν τῶν ἐναρμονίων μόνον ἐκκείλει συζημάτων. ἀρμονικὸν δέ, ἡ χρωματικὸν, εἰδὲς πῶποτε εἰσέρχεται. πῶς ἐν ταύταις λέγει, καὶ πῶς καὶ τῶν παλαιοῶν καὶ τὸ ἀρμονικὸν καὶ ἐκκεῖται τὸ ἀρμονικὸν, καὶ τὸν (scribe τῶν) ἀμφὶ τὸν Τίμαιον, πῶποτε αἰλιῶν. εἰ μὴ ἀρμ. τῶν ἀρμ. αἰλιῶν, ὁ εἰς αὐτὸν ἀπέβηκεν, ὅτι εἰ πῶποτε εἰς αὐτὸν ἀνῆλθε ἐκκεῖται, ἀλλ' ὅπως αὐτὸν δόξῃ πῶποτε λέγειν, περὶ οὐλο καὶ. Hæc ita verto : cum genus Enarmonium sit eruditissimum, uti diximus. Etenim (Veteres) harum disciplinarum antecessores ob hanc causam Harmonicos appellarunt. Aristoxenus autem in primo Harmonicorum Elementorum : Eos, inquit, qui ante attigere Harmonicam tractationem, contigit vere esse Harmonicos. ipsam quippe harmoniam (id est, genus enarmonium) tan-

tum attigerant : reliquorum autem generum nullam prorsus curam suscepierant. Quibus verbis aliquid etiam admiratione dignum profert, Veteres ignorasse Diatonicum diagramma. Sic enim scribit : Id signi est, quod diagrammata ipsorum in Enarmoniis systematis tantum sint exposita; Diatonum vero aut Chromaticum nullus unquam vidit. Quomodo igitur hæc dicat; cum & Plato secundum genus Diatonicum exposuerit diagramma, & ipse Timæus; admirari licet. Nisi forsitan illud Adrastus verum est, quod in eum jecit : Non admodum moribus illum virum esse Musicum; sed talem, qui quocunque modo novi aliquid dicere quærat. Nimis acerbum hoc de Aristoxeno, viro certe, si quisquam alius, de omni litteratura optime merito, & si recte rem inspiciamus, Musicæ scientissimo. Non difficulter autem Aristoxenum hic, explicatis bene ipsius verbis, oratorio utcunque modo conceptis, illa calumnia, quod temere novare omnia sit adgressus, liberabimus. Illi enim Harmonici genus, à quo nomen acceperant, præcipue excolebant, ac discipulis suis hoc præscribebant. Diagrammata itaque (Scalam duram ac mollem barbare recentiores vocant) discipulis tradita, tantum erant enarmonia; quod putarent, cum suo tempore reliqua genera, Diatonum & Chromaticum, non admodum usitata essent, horum diagrammatis illorum ingenia non esse vexanda.

V. 12. αὐτῶν τῶν ἀρμωίων] Pro

K 3

αι

αὐτοῖς male unus Oxon. legit αὐτῆς. At pro ἀρμονιών hic & v. 18. scribendum ἐναρμονίων, uti optime legit Proclus. qui tamen cum Seld. pro sequentibus, Διζιόνων, χρωμαϊκῶν, legit, Διζιτόνον χρωμαϊκῶν.

V. 18. μόνον abest ab utroq; Oxon.

V. 19. καὶ ἀρμμάτων ἐν αὐτῷ περὶ ἧμει τέττω,] nempe ἐναρμονίῳ. Figuras intellige dia tessaron, dia pente, & dia pason. quas libro tertio in fine recensere instituit, ubi hoc vocabulum pag. 74. v. 12. usurpat. Vide & Euclidem pag. 14. v. 10.

V. 21. ἀπὸ χειρῶν] Optime Oxon. ἐπεχειρεῖ, conabatur.

V. 23. τῷ τέλει μέγας ἐν πῶν] Hoc satis obscure dixit. Optima mihi videtur explicatio, ut per tertiam partem melodiæ seu Harmonicæ (quæ circa melodiam versatur) intelligamus hanc de Generibus. ut reliquæ duæ sint de Systematis & Tonis, ex pag. 1. v. 20. Alias Harmoniam, seu genus Enarmonium, recte vocaret tertiam modulationis partem, ut ipse & alii loquuntur. ac si scriptum esset τῷ τέλει ἧμεις ἐν πῶν. vide v. 19. Posses quidem per tertiam partem intelligere Harmonicam quæ sic vere audire solet; nisi vocabulum μελωδίας obflare videretur.

Ibid. μέγας δὲ τὸ δὲ παλῶν,] v. 17. dixit ἀπὸ χάρεων συστημάτων. Videtur intelligere Harmonias Veterum, quas exponit Aristid. p. 22. Pro πεπονήνῃ male Bodl. πεπονήκε. & εἰδὲ ἵνα pro εἰδὲ ἵνα.

V. 29. ἐν ποῖς ἐμπεσοῦν] In prioribus de Musica disciplina conscriptis tractatibus. ut in celebratissimis illis de Musica libris, quorum quatuor à variis citantur diversis locis. Neque enim huic libro principium deest; nec alius hunc præcessisse videtur, in quo Harmonicorum opiniones & Historiam Musicam exposuerit.

Pag. 3. v. 5. πῶν τῆς φωνῆς κίνησιν διορίστων] Omnis vocis motus est in loco: attamen aliter is, quo sermocinando utimur; aliter, quo canendo. Distinctio itaque necessario est adhibenda.

V. 18. ἡ ἀξιοφροσύνη.] Articulum ἡ Oxonienses omittunt.

V. 20. ὡς φθόγος πῶν πολὺ ἐστίν.] Quippe qui est vocis intervallis discretæ pars minima; non autem sermocinantis.

V. 22. Λάσος τὸ καὶ τῶν ἀπὸ γένους πνὲς] Λάσος & Epigoniorum quibusdam, id est, Epigoni quibusdam sectatoribus. nimis inficetè Gogav. Λάσος & quibusdam posteris. Lasi, patria Hermionensis, multi meminere. Scripsit primus de Musica, ut ex Martiano quoque colligitur, De Nupt. Philol. Lib. ix. Primo quippe cum Lasus exorsus Harmonia vim mortalibus divulgaret. Suidas. Λάσος, Χαρδίνος, Ἐρμιονίδης. πόλει δὲ Ἀχαιῶν. γεγονώς καὶ πῶν Ὀλυμπιάδα, ὅτε Δαρειῶν ὁ Ὑπάτας. πνὲς δὲ τῶν σωμαθευμάτων πῶν ἐπὶ αὐτοῖς, ἀντὶ τοῦ ἀνδρὸς. πρῶτος δὲ ὅτος ὡς μεσικῆς ἐγχεσθαι λόγον, καὶ διζυρεσθαι εἰς ἀγωνία εἰσίστασε, καὶ σὺν ἐλαστικῇς

εἰς τὴν εἰσηγήσει λόγους. *Lafus*, *Charbini*, *Hermionensis*, ex urbe *Achaia*. Vixit circa *LVIII*. Olympiada, quando & *Darius Hystaspæ*. Quidam hunc numerant inter septem Sapientes, loco *Periandri*. Cæterum primus hic de *Musica* conscripsit librum, & *Dithyrambum* in certamina produxit. præterea contentiosas disputationes explicavit. In *Suida* pro ἡ legendum esse ἡ ex *Anonymi* descriptione Olympiadum monuit *Cl. Meursius*. *Bullialdus* autem in *Notis* ad *Theon*. *Smyrnæum* pro ἡ contendit scribendum ο. ut vixerit Olympiade *LXX*. Porro magni nominis *Musicus* fuit hic *Lafus*, & primus à *Plutarcho* memoratur, qui in *Antiqua Musica* aliquid mutavit. Λάσος δὲ, inquit, ὁ Ἑρμιοῦδος εἰς τὴν διθυραμβικὴν ἀγωγὴν μετέστησεν ὅτ' ῥυθμὸς, καὶ τῇ τῶν αὐλῶν πολυφωνίᾳ κατέκλειψεν, πλείοσι τε φθόγοις καὶ διεῖρηται μῆτραις χρησάμενος εἰς μετέθεσιν ἢ προπαράχουσαν ἢ καὶ μετακλήν. *Lafus*, *Hermionensis*, cum in *Dithyrambicum* ductum mutasset *rhythmos*, ac *tibiarum* multas voces esset secutus, pluribus sonis ac hic illic positis utens, mutationem priori *Musica* induxit.

Epigonus, patria *Ambraciotes*, *Musicus* fuit clarissimus, & sectæ autor ab ipso nominatæ, quam primo loco recenset *Porphyrius* commentario in *Harmonica Ptolemæi*, quem *MS.* habeo. Ὅτι μὲν γὰρ, inquit, ἰσχυρόντο παλαιοὶ (αἰρέσεις,) αἱ μὲν πρὸ τῶ ἀριστοξένου, οἷα ἡ ἑπιγόνου, καὶ δαμόνιου, καὶ ἐρατοκλείου, ἀγνοεῖτο, καὶ πνὲς αἰῶνι, ὧν καὶ αὐτὸς μνημο-

νοῦνται αἱ δὲ μετ' αὐτὸν, ὥς αἱ τοὶ ἀνέγραψαν, οἷα ἡ ἀρχαῖος ἐρατοκλῆς, καὶ ἡ ἀγώνιος, καὶ ἡ φιλάσιμος, καὶ ἡ ἐρμίντωτος, καὶ εἰ πνὲς αἰῶνι, ἔχομεν ἀν' λέγειν. Fuisse enim plures sectas; alias quidem ante *Aristoxenum*; ut *Epigonia*, & *Dæmonia*, & *Eratoclia*, *Agenorica*, & quædam alia, quarum & ipse meminisse; alias autem post ipsum, quas alii descripserunt; ut *Archestratia*, & *Agonia*, & *Philiscia*, & *Hermippia*, & si qua alia; dicere habemus. Eiusdem meminere, *Iulius Pollux* *Lib. IV. cap. IX.* περὶ ὀργάνων ὁρεθέντων ἐθνεσιν. De Instrumentis, quæ Gentes quædam invenerunt. Ἐπιγόνειον δὲ καλεῖται μὲν ὁ πρὸ τῶ ὀρόνιου. ὁ δὲ Ἐπίγονος ὡς γὰρ μὲν Ἀμβρακιώτης, πρὸς τὴν Σικυωνίαν. πρῶτος ὁπικρῆσας ἀνδρῶν παλαιοῖς, πρὸ δὲ ἑπιγόνειον ἔχοντα περὶ τὰς χορδὰς, ὡς περὶ καὶ τὸ σιμιγρὸν πέντε καὶ τετράκοντα. *Epigonium* ab inventore nomen habet. Fuit autem *Epigonus*, genere *Ambraciota*; honore *Sicyonius*. primus sine *plectro* fides pulsavit. Habet *epigonium* chordas quadraginta: uti & *sinicum* triginta quinque. *Athenæus* *Lib. IV.* μνημονεύει δὲ ὁ Ἰόβας καὶ τὸν λυροφόνικος, καὶ τὸν ἑπιγόνειος, ὁ νῦν εἰς ψαλλήριον ὀρθιον μετέκλειψεν, ἀφαιρῶν τὴν τῶ ἀρμονικῆς προσηγορίαν. ὡς δὲ ὁ Ἐπίγονος φύσιν μὲν Ἀμβρακιώτης, δημοσίῃ δὲ τῇ Σικυωνίαν. μετακλήν δ' ὧν καὶ χεῖρα διχα παλαιοὶ ἐπαλθεν. *Iobas* mentionem quoque facit *Lyra Phœnicia*; & *epigonii*, quod nunc in *psalterium* rectum transfiguratum, servat ejus quod mutatum est, adpellationem. Cæterum *Epigonus* nativitate erat *Ambraciota*; ac ci-

vitate.

virate donatus à Sicyoniis. Quod autem Musica esset callentissimum, manu sine plectro fidibus canebat. Ex MSS. Oxon. non corrigebatur Ἐπιγανίων, quod ediderat Meursius. at in locis hic adductis ubique est diphthongus α.

V. 23. *πλάτος αὐτὸν οἰσθέντες ἔχεν,]* Obscurissima sunt hæc verba, & quid illis velit nullibi satis explicatum. Hanc autem Lasi & Epigoniorum opinionem tam Pythagorici quam Aristoxenii reprehenderunt. & ne hujusmodi quid intelligeretur, suis definitionibus præcaverunt. Hinc Nicomachus Gerasenus *sonum* p. 7. definit, *φωνῆς ἑταμελὺς ἀπὸ τῶν τούτων. vocis quæ in cantu ponitur tensionem latitudinis experietur.* Et Euclides in *Toni* definitione pag. 2. idem vocabulum adhibet. Vide ad eum locum *Admetanem.*

V. 25. *ᾤειπλᾶ]* Insolentior hæc locutio. vultatius esset *ᾤειπλᾶν.* Mallem voculam *ᾤει*, quæ ex præcedente versu irrepsisse videtur, expunctam; & deinde, *σαφῆ.* pro quo Oxonienses & Cod. Seldeni legunt *σαφῶς.*

V. pen. *μετὰ τῶν. τὰ δὲ]* Ita perperam Cod. Scal. nec multo melius Bodl. *μετὰ τέτων δὲ.* Optime Seld. *μετὰ ταῦτα δὲ.* In versione scribe: *Postea de gravi & acuti distensione dicendum.* pag. 13. v. 31.

Pag. 4 v. 1. *πότερον εἰς αὐξήσιν]* Sic legit Scal. & Oxon. à Bodl. insuper abest *εἰς.* Optime hic rursus Codex Seldeni, *πότερον εἰς ἀπειρον αὐξήσιν.*

Quam vocem ita restituendam interpretando jam ante indicavi. Confirmabar ex pag. 14. v. 8. ubi hanc doctrinam exponit. Non vidit hoc Gogav. qui vertit: *sive ea ad augmentum & diminutionem referatur; sive non, seu huc tantum, illuc verò minus.*

V. 3. *τέτων δὲ]* Abest δὲ à Seld.

V. 4. *καθόλου δίκαιον.]* Legerem, *καθόσον δίκαιον.* Vide pag. 7. v. 20. Meursius non male, *δεικνύον.*

V. 9. *οἶαν ἔχῃ]* Vterque Oxon. *ἔχεν.* perperam.

V. 10. *πλείους εἰς φύσεις μέλεις]* Vide pag. 18. v. 12. Aristidem quoque pag. 7. v. 25. & Boëth. lib. 1. cap. 12. qui idem aliis verbis explicanti.

V. 13. *διὰ τὴν ἰσπαγωγὴν δὲ]* In ora MS. *ἀπαγωγὴν*, quod videtur melius. versu seq. pro *ὅτι τέτω* scribe *ὅτι τέτω*, subaudi *μέλεις*. ibidem Cod. Seld. male. *ἢ τὴν χωρισμένην.*

V. 16. *ἰσπαφᾶσθαι]* Miror ex nullo codice hoc corrigi. scribendum *ἐφαίψασθαι.* v. 18. Bodl. male *τὸν καθ' ἑκάστην.*

V. 20. Locus ex mala distinctione intricatior. quem ita juvabis, *καὶ ὁμοκαρπῆ; διαμερίεον τὸ καθόλου (subaudi μέλεις.)*

V. 23. *τί π' εἰσιν]* Oxon. bene, *τί π' εἰσιν.* Cod. Seld. *τί π' εἰσιν.*

V. 25. Vterque Oxon. *εἰτ' ἀποδολεῖον δὲ καὶ ὅτι τὸ πᾶν.* omittis intermediis. Error à librariis ob repetitum verbum *ἀποδολεῖον* admissus.

V. 26. pro *αὐτῆς* potius legerem *αὐτῶς*, ut p. 3. v. 7. quam ut illud expungerem. V. 28.

V. 28. *ὅτι ἄλλοις,*] Omnes recte, *ὅτι ἄλλοις.* in versione scribe *locos pro modos.*

V. ult. *ἐν ἀσχημάτων ἀσχημάτων*] De incompósitos & compósitos intervallis vide Aristidem pag. 13. v. 14. Euclidem pag. 8. v. 30.

Pag. 5. v. 3. *συνθετὸν ἀσχημάτων, οἷς ἅμα καὶ συστήμασιν εἶναι πως συμβαίνει,*] Hæc est doctrina Aristoxeni, oppido notanda. Systema enim definit aliquid compositum ex plus uno intervallo, pag. 16. v. 1. Itaque hemitonium, tanquam ex diesi & diesi constans intervallum, in genere Enarmonio dicitur systema. Similiter tonus in Chromatico; ditonum in Diatono.

V. 5. *ὅτι συνθετὸν*] Legendum *συνθετὸν.* sequitur enim *τῆς τ' ἀσπ.* Hoc deinde a tribus illis codicibus vidi confirmatum.

V. 8. in versione pro *sequentibus* scribe, *precedentibus.* Eosdem libros innuit quos pag. 2. v. 29.

V. 9. *Ἐρρασηκλῆα*] Bodl. *ἐρρασηκλῆα.* Baroc. autem *ἐρρασηκλῆα*, confosso *l.* Seld. *ἐρρασηκλῆα.* Pagina sequente v. 12. & 21. omnes tres *ἐρρασηκλῆς.* quomodo & supra in adducto Porphyrii loco scribitur *ἐρρασηκλῆα.* Perinde autem est sive *ἐρρασηκλῆς*, sive *ἐρρασηκλῆς* scribamus, nisi quod prioris scripturæ difficilior est ob sibilum pronunciatio. Compositum enim nomen est ex *ἐρρα*, quod idem est ac *ἐρρα*, & *κλῆα*. Hesychius: *Ἐρρα, ἐρρα, καλὰ, ἐαρινὰ, ἐπέρρα, ἐρρασμα.* Mirum autem nullum præter-

ea hujus Eratoclis meminisse. præsertim cum sectæ nomen dederit.

V. 11. *ὅτι τὸ δὲ πασάρων*] Difficilis est locus, quem diu me torrisse fateor. Ita autem est explicandus. Dicebant Eratoclii, dia tessaron seu tetrachordum, quod duobus immobilibus seu stantibus sonis continetur, bifariam tantum secari posse cantando: sive ab acumine descendas ad gravitatem, sive contra à gravi ascendas in acutum. Postquam enim in genere Enarmonio in acumen modulatus fueris diesin atque diesin, id est, duas sectiones tetrachordi feceris, impossibile est aliam præterea in eodem tetrachordo facere sectionem. Itaque in superiorem stabilem sonum incidēs. Quacunque igitur divisione secueris tetrachordum, nunquam plures intermedias facies sectiones quam duas. nec ullus ex Antiquis, qui tanto in melius mutandi studio generum divisiones sunt adgressi, plures legitur conatus facere. Recentiores tamen dictis suis hemitonis aliud introduxerunt. Porro eadem est ratio, si ab acumine progrediaris ad gravitatem.

V. 12. *ὅτι παντός*] Malim subaudire *φθόγῃς, sono*, quam *ἀσχημάτων, intervallo.*

V. 14. *ὅτι ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀσχημάτων ἔπαινε ψάμμοι,*] Quod Aristoxenus tanta accurate facit integro libro 111.

V. 16. *τίνα*] Cod. Seld. videtur melius legere, *εἰ πνα.* sequitur enim

L

πῶ-

πότερον. num aliquo modo inter se componantur.

V. 18. *ωρεσμένον* πῶς ἐστὶ λόγος τῆς συνθέσεως] Exempli ubique obvia libro III. ut pag. 66. v. 26. *Ab hemitonio in acutum dua sunt via: in grave tantum una.* Hoc est, si quis canat, in acumen progrediendo, hemitonium, illi adponere potest vel aliud hemitonium, ut in Chromatico tonizo; vel tonum, ut in Diatono. In grave autem descendendo post modulatum hemitonium aliud duntaxat hemitonium ponere potest.

V. 19. *ἐξ αὐτῶν*] Subaudi *Διγρημάτων*. Vide ad v. 3. v. 22. male Bodl. *Σπόμενον* pro *ἀναπόδεικτον*.

V. 25. *ἀπαξία παρείρη μυσικῆς ἐπὶ ἐλύων*] Proba locutio, ita Demosthenes, *καὶ ἀγνώσκω σὺ θανάσιον. & κατέγνωσται γε θάνατον*. At pro *ἐπὶ* lege *ἐπὶ*.

V. 26. *μετὰ χειροσφύρας*] Planum est scribendum esse *μετὰ χειροσφύρας*. quod etiam reliqui tres habebant.

V. 30. *ὅτ' αὖ*] Sic sæpe Cod. Scal. at melius conjunctim scribitur *ὅταν*, ut etiam hic & reliquis omnibus locis Cod. Seldeni.

Pag. 6. v. 1. *συνήθειαι*] Vterque Oxon. *συνήθειαι*. quæ constructionis ratio in Antiquis libris sæpe reperitur.

V. 4. *πῶς αἴτια*] Cod. Scal. *πῶς αἴτια*. pro quo Mearsium quoque vidi scribendum censuisse *πῶς αἴτια*. reliqui tres, *πῶς αἴτια*. legendum uti edimus: nisi quis scribendum con-

tenderit *Συνδεικνύτας πῶς αἴτια*, omissis intermediis; contra omnes codices & loci sensum.

V. 7. *πῶς πῶς ῥήματα καὶ τῆς συνθέσεως*] Hæc tria verba, *ῥήματα καὶ*; restitui ex v. 9. In omnibus quippe legitur, *πῶς πῶς συνθέσεως*. Quid autem sit *Διγρημάτων ῥήματα* in Musicis non est obscurum. Vt tetrachordi systematis tres sunt figuræ. Nam in Diatono, vel primo loco, in acutum progrediendo, est hemitonium, deinde tonus, & tonus: vel tonus, tonus, hemitonium; vel etiam, tonus, hemitonium, tonus. Vide hic v. 23. & pag. 74. v. 8. Deinde Euclidem pag. 13. v. 29.

V. 10. *ἀναπόδεικτον*] Restituo, *ῥήματα ἀναπόδεικτον*, nisi malis *ἀναπόδεικτον*, ut conveniat cum *μηδέν*.

V. 12. *πῶς πῶς*] Minus concinne Cod. Seld. & Bar. *πῶς πῶς*.

V. 14. *μέρος ὅπ' αὖ δὲν ἀρῆκεν*] Optime Codex Seldeni, *μέρος ὅπ' αὖ δὲν*. deinde commate distinguendum post *δημαίρηκεν*.

V. 17. *ἐμπεσοῦν*] Annon melius, *ἐν πῶς ἐμπεσοῦν*, uti loquitur hic v. 31. & pag. 2. v. 29. pag. 5. v. 8? Certe non tantum verbum adjunctum hoc indicat, sed & vult particula *ἐμπεσοῦν*, quam sic nude positam intelligit de iis quæ superius eodem libro dixerat, ut v. 20.

V. 18. *ἰαυλλῶ*] Seld. & Bar. *αὐτῶν*.

V. 21. *ἐνὸς δὲ συστήματος*] nempe, *δύο παύσων*, v. 23. Cum & *δύο παύσων*, & *δύο πέντε* figuras enumerare de-

debuisset, ut Euclides & Gauden-
tius; qui Aristoxenum in hoc sunt
secuti. Vide v. 26. & 27.

V. 23. *ὑποδεικνύς τῇ ἀειφορᾷ τῇ
Διόσημάτῃ δακνύς.*] Insolentior lo-
cutio & abundans, *ὑποδεικνύς δα-
κνύς.* nec tamen quidquam mutan-
dum. Cæterum ex inspecto figura-
rum dia pason diagrammate, quod
in Notis ad Euclidem adposuimus,
hæc erunt plana.

V. 26. *τῷ π' ὅλ' πέντε*] Cod. Sel-
deni optime: *πρὸς ἀποδείχθαι πέντε
τῷ ὅλ' πέντε.*

V. 28. *τῆς σωληθείσεως αἰσῶν*] *ἔστι δ'
κρίν' ἑπτε, μὴ πρὸς ἀποδείχθαι πέντε.*
Deinde minus concinne in Seld. est,
τῆς πέντε ἐστ.

V. 29. *σωληθῆναι,*] Male Doctiss.
Meurs. legendum censuit, *σωληθῆναι.*

V. 30. *τῶν ἐπτά*] Mallem *πέντε ἐπτά*.
Alias si orationem compleas, inepte
erit, *πῶς ἀπλάσαι τῶν ἐπτά δ' ὅλ' πέντε
ἀπλάσαι ἀπλάσαι.* Ex Euclide p. 15.
v. 15. discē VII. dia pason figuras:
deinde considera verba quæ sunt
v. 28. & 29. & haud difficulter intel-
liges hîc Aristoxenum. Nam, cum
septem sint in dia pason intervalla,
planum est, non septem tantum di-
versas figuras ex iis posse confici, sed
unam & viginti. Vide ad Euclidem
diagramma Aristoxeni, quod in li-
bris de Musica ipsum posuisse colli-
gitur ex v. 31.

V. 31. *πέντε*] Non dubito quin
legendum, *ἐπέντε*. Vbique præ-
teriti temporis verbum ponitur cum
his, *ἐν τοῖς ἐμπροσθεν.*

Pag. 7. v. 3. distinguendum post
ἐν τῷ πέντε, & expungendum comma,
quod est post *μηνυμένον*. ut verten-
do indicavi.

V. 4. *ταὺ ποιεῖται*] Reliqui tres
bene, *ταὺ τῶν*. Inde pro *ποιεῖται* le-
go *ποιεῖται*. Cod. Seldeni v. 6. *πέντε
ἐστ.*

V. 8. *ἐν αὐτῇ*] Forlan adden-
dum *ἐν*.

V. 12. *καθ' αὐτὸ*] Omnino le-
gendum, *καθ' αὐτὸν. πέντε καθ' αὐτὸν
ἐν δακνύον λαμβάνει Διόσημα. ἀλλὰ πέντε
ἐν αὐτῷ γινόμενον μέλ'.*

V. 14. Seld. male omittit nega-
tionem *ἐν*.

V. 19. *καθ' ὅλ' καὶ μέλ'*] Reliqui
tres vocolam *καὶ* quæ hîc exciderat,
bene reponunt. *καθ' ὅλ' καὶ μέλ'
εἰπέν.*

V. 24. *πρὸς τὴν κατὰ πέντε*] id
est, ad positionem duorum interval-
lorum, quæ conjuncta reliquo ter-
tio in dia tessaron sunt minora. Hic
locus lucem accipit ex diagrammate
figurarum τῷ dia pason.

V. 27. *πέντε κεμήνους*] Perperam
Meursius pro *πέντε* putavit legen-
dum *πέντε*.

V. 31. *πέντε τῶν*] Subaudi ex v. 28.
μέλ'. Non male tamen uterque O-
xon. *πέντε τῶν*. v. 32. pro *βελόμε-
νους*, quod nullus codicum emendat,
scribe *βελόμενοι*: nisi *ἀνέλεθον* sermo-
nem statuere velis, ut *λέγουσιν* & *βε-
λομήνους* sint Participia numeri plura-
lis. Quæ sane hujus loci scriptura
magis placet.

V. penult. *καὶ καθ' ὅλ'*] Reliqui
tres

tres recte omittunt *χα*. pro *εδεις* puto scriptum fuisse *εδενα*, ut subaudiamus, *ειρηκέναι*.

V. ult. *φανερῶς γεγνήαι*] In ora Codicum Scal. & Bodl. erat *φανερὸν πεπίγναι*. quod etiam Baroc. in contextu habebat, sed in margine *φανερῶς γεγνήαι*. Ex *πεπίγναι*, posset fieri *πεποίηαι*, quod Doctissimo Meurfio placuit; sed certe minus bene. Haud dubie scribendum, *φανερὸν γεγνήαι*. quomodo loquitur pag. 2. v. 28. *ἄλλοθεν ἡμῖν γεγνήαι φανερὸν ἐν τοῖς ἔμπεροθεν*.

Pag. 8. v. 5. *μέρη*] Male abest ab Oxon.

V. 7. *εἴπερ εἴπωμεν ἀρχόμενοι*,] pro *εἴπερ εἴπαιν ἡρξάμεθα*. Sic Gaudentius pag. 2. v. 3. *ἀρχόμενοι δὲ ἡμεῖς ἀρχόμενοι*.

V. 8. *τελειώερε πινός*] Videtur melius lectum iri, *τελειώερες* scil. *ἁπλοσύνης* ex v. 5. Confer pag. 2. v. 4. & pag. 32. v. 5. Deinde v. 12. quoque hoc indicat, ubi legitur *τῆς πρώτης*, subaudi *ἁπλοσύνης* vel *πραγμαθείας*, quæ est Harmonica. De prima totius Musicæ tractationis parte.

V. 16. *τὸν εἰρημνόν αὐτὸν τρέπον*] nempe v. 14. *ἔχ' ὅππον*. Reliqui tres, *τὸν εἰρημνόν αὐτὸν τρέπον*. quod non intelligo.

V. 18. *ιδέαι*] Scal. *ιδέαι*. reliqui tres *ιδέαι*, uti editum. v. 19. Seld. perperam *τὸν* pro *τῶ*.

V. 27. *ἴσησιν αὐτῶν*] Melius, *αὐτῶν*. quamvis in nullis ferme MSS. illa adspirationis differentia perpetuo observetur. Vertimus illa cum Vi-

truvio, qui ita loquitur lib. 5. cap. 4. *Namque cum flectitur in mutatione (lego modulatione) vox, statuit se in aliqujus sonitus finitionem; deinde in alterius: & id ultro citroque (MS. Cottonianus, ultra citra) crebro faciendo inconstans apparet sensibus; uti in cantionibus, cum flectentes voces, varietatem facimus modulationis.* Pro mutatione lego modulatione, quod ex adpositis verbis, & sequentibus puto certissimum. Sic paulo ante pro *mutationibus* rescriberem, *modulationibus*. *Vox enim, inquit, in modulationibus cum flectitur, alias fit acuta, alias gravi.*

V. 30. *συνεχῶς κατὰ τὸν χρόνον*,] Ne quis finistre id accipiat de continuitate *ἔχ' ὅππον*, secundum locum. In modulando enim vox & intensiones, & remissiones occultas facere debet, ut docet pag. 10. v. 12.

V. ult. *καὶ* abest à Seld.

Pag. 9. v. 2. Seld. bene restituit articulum *τῆς*. ut sit, *ἔχ' ὅππῃ τῆς αἰδήσεως*.

ἢ πάλιν ἴσασθαι αὐτῶν] Vide p. 12. v. 5.

V. 5. *ἐπέως ἐπὶ σκέψους*,] nempe *φυσικῆς*. In Physicis enim, quid natura possit, expenditur.

V. 8. *τὸ δὲ κινήσῃ τέτων ἐκάτερον*.] Ita omnes. sed dubio procul corrupte. Lego, *τὸ διερωδησῃ*: & distinctionem post *ἀναγκασῶν* tollo.

V. 11. *ἄλλων κινήσεων*] Hic certe aliquid deesse nemo non videt. Putem ex præcedentibus vel restituendum, vel saltem subaudiendum, *τῶν λεγόντων*.

ληπτόν. αὐτὸ τῷ λαμβάνειν ἀναγκαῖον.
hoc est accipiendum.

V. 12. ὅταν αὖ] Optime Seld. ὅταν
μὲν. Sequitur enim v. 15. ὅταν δὲ. ἃ
Baroc. αὖ abest.

V. 17. ἐτέρας] Male Seld. ἐκα-
τέρας.

V. 19. ἀφ' ἑλῆ] Oxon. perpe-
ram ἀφ' ἑλῆν.

Ibid. Seld. φάσμα ἐν. male repe-
tita præcedentis verbi ultima syllaba.

V. 31. ἀν μὴ δὲ πᾶσι] Vt, si ad
exprimendum gaudium vel dolorem
exclamemus. ὁ tempora! ὁ mores!

Pag. 10. v. 4. μίαν τὴν καὶ ἰσηκῶν,]
Quo minus hoc facere quidam pos-
sint, videtur evenire ab arteriæ læ-
vore ac lubricitate, ut vox in eodem
loco hære diu nequeat. Præterea
alacritas, in pueris præsertim, hanc
æquabilem ac constantem vocis ex-
tensionem multum adjuvat.

V. 15. Reliqui tres bene articu-
lum πὼν restituant. ἐπειδὴ πὼν μὲν δ.

V. 26. Reliqui tres, ἡ δ' ἀνεσις.

V. 32. πὼ πέναι.] pro τῷ πέναι.

V. ult. ταυλόν] Seld. ταυλόν.

Pag. 11. v. 6. ὅτε ἀρμολύμφοι]
Egregie & in vera sua significatione
hic usurpatum verbum. hinc ἀρμολύ-
μασι λύειν, κυβερνᾶν. Lyram, citha-
ram intendere.

V. 10. πλὴν χορδῶν, σὺν] Hic ali-
quid deest, quod Seld. & Bodl. sic
restituunt. ὅπ' ἀπλείνους μὲν, εἰς ὅξυ-
την πλὴν χορδῶν ἀγόμεναι καὶ μετὰ κινῶ-
μεν. εἰ δ' εἰς ὅξυτην (Bodl. male, εἰς
δὲ ὅξυτην) πλὴν χορδῶν, σὺν ἐνδύχῃ).
quod, cum intendimus, in acumen chor-

dam adducamus ac transferamus. Quod si
autem in acumen chordam transmove-
mus, fieri certe nequit, ut illud. Goga-
vinus quoque sic se legisse interpre-
tando indicavit: Constat autem non
omnino radibus instrumentorum, quod
cum intendimus, chordam sane in acu-
men adducimus, ac transferimus, quod
tamen chorda acumen nondum existit,
sed futurum est ob intensionem.

V. 13. ὅταν θηλάσῃς]. Reliqui
omnes, ὅταν τῆς θηλ. Cum per inten-
sionem ad justam tensionem seu finitio-
nem adducta chorda consistit.

V. 27. Baroc. ἡ πε δὲ θηλάσῃς. in-
serta particula δὲ, quæ à reliquis me-
lius abest.

Pag. 12. v. 5. τῶν εἰς κινήσεις]
Obscurissimum est, quam opinio-
nem de vocis motu habuerint Lasus
& sectatores quidam Epigoni. In li-
bris De Musica, pluribus de illa opi-
nione disputavit Aristoxenus, ut
colligitur ex v. penult. Ex hoc tamen
loco & v. 25. ut & pag. 3. v. 23. satis
adparet illos statuisse, vocem conti-
nue moveri, sed alias celerius, alias
tardius: Celerius quidem in acuto
sono proferendo; tardius autem in
exprimendo sono gravi. Quæ opi-
nio, ut Pythagoricorum omnium
fuit, qui à chordæ motibus ac vibra-
tionibus, illam defumserunt; ita na-
turæ legibus quam optime respon-
det, adeoque est verissima. Præterea
autem illi statuisse videntur, nullum
sonum tam stabili atque æquabili vo-
ce extendi posse, quin finis ejus à
principio parum declinet, ac tardior

& quasi pignior evadat. quod in chordæ vibrationibus ad oculus patet. Vnde sonum latitudinem aliquam habere statuebant. Hoc autem tam ad potentiam nostram, quam ad naturalem causam respiciendo, fecisse videri possunt.

V. 12. εἰς] Recte Seld. εἰ. Ibidem pro *διερίσκει* Oxon. perperam, *διερίσκει* π. nec opus est ut inde faciamus *διερίσκει* π.

V. 15. Reliqui omnes, ὅταν ἡμῶν ἢ αἰσθησις. pro αὐτῶ Oxon. minus commodum αὐτῇ.

V. 21. *Διφρήματι ποιῶν.*] Legendum esse disjunctionem *Διφρήματι* π, recte quoque observatum Cl. Meurfio.

V. 25. *τῆς καὶ τῶν*] Optime Seld. *τῶν καὶ τῶν* *Διφρήματι* λαμβάνουσι. Alias articulus *τῆς* expungi deberet. v. 26. in versione scribe: *secundum celeritatem differentiam accipiat: sive rursus quiescit.*

Hæc autem erat illorum quos hic innuit opinio, vocem moveri tardius in gravitate, celerius autem in acumine, ut supra expositum.

V. ult. Videtur leg. ἢτε τῶς δν, ὅπ.

Pag. 13. v. 18. *ἰσηται.* ἢ δὲ τῶς] Male Seld. *ἰσηται.* ἢ δὲ ἢ μὲν τῶς.

V. penult. *Διφρήματι*] Ita hic est in omnibus Codicibus. Etiam Gogavinus vertit, distensione. Sæpius tamen in sequentibus codices variant legendo *Διφρήματι*. Quæ certe discrepantia est admodum subtilis.

V. ult. *ἐφ' ἐκαστῆς*] Lege *ἐφ' ἐκά-*

περ. Vide pag. 14. v. 11. pag. 15. v. 5.

Pag. 14. v. 1. εἰς π] Sic Scal. & Oxon. at π delendum fuerit, nisi legendum contendamus, εἰς π τῶ φωνῶν καὶ τῶ ἀκροῦ πηλὸν. cum ad vocem & auditum adducitur. Quæ sane lectio mihi videtur optima. Vide pag. 15. v. 3.

V. 5. πόν] Sic omnes: at legendum esse πόν Meurf. quoque vidit. à Fragm. quibusdam Musicis hæc lectio comprobatur.

V. 9. *Διφρήματι*] In Scal. ora *Διφρήματι*. quod hic ubique habent illa Fragmenta. Etiam Seld. v. 18. & v. ult. *Διφρήματι* pro *Διφρήματι*. sic & p. 15. v. 5. malim tamen prius.

V. 10. hæc verba: *ἐπὶ ἰσηταί* πρὸς ἐκάστην. διορίσθον δν ἐκάστην αὐτῶν, πρὸς δύο ποιημένους, absunt male à Bodl. habentur autem in margine Baroc. Ibidem pro πρ. quod omnes habent, etiam Fragm. illa Musica, Seld. perperam πρ. v. 13. π φησὶ μὲν. articulus π abest à Bodl.

V. 16. τῶν ἐξωθεν πηλόν] Cod. Scal. in marg. *ἐξω πηλ.* & in Mus. Fragmentis, τῶν ἐξω πηλόν.

V. 24. εἴτε διέσσεις] εἴτε male abest à Seld.

V. 16. τῆς φωνῆς] Hoc delendum esse interpretando indicavi. nec reliqui tres id agnoscunt.

Pag. 15. v. 6. εἰ δὲ αὐτῶ] Locus est intricatior. Reliqui tres habent, εἰ δὲ αὐτῇ καθ' αὐτῶ. Fragm. illa Mus. seu potius Excerpta ex Aristoxeno, legunt: εἰ δὲ ταύτῃ καθ' αὐτῶ νοηθεί-

σθι.

μῆροι. v. 9. optime reliqui tres, οἷος τε. v. 12. Seld. male, τὸν. & Oxon. male λόγων pro λόγον. ut & v. 15. φθέρων.

V. 19. διελθεῖν] Ita omnes. Rescribe fidenter, διελθῖν. sic loquitur pag. 19. v. 18. Non vidit hoc Gogavinus, qui vertit, *enarremus*.

V. 21. καὶ ἐπὶ] Melius Seld. ἐπειτα.

V. ult. Oxon. τὰ νῦν. quod conjunctim scribendum ut edimus.

Pag. 17. v. 5. καὶ τῷ τε] Seld. bene delet καὶ.

V. 8. συστήματι] Seld. Codex recte Διφθέρηματι. quomodo legendum esse interpretando jam ante indicavi. Bene quoque hic Gogavinus.

V. 10. συστήματι] Non video quomodo Doctiff. Meurfius viderit conjunctim legendum esse σύστημα τι.

V. 12. τὸν γε τὸν τρέπον,] Nempe ut idem systema alibi sit compositum, alibi incompositum; quemadmodum intervallum ex. gr. toni, in Diatono est incompositum, in Chromatico compositum.

V. 20. ἀλόγῳ Διφθέρηματι] Hæc systemata sunt ἐκμελῆ, in cantu poni nequeunt. quamvis Aristoxenus, qui Pythagoricorum numerorum rationes rejicit, paulo aliter τὸ ἀλόγον, irrationale accipiat. De quo ad Ptolemaum.

V. 23. συναμφότερον] hoc est, μίλον, mistum. v. 26.

V. 25. ὀξείμῃον] Sic quoque reliqui. & deinde, ἢ διεζδυμῃον, ἢ σωννημῃον, ἢ μικρόν. Aliquid hic de-

esse est certissimum. una litera δ id restituerem, posita ante ὀπὸ, atque ita legerem: τὸ σύστημα, δ ὀπὸ πινθῶ μετέδωκε ὀξείμῃον, ἢ διεζδυμῃον. *dividat systema, quod ab aliqua magnitudine (id est, intervallo) incipiens, aut disjunctum sit, aut conjunctum, aut ex utrisque mistum; quod (mistum) in quibusdam (cantilenis) fieri monstratur.* Alias nimium est mutandum. Si enim τὰ συστήματα retinere velis scribendum ὀξείμῃον, deinde scribe διεζδυμῃον &c. porro post μικρὸν ponendum δ. Quod autem hic legendum censemus, μερίξαι τὸ σύστημα, illud similiter numero singulari habes pag. 19. v. 19. τὸ Διφθέρημα διελθῖν. Gogavinus tamen *complexiones*. qui de constructione orationis parum sollicitus, conjecturando sensum plerumque persequitur.

V. 30. ἥτοι συνεχεῖς ἢ παρεβαλόν ἐστ.] Vide Euclidem pag. 16. v. ult.

Pag. 18. v. 14. τὸ ἐν τοῖς ὀνομασι.] Ita omnes. Lego, τῶν ἐν τοῖς ὀν. sc. ἔξων περιωδιῶν. quod & Meurfio visum.

V. 19. περιδεῖται] Codex Baroc. περιδεῖται. male.

V. 23. τῷ ἀναρμόσῳ] *incongrue, & non modulata serie constituto cantui insit.* Optime hic usurpatum vocabulum. ἀνάρμοςον μέλιθον est quod ab eo canitur, qui nulla intervalla sua magnitudine profert; sed διημαρτημῃον Διφθέρηματι, falsas, ut loquuntur, quintas, quartas, & tonos canit. In cithara aliove instrumento, μετῃ ἡμεσμήνῳ, id est evidens.

V. 29.

V. 29. Ἀπληθείας.] Hoc vocabulum difficile hunc locum reddit. Hesychius Ἀπληθείας explicat, Ἀπμελῶς, ἀεμοδίως. quod hic locum non habet. Respicit enim τὸ λογῶδες μέλ⁹, v. 11. atque idem est τὸ Ἀπληθείας γινόμενον μέλ⁹, quod μέλ⁹ λογῶδες. Literula mutata, τῷ, in π, hunc locum insigni confusione obfessum vere extricabimus. Lege itaque & distingue: *ἡ ἀπληθεία ἐστὶν ἀρετὴν δὲ φανερὸν, ὅτι δὲ μὴ Ἀπληθείας γινόμενος μέλ⁹ τῷ ἀφαισθηματικῇ χρεῖσθαι τῇ τῆς φωνῆς κινήσει διότι τὸ μυσικὸν μέλ⁹.* Sic certe utcumque patet, *Musicum cantum ab altero, qui naturali aptitudine exercetur, distinctum esse eo quod intervallato vocis motu utatur.* Gogavinus inscite & confuse: *Iamque fere liquet à melo de industria confectio intervallo vocis motu differre musicum melos.*

V. 15. ἕκαστον.] Reliqui omnes, ἕκαστα. ut & recte est pag. 4. v. 19.

V. 19. γλῆναι διαρεῖσθαι.] Hinc vera lectio restituenda pag. 4. v. 22. φαίνεται γλῆναι διαρεῖσθαι. quod ibi non monitum. Antiquum hoc mendum videtur, quoniam omnes codices infedit.

V. 25. πρὸς ἡλικίαν.] Verbum raturum. Hesychius: Πρὸς ἡλικίαν, πρὸς ἡλικίαν, πρὸς ἡλικίαν. In vers. scribe: *primumque in illum natura hominis incidit.* Hinc naturalius Boëthio dicitur, Lib. 1. cap. 21.

V. 29. συνεθίζεσθαι ἢ αἰδοῦσθαι.] Hoc novum nostris cantoribus. omnes intolerabili errore hunc locum infes-

sum clamabunt, ac rescribendum fidenter, *συνεθίζεσθαι ἢ φωνῇ.* Vox adfuescit difficulter proferendæ enarmonizæ diest; non tam auditus iudicandæ. Verum antiquæ sapientiæ studiosus novit, veteres in tradendis artis canendi principiis solitos semper *μονοχορδίζεν*, uti *monochordo*, quod instrumentum usitatore vocabulo *κανόνα*, canonem, ac regulam certam omnium intervallorum Harmonicorum adpellabant. De cuiusmodi canonis sectione seu divisione secundum genus Diatonum scripsit Euclides, quem nunc accurate edimus. Illo itaque canone, aliter à Pythagoricis, aliter ab Aristoxeno, diviso, utebantur ad singula intervalla sensu percipienda ac voce deinde exprimenda. quod facile fieri poterat per *ὑπαγωγὰς*, Subductaria, quos ponticulos vocant, diversis chordæ sectionibus supposita.

V. penul. σπένδασθαι.] Reliqui omnes, *ἀφαισθηματικῇ*. mallet *ἀφαισθηματικῇ*. quo sæpe utitur.

Pag. 20. v. 1. συμφωνία.] Bar. in margine: *καθ' ἑαυτὰ τὰ σύμφωνα ἢ ἀφαισθηματικῇ.* secundum quam *consona differunt à dissonis.* Hæc sunt divisionis illius verba, quæ Aristoxenus habet pag. 16. v. 25. in ora libri ob maiorem evidentiam, juxta verbum *ῥηθείας*, pag. 19. v. 32. à studioso lectore adposita.

V. 2. ἀφαισθηματικῇ.] Legendum *ἀφαισθημα* cum tribus reliquis.

V. 13. τὸ δὲ μέγ⁹.] Hæc est constans omnium codicum lectio,

M

etiam

etiam Gogavini, sed corrupta. Rescribo μέγιστον. ex v. 22. & v. 12. ubi est ejus oppositum ἐλάττωτον. In versione rescribe: *At maximum non ita.* & deinde, *illud (consonum) augeri.* v. 26. πῶ ἀβεστ ab Oxon.

V. 28. τῷ ὅτι ἐστὶ τὸ δὲ πέντε καὶ τὸ δὲ δὲ πιν(ών).] Clarissima sunt hæc verba, & ab omnibus codicibus invariata agnoscuntur. Hinc Euclides pag. 13. v. 25. vocis locum ad octavum consonum intervallum augeri seu extendi dixit. Quæ eadem est magnitudo scalæ ut vocant Guidonianæ. quod hodiernis cantoribus videbitur novum.

V. 29. τῷ γὰρ τέλος δὲ πιν(ών)] Subaudi ἀξίσημα. & in vers. vocem aut instrumentum. Meursius scribendum putat, τὸ γὰρ τέλος. Mallem, ὅτι γὰρ τὸ τέλος.

V. 31. ἀξίσημα οὐκ ἐστίν] Ita hic est in omnibus codicibus. Est subtilis quidem inter ἀξίσημα & ἀξίσημα differentia, hic tamen posterius mallem: quoniam quoque præcedit ἀξίσημα. Hoc & Meursio placuit.

V. 33. Scribe παρθένων. Ita autem dicta fuisse tibias minimæ, quæ tum temporis usurpabantur. ut longissimæ, ὑπερέλεινοι. plusquamperfectæ. Hic quis cogitare posset, si diversi tenoris tibias habuere veteres, quomodo non per consonantiarum quoque intervalla inter se discrepantes sint fabricati; & vel casu experimenta sumferint concinendi duabus pluribusve, in consonis semper intervallis? De his autem ti-

biis sic Pollux libro IV. cap. 10. ἡ πρὶς μὲν παρθένους αὐλοῖς παρθένους παρὰ ἐχρόλον· τοῖς δὲ παιδικαῖς παῖδες παρὰ ἥδον· οἱ δὲ ὑπερέλεινοι αὐλοὶ παρὰ φθέρωντο ἀνδρῶν χοροῖς. *Ad parthenias tibias saltabant virgines. Puerilibus vero pueri accinebant. Tibia autem perfectissima virorum chorus competeabant.*

Pag. 21. v. 1. καὶ παρὰ δέσσης.] Cod. Scal. καὶ παρὰ δέσσης. Gogav. διυλσε. non intelligo.

V. 9. ἀξίσημα οὐκ ἐστίν] Quæ sunt in tibiis longissimis, quas plusquamperfectas vocat; & brevissimis, quas Virginales.

V. 17. ὅτι δὲ ἐκ] Hæc sunt obsecra. Gogav. legit, uti edimus. veritat enim: *nec non quod ex consonis magnitudine intervallis fieri contingat facile est intelligere.* sed non vidit restituendum esse verbum ἀξίσημα. ex pag. 20. v. 3. 4. σύμφωνον συμφώνως ἀξίσημα καὶ πλείους ἀξίσημα, ὧν μία μὲν ἐστὶν ἡ καὶ μέγιστος. quam habes pag. 16. v. 23. Seld. v. 18. recte expungit particulam καὶ. & v. 22. articulum η.

Pag. 22. v. 3. ὑπὸ τετράρων φθόγγων.] Insolentior locutio. pro ὑπὸ scribendum δὲ. nisi ita sit constitutus hic locus: δὲ παρὰ τῶν, ὑπὸ τετράρων φθόγγων ἀεχρόλον. *quod ut plurimum vocatur dia tessaron, à quatuor sonis contentum.* Posset quoque videri vocola ὑπὸ ex sequente versu huc transiisse. ut sit simpliciter legendum, παρὰ τῶν φθόγγων, subaudi σύμφωνον. Gogavinus dum omnia pro lubitu mutat & transponit,

nit, falsum inde sensum extruit, ita vertendo: *Licet ergo scire. minimum intervallum consonorum, ut plurimum à quatuor sonis contineri.*

V. 3. Oxon. ὅθεν δὲ καὶ. v. 4. Seld. ἔχει πρὸς πᾶσι, ut etiam Oxon. in margine. sed perperam. Legendum uti ex Codice Scal. edimus. Gogavinus hic hæret: *atque ordo ejus quidam ob varietatem intelligatur.* & quæ præcedunt binis versibus sunt inepta.

V. 6. Ἰσὺ τὰ τε κινύμενα] Nempe in quoque tetrachordo binæ extremæ chordæ sunt immobiles, & intermediæ binæ, mobiles. Vt in tetrachordo hypaton, hypate hypaton & hypate meson sunt chordæ quiescentes & stabiles: parypate, & lichanos, mobiles. ibidem pro αἰσιν communiter esset ἐσιν.

V. 10. φθόγγοι] Oxon. perperam, φθόγγοι. & v. 12. Seld. τῶτων pro τῶν.

V. 13. συγχορδαῶν] συγχορδαῶν vocat systema chordarum. hinc cogitabis quid significet ξυναυλία.

V. 14. Oxon. τῶν πλὴν αἰρη. sed τῶν abesse potest.

V. 15. ὀνόμασιν ἰδίαις ἐκείνης αὐτῶν] Quando una hujusmodi chordarum complexio dicitur hypatōn: altera, meson: ultima hyperbolæon.

V. 18. Codex Scal. γωεῖσιν αἰσιν. Meurs. ediderat male γωεῖσιν αἰσιν. Putavi v. 16. ante μέλα restituendam particulam δπ, & cætera legenda ut editum: verum reliqui tres melio-

rem deinde lectionem suppeditarunt, quæ est γωεῖσιν αἰσιν. Itaque in vers. scribes: *una aliqua est mesos, & lichani, & parypates, ac hypates, in qui Musicam attingunt, notissima.*

V. 26. λιχανὸς μὲν] Insignis est doctrina, quæ hic sequitur, & studiose cognoscenda. Lichanus in nullo genere propius abest à mese, quam toni spacio; nec longius, quam ditoni. Itaque ambulat in loco toniæ, qui est inter acutissimam lichanon, & lichanon gravissimam. Sic pag. 23. v. 25. locus parypates dicitur esse diesios enarmoniz. Nam gravissima parypate distat ab hypate, diesios enarmoniz intervallo; acutissima autem, hemitonii. Spacium inter acutissimam & gravissimam est locus parypates. Vide diagramma Aristoxeni.

V. 29. lege ἀφίσταται, cum Gogav.

V. 31. τῶν ἑπὶ κατὰ τὰς ἀρχαίας] Videntur Aristoxeni ætate Musici lichanon diatonicam intentionem habuisse, quam ut toni intervallum expleret. Illos itaque, qui rudes ad Musicam discendam accesserint, nec intervalla longo usu animo altius impresserint; facile inductum iri dicat, ut hoc concedant.

Pag. 23. v. 1. ἐπαχθέντων αὐτῶν] Reliqui omnes probe, αὐτῶν. ubi eo indicat si fuerint. ut sequitur v. 8. ἐπαχθέντων αὐτῶν. v. 5. scribe γε pro: 16. quod sphalma est typographicum.

V. 4. δῖος λιχανὸς] Insicite hic Meursius legendum putavit Διόνος.

& v. 14. *Διόνον* pro *διόνον*. Est enim *ὁ καὶ ἡ διόνον*, καὶ τὸ διόνον, licet in Lexicis id non reperiatur. Sic pag. 22. v. 30. *διόνον διόνημα*.

V. 9. *συνεπισμύοις*] Hoc verbi notandum. Longo usu & adusuetudine difficillima etiam intervalla in naturam quasi abeunt. Perperam bini codices pro *α* habent *η*. & unus *ε*.

V. 10. *ἀρχαίων τρώπων τοῖς τε πρώτοις καὶ τοῖς δευτέροις*.] Quos Aristides pag. 22. recenset. Dicit enim pag. 21. v. 4. *αἱ καὶ οἱ πένυ παλαιότατοι πρὸς τοῖς ἀρμονίας κίχρωται*. Itaque per primos intelligerem Lydisti, Phrygisti, Doristi: per secundos, Iasti, Mixolydisti, Syntonolydisti. Quippe primis inventæ Musicæ temporibus tres priores solum in usu erant. In illis autem ditonum ubique adhibitum vides, cuius gratia illorum tonorum mentionem hic fecit Aristoxenus.

V. 11. *ἵκανως δὴλόν ἐστι*] Gogavinus distinctione sublata vertit: *satis evidens est*. quod non placet.

V. 17. *γλυκαίνειν αἰεί*.] Egregie. Chroma autem denotat, ut seq. v. 19.

V. 22. *πρὸς γὰρ*] subaudi *ἀρμονίαν*. Illud enarmonium genus proxime ad chromaticum adducunt. quippe ditona lichanos hemitonio tantum gravior est lichano triemitoniza.

Ibid. *συνεπισμύοις τῷ ἔθνε*] Sic perperam omnes. Gogavinus quoque: *eo deflexi consuetudinem una contrahunt*. Locus est difficilis, quem explicabo. Legendum autem *ἔθνε*

pro *ἔθνε*. Veteres itaque systemata; quorum in generibus primo semper loco consideratur tetrachordum; vocabant *ἀρχαῖς τῶν ἡθῶν*, *μορῶν principia*, teste Aristide pag. 18. v. 14. Tetrachordum autem, ut hic ab Aristoxeno explicatur, varium ordinem habere potest. Porro observatum maiora intervalla animum magis dilatare ac robustiorem reddere; minora contra, illum contrahere. Hinc genus enarmonium severum fuit habitum, majestate ac decore plenum, ab apta omnium chordarum conjunctione denominatum; chromaticum autem molle ac femineum; robustum autem & naturale Diatonum. Vnde si certos quosdam mores animo instillare conemur, primum omnium de systemate cogitabimus, quo sit utendum. Nam severos ac decore plenos effecturus, uteris systemate enarmonio: molliores autem & adfectibus magis subjectos, chromatico: liberales & pacificos, diatono. Dicit itaque Aristoxenus, illos Musicos, dum enarmonii ditonum proxime ad chromaticum triemitonium adducunt, & ut cogitare licet, enarmoniam parypaten quoque magis intendunt, non amplius in Enarmonio versari sed potius in Chromatico, quod ipsum *ἡθ* chordarum cum illa remissiore lichano quoque ad chromaticum sit pertractum. Hic autem illud quoque in primis notandum, quod ad mores animis immittendos cum acuminis & gravitatis, tum singularum quoque

que chordarum rationem habere debeamus. Alii enim mores, inquit Quintil. pag. 13. cum acutioribus; alii cum gravioribus in animos illabuntur. Atque alii cum iis, quæ parypatæ speciem habent; alii cum iis, quæ lichani.

V. 23. Probe reliqui codices, *ἄρκιτω*.

V. 28. *ὃ γὰρ ἐπαλλάτθισιν*] Seld. male *ἐλατθισιν*. Gogav. imperite vertit; neque enim tonorum indiseretus est ab altero in alterum transiens. Hoc dicit Aristoxenus: loci illi non variant, ut jam minores fiant, jam majores. Nam ex.gr. locus parypates non potest fieri minor spacio diefis enarmonizæ, nec major. his carceribus includitur.

V. 31. Cod. Scal. ita legebat, *καὶ ἡ λιχανὸς, ἡ μὲν ὀπλινομορία, πέρας*. Vnde Gogavinus vertit: *Pene suprema & Index intensa, terminum habens loca*. Aliquid deesse videbam, quod, ut editum est, restitui. Confirmavit meam restitutionem Cod. Seld. sed alia particularum relatione, hoc modo: *ἡ μὲν, ὀπλινομορία ἡ δὲ, ἀνιεμένη. dum illa intenditur, hac remittitur*. Quod ad idem recidit.

Pag. 24. v. 1. *λιχανὸς τε καὶ παρυπάτης*.] Hoc non intelligo. puto locum esse interpolatum. Lego simpliciter, *λιχανὸς*. deletis *τε καὶ παρυπάτης*. ille in acumen, lichani. Alias enim fundamentum Aristoxeniz doctrinæ subvertetur, quod est, ne ulla lichanus locum parypates invadat; nec contrà, ulla parypate locum lichani.

V. 5. *ἐξέτατον*] In vers. scribe: *quonam modo sis examinandum: utrum ab. v. 6. ἀξιοσημείων* male abest à Codice Seld.

V. 7. *διὰ συμφωνίας λαμβανομένοις*] Exempla sumendi intervalla per consonantiam vide pag. 55. v. 12.

V. 10. *πυκνὸν δὲ λεγέσθω*] Hanc spissi definitionem transcripsit Bryennius in lib. 1. sect. 6. ubi male legitur *πυκνὸν* pro *πυκνέσθω*.

V. 17. *τὸ ἐλάττω. πυκνὸν δὲ ἔστι*] Baroc. & Seld. optime *τὸ ἐλάττω πυκνόν. τὸ δὲ ἔστι*. nisi quod in Seld. perperam v. 18. hæc omissa, *ἐαρμονίαν καὶ*. v. 19. forsan hoc ordine legendum: *δύο δὲ λιχ. εἰλ. δύο γυνῶν ἔσονται βαρ.* nisi principium ita sit mutandum, *ἔσονται δὲ δύο*.

V. 26. *τέλειον εἰληφθῶ πυκνὸν πρὸς τῷ αὐτῷ*.] nempe *βαρυτέρῳ τῶν μενόντων, ad stantium sonorum graviorem*. v. 16. Hoc autem spissum est prioris sesquialterum. quippe novem habet dodecatemoria, cum primum tantum habeat sex, quæ hemitonium constituunt. Vide pag. 25. v. 2. Sic v. 29. per *sesquialterum intervallum* intellige hoc, IX. dodecatemorio- rum.

V. 29. Nota quod systema vocet id, quod ex duobus intervallis consistat. ut sæpe monuimus.

Pag. 25. v. 2. *ἔστι, ἡμολιον*] Oxon. *ἔστιν*. Seld. male, *τὸ ἡμολιον*.

V. 7. Pro *μείζων* scribe *μῆζον*, ut & habet Seld.

V. 8. *ἐπειδήπερ ἰσὶ ἐστὶ τὰ δύο τῷ ἐνὶ*.] In molli Diacono. quod vide in

restituto à nobis diagrammate Aristoxeni.

V. 16. δωδεκάημορῶν] Cod. Scal. perperam δωδεκάημορῶν. ut & v. ult. δωδεκάημορῶν τόνον. vide v. 28.

V. 16. δὲ γὰρ τὸ δ' αὐτῆς] Hæc plana sunt, & ex Aristoxeni diagrammate à nobis restituto evidentissima. Multa tamen hic post voculam γὰρ inserta leguntur in Oxoniensibus. quæ, ut facile conspiciatur, fuere scholium aliquod marginale, quod deinde textui inferctum. Ita autem habent. ἐπειδήπερ ὁ τόνος ἐν μὲν χρωματικῇ εἰς τετρία διαίρεται, τὸ δὲ τετρήμωρον καλεῖται χρωματικὴ διεσις· ἐν αἰμονίᾳ δὲ εἰς δ' διαίρεται, τὸ δὲ πετρήμωρον καλεῖται αἰμονικὴ διεσις. τὸ δ' ἐν τετρήμωρον τὰ αὐτῆς ἔξ ἑνὸς τῶν τετρήμωρῶν, δ' αὐτῆς δωδεκάτης (lege δωδεκάτης) ὑπερέχει. οἷον ὡς δὴ τὰ τῷ β. αὖν διέλω τὸν β. εἰς γ. δ. διαίρεσις γίνονται τέτταρες τετράδες. ἐν δὲ τῇ εἰς γ. δ. τετρῇ πετράδῃ. (hæc satis sunt inepta. scribe, εἰάν διέλω τὸν β. εἰς γ. δ. ταύτῃ διαίρεσις γίνονται τέτταρες τετράδες· εἰάν δὲ εἰς γ. δ. τετρῇ πετράδῃ.) ὑπερέχει δ' ὁ δ' τῷ γ. δ. τὸ τετρήμωρον τῷ πετρήμωρῳ μονάδι. (lege ὑπερέχει δ' ὁ δ' τῷ γ. δ. τὸ τετρήμωρον τῷ πετρήμωρῳ μονάδι.) ὅπερ (lege, ἥπερ) ἐστὶ τῷ ὅλῳ δωδεκάτῳ. Quoniam tonus in Chromate in tres partes dividitur; & triens vocatur diesis Chromatica: in Harmonia autem in quatuor dividitur; & quadrans vocatur diesis Enarmonia. Triens igitur annuus & ejusdem, quadrantem ejusdem duodecima parte superat. Ut in numero XII. Quod si enim XII partiar in quatuor partes, hac divisione sunt quatuor

ternarii: sin in tres; tres quaternarii. Quare excedit quaternarius ternarium, id est, triens quadrantem, unitate. quæ est totius pars duodecima.

V. 19. καὶ τῶν δύο] Seld. καὶ non habet. Puto tamen melius cum reliquis id retineri.

V. 30. ἐν αὐτῇ] Lege αὐτῇ ut & bene Seld. ab ipsa, subaudi, diatono gravissima. ex v. 26. Deinde v. 31. male Seld. διεσιν.

Pag. 26. v. 9. ἥτε γὰρ βαρυτέτη] Hic locus est corruptus. Pro βαρυτέτη lege βαρυτέτα. vel, si plenius malis, ἥτε γὰρ βαρυτέτα & βαρυτέτης χρωματικῆς, ut est v. ultimo. Quæ enim gravissima Chromatica est gravior, omnis. & deinde v. 11. lege ἥτε τῆς Ἀγλῶν ὀξύτετα, pro βαρυτέτα. Alias ineptum quod sequitur v. 13. βαρυτέτης Ἀγλῶν. Rationem hujus doctrinæ discas ex restituto à nobis Aristoxeni sex colorum Diagrammate. Gogavinus hunc locum magis adhuc corrumpit. nam, vertit, gravissima Chromatica omnis est enarmonia Index, & diatoni gravior omnis est diatonos usque ad gravissimam diatoni.

V. 14. Cod. Scal. perperam σὺν λιχανός. Ibidem pro & Seld. male &.

V. 15, τῷ δωδεδεχημῶν] Uterque Oxon. melius, τῷ δωδεδεχημῶν. Addita particula ἐν lege, ἐν τῷ δωδεδεχημῶν πῶς. à demonstrato loco Indicis. sed perperam.

V. 22. Ἀγπνός ἐστιν ἡ λιχανός,] Locus insigni mendo infestus. Rescribo, δειπνός ἐστιν ἡ λιχανός. in versione:

sione : *puta num ditona sit lichanw.* Sequitur enim, aut contentior, & præcedit, *de intervallo solum dissentiunt.* Nec Gogavini codex fuit melior. Vertit enim : *ut utrum diatona sit Index.*

V. 29. ὁ μὲν,] Forſan ὁ μὲν πρῶτος, vel ὁ 5. ſequitur enim, ὁ ὅτερον.

Pag. 27. v. i. μέγας τῆς ἀφωλευμένης.] nempe ἐναρμονίᾳ παρυπαίτης. *parypaten enarmoniam.*

V. 4. hæc verba : ἦτοι ἴσον μελωδίᾳ τῇ ἡλιαίων τὸ δὲ παρυπαίτης καὶ λιχανῶ, male abſunt à Bodl. habentur autem in ora Bar. exceptis duabus ultimis vocibus, καὶ λιχανῶ.

V. 5. τὸ δὲ παρυπαίτης καὶ λιχανῶ καὶ μέγας.] Hunc locum mutilum eſſe liquet. quem interpretando reſtitui. Confirmavit meam lectionem optimus Codex Seld. In illo tamen, ut & Scal. ſcribitur, τῷ δὲ παρυπαίτης. & deinde in Seld. τῷ λιχανῶ, quod mendofum. alterutro loco ſcribes τὸ. quod in principio melius fiet : τὸ δὲ παρυπαίτης καὶ λιχανῶ, τῷ λιχανῶ καὶ μέγας. Gogavini Codex eodem mendo laboravit. vertit enim : *at Penesuprema & Indici & Media tam æquale quam inæquale duobus.*

V. 6. ἀμφότεροι.] Scribe ἐν ἀμφότεροις ſc. γένεσι, τῷτε χρωματικῇ καὶ διατονῇ.

V. 7. τὰ κριναὶ εἶναι τὰς παρυπαίτης ἀμφότερων τῶν γένων.] Diatonis & Chromatis, ex pag. 26. v. 30.

V. 9. ἰμμελὲς πλεῖστον] Hinc clariffime peripicitur, quid ſignificet ἰμμελὲς, ſcilicet, quod in cantu eſt,

ſeu cani poteſt. Sic ἐμμελὲς πλεῖστον eſt, ex parypate Chromatis hemioli, & lichano graviffima Diatona. Vide pag. 29. v. 13.

V. 10. ἐκ παρυπαίτης τὴν χρωματικὴν παρυπαίτης.] Sic omnes codices, etiam Gogavini. qui, dum emendare ſtudit, etiam pejorem fecit lectionem ſic vertendo : *ſit enim canonum tetrachordum ex Penesuprema, & Chromatica Penesuprema, & diatona Indice intenſiffima.* Legendum, ἐκ παρυπαίτης τὴν χρωματικὴν οὐκ ἐκ τῆς. quem admodum interpretando indicavi. Meurſius infeliciter, ut plerique omnibus locis, hic jecit aleam. *Illud,* inquit, *παρυπαίτης in fine male repetitum cenſeo, & abundare; itaque ejiciendum.*

V. 15. καὶ δὲ συντελείας καὶ τὰ ἐξῆς.] Quo ordine intervalla ſe mutuo ſequantur. Quamvis enim dieſes, hemitonium, tonus, triemitonium, ditonum, ſint intervalla quæ modulari poſſimus, non tamen bina quælibet cantum ingrediuntur. Ut poſt modulatam dieſin non poteſt cani hemitonium, aut triemitonium, ſed vel tonus, vel ditonum. Sic ubi hemitonium cecineris & tonum, non potes aliud intervallum, vel in acumen, vel in gravitatem, adjungere, quam tonum. Vide v. 32.

V. 19. ἐν μελωδίᾳ.] Reliqui tres articulo auctius, ἐν τῇ μελωδίᾳ.

V. 26. Seld. male πῶς αὐτῇ φύσιν, pro πιαύτῃ πῶς φύς.

V. 31. Oxoni. perperam, ἀφωλευμένη.

Pag.

Pag. 28. v. 1. ἐν ταῖς ᾤξεσιν καὶ πυκνώσεσιν] Quid sit diagrammatis condensatio hic tandem clare exponitur. Continuitatem Harmonici sic considerabant, ut dicerent, sonos qui, ordine progrediendo, proxime inter se abessent, existere continuos. Ex Enarmonii generis Tabula hoc optime perspicies, ubi singuli toni in quatuor dividuntur dieses; & totum dia pason, in xxiv. ut plane sit minimis intervallis, condensatum quæ cani possunt; non tamen continuo ordine, cum ne tres quidem dieses vox deinceps proferre queat. Illam autem continui in modulatione sumendi rationem Aristoxenus reprehendit. & certe meritissimo. Ad vocem enim, quid illa modulari possit, est respiciendum: illa, ubi in genere Enarmonio dieses binas protulit, non potest minus, in acumen, modulari intervallum, quam quod, demtis binis diesibus ex dia tessaron, in hac consonantia est reliquum. hoc est, non minus quam ditonum. Et sic in reliquis Generibus. Cæterum de hac intervallorum continuitate, atque in modulando ordine, toto III. libro demonstrative egit.

V. 6. αἶπ' αὐτῶν.] Scriberem, αἶπ' ἀλλήλων. *minimo inter se distare spacio.* Ibidem lego. ἢ γὰρ πῶμῃ.

V. 7. ὁκλῶ καὶ εἶχουσιν] Quare non πῶσας καὶ εἶχουσιν, ut integro dia pason illud condensatum diagramma conclusum fuerit? quemadmodum Aristides antiquos primum dia pa-

son divisisse testatur pag. 15. Certe ab Aristoxeno sic scriptum putarem, qui tonos suos xiii. diapason magnitudine inclusit: recentiores autem quos vocat Aristides, qui xv tonos faciebant, duobus ad priores additis, toni superoctavi intervallum, quod quatuor habet dieses, complentibus, pro xii scripsisse xi.

V. 8. lego, εἰς, ἥπερ τῷ τελευτῶν. certe αἰσθῶ, quod ex v. 10. malum pedem huc tulit, retineri nequit. v. 11. in vers. scribe: *sed, in acumen, minimum modulatur quod residuum.*

V. 15. ἀμελωδῆται ἐλάττονι.] Oxon. perperam, ἀμελωδεῖ τῷ ἐλάττονι. Pro ἐλάττονι, quod cum proximo convenire debere putarunt, rescribe ἐλαττον. Hoc autem addidit Aristoxenus propter v. 15. pag. 23.

V. 16. τῶν δύο διέσεων πνιαίων ἐλαττον] Locus sane difficilis. Seld. male πνιαιῶν. Rescribe, πνιαιῶν ἐλαττον. ex pag. 29. v. 6. in versione: *et in grave post duas dieses tono minus.* Gogavinus eandem vitiosam lectionem vertit: *quæ in grave, minus duabus diesibus toniæ non potest exprimeret.* Hæc autem ita intelliges. Dixerat v. 10. post modulatas binas dieses in acutum, aliud minus intervallum cani non posse quam quod in dia tessaron est reliquum. At in grave post cantatas duas dieses possumus canere; præter ditonum; minimum intervallum, tonum. videlicet si à diæzeugmenon enarmonio per duas dieses progrediar ad parameson, possum inde in grave modulari tonum, qui

qui paramesō & mese continetur. Hæc Aristoxenus libro III. accurate pervestigavit. ubi pag. 66. v. 9. Τονὺς inquit, *ἴσσο* in grave tantum adponitur.

V. 24. *ἡ γὰρ μετὰ παραπάτη*] Lego, *ἡ γὰρ*. Bodl. *perperam*, *ἡ γὰρ παραπάτη*. V. 25. pro *διωλόν* Seld. male *διωλή*. Ibidem omnes tres optime legunt, *μελωδῆσαι φθόνον μέσης, αὐτή*. quam vocem vertendo restitueram. Gogavini quoque Codex hic fuit integer.

V. 27. *εἴτε διπλασίον, εἴτε τετραπλασίον* [*διπλασίον* *τετραπλασίον*] In Enarmonio *τετραπλασίον*, quadruplum: in Chromate tonizo, triplum: in Diatono molli, superbipartientstertias. & sic in cæteris.

Pag. 29. v. 1. *ἐν τοῖς συρχαίσις δειχθήσεσσι*.] His ipsis, libro III. non putem scriptum fuisse, *ἐν τῷ συρχαίον δε*. sed bene, *ἐν τοῖς συρχαίσις*. in *Elementis* deinde monstrabitur. Quamvis hi tres libri vix uno tempore scripti ab Aristoxeno & editi videantur.

Ibid. *ὑποκείσθω μὴ τὸ πυκνόν*.] Ita omnes. Particula *μὴ* mihi hic semper visa insolens: pro ea legendum putavi *νῦν*. at scribendum video, *ὑποκείσθω, μετὰ τὸ πυκνόν*. *Superponatur, post positum systema ἴσσο, aut non ἴσσο, in acutum non poni*.

V. 3. Solus Seld. recte, *μὴ ἵθεσθαι*. reliqui, ut & Gogavini, *μετὰ ἵθεσθαι*. quod vertendo jam emendam. Clara autem hæc sunt ex antecedentibus. Gogavinus infelicioſiter:

Subjiciatur sane densa vel non densa posita complexio: qua in acutum versus transponatur per intervallum minus eo quod prima consonantia relinquitur.

V. 8. *ἡ τοι σὺν τετάρτῃ τοῖς τέτρεσσι*] Clarum est quid velit; nempe, in cuiusque generis systemate non reperiri sonum, cui non aut quartus consonet dia tessaron: aut si hoc non fiat, quintus necessario dia pente. verba tamen sunt abundantiora. Scriberem, *ἡ τοι σὺν τετάρτῃς διὰ πεντάων συμφωνεῖν, ἡ σὺν πέμπτῃς, διὰ πέντε*. Neque enim ita hunc locum explicare possumus, ac si diceret; aut quartos aliis quatuor. &c. v. 10. pro *συμφωνεῖν* *perperam* Oxon. *συμφωνῶν*. ibid. voces, *πέντε διὰ*, absunt à Bodl.

V. 11. *ἡ ἀμφολέως*] Simul quarti dia tessaron, & quinti dia pente. quod in primis fit in Diatono contento; in reliquis quoque, per tōnum disjunctivum, qui tam ad hypaten meson, quam ad neten diezeugmenon, dia pente consonantia efficit.

V. 16. *ὡς ἔστι τὸ πλὺν*] An hoc non arguit, frequentissimum fuisse Aristoxeni tempore usum tam Enarmonii quam Chromaticorum colorum? certe folius theoriae & doctrinae gratia hoc illum non dicere, loca plurima ostendere possint.

V. 19. *ὑπερχῆς. ἡ τὸ*] Cum Barroc. lege *ἡ*, quod vertendo indicatum. Seld. male *ἡ*. Deinde lege & distingue, *ὑπερχῆς, ἐναντίως ἵθεσθαι*. quod ex nullo corrigebatur.

V. 21. *ἐναντίως ἵθεσθαι πρὸς τοῖς ἴσσοις*.

N

ious: τὸ δ' ἄνω,] Locus certe difficilis. Mearsius pro πῆσαν male scribendum putavit πῆσαν. Quomodo antea emendarim, ex versione vides. Succurrit jam melior correctio, extruso tantum δ', & distinctione sublata; hoc modo: πρὸς τοῖς ἰσὺς τὸ ἄνω, ὅτι τε τὸ ὅξυ καὶ (τὸ addunt O-xon.) βαρὺ. *Contrarie aequalibus adponi inaequalia, tam in acutum quam in grave.* Exemplo id declarabo: In Chromatico toniæ tres soni, hypate meson, parypate meson, meson chromatica, duo æqualia intervalla, quæ hic faciunt spissum, comprehendunt. His in acutum adponuntur duo inæqualia, nimirum triemitonium & deinde tonus: in grave autem contra, ubi eadem duo intervalla; quæ continentur diezeugmenon chromatica, trite diezeugmenon, parameso; cecineris, primum canes tonum & deinde triemitonium. Similiter in quavis Chromatis specie & in Enarmonio. Hic est genuinus hujus loci sensus; quem Gogavinus non adsequitur: *Contrario se modo habere aequalia, erga inaequalia, tam in acutum eundo, quam in grave.*

V. 23. καὶ τὸν τοῖς ἐξῆς φθόγγοις συμφωνήσας,] Perperam Seld. συμφώνησας pro συμφωνήσας. Hanc autem hypothesin, quod obscurior sit, exemplis illustrabo. Hypate meson, parypate meson, meson diatonos, mese, sunt soni deinceps positi. His quatuor consonant alii tres per eandem consonantiam, v. g. dia tessaron, in acutum, nimirum ipsi pary-

pate meson, trite synemmenon: meson diatono, diatonos synemmenon: ipsi mese, nete synemmenon. Dico igitur hos sonos; neten synemmenon, synemmenon diatonon, triten synemmenon, prioribus quatuor deinceps esse positos. Aliud exemplum. Nete diezeugmenon, diezeugmenon diatonos, trite diezeugmenon, parameso, mese, sunt quinque soni deinceps positi, id est, serie modulata se invicem consequentes. His ipsis alii tres soni consonant per eandem consonantiam, v. g. dia pente, ia grave. nimirum diezeugmenon diatono diatonos meson: ipsi trite diezeugmenon, parypate meson: parameso, hypate meson. Pronuncio igitur omnes octo sonos continuo ordine & modulabili esse positos, quod prioribus quinque reliqui tres eadem consonantiâ respondeant. Gogavinus mentem Aristoxeni non est adsecutus, ut consideranti perspicuum fiet. ita autem vertit: *Amplius supponatur & consonos non interrupta serie deinceps sonos, per eandem consonantiam sibi deinceps succedere.*

V. 27. καὶ μίλα,] quod in cantu poni potest. Alias simpliciora in infinitum sunt intervalla, verum ἀμελῶδη. Gogav. σολοικίζει, *juxta melos.* quod nullum sensum efficit.

V. 28. εἰς τὴν ἀξιστήμα.] Reliqui tres articulum τὴν optime omitunt.

V. 29. καὶ τῶν συμφώνων μὴ διαρρίθου] Pro μὴ putavi legendum μὴ δὲν,

διν, ut vertendo indicatum. Confirmant reliqui tres eundem sensum, sed alio resistentio vocabulo. legunt enim, συμφώνων ἑκάστη μὴ διαρ. quomodo & Gogavinus, qui vertit: *consonantiarum singulas minime dividi*. Porro hoc vult illa hypothesis, nullam consonantiam in incomposita intervalla, sed bene in consonantias dividi: quod primæ accidit consonantiæ διαπασον, quæ in διαπεντε & διατεσσαρον consonantias dividitur.

V. 31. ἀγωνὴ δὲ ἔσω ἡ δὲ τὴν ἐξῆς φθόγων ἔξωθεν τὴν ἀρχαίαν] Hæc verba & quæ sequuntur vix intelligo. Non tantum mutilus est hic primus liber in fine, sed & depravatus. quod utrumque ex Euclide, Aristide, Bryennio non difficulter perspicitur. Bene Eucl. p. 22. v. 8. ἀγωνὴ μὲν δὲ ἔσιν ἡ δὲ τὴν ἐξῆς φθόγων ὁδὸς ἔχει μίλυσ. quæ ego ipsius Aristoxeni verba puto hic restituenda. Euclides enim Aristoxe-

ni doctrinam tantum ordine concinniore, & κατ' ἀριθμὸν tradidit in sua Introductione Harmonica. nisi ex libris de Musica illam definitionem ab Euclide desumptam dicere velimus. Aristidis definitionem vide lib. 1. pag. 19. v. 18. Hæc tamen ita explicari possunt, ut dicamus, seriem ab hypate hypaton usque ad mesen vocari hîc ductum, ita ut incompositum utrinque intervallum sit tonus. nimirum ab hypate ad proslambanomenon; & à mese ad parameson. Quæ explicatio Musica est, & certe Euclidis aliorumque sententiæ minime dissonans.

V. 32. ὦν ἐν] Seld. melius ἐν, versu sequente pro κινεῖται omnes recte, καίται, *ponitur*. quomodo etiam legit Gogavinus.

V. ult. ὁ θεία δὲ] δὲ abest ab Oxon. Quid sit ἀγωνὴ ὁ θεία, vide citata ante loca, & Bryenn. lib. 3. sect. 10.

NOTÆ IN ARISTOXENI LIBRVM SECVNDVM.

V. Erf. 9. τὸ περὶ διελθεῖν τὸν τρέπον τῆς περαγματείας] Pag. 31. v. 13. εἰ πῶς τ' ἐστὶν ἡ περαγματεία, καὶ τίς. *tam de quibus tractare institueret, tum quonam modo*. Priorem hujus præcepti partem non opus erat ut hic poneret Aristoxenus, quod jam constaret ipsum acturum de Elementis Harmonicis: alteram autem, quonam modo acturus sit, accurate hic persequitur.

V. 11. τί πῶς ἐστὶν.] Communiter esset, τίς πῶς ἐστὶν. Sic pag. 18. v. 7. τί πῶς ἐστὶν ἡ φύσις αἰσθῆ.

V. 23. ὕγιαν,] Oxon. ὕγιαν.

Ibid. τὸ δὲ δαιμονίαν πᾶ] τὸ, recte nullus codicum reliquorum agnoscit. Et πᾶ abest ab Oxon. sed minus bene.

V. 27. ἀστρολογίας.] Sic Antiquis sæpe vocatur scientia, quam nunc Astronomiam adpellamus.

Pag. 31. v. 8. καὶ ἡ] Seld. καὶ ο-
mittit.

V. 9. πολλήν.] Puto explican-
dum: Maneret in priore opinione,
esse scilicet rem, de qua auditurus
sit, dignam quæ cognoscatur.

V. 11. ὡς ἔφην,] Pagina præce-
dente, v. 17. Gogavinus videtur le-
gisse ἔφη, dum vertit: *Quapropter &*
ipse Aristoteles predicere ob eandem cau-
sas solitum se a sebas futuris ipsi audito-
ribus. Sed Græca sic coherere ne-
queunt.

V. 18. εἶναι τὸ μάθημα καὶ ἔσεσθαι.]
esse eam doctrinam & fore. ac si sub-
audiendum esset; *in posterum, ubi*
eam perdidicerint. Verum longe con-
venientius distinctione transposita
legerimus, εἶναι τὸ μάθημα. καὶ ἔσεσθαι
ἐνιοι μὴ ἔ μόνον. quemadmodum in-
terpretando indicavi.

V. 21. ἀλλὰ βελτίος] Seld. ἀλλὰ
καὶ βελτίος.

Ibid. ὁ ἀκούωντες τὸ ἐν ταῖς δείξε-
σι λόγων,] *ubi vel obiter nos in demon-*
strationibus dicere audiverint, quod
quamlibet melopœiam facere conemur.
Omnia hæc dicuntur de parte Musi-
ces Harmonica, uti ex v. 20. perspi-
cuum. & ex pag. 32. v. 5. Sic itaque
v. ult. per τὸ μάθημα, intellige Har-
monicam.

V. 23. ποιῶν τῶν μελοποιῶν ἐκεί-
νων.] Nimirum Sytalticen, Diastal-
ticen & Mediam seu Hesycaisticam:
præterea Nomicam, Dithyrambi-
cam, Fragicam. De quibus vide Eu-
clidem pag. 21. Aristidem pag. 30.
Non modo Theoreticus, sed & Pra-

cæticus Musicus fuit Aristoxenus. Cæ-
terum ποιῶν μελοποιῶν, insolentius
videtur, sed nihil mutandum.

V. 25. βλάπτει τὰ ἤθη.] Hac de re
sollicite inquisivit Plato in libris π-
αιδείων. & Aristoteles Politicorum
VIII. difficile esse dicit definire, εἰ
δυνατὸν τὰ ἤθη βελτίον ποιῶν ἢ μωσι-
κῇ. nam *mores meliores efficere possit*
Musica. Hos secuti nostri temporis
Scriptores Politici, de Musica quæ-
dam differere solent, sed parvo cum
fructu.

V. 27. τὸ δὲ ὅτι] ὅτι deletem. Est
hic locus revera obscurus, & sapit
Stylum Aristotelicum. Spero inter-
pretando me sensum esse adsecu-
tum. vide an etiam Gogavinus, qui
ita vertit: *Nam quidam ingens aliquod*
disciplina opera pretium fore putant:
siquidem nonnulli non solum se Musicos
si Harmonica auscultent: verum etiam
meliores, quod ad vitam & mores atci-
net, fore credunt, quod inter demon-
strandum audiant forte ratiocinantes
nos de Melopœiis, sive cantilenis singulis
deque toto genere Musico, ut una mori-
bis proficit, obfit altera; quod vero qua-
tenus Musica est simpliciter juvat, surda
aure prætereunt.

V. 29. ὡς εἰδέν.] lege, ὡς εἰδέν.
& ex v. 18. subaudi ἀπολαμβάνουσιν.
Gogav. Alii contra nihili rem, aut par-
vi certe momenti quæ sit agi censent: ne-
que rudes se tamen cantilla scilicet rei
haberi volunt. Neutri verò recte pa-
tant.

Pag. 32. v. 3. πᾶσα γὰρ] abest γὰρ
ab Oxon.

V. 4. ὑπάρχει ἡ καθύπερ] Lego, ὑπάρχειν δεῖ, καθύπερ αὐτὸ λέγεται, τῷ μουσικῷ. Quippe & alia multa, uti semper dicitur, Musico adesse debent.

V. 12. οὐδὲ μέλῃς παντός] Non de Enarmonio genere aut Diatono solum; neque etiam de unius Diatoni colore, fore nostram contemplationem; sed de omni cantu, qui natura fieri potest. quem sex coloribus definimus. Pag. 33. v. 2. eadem hæc verba usurpat de cantu omni, qui vel voce fit, vel instrumentis.

V. 20. οἱ ἔμπροσθεν] Male οἱ abest à Bodl. & versu seq. καὶ à Bar.

V. 21. πλὴν μὲν αἰσθησιν ἐκκλίνοντες,] Pythagoricos notat, qui omnia quæ in Muscis sunt, numerorum rationibus definiebant primis ac simplicissimis: cujusmodi sunt primum rationes multiplices, deinde superparticulares. Quæcunque, etiam auribus alias consona, intervalla illis rationum generibus non continebantur, rejiciebant. Neque enim alia de causa dia pason & dia tessaron in consonantiarum numerum recipere noluerunt, quam quod ratione duplicisuperbipertientetertias illa contineatur. Hanc certe nimiam superstitionem magna cum ratione, sed ferme nimia cum libertate Aristoxenus reprehendit. Rationi in rebus, quæ sensum judicem ferre debent, limites sunt figendi; sed non minus sensui, qui errori maxime est obnoxius, in rebus quæ ratione nituntur. Hinc illæ contentiones inter Pythagoricos & Aristoxenios, qui sectato-

res suos magnæ numero singuli habebant. majore tamen Aristoxenii, si Historiam & Scriptores Musicos inspicimus.

V. 24. λόγους τῆ πινυας ἀεθμῶν εἶναι καὶ τὰ πύχη πρὸς ἀλλήλας.] numerorum quasdam rationes esse & inter se celeritates, secundum quas (in quibus) & acutum & grave fiat. Hic habemus locum alterum, ex quo discere possumus, Lasum & Epigonios, tanquam Pythagoræ germanos sectatores, statuissè motus celeritate ac tarditate acutos sonos differre à gravibus. vide pag. 12. v. 25.

V. 28. οἱ δὲ ἀποθεσπίζοντες] Sic Aristoxeno ad utrumque extremum abiisse videntur priores Musici, cum mediam viam ingredi debuissent, sensum ac rationem in contemplanda Harmonica conjungendo. In hoc deinde plurimum elaboravit Ptolemæus.

Pag. 33. v. 3. ἡρομήν] Melius Bryen. ηρομήν. Exscripsit autem Bryennius hunc locum Aristoxeni in Epilogum sui operis Harmonici; à versu primo: ἐστὶ δὴ τὸ μὲν, ad finem usque seq. pag. 34.

V. 6. τῇ μὲν γὰρ] γὰρ male abest à Bryennio.

V. 17. Oxon. ἄλλον pro ἄλλο. versu seq. Bryen. ἔτ' ἄλ.

V. 31. Scribe, καὶ τῷ πᾶν μέρῳ. Sphalma est typogr. Deinde v. seq. pro ἀλλεῖν, quod ex nullo corrigitur, scribe cum Bryennio, ἀλλεῖν.

Pag. 34. μόνον τῷ μετέδωκε] Insequentibus duobus Aristoxeni ex-

emplis eadem manet magnitudo, scilicet dia tessaron, cujus intervalli consoni extremæ chordæ sunt tam hypate & mese, quam paramese & nete diezeugmenon. Sunt eadem systemata, sed alio vocis loco collocata.

V. 8. καὶ ἐτέρων.] Hoc novum videri possit. tantum dicere debuisset, καὶ τῷ δὲ παλαιῶν. Nullus quippe præter dia tessaron, & dia pente, & consoni quod ex his constat, dia pason, aliorum adhuc consonorum figuras recensere solet. quod nec illud facto opus videatur. Verumenimvero Aristoxenus hoc loco & multis aliis generaliter loquitur, quid fieri possit, ut demonstratio generalis fiat; non autem quid usus tantum & exercitatio nostra recipiat. ibidem scribe, καὶ τῷ δὲ πέντε. inserto articulo τῷ, quia præcedit τῷ π. v. 10. scribe, γίνονται.

V. 11. πάλιν τὸν ῥυθμὸν] in *rhythmorum doctrina*. Perperam Bryennius, πάλιν ῥυθμὸν. v. 13. Seld. male καθὺν pro καθ' ὅν.

V. 13. μόνον ὁ λόγος,] Hic locus ubi exemplis illustratus fuerit, nihil difficultatis habebit. Sit enim Genus Dactylicum, cujus ratio æqualis est, quod unum longum tempus duo valeat brevía. In hoc pedum primum magnitudines moveri possunt seu mutari, nempe dactylus in proceleusmaticum; longo ipsius tempore in duo brevía resolutus: aut in spondeum; brevibus duobus in longum contractis. & in cæteris si-

militer. Hoc omne Aristoxenus fieri dicit ob ductus potestatem, quæ in ipsis verbis consistit. Deinde manentibus magnitudinibus dissimiles fieri possunt pedes. In dactylo enim est unum longum tempus, & duo brevía: in anapaesto quis non videt easdem esse magnitudines? Porro eadem quoque magnitudo; ut quæ est binorum longorum temporum, & binorum brevium; valet & pedem ionicum, & syzygiam ex spondeo & pyrrhichio constantem. Porro divisiones ac figuras vocat rhythmorum ac pedum progressionem ac varias positiones, manente semper eadem magnitudine, exempli gr. in Hexametro, senum pedum. Neque enim hæc verba tetrachordis hic adplicari debent, ut alibi, & pag. 40. v. 1.2.

V. 19. αἱ τῶν διαρέσεων π καὶ γήματων,] addo, διαφοραί. quod à nullo Codicum restitui miror. Per διαρέσεις autem hic non intelliges ῥυθμὸν ἁρμόας, quas Euclides habet pag. 10. Gogavinus vertit ac si legisset, αἱ διαρέσεις καὶ γήματα. quod dubio procul ab ipso ita mutatum; quamvis non ita magno errore.

V. 23. κινεῖται] Male Bryen. κινεῖται.

Ibid. οἱ δὲ πόδες] id est, tempora, quibus pedes constant. Pro σημανόμεθα, quod omnes recte habent, Cod. Scal. perperam, μαινόμεθα.

V. 30. εἰπὲν male abest à Bryen. & v. penult. perperam αὐτῇ pro αὐτῶν.

Pag.

Pag. 35. v. 1. Pro ὧν, quod omnes habent, male Cod. Scal. ὧ.

V. 3. ἡ τῶν κινημένων,] Pro ἡ rescribendum καί, ut consideranti erit evidens. Nam duo manent immota, & duo moventur, nempe intermedia. Gogavinus quoque legit ἡ.

V. 13. τῶ πῶσον χροῶν] Cujusmodi sunt tres in Chromatico genere; dux in Diatono. vide Euclid. pag. 10. v. 18. *Color est specialis diviso generis.*

V. 11. χροῶμα π] Disjunctim. ut & recte vertit Gogav. cæteri χροῶμαλι inepte.

V. 16. συνειδίθαι] Oxon. συνιθι-θιῶμαι. scribendum esset συνιθι-θιῶμαι.

V. 18. κατὰ μέλιονθ'] Ita omnes. Non video quid aliud scripserit Aristoxenus quam κατὰ μαθύνες. quomodo & Gogav. legisse videtur, qui vertit: *imo ne id quidem percipere, quod loca quadam sint motorum sonorum in ipsis generum differentiis.*

V. ult. scrib. ἀγροῦ(α)μελ.

Pag. 36. v. 4. πῶν γὰρ,] Lego πῶτος γὰρ. quod miror ex nullo codicum corrigi. Et Gogavinus inepte: *qualibet enim intervalli magnitudo.* Ac si unum idemque intervallum plures haberet magnitudines.

V. 6. κοινόν ἐστι.] Ferme scriberem, διελκύν ἐστι. vide pag. 15. v. 18.

V. 8. Oxon. αἰὲς φθόνων.

V. 10. πύργος] Hic locus oppido est notandus. Vide pag. 3. v. 23. pag. 12. v. 5.

V. 12. ἡ δυνάμεις] Vide ad Euclidis pag. 3. v. 2.

V. ult. οἱ πυθαγόρει] Recte Oxon. οἱ αἰὲς πυθαγόρει. Hujus autem Pythagoræ meminit Diogenes Laërt. his verbis: *τελευταίος, Ζακύνθιος. ὃ φασιν εἶναι τοιοῦτον τῆς φιλοσοφίας, αὐτὸν διδάσκαλον. ἐφ' ᾧ καὶ τὸ, αὐτὸς ἔφα, παροικμασθῆναι, εἰς τὸν βίον ἦλθε. Tertius Pythagoras, Zacynthius. cujus esse dicuntur Arcana Philosophia, qua ipsa docuit. à quo etiam proverbiale, Ipse dixit, ortum habuit.*

Pag. 37. v. 3. οἶα καὶ ἡ (scil. τάξις) αἰὲς τῶν χροαμαμάτων συνήσειν. Ita lego pro συνήσει quod inepte habent codices omnes. Etiam Gogavinus: *Est autem hujusmodi quadam in canoro & cantui inidoneo series, qualis est literarum quoque inter differendum compositio.* Vide pag. 27. v. 20. τάξις male abest ab Oxon.

V. 6. συνήθη μέλιον] Lego συνήθη μέλιον. quamvis nullus codex adfentiat. nec Gogav. Pro συνήθη Oxon. συνήθη.

V. 9. ἐφ' ὧν] Sic tres reliqui. Codex Scal. perperam ἐφ' ᾧ.

V. 14. εἶπε τῇ τῶν ἡμερῶν ἀγωγῇ] Hoc lepide Aristoxenus & vere. Si post bis mille annos in lucem hominum, & ad Musicæ contemplationem rediret noster Aristoxenus, videret tanquam ex tripode hoc fuisse à se prolatum. Tantæ obscuritati hæc fuit doctrina obnoxia, & novis conatibus. Inter illos qui hinc nomen quærere voluerunt, vellem non esset Glareanus, homo ut cætera doctissi-

ctissimus, sic in Antiqua Musica infans. Cæterum comparat Aristoxenus discrepantes harmonicorum sententias de Tonis, dierum cujusque mensis numerationi ab aliis atque aliis Græciæ civitatibus olim recepta. Quemadmodum nostro tempore aliter dies numerant, qui Iulianum Calendarium retinent; aliter qui Gregorianum receperunt. De illa autem Græcorum in numerandis diebus discrepantia, insignis locus est Plutarchi in Aristide: ἢ δὲ τὴν ἡμερῶν ἀνωμαλίαν ἐθαυμασίων, ὅπως καὶ νῦν διηγεῖσθαι μὲν ἐν ἀστρολογίᾳ μάλλον, ἄλλοι ἄλλω μὲνός φησιν καὶ περὶ τῶν ἄνθρωπων. Nec vero mirari quis debet dierum discrepantiam, tum & hoc tempore, Astrologia secretis magis peruestigatis, alii aliud mensis principium & finem numerent.

V. 21. utroque loco pro τῶν Oxon. recte τῶν. Cæterum τὸν μὲξολύδιον vix recte ibi legi puto.

V. 29. Seld. inepte, τρεῖς δὲ δέσσειν.

Pag. 38. v. 3. ἡ κατὰ πύκνωσιν ἐκμελής,] Tonorum distantia per dies, pag. præced. v. 29. & v. 33.

V. 8. τὰ δὲ αἰμεῖσολα] Sic perperam omnes. Lego, τὰ δὲ ἐμμεῖσολα. Si quid in Musicis intellexisset Gogavinus, hoc saltem ex Euclide, aliisque corrigere potuisset. Sic autem vertit: Quoniam verò cantuum alii simplices sunt, alii immutabiles, de mutatione profecto dicendum erit.

V. 18. οὐδὲ αὐτῆς τῆς μελωδίας.] Insigne mendum & vetus, quod o-

mnes codices invasit. Gogavinus αἰμῆως. Postremum verò de his quæ in ipsa melodia incidunt. Legendum autem μελοποιίας pro μελωδίας. quod adeo ex omnibus his Autoribus certum, ut aliis testimoniis id confirmare non sit opus. Sed & v. 23. idem vocabulum repetitur. Pauca hæc sunt de origine μελοποιίας, sed nervosa. In Scal. Cod. legebatur, περὶ δὲ αἰῶν δὲ, τῶν. forsan scriptum fuit, περὶ τῶν μερῶν, τὸ οὐδὲ.

V. 27. τῶν μελωδεμένων,] Ita omnes mutile. Restituo, τῶν μελωδεμένων. Sic alibi & pag. 39. v. 8. Non vidit Gogav. qui vertit: Quod vero modulationes intelligere, tum auditu, tum ratiocinando oportet, id omnia quæ in quavis sunt differentia consequitur. Deinde v. 30. post οὐκ ἐκλεθεῖ (pro quo Oxonienſes male habent οὐκ ἐκλεθεῖν) addo, ἐκ τῶν εἰρημνῶν αἰετῶν δῆλον. aut, ῥήγιον. aut aliud simile verbum. Hunc autem locum, quod difficilior sit, aliqua paraphrasi juvabimus. Quod singulas, inquit Aristoxenus, cantilenas, tam auditu quam mente percipere secundum omnem differentiam (puta, in quo sint genere, in quo modo; num consonum in iis sit an dissonum, & sic de cæteris proprietatibus) sequatur ea quæ fiunt, eorumque sit finis; est manifestum. Quippe non minus Harmonica; quæ circa cantum versatur; quam reliquæ Musices partes in generatione consistit. Quemadmodum igitur versus condere finis est Metrices; sic tum auditu tum intelle-

αὐ

εἰς cantilenas adsequi, finis est Harmonicæ.

Pag. 39. v. 6. τὸ καθ' ἑαυτὴν αἰνῶσαι τὰ μέλη,] Notis cantilenas singulas perscribere. Sunt autem eadem notæ, quas tanta solertia tradidere Alypius, Gaudentius, & ex iis Boëthius; à Pythagora inventæ.

V. 17. τῶν μέτρων ἑκάστων.] Addit Bodl. πιαμβικόν, ὅπως ἐχρ[ι] καὶ ὅπ[ι] τ[ὸ] μελαμυρῶν. ἢ γὰρ ἀναγκαῖον ἐστὶ τὸ διωάμβιον χρᾶσθαι τὸ ιαμβικὸν μέτρον ἑκάστων. eadem hæc Barociani codicis textui inserta fuerant, sed deinde recte sunt expuncta. quippe nihil fani habent.

V. 18. Codices omnes, τὸ διωάμβιον. & v. 21. Oxonienses, τὸ γεγραμμένον. mendose.

V. 19. τὸ ιαμβικόν,] addo, καὶ τὸ μετρίκῳ εἶδέναι. Huiusmodi quid deesse adparet. Gogavinus vel codicem habuit integriorem, vel virum hic se præstitit, quamvis rursus in postrema huius loci parte graviter impingat. Sic autem ille: *Quod si, ut in his necesse non est, eum qui sciat scribere iambicum, ipsam quoque componendi artem habere, ita & in modulatione. non enim necesse est eum, qui Phrygiam cantilenam descripsit, ilico scire qua sit cantilena Phrygia: manifestum sit non esse finem dictæ scientiæ assignationem numerorum.*

V. 27. ἐστὶν ἀναγκαῖον] Putavi legendum οὐκ ἐστὶν ἀνάγκη. attamen id non est necesse, modo attendatur ad voculam μόνον. Atqui vera esse qua disuntur, & necesse esse ut Adnotator tam-

tum intervallo^{rum} magnitudines distimcte sentiat, evidens fuerit inquirentibus.

V. 33. οἰοεῖ] Cod. Scal. & Seld. οἶον εἰ. Etiam Gogavinus ita legit, qui admodum oscitanter vertit: *ut si Diapason intervalli divisiones plures, quas generum differentie efficiant, aut figure plures, quas gignat.* Mendum typographicum id putassem, quæ plurima in ipsius editione occurrunt, nisi in MSS. eam lectionem invenissem. Porro diapason habet, pro dia tessaron, non quidem admodum male; sed tamen, uti puto, contra MS. sui auctoritatem.

Pag. 40. v. 2. ἡ ἀρχιμάτῃ πλείονα ποιεῖ] Hic aliquid deesse vertendo non animadverteram. Deinde imposuerat particula ἡ, pro qua melius legendum censeo καί. quod mendum etiam erat pag. 35. v. 3. ut hunc locum sic restituamus. καὶ ἀρχιμάτῃ πλείονα ἀποιεῖ ἡ (quem articulum etiam addit Seld.) τῷ τῶν αἰσθητέων. Ita autem malim quam πλείονα ἀποιεῖ, ut illud ἀ ab imperitis librariis extrusum censeamus, quod id ex præcedentis vocis ultima syllaba male repetitum putarint. In vers. scribe: & figura plures, quas facit ordinis.

V. 5. πλεῖς τῶν διωάμβων] Quæ, cum sonorum sint, in acuti & gravis differentia consistunt. vide v. 9.

V. 7. τὸ γὰρ ὑπερβολαίας, καὶ μέσης, καὶ ὑπομέσης,] Hunc locum corruptum esse multa arguunt. Quid enim vult vocabulum ὑπερβολαίας? pro quo plurativo numero cum ad-

Ο

juncto

juncto scribendum esset *τελίτη*, aut *πενήτη*, aut *νήτη* *ὑπερβολαίων*. Deinde si vel maxime legamus, *νήτης ὑπερβολαίων καὶ μέσης*, expunctis vocibus *καὶ ὑπάτης*, & notas harum chordarum ex Lydio & acutioribus duobus adplicemus, nempe I< & I<′, & sic in cæteris; manet tamen difficultas, quod minus usitate ad supremas illas chordas evagarentur: deinde quod videri possint diversæ notæ, quoniam virgulâ acutior notatur. Nec tamen alias notas cantores tum temporis usurpasse videntur, quod illæ ab ipso Pythagora, & quidem Samio ortum ducant; ut colligitur ex Aristide p. 28. v. 4. Gogavinus crassam suam ignorantiam hic profitetur. *Nam quod extollentis vocant, quodque media & quod suprema, eodem signo notantur.* Hoc itaque locò Aristoxenum de illo notandi modo loqui adferendum, quo intervallorum magnitudines tantum designantur, non autem ipsi soni. quod ex sequentibus bene consideratis est certissimum. Itaque illi Harmonici, contra quos hic disputat Aristoxenus, putabant scopum Harmonices esse, cantilenarum, quas audirent, intervalla posse adnotare, eoque modo ipsas memorizæ mandare. Quæ opinio multis labore ineptiis hic ostenditur.

V. 10. *μέχρι τῶν μεγάλων αὐτῶν, καὶ ὀρθῶν*] Distinctionem, ante verbum *καὶ ὀρθῶν* positam, Codex Seld. post hoc verbum collocat. Est locus intricatior, cui aliquid deesse adparet. id ita

restituerem, *ἄρα τὸ μέχρι. vel τῶ. Gogav. nisi quod ad ipsas magnitudines atinet, at nihil alterius.* minus scite.

V. 19. *τῶ τῶν σωθέντων*,] Cod. Scal. *τῶ τῶν σωθέντων.* reliqui tres, *τῶ τῶ σωθέντων.* quæ, ut edimus, sunt corrigenda. nisi posteriori prius hoc modo melius responsurum putemus, *τῶ τῶ σωθέντι, καὶ τῶ τῶ. compositi ac incompositi differentiam.* Quæ autem intervalla sint composita, quæ incomposita, toties his libris repetitur, ut nonnisi cum magno tædio id sim rursus inculcaturus. Gogav. cum ubique hospes sit, etiam hic peregrinatur. *compositorum & numerorum differentiam.*

V. 20. *τὸ ἀπλῶν*] Aberat à Bodl. sed in margine Baroc. adparebat. v. 21. bene reliqui tres, *ὅτι τῶ μελοποιῶν.*

Pag. 41. v. 6. Cod. Seld. *ὅτι τῶ σωμέναι.* Aliquid hic deesse puto, quod ita restituerem: *ἐπειδὴ ὅτι πέρας τῶ σωμέναι πθ.* Finis intelligentiæ Harmonicæ, ut illi Harmonici volebant, est opus quoddam manifestum, nempe singulorum intervallorum adnotatio. Imo, inquit Aristoxenus, *πῶς ἀνάπαλιν* (quod vocabulum quam eleganter & explicite hic usurparit, soli Mathematici intelligunt) conversum ponite: Operis manifesti finis est intelligentia. Gogavinus ultra vulgatam lectionem hic non sapit.

V. 9. *πέρας ἐστὶν ἡ ξυμῆσις. τὸ γὰρ ὁρισμένον*] Hactenus in emendando Aristoxeno lenibus remediis, nec ora-

orationis seriem admodum turbantibus usi sumus : in hoc loco sanando , omnibus tentatis , ad acriora & inclementiora est deveniendum. Neque enim videre possum , quomodo illa orationis membra cohzreant ; adeo ut luxata ea putem , & in locum alium transponenda : Omnes codices constanter lectionem , quam edimus , exhibent ; nisi quod v. 12. pro δ , π in Seldeni Codice male legatur δ sc. optime autem in Oxon. δ , π s. quamvis distinctio esset tollenda. Nec Gogavini Codicem aliam lectionem suppeditasse existimo , quamvis ille primis ultima suo more connectat. ita autem vertit : *cujusvis enim ocularis opificii terminus est intelligentia : quippe quæ præsidet omnibus & judicat. Nam qui manus , aut vocem , aut os , aut spiritum , aut tale quodvis existimat multum differre ab inanimatis instrumentis , non recte putat.* Quam interpretationem si quis stolidam ac nimis audacem existimat , recte putat. Deplorato huic loco nonnisi transpositione membrorum succurrere possumus. quam ita aggrediemur. Post versum novum collocabimus ea quæ sequuntur. v. 15. $\epsilon\iota\ \tau\eta\ \psi\upsilon\chi\eta$. usque ad versum 26. hæc verba , $\pi\omega\lambda\lambda\eta\varsigma\ \alpha\iota\omega\tau\epsilon\iota$. Hic inseremus quæ habentur v. 10. $\tau\omicron\ \gamma\alpha\rho\ \delta\iota\sigma\tau\alpha\lambda\epsilon\iota\varsigma$, usque ad v. 15. $\lambda\epsilon\gamma\omicron\upsilon\sigma\iota\tau\epsilon\upsilon$. Cætera suo ordine v. 26. sequuntur. Hæc autem transpositio eruditis viris , qui vetustos codices manu exaratos tractarunt , non videbitur insolens. Cum enim illi mi-

nuto sæpius caractere sint scripti , si quid in margine adpositum , certo signo textui inferendum non denotetur , facile ab imperitis librariis non suo loco id infercitur. quod hic evenisse arbitramur. Ut autem clariora omnia reddamus , Latinam interpretationem vero suo situ adponemus.

Omnia enim manifesti operis finis est intelligentia. Quod si autem intelligentia aliquid est , quod in intimis animæ recessibus absconditum non facile haberi possit , nec vulgo sit manifestum ; ut sunt illa quæ manu fiunt , & hujusmodi alia ; non propterea se aliter , quæ diximus , habere putandum. Quippe à veritatis scopo aberraverimus , si quidem quod judicat , nec finem faciamus , nec dominans ; id verè , quod judicatur , & dominans & finem. Porro non minus hæc absurda est quæ circa tibias versatur opinio. Quippe illud quod moderatur omnia & judicat , hoc est , aut manus , aut vocem , aut os , aut spiritum , aut quodcumque quis putarit ; multum differt ab inanimis instrumentis : ut hoc non satis recte ab illis consideretur. Quin maximus & omnino crassus error est , ad instrumentum adducere modulata seriei naturam. Neque enim in instrumentis aliquid est , propter quod modulata series sit talis ; nec , quod ejusmodi habeat naturam.

Multa hic confirmandæ nostræ sententiæ adferri possent ; sed unum , quo totam rem confici putamus , suffecerit. Hoc autem est , quod in illa periodo v. 10. instrumentorum , &

quæ ad illa tractanda pertinent, mentionem faciat, antequam ad opinionem de instrumentis refutandam accesserat. Post enumeratas Harmonicæ tractationis partes pagina 38. scopum illarum ac finem proponit, ad quem tendant. Hinc occasionem arripit convellendi Harmonicorum suæ ætatis binas falsas opiniones; quarum altera erat, Adnotationem cantuum esse finem, ac indicium quod singulas partes perceperimus: altera, Singulorum quæ in tibiis sunt, atque iis canuntur, posse rationem proferre. Prioris opinionis absurditatem monstrat usque ad pag. 41. v. 24. inde ad posteriorem convellendam progreditur. Hoc Gogavinus perspicere non potuit ob insigne mendum, & ut videtur antiquum, quod omnes codices insedit. nempe v. 25. pro ἀλλὰς legendum esse αὐλὰς. ἡ δὲ αὐλὰς ἐστὶν ἀπὸ ληψίς ἐστὶν ἀπὸ πη. quod si Græcis paulo eruditior ad hujusmodi autores interpretandos accessisset, hujusmodi lacunas ac fractas vias, & explere & reficere facilius potuisset. Ita autem hic vertit: *Porro non minus absurda est quam hæc, aliorum quoque opinio.* Denique v. 14. ὡς πὶ σὺν ὁρῶς Διανοεῖται, verba sunt paulo obscuriora. Reliqui tres voculam ὡς πὶ non agnoscunt. sed perperam. Nec verbum Διανοεῖται ad ὁρῶνα referri potest. nec facile hæc ita immutanda censerem, ἢ πολὺ πὶ Διαφέρειν τῶν ἀψύχων ὁρῶνων σὺν ὁρῶς Διανοεῖται. v. 15. legerem καὶ δευτέρως πὶ ἐστὶν.

Postremum & hoc monebimus, videri posse, illam supra memoratam periodum inserendam esse post versus 20. hæc verba, ἔχεν τὰ εἰρημύσια. aut post versus 24. verba, κύριόν πὶ ἡ πέρας. sed neutrum placet ob rationem ante dictam. quam etiam juvant particula μὲν ἔν, v. 26.

V. 32. ὁ αὐλὸς] Cod. Scal. ὁ αὐλὸς. quo, cum manifeste erroneum sit, textum fœdare noluimus. Præterea tam à Meursio, quam aliis codicibus corrigitur.

Pag. 42. v. 2. οἷς ἀπλείνειν] Hic legendum antea putavi, οἷς ἀπλείνειν πὶς ἡ. sed nihil est mutandum. ὁ αὐλὸς, inquit, τῇ δυνάμει τῶν χειρῶν, καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν χειρουργία· οἷον, τὰ σῶμα-10 καὶ τὰ πνεύμα-10 ἀπλείνειν πὶ καὶ ἀνιέναι πέφυκε. In vers. quibus intendere solet & remittere. Gogavinus, quibus intendere & remittere sonum solemus. πὶ sonum inscite de suo adtexuit.

V. 3. τῷ δὲ πεισάρον,] Articulum τῷ non puto mutandum in πὶ, sed plane delendum.

V. 6. pro λαμβάνη reliqui omnes recte λαμβάνει.

V. 9. ὀλίγα δὲ ἐστὶν, ἃ πυχρῶνται πικρῶς πᾶντα ταῦτα.] Locus est difficilis. quem quomodo restituendum putarim, vertendo indicavi: nempe legendum, σὺν ὀλίγα. & deinde, καὶ ταῦτα. Gogav. Siquidem parvi momenti sunt, quæ his omnibus efficiuntur, ablatione videlicet additioneque, & spiritus intensione, ac remissione. Succurrit jam alia emendatio, legendo πὶ pro

pro *α*. *Pauca autem sunt, si vel omnia illa faciant.* Deinde ut verba *ἀφαιρούμεντες & ἀφαιρούμενοι* explicemus de foraminum magnitudine & parvitate, quam cera efficere possumus.

V. 18. *εἰς τὸ ἡμερομετρῶν ὄργανον*] Verti ac si scriptum esset, *εἰς ὄργανον τῷ ἡμερομετρῶν*. quæ est vera lectio. Alias si *τὸ ἡμερομετρῶν* cum *ὄργανον* jungas, subaudiendum est *τῷ μέτρῳ*. minus commode & generaliter. Gogav. hac de re non fuit sollicitus, cum ita vertit: *si quidem quid operæpretium esset reductionis ad instrumentum sonis congruum.*

V. 17. *τῷ τῷ συμβαίνειν,*] C. Scal. τὸ pro τῷ. quod rescripsi. nec ex ullo codicum aliud reponebatur.

V. 24. *τῷ τῷ ἡμερομετρῶν φύσιν.*] Cod. Seld. *τῷ τῷ ἡμερομετρῶν τάξιν.* καὶ γὰρ τῆς καθόλου φύσεως τῷ ἡμερομετρῶν, quæ sequitur. Alias eandem phrasin habemus pag. 43. v. 18. Gogavini Codex adsentit: *Confirmabit, constituetve congrui soni naturam: ordinem enim quendam in summa natura congruorum sonorum admirabilem singula mutantur.*

V. 28. *αὐτοῖς ὁπισθαιέσης,*] Oxon. minus bene *αὐτῆς*. Hoc verbi vide pag. 41. v. 10.

V. 31. pro *ταυτῇ* male Scalig. *ταῦτα.*

Pag. 43. v. 8. *ἡ τέταρτη κυρία,*] Hæc verba male absunt à Bodl.

V. 14. *μετὰ τὰς αἰτίας*] Ita omnes sed procul dubio aliquid mendi hic latet. Restituo, *καὶ τὰς αἰτίας.*

V. 19. *ἔπε εἰ πε*] Hæc mea emendatio in textum irrepsit. Omnes excepto Codice Gogavini, perperam, *ἔπε πε*. Vnde v. 21. pro *ἀγῶνῳ*, *εἰς στυ*. Meursius male contendit legendum *ἀγῶνῳ*, *ὡς εἰς στυ*. Deinde pro *ἀγῶνῳ* non vidit scribendum esse *ἀναγῶνῳ*. vide p. 42. v. 19.

V. 21. *ὡς ποιήσων*] Pro *ὡς* Seld. & Bodl. *ὡς*. Bar. *ὡς*. omnes perperam. v. 22. *καὶ* abest à Bodl.

V. 23. *χειρουργίαν* hic ubique vocat manuum adplicationem & administrationem in inflatione tibia-rum.

Pag. 44. v. 3. *καὶ τὸν τρέπον σωμαφθέρῳ.*] Ita omnes. etiam Gogavini. Meursius male legendum putavit *σωμαφθέρῳ*. Deinde lege, *καὶ αὐτὸν τρέπον.*

V. 8. *δυσὶ πῶςδε*] Cod. Scal. *δύο*. Sic Theo Alexandr. in Ptol. *ἔστι δὲ αὐτὴ ἡ κατὰ τὰς ἐν δύο τῇ περὶ τριῶν καὶ τῇ τετραγώνῳ.*

V. 17. *ἀπὸ πινθῶ φωνῆς ἡ κινήσεως αἴθερῳ*] Vt faciebant Pythagorici. non tamen male, si modus fervetur.

V. 26. *ἡ μινδὸν ἐν τέτων,*] Cod. Scal. non habebat voculam *ἐν*. quam ex Euclide pag. 9. v. 30. restitui.

V. 28. *δύο ἑστὶ διαίρεσις*] Ex pag. 16. v. 25.

V. ult. Bodl. *ἡ ὑπερῶς*. idem pag. 45. v. 1. pro *πάν* male *τῶν*.

Pag. 45. v. 3. *ἐπεὶ δὲ τὸ συμφύων*] Hunc locum Aristoxeni usque ad paginæ 46. v. 1. hæc verba, *ἔστι περὶ τῶν μετὰ τὸν*. commentario suo in 1x. caput libri 1. Harmonicorum

Ptolenæi inferuit Porphyrius. Mirum autem videri possit, quod illum citet ex primo Harmonicorum elementorum, non autem secundo, ut nostro tempore omnes codices legunt. Discrepantes lectiones hic adnotabimus. pro συμφώνων Porphyrius hic & v. 6. συμφωνιών, nihilo melius.

V. 4. πρὸς ἄλληλα] Porphyr. ἀλλήλας. præcedit enim συμφωνιών. Ibid. pro μία πς, male Porphyrius particula auctius legit, ὧν μία πς.

V. 5. αὐτῶν. abest ab Oxon. Porphyr. αὐτῶν πρῶτη ἐκκείσθω.

Ibid. αὐτὴ δ' ἐστὶν] Vide pag. 16. v. 23.

V. 6. τῶν συμφώνων ὁκλῶ μέγθῃ.] Vide pag. 20. v. 28. Euclidem p. 13. v. 23.

V. 8. Porphyr. συμβαίνει δὴ τῷ. v. 11. Διάρρηξ male pro Διάρρηξ. v. 13. ἀναμείσθω. ut & v. 16. Seld.

V. 14. pro εἶναι, unus cod. ἐστὶ, alter melius ἔστι.

V. 16. Porphyr. Διάρρηξ εἶναι λεγόμενα. ταῦτα μὲν ἔν τε ποῖς ἐμπεροθεῖν. quæ quomodo corrupta sint facile adparet. v. 19. transpositis vocibus, αὐτοῖς ἡμῖν.

V. 20. pro ἔν λεκτέον, Porphyr. δευχθήσεταί. v. 21. pro τῷ male π.

V. 24. verba, τῷ καὶ, male abest à Porphyrio.

V. 26. pro λεγόμενον optime Porphyr. λεγόμενον. distinguendum autem post σωθέσεως. quod ex compositione factum est, existit consonum.

V. 31. ἐξ ἐκατέρω αὐτῶν (addunt o-

mnescere καὶ) τῷ δὲ παρῶν συγκείμενον. (pro quo Porphyr. σωτημμελόν, minus usitate.) Pro prioribus Porphyr. mendose, αὐτῷ ἐκάτερον αὐτῶν. Locus est difficilis qui torquere lectorem possit. Nondum occurrit melior emendatio, quam quæ vertendo est indicata. nempe legendum, ἐξ ἐκατέρω αὐτῶν δις (vel δις σωτέθεν-10,) καὶ τῷ δὲ παρῶν συγκ. Gogav. neque quod ex alterutra eorum & διαρρήξ colligitur. stolidissime.

V. 32. ἀλλ' ἢ Διάρρηξ,] Optima hic Porphyrii lectio, ἀλλ' αὖτις Διάρρηξ πὸ ὅκ. v. ult. δὲ ἐστίν.

Pag. 46. v. 6. ὁ καλεῖται] Vocula ὁ ab omnibus libris abest.

V. 11. ὅπ ὁ τὸν & εἰς τέσσαρες] Pro τέσσαρες videtur legendum τεῖα, ex v. 4. & 14. 15. quamvis non magnus sit error.

V. 15. διελόντε εἰς τεῖα πόνον μελωδῆν.] Quidam Aristoxenum reprehendebant, ac si doceret tonum, in tres partes æquales ex sua sententia divisum, cani posse; scilicet post diesin tritemoriam, aliam diesin tritemoriam, & iterum aliam. id est, tres dieses tritemorias deinceps. Ostendit hic Aristoxenus male id ex verbis suis colligi, cum tantum dicat toni tertiam partem ac quartam nos modulari posse. Alibi quoque in his libris docuit, impossibile esse ut post modulatas deinceps binas dieses tertiam illis humana voce adjungamus.

V. 16. ἐπειθ' ἀπλῶς] Hæc non satis coherere videntur. Aliud præterea

terea Aristoxeni dogma sugillabant, quod dieses, Enarmonii generis & Chromatici gravissimi, vocaret minimas. ac si minora intervalla non darentur. Respondet Aristoxenus, simpliciter dicendo nullum esse intervallum minimum; quod in infinitum minimo intervallo aliud adhuc minus reperiri possit; at humanæ vocis respectu minimum esse die-sin enarmoniam. Vide pag. 14. v. 21.

V. 29. πυγχανισσα.] Optime reliquitres, ἀπεχουσα.

V. 30. pro αὐτῇ Baroc. αὐτῇ.

V. 31. ἡ δίπνον] Sic omnes tres, & insuper Gogav. Meursius ex Cod. Scal. ἡ δίπνον. quo manifeste erroneo textum inquinare nolui. v. ult. pro ἐλαττον male Seld. ἐλάττονι.

Pag. 47. v. 4. κα(α)νοσίν] Reliqui tres bene, κα(α)νοσίων. ὅταν γάρ. v. 9. scribe ὅταν δὴ πῶς cum Seld.

V. 12. ὅς τι γάρ μέσης μὲν] Particula μὲν abest à Bodl. deinde in Seld. est ὡς μέσης. Hic autem locus magna obscuritate laborat, tam in dubitationum propositione, quam responsione, inprimis ad alteram. Tres autem sunt dubitationes, quæ occasione locorum, quos parypate & lichanus perambulant, hic proponuntur. Prima est, quod diversi soni diversas habere debeant intervallorum magnitudines. Altera, hujus conversum; quod diversæ intervallorum magnitudines diversis sonis finire debeant. adeoque Tertio, eædem magnitudines iisdem nominibus sint adpellandæ. Primam propo-

nit v. 12. ubi pro μέσης omnino legendum νήτης. Ita enim adversarii colligunt: Nete & paramesos ex tua opinione, Aristoxene, idem intervallum finiunt, quod mese & lichanus. at diversum intervallum comprehendere debebant, quia diversa sunt nomina. Huic occurrit v. 26. Cæterum pro ὅσι κινῶσι, v. 14. lego ὅσι αἰκίνητοι, vel μὴ κινῶμενοι, ut vertendo indicavi. Gogav. verbum verbo; *quotquot movent sonorum*. stupide. v. 16. in vers. pro *cumque* scribe simpliciter *cum*. Altera dubitatio proponitur v. 15. & v. 21. mese & lichanus finiunt diversa intervalla. Lichanus igitur, quæ sola movetur, diversa nancisci deberet nomina. Huic respondet pag. 48. v. 7. Tertia, v. 23. æqualia intervalla iisdem nominibus esse adpellanda. ubi pro κα(α) Codex Seld. καὶ τὰ ἀντίστ. quæ mihi optima videtur lectio. Duo quippe conversa proposuit, vel saltem duas illius propositiones, quarum prior excidit. Propositio hæc est: ἑτεροὶ φθόγγοι ἔπεσσι ἔχουσι μεγέθη. Hujus conversum est. ἔπεσσι μεγέθη ἑτέρους ἔχουσι φθόγγους. καὶ, τὰ ἴσα μεγέθη οὐδ' αὐτὰς ἔχουσι φθόγγους. *Diversi soni diversas habent intervallorum magnitudines. Conversa: Diverse magnitudines diversos habent sonos. &, Æquales magnitudines eosdem*, seu nomina eadem.

V. 19. Omnes legunt δίπνον. Meursius, qui hoc vocabulum ferre nullibi potest, etiam corrigit δίπνον. quam meliorem scripturam puto;

to ; licet hoc loco non multum interfit, utro modo scribamus.

V. 31. *τὸ πλὴν δυνάμιν.*] Hoc est *πλουδυνάμιν* illud vocabulum, quo soni inter se differre dicuntur. Potentia nostra in sonis modulandis finita est. quippe præter octodecim sonos in singulis generibus nullos alios canere possumus.

Pag. 48. v. 7. *πύναλιν*] Ejus, quod est pag. 47. v. 27. Diversa intervalla diversos habere sonos. v. 9. *εἰ καὶ* voculam *καὶ* delerem. forsan scriptum fuit *εἰν*.

V. 15. *ἐπεὶ περὶ μέλῳσι τῷ ἡρεῖν*] Si intervalloꝝ æqualitatem & inæqualitatem adeo observare velimus, ut diversa nomina singulis sonis imponamus, nulla intervalloꝝ erit dissimilitudo, quam Genus adpellamus ; vel similitudo, quam generis colores. Omnia illa vocabula generis enarmonii ; Chromatici mollis, sesquialteri, tonizi ; Diatoni mollis, contenti ; tollentur. v. 21. in vers. pro *definita* scribe, *disterminata*. v. 23. *γὰρ* male abest à Seld.

V. 27. *πυκνὸν μὲν εἶδος*] Vbi spissum aliquod sensus posuerit, hoc inspicit, cum qua spissi specie, Chromatica an Enarmonia, id convenientiam habeat. ut illud eo referat. v. 29. Oxon. *καί χη*.

V. 31. *χρώματι δὲ, ἢ δίοσις*] Ita quoque legit Gogav. qui vertit : *Chromatis verò, aut diefsos si Chromaticum genus appareat*. Reliqui tres : *χρώματι δὲ δίοσις*. *Chromatis diefsopus est ad ostendendum morem Chro-*

maticum. Verba hic obscuriora sunt ; sensus autem apertus.

Pag. 49. v. 4. *ὃ γὰρ ὁμοίως κινῆται*] Hæc verba oppido notanda sunt ob notas colorum cujusque generis, quæ ex hac ratione sunt eadem. Quippe Chromaticum molle, sesquialterum, tonizum, iisdem notis, quibus genus, notatur. Idem confirmatur v. 7.

v. 8. *ἀληθῶς γὰρ πινι ἂν τις πρὸς δεῦρ*] Hic locus est insignis, docetque nimiam Musicorum in generibus dividendis varietatem ferme nomina diversa tollere. v. 11. Oxon. *ὅτε τὸ χρώμα*, bene.

V. 13. *τὴν διὰ τὸν λικανόν*] Hic aliquid deesse videtur. quod ita restituerem. *μᾶλλον ταύτῃ διὰ τὸν. κυρτίως hanc diatonam lichanon vocemus, quam eam quæ paulo est intentior.* quippe lichanus diatoni mollis æque ac diatoni contenti modulatâ convenientiâ auditui se offert.

V. 17. Seld. male conjunctim *δηλονότι*. v. 18. Bar. perperam *ὅτι δὲ ὃ ταῦτα*. posterius etiam habet Scal. v. 20. Seld. *διόπερ*. v. 22. male *μήκει*. v. 24. omittit *δὲ*. v. 29. perperam *αἰσθησιν*.

V. ult. *τῷ περυπατίας καὶ λικανῷ*] Codex Seld. *τῷ περυπατίας πλειονάκις ἴσον μελωδεῖται. ἢ λικανῷ*. Oxonienses autem pro *τῷ περυπατίας* legunt, *πλειονάκις ἴσον μελωδεῖται. ἢ λικανῷ*. Gogavini Codex eodem modo legit, quem emendare studuit vertendo : *quippe cui sæpe Suprema & Penesuprema intervallum æquale, Penesuprema*

ma & Indiciis aliquando aequale, aliquando inaequale cantatur. Nullam hic video difficultatem. Optima est Scal. Codicis lectio, cui similem vide pag. 27. v. 5. & 6.

Pag. 50. v. 2. *Διγνημάτων*] Videatur addendum *ἴσων*. propter v. 6. In hac demonstratione si notentur verba, *πρὸς ἀλλήλα γὰρ λέλεκται*. v. 9. nihil hic difficultatis habebimus. v. 13. Seld. male omittit *καὶ*. deinde bene legit *Διγνημάτων*. In ora Cod. Scal. perperam, *Διγνημάτων*.

V. 16. *ἐν τετραχόρδῳ διὰ πασάρων*] Hic abundare puto verba, *διὰ πασάρων*, quamvis omnes codices illa agnoscant, & Gogavinus eadem vertat: *Densum verò dicatur eoque dum in tetrachordo dia tessaron*.

V. penult. verba, *ἄπαξ ὥς τε μετῴδω*, male absunt ab Oxon. vult. pro *πυκνῶν* Seld. male *πυκνόν*.

Pag. 51. v. 2. Reliqui tres, *ἐν ᾗ πῶς τε πυκνόν*.

V. 3. pro *ἐκατέρως* melius legitur, *ἐκατέρω*. Plene esset: *ἢ τῶν τῶ ἡμιολίᾳ χρωμαῖ & διέσεων ἐκατέρω ἡμιολία ἐστὶ ἐκατέρως τῶν ἐναρμονίων διέσεων. & hemiolii chromatis diesium utraque hemiolia est utriusque diesium enarmoniarum*. Gogavinus plane inepit: *qua & densum sesquialterum est, tam enarmonii quam utriusque diesium enarmoniarum*. ac si spissum enarmonium aliud quid esset, quam utraque diesis enarmonia.

V. 7. Reliqui tres, *λείπει*, pro *λείπει*. v. 8. in vers. scribe, *Chromatica*. & v. 10. *triemitonium*, pro *hemitonium*.

V. 14. *διελέλυθε γὰρ τὸν αὐτῆς τόνον*.] Hæc verba ad percipiendam doctrinam de locis, quos soni vagantes transire dicuntur, oppido sunt notanda.

V. 22. pro *Διγνητόν* Bodl. *Διγλήν*, & Bar. *διὰ τόνον*. uterque male.

Pag. 52. v. 1. *παρυπαύται δὲ*] Hæc verba sunt expungenda. ut vertendo indicavi. Gogavinus *κατὰ πῶδα* sequitur: *Penesuprema vero quatuor, quot scilicet & tetrachordorum divisiones sunt: Penesuprema vero duabus minores*. voluit scribere, *minus duabus*.

V. 10. Verba, *τῷ παρυπαύτης*. absunt à Bodl. at in ora Baroc. recte habetur.

V. 13. *φανερὸν. ἐκ τῆς*] Hic locus mutilus est. restituo: *φανερὸν. ὅτι δὲ ἐλαττον, ἐκ τῶν χρωμ.* Bene autem addit, *ex chromaticis*. nam in utraque Diatona divisione hoc est per se evidentissimum. Gogavinus id non vidit. qui sic inepte vertit: *quod æquum patet. atque ex chromaticis*.

V. 14. *εἰ παρυπαύτῳ μὴ λάβοι*] In numeris erit hæc divisio: *iv. viii. xviii. v. 18*. Oxon. utroque loco *ἐκμελ.* priori male; probe posteriori (ubi perperam Scal. *ἐμμελές*) Imperite Gogav. *mixtum vero conficitur ex contrariis sumptione*.

V. 19. *ἐκ τῆς ἐναυτίας λήψεως*.] quam his numeris exhibemus: *vi. iiii. xxi.* Aut ut v. 22. *ix. vii. xlii.* Ad hæc intelligenda inspicatur diagramma Aristoxeni.

V. 21. *διὰ* male abest ab Oxon. Ibidem pro *ἡμιολίᾳ* perperam in marg. Scal. *χρ. ἡμιολίᾳ*. nec melius

P

Seld.

Seld. ἡμελιοναίαι. ut & in marg. Bar. v. 24. Codex Scal. & Meurf. perperam ἀνέμευσται, quod reliqui tres emendant, ut edimus.

V. 26. Cod. Scal. mutile, πὸ δὲ παρυπάτης καὶ λιχανῶς ἢ μέσης. quod ex reliquis non suppletur.

V. 28. καὶ ἀνίσιν ἀμφοτέρως.] ut parypate ac lichanus & minus intervallum finiant quam lichanus ac mese, & majus. Majoris tria exempla, quæ ad v. 31. spectant, in numeris dabimus. Primum, III. XV. XII. Secundum, IV. XIV. XII. Tertium, IX. XXVII. XXIV.

V. 31. Seld. conjunctim ὅταν. forsitan legendum εἰ πε. vel πε reponendum ante χεήσῃαι.

V. ult. εἰ τῷ ἐξῆς.] Hac doctrina concludit librum primum. Vide pag. 27. v. 15.

Pag. 53. v. 11. ἡ φωνὴ δυνάμει σωεῖν.] Hoc erroneum est. negationem, quæ excidit, restituo, ὅ δυνάμει. ut vertendo indicavi. Vide pag. 28. v. 9. Gogav. imperite: quippe quæ tria duntaxat continuare queat.

V. 16. λόγον τῷ ἐξῆς.] Restituo, λόγον εἰ τῷ ἐξῆς. vide etiam pag. 52. v. ult. Gogavinus inscite: quocirca exactam rationem ipsius deinceps non dum facile est reddere.

V. 26. Seld. conjunctim δηλονόη. ut & Scal. Melius tamen hic disjunctim scribetur.

V. 27. οἱ περσερημῶς ἀεθμοί.] Hæc lectio, quamvis ab omnibus codicibus comprobetur, est mendosa. Scribo, οἱ περσερημῶς ἀεθμοί, (scil.

μεγίστη, v. 23.) qui prædicti numeri partes. potius numero singulari, quam plurativo. ut est in marg. Scal. & legit Gogavinus. Sit enim, exempli gratia, intervallum dia tessaron, ab hypate ad mesen. Hoc in duas partes secare possumus, modulando ab hypate ad lichanon, à lichano ad mesen; vel, quod idem, à mese ad parypaten, à parypate ad hypaten. Sed idem intervallum in maximi numeri intervalla terna dividitur, uti ex cujuslibet generis divisione est planum. Sic intervallum dia pente in binas, ternas, quaternas ad summum, partes dividere possumus. Hæc est genuina hujus periodi sententia.

V. 28. Oxon. ἐξῆς καὶ ἀλλήλων. male infercto καὶ. v. 31. à tribus reliquis male absunt binæ voces, ἡ νήτη.

V. 32. ἡ τέτοις συνεχῆς.] nempe in heptachordo lyra, paramesos; deinde mese, hyperypate, parypate, hypate.

Pag. 54. v. 3. Σὺν παντὶ ὁ φθόγος δὲ τῶν ἐξῆς τὸ μέλ. ἀγόμενον.] Ex his verbis, oppido notandis, discas quid significet ἀγωγή. quod vocabulum tam de rhythmo quam de cantu usurpatur. Vide pag. 29. v. 31. & pag. 34. v. 15.

V. 7. μηδέτερον.] Ita omnes, nisi quod Seld. & Bar. disjunctim, μηδ' ἐτέρον. Puto melius id mutatum iri in μηδέτερον, quam ut subaudiamus τὸ σωθεῖς, ex v. 1. Sequenti versu Oxon. συμβαίνει. & Bodl. perperam ὅτως pro ὅτ.

V. 9. ἐν οἷς Particulam ἐν censuro de-

delendam. vide pag. 29. v. 13. 14.

V. 10. *ἢ τὸ ἐν ἑρημῷ αἰεθμῷ.*] quaternarium & quinarium, v. 5. & 6. v. 11. restituendum δέ. ut legamus, *ἢ δ' αἰεθμῷ δέ.* quod etiam vidit Meurs.

V. 16. *ἑμμελῶς τὰ συστήματα συνιστάται.*] Exemplum dabo. Distet in omnibus tetrachordis gravissimus sonus à proxime superiore spacio trium diesum : ab hoc tertius, quinque diesibus : à tertio quartus, binis. In hujusmodi tetrachordorum dispositione quartus ubique consonabit dia tessaron ; ut est perspicuum. quamvis systema ipsum sit ἑμμελές, inconditum.

V. 22. *ἢ πάλιν τῶν*] In ora Scal. *καὶ τὰς πάλιν τῶν*, adhuc pejus. Scribo, *καὶ τὸ πάλιν τῶν περ.* Gogav. invertit : *Simile vero id est quodammodo ipsis tetrachordorum inter se mutuo positionibus.* non ita magno errore propter similitudinis notionem.

V. 25. Oxon. & Scal. *δυσί.* at hic in margine, *γρ. δυοῖν.*

V. 26. *ἢ γὰρ συμφωνεῖν*] Hic locus revera difficilis est, non tam ex ipsius doctrinæ obscuritate, quam verborum, quibus est involuta. Hoc autem illa volunt : ejusdem systematis futura tetrachorda aut conjuncta erunt, aut disjuncta. Conjunctionem denotant hæc verba v. 26. *ἢ γὰρ συμφωνεῖν πρὸς ἀλλήλα.* Disjunctionem illa v. 29. *ἢ πρὸς αὐτὸν συμφωνεῖν.* Singula considerabimus. Hæc verba v. 27. *ὡς δ' ἐκαστὸν ἐκάστω συμφωνον ἔσται,* explico de tetrachordis inter se

continuis ; ut tetrachordum hypaton consonare dicatur tetrachordo meson, & hoc tetrachordo synemmenon ; continua serie. Hujus explanationis firmamentum est in vers. 30. verbis oppido notandis, quæ de his tetrachordis, ejusdem loci communionem habentibus, ex oppositionis lege sunt accipienda. Hanc tamen explanationem non ferunt verba sequentia, *καθ' ἑαυτὰ δὲ πᾶσι τῶν συμφωνιῶν.* quæ si abessent, omnia plana & inter se consonantia haberemus. Hoc autem illa velle videntur, ut tetrachordum, e. g. hypaton, consonet tetrachordo synemmenon, consonantia dia tessaron, quæ inter illa tetrachorda intercedit. atque hoc modo alia duo tetrachorda, quacunquē alia consonantia. Nec vocabulum consonantia aliter accipi potest, quam de dia tessaron, dia pente, usque ad sextam, quæ bis dia pason, vel etiam octavam, quæ est bis dia pason & dia pente. Quare hæc verba expungenda videntur. At forsan pro *συμφωνιῶν* scribendum *διαίρεσεων*, divisionum. quod certe omni difficultate nos liberaret, & sensum redderet optimum : nempe, ut singula tetrachorda singulis sint consona secundum quamcunque divisionem. Nam si verba v. 25. & v. 30. consideres, & ipsius rei naturam inspicias, adfirmabis de alia ipsum non loqui tetrachordorum adfectione, quam quæ vel conjuncta sunt, vel disjuncta. ut v. 30. verba, *ὡς συμφωνεῖ ἐκάτερον αὐτῶν*, de tetrachordis per tonum dis-

junctis, quæ ad mesen consonant, sine scrupulo sint explicanda. Vt autem, quid docere velit, intelligas, primum considera, quomodo hanc doctrinam adferat ad illustrandam eam, quæ de intervallorum compositione præcedit pag. 54. v. 1. Quemadmodum, inquit, si intervalla concinna sint futura, principii loco hoc primum omnium requiritur, ut deinceps positorum sonorum vel quartii dia tessaron, vel quinti dia pente consonent; ita si systemata futura sint concinna, tetrachordorum certa quædam compositionis ratio in primis observari debet. Hæc autem in duobus versatur: ut vel singula singulis consonent; vel utraque alicui tertio. Vbi notabis comparationis verba quæ v. 1. sunt, & quæ v. 23. Deinde confer verba pag. 54. v. 30. cum pag. 59. v. 20. in quibus utrisque vocabulum *locus* nostram explicationem maximopere confirmat. Quippe tetrachordum meson non est continuum in eodem loco tetrachordo diezeugmenon. Porro quod v. penult. dicit. *πρὸς δεῖται γὰρ πινων καὶ ἐτέρων*, hæc illa sunt, quæ libro III. exponuntur: nempe opus præterea est certa quadam intervallorum dispositione, quod quodlibet post alterum collocari nequeat.

V. 29. *πρὸς αὐτὸ*] Sic omnes. Meursius, *ἢ πρὸς αὐτὸ*. quomodo etiam vertit Gogav. Ita necesse est legamus ob v. 26.

V. pen. *τὰ πλεονάζοντα*] τὰ rectius abest ab Oxon.

Pag. 55. v. 4. Seld. *ὅλως* pro *ἁλως*. Pro *συμφωνίων* mallet *συμφώνων*. etiam propterea, quod v. 7. sequatur *Ἀρφαίωνων*.

V. 5. *ἐν μερέθι ὥρεται*.] Vt dia tessaron, tonos duos semis. seu in numeris $\overline{\text{xx}}$. dodecatemoria.

V. 6. *ἡ πανελῶς ἀκαρῶν πνα.*] Similiter loquitur pag. 28. v. 15.

V. 8. *ταύτας* male abest à Bodl.

V. 13. hæc verba, *εἰάν μὴ ᾖ πρὸς τῷ πρὸς τῷ διαθέντι φθόγῳ λαβὴν ὅτι τὸ βαρὺ τὸ ἀρῶνον, οἷον ὁππότεν, ἢ ἄλλο π τῶν διαθέντων ληφθῆναι δεῖ συμφωνίας*, male absunt à Bodl. habentur autem in ora Baroc.

Exemplo hanc doctrinam illustrabo. Datus sit sonus, potentiâ hypate meson, quem litera

	2	a	mesē.
E recentiores notant.	4	G	lich. mes.
Sumo in acumen dia tessaron, ad		F	pary. mes.
a. inde remitto dia	1	E	hyp. mes.
pente, ad D. Rur-	3	D	lich. hyp.
sus intendo dia tessaron, ad G. & iterum remitto dia	5	C	par. hyp.
pente, ad C. Erit hoc modo ditonum ab E ad C in gravitatem sumtum,			

V. 22. *φθόγῳ τὸ εἰλημμένον*] Seld. perperam, *φθόγῳ*. articulum τὸ cen- seo expungendum.

V. 23. *εἰάν δ' ὅτι τὸν αὐτὸν*] Data sit soni potestas F,

5	a	mesē.
à quæ in acumen sit	3	G
sumendum ditonū	1	F
per consonantiam.		E
Remitto itaque dia	4	D
tessaron ad C. hinc	2	C

intendo dia pente ad G. Iterum remitto dia tessaron ad D. & intendo dia pente ad a. Habebimus itaque ditonum, ab F ad a in acumen, sumtum per consonantiam. Eandem hanc doctrinam tradit Boëthius lib. 3. cap. 9. Illam autem, in acutum & grave, ditoni per consonantiam sumendi diversitatem brevi canone sic comprehendemus. Si in acutum sit sumendum ditonum per consonantiam, primum in grave cape dia tessaron, & reliquas tres consonantias alterna sumtione: Sin in grave, primum in acutum sume dia tessaron, & cæteras prædicto modo.

V. 26. male abest à Bodl. *ἐάν*. præcedens & potius delerem. quod v. 28. alias inepte repetitur.

V. 29. *ἀφαίρειδω*] Sic emendandum putavi quod Scal. & Bodl. habebant *ἀφορείδω*, Seld. *ἀφνείδω*. Bar. *ἀφοείδω*. quod etiam est p. 56. v. 18. pro quo scrib. *ἀφωείδω*, *δι-terminetur*. quod quoque retineri potest. Sæpius tamen hic utitur verbo *ἀφαίρειδω*.

V. ult. *ὑπερέχουσιν*] Nescio quid Meursium moverit, ut hic scribendum censeret *ὑπερέχουσιν*. Hæc certe ipsius emendatio, si ulla, est inepta. Forfan ostendere voluit, quam facile litera mutata, & item addita, ex *ὑπερέχουσιν* fieri possit *ὑπερέχουσιν*.

Pag. 56. v. 2. *ὅτι δὲ τῷ ὀξύτερον αὐτῶν*] nempe, *τῶν ὀρων τῷ ὀξυτέρῳ*. ab acutiore terminorum ipsius dia tessaron.

V. 5. *ὅτι τὸ βαρὺ ὀξυτέρῳ*.] Hic

vertendo restitui, *εἴτα πάλιν ὅτι τὸ ὀξὺ, ὀξυτέρῳ*. Ita recte sequetur, *εἴτ' ὅτι τὰς ἐπὶ*. Locus qui non parum nos torfit. Verissima autem est hæc restitutio, ut consideranti liquebit; quamvis à nullo codicum confirmetur. Gogavinus, ut solet, *καὶ πῶς* sequitur: *ab acutiore vero ipsorum accipitur sonus consonus in acutum dia tessaron: ab accepto autem alter in grave dia pente: deinde ab hoc alius in grave diapente: & accidit ultimum consonum in acutiorem partem eorum, qui excessum desinient.* Exemplo hanc doctrinam illustro. Ab sono E ad sonum a est dia tessaron. Sonus a est acutior terminorum ipsius dia tessaron. ab hoc in acutum sumo sonum consonum dia tessaron, ad d. inde remitto dia pente, ad G. Inten-

do rursus dia tessaron, ad C. & remitto dia pente, ad F. Cadit itaque ultima consonantia in acutiorem sonum eorum qui excessum finiunt quo dia tessaron superat ditonum. Est autem idem hic modus, quem p. 55. v. 17. in ditono per consonantiam sumendo adhibuit. Cæterum idem illud problema etiam alio modo consiciemus. Ab a remittatur dia pente ad D. intendatur inde dia tessaron, ad G. Rursus remittatur dia pente ad C, & intendatur dia pente ad F. qui sonus est requisitus.

P 3

V. 8.

V. 8. scribo, *ἢ τὸν ἐξῆς τῶν*
τῶν ἐπερχομένων ἀεζόντων.

V. 15. *ἔξεσθην*] Scal. perperam,
ἔξεσθην. quod corrigendum puta-
bam. Adsentit Seld. & eodem modo
emendandum censuerat Meursius.

Sequens demonstratio, usque ad
hujus libri finem, cum per se difficilis
est & intricata; tum difficillima ob
corruptos codices. Quatuor, qui-
bus in his Notis concinnandis utor;
unus nimirum Scal. & tres Angli,
egregie hic consentiunt. Cum au-
tem eruditissimus Leo Allatius Ro-
ma ad me scripsisset, reperiri quo-
que in Barberina Bibliotheca illos
Musicos, quos edere inceperam;
periculum faciendum putavi probi-
tatis illorum codicum. Quare ex A-
ristoxeno, Aristide, & Bacchio, no-
tatis quorundam locorum initiis,
quæ non tantum suspecta mihi vi-
debantur, sed plane mendosa, quibus
tamen remedia jam repereram; ro-
gavi illum ut aliquot versus, prout
locus corruptus id requirere videba-
tur, ex codice illo mihi describeret.
Quod cum solerter præstitisset, vidi
nihil meliorem esse eum codicem
quam sit Scaligeri. Hunc certe lo-
cum, qui diu me torserat, eodem
mendo infessum etiam in illo codice
cognovi. His quinque accedit sex-
tus Gogavini, ejusdem plane com-
matis. quod ex hac ipsius versione
perspicitur: *Sumatur enim dia tessaron,*
& ad utrumque terminum conso-
num intercipiatur per consonantiam.
Quamvis autem hæc sit constans o-

mnium codicum lectio, nullum ta-
men dubium, quin v. 18. pro *σύμφωνον*
vel sit legendum *ἀεζόντων.* ut
vertendo indicavi; vel melius, *δίτο-*
νον, ditonum: ut ipsam dissoni spe-
ciem, quam per consonantiam capit,
indicarit. Alias enim nimis genera-
lis est oratio, & de quolibet dissono;
puta hemitopio, tono, triemitonio;
præter Aristoxeni mentem perpe-
ram accipi posset. Hanc emendatio-
nem tam præcedentia quam sequen-
tia confirmant. Vt autem ab omni-
bus hæc demonstratio percipi possit,
diagramma adponam, ad quod sin-
gula sum examinaturus.

V. 16. *Sumatur enim dia tessaron,*

(ab E ad a,)	Ε	à	b	_____	
terminorum utroque			a	_____	
(E & a,)	α	α	x	_____	dito.
auferatur				_____	
dissonum per consonan-				_____	
tiam. quod, quomo-				_____	
do fiat, ex anteceden-				_____	
tibus est perspicuum:	F	_____			dito.
Breviter modum i-	E	_____			
psum, ne quis scru-	Y	_____			

pulus restet, hic adponam. Ab E
sumturus ditonum per consonan-
tiam in acutum, primum in grave
capio dia tessaron. deinde in acutum
dia pente. Rursus in grave dia tessa-
ron, & hinc in acutum dia pente. Ca-
dit hoc modo ultimus sonus in x. qui
à primo E abest ditoni spacio. Iam
idem ab altero termino a faciemus
in grave. Capió primum in acutum
dia tessaron. ab hoc in grave dia pen-
te. Rursus ab hoc in acutum dia tes-
saron; & inde in grave dia pente.

Ce-

Cecidit itaque ultimus sonus in F, qui distat ab a ditoni spacio. Nunc reliqua persequemur. *Perſpicuum, necesse esse ut excessus*, (tam a \bar{x} , quo dia tessaron E a superat ditonum E x; quam E F, quo dia tessaron a E superat ditonum a F.) *sint aquales.* Deinde illi *sono*, (v. 21. scribo, τῷ μὲν τὸ ὀξύτ.) *qui acutius ditonum in grave finit*, (τῷ F,) *dia tessaron sumatur in acutum*, (ad b.) *alteri autem, qui gravius ditonum* (pro βαρύτονον, quod omnes codices habent, & Gogavinus inepte vertit *gravitonum*, fidenter rescribe βαρύτερον. ut etiam est pag. 57. v. 6. Prius nulli Musicorum usurpatum. Cod. Seld. ante hoc vocabulum bene habet articulum π, ut ita sit legendum: τῷ δὲ τὸ βαρύτερον δίτονον.) *in acutum finit*, (τῷ x,) *alius sumatur dia tessaron in grave*, (ad \bar{y} .) *Patet certe, ad utrumque* (tam x, quam F,) *finientium systema factum*, (cum ex intervallis b a, a F; tum ex y E, E x,) *duos* (FE, E y; & x a, a b) *non unum, continuos fore excessus.* (v. 29. pro μὴ ἐν, quod ex nullo codicum corrigi sum miratus, plane legendum μὴ μίᾱ. Insulforum librariorum illud sphalma est, ex huiusmodi scriptura natum, β συνεχῆς ἔσονται, καὶ μὴ α, αὶ συνεχῆς.) *quos aequales esse necesse est, ob ea quae ante diximus.* (v. 21. quoniam aequalia ab æqualibus sunt ablata.) *Hu jam ita preparatis extremi finitorum sonorum* (b & y) &c. Pro ὁλωμένων perperam Cod. Bar. ὁρίζοντων. Sequitur pag. 57. Si verò con-

sonabunt diapente, (scilicet extremi finitorum sonorum.) Itaque non video quid velit v. 2. vocabulum τῶν αἰσθητῶν. Neque enim hic ut v. 7. per illud intelligere possumus hos quatuor sonos b a E y. & scribendum fuisset, οἱ τῶν αἰσθητῶν. Porro v. 4. pro ὁ μὲν γὰρ βαρύτατον, quod omnes libri agnoscunt, & interpretes incerte non considerata vi illationis, vertit; scribendum censeo, τὸ μὲν γὰρ βαρύτατον. Sequitur enim v. 5. in tribus libris, ἡμῶν δὲ σύμφωνον. Seld. habet ἡμῶν δὲ σύμφωνον, cum scribi deberet σύμφωνον. Meursius, ne depravato loco defuisse videretur, sine mente in medium conjicit; scrib. ἡμῶν δὲ σύμφωνον. Præterea vis illationis v. 7. esset nulla, ubi post ὁρίζοντα distinguere colo. & pro τὸν τῶν αἰσθητῶν leges, τὸν τέτατον. Ita autem colligit: Quoniam sumtorum sonorum gravissimus (\bar{y}) dia tessaron consone intentus est finienti gravius ditonum in acutum, (ipsi \bar{x}) propterea quartum, (b. primus quippe est \bar{y} . secundus \bar{x} . tertius a.) sumtorum sonorum acutissimum, dia pente contigit consone gravissimo. (ipsi \bar{y} .) Cæterum v. 7. verti ac si legendum esset, τὸ τέτατον δὲ τῶν αἰσθητῶν ἡμῶν μένον, nempe τῷ τὸ ὀξύτερον δίτονον ἐπὶ τὸ βαρὺ ὁρίζοντα. non quidem male; nec tamen admodum urgente necessitate. poteris enim illud subaudire, legendo: *qui gravius ditonum in acutum finit; quartum, sumtorum sonorum acutissimum, dia pente contigit consone gravissimo.* Sequitur totius demonstra-

stra-

strationis conclusio: *ut, cum excessus* (x b. quo dia tessaron superatur à dia pente.) *sit tonus, & in aequalia divisus*; (x a, a b. In his verbis est nervus totius demonstrationis. quod hi duo excessus faciant tonum, quò dia pente majus est ipso dia tessaron; ut supposuit pag. 45. v. ult. Præterea quod ditonum quatuor habeat ex eadem ratione hemitonia.) *quorum utrumque & hemitonium est, & ipsius dia tessaron excessus supra ditonum*; (nimirum x a excessus ipsius dia tessaron E a supra ditonum E x; & a b excessus ipsius dia tessaron F b supra ditonum F a.) *perspicuum sit contingere, quinque hemitoniorum esse ipsum dia tessaron.* (tam E a quam F b.)

V. 23. *ὅτι ἐνδέχεται συμφωνίαν,*]

Hic locus est corruptus. Rescribo, *ὅτι ἐνδ. αὐτὰς συμφωνεῖν.* nempe *ὅτι αὐτὰς.* Deinde fieri non posse ut dia pason consonent, dicendum.

V. 26. *ἐλάττον*] Reliqui tres optime *ἐλάττονι.* ut quoque legit Gogavinus. Hoc vertendo jam restitueram. v. 30. Cod. Scal. *perperam*, τὸ (pro τῷ) *δὲ παρ.*

V. 31. *ἐλάττον ἐστὶ τῷ δὲ πέντε.*] Quia minus est ipso ditono. Sic colligit: Excessus illi non conficiunt ditonum. Atqui ditonum minus est ipso dia tessaron. & hoc minus ipso dia pente. At dia pente efficere debabant illi excessus, si quidem ex ipsis, & dia tessaron confieri deberet ipsum dia pason. v. ult. pro *μείζων* perperam Oxon. *μείζον.*

NOTÆ IN ARISTOXENI LIBRVM TERTIVM.

V Erf. 15. *συνδιέζδκλαι.*] Ineptè hic compositum verbum, quod apud nullum Scriptorem Musicum repereris, nedum in hac significatione. Scribendum simpliciter, *διέζδκλαι.*

V. 25. Ita distingue: *οἱ μὲν γὰρ ὁ τῶν ἐξῆς, δὲ πασάρων συμφωνεῖντες, σὺν. π. οἱ δὲ ἑ, δὲ πέντε, δὲ.*

Pag. 59. v. 1. *τί δὲ*] Sic omnes codices. Censeo scribendum, *δεῖ δὲ.* quod & orationis structuram emendatam reddit, & confirmatur voce *αἰναρχαῖον*, v. 4. Horum *verò alterutrum sonis inesse oportet; ut &.*

V. 7. perperam Scal. *πρωθεν* pro

πρωτον. Ibidem pro *πίπ.* Seld. *τί π. οἱ.* Oxon. *τί π. ἑστ.*

V. 9. *ὄρον.*] Meursius male scribendum putat *ὄρα.* Verti ac si scriptum esset, *μόνον.* quod etiam à Bar. vidi comprobatum, in cujus ora, *γε. μόνον.* Sic quoque legit Gogav.

V. 10. Lego, *τελείον δὲ πότερον ἵζως ἀμφ.* ut & bene Gogav.

V. 14. *ὣν οἱ ὄροι ἤτοι ἐξῆς εἰσιν. ἢ ἐπαλλάττουσι.*] Prius respicit tetrachorda disjuncta; posterius conjuncta. quod probe notandum. Paramesos, tanquam terminus tetrachordi diezeugmenon, *ἐξῆς ἐστ.* deinceps est, ipsi mese; termino tetrachordi me-

meson. Altero modo, hypate meson est terminus superior tetrachordi hypaton; & simul terminus inferior tetrachordi meson. itaque ἐπαλλὰ τῆς, alternat. Vide v. 29. 30.

V. 16. καὶ ὁ μὲν ὀξύτερον, ὁ δ' ἑπὶ ρο.] Sic omnes codices, etiam Gogavini. Nec aliam lectionem suppediavit Cod. Barberinus. Nullum tamen dubium, quin locus sit mutilus. quem ita restituendum censeo: καὶ ὁ μὲν ὀξύτερον, καθ' ὃν τῷ τῷ ὀξύτερον συστήματα βαρυτέρῳ ὅρῳ κεινός ἐστιν ὁ τῷ βαρυτέρῳ συστήματα ὁρῷ ὀξύτερος. ὁ δ' ἑπὶ ρο. quorum prior est, secundum quem acutioris systematis gravius terminus acutior: alter verò. Emendatio clara est ex sequentibus. Eandem verò doctrinam proposuit v. 14.

V. 20. τὸν ὀξύτερον τῶν ὁρῶν] Hunc locum, satis alias obscurum, jam ante, quam hæc edi inciperent, videram juvari posse sola distinctione; quæ hæc est: καὶ μὲν ὃν τὸν ὀξύτερον, sc. ὀξύτερον, ex v. 15.) τῶν ὁρῶν, πῶς. In vers. itaque omissum rescribe: & terminorum, & loci. Hæc verba confirmant emendationem nostram v. 16. Primus quippe modus consecutionis est, quando duo tetrachorda unum terminum habent communem, nempe medium. adeoque ipsum locum, in quo is consistit. Gogavinus plane αἰμώδης. Iuxta priorem ergo terminum situm, quodammodo communicant tetrachordorum eorum, quæ deinceps sunt complexiones: & necessario dissimiles existunt.

V. 22. ἀνόμοια] Ita libri omnes. etiam Gogavini, ut ex verbis præcedente nota adscriptis liquet. At omnino scribendum, ὁμοια, similia, pro quo male in vers. aqualia. uti recte est v. 28. ubi eandem doctrinam repetit, & v. 31. Verissimam hanc emendationem cognoverit, qui ex Euclide aliisque didicerit, quid sint tetrachorda similia; nimirum quæ eundem intervallorum situm habent. ut in Diatono genere, tetrachorda hypaton & meson, quæ primo loco situm habent hemitonium. Bacchius pag. 10. v. 1. vocat, tetrachorda ὁμοιοσχημα. quem vide.

V. 24. καὶ ὁμοια διώδια γίνεσθαι] Vario enim modo duo tetrachorda disjungi possunt; nimirum per hemitonium, triemitonium, aliaque intervalla: at si totus intercesserit, necessario fiunt similia. Cæterum hæc ita accipi debent, ut maneamus in eodem modo. quippe alias, si ex uno modo in alium transcamus, etiam per hemitonium variando, faciemus tetrachorda similia. v. 27. Oxon. ἄλλως δ' ὅ.

Pag. 60. v. 1. εἰ μὴ ὁμοιον.] Gogavinus suo more: aut non simile. quod sensum reddit falsum. Qui vel Græce tantum sciunt, vident ob præcedens ἢ πῶς hic legendum, ἢ ὁμοιον, vel, ἢ μὴ ἀνόμοιον. quod posterius interpretando sum secutus.

V. 3. εἰ τίς ἐστι] Dele negativam: aut scribe, εἰ τίς ἐστι ἀνόμοιον. Gogavinus mendæ hæc aliquid latere non est odoratus.

Q

V. 5.

V. 5. *πῆλαι δυνάδων*] Rescribo *πῆλαι δυνάδων*, quamvis omnes codices dissentiant. Sic v. 21. *ἐπὶ δυνάδων διελθὼν*.

V. 10. *ἀσπῆλον δ' ἐστὶ ἀξιοσηρὰ*] Sic omnes. Solus Codex Seld. addit: *τὸ ἄσπ' τῶν ἐξῆς φθόγγων παρὰ χεῖρον. quod à deinceps positis sonis continetur.* Omnino commode, quippe ad aliam doctrinam transit de intervallorum compositione, ut sequentia abunde confirmant. Itaque in vers. dele particulam, *ισθὺδ*.

V. 12. *ἐμπροστίται*] Oxon. erronee, *ὀμπροστίται*. Sequitur enim, *ἐμπρίτων*.

V. 16. bene Oxon. *εἰς ἀπρεκαὶ δυνάδων*. quomodo & Gogav. legit, vertendo; in quas etiam dividi possit. v. 20. male à Seld. abest *ὄν*. ut & idem v. 21. male habet. *πάλαι* pro *πάλιν*.

V. 30. *ὃ μέγιστον ἀξιοσηρὰ τὸ ἀσπῆλον*,] quemadmodum diecis, quæ ipsa intervalli magnitudine est incomposita.

Pag. 61. v. 1. *διόπερ φαμεν*,] Hic & tres sequentes versus idem repetunt, quod docuerat pag. 60. v. 29. Sed Mathematicis in suis demonstrationibus hujusmodi repetitiones sunt familiares.

V. 7. *ἴδων*] Vide v. 15. 16.

V. 9. *ὃ σωέσθηκεν*] Melius est, ut hoc referamus ad *τὴν ἡρμοσμένην* v. 8. quandoquidem v. 14. de disjunctione exponit. Verba tamen transposita videntur, quæ sic essent collocanda: *τὴν ἡρμοσμένην, ὃ σωέσθηκεν*. ὅτι πλ.

ἢ ἑ. τετραχόρδον, εἰς σῶμα. Omnis quippe modulata contentio, quæ ex plus uno tetrachordo constat, in conjunctionem dividebatur, & disjunctionem.

V. 15. pro *ἐχοῖ* scribendum *ἐχέ*. quamvis nullus codex adsentiat. v. 18. bene à Seld. abest *πῆλαι*. v. 21. scribo *πῶνον* (nempe disjunctivum v. 15.) ut v. 25. ubi Meursius male scribendum putat *πῶνων*. nisi plene malis, *τῶν τὸν πῶνον*. In vers. *Est autem gravior sonus illorum, q. t. c. acutior illorum, qui t. c. g. ex illis* (scil. tetrachordis. quippe duo tetrachorda in disjunctione sunt sita, inferius & superius.)

V. 24. Oxonienses omittunt hæc verba: *ὃ δ' ὀξύτερον τῶν πῶνων*. usque ad v. 29. *ἡρῶν ἀξιοσηρὰ*. quo errore facile adparet.

Pag. 62. v. 3. *πῶν μὴ γὰρ ἡρῶν*] Melius esset *μέλῳ*. non obstante v. 1.

V. 7. *μόνη*] Lego *μόνων*. Semper hic adjectivum *μόνον* eodem casu cum vocabulo *μέλῳ* construitur. Vide pag. 61. v. 6. 11. 14. 33.

Ibid. *ἐμπροσθεν περὶ αὐτῶν*] *ὡς ἐμπροσθεν* ex v. 5. repetitum videtur, adeoque delendum. Nec ita illud transponi vellem, *διδείκναι δ' ἐμπροσθεν ὃ μὴ σωαφῇ*. In vers. 8. expunge *νοῦν* *antea*.

V. 13. *ἢ μίαν χροίαν λαμβανόμενον*,] Optime hoc additur. quippe alias transeundo ex uno genere in aliud, & ex uno colore in alterum, plura intervalla incomposita in consonantia dia pente spectari possunt.

V. 14.

V. 14. ἐκ πλεονόντων ἀσυνθέτων] addit inepte ex v. 12. repetitum Bodl. ἡμῶν ἐκδέχεται. v. 15. Seld. perperam ἐκ τῶν pro ἐκ τῶ.

V. 22. sic legit Cod. Scaligeri: συνέστηκεν, ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ δ/ξ πέντε. πρὸς ἕς ταῦτα λέγεται, ὅτι ἐξ ἐλαττόνων ἀσυνθέτων ἔσται πῶς ἕκαστον τῶν ἡμῶν συνήκους, [ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ δ/ξ πέντε. πρὸς ἕς ταῦτα λέγεται, ὅτι ἐξ ἐλαττόνων ἀσυνθέτων ἡμῶν ἐστὶ συγκείμενον ἕκαστον.] ἐκ πλεονόντων. Quæ his uncis [] inclusa sunt, tanquam inepte repetita censui ejicienda. Easdem ineptias habent Oxonienses. ut jam vetustas esse appareat. Cogavinus hic nimium re-

formavit, ejiciendo etiam illa verba

v. 25. ὅσα ἐστὶν ἐν τῷ δ/ξ πέντε.

V. 30. ἡ ὅσα] ἡ male abest à tribus reliquis. v. pen. iidem, δεικνύται. v. ult. Oxon. πυκνὸν pro πυκνῷ minus bene. Vide pag. 65. v. 25.

V. ult. πυκνὸν δὲ πρὸς πυκνῷ ἢ μελωδεῖται.] Hic incipit nobilissimam Veteris Musicæ doctrinam de intervallorum incompositorum consecutione in singulis generibus ac coloribus. Prius autem quam primam hanc demonstrationem unam cum diagrammate exponam, omnes tabellæ brevi inclusas sub unum conspectum sum positurus.

Non ponuntur deinceps in	{ Harmonia	{ duo spissa. pag. 62. v. ult.
		{ duo ditona. pag. 63. v. ult.
{ Harmonia	{ & Chromate	{ duo toni. pag. 64. v. 11.

In Diatono deinceps	{ ponuntur	{ duo toni. p. 64. v. ult.
		{ tres toni. pag. 65. v. 3.
{ non ponuntur	{ duo hemitonia. pag. 65. v. 8.	

Adponitur in	{ Harmonia,	{ spissum ditono. in grave & acutum. pag. 65. v. 25.
		{ tonus ditono. in acutum. pag. 65. v. 31.
		{ tonus spisso. in grave. pag. 66. v. p.
{ Harmonia	{ & Chromate	

In Diatono hemitonium	{ non ponitur	{ in utramque partem	{ toni. pag. 66. v. 18.
			{ duum
			{ trium
			{ tonorum. pag. 66. v. 22.

Viz sunt $\left\{ \begin{array}{l} \text{ab hemitono} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{in acutum \& grave, binz. pag. 66. v. 26.} \\ \text{à ditono} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{in acutum duz ; in grave , una. pag. 66. v. 28.} \\ \text{à spisso} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{in grave duz ; in acutum una. pag. 67. v. 11.} \\ \text{contrà} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{à tono} \quad \left\{ \begin{array}{l} \text{in utramque partem una. pag. 67. v. 26.} \end{array} \right. \end{array} \right. \end{array} \right. \end{array} \right.$

Omnis sonus in Harmonia & Chromate spissi est particeps. pag. 69. v. 29.

Sonus in spisso positus vel est $\left\{ \begin{array}{l} \text{gravissimus. pag. 70. v. 21. à} \\ \text{quo solo duz sunt viz} \\ \text{acutissimus. pag. 71. v. 5. à quo} \\ \text{una via} \\ \text{medius. pag. 71. v. 23. à quo} \\ \text{item una} \end{array} \right\}$ in utramque partem.

Duo soni dissimiles secundum spissi participationem concinne in eandem tensionem non ponuntur. pag. 72. v. 13.

Ex incompressis intervallis componitur $\left\{ \begin{array}{l} \text{Diatonum aut tribus , aut duobus , aut quatuor.} \\ \text{pag. 72. v. 28.} \\ \text{Harmonia \& Chroma, aut tribus, aut quatuor. pag.} \\ \text{73. v. 17.} \end{array} \right.$

Iam ad primam demonstrationem veniamus.

Sit spissum, exempli gratia, enarmonium, A C. Huic E — alterum adpono spissum; D — sive in acutum, sive in C — grave; CE : vel ipsius B — semissem, CD. Dico A — inconcinnam esse huiusmodi vel duorum spissorum, vel sesquispissi positionem. Cum enim AB, BC, CD, DE, sint quatuor interval-

la, à quinque sonis A. B. C. D. E. finita; singula autem magnitudine diefis enarmoniz; erit AE intervallum quatuor diefis enarmoniarum, seu toni. Atqui debebat esse intervallum dia pente. Rursus, cum AB, BC, CD, sint tria intervalla à quatuor sonis, A, B. C. D. comprehensa, & singula magnitudine diefis enarmoniz; erit AD intervallum trium diefis enarmoniarum. At debebat esse dia tessaron
aut

aut triemitonium. Itaque & totum spissum spisso adpositum, & ipsius pars, melodiam reddit inconditam. Quod erat ostendendum.

Brevius hoc modo: Cum enim quatuor soni A. B. C. D. tria comprehendant intervalla, A B. B C. C D. singula magnitudine diefis enarmoniz; erit A D intervallum trium diefisum enarmoniarum. Rursum, cum A. B. C. D. E. soni quini quaterna finiant intervalla, A B. B C. C D. D E. singula magnitudine diefis enarmoniz; erit A E intervallum quatuor diefisum enarmoniarum, id est, toni. Atqui aut quarti soni dia tessaron consonare debebant, aut quinti dia pente. Igitur & totum spissum &c.

Hic notandum, illud axioma; *Aut quarti dia tessaron consonabunt, aut quinti dia pente*; sic disjuncte propositum esse verum; at non propositum copulate; nempe, Et quarti dia tessaron consonabunt, & quinti dia pente. Quippe tonus disjunctivus in Enarmonio, & omnibus Chromaticis, dia tessaron intervallum reddit defectivum. utpote quod in Enarmonio tantum est triemitonium; in Chromate molli, viginti dodecatemiorum. & sic de ceteris. Si igitur certi generis spissum in demonstratione adsumatur, limitatio, ut in priori demonstratione fecimus, est addenda.

V. 2. τῷ δὲ πρῶτῳ] Expunge articulum τῷ, hic & v. 4.

V. 5. ἐκμελεῖς ἦσαν.] Vide hoc

axioma pag. 29. v. 13. & pag. 54. v. 8.

V. 7. ὁ δὲ ὀξύπερϑ.] Lege, ὀξύπερϑ.

V. 10. ἀνὰ μέσον αἰτῶν καὶ ὀρθῶν δῖπων.] Hoc, & quod sequitur v. 13. evidens est ex Aristoxeni sex colorum Diagrammate à nobis restituto. quod hunc tertium librum intellectu inprimis est inspiciendum. Seld. codex hic mendose, τὸν δῖπον. & v. 13. τὸν πυκνόν.

V. 11. ὡς αὐτῶς δὲ καὶ ἐν τῇ] Sic emendavi codicem Scal. in quo erat, ὡς αὐτῶς δὲ καὶ τῶν τῇ. Seld. quibusdam omisiss legat: ὡς αὐτῶς δὲ καὶ τῶν δῖδων. Pejus adhuc Oxon. qui hæc omnia omittunt: ὡς αὐτῶς δὲ καὶ ἐν τῇ σμαφῇ τῶν δῖδων δὲ πρῶτων συμφωνέντων, ἀναγκαῖον ἐν μέσῳ καὶ ὀρθῶν τό.

V. 19. hæc verba, τῷ δὲ τὸ ὀξύ κεμελὺς πυκνῷ, male absunt à Seld.

V. 24. ὧν οἱ περὶ χόλεις] Omnes pro ὧν perperam α. Deinde Seld. male, περὶ χόλεις. At probe v. 26. τόνον, pro τόνων.

V. 27. hæc verba, ὀξύπερὶ ἐστὶ τῶν τῷ βαρύτερον τῶν τετραχόρδων περὶ χόλιν. ὁ δὲ ὀξύπερϑ τῶν τόνων περὶ χόλιν, male absunt à Bodl. at Bar. oræ adscripta habentur. Eadem penne habes pag. 61. v. 25.

V. ult. δύο δὲ δῖπων] Hic nihil difficultatis, ubi diagramma fuerit adpositum. A B, B C sunt duo ditona. B est acutioris ditoni sonus gravissimus; & gravioris, acutissimus. Porro ex pag. 63. v. 6. Eorum.

Q 3

qui

qui ditonum continent gravissimus (nempe B) est acutissimus spissi (nempe BE.) Rursus ditoni acutissimus (B.) est spissi gravissimus, (DB.) Ponuntur itaque duo spissa deinceps. Quæ cum inconcinna sint, liquet duo ditona in cantu poni non posse.

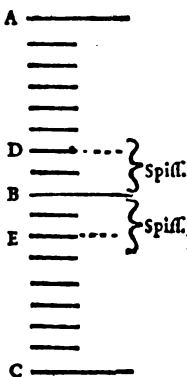
Pag. 64. v. 3. pro *διόνω* perperam Bodl. *Διόνω*. ut & Seld. v. 10. *Διόνω* pro *δίτνω*.

V. 7. pro *διείζων* melius uterque Oxon. *οείζων*. quod est v. 4.

V. 12. *πρῶτον γὰρ ἐπὶ τὸ ὀξύ πρῶτον.*] Vnum diagramma adponam Chromatis sesquialteri, ad cujus rationem cætera conformari possunt.

Sit AB tonus. huic in acutum alius tonus adponatur, BC. Deinde sit lichenus D, distans à mese A septem diebus enarmonii. Porro parypate, E. distans à D sesquidiesi.

Dico hanc duorum tonorum positionem in Chromate scscuplo esse inconcinnam. Cum enim intervallum AD sit septem diesium, & AE diesium octosemis, communi AC utrisque addito; erit CD majus dia pente, coque adhuc majus CE. Atqui primo C aut quartus D dia

tessaron consonare debebat; aut quintus E, dia pente. Quare tonus BC in acutum adpositus erit inconcinuus. Id quod ostendere oportebat.

Cæterum in Diatono, nempe contento, duo toni deinceps poni possunt. Ponatur enim tonus BC in grave toni AB, nempe in F. Inde hemitonii intervallo D. & rursus toni, G. Planum est & quartum D consonare ipsi B, dia tessaron; & quintum G, dia pente. Porro, ponatur E, tono distans ab F, & hinc hemitonio, G. Clarum est hic tria deinceps poni intervalla toniza. uti docet pag. 65. v. 1.

V. 13. male Seld. δὲ pro δὴ. v. 14. inscite Oxon. *ἐμμελῆς*. v. 15. distingue, *ἐπὶ τὸ ὀξύ, συμφωνεῖν* (scil. *αὐτὸν*) *ἦτοι*.

V. 18. Seld. *μηδέϊρω τέτω*. Oxon. *μηδέϊρω τέτ*. Omnes perperam. v. 20. à Seld. abest *μὲν*.

V. 22. *ἀφείκει φθόγῳ*] Codex Scal. *φθόγῳ*, scripto *υ* supra *ος*. Seld. & Bar. nude, *φθόγῳ*. quod videtur melius, si commate ante ipsum distinguas.

V. 28. *αἰδ' ἦτοι τὸν δ*] Codex Scal. *τὸ δ*. ut & Meursius edidit. Hoc ex nullo corrigitur, cum tamen manifeste sit erroneum. etiam inde, quod omnes v. 29. recte legant, *τὸν πέμπτον*. Porro pro *αἰδ' ἦτοι* Seld. perperam *αἰδ' αὖ τω ὄρω*. v. ult. idem, *διδύκρον τονιαῖον*.

Pag. 65. v. 8. pro *ἡμιονιαῖα* perperam Seld. *τονιαῖα*.

num. B C, tonus
B d spiffum; ut &
B f.

Pag. 66. v. 2. δ-
 ξύτα] @ λω πυκνῃ.]
 Pag. 63. v. 7. Dein- d ——— { spiat.
 de v. 4. βαρύτα] @. ---- {
 pag. 63. v. 2 r. B ——— {
 V. 7. ἀναγναῖον f ——— { spiat.
 καὶ τῶν.] Sic libri C ——— {

omnes, & Gogavi-
ni. At pro τῶν plane scribendum
τόνον. ut vertendo indicatum. Cod.
Baroc. hic legit, ἀναγκαῖον δύο πυ-
κνὰ ἤθεσθαι. τέτς δ' ἐμμελῆς ὄν
ἀναγκαῖον. cujusmodi ineptam rep-
etitionem, quæ omnes codices inva-
serat, habuimus pag. 62. v. 23.

V. 8. *Μονιαῖς ἐκμελῇ*] Seld. *ma-*
le, Μονιαῖον ἐκμελῆς.
V. 10. *πρὶς ὧ καὶ ἐπὶ τὸν αὐτὸν.*] *Evidens est hæc demonstratio ex*
præcedente diagrammate.

V. 16. τὰς θέσιν] Mallem rur-
sus, τὸν θέσιν.

V. 18. ἐν Διζώνῳ δι' ἐ τῶν Cod. Scal. ἐν Διζώνῳ. quod ut manifeste erroneum correxi. Gogavinus tamen, inepto ineptior, illam scripturam vertendo retinuit: *Iam in Diatoni tono utrinque semitonium non congruet.* pro τῶν μάλlem τῶνς. ut pag. 68. v. 17. & alibi.

V. 19. ἐμπεσῆντι] Reliqui tres-
optime, συμπεσῆντι.

V.24. $\delta\lambda\epsilon$ πᾶσιν] Male Seld. $\delta\lambda\epsilon$ πᾶσι. ut quoque omnes, p.74. v.24.

V. 26 *ὁποῦ ἡμίθρηξ μὲν*] Hæc cor-
rupta esse adparet. & docet Gogavi-
nus.

nus, qui præcedentibus hæc ita connexuit: *consonabunt enim vel quartidia tessaron, vel quinti dia pente à semitonio quidem in acutiorem partem: duo verò qui & in graviolem duo: à ditono vero.* Codex Seldeni ita legit: *ὑπὸ ἡμιτονίῳ & (hoc & ultimæ syllabæ præcedentis vocis repetitionem esse liquet) μὲν δὲ τὸ ὀξύ. δύο δὲ οἱ δὲ τὸ βαρὺ διὸ δέδεικται. δὲ τὸ μὲν τὸ ὀξύ πυκνὸν πεποιημένον καὶ τὸν.* adhuc depravatus quam cod. Scal. quem sequenti modo emendandum etiam vidit Meurfius: *δὲ τὸ ὀξύ δύο ὁδοὶ καὶ δὲ τὸ βαρὺ δύο.* Hic jam illas vias monstrare debebat hoc modo: *δέδεικται γὰρ δὲ τὸ ὀξύ, καὶ τὸ βαρὺ, ἡμιτόνιον πεποιημένον καὶ τὸν.* *Ostensum quippe, in acutum & grave, hemitonium poni & tonum.*

V. penult. *λείπειται μὲν γὰρ*] Hic locus non ita sanus est uti adparet. Necessario enim quædam addenda fuissè. ingeniosus lector non difficulter videbit ex sequentibus; & ex hac ratione. Pag. 73. v. 21. docet tria tantum esse incomposita intervalla in genere Enarmonio. nimirum, spissum, ditonum, tonus. Inquit autem hoc loco quæ intervalla in grave post ditonum poni possint. & invenit solum spissum. Quippe tonus poni nequit. uti docet pag. 65. v. 31. 32. Iam ex incompositis solum ditonum superest. cuius positio inconcinna est, quia duo ditona deinceps poni nequeunt. Hunc itaque locum sic restituerem: *δέδεικται δὲ τὸν καὶ τὸν δὲ τὸν μόνον πεποιημένον δὲ τὸν*

τὸ ὀξύ. λείπειται μὲν γὰρ. Vide pag. 67. v. 15.

Pag. 67. v. 9. *μία· ἢ* Meurs. ex MS. *μίαν ἢ.* Oxonienses melius, *μίαν ἢ.* at *μία* scribendum, uti edimus.

V. 25. Seld. *ἢ δὲ τὸ δίτονον.* v. 29. corrige sphalma typogr. scribendo *ἢτε* pro *ἢδε*. v. 30. male absunt ab Oxon. hæc verba, *ἢτε πυκνόν. ὡς τε λείπειται τὸ δίτονον. δὲ τὸ δὲ τὸ ὀξύ δέδεικται, ὅπ ἢτε τὸν.* v. 31. bene Seld. *ὅπ ἢτε τὸν πῆλαι ἢτε δίτονον.* restituto verbo *πῆται*.

Pag. 68. v. 3. *τό, τε* scribendum censui pro eo quod in Scripto est *τό γε.* hoc in textum irrepsit,

V. 14. *παρέχει*] Sic emendavi Cod. Scal. qui habebat *παρέχει.* unde Meurfius fecerat *παρέχει,* quod ad eundem modum reliqui tres corrigunt. v. 15. Seld. *συμβαίνει,* quod melius.

V. 19. optime reliqui tres, *εἶναι. τῶτε πυκνόν.* quod vertendo expresseram. Deinde v. 22. *δὲ τὸν ἐλέφειν.* Seld. & Bar.

V. 24. *τὴν ἐπέχον τῶν ὁδῶν*] nempe in grave ad ditonum, pag. 67. v. 13. Deinde v. 25. Scal. peperam *μεγέθη.* quod Oxon. corrigunt.

V. 26. *καὶ τῶν ὑπὸ τῷ διόνῳ*] in acutum ad spissum, pag. 66. v. 30.

V. 27. *ὡς τό, τε γὰρ τοῖσιν*] Voculam *ὡς* censo expungendam, ut quæ ultimæ syllabæ vocis præcedentis sit repetitio. omnes tamen libri etiam Gogavini, illam agnoscunt. In vers. itaque scriberem: *Ejusmodi enim intervallum, cuiusmodi est mesēs & lichani.*

Pag.

Pag. 69. v. 1. καθ' ἑκάστω γὰρ
 ῥέον] In his verbis nervus est to-
 tius responſionis ad propositam du-
 bitationem, quæ ejusdem generis est,
 cujus sunt illæ p. 47. non parva ob-
 scuritate laborantes, ut ibi vidimus.

V. 2. δὲ γὰρ ἑκάστῳ] Nullus dubi-
 to quin legendum sit, δὲ γὰρ ἑκάστῳ.
 quamvis nullus codicum adſentiat.
 v. 4. Cod. Scal. πῆναι γ. quod reli-
 quorum nullus corrigit.

V. 9. καὶ κατὰ τὰ εἶδη,] nempe in-
 tervallorum. vide v. 13.

V. 14. καὶ δύο τόνοι τὸν ἀειθρόν.]
 Vocabulum τόνοι vel delendum; uti
 nec Gogav. id legit; vel pro eo scri-
 bendum μόνον.

V. 26. ἀπειρίαν] Sic probe tres
 reliqui. Scal. male, ἀπειρίαν.

V. 30. μέλιχρ] etiam hoc reliqui tres
 recte legunt. Scal. perperam μελίχρ.

V. 32. πυκνὸς μέρῳ] Sic emen-
 davi quod hic & pag. 73. v. 23. Scal.
 legebat μέρης. Seld. perperam πυκνὸς-
 μέρῳ.

V. 33. pro τόνον, quod sic reliqui
 tres recte legunt, Scal. male, τόνος. Ibi-
 dem pro ἥτοι, Seld. ἥπ minus bene.

Pag. 70. v. 3. μελίχροντες.] Ita &
 Seld. perperam Scal. μελίχροντες. ibi-
 dem male editum τόπον pro τόνον.

V. 5. τὸ λοιπὸν] Seld. λοιπῶν. Bodl.
 τῶν λοιπῶν. uterque male.

V. 9. μόνον τὰ ἀσυνήθη.] nimi-
 rum, πυκνὸν, τόνον, μέρης ἢ λιχα-
 νὸς ἀγένημα. pag. 69. v. 32. pag. 73.
 v. 21. Scal. σωθήτω, & reliqui omnes.
 etiam Gogavini, qui vertit: *Vnde post-*
quam totidem sunt duntaxat composita.

inficite. Vide in primis pag. 71. v. 25.
 deinde pag. 62. v. 1. pag. 72. v. 29.
 pag. 66. v. ult. pag. 67. v. 15.

V. 24. ὅτι ἀπὸ πυκνῶ] scilicet ὅτι
 τὸ βαρὺ, pag. 67. v. 12. Bella & hæc
 est demonstratio. Lege autem arti-
 culo addito, ὅτι τὸ ἀπὸ.

V. 26. βαρύνεται τῶν] Pro his ma-
 le Seld. βαρὺ τέτων. & v. 28. ὅπερ ἐνῶν
 pro, ὁ περαινῶν.

V. 29. ἐδεδεικλὸ ἐν,] Pro ἐν mallem
 ὁμοίως, vel aliam hujusmodi voculam.
 Hanc autem demonstrationem vide
 pag. 66. v. 28.

Pag. 71. v. 6. ἐδεδεικλὸ] Pag. 67.
 v. 19. Bar. v. 8. pro δὲ habet δὴ.

V. 12. δὲ δεικνύει δὲ,] Pag. 66. v. 29.

V. 23. abest à Scal. ἐφ', quod &
 reliqui tres reponunt.

V. 26. τῶ εἰρημνύω] Et hic vocula
 excidit. Restituo, ἐν π. πρὸς τῷ εἰ-
 ρημνύω φθόγγῳ πῆναι. Et hinc v. 29.
 scribo πρὸς αἰπῶν. Bar. male αὐτόν.

V. 29. καὶ ἐδέτερον τῶν τρώπων,]
 Vel in acutum, vel in grave. v. ult.
 ὁπλίως.

V. 30. ἔπε τόνον. δίνον γὰρ] Sic
 emendandum putavi quod in reli-
 quis omnibus perperam D ———
 legitur, ἔπε τόνος δίνον. ἔ-
 τω γὰρ. unde καὶ πίδα sto-
 lide Gogavinus: *in neutro*
modorum, neque tonus di-
toni. nam si ita ponatur.
 Hic autem ipsum dia-
 gramma demonstratio-
 nis, quæ saus subtilis est,
 adponemus. A C est
 spissum enarmonium. B,
 R

F ———
 C ———
 B ———
 A ———
 G ———

E ———
 spissi

spissi medius. B D, ditonum; ut & B E. Ponatur primum à B, in acumen, ditonum B D. Erit itaque B acutissimus spissi B G. Quippe gravissimus ditoni est spissi acutissimus. pag. 63. v. 9. Quare tres ponentur dieses. C B, B A, A G. Quæ cum inconcinnæ sint, patet spissi medio ditonum non posse adponi in acumen. Deinde adponatur idem ditonum spissi medio in grave, ad E. Itaque B gravissimus erit spissi B F. Nam ditoni acutissimus est spissi gravissimus. pag. 63. v. 7. Quomodo rursus tres dieses ponentur, nimirum A B, B C, C F. Quæ cum inconditæ sint, patet spissi medio in grave non posse adponi ditonum.

Eodem plane modo demonstrabitur nec tonum, secundum pag. 72.

v. 1. spissi medio adponi posse. Sit enim spissum $\text{D} \text{ —————}$
 A C. cujus medius sonus $\text{F} \text{ - - - - -}$
 est B. Ab hoc primum $\text{C} \text{ —————}$
 in acutum ponatur tonus $\text{B} \text{ —————}$
 ad D. Erit itaque B spissi $\text{G} \text{ - - - - -}$
 gravissimus, ex pag. 63.

v. 21. Sed idem quoque est spissi medius. Tres itaque dieses ponentur. Quod absurdum est in Harmonica. Non ergo spissi medio tonus adponetur in acutum. Quod erat demonstrandum. Eadem est demonstratio, si tonus ponatur in grave.

V. 31. ἔστι δὲ τὸ δ' ὁπ' ὁλόγῳ] Sic & Gogav. legit. Scal. perperam, ἔστι δὲ τὸ δ' ὁπ' ὁλόγῳ. quod ex reliquorum nullo corrigitur.

V. 32. τῶν εἰρημύων φθόγῳ] Pro φθόγῳ Scal. φθόγῳ posito ω supra on. Legendum. τῶν εἰρημύων φθόγῳ. Gogavini versio hæc verba non agnoscit.

V. 33. μέσον ὄντι πυκνῶ] Meursius imperite, ὄντι divisim scribendum putavit. v. ult. pro γίνεσθαι rescribo γίνεσθαι. ut recte quoque est pag. 72. v. 5.

Pag. 72. v. 1. τῶν πῶν τόνῳ] Quomodo hæc emendanda censuerim, perspicuum est ex versione. scilicet scribendo, τῶν αἰνῶν τόνῳ. Minus bene legeretur, ὁπ' ἑρῶν ἂν περὶ τὸ δ' ὁπ' ὁλόγῳ. τόνῳ δὲ. ejecto articulo τῶ. Gogavinus quatuor versus, à primo nempe ad quartum, omisit.

V. 2. Oxon. melius, πημεύων. ab iisdem abest ἐν v. 9.

V. 4. μέσον πυκνῶ] Lego, μέζων. Vide v. 26.

V. 8. ὅτι μὲν ἐν δ' ὁπ' ὁλόγῳ,] Ita legunt omnes. etiam Gogavinus, qui vertit: Ergo quod à sonis, qui in denso ponuntur. Restituo, ὅτι μὲν ἐν δ' ὁπ' τῷ βαρυτέρῳ τῶν φθόγῳ. ut interpretando indicatum.

V. 21. φθόγῳ] Ita omnes. etiam Gogav. Saltem restituenda vox δύο. vel plene, δύο φθόγῳ ἀνομοίως.

V. 27. μετὰ τὴν αἰσέως.] Hæc quoque insullâ lectio omnes codices, quod mirum videri possit, invasit. Gogavinus: ejusdem cum medio particeps sit stationis. Vel Meursius vidit legendum esse αἰσέως. Videatur pag. 71. v. 32. v. 29. pro αἰσέως Scal. male αἰσέως.

V. 29.

L E C T O R I E R V D I T O.

Antiquissimum Musica Auctorem, & in Veterum, Latinorum aque ac Græcorum, de hac disciplina scriptis celeberrimum, Musicorum principem, Aristoxenum, nostris curis explicatum, tibi cognoscendum produco. Hactenus ille subtilissima doctrina monumentis polita litteratura homines, qui cultum ac venerationem viro, de omnibus litteris atque historia præclarissime merito, deferre debuerant, à sui notitia ac familiaritate plane deterruit. Quamvis enim semel atque iterum, sua lingua ac Romana loquens, in publicum sit productus, semper tamen, ob scientia sublimitatem, neglectus ab omnibus ad bibliothecarum angulos redire fuit coactus. Tantum potuit mali creare viro maximo fatalis nostro ævo ac superiore Musicarum litterarum ignoratio. Superiore sæculo repertus est Antonius Gogavinus, Graviensis, qui de Musicis bene meriturus, & ipso Aristoxeno, interpretari illum, cujus mentem ferme nullibi adsequeretur, non minus vano, quam pernicioso litteris conatu suscepit. Ab hoc in Latinam linguam versa habemus non tantum Aristoxeni Harmonica, sed & Ptolemai, uno volumine Venetiis edita anno MDCLXII. Quam versionem si hominis esse dicam, nulla Musices cognitione, & parva Græci sermonis tincti, qui nullo iudicio in ea fuerit usus; id quod tota res clamat, & Nota nostra probant, fuero prolocutus. Excusationem mereretur, si in obscuris locis ac plane depravatis solum haerere: verum cum in facillimis etiam, ac nulla obscuritate laborantibus, hallucinetur, impingat, probe dicta intricet, quis non stupidum eum dixerit, qui de posteritatis iudicio securus, in publicum ita prodire fuerit ausus? Quanto maiorem laudem ab omnibus eruditis merito fuisset consecutus, si Græcum codicem, quem Scaligeriano vel emendatiorem habuit, uti ex interpretatione ejus liquet, typographo accurate imitandum dedisset? Norunt quippe omnes docti, malas versiones publico potius incommodo, quam bono; non tam profligandis erroribus, quam gignendis; in quarvis doctrina ac scientia, lucem publicam adspicere. Maiore itaque laude dignum censerem Ioannem Meursium, virum

de litteris praeclare meritum, qui, cum de explicando hoc Auctore desperasset, alios ad hoc praestandum invitare voluit prolato Græco textu; nisi hanc laudem summa sua negligentia in describendo, vel si ab alio descriptus esset, cum autographo conferendo, corrupisset. Quod enim in Notis suis, quibus Græcum textum emendare studuit, fere ubique inpingat, hoc ipsi ob Musicæ litteraturæ ignorantiam, sibi cum doctis reliquis communem, condonamus; sed quod viginti & amplius locis Græcum textum mutilum, non singulis tantum vocibus, sed sapius integris versibus, protulerit, hoc vero nulla ratione excusari posse arbitror. Hac omissa numerari possent, si nostra editio cum Meursiana conferretur, quæ ambæ ex eodem codice sunt expressæ. in quibus deinde restituendis ferme toti erant tres codices Angli, cum binis Meursianæ editionis exemplaribus collati, quos octo mensibus post, quam hæc editio procurata esset, ad me misit vir summus Ioannes Seldenus. Hoc ne doctissimi viri incuriam ubique reprehenderem, ac lectori molestus essem, in Notis unquam monere nolui. Pauca ex illis codicibus alia, quæ bonæ frugis essent, adnotata reperimus: de omnibus tamen, malis aque ac bonis, lectorem in Notis monendum duxi. ut quam religiose manus exaratos libros tractandos censeam, omnes inde perspicerent. Cæterum illorum exemplarium alterum erat viri celeberrimi Patricii Iunii, collatum cum codice Seldeni; qui Christophori Longolii olim fuerat, eadem ut ad me scripsit Seldenus, manu exaratus, quæ Vettius Valens, quem ejusdem beneficio utendum habui. Hunc Seldonianum, domini nomine, & beneficii auctore adpellamus. Alterum Gerardi Langbainii, viri Cl. ab ipso cum duobus libris bibliotheca Bodleiana collatum: antiquiore altero, qui fuerat Francisci Barocii, altero recentiore, quem illi bibliotheca donarat Henricus Savilius. Hos si consentiant, Oxonienses; si discrepent, propriis nominibus vocamus. Hæc autem tria Aristoxeni Harmonica Elementa nec uno tempore scripta videntur; & sine singula censeo mutila. ut alibi dicitur. Versionem illorum novam, & paulo Latiniores, pro barbara & incitata Gogavini substituo. Notis, meo more, brevibus; sed quæ nullum locum, qui vel difficultatis speciem haberet, intactum relinquant, Auctorem hætenus pro derelicto habitum, totum explico, emendo. Atque in hoc, cum difficillimum fuerit, eo contentiore studia elaborandum duxi, quo majore tua cum utilitate Musico-rum principem ac dictatorem à te lectum iri sum arbitratus. Vale.

ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΥ

ΑΡΜΟΝΙΚΩΝ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ Γ.

ARISTOXENI

HARMONICORVM
ELEMENTORVM

LIBRI III.

MARC. MEIBOMIVS

Vertit, ac Notis explicavit.

VITA ARISTOXENI.

EX SVIDA.

ΑΡΙΣΤΟΞΕΝΟΣ. υἱὸς μνησίε τῷ καὶ σπινθήρι, μουσικῇ δὲ πέραν τῆς ἰταλίας. ἀφ' ἧς τῆς ἐν μαυλινείᾳ, φιλόσοφον γέγονε. καὶ μουσικῇ ὅπτις μὲν τὸν σὸν ἡσώχησεν. ἀκαστὴς τῶν τε πατρὸς καὶ λάμπει τῶν ἐρυθραίων. εἶτα ξενοφίλῃ τῶν πυθαγορείων. καὶ τέλει, ἀριστοτέλους. εἰς ἐν δόξαν τὸν ὕβρισε, διότι κατέλιπε τῆς σχολῆς ἀξιοδοχὸν θεόφραστον, αὐτὸς δόξαν μεγάλην ἐν τοῖς ἀκροαταῖς τῶν ἀριστοτέλους ἔχοντι. γέγονε δὲ ὅπτι τῶν ἀλεξάνδρου, καὶ τῶν μετέπειτα χρόνων. ὥς εἶναι δὲ τῆς ῥίαν ὀλυμπιάδου. σύγχρονον δὲ δικαίᾳρχῳ τῷ μεσσηνίῳ. σωκράτης δὲ μουσικῇ πρὸς φιλοσόφου. καὶ ἰσορίας. καὶ παντὸς εἶδους ἐπαιδείας, καὶ ἀριθμῶν αὐτὸς πρὸς βιβλία εἰς ὑπὸ.

ARISTOXENVS, filius fuit Mnesii, qui & Spintharus vocabatur, Musici, Tarento Italia urbe oriundi. Hic cum Mantinea aliquandiu vixisset, factus est Philosophus. cumque ad Musicam animum aduulisset, operam minime lusi: auditor tum patris, tum Lampri Erythrai; deinde Xenophili Pythagorei; denique Aristotelis, quem mortuum probris laceravit, quod schola successorem reliquisset Theophrastum, cum ipse inter ejus auditores magnam gloriam esset consecutus. Vixit Alexandri, & sequentibus temporibus; ab Olympiade centesima undecima; Dicaarcho Messenio coatanens. Composuit Musica, Philosophica, Historias, omnis scientiae ac disciplina libros, qui ad CCCCLIII numerantur.

V. 29. ἐκ τρωῶν, ἢ δυοῶν,] Transposita sunt verba, uti liquet ex pag. 73. v. 4. v. 7. v. 12. & in primis v. 15. quamvis omnes ita legant. Repone in suum ordinem, ἐκ δυοῶν, ἢ τρωῶν.

V. penult. σωεσηκός ἐστιν] addo ὁσα. miror ex nullo codice hoc corrigi. vide pag. 62. v. 2.

Pag. 73. v. 4. Codex Scal. δύο ἔσαι. εἰς μέγῃ. at particulam εἰς reliqui tres bene ejiciunt, ut quæ ex seq. versu huc transierit.

V. 9. πότε ἑλαττον ἡμιτονίς] Omnes male, ἡμιτόνιον. ut & Gogavinus: *nempe minor semitonium & tonus, major verò toni.*

V. 12. duas voces, ἐξ ὧν, quæ ab omnibus male absunt, restitui ex v. 4. v. 22. quomodo etiam Meursius hunc locum emendandum viderat.

V. 21. pro ἔσαι male Scal. ἔσω.

V. 22. τὰ εἰρημλῖα γλῶσση] scilicet v. 17. Chroma & Harmonia. Meursius perperam hic & v. 27. scribendum putavit, τὸ εἰρημλῖον γλῶσση. Ibidem & v. 27. pro σωεσηκός lego σωεσηκός, ex pag. 74. v. 1.

Pag. 74. v. 2. ὅτι πολλῆς] Scribe, ὅτι πολλῆς.

V. 5. Cod. Scal. χρωμαλὶ πηλαί. negativam ὃ repofuerunt quoque Oxonienfes, & codex Gogavini. Meursius sequenti versu hanc restituendam plane ex cōjectura putarat, ac scribendum, ἐν ἀφελόνῳ δὲ ὃ πηλαί.

V. 10. Bar. πῶς τίς ἐστι.

V. 15. συγχειμλίων] Ita omnes. etiam Gogav. Rescribo, συγχειμλίας. Ibidem Oxon. καὶ μέγῃ. v. 24. Scal. perperam, δὲ πηλαί. quod ex nullo emendatum vidimus.

A D D E N D A.

Pag. 20. v. ult. pro βαρυτάτων, quod ex nullo corrigitur, scribe βαρυτάτων.

Pag. 25. v. 16. μετρίον ἐστι.] Scribendum, μετρίων ἐστίν. quamvis ex nullo codicum id corrigatur. Porro illud scholium, quod male Oxonienfibus libris insertum dixeram, habuit eodem modo codex Gogavini, qui ita vertit: *Oportet autem, quia tonus in Chromate quidem trisariam dividitur, ac triens ejus vocatur Chromatica diesis; in Harmonia vero in quatuor secatur,*

ac ejus quadrans vocatur Harmonica diesis: ut triens unius & ejusdem, quadrantem ejus uncia superet: ut proponantur, verbi gratia, xii. si ea dividantur in tria, fient quatuor trientes; si verò in quatuor, erunt tres quadrantes. Excedit igitur quaternarius ternarius, sive triens quadrantem unitate, qua totius est pars duodecima. Nota ineptias; quatuor trientes; tres quadrantes.

Pag. 37. v. 28. τρεῖς μὲν τὸ βαρυτάτων] Pro τρεῖς legendum censeo,

seo, *πῆλας*. Quomodo enim tres
toni tribus inter
se diesibus dista-
bunt, nisi duo-
rum distantia bi-
na dieses, seu he-
mitonium, tri-
buantur? quod
nec hic expref-
sum est, & menti
ipsius adversatur.
Quare v. 30. scri-
bo, & suo ordini
restituo: τὸν τε ὑ-
ποδῶρον, καὶ τὸν
ὑποφρύγιον, καὶ τὸν ὑπολύδιον, καὶ
τὸν δῶρον. *nimirum Hypodorium, &*
Hypophrygium, & Hypolydium, & Do-
rium. Ex adjuncto schemate hæc cla-
ra evadunt.

μυζολύδι.
SSS.
λύδι.
SSS.
Φρύγι.
T.
δῶρον.
S.
ὑπολύδι.
S.
ὑποφρύγι.
S.
ὑποδῶρον.

Pag. 47. v. 9. *κινηθέν* ἐνός,]
nempe *φρύγῃς, sono*. Hoc explicabo.
Duo sunt præcipua meses & lichani
intervalla; minimum & maximum.
Minimum est tonizum; maximum
vero, ditonium. Spacium inter li-
chanos tonizii intervalli & ditoni, est
locus lichani. Vnde quicumque so-
nus in eo reperitur, est lichanus. Ita-
que si vel ditoni intervalli sonum
graviorem moveamus intendendo;
vel tonizii graviorem, remittendo;
habebimus diversorum generum li-
chanos. Vide pag. 46. v. 29. & 31.

Pag. 71. v. 18. *ορίζων, καὶ π*] Ita
Scriptus Scal. Meursius restituto ar-
ticulo *ο*, bene edidit, καὶ *ο* π. Præce-
dit enim *δ*, π. nec reliquorum ullus
hoc expungendum monuit.

C O R R I G E N D A.

Pag. 2. v. 15. pro *harmonicarum*, scribe *Enarmoniorum*. & v. 22. *Enarmonia*. Pag. 6,
v. 3. *constant*, pro *consistunt*. Pag. 11. v. 2. *συγκ*. Pag. 12. v. 5. *nos* pro *vos*. Pag. 16.
v. 15. *ἀφῆμα*. Pag. 18. v. 26. *σῆμα*. Pag. 22. v. ult. *συγχοῦτ*. Pag. 23. v. 7. *ἀδ*
λον. v. 20. *ἀφῆ*. Pag. 26. v. 23. *diatona* pro *diatonus*. Pag. 30. v. 23. *ὕμιν*. Pag. 31.
v. 17. *ἀμφῆ*. Pag. 34. v. 20. *μῆρον*. Pag. 41. v. 5. *π* pro *π*. Pag. 44. v. 32. *ἦπ*. Pag. 53.
v. 11. *διαι*. Pag. 55. v. ult. *εἰλημῆροι*. Pag. 61. v. 30. *illorum* pro *illis*. Pag. 63. v. 2. Ac-
cidet. Pag. 69. v. 5. *εἰ*. Pag. 72. v. 1. *utro* pro *quo*. Pag. 73. v. 24. 28. *ποιῶτον*. Pag. 75.
col. 1. v. 25. *eloquitur* pro *effert*. Pag. 83. col. 2. v. 34. *ἀνακλέθον*. Pag. 84. col. 2. v. 19.
τόπον. Pag. 92. col. 2. v. 34. *intensiore* pro *remissiore*. Pag. 95. col. 2. v. 3. *Chromaticæ*
pro *Diatonæ*.

ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ

ΕΙΣ ΑΓΩΓΗΝ ΑΡΜΟΝΙΚΗΝ.

EVCLIDIS

INTRODVCTIO HARMONICA,

Interpr.

MARCO MEIBOMIO.

ΑΡΜΟΝΙΚΗ' ἐστὶν ὁπ-
 σήμη θεωρητικὴ καὶ πρα-
 κτικὴ τῆς ἤρμοσμός
 φύσεως. Ἡ ἤρμοσμός δέ
 ἐστὶν τὸ ἐκ φθόγγων καὶ
 ἀξσημάτων, ποιὰν πᾶσιν ἐχούων,
 συγκείμενον. Μέρη δ' αὐτῆς ἐστὶν ἑπτὰ.
 πρὸς φθόγγων. πρὸς ἀξσημάτων.
 πρὸς ἡμῶν. πρὸς συστημάτων. πρὸς τό-
 νων. πρὸς μεταβολῆς. πρὸς μελοποιίας.
 φθόγγος μὲν οὖν ἐστὶ φωνῆς πη-
 σὶς ἡμελῆς ὅτι μίαν πᾶσιν.
 Διάστημα ὅ, τὸ πρὸς ἐχόμενον ὑπὸ
 δύο φθόγγων ἀνομοίων ὀξύτητι καὶ
 βαρύτητι.
 Γένος δέ ἐστι ποιὰ πηλάρων φθόγ-
 γων διαίρεσις.
 Σύστημα δέ ἐστι, τὸ ἐκ πλείονων ἢ
 ἐνός ἀξσημάτων συγκείμενον.

Τόνος

HARMONICE est sci-
 entia, quæ modulatz
 feriei naturam con-
 templatur, eamque ef-
 fectui destinat. Mo-
 dulata verò series est, quæ ex so-
 nis & intervallis, certum quendam
 ordinem servantibus, componitur.
 Illius partes sunt septem. De sonis.
 de intervallis. de generibus. de sy-
 stematis. de tonis. de commutatio-
 ne. de melopœia.
 Sonus est vocis casus, cantui a-
 ptus, in unam intensionem.
 Intervallum verò est, quod con-
 tinetur duobus sonis, acumine &
 gravitate differentibus.
 Genus est certa quædam qua-
 tuor sonorum divisio.
 Systema est, quod ex plus uno
 intervallis constat.

A

Tonus

Tonus est locus quidam vocis, systematis capax, latitudine carens.

Commutatio est similis alicujus in dissimilem locum transpositio.

Melopoëia est usus eorum, quæ harmonicæ tractationi sunt subiecta; ita ut cuilibet argumento character suus tribuatur.

Hæc verò considerantur in certa quadam voce, cujus duo sunt motus. Vnus continuus vocatur, quo sermocinantes utimur: alter intervallis discretus, quem in modulationibus adhibemus. Porro continuus vocis motus tam intentiones quàm remissiones efficit non apparentes, nullo in loco consistens antequam definat. Intervallis verò discretus vocis motus contrarium continuò observat motum. Moras enim facit, quibus intervalla intercipiuntur. alternis verò utrumque illorum ponitur. Moras itaque terminationes vocamus: transitus verò à terminationibus ad terminationes, intervalla. Cæterum quæ differentes illas terminationes faciunt, intensio sunt ac remissio. quarum effectus sunt acumen atque gravitas. Nam quod fit intensio, in acumen ascendit: quod verò remissione, vergit ad gravitatem. Acumen igitur est effectus intensio- nis; ut contra gravitas, remissionis. Vtriusq; enim accidit finitiones esse consecutum. Tensiones verò & soni pro eodem accipiuntur. Tensiones quidem ab instrumentis quæ tanguntur, à *tendendo* appellatæ: so-

Τόνος δὲ ἐστὶ τόπος ὡς τῆ φωνῆς, δεκτικὸς συστήματος, ἀπαλλαγῆς.

Μεταβολὴ δὲ ἐστὶν ὁμοίᾳ πινὸς εἰς ἀνόμοιον τόπον μεταθέσις.

Μελοποιία δὲ ἐστὶ χρῆσις τῆ ὑποκειμένων τῇ ἀρμονικῇ παραγωγῆς, ὡς τὸ οἰκεῖον ἐκάστης ὑποθέσεως.

Ταῦτα ἢ θεωρεῖται ἐν φωνῇ ποιότητι, ἥς κινήσεις εἰσὶ δύο. ἡ μὲν συνεχῆς τε καὶ λογικὴ καλεσμένη· ἡ δὲ διαστηματικὴ τε καὶ μελωδική. Ἡ μὲν οὐὶ συνεχῆς κινήσις τῆ φωνῆς πᾶς τε ᾤπτεσις, καὶ πᾶς ἀνέσις ἀφανῶς ποιεῖται, μηδαμῆς ἰσχυρῆς, ἢ μέγιστης οὐκ ἔστι· ἡ δὲ διαστηματικὴ κινήσις τῆ φωνῆς ἐνανθῶς κινεῖται τῇ συνεχεῖ· μονὰς τε γὰρ ποιεῖ, καὶ πᾶς μετὰ τῶν τέτων διατάσεις. ἐνανθῶς αὐτὰν ἐκείνου πείθειται. πᾶς μὲν οὐὶ μονὰς, πᾶσις καλεσμένη· πᾶς ἢ διατάσεις, μετὰβάσεις, πᾶς δὲ πᾶσις ᾤπτεσις. Τὰ δὲ ποιεῖται πᾶσις τῶν πᾶσις διαφορᾶν, ᾤπτεσις ἐστὶ καὶ ἀνέσις. δόσι πείσισμα ἢ τέτων ὀξύτης καὶ βαρύτης. Τὸ μὲν γὰρ δι' ᾤπτεσις γινώσκον, εἰς ὀξύτητα ἀγῆ· τὸ δὲ δι' ἀνέσις, εἰς βαρύτητα. καὶ ὀξύτης μὲν οὐὶ ἐστὶ, τὸ δὲ ᾤπτεσις γινώσκον δόσι πείσισμα. βαρύτης δὲ, τὸ δι' ἀνέσις. ἀμφοῖν γὰρ συμβέβηκε τὸ πείσισμα. Καλεῖται δὲ πᾶσις καὶ φθόγγοι. πᾶσις μὲν δὲ τῶν καθεπλῶν ὀργάνων, ὡς τὰ πείσισμα. φθόγγοι δὲ, ἐπεὶ ὑπὸ φωνῆς ἐνεργεῖται.

γῆνται. Φθόγγοι δὲ εἰσιν τῇ μὲν πᾶσι
ἀπειροί· τῇ δὲ διατάξει καθ' ἑκάστην
ἡμικοῦ δεκαοκτώ.

Γένη δὲ εἰσι τρία, Διάτονον, χρω-
μα, ἀρμονία. καὶ μελωδεῖται τὸ μὲν
Διάτονον, ὅτι μὲν τὸ βαρὺ, καὶ τόνον,
καὶ τόνον, καὶ ἡμιτόνιον. ὅτι δὲ τὸ ὀξύ
ἐναυλῶς, καὶ ἡμιτόνιον, καὶ τόνον,
καὶ τόνον. τὸ δὲ χρωμα, ὅτι μὲν τὸ βα-
ρὺ, καὶ τριημιτόνιον, καὶ ἡμιτόνιον,
καὶ ἡμιτόνιον. ὅτι δὲ τὸ ὀξύ ἐναυλῶς,
καὶ ἡμιτόνιον, καὶ ἡμιτόνιον, καὶ τριη-
μιτόνιον. ἡ δὲ ἀρμονία, ὅτι μὲν τὸ
βαρὺ, καὶ δίτονον, καὶ δίεσιν, καὶ δίε-
σιν. ὅτι δὲ τὸ ὀξύ, ἐναυλῶς, καὶ δίε-
σιν, καὶ δίεσιν, καὶ δίτονον. εἰσὶ δὲ οἱ
μὲν ἐν τῷ Διατόνῳ Φθόγγοι οἷδε·

Προσλαμβανόμενον.

Ἰπάτη ὑπατῶν.

Παρυπάτη ὑπατῶν.

Λιχανὸς ὑπατῶν Διατόνον.

Ἰπάτη μέσων.

Παρυπάτη μέσων.

Λιχανὸς μέσων Διατόνον.

Μέση.

Τρίτη σσημιμδῶν.

Παρανήτη σσημιμδῶν Διατόνον.

Νήτη σσημιμδῶν.

Παραμέση.

Τρίτη διεζυγμένων.

Παρανήτη διεζυγμένων Διατόνος.

Νήτη διεζυγμένων.

Τρίτη ὑπερβολῶν.

ni verò, quod à voce procreentur.
Atque illi quidem ob diversas fini-
tiones sunt innumeri : nominatim
verò in quoque genere octodecim.

Genera sunt tria ; Diatonum,
Chroma, Harmonia. Ex his Dia-
tonum modulatur ab acuto versus
grave, per tonum, & tonum, & he-
mitonium. Contrà à gravi acutum
versus per hemitonium, & tonum,
& tonum. Chroma in gravem so-
num deferetur per triemitonium &
hemitonium & hemitonium. in a-
cumen contrario modo erigetur
per hemitonium, & hemitonium,
& triemitonium. Harmonia in gra-
vem sonum descendet per ditonum,
& diesin, & diesin : in acumen verò
contrà ascendet, per diesin, & die-
sin & ditonum. Porro in Diatono
genere hi sunt soni :

Proslambanomenos.

Hypate hypaton.

Parypate hypaton.

Lichanos hypaton diatonos.

Hypate meson.

Parypate meson.

Lichanos meson diatonos.

Mese.

Trite synemmenon.

Paranete synemmenon diatonos.

Nete synemmenon.

Paramese.

Trite diezeugmenon.

Paranete diezeugmenon diatonos.

Nete diezeugmenon.

Trite hyperbolæon.

Paranete hyperbolzon diatonos.	Παρανήτη ὑπερβολαίων διόπτως.
Nete hyperbolzon.	Νήτη ὑπερβολαίων.
In Chromate verò hi :	Ἐν τῇ χρωματικῇ οἶδε.
Proslambanomenos.	Προσλαμβάνανός μιν Θ.
Hypate hypaton.	Υπάτη ὑπαίων.
Parypate hypaton.	Παρυπάτη ὑπαίων.
Lichanos hypaton chromaticæ.	Λιχανὸς ὑπαίων χρωματικῇ.
Hypate meson.	Υπάτη μέσων.
Parypate meson.	Παρυπάτη μέσων.
Lichanos meson chromaticæ.	Λιχανὸς μέσων χρωματικῇ.
Mese.	Μέση.
Trite synemmenon. (ce.	Τρίτη συνημμένων.
Paranete synemmenon chromati-	Παρανήτη συνημμένων χρωματικῇ.
Nete Synemmenon.	Νήτη συνημμένων.
Paramese.	Παραμέση.
Trite diezeugmenon.	Τρίτη διεζυγμένων.
Paranete diezeugmenon chroma-	Παρανήτη διεζυγμένων χρωμα-
tice.	τικῇ.
Nete diezeugmenon.	Νήτη διεζυγμένων.
Trite hyperbolzon.	Τρίτη ὑπερβολαίων.
Paranete hyperbolzon chromati-	Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμα-
ce.	τικῇ.
Nete hyperbolzon.	Νήτη ὑπερβολαίων.
In harmonia denique hi :	Ἐν δὲ ἀρμονίᾳ οἶδε.
Proslambanomenos.	Προσλαμβάνανός μιν Θ.
Hypate hypaton.	Υπάτη ὑπαίων.
Parypate hypaton.	Παρυπάτη ὑπαίων.
Lichanos hypaton enarmonios.	Λιχανὸς ὑπαίων ἐναρμόνι Θ.
Hypate meson.	Υπάτη μέσων.
Parypate meson.	Παρυπάτη μέσων.
Lichanos meson enarmonios.	Λιχανὸς μέσων ἐναρμόνι Θ.
Mese.	Μέση.
Trite synemmenon. (nios.	Τρίτη συνημμένων.
Paranete synemmenon enarmo-	Παρανήτη συνημμένων ἐναρμόνις.

Νήτη

Νήτη σωημμένων.	Nete synemmenon.
Παραμείση.	Paramese.
Τρίτη διεζυγμένων.	Trite diezeugmenon.
Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρμό- νισ.	Paranete diezeugmenon enarmo- nios.
Νήτη διεζυγμένων.	Nete diezeugmenon.
Τρίτη υπερβολαίων.	Trite hyperbolæon.
Παρανήτη υπερβολαίων ἐναρμό- νισ.	Paranete hyperbolæon enarmo- nios.
Νήτη υπερβολαίων.	Nete hyperbolæon.
Καθὰ δὲ μίξιν τῶν γένων οἶδε.	Potro si misceantur genera, hi :
Προσλαμβανόμενος.	Proslambanomenos.
Υπάτη ὑπαίων.	Hypate hypaton.
Παρυπάτη ὑπαίων.	Parypate hypaton.
Λιχανὸς ὑπαίων ἐναρμόνισ.	Lichanos hypaton enarmonios.
Λιχανὸς ὑπαίων χρωματική.	Lichanos hypaton chromaticc.
Λιχανὸς ὑπαίων διέπτερος.	Lichanos hypaton diatonos.
Υπάτη μέσων.	Hypate meson.
Παρυπάτη μέσων.	Parypate meson.
Λιχανὸς μέσων ἐναρμόνισ.	Lichanos meson enarmonios.
Λιχανὸς μέσων χρωματική.	Lichanos meson chromaticc.
Λιχανὸς μέσων διέπτερος.	Lichanos meson diatonos.
Μέση.	Mese.
Τρίτη σωημμένων.	Trite synemmenon.
Παρανήτη σωημμένων ἐναρμό- νισ.	Paranete synemmenon enarmo- nios.
Παρανήτη σωημμένων χρωματική.	Paranete synemmenon chromati- (cc.
Παρανήτη σωημμένων διέπτερος.	Paranete synemmenon diatonos.
Νήτη σωημμένων.	Nete synemmenon.
Παραμείση.	Paramese.
Τρίτη διεζυγμένων.	Trite diezeugmenon.
Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρμό- νισ. (ἡκλή.	Paranete diezeugmenon enarmo- nios. (tice.
Παρανήτη διεζυγμένων χρωμα-	Paranete diezeugmenon chroma-

Paranete diezeugmenon diatonos.

Nete diezeugmenon.

Trite hyperbolzon.

Paranete hyperbolzon enarmोनios.

Paranete hyperbolzon chroma-tice.

Paranete hyperbolzon diatonos.

Nete hyperbolzon.

Horum verò, quos recensuimus, sonorum alii sunt stantes: alii mobiles. Stantes sunt, qui in diversis generibus loca non mutant, sed in una finitione consistunt. Mobiles verò, quibus contrarium accidit. In diversis enim generibus diversa habent loca, nec in una finitione consistunt.

Stantes itaq; hi octo numerantur.

Proslambanomenos.

Hypate hypaton.

Hypate meson.

Mese.

Nete synemmenon.

Paramese.

Nete diezeugmenon.

Nete hyperbolzon.

Mobiles autem, qui media inter hosce loca occupant. Rursus stantium alii sunt barypycni: alirapycni, qui perfecta systemata continent. Barypycni sunt hi quinque:

Hypate hypaton.

Hypate meson.

Mese.

Παρανήτη διεζυγμένων Διάπυος.

Νήτη διεζυγμένων.

Τρίτη ὑπερβολαίων.

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμόνιος.

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωματική.

Παρανήτη ὑπερβολαίων Διάπυον.

Νήτη ὑπερβολαίων.

Τῶν δὲ ἐξηρηθμεμένων Φθόγγων οἱ μὲν εἰσιν ἐσῳπες· οἱ ᾗ κινέμενοι. ἐσῳπες μὲν οὐκ εἰσιν, ὅσοι ἐν ταῖς τῶν γῆρας Διὰφοραῖς ἔμεταπίπουσιν, ἀλλὰ μένουσιν ὅτι μιᾶς τάσεως. κινέμενοι δὲ, ὅσοι τὴν αὐτίον πεπύθουσιν. ἐν γὰρ ταῖς τῶν γῆρας Διὰφοραῖς μεταβάλλουσιν, καὶ ἔμενουσιν ὅτι μιᾶς τάσεως.

Εἰσιν οὖν οἱ μὲν ἐσῳπες οὕτως οἶδε·

Προσλαμβάνουσι.

Ἰπτάτη ὑπᾶτων.

Ἰπτάτη μέσων.

Μέση.

Νήτη συνημμένων.

Παραμέση.

Νήτη διεζυγμένων.

Νήτη ὑπερβολαίων.

Κινέμενοι δὲ, οἱ ἀνα μέσον τάτων πάντες. Τῶν δὲ ἐσῳπῶν οἱ μὲν εἰσι βαρύπυκνοι· οἱ ᾗ ἀπυκνοί, καὶ ὅτι ἐσχόντες τὰ τέλεια συστήματα. βαρύπυκνοι μὲν οὐκ εἰσι πάντες οἶδε·

Ἰπτάτη ὑπᾶτων.

Ἰπτάτη μέσων.

Μέση.

Παρα-

Παραμέσαι.

Νήτη διεζυγμένων.

Ἀπυκνοι ἢ, καὶ περιέχοντες τὰ τέσσαρ
συστήματα, οἱ λοιποὶ τρεῖς οἶδε·

Προσλαμβανόμενοι.

Νήτη συνημμένων.

Νήτη ὑπερβολαίων.

Τῶν ἢ κινητῶν αἱ μὲν εἰσι μεσόπυ-
κνοι, οἶδε ὅξυπυκνοι, οἱ δὲ διζήτωναι.
μεσόπυκνοι μὲν οὐκ εἰσι πέντε οἶδε·

Παρυπάτη ὑπατῶν.

Παρυπάτη μέσων.

Τρίτη συνημμένων.

Τρίτη διεζυγμένων.

Τρίτη ὑπερβολαίων.

Ὁξύπυκνοι δὲ ὁμοίως καὶ ἡμῶν πέν-
τε· ἐν μὲν ἀρμονίᾳ οἱ ἐναρμόνιοι. ἐν
ἢ χρωματῇ οἱ χρωματικοί. τὸ γὰρ διζή-
τωνον ἔμετρεται πικρῶς· εἰσὶν οὐκ οἱ μὲν
ἐκ τῆς ἀρμονίας οἶδε·

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιος.

Λιχανὸς μέσων ἐναρμόνιος.

Παρανήτη συνημμένων ἐναρμόνιος.

Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρμό-
νιος.

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμό-
νιος.

Ἐν ἢ τῶν χρωματῶν, οἶδε·

Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ.

Λιχανὸς μέσων χρωματικῇ.

Παρανήτη συνημμένων χρωματικῇ.

Παρανήτη διεζυγμένων χρωμα-
τικῇ. (ἡκῇ.)

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμα-

Paramese.

Nete diezeugmenon.

Apycni, qui perfecta systemata con-
tinent, hi tres sequentes :

Proslambanomenos.

Nete synemmenon.

Nete hyperbolazon.

Mobilium alii sunt mesopycni ; alii
oxypycni ; alii diatoni. mesopycni
sunt hi quinque :

Parypate hypaton.

Parypate meson.

Trite synemmenon.

Trite diezeugmenon.

Trite hyperbolazon.

Oxypycni similiter in singulis ge-
neribus numerantur quinque. ni-
mirum in harmonia enarmonii : in
chromate, chromatici. Sed diato-
num de spissi natura non participat.
In harmonia itaque sunt hi :

Lichanos hypaton enarmonios.

Lichanos meson enarmonios. (os.

Paranete synemmenon enarmoni-

Paranete diezeugmenon enarmo-
nios.

Paranete hyperbolazon enarmo-
nios.

Deinde in chromate, hi :

Lichanos hypaton chromaticæ.

Lichanos meson chromaticæ.

Paranete synemmenon chromaticæ.

Paranete diezeugmenon chroma-
tice. (ce.

Paranete hyperbolazon chromati-
In-

Intervallorum differentia sunt quinque. Nam & magnitudine inter se differunt; & genere; & ut consona à dissonis: deinde ut composita ab incompressis. & tandem ut rationalia ab irrationalibus. Est autem *per magnitudinem differentia*, quā intervallorum quædam sunt majora, quædam minora: ut ditonum, tricritonium, tonus, hemitonium, diesis, dia tetraron, dia pente, dia pason, & similia. *Differentia per genus est*, quā intervallorum alia sunt diatona; alia, chromatica; alia enarmonia. *Differentia per consona & dissona est*, quā intervallorum alia sunt consona; alia, dissona. Consona sunt, dia tetraron, dia pente, dia pason, & similia. Dissona verò, quæ diatetraron consonantia sunt minora, quæque inter consona interponuntur, omnia. Et quidem minora quàm diatetraron sunt; diesis, hemitonium, tonus, tricritonium, ditonum. Inter consona verò; tricritonium, tetratonum, pentatonum, & similia. Porro consonantia est mixtio duorum sonorum, acuti scilicet & gravis. Dissonantia contrà est in duobus sonis mixtionis fuga. qui cum misceri recusent asperitate quadam aures lædunt. Compositi differentia est, quā intervallorum alia sunt incompressa, alia composita. Incompressa itaque intervalla sunt, quæ à sonis deinceps positos continentur, ut est intervallum ab hypate & parypate comprehensum: item à lichano & hypate meson. Ea-

των ἡ διαστημάτων διαφορά ἐστὶ πέντε. ἢ πὲρ μεγέθους ἀλλήλων διαφέρει. ἢ πὲρ κτ' ἡρώ. καὶ ἢ πὲρ συμφωνίας τῶν διαφώνων, καὶ πὲρ σωῆς τῶν αἰσυνήτων, καὶ πὲρ ῥατῶν ἀλόγων. ἢ μὲν οὐκ ἐστὶ τὸ μέγος ἐστὶ, καθ' ὃ αὐτὸς μὲν ἐστὶ μείζονα τῶν διαστημάτων, αὐτὰ δὲ ἐλάττωνα, οἷον δίπνον, τριμήμιον, πέντε, ἡμίμιον, diesis, διαπασάρων, διαπέντε, διαπασών, καὶ πὲρ ὅμοια. ἢ ἡ κτ' ἡρώ, καθ' ὃ αὐτὸς μὲν ἐστὶν τῶν διαστημάτων διατονικά, αὐτὰ δὲ χρωματικά, αὐτὰ ἑναρμονία. ἢ δὲ ἡ συμφωνία, καθ' ὃ αὐτὸς μὲν ἐστὶν τῶν διαστημάτων σύμφωνα, αὐτὰ δὲ διάφωνα. σύμφωνά μὲν οὐκ ἐστὶν, διαπασάρων, διαπέντε, διαπασών, καὶ πὲρ ὅμοια. διάφωνα ἢ πὲρ ἐλάττωνα ἢ διαπασάρων, καὶ πὲρ μετὰ τὸ συμφωνῶν πάντα. ἐλάττωνα μὲν ἐν ἐστὶ ἡ διαπασάρων, diesis, ἡμίμιον, πέντε, τριμήμιον, δίπνον. μετὰ τὸ τῶν συμφωνῶν, τρίπνον, τετράπνον, πεντάπνον, καὶ πὲρ ὅμοια. ἐστὶ ἡ συμφωνία μὲν, κρεσσὶς δύο φθόγγων, ὅξυπρος, καὶ βαρυπρος. διάφωνα δὲ τετραμήμιον, δύο φθόγγων ἀμείξια, μὴ οἷον περὶ ῥατῶν, ἀλλὰ τετραμήμιον τὸ ἀκρόν. ἢ ἡ ἡ σωῆς ἐστὶ διαφορά, καθ' ὃ αὐτὸς μὲν ἐστὶ τῶν διαστημάτων αἰσυνήτα, αὐτὰ ἡ σωῆτα. αἰσυνήτα μὲν ἐν διαστήματι ἐστὶ, πὲρ τὸ ἐξ ὧν φθόγγων ὡρεῖτο χόρμα, οἷον ὑπάτης καὶ περυπάτης. καὶ λιχανὸς καὶ ὑπάτης μέσων. ὁ αὐτὸς

αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν δια-
σημάτων. συνήτε δὲ τὰ ὑποτῶν μὴ
ἐξῆς· οἷον μέσης καὶ παρυπάτης, μέσης
καὶ νήτης, παρυπάτης καὶ ὑπάτης.
ἔστι δὲ πῶς καὶ συνήτε καὶ ἀσυν-
ήτε διασημάτων, τὰ δὲ ἡμιτόνια μέ-
χρι διτόνων. τὸ μὲν γὰρ ἡμιτόνιον ἐστὶν
ἐν ἀρμονίᾳ συνήτε· ἐν δὲ χρωματικῇ
καὶ διατόνῳ ἀσυνήτε. ὁ τόνος ἐν
μὲν χρωματικῇ συνήτε, ἐν δὲ δια-
τόνῳ ἀσυνήτε. τὸ τε ἡμιτόνιον, ἐν
μὲν χρωματικῇ ἀσυνήτε, ἐν δὲ διατό-
νῳ συνήτε. τὸ δίτονον ἐν μὲν ἀρμο-
νίᾳ ἀσυνήτε, ἐν δὲ χρωματικῇ καὶ
διατόνῳ συνήτε. τὰ δὲ ἐλάττω καὶ
ἡμιτόνια πάντα ἐστὶν ἀσυνήτε. ἐμοίως
καὶ τὰ μείζω καὶ διτόνα πάντα συν-
ήτε. Ἡ δὲ ῥηθὶς καὶ ἀλόγος δια-
φορὰ ἐστὶ, καθ' ἣν τὰ διασημάτων ἃ
μὲν ἐστὶ ῥηθὶς, ἃ δὲ ἀλογα. ῥηθὶς μὲν
οὐκ ἐστὶν, ὧν οἷον τὰ μεγέθη δόπο-
διδόναι, οἷον τόνος, ἡμιτόνιον, δίτο-
νον, τρίτονον, καὶ τὰ ὅμοια· ἀλογα δὲ
τὰ παρυπάτητον ταῦτα τὰ μεγέθη
ἵπτι τὸ μείζον, ἢ ἵπτι τὸ ἐλάττω, ἀλό-
γῳ πνὶ μεγέθη.

Γένη δὲ ἐστὶ τρία τὰ προειρημένα.
πᾶν οὐκ ἔστι μέλος ἢ ποι διατονι-
κόν, ἢ χρωματικόν, ἢ ἐναρμόνιον, ἢ
κοινόν, ἢ μιστόν· ἐκ τῶν διατονι-
κόν μὲν οὐκ ἐστὶ τὸ τῇ διατονικῇ δια-
ρίσει χρωματικόν· χρωματικόν δὲ, τὸ τῇ
χρωματικῇ· ἐναρμόνιον δὲ, τὸ τῇ
ἐναρμονίᾳ· κοινόν δὲ τὸ ἐκ τῶν ἐσώ-

dem ratio obtinet in reliquis inter-
vallis. Composita verò sunt, quæ à
sonis non deinceps positis compre-
henduntur: ut à mese & parypate,
mese & nete, paramese & hypate.
Sunt deinde quædā intervalla com-
munia, quæ compositi atque incom-
positi naturam obtinent, sc. ab hemi-
tonio ad ditonum omnia. Quippe
hemitonium in harmonia est compo-
situm: in chromate & diatono in-
compositum. Tonus in chromate est
compositus; in diatono incomposi-
tus. Triemitonium in chromate est
incompositum; in diatono compo-
situm. Ditonum in harmonia est in-
compositum: in chromate & diatono
compositum. Quæ verò sunt hemi-
tonio minora intervalla, omnia sunt
incomposita. ut contra omnia, dito-
no majores, sunt composita. Rationa-
bilis & irrationalis differentia est,
quæ intervallorum in alia sunt rationa-
bilis; alia irrationalis. Rationabilia
sunt, quorum magnitudines exhibe-
re possumus: ut tonus, hemitonium,
ditonum, tritonum, & similia. Irra-
tionabilia, quæ hæc magnitudines
variant vel in majus, vel in minus,
magnitudine aliqua irrationali.

Genera sunt tria illa prædicta.
Omnis itaque cantus aut diatoni-
cus erit, aut chromaticus, aut e-
narmonius, aut communis, aut
etiam ex hisce mixtus. Diatonicus
est, qui divisione utitur diatoni-
ca. Chromaticus, qui chromati-
ca. Enarmonius, qui enarmonia.
Communis, qui ex sonis stanti-

B bus

bus est compositus. Mīstus, in quo duorum aut trium generum characteres cernuntur : ex. gr. diatoni & chromatis. aut diatoni & harmoniz : aut chromatis & harmoniz. Fiunt autem generum differentiz à sonis mobilibus. Et quidem lichanus movetur in loco, qui saltem capiat tonum. parypate, in loco qui capiat diesin. Est itaque acutissima lichanus, quæ tono distat ab acutiore eorum, qui tetrachordum comprehendunt. Gravissima verò, quæ ditono. Eodem modo gravissima est parypate, quæ distat diesi à graviore eorum, quæ tetrachordum includunt : acutissima verò, quæ distat hemitonio. Color est generis divisio specialis. Sunt verò rationabiles & noti colores sex: harmoniz unus, tres chromatis. diatoni duo. Harmoniz color eadem, qua genus ipsum, divisione utitur. Canitur etiam per diesin, quæ est toni pars quarta, & diesin, priori æqualem, & ditonum incompositum. Porro ex chromaticis divisionibus aliud vocatur chroma molle; aliud fescuplum, aliud tonizum. Et quidem chroma molle canitur per diesin, quæ est toni pars tertia, & diesin illi æqualem, & intervallum incompositum, quod æquale est tono, ejusque dimidio & trienti. Sefqualterum, per diesin, quæ sit sefqualtera enarmoniz diefeos, & diesin priori æqualem, & intervallum incompositum, constans ex septem diesibus, quarum

των συγκείμενον. μίλιν ᾧ, τὸ ἐν ᾧ δύο ἢ τρεῖς χαρακτῆρες ἡμικροὶ ἐμφαίνονται, οἷον διατόνῃ καὶ χρωματῷ, ἢ διατόνῃ καὶ ἀρμονίᾳ, ἢ χρωματῷ καὶ ἀρμονίᾳ, ἢ δὲ διατόνῃ καὶ χρωματῷ καὶ ἀρμονίᾳ. Γίνονται δὲ αἱ τῶν ἡμῶν διαφοραὶ ὡς αὗται κινεμέναι τῷ φθόγγῳ. κινεῖται ᾧ ἡ μὲν λιχανὸς ἐν ποναίῳ τόπῳ. ἡ δὲ παρυπάτη, ἐν διεστιάῳ. λιχανὸς μὲν ἐν ἐστὶν ὀξύτατῃ, ἡ τόνον ἀποτρεχούσα ἀπέχουσα τὸ πτεράχρδον πειεχόντων βαρυτάτῃ δὲ, ἡ δὲ πονον. Ομοίως ᾧ καὶ παρυπάτῃ ἐστὶ βαρυτάτῃ μὲν, ἡ δὲ πονον ἀποτρεχούσα πτεράχρδον πειεχόντων ἀπέχουσα ὀξύτατῃ ᾧ, ἡ ἡμιόλιον ἀπέχουσα. χροῖα δὲ ἐστὶ ἡ ἡμικροὶ διαίρεσις. χροῖα δὲ εἰσὶν αἱ ῥηταὶ καὶ γνώριμοι ἑξῆς ἀρμονίας μία, χρωματῷ τρεῖς, διατόνῃ δύο. ἡ μὲν ἐν τῇ ἀρμονίᾳ τῇ αὐτῇ ἑξῆς διαίρεσις καὶ αὐτὴ κέρηται μελωδεῖται καὶ δὲ πονον τὸ πτεράχρδον τόνον, καὶ δὲ πονον τὴν ἴσιν, καὶ δὲ πονον ἀσώμετον. Τῶν ᾧ χρωματικῶν διαίρεσεων τὸ μὲν καλεῖται μαλακὸν χρωμα, τὸ δὲ ἡμιόλιον, τὸ δὲ ποναῖον. Τὸ μὲν ἐν μαλακὸν χρωμα μελωδεῖται καὶ δὲ πονον τὸ πτεράχρδον τόνον, καὶ δὲ πονον τὴν ἴσιν, καὶ ἴσον τόνον καὶ τῷ ἡμικρῷ καὶ τρίτῳ, ἀσώμετον διάστημα. τὸ δὲ ἡμιόλιον, κατὰ δὲ πονον, ἡμιόλιον τῇ ἐναρμονίᾳ δέσεως, καὶ δὲ πονον τὴν ἴσιν, καὶ ἡμικρῷ δέσεων πτεράχρδων ἀσώ-

ἀσυνήγητον διάστημα. τὸ δὲ πνιαῖον
 χρώμα τῇ αὐτῇ τῷ γένει κέχρηται
 χρώμα. μελωδεῖται γὰρ πρὸς ἡμιόλιον,
 καὶ ἡμιόλιον, καὶ τριημιόλιον. κέκλι-
 νται ὅτι πρὸς εἰρημένα χρώματα διὰ τῶν
 ἐνυπαρχόντων αὐτοῖς πυκνῶν. τό, πε-
 γὰρ πνιαῖον διὰ τῶν ἐνυπαρχόντων
 αὐτῶν πρὸς συνήσας τόνους. καὶ ἡμιό-
 λιον, διὰ τῶν ἐνυπαρχόντων αὐτῶν διέ-
 σεων, ἡμιολίων τῇ ἐναρμονίαν διέ-
 σεων. μαλακὸν ὅτι ἐλάττωσεν πυκνῶν,
 ὡσπερ καὶ χρώμα, ἐπειδὴ τὸ ἐν
 αὐτῷ πυκνὸν χρώμα ἀνιέται τε καὶ ἐκ-
 λύεται. Τῶν ὅτι διατονικῶν διαιρέσεων
 τὸ μὲν, διατόνον μαλακὸν καλεῖται·
 τὸ δὲ, συντόνον. ἡ μὲν οὖν τῇ μαλακῇ
 διατόνῃ χρώμα μελωδεῖται πρὸς ἡμιό-
 λιον, καὶ τριῶν διέσεων ἀσυνήγητον διά-
 στήμα, καὶ πρὸς πέντε διέσεων ὁμοίως
 ἀσυνήγητον διάστημα. ἡ δὲ τῇ συντόνῃ
 διατόνῃ τῇ αὐτῇ τῷ γένει ὁπτικῶν ἐν
 διαιρέσει. μελωδεῖται γὰρ καθ' ἡμι-
 τόνιον, καὶ τόνον, καὶ τόνον. δέκνυν-
 νται δὲ καὶ ἀριθμῶς αἱ χροαὶ τῷ τρόπῳ
 τῷ. ὡσαύτως γὰρ ὁ τόνος εἰς
 δωδεκά πνα ἐλάττω μόρια διαιρέ-
 μη, ὧν ἕκαστον δωδεκαῖον μέρος
 τόνος καλεῖται. ἀναλόγως ὅτι τῷ τόνῳ
 καὶ πρὸς λοιπὰ διαστήματα. τὸ μὲν γὰρ
 ἡμιόλιον εἰς ἑξὶ δωδεκαῖον μόρια· ἡ δὲ
 διέσις, ἡ μὲν πενταῖον μέρος, εἰς τρία·
 ἡ δὲ τριημιόλιον, εἰς πέντε. ὅλον
 δὲ τὸ διὰ πέντε εἰς τρία μέρη. ἡ
 μὲν οὖν ἀρμονία μελωδεῖται πρὸς

quælibet sit toni pars quarta. To-
 nizum chroma eodem, quo genus,
 utitur colore. Quippe canitur per
 hemitonium, & hemitonium, &
 triemitonium. Atque hæc sic ex-
 plicata chromata appellationes habent
 ab iis, quæ ipsis insunt, spif-
 sis. Tonizum enim appellatur ab
 eo, qui in ipso est per compositionem,
 tono. & sesquialterum, à die-
 sibus, quæ in ipso sunt, sesculis
 diesum enarmoniarum. Eodem
 modo chroma spissi minimi molle
 dicitur, quoniam, quod in ipso est,
 spissum remittitur, & tantum non
 planè enervatur. Diatonicarum di-
 visionum alia nuncupatur diato-
 num molle; alia, syntonum. Diato-
 ni mollis color canitur per hemi-
 tonium, & per trium diesum in-
 compositum intervallum, & per
 quinq; diesum similiter incompo-
 situm intervallum. Diatoni synto-
 ni color communem habet cum suo
 genere divisionem. Canitur enim
 per hemitonium, & tonum, & to-
 num. Sed & in numeris monst-
 rantur illi colores, hoc modo: Sup-
 ponitur tonus in minimas duode-
 cim partes divisus, quarum quæ-
 libet duodecima pars toni appel-
 latur. atque eadem ratione, qua
 tonus, reliqua dividuntur interval-
 la. nempe hemitonium in sex par-
 tes duodecimas. Dies quadranta-
 lis in tres. Dies trientalis in qua-
 tuor. Totum diatessaron in tri-
 ginta. Harmonia itaque canetur
 per magnitudinem trium partium

duodecimarum, & trium, & viginti quatuor. Chroma molle per magnitudinem quatuor partium duodecimarum, & quatuor, & viginti duarum. Sesquialterum chroma per magnitudinem partium duodecimarum quatuor semis, & quatuor semis, & viginti unius. Tonium chroma per sex, & sex, & octodecim. Diatonum molle per sex, & novem, & quindecim. Syntonum per sex, & duodecim, & duodecim.

Syſtematum differentia sunt ſeptem, quarum quatuor eadem ſunt, quæ in intervallis conſiderantur. nimirum, *differentia per magnitudinem*; *per genus*; *item differentia conſoni & diſſoni*; *tum rationabilis & irrationabilis*. Tres verò ſunt peculiareſ ſyſtematum differentia. nempe, *ordine procedentiſ & præpoſiti*; *Conjunctiſ & diſjunctiſ*; *Immutabilis & mutabilis*. Magnitudine igitur differunt majora ſyſtemata à minoribus: ut diapafon à tritono, aut diapente, aut diateſſaron, aut ſimilibus. *Genere differunt* Diatonica ab Enarmoniis aut Chromaticis. aut Chromatica aut Enarmonia à cæteris. *Conſoni differentia*, ut quæ à conſonis ſonis continentur, differunt ab iis, quæ à diſſoniſ. Conſona verò ſyſtemata in immutabili ſyſtemate ſunt ſex. quorum minimum eſt diateſſaron, tonorum duorum ſemis, cujuſmodi eſt ab hypate hypaton ad hypaten meſon. Alterum eſt diapente, to-

τριῶν δωδεκατημορίων μέγεθ^Θ, καὶ τριῶν, εἰκοσιητοιάρων. τὸ ἥ μαλακὸν χρωμα, καὶ πτοσάρων, καὶ πτοσάρων, καὶ εἰκοσιδυοῖν. τὸ δὲ ἡμιόλιον χρωμα καὶ πτοσάρων ἡμισυ, καὶ πτοσάρων ἡμισυ, καὶ εἰκοσιενός. τὸ ἥ τονιαῖον χρωμα, καὶ ἐξ, καὶ ἐξ, καὶ ἑκατάδεκα. τὸ ἥ μαλακὸν διάπτονον, καὶ ἐξ, καὶ ἐνεία, καὶ δεκαπέντε. τὸ ἥ σπώπτονον καὶ ἐξ, καὶ δώδεκα, καὶ δώδεκα.

Τῶν ἥ συστηματῶν διαφοραὶ εἰσιν ἐπὶ αὐτῶν πτοσαρες μὲν αἱ αὐταὶ τοῖς διασημασιν, ἥτις καὶ μέγεθ^Θ, καὶ ἡ καὶ γέν^Θ, καὶ ἡ ἔ συμφῶν καὶ διαφῶν, καὶ ἡ ἔ ρήξ καὶ ἀλόγ^α. τρεῖς δὲ ἰδία τῶν συστηματῶν διαφοραὶ εἰσιν, ἡ ἔ ἐξῆς, καὶ ἔ ὑπερβαλῆ, καὶ ἡ τῆ σω-ημιμῶν καὶ διεξωγμῶν, καὶ ἡ τῆ ἀμετέβόλ^α καὶ ἐμμετέβόλ^α. μεγέθη μὲν οὖν διαφέρει τὰ μείζω συστήματα τῶν ἐλαττόνων, καθάπερ τὸ διάπασων ἔ τριόν^α, ἡ διάπέντε, ἡ διάπτοσάρων, ἡ τῶν ὁμοίων. Γέν^α δὲ τὰ διαπτονικά τῶν ἐναρμονίων, ἡ χρωματικῶν. ἡ τὰ χρωματικά ἡ ἐναρμόνια τῶν λοιπῶν. Τῇ δὲ τῆ συμφῶν διαοί^α τὰ ὑπὸ τῶν συμφῶνων φθόγων διερχόμενα τῶν διαφῶνων. σύμφωνα δὲ εἰσιν ἐν τῷ ἀμετέβόλ^ω συστήματι ἐξ. ἐλάττωον μὲν τὸ διάπτοσάρων, τόνων δύο ἡμίσεως, οἷον εἰς τὸ ἀπὸ ὑπάτης ὑπαίων ὅτι ὑπάτιω μέσων. ὁδύπερον ἥ τὸ διάπέντε, τό-

των τετρῶν ἡμίσεως· οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ
 προσλαμβανομένης ὅτι ὑπάρτει μέ-
 σων. τετρῶν ἢ τὸ διὰ πασῶν, τόνων ἑξ.
 οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένης
 ὅτι μίσην. πέμπτον ἢ τὸ διὰ πασῶν
 καὶ διὰ πασάρων, τόνων ἐκτὼ ἡμίσεως·
 οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανομένης
 ὅτι νήτιν σωημιδίων, ἢ ὡδανήτιν
 διεζυγιδίων διὰ πόνον. πέμπτον ἢ τὸ
 διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε, τόνων ἐννέα
 ἡμίσεως· οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμ-
 βανομένης ὅτι νήτιν διεζυγιδίων.
 ἕκτον ἢ τὸ δις διὰ πασῶν, τόνων δώ-
 δεκα· οἷόν ἐστι τὸ ἀπὸ προσλαμβανο-
 μένης ὅτι νήτιν ὑπερβολαίων. τὸ ἢ
 σωημιδίων καλὰ μόνον σύστημα προ-
 εἰσι μέχρι πέταρι συμφώνη. πρώτον
 γὰρ αὐτῶν τὸ διὰ πασάρων. δεύτερον,
 τὸ διὰ πέντε. τρίτον, τὸ διὰ πασῶν.
 πέταρον, τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ πασά-
 ρων. πέμπτον, τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ
 πέντε. ἕκτον, τὸ δις διὰ πασῶν. ὅ ἢ τῷ
 φωνῆς τόπῳ (αὐξέ) μέχρι τῷ ὀγδόῳ
 συμφώνη, ὅπερ ἐστὶ δις διὰ πασῶν καὶ
 διὰ πασάρων, καὶ δις διὰ πασῶν καὶ
 διὰ πέντε. διάφωνα δέ ἐστι, πέντε ἐλάτ-
 τω τῶν διὰ πασάρων, καὶ μετὰ τὴν
 τῶν εἰρημίων συμφώνων πάντα. Γί-
 νεται δὲ καὶ σχήματα τῶν αὐτῶν μετέ-
 θης ἐκ τῶν αὐτῶν ἀσυνήτων συγκαί-
 μενα, ὡς ἀριθμοῦ, εἰ ἢ πέντε αὐτῶν
 ἀλλοίωσιν λάβοι, ἐνυπάρχοντός τι-
 νος ἀνομοίως. πὰρ γὰρ ἐξ ἴσων πέν-
 των, ἢ ὁμοίων σχημάτων, ἀλλοίωσαν

norum trium semis : ut est à proslambanomeno ad hypaten meson. Tertium est dia pason, tonorum sex. quale est à proslambanomeno ad meson. Quartum, dia pason & dia tessaron, tonorum octo semis : veluti est à proslambanomeno ad neten synemmenon, aut paraneten diezeugmenon diatonon. Quintum, diapason & diapente, tonorum novem semis. cuiusmodi est à proslambanomeno ad neten diezeugmenon. Sextum, bis diapason, tonorum duodecim : cuiusmodi est à proslambanomeno ad neten hyperbolon. Coniunctarum quod vocatur systema progreditur ad quartum systema consonum. Primum enim ipsorum est diatessaron. Alterum, diapente. Tertium, diapason. Quartum, diapason & diatessaron. Quintum, diapason & diapente. Sextum, bis dia pason. Vocis autem locus augeri potest ad octavum usque systema consonum, quod est, adiectis duobus ; nimirum bis dia pason & dia tessaron, & bis dia pason & dia pente. Dissona vero sunt, tum quæ minora sunt quam diatessaron, tum, quæ inter dicta consona interjiciuntur, omnia. Porro unius ejusdemque magnitudinis quoque existunt figuræ, ex iisdem incompositis, & numero æqualibus, constitutæ, si nimirum ordo ipsorum varietur, & jam ante adsit aliquod dissimile. Neque enim, quæ ex æqualibus inter se omnibus, vel simili-
 bus, constant intervallis, ullam va-

rietatem admittunt. Quare dia tef-
faron species sunt tres. Prima, quæ
à barypynis comprehenditur; cu-
jusmodi est ab hypate hypaton ad
hypaten meson. Altera, quæ à me-
sopynis continetur; ut est à pa-
rypate hypaton ad parypaton me-
son. Tertia, quæ ab oxypynis
includitur; ut à lichano hypaton
ad lichanon meson. Atque ita in
Harmonia ac Chromate, spissi ra-
tione habita, figuræ consonorum
sumuntur: In Diatono verò spif-
sum non reperitur. Hoc quippe ge-
nus in hemitonia dividitur & to-
nos. ita ut in diateffaron concentu
hemitonium sit unum, toni verò
duo. Similiter in diapente, hemi-
tonium unum, toni tres. In dia-
pafon item, hemitonia duo, toni
quinque. Respectu verò ad hemi-
tonia habito, figuras illas contem-
plamur. Hinc prima diateffaron
species est, cujus hemitonium, in-
fra tonos, loco est gravissimo. Al-
tera, cujus hemitonium est loco
medio. Tertia, cujus hemitonium
primum est in acumine. Atque
hæc eodem modo se habent in re-
liquis generibus, ab iisdem sonis
ad eosdem. Diapente habet qua-
tuor species. Prima, quæ à bary-
pynis continetur, cujus tonus
primus est in acumine. estque ab
hypate meson ad parameson. Al-
tera, quæ à mesopynis compre-
henditur, cujus tonus secundo
loco est in acumine. Est verò à
parypate meson ad triten diezeu-

ἐ' πειῖ. ἔ' μὲν οὖν διὰ πσσαῶν τρεῖς
ἐστὶν εἶδη. πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ βαρυ-
πύκνων παρειχόμενον, οἷον ἐστὶ τὸ διὰ
ὑπάτης ὑπαίων ὅτι ὑπάτιω ρέουσιν.
δύπερον τὸ ὑπὸ μεσοπύκνων παρειχο-
μενον, οἷον ἐστὶ τὸ διὰ περυπάτης ὑπα-
ίων ὅτι περυπάτιω μέσων. τρίτην δὲ
τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων παρειχόμενον οἷον
ἐστὶ τὸ διὰ λιχάνου ὑπαίων, ὅτι λιχα-
νὸν μέσων. ἐν μὲν οὖν ἀρμονίᾳ καὶ
χρώματι πρὸς τὴν ἔ' πυκνὴν χάσιν πᾶς
χήματι τ' συμφώνων λαμβάνεται.
ὅν δὲ διατένω ὅτι πυκνὴ ἐ' γίνεται.
διαρρίπτει δὲ τὸ γῆρ' τὰ εἰς ἡμιό-
νια καὶ τόνους. ὑπάρχει ἥ ἐν τῇ δια πσ-
σάων συμφωνία ἡμιόνιον μὲν ἐν, τό-
νοι ἥ δύο. ὁμοίως ἥ καὶ τῷ δια πέντε,
ἡμιόνιον μὲν ἐν, τόνοι ἥ τρεῖς. ἐν δὲ
τῷ δια πσσαῶν ἡμιόνια μὲν δύο, τό-
νοι δὲ πέντε. πρὸς ἥ τὴν τ' ἡμιονίων
χάσιν πᾶς χήματι θεωρεῖται. ἔ' ἐν δια
πσσαῶν πρῶτον μὲν ἐστὶν εἶδος, ἔ' τὸ
ἡμιόνιον ὅτι πᾶς βαρὺ τ' τόνων καίεται.
δύπερον ἥ, ἔ' μέσων ἔ' τόνους. τρίτην, ἔ'
πρῶτον ὅτι τὸ ὀξύ τ' τόνων. ἔ' χ' ἥ καὶ
παῦτα ὁμοίως τοῖς λοιποῖς πῶς γίγνεται
διὰ τ' αὐτῶν φθόγγων ὅτι εἶν' αὐ-
τῆς. τῆς ἥ δια πέντε πσσαῶν ἐστὶ χή-
ματι. πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ βαρυπύ-
κνων παρειχόμενον, ἔ' πρῶτος ὁ τόνος
ὅτι τὸ ὀξύ. ἐστὶ ἥ διὰ ὑπάτης μέσων
ὅτι παρειχόμενον. δύπερον ἥ, τὸ ὑπὸ
μεσοπύκνων παρειχόμενον, ἔ' δύπε-
ρος ὁ τόνος ὅτι τὸ ὀξύ. ἐστὶ ἥ διὰ πα-
ρυπά-

ὑπέρτης μέσων ὅππῃ τέρτιμ διεζυ-
 γμῶν. τέρτιον ἢ τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων
 περιεχόμενον, ἢ τέρτιος ὁ τόνος ὅππῃ
 τὸ ὀξύ. ἐστὶ δὲ ἀπὸ λιχανῆς μέσων ὅππῃ
 ὠρενήτιμ διεζυγμῶν. πέταρον ἢ
 τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον, ἢ
 πέταρος ὁ τόνος ὅππῃ τὸ ὀξύ. ἐστὶ δὲ
 ἀπὸ μέσων ὅππῃ νήτιμ διεζυγμῶν, ἢ
 ἀπὸ περιλαμβανομένων ὅππῃ ὑπέρτιμ
 μέσων. ἐν δὲ διατόνῳ πρῶτον μὲν ἐστὶ
 ἁρμόμα, ἢ πρῶτον τὸ ἡμιτόνιον ὅππῃ τὸ
 βαρύ. δεύτερον δὲ, ἢ πρῶτον ὅππῃ τὸ
 ὀξύ. τέρτιον, ἢ δεύτερον ὅππῃ τὸ ὀξύ.
 πέταρον, ἢ τέρτιον ἐπὶ τὸ ὀξύ. Τῷ δὲ
 διαπασῶν εἶδη ἐστὶν ἐπτά. πρῶτον μὲν,
 τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον, ἢ
 πρῶτος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἐστὶ δὲ ἀπὸ
 ὑπέρτης ὑπέρτων ἐπὶ ὠρεμήσιν. ἐκα-
 λῆτο ἢ ὑπὸ τῷ δεχαίῳ μιζολύδιον.
 δεύτερον ἢ, τὸ ὑπὸ μεσοπύκνων περι-
 εχόμενον, ἢ δεύτερος ὁ τόνος ἐπὶ τὸ
 ὀξύ. ἐστὶ δὲ ἀπὸ παρυπέρτης ὑπέρτων ἐπὶ
 τρίτιμ διεζυγμένων. ἐκαλῆτο δὲ
 λύδιον. τέρτιον, τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων πε-
 ριεχόμενον, ἢ τέρτος ὁ τόνος ἐπὶ
 τὸ ὀξύ. ἐστὶ δὲ ἀπὸ λιχανῆς ὑπέρτων ἐπὶ
 ὠρενήτιμ διεζυγμένων. ἐκαλῆτο
 ἢ φρύγιον. πέταρον, τὸ ὑπὸ βαρυ-
 πύκνων περιεχόμενον, ἢ πέταρος ὁ
 τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἐστὶ δὲ ἀπὸ ὑπέρτης
 μέσων ἐπὶ νήτιμ διεζυγμένων. ἐκα-
 λῆτο ἢ δώριον. πέμπτον, τὸ ὑπὸ με-
 σοπύκνων περιεχόμενον, ἢ πέμπτος ὁ
 τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἐστὶ δὲ ἀπὸ παρυπέρ-

gmenon. Tertia, quæ ab oxypy-
 cnis continetur, cujus tertius ab
 acumine est tonus; ut à lichano
 meson ad paraneten diezeugme-
 non. Quarta, quæ barypyncnis rur-
 sus includitur, cujus quartus ab
 acumine est tonus. Est verò à
 mese ad neten diezeugmenon: aut
 à proslambanomeno ad hypaten
 meson. At verò in Diatono pri-
 ma diapente species est, cujus
 hemitonium primum est in gra-
 vi. Altera, cujus primum in acu-
 mine. Tertia, cujus secundum in
 acumine. Quarta, cujus tertium
 in acumine. Porro diapason spe-
 cies sunt septem. Prima, quæ à ba-
 rypyncnis continetur, cujus pri-
 mus tonus est in acumine. est-
 que ab hypate hypaton ad para-
 mesen. A veteribus vocabatur
 Mixolydia. Altera, quæ compre-
 henditur à mesopyncnis, cujus to-
 nus secundo loco est in acumine.
 ut à parypate hypaton ad triten
 diezeugmenon. Vocabatur ab iis-
 dem Lydia. Tertia, quæ ab oxy-
 pyncnis; cujus tertius ab acumine
 est tonus. Est verò à lichano hy-
 paton ad paraneten diezeugme-
 non. Vocabatur Phrygia. Quar-
 ta, quæ rursus à barypyncnis com-
 prehenditur; cujus quartus ab a-
 cumine est tonus. estque ab hy-
 pate meson ad neten diezeugme-
 non. Vocabatur Doria. Quinta,
 quæ à mesopyncnis; cujus quin-
 to ab acumine loco est tonus. ut
 à parypate meson ad triten hy-
 per-

perbolzon. Vocabatur Hypolydia. Sexta, quæ ab oxypycnis, cujus sextus ab acumine est tonus, ut à lichano meson ad paraneten hyperbolzon. Vocabatur Hypophrygia. Septima, quæ à barypycnis continetur, cujus primus tonus loco est gravissimo. Est verò à mese ad neten hyperbolzon; aut à proslambanomeno ad mesen. Vocabatur Communis & Locrensis & Hypodoria. At in Diatono prima est diapasen species, cujus primum hemitonium est in gravi, quartum verò ab acumine. Altera, cujus tertium est in gravi, primum in acumine. Tertia, cujus secundum in utramque partem. Quarta, cujus primum in gravi, tertium in acumine. Quinta, cujus quartum in gravi, primum in acumine. Sexta, cujus tertium in gravi, secundum in acumine. Septima, cujus secundum est hemitonium in gravi, tertium in acumine. Sunt verò hæ species ab iisdem sonis, à quibus in Harmonia & Chromate incipiebant, ad eosdem; appellanturque iisdem nominibus. *Rationabilis atque irrationabilis differentia* different systemata, illa quæ ex rationabilibus constituuntur, ab iis quæ ex irrationabilibus. Quæ enim rationabilia, sunt ex rationabilibus. ut contra, quæ rationabilia, ex irrationabilibus. *Ordinati atque præpositi differentia* different systema-

της μέσων ἐπὶ τρίτῳ ὑπερβολαίων. ἑκαλῆτο ἡ ὑπολύδιον. ἔκλον, τὸ ἐπὶ ὀξυπύκνων παρειαχόμενον, ἢ ἐκλῶ ὁ τόνος ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἐστὶ ἡ ἀπὸ λιχανῆς μέσων ἐπὶ παρηνήτην ὑπερβολαίων. ἑκαλῆτο ἡ ὑποφρυγίον. ἑξδομον, τὸ ἐπὶ βαρυπύκνων παρειαχόμενον, ἢ πρῶτον ὁ τόνος ἐπὶ τὸ βαρὺ. ἐστὶ ἡ ἀπὸ μέσης ἐπὶ νήτην ὑπερβολαίων, ἢ ἀπὸ προσλαβανομένης ἐπὶ μέσην. ἑκαλῆτο διὲ κοινὸν καὶ λοκρεσὶ, καὶ ὑποδώριον. ἐν δὲ τῷ διατόνῳ πρῶτον μὲν ἐστὶν ἑδῶν ἔξ διαπυσῶν, ἢ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, πέταρον ἡ ἐπὶ τὸ ὀξύ, ἐστὶ τὸ ἡμιόλιον. δάπερον ἡ ἔξ τρίτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, πρῶτον ἡ ἐπὶ τὸ ὀξύ. τρίτον διὲ, ἢ δάπερον ἐφ' ἑκάπερα. πέταρον διὲ, ἢ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, τρίτον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ. πέμπτον δὲ, ἢ πέταρον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, πρῶτον δὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἔκλον ἡ, ἢ τρίτον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, δάπερον διὲ ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἑξδομον διὲ, ἢ δάπερον μὲν ἐπὶ τὸ βαρὺ, τρίτον ἡ ἐπὶ τὸ ὀξύ. ἐστὶ διὲ πῶτα ἀπὸ τῶν αὐτῶν φθόγγων ἐπὶ ὧν αὐλὰς, καὶ ἡμῖν ἐπὶ τῇ ἀρμονίᾳ καὶ ἔξ χρωμάτων, καὶ ἑκαλῆτο τοῖς αὐτοῖς ὀνόμασι. Τῇ ἡ τῇ ρῆσιν καὶ ἀλόγων διαφορά διόσις συστηματῶν, ὅσα ἐκ ρητῶν διαστηματῶν φύκεται, τῇ ἔξ ἀλόγων. ὅσα μὲν γὰρ ρητὰ ἐκ ρητῶν ἐστὶν. ὅσα ἡ ἀλόγα, ἔξ ἀλόγων. Τῇ διὲ τῇ ἔξῃς καὶ ὑπερβολῇ διαφορά διόσις συ-
στήμα-

σήματα, πὰ ἀπὸ τῶν ἐξῆς φθόγγων
μελωδικήματα, τῷ δὲ ὑπερβολαίων. Τῇ
ᾧ τὰ σσημιμύα καὶ διεζυγμένα ἀφ-
φορᾷ διοίσῃ συστήματα, ὅσα ἀπὸ τῶν
σσημιμύων τετραχόρδων πλὴν συν-
θεσιν ἔχῃ, τῶν ἀπὸ τῶν διεζυγμένων.
ἔστι δὲ σσημιμύα μὴ, δύο τετραχόρ-
δων, ἐξῆς μελωδωμένων, ὁμοίων καὶ
αἰσθημάτων, φθόγγων κοινός. ἀλλὰ διὰ
δὲ ἔστι δύο τετραχόρδων, ἐξῆς μελω-
δωμένων, ὁμοίων καὶ αἰσθημάτων, τὸν
ἀνὰ μέσον. εἰσὶ ἡ αἰσθημάτων σσημιμύα
τρεῖς μέση, ὀξύτατη, βαρυτάτη. καὶ
ἔστι βαρυτάτη μὲν, ἡ ἐκ τῶν ὑπαίων
καὶ μέσων τετραχόρδων. κοινός ἡ αὐτὴ
σσημιμύα φθόγγων, ὑπαίτη μέσων.
μέση δὲ ἔστι σσημιμύα, ἐκ τῶν μέσων καὶ
σσημιμύων. κοινός δὲ αὐτὴ σσημιμύα
φθόγγων μέση. ὀξύτατη δὲ ἔστι σση-
μιμύα ἐκ τῶν διεζυγμένων καὶ ὑπερ-
βολαίων. κοινός δὲ αὐτὴ σσημιμύα
φθόγγων, νῆτη διεζυγμένων. ἀλλὰ
διὰ διὰ δὲ ἔστι μία ἐκ τῶν μέσων καὶ διε-
ζυγμένων. κοινός ἡ αὐτὴ ἀλλὰ διὰ διὰ
γινυσι τὸν, ὁ μετὰ τὸ μέση καὶ πα-
ραμέση. πλεία δὲ ἔστι συστήματα δύο,
ὧν τὸ μὲν ἔλαττον, τὸ δὲ μείζον. καὶ
ἔστι τὸ μὲν ἔλαττον καὶ σσημιμύα, ὅσα
προσλαμβανόμενα ἐπὶ νῆτῃ σσημι-
μύων. ὑπαίτη ἡ ἐν αὐτῇ τετραχόρ-
δα τρία σσημιμύα πλεία. ὑπαίων,
μέσων, σσημιμύων. καὶ τὸν ὅσα
προσλαμβανόμενα ἐπὶ ὑπαίτῃ
ὑπαίων. συμφώνῳ δὲ ὁρίζεται τῷ

ta, illa quæ per deinceps positos so-
nos canuntur, ab iis quæ per non
proximos. *Conjuncti atque disjuncti*
differentia different systemata, il-
la quæ ex conjunctis tetrachordis
composita sunt, ab iis quæ ex dif-
junctis. Est verò conjunctio, duo-
rum tetrachordorum, deinceps
modulatorum, ac specie similium,
sonitus communis. Hinc disjun-
ctio est, duorum tetrachordorum,
deinceps modulatorum ac specie
similium, tonus intermedius. Sunt
autem in univèrsum conjunctiones
tres: media, acutissima, gravissima.
Gravissima est ex hypaton tetra-
chordo & meson. Communis verò
sonus ea conjungit hypate meson.
Media conjunctio est, ex tetrachor-
do meson & synemmenon. quæ jun-
git communis sonus mese. Acutis-
sima denique conjunctio est, ex te-
trachordo diezeugmenon & hy-
perbolæon. quæ communis copu-
lat sonus, nete diezeugmenon. Dis-
junctio una est, ex tetrachordo
meson & diezeugmenon. Com-
munis verò tonus illa disjungit,
qui est inter meson & parameson.
Porro perfecta sunt systemata duo.
quorum alterum minus est, alte-
rum majus. Ac minus quidem est
per conjunctionem, à proslamba-
nomeno ad neten synemmenon.
Sunt verò in eo tria hæc tetrachor-
da conjuncta, hypaton; meson,
synemmenon. Præterea tonus à
proslambanomeno ad hypaten hy-
paton. Finitur denique consonantiâ

diapafon & diateffaron. Majus verò est per disjunctionem, à proflambanomeno ad ncten hyperbolæon. in quo sunt quatuor tetrachorda, quorum bina à binis disjuncta, inter se verò conjuncta; nim. hypaton, & meson; & diezeugmenon, & hyperbolæon. & insuper toni duo. tum qui à proflambanomeno est ad hypaten hypaton, tum qui à mese ad paramesen. Includitur autem concentu bis diapafon. Cum verò quinque sint tetrachorda in systemate immutabili, quod ex binis perfectis constat, bina quidem utrique perfectorum sunt communia, hypaton scilicet & meson: propria verò, conjuncto quidem tetrachordum synemmenon: Disjuncto verò, tetrachordum diezeugmenon & hyperbolæon. *Immutabilis ac mutabilis differentiâ* distabunt, quæ ut simplicia systemata differunt à non simplicibus. Simplicia sunt, quæ modulatam seriem uni mese aptam habent: duplicia, quæ duabus: triplicia, quæ tribus: multiplicia, quæ pluribus. Est verò *mese*, potestas soni, cui in disjunctione quidem accidit, acumen versus, tonum habere in compositum, si systema omni affectione careat; versus grave verò, ditonum, idque vel compositum, vel incompositum: in conjunctione verò, cui inter tria tetrachorda conjuncta contingit, aut medii esse acutissimum; aut acutissimi, gravissimum.

Διὰ πασῶν καὶ διὰ ποσάρων· τὸ δὲ μᾶλλον ἐστὶ καὶ διὰ ζεύξεων, ἀπὸ προσλαμβανομένων ἐπὶ νήτῳ ὑπερβολαίων. ὑπέρχεται ἢ ἐν αὐτῷ περὶ χορδα μὲν πέντε, καὶ δύοσιν διεζευγμένα, ἀλλήλοις ἢ συνημμένα, τὰ τε ὑπέρτων, καὶ μέσων, καὶ διεζευγμένων, καὶ ὑπερβολαίων. καὶ ἐπὶ τόνοι δύο· ὁ, τε ἀπὸ προσλαμβανομένων ἐπὶ ὑπέρτῳ ὑπέρτων, καὶ ὁ ἀπὸ μέσης ἐπὶ ὠχρῆ μέσῳ. συμφώνῳ δὲ ὀρίζεται τῷ δις διὰ πασῶν. πέντε δὲ ὄντων τετραχορδῶν ἐν τῷ ἀμετάβολῳ συστήματι, ὁπρὸς ἐστὶν ἐξ ἀμφοῖν τελείον σωτήρον, τὰ μὲν δύο κείνα ἐστὶν ἑκατέρῳ τῶν τελείων, τό, τε ὑπέρτων καὶ μέσων ἴδια ἢ, τὰ μὲν καὶ συναφῶς, τὸ τῶν συνημμένων. ἔστι καὶ διὰ ζεύξεων, τὸ τῶν διεζευγμένων, καὶ τὸ τῶν ὑπερβολαίων. τῇ δὲ τῷ ἀμετάβολου καὶ ἐμμετάβολου διοίσῃ, καθ' ἡν διὰ φέρει τὰ ἀπὸ αὐτοῦ συστήματα τῶν ἀπὸ τῶν ἀπὸ αὐτοῦ σωτῆρων. ἀπὸ αὐτοῦ οὐκ ἐστὶ τὰ πρὸς μίαν μέσῳ ἡρμοσμένα· διπλᾶ ἢ, τὰ πρὸς δύο· τριπλᾶ δὲ τὰ πρὸς τεσσάρων· πολλὰ πάλαια δὲ τὰ πρὸς πλείονος. ἐστὶ δὲ μέση φθόγγος δυνάμις, ἣ συμβέβηκεν καὶ μὲν διὰ ζεύξεων, ὅτι μὲν τὸ ὀξύ, τόνον ἔχειν ἀσώτην, ἀπαθῆς ὄντος ἔστι συστήματος. ὅτι ἢ τὸ βαρὺ, δίτηνον, ἢ τὸ σωτήρον ἢ ἀσώτην. καὶ δὲ συναφῶς, ὥς συμβαίνει τριῶν περὶ χορδῶν συνημμένων, ἥτοι τὰ μέσος ὀξύτατος εἶναι, ἢ τὰ ὀξύτατος, βαρυτάτος.

ἀπὸ

ἀπὸ ἧς τῆς μέσης καὶ τῶν λοιπῶν φθόγων αἱ διωάμεις γνωρίζονται. τὸ γὰρ πῶς ἔχει ἕκαστος αὐτῶν πρὸς τὴν μέσῳ φανερώς γίνεται.

Τὸν δὲ λέγεται τετραχῶς. καὶ γὰρ ὡς φθόγγος, καὶ ὡς διήχημα, καὶ ὡς τόπος φωνῆς, καὶ ὡς τάσις. ὅππῃ μὲν οὖν τῆς φθόγγου χρωμάτων τῷ ὀνόματι οἱ λέγοντες ἐπιάτονον τὴν φόρμιγγα, καθάπερ Τέρπανδρος καὶ Ἴων. οἱ μὲν γὰρ φησιν,

Ἡμεῖς τοι τετραχρῶν δότρεζαντες
αἰοιδῶ,

Ἐπιάτῳ φόρμιγγι νέες κελαδῆ-
σιν ἡμῶν.

Οἱ δὲ ἐν δεκαχόρδῳ λύρα.

— Τὴν δεκαθάμονα τάξιν ἔχουσα
Τὰς συμφωνήσας ἀρμονίας τριό-
δους.

Περὶ μὲν σ' ἐπιάτονον ψάλλον Διὶ
τίσσαρα πάντες

Ἑλλήνες, αἰανίαν μῦσαν ἀειρά-
μυροι.

καὶ ἑπτοὶ δὲ οὐκ ὀλίγοι κέρωνται τῷ ὀνόματι. ὅππῃ δὲ τῆς διήχημα, ἔστιν λέγωντες ἀπὸ μέσης ὅππῃ πρὸς μέσῳ τόνον εἶναι. οἱ δὲ ὡς τόπος, ὅταν λέγωντες, φωνῆς, δώρον, ἢ φρύγιον, ἢ λυδῖον, ἢ τῶν ἄλλων πινά. εἰς δὲ καὶ Ἀριστόξενον τρισκαίδεκα τόνοι. ὑπερμιξολύδιος, καὶ ὑπερφρύγιος καλεῖται. μίξολύδιοι δύο, ὁξύπερτος καὶ βαρύπερτος, ὧν ὁξύπερτος καὶ δαπέρτος ὑπερίστιος καλεῖται. οἱ δὲ

Meses deinde beneficio reliquorum sonarum potestates innotescunt. Quomodo enim quisque illorum ad mesen se habeat, fit manifestum.

Tonus quatuor modis dicitur. Nam & pro sono usurpatur, & pro intervallo, & pro vocis loco, & pro intentione. Pro sono usurpant hoc nomen, qui citharam vocant *heptatonon*, id est, septem sonis constantem, quomodo Terpander atque Ion. Ille enim ita:

*At nos quadrifono contempto carmine,
posthac*

Ritè novos cithara heptatono cantabimus hymnos.

Hic verò in lyrà decem chordis instructà:

— *Decimus tibi psallitur ordo,
Concentuque placent harmonie triplices.*

Omnes heptatonon dia tessara te ante caneant

Græci, quæis placuit rara Camæna nimis.

atque alios non paucos hoc vocabuli ita usos invenimus. Pro intervallo, cum dicimus à mese ad paramesen esse tonum. Pro vocis loco, cum dicimus tonum Dorium, aut Phrygium, aut Lydium, aut reliquorum aliquem. Sunt verò, ut censet Aristoxenus, toni tredecim. Hypermixolydus, qui & Hyperphrygius vocatur. Mixolydii duo; acutior & gravior. quorum acutior, qui ordine est secundus, Hyperiastius vocatur: gravior verò, et-

iam Hyperdorius. Lydii duo; acutior, & gravior, qui & Æolius appellatur. Phrygii duo; quorum alter gravis, qui & Iastius; alter acutus. Dorius unus. Hypolydii duo; acutior, & gravior, qui & Hypoæolius vocatur. Hypophrygii duo, quorum gravior quoque appellatur Hypoïastius. Hypodorius. Ex his acutissimus est Hypodorius: qui verò deinceps existunt, ab acutissimo ad gravissimum, hemitonio se invicem excedunt. Alterni verò duo, triemitonio. Similiter de reliquorum tonorum distantia concludes. Hypermixolydus denique Hypodorium per diapason intervallum acumine superat. Pro *intensione* tonus accipitur, quando dicimus, acuto aliquem vocis tono uti, aut gravi, aut etiam medio.

Mutatio quatuor modis dicitur: *per genus, per systema, per tonum, & per melopœiam*. Per *genus* fit mutatio, cum ex diatono in chroma, aut harmoniam: aut ex chromate, aut harmonia in reliquorum generum aliquod fit transitus. Per *systema* vero, cum ex conjunctione in disjunctionem, aut vice versa fit mutatio. Per *tonum*, cum ex Doriis cantilenis in Phrygias, aut ex Phrygiis in Lydias, aut Hypermixolydias, aut Hypodorias; aut in universum, cum ex tredecim tonorum aliquo in reliquorum aliquem, mutationem instituiamus. Atque hæ mutationes à diefcois in-

βαρύπερ, καὶ ὑπερδώρα. λύδιοι ἢ δύο, ὀξύπερ, καὶ βαρύπερ, ὅς καὶ αἰόλιος καλεῖται. φρύγιοι δύο, ὁ μὲν βαρὺς, ὅς καὶ ἰάστιος ὃ ὀξύς. δώρας εἷς. ὑπολύδιοι δύο. ὀξύτερος, καὶ βαρύπερ, ὅς καὶ ὑποαἰόλιος καλεῖται. ὑποφρύγιοι δύο, ὧν ὁ βαρύπερ καὶ ὑποἰάστιος καλεῖται. ὑποδώρα. τέτων ὀξύτατος μὲν ὑποδώρα. οἱ ἢ ἐξῆς, οἱ ἀπὸ τῶ ὀξύτατων μέχρι τῆ βαρυτάτης ἡμιτονίῳ ἀλλήλων ὑπερέχοντες. παράλληλοι ἢ δύο, τριημιτονίῳ. ἀναλόγως ἢ ἐξῆς καὶ ὅτι τῶ λοιπῶν τόνων διαστάσεως. ὃ ἢ ὑπερμιξολύδιος ἢ ὑποδωρίας τῶ διαπασῶν ἐστὶν ὀξύπερ. ὃ ἢ, ὡς πᾶσις, τέτων λέγεται, καθ' ὃ φαμεν ὀξυπνεῖν πῖνα ἢ βαρυπνεῖν, ἢ μέσῳ τῶ τῷ φωνῆς τόνῳ κεχρησθαι.

μεταβολὴ ἢ λέγεται πῖραχῶς. καὶ γὰρ καὶ γένος, καὶ καὶ σύστημα, καὶ καὶ τόνον, ἢ καὶ μελοποιίαν. καὶ μὲν οὖν γένος γινέται μεταβολή, ὅταν ἐκ διατόνης εἰς χρωμα, ἢ ἀρμονίαν. ἢ ἐκ χρωματιῶς ἢ ἀρμονίας εἰς πῖ τῶ λοιπῶν μεταβολὴ γίνηται. καὶ σύστημα ἢ, ὅταν ἐκ συναφῆς εἰς διάσταξιν, ἢ ἀνάπαλιν, μεταβολὴ γίνηται. καὶ τόνον ἢ, ὅταν ἐκ δωριάν εἰς φρύγיא, ἢ ἐκ φρυγίαν εἰς λύδια, ἢ ὑπερμιξολύδια, ἢ ὑποδώρα, ἢ καὶ ὁλῶς, ὅταν ἐκ πνῶ τῶ δεκαεργῶν τέτων εἰς πῖνα τῶ λοιπῶν μεταβολὴ γίνηται. γίνονται ἢ αἱ μεταβολαὶ ἀπὸ τῆ ἡμιτονίας ἀρξά-

ξάμμαι μέγχι δ' ἀλλὰ πασῶν. αἱ αἰ
 μὲν κτ' σύμφωνα γίνονται διαστήμα-
 τα, αἱ δ' κτ' διάφωνα. τῶν δ' αἰ
 μὲν ἐμμελεῖς ἦσαν ἢ ἑκμελεῖς, αἱ δὲ
 μᾶλλον. ἐν ὅσας μὲν ἐν αὐτῶν παλέων
 ἢ κρινωνία, ἐμμελέστεραι· ἐν ὅσας δ'
 ἐλάττω, ἑκμελέστεραι. ἐπειδὴ ἀναγ-
 καῖον πάση μετὰ βολῇ κρινόν τι ὑπάρ-
 χειν, ἢ φθόγγον, ἢ διάστημα, ἢ σύση-
 μα. λαμβάνεται δ' ἢ ἡ κρινωνία καθ'
 ὁμοιότητα φθόγγων. ὅταν γὰρ ἐπ'
 ἀλλήλας ἐν ταῖς μετὰ βολαῖς πύσω-
 σιν ὅμοιοι φθόγγοι κτ' πλὴν δ' πυκνῆ
 μετοχῶν, ἐμμελεῖς γίνονται ἢ μετὰ βολ-
 ῇ. ὅταν δ' ἀνόμοιοι, ἑκμελεῖς. κτ' δ'
 μελοποιίαν γίνονται μετὰ βολῇ, ὅταν
 ἐκ διατελικῆς ἢ θῆς εἰς συσταλικὴν,
 ἢ ἡσυχαστικὴν, ἢ ἐξ ἡσυχαστικῆς εἰς τι
 ἄλλοιων ἢ μετὰ βολῇ γίνονται. ἐστὶ δὲ
 διατελικὴν μὲν ἡθὺς μελοποιίας, δι'
 ἧς σημαίνεται μεγαλοπρέπεια καὶ διάρ-
 μα ψυχῆς ἀνδρῶδες, καὶ πρᾶξις
 ἡρώϊκα, ἢ πάθη τέτοις οἰκεία. κατ'
 ἡθὺς δ' ἐστὶ τέτοις μάλιστα μὲν ἡ τραγωδία,
 καὶ τ' λοιπῶν δ' ὅσα τέττα ἔχεται δ' χα-
 ρακτῆρ. συσταλικὴν δ', δι' ἧς σιω-
 γεται ἡ ψυχὴ εἰς ταπεινότητα καὶ ἀναν-
 δρον διαίρει. ἀρμόσι δὲ τὸ ποιῆτον
 κατὰ σῆμα τοῖς ἐρωτικαῖς πάθεσι καὶ
 θρηνοῖς, καὶ οἰκτοῖς καὶ τοῖς ὠδυνάτοι-
 σι. ἡσυχαστικὴν δ' ἡθὺς ἐστὶ μελοποι-
 ῖας, ἧς παρέπιαι ἡρεμότης ψυχῆς, καὶ
 κατὰ σῆμα ἐλάττω πρὸς καὶ εἰρηνι-
 κόν. ἀρμόσι δ' αὐτὰ ὕμνοι, παιᾶ-

tervallo ad diapason procedunt. quorum alix per consona fiunt intervalla; alix per dissona. atque ad eò quædam harum minus sunt concinnæ, aut inconcinnæ; quædam magis. Inter quas itaque major est communio, illæ sunt concinniores; ut contrà, in quibus minor, inconcinniores. Quippe omni mutationi necesse est aliquid esse cum alio commune; aut sonum, aut interval- lum, aut systema. Atque hæc communicatio per sonorum similitudinem assumitur. Cum enim in commutationibus mutuò cadunt similes soni, ita ut spissi fiat participatio, concinna est mutatio: cum contrà dissimiles, inconcinna. Denique per *melopœiam* fit mutatio, cum ex distendente more in contrahentem, aut quietum; aut ex quieto in reliquorum aliquem, fit transitus. Est verò distendens mos melopœiæ, quo signatur magnificentia ac virile animi robur, tum actiones heroicæ, atque his similes affectus. Hisce itaque maxime utitur tragœdia, & quæ ex reliquis huic characteri sunt propiora. Contrahens mos est, quo animus contrahitur ad humilitatem, & effeminatam dispositionem. atque huiusmodi status conveniunt amatoris affectibus, tum lamentis & miserationibus, atque id genus aliis. Quietus denique melopœiæ mos est, quem consequitur animi tranquillitas, statusque liberalis ac pacificus. Huic convenient

hymni, pæanes, laudes, consulta, atque his similia.

Melopoëia est usus partium Harmonices, quæ à nobis sunt expositæ, quæque propositorum virtutem complectuntur. Quatuor verò sunt, quibus melopoëia perficitur: *Ductus*, *Nexus*, *Pectia*, *Extensio*. *Ductus* itaque est, cantilenæ via, per deinceps positos sonos confecta. *Nexus* verò contrà, via permutata, spaciorumque positio alterna. *Pectia* est percussio in uno eodemque tono frequenter facta. *Extensio* est diuturnior mora, quæ una vocis prolatione conficitur. Diagramma est figura plana, eorum quæ modulamur continens potestates. Potestas verò est, quæ vicem soni obtinet, per quam sonorum quemlibet cognoscimus. Melopoëia denique est usus eorum, quæ Harmonicæ tractationi sunt subjecta, ad proprietatem cuiusque argumenti exprimendam. Atque hic est tractationis de modulata serie finis.

νεῖς, ἐγκώμια, συμβεβηλὶ, καὶ τὰ τέ-
τοις ὁμοία.

Μελοποιία ἐστὶ ζῆσις τῶν θεωρη-
μένων μερῶν τῆς ἀρμονικῆς, καὶ ὑποκει-
μένων διυάμιν ἐχόντων. δι' αὐτὴν ἡ με-
λοποιία διπλεῖται, τέσσαρά ἐστιν·
ἀγωγή, παύση, πετῖα, τὸνῃ. ἀγω-
γὴ μὴ οὐδ' ἐστίν, ἡ δὲ διὰ τῆς ἐξῆς φθόγ-
γων ὁδὸς ἔσται μέλῃς. παύση ἡ, ἡ ἐν-
αλλάξ τῆς ἀφαιρέσεως ἡσυχίας πα-
ράλληλη. πετῖα ἡ, ἡ ἐν ἑνὶ τόνῳ
πλάκῃς γινομένη ἀπὸ τῆς. τὸνῃ δὲ, ἡ
διπλῆς παύσεως ἡσυχίας μόνῃ, καὶ μίαν
γινομένην θεωροῦσαν τῆς φωνῆς. διὰ
ζῆμα ἡ, ἡ ἡμῶν διπλῆς, τὰς τῆς
μελωδίας ἐχόντων διυάμεις. δύ-
ναμις δὲ ἐστὶ τῆς φθόγγος, δι' ἧς
γινώσκοντες τῆς φθόγγων ἑκάστην. με-
λοποιία δὲ ἐστὶ ζῆσις τῶν ὑποκειμένων
τῇ ἀρμονικῇ πραγματείᾳ, πρὸς τὸ
οἰκτεῖον ἐκάστης ὑποθέσεως. οὐτὶς
ὁ ὅτι τῆς καὶ τὸ ἡμεροσμήριον ἐστὶ
πραγματείας.

ΕΥΚΛΕΙΔΟΥ ΕΥΚΛΙΔΙΣ

ΚΑΤΑΤΟΜΗ ΚΑΝΟΝΟΣ.

SECTIO CANONIS.

Εἰ ἡ συχία εἴη καὶ ἀκίνησία, σιωπὴ αὖν εἴη. σιωπῆς δὲ ἔσης καὶ μηδεὶς κινεῖσθαι, εἰ δὲν αὖν ἀκροῖο. εἰ ἄρα μέλλει τι ἀκροῦσθαι, πλεονεξία καὶ κίνησιν πρότερον δεῖ γινώσκειν. ὥστε, ἐπειδὴ πάντες οἱ φθόγγοι γίνονται πλεονεξίας τινος γινώσκουσιν, πλεονεξία ἢ ἀμύχανον γινώσκουσιν, μὴ εἶναι κινήσεως πρότερον γινώσκουσιν. τὸ ἢ κινήσειεν αἱ μὲν πυκνότεραι εἰσιν, αἱ δὲ δραστικότεραι. καὶ αἱ μὲν πυκνότεραι ὀξύτερες ποιῶσι τὰς φθόγγους, αἱ ἢ δραστικότεραι, βαρυτέρους. ἀναγκαῖον οὖν μὲν ὀξύτερες εἶναι, ἐπεὶ ἐκ πυκνότερων καὶ πλεονεξιών συγκρίνεται κινήσεων. οὖν ἢ βαρυτέρους, ἐπεὶ ἐκ δραστικότερων καὶ ἐλασσόνων συγκρίνεται κινήσεων, ὥστε οὖν μὲν ὀξύτερες εἶναι δέον, ἀνιεμύχους ἀφαιρέσει κινήσεων τυγχάνειν εἶναι δέον. οὖν ἢ βαρυτέρους πλεονεξιών, προσθήσει κινήσεων, τυγχάνειν εἶναι δέον. διόπερ ἐκ μορίων οὖν φθόγγους συγκρίνεται φατέον, ἐπειδὴ προσθήσει καὶ ἀφαιρέσει τυγχάνουσιν εἶναι δέον. πάντα ἢ τὰ ἐκ μορίων συγκρίνεται, διὰ τοῦ λόγου λέγειν πρὸς ἀλλήλα. ὥστε καὶ οὖν φθόγγους ἀναγκαῖον ἐν διὰ τοῦ λόγου λέγειν πρὸς ἀλλήλους. τὸ ἢ ἀριθμῶν οἱ μὲν

SI omnia quiescerent, nihilque moveretur, silentium foret. Si silentium foret, nihilque moveretur, nihil quoque audiretur. Quare, si quid audiri debeat, percussionem atque motum præcedere oportet. Hinc adeo, cum omnes soni fiant præcedente aliqua percussione; percussio verò fieri nequeat nisi præcesserit motus. & cum motuum alii sint spissiores, alii rariores: & quidem spissiores faciunt sonos acutiores; rariores verò, graviores; necesse est, illos quidem esse acutiores, quod ex spissioribus & pluribus componantur motibus; hos verò graviores, quod ex motibus constituentur & rarioribus & paucioribus. ut hac ratione, qui iusto sunt acutiores, si remittantur, ablatione motuum, iustum sonum consequantur; ut contra, qui graviores, si intenduntur, motuum additione iusti fiunt. Sonos itaque ex partibus componi dicendum, quod additione & ablatione fiant iusti. Iam verò, quæ ex partibus constant, omnia, numeri inter se ratione dicuntur. ut sonos quoque numeri ratione inter se dici sit necesse. Porro numerorum alii dicuntur in ratione multiplici, alii

in

in superparticulari, alii in superpartiente. ut & sonos necesse sit iis inter se rationibus appellari. Atque horum multiplices & superparticulares uno inter se nomine dicuntur. Deinde quoque est notum, sonorum alios esse consonos, alios dissonos. & consonos quidem unam ex ambobus facere misionem: dissonos verò, non item. Cum hæc ita se habeant, rationi est consentaneum, sonos consonos, quod vocis unam ex ambobus misionem faciant, pertinere ad numeros, qui uno nomine mutuuum suum dicunt respectum, vel multiplices, vel superparticulares.

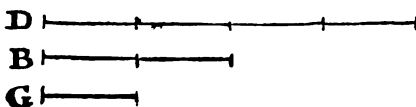
ἐν πλατυστάσι λόγῳ λέγονται· οἱ ὅτι ἐν ὁπμορέῳ. οἱ ὅτι ἐν ὁπμερεῖ. ὥστε καὶ ὅτι φθόγγας ἀναγκαῖον ἐν τοῖς ποῖσι λόγοις λέγεσθαι πρὸς ἀλλήλους. τῶν ὅτι οἱ μὲν πλατυσταί, καὶ ὁπμορέοι ἐν ὀνόματι λέγονται πρὸς ἀλλήλους. Γινώσκου μὲν ὅτι καὶ τὸ φθόγγων τὰς μὲν συμφώνους ὄντας, ὅτι καὶ διαφώνους. καὶ τὰς μὲν συμφώνους μίαν κρατοῖν τὴν ἐξ ἀμφοῖν ποῖντας. ὅτι καὶ διαφώνους, ἔ. τῶν ἑτῶς ἐχόντων, εἰς ὅτι συμφώνους φθόγγας, ἐπειδὴ μίαν, τὴν ἐξ ἀμφοῖν, ποῖντὴν κρατοῖν τὴν φωνῆς, εἶναι τὴν ἐν ὀνόματι πρὸς ἀλλήλους λεγομένων ἀριθμῶν, ἥτοι πλατυστάσις ὄντας, ἢ ὁπμορέας.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Ι.

Ἐὰν διάζημα πλατυστάσιον, δις συντεθῇ, ποιῇ τι διάζημα, καὶ αὐτὸ πλατυστάσιον ἔσται.

T H E O R E M A I.

Si intervallum multiplex, bis compositum, fecerit aliquod intervallum; etiam illud erit multiplex.

Esto intervallum B, G. ita ut B sit multiplex ipsius G. Porro factum sit, ut G ad B, ita B ad D. Dico D quoque multiplicem esse ipsius G. Quoniam enim B multiplex est ipsius G, metitur ergo G ipsum B. Sed erat quoque, ut G

ἔστω διάζημα τὸ B, Γ. καὶ ἔστω πλατυστάσιον τὸ B, Γ, Γ. καὶ γενησθῶ, ὥς ὅτι Γ πρὸς τὸ B, ὅτι B πρὸς τὸ Δ. Φημί δὴ ὅτι τὸν Δ, Γ, Γ πλατυστάσιον εἶναι. ἐπεὶ γάρ ὁ B, Γ, Γ πλατυστάσιός ἐστι, μετρεῖ ἅρα ὁ Γ τὸν B. ὡς δὲ καὶ ὡς ὁ Γ πρὸς

πρὸς τὸ Β, ὁ Β πρὸς τὸ Δ. ὥστε μετρεῖ καὶ
ὁ Γ τὸ Δ. πολλαπλάσιον ἄρα ἐστὶν ὁ
Δ τῷ Γ.

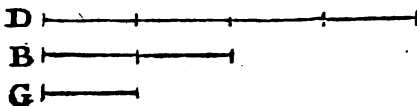
ad B, ita B ad D. Quare & G
metitur ipsum D. Ergo D est mul-
tiplex ipsius G.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Ι Ι.

Εἰ ἀν διζήσημα, δις σωλῆρὲν, τὸ ὅλον ποιῇ πολλαπλάσιον, καὶ αὐτὸ ἕσται
πολλαπλάσιον.

THEOREMA II.

Si intervallum, bis compositum, totum fecerit intervallum
multiplex; ipsum quoque erit multiplex.

Ἐς τὸ διζήσημα τὸ Β, Γ. καὶ μεγάλῃ-
ωται ὡς ὁ Γ πρὸς τὸ Β, ἕτως ὁ Β πρὸς
τὸν Δ. καὶ ἔστω ὁ Δ τῷ Γ πολλαπλά-
σιον. Φημὶ δὴ καὶ τὸν Β τῷ Γ εἶναι
πολλαπλάσιον. ἐπεὶ γὰρ ὁ Δ τῷ Γ
πολλαπλάσιός ἐστι, μετρεῖ ἄρα ὁ Γ
τὸν Δ ἑμαῖον ᾧ, ὅπῃ, εἰ ἂν ὦσιν δι-
θμοὶ ἀνάλογον ὁποσὶν, ὁ ᾧ πρῶτος
τὸ ἕχαιον μετρεῖ, καὶ οὖν μετρεῖ με-
τρήσι. μετρεῖ ἄρα ὁ Γ τὸν Δ. πολλα-
πλάσιον ἄρα ὁ Β τῷ Γ.

Sit intervallum B, G. factum-
que sit, ut G ad B, ita B ad D.
Sit quoque D multiplex ipsius G.
Dico etiam B ipsius G esse multi-
plicem. Quia enim D est multi-
plex ipsius G, igitur G metitur
ipsum D. Didici autem; Si sint quot-
cunque numeri deinceps propor-
tionales, & primus metiatur ulti-
mum, illum quoque intermedios
mensurum. Cum igitur G metia-
tur ipsum D; erit B multiplex
ipsius G.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Ι Ι Ι.

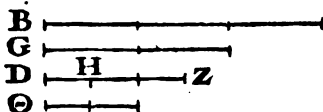
Εἰ πορεύει διζήσημα ὅ μίσει, ἕπε εἰς, ἕπε πλείους ἀνάλογον ἐμπε-
σένηται διθμοί.

THEOREMA III.

Superparticulare intervallum, neque unum, neque plures
habet, proportionaliter incidentes, numeros medios.

D

Sit

Sit enim superparticulare intervallum B, G. minimi verò in eadem ratione, in qua sunt B, G, sint D Z, Θ. Hos igitur sola unitas, tanquam mensura communis metitur. Aufer H Z, æqualem numerum ipsi Θ; relinquitur unitas. Est igitur D Z superparticularis ipsius Θ. excessus verò ipse D H, communis mensura ipsius D Z & Θ. Nullus igitur inter D Z & Θ medius cadet proportionalis. Foret enim, qui incideret, ipso D Z minor: major verò, ipso Θ. atque hac ratione unitas divideretur, quod fieri nequit. Nullus ergo inter D Z & Θ incidet. Quot autem inter minimos cadunt medii proportionales, tot etiam inter alios, eandem rationem habentes, incident proportionales. Sed nullus cadit inter D Z & Θ; quare nec inter B, G quisquam incidet.

Εἶτω γὰρ ὁππότερον ἀξίωμα τὸ B, Γ. ἐλάχιστοι ἢ ὁππότερ ὡπὼ λόγῳ πῖς B, Γ ἔσωσαν οἱ Δ Z, Θ. ἔπει οὖν ὑπὸ μονάδι Θ μόνῃς μετρεῖνται καὶ νῦν μέτρα. ἀφελεῖ ἴσον τῷ Θ τὸ H Z, καὶ ὁππότερον μονάς. ὁππότερος ἐστὶν ἄρα ὁ Δ Z τῷ Θ. καὶ ἡ ὑπεροχὴ ὁ Δ H. καὶ τὸν μέτρον τῷ Δ Z καὶ Θ. οὐκ ἄρα ἐμπεσέται εἰς οὐτὸ Δ Z, Θ μέσθι ἐδείξ. ἔστω γὰρ ὁ ἐμπλήων εἰς Δ Z ἐλάττων τῷ Θ μείζων. ὥστε τὸ μονάδα διαιρεῖται, ὅπερ ἀδιύαιον. οὐκ ἄρα ἐμπεσέται εἰς οὐτὸ Δ Z, Θ πῖς. ὅσοι ἢ εἰς οὐτὸ ἐλάχιστες μέσοι ἀνάλογον ἐμπλήσαι, τοσαῦτα καὶ εἰς οὐτὸ τὸ αὐτὸν λόγον ἔχοντες, ἀνάλογον ἐμπεσύναι. ἐδείξ. διὲ εἰς οὐτὸ Δ Z, Θ ἐμπεσέται. ἐδὲ ἄρα εἰς οὐτὸ B, Γ ἐμπεσέται.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Ι Ι Ι Ι.

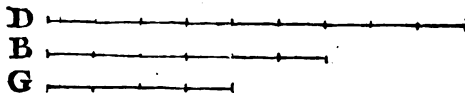
Εἰάν ἀξίωμα, μὴ πολλαπλάσιον, δις συνιεθῇ, τὸ ὅλον ἔπε πολλαπλάσιον ἔσται, ἔπε ὁππότερον.

Τ Η Θ Ε Ο Ρ Ε Μ Α Ι V.

Si intervallum non multiplex bis componatur, totum, quod producitur, intervallum neque multiplex erit, neque superparticulare.

Sit enim intervallum non multiplex B, G. & fiat, ut G ad B, ita

Εἶτω γὰρ ἀξίωμα μὴ πολλαπλάσιον τὸ B, Γ. καὶ γινέσθω αἰς ὁ Γ πρὸς

Γ πρὸς τὸν Β, ὁ Β πρὸς τὸ Δ. λέγω
ὅτι ὁ Δ τῷ Γ ἔστι πολλαπλάσιος, ἔπει-
στῆμορός ἐστιν. ἔστω γὰρ πρῶτον ὁ Δ
τῷ Γ πολλαπλάσιος. ὅσον ἐμά-
ζομεν, ἔπει εἰς διζήσημα, δις συντεθῆναι,
τὸ ὅλον ποιῇ πολλαπλάσιον, καὶ
αὐτὸ πολλαπλάσιον ἐστιν. ἔστω ἄρα
ὁ Β τῷ Γ πολλαπλάσιος. ὅσον ὡς δὲ.
ἀδιώσιον ἄρα τὸ Δ τῷ Γ εἶναι πολλα-
πλάσιον. ἀλλὰ μὲν ἐστὶ στήμορον.
στήμορος γὰρ διζήσημα μίσις
ἐστὶς ἀνάλογον ἐμπλήσις. εἰς γὰρ ὅσον
Δ, Γ ἐμπλήσις ὁ Β. ἀδιώσιον ἄρα τὸν
Δ τῷ Γ, ἢ πολλαπλάσιον, ἢ στήμό-
ρον εἶναι.

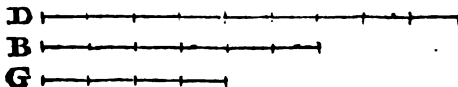
B ad D. Dico D neque multipli-
cem esse, neque superparticularem
ipsius G. Sit enim primò D multi-
plex ipsius G. Atqui didicimus, Si
intervallum, bis compositum, to-
tum fecerit multiplex, ipsum quo-
que esse multiplex. Erit igitur B
multiplex ipsius G. Sed hoc non
erat. Quare impossibile est, ut D
sit multiplex ipsius G. Sed neque
secundò, superparticularis. cum su-
perparticulare intervallum nullum
habeat medium *numerum* propor-
tionaliter intervenientem. Iam ve-
rò, inter D, G cadit B. Quare fie-
ri nequit, ut D ipsius G aut mul-
tiplex sit, aut superparticularis.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Π.

Εἰς διζήσημα, δις συντεθῆναι, τὸ ὅλον μὴ ποιῇ πολλαπλάσιον, ἐστὶ
αὐτὸ ἔστω πολλαπλάσιον.

T H E O R E M A V.

Si intervallum, bis compositum, totum non fecerit multi-
plex; ipsum quoque non erit multiplex.

ἔστω γὰρ διζήσημα τὸ Β, Γ. καὶ γὰρ
γινώσκω, ὡς ὁ Γ πρὸς τὸ Β, ὁ Β πρὸς τὸ
Δ. καὶ μὴ ἔστω ὁ Δ τῷ Γ πολλαπλά-
σιος. λέγω ὅτι ἐστὶ ὁ Β τῷ Γ ἔστω
πολλαπλάσιος. εἰ γὰρ ἐστι ὁ Β τῷ Γ

Sit enim intervallum B, G. sit-
que factum, ut G ad B, ita B ad
D. Porro D non sit multiplex ipsius
G. Dico nec B ipsius G fore mul-
tiplicem. Si enim B fuerit mul-
tiplex ipsius G, erit quoque D mul-
tiplex

tiplez ipsius G. Atqui non est.
Neque igitur B erit multiplex i-
psius G.

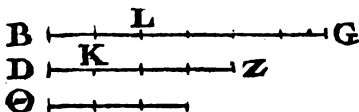
πολλαπλασίῳ, ἔσται καὶ ὁ $\overline{\Delta \Xi \Gamma}$
πολλαπλασίῳ. ὅτι ἐστὶ δέ. ὅτι ἄ-
ρα ὁ $\overline{B \Xi \Gamma}$ ἔσται πολλαπλασίῳ.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Π Ι.

Τὸ διπλασίον Διέσημα ἐκ δύο τῶν μεγίστων ὀπτιμοτέρων σωέσηκεν,
ἐκ περὶ ἡμιολίας καὶ ἐκ $\overline{\Xi}$ ὀπτιμότητος.

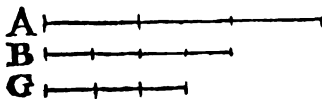
T H E O R E M A V I.

Duplex intervallum constat ex duobus maximis superparti-
cularibus, sesquialtero scilicet & supertertio.

Sit enim B G sesquialter ipsius
D Z. D Z verò supertertius ipsius
Θ. Dico B G duplum esse ipsius Θ.
Quoniam enim demsi Z K, æqua-
lem ipsi Θ; deinde ipsi D Z æqua-
lem G L: hinc, quod B G sit ses-
quialter ipsius D Z, existit B L
pars tertia ipsius B G: at dimidia
ipsius D Z. Rursus, quod D Z sit
supertertius ipsius Θ, D K est pars
quarta ipsius D Z: at tertia ipsius
Θ. Cum igitur D K sit pars quar-
ta ipsius D Z; at B L pars tertia
ipsius B G: erit D K pars sexta
ipsius B G. Atqui idem D K erat
pars tertia ipsius Θ. Ergo B G du-
plus est ipsius Θ.

Ἐστω γὰρ ὁ μὲν $\overline{B \Gamma \tau \Xi}$ $\overline{\Delta \Sigma}$ ἡμιό-
λιῳ. ὁ δὲ $\overline{\Delta \Sigma}$ τῷ $\overline{\Theta}$ ὀπτιμότητι. Φη-
μι τὸ $\overline{B \Gamma \tau \Xi}$ $\overline{\Theta}$ διπλασίονα εἶναι. ἀφαι-
λον γὰρ ἴσον τῷ $\overline{\Theta}$ τὸν $\overline{Z K}$, καὶ τῷ $\overline{\Delta \Sigma}$
τὸ $\overline{\Gamma \Lambda}$. ὅθεν ἐπεὶ ὁ $\overline{B \Gamma \tau \Xi}$ $\overline{\Delta \Sigma}$ ἡμι-
όλιῳ, ὁ $\overline{B \Lambda}$ ἄρα $\overline{\Xi}$ $\overline{B \Gamma}$ τρίτον μέρος
ἐστίν. $\overline{\Xi}$ δὲ $\overline{\Delta \Sigma}$ ἡμισυ. πάλιν ἐπεὶ ὁ $\overline{\Delta \Sigma}$
 $\overline{\Xi}$ $\overline{\Theta}$ ὀπτιμότης ἐστίν, ὁ $\overline{\Delta K}$ $\overline{\Xi}$ μὲν $\overline{\Delta \Sigma}$
παραρτημόριον ἐστὶ τῷ δὲ $\overline{\Theta}$ περιημό-
ριον. ὅθεν ἐπεὶ ὁ $\overline{\Delta K}$ $\overline{\Xi}$ $\overline{\Delta \Sigma}$ ἐστὶ πε-
ραρτημόριον. ὁ δὲ $\overline{B \Lambda}$ τῷ $\overline{B \Gamma}$ τρίτον
μέρῳ. ὁ ἄρα $\overline{\Delta K}$ τῷ $\overline{B \Gamma}$ ἑκτόν μέρος
ἐστίν. ὡς δὲ ὁ $\overline{\Delta K}$ πρὸς $\overline{\Theta}$ τρίτον μέρος
ἔστι. ὁ ἄρα $\overline{B \Gamma \tau \Xi}$ $\overline{\Theta}$ διπλασίος ἐστίν.

A L I T E R.

Sit enim A sesquialter ipsius B.
ipse autem B supertertius ipsius G.

Ἄ Λ Λ Ω Σ.

Ἐστω γὰρ ὁ μὲν $\overline{A \tau \Xi}$ \overline{B} ἡμιόλιῳ.
ὁ δὲ \overline{B} τῷ $\overline{\Gamma}$ ὀπτιμότητι. λέγω ὅτι
ὁ \overline{A}

ὁ \bar{A} τῷ $\bar{\Gamma}$ ἐστὶ διπλάσιος. ἐπεὶ γὰρ ἡ-
μιόλιός ἐστιν ὁ \bar{A} τῷ \bar{B} , ὁ \bar{A} ἄρα ἔχει τὸ
 \bar{B} , καὶ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ. δύο ἄρα οἱ \bar{A}
ἴσοι εἰσὶ τρισὶ τοῖς \bar{B} . πάλιν ἐπεὶ ὁ \bar{B} τῷ
 $\bar{\Gamma}$ ἐστὶν ὀπίτρεψις, ὁ \bar{B} ἄρα ἔχει τὸν $\bar{\Gamma}$
καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ. τρεῖς ἄρα οἱ \bar{B} ἴσοι
εἰσὶ τεσσάρων τοῖς $\bar{\Gamma}$. τρεῖς δὲ οἱ \bar{B} ἴσοι εἰ-
σὶ δυοῖς τοῖς \bar{A} . δύο ἄρα οἱ \bar{A} ἴσοι εἰσὶ
πέντε τοῖς $\bar{\Gamma}$. ἄρα ὁ \bar{A} ἴσος ἐστὶ δυοῖς
τοῖς $\bar{\Gamma}$. διπλάσιος ἄρα ἐστὶν ὁ \bar{A} τῷ $\bar{\Gamma}$.

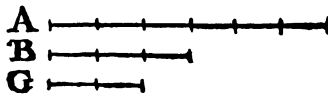
Dico A esse duplum ipsius G. Quo-
niam enim A sesquialter est ipsius
B, A continet ipsum B, atque ejus
semissem. Quare duo A æquales
sunt tribus B. Rursus quoniam B
est supertertius ipsius G, continet
ergo B ipsum G & tertiam ejus par-
tem. Quare tres B æquales sunt qua-
tuor G. Atqui tres B æquales quo-
que sunt duobus A. Quare duo A
æquales sunt quatuor G. atque hinc
A est æqualis duobus G. Est igitur
A duplus ipsius G.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Ζ'.

Ἐκ τῷ διπλασίᾳ ἀξιώματι καὶ ἡμιολίᾳ, τριπλάσιον ἀξίωμα
γίνειαι.

THEOREMA VII.

Ex duplo intervallo & fescuplo, triplum fit intervallum.

Ἐστὼ γὰρ ὁ μὲν \bar{A} τῷ \bar{B} διπλάσιος·
ὁ δὲ \bar{B} τῷ $\bar{\Gamma}$ ἡμιόλιος. λέγω ὅτι ὁ \bar{A}
τῷ $\bar{\Gamma}$ ἐστὶ τριπλάσιος. ἐπεὶ γὰρ ὁ \bar{A}
τῷ \bar{B} ἐστὶ διπλάσιος, ὁ ἄρα \bar{A} ἴσος
ἐστὶ δυοῖς τοῖς \bar{B} . πάλιν ἐπεὶ ὁ \bar{B} τῷ $\bar{\Gamma}$
ἐστὶν ἡμιόλιος, ἄρα ὁ \bar{B} ἔχει τὸν $\bar{\Gamma}$, καὶ
τὸ ἡμισυ αὐτοῦ. δύο ἄρα οἱ \bar{B} ἴσοι εἰσὶ
τρισὶ τοῖς $\bar{\Gamma}$. δύο δὲ οἱ \bar{B} ἴσοι εἰσὶ τῷ \bar{A} .
καὶ ὁ \bar{A} ἄρα ἴσος ἐστὶ τρισὶ τοῖς $\bar{\Gamma}$. τρι-
πλάσιος ἄρα ἐστὶν ὁ \bar{A} τῷ $\bar{\Gamma}$.

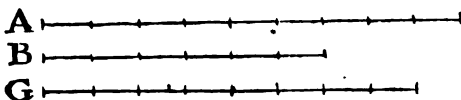
Sit enim A duplus ipsius B, B
verò fescuplus ipsius G. Dico A
esse triplum ipsius G. Cum enim
A sit duplum ipsius B, est ergo A
æqualis binis B. Rursus, cum B sit
sesquialter ipsius G, continet ergo
B ipsum G, ejusque semissem. Quare
bini B æquales sunt ternis G. At-
qui bini B æquales sunt ipsi A. Er-
go A quoque æqualis est ternis G.
Est ergo A triplus ipsius G.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Π Ι Ι Ι Ι.

Εὰν ὁ ἀπὸ ἡμιολίᾳ διπλασθήσῃ ὁ ὅτις τριπλῆς τοῦ ἀφαιρεθῆντος, τὸ λοιπὸν κατὰλείπειται ἐπὶ γδοον.

T H E O R E M A V I I I.

Si à fescuplo intervallo supertertium intervallum auferatur, quod relinquitur, est superoctavum.

Est enim A fescquialter ipsius B. at G supertertius ipsius B. Dico A esse superoctavum ipsius G. Quoniam enim A est fescquialter ipsius B, habet ergo A ipsum B, ejusque semissem. Quare octo A æquales sunt duodecim B. Porro, quoniam G est ipsius B supertertius, habet ergo G ipsum B, ejusque trientem. Quare novem G æquales sunt duodecim B. Atqui duodecim B æquales sunt octonis A. Octoni ergo A æquales sunt novenis G. Quare A æqualis est ipsi G, ejusque parti octavæ. atque adeo A superoctavus est ipsius G.

Ἐστὼ γὰρ ὁ μὲν \bar{A} τῷ \bar{B} ἡμιόλιος. ὁ δὲ $\bar{\Gamma}$ τῷ \bar{B} τριπλῆς. λέγω ὅτι ὁ \bar{A} τῷ $\bar{\Gamma}$ ἐστὶν ἐπὶ γδοος. ἐπεὶ γὰρ ὁ \bar{A} τῷ \bar{B} ἐστὶν ἡμιόλιος, ὁ \bar{A} ἄρα ἔχει τὸ \bar{B} καὶ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ. ὁκτώ ἄρα οἱ \bar{A} ἴσοι εἰσὶ δώδεκα τοῖς \bar{B} . πάλιν ἐπεὶ ὁ $\bar{\Gamma}$ τῷ \bar{B} ἐστὶν τριπλῆς, ὁ $\bar{\Gamma}$ ἄρα ἔχει τὸ \bar{B} καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ. ἐννέα ἄρα οἱ $\bar{\Gamma}$ ἴσοι εἰσὶ δώδεκα τοῖς \bar{B} . δώδεκα δὲ οἱ \bar{B} ἴσοι εἰσὶν ὁκτώ τοῖς \bar{A} . ὁκτώ ἄρα οἱ \bar{A} , ἴσοι εἰσὶν ἐννέα τοῖς $\bar{\Gamma}$. ὁ ἄρα \bar{A} ἴσος ἐστὶ τῷ $\bar{\Gamma}$ καὶ τῷ ὀγδόῳ αὐτοῦ. ὁ \bar{A} ἄρα τῷ $\bar{\Gamma}$ ἐστὶν ἐπὶ γδοος.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Π Ι Ι Ι Ι.

Τὰ ἐξ ἐπὶ γδοα διπλασθήσῃ, μείζονά ἐστι διπλασθήσῃ ἐνὸς διπλασίως.

T H E O R E M A I X.

Sex intervalla superoctava, majora sunt uno intervallo duplo.

A, 262144. B, 294912. G, 331776.
D, 373248. E, 419904. Z, 472392. H, 531441.

Sit enim unus numerus A. atque hujus A superoctavus sit B. hujus

Ἐστὼ γὰρ ὁ εἷς ἀριθμὸς ὁ \bar{A} . καὶ τῷ \bar{A} ἐπὶ γδοος ἔστω ὁ \bar{B} . τῷ δὲ \bar{B} ἐπὶ γδοος

γδοος ὁ Γ. τῷ δὲ Γ ἐπὶ γδοος ὁ Δ. τῷ
δὲ Δ ἐπὶ γδοος ὁ Ε. τῷ ᾧ Ε ἐπὶ γδοος ὁ
Ζ. τῷ δὲ Ζ ἐπὶ γδοος ὁ Η. λέγω ὅτι ὁ
Η τῷ Α μείζων ἐστὶν ἢ διπλάσι.

verò B superoctavus sit G. hujus
verò G superoctavus sit D. Rursus
hujus D superoctavus sit E. ipsius
verò E superoctavus sit Z. denique
ipsius Z superoctavus sit H. Dico
H numerum-duplo & amplius ma-
jorem esse ipso A.

Εἰπεὶ ἐμάθομεν εἶρεῖν ἐπὶ ἀδρι-
μὲς ἐφεξῆς ἐπογδοὺς ἀλλήλων, εἰ-
ρήσωμεν οἱ Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, καὶ
γίνεσθαι ὁ μὲν Α, εἰκοσιεξ μύρια, δι-
σχίλια, ἐκατὸν καὶ πεσάρκοντα καὶ
πασαρα. ὁ δὲ Β, εἰκοσιεννέα μύρια,
παραχιχίλια, ἐννεακόσια καὶ δώ-
δεκα. ὁ δὲ Γ, τετρακονταρία μύρια,
λίλια, ἐπτακόσια, καὶ ἐξδομηκονταίξ.
ὁ δὲ Δ, τετρακονταεπὶ μύρια, τετρα-
λία, δεκάκοσια καὶ πεσάρκοντα οὐκ ὦ.
ὁ δὲ Ε, πεσάρκοντα ἐν μύρια, ἐν-
νεαχιχίλια, ἐννεακόσια καὶ πασαρα.
ὁ δὲ Ζ, πεσάρκοντα ἐπὶ μύρια, δι-
σχίλια, τετρακόσια καὶ ἐννεκοντα-
δύο. ὁ δὲ Η, πενήκονταρία μύρια,
λίλια, παρακόσια καὶ πεσάρκοντα ἐν.
καὶ ἐστὶν ὁ Η τῷ Α μείζων ἢ διπλά-
σι.

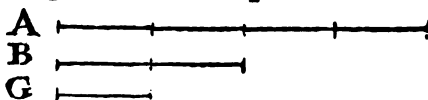
Quoniam didicimus invenire se-
ptem numeros deinceps inter se su-
peroctavos, inventi sint, A, B, C, D,
E, Z, H. Fit itaque A, vicies sexies
dena millia, duo millia, centum qua-
draginta quatuor. B autem, vicies
novies dena millia, quatuor millia,
nongenta & duodecim. Deinde C,
vicies ter dena millia, mille, septin-
genta, septuaginta sex. Et D, tri-
cies septies dena millia, tria millia,
ducenta & quadraginta octo. Et
E, quadragies semel dena millia,
novem millia, nongenta & qua-
tuor. Porro Z, quadragies septies
dena millia, duo millia, trecenta &
nonaginta duo. Tandem H, quin-
quagies ter dena millia, mille, qua-
dringenta & quadraginta unum.
Estque H duplo & amplius major
quam A.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ.

Τὸ Διὰ πασῶν Διέστημα ἐστὶ πολλὰ πλάσιον.

THEOREMA X.

Intervallum diapason est multiplex.

Ἔστω γὰρ νήπη μὲν ὑπερβολαίων

Sit enim nete quidem hyperbo-
læon.

læon A : mese verò B : & proflambanomenos G. Ergo A, G intervallum, cum sit bis diapafon, est consonum. Est igitur vel superparticulare, vel multiplex. Non est autem superparticulare, quoniam in superparticulari intervallo nullus cadit medius proportionalis. Est ergo multiplex. Quoniam bina æqualia intervalla, A, B : B, G, composita faciunt totum multiplex.

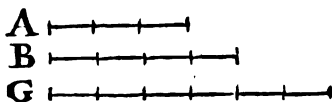
ὁ \bar{A} · μέση ἢ ὁ \bar{B} · περιλαμβανόμενος δὲ ὁ $\bar{\Gamma}$ · τὸ ἄρα \bar{A} , $\bar{\Gamma}$ διζήσημα δις διζή πασῶν ὄν, ἐστὶ σύμφωνον. ἤτοι οὐδ' ὀπτιμότερόν ἐστιν, ἢ πολλαπλάσιον. ὀπτιμότερον μὲν οὐδ' ὅσα ἔστιν. ὀπτιμότερον γὰρ διζήσημα \bar{A} · μέσος ἔδεις ἀνάλογον ἐμπλήψῃ πολλαπλάσιον ἄρα ἐστὶν. ἐπεὶ οὐδ' δύο ἴσα διζήσημα \bar{A} , \bar{B} . \bar{B} , $\bar{\Gamma}$ σωτηθέντα ποιεῖ πολλαπλάσιον τὸ ὅλον.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Ι.

Τὸ διζή πασῶν διζήσημα καὶ τὸ διζή πέντε, ἐκάτερον ὀπτιμότερόν ἐστιν.

T H E O R E M A X I.

Diatesfaron intervallum & diapente, utrumque est superparticulare.

Esto enim, nete quidem synemmenon A : mese verò B. & hypate meson G. Quare A, G intervallum, cum sit bis diatesfaron, est dissonum. Non est ergo multiplex. Quoniam itaque duo intervalla æqualia, A, B. B, G composita, totum non faciunt multiplex, neque ergo A, B est multiplex. Est tamen consonum. Ergo superparticulare. Eadem demonstratio obtinet in Diapente.

Ἐγὼ γὰρ νήτη μὲν σωτημένων ὁ \bar{A} · μέση ἢ ὁ \bar{B} · ὑπάτη ἢ μέσων ὁ $\bar{\Gamma}$ · τὸ ἄρα \bar{A} , $\bar{\Gamma}$ διζήσημα δις διζή πασῶν ὄν, ἐστὶ διάφωνον. ὅσα ἄρα ἐστὶ πολλαπλάσιον. ἐπεὶ οὐδ' δύο διζήσημα \bar{A} · ἴσα τὰ \bar{A} , \bar{B} . \bar{B} , $\bar{\Gamma}$ σωτηθέντα, τὸ ὅλον μὴ ποιεῖ πολλαπλάσιον, ἔδεις ἄρα τὸ \bar{A} , \bar{B} ἐστὶ πολλαπλάσιον. καὶ ἐστὶ σύμφωνον. ὀπτιμότερον ἄρα. ἢ αὐτὴ ἢ ἀποδείξις καὶ ὀπτιμότερον διὰ πέντε.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Ι Ι.

Τὸ διὰ πασῶν διάστημα, ἐστὶ διπλάσιον.

T H E O R E M A X I I.

Intervallum diapason est duplum.

Εἰδείξαμεν γὰρ αὐτὸ πολλαπλάσιον. ὅτι ἢ τοι διπλάσιόν ἐστιν, ἢ μείζον ἢ διπλάσιον. ἀλλ' ἐπεὶ εἰδείξαμεν τὴν διπλάσιον διάστημα ὅτι δύο τῶν μεγίστων ὁπτιμορίων συγκείμενον. ὥστε εἰ ἔσται τὸ διὰ πασῶν μείζον διπλάσιον, ἢ συγκείσεται ὅτι δύο μόνων ὁπτιμορίων, ἀλλ' ὅτι πλεονόντων. συγκείσεται ἢ ὅτι δύο συμφώνων διαστημάτων, ὅτι τε ἔξ διὰ πέντε καὶ διὰ πέντε. ὅτι ἄρα ἔσται διὰ πασῶν μείζον διπλάσιον. διπλάσιον ἄρα. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ διὰ πασῶν ἐστὶ διπλάσιον, τὸ διὰ διπλάσιον ὅτι τῶν δύο μεγίστων ὁπτιμορίων σωθήσκειν, καὶ τὸ διὰ πασῶν ἄρα ἐξ ἡμιολίας καὶ ὁπτιτέρτεω σωθήσκειν. ταῦτα γὰρ μέγισται. σωθήσκει γὰρ ἕκ τε τῶν διὰ πέντε, καὶ ὅτι ἔξ διὰ πέντε ὅλων ὁπτιμορίων. τὸ μὲν ἄρα διὰ πέντε, ἐπειδὴ μείζον ἐστὶν, ἡμιόλιον ἀνέσται. τὸ δὲ διὰ πέντε ὁπτιτέρτεον. φανερόν δὴ ὅτι τὸ διὰ πέντε καὶ τὸ διὰ πασῶν τριπλάσιόν ἐστιν. εἰδείξαμεν γὰρ ὅτι ὅτι διπλάσιον διάστημα ὅτι καὶ ἡμιολίας τριπλάσιον διάστημα γινέσθαι. ὥστε καὶ τὸ διὰ πασῶν τετραπλάσιόν ἐστιν. ἀποδείκνυται ἄρα ὅτι τῶν συμφώνων μέγιστον ὅτι τριπλὸς λόγος

Quippe monstravimus ipsum esse multiplex. Quare aut duplum est, aut duplo majus. Sed monstravimus intervallum duplum constare ex duobus maximis superparticularibus, unde diapason intervallum, si duplo fuerit majus, non erit compositum ex duobus solum superparticularibus, sed ex pluribus. Atqui componitur ex duobus intervallis consonis, nimirum ex diapente & diatessaron. Quare diapason non erit duplo majus. Ergo duplum. Quoniam verò diapason est duplum, & duplum constat ex duobus maximis superparticularibus; idcirco diapason ex sesquialtero constat & supertertio. Hæc enim sunt maxima. Siquidem ex diapente & diatessaron, quæ superparticularia sunt, componitur. Porro diapente, quoniam majus est, erit fescuplum; diatessaron verò supertertium. Manifestum quoque, intervallum, quod fit ex diapente & diapason additis, esse triplum. Etenim monstravimus, ex duplo intervallo, & sesquialtero, intervallum fieri triplum. Hinc quoque bis diapason est quadruplum. Demonstratum ergo est, consonorum maximum habere sonos,

E qui

qui ipsum contineant, tribus inter se proportionibus distantes.

ἔχῃ οὗτ' περιέχοντες φθόγγας πρὸς ἀλλήλας.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Ι Ι Ι.

Λοιπὸν δὲ πρὸς τὰς τριπλασίας διαστήματα διελεῖν, ὅ, τι ἐστὶν ἐπὶ γδοον.

T H E O R E M A X I I I.

Reliquum est ut de toni intervallo dispiciamus, quod est superoctavum.

Nam didicimus, si à fescuplo intervallo auferatur intervallum supertertium, id, quod relinquitur, esse superoctavum. Porro si à diapente auferatur diatessaron, reliquum esse toni intervallum. Quare toni intervallum est superoctavum.

Εἰ μάλιστα γὰρ, ὅτι εἰάν μὴ ἀπὸ ἡμισολίης διαστήματα διπλάσιον διαστήματα ἀφαιρεθῇ, τὸ λοιπὸν κατὰλείπειν ἐπὶ γδοον. εἰάν ὃ ἀπὸ τῆς διαπέντης τὸ διὰ πωσάρων ἀφαιρεθῇ, τὸ λοιπὸν τριπλασίον ἐστὶ διάστημα. τὸ ἄρα τριπλασίον διάστημα ἐστὶν ἐπὶ γδοον.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Ι Ι Ι Ι.

Τὸ διὰ πωσῶν ἑλαττόν ἐστιν ἢ ἐξ τόνων.

T H E O R E M A X I V.

Diapason est minus sex tonis.

Monstratum enim est, diapason quidem esse duplum: tonus verò superoctavus. At sex superoctava intervalla, majora sunt intervallo duplo. Quare diapason minus est sex tonis.

Δέδεικται γὰρ τὸ μὴ διὰ πωσῶν διπλασίον ὅ ὃ τόνος ἐπὶ γδο. πρὸς ὃ ἐξ ἐπὶ γδοα διαστήματα, μείζονα διαστήματος ἐστὶ διπλασία. τὸ ἄρα διὰ πωσῶν ἑλαττόν ἐστιν ἐξ τόνων.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Ι V.

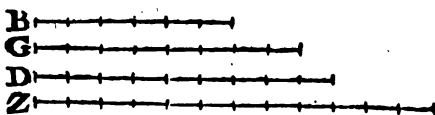
Τὸ ὃ διὰ πωσάρων ἑλαττόν δύο τόνων καὶ ἡμιτονίης. καὶ τὸ διὰ πέντης ἑλαττόν τριῶν τόνων καὶ ἡμιτονίης.

T H E O R E M A X V.

Diatessaron minus est duobus tonis & hemitonio. Item diapente minus est tribus tonis & hemitonio.

Sit enim, nete quidem diezeugmenon B. paramese verò C. me-

Εἴτω γὰρ νήτη μὴ διεζευγμένη ὁ Β. παρὰ μέση δὲ ὁ Γ. μέση ὃ ὁ Δ. ὑπά-

ὑπάτη ἢ μέσων ὁ \bar{Z} . σὺν δὲ τὸ μὲν \bar{B} , \bar{G} , $\bar{\Delta}$ διάστημα τόνου ἐστὶ, τὸ δὲ \bar{B} , \bar{Z} διὰ πασῶν ὄν, ἑλαττόν ἐστιν ἐξ τόνων. πάλαι παρὰ ἄρχα, τό, πὲρ \bar{B} , \bar{G} , καὶ τὸ $\bar{\Delta}$, \bar{Z} ἴσα ἄντα, ἑλαττόνά ἐστι πέντε τόνων. ὥστε τὸ \bar{B} , \bar{G} ἑλαττόν δύο τόνων καὶ ἡμιτονίᾳ ὄν, ἐστὶ διὰ πεισάρων. τό, πὲρ \bar{B} , $\bar{\Delta}$ ἑλαττόν τριῶν τόνων καὶ ἡμιτονίᾳ ὄν, ἐστὶ διὰ πέντε.

se D. hypate meson Z. Quare G, D intervallum est tonus. At B, Z, cum sit diapason, minus est sex tonis. Ergo reliqua, scilicet B, G & D, Z, cum sint æqualia, minora sunt tonis quinque. Quare B, G, cum duobus tonis & hemitonio existat minus, est diatessaron. Deinde B, D, cum tribus tonis & hemitonio sit minus, est diapente.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Π Ι.

Ὁ τόνος εἰς διαμερήσεια εἰς δύο ἴσας, ἔπε εἰς πλείους.

THEOREMA XVI.

Tonus in duas, pluresve æquales partes dividi nequit.

Εἰδείχθη γὰρ ὡς ἐπιμέρομαι. Ἐπιμέρομαι δὲ διὰ τῆς ἀνάλυσεως, ἔπε εἰς ἀνάλογον ἐμπήκασιν. σὺν ἄρχα διαμερήσεια ὁ τόνος εἰς ἴσα.

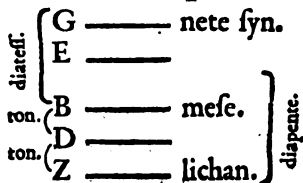
Monstratus enim est esse superparticularis. At superparticulare intervallum neque unum, neque plures capit medios proportionaliter intervenientes. Quare nec tonus in æqua dividetur.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Π Ι Ι.

Αἱ ὠρεῖαι καὶ αἱ λιχανοὶ λεγόμεναι διὰ συμφωνίας ἔτως.

THEOREMA XVII.

Paranetæ & lichani fumentur per consonantiam hoc modo.

Ἐστὼ γὰρ μέση ὁ \bar{B} . Ἐπιπλάσθω

Esto enim mese B. Intendatur diapente

diatessaron ad G. atque à G remittatur diapente ad D. Est igitur tonus B, D. Rursus à D intendatur diatessaron ad E. & ab E intendatur diapente ad Z. Quare tonus est Z, D. Vnde Z, B est ditonum. Ergo Z est lichanos. Simili quoque ratione fumentur paranetæ.

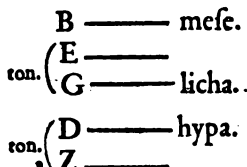
διὰ πωάρων ὅτι τὸ Γ. καὶ ἀπὸ τῆς Γ ἀνείδω διὰ πέντε ὅτι τὸ Δ. τόνος ἄρα τὸ Β, Δ. πάλιν ὅ ἀπὸ τῆς Δ διὰ πωάρων ὅτι ἰεῖδω ὅτι τὸ Ε, καὶ ἀπὸ τῆς Ε ἀνείδω ὅτι τὸ Ζ διὰ πέντε. τέλει ἄρα τὸ Ζ, Δ. δίτονον ἄρα τὸ Ζ, Β. λιχανὸς ἄρα τὸ Ζ. ὁμοίως αὖ καὶ ἀπὸ ἑκῆς ληφθήσονται.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Π Ι Ι Ι.

Αἱ περυπάται καὶ αἱ τρέται εἰς διαιρέσεις τὸ πυκνὸν εἰς ἴσας.

T H E O R E M A X V I I I.

Parypata & trita non dividunt spissum in partes æquales.

Esto enim, mese quidem B: lichanos verò G. & hypate D. Remittatur diapente à B ad Z. Quare tonus est Z, D. Porro à Z intendatur diatessaron ad E. Itaque tonus est tum Z, D intervallum, tum G, E. Commune intervallum D, G addatur. Quare Z, G æquale est ipsi D, E. At Z, E est diatessaron. Nullus ergo medius proportionaliter incidit inter Z, E. Est enim intervallum hoc superparticulare. estque D, Z æqualis ipsi G, E. Non ergo cadet medius inter D, G intervallum, quod est ab hypate ad lichanon. Hinc neque parypate in æqua dividet spissum. Simili ratione neque trite.

Ἔστω γὰρ μέση μὲν ὁ Β. λιχανὸς ὁ Γ. ὑπάτη δὲ ὁ Δ. ἀνείδω ἀπὸ τῆς Β διὰ πέντε ὅτι τὸ Ζ. τόνος ἄρα τὸ Ζ, Δ. καὶ ἀπὸ τῆς Ζ διὰ πωάρων ὅτι ἰεῖδω ὅτι τὸ Ε. τόνος ἔστιν ἄρα τὸ Ζ, Ε διάστημα, καὶ τὸ Γ, Ε. κοινὸν προσκείδω τὸ Δ, Γ. τὸ ἄρα Ζ, Γ ἴσον ἐστὶ τῷ Δ, Ε. διὰ πωάρων ὅτι τὸ Ζ, Ε. σὺν ἄρα μέσος ἀνάλογον ἐμπέτη περὶ τῶν Ζ, Ε. ὅτι μέρων γὰρ τὸ διάστημα. καὶ ἐστὶ ἴσος ὁ Δ, Ζ τῷ Γ, Ε. σὺν ἄρα ὁ Δ, Γ μέσος ἐμπεσέτω, ὅ ἐστιν ἀπὸ ὑπάτης ὅτι λιχανόν. σὺν ἄρα ἡ περυπάτη διαιρεῖ τὸ πυκνὸν εἰς ἴσας. ὁμοίως εἰδὲ ἡ τρέτη.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α

	Β	
	·	
Νήτη υπερεσολαίων.	Ε	
	Μ	Παρυνήτη υπερεσολαίων.
Νήτη διζευγμένων.	Ν	Τρίτη υπερεσολαίων.
	Η	
Νήτη σπημεμένων.	Ζ	
	Ξ	Τρίτη διζευγμένων.
Παρυμίσση.	Κ	
		* Τρίτη σπημεμένων.
Μίσση.	Δ	
	Ρ	Μίσσην ἀλγίταις.
	Ο	Παρυπάνη μίσσην.
Υπάνη μίσσην.	Θ	
	Γ	Υπάνων ἀλγίταις.
	Π	Παρυπάνη υπαλίων.
Υπάνη βαρεῖα.	Λ	
Προσλαμνασόμενον.	Α	

μίσσην.

μέσων. ἀπὸ λαβὸν τῷ \overline{KB} ἴσον τὸ \overline{AK} ,
καὶ γινώσκουσι ὅτι \overline{AB} ὑπατὴ βαρεῖα.
ἴσονται ἅρα εἰλημυδροὶ ἐν τῷ κανόνι
πάντες οἱ φθόγγοι τῆς ἀμεταβόλου συ-
στήματος.

scidi ipsi \overline{KB} æqualem, \overline{LK} . fiet-
que \overline{LB} hypate gravissima. Quare
soni omnes systematis immutabilis
sumti erunt in Canone.

Θ Ε Ω Ρ Η Μ Α Δ Δ.

Λοιπὸν δεῖ ὅτι φερομυδρὸς λαβεῖν.

THEOREMA XX.

Restat tandem ut mobiles designentur.

Ἐπεὶ μὲν τὸ \overline{EB} εἰς ὀκτώ, καὶ ἐν αὐτῶν
ἴσον ἔθηκα τὸ \overline{EM} . ὥστε τὸ \overline{MB} τῆς \overline{EB}
γινώσκουσι ἐπὶ γδοον. καὶ πάλιν διελὼν
τὸ \overline{MB} εἰς ὀκτώ, ἐν αὐτῶν ἴσον ἔθηκα τὸ
 \overline{NM} . τὸν ἅρα βαρύτερον ἔσται ὁ
 \overline{NB} τῆς \overline{BM} . ὅτι \overline{MB} τῆς \overline{BE} . ὥστε ἔσται
μυδροὶ ὁ \overline{NB} τρίτη ὑπερβολαίων. ὁ δὲ
 \overline{MB} ὡς ἀνήκει ὑπερβολαίων διάπο-
νον. ἔλαβον δὲ \overline{NB} τρίτον μέρος,
καὶ ἐν αὐτῶν ἴσον ἔθηκα τὸ \overline{NE} . ὥστε τὸ
 \overline{EB} τῆς \overline{NB} εἶναι ὅτι τρίτον, καὶ διὰ πεσ-
ζάρων συμφωνεῖν ὅτι πλὴν βαρυτέρας,
καὶ γινώσκουσι τὸ \overline{EB} τρίτον διεzeugμε-
νων. πάλιν δὲ \overline{EB} λαβὼν ἡμισυ μέρος
ἔθηκα ἴσον αὐτῷ τὸ \overline{EO} . ὥστε διὰ πέντε
συμφωνεῖν τὸ \overline{OB} πρὸς τὸ \overline{EB} . ὁ ἅρα
 \overline{OB} ἔσται παρυπάτη μέσων. καὶ τῷ
 \overline{EO} ἴσον ἔθηκα τὸ \overline{OP} . ὥστε γινώσκουσι τὸ
 \overline{PB} παρυπάτην ὑπατῶν. ἔλαβον δὲ
τῆς \overline{GB} τέταρτον μέρος τὸ \overline{GP} . ὥστε γι-
νώσκουσι τὸν \overline{PB} , μέσων διάπονον.

Divisi \overline{EB} in octo partes, qua-
rum uni æqualem posui \overline{EM} :
ut \overline{MB} fiat ipsius \overline{EB} super-
octavus. Ac rursus diviso \overline{MB} in
partes octo, illarum uni æqualem
posui, \overline{NM} . Tono itaque gravior
erit \overline{NB} quàm \overline{BM} : \overline{MB} verò
quàm \overline{BE} . ita ut \overline{NB} quidem sit
trite hyperbolæon : \overline{MB} verò pa-
ranete hyperbolæon diatonos. Por-
ro in tres partes divisi \overline{NB} , illa-
rumque uni æqualem posui \overline{NX} .
ita ut \overline{XB} sit supertertius ipsius
 \overline{NB} , ac diatessaron consonet ver-
sus gravitatem : fiatque \overline{XB} , trite
diezeugmenon. Rursus ipsius \overline{XB}
sumta parte dimidia, æqualem ipsi
posui \overline{XO} . ut hac ratione \overline{OB} con-
sonet diapente ad \overline{XB} . Quare \overline{OB}
erit parypate meson. Deinde ipsi
 \overline{OB} æqualem posui, \overline{OP} , ut \overline{PB}
fiat parypate hypaton. Sumsti quo-
que ipsius \overline{GB} partem quartam,
 \overline{GR} . ut \overline{RB} fiat meson diatonos.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΚΛΕΙΔΟΥΤ
κατανομῆς κανόνου.

EXPLICIT EUCLIDIS
Divisio Canonis.

N O T Æ

I N

EVCLIDIS INTROD.

H A R M O N.

EΥΚΛΕΙΔΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗ Ἀρμονικῆ.] Vertit Pena : Euclidis Rudimenta Musices. Minus perspicue : quippe de una tantum parte Musices , quæ Harmonice vocatur , breviter agere instituit. Rectius ita Bacchii tractatum vocaremus , qui inscribitur , Εἰσαγωγή τέχνης μουσικῆς . quo præcipuas illius partes attingit. Ex recentioribus nullum vidi , qui hoc errore non laboraverit . In reliquis auctoribus illum semel atque iterum correximus : hîc , ut clara omnia Musicæ studiosis fiant , Porphyrii verba ex commentario in 1 caput libri 1 Harmon. Ptolemæi adscribemus. Τὴν μουσικὴν σύμψαζαν διαρεῖν. εἰῶθασιν εἰς πέντε ἀρμονικὰ καὶ ὀκτώ μὲν παρὰ τὴν αἰσθητικὴν καὶ τὴν μετὰ τὴν αἰσθητικὴν καὶ τὴν ὀργανικὴν καὶ τὴν ῥυθμικὴν καὶ τὴν μετρικὴν καὶ τὴν ποικιλικὴν καὶ τὴν ἀποκλειτικὴν. Μουσικὴ γὰρ λέγεται πάντες οἱ μὲν πρὸς ταῦτα πενήντα. *Musicam omnem dividere consueverunt in Harmonicam quæ vocatur tractationem , & in Rhythmicam ac Metricam ; præterea in Organicam , & in eam , quæ proprie & per excellentiam Poëtica vo-*

catur , atque in hujus Hypocriticam , Musici enim dicuntur omnes , qui circa hæc versantur artifices . Vide Aristidem pag. 8. & Notas pag. 207.

V. 7. Ἀρμονικὴ ἐστὶν ὁρισμένη θεωρητικὴ καὶ θεωρητικὴ] Totidem verbis hanc definitionem transcripsit Bryennius in Harmonicorum lib. 1 cap. 6. Porphyrius vocabulum θεωρητικὴ οὐκ ἐπιτίθει . rectius , mea quidem sententia . Bryennii ætate jam ita interpolata hæc definitio legebatur : nisi ipse tam scitæ reformationis auctor sit habendus ; ex quo huc sit translata. Ptolemæo Harmonice finitur , διῶκεται καὶ ἀκροατικὴ καὶ ἐν τοῖς ψόφοις καὶ τῷ ὀξύ καὶ τῷ βαρὺ διαφορῶν . *Facultas percipiendi in sonitibus differentias , quæ sunt circa acutum & grave.*

V. 10. ἡρμοσµένον] Antiquæ Musices vocabula in Euclide recentiorum musurgorum nominibus interpretabor , ut eo facilius ab omnibus intelligi possint. Veniam itaque peto , quod Barbaris vocabulis sit utendum . τὸ ἡρμοσµένον nihil aliud est , quàm Scala dura (quam etiam naturalem vocant) & mollis . Si quis enim ex me quæreret , quid illud sit ,

F

quod

quod quidam superiorum seculorum docti viri inter Latinos vocarunt Systema perfectum (quibus vocabulis omnis antiquitas est usa) Guidonianum ; quidam autem barbare , Scalam perfectam ; quæ locutio hodieque inter musurgos obtinet ; dicerem nihil aliud esse, quàm aliquid ex sonis (seu clavibus) & spatiis, certum ordinem habentibus compositum. adeoque Harmonicen esse scientiam, quæ modulatz seriei, hoc est, scalæ duræ atque mollis, naturam contempletur. Cæterùm τὸ ἡρμωσµέον Cicero verteret *contentum*, sicut ἀρμονίαν interpretatur *contentionem* vel *intentionem*. Ita enim scribit Tuscul. Quæst. lib. I. Proxime autem Aristoxenus musicus, idemque philosophus, (animum dixit) *intentionem ipsius corporis quandam: velut in cantu & fidibus, quæ ἀρμονία dicitur, sic ex corporis totius natura, & figura varios motus cieri, tanquam in cantu sonos.* Et in lib. de Vnivers. Animus autem oculorum effugit obtutum. est autem unus ex omnibus, rationis contentionisque (ἀρμονία Græcè) sempiternarum rerum, & sub intelligentiam cadentium compos & particeps. Hæc interpretatio non quidem mala est, si rem spectemus ; attamen nimis nudo atque ambiguo verbo expressa. quippe Ἀριστοξένος recte ab omnibus vertitur *intentionio*. Cum de hac voce interpretanda cogitarem, subiit tandem, non posse me significantius vim illius hîc exprimere, quàm si seriei vocabulum adhiberem. Optimas Glossas hac in

re sum secutus, quæ ἀρμονίαν τὴν τῆς κινήσεως, interpretantur, *Seriem*. Recte quoque Hesychius, & ex eo Suidas : ἀρμονία, ἡ ὁπταῖς ἀκροαθῆα. Nec tamen solum hoc vocabulum sufficit. adjectum aliquod est quærendum. Si ordinatam seriem, aut sequelam, & consecutionem dicamus, minus musice loquemur ; si concinnam seriem, hoc quoque ob aliud illius vocabuli usum, quo proprie Græcorum ἁρμονίας exprimit, erit ambiguum. Placuit itaque seriem vocare modulatam. id est, quæ in modulando observatur. Pena male vertit, *concentus*. hoc quippe vocabulum Græco συμφωνία respondet. Male etiam Georgius Valla, *Modulatus*. Porro ἡρμωσµέον potius cum Aristoxeno definire voluit Euclides, quàm ἀρμονίαν, quod hoc pluribus significationibus, ab hac modulata nervorum serie derivatis, usurpetur. Antiquissimis enim Musicis ἀρμονία idem est quod ὀκτὰ παύων. musurgi nostri vocant *octavam*, subaudiendo vocem : ferendi magis, si per *octavam* dicerent, aut per *octo*. Cum autem plures dia pason species in bis dia pason antiqui spectarent, illas quoque adpellarunt harmonias. Vnde Doria, Phrygia harmonia apud optimos scriptores legimus. Deinde eadem toni & tropi, seu modi, sunt adpellati.

V. I. I. τὸ ἐν φθόγῳ καὶ ἀξισµάτων, πρὶν τὰς ἐν ἐχόντων, συγκαίµενοι.] Concinniore hanc lectionem iudicavi, quam habet Bryennius lib. II

Harmo-

Harmonic. cap. 6. num ex ingenio, an veterum librorum auctoritate, dubito. Editus, & bini scripti, nimirum Coventriensis & Vulcanii, legunt, *ποιὰν τάξιν ἔσονται συγκαταβαίνοντες*. quod non placet. Illam Bryennii lectionem jam observasse videtur Val- la, qui vertit, *Modulatus autem ex p̄tibongis & intervallis, certum ordinem habentibus, constat*. Certe in cæteris non usus est meliore codice, quàm sunt nostri scripti. Hic autem illud notabimus, alterum horum vocabu- lorum, *φθόγων*, aut *διαστημάτων*, absque finitionis detrimento abesse posse. Si enim soni certo ordine sint collocati, etiam certo ordine dispo- sita habemus intervalla. & contra, si intervalla certo ordine disposita, habemus quoque certos sonos; quod intervalla ex sonis enarmoniiis con- stent. Itaque vocabulum *διαστημάτων* explicationis tantum gratia ad- junctum censebimus. Porro si hæc verba, *ποιὰν τάξιν ἔσονται*, construa- mus cum *διαστημάτων*, ita erunt ex- plicanda: In Diatono syntono, quod vulgo nunc cani dicitur, non quoli- bet ordine, sed certo ac rato, inter- valla sunt collocata. videlicet ab η ad C hemitonium intercedit in ratione superquintadecima; à C ad D, tonus in superoctava; à D ad E, tonus in supernona. Atque hic primum tetra- chordum finit, & ab eodem secun- dum incipit, eodem intervallorum ordine quo prius; nempe ab E ad F hemitonium; ab F ad G, tonus super- octavus; à G ad a, tonus supernonus.

V. 13. *Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἐπὶ τῇ α.* MS. Coventriensis, *εἰς* pro *ἐπὶ*. Il- larum autem partium ordinem alii aliter constituunt. Plutarchus, quem ad Gaudentium citavimus, Orato- rum more confuso ordine eas recen- set; illa ratione excusandus. Aly- pius non male intervallis statim sub- jungit systemata; uti & Aristoxe- nus. At Euclides hoc non putavit necesse, quod intervallorum cogni- tio ad percipiendam de Generibus doctrinam sufficiat.

V. 17. *φθόγῳ ὁ μὲν δὲ* Sonus to- tius Harmonicæ principium est ac primum elementum. ideoq; ejus de- finitio accurate pervestiganda. Bry- ennus integrum de sonis caput habet lib. I. Ptolemæus, & in eum Por- phyrius, fusc illius naturam expli- cant, ut aliquando videbitur. Sonus autem hic ab Euclide definitur spe- cialiter, quatenus octodecim tantum in singulis generibus spectantur. A- lioqui si sonos generaliter conside- rare velimus, quatenus illorum infi- nita est multitudo, ut recte quoque Euclides pag. 3. v. 1. vocabulum *ἑμ- μελής*, significans, *qui in cantu poni potest*, (quod alias dicitur, *οἷος ἐστὶ μέλῳ τῆς αὐτῆς ἡμερομελίας*,) est omit- tendum. Exemplo hoc declarabimus. Inter lichanon meson & mesen, seu, G & a, qui soni tonum comprehen- dunt, recepto apud Veteres modu- landi usu, nullum intervallum cani- tur; tensione autem constitui pos- sunt infinita; sed quæ omnia in tri- bus modulandi generibus sint *ἐν με-*

λῆ, *extra cantum cadentia*, & *inconcinna*. quamvis recentiores hemitonium suum inter illos sonos canant, elevando sonum *G* hoc signo, X . Planum itaque est, male à Bacchio pag. 1. v. ult. addi particulam καθόλου. Hic autem difficultas quædam oritur ex eo, quod auctorum alii vocabulum ἡμιελῆς cum φωνῇ, alii cum πῶσις conjungant. Quibusdam enim φθόγῳ definitur, φωνῆς ἡμιελῆς πῶσις ἔστι μίαν τῶσιν. uti Bacchio pag. 2. & in quibusdam Fragmentis. Sic Nicomacho φθόγῳ est, φωνῆς ἡμιελῆς ἀπλῶς τῶσις. Thrasyllō apud Theonem Smyrn. de Musica, φωνῆς ἐναρμονίᾳ τῶσις. Aristidi nostro, φωνῆς ἡμιελῆς μέρῳ ἐλάττω. quod Martianus vertit p. 182. v. 22. *Phthongus dicitur vocis modulata particula, una intentione producta*. Boëthio quoque lib. 1. cap. 19. *Sonus est modulata vocis casus una intentione productus*. Idem tamen sicut Euclides & Bryennius vocem ἡμιελῆς cum πῶσις conjunxerat lib. 1. cap. 8. *Sonus est vocis casus emmeles, id est, aptus melo, in unam intensiōnem*. In Aristoxeno, pag. 15. v. 17. & Gaudenzio, pag. 3. v. 19. male omissa est, quoniam sonum specialiter definiunt, quatenus unus est ex illis octodecim in singulis generibus. In hac auctorum, vel potius librorum discrepantia, sane subtili: majori parti nos adgregabimus, qui vocabulum ἡμιελῆς potius cum φωνῇ quàm πῶσις construendum statuunt. Porro non sufficit φθόγον esse vocem ἡμιελῆ. debet

quoque cadere in unam tensiōnem, seu, ut Vitruvius vertit, finitionem. uno & æquali tenore extendenda est, ut sit ἀδιάπαυτον. Vnde Psellus in Syntagmate Musices; φθόγῳ ἐστὶ φωνῆς ἀδιάπαυτον ἐναρμονίῳ τῶσις. quod melius dixisset, φωνῆς ἐναρμονίᾳ ἀδιάπαυτον τῶσις, ut supra Thrasyllus.

V. 19. *Διέστημα δὲ, τὸ περὶ ἐκχόμενον*] Quid intervallum sit, seu spatium; quod posterius vocabulum in recentiori musica, hodieque usurpatur: omnes norunt. Vt inter E la mi, & F fa ut spatium est, quod hemitonium vocatur; inter G sol re ut & a la mi re, spatium magnitudine toni. Quid itaque sit spatium hujusmodi in voce spectatum, hic definit Euclides. Cæterum hanc definitionem generalem esse, quatenus infinita spatia considerari possunt, non solum in acumen progrediendo, & in gravitatem, sed etiam medio vocis loco consistendo, est manifestum. Si enim in monochordo spatium inter E la mi & F fa ut, quod hemitonium vocatur, consideremus, hoc speciale dicemus, quoniam à duobus sonis continetur, ex octodecim, qui in singulis generibus spectantur. at si alia chorda vel minimum intendatur aut remittatur, ut acutior aut gravior fiat, quàm est prior E la mi, ex generali hac definitione recte dicetur, illam differentiam esse diastema seu spatium. Sic recentiorum comma, quod spectant in ratione superoctogesima, est spatium, quamvis ἀμελῶδηλον, voce huma-

humana cani nequeat. Similiter generalis sequitur Generis definitio, quæ infinitis quatuor sonorum divisionibus adcommo- dari possit: item Systematis & Toni. Hinc adeo aliquis concluderet, satius itaque in Soni definitione vocem ἐμμελὴς ab Aristoxeno & Gaudentio esse omis- sam. Verumenimvero sonum omnes definiunt, qui in cantu poni possit. etndemque Euclides in sequentibus definitionibus vel expresse vel implicite usurpavit: ut innueret omnes il- las definitiones de cantu possibili esse intelligendas.

V. 24. σύστημα] Codex Bar. pro ἀξσημάτων minus bene hic legit ἀξσημαί. Systema autem, latissime sumtum, dicitur, quod saltem duobus constat spatiis. Hanc syste- matis significationem, à Pythagori- cis traditam, Aristoxenus, ejusque sectatores, retinuerunt. Nicoma- chus pag. 25. v. 7. σύστημα ἐστὶ δυοῖν ἢ πλεονόν ἀξσημάτων συνόδ. Itaque tres soni; E la mi, F fa ut, G sol re ut, continentes duo spatia, recte systema dicuntur, genuina vocis si- gnificatione retenta. Hoc autem est minimum. Deinde quatuor chor- darum est systema, quod tetrachor- dum vocatur; quinque, quod pen- tachordum; octo, quod octachor- dum, primumque perfectum. Atque hoc modo in infinitum majora sem- per systemata considerari possunt. Guidonianis maximum systema, quod Scalam magnam & perfectam vocant, est icosachordum, seu vi-

ginti sonorum; id est, bis dia pason & dia pente. Pena σύστημα vertit con- stitutio. quod vocabulum illa signi- ficatione non vidi ab ullo Latino & Classico scriptore usurpatum. Eo ta- men ita utuntur Boëthius libro IV cap. 14. & Cassiodorus, cujus verba in seq. adnotatione proferemus. Ita autem Boëthius: *Constitutio verò est plenum veluti modulationis corpus, ex consonantiarum conjunctione consistens: quale est vel dia pason, vel dia pason & dia pente, vel bis dia pason.* Hic no- randum, Boëthium cum Ptolemæo systema accipere de consonantium sonorum conjunctione. quam Pto- lemæi opinionem etiam Bryennius notat his verbis, lib. I cap. 6. σύ- μα μὲν ἀπ' αὐτῶν καὶ πολεμαῖον καλεῖται, τὸ συγκείμενον μέγας ἐν συμφωνίῳ. καὶ ὡς περὶ συμφωνία τὸ συγκείμενον ἐξ ἐμ- μελειῶν. καὶ ἐστὶν ὡς περὶ συμφωνία συμ- φωνίῳ τὸ σύστημα. *Systema simpliciter secundum Ptolemaum vocatur, magni- tudo ex consonantiis constans. quemad- modum consonantia, id quod constat ex sonis concinnis. & quasi consonantia con- sonantiarum est systema.* Nullum præ- terea illo vocabulo ita usum novi. Certè in vulgarem usum non abiit, quod & nostro seculo Græcum Græ- ce-ignarissimis semper sit in ore. Ita- que tam Latini sermonis respectu quàm vulgaris usus Græcum hoc, ut multa alia, retinui. Porro hujus de- finitionis verba imposuerunt doct. Viro, Ism. Bullialdo, qui in suis ad Theo. Smyrnezum Notis pag. 250 illa vertit: *Systema est, quod uno vel*

pluribus intervallis constat. Particula ἢ hic non est ἀφ' ὅθεν, sed συγκαταρκή. Aristides pag. 15. systematis definitionem habet plane vitiosam: σύστημα δ' ἐστὶν, τὸ ὑπὸ πλεόνων ἢ δυοῖν ἀξισμάτων πλεχόμενον. Etenim pro δυοῖν absque dubio rescribendum ἐνός. Vtate aliàs dixisset, τὸ ὑπὸ δυοῖν ἢ πλεόνων ἀξισμάτων πλεχόμενον. quæ locutio verum sensum exhibet. Musices ignarus librarius, & illius locutionis, pro ἐνός scribendum censuit δυοῖν. In Latina itaque Aristidis interpretatione scribe: *quod à plus uno intervallis* (seu ut vulgus loquitur; à pluribus quam uno intervallis) continetur. aut, *quod à duobus aut pluribus intervallis continetur.* Postrema quidem veram sententiam exponit; at hujusmodi verbis conceptam fuisse ab Aristide, putare nequeo.

Pag. 2. v. 1. ΤόνⓄ] Toni vocabulum quatuor modis accipitur, de quibus infra pag. 19. v. 5. Hic idem est quod modus; cum dicimus, tonus sive modus Dorius, Lydius, Mixolydius. Veteribus quoque harmonia adpellatur, & species diapason. Cassiodorus in sua dissertatione de Musica tonum sic definit: *Tonus est totius constitutionis* (Græcum συστήματος sic minus Latine vertit) *harmonica differentia & quantitas, quæ in vocis accentu sive tenore consistit.* Quæ definitio obscura quidem est, sed veram explicationem ex antiqua musica recipit. Tonus, seu modus, est totius systematis harmonici, hoc est, bis diapason, aut simpliciter, dia-

pason differentia. Vt Phrygius tonus à Dorio nulla alia re differt, quàm quod totum Phrygii systema acutius sit toto Dorii systemate, tono, qui est in ratione superoctava. Deinde quod tonum esse dicit totius harmonici systematis quantitatem, hoc idem est, quod Euclides dixit, tonum esse locum quandam vocis. Ultima verba hoc volunt, toni illam differentiam in vocis acumine & gravitate spectari. Cum hac Cassiodori definitione congruit Boëthiana, lib. IV cap. 14. *Sunt autem tropi constitutiones in totis vocum ordinibus, vel gravitate, vel acumine differentes.* Miratus autem sum quam maxime, cum nuper in Petri Maillarti tractatum Gallicum de Tonis inciderem, adeo obscuram hujus vocis significationem viris doctissimis fuisse, ut maximis se erroribus implicarent. Pagina 199, absurdissime contendit vocabulo tonus pro modus; nunquam usos esse veteres; cum infinita, ut ita dicam, loca in illis occurrant. Ad hanc opinionem propugnandam in ipsa fronte constituitur doctissimus quidem Helvetius, sed in antiqua Musica infans, Glareanus; qui lib. I cap. 11 sic digladiatur: *Videri potest tonorum appellatio tempore Boëthii nata.* Eodem capite: *Tonos item nominant tam constanti pertinacique appellatione, ut nisi etiam nos ita loquamur, videamur quibusdam musicis ignorare principia.* Sic quoque Vir eximius, Pontus Tyrdæus, cum aliqua vehementia falsam illam opinionem-

nionem propugnavit. Verba ejus ex pag. 98. Solitarii (ut vocat) adscribam : *Quant à ce mot Mode, il est en mesme usage entre les Latins, soit pour maniere, façon, ou autre telle signification, qu'il est des long temps receu en nostre langue, combien que les Musiciens vulgaires d'aujourd'huy (je le dy sans pique) sous assez frivole raison, appellent ceste diversité de chanter, Ton, ou premier, ou second, jusques à huit.* Quod, inquit, ad vocem Modus attinet, non alia significatione illa à Latinis usurpatur, quam quæ jamdudum à nobis Gallis est recepta : sive nostrum maniere, façon, exprimat, sive hujusmodi aliud, quamvis hodiernum Musicorum vulgus (quod sine infectione dico) satis frivola ratione hanc canendi diversitatem appellet Tonum, aut primum, aut secundum, usque ad octavum. In margine adponit : *Modus, Græci τῶν seu τόπος*. Primum vocabulum plane ex Græcæ linguæ ignorantia adpositum, quippe quod longe aliud significet quàm τῶν. Ibidem adducitur Greg. Faber, qui *Hodie*, inquit, *tonos nominant, nescio qua de causa.* Ego breviter dicam. Toni vocabulum pro modo in usum venit antiquis, quod, cum tres tantum initio harmonias, seu modos, haberent, nimirum, Dorium, Phrygium, Lydium, bini proximi inter se distarent tono, id est, superoctavo intervallo. Itaque Lydium tono acutior erat Phrygio; Phrygius, Dorio: quod ab omni musurgorum posteritate

usque ad Glareanum fuit observatum, ut etiam ex nostris Modorum tabulis secundum tria genera est perspicuum. Cæterum illam causam, cur toni veteribus adpellati sint, qui deinde etiam modi, ex Ptolemæi Harmonicorum lib. I. cap. 10. ne quis hic hæsitare possit, adscribam. ἀπλῶς γὰρ οὗ τῆς οὗ δὲ χαρισίαιτες καλεσµένους δὲ δώριον. καὶ φρύγιον. καὶ λυδίον, καθὼς τὰς ἀφ' ὧν ἡρξαµένοι ἐθνῶν ὀνομασίας ἢ ὅπως πρὸς ἐτέρους αἰτιολογεῖν βέλαι, τὸν αὖ Διὰφύροντας αἰδήλιον, ἐποθέμενοι καὶ διὰ τὸ τοῖς τόνους αὐτὸς ὀνομάσαντες. ὁπότε τῶν ποιῶσι πρῶτον μετέβολλιν σύμφωνον ὁπότε βάρυνται τῶν τριῶν. Cum enim simpliciter tres illos antiquissimos; qui vocantur Dorius, Phrygius & Lydus, à gentium nominibus, qua illi sunt usa, aut quamcunque aliam causam quis proferre voluerit; tono inter se deinceps distantes, supposuerint, & propterea fortasse tonos eos nominarint; ab his faciunt primam mutationem consonam, nempe à trium illorum gravissimo. Iam ad Euclidæ definitionis verba explicanda pergam. Tonus primum finitur, locum aliquis vocis. De vocis loco egregie differit Aristoxenus, Harmon. lib. I. pag. 26. & 27. Dabo illius doctrinæ exemplum. Vocis E la mi locus est ab ipsius initio (quod in chorda facilius conspicitur) usque ad F fa ut. Hujus rursus locus pertingit ad G sol re ut. Hac ratione locum soni E la mi minorem esse dicimus loco soni F fa ut: quippe ille hemitonii est; hic, toni. Ita trium gene-

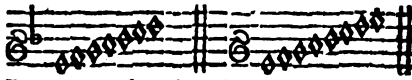
generum soni, in primis mobiles, locorum magnitudine & transitu, varie inter se discrepare considerantur. Omnia igitur intervalla, singula suis locis sunt circumscripta; minore dia tessaron, majore dia pente. Sic toni seu modi locus est magnitudine ipsius dia pason. Si enim cantus unum dia pason superaverit, adeo ut ipsius infimus sonus nullius toni proslambanomeno respondeat, tonus illius cantus cognoscetur, sumto infimi soni dia pason in gravitatem; ut Aristides docet pag. 24. v. 25. Vocabulum φωνῆς in definiendo addidit tanquam differentiam, qua ab aliis locis, tam qui in naturalibus considerantur, quam qui in Musicis, separetur. Nam inter E la mi, & F fa ut, est quoque vocis locus, at non capax systematis. nempe in Musica vulgari diatonica, qua hi duo soni hemitonio inter se distant, cum alias in Enarmonio hic locus duo intervalla, quæ systema constituunt, capiat. Bene itaque adjecta est alia differentia, qua tonus non tantum vocis dicitur locus, sed & hujusmodi, qui systema capere possit. Non dixit *systematis perfecti*, id est, dia pason capax; quod alio modo perfectum systema ab ipso consideretur pagina 17, quam ab Aristide, qui & dia pason perfectum systema vocat. Denique additur, locum illum esse ἀπλατῆ, carere latitudine. Hæc vox, si qua alia in Musicis, obscura est & explicatione indiget. Sciendum itaque, sonum seu vocem in Harmoni-

cis, propter extensionem suam æquabilem respondere lineæ rectæ, quæ ex æquo inter sua puncta extrema jacet; ita ut initium alicujus soni quam longissime producti altitudine respondeat suo fini, nec eundo in ullum latus, id est, vel in acumen, vel in gravitatem, deflectat. Hoc quidam ex antiquis aliter se habere putabant. Nusquam enim vocem stare, atque una tensione produci, sed in perpetuo esse motu, ut non tantum ascendendo & descendendo, gravis & acuti varietatem habeat; sed etiam unum sonum proferendo latitudinem aliquam adquirat. Contra illos non tantum Aristoxenus disputavit, ut videre est ex lib. I pag. 3. & pag. 12. v. 4. sed etiam Pythagorici. Definitionibus itaque suis contra hunc errorem lectorum animos præmunierunt. ut Nicomachus, qui pag. 7. v. 29. optime *sonum* definit, *vocis quæ in cantu poni possit, tensionem latitudinis carentem*. Et pag. 24. v. 24. eundem dicit, *Streptum non latum, in loco distantiam non habens*. Cæterum hanc vocem ἀπλατῆς in hac toni definitione addere debuit Euclides, quod soni vocabulum, quo illa jam comprehensa est, hic non sit adhibitum. Etenim in soni definitione Euclidis verba, ὅτι μίαν τῶν, eundem sensum habent, quem in Nicomachi verba, τῶν ἀπλατῆ. Porro hanc toni definitionem Euclidean non recte cepit doctiss. Bullialdus, cum in Notis suis ad Theonem Smyrnum pag. 263. illam explican-

candam putat de tono, qui est intervallum superoctavum. quem optime Veteres finire, μέγας φωνῆς, ὡς δὲ ἰ, ἔ δὲ δ' ὑπερέχει.

V. 3. μετέβολη] Mutationis vocabulum in vulgari Musica est notissimum; nec omnino diverso sensu. Exemplis clare id proponam. Ab E incipiendo cantaverim tetrachordum, mi. fa. sol. la. in vocibus E la mi. F fa ut. G sol re ut. a la mi re; quod primo loco habet hemitonium, à vocibus mi. fa comprehensum, secundo & tertio tonum. Ab hoc autem per tetrachordum συνημμένων, vocum eodem ordine conjunctarum, hoc est, quæ primo loco habeant hemitonium, secundo & tertio tonum; si adscendere velim, illam vocem la non in re, sed in mi muto; cantando, mi. fa. sol. la. in literis a la mi. b fa. c sol ut. d la re. Hanc syllabarum mutationem recentiores vocant Scalam b mollis. Rursus si à voce la in a la mi re per diatessaron adscendere velim, quod specie ab inferiori E F G a sit diversum, hoc est, non primo loco hemitonium habeat, sed secundo, mutatio fit syllabæ la in re; cantando, re. mi. fa. sol. in literis a la re. ἡ mi. c fa ut. d sol re. Hanc mutationem hodierni musurgi vocant Scalam duram: Veteres, μετέβολῃ ἐκ συνημμένων συστήματι εἰς διεζωγμένων. mutationem ex conjuncto systemate in disjunctum. Quippe tetrachordum, ἡ mi. c fa ut. d sol re. e la mi. quod eodem loco situm habet hemitonium, quo

inferius tetrachordum E la mi. F fa ut. G sol re ut. a la mi re. tono; ab a la mi re & ἡ mi comprehenso, qui Veteribus τόνος διαζωγικῆς vocatur; ab hoc est disjunctum & separatum. Vulgaribus notis hæc exponam.

Duo tetrachorda conjuncta. Duo tetrachorda tono disjuncta.

V. 5. μελοποιεῖ] De melopœia vide infra pag. 22. v. 3. Aristidem pag. 28. v. 31.

V. 8. ἐν φωνῇ ποιότης] in vocis qualitate, id est, in certa quadam voce.

V. 9. ἥς κινήσεις εἰσι δύο.] Vide Aristoxenum pag. 8. v. 17.

V. 17. καὶ τὰς μετέβη] Ita ex Vulcani scripto edidi. Confirmant hanc lectionem Bar. & Coventr. Articulus τὰς male aberat ab editione Peniana; sed plura verba à scripto Vulcani, qui ita habebat, καὶ τὰς μετέβη τῶν διαζώσεων καλῶμεν. τὰς δὲ μετεβάσεις τὰς ὑπὸ τούτων ἐπὶ τῶν διαζώσεων. v. 18. particulâ additâ vellem, ἐναλλάξ δὲ αὐτῶν.

V. 19. πείθειαι.] Mallem, πείθειαι. perperam Bar. πείθειαι.

V. 21. τῶν. πᾶσι δὲ πῶς.] Ita emendandam censui editionem Penzæ, quæ ita legit: τῶν. διαζώσεων δὲ πᾶσι πῶς. quod æque inepte vertit: Intervalla autem quæ faciunt differentias tensionum, constant intensione & remissione. MS. Vulcani aliquanto melius: τῶν διαζώσεων. πᾶσι δὲ πῶς. quomodo etiam legit Valla qui

G

vertit:

vertit : *A tenoribus autem transitus interventiones intervalla : quæ verò tenorum faciunt differentiam intensio est ac remissio.* Vocem *Διγνήματα*, ex præcedente *Διγνάσεις* natam, ejecimus.

V. 24. Voculam *καὶ* censui interjungendam. Omnes, *ὁξύτης, βαρύτης.*

V. 27. *καὶ ὁξύτης μὲν*] Vocula *καὶ* à Vulc. hîc melius abest.

V. 31. *τὸ πένδυ.*] *Tensum esse*, vel potius, *tendi.* quod Vitruviana locutione diceretur, *tensiones esse consecutum.*

V. 32. *καθαπίων*] Hæc est insignis lectio Codicis Vulcani. Reliqui omnes male, *καθ' αὐτῶν.* unde Pena : *Tensiones quidem ab instrumentis ad eas comparatis à tendendo.*

Pag. 3. v. 2. *τῇ δὲ διωάμῃ*] *potentiâ verò*, scil. nostrâ. quos vocis nostræ potentia modulari possumus. Hanc vocem egregie explicat Bryennius lib. I cap. 4. Integrum ejus locum adscribam : *Φθῆγλοι δὲ εἰσι τῇ μὲν φύσιν ἁπείροι, καθόλου καὶ ὁ πᾶσι τῷ φωνῆς σωεχῆς ὦν, ἐξ ἀνάγκης καὶ ὅτι ὅρες ἀπείρους ἔχει, ἐν οἷς ἂν αὐτῇ διωάμῃ πέντως μονὰς καὶ αἰσεις ποιῶνται τῇ ἡ διωάμῃ, τὸ αὐτὸ δ' εἰπεῖν, τῇ ἐν ὁργάνῳ ἐκφωνήσῃ καὶ ταῖς, καθ' ἑκάστην ἡμῶν, καὶ ἀπολεμαίων, πεντεκαίδεκα οἱ ὁργαλῆες λεγόμενοι. Soni sunt natura quidem infiniti, quemadmodum & vocis locus continuus existens, necessario & terminos infinitos habet, in quibus hac possit moras & stationes facere : potentiâ autem, hoc est, eâ quæ in instrumento fit prolatione atque ordine, in quoque genere, se-*

cundum Ptolemaum, quindecim prædicti. Sic Bacchius pag. 7. v. 26. in immutabili systemate potentiâ quinque tetrachorda esse dicit ; naturâ autem infinita.

V. 1. *δεκακάλω.*] Hic est vulgatus numerus ; si ipsorum sonorum potentias spectemus, in genere enarmonio, & binis chromaticis, molli & hemiolio, tantum locum habens. quippe in diatono *xvi* duntaxat sunt diversi soni, quod nete synemmenon sit ejusdem tensionis atque soni, cujus est diezeugmenon diatonos, ut & Nicomachus docet pag. 23. v. 14. notisque id confirmantibus, quæ in nostris modorum tabulis sunt expositæ. Itaque & synemmenon diatonos eadem est quæ trite diezeugmenon. Sic in Chromate tonizo septendecim tantum sunt diversi soni. Maximum itaque numerum posuit Euclides ; & ad sonorum vocâbula potius respexit, quàm ad ipsos sonos. Vnde factum, ut *τὸ δυνάμει* vertendum censuerim, *nominativum.* quod tamen non est necesse. Hic autem difficultas quædam est ex eo, quod octodecim duntaxat sonos statuatur, cum pag. 13. v. 23. vocis locum ad octavum usque consonum, hoc est, bis dia pason & dia pente ; seu, ut cum vulgo loquar, ad nonamdecimam vocem ; augeri posse adferat. & quidem vocis locum, non autem instrumentorum ; quod hæc vel adter dia pason & ulterius progrediantur. Hodiernum musurgorum vulgus, ubi sermo inciderit de Musica,

NOVZ

novæ præ antiqua præstantiam quodque inde metiuntur, quod veteres tantum bis dia pason systema cognoverint, octodecim chordis circumscriptum; illud autem Guido integro dia pente auxerit in acumen, & insuper tono, in gravitatem. In quanta autem antiquitatis ignorantia versentur, & alibi ostensum, & hîc porro sum monstraturus; adposito etiam diagrammate, quod Guidonis systema perfectum cum veterum systemate comparatum continet. Tantum enim abest ut aliquid novi hîc repererit Guido, ut etiam à veterum systemate maximo non parvo intervallo absit. quod restitutis modorum tabulis sole meridiano clarius est, ut nulla id ampliore probatione egeat. Acutissimi enim modi, Hyperlydii, nete hyperbolæon, seu ultimus sonus, à gravissimi, Hypodorii proslambanomeno, distat ter dia pason & toni intervallo; adeo ut integro dia tessaron hoc systema superet Guidonianum. Neque novis chordarum nominibus hîc erat opus, quod, transeundo ex graviore modo in acutiorem, priora vocabula sufficerent. quod certe optima ratione constitutum. Porro tonum infimo loco à Guidone adsumtum esse ex antiquæ musicæ ignorantia, vere adfirmare possumus. quamvis etiam hoc ab antiquis hausisse videatur, ut docuimus in Notis ad Aristidem pag. 240. Hujus enim infimæ notæ sonum, tanquam principium reliquorum omnium veteres adsume-

bant, sed qui clare & canore exaudiri non posset. quare etiam nullo peculiari nomine ipsum signarunt. His confirmandis insignem locum proferam ex Theone Smyrneo, sed non uno mendo infessum; quem propterea minus recte vertit Clar. Bullialdus. Sic autem Theo pag. 97. Ο' δὲ παλαιὸν καὶ ἡμῶν Διόφανον, καὶ συστήματι μέγεθος εἶναι τὸ τελεσιμὸς διὰ παλῶν, καὶ διὰ πέντε, καὶ πένον προσαγορεύον· εἰ δὲ λέγοι τις, φησὶν ἄδραγος, ὡς ἔδειον ὅτι τοσοῦτον ἐκείναι. ἀραιοῦν μὲν γὰρ ὅτι τὸ δις διὰ παλῶν, καὶ διὰ πένον τὸ τε καὶ αὐτὸν πολυτέρας Διόφαντος πεποίηται μέγεθος· οἱ δὲ νεώτεροι τὸ πέντε καὶ δεκαχορδον, τρέπον μέγεθος ὅτι τὸ τρις διὰ παλῶν καὶ πένον διειρηκὸς ἥλιον φησὶν, ὡς ἐκεῖνοι μὲν πρὸς τὴν ἡμετέραν χρῆσιν ὁρώμενοι εἶπαι, ἡγεμόνοι μὴ ταύτων πέντων δύνασθαι μηδὲ ὅτι ἀγωνιστοὺς φθιγγεῖσθαι, μᾶλλον ὅτι ἀκούσιος ἀγνώστως κείνοι. παλαιὸν δὲ πρὸς τὴν φύσιν ὁρῶν, ἐπειδὴ τὴν ψυχρὴν ἀνάγκη συνιστάμενον καὶ ἀρμονίαν, μέγεθος τῶν πέντων προαγορεύειν ἀραιοῦν, καὶ συνιστάμενον μεσότησιν, ὅπως διὰ πάντων ἐλθῶσι τὰ τελεσιμὰ πρὸς ἡσυχίαν, πάντων ἀνελκυστικῇ ἡγήσειαι τὸ ὅτιον. καὶ τὴν ἀρμονίαν αὐτῆς μέγεθος τέττε προσαγορεύει, τρέπον πνὰ καὶ αὐτῆς φύσιν ἐπ' ἀπαιμον διατάμενον προείπαι. Hunc Andraisti locum adducit quoque Proclus libro III in Timæum Platonis, pag. 192. sed verbis non parum immutatis & mendosis. ut statim videbimus. In Theone sequentia emendo, Pro καὶ ἡμῶν Διόφ. lego, καὶ

ῥήματα. & ἔσυστήματα. Deinde pro
 εἶναι τὸ τετρ. scribo, ὅτι τὸ τετρ. Pro
 τετόπον μέγιστον, quam minima muta-
 tione, τετόπα μέγιστον. Pro ἀνάγκη,
 quod duo codices exaratum habent
 ἀνάγκη, scribo, ἀνάγκη λω. Ita au-
 tem illa verto: Plato autem secundum
 genus diatonum systematis magnitudi-
 nem ad quater dia pason & dia pente &
 tonum produxit. Si quis autem dicat,
 inquit Adrastus, non oportere in tantam
 magnitudinem systema extendi. quippe
 Aristoxenus ad bis dia pason & dia tessa-
 ron sui diagrammatis multos modos con-
 tinentis magnitudinem produxit; junio-
 res autem pentecadecachordum maximi
 modi ad ter dia pason & tonum distans.
 respondendum ait, illos ad usum no-
 strum respicientes sic fecisse, quod existi-
 marent nec certantes longius voce posse
 progredi, nec auditores de ea certo ju-
 dicare: Plato vero ad naturam respi-
 ciens; quia animam necesse erat, con-
 stantem secundum harmoniam, ad soli-
 dos usque numeros progredi, binisque
 medietatibus copulari, ut per omnes
 (partes) perfecti ac solidi mundani cor-
 poris progressa, rerum cunctarum percipere
 posset; etiam harmoniam illius (animæ)
 hucusque produxit, qua quodammodo
 secundum ejus naturam in infinitum pos-
 set progredi. Proclus Adrahti verba ita
 citavit: εἰ δὲ τις ὁποιοῖν, πῶς ὁ παλ-
 αίων τὸ διὰ χαρμῶν πενήνην πρὸς το-
 σέπων μέγιστος, † Φησὶν ὁ Ἀδραστος. ἀει-
 ποῖεν μὲν γὰρ σὺν τῷ διὰ παζῶν (scri-
 bo, γὰρ ὅτι τὸ δις διὰ π.). καὶ διὰ πασά-
 ρων τὸ τὸ καὶ αὐτὸν (ita melius quam
 in Theone, καὶ αὐτὸν) πλὴν ἑξήκοντα διὰ

χαρμῶν πενήνην μέγιστον, φησὶν
 ὁ Ἀδραστος, (hæc verba, tanquam re-
 petita ex præcedentibus, sunt delenda.
 neque tamen sic difficultas om-
 nīs in corrupto hoc loco sublata.
 nec transpositionem hîc tentare au-
 deo, ut legamus: πρὸς τοσέπων μέγε-
 θος, φησὶν ὁ Ἀδραστος, ἐκείνους καὶ
 ἰ. σ. ὡς ἰ. ν. πρὸς. ἀέρις.) ἐκείνους καὶ
 ταύτων τὴν συμφωνίαν, ὡς τὰ νῦν πρὸς
 τοσέπων μὲν οἱ δὲ νεώτεροι (adde, τὸ)
 πεντεκαδεκάχορδον πενήνην ὅτι τὸ
 τετρ. διὰ παζῶν, καὶ τὸν τόνον. ῥητέον, ὡς
 ἐκείνοι μὲν πρὸς τὴν ἡμετέραν χρῆσιν ἀ-
 φορώμετες, ἕτως ἐποῖεν, ὑπολαβόντες μὴ
 παλαιὸν τι τῶν διωκότων, μήτε σὺν
 ἀγωνιζομένοις φθέρεσθαι, μήτε σὺν ἀ-
 κούσας διγνώσκας πείνειν παλαιῶν δὲ
 πρὸς τὴν φύσιν ὁρῶν, τὴν ψυχῶν ἐκ
 παλίων τῶν σωέσεων, ἵνα πρὸς τὴν μέ-
 χελ τῶν σφαιρῶν ἀεθμῶν, ὅτε σωμά-
 των ἐσσημῶν πρὸς αὐτοὺς. ἐπεὶ γὰρ τοῖς ἐπὶ αὐ-
 τοῖς ἐξ ἀνάγκης ἡ μέχελ ἔτελεσται διὰ
 παζῶν καὶ διὰ πέπτε (addo, καὶ τόνον)
 πρὸς ὁδόν. δηλοῖ δὲ ὁ μέγιστος τῶν ὁρῶν,
 ὅ ἐπὶ αὐτῇ εἰκασαπλάσιον ὦν. Verto:
 Si quis autem hæset, quomodo Plato
 diagramma produxerit ad tantam ma-
 gnitudinem, inquit Adrastus: quippe A-
 ristoxenus ad bis dia pason & dia tessa-
 ron diagrammatis sui multos modos con-
 tinentis magnitudinem extendit, secun-
 dum hanc consonantiam, plus tribuens
 auribus quàm menti. Juniores autem
 quindecim modorum diagramma produ-
 xerunt ad ter dia pason & tonum: di-
 cendum, illos ad id quo nos uti possimus
 respicientes, sic fecisse, quod putarent nec
 iis majus certantes voce proferre posse, nec
 audi-

auditores recte judicare. Plato autem ad naturam respiciendo, animam ex omnibus his constituit, ut ad solidos numeros progredieretur, utpote corporibus præfæcti loco futura. Necessario enim septem illos terminos sequitur progressio ad quater diapason, & diapente & tonum; quod terminorum maximus indicat, septuplus & vigecuplus existens.

V. 4. *ἤν δέ ἐστι τείλα,*] Hæc doctrina musurgis nostris nova est. paucis eam explicabo. In adjuncto systematis Guidoniani diagrammate; quod cum Aristoxeni diagrammate sex colorum, à nobis restituto, conferendum; ab E ad F est hemitonium; ab F ad G, tonus; à G ad a, tonus. Hanc quatuor sonorum divisionem antiqui vocabant genus Diatonum, quoniam per tonos progreditur. Sed idem tetrachordum ita divisum cogitetur, ut ab E ad F sit hemitonium; ab F quoque ad G, hemitonium; à G ad a, triemitonium, quod nempe ad dia tessarum complendum est reliquum. Hæc divisio adpellatur Chroma, vel genus Chromaticum, & quidem specialiter, tonizum. Semper enim Chromatis vocabulum, absolute positum, denotat chroma tonizum; ob usum hujus frequentissimum. reliquæ binæ Chromatis species, molle & hemiolium, minus fuere usitatae. Porro easdem quatuor chordas E. F. G. a sic divisas cogitemus, ut ab E ad F sit diesis, seu dimidium hemitonii, id est, quarta pars toni superoctavi; ab F ad G itidem diesis seu

quarta pars toni. ut ab E ad G sit hemitonium, quod spatium in Diatono & Chromate tonizati proxima duarum chordarum, E & F comprehendebant. deinde à G ad a, ditonum, seu bini toni superoctavi. Hæc quatuor sonorum divisio dicitur genus Enarmonium, vel simpliciter, Harmonia. ob ejus præstantiam, quod solum apte conjunctum & compaginatum censeretur. Non turbare hic debet Musicæ studiosos, quod tonus, qui in superoctava ratione spectatur, in duas æquales partes dividi nequeat; ut ita nec hemitonium accurate, nec diesis quadrantalis, aliudve hujusmodi intervallum habeatur: quippe numerorum rationes Aristoxeni sectatores, inter quos etiam est Euclides, rejiciebant; aut saltem commodioris doctrinæ gratia divisiones ejus retinebant, & cum Pythagoricis hemitonium vocabant spatium, quod medio tono erat proximum; & sic de reliquis intervallis. Cæterum Aristoxeni sex colorum in tribus generibus divisiones vide in Diagrammate illius à nobis restituto. Pythagoricam autem canonis sectionem in Euclide pag. 38. & in Aristide pag. 312. Chromatis tonizati divisio in numeris hic in Notis sequetur.

V. 18. *μεγιστὸν ἐν τείλα,*] Græca hæc vocabula omnium Latinorum exemplo retinenda duxi. illorum Latinam versionem habet Martianus noster, pag. 179. v. 32. & pag. 183. v. 4. Boëthius lib. I. cap. 20.

V. 8. οἷον δίτονον, τριημίλιον,] Ita correxī editionem Penæ, quæ male habet : οἷον δίτονον, τόνον, καὶ τόνον, καὶ ἡμίλιον. Pro δίτονον (sic enim scribendum) Vulc. male, δίλιον. Coventr. & Baroc. emendationem meam adprobant. at in Bar. margine, δίτονον, καὶ τόνον, καὶ τόνον, καὶ ἡμίλιον. In margine autem Coventr. γε. Διέτονον. τόνον, καὶ τόνον, καὶ ἡμίλιον.

V. 15. αὖ δὲ Διέφωνα.] Post hæc ex MS. Possëvinus legit : σύμφωνα μὲν ἔν ἐστι δίξ πεισάρων, δίξ πέντε, δίξ πεζών. (male hic omissum, καὶ τὰ ὁμοία.) Διέφωνα δὲ, τὰ ἐλάττωνα ἔξ δίξ πεισάρων πάντε (hanc vocem quoque habet Bar.) καὶ τὰ μετῆξυ τῶν συμφώνων πάντε. (Bar. perperam, πέντε. ἐλάττωνα) ἐλάττωνα μὲν ἔν ἐστι ἔξ δίξ πεισάρων δίεσις, ἡμίλιον, τόνον, τελημίλιον, δίτονον· μετῆξυ δὲ τῶν συμφώνων, τρίτονον, τετράτονον, καὶ τὰ ὁμοία. Quæ hic sequuntur in Possëvini & Vulcanii Codicibus, eadem habet Bryennius lib. I. §. 5. ἐστὶ δὲ συμφωνία μὲν δύοιν (Bry. καὶ συμφωνία δύοιν) φθόγων ὁξύνου καὶ βαρύνου Διέφωρον, καὶ τὸ αὐτὸ πῶσις καὶ κρησις. δεῖ γὰρ τὸ φθόγῳ συγκεθεθέντι ἐν πείθεσσι πειλεῖν φθόγῳ τῇ ἀκοῇ, ἕτε τῆς ὁξύνου. ὑπερβαλλούσης καὶ αὐτῇ (Bryen. αὐτῇ) παρεμφανέσης, (sic recte Bry. male Vulc. β pro φ scripto, παρεμφαν.) ἕτε τῆς βαρύνου, ἀλλ' οἷον κρησις πιαύτης ἡχομένης, ὡς τῶν κεκαρμένων μη δηκρησιῖν (male Bry. δηκρησιῖν. deinde transpositis verbis, ἡλὲρ ἡλὲρον.) μηδὲ τῇ αὐτῇ (Bry. αὐτῇ) δυνάμει παρεμφανέειν, ἢ

ὑπερβαλλούσῃ (addit Bryen. τῇ ἡλὲρ, & omittit deinde, τῆς ἡλὲρ.) ἢ ἐλάττωσιν τῆς ἡλὲρ. εἰν γὰρ ἡ ἀκοῇ τὴ βαρύνου (Bry. male, βαρύνου) μάλλον ἐν τῇ συγκεθεσί ποιῇ (Bry. in ora, συγκεθεσί, & in textu, ποιῇται) τῇ ἀντίληψιν, ἢ πάλιν τὸ ὁξύνου, αὐτῶν ἔν ἐστι (addit Bry. τὸ) ποιῇ. ἢ δὲ σωθῆναι. &c. v. 28. Pro συγκεθεθέντι dubio procul scribendum συγκεθεθέντι. Ita autem hæc verto : *Consonantia autem est duorum sonorum, acumine & gravitate differentium, in eodem casu & mistio. Oportet enim sonos commistos unam aliquam audiri efficere soni speciem, nec acumine superante, & se exereunte; nec gravitate; sed quasi mistione huiusmodi factâ, ut mistorum alterum ab altero non superetur, nec potestatem suam manifestet, aut superando alterum aut ab eo deficiendo. Si enim audis in commissione grave magis percipiat, aut etiam acutum, huiusmodi intervallum est dissonum.*

V. 10. ἔξ δίξ πεισάρων, καὶ τὰ μετῆξυ] Hæc est lectio Codicis Vulcanii. Pena edidit : ἔξ δίξ πεισάρων, δίεσις, ἡμίλιον. omisiss intermediis, καὶ τὰ μετῆξυ τῶν συμφώνων πάντε. ἐλάττωνα μὲν ἔν ἐστι.

V. 26. hæc verba, Διέφωνα δὲ τὴν αὐτὴν δύο φθόγων αἰμῆσι. male aberant à Bar. deinde pro μὴ οἷον τε κρηθῆναι, corrupte μὴ ὡς καὶ κρηθῆναι. Iisdem omisiss Coventr. μὴ ὡς καὶ κρηθῆναι, ἀλλὰ κρηθῆναι τῇ ἀκοῇ. quomodo & Valla legisse videtur, qui inscite vertit : *non ut purgent, sed ut exasperent vocem.*

V. ult.

V. ult. *ὑπάτης μέ(ων).*] Ita & Bryen. lib. I. cap. 5. Pena male edidit, *μέσης*. Hic vox *ὑπάτης* non male abesset, ut cum MS. Vulcanii legeretur, *λιχανὺ καὶ μέσης*.

Pag. 9. v. 5. *κοινὰ*] Hæc vox male abest à Bar.

V. 17. Coventr. non male, *πάν' ἐς σωθεῖν*.

V. 18. *ἡ δὲ τῷ ῥήτῃ*] Articulus τῷ non male abest à MS. Vulc.

V. 22. *οἶον τὸν* ☉,] MS. Vulc. & editus male, *τόνον*. quod nec ex reliquis corrigitur.

V. 23. post *καὶ τὰ ὅμοια*. Codices Vulc. & Possév. addunt: *ἡ ὅν λόγον ἐστὶν εἰπεῖν. λόγον δὲ φημι τὴν πρὸς ἀλλήλα καὶ ἀεὶ μὲν ἔχειν. αὐτὸς, ἡμῶν* *rationem dicere possumus. Rationem autem dico, mutuat secundum numerum habitudinem.*

V. 28. pro *μέλ* ☉ Possév. Codex male, *μέλ* ☉.

Pag. 10. v. 5. hæc verba, *ἡ καὶ Διόνου, καὶ χρωμαῖ* ☉, *καὶ ἀεμῶ*. absunt à Coventr.

V. 8. τῶν φθέρων.] Bar. addit, *τόπος*. quod à reliquis recte abest.

V. 9. ἐν τονιαίῳ τόπῳ.] Possév. Codex male *διεσταίῳ* pro *τονιαίῳ*. Genuinam lectionem edidi.

V. 10. pro *διεσταίῳ* Vulc. Codex, *δισταίῳ*. Coventr. *δεσίῳ*. Penz editio, *διεσίῳ*. Hæc autem est doctrina Aristoxeni, quem vide pag. 22. v. 26. & ibi adnotationem. pag. 23. v. 25. Deinde pag. 26. & 27.

V. 11. Penz editio male *τόνον* pro *τόνον*. v. 12. Coventr. perperam, τῶν

παραχόρδων παραχόρδων. Sic Bar. v. 15. *παραχόρδων* pro *παραχόρδον*.

V. 16. *βαρυτέμην*,] Ita optime Codex Vulc. Editus male *μέση* pro *μήν*. Vnde Pena vertit: *Similiter parhypate meson gravissima quidem est. Vox meson est delenda, ut universalis fiat demonstratio.*

V. 22. *καὶ αὐτῇ*] Ita MS. Vulc. à Bar. hæc binæ voces non male absunt. Penz editio perperam, *τῇ αὐτῇ*.

V. 23. *τὸ τελεῖν ἡμῶν τόνον*,] Hæc verba pro glossemate habenda censeo. ea non agnoscit Bar. ut nec seq. v. vocem, *ἀσώθειον*. Coventr. pro *τελεῖν ἡμῶν* male *τελεῖν ἡμῶν*. deinde idem, multis omissis & perperam scriptis, ita legit: *καὶ διέσιν τὴν ἴσην καὶ ἴσον τὸν καὶ τῷ ἡμίσι καὶ τρίτῳ ἀσώθειον Διόστημα. τὸ δὲ ἡμῶν καὶ διέσιν, ἡμῶν τῆς ἐναρμονίας διέσεως, καὶ διέσιν τὴν ἴσην, καὶ ἐπὶ διέσεων τελεῖν ἡμῶν, ἀσώθειον Διόστημα. τὸ δὲ τονιαίῳ χρώμα τῇ αὐτῇ τῷ ἡμίσι χροῦ καὶ χροῦ. μελωδεῖται γὰρ καὶ ἡμῶν, καὶ ἡμῶν, καὶ ἡμῶν.*

V. 25. ante hæc verba, τῶν διὰ *χρωμαῖ*. Possévini Codex addit: *διέσις διὰ καλεῖται τὸ μικρότερον τῆς φωνῆς Διόστημα, οἶον Διόλουσις τῆς φωνῆς ἔσσι.* (quæ desumpta sunt ex Aristidis pag. 14. v. 32.) *καὶ χρωματικῶν διαρίσεων βαρυτέμην μήν ἐστιν ἡ δὲ μαλακὸν χρώμα καὶ χροῦ, μελωδεῖται διὰ καλὰ διέσιν, καὶ διέσιν τὴν ἴσην, καὶ ἀσώθειον Διόστημα, ἴσον τόνον. Ibidem Bar. pro his verbis: τὸ μὴ καλεῖται μαλακὸν χρώμα, τὸ δὲ ἡμῶν, τὸ δὲ τονιαῖον. Τὸ μὴ ἔν μαλακὸν χρώμα μελωδεῖται*

ἢ δέσιν πλῶ, substituit sequentia. βαρυτέτη μὴ ἐστὶν ἢ ἑ μαλακῶ χρώματι & χροά. μελωδείῃ διὲ ἢ δέσιν τὸ. Deinde eodem versu post τελευτήσιον τόνω, in margine habet: χρ. ἢ ἑτως. καὶ δέσιν πλῶ ἡμίσειαν ἡμίονόν τόνω. τελευτήσιον τὸ δὲ πέντε, ἢ πλῶ ἴσιν τόνω ἢ πλῶ πεντέτη. τὸ δὲ ἡμίονον ἢ δέσιν ἢ δέσιν. ἐπὶ ἡμίονόν σιν ἡμίονόν ἐστὶ Διόσημα. τρεῖς γὰρ ζ. & ἢ ἢ α. Vulcanii Codex post ποναῖον. v. 27. ita legit: ἢ βαρυτέτη μὴ ἐστὶν ἢ ἑ μαλακῶ χρώματι & χροά. μελωδείῃ διὲ καὶ δέσιν, & δέσιν πλῶ ἴσιν, ἢ ἀσπώθειον Διόσημα ἴσιν τόνω ἢ τῶ ἡμίσι & τείτω. τὸ δὲ ἡμίονον, ἢ δέσιν, πλῶ ἴσιν. Ecce omnia Græculorum, & insulforum librariorum deliramenta in loco perspicuo, nullisque ipsius scientiæ difficultatibus perplexo. Vide Aristoxeni sex colorum diagramma.

Pag. 11. v. 8. verba ἢ σπυρίσεως male aberant à Codice Vulc.

V. 11. Coventr. μαλακὸν δὲ τὸ ἑ ἔλαχ. Legendum olim putavi: μαλακὸν δὲ ἀσπώτως χρώμα, ὅπῃ ἑ ἔλ. πυκνῶ, ἐπ'. v. 12. Codex Vulc. ἀσπώτως χρώμα, omisso καὶ. v. 17. Διόσιον male abest à Coventr.

V. 24. Penz edit. male ἀελθμῶν pro ἀελθμῶ. & v. 27. ἑκαστὸν pro ἑκαστον.

Pag. 12. v. 8. Coventr. mutilē & depravate legit, Διόσημον ἢ τὸ ἢ ἢ ἢ. τῶν διὲ Διόσημάτων Διόσημοι.

V. 18. ἢ ὑπερεβαλῆ] Ita MS. Vulc. Articulus ἢ abest ab edito.

V. 20. ἢ ἐμμετέβολα.] Sic probe Codex Vulc. & Baroc. nisi quod hic librarii sphalmate, ἀμει. pro ἐμμετ.

à Penz editione hæc verba male abfunt. Vide pag. 18. v. 20.

V. 27. Bar. non male legit, τῇ διὲ ἢ συμφώνω & Διόφωνω διοίστ. *Consoni & dissoni differentia different.*

Pag. 13. v. 18. αὐτῶν non male abest à Bar. Insulse Coventr. γερφῶν.

V. 21. πέμπτον, τὸ δὲ] Hic locus videtur mutilus, quem ita restituendum censeo: τὸ δὲ διεξδύγημιον μέχρη πέμπτης συμφώνω. & τὸ ἢ ὑπερεβολαίων, μέχρη ἑκτα. *Disjunctarum autem ad quintum consonum; & hyperbolæon, ad sextum.*

V. 24. simpliciter legendum esset, ὅπερ ἐστὶ ἑ δὲ παλῶν ἢ δὲ πέντε. Vulgata tamen lectio tolerari potest.

V. 29. Coventr. perperam legit, μεγέθες τὰ ἢ ἀσπώτειον συγκαμψίον. ultimum verbum ita etiam habet Bar. v. 32. iterum depravate Coventr. λάβοιεν ὑπερεβαλῆ.

Pag. 14. v. 5. ὑπὸ μεσοπύκνων] Ita hic & v. 8. recte Bar. & Coventr. at Vulc. Codex, qui v. 2. probè legit ὑπὸ, hic & v. 8. habet ὅπῃ. ut & Penz editio v. 2. & v. 8.

V. 6. pro παρυπάτης Vulc. Codex male λιχανῶ. & v. 7. λιχανόν pro παρυπάτιν.

V. 16. τῶνοι] Bar. ποναῖα. sed in margine, τῶνοι.

V. 24. μέσον ἢ πόνω.] Penz editio male addit, τὸ ὅξυ. Bar. legit, μέζων τῶν πόνων. bene, si pro μέζων scribatur μέσον.

V. 26. Bar. insulse, πλῶ γήεσιν. at v. 28. bene ἐστὶ. pro quo Penz editio, οἴσι.

H

V. ult.

V. ult. $\Theta\eta\iota\ \tau\acute{o}\ \acute{o}\xi\acute{\upsilon}$.] *in acuten*. Depravata hæc videtur lectio, in primis seq. pag. v. 3. ubi ita legitur pro $\Delta\pi\ \acute{o}\xi\acute{\upsilon}$ $\Theta\eta\iota\ \tau\acute{o}\ \beta\alpha\rho\acute{\upsilon}$. Hæc autem omnia clara sunt ex Guidonis systemate perfecto cum Veterum systemate comparato.

Pag. 15. v. 7. $\Theta\eta\iota\ \tau\acute{o}\ \acute{o}\xi\acute{\upsilon}$.] Ita Codex Vulc. Penzæ editio, $\beta\alpha\rho\acute{\upsilon}$.

V. 11. $\epsilon\ \pi\epsilon\acute{\omega}\tau\omicron\nu\ \tau\acute{o}\ \eta\mu\acute{\iota}\lambda\acute{\iota}\omicron\nu\omicron\nu$.] Adididi, $\Theta\eta\iota\ \tau\acute{o}\ \beta\alpha\rho\acute{\upsilon}$. quamvis à nullo codice id restituatur. Deinde v. 14. reposui $\acute{o}\xi\acute{\upsilon}$. Ita enim loquitur v. 3. Penzæ editio habet, $\epsilon\ \tau\epsilon\acute{\iota}\sigma\tau\omicron\nu\ \Theta\eta\iota\ \tau\acute{o}\ \beta\alpha\rho\acute{\upsilon}$.

V. 15. $\epsilon\ \gamma\ \acute{\alpha}\lambda\lambda\ \pi\alpha\tau\epsilon\acute{\omega}\nu\ \epsilon\acute{\iota}\delta\eta\ \epsilon\acute{\iota}\sigma\eta\ \epsilon\pi\acute{\iota}\alpha\acute{\iota}$.]

Septem tantum esse ipsius dia pason species, non autem duodecim; quot Gaudentius statuere videtur pag. 19. v. 16. hæc clare sum demonstraturus. Cum enim septem sint in dia pason intervalla, quinque nimirum toni & duo hemitonía, illa tantum vicies semel figuris diversis variari possunt. Si omnia inter se diversa essent, variari possent quinquies millies quaterdragies. Ex illis autem uno & viginti schematis septem tantum sunt $\epsilon\mu\mu\epsilon\lambda\eta$, quæ numeris notavimus; reliqua, $\epsilon\kappa\mu\epsilon\lambda\eta$; ut ex adjuncto diagrammate est evidens.

L.VII. VI.V. IV.III.II.

T	T	T	T	T	H	T	T	T	T	H
T	T	T	T	H	H	T	T	T	H	T
T	T	T	H	H	T	T	T	H	T	H
T	T	H	H	T	T	T	H	T	H	T
T	H	H	T	T	T	H	T	H	T	T
H	H	T	T	T	T	T	H	T	T	T
H	T	T	T	T	T	H	T	T	T	T

T	T	T	H	T	T	H	T	H	H
T	T	H	T	T	H	T	H	T	T
T	H	T	T	H	T	T	T	T	T
H	T	T	H	T	T	T	T	T	T
T	T	H	T	T	T	H	T	T	T
T	H	T	T	T	H	T	T	H	T
H	T	T	T	T	H	T	T	H	T

Ineptit itaque Gaudentius ferendus, si ita scripsisset: $\epsilon\acute{\iota}\delta\eta\ \eta\tau\omicron\iota\ \alpha\chi\eta\mu\alpha\tau\epsilon\ \kappa\alpha\iota\ \epsilon\ \mu\acute{\iota}\lambda\omega\ \acute{\alpha}\iota\delta\alpha\ \pi\acute{\alpha}\chi\epsilon\ \epsilon\mu\mu\epsilon\lambda\eta$. Easdem has dia pason species, ut clariora omnia fiant, hic, quasi in tabula, exponam. Prius autem declarabo hæc vocabula, $\beta\alpha\rho\acute{\upsilon}\pi\upsilon\kappa\upsilon\gamma$, $\mu\epsilon\sigma\acute{o}\pi\upsilon\kappa\upsilon\gamma$, $\acute{o}\xi\acute{\upsilon}\pi\upsilon\kappa\upsilon\gamma$, quorum sonos proprios Euclides pag. 6 & 7 exponit; ne rudem antiquæ Musicæ lectorem remorentur. Spissi definitionem habemus apud Aristoxenum p. 24. v. 11. Duo intervalla spissum systema constituunt; sed conjunctim minora esse debent eo intervallo, quod in

dia tessaron est reliquum. id, quod accurate perspicitur ex quatuor prioribus coloribus in Aristoxeni tabula à nobis restituta. Cum autem duo illa intervalla à tribus sonis contineantur, illorum gravissimus vocatur $\beta\alpha\rho\acute{\upsilon}\pi\upsilon\kappa\upsilon\gamma$, quasi *gravississus*, id est, sonus, qui in spisso systemate est in gravi, seu primo loco & supremo. Porro $\mu\epsilon\sigma\acute{o}\pi\upsilon\kappa\upsilon\gamma$, quasi *mediosissus*, qui spissi est sonus medius: $\acute{o}\xi\acute{\upsilon}\pi\upsilon\kappa\upsilon\gamma$, quasi *acutississus*, qui in spissi acuminæ est, & tertium locum obtinet. Vide Aristidem, pag. 12. v. 2. Aristoxenum pag. 25. v. 6. & 7.

Figur-

Figura I.	II.	III.	IV.
h Paramese	c Trite diez.	d Paran. diez.	e Nete diez.
T _a G	T _a G	T _a G	T _a G
F MIXO-	F LYDIA.	F PHRY-	F DORIA.
E LYDIA.	E	E	E
D	D	D	D
C	C	C	C
h Hyp. hypat.	C Paryp. hyp.	D Lich. hyp.	E Hyp. meson.
V.	VI.	VII.	
f Trit. hyperb.	a Paran. hyperb.	a a Nete hyperb. vel Mese.	
c	ab	ab	
d	d	d	
c	c	c	
h HYPO-	h HYPO-	h HYPODORIA.	
T _a G	T _a G	T _a G	
F Paryp. mes.	G Lich. mes.	a Mese. vel Proslamb.	

In his dia pason figuris conspicue etiam sunt figuræ ipsius dia tessaron & dia pente. quas peculiaribus diagrammatis exponere superfedemus.

V. 20. *διὰ πέντε*] Particulam δὲ addidi ex Vulc. MS.

Pag. 16. v. 10. *ἡ δὲ*] Ita etiam Gaudentius pag. 20. v. 11. Vulc. Codex *καὶ* pro *ἡ*.

V. 11. *λακεῖσι*] Ita quoque Bryen. lib. I cap. 6. Bacchius pag. 19. v. 16. Bar. legit, *λακεῖσιν*, quomodo & Gaudentius pag. 20. v. 22. Vulc. perperam, *λακεῖσι*.

V. 12. *ἐν δὲ τῷ ἀγρίονῳ*] Mirum videri possit, cur seorsim Diatoni species dia pason ab Euclide, ut & Bryennio, recenscantur. Causa au-

tem est, quod diatonum spissi non fit particeps; ideoque illa vocabula, barypyncus, mesop. oxypyc. quæ in præcedente enumeratione adhibentur, in Diatoni speciebus locum habere nequeant. Hemitonium itaque, quod in Diatoni dia pason bis collocatur, hic pro nota usurpandum.

V. 13. *ἡ δὲ πέντε*] Ita recte Vulc. Editus male, *τὸ* pro *ἡ*.

V. 19. *τεῖσιν δὲ τῷ πέντε*] Ita emendavi edit. Penæ in qua est *πέντε*. Vertit tamen, "alterum quinto loco ponitur versus acutas partes. *πέντε* quodque habet scriptus Vulc. Emendationem nostram præter Bryennium probat præcedens diagramma.

V. 21. *πέντε δὲ τῷ πέντε*] Ita quoque

H 2

quoque Codex Vulc. Editus, δδ-
περον. Bryen. ἕβδομον. uterque ma-
le. Hunc errorem vidit Pena, qui sic
vertit : *alterum verò septimo & acutis-
simo collocatur.*

V. 23. pro δδπερον Bryen. male
ἐκλον.

V. 24. τερίτον] Scripti & editus,
πέμπτον. quæ lectio schema factu im-
possibile repræsentat. Pena tamen eo
errore abreptus vertit : *alterum verò
quinto versus acutam partem collocatur.*

V. 33. ὅσα δὲ ἀλογα,] Sic rectius
MS. Vulc. Editus & Bryen. ὅσα δὲ
ἐξ ἀλόγων, ἀλογα. In vers. v. 33. à fine
scribe, *irrationabilia.*

Ibid. τῇ δὲ τῷ ἐξῆς καὶ ὑπερβαλῶν]
Non male quoque verterimus : *Con-
tinui atque transilientis, seu interrup-
ti differentiâ.*

Pag. 17. v. 2. ἢ δὲ ὑπερβαλῶν. E-
ditus, τῶν καθ' ὑπερβαλόν. & Bryen.
lib. I cap. 6. quæ videtur vera lectio.
Bar. τῇ. & Coventr. τὸ καθ' ὑπ. per-
peram.

V. 6. τῶν δὲ ἢ διεξ.] Sic probe
scriptus Vulc. Editus & Bryen. per-
peram, τῶν διεξδωγμένων.

V. 12. Bar. male, ἀνά μέσων.

V. 22. διχίζδωξις δὲ ἐστὶ μία] Hoc
non intellexit Pena, qui vertit : *Dis-
junctio unica est.* quippe dux sunt dis-
junctiones, quas vide apud Bacchium
pag. 21. v. 1. Attamen Penæ adsti-
pulari videtur Bryennius lib. I cap. 6.

V. 23. ἐκ τῷ μέσων καὶ διεξ.] Vulc.
τῶν pro τῷ. deinde cum edito, νηλῶν
διεξδωγμένων. quod & Pena inepte
vertit, *netarum disjunctarum.*

V. ult. τῷ δὲ] Sic & probe Scri-
ptus Vulc. hic & seq. pag. v. 11. Edi-
tus, πὲ. quod Pena corrigere nequirit.
Vertit enim inscite : *quippe constitutio
dia pason & dia tessaron simul consonan-
tia definitione comprehenditur.* Ita quo-
que pag. 18. v. 11.

Pag. 18. v. 9. Vulc. ἢ πὺν ὑπ.
sed à reliquis articulus melius abest.

V. 10. ἀπὸ μέσης] Sic melius Vulc.
Editus, ἀπὸ ὑπερμέσης ἢ πὺν μέσην.

V. 15. ἐκατέρω] Editus, ἐκατέρων.

V. 17. τὸ τῶν συνημμένων.] Editus,
τὸ νηλῶν συνημμένων. v. 18. τὸ νηλῶν
διεξ. & v. 19. τὸ νηλῶν ὑπερ. quæ le-
ctio ex nullo codice emendatur. Eas-
dem ineptias vide in Gaudentio pag.
8. v. 7 & seq.

V. 26. ἐστὶ δὲ μέση] Menses defini-
tiones vide apud Bacchium pag. 15.
v. 27.

V. 27. καὶ μὴν διχίζδωξιν,] Parti-
cula μὴν abest à Bryen.

V. 29. ἀπαθῆς ὄντας τῷ συστήματι.]
Hic locus revera obscurus est, ex ul-
timæ antiquitatis Musica explican-
dus. Bryennius hæc verba Euclidis,
quem toto ferme capite sexto libri I.
exscripsit, plane omisit. forsân quod
ea non intellexerit. Antiqui igitur
quædam generum intervalla habebant;
ordinaria, ut sunt hemitonium, to-
nus, ditonum, dia tessaron, & pluri-
ma alia : extraordinaria, quorum tria
tantum numerantur; eclysis, spon-
diasmus, ecbole. Eadem hæc παθή,
passiones intervallorum adpellabant,
ob rarum usum, ut Aristides docet
pag. 28. De his quoque vide Bac-
chium

chium pag. 11. Mefen itaque definiturus Euclides optime hac limitatione utitur, si nulla passione systema sit adfectum. Si enim, exempli causa, per spondiasmum tres dieses à mese intendantur, tonus quidem *Διὰ δὲ δὲ κλητός*, disjunctivus intercedet à mese ad paramesen; at non incompressus. quippe constat ex tribus diesibus & diefi. & sic de reliquis binis intervallis. In recentiori Musica Veterum extraordinaria intervalla utcunque repræsentant hæc signa b. X. X.

V. 30. *δίτονον ἢ τὸ σὺνθελόν*, ἢ *ἀσύνθελόν*.] Sic perperam editus. recte Bar. & Coventr. *δίτονον ἢ τὸ σὺνθ*. Hæc autem verba difficiliora inde videntur, quod duos chromatis colores non comprehendant. Nam ditonum incompressum refertur ad genus enarmonium: compositum autem ad diatona, & chroma tonizum. Diatoni mollis ditonum constat ex quinque & trium quadrantalium diesium intervallis; contenti, ex tono & tono: Chromatis tonizii, ex triemitonio & hemitonio.

Pag. 19. v. 3. *τὸ γὰρ πῶς ἔχει ἑκάστω*.] Sic scriptus Vulc. Editus male, *ἔχον ἑκάστων*. Bar. Coventr. Bryen. recte legunt, *ἔχει ἑκάστων*.

V. 6. *καὶ ὡς Διὰ στήμα*.] Ita Codex Vulc. à reliquis particula *ὡς* male abest. v. 7. pro *παις* Coventr. perperam, *παις*.

V. 11. *ὁ μὲν γὰρ*.] nempe Terpander, qui primus lyram septem chordis instruxit. De illo sic Suidas:

Τέρπανθρος. ἀρναῖος, ἢ λεισβίος, σοπὸν ἀντίστοιχος. ἢ κυμαῖος. οἱ δὲ καὶ σοπὸν γονον ἡσὸδον ἐνέγραψαν. ἄλλοι δὲ, ὁμήρου. βοίαι λέγοντες αὐτὸν τὸ Φωκίαιος. τὸ δὲ Φωκίαν τὸν ὁμήρου. λυρικὸς. ὃς πρῶτος ἐπὶ ἀχορδον ἐποίησε τὴν λύραν. καὶ νόμος λυρικὸς πρῶτος ἐγράψεν. εἰ καὶ τινες Φιλάμωνα θέλουσιν γεγραφέναι. Terpander. Arnaia, aut Lesbios, ex urbe Antissa: aut Cymaia. Alii ab Hesiodo genus duxisse scribunt; alii ab Homero. Boi ipsum filium dicentes, qui erat Phocæ; qui Euryphontia; qui Homeri. Lyricus. qui primus septem chordarum lyram construxit; primusque nomos scripsit Lyricos. quamvis aliqui Philamona scripsisse velint. Lesbium dicunt Strabo, Athenæus, Stephanus. Boëthius quoque, qui sic scribit lib. 1. cap. 20. Sed septimus nervus à Terpandro Lesbio adjunctus est, secundum septem scilicet planetarum similitudinem. Quomodo lyram reperisse dicatur, de hoc vide Nicomachum pag. 29. v. 25. pag. 30. v. 2.

V. 12. *ἡμεῖς τοι*.] Vocula *τοι* male abest à Bryen. Idem cum Bar. *αἰοιδάν*.

V. 14. *κελαδήσμεν*.] Sic recte Editus & Covent. Male Bryen. *κελαδήσμεν*.

V. 16. *ὁ δὲ ἐν δεκαχορδῳ λύρα*.] nempe Ion. Solus Bryennius habet vocabulum *λύρα*. forsan explicationis gratia ab ipso additum. Hic autem Ion fuit Chius, cæsus meminit Suidas: *Ἴων χῖος. τραγικός. καὶ λυρικός. καὶ φιλόσοφος. ὃς ὀρθομέγας. ὅτι κλησιν δὲ, ἔξῃ. ἡ ἔξῃ δὲ τὰς τραγωδίας διδάσκειν ὅτι τῆς πρὸ Ὀλυμπιάδος. δεκάμαχος δὲ αὐτὸν ἱσθ. οἱ δὲ λ. ἄλλοι δὲ μ. φασιν.*

Φασίν. ἔπος ἔγραψε περὶ μελειῶων. καὶ
 σωθέντες λόγους. ὃν παίζων ἀεισοφάνης
 ὁ κωμικὸς αἰοῦν φησι. Ion Chius. Tra-
 gicus & Lyricus & Philosophus. Filius
 Orthomenis, cognomine Xathi. Cæpit
 tragœdias docere Olympiade LXXXII.
 Dramata autem ipsius sunt M1, ut alii,
 XXX; ut iterum alii XL. Hic scripsit de
 Meteoris. & verbis compositus est usus:
 quem ludens Aristophanes Comicus, ad-
 pellat Λαυμ, matutinum. Hoc au-
 tem nominis ipsi datum à prima vo-
 ce carminis, quod multis composi-
 tis vocabulis constans, de meteoris
 & nubibus composuerat. Vide eun-
 dem Suidam in voce Διτρεμμοδι-
 δάσκαλοι.

V. 17. τῆξιν ἔχεις τὰς συμφ.] Ita
 restituendos censui hos versus. Pena
 edidit, τῆξιν ἔχεις αἰὲ τὰς. Bryen. le-
 git, ἔχεν, αἰὲ τὰς. Coventr. ἔχεις αἰ-
 τὰς. pro quo melius legeretur ἔχεις
 ἃ τὰς. Deinde editus & Bryen. per-
 peram, τρωδὺς.

V. 20. πρὶν μὴ σ' ἐπιδάσκον] Sic
 probe Bryennius. at Bar. πρὶν μὴ δὲ
 ἐπιδάσκον. Coventr. πρὶν μὴ δὲ ἐπιδά-
 σκον. quod & Grotii patri pla-
 cuit, qui hos Ionis versus in Notis
 ad Capellæ pag. 241. male sic con-
 stituendos putavit:

Τὰν δεκαδάμονα τῆξιν ἔχεις αἰὲ ἐν τε-
 τραχόρδῳ,

Τὰς συμφωνίας αἰρμονίας τρωδὺς.

Πρὶν μὴ σ' ἐπιδάσκον φάσκον διτρεμμο-
 δῳ, &c.

Inscite adfuit, ἐν τετραχόρδῳ. si ἐν
 μονοχόρδῳ, melius cecinisset. Porro

primus Georgius Valla Terpandri
 duos versus ineptis Latinis ita red-
 didit:

Nos quoque quadrisonos cupientes edo-
 re cantus

Septitonis fœdibus juvenes celebrabimus
 hymnos.

Gyraldus Historiæ Poëtarum dialo-
 go 9. edit. Basil. Anni 1580. p. 322.
 hos versus male sic legit:

ἡμεῖς τοὶ τετραγυρον διτρεμμοδῶν
 οἰδοῦν

ἐπιδάσκον φόρμυλα νέας μελεδήσμεν
 ὕμνους.

& Latinos fecit:

Nos tibi mutato chordarum quatuor
 usu,

Iam nova per septem modulamur car-
 mina nervos.

Voculam πῶ male vertit, tibi. Pena
 quoque incitiam suam prodidit his
 versibus:

At nos quadrisonis instantes sæpe ca-
 mænis,

Inde novos cythara heptatono celebra-
 bimus hymnos.

Ionis autem ita reddidit:

Semper habes denas gradientes ordine
 chordas,

Et concordantes harmonias trisonas.

At Græci heptatono cythara, diatessara
 cantant,

Captantes raro carmine dulce me-
 los.

Paucis difficiliora horum versuum
 explicabo. τετραγυρω vocat cantum,
 qui ad Mercurij lyram quatuor chor-
 darum canebatur. γυρὺς enim idem est
 quod φωνή. Adjunctis deinde tribus
 chor-

chordis systema factum est nervorum septem, seu binorum tetrachordorum *συνημιχίων*, conjunctorum communi media chorda. Postea Ionis tempore aliud tetrachordum prioribus duobus est conjunctum, ut totum systema esset chordarum decem, ut ex adjuncto diagrammate conspicitur. Porro *harmonia triodi consonantes* sunt hæc tria tetrachorda consona, à parýpate hypaton ad parýpaten; à parýpate ad paramesén; à paramese ad netén. Male itaque *τριόδης* vertit, *trisonas*. Notabile hîc, quod *δὲ πένταχος*, versus necessitate, dicitur Ion pro *δὲ πεντάριον*.

V. 27. *πέν*, ὅταν λέγωμεν, *Φωῆς*.] Ita hæc trajectory leguntur in omnibus codicibus; quod certe non placet. mallet, *πέν* Φωῆς, ὅταν λέγωμεν δώριον.

V. 33. Bar. bene, ὡν ὁ ὀξύτερ. et male ab eodem abest, *δούπερ*, vel *ῥ*. Vulc. quibusdam male omisiss ita legit: *ὑπερμεξολύδι* καὶ *βαρύπερ*, ὡ *ὀξύπερ* καὶ *δούπερ* *ὑπεριώσι*.

V. ult. *ὑπεριώσι*.] Sic recte legit scriptus Vulcanii; & Vallæ, ut ex ipsius interpretatione videmus. Male editus, *ὑποιώσι*. & *ὑποδώρα*. quæ etiam in versione rexitut Pena.

Pag. 20. v. 1. *λύδαι δὲ δύο*.] Ita Vulcan. & Coventr. hic etiam v. 3. *φρύγαι δὲ δύο*. à reliquis particula δὲ abest.

V. 2. *ὅς καὶ αἰόλι*.] Articulus ὅς male abest ab edito.

V. 9. editus additâ vocalâ καὶ legit, καὶ *ὑποδώρα*. melius illa à reliquis abest.

Ibid. *τέτων ὀξύται* καὶ *ὑποδώρα*.] Pro *δώρα*, quod Valla habet, & editus, nec ex ullo codice corrigitur, recte restitui *ὑποδώρας*. sed etiam pro *ὀξύται* rescribendum erat *βαρύται*. quod ob verbum *ὑπερέχοντες* v. 12. & *ὀξύτερ*, v. 16. puto indubitatum. Totum itaque hunc locum sic legendum cenſeo: *τέτων βαρύται* καὶ *ὑποδώρα* οἱ δὲ ἐξῆς, οἱ ἀπὸ τῶν βαρυτάων μέλει δὲ ὀξύτε ἡμί. Ex his gravissimus est *Hypodorius*; qui vero deinceps sunt, à gravissimo ad acutissimum, hemitanio se invicem superant.

V. 13. *τελημιονίφ*.] Hæc lectio vitiosa videtur. vellem, *τόνω*, ἢ *τελημιονίφ*.

V. 17. pro *ταῖς* Coventr. male, *ταῖς*. & deinde, *καθὰ φάμεν*. Idem v. 20. melius *χεῖρα* pro *κεχεῖρα*. & additur: *εἰς τὴν τῶν μετὰ τῶν γίνεσθαι*, quod tanquam lemma, in margine scriptum, est ejiciendum, addi quoque debebat, *ἐκείνη γέν*.

V. 25. *ἡ ἄρμονίαις*] Bryen. lib. T scet. ult. *εἰς ἄρμονίαν*, ἢ εἰς π. v. 26. & v. 28. idem male, *γίνεσθαι* & deinde *ἡ πόνον*, ὅταν. omisissâ particulâ δὲ.

V. 29. pro *δωριων* Bar. male, *δωριων*. v. 32. pro *δεκαλειων* Bryen. *ἀπὸ δεκαλειων*. Porro Vulc. in *πν* καὶ *δεκα*.

V. ult. *γίνεσθαι δὲ αἱ μετὰ*.] Articulus

- Nete.
- Paranete.
- Trité.
- Paramese.
- Mese.
- Lichanos.
- Parýpate.
- Hypate.
- Lich.hyp.
- Parý.hyp.

cultus minus bene abest à Bryen. deinde idem legit, *ὅπο δ' ἡμίονος δρεξάμελης τῆς ὑπεροχῆς μέχελ.* quæ certa est optima lectio: quamvis & Euclides facile juvari possit, si scribamus *δ' ἡμίονος* pro *τῆς ἡμίονιας.* à Bar. male abest particula *ὅπο.* Ita autem hæc sunt explicanda: ab Hypodorio per hemitonium transitur ad Hypoiaustum; ab eodem Hypodorio per tonum ad Hypophrygium; per triemitonium ad Hypozolium; per diapason ad Hypermixolydium, qui est tertiusdecimus & acutissimus Aristoxeni.

Pag. 21. v. 9. *τέτων δ' αἱ ἐμμελεῖς*] Vocabulum *ἐμμελής* hic non usurpatur ea significatione, qua in definitione soni pag. 1. v. 18. Proprie enim sonus & intervallum, concinna aut inconcinna vocantur: sonus quidem *ἐμμελής*, si sit unus ex octodecim sonis in quoque genere; at si quicunque alius, inter illos sumtus, *ἐμμελής.* Ex concinnis sonis fiunt intervalla concinna; ex inconcinnis, inconcinna: quæ utraque in numeris *ρηθ* dicuntur & *ἀλογα.* de quibus vide Notas ad Aristidem pag. 221. Præterea de sonis & intervallis concinnis vide Aristoxenum pag. 27. v. 9. pag. 29. v. 13. Boëthium lib. v. cap. 10. & 11. Hic mutatio concinnior ea dicitur, quæ cum eo modo, ex quo transit in alterum, majorem habet convenientiam; inconcinnior quæ minorem. Hoc autem ea ratione evenire ait, quod omni mutationi aliquid sit commune; aut so-

nus, aut intervallum, aut etiam systema. Cæterum duobus modis mutationes fieri possunt, si vel à gravissimo aut acutissimo sono alicujus toni in alium transeamus; vel à sono intermedio. Prioris modi exempla primum ponam. Si itaque utrique tono; tam illi ex quo transeo, quam alteri, in quem; commune sit systema; ut pentachordum, si ex Hypodorio transeam in Dorium; transitus concinnior est, quam si ex eodem Hypodorio mutem in Phrygium. quamvis utraq; mutationes fiant per intervalla consona. Rursus si utrique commune sit intervallum, inconcinnior est mutatio, si ex Lydio transeam in Hypoiaustum, quam si in Iastianum, aut Phrygium. fiunt tamen utraq; mutationes per intervalla dissona. Alterius modi exempla re ipsa cum exemplis prioris conveniunt, nisi quod à sonis, qui in spisso sunt, illas mutationes fieri consideremus. In Enarmonio genere, aut Chromatico, si à Lydii hypate meson transgam ad meson Hypolydii, hæc mutatio concinna Euclidi dicitur, quoniam similes sunt soni: at si ab eadem chorda transeam ad Æolii meson enarmonion, aut chromaticon, quæ chordæ dissimiles habent sonos, mutatio fit inconcinna. Porro sonum duntaxat communem habet transitus ex Hypermixolydio in Hypodorium, aut contrà. Hæc doctrina insignis est, & ad adfectus commovendos non parum momenti adfert; ut ex Damonis quoq; historia est perspicuum.

V. 5.

V. 5. *πλείων ἢ ὀλιγωνία*,] Ex hujus loci interpretatione videre est quam Grace doctus fuerit Pena. Vertit enim: *Haec ergo in quibus plurium sit communicatio, concinniores sunt; in quibus vero pauciorum, inconcinniores.*

V. 7. *ἐπειδὴ*] Perperam editus, *ἐπεὶ δὲ*. v. 9. voces *ἡ σύσημα*, male abfuit à Vulc.

V. 11. *ὅταν γὰρ ἐπ' αἰδήλως*] Bryen. *ὅταν μὲν ἐπαδήλως*. optime.

V. 17. *Διςσαλικόν*] Ita optime Vulc. Codex hic & v. 20. Præterea Aristidis Codex Scal. pag. 30. v. 19. Editus, Bar. ut & Bryen. lib. I cap. ult. & lib. III. cap. 10. *Διςσημαλικόν*. Quæ lectio prava omnino est, etiam inde, quod ferme in omnibus sequatur, *συσαλικόν*. Quam insulse autem *ἡδὲ Διςσημαλικόν* dicatur, ille norit, qui, quid *Διςσημα* sit in Harmonicis, perspexerit. Pena hic vertit: *cum ex affectu intervallari in contra-*

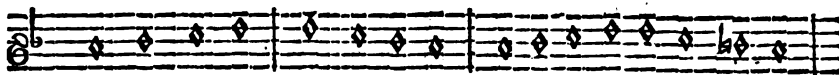
sum. Valla legit, *Διςσαλικόν*. sed alterum recte, *συσαλικόν*. v. 19. Co-ventr. male, *ἐστὶ μὲν Διςσημαλικόν μὲν ἡδὲ*. & v. 25. *ἐχονταί* pro *ἐχέαι*.

V. 25. particula *δὲ* recte abest à Vulc. & Bryen. utroque loco. Idem lib. I. in uno codice *ἐπέχέαι*. sed Oxon. recte *ἐχέαι*. quomodo probe legunt omnes lib. III.

Pag. 22. v. 3. *Μελοποιία*] De hac ultima Harmonices parte integrum habet caput Bryen. lib. III.

V. 5. Codex Vulc. *ἡ* pro *δὲ*. *δὲ ὦν ἡ μελ.*

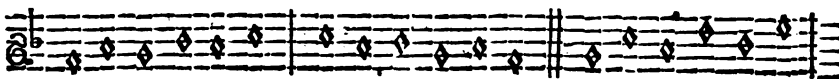
V. 7. *αἰγωγή μὲν δὲ ἐστ.*] Ductus tres sunt species; rectus, revertens, circumcurrens; quarum definitiones habet Aristides pag. 29. v. 12. Bryen. lib. III. cap. 10. Vt autem has & sequentes antiquæ melopœiæ partes hodierni musurgi intelligant, vulgaribus notis accurate eas hic exponam.

Ductus rectus.

Ductus revertens

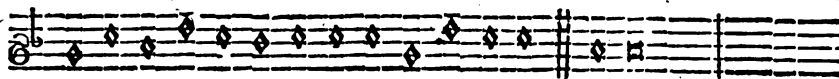
Ductus circumcurrens.

Nexus

Nexus

Nexus.

Pettia.

Extensio.

Hæc non intellexit Kepplerus, Mathematicus clariss. quem vide de Mundi Harmonia lib. III pag. 62.

Quæ v. 14. inserta legebantur in Codicibus Poslevini & Vulcanii, de illis vide Notas ad Aristidem p. 248.

V. 14. *Δι' ἄρχημα*] Plane idem est quod recentiores barbare vocant Tabulaturam. Non potest καὶ ἐξο-
χλῶ hic intelligi Aristoxeni diagram-
ma sex colorum. obstat enim ver-
bum μελωδικῶν.

V. 17. *τάξις φθόγῃς*] Baroc. qui-
busdam additis ita legit, *τάξις φθόγῃς*
ἐν συστήματι· ἡ δυνάμεις ἐστὶ τάξις φθόγῃς,
δι' ἧς. Ex illa duplici finitione unam
non male ita formaremus: Potestas
est ordinatio soni in systemate, per
quam unumquemque sonum co-
gnoscimus.

Pag. 23. v. 3. *εἰ ἡσυχία εἴη*] Hæc,
& sequentes IX priores propositio-
nes, Boëthius transtulit in Musicæ
suz lib. IV cap. 1 & 2.

V. 17. pro εἴπερ Bar. ἐπεὶ περ quod
legitur v. 19. Idem v. 18. & 20. pro-
be, σύγκεινται.

V. 26. pro συγκαίεται Coventr.
perperam, κινεῖται.

Pag. 24. v. 7. Baroc. γινώσκ. pro
γιν.

V. 12. *εἰκὸς σὺν συμφώνῃς*] Hæc
intricate vertit Pena.

V. 17. *θραύρημα α.*] In Baroc. sem-
per est *πρωταίσις*. quod melius est, ob
duas ultimas propositiones, quæ po-
tius sunt problemata.

V. 18. *ποιῇ π Δι' ἄρχημα.*] Particu-
la π abest à Coventr. Idem v. 23. *ἔσω*
δὲ Δι' ἄρχημα π.

V. 25. Bar. & Coventr. π β. Edi-
tus, πν β. at in omnibus recte sequi-
tur, πν δ. Baroc. quoque additā vo-
culā, ἔτως ὁ β. v. 26. uterque scriptus
π pro πν. at v. ult. & pag. seq. v. 1.

omnes probe πν. subauditur enim
hic ubique ἀεὶ θμός.

Pag. 25. v. 5. Coventr. male,
πιεῖ, ut & pag. 27. v. 6. & hic infra
v. 18. μετεῖ quoque Bar.

V. 15. Bar. & Covent. perperam,
μετεῖ ἀρα ὁ β γ πν δ. v. 17. Cov.
male, ἀνάλογοι. Deinde Bar. & edi-
tus, ὁποσοι εἶν.

V. 19. probe omnes, β pro δ. In
versf. pro D scribe, B.

Pag. 26. v. 2. Omnes, π β δ γ.

V. 4. *κοινῶ μετέξ*] Cov. addit, *ιβ,*
ιγ. at hæc pro duabus illis vocibus
substituit Bar. uterque perperam.

V. 5. pro αζ. Bar. male solum ha-
bet ζ.

καὶ θπίλοιπιν] Cov. probe, καὶ ἐπεὶ
λοιπὸν. unde in versf. *et quoniam reli-
qua est unitas, igitur super. est D Z*
ipsius Θ. Bar. λοιπὸν (in margine, *καὶ*
ἐπεὶ μοι αἰς.) *θπμόρεός ἐστιν ὁ ζ.* sic
quoque Cov. & editus, ζ pro αζ. Ibi-
dem v. 7. καὶ ab omnibus abest, qui
& δ pro δπ. v. 8. Bar. τῷ πε δζ καὶ τῷ θ.
& addit, *ἔσι* (Coventr. qui eadem
hæc habet, recte distinguit post *ἔσι.*)
μοι αἰς ἀρα ἡ δ (probe Cov. δπ.) v. 18.
ab omnibus male abest ἀρα.

V. ult. Bar. *καρμυήθω* pro *καρμύθω.*

Pag. 27. v. 7. Bar. male *ἔσω* pro
ἔσαι. & v. 8. *σάκυν* pro *σάκ λω.*

V. 13. Editus perperam, *ἀδυνά-
τον ἀρα ὁ δ δ γ, ἡ πάλαι πλάσι* *ἢ θπ-
μόρε* *ἔναι.* quæ, uti correxeram,
etiam habebant scripti.

V. 17. Coventr. insulse, *πάλαι-
πλάσιον* *ιγ. ιβ. ιδ, ἔδλ' αὐτό.*

Pag. 28. v. 12. uterque scriptus δι-
πλά-

LECTORI BENEVOLO.

*S*iquam commendationem auctoris celebritas scripto conciliare potest, hanc Harmonica introductionem præstantissimam censebimus. Quis enim in Mathematicis celebrior Euclide, quem unicum Geometria conditorem omnia secula habuerunt? quis accurata doctrina ac methodi gloria cum hoc comparandus? Ille autem auctoris hujus virtutes adeo etiam in hoc opusculo sunt conspicua, ut si vel nomen ipsum in nullo codice præfixum legeretur, inde agnosci posset. Sunt tamen, qui, num Euclidi tribuenda essent hæc Harmonica, veterum librorum auctoritate moti, dubitarunt. Valla enim codex Cleonida nomen prætulit: quem etiam Grotii pater hujus scripti auctorem existimavit in Notis ad Capella paginam 316. sed futili argumento. Possessivus Pappus Alexandrinum nominavit; Vaticanæ libri adnotatione quadam persuasus. In Vulcanii scripto legitur, Ἀνωρύης εὐκλείῳ ἐπιμνησιν. Incerti Introductio Harmonica. Illud tamen nomen, vel Cleonida, vel Pappi, quod in quibusdam libris adparet, absque ratione additum censi nequit. Diversas itaque Harmonicorum Euclidis editiones esse statuendum. Cum enim omnium manibus hæc Introductio terebatur, fieri non potuit, ut non multis tandem mendis, exscriptorum vitio, laboraret, quæ nova editione accurate eruditus mathematicus sustulerit; additis etiam quibusdam aliorum auctorum locis, quibus, tanquam scholiis, obscuriora loca illustrarentur. Hæc ratione Pappi, vel potius Cleonida, nomen in quibusdam libris legi existimandum; primam autem & antiquissimam editionem solum ipsius auctoris nomen retinuisse. Porro hæc Harmonica Introductionem primus Latinâ interpretatione donavit Georgius Valla Placentinus; quæ cum multis aliis opusculis, Latine ab ipso versis, edita est Venetiis, anno 1511. titulo, Cleonidæ Harmonicum Introductorium. Quam parum in Musicis intellexeris, ex illa interpretatione, & magno Expetendorum ac Fugientorum opere, in quod Harmonica Euclidis, Aristidis, Bryennii, mutato paullum ordine, transtulit; est perspicuum: ut taceam, quoties Græci.

sermonis ignorantia peccavit. Postea Ioannes Pena, Mathematicus Regius, primus Græcæ, nova quoque versione addita, hæc Harmonica Rudimenta edidit Parisiis, anno CLV LVII. In illa tamen non paucos errores deprehendimus: quos etiam posteriores, qui versionem ejus transcribere, ut Possevinus & Herigonius, retinuerunt. Valla interpretationem non vidisse ipsum, inde quoque patet, quod quæ ille, Græcæ est vestigio sequendo, bene converterat, hic sapius ingenii errore, interdum exemplaris vitio, corruerit. In versionibus illis emendandis, & interpolandis, inglorium laborem me sumturus ratus, novam feci. Porro Græcus textus ex binis scriptis codicibus, præter Vulcanianum; ex quo in ipsam editionem meliores lectiones transtuli; est emendatus. quippe Dasypodii editionem, ex Peniana multis locis vitiose impressam Argentina anno CLV LV LXXI, cum Coventriensi antiquo codice contulit vir summus, Ioannes Seldenus; qui etiam ex eodem libro omnes propositiones cum demonstrationibus de Canonis sectione, manu sua accurate descriptas misit. Alterum ejusdem editionis exemplar cum Barociano scripto contulit vir doctiss. Gerardus Långbainius. Linearum diagrammata; quorum quadam depravate etiam habebat liber Coventriensis; & Canonis sectionem, restitui. Loca, quæ in Vulcanii, & Posservini scriptis Euclidis inserta leguntur, in Aristide nostro, qui eadem habet, commonstrare satius putavi, quam ut hic repeterentur. Notas autem in hæc Harmonica rudimenta quibusdam locis uberiores scribere visum, ut antiquæ Musica rudis lector, qui ob Euclidis celebritatem statim ad hæc est convolaturus, absque ullo negotio, omnia intelligeret; & ut in posterum Mathematicum Professores in academiis, nulla ipsius scientia difficultate absterrenti, non minus hæc Harmonica, quam Geometrica ejus elementa juventuti explicare possent. Si quis autem plenius hæc cognoscere desideret, Musicorum principem, Aristoxenum, cujus Harmonica Euclides in artis formam redigere laboravit, adeat, non tantum doctrina hujus fundamenta, sed & alias demonstrationes, Harmonica cognoscendæ opido utiles, inde hausturus. Vale Candide Lector, atque hoc quoque labore nostro frueri.

Ε Τ Κ Λ Ε Γ Δ Ο Τ

Ε' Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Α' Ρ Μ Ο Ν Ι Κ Η.

Ε V C L I D I S

I N T R O D V C T I O

H A R M O N I C A.

M A R C. M E I B O M I V S

Vertit, ac Notis explicavit.

πλάσιον pro διπλασίονα. Ibidem male Bar. ἀφείλκ. & v. 18. πέταρον μόλιον pro πετρήμιόλιον. v. penult. ὁμοίως α β ἡμιόλ. pro ὁ μὲν α ᾖ β ἡμιόλ. articulus τῷ quoque abest à Bar. & edito.

Pag. 29. v. 3. Coventr. τὸν ἡμισυ. Bar. τὸν ἡμισυ. ab eodem male abest articulus οἱ. & v. 6. perperam, τὸν τερίων. v. 7. & 9. uterque πέψασι. v. 8. pro δυσι Coventr. & editus, δύο. quomodo & Bar. in ora. quod retineri potest. quamvis omnes seq. v. habeant δυσι.

V. 22. pro ἡμισυ Bar. perperam, ἡμιόλιον.

Pag. 30. v. 18. uterque scriptus, ἀεα ὁ α.

V. 21. perperam Coventr. ἀ ἀπαξ pro τὰ ἑξ.

Pag. 31. uterque scriptus numeros illos notis literalibus expressos habebat hoc modo: $\mu \overline{\beta \rho \mu \delta} \cdot \mu \overline{\delta \theta \iota \beta}$. (male Coventr. τ pro θ.) $\mu \overline{\alpha \psi \sigma}$. (perperam Pena, ἐξδομηκὸν ἀδύο.) $\mu \overline{\iota \sigma \mu \eta} \cdot \mu \overline{\theta \tau \delta}$ (pro τ in utroque scribendum θ.) $\mu \overline{\beta \tau \gamma \beta} \cdot \mu \overline{\alpha \nu \mu \alpha}$.

Pag. 32. v. 8. ab utroque abest ἴσα. etiam articulus πὰ à Baroc. qui in fine optime addit, τὸ ὅλον, καὶ τὸ α β ἀεα ἐστὶ πολλαπλάσιον. Hinc in versione scribendum: *Quoniam igitur binaria aequalia intervalla AB, BG, composita totum faciunt multiplex, ideo & AB erit multiplex.*

V. 18. Ἀνάσημα abest ab edito.

Pag. 33. v. 5. uterque scriptus per-

peram αὐτὰ pro αὐτὸ. v. 15. Bar. πὶ δὲ παζῶν. Cov. perperam, μείζων. v. 18. scripti, ἐκ τῶν μεγίστων διπλασίον δύο. v. 26. φανερόν δὲ (Cov. δὲ) ὅτι καὶ (ita omnes) τὸ (abest ab edito) δὲ πέντε.

V. 30. Bar. ὡς τε καὶ τὸ δὲ παζῶν καὶ τὸ δὲ πέντε τετραπλάσιον τὸ δὲ δις δὲ πας. quæ certe optima est lectio. Hinc in versione scribe: *Ideoque & dia pason & dia pente triplum est; bis dia pason autem quadruplum.*

V. ult. editus, ἕκαστον ἐκ τεσσ. uterque scriptus, ἕκαστον ἐν πσι. quæ lectio videtur melior, ita explicanda. Quodlibet consonorum trium hic propositorum, nimirum dia pason, dia pason & dia pente, bis dia pason, ex quibusdam rationibus constat. nempe dia pason ex dia pente & dia tessaron: & sic de reliquis. Est locus paulo obscurior. Legendum olim putavi, μέγιστον ἐν τεσσ, quæ emendatio in textum irrepsit. omnium autem videtur optima. Cum enim demonstrarit duplum constare ex duabus rationibus, illæ ipsi duplæ additæ ternas efficiunt in his numeris, 1. 2. 3. 4.

Pag. 34. v. 4. scribe cum omnibus ὅτι. v. 19. γὰρ minus bene abest à Bar.

Pag. 35. v. 6. male uterque scriptus, ὥστε τὸ ἐν τῷ β γ. deinde Cov. ἐλαττόν ἐστι δύο. v. 7. probe scripti, τὸ δὲ pro τό, π.

V. 11. articulus ὁ abest à Bar. deinde idem, ἔτι διαρ.

Pag. 36. v. 2. Cov. ὁ τίν' α. v. 3. uter-

uterque perperam, ὁ β δ. & omnes
v. 15. ὁ ζ δ.

V. 6. omnes insulse $\Delta\acute{\epsilon}\pi\alpha\nu\Theta$ pro
 $\delta\acute{\iota}\pi\alpha\nu\alpha\nu$. v. 17. Cov. $\tau\acute{o}\nu\Theta$ $\acute{\alpha}\rho\alpha$ ἐστίν.
v. 19. inepte scripti, $\pi\epsilon\rho\alpha\kappa\acute{\epsilon}\iota\theta\omega$. v. 20.
Cov. male, τὸ ζ η. v. 22. omnes, τῶν
ζ, ι. Melior est scriptura, quæ in
textum irrepsit. ut ex sequentibus &
præcedentibus liquet. v. 24. editus,
τὸ pro τδ. v. 26. corrige ex omnibus.
διελεί.

Pag. 37. v. 8. optime Bar. $\kappa\zeta$ τὰ
ζ δ ι. (male Cov. addit, ζ)

V. 9. $\beta\acute{o}\mu\beta\Theta$.] Omnes tres, $\beta\acute{o}\mu$ -
 $\beta\upsilon\zeta$. Hinc Nicomachus pag. 10. v. 10.
 $\beta\omicron\mu\beta\upsilon\kappa\acute{\epsilon}\sigma\tau\epsilon\rho\Theta$. Hefychius: $\beta\acute{o}\mu\beta\upsilon\rho$,
(scribe, $\beta\acute{o}\mu\beta\upsilon\zeta$) $\acute{\alpha}\mu\mu\Theta$ $\lambda\acute{\alpha}\kappa\omega\nu\epsilon\varsigma$. $\kappa\alpha\iota$
 $\alpha\upsilon\lambda\delta$ εἶδ Θ . $\kappa\alpha\iota$ ζῶν, $\acute{\alpha}\phi'$ δ τὰ $\beta\omicron\mu\beta\acute{\upsilon}$ -
 $\kappa\iota\nu\alpha$ ὑφάσματα συνίλεται. ἐνιοὶ δὲ
 $\beta\omicron\mu\beta\acute{\upsilon}\lambda\iota\omicron\nu$ ἄτω λέγουσιν, οἱ δὲ ῥυμόν, ἢ
 $\eta\chi\Theta$ (scribo, $\eta\chi\omicron\nu$) $\beta\omicron\mu\beta\upsilon\lambda\iota\delta$. Vide
eundem in $\beta\omicron\mu\beta\upsilon\lambda\iota\omicron\varsigma$, quod vocabu-
lum ibi præcedit. Altera tamen ter-
minatio est usitatior. Suidas: $\beta\acute{o}\mu$ -
 $\beta\Theta$ δὲ, ὁ $\eta\chi\Theta$ τῶν $\mu\epsilon\lambda\iota\sigma\tau\acute{\omega}\nu$, $\beta\acute{o}\mu\beta\Theta$
 $\phi\acute{o}\phi\Theta$ πς.

V. 16. pro αὐτῇ scripti τῇ. lego,
αὐτῇ. v. 18. Bar. ὁ ι β.

Pag. 39. v. 7. Bar. & editus, $\lambda\omicron\iota\pi\acute{o}\nu$
 $\delta\acute{\alpha}$. Cov. δῆ. v. 10. omnes, $\epsilon\pi\epsilon\mu\omicron\nu$ τὸ
pro τόν. perperam. v. 28. scripti δῆ
pro δὲ.

Hoc loco restituam diagramma
Chromatici Syntoni, quod Notis in
Gaudentium inseri nequirit. Pertinet
autem ad Gaudentii pag. 18. v. 5.

Diagramma Chromatici Syntoni.

		5184	Nete hyperbolæon.
32.	27.	6144	Hyperb. Chrom.
2187.	2048.	6561	Trite hyperbol.
256.	243.	6912	Nete diezeugm.
32.	27.	8192	Diezeug. Chrom.
2187.	2048.	8748	Trite diezeugm.
256.	243.	9216	Paramesos.
9.	8.	10368	Mese.
32.	27.	12288	Meson Chrom.
2187.	2048.	13122	Parypate meson.
256.	243.	13824	Hypate meson.
32.	27.	16384	Hypaton Chrom.
2187.	2048.	17496	Parypate hypat.
256.	243.	18432	Hypate hypaton.
9.	8.	20736	Proslambanom.

Gaudentium in hoc Chromatico te-
trachordum synemmenon omisisse,
ex numeris, quos hic adhibuit, est
indubitatum. Cum enim trite syn-
emmenon in his fractionem, ut vo-
cant, habeat, absque dubio, dupli-
catis omnibus numeris, eam evitaf-
set. Præterea nec Diatono, quod in
Gaudentio pag. 43. habemus, tetra-
chordum synemmenon est adjun-
ctum.

Ad pag. 2. v. 10. ἢ ζ $\Delta\iota\sigma\tau\eta\mu\alpha\lambda\eta\kappa\eta$ τε
 $\kappa\alpha\iota$ $\mu\epsilon\lambda\omega\delta\iota\kappa\eta$.] Valla perperam: *alter
vero intervallaris & modularis*. Idem
v. 17. insulse: *Solas* (pro *moras*. legit
 $\mu\acute{o}\nu\alpha\varsigma$ pro $\mu\omicron\nu\alpha\iota\varsigma$) namque facit, & in-
ter has voces interapedines, musuo-
trumque faciendo. hos igitur solos teno-
res appellamus.

NOTARVM IN EVCLIDIS INTROD.
HARMON. FINIS.

ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΕΡΑΣΣΗΝΟΥ,
ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΟΥ,

ΑΡΜΟΝΙΚΗΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ

Βιβλίον πρῶτον.

NICOMACHI GERASSENI,
PYTHAGORICI,

HARMONICES

MANUALIS

LIBER PRIMVS.

MARCO MEYBOMIO

Interprete.

Κεφάλια ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ.

CAPITA LIBRI PRIMI.

<p>α'. Ο'π τὸ βιβλίον ἐγχειρίδιον ἐστὶν
ὑπόμνημα τῆς ἀρμονικῆς συ-
χνώσεως.</p> <p>β'. Περὶ τῶν δύο τῶν φωνῶν εἰδῶν, τῶν τε
διαστηματικῶν καὶ συνεχῶν, καὶ
τῶν τῶν αὐτῶν.</p> <p>γ'. Ο'π ἡ πρώτη ἐν αἰσθητοῖς μουσικῇ
τῶν αὐτῶν πλάνης θεωρεῖται.
καὶ μίμησιν τῶν ἐκείνων, ἡ παρ'
ἡμῶν.</p> <p>δ'. Ο'π κατ' ἀριθμὸν οἰκονομεῖται
τὰ ἐν τοῖς φθόγγοις.</p> | <p>I. Libellum hunc manuum, esse
Commentarium de Harmonicis Elementis.</p> <p>II. De duabus vocis speciebus; tum
intervallis discreta, tum continua. deque earum locis.</p> <p>III. Primam in sensibilibus Musi-
cam circa planetas considera-
ri. illorum deinde imitatione
eam, quæ nobis in usu est,
constitutam.</p> <p>IV. Secundum numerum admini-
strari quæ in sonis existunt.</p> |
|---|--|

A

V. Ad

V. Ad septem chordis constantem lyram additâ octavâ, Pythagoram dia pason constituïsse harmoniam.

VI. Quomodo Arithmetice sonorum rationes sint inventæ.

VII. De ipsius dia pason divisione secundum genus Diatonum.

VIII. Explicatio eorum quæ in Timæo dicta sunt harmonicè.

IX. Testimonium eorum quæ dicta sunt à Philolao.

X. De Arithmeticarum rationum aptatione ad sonos.

XI. De ipso bis dia pason secundum genus diatonicum.

XII. De sonorum, secundum tria genera, progressionem & divisionem.

ε'. Ο'π τῇ ἐπιαχόρδῳ λυρά τὴν ὀγδόην ὁ πυθαγόρας προσθεῖς, διὰ πατρὶων συνεστήσατο ἀρμονίαν.

ς'. Πῶς οἱ ἀριθμητικαὶ τ' φθόγγων λόγοι ἀρέθηνται.

ζ'. Περὶ τ' κτ' τὸ διὰ τονοὶ γῆϑ διαιρέσεως τ' διὰ πατρὶων.

η'. Εξήγησις τ' ἐν τιμαίῳ ἀρμονικῶς εἰρημνύων.

θ'. Μαρτυρία τ' εἰρημνύων ἀπὸ τῶ φιλολάου.

ι'. Περὶ τ' τῶν ἀριθμητικῶν λόγων ἀρμόσεως τ' φθόγγων.

ια'. Περὶ τ' δις διὰ πατρὶων κτ' τὸ διαιτονικὸν γῆϑ.

ιβ'. Περὶ τῆς κατὰ τρεῖς γῆϑ τῶν φθόγγων προσθέσεως τε καὶ διαιρέσεως.

Quamvis diffusa in se sit, ac multiplex, quæ apud Harmonicorum Elementorum Scriptores de intervallis ac relationibus reperitur oratio, ut uno commentario difficulter comprehendi possit; ego verò aliàs propter turbas itineris ac festinationes non possum quieto animo illud oneris in me suscipere, eaque, qua par est, perspicuitate illorum expositionem aggredi: utpote quæ otium inprimis ac cogitationes minime distractas requirat: tamen, quoniam ita jubes, mulierum optima

Eἰ καὶ πολὺ χεὶρ κατ' ἐαυτὸν, καὶ δυσαερίληπτος ἐνὶ συμπαραθελῶν ὑπομνήματι, καὶ τῶν ἀρμονικῶν στοιχείοις διασημάτων τε καὶ ἡρέσεων ὑπαρξέει λόγος, ἐγὼ τε ἄλλως ὑπὸ τ' ὁδοιπορικῆς ἀκαλασεσίᾳ καὶ συνεπιέξεως ἐκ ἀνυμάνῃ, τὸ δ' ἄλλο φρονέον καὶ διανοοῖα διωαῖός εἰμι τῇ περὶ τέτων ὀπταλίᾳ διδασκαλίᾳ, καὶ τ' προσοχῆς σφαιρνείας, χολαίᾳ μάλιστα καὶ ἀπερπατάς δεομένης καιρῶ τε καὶ συλλογισμῶ, πᾶσαν ὁμῶς ὀππρῶτον ἐστὶ μοι σωθῆναι

παυδὺν, σὺ γὰρ κελεύεις, ἀρτίη καὶ
 σεμνοτάτῃ γυναικῶν, καὶ ἀνὰ ψι-
 λὰ πὲρ κεφάλαια χωρὶς κατασκάψῃς
 καὶ ποιήσῃς ἀποδείξεως ἐκείναι σοι
 καὶ Ἰπποδρομίῳ. ἵν' ὑπομίαν ἔχῃσαι
 ἀνὰ σῶν φιν, ἐγχειρδῶ τι ὥσπερ
 χρυσὴν, τῇ βραχεία πάντῃ ὑπο-
 μνησθῇ, ὑπομνήσκῃ ἐξ αὐτῆς τῇ
 ἐν ἐκάστῳ κεφαλαίῳ καὶ πλάτῃ
 λεγομένων τε καὶ διδασκομένων. θεῶν
 ἣ Ἰππικῶν αὐτίκα μάλα σχολῆς
 λαβόμεν, καὶ τὸ οὐδὲν ἀνά-
 παυσιν χρόνῳ, σωτῆρ' ἐστὶ σοι μέγιστον καὶ
 ἀπερβέστερον εἰσιγαγὼν πρὸς αὐτῶν
 τέτων, καὶ πλήρη, τὸ λεγόμενον, συλλο-
 γισμῶν διηρθρωμένων, καὶ ἐν πλείοσι
 βιβλίοις. Ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης ἀφορ-
 μῆς ἀποπέμψω, ἔνθα ἂν διέλθῃς ὑ-
 μᾶς πυνθανόμεθα. τὸ δὲ δεῦν ἐκεί-
 νῃ ποτε ποιήσῃς ῥᾶον, ὡς ἔνεκα πα-
 ραχέλησθαι, ὅθεν καὶ ἡνίκα ἐξηγέ-
 μεν σοι πρὸς αὐτῶν τέτων, τὸ διδα-
 σκαλίας ἐπισησάμεν δεῦν.

Τῆς ἀνθρωπίνης φωνῆς οἱ ἀπὸ τῆς
 πυθαγορικῆς διδασκαλίας δύο ἔφα-
 σκον, ὡς ἐνὸς γένους, αἵδη ὑπάρχον.
 καὶ τὸ μὴ συνεχὲς ἰδίως ἀνόμενον. τὸ
 δὲ διὰ τὴν ἀσσηματικὴν. ἀπὸ τῆς ἐκατέρω συμ-
 βεβηκότων πρὸς κλήσεις ποιέμενοι. τὸ
 μὴ γὰρ ἀσσηματικὸν, τὸ ἐν ὧδόν, καὶ
 ἐν παντὶ φθόγγῳ ἰστέμενον, καὶ δὴ λῶ
 ποιῶν τὸ ἐν ἅπασιν τοῖς μέρεσι παρα-
 λαλῶν, ὑπελάμβανον ἀσύνχυστον τε
 ὑπάρχον, καὶ τοῖς μεγέθεσι τοῖς κατὰ

& honestissima, omni studio ani-
 mus est confirmandus, ut vel sum-
 ma tantum capita, sine omni ad-
 paratu, & operosa demonstratio-
 ne, brevibus exponam. ut illis sub
 uno conspectu hac brevī deforma-
 tione positus, velut compendio,
 utaris, atque ita illorum, quæ su-
 se singulis capitibus dicuntur &
 docentur, ex hac institutione re-
 corderis. Si Dii concefferint, quam
 primum otium nactus fuero, & ab
 itineris molestiis mens conquie-
 rit, majorem de his ipsis, & ex-
 quisitiore cura introductionem ti-
 bi componam, quæque plena sit,
 ut proverbio dicitur, ratiocinatio-
 nibus membratim disquisitis. Quod
 & pluribus libris sum facturus, &
 prima occasione missurus, ubi-
 que vos vivere inaudierimus. Ex-
 ordium autem, methodi & seque-
 læ causa, inde facilius ducam, unde
 cum hæc eadem tibi explicarem,
 doctrinæ feci initium.

Humanæ vocis, qui ex Pytha-
 goræ schola prodierunt, duas di-
 xere, tanquam unius generis, esse
 species. quarum hanc peculiari vo-
 cabulo adpellabant continuam; il-
 lam, intervallis procedentem: ab
 iis, quæ utrique accidunt, nomi-
 na imponentes. Intervallis enim
 distinctam eam existimarunt, quæ
 in cantu usurpetur, & in omni so-
 no sistatur, ac manifestam reddat,
 quæ in omnibus partibus est, mu-
 tatio-

tationem. quæ inconfusa existat, & magnitudinibus, quæ in singulis sonis sunt, divisa ac disjuncta; tanquam in acervo, non vero ut in commistione, vocis partibus sibi invicem adpositis, quæ & facile separari & dignosci queant, & nullo modo una corrumpantur. Talis enim est vocis species, in cantu locum habens, quæ omnes scientiis designet sonos, quantæ magnitudinis singuli participant. Nisi enim ita quis ea utatur, non jam canere, sed loqui dicitur. Alteram verò autumarunt continuam, per quam inter nos colloquimur, ac legimus; necesse non habentes, manifestas atque inter se distinctas reddere sonorum tensiones. quin sermonem connectimus, usque dum id, quod dicere proposuimus, finem habet. Si quis enim aut differens; aut alicui se purgans; aut etiam legens; manifestas inter ea in singulis sonis faciat magnitudines, dirimens vocem, ac trahiciens ab uno sono in alterum, non amplius dicere hujusmodi, sed canere dicitur. Cum itaque vox humana duas habeat partes, duos, ut par est, locos, quos utraque transcendendo teneat, esse rebantur. Et quidem continuæ vocis locum, qui naturaliter infinitus est magnitudine, à quocunque loquens inceperit, donec quiescat, terminum proprium accipit. hoc est, cum locum, qui à prima loquela ad silentium ultimum perducitur. ut ipsius copia in nostra sit potestate.

ἐκαστον φθόγγον διηρημένον, καὶ διεσθές, ὡς αὖτε καὶ ζωρεΐαν, καὶ ἐκαστὴν ἔγκρασιν τὴν τῆς φωνῆς μορίων ἀλλήλοις παρεκκεμμένων, διχωρήσων τε καὶ διδιαγνώσων, καὶ πενήσιτος μὴ συνεφθαρμένων. τὸ γὰρ ἐνυφδόν, πικρὸν ἐστὶ, τὸ πῖντας ἐμφαίνειν τῆς ὁμοειδήμοσι τὰς φθόγγας, ἡλικία ἐκαστοῦ μεγέθους μετέχον. εἰ γὰρ μὴ ἔτω τις χροῶν αὐτῷ, σῶκεται ἀδὲν λέγειν, ἀλλὰ λέγειν. τὸ δὲ ἔπειρον τὸ συνεχές, καὶ ὁ ἐμιλλόμενος πῶς ἀλλήλοις, καὶ ἀναγινώσκοντες, ἐδεμίαν ἔχοντες ἀνάγκην, ἐμφανῆς πᾶς τῆς φθόγγων τάσεις, καὶ ἀσχετὰς ἀπὸ ἀλλήλων ποιῶνται. ἀλλὰ ἄρα οἷός τις τὸν λόγον ἕως τῆς φρεσὸς πλειώσεως, εἰ γὰρ τις ἢ ἀσχετὸς ὡς πνι, ἢ ἀναγινώσκων γε, ἐκδηλα μέλας καὶ ἐκαστον φθόγγον ποιῇ τὰ μεγέθη, δις τῶν ἐκαστῶν ἐκαστῶν τῶν φωνῶν ἀπὸ ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ λέγειν ὁ πικρὸς, ἐδὲ ἀναγινώσκων, ἀλλὰ μελεάζειν λέγει. διμερὲς οὐκ ὑπαρχέσθαι τῆς ἀνθρώπου φωνῆς, δύο ἐνώτως καὶ τέρας, ὅς ἐκαστὴν κατέχει διεξερχομένη, ὥστε εἶναι. καὶ τὸν μὲν τῆς συνεχῆς τέπον, ἀέριστον φύσει τῷ μεγέθει ὑπαρχέσθαι, ἀπὸ δὲ ἀνὰ ἑξήται ὁ λαλῶν μέχρης ἀνὰ πύσσει, τὸ οἰκῆον πέρας λαμβάνοντα, ταῦτα τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης λαλιάς μέχρης ἐχάτης σιωπῆς. ὥστε τὸ πλεον

αὐτῶν

ὡς ἐφ' ἡμῖν ὑπάρχειν. τὸν δὲ τῆς
 Διασηματικῆς σκέτι' ἐφ' ἡμῖν, ἀλλὰ
 φυσικόν, ὁρίζομεν καὶ αὐτὸν ὑπὸ
 Διαφερόντων ἐνεργημάτων. δὲ χλὺ
 μὲν γὰρ αὐτῶν, τὸ πρῶτον ἀκρῶς εἶναι.
 τέλει ὅ, τὸ ἔχθρον φωνητόν. ἐκείθεν
 γὰρ δέχομεθα συνιέναι καὶ σωροῦν τῷ
 φθόγγῳ τὰ μετῴδη, καὶ πρὸς ἀλλή-
 λους ὡς ἀλλήλους, ὅθεν ἂν πρῶτος
 ἡμῖν ἡ ἀκοή ἐνεργεῖν φαίνεται. δυ-
 νατὶς ὅ, ἀμυδροτέρως φωνᾶς, καὶ
 μήπω ἡμῖν αἰσθητῶς ἐν τῇ φύσει σω-
 πλεσθῆναι, λανθάνειν ἐν τῇ αἰ-
 σθητῇ. κατὰ λόγον χάριν καὶ τοῖς ζυ-
 γικαῖς ἐπὶ πᾶσι σώμασι ἡκιστα βάρος
 ἐμφανικά. ἄχαι, ἢ πίτυρα, ἢ πι-
 αῦθ' ἔπερα. ἀλλ' ὅτ' ἂν καὶ ὁπιοῦ-
 θεν τῷ ποιῶν ἤδη ῥοπῆς δέχῃ τις
 ἐμφαίνῃ, τότε τῆς ζυγικῆς ὁπιοῦ-
 θεν φαμὲν πᾶσι πρῶτον ὑποδρομὴν
 ὑπάρχειν. ἔτω καὶ πρὸς βραχὺ τῷ
 φωνῶ ἀμυδροτέρῳ ὅ, πρὸ τοῦ μείζονος
 αὐξανομένης, τὸ πρῶτον ἀκοῇ αἰ-
 σθητόν, δέχῃ τῷ ἐν ὧδ' φωνῆς τέ-
 πες ποιῶμεθα. τέλει ὅ, αὐτῶν σκέτι' ἡ
 ἀκοή ὁρίζεται, ἀλλ' ἢ ἀνθρωπίνη φωνή.
 ἐφ' ὅσον γὰρ ἐφικνέται δι' ἐμμελείας,
 καὶ ἐν ὧδ' περὶ χωρῆς, μέχρι τέττα
 τὸ πᾶσι πᾶσι πᾶσι τῷ πᾶσι
 φωνῆς τόπος ὁρίζομεν. μηδὲν ὅ, ἡμῖν
 Διαφερότων πᾶσι, ἔτ' ὅ, τῷ δέ τῷ
 εἰσπνεῖν ἡμῖν φωνῆς, ἔτ' ὅ, τῷ ὅ, τῷ
 τῶν, ἐν τῷ πᾶσι καὶ ἐμπνεῖν καὶ κρῖ-
 intenduntur, tum quæ inflantur & quæ pulsantur, sermonem facia-

At vocis intervallis discretæ locum
 non amplius in nostra esse potestate,
 sed naturalem; ipso quoque à diver-
 sis effectibus terminato. Principium
 quippe ipsius esse illud, quod primū
 audiri possit; finem verò, quod ul-
 timo à voce proferri. Inde enim in-
 cipimus percipere ac conspiciere so-
 norum magnitudines, atque inter
 se commutationes, unde primum
 nobis auditus operari videtur. cum
 possibile sit, obscuriores voces, quæ
 à nobis sentiri nequeant, in natura
 perfici, quæque auditum omnem
 fugiant. Quænamadmodum, verbi gra-
 tiâ, in iis quæ ponderantur, quæ-
 dam existunt corpora, quæ minime
 gravitatem habere videantur: pa-
 les nimirum, aut furfures, aut istius-
 modi alia: verum ubi jam per adpo-
 sitionem talium corpusculorum
 pensionis quoddam adparuerit ini-
 tium, tunc librandi scientiæ fines
 primum incurrisse illa dicimus; Sic
 quoque propemodum, cum, quæ in
 voce est, obscuritas magis atque ma-
 gis adcrefcit, illud quod primo o-
 maium ab auditu percipi potest,
 principium facimus loci, quem vox
 cantui apta requirit: at ipsius finem
 non amplius auditus finit, sed vox
 humana. Quo usque enim concin-
 ne pervenit, & cantus legibus pro-
 greditur, huc usque ultimum ter-
 minum loci, quem vox istiusmodi
 habet, finimus. Nunc verò nihil no-
 bis differat, sive de arteriaca nostra
 voce, sive de instrumentis, tum quæ

mus; quæ vocis nostræ imitatione perficiuntur. Sed omittamus jam illam, quæ in his est, differentiam, ne statim in principio explicationem diffundamus.

Sonorum itaque nomina ab illis in cœlo versantibus septem stellis, terramque circumeuntibus, esse adpellata, est probabile. Omnia enim, inquirunt, quæ cum stridore circumaguntur corpora, cedente aliquo, & facillime fluctuante, necessario facere strepitus, magnitudine & celeritate vocis, & loco inter se diversos; qui aut propter suos sonos, aut propter proprias celeritates, aut propter repressio-num orbis, in quibus singulorum impetus perficitur, magis sint fluctuantes; aut contra, magis reluctantes. Hæ verò tres differentiæ manifeste videntur circa planetas, tum magnitudine, tum celeritate, & loco inter se distantes: qui per æthera circumfusum perpetuo & inconstanter cum stridore circumaguntur. Vnde & nomen *ἀστὴρ* stellæ, quilibet est consequutus. quasi statione privatus, semperque currens. à quo & *Deus* & æther nomina accepere. Porro à Saturni motu, qui longissime à nobis abest, gravissimus in dia pason consonantia sonus, hypate est appellatus. hypaton enim idem est quod summum: at à Lunari motu, qui omnium infimus est, & terræ proximus, acutissimus dictus est nete. Et enim neaton idem est quod infi-

τῶν ποιέμεθω τὸ λόγον, καὶ μίμησιν τῇ ἡμετέρας στυπελεοδέντων. ὑπερθώμεθα δὲ ὑπὲρ τὴν παρόντων τὸ ἐν τέτοις διαφορὰν, ἵνα μὴ σκορπίζωμεν διττὸς ἐν δέχῃ τῶν ἐξήγησιν.

Τὰ μὲν οὖν ὀνόματα τῶν φθόγγων διὰ τὴν κατὰ ἔραν ἐν ἰόντων ἐπὶ ἀστέρων, καὶ τῶν γλῶσσαι πολυδρόμων πιδανὸν ὠνομάδαται. πάντες γὰρ τὰ ροιζέμεθα φασὶ ζώματα, κατὰ πᾶν γένος πινόμενα καὶ ῥάστα κυμανομένη, φόφους ἀναγκαιῶς ποιεῖν, μεγέθη, καὶ τάχως φωνῆς, καὶ τόπων. παρηλλαγμένους ἀλλήλων, ἥτοι ὡς οὗτοι οὖν ἐαυτῶν φθόγγους, ἢ ὡς πᾶς ἰδίᾳς ταχύτητος, ἢ ὡς πᾶς ἐποχᾶς, ἐν αἷς ἐκάστος ῥύμη στυπελεῖται, δύκυμαντοτέρας, ἢ τὴν αὐτὴν δύσασα αἷς ὑπερχέρας. αἱ δὲ τρεῖς αὐτῶν διαφοραὶ τραυῶς ὁρώμεται ὡς οὗτοι πλάνης, μεγέθη τε καὶ τάχως, καὶ τόπων διεσώτας ἀλλήλων, καὶ διὰ τὴν αἰθερίαν ἀναχύματα διηνεκῶς καὶ ἀσπῆτως ροιζέμεθα. ἔνθεν γὰρ καὶ τὸ ἀστὴρ ὀνομάζεται τίττωχεν ἑκάστος. οἷον σπῆσεως ἐστρημένον, καὶ αἰετῶν. παρ' ὃ καὶ θεὸς καὶ αἰθὴρ ὠνομάσθη ποιηται. ἀλλ' ὅτι μὲν τὸ κρονικὸν κινήματα, ἀνωτάτης ὅλης αἰφ' ἡμῶν, ὁ βαρύνεται ἐν τῇ διαστάσει φθόγγων ὑπάτη ἐκλήθη. ὑπὲρ γὰρ τὸ ἀνώτατον. διὰ τὴν σεληνικὴν, κατωτάτης πάντων καὶ πειναιότερα κείμενα, νεώτατα, καὶ γὰρ νεότερα, τὸ κατώτατον.

ἀπὸ

ἀπὸ ἧς τῆς παρ' ἐκάπερον ἔμην ὑπὸ τῷ
κρόνον ἐστὶ διὸς παρυπάτη. τὰς ἡμέρας
σελήνῃ, ὅς ἐστι ἀφροδίτη, ὡς ἀνε-
άτη. ἀπὸ ἧς ἔμειναι ἔστι, ὅς ἐστι ἡλι-
ακός, τὸ ἔστι ἐκατέρωθεν καὶ μέ-
ση διὰ πεισάρων πρὸς ἀμφότερα ἐν
τῇ ἐπὶ ἀχόρῳ, καὶ τὸ πελαγὸν διεσῶ-
σαι. κατὰ περὶ καὶ ὁ ἡλίου ἐν τοῖς ἐπὶ ἀ-
πλώνῃσιν ἐκατέρωθεν ἐστὶ τὰ περὶ, καὶ
μεταίτιον ὦν. ἀπὸ ἧς τῆς παρ' ἐκάπε-
ρα ἡλίας, ἀρετὴ καὶ μετὰ ξυ διὸς καὶ
ἡλίας πλὴν σφαίραν εἰληχότῃ ὑπερ-
μέση, ἡ καὶ λιχάνος. Ἐρμῆς ἡ τὸ με-
ταίτιον ἀφροδίτης ἡλίας κατὰ χον-
τῃ, ὡς ἀμεση. ὦν ἀκρετέστερον καὶ
μὲν γεωμετρικῶν καὶ ἀριθμητικῶν ἀπο-
δείξεων ἀληθὲς ἔστι βεβαιώσασθαι,
ἐν οἷς περὶ πεισάμεναι σὺ ὑπομνή-
μασι, σφωτάτη γυναικῶν καὶ φιλο-
καλωπάτη. καὶ δι' αὐτὴν αἰτίας πύτης
ἡμεῖς οὐκ ἐπακρόμην τῆς κρομμυκῆς
συμφωνίας, κατὰ κράτος καὶ παναρ-
μόνιον, ὡς ὁ λόγος ὑπογράφει,
φθγγολογίας. πυνυ διὰ ὅτι προχα-
εῖον, διὰ πλὴν ἔστι καὶ ὅξυ τῇ ὡς
τῇ ἐξῆς.

Καθόλου γὰρ φανερὸν ὑπόφον μὲν
εἶναι, πλὴν ἀέρος ἄφρονον μέ-
χρη ἀποῆς. φθγγον ἡ, φωνῆς ἐμμε-
λὲς ἀπλάτῃ πῶσιν. πῶσιν διὰ, μόνῃ
πνὰ καὶ πυνυτῇ καὶ μέγας φθγγ-
ος ἀδιασέτῃ. ἀφῆμα ἡ, ὅδον πιν

mum. Ab iis verò, qui ab utraque
parte existunt, nimirum à Iovis mo-
tu, qui sub Saturno est, parypate;
& qui supra Lunam est, nimirum
Veneris, paraneate. Deinde à medio,
hoc est, ipso Solari motu, qui quar-
tus situs est ab utraque parte, mese:
dia tessaron consonantiâ ab utro-
que extremo in septem chordarum
harmonia secundum antiquos dis-
stans. quemadmodum & Sol inter
septem planetas utrinque est quar-
tus, cum sit plane medius. Rursus
ab illis, qui ab utraque parte Solis
sunt, à Marte quidem, inter Io-
vem & Solem sphæram consecuto,
hypermesce, quæ & lichanus; à Mer-
curio verò, interstitium Veneris &
Solis obtinente, dicta est parame-
se. ut accuratius, tam linearibus
quam numerorum demonstratio-
nibus, plenissime tibi confirmabi-
tur in iis, quæ ante tibi promisi-
mus, commentariis, sapientissima
mulierum ac politissima. Præterea
quas ob causas nos istam munda-
nam consonantiam non exaudia-
mus, dulce quid & omnino modu-
latum, ut ratio subscribit, decan-
tantis. Nunc vero de sequentibus,
ob temporis brevitatem, pauca sunt
delibanda.

Generatim itaque dicimus, stre-
pitum quidem esse aëris percussio-
nem non fractam usque ad audi-
tum: Sonum verò, concinnæ vo-
cis tensionem, latitudine carentem.

Tensionem esse mansionem ali-
quam & identitatem, secundum magnitudinem, soni intervallo carentis. In-
ter-

tervallum, viam certam à gravitate in acumen; aut contrà. Systema, plus unius intervalli compositionē. Porro si multus pulsus, aut spiritus in circumfusum aërem incidit, & secundum plures partes percussit, magnam effici vocem; sin paucus, parvam: tum ab æquali, levem; ab inæquali, asperam. Rursus si tarde inferatur, gravem; sin celeriter, acutam. Contrariam verò dicimus habere affectionem necessario instrumenta quæ instantur; ut tibias, tubas, fistulas, hydraulas, & similia; iis quæ intenduntur, citharæ nimirum, lyra, spadici, ad similibus. Media verò istorum, & quasi communia, & similiter affecta videri tum monochorda, (quæ phanduras vocant multi; canones verò Pythagorici,) tum trigona ea quæ intenduntur, tum obliquas tibias, una cum tibiis ex loto fabrefactis, quemadmodum sequenti oratione declarabitur. Nimirum horum, quæ intenduntur, tensiones majores, & contentiores, majores atque acutiores sonos efficiunt; minores contrà, languidiores ac graviore. Vbi enim plectrum è propria regione chordas emoverit, ac deinde subito remiserit, hæ quidem & celerrime, & multa cum vibratione, & à multis partibus circumstantem aërem verberantes, restituantur; tanquam impulsæ ab ipsa vehementiore tensione: Illæ verò, sensim & sine vibratione, ad similitudinem libellæ fabrilis. Contra autem, eorum quæ instantur

ὑπὸ βαρύτητι εἰς ὀξύτητα, ἢ ἀνά-
παιλιν, σύστημα ᾗ, πλείονων ἐνὸς δι-
σημάτων φωνῆσιν. πολλὰ μὲν πλή-
γματι, ἢ πνύματι εἰς τὴν πέρ-
αέρα ἐμπνέει, καὶ κατὰ πολλὰ μέρη
πλήξαι αὐτὸν, μεγάλῃ ὑποτε-
λαῖσθαι φωνῇ. ὀλίγῃ ᾗ, μικρὰν καὶ
ὀμαλὴν μὲν, λεῖαν· ἀνωμάλῃ ᾗ, τρα-
χεῖαν. καὶ βραδείῳ μὲν ἐνερθεῖν,
βαρεῖαν παχέως ᾗ, ὀξείαν. ἐναυλο-
πεθεῖν ᾗ ἀναγκαίως τὰ ἐμπνέοντα
ὄργανα· οἷον αὐλὰς, σάλπιγγας, σύ-
ριγγας, ὑδραῦλιν, τὰ ὅμοια· τοῖς ἐν-
τέλειοις, κιθάρᾳ, λύρᾳ, σαύρακι, τοῖς
ὡρεῖα πλησίον. μέγα δὲ αὐτῶν, καὶ
οἷον κρινὰ καὶ ὁμοιοπαγῆ, τὰ τε μονό-
χορδα φαίνεσθαι, ἃ δὲ φανέρες
καλεῖσιν οἱ πολλοὶ· κανόνας δ' οἱ πυ-
θαγορεῖοι, καὶ τὰ τρίγωνα τὰ ἐντέλειον,
καὶ τὰς πλαγιάλιν μὲν τὴν φωνή-
γων, ὡς περὶ τὸν ὀλόγον δηλώσει.
τὴν μὲν γὰρ ἐντέλειον αἱ πάσαι αἱ μείζονες
καὶ ὑπὸνίπται, μείζονας καὶ ὀξύτερας
φθόγγους ἀπεργάζονται· αἱ δ' ὀλιγώ-
πται, νωχελεστέρας τὴν καὶ βαρυτέρας.
μετὰ σήσαντος γὰρ τὰς χορδας ὅτε πλή-
κῃ ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας ἀφαιρε-
σθῇ, αἱ μὲν, πᾶσι τὰ καὶ πάλιν τῷ
κραδασμῷ καὶ πλαγχῇ τὸ περικείμενον
αἶρα τύπεται ὑποκαθίσταται· ὥστε
ἐπειγόμενα ὑπὸ αὐτῆς τὸ σφοδαῖς
πάσεως· αἱ ᾗ, ἡρέμα καὶ ἀκραδίως,
κατὰ εἰκόνα τὴν πελινκίης σάθμης· ἀνά-
παιλιν ᾗ, τὴν ἐμπνέοντων αἱ μείζονες

πριλεώσεις, καὶ τὰ μείζονα μήκη, νο-
θρὲν καὶ ἐκλύθον. τῇ γὰρ πολλῇ λειπο-
τηήσαντες ὡς ἀπομπῇ τὸ πνεῦμα ἐξίη-
σιν εἰς τὸ πέραξ αἶρα, καὶ δυσμεφά-
τως αὐτὸν πλῆσσει καὶ κινεῖ. καὶ βαρὺς
ἔσται ὁ φθόγγος γίνεσθαι. ὅτι νοητέον
ᾧ ἐνταῦθα τὸ μάλλον καὶ τὸ ἥτιον καὶ
ποσότητά συμβαίνειν. καὶ ὅτι πλείονες
αὐτὸν καὶ ἀνιέντες, ἢ μήκους τοῖς κώ-
λοις, ἢ βραχυτέραν ἐνεργαζόμενοι,
δοσιελῆδον. εἰ δὲ τῷ δῆλον, ὅτι
ἀριθμῶ ταῦτα πάντα οἰκονομεῖται.
ποσότητος γὰρ ἐδεῖνός ἀλλὰ, ἀλλ' ἀρι-
θμῶ ἰδία νοεῖται.

Πυθαγόρας δὲ πέμπωσι, ἵνα
μὴ καὶ συναφῆς ὁ μέσος φθόγγος,
πρὸς ἀμφοτέρω τὰ ἄκρα ὁ αὐτὸς συγ-
κενόμενος, διαφορεθῇ πρὸς
τὴν μόνω τὴν διαπεσάρων συμφω-
νίαν, πρὸς τὴν ὑπάτω, καὶ πρὸς τὴν
νήτω. ποικιλωτέρην ἢ θεωρεῖν ἐνο-
ρᾶν ἔχωμεν, καὶ τὴν ἄκρων αὐτῶν ἀλ-
λήλοις τὴν κατὰ κερσετάτω συναπο-
τελέων συμφωνίαν, τετέστι τὴν δια-
πασῶν, πὺν διπλάσιον ἔχουσαν λόγον.
ὅπερ ἐκ τῶν δύο περαχόρδων συμ-
βύωσι ἐκ ἐδωῶτα, παρέθηκεν ὄγδοον
πῖνα φθόγγον, μετὰ τοῦ μέσους καὶ πα-
ραμέσους ἐνάψας. καὶ διποσήσας, διπλὸν
μὲν τὸ μέσους ὅλον τόνον. διπλὸν δὲ τῆς
ὡς ἀμείσους, ἡμιτόνιον. ὥστε τὸ μὲν περ-
τέραν, ἐν τῇ ἐπιαχόρδῳ ὡς ἀμείσους
ἔσται, τρεῖς τὴν εἰς ἀπὸ νήτης καλεῖσθαι
τε καὶ ἐδεῖν ἡτιον καὶ ὅτι. τὸ πρενπιθεῖ-

maiores cavitates, longitudinesque
maiores, languidum ac solutum.
longiore quippe emissionem tenorem
amittens spiritus, in circumfusum
aërem exit, & obscure ipsum verberat
ac movet : itaque fit sonus gra-
vis. Hic verò considerandum, magis
atque minus secundum multi-
tudinem contingere : quam, inten-
dentes tibiam, & remittentes ; aut
longitudinem chordis, aut brevitatem
operando imprimentes, effici-
mus. Atqui certum est, numero
hæc omnia administrari. Quantitas
enim alterius nullius, quam numeri,
propria intelligitur.

Porro omnium primus Pythagoras,
ut ne in conjunctione medijs
sonus, cum utrisque extremis idem
comparatus, differentem tantum
exhibeat dia tesson consonan-
tiam, tam ad hypaten, quàm ad
neten ; sed ut variam magis con-
templationem inspiciendam habeamus ;
extremis quoque ipsis inter se
suavissimam simul efficientibus
consonantiam, hoc est, ipsam dia-
pason, quæ rationem habet du-
plam : quod ex duobus illis tetra-
chordis contingere nequibat : in-
terposuit octavum quendam so-
num ; quem, cum inter mesen &
paramesen coaptasset, disjuncti à
mese, tono integro ; à paramese,
hemitonio. Vt prior, quæ in se-
ptem chordarum lyra erat paramese,
trite jam à nete & appelletur,
& sita quoque reperiatur : inter-
posita autem, quarta quidem sit
B à nete;

à nete ; ad illam verò consonet dia tessaron consonantiam , quam & ab initio mese ad hypaten habebat. Porro tonus qui inter ambas est, & mesen & interpositam ; quæ prioris loco paramese est appellata ; utricunque tetrachordo adponatur : sive illi, quod est ad hypaten, ultimarum naturam magis referens ; sive isti, quod ad neten, supremarum : dia pente consonantiam demonstrabit, systema utrinque existentem ipsius tetrachordi & adjuncti toni. quemadmodum & ipsius dia pente ratio sesquialtera, systema invenitur supertertiaz simul & superoctavæ. Vnde tonus est superoctavus.

Hanc autem secundum numerum quantitatem ; tum quæ per quatuor chordas distantia dicitur, tum quæ per quinque, tum quæ secundum utriusque concursum dia pason, & adjectus inter duo tetrachorda tonus ; modo quodam tali à Pythagora deprehensam affirmant. Cûris aliquando, & disquisitioni eorum quæ composuisset, intentus, num auditui aliquod excogitare posset adminiculum, firmum ac erroris expers : quale visus habet per normam, & per regulam, aut etiam per dioptram ; tactus verò per libram, aut mensurarum excogitationem : prope æris officinam deambulans, divino quodam casu exaudii malleos ferreos, super incude tundentes, sonitusque permiste quam maxime conso-

σων, πηάρτων μὲν δὲ πὸ νήτης ὑπάρχον· συμφωνεῖν ᾧ πρὸς αὐτῶν τ' ἀξίαν· σαύρων συμφωνίαν, ἣν περ καὶ ἐξ ἀρχῆς μέση πρὸς τ' ὑπέρτω ἔχεν. Ὁ δὲ μετὰ ξὺ ἀμφοτέρων τόνος, μέσης τε καὶ τ' υπέρτερας, ὀνομαδεύεται ἀνὰ τὴν πέραιον ὡς ἀμείσης, ὅποτις ἀνὰ πέραιον χορδῶν πρὸς πηάρτι· ἔπειτα πρὸς τῇ ὑπέρτῃ, νηοειδέσπερος, ἔπειτα πρὸς τῇ νήτῃ, βομβυκέσπερος, τ' ἀξίαν πέντε συμφωνίαν δὲ ποδείξῃ, σύστημα ἐκατέρωθεν ὑπαρχέμενον, αὐτὸς τε πέραιον χορδῶν, καὶ τὸ πρὸς γνομῶν τόνος. ὡς περ καὶ ὁ δὲ ἀξίαν πέντε λόγῳ, ὁ ἡμιόλιον, σύστημα δὲ ῥυθμικῶν ὑπὲρ τῆς αἶμα καὶ ἐπογδῶν. ὁ ἄρα τόνος ἐπογδῶν.

Τὴν δὲ καὶ ἀρμεζμὸν ποσότητα τῶν τῶν, ἥτις ἀξίαν πρὸς ἀρῶν χορδῶν δόξασις, ἥτις ἀξίαν πέντε, καὶ ἡ καὶ ἀμφοτέρων σῶν δόξασις, διὰ πρὸν λεγομένη καὶ πρὸς καί μὲν μετὰ ξὺ τ' δύο πέραιον χορδῶν τόνος, τρὶς πέντε πρὸς πέντε ὑπὸ δὲ πρὸς καὶ ἀρμεζμῶν ἔχεν ἐβεβαιώθη. Ἐν φρονήσει περὶ καὶ ἀξίαν λόγισμῶν σῶν λεγομένων ὑπάρχων, εἰ ἄρα διὰ τὴν ἀκρότην βοήθειαν πᾶσα ὑπὸ νοῆσαι, πρὸς καὶ ἀρμεζμῶν οἶον ἡ μὲν ὑπὲρ ἀξίαν δὲ ἀξίαν, καὶ ἀξίαν δὲ κανόνος, ἡ νὴ δὲ ἀξίαν διόπτερος ἔχῃ ἡ δὲ ἀφ' ἀξίαν ζυγῶν, ἡ ἀξίαν τ' τ' μέτρων ὑπὲρ οἶας, ὡς πρὸς χαλκῶν πρὸς πρὸς, ἐκ πρὸς δαμνόνος σῶν τῶν, ἐπὶ καὶ πρὸς ῥαίονος σῶν τῶν ἐπὶ ἀμνόνος, καὶ τὰς ἡχὰς ὡς πρὸς ἀλλήλους

ἀλλήλους συμφωνοῦσας ἀπεδιδόντων,
 παλὺ μίαις συζυγίας. ἐπιγίνωσκε δ'
 ἐν αὐτοῖς τὴνδε δίξιν πέντε, καὶ τὴν δίξιν
 πέντε, καὶ τὴν δίξιν πέντε πέντε. καὶ
 τὴν μείζοντα τὴν δίξιν πέντε, καὶ
 τὴν δίξιν πέντε, ἀσμφωνον μὲν ἑώρα
 αὐτὴν κατὰ ἑαυτὴν. συμπληρωτικὴν
 δὲ ἄλλως τῆς ἐν αὐτοῖς μείζοντος. ἄς-
 μὲν δὲ ὡς καὶ θεὸν ἀνομοδμήτης αὐτῷ
 τῆς παρθέτου εἰς τὸ χαλκῆον, καὶ ποι-
 κίλαις παύσαις ὡς οὗ ἐν τοῖς
 ραισῆσιν ὄγκους δύνανται τὴν δίξιν
 πέντε ἔχει. ἀλλ' οὐ ὡς τὴν τὴν ραϊόν-
 των βίαν. οὐδὲ ὡς τὰ σχήματα τῶν
 σφυρῶν, οὐδὲ ὡς τὴν τὴν ἐλα-
 νομένην σιδήρεα μετατίθουσιν. σηκώμα-
 τα ἀκρεμῶς ἐκλαβὼν, καὶ ῥοπαῖς ἰσο-
 πάταις τὴν ραισῆσιν, πρὸς αὐτὸν ἀπηλ-
 λάγη. καὶ ἀπὸ πινος εἰς πινος, δια-
 γωνίᾳ ἐμπειρηγὸς τοῖς τοῖχοις, ἵνα
 μὴ καὶ τέταρτος δίξιν πέντε ὑποφαί-
 νηται. ἢ ὅπως ὑπονοήται πινος ἄλλων
 ἰδιαζόντων ὡς ἀλλήλων, ἀπαρτήσας
 πινος χόρδας ὁμοῦλας, καὶ ἰσο-
 κώλας, ἰσοπαγεῖς καὶ ἰσοσρόφους,
 ἐκάστην ἀφ' ἐκάστης ἐξήρτησεν, ὅλην
 πρὸς δὴ τῆς ἐκ τῆς κατὰθεν μέρους. τὴν
 δὲ μὴ καὶ τὴν χόρδαν μηχανησάμε-
 νον ἐν πινος ἰσότητι, εἴτα κρῖνον
 ἀνὰ δύο ἅμα χόρδας ἐναλλάξ συμ-
 φωνίας εἰσεσκεπὲς παρελεχθείσας,
 ἀλλῃ ἐν ἄλλῃ συζυγία. τὴν μὲν γὰρ
 ὑπὸ τῆς μεγίστης ἐξαρτήματι τει-
 νομένην πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς μικροτά-

nos inter se reddentes, una tantum
 combinatione excepta. In illis ve-
 rò cognovit & dia pason, & dia
 pente, & dia tessaron concentum;
 at sonum, qui inter dia tessaron
 erat & dia pente, dissonum qui-
 dem per se existere videbat, sed
 completivum aliàs illius, qui in-
 ter ipsos esset maximus. Ingressus
 itaque, tanquam à Deo patefacta
 sibi intentione, in fabricam; ibi-
 que multis experimentis inventâ
 sonitus differentiâ, ex illis quæ in
 malleis erant gravitatibus; non ve-
 rò à ferientium viribus; nec à mal-
 leorum figuris; nec à ferri, quod
 tundebatur, transpositione; cum
 pondera accurate excepisset, & li-
 bramenta malleorum quam maxi-
 me æqualia; intra se est conversus,
 atque ab uno aliquo palo, qui ab
 uno angulo ad alterum muris esset
 impactus; ne & hinc differentia
 aliqua suboriri videretur, aut cer-
 te suspicionem adferret palorum,
 propriam naturam habentium,
 commutatio; adpendens quatuor
 chordas ejusdem materiæ existen-
 tes, tum æque longas, & æque cras-
 sas, atque æque graves, singulis
 singula pondera adpendit, alliga-
 ta ex inferiori parte. Cumque ita
 chordarum longitudines omnino
 æquales effecisset, pulsans deinde
 binas atque binas simul chordas
 alternatim, consonantias invenie-
 bat ante dictas, aliam in alia com-
 binatione. Namque à maximo pon-
 dere tensam, ad eam quæ à mini-

mo, dia pason sonantem deprehendit. Erat autem illa duodecim quarundam librarum; hæc verò, sex. Atque ita in dupla ratione constituebat dia pason consonantiam, quam & ipsæ gravitates ostendebant. Rursus maximam ad juxta minimam, quæ octo librarum existebat, dia pente consonantem invenit. unde hanc in ratione sesquialtera constituit, in qua & ipsæ inter se erant libræ: Ad eam rursus, quæ hanc sequitur; quod ad gravitatem, istâ minorem, sed reliquis majorem, quæ novem pondo esset; ipsam dia tessaron, proportionaliter ipsis gravitatibus. Atque hanc superquartam contrà deprehendebat, cum naturâ eadem sesquialtera esset minimæ. Quippe novem ad sex ita habent, quemadmodum quæ juxta minimam est, octo libras habens, ad eam quidem, quæ sex habet, in ratione erat superquarta; sed ad eam, quæ duodecim, in sesquialtera. Quod itaque est inter dia pente & dia tessaron, hoc est, quo dia pente consonantia superat dia tessaron, confirmatum est in superoctava esse ratione, in qua novem ad octo. Porro dia pason consonantia utrorumque systema dicitur: seu ipsius dia pente, & dia tessaron in conjunctione; ut dupla ratio systema est sesquialteræ & supertertix, in his numeris: duodecim, octo, sex. aut contrà, ipsius dia tessaron & dia pente; ut duplum, supertertii

78, Διὰ παζῶν φθγγομῶν κατελάμβανεν. ὡς δὲ ἡ μὲν, δώδεκάπνων ὀκτώων ἡ δὲ, ἕξ. ἐν διπλασίῳ δὴ λόγῳ ἀπέφαινε πλὴν διὰ παζῶν, ὅπερ καὶ αὐτὰ βάρη ὑπέφαινε. πλὴν δὲ αὐτὴ μεγίστη πρὸς πλὴν ὡς μικροτέττω, ὡς οὐκ ὀκτώων, διὰ πέντε συμφωνῶσαι, ἐνθεν πᾶν πλὴν ἀπέφαινε ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ, ἐν ᾧ περ καὶ αἱ ὀκτὼ ὑπερχον πρὸς ἀλλήλας. πρὸς δὲ πλὴν μεθ' ἑαυτῶν μὲν τῷ βάρει τῶν δὲ λοιπῶν μίξονα ἐνεία τετρωὶν ὑπερχου πλὴν διὰ πσσαίων, ἀναλόγως τοῖς βάρεσι. καὶ πᾶν πλὴν δὴ ὅππῃ τριῶν ἀνικρυς καταλαμβάνει, ἡμιολίῳ πλὴν αὐτῶν φύσει ὑπερχου τῆς μικροτέτης. τὰ γὰρ ἐνεία πρὸς τὰ ἕξ ὥτως ἔχῃ, ὅπερ τριῶν ἡ ὡς πλὴν μικρὰν ἡ οὐκ ὡς, πρὸς μὲν πλὴν ἕξ ἔχουσι, ὅππῃ γὰρ λόγῳ ὡς πρὸς δὲ πλὴν τὰ δώδεκα, ἐν ἡμιολίῳ. τὸ ἄρα μέγεθος τῆς διὰ πέντε καὶ τῆς διὰ πσσαίων, τέττις, ὃ ὑπερέχῃ ἡ διὰ πέντε τὸ διὰ πσσαίων, ἕξεται ἔν ἐπερὶ λόγῳ ὑπερχου, ἐν ᾧ περ τὰ ἐνεία πρὸς τὰ οὐκ ὡς. ἐκατέρωθεν τε ἡ διὰ παζῶν σύστημα ἐλέγξει, ἥτοι τὸ διὰ πέντε καὶ διὰ πσσαίων ἐν συναφῇ ὡς ὁ διπλασιῶν λόγος ἡμιολίῳ πλὴν ὅππῃ τριῶν. πῶν, δώδεκα. οὐκ ὡς. ἕξ. ἡ ἀναπρόφως, τῆς διὰ πσσαίων καὶ διὰ πέντε, ὡς τὸ διπλασιῶν, ὅππῃ γὰρ τε καὶ

καὶ ἡμιολίᾳ, οἷον δώδεκα, ἐννεά,
ἕξ, ἐν πέντε πιαύτῃ. τυλώσας καὶ
τὴν χεῖρα, καὶ τὴν ἀκροῦ πρὸς τὰ
ἐξαρτήματα, καὶ βεβαιώσας πρὸς
αὐτὰ τὸν τ' ἡέσεων λόγον, μετέθηκεν
διμηχανῶς τὴν μὲν τ' χορδῶν κοι-
νὴν διόδοσιν, τὴν ἐκ τῆς διαγωνίας
πρωτάλῃ, εἰς τὸν τ' ὀργάνῃ βαπτῆρα,
ὃν χορδόπνον ὠνόμαζε. τὴν δὲ πε-
σὴν ἀνάθεσιν ἀναλόγως πῶς βάρε-
σιν, εἰς τὴν τ' καλλάδων ἄνωθεν σύμ-
μετρον πεισροφίῳ. Ἰπτιβάθρα πε-
πώτῃ χρωμῳ, καὶ οἷον ἀνεξάπα-
τήτῳ γνώμονι εἰς πικίλα ὄργανα
λοιπὸν τὴν πείραν ἐξέτεινε. λεκίδων
πε κρεῖσιν, καὶ αὐλῆς, καὶ σύριγ-
γας, καὶ μονόχορδα, καὶ τρίγωνα,
καὶ τὰ ὡραυλῆσια. καὶ σύμφωνον ἡυ-
ρισκεν ἐν ἅπασι καὶ ἀπαρχήπτιον
τὴν δι' ἀρσθμῷ κατέληψιν. ὀνομά-
σας δὲ ὑπὰ τὴν, τὸν τ' ἐξ ὀκτώ
κοινωνῶντα φθόγγον. μέσσην ᾗ, τ' ἕ-
ὀκτώ, Ἰπτιέριον αὐτῷ πυγχανόντα.
ὡραυμῆσσην ᾗ, τ' ἕ ἐννεά, τὸν τ' ἕ μέ-
σση ὀξύτερον. καὶ δὴ καὶ ἐπύγδοον. νή-
πτιον ᾗ, τ' ἕ δώδεκα. καὶ πᾶς μεσση-
πῆλα καὶ τὸ διατονικὸν γῆ. σω-
απληρώσας φθόγγοις ἀναλόγοις,
ἕτως τ' ὀκτ' ἡχορδὸν ὀκτ' ἡμοῖς συμφῶ-
νοις ὑπὸ τῷ. διπλασίῳ, ἡμιολίῳ,
Ἰπτιέριῳ, καὶ τῇ τέττων διαφορᾷ, ἐπο-
γδῶ. τὴν ᾗ πρὸς βασιλὸν ἀναγκη πνὶ

& fescquialteri, utputa in tali or-
dine : duodecim ; novem , sex .
Cum itaque & manum ; & audi-
tum convertisset ad adpenſa pon-
dera , atque ex iis confirmasset ha-
bitudinum rationem ; machinatione
facili transposuit ; communem
quidem chordarum adpensionem ,
quæ ex palo erat ab angulo ad an-
gulum infixo , in instrumenti me-
tam , quam chordotonon , chordas
tendentem lineam , nominabat : il-
lam vero aliquantam distensionem ,
proportionaliter ipsis gravitatibus ,
in clavulorum , qui supra erant ,
temperata conversione . Atque hac
inceptione utens , & quasi infalli-
bili norma , in varia deinde instru-
menta experimentum extendit ; tum
acetabulorum pulsationem , tum ti-
bias , tum fistulas , & monochorda ,
& triangula , & adſimilia . In quibus
omnibus consonam invenit , & in-
fallibilem , illam per numeros com-
prehensionem . Cumque nominas-
set hypaten , numeri ſenarii parti-
cipantem sonum : meſen , octona-
rii , qui illius existit ſupertertius :
parameſen , novenarii participem ,
qui tono acutior eſt quam medius ,
tum quoque illius ſuperoctavus :
neten denique , duodenarii : cum-
que interjecta ſpatia ſecundum ge-
nus diatonicum compleviſſet ſonis
proportionalibus ; ſic octo chorda-
rum compaginationem conſonis
numeris ſubjecit ; duplo , fescquial-
tero , ſupertertio , atque horum
vero , neceſſitate quadam naturali

differentiæ, superoctavo. Progreſſum

à gravissimo ad acutissimum, in hoc genere diatonico ita inveniebat; nam chromaticum genus, & enarmonium, rursus aliquo modo ex hoc declaravit, ut aliquando sumus demonstraturi; at diatonicum hocce genus gradus & progressus quosdam tales naturaliter habere apparet. Hemitonium, deinde tonus, deinde tonus: atque hoc est dia tessaron systema: duorum tonorum, & ejus, quod dicitur hemitonium. Deinde adsumto alio tono, hoc est, eo qui est interpositus, dia pente fit systema, trium tonorum & hemitonii existens. Deinde huic deinceps hemitonium, & tonus, & tonus: aliud dia tessaron, hoc est, supertertium. Vt in veteri quidem lyra septem chordarum, omnes soni, inde à gravissimo, à se invicem quarti, dia tessaron inter se ubique consonent, hemitonio secundum progressionem, & primam, & mediam, & tertiam regionem accipiente in tetrachordo: In Pythagorica verò, octo chordarum; quæ aut secundum conjunctionem systema quoddam existit tetrachordi & pentachordi: aut secundum disjunctionem, duorum tetrachordorum tono à se invicem separatorum; à gravissimo progressus ille erit, ut quinti à se invicem omnes soni inter se dia pente consonent, hemitonio pedetentim in quatuor regiones transiente; in primam, secundam, tertiam, quartam.

Φυσικὴ δὲ τὸ ἔβαρυτάτη ἐστὶ τὸ οὐχ ὑψίστην, καὶ τὰς πρὸς διατονικὸν γένος ἔχουσαν ὁμοειδέστατον. τὸ γὰρ χρωματικὸν, καὶ ἐναρμονικὸν γένος αὐτῆς πρὸς τὰς διατεσσάρων, ὡς ἐξέστη ποτὶ δείξεσι. ἀλλὰ τὸ γὰρ διατονικὸν τὰς γένος βαθυτέρως καὶ πρὸς πεντάχρδον πινὰς φυσικῶς ἔχει φανερῶς. ἡμίτονιον; εἶπε τόνος, εἶπε τόνος. καὶ τὰς ἐπὶ διατεσσάρων σύστημα, δύο τόνων, καὶ ἔλατο μὲν ἡμίτονιον. εἶπε πεντάχρδον ἄλλω τόνω, τετάρτῃ, ἔμεσση βληθέντος, τὸ ἢ διαπέντε γένος σύστημα, τριῶν τόνων καὶ ἡμιτονίου ὑπάρχοντα. εἰδ' ἐξῆς τέττα ἡμίτονιον, καὶ τόνος, ἔτ' ἄλλο διατεσσάρων, τετάρτῃ, ἐπὶ τριῶν. ὥστε ἐν μὲν τῇ δευτερίᾳ τῇ ἐπὶ ἀχόρδῳ πάντας ἐκ τῶν βαρυτάτων ἀπ' ἀλλήλων πέντε τὰς διατεσσάρων ἀλλήλοις διόλου συμφωνεῖν, τὰ ἡμιτονία καὶ μετέβασις πρὸς πρῶτον, καὶ τὴν μέσσην, ἔτετάρτῃ χώρῃ μετὰ λαμβάνοντι καὶ τὸ πρὸς ἀχόρδον. ἐπὶ τῇ πυθαγορικῇ, τῇ ἐκ ἀχόρδου, ἤτοι καὶ συναφῇ, σύστημα τι ὑπερῆσθη πεντάχρδον ἔπειτα χόρδον καὶ διαζεύξιν, δύο ἢ πεντάχρδον, τὸν χορδῶν ἀπ' ἀλλήλων, δὲ τὸ βαρυτάτης ἢ πεντάχρδον ὑπερῆσθη. ὥστε τὰς ἀπ' ἀλλήλων πέμπτες πάντας φθόγγους, τὰς διαπέντε συμφωνεῖν ἀλλήλοις, ἔπειτα ἡμιτονία πεντάχρδον εἰς τὰς πέντε χώρας μετέβαινον, πρῶτον, δευτερίαν, τρίτην, τετάρτην.

Χρήσι-

Χρήσιμοι δ' ἐστὶν ἐν ταῦθα γινόμε-
 νες, ἡ παλαιωνικὴν δὲ καίρως δι-
 σπῆσαι λέξιν, ὡς ἐν τῇ ψυχογονίᾳ
 “πρηνέγκαλο, εἰπών. ὥς ἐν ἐκάστῳ
 “διζήματι δὲ εἶναι μεσότηας. πλὴν
 “μὴν παλῶ μέρεϊ τῶ ἀκρων αὐτῶν ὑ-
 “περέχουσιν ἡ ὑπερεχομένη τῇ ἡ,
 “ἴσῳ μὴ καὶ διεθμόν ὑπερέχουσιν,
 “ἴσῳ ἡ ὑπερεχομένη. ἡ μοιολίων ἡ
 “ἡ διπλομένων διασπασιν διασπασιν
 “τῷ ἡ ἐπογδοὺς λείμματι σωπελη-
 “ρεῖ. Διασπασμα μὴ γὰρ διπλασίον,
 ὁ δὲ δέκα πρὸς πᾶσι μεσότητες ἡ δύο,
 ὅ, περὶ ἐννέα διεθμός, ἡ ὁ οὐκ ἴσῳ. ἀλλ' ὁ
 μὴ ἐκίῳ, ἡ πλὴν ἀρμονικὴν ἀναλο-
 γίαν μεσότητος πὸν τε ἡ, καὶ πὸν δὲ δέ-
 κα. ὑπερέχων μὴ ἡ, τέρτω αὐ-
 τῷ πρὸ ἡ. ὑπερεχομένη διὰ ἡ ἡ,
 τέρτω αὐτῷ τῷ ἡ. διόπερ παλῶ μέ-
 ρει ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀκροῖς γεωμετρικῶ
 ὑπερέχον τε καὶ ὑπερέχουσαι πλὴν
 οὐκ ἴσῳ μεσότητος εἶπεν. οἷα δὲ ἀρμονι-
 κῆς ὑπάρχουσιν ἀναλογίας. ὡς γὰρ
 μέγιστος ὅρτος πρὸς πὸν ἐλάχιστον
 διπλασίον, ἔτῳς καὶ ἡ ἡ μέγιστος
 ὥς τῷ μέσῳ διαφορῇ, πηλίκος ἔσται,
 πρὸς πλὴν ἡ μέσῳ ὥς πὸν ἐλάχιστον,
 δυάδα ὑπάρχουσιν. καὶ αὐτῶν γὰρ ἐν
 διπλασίῳ λόγῳ, πηλίκος πρὸς δυάδα.
 ἴδιον διὰ τῆς ποιότητος μεσότητος, τὸ
 σωπεγόντων τῶν ἀκρων ἀλλήλοις, ἡ
 ὑπὸ τῷ μέσῳ πολυπλασιασθέντων,
 διπλασίον ὥς πηλίκου τὸ γινόμε-
 νον, πρὸ ὑπὸ τῶν ἀκρων γινόμενον

Vtile autem est, ut, cum hīc su-
 mus, Platonis verba opportune
 enarremus, quæ in De animæ ge-
 neratione protulit, dicens: Quare
 in quoque intervallo duæ sunt
 medietates: quarum altera eadem
 parte ipsorum extremorum exce-
 dit & exceditur; altera æquali
 parte secundum numerum exce-
 dit, & æquali exceditur. Siqui-
 alterorum verò & supertertiorum
 spatiorum distantiam superocta-
 vi residuo complexit. Etenim du-
 plum efficit intervallum duodena-
 rius ad senarium. Medietates vero
 sunt duæ; tum novenarius nume-
 rus, tum octonarius. At octona-
 rius secundum Harmonicam pro-
 portionem medius est inter sena-
 rium & duodenarium: qui sena-
 rium quidem superat tertia parte
 ipsius senarii; superatur verò à duo-
 denario, triciente ipsius duodenarii.
 Quare eadem parte, in ipsis extre-
 mis spectata, & excedere & excedi
 medietatem octo dixit. utpote quæ
 Harmonicæ sit proportionis. Vt
 enim maximus terminus ad mini-
 mum duplus est; sic & maximi ac
 medii differentia, quaternarius ex-
 istens, ad medii cum minimo com-
 parati differentiam, quæ est binat-
 rius. Etenim & hæc in dupla fun-
 datione; quaternarius ad binarium.
 Proprium autem ejusmodi medie-
 tatis est, quod additis inter se ex-
 tremis, & à medio multiplicatis, is
 qui prodit, duplus efficiatur ejus,
 qui ab extremis fit, numeri ante-
 longio-

longioris. Octies enim extrema addita, hoc est, octodecim, faciunt CXLIV. qui duplus est ejus, qui ab extremis fit, ante-longioris numeri, hoc est, LXXII. Altera verò medietas, novenarius, juxta paramesen collocata, in Arithmetica medietate conspicitur ad extrema, eodem numero ternario excedi quidem à duodenario; excedere verò senarium. Est verò & hujus proprium, quod dupla sit summa extremorum ipsius medii. quodque major sit qui à medio describitur quadratus, ut puta LXXXI, toto à differentiis quadrato, hoc est, ex ter tribus, novenario. Hæc enim existit differentia. Porro potest quis & tertiam medietatem, quæ magis proprie proportio dicitur, in ambobus monstrare mediis terminis, IX & VIII. In eadem enim est ratione XII ad VIII, in qua IX ad VI. utraqque nimirum sesquialtera. Deinde numerus antelongior sub extremis, æqualis est numero altera parte longiori sub mediis: duodecies sena, novies octonis.

Atqui iis, quæ à nobis tradita sunt, consentanea quoque vetustissimos pronuntiasse, (Harmoniam vocantes ipsam dia pason. Syllabam, ipsam dia tessaron. prima enim comprehensio est sonorum consonorum. Dioxiam, dia pente. Conjuncta enim primogeniz consonantiz, ipsi dia tessaron, est dia pente, in acutum progrediens. Ambarum autem conjunctio, syl-

ωρομηκας. οκτάκις γὰρ ἡ τ' ἄρων σπώ-
θεις, τέττις πα' ἐκλωκαίδεκα ποιῇ τ'
ρμδ, ὅς ἐστι διωλάσιον ἔ' ὑπὸ τῶν
ἄκρων ωρομηκας, τέττις τῷ ὀβ. ἡ ἣ
ἐπερα μεσότης, ἡ ἐννέα, χ' τὴν ὡρ-
μέσσην πταγμὴν, ἐν δριθμηλικῇ με-
σότητι ἐνθωρείται πρὸς τὰ ἄκρα, τῷ
αὐτῷ ἀρ. θμῷ τ' τετρία ὑπερέχουσα
μὲν ὑπὸ ἑ' δώδεκα. ὑπερέχουσα ἣ τ'
ἑξ. ἰδίον ἣ καὶ παύτης, π' διωλάσιον
εἶναι τὴν σπώθειν τ' ἄκρων αὐτῶν π'
μέσση, καὶ τὸ μείζον ὑπέρχειν τὸ ἀπὸ ἑ'
μέσση πτεράγωνον, οἷον τὸ πα, ἔ' ἀπὸ
τῶν ἄκρων ωρομήκας, τέττις ἔ' ὀβ.
ὕλῳ τῷ ὑπὸ τ' διωφθρῶν πτεράγωνῳ,
τέττις τῶν τετρίσ γ, δ. αὐτὴ γὰρ ἡ
διωφορέα. διωαπὴ δέ τις καὶ τὴν τετρί-
την μεσότηα, τὴν κυρλωπερον ἀνα-
λογίαν λεγομένην, ἐν ἀμφοτέρω
ἰσότητάι τῶν μέσσης ὁρίσ, τῷ δ' ἑ
ἡ. ἀνά γὰρ τὸν αὐτὸν λόγον ὑπέρχει
ιβ πρὸς η, ὡς δ' πρὸς ε. ἡμιόλιοι ἀμ-
φότεροι. καὶ τὸ ὑπὸ τ' ἄκρων πτεράμη-
κας, ἴσσην τῷ ὑπὸ τ' μέσσην. τὸ δωδε-
κάκις ε, τῷ ἐννεάκις η.

Ὅτι ἣ τοῖς ὑφ' ἡμῶν δηλωθεῖσιν
ἀνάλυσι καὶ οἱ πελαίοπαροι ἀπφαί-
νοισι, ἀρμονίαν μὲν καλεῖσθαι τ' διὰ
παζῶν συλλαβῶν ἣ, τ' διὰ πτεράρων.
πρώτη γὰρ σύλληψις φθόγγων συμ-
φώνων. διοξίαν ἣ, τ' διὰ πέντε. σπει-
χὴς γὰρ τῇ πτερίσθμῃ συμφωνία τῇ
διὰ πτεράρων ἐστὶν ἡ διὰ πέντε, ἥτις τὸ
ὅζυ πτερωθεῖσαι. σύστημα ἣ ἀμφοτέρω-
ρων,

ρων συλλαβῆς πῆ καὶ διοξείας, ἡ δὲ πα-
 ρων. ἐξ αὐτῶν τὰς ἀρμονίας κληθεῖ-
 σαι, ὅτι περὶ αὐτῆς ἐκ συμφωνιῶν συμ-
 φωνία ἡρμόσθη· δῆλον ποιεῖ ὁ Φιλό-
 λαος ὁ πυθαγόρας Διάδοχος, ὅτε
 πως ἐν τῷ πρώτῳ φυσικῷ λέγων.
 ὁρμηθεὶς μέγα γὰρ ἐνὶ μάρτυρι, Διά-
 ξειν. εἰ καὶ πολλοὶ τὰ ὅμοια περὶ
 αὐτῶν πολλὰ καὶ λέγουσιν. ἐχρὶ δ' ἕως ἡ
 «*Ἔ* φιλολαὸς λέξις ἀρμονίας ἡ μέ-
 «*γ*ος, συλλαβὰ καὶ διοξεία. τὸ ἡ διο-
 «*ξ*είας μείζον τῆς συλλαβᾶς ἐπογδόω.
 «*ἐ*στι γὰρ δύο ὑπ' αὐτῆς ἐς μέσσην, συλ-
 «*λ*αβὰ· ἀπὸ ἡ μέσης πρὶν νεάταιν, διο-
 «*ξ*εία. ἀπὸ ἡ νεάτης ἐς τρίταν, συλ-
 «*λ*αβὰ. δύο ἡ τρίτας ἐς ὑπ' αὐτῶν,
 «*δ*ιοξεία. τὸ δ' ἐν μέσῳ τρίτας καὶ μέ-
 «*γ*ας, ἐπογδοον. αἱ ἡ συλλαβὰ, ὅτι
 «*τ*ρίτον. τὸ δὲ διοξείας, ἡμιόλιον. τὸ
 «*Δ*ιά πικρῶν ἡ, διπλόν. ἕως ἀρμο-
 «*ν*ία πέντε ἐπογδόνων, καὶ δυοῖν δι-
 «*ε*σων. διοξεία τρεῖς ἐπογδοα καὶ διέ-
 «*σ*ις. συλλαβὰ ἡ, δύο ἐπογδοα καὶ διέ-
 «*σ*ις. μεμνησθαι ἡ δεῖ, ὅτι τρίτῳ νῦν
 καλεῖται, πλὴν ἐν τῇ ἐπιαχορδῶ ὡς ἀμέ-
 σην, περὶ τ' ἔστι Διάζωγνῶν τὸν
 παρενέστωτος, τῆς ἐν ἐπιαχορδῶ. ἀπε-
 χε γὰρ αὐτῇ τ' ὡς ἀνεάτης, ἡμιτόνιον
 ἀπὸ ἡσθον. ἀφ' ἡ Διάσῆμαλτος, ἡ μὲν
 παρενέστωτος χορδῇ τόνον ἀπὸ λαβῆ-
 τὸ ἡ λοιπὸν ἡμιτόνιον, μετὰ τὸ τρίτης
 καὶ ὡς ἀμέσως, ἀπὸ πλήφθῃ ἐν τῇ Διά-
 ζώξῃ. διόλογος ἂν ἡ πάλαι τρίτῃ Διά-
 ποσάτων ἀπεῖχε τ' ἡ γῆς, ὅπερ Διά-

labæ & dioxia, est dia pason. ex
 hoc ipso Harmonia appellata, quod
 prima omnium ex consonis conso-
 nantia est aptata.) manifestum fa-
 cit Philolaus Pythagoræ successor,
 sic quodammodo in primo Natu-
 rationalium dicens: contenti enim eri-
 mus uno teste ob festinationem; li-
 cet multi similia de isto variis locis
 edisserant. At Philolai verba ita
 habent: Harmoniæ magnitudo
 est syllaba & dioxia. At dioxia
 syllabâ major est, superoctavo.
 Est enim ab hypate ad mesen, syl-
 laba. à mese ad neten, dioxia. à
 nete rursus ad triten, syllaba. à
 trite ad hypaten, dioxia. quod
 verò in medio existit trites & me-
 ses, superoctavum. Porro syl-
 laba est supertertium. Dioxia, ses-
 quialterum. Dia pason, duplum.
 Ita harmonia habet quinque su-
 peroctava, & duas dieses. Dio-
 xia, tria superoctava & diesin.
 Syllaba, duo superoctava & die-
 sin. Meminisse autem oportet,
 triten ipsum nunc vocare illam,
 quæ in septem chordarum lyra erat
 paramese. antequam disjunctivus
 tonus interponeretur in octo chor-
 darum systemate. Hæc enim abe-
 rat à paranete, triemitonium in-
 compositum: à quo intervallo in-
 terposita deinde chorda tonum ab-
 tulit. Reliquum verò hemitonium,
 inter triten & paramesen, absum-
 tum est in disjunctione. Recte er-
 go quæ olim erat trite, dia tessaron
 aberat à nete, quod intervallum

C

nunc

nunc absumsit paramese illius loco. At hoc non intelligentes occurrunt; quod possibile non sit, triten à nete in ratione esse supertertia. Alii rursus non improbabili-ter interpositum sonum, non inter mesen & triten dicunt infer- tum; sed inter triten & paraneten. atque hunc triten pro illa appella- tum: rursus triten factam esse pa- ramesen in disjunctione: Philo- laum verò primo nomine triten vo- care illam quæ erat paramese, utpo- te dia tessaron distantem à nete.

Regressi verò iterum ad prio- rem sermonem, ea quæ sequun- tur, illi conjungimus, dicentes. E contrario illi, qui secundum ten- sionem est, commensui: qui mul- titudine sonos reddit acutos; pau- citate, graves; accidere circa lon- gitudines contemplationem fieri, & crassitudines chordarum, tibia- rumque excavationes. nimirum secundum conversam proportio- nem. In his enim contrà brevissi- mæ acute sonant; longiores, gra- viter. Si quis enim longiore chor- da, in quodam canone ad unam eandemque tensionem sita; quæ in tantum ab eo elevata sit, ut non tangat; sonum à tota pulsa confe- rat cum eo qui à dimidia, absum- tà accurate mediâ chordâ per maga- dem, aut hujusmodi aliquid; ne ultra dimidium pulsationis vibratio progrediatur; sonitum, qui est à dimidia, ad eum, qui à tota, ipsius dia pason inveniet majorem, hoc

σημα νὺν ἀπλάθειν ἡ παραμέσις ἀντὶ
ἐκείνης. οἱ δὲ τῷτὸ μὴ σωμένους, αἰνῶν)
ὡς ἐκ ὅλης διωαῖς ἐν ὅπτε τῷ λόγῳ
εἶναι τρίτῳ ἀπὸ νήτης. ἄλλοι δὲ ἐκ ἀ-
πηνέως τὴν παρενθέντα φθόγγον ἐκ
μετὰ ξὺ μέσης καὶ τρίτης ἐπέθλωαι
φασιν, ἀλλὰ μετὰ ξὺ τρίτης ἐπὶ ὅρ-
νεάτης. καὶ αὖτὸν μὲν τρίτῳ ἀντὶ ἐ-
κείνης ὅπτε κληθῆναι. τὸ δὲ πάλιν τρί-
τῳ, ὅρνεάτης ἐν τῇ διαζεύξει ὁρ-
νῶται. τὸ δὲ φιλόδοον τῷ πρώτῳ ὀνόματι
τὴν ὅρνεάτης, τρίτῳ καλέσται, καί
τοὶ διαζεύξων ὕσαν ἀπὸ τῆς νήτης.

Πάλιν οὖν ἀνελθόντες ὅπτι τὸ πρῶ-
τον λόγον σωσπιομὲν πᾶσι ἐξ ἧς λέ-
γοντες, ὅπτι ἐναυλῶν τῇ καὶ πᾶσι
συμμετρία, τῷ μὲν πλήθει ὀξύτονος
ὅπτι φθόγγος τῇ δὲ ὀλιγότητι βα-
ρυτονός, συμβέβηκε πρὸς τὴν μήκην
θεωρεῖσθαι καὶ πρὸς τὴν χορδῶν,
καὶ τῶν κειλιώσεων τῶν αὐλῶν, καὶ ἀν-
τίστονον μὲν τοὺς ἀναλογίαν. ἐν τέ-
τοις γὰρ ἀνάπαλιν, αἱ μὲν βραχυ-
τάτοις ὀξύτονος αἱ δὲ μακρότερες βα-
ρυτονός. εἰ γὰρ τις χορδῆς μακροῦς,
ὑπὸ μείαν καὶ τὴν αὐτὴν πᾶσι καμῶν
ὅπτι πρὸς κανόνι, ἐξ ημετέρας δὲ αὐτῶν ἐφ'
ὅσον μὴ ψαύειν, τὸ ἀπὸ τῆς ὅλης κρε-
σείας φθόγγον συγκεκλιμένη πρὸς τὸν
ἀπὸ τῆς ἡμισείας, ἀπὸ τῆς φθόγγου τῆς
χορδῆς ὑπαγωγῆς, ἢ τοιαύτη πρὸς ἐκ
μεσαιοῦται, ἵνα μὴ πρὸς αὐτῇ ἡμί-
σεως ὁ τῆς κρεσείας κρεσάσμωνος χωρή-
σῃ. διαζεύξων δὲ ὁρνήσῃ τὸν ἀπὸ τῆς ἡμι-
σείας

σάας πρὸς τὸ δὸπὸ τῆς ὅλης ψόφου μέ-
 ζονα, ὅπερ ἐστὶ διπλασίον. ἐναντιο-
 παθῶς τῇ τῇ μήκει ἀντιπαθούσιν. αἱ
 δὲ χῆ' τὸ τρίτον μέρος ἀκρωτῶς με-
 τρηθέν, κατέχοι τὸ κραδασμόν, τὸ δὸπὸ
 τῇ διμοίρῃ φθόγγῃ ἡμιόλιον ἀνα-
 γηγῆως ἐσται, πρὸς τὸ δὸπὸ τῆς ὅλης,
 ἀντιπρόφως τῷ μήκει. αἱ δὲ χῆ' τὸ τέ-
 τάρτον μέρος τῆς χορδῆς ἐγκύψινεν
 τῇ κρείσσει, περαιτέρω προχωρεῖν σὺν
 ἐὼν τὸ κραδασμόν, ὅππότερον ἀνὰ πρὸς
 τὸ δὸπὸ τῆς ὅλης, ἢ ἡγήσειε τὸ δὸπὸ τῶν
 τριῶν μερῶν. ἐναντιῶς τῇ σὺν τῷ μή-
 κει χείρ. ὥστε καὶ ὅππῃ αὐτῇ τρι-
 σὶ τρυπήμασιν, εἰς τὴν σάρα ἴσῃ μήκῃ
 νεμεθύνῃ, εἰς φραγμένην τῶν πρῶ-
 των τρυπημάτων, τῇ τῇ δακτύλων
 ὅππῃ σῇ, τὸ δὸπὸ τῇ ὅλῃ αὐτῇ φθόγ-
 γον συμβάλλοιμι πρὸς τὸ δὸπὸ τῇ μέ-
 σε τρυπήματι σὺν κεντρικῷ, ἀνε-
 θέσει τῆς τῇ δακτύλῃ ὅππῃ σῇ,
 εἰς τῇ σῇ ἀνὰ διπλασίον. καὶ διὰ πα-
 ρῶν περὶ τὸ δὸπὸ τῇ μέσῃ τρυπήματι
 φθόγγος πρὸς τὸ δὸπὸ τῇ ὅλῃ αὐτῇ.
 ὁ δὲ αὐτὸς καὶ πρὸς τὸ ἀπὸ τῇ ὑπὸ
 αὐτῇ, καὶ μὲν τῇ πρὸς τῇ βατῇ κα-
 τὰ τῷ τρυπήματι, ἡμιόλιον. ὅ-
 τῃ δὲ πρὸς τὸ ἀπὸ τῇ ὅλῃ ὅππῃ σῇ.
 ὁ δὲ ἀπὸ τῇ πρὸς τῇ γλώσσῃ διφθογ-
 γος, πρὸς μὲν τὸ ἀπὸ τῇ μέσῃ, διπλα-
 σίον. περὶ διπλασίον, πρὸς τὸ ἀπὸ τῇ
 ὅλῃ, ἀντιπαθῶς τῇ κατὰ μήκην ἀνα-
 λογίαις. καὶ τὸ συρίγγων ὅππῃ
 παλίστιον περὶ μήκην ἀπεργάζεσθαι. καὶ ἡ τῇ
 κλειώσεων τῇ εὐρύτητι, ὥστε καὶ

est, duplum: contraria affectione
 longitudinis retributionibus. Quod
 si per tertiam partem accurate men-
 suratam contineat vibrationem, so-
 nitus à besse, fescuplus necessariò
 erit ejus, qui à tota: ratione lon-
 gitudini contrariâ. Rursus si per
 quartam chordæ partem pulsatio-
 nem impedierit, non permittens
 vibrationem procedere ulterius,
 supertertium sonuerit quod à tri-
 bus partibus est, ad illud quod à
 tota. è contrario illi, quæ à lon-
 gitudine est, habitudini. Sicut &
 in tibiæ, in quatuor æquales partes
 distributæ, tribus foraminibus; si
 obturatis, digitorum impositione,
 primis foraminibus, sonitum à to-
 ta tibia comparemus cum eo qui
 è medio foramine emittitur; re-
 missa digiti impositione duplus in-
 venietur, & dia pason, qui à me-
 dio foramine est sonus, ad eum qui
 à tota tibia. Sed idem quoque ad
 eum, qui à foramine sub ipsum
 existente, hoc est, sito metam ver-
 sus & ad infimum foramen, fesc-
 cuplus. Hic autem ad eum qui à
 tota, est supertertius. Cæterum so-
 nus qui à foramine ad linguam si-
 to, ad eum qui à medio, est du-
 plus; quadruplus verò ad eum qui
 à tota. affectione proportionibus
 secundum longitudines contrariâ.
 In fistulis quoque simile quid lon-
 gitudines efficiunt: tum excavatio-
 nem latitudines, ut & chordarum

crassitudines. Chordæ enim duorum pedum longitudine duplum sonant earum quæ sunt pedum quatuor. Hæc itaque est magnitudo diagrammatis in genere diatonico : ex bis dia pafon quadruplæ latitudinis. Tantam enim vox ad certamen apta sine ullo periculo conficit , aut lapsu , ad utrumque extremum : ut non facile incidere possit vel in exilem strepitum ascendendo ad acutos ; vel in tussientem , descendendo ad graves. Antiquæ igitur lyræ , hoc est , quæ erat chordarum septem , secundum conjunctionem ex duobus tetrachordis constanti , ipsâ mese utraque diducente intervalla consona ; gravius quidem , quod est ad hypaten , in acutum : acutius verò , quod ad neten , in grave ; adjunctæ alia duo tetrachorda , utrumque ad extremum utrumque . Et quidem ad chordam , quæ ab initio erat nete , tetrachordum , hyperbolæδὼν cognominatum , quia acutius & excellenti voce constitueretur , ab eadem rursus secundum conjunctionem incipiens antiqua nete . Vt tribus solum sonis adjunctis finem haberet intentum tetrachordum : quorum nomina merito facta sunt hujusmodi ; trite hyperbolæδὼν . dein paranete hyperbolæδων . dein nete earundem . ut nimirum ad distinctionem illud quod ante ipsum erat tetrachordum , ipsi mese conjunctum , sic nominatos habeat sonos : post me-

αἱ τῶν χορδῶν παχύτητες. αἱ γὰρ δι-
κῶλοι διπλάσιον ἤχουσιν τῶν τετρα-
κῶλων. τὸ δὲ πίνυν τὸ πρὸ δι-
γράμματι κύττω κατὰ τὸ δι-
νικὸν γῆν , ὅς τε δις διὰ περὶ
τετραπλάσις πλάτης. ποσὴν γὰρ ἡ
ἐναγάνιος φωνὴ διανύει χωρὶς κιν-
δυνος πνός, ἡ ὀλιότηματι , ἐφ'
ἐκάπερον ἄκρον δυσέμπιστον γνο-
μῆν , εἰς μὴ κεννισμὸν κατὰ τὸ νη-
τοειδές· εἰς δὲ βηρίαν , ὅς τὸ βορ-
ρυκέστρον τῶν ὑπὸ αὐτῶν. τῇ πίνυν
δεχαιοτέπων λύρα, τέτρετι, τῇ ἐπὶ τε-
τράχορδον, κατὰ σωμαφίην ὅς δύο τε-
τραχορδῶν συνεσώση, τῆς μείσης αὐ-
τῆς ἀμφότερα ὡς ἀγάνης πὰ σύμ-
φωνα διγρήματα· τὸ μὲν βαρύτε-
ρον, τὸ πρὸς τῇ ὑπάτῃ ἐπὶ τὸ ὀξύ-
τὸ δὲ ὀξύτερον, τὸ πρὸς τῇ νήτῃ, ἐπὶ
τὸ βαρὺ, προσήψαν ἄλλα δύο τε-
τράχορδα, ἐκάπερον ἐφ' ἐκατέρω ἁ-
κρῶ. ὅτι μὴ τῇ ἐξ ἀρχῆς νήτῃ, τὸ
ὑπερβολαίων ὅτι κληθῆν, ὅτι ἐξυτέ-
ρα, ὅτι ὑπερβαλλῆσαι συνίστατο φω-
νῇ, ἀπ' αὐτῆς πάλιν κατὰ σωμαφίην
δεχόμενον τῆς πάλαι νήτης. ὥς τε τρι-
ῶν μόνων φθόγγων προσωφθύνων,
πέρας ἔχει τὸ ὅτι κληθῆν τετράχορδον.
ὡν ἐνόματα ποιαὶτ' ἐγγύς· εἰσὶ τῶς.
τρίτῃ ὑπερβολαίων. εἴπα νήτῃ τῶν
αὐτῶν. ἵνα δὴ πρὸς ἀνιδιασάλω τὸ
πρὸ αὐτῆς τετράχορδον, τὸ τῇ μείσῃ
σωμαφίς, ἔτω ὀνομαζομένης ὀχῆ-
μα ὅς φθόγγος. μετὰ μείσῃν,
τερίτῃ

τέλειω σωνημιδίων. ἔπα ὠδανήτη
 σωνημιδίων. καὶ τὸ σύμπαν νηοειδές
 ἀπ' αὐτῆς τῆς μέσης ἀρθμιδίας
 ἐπιάχορδον πάλιν ἀναγκαίως καὶ
 αὐτὸ διότειλεται. ὅτι δι' ἐξ ὀκ-
 τῆς ὑπάτης, ὅτι τὸ βαρὺ, τὸ ἑπερον
 τ' λεχθέντων προσήσαν τετραχορδον,
 πάλιν καὶ σωμαφῶν, σωνυκακίας
 αὐτῶ καὶ τ' παλαιᾶς ὑπάτης. ὡς δὲ τ'
 ὀκτώτερος τ' ἐν αὐτῷ φθόγγων. ὠδ-
 αλισίως, ἔνεκα ἀνιδιασολῆς τῆς
 πρὸς τὸ πρόσθεν πείξεως, καὶ τῷ ἔτυ-
 χεν ὀνομάτων δισημοτέρων. προσετί-
 θη γὰρ ἐκάστη τὸ ὑπάτον, οἷον ὑπάτη
 ὑπαίων, παρυπατή ὑπαίων, διόπον
 ὑπαίων, ἡ λιχανὸς ὑπαίων. ἔθεν γὰρ
 διὰ φέρει ὀπότερω αὐτὸ ὀνομάζειν. καὶ
 τῷ δι' ὅλον τὸ σύστημα ἀπὸ τ' μέσης
 ὅτι τὴν ὑπαίων ὑπάτω, ἐπιάχορδον
 σωῖβαινε εἶναι, ἐκ δύο σωμαφῶν τε-
 τραχορδον συγκείμενον. καὶ τῷ ἐν
 κρινῶν χρωμάτων φθόγγω, τῇ δεχαίᾳ
 ὑπάτη. ὥς ἀπὸ ὑπάτης ὑπαίων ὅτι
 νήτω ὑπερβολαίων πέντε εἶναι τε-
 τραχορδα συνημιδία. διόσκελο δι'
 τετρακαδεκάχορδον, διόλονικῶς ἀμ-
 φοτέρωθεν ἐβδόμης τετραμίας. (ε-
 πεί, ὡς παρελίσθη, τὸν ὀγδοὸν φθόγ-
 γον, τ' διεσῶτα τὸν μετὰ μίση καὶ τ'
 δεχαίᾳ τρίτης, παρενεθήκαν οἱ τὴν
 ἀρμονίαν πικίλας. ἡ, ὡς ἐνιοι, με-
 τὰ τῇ τρίτης καὶ ὠδανήτης. καὶ τὴν
 τῷ διὰ πέντε ἔμφασιν τεταμένους.
 καὶ σὺν ἡ μίση τῷ ὀνόματι μίση

sen, triten synemmenon. Et uni-
 versum illud acuti naturam habens,
 ab ipsa mese numeratum, & ipsum
 rursus septem chordarum necessa-
 rio efficitur. Ad chordam vero,
 quæ ab initio erat hypate, in grave,
 alterum eorum quæ diximus ad-
 junxere tetrachordum, rursus se-
 cundum conjunctionem. unâ quo-
 que numeratâ antiquâ hypate, tan-
 quam acutiore eorum quæ in ipso
 sunt sonorum. Similiter vero, ad
 discrimen ordinis in priori tetra-
 chordo observati, & hoc consecu-
 tum est nomina nobiliora. Addi-
 tum enim cuique est τὸ ὑπαίων, *su-
 prematum*, ut hypate hypaton. pa-
 rypate hypaton. diatonus hypaton,
 aut lichanus hypaton. Nihil quippe
 differt utrocinque appellemus.
 Atque hoc totum systema à mese
 ad hypatôn hypaten, contigit esse
 septem chordarum, ex duobus
 conjunctis tetrachordis composi-
 tum: quamvis uno communi utan-
 tur sono, antiqua scilicet hypate.
 Vt ab hypate hypaton ad neten
 hyperbolzon, quatuor sint tetra-
 chorda conjuncta: quæ invenie-
 bantur tredecim habere chordas,
 septimâ utrinque toni intervallo
 ordinatâ. (Quoniam, ut ante di-
 ctum, octavum sonum, tono di-
 stantem, inter mesen & antiquam
 triten interposuere qui harmoniam
 variabant: aut, ut nonnulli, inter
 triten & paraneten; ipsam dia pen-
 te manifeste exhibentes. unde quæ
 erat mese nomine non amplius me-

se inveniebatur. In chordis enim illis pari numero compactis impossibile est esse unam tantum mesen; sed necesse, & septimam & octavam.) Rursus adsumsere supra hypaten, externum omnino sonum unum, omnium qui sunt, gravissimum, quem inde vocarunt proslambanomenon, toni distantiam & ipsum habentem ad hypaton hypaten, in grave. ut octo chordarum ab utraque mesēs parte sint systemata. Atque hæc vere fiat mese in quindecim sonis, octava utrinque sita: ac bis dia pason existens cuncta diagrammatis magnitudo, fiat bis dupla, quod est, quadrupla: præterea adpellationum ordo talis quidam sit inde à supremo. Proslambanomenos. Deinceps verò post integri toni distantiam, hypate hypaton. Deinde post hemitonium, parypate hypaton. Deinde post tonum lichanus hypaton, inde quod sinistræ manus digitus, qui juxta pollicem est, atque ita lichanus vocatur, ipsi semper imponatur. Deinde post alium tonum, hypate meson. Deinceps post hemitonium, parypate meson. Post tonum verò, lichanus meson, quem & diatonum vocant, ab ipso genere diatonico nomen imponentes. Deinde post alium tonum, mese. Deinde paramesos, post integrum tonum. Deinde trite diezeugmenon, post hemitonium. Deinde post tonum, parante diezeugmenon. Et post alium, nete diezeug-

μερίσκετο. ἐν γὰρ χορδαῖς δεξιοπα-
ρίσιν ἀδιώσιον μέσην μίαν ὑπάρχει,
ἀλλὰ ἀναγκάτως ἐβδόμῳ τε καὶ ὀ-
γδόῳ.) πάλιν προσέλαβον ὑπὲρ τὴν
ὑπάτιν, ἐξώπιον φθόγγον ἑνα, βα-
ρύτατον τῶν ὄντων, ὃν ἐκ τῆς ἐκάλεισαν
προσλαμβανόμενον, τὸν δόξασιν
καύλιον ἔχοντα πρὸς τὴν ὑπάτιν ὑπά-
τιν, ὅτι τὸ βαρύν. ἵνα ὁκτάχορδα
ἐκατέρωθεν τῆς μέσης ὑπάρξῃ καὶ συστή-
ματα. καὶ ἡ μὲν ὡς ἀληθῶς μέση γῆνη
ἐν πεντεκαίδεκα φθόγγοις ὀγδόῃ ἐκα-
τέρωθεν καμμένη. καὶ δις διὰ παζῶν τὸ
σύμπαν τῶν διὰ γράμματι μέγας,
γῆνη δις διπλασίον, ὅπερ ἐστὶ, τετρα-
πλάσιον. καὶ ἡ πέζις τῆς προσηγορίων
πιαύτη τις ἀνωθεν ἢ προσλαμβανό-
μεν. ἐφεξῆς εἶπε μὲν δόξασιν ὅλα
τὸν ὑπάτιν ὑπάτιν. εἶτα μετ' ἡμιτό-
νιον, περυπάτι ὑπάτιν. εἶπε μὲν τόνον,
λιχανὸς ὑπάτιν. δόξαι τῆς δεξι-
της χειρὸς δάκτυλον, τὸ ὡς τὸ ἀν-
τίχειρα, τὸ ἔτω λιχανὸν καλόμενον,
αὐτῷ ἀεὶ ὀπιλίεσθαι. εἶτα μετ' ἄλλον
τόνον, ὑπάτιν μέζων. ἐξῆς δὲ μετ'
ἡμιτόνιον, παρυπάτι μέζων. μετ'
δὲ τόνον, λιχανὸς μέζων, ὃν καὶ
διότονον καλεῖσιν, ἀπ' αὐτῆς τῆς γῆνης
τῆς διότονικῆς προσηγορίας. εἶτα
μετ' ἄλλον τόνον, μέση. εἶτα ὡς
μεσοῦ, μετ' ὅλον τόνον. εἶτα τρίτην
διεζυγμένων, μετ' ἡμιτόνιον. εἶτα
μετ' ἄλλον, ὡς ἀνήτη διεζυγμέ-
νων. καὶ μετ' ἄλλον, νήτη διεζυγμέ-
νων.

νων. ταύτη δ' ἐξῆς μεθ' ἡμῶνιον, τέρτη ὑπερβολαίων. εἴπε μετὰ τόνον, ὡς τριήτη ὑπερβολαίων. καὶ ὅτι πᾶσι μετ' ἄτονον, νήτη ὑπερβολαίων. ἕνεκα δὲ ὑπομνήσεως τ' τῆς πρώτου πᾶσι καὶ τ' ἐπιμάχορδον συναφῆς, παρεμβάλλεται μετὰ τὸν τῆς μέζων πτεράχορδον, καὶ τ' διεζυγμένων, ἀλλὰ πλεονάζοντων συνημμένων, ὅθεν τὴν ἐαυτῆς τέρτην ἔχον ἡμισυνίω διεσώσων ἀπὸ τ' μέσης. ὅτι μετ' ἄτονον, τὴν ἰδίαν ὡς τριήτην. εἴπε μετ' ἄλλον τόνον, τὴν συνημμένην νήτην. ὁμότονον ἐκ παλαιῶς, καὶ ὁμόφωνον τῇ διεζυγμένην ὡς τριήτην. ὡς πτεράχορδα μὲν ὑπάρχουσιν πᾶσι πάντα, πέντε ὑπαίων, μέζων, συνημμένων, διεζυγμένων, ὑπερβολαίων. τέτων δὲ διαζεύξεις μὲν εἶναι δύο. συναφῆς δὲ τρεῖς. διαζεύξεις μὲν, τὴν π μετὰ τὸν τ' συνημμένων καὶ τ' διεζυγμένων ὑπερβολαίων, καὶ τ' μετὰ τὸν τ' περὶ λαμβανόμενης καὶ ὑπέρτης ὑπαίων. ἐκείραν ἀνὰ τὴν μέσην διεσώσων. συναφῆς δὲ τρεῖς. τὴν π ὑπαίων πρὸς τὴν μέζων. καὶ τ' αὐτῶν τῶν μέζων πρὸς τὴν συνημμένων. καὶ πλεονάζοντων, τὴν τῶν διεζυγμένων πρὸς τὴν τῶν ὑπερβολαίων. πῶτων δὲ πέντε πρὸς κατὰ ἕκαστον φθόγγον ὁρίσεις, καὶ αἰτίας, καὶ παραγωγὰς, ὡς ἐξήρηντο, καὶ ὑπὸ πένων, καὶ πόσι, καὶ ἐκ πόσις ἀφορμῆς, ἐν πῶσι καὶ ἀπὸ πῶσι δόποδιόδομοι, αὐτὴ

gmenon. Huic verò deinceps post hemitonium, trite hyperbolzon. Deinde post tonum, paranete hyperbolzon. Et tandem post tonum, nete hyperbolzon. Vt vero admoneamur de primitiva, in septem chordarum lyra, conjunctione; interjicitur inter meson tetrachordum, & diezeugmenon, aliud quoddam, quod dicitur synemmenon: triten suam statim habens hemitonio distantem à mese. Deinde post tonum, propriam paraneten. Deinde post alium tonum, neten synemmenon: ejusdem omnino tenoris & vocis, cujus est diezeugmenon paranete. Vt tetrachorda in universum existant quinque: Hypatōn, mesōn, synemmenōn, diezeugmenōn, hyperbolzōn. In quibus duz sunt disjunctiones; Conjunctiones verò tres. Et quidem disjunctiones, tum illa, quæ est inter neten synemmenon, & neten diezeugmenon: tum ista, quæ inter proslambanomenon & hypaten hypaton. utraque toni magnitudine distantiam habens. Conjunctiones verò tres; & illa, quæ hypaton & meson. & ista, quæ eorundem meson est & synemmenon. & ultima, quæ diezeugmenon & hyperbolzon. Horum vero omnium, ad singulos sonos respiciendo, inventiones, tum causas, & productiones, quomodo factæ sint, & à quibus, & quando, & qua occasione, in illis uberioribus tibi commentariis trademus. à tetra-

trachordo incepturi, ad perfectissimam usque condensationem ipsius dia pason. Neque id tantum in genere hoc Diatonico; sed & in Chromatico, & in Enarmonio: cum testimonius veterum, maxime idoneorum & eloquentium virorum. Atque ibi una exponemus Pythagorici, qui dicitur, canonis sectionem, accurate secundum voluntatem hujus doctores confectam: non ut Eratosthenes male intellexit, aut Thrasyllus, sed ut Locrus ille Timæus, quem & Plato secutus est, usque ad septuplum & vigecuplum. Ut verò secundum tria genera progressum habeas ordinatum, à proflambanomeno usque ad neten hyperbolæon, atque extensionem ratione constitutam; pauca quædam altius repetenda admonere debeo, ab his, quæ jam dicta sunt, ob perspicuitatem incepturus.

Sonus est vox indivisibilis; tanquam unitas, per consequentiam. ut verò juniores: Casus vocis in unam tensionem ac simplicem. Ut nonnulli: Strepitus latitudine carens, secundum locum distantiam non habens. Intervallum est, quod inter duos sonos existit. Habitudo autem, ratio in quolibet intervallo, distantiam mensurans. Differentia verò, excessus aut defectus sonorum inter sese. Male enim opinantur, quicumque putant idem esse differentiam & habitudinem. Ecce enim duo ad unum, differentiam quidem habent eandem, quam

παραχόρδον πλὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι μέχρι τῆς πελοπονητικῆς κατὰ πυκνώσεως τῆς διὰ πικρῶν. ἔ μόνον ἐν τῷ διὰ πικρῶν τέτρω. γὰρ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ χρωματικῷ, καὶ ἐν τῷ ἐναρμονίῳ, καὶ μαρτυρεῖται παλαιῶν ἀξιοχρεώτων τε καὶ ἐλλογίμων ἀνδρῶν. καὶ προσεκλήσμεθα τὸ πύθαγορική λεγόμενον κανόνος κατὰ τομὴν, ἀκέραιως καὶ τὸ βέλημα τῷδε ὅτι διδασκάλου πειλεσμένῳ, ἔχῃ ὡς ἐρατοσθένης παρήκασεν, ἢ θρασυλλῆος, ἀλλ' ὡς ὁ λοκρός τίμαιος, ὃ καὶ παλαιῶν περηχολήθησεν, ἕως ὅτι ἐπὶ αὐτῇ εἰκοσιτάσις. ἵνα τὸ καὶ τὰ τέλεια γῆν προσέδασιν ἀπὸ προσλαμβανομένης μέτρης ὑπερβολαίας νήτης διατάκτως ἐκτασιν ἔχης, εὐλογον μικρὰ ἔλαττωσιν προσυπομνήσας, ἀπὸ τῆς ἡδὴ εἰρηρῶν ἀρχῆς ἑξάμερον ἕνεκα σφινθεῖας.

Φθόγγος ἐστὶ φωνὴ ἄτομος, οἷον μονὰς καὶ ἀπολεθίαν, ὡς καὶ οἱ νεώτεροι, ὅτι πᾶσι φωνῆς ὅτι μίαν πᾶσιν καὶ ἀπὸ αὐτῆς. ὡς δ' ἐνιοι, ἢ χῶν ἀπὸ λατῆς, καὶ τὸ πᾶν ἀδιάσπαστον. διὰ τὸ καὶ ὅτι, δυοῖν φθόγγων μετὰ ζήτητος. χάσις ὅτι, λόγος ἐν ἐκάστῳ διὰ τὸ μέτρον, μετρητικὸς τῆς ἀποστάσεως. διὰ φθορὰν ὅτι, ὑπερβολὴ ἢ ἑλλειψις φθόγγων πρὸς ἀλλήλους. κακῶς γὰρ οἰοῖται, οἱ νομίζοντες διὰ φθορὰν καὶ χάσιν τὸ αὐτὸ εἶναι. ἰδὲ γὰρ πᾶν δύο πρὸς τὸ ἐν, διὰ φθορὰν μὲν ἔχει πλὴν αὐτῶν, πλὴν ἐν πρὸς δύο. χάσιν ὅτι ἔχει πλὴν αὐτῶν. πᾶν μὲν γὰρ δύο, διπλά-

διπλάσια· τὸ δὲ ἐν, ἡμῖς. καὶ πάλιν ἐν πᾶσιν ἀριθμητικῆς μεσότητι ὅροις τεσσάρων ἢ καὶ πλείοσι, διχοφασίαν ἢ ἀλήθειαν ἐν πᾶσι· ὅτις δὲ, ἄλλη καὶ ἄλλη. περὶ τούτων δὲ παλαιότερον εἶπεν ἐν τοῖς κτ' παλαιῶν. σύστημα δὲ ἐστὶ δυοῖν ἢ πλείονων διαστημαμάτων συνθεσθῆναι. ἀλλὰ τῶν μὲν διαστημαμάτων εἰδὲς φθόγγων πρὸς τὴν συνεξῆσιν συμφωνῶν, ἀλλὰ πάντως διαφωνῶν. τῶν δὲ συστηματικῶν ἐστὶ πᾶσα συμφωνία, πᾶσα δὲ καὶ διάφωνία. συμφωνία μὲν, ἐπειδὴ οἱ περὶ ἐχόντες φθόγγοι, διάφοροι τῷ μεγέθει ὄντες, ἀμα κρεσύνετες, ἢ ὅπως πλεονάζουσιν, ἐγκραδύνουσιν ἀλλήλοις ἔως, ὥστε ἐνοεῖσθαι τὴν ἐξ αὐτῶν φωνὴν ἡμεῶν, καὶ οἷον μίαν. διάφωνοι δὲ, ὅτ' ἀν' ἀπεχόμενῃ τῶν καὶ ἀσύγκραστον ἢ ἐξ ἀμφοτέρων φωνῶν ἀκροῦσθαι.

Εἰπεὶ γὰρ τὸ πρῶτον καὶ στοιχειώδες τὸν συμφωνόν, τὸ διὰ τεσσάρων ἐστὶν, ἐν τετραχόρδῳ συνεξῆσθαι, λόγῳ δὲ ὑπερέχοντι, ἀλόγως κατὰ τὰς τῶν τῆς μελωδίας τεσσάρων ἡμῶν αἰσθητικῶν ἀρεσκονῶν πρὸς ἀλλήλας. τὸ μὲν γὰρ διατονικόν, περὶ ὃ καὶ περὶ φασίαν, ἔως περὶ ἡμιτόνιον. εἶτα τὸν. εἶτα τὸν. τρία διαστήματα ἐν τεσσαράσιν ἀριθμοῖς, ὅτι φθόγγοις. καὶ ἐν τέτταρσι διατονικὸν καλεῖται, ἐκ δ' ἀπεχωρεῖν διὰ τῶν τῶν αὐτῶν μονῶν τῶν

unum ad duo : at non eandem habitudinem . Namque duo unius sunt dupla ; unum verò, dimidium duorum . Ac rursus in omnibus Arithmeticae medietatis terminis tribus, aut etiam pluribus, differentia quidem eadem est in omnibus ; habitudo verò, alia atque alia. Verum de his latius cognoscas in iis diffusioribus commentariis. Systema est duorum aut plurimum intervallorum coitio. Porro intervallorum nullus sonus ad continuum est consonus, sed omnino dissonus. At systematum quaedam sunt consona ; quaedam, dissona. Consona quidem, cum continentes soni, diversi magnitudine existentes, una pulsi, aut quomodocunque aliter sonantes, inter se ita commiscuntur, ut quæ ex ipsis est, unius formæ vox evadat, & quasi una : Dissona verò, cum dissimila quodammodo & impermixta ex ambobus vox auditur.

Quoniam verò primum omnium & simplicissimum consonum est ipsum diatessaron, in tetrachordo continuo; ratione verò supertertia; merito secundum hoc trium modulationis generum variationes inter se inveniuntur. Etenim Diatonicum, de quo & ante diximus, sic progreditur : Hemitonium. deinde tonus. deinde tonus. Tria intervalla in quatuor numeris, hoc est, sonis. Atque hinc quoque appellatur Diatonicum, quod ipsum ex reliquis omnino solum per tonos

D

pro-

progrediatur. Chromaticum verò ita progreditur : Hemitonium . deinde aliud hemitonium . deinde insuper incompositum triemitonium . Vt & hoc , licet ex duobus tonis & hemitonio ex adverso non constituatur ; æqualia tamen habere appareat intervalla duobus tonis & hemitonio . Enarmonium porro progressum naturaliter hujusmodi habet : Diesis , quod & hemitonii dimidium . & rursus alia diesis ; ambæ conjunctæ hemitonio æquales . & reliquum tetrachordi , integrum ditonum incompositum . Vt & hoc duobus tonis & hemitonio fit æquale . Intra hos enim impossibile est sonum consonare sono . Quare manifestum , generum varietates non in quatuor sonis ipsius dia tessaron differentiam capere , sed in solis duobus mediis . In Chromatico igitur tertius sonus mutatus est à diatono : at secundus cum diatonico quidem mansit idem , eundem verò sonum habet quem Enarmonii tertius . Porro in Enarmonio duo medii mutati sunt respiciendo ad Diatonum . ut Enarmonium oppositum sit Diatono ; medio verò ipsorum sit Chromaticum . Parum enim abscessit , uno tantum hemitonio , à Diatonico . Vnde & chroma , *colorem* habere dicimus homines versatiles . Itaque in tetrachordo extremi soni , stantes appellantur . neque enim variant in ullo generum : medii ve-

ἄλλων . τὸ ἥ χρωματικὸν ἕτως περι-
βάλλεται· ἡμιτόνιον . εἴτε ἄλλο ἡμιτό-
νιον . εἴτε διὰ τέτοις ἀσυνήθιστον τρι-
μήμιτον , ἵνα καὶ τῶν , οἱ καὶ μὴ ἐκ δύο
τόνων καὶ ἡμιτόνις ἀνικνύς ἐστιν , ἀλλ'
ἐν ἴσῃ ἔχον φαίνεται πρὸ διαστήματος
δυοῖς τόνοις καὶ ἡμιτονίῳ . πῆλθε γάρ ἡμι-
τόνια , ἴσα δυοῖς τόνοις καὶ ἡμιτονίῳ . τὸ ἥ
ἐναρμόνιον τὴν φυσικὴν φυσικῶς
παιδύτην ἔχον· διέσεις , ὅπερ ἐστὶν ἡμι-
τόνις ἡμισυ . καὶ πάλιν ἄλλη διέσεις ,
συναμφότεραι ἡμιτονίῳ ἴσαι . καὶ τὸ λει-
πόμενον ἔτι περὶ χόρδης , ὅλον δίτονον
ἀσυνήθιστον . ἵνα καὶ τῶν δυοῖς τόνοις καὶ
ἡμιτονίῳ ἴσον ᾖ . ἐν δὲ ἑτέρῳ γὰρ τέττων
συμφωνῆσαι ἀδύνατον φθόγγον φθόγ-
γῳ . δηλὸν οὖν ὅτι αἱ ὡραῖαι αἱ
ἡμῶν οὐκ ἐν πένταρσι φθόγγοις ἔ-
στιν πένταρτων διαφορὰν λαμβά-
νεσιν , ἀλλ' ἐν μέσοις τοῖς δυοῖς μέ-
σοις . ἐν μὲν οὖν χρωματικῇ ὁ τρί-
τος ἡλλάγη φθόγγῳ πρὸς τὸ δια-
τονικόν . ὁ δὲ δεύτερος τῷ μὲν διατο-
νικῷ ὁ αὐτὸς ἔμεινεν . ὁμοιοπνεῖ δὲ
τῷ τῷ ἐναρμονίου τρίτῳ . ἐν δὲ τῷ
ἐναρμονίῳ οἱ δύο μέσοι ἐξηλλάγησαν
πρὸς τὸ διατονικόν . ὥς· ἀνικνύσασθαι
τὸ ἐναρμόνιον τῷ διατονίῳ· μέσον δὲ
αὐτῶν ὑπάρχειν , τὸ χρωματικόν .
μικρόν γὰρ παρέτευσεν , ἐν μόνον
ἡμιτόνιον ἀπὸ τῷ διατονικῷ . ἐνθεν δὲ
καὶ χρώμα ἔχειν λέγοντες οὖν ὡς τε-
τρὰς ἀνθρώπους . οἱ μὲν οὖν περὶ χόρ-
δης ἄκροι , ἐς ὧν φθόγγοι λέγονται· καὶ γὰρ μετὰ τρεῖς ποιεῖται ἐν ἐνὶ τῷ ἡμῶν
οἱ

οἱ ᾗ μέσοι, κινέμενοι. ἐν γὰρ τῷ ἐναρμονίῳ· ἐν ᾗ τῷ χρωματικῷ ὁ δῶτερος κινέμενος πὺ καὶ ἡ κινέμενη. πρὸς ῥὺν γὰρ τὸ διάτονον, ἡ μετέπληθ· πρὸς ᾗ τὸ ἐναρμόνιον, μετέπληθ. σύστημα δὲ ἔσται ἡ διάπαζων, ἔπειτα δὲ πρὸς μέσης ἕως πρὸς λαμβανόμενος, ἔπειτα δὲ πρὸς μέσης ἕως νήτης ὑπερβολαίας ἐν ὁλίῳ χορδαίς· ἡ πὺ διάπαζων δύο τόνων καὶ ἡμίονός ἐστις, τῆς διαπέπτης τριῶν τόνων καὶ ἡμίονός ὑπερχήσης, ὅση δὲ ἕξ τόνων, ὡς οἱ νεώτεροι νομίζουσιν, ἀπελῶται, ἀλλὰ πέπτης τόνων καὶ δύο τὸ λεγόμενον ἡμιτονίων. ἄπερ εἰς ὡς ἀληθῶς ἡμίση τόνων ὑπερχέται, τί ἐκώλυε, τόνον ἐξ αὐτῶν ἀποτελεσθαι, ἔξ τόνων ὑπερχέται αὐτῶν; ἡ ἡ τέτταρτος δὲ πρὸς δέξιν ἐν πῆς καὶ πλάτος πικρότης σιφηνιῶν. συμφησὶ ᾗ ἡμῖν καὶ ἐν τῇ προκειμένῃ λέξῃ φιλάλα, λέγων· ἁρμονία ᾗ, πέπτης ἐπὶ γδοα καὶ δύο διέσεις. τέτταρσι δύο ἡμιτόνια, ἢ πεποιμένη ἓνα τόνον, ἔπειτα ὡς ἀληθῶς ἡμίση τόνων.

Ἀναμεμυγμένων ἐν ὑπὸ τὸ αὐτὸ διάστημα τὰς τριῶν ἀλλήλοις γένων, πὺ ὀνόμαζα ἔσται τριαῦπε. πρὸς λαμβανόμενος. ὑπάτη ὑπαίων. παρυπάτη ὑπαίων ἐναρμόνιος. παρυπάτη ὑπαίων χρωματικῇ καὶ διάτονῳ. ἐναρμόνιος ὑπαίων χρωματικῇ ὑπαίων. διάτονῳ ὑπαίων· ὑπάτη μέζων. παρυπάτη μέζων ἐναρμόνιος. παρυπάτη μέζων χρωματικῇ καὶ διάτονος· μέζων

τό, mobiles, nimirum in Enarmonio; in Chromate autem secundus & mobilis est, & non mobilis. Ad Diatonum enim non recidit; quod tamen facit ad Enarmonium. Porro cum ipsa dia pason sit systema; sive à mese usque ad proslambanomenon; sive à mese usque ad neten hyperbolæon, in octo chordis: cumque dia tessaron sit duorum tonorum & hemitonii; ac dia pente, trium tonorum & hemitonii; non statim sex tonorum, ut juniores putant, efficitur; sed quinque tonorum, & duorum, quæ dicuntur, hemitoniorum. Quæ si vere dimidia tonorum essent, quid prohiberet, quo minus tonus ex ipsis conficeretur, ac sex tonorum ipsa existeret? Hujus verò demonstrationem in illis diffusis Commentariis declarabimus. Adstipulatur autem nobis & in supra positis verbis Philolaus, inquit: Harmonia autem quinque habet superoctava, & duas dieses: hoc est, duo hemitonia, quæ tonum unum facerent, si vere dimidia tonorum essent.

Commistis igitur in uno diagrammate tribus inter se generibus, nomina erunt talia: Proslambanomenos. Hypate hypaton. Parypaton hypaton enarmonios. Parypate hypaton chromaticæ, & diatonos. Enarmonios hypaton. Chromaticæ hypaton. Diatonos hypaton. Hypate meson. Parypate meson enarmonios. Parypate meson chromaticæ, & diatonos. Meson enarmonios.

Meson chromatice. Meson diatonos. Mese. Trita synemmenon enarmonios. Trita synemmenon chromatice, & diatonos. Synemmenon enarmonios. Synemmenon chromatice. Synemmenon diatonos. Nete synemmenon. Paramefē. Trita diezeugmenon enarmonios. Trita diezeugmenon chromatice, & diatonos. Enarmonios diezeugmenon. Chromatice diezeugmenon. Diatonos diezeugmenon. Nete diezeugmenon. Trita hyperbolæon enarmonios. Trita hyperbolæon chromatice, & diatonos. Enarmonios hyperbolæon. Chromatice hyperbolæon. Diatonos hyperbolæon. Nete hyperbolæon.

Huic verò festinatæ scriptiōi ignoscens; nosti enim, quod in ipso itinere faciendo mihi animi omnino suspenso hoc mandâris, secundum morem tuum mitissimum & ubique prudentissimum; gratam illam habe tanquam primitias aliquas & expiationem. Expecta autem Diis permittentibus plenissimam, & omnino perfectam de his ipsis tractationem, quam celerrime prima quaque occasione tibi à me mittendam.

ἐναρμόνιⓈ. μέζων χρωμαλική· μέζων διάτονⓈ. μέση. τρίτη συνημμένων ἐναρμόνιⓈ. τρίτη συνημμένων χρωμαλική, ἢ διάτονⓈ. συνημμένων ἐναρμόνιος. συνημμένων χρωμαλική. συνημμένων διάτονⓈ. νήτη συνημμένων. ὠχράμεση. τρίτη διεζυγμένων ἐναρμόνιⓈ. τρίτη διεζυγμένων χρωμαλική, ἢ διάτονⓈ. ἐναρμόνιⓈ διεζυγμένων. χρωμαλική διεζυγμένων. διάτονⓈ διεζυγμένων. νήτη διεζυγμένων. τρίτη ὑπερβολαίων ἐναρμόνιⓈ. τρίτη ὑπερβολαίων χρωμαλική, ἢ διάτονⓈ. ἐναρμόνιⓈ ὑπερβολαίων. χρωμαλική ὑπερβολαίων. διάτονⓈ ὑπερβολαίων. νήτη ὑπερβολαίων.

Τῆς διὲ γραφῆς ταύτης τῇ ἐπέξειδου γινώσκουσι. πυνόμιθα γὰρ, ὅτι ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ ἐπέταξας παλαιόως μείνωρ κτ' ἢ ἡμερώτατον σε τρέπον, ἢ κρινόν νοημονέστατον. διόδεξαι μὲν ὡς ἀπαρχὴν πῖνα ἢ ἐξελμισμόν· προσδέχῃ ἢ θεῶν ὀπιτροπῶν πλεονεξία, ἢ παλαιοῦς ἐνελεστέτω ἢ πρὸ αὐτῶν τέτων πεχνολογίαν, αὐτὰ κα μάλ' αὖτε ἐμὲ πειμνηθεμένην, κτ' ἢ πρώτης ἀφορμῆς.

ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΕΡΑΣΣΗΝΟΥ,
ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΟΥ,

ΑΡΜΟΝΙΚΟΥ.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

Βιβλίον δεύτερον.

NICOMACHI GERASSENI,
PYTHAGORICI,

HARMONICI

MANVALIS

LIBER SECVNDVS.

Εὐν λύραν, τὴν ἑκ τῆς χελώ-
νης, φασὶ τὸν ἑρμῆν ὠρηκέ-
ναι, καὶ κατὰ σκοδάσασθαι
ἐπὶ αἰχόρδον, ὡς δὲ δωκέ-
ναι τὴν μάθησιν τῷ Ὀρφεϊ. Ὀρφῶς ὅς ἐ-
δίδαξε θάμυριν καὶ λῖνον. λῖνον ἤρα-
κλέα, ὑφ' οὗ καὶ ἀνῆρέθη. ἐδίδαξε ὅς καὶ
ἀμφίωνα τὸν θεβαῖον, ὃς δὲ τὴν ἐπὶ αἰ-
χόρδων ἐπιπύλας πᾶς θήσας ὡς δό-
μῃσεν. ἀναρεγέννητο ὅς δὲ Ὀρφέως ὑπὸ
τῶν θρακικῶν γυναικῶν, τὴν λύραν αὐ-
τῷ βλήθειεν εἰς τὴν θάλασσαν. ἑκ-
βληθῆναι δὲ εἰς ἀνίστα πόλιν τὴν λέ-
σβον. Ὀρόντας ὅς ἀλίεας ἐνεγκέν τὴν
λύραν πρὸς πέριπλον. τὴν καμῖσαι
εἰς αἰγυπτον. Ὀρόντας δὲ αὐτὸν ἐκπο-
νήσαντα δὲ πειθεῖσθαι πῶς ἐν αἰγυπτῷ

LYram ex testudine fa-
brefactam Mercurium
invenisse, ejusque do-
ctam, Arinam, cum prius se-
ptem ab ipso chordis instructa esset,
Orpheo tradidisse ferunt. Orpheus
deinde docuit Thamyrin & Linum.
Linus Herculem. à quo est & in-
teremtus. Sed & Amphionem
Thebanum docuit, qui ad septem
chordarum lyram Thebas portis
septem celebres condidit. Orpheo
postea à Thraciæ mulieribus inter-
fecto, lyram ejus in mare proje-
ctam perhibent; quæ ad Antissam,
Lesbi urbem sit ejecta. Piscatores
vero inventam forte ad Terpan-
dum attulisse, qui illam in Ægy-
ptum secum delatam, & exquisite
elaboratam, Ægyptiis Sacerdoti-
bus

bus monstrans, primum ejus inventorem se gessit. Atque ita lyram Terpander invenisse dicitur. Vetusiores rursus à Cadmo, Agenoris filio inventionis principium arcessunt.

Porro numeri, ex quibus tonorum intervalla Musici constituunt, in ipso dia tessaron, quod in supertertia ratione considerari ajunt, continentur. Hoc autem ex duobus tonis & aliquo constat: ut est intervallum ab hypate hypaton incipiens, & in hypate meson desinens. Numerum sumunt supertertium, ut $\overline{\text{cclvi}}$ ad $\overline{\text{cixc}}$. Atque ab hoc $\overline{\text{cclxxxii}}$, per superoctavas rationes progrediendo, in quibus tonorum intervalla considerantur, complent ipsum $\overline{\text{cclvi}}$. Intendunt itaque ab ipso $\overline{\text{cixc}}$ tonum, faciuntque $\overline{\text{ccxvi}}$, qui superoctavus est ipsius $\overline{\text{cixc}}$. Continet enim hunc $\overline{\text{cixc}}$, & insuper octavam ejus partem, nimirum $\overline{\text{xxiv}}$. Rursus à $\overline{\text{ccxvi}}$ intendunt tonum, faciuntque $\overline{\text{ccxliii}}$, qui superoctavus est ipsius $\overline{\text{ccxvi}}$. Ipsum enim continet, & ipsius octavam partem, $\overline{\text{xxvii}}$. Ad complendum verò dia tessaron, ad numerum usque $\overline{\text{cclvi}}$, desunt $\overline{\text{xiii}}$. quæ neque primi toni sunt dimidium, qui in numero $\overline{\text{xxiv}}$ spectatur; neque secundi, qui in numero $\overline{\text{xxvii}}$. Cæterum in ipso dia pente, quod in ratione sesquialtera ponitur, atque ex tribus tonis & aliquo constat; ut, quod incipit à parypate meson, &

ιερόσον, ὡς αὐτὸν πρωτοφρετὴν γινωσκόμενον. τέρπανδρῳ μὲν ἔτιως λέγειται τὴν λύραν εὐρηκέναι. ἀρχαῖες ᾗ ὑπὸ κάδμου ἔ ἀγήνορῳ ὡς θεοῖα εἶν τὴν κατὰρχήν.

Εἰσὶν οὖν οἱ ἀρσμοὶ, ἐξ ὧν ποιεῖσιν οἱ μουσικοὶ τὰ νομαία διαστήματα, ὅτι μὲν ἔ διαπεσάρων, ὃ φασιν ἐν ὁπτερίτω λόγω θεωρεῖσθαι, ἔ σωεσώτῳ ἐκ δύο τόνων καὶ πινός. οἷον ἔ δρχομῶς ἀπὸ ὑπάτης ὑπατῶν, ἔ κατὰλήγοντῳ εἰς ὑπάτω μέζων, λαμβάνει ἀρσμὸν ὁπτερίων, τὸν σιν πρὸς τὸν ρβ. καὶ ἀπὸ τέττατῃ ρβ διατῶν ἐπογδοῶν λόγων, ἐν οἷς θεωρεῖται τὰ νομαία διαστήματα, συμπληροῦσι τὸ σιν. ὁπτείνεσι πίνιω ἀπὸ ἔ ρβ τόνον, καὶ ποιεῖσι τὸν σιν, ὅς ἐστιν ἐπογδοῦ ἔ ρβ. περιέχει γάρ τ ρβ, καὶ τὸ ἐγδοον αὐτῷ πὰ κα. καὶ πάλιν ἀπὸ ἔ σιν ὁπτείνεσι τόνον, καὶ ποιεῖσι τ σμ, ἐπογδοον ἐντῷ ἔ σιν. περιέχει γάρ αὐτὸν, καὶ τὸ ἐγδοον αὐτῷ πὰ κα. εἰς ᾗ τ συμπληρώσιν ἔ διαπεσάρων καὶ διαποσίων πρὸς ἀρσμῷ, λείπει τὰ π. ἀπὲρ ἔπε ἔ πρώτῃ τὸν ἐστὶν ἥμισυ, ἔ ἐν τῷ κα ἀρσμῷ θεωρεμῶς. ἔπε τῷ δατέρῃ, ἔ ἐν τῷ κα. ὅτι ἔ διαπέντε, ὃ ἐν ἡμιολίῳ λόγω κείται, καὶ σωεσηπεν ἐκ τετῶν τόνων καὶ πινός. οἷον τῷ δρχομῶς ἀπὸ παρυπάτης μέζων, καὶ κατὰλήγοντῳ εἰς τετῶν διεξόγμε-

desinit in triten diezeugmenon; pro-

νων

νων, κατὰ σκῆλιν τὸ περὶ κείμηνον
ἔτω. λαμβάνουσιν ἡμιόλιον ἀρ-
θμόν πνα, τὸ ψξη πρὸς τὸ φιβ διὰ τὸ
ἐπογδῶν, ἐν οἷς θεωρεῖται τὰ ποναῖα
διαστήματα, καὶ τὰ κατὰ λαμβάνοντα
λείμματα, ἀναπαύονται τὸν ψξη.
ἀπὸ πόνω τὰ φιβ ὁπλίσιναι τόνον, καὶ
πρὸς τὸ φος, ὅς ἐστιν ἐπογδοῦν τὸ φιβ.
αὐτὸν γὰρ πὸν φιβ περιέχει, καὶ τὸ ὀ-
γδοον αὐτὸ, τὰ ἐξήκοντα πᾶσαρχα.
πάλιν ἀπὸ τὰ φος ὁπλίσιναι τόνον,
καὶ πρὸς τὸν χμη, ἐπογδοον ὄντα τὸ
φος. ἐπειδὴ περιέχει αὐτὸν π καὶ τὸ
ὀγδοον αὐτὸ, τὰ ὀβ. πάλιν ἀπὸ τὰ
χμη ὁπλίσιναι τόνον, καὶ πρὸς τὸν
ἐπογδοον αὐτὸ φκδ, ἐπογδοον ὄντα
τὰ χμη. ἐπειδὴ τῷ πα ἀρθμῷ ὑ-
περέχει αὐτὸ, ὅς ἐστιν ὀγδοῦν τὰ
χμη. εἰς δὲ πλήρωσιν τὸ ἡμιόλιον ἀρ-
θμῷ τὸ ψξη, τὰ λαμβάνοντα εἰσι λθ.
ἀλλ' ἔπε τὸ ξδ ἐστὶν ἡμισυ, ἐν ᾧ ὁ πρὸς-
περὶ θεωρεῖται τὸν. ἔπε τὸ ὀβ, ἐν
ᾧ ὁ δάπερ τὸν. ἔπε τὰ πα, ἐν
ᾧ ὁ τρέτ. ἔδδ γὰρ τὸν εἰς δύο
ἡμισύνα πρὸς ἀκρίβειαν διαιρεῖται.
καὶ μὲν ἀλλὰ καὶ ὁπλ τὸ διὰ πσάρων,
τὸ σιωρεῖται ἐκ τόνου, καὶ λείμματα-
τὸ, καὶ τόνου. οἷον τὸ δέχομεν ἀπὸ
προσλαμβανόμεν, καὶ κατὰ λή-
γον τὸ εἰς ὑπατὸν διότονον, κατὰ
σκῆλιν ἔτω. λαμβάνει πάλιν
ὁπλίσιναι ἀρθμόν πνα, τὸ σπη πρὸς
τὸ σις. καὶ ἀπὸ μὲν τὰ σις ὁπλίσιναι
τόνον, καὶ πρὸς τὸ σμ, ἐπογδοον ὄντα

positum ita construunt. Sefquial-
terum aliquem sumunt numerum,
ut DCCLXVIII ad DXII, atque ab hoc
per rationes superoctavas, in qui-
bus tonorum intervalla contem-
plantur, & relictum residuum,
compleunt ipsum DCCLXVIII. Igitur à
DXII intendunt tonum, faciunt-
que DLXXVI. qui superoctavus est
ipsius DXII. Ipsum enim DXII con-
tinet, & octavam ejus partem, se-
xaginta quatuor. Rursus à DLXXVI
intendunt tonum, & faciunt
DCXLVIII, qui superoctavus est ipsius
DLXXVI. quoniam continet ipsum,
& octavam ejus partem, LXXII.
Rursus à DCXLVIII intendunt to-
num, faciuntque ipsius octavum
DCCXXIX. qui superoctavus est ipsius
DCXLVIII. quia excedit ipsum LXXXI
numero, qui superoctavus est ip-
sius DCXLVIII. Sed ad complen-
dum numerum sesquialterum, i-
psum DCCLXVIII, desunt XXXIX. Sed
illa nec ipsius LXIV sunt dimidium,
in quo prior tonus consideratur;
nec ipsius LXXII, in quo tonus se-
cundus; nec ipsius LXXXI, in quo
tertius. quod tonus in duo hemi-
tonia accurate non dividatur. Por-
ro & in dia tessaron, constante ex
tono, & residuo, & tono; ut,
quod incipit à proslambanomeno,
& desinit in hypatòn diatonum,
concinnant ita: Sumunt iterum
numerum aliquem supertertium,
ut CCLXXXVIII ad CCXVI. atque à
CCXVI intendunt tonum, faciunt-
que CCXLIII. qui superoctavus est
ipsius

ipsius $\overline{\text{ccxvi}}$, ipsumque superat numero $\overline{\text{xxvii}}$. Quoniam verò haut amplius possumus ab ipso $\overline{\text{ccxliii}}$ intendere tonum; non enim ipse invenitur consummare superoctavum; remittendo à $\overline{\text{cclxxxviii}}$ facimus superoctavum toni. Est verò $\overline{\text{cclvi}}$ sub superoctavus ipsius $\overline{\text{cclxxxviii}}$. quia continetur ab ipso $\overline{\text{cclxxxviii}}$ totus, & pars ipsius octava, $\overline{\text{xxxii}}$. Quare ex illa à $\overline{\text{ccxvi}}$ factâ, per superoctavum, toni intensiōe inveniebatur ipse $\overline{\text{ccxliii}}$; sed toni factâ remissione $\overline{\text{cclvi}}$. Vt vero omnis compleatur medius numerus, defunt $\overline{\text{xiii}}$. quæ nec ipso-
rum $\overline{\text{xxvii}}$, nec ipso- $\overline{\text{xxxii}}$ sunt dimidia. Atqui alias tota distantia ipsius diatessaron in prius dictis numeris est $\overline{\text{lxxii}}$. Sed in illo quidem, qui per intensiōem est, superoctavo numero, inventus est ipse $\overline{\text{xxvii}}$; in isto verò, qui per remissionem, ipse $\overline{\text{xxxii}}$. Iam verò si à $\overline{\text{lxxii}}$ auferamus & $\overline{\text{xxvii}}$, & $\overline{\text{xxxii}}$, relinquimus $\overline{\text{xiii}}$; quæ nec ipsius $\overline{\text{xxvii}}$, nec ipsius $\overline{\text{xxxii}}$, sunt dimidia. Rursus in dia pente, quod constat ex tono, & residuo, & duobus tonis; ut quod incipit ab hypatōn diatono, & desinit in mesēn; illud ita faciunt. Sesequialterum aliquem sumunt numerum, ut mille $\overline{\text{cciv}}$ ad $\overline{\text{cccclxiv}}$. atque ab hoc intendunt tonum, faciuntque ipsum $\overline{\text{ccccclxxii}}$, qui numero $\overline{\text{cix}}$ superat ipsum $\overline{\text{ccccclxiv}}$. Quoniam vero haut amplius à $\overline{\text{cciv}}$ possumus intendere tonum; per re-

τῆς σίς, καὶ τῷ κζ̄ ὑπερέχοντα. ἐπεὶ δὲ σὺν ἑὶ διωάμεθα ἀπὸ τῆς σμ̄ ὀπταῖναι τόνον. ἐπὶ γδοον γὰρ αὐτῷ ἀπαρῆζοντα ἐχ' ἀρίσκομεν. καὶ ἀνεσιν ποιῶμεν σπ̄ν σπ̄η, ὑπεπὶ γδοον τόνον. ἐστὶ δὲ ὑπεπὶ γδοον σπ̄η ὅσνς, ὅτι παρὲξ ἑλαι ὑπὸ τῆς σπ̄η ὅλος, καὶ τὸ ὀγδοον αὐτῇ πᾶς λβ. ἐκ μὲν οὖν τῆς ἀπὸ τῆς σίς γμομῆς κατὰ τὸ ἐπὶ γδοον τῆς τόνου ὀπταίσεως ἀρίσκει ὁ σμ̄ τῆς τόνου γμομῆς ἀνέσεως ὁ σπ̄η. ἀλλ' ἵνα συμπληρωθῇ πᾶς ὁ μετὰ ξυ δριθμός, λαίπειται ὁ ιγ̄. ἀπερ' ἔτε τῶν κζ̄, ἔτε τῶν λβ ἐστὶν ἡμίση. καὶ ἄλλως τὸ πᾶν σύστημα τῆς διὰ πωσάρων ὀπτα τῶν παρειρημῶν ἀριθμῶν ἐστιν οβ. ἀλλ' ἐν μὲν τῷ κζ̄ τῷ ὀπτασιν ἐπὶ γδοον ἀριθμῶ ἀρρηθῆσαι ὁ κζ̄. ἐν δὲ τῷ κατὰ τῷ ἀνεσιν, ὁ λβ. εἰ δὲ ἀπὸ τῆς οβ ἀφέλωμεν τὸν κζ̄, καὶ τὸν λβ κατὰ λειπόμην ἐστὶν ιγ̄. μήτε τῶν κζ̄, μήτε τῶν λβ ὄντα ἡμίση. πάλιν ὀπτα τῆς διὰ πέντε, τῆς σωεσῶτ ἐκ τόνου, καὶ λαίμματα, καὶ δύο τόνων. ὡς τῆς ἀρχομῆς ἀπὸ ὑπατῶν διὰ τόνου, καὶ κατὰ λήγονι εἰς μέσην, καὶ κατὰ σκεδάζου ἐως. λαμβάνουσιν ἡμισίον πνα ἀριθμῶν, τὸν χίλια σγς πρὸς πᾶς ὠξδ. καὶ ἀπὸ τῆς ὀπταίσεως τόνον καὶ ποιῶσι τὸν, θοβ τῷ ρη ὑπερέχοντα τῆς ὠξδ. ἐπεὶ δὲ σὺν ἑὶ ἀπὸ τῆς θοβ διωάμεθα ὀπταῖναι τόνον, καὶ ἀνεσιν αὐτῶν

αὐτὸν δὲ ῥέσκομεν. ἀνίεμεν πίνυν δὲ
 ἔ' αὐτῶν ἔ' ἀρνη ὑπερεχόμενον ὑπ'
 αὐτῶν τῶ ῥμδ ἀρμδμῶ, ὅς ἐστιν ὄγδοο
 τῷ ἀρνη. πάλιν πίνυν δὲ τῷ ἀρνη
 ἀνίεμεν τόνον, καὶ ῥέσκομεν τῷ ἀρνη,
 ἐπὶ ὄγδοον ὄντα ἔ' ἀρνη, καὶ ὑπερεχό-
 μενον ὑπ' αὐτῶν τῶ ῥκη ἀρμδμῶ, ὅς
 ἐστιν ὄγδοο τῷ ἀρνη. δὲ πίνυν τῷ
 ἀρνη ὅτι πὸν ῥοβ, ἐν ᾧ ἵσταται ὁ κτ' ἢ
 ὁπίπαισιν δὲ τῷ ὄξδ, διχαλείπῃ νβ.
 ἐδεύς γε ἐν τοῖς τόνοις ῥεθενί
 ἀρμδμῶ, ἔ' ἑπὶ ἐστὶν ἡμῖους, ἔπε τῷ
 ῥη, ἔπε ἔ' ῥκη, ἔπε ἔ' ῥμδ. ἐν τῷ τῷ γάρ
 ῥω ῥέσκομεν πα τῷ τῷ διχα-
 ματῶ.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ.

Οἱ Νικόμαχοι πῶ ἀνωτάτω
 καὶ πρῶτῳ χορδῶν ὑπάτω
 κεκληθῆναι φησιν, ὡς ἐπὶ αὐτῶν γὰρ
 διαιρέσεων. διότι καὶ ὁ ὑπὲρ καὶ
 πρῶτῳ δὲ τῷ ἀπλανῆς. νεάτῳ
 δὲ, πῶ σελήνῳ, ὡς ἀν' ἐχάτῳ τῷ
 ἄλλων σφαιρῶν. μέσῳ δὲ, πὸν ἥλιον.
 πῶς ἢ παρ' ἐκάτερα τῷ νήτης καὶ ὑπά-
 τῳ, τῷ μὲν παρυπάτῳ καὶ τὸν δὲ αὐτῷ
 δὲ ὡς ἀν' ἡτῶν, καὶ τὸν ἐρμῆν, ἀλλὰ
 καὶ πῶ ἀφροδίτῳ ἀπείκῳ. εἰ μὴ
 γὰρ φησὶν εἶναι τὸ πᾶσιμα. τῷ ὡς ἀ-
 μέσῳ, καὶ τὸν ἄρεα. πῶ ἢ τῷ τῷ,
 καὶ πῶ ἀφροδίτῳ. καὶ τῷ μὲν ὄξδαν,
 τῷ σελήνῳ, καὶ νήτης ἐχ' λόγον. πὸν
 ἢ βαρυῶν, πὸν κρόνον, ἔπε ὑπάτῳ. οἱ
 ἢ δὲ πρῶτοι δὲ τῷ πρὸς ἡμᾶς δὲ ὄξδαν.

missionem illum invenimus. Qua-
 re remittimus à CIO CCLXXXVI
 ipsum CIOCLII. qui ab illo superatur,
 numero CXLIV, qui octava pars est
 ipsius CIOCLII. Rursus igitur à
 CIOCLII remittimus tonum, & inve-
 nimus CIOXXIV, qui sub superocta-
 vus est ipsius CIOCLII, & ab illo su-
 peratur numero CXXII. qui octa-
 va pars est ipsius CIOXXIV. Itaque à
 CIOXXIV ad CIOCLII, in quo
 sistitur, qui per intensionem fiebat
 tonus à DCCCLXIV; defunt LII.
 Nullus vero inventus est numerus,
 cujus hic sit dimidius; neque CVIII,
 neque CXXVIII, neque CXLIV. in
 quibus inveniebantur tonorum in-
 tervalla.

EIVSDEM NICOMACHI.

Nicomachus supremam atque
 primam chordam ait appella-
 tam esse hypaten, in septem chor-
 darum lyra divisione facta: quo-
 niam & Saturnus supremus est, &
 primus à sphaera fixa. Neten verò,
 Lunam: tanquam ultimam reli-
 quorum orbium. Mesen, Solem.
 Illarum quæ ab utraque parte sunt
 netes & hypates, parypaten qui-
 dem attributam Iovi; paramesen
 verò non Mercurio, sed Veneri.
 ordine perverso, nisi scripturæ sit
 erratum. Paramesen Marti. Tri-
 ten, Veneri. Porro acutam esse
 Lunam, quæ netes habet ratio-
 nem. gravem verò, Saturnum, si-
 quidem hypaten. Qui verò primi
 à nobis vicinioribus incipiunt,
 E hypa-

hypaten quidem dicunt primum ipsius Lunæ orbem, tanquam principium sonorum: Neten vero, ut à nobis ultimam, orbem Saturni. Quippe hypate generatis est aptior, quod in substantia multa virtus sit debilior. Vt propter terrenum habeat copiam; & propter copiam, debilitatem. Dum enim unum quid est, illud maxime est quod potest. Atque hanc ob causam hypate attributa est Lunæ, utpote quæ & ipsa varia sit, ac multis modis mutabilis: neque tantam vim habeat propter longiorem à primis distantiam. Imo quasi statio quædam sit, cœlestibus ad hanc usque se moventibus; quemadmodum & sonis à nete usque ad hypaten: quæ ejusdem secum substantiæ aliam naturam non recipiat in anteriorem partem. Hinc Lunæ est adtributa. Nam & nos primæ occurrimus Lunæ, ut terræ viciniore. Iam quoque sonus gravis è cavis productus, ab iis incipit quæ sunt circa profunda, & corporis infima; acutus verò, ab auribus, & partibus superioribus. Nete igitur est orbis Saturni, quod nec additamentum recipiat, & reliqua in sua essentia contineat ac potestate. Quare etiam quod illa sit tarda; hic verò celer, dum eodem quo mundus, motu circumaguntur, ut opinio est, ipsi planeta, Luna existit hypate. Saturnus enim omnium proximus est orbi fixo. tricesimo unius partis remotus. Vt motu æquali duo minuta diurna à

μήροι, ὑπάτῳ μὲν φασὶ τὸν πρῶτον τὸ σελήνης, ὡς ἀνὰ δὲ χλὺ φθόγγων· νεάτῳ ᾧ, ὡς ἐχάτῳ ἀφ' ἡμῶν, πλὴν ἑκρόνης. ἡ μὲν γὰρ ὑπάτη πῆς φθόγγος οἰκειότερα, διότι ἐν πολλῇ εὐσεία διῶαμις ἐλάτῳ· ἵνα διὰ μὲν τὸ χροῖον ἔχη τὸ πολὺ· διὰ δὲ τὸ πολὺ, τὸ ἀσθενές. ἐν τῷ γὰρ εἶναι τὸ πῆμα λίσσε ἐστὶν ὁ διῶαμις. καὶ τὰς οὐκ ὑπάτη τῇ σελήνῃ ἀπεδόθη. ὡς ἀνὰ καὶ αὐτῇ ποικίλῃ πῆν καὶ πολυέρεπῳ, καὶ μὴ ποσῶτῳ ἐχέσθῃ διῶαμις, διὰ τὸ πρῶτῳ τῶν πρῶτων διόσκειν, καὶ καθόλου διὰ τῶν πῆς ὡσπερ ἐστὶν, ἀλλὰ τὰς τῶν ἐρεάνων, ὡσπερ καὶ τὸ διὰ τὴν φθόγγων διὰ τὸ ὑπάτῳ, ὅσα διὰ δεχομένων ὁμοῦσον ἐπείγει φύσιν εἰς τὴν πῆσιν. διὰ τὰς καὶ ἡμεῖς πρώτην προσθεώμεθα μὲν ὡς θεουργιότερα τῇ σελήνῃ. καὶ ὁ φθόγγος ὁ βαρὺς διὰ τὸ καίλων τῶν προσλαρόσι τὴν καὶ τῶν ἑρμῶν ἀρχῇ. ὁ δὲ ὅστις διὰ τὸ ὅτων πῆ καὶ ἀνω μέρει. νεάτη πῆν καὶ ἑκρόνης, διότι μήτε προσθήκης ἐστὶν διὰ δεκτικῇ, ὅτι καὶ ἄλλα ἐμπεριέχει ἐν τῇ ἐαυτῇ εὐσεία πῆ καὶ διῶαμις. ἐκὼν καὶ διὰ τὸ εἶναι τὸ μὲν βραδείαν· πῆν ἡ παχὺ, ἐν τῷ καὶ αὐτῇ τῷ κόσμῳ φέρεσθαι, καὶ καθ' ὑπόληψιν τῶν πλανήτων ἡ σελήνη ὑπάτη. ὁ μὲν γὰρ κρόνος μάλισσε ἐγγυτέρω τῶν ἀπλανῶν τυγχάνει· τριῶν αὖ μοίρας διόλοι πόλεμος. ὡς ἐν ὁμαλῇ κινήματι δύο λεπτὰ ἡμερήσια διὰ το-

ὑπολειπεῖσθαι τ' ὅλης, ὃ δὴ τελευτῶν
 μὲν ἐστὶ μοίρας. τ' ἣ σελήνῳ τῷ ὅμα-
 λῶ κινήματι αὐτῆς ἔμεζον ἐξέταζον-
 τας διερίσκουσιν εἰς ὑπολειπόμενῳ
 μοίρας π. ἰδ. ὥστε διόλογως τ' μὲν εἶναι
 πάντων ὀξύτατον. τὴν ἣ εἶναι πάντων
 βραδυτέραν.

Ὅτι οἱ τῇ ὀγδόῃ χορδῇ προσκα-
 θήσαντες ἐπείρας, ἐξ λόγου πρὶν, τῇ ἣ πρὸς
 τὰς ἀκροατὰς ψυχαγωγία προσή-
 χηται. ὥστε δὴ καὶ θεόφραστὸς περὶ
 περιλήψεως τ' ἐν αὐτῷ χορδῶν προσκα-
 θήσκει. καὶ ἰσχυρῶς τὴν δεκάτην ὁ κο-
 λοφώνιον. πρὸς τὴν ὁμιλήσιον τ' ἐν
 ἐνδεκάτῳ, ἔφεξεν ἄλλοι. ἐπεὶ εἰς
 ὀκτώκαιδεκάτῳ ἀνήχθη χορδῶν τὸ
 πλεονέκτημα. παρ' αὐτῶν. ὥστε καὶ φερε-
 κράτης ὁ κωμικὸς ἐν τῷ ὑπὸ τῆς αὐτοῦ
 μὲν χείρωνι, κατὰ μεμφόμενον αὐ-
 τῶν τ' πρὸς τὰ μέλη ραδιουργίας φαί-
 νεται. αἱ μὲν οὐκ ἴσως χορδαὶ καὶ τὰ
 τρεῖς γῆνη, εἴπερ καὶ πλείω, εἴκοσι καὶ ὀκτώ
 τὸ πλεονέκτημα. ὧν ἕτερες πλείους, ἕτερες ἐλάτ-
 τες, διὰ τὸ μὴ ὑποδέχεσθαι τὴν τῶν
 ἀνθρώπων φωνήν. μήτε ὑπὲρ τὸ βα-
 ρὺ ὥστε πάντας βαρύτερον ὅσον λε-
 γομένους παρ' αὐτῶν βυκανισμὸς καὶ
 βηχίας, φθόγματα ἄσημα, καὶ ἀναρ-
 ρα, καὶ ἑκμελῆ. ὑπὲρ δὲ τὸ ὀξύ,
 τὰς τε κοχυσμὸς, ἔπειτα τῶν λύκων
 ὠρυγμοῖς φθόγγος ὡς φλησίος,
 ἀξυέτης τε καὶ ἀναρμόσιος, καὶ ὅσα
 ὑποδεχομένους συμφωνίας κοινωνίαν.
 αἱ δὲ κατὰ ἑκάστην καὶ μὲν ὅσον δύο μέσας ποιήσας ἐν τοῖς διεξυγμοῖς,

toto removeatur. quod partis est
 tricesimum : Lunam verò æquali
 motu suo, & medio inquirentes
 inveniemus discedentem partes
 XIII. ad XIV. Vt merito ille qui-
 dem sit omnium acutissimus; hæc
 verò, omnium tardissima.

Quicunque octavæ chordæ alias
 adjunxere, non ratione aliqua, sed
 ut auditorum animos demulcerent,
 sunt adducti. Sicut & Theophras-
 tus Pierites nonam chordam addi-
 dit, & Histizus decimam, ille Co-
 lophonius. Timotheus Milesius un-
 decimam, & deinceps alii. Deinde
 ad octavam decimam perducta est
 multitudo. Vti & Pherecrates, Co-
 micus, in Chirone, ita inscripta
 fabula, ipsos ob mollitiem circa
 cantus reprehendere videtur. Sunt
 itaque omnes chordæ in tribus ge-
 neribus, sive etiam pluribus, vi-
 ginti octo multitudine. Nec plu-
 res his, nec pauciores, quod hu-
 mana vox recipere illas nequeat. Vt
 nec in grave præter has gravior re-
 periat, ob dictas ab ipsis buccina-
 tiones, & sonitus tussi adsimiles;
 voces obscuras, & inarticulatas, &
 inconcinnas: in acutum verò, ob
 voces exiles, & sonos luporum u-
 lulatibus adsimiles; qui percipi
 nequeant, & in cantu adhiberi, nec
 consonantiæ recipiant communio-
 nem. Singulorum verò generum
 chordæ, ex illorum sententia, qui
 duas faciunt meas in disjunctis
 tetrachordis, ut tetrachordum sit

pentachordo secundum disjunctionem consonum, sunt XVIII. Qui verò secundum systema immutabile plures unâ non faciunt mesas, sed ipsâ utuntur, tanquam acutiorum graviore; graviorum verò acutiore, quindecim chordas ipsi bis diapason secundum systema immutabile constituunt. Cui & Ptolemæus adstipulatur, qui ad hunc numerum ait consistere oportere: tonos quidem dicens ipsius diapason speciebus numero esse æquales, hoc est, speciebus ipsius diapason, & diapente; ab iis etiam unisonum omnino supremum comprehendere, secundum hanc sonorum multitudinem; mesen verò accurate esse mediam: cujus extrema terminentur, in grave quidem, proslambanomeno; in acutum verò, nete hyperbolæon.

Quod quidam progressi sunt ad XXIIII sonorum multitudinem, non propterea extra universi cecidisse videbuntur consonantiam; sed hoc fecisse secundum Physicam Pythagoræ & Platonis opinionem. Quippe divinarum animarum natura, septupla & vigecupla divisione secta, adsumens omnium principium, unitatem; ut & in sonis ad hoc indicandum vocant proslambanomenon; tantam efficit multitudinem. Incipiens quidem à septem illis terminis, quibus suppositis Plato & triplam & cubicam invenit auctorem; desinens vero in hanc multitudinem. Etenim &

ἵνα ἡ πεντάχορδον πεντάχορδω κτ' ἀφ' ἑαυτῆς συμφωνῇ. ὅσοι ἡ κατὰ τὸ ἀμετάβολον ἐπαλείφει μίαν μέσιν πιεῖναι, ἀλλὰ κέρηνην αὐτῇ, ὡς τὸ μὲν ὀξύτερον βαρυτέρα. τὴν βαρυτέρων ὀξύτερα, δεκαπέντε χορδὰς εἰς τὸ δις διὰ παζὼν κτ' τὸ ἀμετάβολον σύστημα ὁρίζον. ὥς δὲ καὶ Πτολεμαῖος συναρτέσκει. καὶ ἄλλα τέσσα ἄρ-
θμῶ δὲν ἴσαται λέγει. εἴναι μὲν τόνους τοὺς εἰδῆσι τῶν διὰ παζὼν ἰσοῦσθαι μέσιν λέγων, τὰς πεντάχορδων, εἰς τῶν διὰ πέντε. ἐξ ὧν καὶ τὸ ὁμόφωνον πέντε πάντων πάντων ἐμπειλαμένη εἶναι κτ' τῶν τὸ πλῆθος τῶν φθόγγων. τὴν μέσιν ἀκρόασις εἶναι μέσιν. περὶ ἑαυτῆς δὲ ἁμφωτὴ ἀκρόασις, ὅτι μὲν τὸ βαρὺ, προσλαμβανόμενον. ὅτι δὲ τὸ ὀξύ, νήτη ὑπερβολαίαν.

Ὅτι οὖν ἐπειδὴ προηλθόντι πινεῖ εἰς τὸ τῶν καὶ φθόγγων πλῆθος, ἐξωτὴς τῆς πέντε πεπληρωμένης φανῆναι συμφωνίας. ἀλλ' ἀκρόασις τῆς φυσικῆς τῆς πυθγούρας καὶ πλάτωνος δόξης. ἥτις γὰρ τῶν θείων ψυχῶν φύσις τῇ ἐπικαιροσπλασία κατὰ τὴν μέσιν, προσλαμβάνουσα πέντε πάντων ἀρχὴν μονάδα. ὥστε δὴ καὶ τοὺς φθόγγους συμβολικῶς καλεῖται προσλαμβανόμενον, ποσὸν διπλοῦν πλῆθος. ἀρχομένη μὲν διπλὴ τῶν ἐπὶ ὅρων, ἐς δὲ τὴν ὑποθῆκην ὁ πλάτων, πέντε τριπλὴν καὶ κυβικὴν αὐξήσιν ὁρίζεται. περὶ ἑαυτῆς δὲ,

δε, εἰς τῆς. καὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ φθόγγοι
σφαίρας ἐκάστης τῶν ἐπὶ αὐτῇ, ἕνα πινὰ
ψόφον ποῖον, πρῶτες ἀπρῶτες ἀπο-
τελεῖν πεφυκῆσιν. οἷς δὴ πᾶσι στοιχείαι
τῶν φωνῶν ἐπὶ ἀνωμόμασι. ἀρρήτῳ
μὲν αὐτὰ καθ' αὐτὰ, καὶ πᾶν τὸ ἐκ τέ-
των συνθεμένον, ὑπὸ τῶν σφῶν κα-
λέμεται. διὸ καὶ ἀντιπῶν τῶν διῶν
ὁ φθόγγος, ὁ δὲ ἐν ἀρῇ μὲν μόν-
νας· ἐν δὲ γεωμετρίας, σημείον· ἐν δὲ
γραφίμασι, στοιχεῖον· συνθεμένα δὲ
μὲν τῶν ὑλικῶν, οἷα δὴ τὰ σύμφωνα.
ὥσπερ ἡ ψυχὴ μὲν τῶν ζώων. ἡ δὲ
ἀρμονία τῆς χορδαῖς, ἀποτελεῖ ζῶον· ἡ
δὲ πῆλξ καὶ μέλη· ἡ δὲ δευτερεύουσα διω-
μεις, ἡ τελεστικὰς τῆς θείων. διὸ ὅτι ἀν-
μάλιστ' οἱ θεοὶ τὸ ποιῶν τελεάζων-
ται σιγμοῖς τε καὶ πατισμοῖς καὶ ἐν ἀρ-
θροῖς καὶ ἀσυνφώνοις ἤχοις, συμβο-
λικῶς ὁμιλοῦνται.

Ὅτι ἐπὶ τῇ ἐπὶ αὐτῶν φθόγγῳ ὡς φυ-
σικῇ καὶ ἐκ φύσεως συμφωνία, ἐντε-
θεν ἔλαβον. καὶ ἀπὸ τῶν σφαιρῶν τὸ ποι-
ῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐνδεδομένων εἰς τὸ
πάν ἐξ αὐτῶν ἐναρμονίων ἤχων, ἔς
δὴ καὶ μόνους τῶν στοιχείων φωνῶν τῶν τε
ἐκ φθόγγων καὶ καλῶν. ἀλλ' ἐπει-
δὴ ἀπὸ τῆς μὲν ἡ τέτων ἐξέτερος εἶσι
ἐχ' ἰκανὴν τι σημαίνειν ποικίλον. δεῖ δὲ
τῇ συμπλοκῇ, ὥσπερ δὴ καὶ πᾶν τῶν
χορδῶν, καὶ τῇ ἄλλῃ πρὸς ἕτερον κα-
ταμερίσει τὸ σύμπαν ἀποτελεῖσθαι. ὅ-
πως μὲν ἐβδόμας πλεονάζει καὶ μο-
νάδι συγληνῆς, ἐν τῇ πρὸς ἐβδόμαδος

soni existunt, singulis illorum se-
ptem orbibus unum aliquem stre-
pitum facientibus; primo primum
rursus efficere nato. Quibus & ele-
menta illa vocalia cognomen suum
debent. quæ tum ipsa per se inef-
fabilia à sapientibus vocantur, tum
quicquid ex iis componitur. Qua-
re & hic idem potest sonus, quod
in numero quidem unitas; in Geo-
metria verò signum; in literis,
elementum: Sed si cum materiali-
bus componantur, ut sunt con-
sonantes; sicut anima si jungatur
corpori; harmonia chordis; illa
quidem efficit animalia; hæc verò
tonos & cantus. hæc rursus acti-
vas facultates, & divinorum effe-
ctivas. Inde est quod cum maxi-
me Therini tale venerantur sibilis
& blandimentis, inarticulatis quo-
que & incongruentibus strepiti-
bus, respectu ad illa habito numen
invocent.

Quotquot abusi sunt septem so-
norum consonantia ut naturali,
non hoc sumfere ab orbibus, sed
ab ipsis universo inditis sonitibus
modulate constitutis, quos etiam
solos ex elementis vocales, & so-
nabiles appellamus. At verò quod
simplex sit horum inquisitio, va-
rium quid denotare nequeunt. At-
qui complexu universum confici o-
portet, uti & in chordis, & alterius
ad aliud modulata aptatione. Porro
quomodo septenarius quaternario
& unitati sit cognatus, cum de
Septenario ageremus, nobis di-

ctum. Itaque quaternario per circuitum multiplicato à primo ad ultimum; jam per additionem, jam per detractiōem tantus numerus efficitur. Quod & fit in orbibus. Manifestum vero, quomodo proportionē habitā etiam in spiritibus orbes continentibus, ac circumducentibus motu plano, singulis orbes singulos, secundum horum auctiōem, proprio sono abundante; reliquorum verò unoquoque rhythmō & ordine deficiente, secundum numerum, unde octo & viginti sonorum orbis dicitur secundum Ægyptiorum adpellationem. A quibus & Pythagoras jurans, & primam divisionem, & animæ propagationem ad hunc numerum finitam invenit. Etenim & hæc est tripla, ex eodem, & alio, & essentia habens substantiam. Similiter, ut substantia, triplicem finitionem recipiens; in rationale, & irrationale, & naturale. ut in cantu est & enarmonium, & diatonum, & chromaticum. Sed & inde apparet bipertita divisio in ipso tractatu De animæ procreatione: hæc quidem ipsorum errantium secundum septem sonos reddens illorum viginti octo naturalium, & ad animam spectantium sonorum modulatam in essentia constitutionem: illa vero ipsius inerrantis, qui ejusdem quidem est naturæ, includit vero, uti in motu planetas, ita & secundum utrumque numerum cubicam auctiōem, in xxxvi. qui nume-

ἡμῖν εἰρηλαί. πλεονάζει ἐν πλεοναπλασιασθέντι καὶ ἀνακύκλῃσιν ὅσοι τὰ πρῶτα ὅτι τὸ ἔχαστον πῆ μὲν καὶ παρῶξ ἔστιν· πῇ δὲ καὶ ὑφαίρεσιν, τὸν πλεονάζον ἀριθμὸν ποιῇ. Ἐπεὶ γὰρ δὴ καὶ πῇ τῷ σφαιρῶν δῆλον ὅτι ὡς ἀναλόγως καὶ πῇ τῷ ψυχῶν τῶν περιεχουσῶν πῆς σφαίρας, καὶ ἀγνοῶν δὴ ἕκαστος φορεῖ ἰδίᾳ πῆς καὶ τῶν τέτων ἐπαύξῃσιν ἕτοιμα οἰκεία φθόγγα πλεονάζοντι. τὸ δ' ἄλλων ῥυθμῶν καὶ τάξεσσι ἐλλείποντος ἐκάστη καὶ τῷ ἀριθμῶν, οὐκ ὡς καὶ ἐκαστὸς φθόγγος λεγομένη καὶ τῷ αἰγυπτιῶν προσηγορίᾳ ὑπάρχῃ. ἀφ' ὧν δὴ ἡ πυθαγόρα ὁμολογεῖται, τίς τε πρῶτον διαίρεσιν, καὶ τῆς ψυχῆς ἐπέκτασιν, ἄλλα τὰς δὲ ὁρμολογίας εἶναι. καὶ γὰρ καὶ αὐτὴ τετραπλῆ, ἐκ τε ταυτὸς ἡ τετράς. καὶ ἐστὶς τίς ὑπέρσσειν. ὡς δὲ πλησιᾶς ὅτι τῇ ὑπερσσειᾷ, τετραπλὴν ὁρμὸν ἡμιδωρὸν, εἰς τε τὸ λογικόν, ἔστι τὸ ἄλογον, καὶ τὸ φυσικόν. ὥστε δὴ τὸ, τε ἐναρμόνιον, καὶ τὸ διὰ τὸν ὄνον, καὶ τὸ χρωματικόν. καὶ φαίνεται γὰρ ἐντεῦθεν ἡ διχῇ διαίρεσις ἐν τῇ ψυχογονίᾳ αὐτῇ. πῆς μὲν πλεοναυμένης καὶ ὅτι ἐπὶ φθόγγος ὁποδιδῆσθαι τὸ εἶκοσι οὐκ ὡς φυσικῶν τε καὶ ψυχικῶν φθόγγων ἐναρμόνιον καὶ ἐστὶς συνίστασιν· τῇ δὲ τὸ ἀπλανές ὡς ἀντὶς ταυτὸς μὲν φύσεως ἕσσης, ἐμπεριλαμβανέσης δὲ, ὥστε ἐν τῇ κινήσει ὅτι πλεονήσας, ἔτι καὶ τὸν ἑξῆς ἀριθμὸν κυβικῶν αὐξήσειν, καὶ ἀριθμὸς τέλει

πλευρῶν καὶ τῶν ὀρθογωνίων ἔχων τὴν αὐ-
ξήσιν τῇ ὑποκειμένῃ τῶν δύο πλάτων
ὡς ἡ βαλλομένη ἀνὰ τῇ πάντων δὲ
καὶ ὑποκειμένη καὶ ἐνθεν ἡ πρώτη
πλευρὴ τῶν τῶν συμφωνιῶν πηγὴν ἔ-
χουσα ἀναφαινομένη, τῶν 5. η. θ. ιβ.
ὑποκείσθαι πέντε μέσους, καὶ νήπης, καὶ ὡς ἡ
νήπης ἔχουσα λόγον, καὶ τὴν ἐπὶ ὁδοὺν πε-
ριλαμβανέσθαι. ὑποκείσθαι μὲν γὰρ, καὶ
τῶν 5. ἀρ. μόνον. μέση δὲ, καὶ τὸν η. νήπης
ἢ, καὶ τὸν ιβ. ὡς ἡ νήπης ἢ, καὶ τὸν θ.
ὁ δὲ ἐπὶ ὁδοῦ ἐν τῶν η. καὶ θ. πρώτῃ
ἐμφαίνεται. ὁ δὲ καὶ πυκνὸν μὲν ἔ-
δισιαιαίς ὑποκείσθαι, εἰς πέντε
περιέσθαι, ὅς δὲ δεκανῶν περὶ ἀρ. μὲν
ὥς ἡ, καὶ ὡρονόμων. ἀλλὰ ὡς φη-
σιν ἐκ τῶν σφαιρῶν ἑξῶν, ἐπὶ ἀλόγον
εἶναι οἱ φθόγγοι; ἢ ὅτι ἡ μὲν αἰεὶ καὶ
πρὸς αὐτὰ κινεμένη ἀδιάφορον καὶ μίαν
ποιεῖται τῶν φθόγγων τὴν ἐκφώνησιν. ὅτι
ἔχουσα ἢ ἰσοῦσθαι, ὅς δὲ ὡς ἡ πλησίαν
ἀλλήλων, ὅς δὲ ἀνὰ ἁρμονίαν πείσσει.
διότι ἐν δυοὶ πρώτοις τὸ πέντε. ἔπει-
τα ἰσοῖς, ἔπειτα πάντα ἐξ ἡλλασσόμενοις. οἱ ἢ
δὲ τῶν πλάτων μὲν πολλὰ τῶν ἀνο-
μοιοτήτων, καὶ τῶν ἐναντίων πρὸς αὐ-
τῶν ἔχοντες, ἐδείκνυντο κίνησιν ποσῶ-
ν, ὅς ἡ καὶ αὐτὰ πρὸς τῶν ἡμέτερον.
διότι δὲ τὸν ἀπὸ αὐτῆς φθόγγον ἀρρη-
τον εἶασιν.

Ὅτι οἱ φθόγγοι, οἱ ὑποτῶν τῶν χει-
ρῶν μείοντων ἐκαστοκῶν, εἰσὶν οὗτοι.
Προσλαμβανόμενοι. α'.
Υπὲρ τῶν ὑποκείσθαι. β'.

rus perfectus est, rectanguli habens
augmentum, cum hypotenusa duo
latera adduntur; & una cum om-
nium principio hinc perficitur
primus quaternio, consonantiarum
fontem ostendens in vi. viii. ix.
xii. hypates, & meses, & netes,
& paranetes habens rationem, su-
peroctavam quoque comprehen-
dens. Hypate enim est juxta nu-
merum vi. mese, juxta ix. nete
juxta xii. paranete juxta ix. Ra-
tio verò superoctava in ix. & ix
prima conspicitur. Atque hoc sy-
stema condensatum diesum inter-
vallis ad illum numerum pervenit,
quo decanorum numerus est fini-
tus & horoscoporum. Sed quomo-
do, inquit, cum octo sint orbes,
septem dicuntur esse soni? An
quod hic fixus orbis, qui semper
secundum eadem movetur, indif-
ferentem atque unam faciat soni
expressionem, cumque nullam a-
liam habeat æque celerem, aut ad-
similem, propterea nec in harmo-
nia poni possit? atque in duobus
primis tale quid esse, nec æquali-
bus, nec omnino discrepantibus.
At errantium orbis multam diffi-
militudinem ac contrariam illi ha-
bere monstrantur, ac motum tan-
tum, quantum ejusdem habet or-
bis ad orbem alterius. Hinc, qui ab
ipso est, sonum si vere ineffabilem.

Soni qui ab artificibus usurpan-
tur, sunt hi viginti octo:

Proslambanomenos.

I.

Hypate hypaton.

II.

Pary-

Parypate hypaton.	III.	Παρυπάτη ὑπατῶν.	γ'
Hypaton enarmonios.	IV.	Ἰ' πατῶν ἐναρμόνιος.	δ'
Hypaton chromaticæ.	V.	Ἰ' πατῶν χρωματική.	ε'
Hypaton diatonos.	VI.	Ἰ' πατῶν διάτον.	ς'
Hypate meson.	VII.	Ἰ' πᾶτη μέζων.	ζ'
Parypate meson.	IX.	Παρυπάτη μέζων.	η'
Meson enarmonios.	IX.	Μέζων ἐναρμόνιος.	θ'
Meson chromaticæ.	X.	Μέζων χρωματική.	ι'
Meson diatonos.	XI.	Μέζων διάτον.	ια'
Mese.	XII.	Μέση.	ιβ'
Trite synemmenon.	XIII.	Τρίτη συνημμένων.	ιγ'
Paranete synemmenon enarmonios.	XIV.	Παρανήτη συνημμένων ἐναρμόνιος.	ιδ'
Synemmenon chromaticæ.	XV.	Συνημμένων χρωματική.	ιε'
Synemmenon diatonos.	XVI.	Συνημμένων διάτον.	ισ'
Nete synemmenon.	XVII.	Νήτη συνημμένων.	ιζ'
Paramesos.	XIX.	Παράμεσος.	ιη'
Trite diezeugmenon.	XIX.	Τρίτη διεζυγμένων.	ιθ'
Diezeugmenon enarmonios.	XX.	Διεζυγμένων ἐναρμόνιος.	κ'
Diezeugmenon chromaticæ.	XXI.	Διεζυγμένων χρωματική.	κα'
Diezeugmenon diatonos.	XXII.	Διεζυγμένων διάτον.	κβ'
Nete diezeugmenon.	XXIII.	Νήτη διεζυγμένων.	κγ'
Trite hyperbolæon.	XXIV.	Τρίτη ὑπερβολαίων.	κδ'
Hyperbolæon enarmonios.	XXV.	Ἰ' υπερβολαίων ἐναρμόνιος.	κε'
Hyperbolæon chromaticæ.	XXVI.	Ἰ' υπερβολαίων χρωματική.	κς'
Hyperbolæon diatonos.	XXVII.	Ἰ' υπερβολαίων διάτον.	κζ'
Nete hyperbolæon.	XXIX.	Νήτη ὑπερβολαίων.	κη'.

Vti igitur hic alia sunt hypaton tetrachorda in tribus generibus; alia meson; alia synemmenon; alia diezeugmenon; alia hyperbolæon; sic existimandum est, quamque sphaericam & divinam essentiam, aliud, quod in universo tanquam principii habeat rationem, adsumere ad

ὡς περ ἐν ἐνταῦθα πᾶ μὲν τ' ὑπα-
τῶν τετραχόρδα κτ' πᾶ τέρμα γῆμ'. πᾶ
ᾗ, μέζων· πᾶ ᾗ, συνημμένων· πᾶ δὲ,
διεζυγμένων· πᾶ ᾗ, ὑπερβολαίων·
ἔτω γὰρ νομίζειν ἐκάστῳ σφαιρι-
κῶ καὶ θείαν ὁσίαν, τὸ μὲν ἐν τῷ
παντὶ ὡς ἀρχῆς ἔχον λόγον, παρελέ-
ωται

ὅταν πρὸς ἀρμονίαν καὶ σύστασιν ἡ-
συχία· τὸ δὲ, ὡς μετέστη· τὸ δὲ,
ὡς τέλος. καὶ τὸ μὲν συναπτικῶς συ-
εργίαν ἀποτελεῖν· τὸ δὲ, ἀφαστικῶς.
οἷς ἀπασσι πῶς προνοοῖαν κατὰ χρωμέ-
νῳ, ἀριθμὸν τε τὸν θεῖον, πᾶλλον καὶ
ἀσπίδωλον, καὶ ἐμμελὲς ἐαυτῷ ποιεῖν
τὸ πᾶν. πᾶσαν ἔστιαν ἀρχικῶς τε καὶ
ὑπερρετικῶς τῇ ποιαύτῃ ἀναλογία
τὴ καὶ πᾶσαι συνδέειν. ἡ δὲ πρῶτη
περαχὺς, ἡ καὶ τῶν τετραχόρδων τε-
των ρίζα, τρόπον πινὰ παζῶν ἐστὶ πα-
ρεκτικῇ τῶν κατὰ γῆν διαιρέσεων. ἀπο-
τελεῖται, ὡς ἐφαμην, τὸν ἀριθμὸν,
τῆς ἀπλανῆς οἰκείον, προδήκη μο-
νάδῳ, ἡ δὲ καὶ κλείδα τῶν ὅλων ἐν
τῷ τετρακαδεκάτῳ τῶν νόμων παλά-
των βελόμῳ· δεικνύουσα, ὑπὲρ πῶς
παζῶν τῶν διεξοδικῶν ὁπτιση-
μῶν ἀπαριθμησάμεν, ἐπὶ καὶ ἀν-
θρώποις φησὶ ἐύφωνον χρεῖαν, καὶ
ἐύμμετρον ἀπενείμαλον.

harmoniam, & mundi constitutio-
nem; aliud, tanquam medietatis;
aliud, tanquam finis. Atque aliud
conjunctivam operationem habe-
re; aliud, disjunctivam. Quibus om-
nibus providentiam abutentem,
& numerum illum divinum; fir-
mum atque inconcussum, & con-
cinnum sibi facere universum; om-
nem essentiam, & principalem &
ministrantem tali proportioni at-
que ordini copulando. Primus igitur
quaternio, qui & horum tetra-
chordorum radix est, aliquo modo
omnes secundum genera divisiones
præbet: efficiens, ut diximus,
XXVVI numerum, inerranti or-
bi proprium, additione unitatis.
Quem etiam clavem eorum quæ
sunt, in tertio decimo De Legibus,
Plato ostendere vultens, cum illam
omnium explicatarum scientiarum
ultimam percensuisset, Etiam ho-
minibus, inquit, consonam ille, &
congruentem utilitatem contulit.

NIKOMACHOT GERASHE-
NOT ARMONIKOT EΓΧΕΙ-
ΡΙΔΙΟΥ ΤΕΛΟΣ.

NICOMACHI GERASENI
HARMONICI MA-
NVALIS FINIS.

F

MAR-

N O T Æ

I N

N I C O M A C H V M.

Ρμονικῆς ἐγχειρίδης] Co-
dices Oxonienses le-
gunt ἐγχειρίδιον. & ad-
dunt, παραρρόθην ἐξ
ὑπογύφου, καὶ τὸ παλαιόν.

dictum extemporaneum, vetusto more.

Hoc glossema ex ipso Nicomacho est
contextum, qui p. 3. v. 3. χωρὶς κατὰ
συνθεῖς καὶ ποιικίλης δόσιν δείξει, se Har-
monicæ nuda capita expositurum di-
cit. Vide insuper pag. 23. v. ult. pag.
28. v. 18.

Βιβλίον πρῶτον] Hæc est omnium
codicum scriptura, ex eo nata, quod
huic enchiridio quædam ex aliis i-
psius de Musica libris adtexta legan-
tur. Hoc enim manuale uno tantum
constare libro, qui pag. 28. v. 18. fi-
niat, est indubitatum. Hæc itaque
verba, & quæ pag. 29. v. 5. sequun-
tur, βιβλίον δῶπερον, tanquam ab
imperito homine adscripta, delenda
censeo. Hunc autem Nicomachum
alios quoque scripsisse libros de Mu-
sica, ex quibus sua desumserit Boë-
thius, & ex quibus ea, quæ à pag. 29.
ad finem usque leguntur, sint excer-
pta, certum est, & attentus lector fa-
cile perspicit.

V. 13. Κεφάλαια ἐν τῷ πρώτῳ βι-

βλίῳ.] Additur ex Codice Oxon.
bibl. publicæ, & Νικημάχου. sed à reli-
quis binis hæc aberant. Omnes au-
tem bene, κεφάλαια τῶν ἐν. Duo O-
xon. bene, παρόντῃ pro πρώτῳ. sed in
marg. γ. πρώτῳ.

V. 14. ἐγχειρίδιον ἐστὶν ὑπόμνημα]
Mallem particulâ καὶ additâ, καὶ ὑπο-
μνημα. *Libellum hunc manuarium esse,
& commentarium.* Nec tamen mala
prior lectio. Hæc autem capitum
lemmata ab alio quodam addita esse,
non est obscurum. Vide pag. 2. v.
11. 14.

V. 18. melius scriberetur, τῷ πε-
ρὶ συνεχῆς, καὶ τῷ ἀσυνεχῆς.

V. 21. πλάνητας] Sic recte tres
Códices. unus Oxon. πλανήτας.

Pag. 2. v. 6. ὁρέθησαν.] Codex
Scal. ἠυρέθησαν. & pag. 13. v. 18. ἠυ-
ρυσκεν. pro quibus reliqui tres bene
ἠυρέθη. & ἠυρ. Sed pag. 14. v. 3. omnes,
ὠρυσκεν.

V. 11. εἰρημνίων δὲ τῷ φιλολαίῳ]
Inscita hæc est lectio, & σολοικίζουσα.
pro δὲ τῷ scribendum τῷ. nec illud
pro ex hic usurpatum videri potest:
desumptum ex Philolao. Græculum ali-
quem hæc lemmata adposuisse, hinc
constare potest.

V. 14.

V. 14. ἀρμόσεως ἢ φθόγων.] Æque hæc inepta sunt atque præcedentia. Græce scripsisset, Περὶ τῶν ἀρμονικῶν λόγων τοῖς φθόγοις ἐφαρμοστέων.

V. 15. ὧς δ' οὖν παρ' αὐτῶν] Codex Oxon. bibl. publ. male, ὧς τῆς κατὰ τρία δὲ δ. π. quæ verba ex v. 17. irreperunt.

V. 17. Omnes tres omisso articulo, ὧς τῆς κατὰ τρία γένη. minus concinne.

V. 23. ὧς τῶν ἀρμονικῶν συγχείοις] Hunc locum plane corruptum censeo. Interpretando optimam lectionem monstravi, ut scribatur συγχειώταις pro συγχείοις. Posset quoque inferctum videri vocabulum συγχείοις. Minus placeret, ὧς τῶν ἀρμονικῶν συγχείων, ἀφ' ἑαυτῶν.

V. 27. ὅσα ἀκυμάντω, τὸ δ' λόγος φορέων καὶ ἀφαινοῖα] Intricata hæc est sermonis structura, & si quid video, mendosa. Baroc. τὸ δ' λόγος φορέων, sed obelo confixa hæc habebat. Meursius male emendavit, ἀκύμαντο. Particulâ καὶ extrusâ, & aliâ additâ, genuinam lectionem restituo, ὅσα ἀκυμάντω πρὸς τὸ τῷ λόγῳ φορέων ἀφαινοῖα. quod interpretando sum secutus.

Pag. 3. v. 5. Codex Bar. μιαν αὐτὰ ἔχουσιν σπύον. Idem v. 7. perperam, χρωμαῖοι. & v. 8. ὑπομνηστικῶς.

V. 9. καὶ πάλιν λεγόμενων πὲρ καὶ διδασκομένων.] Hæc explicanda sunt de iis, quæ coram illi nobili femine in his Musiciis exposuerat. Vide v. 21. Ita autem probe legunt omnes Co-

dices. Meursius ex ingenio depravavit in λέγων πὲρ καὶ διδασκομένων.

V. 16. διηθερωμένων,] Scribendum censeo, διηθερωμένων. v. 18. Bar. male ἡμᾶς pro ὑμᾶς.

V. 25. διδασκαλείς] Oxon. male, διδασκαλὺς. v. 28. Bar. perperam, ἐκαίρων.

V. 31. ἐν παντὶ φθόγῳ] Sic quoque recte Bar. Codex Scal. perperam, φθόγων.

V. ult. μετέθεσι, τοῖς] Male hic Oxon. μετέθεσι, καὶ τοῖς καθ' ἑαυτὸν φθόγον διηρημένους.

Pag. 4. v. 1. καὶ διεστῶς,] Scal. & Bar. perperam, διεστῶς.

V. 7. ἐμφαίνων] Bar. bene, ἐμφαίνον. at insulse seq. versu Bodl. ἡλὺς pro ἡλίκης.

V. 14. ἀφαινομένων] Sic & Bodl. at Scal. male, ἀφαινομένων. & v. 16. φασμοῖς. quorum prompta erat commendatio.

V. 25. male omnes tres Oxon. δυοῖν pro δυο. & Bar. ἐκάρων pro ἐκατέρων.

V. 28. ὑπάρχειν] Sic recte omnes. Meursius male putavit scribendum, ὑπερέχειν.

Pag. 5. v. 1. hæc verba, ὑπάρχειν πὸν δὲ τῆς ἀφαινομένης ἐκείνῃ ἐφ' ἡμῖν, male absunt à Bodl. sed habentur in ora Bar.

V. 8. καὶ πρὸς αἰσθητικῶν] Bar. addito articulo bene, καὶ πρὸς. male Bodl. πᾶς.

V. 12. σπυλιθεωῖαι,] Ita rescribendum putavi pro mutilo σπυλι quod habet Scal. Meursius male, σπυλιεῖν. Oxon. σπυλιεῖται. ex quo

minima mutatione faciemus, σωλε-
λεισται.

V. 19. ἐμφαίνῃαι,] Bodl. φαί-
νῃαι.

V. 26. αἱ δ' ἡ ἀνθροπίνη φωνή.] Vi-
de Aristoxenum pag. 14.

V. 31. Bar. male divisim πὲ νῦν.
v. 32. ἡμῖν potius delendum cense-
rem.

Pag. 6. v. 6. hæc verba, Ταῦ μὲν,
usque ad γῆν παρ, absunt à Bodl. ad-
duntur autem in margine Bar. v. 9.
Bar. male, ριζέμεθα.

V. 10. καθυπερείχθης πινθ.] Vide
Aristidem pag. 145. v. 20.

V. 12. φωνῆς] Generalissimo si-
gnificatu illa vox hic usurpatur, ut &
strepitum comprehendat.

V. 16. ὧσα πὰς ἐποχάς,] *propter*
circulos, quibus deferuntur. ut planetæ.

V. 27. αἰθήρ]. Oxon. male, αἰθερ.
v. 29. pro ὄνθ male Bar. ὄνθως.

V. 31. ὑπάρτη ἐκλήθη.] Bryennius
lib. I cap. 1. & lib. II cap. 5. Lunæ
adtribuit hypaten. Sed hanc discre-
pantiam ipse ibidem cap. 5. explicat.

Pag. 7. v. 2. verbum ἐσὶ delerem.
vel scriberem, ὅ ἐστι διός. Sic v. 3 & 4
pro ὅς legendum puto ὁ. præcedit
enim pag. 6. v. 28. κινήματ'. nec
opus est ut pro eo legendum censea-
mus, κύκλῳ.

V. 6. πρὸς ἀμφοτέρω] Meursius
male ediderat, παρ' ἀμφ. quod etiam
Oxon. corrigunt. Optime autem
iisdem addunt, ἀπερ. quam vocem
interpretando quoque ita restitue-
ram. Postea male Bar. ἐν δὲ τῇ. &
v. 11. ἀπὸ πρὸς.

V. 12. ὑπερμείση] Non mem in
alibi hoc vocabulum legere; optime
alias formatum. Melius certe licha-
nos vocatur hypermese, quam hy-
perypate ab Aristide, Boëthio, Bry-
ennio. quo nomine proslambano-
menos vere adpelleretur, quoniam
est super hypaten, seu supremam.
Præterea ὧσα in περιπάτῃ, ὧσα μέση
(excepto ὧσα νήτῃ) & alias in omni-
bus compositis subjectionem deno-
tat, & inferiorem locum. Quare si
parypate est infra hypaten, lichanus
erit infra parypaten; adeoque ὑπε-
περιπάτῃ, aut etiam ὑφ' υπάτῃ, non au-
tem ὑπερυπάτῃ adpellanda. Hoc ve-
rissimum est, nec aliter excusari pot-
est, quam quod Veterum quidam
Lunæ hypaten adtribuerint.

V. 14. scribendum, ἀφροδίτης καὶ
ἑλίου. ut vertendo indicavi.

V. 16. μὲν γεωμετρικῶν] Diagram-
ma innuit, cujusmodi Bryennius su-
pra citatis locis habet.

V. 20. καὶ δὲ αἶς αἰτίας] Macro-
bium vide lib. II in Somn. Scipionis,
cap. 4. in fine.

V. 21. Bar. male κυμμηῆς pro
κρομμῆς.

V. 26. ὁ ἐξ ὑπὸ τῆς] Videtur scriben-
dum, βραχυτέτῃ. v. 27. binæ voces,
ψόφον μὲν, male absunt à Bodl. v. 30.
recte Bar. μονὴ πνα.

Pag. 8. v. 5. pro πολλὰ Bar. inepte,
πᾶσι.

V. 9. βραδείας] Sic & Bar. & seq.
v. ταχέως. Meursius perperam βρα-
δέτῃ, ταχέτῃ. contra Scal. librum.

V. 13. ἐκ τῆς,] Bodl. perperam, ἐκ
τῆς.

πῶς. Bar. in textu, ἐν τῇ. at in margine, ἐν τῷ. Deinde scrib. ἢ πῶς παρὰ π.

V. 17. φανδύρις] Ita & B. M. Meurfius correxit, φανδύρις. quæ terminatio in aliis quoque auctoribus pro instrumento reperitur. Hesychius : Πανδύρις, ἡ πανδύρις, ὄργανον μουσικόν· πάνδερρον δὲ, ὁ μετὰ χειρὶ ζόμενον τὸ ὄργανον. Pandura, vel Panduris, instrumentum Musicum : Pandurus verò, qui illud instrumentum tractat. Cæterum monachorda à quibusdam quoque vocari phanduras, hic dicit Nicomachus ; quasi illud ipsum comprehendens. Sunt enim diversa hæc instrumenta. Pollux lib. IV. cap. 9. μονόχορδον δὲ, αἰσάων τὸ ὄρημα. τετράχορδον δὲ, ὅπερ αἰσόμενοι πάνδεσθιν ὠνόμαζον· ἐκείνων δὲ λῶν καὶ τὸ ὄρημα. Monochordum est Arabum inventum : trichordum vero, quod Assyrii panduram nominabant. quorum etiam hoc erat inventum. Optime dicit panduram esse Assyriorum vocabulum, qui פנדור illud scribunt. adeo ut πάνδερος & φανδύρις tantum differant, sicuti Parao & Pharao. Cæterum ipsi Hebræorum sapientes non satis adsecuti videntur, quid hoc vocabulum significet. Explicant illud per virga, flagellum, lorum. Buxtorfius in Lexico Talmudico ex Talmud Hierosol. hoc adfert. Quid est פנדור? Respondetur פנדור דמין חושא אית דמין חושא אית דמין חושא. Quidam dicunt esse virgam : alii dicunt esse flagellum, vel lorum. Male addit Buxtorfius : Forte est à Pandura, & intelligitur instrumentum aliquod Musicum pastorale. ac si ex Græcia in Assy-

riam transiisset illud vocabulum. Veram ejus adpellationis causam censeo, quod loris bubulis hoc instrumentum esset intentum : plane uti Scytharum pentachordum. de quo idem Pollux ita subjungit : πεντάχορδον, σκυθῶν μὲν τὸ ὄρημα, κατὰ τὸ δὲ ἰμάσιν ἁμοδοίνοις· αἰσάων δὲ χηλαὶ τὰ πλῆκτρα. Quæ inscite sic vertit Rod. Gualtherus : Sed quinquechordium, organum à Scythis repertum est, loris verò bovillis compactum erat. & pleetra caprarum erant labia. Pro labia aliquanto melius reponit Seberus, ungula. Vertendum : Pentachordum Scytharum est inventum. intendebatur autem loris, quæ ex crudis pellibus bubulis conficiebant. Pleetra vero erant caprarum maxilla. Cæterum admodum errat Seberus, cum putat πάνδερος, πάνδερος vel πάνδερρον, esse synonyma. De hoc, aliisque instrumentis, latius alibi dicetur.

Pag. 9. v. 2. Bar. male, λαμπρόνησον.

V. 9. αὐτόν]. Plane legendum censeo, αὐτόν.

Ibid. ἡ μήκος πῶς κώλοισι,] κῶλος vocat tibiarum partes, seu membra, quæ digitorum impositione efficiunt. Prout enim ad lingulam propius pervenerimus, eo breviora illa fiunt, adeoque sonum acutiorem emittunt. In vers. pro aut scribe, seu (id est) longitudinem partibus, aut brev.

V. 11. legendum puto, ἐστὶ τῷ δῆλον.

V. 13. πούνησον] Ita omnes codices. scribendum, πούνης. & deinde

de ἰδια pro ἰδια. Ibidem male Bodl.

καὶ pro αἰα'.

V. 16. scriberem, καὶ σωμαφίω.

v. 18. male Bar. παρέχθ.

V. 22. ἐχομῶ,] Ita quoque Meursius. perperam Scal. & Bar. ἐχομῶ.

V. 27. παρέθηκεν] Optime Oxon. παρενέθηκεν. quod etiam vertendo observaram. Confirmat quoque hanc lectionem Bryennius, qui lib. I cap. 1. hæc verba, paulum interpolata, habet.

Pag. 10. v. 3. Baroc. male inserto articulo, *ἡ περ καὶ ἡ ἐξ ἀρχῆς*. v. 4. pro *ὑπὸ τῶν* scribendum censeo, *νῆ-τῶν*. Non videtur ita hic locus constituendus, *ἡ ἀμέση πρὸς τῶν νῆτῶν εἶχεν*. ut à paramese ad paraneten fuerit triemitonium; quemadmodum tradit pag. 17. v. 25.

V. 4. verba, *ὁ δὲ*, usque ad v. 11. *ἀποδείξει*, male absunt à Bodl. habentur autem in ora Bar.

V. 13. *ὁ τῷ δὲ πέντε*] Articulum τῷ Oxon. non agnoscunt.

V. 24. *Ἐν φρονίῳ*] Totum hunc Nicomachi locum, ad finem usque paginæ 14. Iamblichus exscripsit in cap. 26. libri I de Vita Pythagoræ. in quo vertendo omnem suam inscientiam profudit bonus ille interpres Arcerius. Capitis illius initio, *τῶ ἀρμονικῷ ὁπισθίμῳ, καὶ τῷ ἀρμονικῷ λόγῳ, Harmonicam scientiam, & rationes harmonicas. Scite vertit; scientiam Musices studiosam, itemque harmonicam seu Musicas rationes. Variantes lectiones inde adscribam, obiter versionem quoque emendaturus.*

V. 25. *σωλεῖ τρυφῶν*] Durior quidem phrasis est, *ἀγαλλογισμὸς σωλεῖ τρυφῶν*, attamen à Nicomachi stylo non abhorrens. Iambl. *σωλεῖ τρυφῶν. intenta cura.*

V. 26. *βοήθειάν τινα*] Iamblichus addit, *ὄργανικῶν, instrumentale.*

V. 28. *δὲ δὲ ἀφ' ἑνὸς*] *Per circinum.* Pro quo *normam* male irrepsit. Quid enim sit *ἀφ' ἑνὸς*, notum ex Suida. *Διαθήτης. ἐργαλεῖον (addo, πελόνικόν) ὁ ἀφ' ἑνὸς ὄψεως πύχναυς πολλαῖς, τὸ (scribe, τῷ) λαμβεῖται συνείκῃ παρειοικῶς. τέτυκτο τὸ ἐν (foran addendum, σκέλῃ) πηγνίς, τὸ δὲ ἕτερον πελαγονίς, κύκλῳ ποιεῖσι. Diabetes. instrumentum fabrilis est diabetes (circinus.) utilis multis artibus, & literæ lambda adsimilis. Huius uno crure posito, altero autem circumducto, circulos faciunt.* Hæc autem Suidas desumpsit ex Aristoph. Scoliaſte, qui ad illud in νεφέλαις, *εἴτα ἀφ' ἑνὸς λαβὼν*, ita scribit. *ἐργαλεῖον ὁ ἀφ' ἑνὸς, πολλαῖς ὄψεσιν πύχναυς, τῷ λ συνείκῃ παρειοικῶς. τέτυκτο τὸ ἐν ἐκπνέεις μέρῃ, καὶ τὸ ἕτερον πελαγονίς, καὶ χωρεῖας οἷος τὸ ὑποκείμενον, τὸ ἴσον τῷ δὲ ἀφ' ἑνὸς κύκλῳ ἐκ δὲ κέντρου.* Hesychius: *Διαβάτης, (scribendum, ἀφ' ἑνὸς) ὁργανὸν πηλόνικόν.*

V. 29. *δὲ δὲ ἀφ' ἑνὸς*] Particula *δὲ* male abest à Iamb. at idem articulo auctior v. 30. *δὲ τῷ ζυγῷ. & v. 31. χαλαροῦ πύκνιον.*

V. 33. *ῥαυτῆσαν σιδηρῶν*] Arcerius in MS. quoque invenerat, *σιδηρῶν*, quod absque necessitate mutavit in *σιδηρῶν*. quomodo & Bar. legebat.

V. ult.

V. ult. *ῥαυόντων*] Ita & seq. pagina v. 13. in omnibus Codicibus. Arcerius utroque loco melius lectum iri putat *ῥαυόντων*. quod non video.

Pag. 11. v. 1. *συμφωνήτης*] Male hoc vocabulum abest à Iambl.

V. 2. *ἅλῳ μῖς συζγίας*.] Hoc non intellexit Arcerius, qui vertit: *pene per unam quasi copulationem*. Maleorum quatuor, quos ferrum tundentes audiebat; pondera erant XII. IX. VIII. VI. Hi inter se consonantissimos sonitus efficiebant, XII & IX, dia tessarōn; XII & VIII, dia pente; XII & VI, dia pasōn; IX & VI, dia pente; VIII & VI, dia tessarōn. Vna conjugatio superest, mallei IX pondo, & alterius VIII. hæc dissonabat inter reliquas consonantias; tonum in superoctava ratione constituens.

V. 3. Iambl. & Bar. recte *τῷ πε* pro *τῷδε*. sed male Iambl. *τῷ πε δε* πέντε, pro *καὶ τῷ*.

V. 4. *συνωδίαν*] quod Arcerius emendare non potuit, sed depravare adhuc magis, legendo, *συνωδείαν*.

V. 5. hæc verba, *πε δε πασάρων, καὶ τῆς* (Oxon. insulse, *πῆς δε πέντε, αἰσύμφωνον μὲν ἐώρεα αὐτῷ*), male abest à Iamblichō; adeoque excusandus hîc Arcerius.

V. 8. *τῆς ἐν αὐτοῖς μείζοντος*. Pro *τῆς* perperam iterum Bar. *πῆς*. & Iambl. male *μειζονότητος* pro *μείζοντος*. subauditur enim, *συνωδίας*, ex v. 4. Quippe duorum concentuum, dia tessarōn & dia pente, major est dia pente; quem tonus complet, ad-

ditus ad dia tessarōn. Ibidem reliqui omnes bene, *ἄσμενον*, *Latius igitur tanquam. in fabricam contendis*.

V. 10. *ᾠροθέσεως*,] Optime in Iamblichi codice additum legitur verbum *εἰσέθεσμενον*. Porro male Bar. *ᾠροθέσεως*.

V. 11. *ᾠροθέτων*] Reliqui omnes bene, *ᾠροθέτων ἐν τοῖς* (Iambl. *ταῖς*) *ῥαυσήρσιν ὄγκων*. Sequitur tamen v. 13. *ᾠροθέτων βίαν*. ut & v. 14. 15. Pro *δύων*, quod recte habent omnes, male Arcerius legendum putavit *δρε*.

V. 13. *αἰδ' εἰ ᾠροθέτων*] Ex hoc loco, minime sane corrupto, videre est, quam parum felix, ut nihil aliud dicam, interpres fuerit Arcerius.

V. 17. *καὶ ῥοπαῖς ἰσολάτους*] Vocula *καὶ* male abest à Iambl. Deinde reliqui omnes recte, *ἰσολάτους*. v. 18. Bar. male, *ῥαυσήρων*.

V. 19. *Ἀγγωνίς*] *ab uno angulo transversum ad alium*. Vix hoc vocabulum Latinis verbis expresserimus. Ex Geometria autem facile intelligitur. Quippe palum; ut est in figura, in Notis ad Arist. Quintil. pag. 314. expositâ; ab angulo B ad angulum C parieti infixit, unde chordas adpenderet. Cæterum male Iambl. *Ἀγγωνίας*. quod magis adhuc depravandum censuit Arcerius, legendo disjunctim, *δε γωνίας*. Pro *ἐμπεπηγός*, quod Iambl. quoque recte habet, male Oxon. *ἐμπεπηγός*.

V. 21. pro *τέττα* male Iambl. *τέττα*.

V. 23.

V. 23. *παραλαγή, ἀπαρίησις*] Iambl. *παραλαγή ἀπαρή*. & v. 24. *ὁμόλυσ*. v. 25. *ισοπαλεῖς*. Depravata omnia, & pejor adhuc Latina versio.

V. 25. *ισοσφύς*,] Hoc vocabulum male hīc in omnibus Codicibus legi puto. Scriberem, *ισορόπιον*, vel *ισοσάθμων*, *aquilibres*, *eiusdem ponderis*. Admodum in hoc experimento recte capiendū circumspēctus fuit Pythagoras. quippe chordæ 1. ejusdem debent esse materiæ. 2. longitudinis. 3. crassitici. 4. ponderis. Vno horum requisitorum deficiente, reliqua concidunt.

V. 26. *ἀφ' ἐκείνης*] Sic & recte Iambl. Male Oxon. *ἐφ'* pro *ἀφ'*.

V. 32. *συζυγία*.] Perperam Iambl. *συνυγία*. & Bodl. *συζυγίαν*.

Pag. 12. v. 2. *δῶδεκά πινων ὀλκῶν*.] Summa cum commiseratione hīc videndus interpret.

V. 5. *αὐτὰ*] Scal. *αἰνὰ*. Hinc Meursius edidit, *αὐτὰ*. quod, uti editum, habebant etiam Oxon. Iambl. autem articulo auctius, *αὐτὰ τὰ*. v. 6. Bar. & Iambl. *τὴν δ' αὖ*.

V. 6. *πρὸς τὴν μικροτέτην*,] Iambl. perperam, *πρὸς τὰ μικρὰ τὴν μακροτέτην*. & v. 8. *ἐνθα* pro *ἐνθεν*. v. 11. mallet, *μετ' αὐτῶν*.

V. 14. *ἀναλόγως τοῖς βάρεσι*.] Omnes codices hīc *βελήσι* pro *βάρεσι*. quod minus probum putavi. etiam quod pag. seq. v. 10. omnes habeant, *ἀναλόγως τοῖς βάρεσι*. v. 15. male Iambl. *δὲ* pro *δὴ*.

V. 18. *μικροτέτης*.] Perperam Bodl. *μικροτέτη*. Iambl. *σ μικροτέτης*. Idem

bene v. 21. *τὴν τὰ ἐξ*. ut v. 22. sequitur, *τὴν τὰ δώδεκα*.

V. 21. *ἔπιείτω*] Excidit hīc particula *ἐν*, quam optime habet Iambl. *ἐν ἔπιείτω λόγῳ*. ut recte quoque sequitur, *ἐν ἡμιολίῳ*.

V. 24. *τετέσι ὦ*] Pro his duabus vocibus Iambl. male, *ε*. Porro Bar. *τετέσιν*.

V. 26. male Iambl. *ἐκβεβαιῶ*.

V. 28. *ἐκαίρων πη*] Male Iambl. *ἐκαίρω*. & Bar. *ἡ* pro *ἡ*.

V. 29. *ἐλέγχο*,] Scal. Codex, *ἐλέγχο*. quod etiam ita edidit Meursius; nec ex Oxon. id corrigitur. Si retinendum videatur, scribendum cum Iambl. *ἡλέγχο*.

Ibid. *ἡτοι τῆς*.] Melius Iambl. *ἡτοι ἡ*. Vel particulā *ἐν* v. 30. expunctā scribendum, *συνωφῆ*. v. 31. Iambl. male, *ἡμιολίον πε καὶ ἑπτατέλιον*. & iterum v. ult. *ἑπτατέλιον πε καὶ ἡμιολίον*.

V. 32. *ποῖον*,] Iambl. & Oxon. bene, *οἶον*.

Pag. 13. v. 2. *ἐν ταύτῃ ποιούτῃ*.] Addit male Iambl. *δὲ παρ' αὐτῶν*. Deinde legit, *τὴν γλῶσσαν δὲ*, pro *τὴν λῶσσαν*. quod æque inepte vertit Arcerius.

V. 4. *ἐξαριθμέατο*,] Iambl. *ἐξαριθμέατο*. ut & pag. 11. v. 33. *ἐξαριθμέατο*. quod Arcerius vertit, *αραταίω*. Tantillum emendare nequii.

V. 5. *μετέθηκεν*] Iambl. male, *πρὸς ἐθηκεν*. Deinde reliqui omnes, *ἀμειχάνως*.

V. 6. *τὴν μὲν ἑ χορδῶν κεινὴν ὀπίδοσιν*] Paxillum illum, unde omnes quatuor chordæ communiter depende-

debant. Male Arcerius pro *δοπόδοσιν* putavit scribendum *δοπόδεσιν*.

V. 8. *εἰς τὸν ὄργανον βαλῆτες.*] Vbi chordæ sunt adfixæ vel adligatæ; inferiore instrumenti parte. nam superiore, & in monochordo ad dextram, sunt collopes & claviculi. Scal. male, *βαλῆτες*. Nihil bonæ frugis hîc habet Arcerius.

V. 10. *ἀνάτασιν*] Oxon. melius legere videntur, *ῥήτασιν*. Iamb. male, *ἡ ῥήτασιν*. particulam illam ex præcedentis vocis ultima syllaba natam puto. Pro *ποσὼν* male Arcerius legendum putat *τάσιν*.

V. 11. Bar. male, *κῆλάσαν*. v. 13. Bar. & Scal. *ἀνεξεπαλήτω*. v. 16. Iambl. *τὴν πεῖραν λοιπὴν*.

V. 18. *καὶ σύμφωνον ἤρκεσεν*] Iambl. *καὶ σύμφωνα ὥρκεσεν*. male, *σύμφωνα*.

V. 19. *ἀπαρχήλητον*] Optime Iambl. *ἀπαρχήλακτον*. non variantem.

V. 21. bene Iamb. *ὑπὸ τῶν μὲν*. Deinde, *πῶς ἐξ*, male omisso articulo *ξ*. Scal. perperam *τὴν* pro *τὸν*. utque autem male v. 22. *μέσσω δὲ*. at v. 24. solus Iambl. *τὴν ὃ ἐννέα*.

V. 27. *συναπληρώ(ας)*] Bar. & Iambl. recte, *συναναπληρώσεις*.

Pag. 14. v. 2. ante *καὶ* melius *πελεία* *σιγμῇ* distinguetur. Atque hoc modo genus diatonicum inveniebat. v. 4. male Iambl. *ἐναρμονικόν*. & *ξ* pro *τέτε*.

V. 5. *ὡς ἐξέσται πῶς δέξεισι.*] Hic locus est inquinatissimus. Pro *ἐξέσται*, quod habebat Scal. & , ut deinde vidi, etiam Bar. scripsi *ἐξέσται*. Meursius correxit, *ἐνέσται*, quod à

Bodl. non mutatur. Iamblichus optimam habet lectionem: nec de suo hic aliquid addidisse videri debet. *ὡς ἐνέσται πῶς δέξεισι, ὅταν πρὸς μουσικῆς λέγωμεν.* ut aliquando demonstrare licebit, ubi de Musica plene commentabimur. Pro *δέξεισι*. Bar. in ora habet *δοίξεσι*. unde doct. Langbainius legendum putat, *ὡς ἐνέσται πῶς δέξεισι σοί*.

V. 6. Bar. quibusdam resectis legit, *ἀλλὰ τὸ ἀγλ. ἤνθ*. Iambl. *ἤνθ τὸ σὺν βαθμῶς*. v. 8. Iambl. *φυσικῶς*.

V. 9. *εἴτα τὸν*] Iambl. melius, *τόνον*. at male semel tantum hæc binæ voces ibi leguntur: quas cum & Meursius tantum semel scripsisset, bene reposuit Bar.

V. 11. Scal. perperam, *πρὸς ἡν*. quod ex nullo Oxon. corrigitur. at Iamblichus bene ut editum. v. 12. Bar. & Iambl. male, *μεσεμβοληγένη*. sequens τὸ à Iambl. abest. Forſan transposita sunt verba, τὸ σύστημα ἢ δὲ πέντε γίνεσθαι. Saltem ita construenda. Cæterum pro *σύστημα* Bar. in ora, *συμφωνία*. Sed prior lectio huic loco convenientior. præcessit quoque *σύστημα* v. 10.

V. 15. *καὶ τὸν, ἢ τὸν ἄλλο*] Sic quoque recte Oxon. Meursius semel, *καὶ τὸν*, omiserat. deinde ex MS. ediderat, *ἄλλω*. Iamblichus mutilæ & depravatæ, *ἢ τὸν ἄλλω δὲ παρὰ τὸν*. Deinde, *τετέσιν ἄλλο ἢ ῥήτασιν*. Bar. *τετέσιν ἄλλο ῥήτασιν*. Verculam ἄλλο hîc abundare puto.

V. 19. *πείραξ*] Sic quoque recte Bar. Codex Scal. *πείραξ* scripto *οἱ*
G supra

supra ου. quorum prius male elegit Meursius. Iamblichus perperam, $\sigma\tau\upsilon$ ἐπ' ἀλλήλων πετῆρες. at idem recte v. 22. η πλὴν τείτων. minus autem bene ibidem Bar. μετ' ἀλλήλων.

V. 25. $\sigma\upsilon\sigma\eta\mu\acute{\alpha}\pi$] Ita emendandum censui Codicem Scal. ex quo etiam Meursius edidit, $\sigma\upsilon\sigma\eta\mu\alpha\tau\epsilon$. Iambl. veræ proximam lectionem habet, $\sigma\upsilon\sigma\eta\mu\alpha\iota$. Idem v. 26. $\pi\epsilon\tau\alpha\chi\acute{o}\rho\delta\alpha$ $\pi\epsilon\eta$, at pessime v. 27. τῶν pro πῶν. Meursius hic contra omnes libros, $\pi\epsilon\tau\alpha\chi\acute{o}\rho\delta\omicron\iota\upsilon$ πῶν $\chi\omega\epsilon\iota\varsigma\omicron\mu\acute{\iota}\omicron\iota\upsilon$ ἀπ' ἀλλήλων. v. 32. articulus τὰς minus bene abest à Iambl.

Pag. 15. v. 5. pro δὲ omnes Platonis editiones, δύο. & v. 7. πλὴν δ' ἵτω.

V. 11. τῷ δ' ἐπογδός λείμματι συνεπληρῆται.] Hæc corrupta censeo. nec ἐπογδός λείμμα dici potest, quod, demptis ex dia tessaron binis superoctavis, superest. Integrum locum Platonis adscribam: ἡμιολίαν δὲ διφασίσειν, καὶ ὀπλίειν, καὶ ἐπογδὸν γενομένην, ἐκ τῆτων τῶν δεσμῶν ἐν ταῖς περὶ οὐκ ἐπογδοῖς, τῷ τῷ ἐπογδός διφασίματι, τὰ ὀπλίειν πέντε ξυνεπληρήσει, λείπων αὐτῶν ἐκάστη μόρον, τῆς τῷ μορίᾳ ταύτης διφασίσεως ληφθείσης, ἀειδίμας πρὸς ἀειδίμον, ἐχέσης $\sigma\tau\upsilon$ ὄρους, ἐξ ἧς πενήτην καὶ διφασίαν, πρὸς τείων καὶ πετῆρας καὶ διφασίαν. Quæ sic vertit Cicero: *Sesquialterius autem intervallis & sesquitercius, & sesquioctavis sumtis ex his colligationibus, in primis intervallis sesquioctavo intervallo sesquitercia omnia explebat, quum particulam fignulorum relinqueret. Ejus autem par-*

ticula intervallo relicto, habebat numerus ad numerum eandem proportionem comparisonemque in extremis, quam habent CCLVI cum CCXLIII.

V. 14. Bar. omisso articulo, καὶ ὁκλῶ. v. 23. uterque Oxon. bene, ὡς καὶ ὁ μέγ. v. 27. perperam Bar. παρελόν pro παρὰ τὸν. & v. 30. τῶν σωλῆθεν.

Pag. 16. v. 2. pro πὸν Codex Scal. τοῖς. & Bar. τοῖς μὲν. Meurs. $\sigma\tau\upsilon$. omnes perperam.

V. 5. $\pi\epsilon\tau\alpha\chi\acute{o}\rho\delta\omicron\iota\upsilon$ $\pi\epsilon\tau\alpha\chi\acute{o}\rho\delta\omicron\iota\upsilon$] Considerat binas has medietates in systemate octachordo Pythagoræ. in quo numerus maximus $\chi\tau\iota$ respondet ipsi hypate; minimus $\nu\iota$, nete; medius Harmonicus, $\nu\iota\iota$, mese; medius Arithmeticus, $\iota\chi$, paramese.

V. 7. ἐθωρεῖται] Mallem ἄνπλεξ, θωρεῖται. v. 8. melius Oxon. τῷ τείων.

V. 11. pro π melius lectum iri δ' vidit etiam doct. Langb.

V. 13. δ ἀπὸ τῷ ἀκρων] Pro ἀπὸ τῷ Oxon. ὑπὸ. In vers. adde: *quæ ab extremis fit antelongoior, hoc est, LXXII. toto à dif.*

V. 16. τῶν τείων γδ.] Hæc est scriptura Cod. Scal. quæ ferri potest, si distinguatur post γ. uti editum. Male Oxon. τῷ γδ. rectum foret, τῷ δ.

V. 19. perperam Bar. λεγομένην.

V. 23. $\pi\epsilon\tau\alpha\chi\acute{o}\rho\delta\omicron\iota\upsilon$] Bodl. male, ἐπερομήκες. præcessit enim sæpius $\pi\epsilon\tau\alpha\chi\acute{o}\rho\delta\omicron\iota\upsilon$. at seq. v. τῷ ὑπὸ τῷ μέσων, supplerem, ἐπερομήκει. quod vertendo sum secutus.

V. 24.

R E C S Y S T E M C V S Y S T E M A

			1536
			ton
		1728	1728
		ton.	ton
		1944	1944
		ton.	hemis
		2187	2048

I
d
x
n
s
x
a
n
o
s
e
s
t
p
s
c
s
c
r
e
d

V. 24. Scal. male, τῷ (ita & Bodl.)
 διαδεκακῆς τῷ ἐννεακῆς.

V. 31. διοξῆσαν] Omnes Codices,
 δι' ὁξείαν. quod ubique scribendum
 censeo, δι' ὁξείας. Quippe eodem mo-
 do hoc dicitur quo ὁξ' πεσάρων. ὁξ'
 πέντε. Adstipulatur huic scripturæ so-
 lus Hesychius. Διοξείας, inquit, ὡς
 τοῖς πυθαγορικῶς λέγεται. ἔστι δὲ ὅτι τ'
 συσημάτων. Imperiti librarii conjun-
 ctim, tanquam unam vocem id scrip-
 serunt, ut in Latinis, diatessaron,
 diapason. quanquam ut δόλω, alia-
 que hujusmodi, tolerari possit. In-
 corruptum δι' ὁξείας remansit pag. 17.
 v. 1. 11. 19.

Ibid. ὁξ' πέντε.] Particula ὁξ' ma-
 le abest à Bodl. Pro σωεχῆς insulse
 Oxon. σωέχης.

Pag. 17. v. 3. ὅπ' πελώρη] Hic ιχ
 capitis initium faciunt Oxon. Male,
 ut liquet.

V. 4. ὁ φιλόλαος, ὁ πυθαγόρου διό-
 δοχος,] Hujus vitam scripsit Diog.
 Laërtius lib. viii. ubi horum libro-
 rum de Natura meminit his verbis :
 τῶν Φησὶν Δημήτριος ἐν ὁμωνύμοις
 πρῶτον ἐκδέναι τ' Πυθαγορικῶν περὶ φύ-
 σεως. Refert Demetrius in Homonymia,
 hunc Pythagoricorum primum libros de
 Natura edidisse.

V. 6. Bar. habet φυσικῶν.

V. 7. ἄρκεοθησόμεθα] Sic quoque
 recte Bar. Male Scal. ἀρκεοθ. & Meur-
 sius, ἄρκεθης.

V. 11. συναβᾶ καὶ διοξεία.] Sic &
 Bodl. at Bar. corrupte, συν λαβᾶ καὶ
 δι' ὁξεία. Scal. συναβᾶ καὶ ὁξεία. quod
 isto modo ex seq. correxeram. Scri-

bendum, συναβᾶ καὶ δι' ὁξείας. ut re-
 cte sequitur in omnibus, nisi quod
 male conjunctim id exaratum inveni-
 niatur.

V. 12. μεῖζον] Ita probe Codex
 Scal. Male Bodl. μεῖζων. Sic enim
 præcedere debuisset, ἡ δὲ δι' ὁξείας.
 Vide quoque v. 19. Porro male ibi-
 dem Scal. τὰς συναβᾶς. & v. 13. ὑ-
 πάτης.

V. 1. συναβᾶ.] Bodl. male,
 συναβᾶν. Deinde quæ Meursius ex
 parte omiserat, plane restituit, ut ea
 habet Codex Scal. ἀπὸ δὲ μέσης πρὶν
 νεάτῳ, διοξεία ἀπὸ δὲ νεάτῳ εἰς (Scal.
 εἰς) τρίτῳ διοξεία. Ultima omnino
 falsa sunt, quorum genuinam lectio-
 nem restitui, scribendo, εἰς νεάτῳ,
 συναβᾶ.

V. 21. δέισαν, male abest à Bar.
 & v. 27. ἐν, à Bodl. v. 31. Bar. male,
 τρίτῳ.

V. 24. ὅπ' τρίτῳ νῦν καλεῖ, καὶ ἐν
 τῇ ἐπ' αὐτῷ καλεῖται,] Philolaus
 vocabulum trite pro paramese in-
 commode hic usurpavit, cum tamen
 hoc in heptachordo, antequam Py-
 thagoras octachordum constitueret,
 jam in usu fuerit. Quam itaque
 chordam, alii etiam ante ipsum, re-
 spectu menses vocabant paramesen ;
 ille respectu netes dixit triten, quip-
 pe tertia est ab illa. Confirmat hanc
 nomenclaturam Boëthius lib. i cap.
 20. Paramese verò, quoniam tertia est
 à nete, eodem quoque vocabulo trite, id
 est, tertia, nuncupatur.

α	β	γ
—	νεάτα.	νήτη.
—	νήτη.	ωξανεάτα. ωξαν.
—	ωξανήτη.	τείτη.
—	τείτα.	ωξαμ.
—	ωξαμέση.	
—	μέση.	μέση.
—	ωπερμέση.	λιχανός. λιχαν.
—	παρυπάτη.	παρυπάτα. παρυπ.
—	ωπάτη.	ωπάτα. ωπάτη.

V. 27. παρενθέσεως,] Omnes Codices male, ωξαθέσεως. Emendatio in textum irrepsit.

Ibid. ἀπείχε γὰρ αὐτῇ] nempe, τείτη.

V. 28. ἡμιλίονιον ἀσυνήλον] Constat quoque hæc est omnium codicum lectio, quam, si ullam in hoc auctore, vere mendosam censeo. Scribendum τελημιλίονιον pro ἡμιλίονιον. ut vertendo indicavi.

V. 33. ὁλόγως ἔν η πάλαι τείτη (nempe in heptachordo) δὲ πτωάρων ἀπείχε πῆς νήτης] Hoc plane illi adversatur, quod dixit pag. 9. v. 16. 19. 20. Omnes uno ore adfirmant, in octachordo systemate duo fuisse tetrachorda conjuncta; quæ dia pason non complent; ea de causa Pythagoram interposuisse chordam inter mesen & paramesen. quomodo & ipse Nicomachus ibi recte docet, & ex ipso Boëthius, & Bryennius. Vt ex his difficultatibus nos expedia-

mus, duas, non opiniones, sed ætates statuere debemus, quibus aliter obtinuerint intervalla in septem chordis. Priore duo tantum conjuncta tetrachorda expleverunt, ut ex adjuncti schematis dispositione prima est evidens. De hac loquitur pag. 9. Altera, de qua hîc Philolaus explicandus, septem illæ chordæ integrum dia pason complevère. ut in secunda expositione adparet.

Pag. 18. v. 2. οἱ δὲ τὸ το μὴ σσιέντες,] nempe, τείτην distare à ωξανέτα triemitonio incomposito. vide v. 4.

V. 6. ἐλεθῆναι] Ita correxi Codicem Scal. qui male, ἐλεθεῖναι. quod tamen ex nullo Oxon. emendatur.

V. 7. ἀλλὰ μετὰ τὴν τείτης καὶ ωξανέας. Sic quoque Boëthius perspicue lib. I. cap. 20. *Hic octavam Samius Lichæon adjunxit, atque inter paramesen, quæ etiam trite dicitur, & paraneten, nervum medium coarctavit, ut ipse tertius esset à nete. Et paramese quidem vocata est solum, quæ post mediam collocabatur. Trites verò nomen perdidit, posteaquam inter eam atque paraneten tertius à nete locatus est nervus, qui digne trites nomen exciperet.* Veruntamen illa difficultas manet, quod in heptachordo synemmeno, seu conjuncto, paramese hemitonio duntaxat distiterit à mese. ut loco tamen suo mota sit etiam hæc chorda.

V. 12. καὶ τοι δὲ πτωάρων] non χορδῶν. quippe tres hîc tantum sunt chordæ;

chordæ ; sed consonantiâ , uti ex schemate $\bar{\alpha}$ adparet.

V. 20. Oxon. τῶν πεχορδῶν.

V. 21. καὶ ἀνίσροφον μὲν τοὶ ἀναλογίαν.] Quam concinne hoc dixerit, nemo, nisi Geometriæ peritus, intellexerit. Illius ratiocinationem, quod obscurior sit, exponam.

Vt major tensio ad tensionem minorem ; ita majus acumen ad acumen minus.

At verò ,

Vt major longitudo ad longitudinem minorem ; ita minus acumen ad acumen majus.

Et ἀνάπαιιν , seu convertendo ,

Vt minor longitudo ad longitudinem majorem ; ita majus acumen ad acumen minus.

Quod erat propositum.

Hinc itaque est ;

Vt major tensio ad tensionem minorem ; ita minor longitudo ad longitudinem majorem.

Paucis verbis hoc ita proponemus.

Vt tensio ad tensionem , ita acumen ad acumen.

At contra ,

Vt longitudo ad longitudinem ; ita gravitas ad gravitatem.

V. 23. βραχυτάται] Scribendum βραχυτίτες. quod & Meursius observavit. brevitates acutum sonant ; longitudines, grave.

V. 31. ὑπαγωγῇ ,] Perperam Oxon. ὑπαγωγῇ.

Pag. 19. v. 2. ἐναντιοπαθῶς] Sonus à dimidia chorda duplus est soni à tota ; cum contra illa chorda hujus sit subdupla.

V. 5. καλέχοι] Sic quoque Meursius emendavit Codicem Scal. qui habet, καίχοι. at bene Oxon. καλέχοι.

V. 33. χωρήσῃ] Melius legere-tur περὶ χωρήσῃ, quod est seq. pag. v. 10.

V. 8. ἀνίσρόφως τῷ μήκει] Quippe est ,

long. long. acum. acum.

ut 3 ad 2, ita 2 ad 3.

Idem dicit ἐναντίως v. 13. Cæterum hæc verba usque ad v. 12. ὅτι τῆς ὀλῆς, male rursus aberant à Codice Bodl. sed in ora Bar. habebantur.

V. 16. εἰσφραγῆτων] Ita male legunt omnes. Scribendum, εἰ φραγῆτων, non autem σφραγῆτων. v. 24. pro φθῆγ/σ male Bar. φθῆγ/σις.

V. 29. γλώσση διφθῆγ/σ] Hanc lectionem habent omnes. Dubio procul scripsit Nicomachus, γλωσσὴ διφθῆγ/σ. aut γλώσση, quod pro eodem dicitur. Hesychius : γλώσσας, τὰς γλωσσίδας ἢ αὐλῶν, καὶ ἢ ὑποδημαίων, καὶ τὰς λαλιάς. v. 32. ὅλα male abest à Bodl. sed uterque, καὶ τὸ μήκη.

Pag. 20. v. 1. αἱ γὰρ δίκωλοι] In versione scrib. Chorda enim duorum florum (membrorum) crassitudine duplum sonant eorum , qua sunt ex filiis quatuor. Neque enim aliàs præcedenti hoc respondet. Quamvis verum sit, quod interpretando sum secutus. Nam & Hesychius περίπλωσ explicat περίπλους.

V. 3. τὸ δὲ πίνω] Hic Oxon. capitis xī faciunt initium.

G 3

V. 6.

V. 6. *περὶ πλάσις πλάτης*] Inusitata est hæc locutio. Mallem, *πλάτης*.

V. 10. *κακισμὸν*] Recte Bar. *κακυσμὸν*. Hesychius: *Κοκκύει, ταχέως, φωνεῖ ὀξέως*.

V. 12. *τὸ αὐτῶν*] Ita & Oxon. Codex Scal. *αὐτῶν*. Rescribo, *τῶν παλαιοδῶν*. quia præcessit *νηοειδής*. Minus placet, *τὸ παλίων*.

V. 20. *προσῆλθον ἄλλα δύο πείραχορδα*] Vt hæc, & sequentia, recte intelligantur, diagramma adponam.

Nete hyperbol.

Paran. hyperb.

Trite hyperb.

Nete.

Nete synemm.

Paranete.

Paran. synemm.

Trite.

Trite synemm.

Mese.

Lichanus.

Parypate.

Hypate.

V. 30. *τέλει τε παρεβολαίων*] Ad-dendum, *εἴτα παρηνήτη παρεβολαίων*. ut interpretando indicavi. Potuit etiam conjunctim ita scripsisse, *εἴτα παρηνήτη, παρηνήτη τῶν αὐτῶν*.

V. 33. *χῆμα*] Sic mendose omnes. Scribendum *χῆ. vel, χῆμα*.

P. 21. v. 1. *εἴτα παρηνήτη*] Oxon. recte, *παρηνήτην*. In vers. adde: *Deinde paraneten synemmenon*. Excidit hîc, *εἴτα νήτην σσημημῶν*.

V. 3. Bodl. *μέσος* pro *μήσης*.

V. 6. *Θη πὸ βαρυ*] Particulam *Θη* restitui, quæ aberat à Codice Scal.

V. 9. *ὡς δὲ τῆς ὀξύλειος*] Pro *τῆς*

male Codex Scal. & ex eo Meursius, *τῆς*. quod non corrigitur ex Oxon.

V. 21. *καὶ τῷ*] Ita correxi Codicem Scal. qui habet *καὶ τοῦ*. Bodl. *καὶ τοῦ*. Bar. *καὶ π.* Quid si legamus *καὶ τοῦ*, scil. *πείραχορδα*? Possumus quoque ita: *συγκείμενον καὶ τοῦ, ἐν καὶ νῷ χρωμῶν φθόγῳ*.

V. 26. *Διὰ τὸνικῶς ἀμφοτέρωθεν ἐβδόμης πένταγμῆς*] Obscura sunt hæc verba: melius tamen de Diatonico genere illa explicabimus ob præc. pag. v. 4. *septimâ utrinque secundum diatonicum genus ordinatâ*.

V. ult. *ἡ μέση τῷ ὀνόματι μέση*] Optime Bar. *ἡ μέση τῷ ὄντι μέση*. Bodl. prioribus duabus vocibus omissis, *τῷ ὄντι μέση*.

Pag. 22. v. 3. Oxon. probe, *ἀλλ' ἀναγκαίως δύο, ἐβδ. sed necessario duas, septimam*.

V. 4. *παρὲρ*] Bodl. perperam, *οἱ παρὲρ*. Bar. *οἱ παρὲρ*. sed punctis infra notata erant *οἱ & ἐρ*.

V. 6. Bar. male, *ἐνάλεσε*. & v. 10. *παρῆξε*. v. 12. male Bodl. *ἐν πέντε φθόγγοις*. & Scal. *ὀγδόῳ*.

V. 17. *πιαύτη τις*] Male Bar. *πιαύτης*, & uterque *τῆς* pro *τις*. Deinde Bar. *ἡ* pro *ἡ*.

V. 21. pro *πὸν* male Bar. *πλὺν*. v. 25. omnes perperam, *παρά τλυν*. & v. 30. *μέσων*.

Pag. 23. v. 13. pro *σσημημῶν* male *σσημημῶν*.

V. 20. hæc verba, *Διὰ τὸνικῶς μὲν*, usque ad v. 25. *τῆς*, absunt à Bodl. at ab iis, quæ in ora Bar. addita leguntur, absunt hæc verba, *διὰ τὸνικῶς*

γμήνς ὑπερβολαίων, καὶ τὴν μετὰ τὸν ἔ
πρεσλαμβανομήνς καὶ ὑπὸ αὐτῆς ὑπα-
τῶν. ἐκαίεργον. Idem v.24. τόνον. v.25.
etiam Scal. δις ὧσων.

V. 27. τὴν συνημμένων.] Ita præ-
cedit v. 26. & sequitur v. 29. Scal.
male, τὸ συνημμένων.

V. 29. τῶν δὲ πάντων.] Hic capi-
tis xti initium faciunt Oxon.

V. 32. πρεσγωγὰς.] Oxon. πρεσ-
γωγὰς, additiones.

Pag. 24. v.7. πὲ abest à Bar.

V. 8. τὴν ἑ πηθαρομὲν λεγομένης
καὶ ὅ καὶ τὸ πηλὸν.] Bodl. πηθαρομ.
Hanc autem sectionem accurate re-
stituimus Notis ad Aristidem Quint-
til. pag. 312. Eandem quoque habet
Euclides pag. 38.

V. 11. Bar. & Scal. perperam, συ-
λεσμενίω.

V. 14. conjunctim melius scribe-
tur, ἐπὶ καὶ αὐτῶν πηλασίων.

V. 15. Oxon. optime particulā
δὲ additā, ἵνα δὲ τὴν.

V. 17. saltem particulā καὶ additā
legendum, καὶ ἐκτὸς. In vers. ita
quoque scribi poterit, *progressum ha-
beas ordinatum atque extensionem à
proslamb. rationi consentaneum pauca.*

V. 22. Scal. male, ἀεροληθίαν.

Pag. 25. v.8. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀφαιρῆται
των.] Non male tamen alia consona,
alia dissona intervalla Aristoxenii
vocant.

V. 18. plane scribendum, ἀφαι-
ρῶνα, ob v. 13. V. 25. Scal. perpe-
ram, ἀλόγῳ.

Pag. 26. v.2. Bar. ἄλλον. v. 6. Scal.

male, φαίνεται. v. 10. πιαύτῳ abest à
Bodl.

V. 13. πλεοναχόρδου,] Malim, συ-
πασάων.

V. 18. hæc verba, οὐκ ἐν, usque ad
v. 20. μόνους male absunt à Bodl. ha-
bentur autem in ora Bar. v. 21. Bar.
ὅν pro ἐν.

V. 26. ἐξηλαζήσαν.] in alteram
partem abiēre respectu diatoni.

V. 29. pro αὐτῶν Scal. male, αὐτῶν.

V. 31. ἐνθεν δὲ.] Scal. male, ἐνθε.
Particula δὲ bene abest ab Oxon.

V. 32. ὁτρεπὲς.] Optime Oxon.
ὁτρεπὲς. licet male collocato accen-
tu Bar. ὁτρεπὲς.

Pag. 27. v. 8. pro ὅπῃ male O-
xon. ὅπῃ. at bene v. 10. τῶς δὲ ἀφαι-
ρῶ.

V. 12. ὡς οἱ νεώτεροι νομίζουσιν,]
Aristoxenios notat.

V. 16. τόνον ἐξ αὐτῶν ἀποτρεφόμεν.]
Quomodo hoc dicat vix percipio.
Non videtur animadvertisse, quod
Aristoxenus numerorum rationes
rejiciat.

V. 19. πικρότης.] Bar. bene, πικ-
ρότησι. sed ita præcedet, ἐν ταῖς.

V. 21. φιλόλαγῳ,] Vide pag. 17.
v. 20.

V. 22. Oxon. male δις pro δύο.

Pag. 28. v.9. καὶ abest à Bar. Idem
male v. 19. συγχορδία.

V. 20. Optime Oxon. additā vo-
culā, ὁ δὲ δὲ μοι ἐπέταξαι.

Pag. 29. v. 11. τὴν λύραν, τὴν ἐν
τῇ χελώνῃ.] Sic quoque Hyginus
poët. Astronomico: *Lyra inter astra
constituta est, hac, ut Eratosthenes ait,
de causa; quod initio à Mercurio facta
de*

de testudine, Orpheo est tradita. Deinde aliam sententiam profert, quod Apollo docuerit Orpheum. De hac autem inventionis, & institutionis doctrina consulendi quoque sunt Suidas in Ὀρφῶς, Διὸς. Præterea Apollodorus. Pausanias. alii.

V. 18. ἐπὶ αὐτοῦ χορδῶν] Bar. & Scal. male conjunctim, ἐπὶ αὐτοῦ χορδῶν. non puto subaudiendum λυρῶν.

V. 23. ἀνῆλθα] Scribendum, ἀνῆλθον.

Pag. 30. v. 3. ἀχαιὺς δὲ] Hunc locum mutilum cenſeo. Meursius legendum putat, ἀρχαίους.

V. 13. λαμβάνει] Ita quoque pag. 31. v. 31. Scribendum, λαμβάνουσιν ἐν ἀρχαίῳ. Vide pag. 31. v. 2.

V. 26. ἡμῖν] Scribendum, ἡμῖν. Vide pag. 32. v. 15.

V. 28. ὅτι δὲ ὁ δὲ πῆλτε, ὃ ἐν ἡμιολίῳ] Omnes perperam, ὅτι δὲ ὁ δὲ πῆλτε ὡς ἐν. Deinde Scal. ἡμιόλιον. Meursius, ἡμιολίς. quod ex Oxon. non corrigitur.

Pag. 31. v. 3. πρὸς τὸν φῖβ] Adenda hic sunt quædam verba, quæ exciderunt, καὶ δὲ τὰς τέτταρες φῖβ. Vide pag. 30. v. 14.

V. 6. λείμμα] Perperam Scal. hic & seq. pag. v. 25. λείμμα.

V. 18. ὄγδοον] Oxon. recte, ὄγδοον. v. 19. scribendum puto, συμπαλήρωσιν. v. 30. Scal. male, ὑπάλον.

Pag. 32. v. 3. αὐτῶν] Scrib. αὐτῶν.

V. 5. καὶ ἀνεσιν] Restituo, καὶ ἀνεσιν δὲ σπὴ ποιῶμεν σὺν σιγῇ, ὑπερόγδοον τόν. Scal. male, τόνον. In vers. scribe, *subsuperoctavarum toni*. v. 10.

scribendum videtur, καὶ τὸ ὑπερόγδοον.

V. 12. Oxon. probe, ὁ σιγῇ.

V. 13. λείπει] Scribendum, λείπει τῶν. ut pag. 30. v. 25.

V. 15. σύστημα] Longe melius legetur, ἀφίστημα. & v. 19. διέστη pro διεστήσει.

V. 22. Bar. bene, κατὰ λείπειμα. nec male legeremus, κατὰ λείπειμα τῶν.

V. 28. particula καὶ est expungenda. Vide pag. 31. v. 1.

V. 31. ὁπλύνει τὸν καὶ ποιῶσιν τὸν,] Pro τὸν Scal. & Bodl. perperam τόνον. Deinde Bar. ὁπλύνει τὸν ὁβὸς ὁ ἀρῇ ὑπερέχοντα τῷ ἀξί. Etiam Scal. τῷ ἀρῇ. Bodl. verum numerum habet, ὁβὸς. pro τῷ scribendum, τῷ.

Pag. 33. v. 2. Bodl. recte, ἀρῇ. Bar. male, ἀρῇ.

V. 3. ὄγδοον] Scribo, ὄγδοον hic & v. 8. ut Oxon. pag. 31. v. 18.

V. 6. ἐπὶ ὄγδοον] Plane scribendum, ὑπερόγδοον.

V. 16. Τὰ αὐτὰ Νηρημαίχ. Nul- lum mihi dubium, quin ex promissis in Enchiridio Harmonices de Musica libris hæc sint excerpta. Bryennius tamen ex Harmonices Enchiridio eadem hæc adfert lib. II cap. 5. qui error inde natus est, quod jam ipsius tempore hæc excerpta Enchiridio huic adnexa legerentur. Cæterum variantes lectiones etiam ex illo adnotabimus.

V. 17. τῶν ἀνωτέρων] Bryen. melius, ἀνωτέρω.

V. 19. ὡς ἐπὶ αὐτοῦ] Hæc corrupta

rupta sunt. nec illa agnoscit Bryennius. Oxon. *ως ἐπ' αὐτοῦ*.

V. 20. *διότι*] Bryen. *ἐπιδήπερ*. Deinde integris verbis, *ὁ κρόν*. ut & Bodl.

V. 21. *νιότης*] Ita scripsisse videtur Nicomachus. Vide quoque pag. 6. v. ult. Bryennius hīc, & seq. pag. v. 3. & v. 24. *νήτις*.

V. 22. *ὡς ἀν*] Optime Bryen. hīc & seq. pag. v. 2. *ὡς ἔσαν*.

V. 23. *μέσσω*] Bodl. *μέζων*. Bar. *μέσων*. uterque perperam.

V. 24. *παρ' ἐκάνπερ*] Bryen. male, *παρ' ἑκάνπερ*. Deinde, *τῆς τε νήτις καὶ τῆς ὑπέρτης*.

V. 26. *ἐκ τῶν ἐρμῶν*] Qui hāc excerpfit ex Nicomacho, verba illius hīc interpolavit & correxīt. Nicomachi error, qui adhuc in Harmonices Enchiridio conspicitur pag. 7. v. 3. hic fuit, quod Venerem infra Mercurium poneret, proxime Lunam. Corrigit hunc interpolator. sed & Bryennius, quamvis tacite. Ita enim simpliciter scribit: *καὶ τὸν ἐρμῶν καὶ πάλιν τὴν μὲν ὑπερμέσσω καὶ λιχανὸν καὶ τὸν ἄρεα. τὴν δὲ ὑπερμέσσην, καὶ ἄφροδίτῳ*. Ex his autem Bryennii verbis, & adposito diagrammate, patet hīc in Nicomacho v. 28. pro, *καὶ δὲ ὑπερμέσσην*, scribendum esse, *καὶ δὲ ὑπερμέσσω*. *Hypermesen Marti*.

V. 30. *καὶ τὸν μὲν ὀξείαν*] Bryen. recte, *καὶ τὸν μὲν ὀξείαν*. & in omnibus sequitur, *βαρυί*.

V. 31. *ἡγενήτης*] Scal. male, *ἡγενήτης*. & Bryen. *εἶγε νήτης*. ex edito corrigendus.

V. 32. *εἶπερ ὑπέρτης*] Pro *εἶπερ* Bodl. male, *ὡς περ*. Deinde probe Bryen. *ὑπέρτης*.

V. ult. *οἱ δὲ δὴ πρῶτοι*] Bryen. bene, *οἱ δὲ γε πρῶτον*.

Pag. 34. v. 1. *φασὶ τὸν πρῶτον*, Bryennius voculā additā, *φασὶν ἐναντίως τὸν πρῶτον*. Scal. perperam, *φησὶ*.

V. 3. Bryen. *τὸν ἔκ κρόνα*. subaudiendum, *φθόγσον*.

V. 8. *ἐν εἶναι τὸ τε*] Optime Bryen. *ἐν ἑκάστων εἶναι τὸ ὅλιν*, *ποτέ μάλιστα unum quid est in rerum natura*.

V. 10. *ὡς ἀν καὶ αὐτῷ*] Bryennius iterum, *ὡς ἔση καὶ αὐτῇ*. v. 14. pro *τῷ δὲ* rectius Bryen. *τῆς δὲ*. & v. 15. *ἀπὸ τῆς νήτις*. v. 17. Scal. *ἑπιδεχόμεως*.

V. 19. *καὶ ἡμῖς*] Particula *καὶ* abest à Bryen. & v. 20. *ὁ*.

V. 22. *περὶ λαγῶσι*] Ita quoque Bryennii Codex Bodl. Reliqui bene disjunctim, *περὶ λαγῶσι*. Deinde Bodl. recte, *καὶ λαγῶσι*. Ita quoque Bryen. nisi quod *τῶν* ab illo abest, & legit, *καὶ λαγῶσι*. v. 23. uterque iterum addit, *ὧτων τὴ καὶ ἐγκέφαλος καὶ κροτάφυ*, *αὐτὰ δὲ τὰ ἀνω μέρη*. Totus hic locus ita vertendus: *Item quoque sonus à cavitatibus circa ilia, ab infimis corporis partibus incipit: acutus autem ab auribus, & cerebro ac tempore, quae sunt superiores partes*.

V. 26. *ἐαυτῇ*] Bar. *αὐτῇ*. Bryen. probe, *ἐαυτῆς*.

V. 29. *καὶ τὰ αὐτὰ*] Bryen. melius, *καὶ ταυτὰ*.

H

V. 30.

V. 30. καθ' ὑπόληψιν] Genuinam lectionem habet Bryen. καὶ ὑπόληψιν. In versione pro *ut opinio est*, scribe, & secundum defectum.

Pag. 35. v. 1. Σοφιστεπίδω] Ita quoque Oxon. Scal. male ἀπὲρ σοφιστεπίδω. Bryen. hic rursus concinniohem habet lectionem, Σοφιστεπίδω. Deinde Bodl. & Bryen. τὸ δ' ἄλλο παρὰ σοφιστῶν. v. 2. Bryen. probe, μέγ' ἐστὶ μοίρας.

V. 5. μοίρας] Bodl. & Bryen. hic optime legunt, μοίρας μὴ τετρακίδεκα, λεπία δὲ πέντε πεσάρεκαίδεκα. partes XIII. minuta autem prima XIV.

V. 6. ὁξύντων] Ita quoque Bryen. Videri possit legendum esse, ὠκύντων. Ibidem εἶναι bene abest à Bryen.

V. 11. θεόφρατος πὶ ὁ πειράτης] Hinc corrigendus Boëthius lib. I. cap. 20. ubi male editum, *Prophrasius Periores*.

V. 19. Scal. & Bar. perperam, κατὰ μεμφομένους. hic quoque αὐτὸν pro αὐτὸν.

V. 26. βαρύνει] Lego, βαρύνει. addendum autem, εἶναι. quod verbi hic male omissum. Porro legendum puto, ὅτι οὗτο λέγει. & v. 30. ὅτι τίς πὶ (Scal. male δὲ pro πὶ.) Oxon. legunt, εἶναι γὰρ οὗτο. quomodo distinguendum fuerit ante εἶναι.

V. 27. βυκανισμὸς καὶ βηχίαι] Hæc vocabula apud nullum alium legi. quid velint non difficulter perspicitur.

V. 28. Omnes perperam, φλέγμα.

V. 30. Bar. κακισμὸς. Scriben-

dum, κακισμὸς. Vide supra pag. 20. v. 10.

V. ult. μίους] Recte Bar. μίους. Vide seq. pag. v. 3.

Pag. 36. v. 5. βαρύνει] Scal. perperam, βαρύνων. Præcedit enim, ὁξύνει.

V. 8. ὃ δὲ καὶ ὁ Πτολεμαῖος συναρίσκει.] Hæc verba, & quæ sequuntur, ab eo qui excerptis, inferenda censeo. Vide supra pag. 33. v. 27.

V. 10. ὅτ' μὴ τόνος] Septem tonos tantum statuit Ptolemæus, quod totidem ipsius sint dia pason species. Vide ipsum lib. II. cap. 9.

V. 13. πάντων τῶν] Scal. Codex,

παν τῶν. Meursius edidit, πάντες τέττα. quod ab Oxon. nullo corrigitur. Quomodo hic scribendum putarim, ex versione patet. Succurrit postea alia lectio, quam optimam censeo: οὗτο μὴ τόνος (τοῖς εἶδеси δὲ ὅτι πασῶν ἰσχυρίσμις λέγων, hoc verbi potius delerem. præcessit enim λέγει) τὸ πὶ ὅτι πεσάρων, καὶ δὲ ὅτι πέντε. ἐξ ὧν καὶ τὸ ὁμόφωνον.) πάντες τῶν (scil. ἀεὶ θμῶ) ἐμπεριλαμβανέσθαι. καὶ τῶν (δὲ hic adderem) τὸ πᾶντος τὸ φθόγῳ πῶν (δὲ hic expungerem) μέσων ἀεὶ ὧς εἶναι μέσων περὶ. τονος (quos ipsius dia pason speciebus numero aequales dicit, hoc est, speciebus ipsius dia tessaron, & dia pente; ex quibus etiam unisonum constat;) omnes hoc (numero) comprehendendi. Porro secundum hanc sonorum multitudinem mesen accurate esse mediam; extrema autem ambo terminari, in grave.

L E C T O R I E R V D I T O.

Pisca Pythagoricorum Musica auctorem unicum, Nicomachum, accurate hic explicatum damus. Ex innumeris aliis, qui secta instituto Musicam in primis excolentes, egregiis quoque eam operibus ad posteritatem transmittere studuerunt, hic solus ad nostra tempora pervenit. Auctor autem est non tantum magna vetustatis, sed etiam ab omnibus seculis auctoritatis summa. Hoc ex Iamblichō discere possumus, qui XXVI caput libri I de Vita Pythagorae, ex hoc Harmonices Enchiridio, desumpsit. Hujus de Arithmetica libros primus Madaurensis Apulejus, deinde Boëthius in Latinum sermonem transfulerunt. ex quibus etiam Excerpta nobis Photius conservavit. In Musica hunc praecipue secutus est Boëthius, ut ex V ipsius de Musica libris conspicitur. Quo seculo vixerit, nullus illorum, qui mentionem de ipso, scriptisque ejus fecere; ut Pappus quoque & Eutocius, & Cassiodorus; scriptum reliquit. Erronea vero admodum est doctissimi Mathematici, Ios. Blancani, opinio, cum Platone vetustiore hunc existimavit. Nullum mihi dubium, quin Augusti temporibus sit recentior, utpote qui Thrasylli mentionem faciat paginā XXIV. quem eundem censeo, qui à Suetonio in Augusto & Tiberio saepius; & à vetere Scholiaste Iuvenalis in Satyram VI; tanquam insignis Mathematicus, commemoratur. Si excerptis pagina XXXVI plena fides adhiberi posset, ut eo loco interpolata censi non deberent, Claudio Ptolemaeo, auctore celeberrimo, qui III quoque Harmonicorum libros, summo iudicio scriptos reliquit, juniorem statueremus. Certe ab illius aetate non longe hunc abfuisse existimandum, si tempus, quo Apulejus vixit, consideretur. Excerpta autem illa, insigniter quidem depravata, Nicomachi esse, ex stylo quoque, qui non paucis locis peregrinitatem sapit, non difficulter perspicitur. Porro Gerasenus vocatur à patria Gerasa, quae urbs est cauae Syriae. Perperam ubique Codex Scaligeri; & quidam Codices Bryennii, in locis ex eo citatis; duplici sigma hoc nomen exaratum habent; & Oxonienses adhuc corruptius, ΓΕΡΑΣΣΙΝΟΣ. Scribendum esse ΓΕ-

ΠΑΣΗΝΟΨ, *prater Photium & Stephanum de Urbibus, docet quoque Iamblichus commentario in Nicomachi Arithmetica, quam manu scriptam habeo. Verba illius, quae etiam Geographiam illustrare possunt, hic adscribam. Γερασίου λέγειται ὅτι τῆς πόλεως, ἣ ὄνομα Γέρασα. ἔστι δὲ παρὰ Βόρραν καὶ Δόραξιαν. (scribendum, ἀραξίαν) Γέρασα δὲ λέγειται, ὅτι ἔστι συραβώσωντας τῷ ἀλεξάνδρῳ γέροντας, καὶ μὴ διωγθέντας πολεμεῖν, ἐκεί τῳ οἰκῆσιν ποιήσασθαι. Quae sic verto: Gerasenus vocatur ab urbe, cui nomen Gerasa. Haec autem est circa Bosram & Arabiam. Cæterum Gerasa inde dicitur, quod senes qui sub Alexandro stipendia meruerant, nec bellum diutius sequi potuerant, ibi domicilium fixerint. Præstantissimum fuit opus, quod de Musica conscripsit: in quo non Musica duntaxat elementa, sed & proportionum doctrinam, illi percipiendae necessariam, explicavit. Primum illius librum citat Eutocius, commentario in IV theorema libri II Archimedis de Sphæra & Cylindro, ubi rationum compositionem demonstrare adgreditur. Hoc Harmonices Manuale primi in Latinum sermonem conversum edimus: quamvis Gesnerus, & Desselius; in Bibliothecis suis, ab Ant. Hermanno Gogava hoc jam præstitum scribant. Error inde natus videtur, quod Ptolemai Harmonica, & Aristoxeni, ab illo Venetiis edita habeantur. Porro Græcum textum cum duobus scriptis Oxoniensibus contulit vir eximius, Ger. Langbainius. Illos autem, exceptis duobus locis, quæ, sicut Bryennius, pagina XXXIV & XXXV restituunt, nihilo meliores Scaligeri Codiceprehendimus. Difficiliora itaque loca omnia, uti in reliquis factum, ex ingenio fuere restituenda. quod quam felici successu sit præstitum, tu, Lector erudite, ex Notis nostris cognosces & iudicabis. Vale.*

ΝΙΚΟΜΑΧΟΥ ΓΕΡΑΣΗΝΟΥ

ΠΥΘΑΓΟΡΙΚΟΥ

ΑΡΜΟΝΙΚΗΣ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

NICOMACHI GERASENI

PYTHAGORICI

HARMONICES

MANUALE.

MARC. MEIBOMIVS

Primus vertit, ac Notis explicavit.

V. 21. ἔξω τ' ἔ παντός] Quippe quod septem tantum orbibus; tanquam sonis consonat; adsumtâ secundum quorundam sententiam, σφῆρα ὀκτὰ.

V. 28. ὥσπερ] Plane scribendum censeo, ὡς περ. nempe μονάδα. quam & in sonis.

V. 32. ὧν τ' ἐπὶ ὅρων,] His mirum, 1. 2. 3. 4. 8. 9. 27.

V. 33. πλὴν τε τετραπλῶ καὶ κυβικῶ αὐξησιν] Pro τετραπλῶ malleμ διπλῶ, duplam. Idem aliâs duabus vocibus enunciat.

Pag. 37. v. 3. ψόφον πρῶτον πρῶτος ἀπῳτως,] Scribendum puto, ψόφον πρῶτον, πρῶτης αὐτῶν ὧν. Etenim & soni cuiusque sphaera ex illis septem, unum aliquem strepitum efficiunt; primo. Primus nempe planeta, Saturnus, primum sonum, hypaten, efficit.

V. 4. οἷς δὴ τὰ στοιχεῖα] Vide Aristidem Quintil. pag. 329.

V. 5. ἀπὸ τῶν μὲν αὐτὰ καθ' αὐτὰ,] Vocales & per se nullum vocabulum faciunt; nec sibi invicem adpositæ. Hinc inferri posset, Spiritus, asperum & lenem, & h Latinorum, esse consonantes, aut saltem consonantium fungi officio: ut in his vocibus, αἶ. ωἶ. εἶω.

V. 15. ἡ δὲ δεξικαὶς διωάμεις,] Intricatissimus est hic locus; nec, quid hæc verba velint, satis constat. Pro δεξικαὶς scribendum censeo, φεξικαὶς. & ita distinguendum: σύμφωνα (ὡς περ ἡ ψυχὴ μὲν τῷ σώματι, ἡ δὲ ἀρμονία ταῖς χορδαῖς. ἡ μὲν ὁπότελεῖ ζῶα, ἡ δὲ τόνος καὶ μέλη) ὁπότελεῖν φεξ-

σικαὶς διωάμεις. consonantes (sicut. & cantus) ipsas (nempe, vocales) efficere enunciativas potestates, quibusque sacra peragi possint. Mutila videntur ultima verba.

V. 16. διὸ ὅτ' ἂν μάλιστα οἱ θερινοὶ τῷ ποιῶν] Bar. διὸ δὲ ὅταν. In hoc loco restituendo plures horas cogitando consumsi, quam habet literas. Scripturam tandem gentinam reperi, & revera insignem. quippe pro θερινοὶ scribendum, τυρρηνοὶ, Tyrrheni. Sensus est: Tyrrheni cum summum Numen summo honore afficere volunt, non articulatis vocibus, & verbis aliquid significantibus utuntur, sed sibilis, & vocibus inarticulatis ac strepitibus; ineffabilem illius maiestatem designantes.

V. 18. σιγμοῖς τε καὶ ποπισμοῖς καὶ ἐν ἀέθροις] Oxon. συγμοῖς τε καὶ ποπισμοῖς καὶ ἐν ἀέθροις. Scribendum, σιγμοῖς τε καὶ ποπυσμοῖς καὶ ἀνἀέθροις. Glossæ: Misculat, Ποπύζω. Suidas: Ποπύσματ' ἐλακείω εἰς ὅτ' αἰδωμένους ἵππους. Hic pro sono ac strepitu incongruo accipitur.

V. 29. δεῖ ἢ τῇ συμπλοκῇ] Scribendum, τῆς συμπλοκῆς. complexu opus est, (qui fit per consonantes. Vide v. 12.)

Pag. 38. v. 1. τετραδὶ ἐν πηλαπλάσιαθεν] Videtur legendum, τετραδὶ ἐν πηλαπλάσιαθῆσιν. Hic unus locus est in Nicomacho, quem non satis intelligo. Neque enim explicatur, quæ sit illa τετρας, & quem numerum multiplicet. Hoc innuere videtur, septenario multiplicato 1 2 3 4 per 4, consurgere 28.

H 2

co-

eodem multiplicato per 3. & 1, itidem 28. per 2, fieri 14. quibus summæ ex 2 in 3 & 4. addantur, consurgere priorem numerum 28.

V. 8. *ὁκτώ*] Oxon. *ὁκτώ*. Scribendum, *ὁκτώ*. v. 14. Bodl. *ὁκτώ* pro *ὁκτώ*.

V. 15. *ὁμοῦ*] Bar. bene, *ὁμοῦ*. Vnde etiam Pythagoram excitatum, inuenisse primam divisionem, & extensionem anima, ad hunc numerum finitam.

V. 19. distingue, *ὁκτώ*] (scil. *ὁκτώ*, ex v. 21.) *ὁκτώ*.

V. 22. legendum puto, *ὡς περὶ δὴ πέντε*, ἢ *πέντε*.

V. 26. *πέντε*] Corruptus quoque hic est locus. Scriberem, *πέντε* *πέντε*. & v. 30. *πέντε*.

Pag. 39. v. 1. *καὶ δὲ ὁκτώ*] Bar. bene addit, *τετράγων*.

V. 3. *ἀμα τῇ πέντε*] hoc est, unitate. Intricata sunt hæc verba, quæ hoc volunt. Si *viii*, qui est cubus binarii; & *xxv*, qui cubus ternarii; in unam summam collectis addamus unitatem, habebimus *xxxvi*. qui numerus quoque confurgit, tribus trianguli rectanguli lateribus 3. 4. 5 per 3 multiplicatis; & in unam summam additis.

V. 7. *ὁκτώ*] scribendum pro *ὁκτώ*. & v. 11. *ὁκτώ*.

V. 14. *δισδιάσκειν*] Ita quoque recte Bar. Perperam Scal. *δισδιάσκειν*. Porro intelligere videtur *xxxvi* terminos, ad quos Timæus Pythagoreus diagramma Harmoni-

cum extendit. Vide pag. 41. v. 13.

V. 15. *δεκάων*] Bodl. perperam *δεκάων*. Vide Aristidem Quintil. pag. 152. v. 22. particula *ὁκτώ* abest à Bar.

V. 24. scribendum, *αὶ δὲ δὴ*. scil. *σφαῖραι*. ex v. 18.

V. 28. *ὅσον ἢ δὲ αὐτῶν*] Hæc verba sunt ex Platonis Timæo: *diffimilitudinem, ac motum illi contrarium habere monstrantur, quantum motus ejusdem habet ad motum alterius*. Forfan scribendum, *ἔχον ἐδείκνυτο*.

Pag. 41. v. 10. *ἀναλογία*] Bar. *συνθεῖν*. Scribendum, *συνθεῖν*, nempe *συνθεῖν*, v. 5. vel *συνθεῖν*, scil. *συνθεῖν*, v. 6. Particulam *πέντε* addidi ex Oxon.

Ibid. *ἢ δὲ ἐν πέντε*] Vide pag. 39. v. 5.

V. 20. *ἐπὶ καὶ ἀνθρώποις*] Platonis locum ex Epinomide de duabus analogiis, quæ in hoc quaternione spectantur, Latine ex nostra versione adponam: *Dupli autem analogia unum medium habet aequaliter minore majus, & majore minus; alterum vero eadem parte extremorum ipsorum superans & superatum*. Hoc autem in medio *v* & *xii* accidit, cum sesqui-alterum cum supertertium horum ipsorum in medio in utramque partem versans, hominibus consonam utilitatem & congruentem tribuit, eruditionis, rhythmici ac harmonia gratiâ, felici Musarum chorea donata.

V. 23. clausula, *Νικημάχῃ*] *Νικημάχῃ* *ἐγγεγραμμένη*] recte abest à Bar.

NOTARVM IN NICOMACHVM FINIS.

Α Λ Τ Η Γ Ο Τ

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Μ Ο Υ Σ Ι Κ Η.

Α Λ Υ Π Ι Ι

INTRODVCTIO

M V S I C A.

M A R C. M E I B O M I V S

R E S T I T V I T.

LECTORI ERVDITO.

EX illis septem auctoribus Musicis, quos nunc conjunctim edo, nullum tam desperata causa emendare sum adgressus, quam hunc Alypium; nullum tam felici successu. Præter enim innumeros errores, quos ex ipsis notis, earumque descriptionibus, sustuli, septem amplius integris modis mutilum restitui ac complevi. Nec facile ullum codicem, iis, quos consului, integriorem repertum iri crediderim. Primus est Scaligeri, quem edimus. Duo Oxonienses, Bodleianus & Barocianus, ex quibus ad exemplar Alypii à Meursio editi, notas, & variantes in earum descriptione lectiones; adscripserat Cl. Langbainius. Ultima Alypii ex Barberino Codice descripta Romæ mihi misit Cl. Leo Allatius. Omnes illi Codices finiunt pag. 56. in Enarmonii Hyperphrygii parypate meson, qua habet lambda & hemidelta jacens. Codex Seldeni, elegantius quidem manu exaratus, sed depravatissimus, & reliquis magis mutilus, finit in Enarmonii Æolio. in quo modo ab omnibus quoque libris absunt, quæ sequuntur à nete synemmenon, usque ad sequentis Hypoæolii parameson. Quibus autem rationibus hac ita restituenda duxerim, in Prolegomenis sum dicturus. Porro cum præter hunc Alypium, & Gaudentium, quem nunc primi edimus, etiam Boëthius lib. IV cap. 3. easdem has notas in uno modo secundum tria genera exhibeat; integrum hoc caput ex Basil. editione anni CIDIO LXX. hic adponere visum; ut Antiquitatum Musicarum studiosi homines, comparatione facta, eo rectius de notarum restitutione nostra judicarent. Ad illud autem variantes lectiones atque notas adnotavi, quas habebat vetustus codex Seldeni; quæ hoc caput manu sua accurate à se descriptum mihi misit, cum ejusdem capituli notis, quas ex binis Oxon. Bodleiano & Balioleus descripserat Cl. Langbainius. Posteriorum codicum figuras, ne operarum quoque patientiam tentarem, repræsentare neglexi. Vale.

BOETHII MUSICÆ

LIBRI IV CAPVT III CVM VETVSTO MS.

IOANNIS SELDENI COLLATVM.

Musicarum per Græcas ac Latinas literas notarum nuncupatio.

Restat, quoniam sumus nervum secundum prædictas consonantias per regulam divisuri, quoniamque necessarios sonos tribus generibus cantilenæ exhibebit ista partitio, Musicas interim notas apponere, ut cum divisam lineam iisdem notulis signaverimus, quod unicuique sit nomen, facillime possit agnosci. Veteres enim Musici propter compendium scriptionis, ne integra semper nomina necesse esset apponere, excogitavere notulas quasdam, quibus nervorum vocabula notarentur, easque per genera modosque divisere: simul etiam hac brevitate captantes, ut si quando melos aliquod Musicus voluisset ascribere super versum, rhythmica metri compositione distentum, has sonorum notulas ascriberet, ita miro modo reperientes, ut non tantum carminum verba, quæ literis explicarentur, sed melos quoque ipsum, quod his notulis signaretur, in memoriam posteritatemque duraret. Sed ex his omnibus modis unum interim Lydium, ejusque notulas per tria genera disponamus, in reliquis modis idem facere in tempus aliud differentes. Sane si quando dispositionem notarum, Græcarum literarum nuncupatione descripsero, lector nulla novitate turbetur. Græcis enim literis in quamlibet partem imminutis, nunc etiam inflexis, tota hæc notarum descriptio constituta est. Nos vero cavemus aliquid ab antiquitatis autoritate transvertere. Erunt igitur priores ac superiores notulæ dictionis, id est, verborum: secundæ verò atque inferiores percussionis. Proslambanomenos, qui acquisitus dici potest ζ non integrum, & tau jacens ι. Hypate hypaton, quæ

quæ est principalis principalium, Γ conversum, & Γ rectum
 Γ J. Parhypate hypaton, id est, subprincipalis principalium,
 \mathbf{B} non integrum, & Γ supinum, \mathbf{L} . Hypaton enharmonios,
 quæ est principalium enharmonios, \mathbf{v} supinum, & Γ conver-
 sum, retro habens virgulam, \mathbf{A} . Hypaton chromatiçe, quæ est
 principalium extenta, \mathbf{v} supinum habens lineam, & Γ con-
 versum duas habens lineas \mathbf{A} . Hypaton diatonos, quæ est prin-
 cipalium extenta, Φ græcum, & digammon, Φ . Hypate me-
 son, quæ est principalis mediarum, \mathbf{c} & \mathbf{c} , \mathbf{C} . Parhypate me-
 son, quæ est subprincipalis mediarum, \mathbf{p} & \mathbf{c} supinum, \mathbf{P} . Me-
 son enharmonios, quæ est mediarum enharmonios, Π græcum,
 & \mathbf{c} conversum, $\mathbf{\Pi}$. Meson chromatiçe, quæ est mediarum
 chromatica, Π græcum habens virgulam, & \mathbf{c} conversum per
 medium habens virgulam $\mathbf{P}^{\mathbf{L}}$. Meson diatonos, quæ est me-
 diarum extenta, \mathbf{M} græcum & Π græcum diductum, \mathbf{M} . Me-
 se, quæ est media, \mathbf{I} & \mathbf{A} jacens, \mathbf{I} . Tritæ synemmenon, quæ
 est tertia conjunctarum, Θ & \mathbf{A} supinum, \mathbf{V} . Synemmenon
 enharmonios, quæ est conjunctarum enharmonios, \mathbf{H} græcum
 & \mathbf{A} jacens conversum, per medium habens virgulam, \mathbf{H} . Syn-
 emmenon chromatiçe, quæ est conjunctarum chromatica, \mathbf{H}
 græcum habens virgulam, & \mathbf{A} conversum habens virgulam,
 \mathbf{H} . Synemmenon diatonos, quæ est conjunctarum extenta, \mathbf{r}
 & \mathbf{N} , \mathbf{N} . Nete synemmenon, quæ est ultima conjunctarum, \mathbf{O} .

quadratum supinum, & z , ω . Paramese, quæ est submedia, z & Γ græcum jacens, \underline{z} . Tritæ diezeugmenon, quæ tertia divisarum est, E quadratum, & Π græcum supinum, $\frac{E}{L}$. Diezeugmenon enharmonios, quæ est diversarum enharmonios, Δ & ρ græcum jacens conversum, $\frac{\Delta}{\underline{z}}$. Diezeugmenon chromaticæ, quæ est diversarum chromatica, Δ habens virgulam, & ρ græcum jacens conversum, habens lineam angularem, $\frac{\Delta}{\square}$. Diezeugmenon diatonos, quæ est diversarum diatonos, Ω quadratum supinum & z , ω . Nete diezeugmenon, quæ est ultima divisarum, Φ jacens, & N inversum diductum, $\frac{\Phi}{N}$. Tritæ hyperboleon, quæ est tertia excellentium, Γ deorsum respiciens dextrum, & semia sinistrum, sursum respiciens, $\frac{\Gamma}{V}$. Hyperboleon enharmonios, quæ est excellentium enharmonios, τ supinum, & semia dextrum supinum, $\frac{\tau}{V}$. Hyperboleon chromaticæ, quæ est excellentium chromatica, τ supinum, habens lineam, & semia dextrum supinum, habens retro lineam, $\frac{\tau}{\nabla}$. Hyperboleon diatonos, quæ est excellentium extenta, M græcum habens acutam, & ρ diductum habens acutam, $\frac{M}{\Pi}$. Nete hyperboleon, I habens acutam, & Λ jacens habens acutam, $\frac{I}{\triangleleft}$.

V. Erf. 4. *Musicarum per Græcos*] Capituli inscriptio recte abest à Codice Seldeni. Falsa autem hæc est, dum additur, ac *Latinas*. Quippe Græcarum literarum tantum mentionem facit ipse Boëthius, v. 24. & 25.

V. 6. *Restat, quoniam*] Codex Seldeni male, *Restat, ut quoniam*.

V. 7. *per regulam*] regulæ, seu canonis beneficio.

V. 10. *iisdem notulis*] Seld. *perperam, hisdem lineis notulis*. V. 9. bene, *uniquique nomen sit facillime*. Sed male v. 10, *notulas quosdam*. & v. 13. *arithmica*.

V. 18. *carminum verba, qua literis*] Verior videtur Seld. lectio, *carmina verbaque literis*.

V. 22. *notulas*] Hoc vocabulum male abest à Seld. Idem v. 24. *notarum literarum græcarum num.*

V. 26. *imminutis*,] Vocula additâ Seld. recte, *nunc imminutis*. male v. 29 & pag. 5. v. 2. *idem pro, id est*, v. 29. ac inf. v. 30. *adquisitus*.

V. ult. *Z non integrum*,] Sic recte editum. Seld. male, *l. cum integrum* ꝑ *jacens*. ꝑ. attamen vero situ habet tau jacens.

Ibidem, *hypateh*. pag. 5. v. 8. *hypathe*.

Pag. 5. v. 1. pro *qua* Seld. male, *quæ*. Deinde, ꝑ *conuersum* & *N. rectum*. ꝑ. & v. 2. *subprincipalis principalis*. v. 3. & *supinum* l.

hypaton enarmonios. qui est principalium enarmonios. a supinum. (sic quæ v. 6.) & ꝑ *conuersum retro habens virgulam*. v. ꝑ N.

V. 5. *Hypaton chromaticæ*,] Seld. *chromaticæ* ubique. & in Latina interpretatione, *chromatica*. Porro v. 6. pro *extenta*, quod vocabulum abest à Seld. scribendum, *chromatica*.

V. 6. Seld. male habet ꝑ pro ꝑ.

& ꝑ pro ꝑ.

V. 8. *digammon*,] Sic uterque quod notandum. Vide Alypium pag. 70. Notam Seld. hic male habet ꝑ.

pro ꝑ. & ꝑ pro ꝑ.

V. 10. Seld. male *superprincipalis* pro *subpr.* Deinde has notas ꝑ male contortas & coalitas. Porro v. 12.

ꝑ pro ꝑ.

V. 14. Seld. *virgulam*. ꝑ H.

V. 15. Seld. male *intenta* pro *extenta*. Pro M habet hanc notam, ꝑ.

ꝑ pro M. Hanc alteram ꝑ M notam habet iterum pag. 6. v. 17.

V. 16. pro A male hic, & v. seq. v. 19. 21. est a. quale supra bis habuimus pro A. Deinde pro ꝑ hanc, ꝑ. Ibidem, *sinemenon*. & tribus locis sequentibus.

V. 17. ꝑ pro ꝑ. & v pro ꝑ. duabus sequentibus.

V. 18.

V. 18. *enharmonios*] Sic quoque hic bis Seld. alias ubique bene, *enarmonios*. v. 19. pro duabus notis habet hanc, \blacktriangle .

V. 22. habet has, 2^H v. 23. *ex-tenta*. Γ. & NN.

V. ult. Ω *quadratum*] Seld. III *quadratum supinum*. & 2 U. *Parameses*.

Pag. 6. v. 2. Seld. *quæ est tertia divisarum*. H. *quad*. Deinde pro E U *so-lam* U. Porro *ter*, *diecheumenon*. *se-mel*, *diecheumenon*.

V. 4. *diversarum*] Seld. recte, *divisarum*. quomodo etiam reliquis tribus locis editus. Porro hic & v. 6.

a pro Δ . v. 5. pro Δ hanc *so-lam* III .

V. 7. pro duabus notis habet hanc, \square .

V. 8. Seld. male, *Diecheumenon diatonos*. III *quadratum supinum*. & 2 U. *Nete*.

V. 10. Perperam Seld. *ultima divisarum*. & pro duabus notis unam, N.

V. 12. Seld. male, *dextrum & semi nō perfectum*. a. *sinistrum rursum re-*

spiciens. Λ . v. 14. habet has no-tas. U v. 16. a. & v. 18. η . v. ult.

Seld. mutile, & a *jacens acutam*.

BIBLIOPEGO.

Tabulæ tres Alypio inferantur hæc modo.

ΓΕΝΟΣ. ΔΙΑΤΟΝΟΝ. pag. 3.

ΓΕΝΟΣ. ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΝ. pag. 23.

ΓΕΝΟΣ. ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ. pag. 44.

Reliqua tabula ponatur initio Aristoxeni. pag. 1.

ΑΔΥ

Α Λ Υ Π Ι Ο Υ

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η
Μ Ο Υ Σ Ι Κ Η.

Α Λ Υ Π Ι

Ι Ν Τ Ρ Ο Δ Υ C Τ Ι Ο
Μ V S Ι C Α.

M A R C O M E Y B O M I O

Interprete.

Τῆς Μουσικῆς ἐκ τρι-
ῶν τῶν συνεκτικῶν
ἐπιστημῶν πελαγμένης,
ἀρμονικῆς, ῥυθμικῆς,
μετρικῆς πρῶτον πε-
ξί, καὶ συχισθεῖσά τινι νοητέον τινὶ
περὶ τὸ ἡρμοσμὸν πραγμασίαν.
αὕτη δὲ ἀρμονικὴ καλεῖται, δια-
κεκλιῶν πνα διώαμιν ἔχουσα,
καὶ κατὰληπτικῶν τῶν ἐμμελῶν
καὶ διασηματικῶν φθόγγων, καὶ
τῶν ἐν αὐτοῖς γινομένων διαφορῶν.
ἀνασπρέφει δὲ μάλιστα, καὶ θεω-
ρεῖται, περὶ τὸ ἡρμοσμὸν τῆς μου-
σικῆς μέρος. ἔμμελῶν ἐπὶ πρῶτον,
περὶ φθόγγων. δεύτερον, περὶ δια-
σηματικῶν. τρίτον, περὶ συνημάτων.
τέταρτον, περὶ γῆρας. πέμπτον, πε-
ρὶ τόνων. ἕκτον, περὶ μεταβολῶν.
ἑβδομον, περὶ αὐτῆς τῆς μελοποι-
ίας. ἔστω δὲ πελαγμένων τέτων,

Μusica ex tribus
primariis, atque inter
se conjunctissimis sci-
entiis, Harmonicâ,
Rhythmicâ & Metri-
câ, consistat; primâ ordine, at-
que elementa præcipue continen-
tem censebimus tractationem eam,
quæ circa modulatam seriem ver-
satur. Atque hæc Harmonice vo-
catur, vim quandam discernendi
habens, ac percipiendi concinnos,
intervallisque distinctos sonos, &
quæ in illis contingunt, differen-
tias. Versatur verò maximè, atque
contemplatione defigitur in ea Mu-
sices parte, quæ ordinatam sono-
rum constitutionem considerat.
cujus septem sunt partes. Prima,
de Sonis. De Intervallis, altera.
Tertia, de Systematis. Quarta,
de Generibus. Quinta, de Tonis.
Sexta, de Commutationibus. Se-
ptima, de ipsa cantus Composi-
tione.

Α

tionē. His ita constitutis, utile fuerit, quin & necessarium, quod ordine accommodatiore Harmonices elementa tradere aggrediamur, ut ante omnia in illos, quos vocant, modos atque tonos eam distribuamus; qui numero sunt quindecim. Primus illorum est Lydius. Lydii modi superiores notæ sunt dictionis; inferiores, percussionis. Sonorum alii sunt stantes ac perpetui: alii mobiles ac vagantes. Stantes autem sunt octo: Proslambanomenos. hypate hypatōn. hypate mesōn. mese. nete synemmenōn. paramese. nete diezeugmenōn. paramese. nete hyperbolzōn: Mobiles vero decem; binæ parypatæ, hypatōn scilicet & mesōn. binæ lichani; hypatōn & mesōn. tres tritæ; synemmenōn, diezeugmenōn, hyperbolzōn. tres paraneatæ; synemmenōn, diezeugmenōn, hyperbolzōn. Stantes autem appellantur, quod in generum discrimini suis finibus sunt permanentes: Mobiles verò, quod in diversis generibus diversas recipiant tensiones. Porro stantium sonorum alii sunt barypycni; alii apycni. Barypycni itaque sunt quinque. hypate hypatōn. hypate mesōn. mese. paramese. nete diezeugmenōn. Apycni sunt tres: proslambanomenos. nete synemmenōn. nete hyperbolzōn.

ἄρχησόν ἐστιν ἡμῖν, ἅμα δὲ καὶ ἀναγκαῖον, διδασκαλικώτερον ἀρχομένοις τῆς ἀρμονικῆς συχαιώσεως πλὴν ὡς ἴσθουσιν ποιῆσαι, καὶ περὶ πάντων αὐτῶν διελεῖν εἰς ὅσον λεγόμενους τρόπους τε καὶ τόνους, ὄντας πεντκαίδεκα τ' ἀριθμόν. ὧν ἐστὶ πρῶτον ὁ λυδῖος. Λυδίᾳ τρέπονται σημεία τὰ μὲν ἄνω, τῆς λέξεως· τὰ δὲ κάτω, τῆς κρέσεως. Τῶν φθόγγων οἱ μὲν εἰσιν ἐσῶτες καὶ ἀκλινεῖς· οἱ δὲ κινέμενοι καὶ κεκλιμένοι. Ἐσῶτες μὲν οὐκ εἰσιν ὁκτώ· περσλαμβανόμενοι. ὑπάτη ὑπαίων. ὑπάτη μέζων. μέση. νήτη σωημεμένων. ὡς μέση. νήτη διεζυγμένων. νήτη ὑπερβολαίων· κινέμενοι δὲ δέκα. δύο παρυπάται, ὑπαίων καὶ μέζων. δύο λιχανοί, ὑπαίων καὶ μέζων. τρεῖς τρίται, σωημεμένων, διεζυγμένων, ὑπερβολαίων. τρεῖς ὡς νήται, σωημεμένων, διεζυγμένων, ὑπερβολαίων. Ἐσῶτες μὲν οὐκ λέγονται, ὅτι ἐν τῶν γῆρῶν διαφοραῖς ἡ μεταπίπτεσιν. κινέμενοι δὲ, ὅτι ἐν τῶν γῆρῶν διαφοραῖς μεταπίπτεσιν εἰς ἑτέρους τάσεις. Τῶν δὲ ἐσῶτων φθόγγων οἱ μὲν εἰσι βαρύπυκνοι· οἱ δὲ, ἄπυκνοι. βαρύπυκνοι μὲν οὐκ εἰσιν πέντε. ὑπάτη ὑπαίων. ὑπάτη μέζων. μέση. ὡς μέση. νήτη διεζυγμένων. Ἄπυκνοι δὲ τρεῖς· περσλαμβανόμενοι. νήτη σωημεμένων. νήτη ὑπερβολαίων.

ΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

LYDII MODI NOTÆ SECUNDVM GENVS DIATONVM.

Ζ Ι Ρ Φ C Ρ Μ Ι Θ Γ Υ Ζ Ε Υ Θ Ι Μ Γ
 Η Γ Λ F C Ο Η < V N Z C U Z Η / Η <

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ζῆτα
 ἑλλειπὲς, καὶ ταυ παλάγιον.

PROSLAMBANOMENOS,
 zeta imperfectum, & tau

Ζ Η jacens.

Υπὴτὴ ὑπατῶν, γάμμα ἀνεστραμ-
 μένον, & γάμμα ὀρθόν.

Hypate hypaton, gamma aver-
 sum, & gamma rectum.

Παρὺπάτῃ ὑπατῶν, βῆτα ἑλλειπὲς,
 καὶ γάμμα ἀνεστραμμένον.

Τ Γ Parypate hypaton, beta imper-
 fectum, & gamma inversum.

Υπατῶν Διάτονῳ, φῖ & δίγαμ-
 μα.

R L Hypaton diatonos, phi & di-
 gamma.

Υπὴτὴ μέζων, σίγμα καὶ σίγμα.

Φ F Hypate meson, sigma & sigma.

Παρὺπάτῃ μέζων, ρῶ καὶ σίγμα
 ἀνεστραμμένον.

C C Parypate meson, rho & sigma
 inversum.

Μέζων Διάτονῳ, μὺ καὶ πῖ κα-
 θαυκυσμένον.

P O Meson diatonos, my & pi didu-
 ctum.

Μέση, ἰώτα καὶ λάμβδα παλάγιον.

M Η Mese, jota & lambda jacens.

Τρίτῃ συνημμένων, θῆτα καὶ λάμ-
 βδα ἀνεστραμμένον.

I < Trita synemmenon, theta &
 lambda inversum.

Συνημμένων Διάτονῳ, γάμμα
 καὶ νῦ.

Θ V Synemmenon diatonos, gamma
 & ny.

Νήτῃ συνημμένων, πῖ τετραγωνον
 ὑπὲρ, καὶ ζῆτα.

Γ N Nete synemmenon, π quadrat-
 um supinum, & zeta.

Παραμέση, ζῆτα καὶ πῖ παλάγιον.

Υ Z Paramese, zeta & pi jacens.

Τρίτῃ διεzeugμένων, εἰ τετραγω-
 νον, καὶ πῖ ἀνεστραμμένον.

Z C Trita diezeugmenon, ε quadrat-
 um, & pi inversum.

E U

A 2

Die-

Diezeugmenon diatonos, $\bar{\alpha}$ quadratum supinum, & zeta.

Nete diezeugmenon, phi jacens, & eta negligentius pictum ac diductum.

Trite hyperbolæon, $\bar{\gamma}$ deorsum respiciens, & dimidium alpha sinistrum, sursum respiciens.

Hyperbolæon diatonos, my & pi diductum, supra habens acutam.

Nete hyperbolæon, jota & lambda jacens, supra habens acutam.

U Z

Θ Η

I Λ

M Π

I <

Διεζευγμένων διάτονου, $\bar{\alpha}$ πε-
τράγωνον ὑπτιον, καὶ ζήτα.

Νήτη διεζευγμένων, φῖ παλάμιον,
καὶ ἦτα ἀμελεητικὸν καθειλευ-
σμένον.

Τρίτη υπερβολαίων, $\bar{\gamma}$ κάτω
νεῦον, καὶ ἡμίαλφα ἀρμερὸν,
ἄνω νεῦον.

Ἑπερβολαίων διάτονου, $\bar{\mu}$ καὶ $\bar{\pi}$
καθειλευσμένον, ὅπῃ τ' ὀξύ-
τητα.

Νήτη υπερβολαίων, ἰώτα καὶ
λάμβδα παλάμιον, ὅπῃ τὴν
ὀξύτητα.

HYPOLYDII MODI

NOTÆ IN GENERE

DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, \bar{o}
inferne habens lineam, & eta.

Hypate hypaton, my inversum,
& eta imperfectum.

Parypate hypaton, lambda in-
versum, & eta imperfectum
jacens.

Hypaton diatonos, zeta imper-
fectum, & tau jacens.

Hypate meson, gamma aver-
sum, & gamma rectum.

Parypate meson, beta imperfe-
ctum, & gamma inversum.

Meson diatonos, phi & digam-
ma.

Mese, sigma & sigma.

Φ Η

Ψ Η

V Γ

Ζ Η

Τ Γ

Ρ Λ

Φ F

C C

Τ ΠΟΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΤΟ ΔΙΑ-
ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, \bar{o} κα-
τω γραμμῇ ἔχον, καὶ ἦτα.

Ἑπάτη ὑπατῶν, $\bar{\mu}$ ἀνεγραμμέ-
νον, καὶ ἦτα ἐλλειπές.

Παρυπάτη ὑπατῶν, λάμβδα
ἀνεγραμμένον, καὶ ἦτα ἐλλει-
πές παλάμιον.

Ἑπάτῶν διάτονου, ζήτα ἐλλειπές,
καὶ ταυ παλάμιον.

Ἑπάτη μέσων, γάμμα ἀνεγραμ-
μένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

Παρυπάτη μέσων, βήτα ἐλλειπές,
καὶ γάμμα ἀνεγραμμένον.

Μέσων διάτονου, φῖ $\bar{\epsilon}$ δίγαμ-
μα.

Μέση, σίγμα καὶ σίγμα.

Τρίτη

INTRODUCTIO MUSICA.

Τρίτη συνημμένων, ρω καὶ σίγμα
ἀνεστραμμένον.

P U

Trite synemmenon, rho & sigma inversum.

Συνημμένων Διάτονου, μυ καὶ πι
καθεκλυσμένον.

M Π

Synemmenon diatonos, my & pi diductum.

Νήτη συνημμένων, ιώτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον.

I <

Nete synemmenon, jota & lam-
bda jacens.

Παράμεσο, ου καὶ κάππα.

O K

Paramesos, o & kappa.

Τρίτη διεzeugμένων, ξι καὶ κάπ-
πα ἀνεστραμμένον.

Ξ M

Trite diezeugmenon, xi & kappa
inversum.

Διεzeugμένων Διάτονου, ιώτα
καὶ λάμβδα πλάγιον.

I <

Diezeugmenon diatonos, jota
& lambda jacens.

Νήτη διεzeugμένων, ζήτα καὶ πι
πλάγιον.

Z C

Nete diezeugmenon, zeta &
pi jacens.

Τρίτη ὑπερβολαίων, η̄ πηρά-
γωνον, καὶ πι ἀνεστραμμένον.

E U

Trite hyperbolæon, ē quadra-
tum, & pi inversum.

Ῡπερβολαίων Διάτονου, ω̄ πηρά-
γωνον ὑπέριον, καὶ ζήτα.

U Z

Hyperbolæon diatonos, ω̄ qua-
dratum supinum, & zeta.

Νήτη ὑπερβολαίων, φι πλάγιον,
καὶ ἦτα ἀμεληγμένον καθεκ-
λυσμένον.

Θ η

Nete hyperbolæon, phi jacens,
& eta neglectum pictum ac
diductum.

ῩΠΕΡΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟ- ΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

HYPERLYDII MODI NOTÆ IN GENERE DIATONO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, φι καὶ
δίγαμμα.

Φ F

PROSLAMBANOMENOS, phi
& digamma.

Ῡπάτη ὑπαλῶν, σίγμα καὶ σί-
γμα.

C C

Hypate hypaton, sigma & fi-
gma.

Παρύπατη ὑπαλῶν, ρω καὶ σίγμα
ἀνεστραμμένον.

P U

Parypate hypaton, rho & sigma
inversum.

Ῡπαλῶν Διάτονου, μυ καὶ πι κα-
θεκλυσμένον.

M Π

Hypaton diatonos, m & pi didu-
ctum.

Ῡπάτη μέζων, ιώτα καὶ λάμβδα
πλάγιον.

I <

Hypate meson, jota & lambda
jacens.

A 3

Pary-

Parypate meson , theta , & lambda inverfum.

Meson diatonos, gamma & N.

Mese , ω quadratum supinum, & zeta.

Trite synemmenon , psi deorsum nutans , & hemialpha dextrum, deorsum nutans.

Synemmenon diatonos, tau inverfum , & hemialpha dextrum, sursum nutans.

Nete synemmenon, M & pi ductum , suprà habens acutam.

Paramesos , phi jacens , & eta neglectum pictum & diductum.

Trite diezeugmenon , γ deorsum vergens, & hemialpha sinistrum, sursum nutans.

Diezeugmenon diatonos, M & pi diductum , suprà habens acutam.

Nete diezeugmenon , jota & lambda jacens , suprà habens acutam.

Trite hyperbolzon , theta , & lambda inverfum , suprà habens acutam.

Hyperbolzon diatonos, gamma & ny, suprà habens acutam.

Nete hyperbolzon , ω quadratum supinum , & zeta , suprà habens acutam.

Παρυπάτη μέζων , θήτα , & λάμβδα ανεγραμμένον.

Θ V

Γ N

Μέζων Διάτονον, γάμμα & νυ.

Μέση , ω πηράγωνον ὑπίον , & ζήτα.

Υ Z

Τρίτη συνημμένων , ψι κάτω νεῦον , & ἡμιάλφα δεξιόν , κάτω νεῦον.

Η Λ

Συνημμένων Διάτονον, ταυ ἀνεγραμμένον , & ἡμιάλφα δεξιόν , ἄνω νεῦον.

Ι λ

Νήτη ζυνημμένων , μυ & πι καθειλκυσμένον , ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.

Μ Π

Παράμεσον, φι πλάγιον , & ἦτα ἀμεληγμένον , καθειλκυσμένον.

Θ Η

Τρίτη διεζυγμένων , υ κάτω νεῦον , & ἡμιάλφα ἀρσενόν , ἄνω νεῦον.

Ι λ

Διεζυγμένων Διάτονον, μυ & πι καθειλκυσμένον , ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.

Μ Π

Νήτη διεζυγμένων, ἰώτα & λάμβδα πλάγιον , ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.

Ι <

Τρίτη ὑπερβολαίων , θήτα , & λάμβδα ἀνεγραμμένον , ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.

Θ V

Ἰπερβολαίων Διάτονον, γάμμα & νυ, ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.

Γ N

Νήτη ὑπερβολαίων , ω πηράγωνον, ὑπίον , & ζήτα , ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.

Υ Z

Α Γ Ο-

Αἶολιόου Τρόπου Σήμερα

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ÆOLI I MODI NOTÆ IN
GENERE DIATONO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἥτε ἑλ-
λαιπὲς ἀπετραμμένον, & ᾱ π-
τράγωνον ἀπετραμμένον.

Υ̣̣πάτη ὑπαῖῶν, δελτα ἀνετραμ-
μένον, καὶ ταυ παλάγιον ἀπε-
τραμμένον.

Παρυπάτη ὑπαῖῶν, γάμμα ἀ-
πετραμμένον, καὶ γάμμα ὀρ-
θόν.

Υ̣̣παῖῶν Διέτονος, χ̣ ἡμιμυ δε-
ξιόν.

Υ̣̣πάτη μέζων, ταυ καὶ δίγαμμα
ἀπετραμμένον.

Παρυπάτη μέζων, σίγμα καὶ σί-
γμα.

Μέζων Διέτονος, ο̣ ἑκάτωπα.

Μέση, κάτωπα, καὶ ἡμιδελτα κα-
θεικυσμένον.

Τρίτη σωημμένων, ἰῶπα, καὶ
λάμβδα παλάγιον.

Σωημμένων Διέτονος, ζῆτα καὶ
πι παλάγιον.

Νήτη σωημμένων, ἄλφα & βα-
ρῖα.

Παράμεσος, ἥτε καὶ λάμβδα
παλάγιον ἀπετραμμένον.

PROSLAMBANOMENOS, eta
imperfectum aversum, & ᾱ
quadratum aversum.

Hy Tate hypaton, delta inversum,
& tau jacens aversum.

Parypate hypaton, gamma aver-
sum, & gamma rectum.

Hy Tate diatonos, chi & hemi-
my dextrum.

Hy Tate meson, tau & digamma
aversum.

Parypate meson, sigma & si-
gma.

Meson diatonos, o & kappa.
Mese, kappa & hemidelta didu-
ctum.

Trite synemmenon, jota & lam-
bda jacens.

Synemmenon diatonos, zeta &
pi jacens.

Nete synemmenon, A & gravis.

Paramesos, eta & lambda jacens
aversum.

Trite

Trite diezeugmenon, zeta, & pi
jacens.

Diezeugmenon diatonos, A &
gravis.

Nete diezeugmenon, chi corrup-
tum, & hemialpha finistrum,
deorsum respiciens.

Trite hyperbolzon, phi jacens,
& eta negligenter pictum ac
diductum.

Hyperbolzon diatonos, o & κ,
suprà habens acutam.

Nete hyperbolzon, κ & hemi-
delta diductum, suprà habens
acutam.

Τρίτη διεζυγμένων, ζήτα καὶ π
παλάμιον.

Διεζυγμένων Διάτονον, ἄλφα
καὶ βαρεῖα.

Νήτη διεζυγμένων, χε διέφθορος,
καὶ ἡμίαλφα ἀρσενόν, κάτω
νεύον.

Τρίτη ὑπερβολαίων, φι παλά-
μιον, καὶ ἦτα ἀμελητικὸν καθ-
ελλυσμένον.

Ἰπερβολαίων Διάτονον, ου καὶ
κάππα, Ἰπὶ πλὴν ὀξύτητα.

Νήτη ὑπερβολαίων, κάτωπα ε
ἡμιδελτα καθελλυσμένον,
Ἰπὶ πλὴν ὀξύτητα.

HYPOÆOLII MODI

NOTÆ IN GENERE
DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, pi
inversum, & sigma duplex
aversum.

Hypate hypaton, antiny & pi
duplex.

Parypate hypaton, my inversum,
& eta imperfectum.

Hypaton diatonos, eta imperfe-
ctum aversum, & ε quadrat-
um aversum.

Hypate meson, delta inversum,
& tau jacens aversum.

Parypate meson, gamma aver-
sum, & gamma rectum.

ΤΥΠΟΑΙΟΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ-
ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, π̄ ἀνε-
σεραμμένον, ε̄ σίγμα διπλὴν
ἀπενσεραμμένον.

Ἰπάτη ὑπαῶν, ἀν̄ γυ ε̄ π̄ δι-
πλὴν.

Παρυπάτη ὑπαῶν, μ̄ν ἀνενσεραμ-
μένον, καὶ ἦτα ἐλλειπές.

Ἰπαῶν Διάτονον, ἦτα ἐλλειπές
ἀπενσεραμμένον, καὶ ε̄ περσάγω-
νον ἀπενσεραμμένον.

Ἰπάτη μέζων, δέλτα ἀνενσεραμ-
μένον, καὶ τ̄αυ παλάμιον ἀπε-
σεραμμένον.

Παρυπάτη μέζων, γάμμα ἀπε-
σεραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.
Μέζων

INTRODVCTIO MVSICA.

9

Μέζων Διάπον^Θ, χ^ι & ἡμίμυ δε-
ξιόν.

X 4

Meson diatonos, chi & hemimy
dextrum.

Μέση, ταυ & δίγαμμα ἀπτετραμ-
μένον.

T 7

Mese, tau & digamma aversum.

Τρίτη Συνημμένων, σίγμα & σί-
γμα.

C C

Trite synemmenon, sigma & si-
gma.

Συνημμένων Διάπον^Θ, ου & κ^α
κάτω.

O K

Synemmenon diatonos, o & κ.

Νήτη συνημμένων, κάτω, ε^ι ἡ-
μιδέλτα καθαικυσμένον.

K Λ

Nete synemmenon, κ, & he-
midelta diductum.

Παράμεσο^Θ, π, & σίγμα ἀπτε-
τραμμένων.

Π 3

Paramesos, pi, & sigma aver-
sum.

Τρίτη διεζυγμένων, ου & κάπ-
τω.

O K

Trite diezeugmenon, o & κ.

Διεζυγμένων Διάπον^Θ, κάτω, ε^ι ἡ-
μιδέλτα καθαικυσμένον.

K Λ

Diezeugmenon diatonos, κ &
dimidium delta diductum.

Νήτη διεζυγμένων, ἦτα, & λάμ-
βδα πλάγιον ἀπτετραμμένον.

H 2

Nete diezeugmenon, eta & lam-
bda jacens aversum.

Τρίτη ὑπερβολαίων, ζήτα & π^ι
πλάγιον.

Z 2

Trite hyperbolæon, zeta & pi
jacens.

Παρανήτη ὑπερβολαίων Διάτο-
ν^Θ, ἀλφα & βαρεῖα.

A 1

Paranete hyperbolæon diatonos,
alpha & gravis.

Νήτη ὑπερβολαίων, χ^ι διεφθορὸς,
& ἡμίαλφα ἀρκετὸν, κάτω
νεῦον.

X 1

Nete hyperbolæon, chi confos-
sum, & medium alpha fini-
strum, deorsum hians.

ΥΠΕΡΑΙΟΛΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ- ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, χ^ι & ἡ-
μίμυ δεξιόν.

X 4

PROSLAMBANOMENOS, χ^ι
& dimidium my dextrum.

Υπάτη ὑπάτων, ταυ & δίγαμμα
ἀπτετραμμένον.

T 7

Hypate hypaton, tau & digamma
aversum.

Παρυπάτη ὑπάτων, σίγμα & σί-
γμα.

C C

Parypate hypaton, sigma & sigma.
B Hy-

Hypaton diatonos, ο & κ.

Hypate meson, κ & hemidelta diductum.

Parypate meson, jota & lambda jacens.

Meson diatonos, zeta & pi jacens.

Mese, A & gravis.

Trite synemmenon, ω quadratum supinum, & zeta.

Synemmenon diatonos, phi jacens, & eta negligentius pictum ac diductum.

Nete synemmenon, ο & κ suprà habens acutam.

Paramesos, chi confossum, & hemialpha sinistrum, deorsum respiciens.

Trite diezeugmenon, phi jacens, & eta negligentius pictum ac diductum.

Diezeugmenon diatonos, ο & κ, suprà habens acutam.

Nete diezeugmenon, κ & hemidelta diductum, suprà habens acutam.

Trite hyperbolzon, jota & lambda jacens, suprà habens acutam.

Hyperbolzon diatonos, zeta & pi jacens, suprà habens acutam.

Nete hyperbolzon, A & gravis, suprà habens acutam.

Ο Κ Υ Π Ι Ι
Υ πατῶν Διάτονον, ου κ̄ κάτωπα.
Υ πάτη μέζων, κάτωπα, κ̄ ημίδελτα καθελκυσμένον.

Κ Λ
Παρυπάτη μέζων, ιῶτα κ̄ λάμβδα πλάγιον.

Ι <
Μέζων Διάτονον, ζήτα κ̄ πι πλάγιον.

Ζ =
Μέση, άλφα κ̄ βαρεῖα.

Α \
Τρίτῃ συνημμένων, ω̄ πλεόγωνον ὑπίον, κ̄ ζήτα.

Υ Ζ
Συνημμένων Διάτονον, φῑ πλάγιον, κ̄ ἦτε ἀμελητικόν, καθελκυσμένον.

Θ η
Νήτη συνημμένων, οῡ κ̄ κάτωπα, ὅτι τῷ ὀξύτητι.

Ο Κ'
Παράμεσον, χ̄ διεφθορὸς, κ̄ ἡμίαλφα ἀρκετόν, κάτω νεῦον.

Χ /
Τρίτῃ διεζυγμένων, φῑ πλάγιον, καὶ ἦτε ἀμελητικόν καθελκυσμένον.

Θ η
Διεζυγμένων Διάτονον, οῡ κ̄ κάτωπα, ὅτι τῷ ὀξύτητι.

Ο Κ'
Νήτη διεζυγμένων, κάτωπα κ̄ ἡμίδελτα καθελκυσμένον, ὅτι τῷ ὀξύτητι.

Κ Λ'
Τρίτῃ ὑπερβολαίων, ιῶτα κ̄ λάμβδα πλάγιον, ὅτι τῷ ὀξύτητι.

Ι <
Ῡπερβολαίων Διάτονον, ζήτα κ̄ πι πλάγιον, ὅτι τῷ ὀξύτητι.

Ζ =
Νήτη ὑπερβολαίων, άλφα κ̄ βαρεῖα, ὅτι τῷ ὀξύτητι.

Α \

ΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

P H R Y G I I M O D I N O T Æ I N
G E N E R E D I A T O N O .

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ιῶτα

πλάγιον, & εἰς τετράγωνον.

E

PROSLAMBANOMENOS, jota

jacens, & e quadratum.

Υπάτη ὑποαίων, ζήτα ἑλλειπὺς,

E

Hypate hypaton, zeta imperfe-

& ταυ πλάγιον.

7 E

ctum, & tau jacens.

Παρυπάτη ὑποαίων, δίγαμμα &
ταυ ἀνέσραμμύρον.

F L

Parypate hypaton, digamma &
tau inversum.

Υπείων διάτονⓈ, ὦ & ἡμιμυ ἀ-

F L

Hypaton diatonos, ω & hemi-

εσπερόν.

Ω Ϛ

my sinistrum.

Υπάτη μέζων, φῖ & δίγαμμα.

Φ F

Hypate meson, phi & digamma.

Παρυπάτη μέσων, υῖ & δίγαμμα
ἀνέσραμμύρον.

T L

Parypate meson, y & digamma
inversum.

Μέζων διάτονⓈ, πῖ & σίγμα ἀ-

T L

Meson diatonos, pi & sigma

πέσραμμύρον.

Π Ϛ

averfum.

Μέση, μυ & πῖ καθειλκυσμένον.

M Π

Mese, my & pi diductum.

Τρίτη ζυγημμένων, λάμβδα καὶ
ἡμιδελτα ὑπέριον.

Λ Ϛ

Trite synemmenon, lambda &
hemidelta supinum.Συνημμένων δίεπονⓈ, ἦτα καὶ
λάμβδα ἀπέσραμμύρον.

H Ϛ

Synemmenon diatonos, eta &
lambda averfum.

Νήτη ζυγημμένων, γάμμα & υῖ.

H Ϛ

Nete synemmenon, gamma &

Γ N

ny.

ΠαράμεσοⓈ, ιῶτα καὶ λάμβδα
πλάγιον.

Γ N

Paramesos, jota & lambda ja-
cens.

I Ϛ

Τρίτη διεzeugμένων, θήτα, καὶ
λάμβδα ἀνέσραμμύρον.

I Ϛ

Trite diezeugmenon, theta, &
lambda inversum.

Θ V

Διεzeugμένων δίεπονⓈ, γάμμα
& υῖ.

Θ V

Diezeugmenon diatonos, gam-

Γ N

ma & ny.

B 2

Nete

Nete diezeugmenon, $\bar{\omega}$ quadratum supinum, & zeta.

Trite hyperbolæon, $\pi\bar{\varsigma}$ deorsum respiciens, & hemialpha dextrum, deorsum nutans.

Hyperbolæon diatonos, $\tau\alpha\upsilon$ inversum, & hemialpha dextrum, sursum respiciens.

Nete hyperbolæon, μ & π ductum, *suprà* habens acutam.

Νήτη διεζυγμένων, $\bar{\omega}$ πηρέγωνον ὑπὸν, καὶ ζῆτα.

Τρίτη ὑπερβολαίων, $\pi\bar{\varsigma}$ κάτω νεῦον, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν, κάτω νεῦον.

Ἦπερβολαίων διάτονον, $\tau\alpha\upsilon$ ἀνέστραμμένον, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν, ἀνω νεῦον.

Νήτη ὑπερβολαίων, $\mu\bar{\nu}$ καὶ $\pi\bar{\alpha}$ θεαλκυσμένον, ὅτι πῶ οὐκ ἐτύχε.

HYPOPHRYGII MODI

NOTÆ IN GENERE

DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, $\sigma\acute{\iota}$ γμα duplex aversum, & $\sigma\acute{\iota}$ γμα duplex.

Hypate hypaton, \omicron subter habens lineam, & eta.

Parypate hypaton, ξ duplex inversum, & π duplex inversum.

Hypaton diatonos, \jmath ta jacens, & $\bar{\epsilon}$ quadratum.

Hypate meson, zeta imperfectum, & $\tau\alpha\upsilon$ jacens.

Parypate meson, digamma & $\tau\alpha\upsilon$ inversum.

Meson diatonos, $\bar{\omega}$ & hemimý sinistrum.

Mese, ϕ i & digamma.

Trite synemmenon, γ & digamma inversum.

3 E

Q H

W H

W E

7 H

F I

Q R

Φ P

Τ U

Τ'ΠΟΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΓΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ-
ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, $\sigma\acute{\iota}$ γμα διπλὸν ἀνέστραμμένον, καὶ $\sigma\acute{\iota}$ γμα διπλὸν.

Ἦπάτη ὑπαίων, $\omicron\upsilon$ κάτω στραμμένον ἔχον, καὶ ἦτα.

Παρυπάτη ὑπαίων, ξ διπλὸν ἀνέστραμμένον, καὶ π διπλὸν ἀνέστραμμένον.

Ἦπαίων διάτονον, $\iota\omega\tau\alpha$ πλάγιον, καὶ $\bar{\epsilon}$ πηρέγωνον.

Ἦπάτη μέζων, ζῆτα ἐλλειπὲς, καὶ $\tau\alpha\upsilon$ πλάγιον.

Παρυπάτη μέζων, δίγαμμα καὶ $\tau\alpha\upsilon$ ἀνέστραμμένον.

Μέζων διάτονον, $\bar{\omega}$ καὶ ἡμιμῦ ἀνέστραμμένον.

Μέση, ϕ i & δίγαμμα.

Τρίτη σσημεμένων, καὶ δίγαμμα ἀνέστραμμένον.

Σιω-

Συνημμένων Διάτον[Ⓢ], π καὶ
σίγμα ἀπετραμμένον.

Π Ϛ

Νήτη συνημμένων, μ καὶ π κα-
θεικυσμένον.

Μ Π

Παραμέ[Ⓢ], σίγμα καὶ σίγμα.

С С

Τρίτη διεζυγμένων, ρ καὶ σίγμα
ἀνετραμμένον.

Ρ Ϛ

Διεζυγμένων Διάτον[Ⓢ], μ καὶ
 π καθεικυσμένον.

Μ Π

Νήτη διεζυγμένων, ι καὶ λ αμ-
βδα πλάγιον.

Ι Ϛ

Τρίτη ὑπερβολαίων, θ καὶ
λάμβδα ἀνετραμμένον.

Θ V

Ὑπερβολαίων Διάτον[Ⓢ], γάμμα
καὶ ν .

Γ Ν

Νήτη ὑπερβολαίων, ω τετραγ-
ων ὑπίον, καὶ ζήτα.

Υ Ζ

Τ' ΠΕΡΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΓ' Α ΚΑΤ' ΤΟ ΔΙΑΤΟ-
ΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

Προσλαμβανόμενος, ω καὶ
ἡμι μ ἀρλετόν.

Ω Ϟ

Τ' πάτη ὑπαίων, ϕ καὶ δίγαμμα.

Φ F

Παρυπάτη ὑπαίων, γ καὶ δίγαμμα
ἀνετραμμένον.

Τ Ϛ

Τ' παίων διάτον[Ⓢ], π καὶ σίγμα
ἀπετραμμένον.

Π Ϛ

Τ' πάτη μέζων, μ καὶ π καθει-
κυσμένον.

Μ Π

Παρυπάτη μέζων, λάμβδα, καὶ
ἡμιδελ[Ⓢ] ὑπίον.

Δ Ϛ

Μέζων Διάτον[Ⓢ], η καὶ λάμβδα

Synemmenon diatonos, pi & si-
gma aversum.

Nete synemmenon, m & pi di-
ductum.

Paramefos, sigma & sigma.

Trite diezeugmenon, rho & si-
gma inversum.

Diezeugmenon diatonos, m &
pi diductum.

Nete diezeugmenon, jota &
lambda jacens.

Trite Hyperbolzon, theta &
lambda inversum.

Hyperbolzon diatonos, gamma
& n.

Nete hyperbolzon, ω quadra-
tum supinum, & zeta.

HYPERPHRYGII MODI
NOTÆ IN GENERE
DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, ω
& dimidium my sinistrum.

Hypate hypaton, phi & digam-
ma.

Parypate hypaton, γ & digamma
inversum.

Hypaton diatonos, pi & sigma
aversum.

Hypate meson, m & pi didu-
ctum.

Parypate meson, lambda, & me-
dium delta supinum.

Meson diatonos, eta & lambda
jacens

jacens aversum.

Mese, gamma & N.

Trite synemmenon, beta & acuta.

Synemmenon diatonos, chi confossum, & medium A sinistrum, deorsum nutans.

Nete synemmenon, tau inversum, & medium A sinistrum, fursum nutans.

Paramesos, σ quadratum supinum, & zeta.

Trite diezeugmenon, psi deorsum spectans, & medium A dextrum, deorsum spectans.

Diezeugmenon diatonos, tau inversum, & hemialpha sinistrum, fursum respiciens.

Nete diezeugmenon, μ & π ductum, supra habens acutam.

Trite hyperbolæon, lambda & medium delta supinum, supra habens acutam.

Hyperbolæon diatonos, eta & lambda jacens aversum, supra habens acutam.

Nete hyperbolæon, gamma & N, supra habens acutam.

H > πλάγιον ἀπεντραμμένον.

Γ N Μέση, γάμμα καὶ νυ.

B / Τρίτη συνημμένων, βήτα καὶ ὀξεία.

Συνημμένων διάπονθ, χε διεφθόρος, καὶ ἡμιάλφα ἀερερόν, κάτω νεῦον.

Νήτη συνημμένων, τὰν ἀνεντραμμένων, ἔῃμιάλφα ἀερερόν, ἄνω νεῦον.

Παράμεσος, ω πηρέγωνον ὑπλίον, καὶ ζήτα.

Τρίτη διεζυγμένων, ψι κάτω νεῦον, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν, κάτω νεῦον.

Διεζυγμένων διάπονθ, τὰν ἀνεντραμμένον, ἔῃμιάλφα ἀερερόν, ἄνω νεῦον.

Νήτη διεζυγμένων μὺ καὶ π καθεκλυσμένον, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Τρίτη υπερβολαίων, λάμβδα καὶ ἡμίδελτα ὑπλίον, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Υπερβολαίων διάπονθ, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον ἀπεντραμμένον, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Νήτη υπερβολαίων, γάμμα καὶ νυ, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

ἸΑΣΤΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΪΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

I A S T I I M O D I N O T Æ I N
G E N E R E D I A T O N O .

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, $\mu\bar{\nu}$ ἀ-
νεστραμμένον, καὶ ἦτα ἑλλει-
πές.

Τ' πατή ὑπαῖων, ἦτα ἑλλειπές ἀπε-
στραμμένον, καὶ εἰ τετραγώναν
ἀπεστραμμένον.

Παρυπάτη ὑπαῖων, ζήτα ἑλλειπές,
καὶ ταυ πλάγιον.

Τ' παῖων δίχρον Θ , γάμμα ἀπε-
στραμμένον, & γάμμα ὀρθόν.

Τ' πατή μέζων, χ καὶ ἡμιμυ δε-
ξιόν.

Παρυπάτη μέζων, ϕ & δίγαμμα.

Μέζων δίχρον Θ , σίγμα & σί-
γμα.

Μέση, $\omicron\bar{\nu}$ καὶ κάππα.

Τρίτη ζυγημένων, ξ καὶ κάππα
ἀνεστραμμένον.

Συνημμένων δίχρον Θ , ἰῶτα καὶ
λάμβδα πλάγιον.

Νήτη ζυγημένων, ζήτα καὶ π
πλάγιον.

Παράμεσο Θ , κάππα, καὶ ἡμίδελ-
τα καθευκυσμόρον.

Τρίτη διεzeugμένων, ἰῶτα καὶ
λάμβδα πλάγιον.

PROSLAMBANOMENOS, $\mu\bar{\nu}$
inversum, & eta imperfe-
ctum.

W H

Hypate hypaton, eta imperfe-
ctum aversum, & ϵ quadra-
tum aversum.

H E

Parypate hypaton, zeta imper-
fectum, & tau jacens.

Z T

Hypaton diatonos, gamma a-
versum, & gamma rectum.

T G

Hypate meson, chi & hemimy
dextrum.

X Y

Parypate meson, phi & digam-
ma.

Φ F

Meson diatonos, sigma & sigma.

C C

Mese, \omicron & κ .

O K

Trite synemmenon xi & κ in-
versum.

Ξ X

Synemmenon diatonos, jota &
lambda jacens.

I Λ

Nete synemmenon, zeta & π
jacens.

Z Π

Paramesos, κ & hemidelta di-
ductum.

Κ Λ

Trite diezeugmenon, jota &
lambda jacens.

I Λ

Dic-

Diezeugmenon diatonos, zeta
& pi jacens.

Nete diezeugmenon, A & gra-
vis.

Trite hyperbolæon, $\bar{\omega}$ quadra-
tum supinum, & zeta.

Hyperbolæon diatonos, phi ja-
cens, & eta negligenter pi-
ctum ac diductum.

Nete hyperbolæon, o & κ, fu-
prà habens acutam.

HYPOIASII MODI NOTE IN GENERE DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, tau
jacens aversum, & tau re-
ctum.

Hypate hypaton, pi inversum, &
sigma duplex aversum,

Parypate hypaton, \bar{o} subter ha-
bens virgulam, & eta.

Hypaton diatonos, m inversum,
& eta imperfectum.

Hypate meson, eta imperfe-
ctum aversum, & \bar{e} quadra-
tum aversum.

Parypate meson, zeta imperfe-
ctum, & tau jacens.

Meson diatonos, gamma aver-
sum, & gamma rectum.

Mese, chi & dimidium my dex-
trum.

Διεζυγμένων Διάτονῳ, ζῆτα
καὶ πὶ πλάγιον.

Z

Νήτη διεζυγμένων, ἄλφα καὶ βα-
ρῖα.

A \

Τρίτῃ ὑπερβολαίων, $\bar{\omega}$ τετραγ-
νον, ὑπίον, καὶ ζῆτα.

U Z

Ἐπερβολαίων Διάτονος, φὶ πλά-
γιον, καὶ ἦτα ἀμελεητικὸν κα-
τακυσμένον.

Θ η

Νήτη ὑπερβολαίων, $\bar{\omega}$ καὶ κάπ-
πα, ὅπῃ τὴν ὀξύτητα.

O K'

ἸΠΟΪΑΣΤΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ- ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, $\bar{\tau}\alpha\upsilon$
πλάγιον ἀπεντραμμένον, καὶ $\bar{\tau}\alpha\upsilon$
ὀρθόν.

H T

Ἐπάτῃ ὑπάτων, $\bar{\pi}$ ἀνεντραμμένον,
καὶ σίγμα διπλὸν ἀπεντραμ-
μύον.

u 3

Παρυπάτῃ ὑπάτων, \bar{o} καὶ τω
γραμμῷ ἔχον, καὶ ἦτα.

Q H

Ἐπάτων διάτονῳ, $\bar{\mu}$ ἀνεντραμ-
μύον, καὶ ἦτα ἐλλειπές.

W h

Ἐπάτῃ μέζων, ἦτα ἐλλειπές ἀπε-
τραμμύον, καὶ εἰ τετραγώνον
ἀπεντραμμένον.

H H

Παρυπάτῃ μέζων, ζῆτα ἐλλειπές,
καὶ $\bar{\tau}\alpha\upsilon$ πλάγιον.

7 H

Μέζων Διάτονῳ, γάμμα ἀπε-
τραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

I Γ

Μέσῃ, καὶ ἡμίμῃ δεξιόν.

X u

Τρίτῃ

Τρίτη σσημιμμένων, φῖ καὶ δίγαμμα.

Φ F

Σσημιμμένων Διάτονον, σίγμα καὶ σίγμα,

C C

Νήτη σσημιμμένων, ου καὶ κάππα.

O K

Παράμεσον, ταυ καὶ δίγαμμα ἀπετραμμένον.

T T

Τρίτη διεζυγμένων, σίγμα καὶ σίγμα.

C C

Διεζυγμένων Διάτονον, ου καὶ κάππα.

O K

Νήτη διεζυγμένων, κάππα, καὶ ἡμίδελτα καθεαλκυσομένη.

K Λ

Τρίτη ὑπερβολαίων, ἰώπη, καὶ λάμβδα πλάγιον.

I <

ὑπερβολαίων Διάτονον, ζήτα, καὶ πῖ πλάγιον.

Z π

Νήτη ὑπερβολαίων, ἄλφα καὶ βαρεῖα.

A \

Trite synemmenon, phi & digamma.

Synemmenon diatonos, sigma & sigma.

Nete synemmenon, o & kappa.

Paramesos, tau & digamma a-versum.

Trite diezeugmenon, sigma & sigma.

Diezeugmenon diatonos, o & kappa.

Nete diezeugmenon, kappa, & medium delta diductum.

Trite hyperbolæon, jota, & lambda jacens.

Hyperbolæon diatonos, zeta, & pi jacens.

Nete hyperbolæon, alpha & gravis.

ΤΗ ΠΕΡΙΑΣΤΙΟΤ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΙΑ. ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ-
ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, γάμμα ἀπετραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

T T

Ἰππάτη ὑπατῶν, χῖ καὶ ἡμίμυ δεξιόν.

X υ

Παρυπάτη ὑπατῶν, φῖ καὶ δίγαμμα.

Φ F

Ἰπάτων Διάτονον, σίγμα καὶ σίγμα.

C C

Ἰπάτη μέζων, ου καὶ κάππα.

O K

HYPERIASTII MODI
NOTÆ IN GENERE
DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, gamma a-versum, & gamma rectum.

Hypate hypaton, chi & dimidium my dextrum.

Parypate hypaton, phi & digamma.

Hypaton diatonos, sigma & sigma.

Hypate meson, o & kappa.

C Pary-

Parypate meson, xi & κ inver-
sum.

Meson diatonos, jota & lamda
jacens.

Mese, zeta, & pi jacens.

Trite synemmenon, ē quadra-
tum, & pi inversum.

Synemmenon diatonos, ω qua-
dratum supinum, & zeta.

Nete synemmenon, phi jacens,
& eta negligenter pictum ac
diductum.

Paramesos, α & gravis.

Trite diezeugmenon, ω quadra-
tum supinum, & zeta.

Diezeugmenon diatonos, phi
jacens, & eta negligenter pi-
ctum ac diductum.

Nete diezeugmenon, ο & κ, su-
prà habens acutam.

Trite hyperbolæon, xi & κ in-
versum, suprà habens acu-
tam.

Hyperbolæon diatonos, jota &
lambda jacens, suprà habens
acutam.

Nete hyperbolæon, zeta & pi
jacens, suprà habens acutam.

Παρυπάτη μέζων, ξι κ κάππα
άνεσραμμένον.

Μέζων Διάτονον, ιώτα κ λάμ-
βδα πλάγιον.

I Λ

Z Γ

Μέση, ζήτα, κ πι πλάγιον.

E J

Τρίτη Συνημμένων, ει περάγω-
νον, και πι άνεσραμμένον.

U Z

Συνημμένων Διάτονον, ω περά-
γωνον ύπτιον, κ ζήτα.

Θ Η

Νήτη σσημμένων, φι πλάγιον,
και ήτα αμεληήκον, καθειλ-
κυσμένον.

Α Λ

U Z

Παράμεσον, αλφα κ βαρεία.
Τρίτη διεζδυγμένων, ω περάγω-
νον ύπτιον, κ ζήτα.

Θ Η

Διεζδυγμένων Διάτονον, φι
πλάγιον, κ ήτα αμεληήκον,
καθειλκυσμένον.

Ο Κ

Νήτη διεζδυγμένων, ου κ κάππα,
ήτι τιώ οξύτητα.

Ξ Κ

Τρίτη υπερβολαίων, ξι ε κάπ-
πα άνεσραμμένον, ήτι τ' οξύ-
τητα.

I Λ

Υπερβολαίων Διάτονον, ιώτα κ
λάμβδα πλάγιον, ήτι τιώ
οξύτητα.

Z Γ

Νήτη υπερβολαίων, ζήτα κ πι
πλάγιον, ήτι τιώ οξύτητα.

ΔΩΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

DORII MODI NOTÆ IN
GENERE DIATONO.ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἀνὴ-
νυ καὶ π̄ διπλὸν.Γ' πατή ὑπαίῳν, ἰῶτα πλάγιον, καὶ
εἰ π̄ τεράγωνον.Παρυπάτη ὑπαίῳν, ἡμιθῆτα κα-
τὰ νεῦον, καὶ εἰ π̄ τεράγωνον ὑ-
πίιον.Γ' παίῳν Διάτονον, δέλτα ἀνε-
στραμμένον, καὶ τὰν πλάγιον
ἀπενστραμμένον.Γ' πατή μέζων, ὦ καὶ ἡμιμυ ἀε-
σπρόν.Παρυπάτη μέζων, ψι καὶ ἡμιμυ
ὑπίιον.Μέζων Διάτονον, ταυ καὶ δίγαμ-
μα ἀπενστραμμένον.

Μέση, π̄ καὶ σίγμα ἀπενστραμμένον.

Τρίτη σσημυμένον, ὦν καὶ κάππα.

Σσημυμένων Διάτονον, κάππα
καὶ ἡμίδελτα καθειλκυσμένον.Νῆτη σσημυμένων, ἦτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον, ἀπενστραμμένον.Παράμεσος, μυ καὶ π̄ καθειλκυ-
σμένον.Τρίτη διεzeugμένων, λάμβδα καὶ
ἡμίδελτα ὑπίιον.

Διεzeugμένων Διάτονον, ἦτα καὶ

PROSLAMBANOMENOS, an-
tiny & pi duplex.Hypate hypaton, jota jacens, &
ē quadratum.Parypate hypaton, dimidium
theta deorsum respiciens, &
ē quadratum supinum.Hypaton diatonos, delta inver-
sum, & tau jacens aversum.Hypate meson, ω & hemimy fi-
nistrum.Parypate meson, psi & hemimy
supinum.Meson diatonos, tau & digam-
ma aversum.

Mese, pi & sigma aversum.

Trite synemmenon, o & k.
Synemmenon diatonos, k &
medium delta diductum.Nete synemmenon, eta & lam-
bda jacens, aversum.

Paramesos, m & pi diductum.

Trite diezeugmenon, lambda
& dimidium delta supinum.Diezeugmenon diatonos, eta &
lam-

C 2

lambda jacens aversum.

Nete diezeugmenon , gamma
& n.

Trite hyperbolæon , b & acuta.

Hyperbolæon diatonos, chi cor-
ruptum , & hemialpha fini-
strum, deorsum respiciens.

Nete hyperbolæon , tau inver-
sum , & medium a dextrum,
furfum respiciens.

HYPODORII MODI NOTÆ IN GENERE DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, di-
midium phi jacens aversum,
& dimidium phi jacens.

Hypate hypaton , sigma duplex
aversum , & sigma duplex.

Parypate hypaton , rho inver-
sum , & sigma duplex inver-
sum .

Hypaton diatonos , antiny & pi
duplex.

Hypate meson , jota jacens , &
ē quadratum.

Parypate meson , dimidium the-
ta , deorsum nutans , & ē
quadratum inversum.

Meson diatonos , delta inver-
sum , & tau jacens aversum.

H >

Γ N

B /

X /

I λ

λάμβδα πλάγιον, ἀπεςραμ-
μένον.

Νῆτη διεζυγμένων , γάμμα καὶ
νυ .

Τρίτη ὑπερβολαίων , βῆτα καὶ
ὀξεία.

Ἐπερβολαίων διάτονον, χι δε-
φθορὸς, καὶ ἡμιάλφα ἀνέσπερον,
κάτω νεῦον.

Νῆτη ὑπερβολαίων , ταυ ἀνε-
σραμμένον , καὶ ἡμιάλφα δε-
ξιόν , ἄνω νεῦον.

ἘΠΟΔΩΡΙΟΤ ΤΡΟΠΟΤ ΣΗΜΕΓΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑΤΟ- NON ΓΕΝΟΣ.

Προσλαμβάνομενος , ἡμιφι
πλάγιον ἀπεςραμμένον , καὶ
ἡμιφι πλάγιον.

Ἐπάτη ὑπαίων , σίγμα διπλὺν
ἀπεςραμμένον , καὶ σίγμα δι-
πλὺν.

Παρυπάτη ὑπαίων , ρω ἀνέσραμ-
μένον , καὶ σίγμα διπλὺν ἀνε-
σραμμένον.

Ἐπαίων διάτονον, ἀνίην καὶ πι
διπλὺν.

Ἐπάτη μέζων, ἰώτα πλάγιον , καὶ
εἰ πτεράγωνον.

Παρυπάτη μέζων, ἡμιῆτα κάτω
νεῦον , καὶ εἰ πτεράγωνον ἀνε-
σραμμένον.

Μέζων διάτονον, δέλτα ἀνέσραμ-
μένον, καὶ ταυ πλάγιον ἀπεςραμ-
μένον.

Μέση, ω καὶ ἡμιμυ ἀρεστέρην.

Ω Ρ

Τρίτη σωημιμύρων ψ καὶ ἡμιμυ ὑπλίον.

ψ 2

Σωημιμύρων Διόπον Θ , $\tau\alpha\upsilon$ καὶ δίγαμμον ἀπετραμμένον.

Τ 3

Νήτη σωημιμένων, π , ϵ σίγμα ἀπετραμμένον.

Π 3

Παράμεσος Θ , ϕ καὶ δίγαμμον.

Φ 4

Τρίτη διεζυγμύρων, γ καὶ δίγαμμον ἀνετραμμένον.

Υ 4

Διεζυγμύρων Διόπον Θ , π καὶ σίγμα ἀπετραμμένον.

Π 3

Νήτη διεζυγμύρων, μ καὶ π καθεilusμύρων.

Μ Π

Τρίτη υπερβολαίων, λ αμβδα ϵ ἡμίδελτα ὑπλίον.

Λ 4

Υπερβολαίων Διόπον Θ , η καὶ λ αμβδα πλάγιον ἀπετραμμένον.

Η 5

Νήτη υπερβολαίων γάμμα ϵ ν.

Γ Ν

ΥΠΕΡΔΩΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΓΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ-
ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, $\delta\epsilon\lambda\tau\alpha$
ἀνετραμμύρων, καὶ $\tau\alpha\upsilon$ πλάγιον
ἀπετραμμύρων.

Υ 4

Υπάτη υπαίων, ω καὶ ἡμιμυ ἀρεστ-
ρόν.

Ω Ρ

Παρυπάτη υπαίων, ψ ϵ ἡμιμυ
ὑπλίον.

ψ 2

Υπάτων Διόπον Θ , $\tau\alpha\upsilon$ καὶ δι-

Mese, ω , & dimidium my fini-
strum.

Trite synemmenon, ψ & dimi-
dium my supinum.

Synemmenon diatonos, $\tau\alpha\upsilon$ &
digamma aversum.

Nete synemmenon, π , & sigma
aversum.

Paramesos, ϕ & digamma.

Trite diezeugmenon, γ & di-
gamma inversum.

Diezeugmenon diatonos, π &
sigma aversum.

Nete diezeugmenon, μ & π di-
ductum.

Trite hyperbolæon, λ &
dimidium delta supinum.

Hyperbolæon diatonos, ϵ &
 λ jacens aversum.

Nete hyperbolæon, γ &
N.

HYPERDORII MODI
NOTÆ IN GENERE
DIATONO.

PROSLAMBANOMENOS, del-
ta inversum, & $\tau\alpha\upsilon$ jacens a-
versum.

Hypate hypaton, ω & dimidium
my sinistrum.

Parypate hypaton, ψ & hēmi-
my supinum.

Hypaton diatonos, $\tau\alpha\upsilon$ & di-
C 3 gamma

gamma aversum.
 Hypate meson, pi & sigma a-
 versum.
 Parypate meson, o & κ.
 Meson diatonos, κ & dimidium
 delta diductum.
 Mese, eta & lambda jacens a-
 versum.
 Trita synemmenon, zeta & pi
 jacens.
 Synemmenon diatonos, α &
 gravis.
 Nete synemmenon, chi corru-
 ptum, & dimidium α fini-
 strum, deorsum respiciens.
 Paramesos, gamma & η.
 Trita diezeugmenon, β & α-
 cuta.
 Diezeugmenon diatonos, chi
 corruptum, & dimidium α fi-
 nistrum deorsum respiciens.
 Nete diezeugmenon, tau inver-
 sum & dimidium α dextrum,
 sursum respiciens.
 Trita hyperbolæon, ο & κ, su-
 præ habens acutam.
 Hyperbolæon diatonos, κ & di-
 midium delta diductum, su-
 præ habens acutam.
 Nete hyperbolæon, eta & lam-
 bda jacens aversum, supra ha-
 bens acutam.

Τ Η γαμμα ἀπεναντιόνο.
 Υ΄ πάτη μέζων, πὶ καὶ σίγμα ἀπε-
 ναντιόνο.
 Π Ο Παρυπάτη μέζων, οὐ καὶ κάππα.
 Κ Λ Μέζων διάτονον, κάππα καὶ ἡμί-
 δελτα καθελκυσμένον.
 Η Ξ Μέση ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον
 ἀπεναντιόνο.
 Ζ Ε Τρίτη ζυγημένων, ζῆτα καὶ πὶ
 πλάγιον.
 Α Λ Συνημμένων διάτονον, ἄλφα
 καὶ βαρεῖα.
 Ν Η Νήτη ζυγημένων, χὶ διεφθορὸς,
 καὶ ἡμιάλφα ἀρλεπρόν, κάτω
 νεῦον.
 Γ Η Παράμεσον, γάμμα καὶ ἦτα.
 Τρίτη διεζυγμένων, βῆτα καὶ
 ὀξεία.
 Β Ι Διεζυγμένων διάτονον, χὶ διε-
 φθορὸς, καὶ ἡμιάλφα ἀρλεπρόν,
 κάτω νεῦον.
 Ν Η Νήτη διεζυγμένων, ταυ ἀπεναντι-
 όνο, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν, ἄνω
 νεῦον.
 Ι Λ Τρίτη ὑπερβολαίων, οὐ καὶ κάπ-
 πα, ὅτι τὸ ὀξύτητα.
 Ο Κ Ὑπερβολαίων διάτονον, κάππα
 καὶ ἡμίδελτα καθελκυσμένον,
 ὅτι πῶς ὀξύτητα.
 Κ Λ Νήτη ὑπερβολαίων, ἦτα καὶ λάμ-
 βδα πλάγιον ἀπεναντιόνο,
 ὅτι πῶς ὀξύτητα.

ΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

LYDII MODI NOTÆ IN
GENERE CHROMATICO.ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ζῆτα
ἐλλειπές, καὶ ταυ πλάγιον.PROSLAMBANOMENOS, ze-
ta imperfectum, & tau ja-
cens.Γ' πατή ὑπατῶν, γάμμα ἀπεσραμ-
μένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

Ζ Η

Hypate hypaton, gamma aver-
sum, & gamma rectum.Παρυπάτη ὑπατῶν, βῆτα ἐλλειπές,
ἔ γάμμα ἀνεσραμμένον.

Τ Γ

Parypate hypaton, b imperfe-
ctum, & gamma inversum.Λιχανὸς ὑπατῶν χρωμαλική, ἄλ-
φα ἀνεσραμμένον, ραμμὴν
ἔχον, καὶ δίγαμμον ἀνεσραμ-
μένον, ραμμὴν ἔχον.

Ρ Λ

Lichanos hypaton chromaticæ,
a inversum, lineam habens,
& digamma inversum, virgu-
lam habens.

Γ' πατή μέζων, σίγμα καὶ σίγμα.

Υ Ε

Hypate meson, sigma & sigma.

Παρυπάτη μέζων, ρω καὶ σίγμα ἀ-
νεσραμμένον.

C C

Parypate meson, rho & sigma
inversum.Λιχανὸς μέζων χρωμαλική, π
ραμμὴν ἔχον, ἔ σίγμα ἀπε-
σραμμένον, ραμμὴν ἔχον
διὰ μέσον.

Ρ Ο

Lichanos meson chromaticæ, pi
virgulam habens, & sigma a-
versum, per medium habens
virgulam.

Μέση, ἰῶτα ἔ λάμβδα πλάγιον.

Η Θ

Mese, jota & lambda jacens.

Τρίτη συνημμένων, θῆτα, καὶ λάμ-
βδα ἀνεσραμμένον.

Ι <

Trite synemmenon, theta, &
lambda inversum.Παρανήτη συνημμένων χρωμαλι-
κή, ἦτα ραμμὴν ἔχον, καὶ λάμ-
βδα πλάγιον ἀπεσραμμένον,
ραμμὴν ἔχον διὰ μέσον.

Θ V

Paranete synemmenon chroma-
ticæ, eta lineam habens, &
lambda jacens aversum, per
medium habens virgulam.

Νῆτη συνημμένων, ω τετράγω-

Η >

Nete synemmenon, ω quadra-
tum

tum supinum, & zeta.
 Paramesos, zeta & pi jacens.
 Tritē synemmenon, ē quadra-
 tum, & pi inversum.
 Paranete diezeugmenon, chro-
 maticē, delta suprà habens a-
 cutam, & pi jacens aversum,
 per medium habens virgu-
 lam.
 Nete diezeugmenon, phi jacens,
 & eta negligenter pictum ac
 diductum.
 Tritē hyperbolæon, y deorsum
 spectans, & dimidium a sini-
 strum, sursum respiciens.
 Paranete hyperbolæon chroma-
 tice, tau inversum, & dimi-
 dium a dextrum, sursum spe-
 ctans, suprà habens acutam.
 Nete hyperbolæon, jota & lam-
 bda jacens, suprà habens acu-
 tam.

HYPOLYDII MODI NOTÆ IN GENERE CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, o
 subter lineam habens, & eta.
 Hypate hypaton, m inversum,
 & eta imperfectum.
 Parypate hypaton, lambda in-
 versum, & eta imperfectum
 supinum.
 Lichanos hypaton chromaticē,

Υ Ζ νον ὕπλιον, καὶ ζῆτα.
 Ζ ς Παράμεσος, ζῆτα εἰς πὶ πλάγιον.
 Ε ρ Τρίτη διεζυγμένων, εἰς πῖ πλάγιον
 νον, καὶ πῖ ἀνεστραμμένον.
 Παρανήτη διεζυγμένων χρωμα-
 τικῇ, δέλτα, ὅτι τὴν ὀξύτητά,
 εἰς πὶ πλάγιον ἀνεστραμμένον,
 ἔχον ἐξω γραμμῇ.
 Δ' ς Νήτη διεζυγμένων, φῖ πλάγιον,
 καὶ ἦτα ἀμελητικὸν καθαι-
 ρυσμένον.
 Θ η Τρίτη ὑπερβολαίων, ὡ κατὰ
 νεῦον, καὶ ἡμιάλφα ἀρσενὸν,
 ἄνω νεῦον.
 Ι ε Παρανήτη ὑπερβολαίων χρω-
 ματικῇ, τὰν ἀνεστραμμένον, καὶ
 ἡμιάλφα δεξιὸν, ἄνω νεῦον,
 ὅτι τὴν ὀξύτητά.
 Ι λ' Νήτη ὑπερβολαίων, ἰῶτα καὶ λάμ-
 βδα πλάγιον, ὅτι τὴν ὀξύ-
 τητά.
 Ι ς

Τ' ΠΟΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΙ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ- ΜΑΤΙΚὸΝ ΓΕΝΟΣ.

Φ Η ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, οὐ κα-
 τὰ γραμμῇ ἔχον, καὶ ἦτα.
 Ψ Η Τ' πᾶτη ὑπὲρ ὧν, μὲν ἀνεστραμμέ-
 νον, εἰς ἦτα ἑλλειπές.
 Ξ Η Παρυπάτη ὑπὲρ ὧν, λάμβδα ἀνε-
 στραμμένον, καὶ ἦτα ἑλλειπές
 ὕπλιον.
 Β Λ Λιχανὸς ὑπὲρ ὧν χρωματικῇ,
 κατὰ

κάππα ἀνεστραμμένον, ἢ ἦτα
ἐλλειπὲς, ἀπεστραμμένον. Μ Η
Τ' πάτη μέζων, γάμμα ἀπεστραμ-
μύον, ἢ γάμμα ὀρθόν. Τ Γ
Παρ' πάτη μέζων, β' ἦτα ἐλλειπὲς,
ἢ γάμμα ἀνεστραμμένον. R L
Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, ἄλ-
φα ἀνεστραμμύον, καὶ δίγαμ-
μον ἀνεστραμμύον.
Μέση, σίγμα ἢ σίγμα. V E
Τρίτη συνημμύων, ρω ἢ σίγμα C C
ἀνεστραμμύον. P O
Παρανήτη συνημμύων χρωματι-
κῇ, πι καὶ σίγμα ἀπεστραμ-
μύον. Π O
Νήτη συνημμύων, ιῶτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον. I <
Παράμεσο Θ, ου ἔ κάππα. O K
Τρίτη διεzeugmύων, ξι ἢ κάπ-
πα ἀνεστραμμύον. E M
Παρανήτη διεzeugmύων χρωμα-
τικῇ, νυ ἢ κάππα ἀπεστραμ-
μύον. N X
Νήτη διεzeugmύων, ζήτα καὶ πι
πλάγιον. Z ⊥
Τρίτη υπερβολαίων, ει π' ῥέ-
γωνον, καὶ πι ἀνεστραμμένον. E ⊥
Παρανήτη υπερβολαίων χρω-
ματικῇ, δέλτα ἢ πι πλάγιον
ἀπεστραμμύον. Δ ⊥
Νήτη υπερβολαίων, φι πλά-
γιον, ἢ ἦτα ἀμελητικὸν κατ'
ἐιλικυμένον. Θ Η

κ inversum, & eta imperfe-
ctum, aversum.
Hypate meson, gamma aver-
sum, & gamma rectum.
Parypate meson, & imperfectum,
& gamma inversum.
Lichanos meson chromaticæ, A
inversum, & digamma in-
versum.
Mese, sigma & sigma.
Trite synemmenon, rho & si-
gma inversum.
Paranete synemmenon chroma-
tice, pi & sigma aversum.
Nete synemmenon, jota & lam-
bda jacens.
Paramesos, o & κ.
Trite diezeugmenon, xi & κ in-
versum.
Paranete diezeugmenon chroma-
tice, n & κ aversum.
Nete diezeugmenon, zeta & pi
jacens.
Trite hyperbolæon, ē quadra-
tum, & pi inversum.
Paranete hyperbolæon chroma-
tice, delta & pi jacens aver-
sum.
Nete hyperbolæon, phi jacens,
& eta negligenter factum ac
diductum.

HYPERLYDII MODI

NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, phi
& digamma.

Hypate hypaton, sigma & sigma
gamma.

Parypate hypaton, rho & sigma
inversum.

Lichanos hypaton chromaticæ,
pi & sigma aversum.

Hypate meson, jota & lambda
jacens.

Parypate meson, theta & lam-
bda inversum.

Lichanos meson chromaticæ,
eta & lambda jacens aver-
sum.

Mese, $\bar{\omega}$ quadratum supinum,
& zeta.

Trite synemmenon, psi deor-
sum spectans, & dimidium Λ
dextrum, deorsum spectans.

Paranete synemmenon chroma-
ticæ, chi corruptum, & di-
midium Λ sinistrum, deor-
sum spectans.

Nete synemmenon, μ & pi di-
ductum, supra habens acu-
tam.

Paramesos, phi jacens, & eta ne-
gligenter pictum ac didu-
ctum.

ΤΗ ΠΕΡΑΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ-
ΜΑΤΙΚὸΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ ϕ & ψ
διγάμμα.

Υπάτη ὑπατῶν, σίγμα καὶ σί-
γμα.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ρ & σίγμα
ἀνέσραμμένον.

Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ, π
& σίγμα ἀπέσραμμένον.

Υπάτη μέσων, $\iota\omega$ καὶ λάμβδα
πλάγιον.

Παρυπάτη μέσων, θ & λάμ-
βδα ἀνέσραμμένον.

Λιχανὸς μέσων χρωματικῇ, η &
κά & λάμβδα πλάγιον ἀπέ-
σραμμένον.

Μέση, ω τετράγωνον ὕψιον, καὶ
ζήτα.

Τρίτη σσημιδίων, ψ κάτω
νεῦον, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν,
κάτω νεῦον.

Παρανήτη σσημιδίων χρωματι-
κῇ, χ διεφθαρὲς, & ἡμιάλφα
ἀεγερὸν, κάτω νεῦον.

Νήτη σσημιδίων, μ & π καθ-
εἰκυσμένον, δ πὶ πῶ ὀξύ-
της.

Περάμεσος ϕ , ϕ πλάγιον, καὶ
 η ἀμελητικὸν καθεἰκυσ-
μένον.

Τετάρτη

Τρίτη διεζυγμένων, \bar{y} κάτω
νεῦον, καὶ ἡμίαλφα ἀρκερὸν,
ἄνω νεῦον.

I L

Παρανήτη διεζυγμένων χρωμα-
τική, $\tau\alpha\upsilon$ ἀνερραμμένον, καὶ ἡμί-
αλφα δεξιὸν, ἄνω νεῦον.

I A

Νήτη διεζυγμένων, ἰῶτα καὶ λάμ-
βδα παλάμιον, ὅππῃ τὴν ὀξύ-
τητα.

I <

Τρίτη ὑπερβολαίων, θήτα καὶ λάμ-
βδα ἀνερραμμένον, ὅππῃ τὴν ὀξύ-
τητα.

Θ V'

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμα-
τική, ἦτα καὶ λάμβδα παλά-
μιον ἀπερραμμένον, ὅππῃ τὴν
ὀξύτητα.

H >

Νήτη ὑπερβολαίων, ω πτεράγω-
νον ὑπέρδιον, καὶ ζήτα, ὅππῃ τὴν
ὀξύτητα.

V Z'

Trite diezeugmenon, \bar{y} deor-
sum spectans, & dimidium
a sinistrum, sursum spectans.

Paranete diezeugmenon chro-
maticæ, tau inversum, & di-
midium a dextrum, sursum
spectans.

Nete diezeugmenon, jota &
lambda jacens, suprâ habens
acutam.

Trite hyperbolæon, theta &
lambda inversum, suprâ ha-
bens acutam.

Paranete hyperbolæon chroma-
tice, eta & lambda jacens
aversum, suprâ habens acu-
tam.

Nete hyperbolæon, ω quadra-
tum supinum, & zeta, suprâ
habens acutam.

Αἶολίου Τρόπου Σήμερα

KATA TO' XROMATIKON GENOS.

ÆOLI MODI NOTÆ IN GENERE CHROMATICO.

Προσλαμβανόμενος, ἦτα
ἐλλειπὲς ἀπερραμμένον, καὶ \bar{e}
πτεράγωνον ἀπερραμμένον.

H E

Τρίτη ὑπάτων, δέλτα ἀνερραμ-
μένον, καὶ $\tau\alpha\upsilon$ παλάμιον ἀπε-
ρραμμένον.

V H

Παρυπάτη ὑπατῶν, γάμμα ἀπε-

PROSLAMBANOMENOS, eta
imperfectum aversum, & \bar{e}
quadratum aversum.

Hypate hypaton, delta inver-
sum, & tau jacens aversum.

Parypate hypaton, gamma aver-
D 2 sum,

sum, & gamma rectum.
 Lichanos hypaton chromaticæ,
 A inverfum, & digamma inverfum.
 Hypate meson, T & digamma averfum.
 Parypate meson, sigma & sigma.
 Lichanos meson chromaticæ, pi & sigma averfum.
 Mese, κ & dimidium delta diductum.
 Tritæ synemmenon, jota & lambda jacens.
 Paranete synemmenon chromaticæ, eta & lambda jacens averfum.
 Nete synemmenon, A & gravis.
 Paramesos, eta & lambda jacens averfum.
 Tritæ diezeugmenon, zeta & pi jacens.
 Paranete diezeugmenon chromaticæ, delta & pi jacens averfum.
 Nete diezeugmenon, chi corruptum, & dimidium A finistrum, deorsum spectans.
 Tritæ hyperbolæon, phi jacens, & eta negligenter pictum ac diductum.
 Paranete hyperbolæon chromaticæ, T inverfum, & dimi-

Τ Γ τσαμμόν, καὶ γάμμα ὀρθόν.
 Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ, ἀλ-
 φα ἀνεσαμμένον, καὶ δίγαμ-
 μον ἀνεσαμμένον.
 Υ' πατή μέζων, ταυ καὶ δίγαμμα
 ἀπεςαμμένον.
 Τ Ϝ παρυπάτη μέζων, σίγμα καὶ σί-
 γμα.
 C C Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, πὶ καὶ
 Π Ϛ σίγμα ἀπεςαμμόν.
 Μέση, κάππα καὶ ἡμίδελτα καθ-
 Κ λ ειλκυσμένοι.
 Τρίτη συνημμόν, ἰῶτα καὶ λάμ-
 Ι Ϙ βδα πλάγιον.
 Παρανήτη συνημμόν χρωματι-
 κῇ, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον
 Η ϙ ἀπεςαμμόν.
 Νήτη συνημμένων, ἀλφα καὶ βα-
 Α Ϙ ρεῖα.
 Παράμεσο Ϙ, ἦτα καὶ λάμβδα
 Η ϙ πλάγιον ἀπεςαμμένον.
 Τρίτη διεζευγμόν, ζῆτα καὶ πὶ
 Ζ Ϙ πλάγιον.
 Παρανήτη διεζευγμόν χρωμα-
 τικῇ, δέλτα καὶ πὶ πλάγιον ἀπ-
 Δ ϙ εσαμμένον.
 Νήτη διεζευγμόν, χε διεφθορὴς,
 καὶ ἡμιάλφα, ἀερίστρον κάτω
 ϙ Ϙ νεῦον.
 Τρίτη ὑπερβολαίων, φι πλά-
 θιον, καὶ ἦτα ἀμελητικὸν καθ-
 Ϙ Ϙ ειλκυσμένον.
 Παρανήτη ὑπερβολαίων χρω-
 ματικῇ, ταυ ἀνεσαμμένον, καὶ
 ἡμί-

ἡμίαλφα δεξιὸν, ἄνω νεῦον.

Ι Λ

Νήτη ὑπερβολαίων, κάππα &
ἡμιδελτα καθελκυσμένον,
ὅτι πλὴν ὀξύτητα.

Κ Λ'

dium Δ dextrum, sursum nu-
tans.

Nete hyperbolzon, κ & dimi-
dium delta diductum, suprà
habens acutam.

Τ' ΠΟΑΙΟΛΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤ' Α ΤΟ ΧΡΩΜΑ-
ΤΙΚὸΝ ΓΕΝΟΣ.

Προσλαμβανόμενος, πᾶν ἀνε-
στραμμένον, καὶ σίγμα διπλὸν
ἀνέστραμμένον.

Ι 3

Τ' πατή ὑπατῶν, ἀντὶν καὶ πᾶν δι-
πλὸν.

Η Π

Παρυπάτη ὑπατῶν, μᾶν ἀνεστραμ-
μένον, καὶ ἦτα ἑλλειπές.

Χ Η

Λιχανὸς ὑπατῶν χρωμαλική,
κάππα ἀνεστραμμένον, καὶ ἦτα
ἑλλειπές ἀνέστραμμένον.

Ξ Η

Τ' πατή μέζων, δέλτα ἀνεστραμμέ-
νον, καὶ ταυ πλάγιον ἀνέστραμ-
μένον.

Υ Η

Παρυπάτη μέζων, γάμμα ἀνε-
στραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

Τ Γ

Λιχανὸς μέζων χρωμαλική, ἄλ-
φα ἀνεστραμμένον, καὶ δίγαμ-
μον ἀνέστραμμένον.

Β Ε

Μέση, ταυ καὶ δίγαμμος ἀνέστραμ-
μένον.

Τ ς

Τρίτη συνημμένη, σίγμα καὶ σί-
γμα.

Σ Ε

Παρανήτη συνημμένη χρωμαλι-
κή, καὶ σίγμα ἀνέστραμμένον.

Π Ω

Νήτη συνημμένη, κάππα καὶ

HYPOÆOLII MODI
NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, pi
inversum, & sigma duplex
aversum.

Hypate hypaton, antiny & pi
duplex.

Parypate hypaton, m inversum,
& eta imperfectum.

Lichanos hypaton chromatice,
κ inversum, & eta imperfe-
ctum aversum.

Hypate meson, delta inversum,
& τ jacens aversum.

Parypate meson, gamma aver-
sum, & gamma rectum.

Lichanos meson chromatice, α
inversum, & digamma in-
versum.

Mese, τ & digamma aversum.

Trite synemmenon, sigma &
sigma.

Paranete synemmenon chroma-
tice, pi & sigma aversum.

Nete synemmenon, κ & dimi-
dium

dium delta diductum.
Paramefos , pi & sigma aver-
sum.

Trite diezeugmenon , o & kappa.

Paranete diezeugmenon chroma-
tice , n & kappa aversum.

Nete diezeugmenon, eta & lam-
bda jacens aversum.

Trite hyperbolzon , z & pi ja-
cens.

Paranete hyperbolzon chroma-
tice, delta , & pi jacens aver-
sum.

Nete hyperbolzon , chi corru-
ptum , & dimidium alpha fini-
strum, deorsum respiciens.

κ λ

ἡμίτελα καθεικυμένοι.

π σ

Παράμεσος, π καὶ σίγμα ἀπε-
στραμμένοι.

ο κ

Τρίτη διεζυγμένων, οὐ καὶ κάπ-
πι.

ν χ

Παρανήτη διεζυγμένων χρω-
ματική, ν καὶ κάππα ἀπε-
στραμμένοι.

η λ

Νήτη διεζυγμένων, ἦτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον ἀπεστραμμένοι.

ζ π

Τρίτη ὑπερβολαίων, ζῆτα καὶ π-
πλάγιον.

δ π

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρω-
ματική, δέλτα, καὶ π πλά-
γιον ἀπεστραμμένοι.

χ λ

Νήτη ὑπερβολαίων, χ διεφθο-
ρὸς, καὶ ἡμίαλφα ἀεμερόν;
κάτω νεῦον.

· HYPERÆOLII MODI NOTÆ IN GENERE CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, chi
& dimidium my dextrum.

Hypate hypaton , tau & digamma
aversum.

Parypate hypatōn , sigma & si-
gma.

Lichanos hypaton chromaticæ,
pi & sigma aversum.

Hypate meson , kappa & dimidium
delta diductum.

Parypate meson , jota & lambda
jacens.

X υ

Προσλαμβάνομενος, χ καὶ
ἡμιμυ δεξιόν.

τ ς

Υπάτη ὑπάτων, ταυ καὶ δίγαμμον
ἀπεστραμμένον.

σ σ

Παρυπάτη ὑπάτων, σίγμα καὶ σί-
γμα.

π σ

Λιχανὸς ὑπάτων χρωματική, π
καὶ σίγμα ἀπεστραμμένον.

κ λ

Υπάτη μέζων, κάππα καὶ ἡμίτελ-
τα καθεικυμένοι.

ι λ

Παρυπάτη μέζων, ἰώτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον.

Λιχα-

ΥΠΕΡΑΙΟΛΙΟΥ ΤΡΟΠΟΙ ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ- ΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, ἦτα
καὶ λάμβδα πλάγιον ἀπε-
τραμμένον.

Μέση, ἀλφα καὶ βαρεῖα.

Τρίτη σσημμένων, ὦ τεράγωνον
ὑπὲρ, καὶ ζῆτα.

Παρανήτη σσημμένων χρωμα-
τικῇ, χι διεφθόρες, καὶ ἡμίαλφα
ἀρρεστὸν, κάτω νεῦον.

Νήτη σσημμένων, οὐ καὶ κάππα,
ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Παραμέσοι, χι διεφθόρες, καὶ
ἡμίαλφα ἀρρεστὸν, κάτω
νεῦον.

Τρίτη διεζυγμένων, φι πλά-
γιον, ἔῃτα ἀμελητικὸν καθ-
αίλουσμένον.

Παρανήτη διεζυγμένων χρω-
ματικῇ, ταῦ ἀνέστραμμένον, καὶ
ἡμίαλφα δεξιὸν, ἄνω νεῦον.

Νήτη διεζυγμένων, κάππα καὶ
ἡμίειλα καθαιλουσμένον,
ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Τρίτη ὑπερβολαίων, ἰῶτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον, ὅτι τὴν ὀξύ-
τητα.

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμα-
τικῇ, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον
ἀπεστραμμένον, ὅτι τὴν ὀξύ-
τητα.

Νήτη ὑπερβολαίων, ἀλφα καὶ βα-
ρεῖα ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Lichanos meson chromatice, eta
& lambda jacens aversum.

H >

A \

U Z

X /

O K'

X /

Θ η

I Δ

K Λ'

I <

H >

A \

Mese, A & gravis.

Trite synemmenon, ω quadra-
tum supinum, & zeta.

Paranete synemmenon chroma-
tice, chi corruptum, & dimi-
dium A sinistrum, deorsum
nutans.

Nete synemmenon, o & κ, su-
prà habens acutam.

Paramesos, chi corruptum, &
dimidium A sinistrum, deor-
sum respiciens.

Trite diezeugmenon, phi ja-
cens, & eta negligenter pi-
ctum ac diductum.

Paranete diezeugmenon chro-
matice, τ inversum, & dimi-
dium A dextrum, sursum spe-
ctans.

Nete diezeugmenon, κ & dimi-
dium delta diductum, suprà
habens acutam.

Trite hyperbolæon, jota & lam-
bda jacens, suprà habens a-
cutam.

Paranete hyperbolæon chroma-
tice, eta & lambda jacens a-
versum, suprà habens acutam.

Nete hyperbolæon, A & gravis,
suprà habens acutam.

Φ Ρ Υ-

ΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

P H R Y G I I M O D I N O T Æ I N
G E N E R E C H R O M A T I C O .PROSLAMBANOMENOS, jota
jacens, & ē quadratum.

H E

Hypate hypaton, zeta imperfe-
ctum, & tau jacens.

Ζ Η

Parypate hypaton, digamma, &
tau inverfum.

Φ Δ

Lichanos hypaton chromaticæ,
delta inverfum, & tau jacens
averfum.

Υ Η

Hypate meson, phi & digamma.

Φ Φ

Parypate meson, γ & digamma
inverfum.

Υ Ξ

Lichanos meson chromaticæ,
tau & digamma averfum.

Τ Ψ

Mese, μ & pi diductum.

Μ Π

Trite synemmenon, lambda &
dimidium delta jacens.

Λ Λ

Paranete synemmenon chroma-
tice, κ & dimidium delta di-
ductum.

Κ Λ

Nete synemmenon, gamma
& ν.

Γ Ν

Paramesos, jota & lambda ja-
cens.

Ι Λ

Trite diezeugmenon, theta &
lambda inverfum.

Θ Υ

Paranete diezeugmenon chro-

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ιώτα
παλάγιον, & εἰς πείραγιον.Τ' πᾶτη ὑπατῶν, ζῆτα ἐλλειπὲς, καὶ
ταυ παλάγιον.Παρυπάτη ὑπατῶν, δίγαμμον, &
ταυ ἀνεσεραμμένον.Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ, δέλ-
τα ἀνεσεραμμένον, & ταυ παλά-
γιον ἀπεσεραμμένον.

Τ' πᾶτη μέζων, φῖ & δίγαμμον.

Παρυπάτη μέζων, υἱ καὶ δίγαμμον
ἀνεσεραμμένον.Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, ταυ
& δίγαμμον ἀπεσεραμμένον.

Μέση, μὺ καὶ πῖ καθ' εἰλικυσμένον.

Τρίτη συνημμένων, λάμβδα καὶ
ἡμίδελτα παλάγιον.Παραήτη συνημμένων χρωματι-
κῇ, κάππα εἰς ἡμίδελτα καθ'-
εἰλικυσμένον.

Νήτη συνημμένων, γάμμα & νῦ.

Παράμεσο, ιώτα καὶ λάμβδα
παλάγιον.Τρίτη διεζυγμένων, θῆτα καὶ
λάμβδα ἀνεσεραμμένον.Παραήτη διεζυγμένων χρωμα-
τικῇ,

ἱκεῖ, ἦτα & λάμβδα παλάμιον,
ἀντιστραμμένον. H >
Νήτη διεzeugμένων, ᾠ πλεάγω- U Z
νον ὑπίον, & ζήτα.
Τρίτη υπερβολαίων, ψι κάτω φ λ
νεῦον, & ἡμίαλφα δεξιόν, κα-
τω νεῦον.
Παρανήτη υπερβολαίων χρω-
μαλική, χι διεφθορὸς, καὶ ἡμί-
αλφα ἀντιστρέφον κάτω νεῦον. x λ
Νήτη υπερβολαίων, μὺ καὶ π M Γ
καθεκλυσμένον, ὅτι τὴν ὀξύ-
τητα.

ΤΠΟΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΓΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ-
ΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, σίγμα
διπλὲν ἀντιστραμμένον, & σί-
γμα διπλὲν. 3 ξ
Τ'πίτη ὑπαίων, οὐ κάτω γραμ-
μὴν ἔχον, & ἦτα. φ H
Παρυπάτη ὑπαίων, ξι διπλὲν
παλάμιον, καὶ π διπλὲν ἀν-
τιστραμμένον. m H
Λιχανὸς ὑπαίων χρωμαλική, ᾠ-
νὺν & π διπλὲν. H H
Τ'πίτη μέζων, ζήτα ἐλλειπὴς, καὶ
ταυ παλάμιον. 7 H
Παρυπάτη μέζων, δίγαμμος καὶ
ταυ ἀντιστραμμένον. F I
Λιχανὸς μέζων χρωμαλική, δέλ-

matice, eta & lambda jacens,
aversum.
Nete diezeugmenon, ᾠ quadra-
tum supinum, & zeta.
Trite hyperbolæon, ψι deor-
sum nutans, & dimidium λ
dextrum, deorsum spectans.
Paranete hyperbolæon chroma-
tice, χι corruptum, & dimi-
dium λ sinistrum, deorsum
nutans.
Nete hyperbolæon, μ & π di-
ductum, suprâ habens acu-
tam.

HYPOPHRYGII MODI
NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, si-
gma duplex aversum, & si-
gma duplex. 3 ξ
Hypate hypaton, οὐ subter ha-
bens virgulam, & eta. φ H
Parypate hypaton, xi duplex ja-
cens, & π duplex inversum. m H
Lichanos hypaton chromatrice,
antiny & π duplex. H H
Hypate meson, zeta imperfe-
ctum, & τ jacens. 7 H
Parypate meson, digamma &
τ inversum. F I
Lichanos meson chromatrice,
E delta

delta inverfum, & τ jacens averfum.

Mefe, phi & digamma.

Trite fynemmenon, γ & digamma inverfum.

Paranete fynemmenon chroma-
tice, τ & digamma averfum.

Nete fynemmenon, μ & pi di-
ductum.

Paramesos, sigma & sigma.

Trite diezeugmenon, rho &
sigma inverfum.

Paranete diezeugmenon chro-
matice, pi & sigma averfum.

Nete diezeugmenon, jota, &
lambda jacens.

Trite hyperbolæon, theta, &
lambda inverfum.

Paranete hyperbolæon chroma-
tice, eta, & lambda jacens
averfum.

Nete hyperbolæon, ω quadra-
tum, fupinum, & zeta.

HYPERPHRYGII MODI

NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, ω &
dimidium my sinistrum.

Hypate hypaton, phi & digam-
ma.

Parypate hypaton, γ & digam-

τα ανεστραμμένον, ε̄ τ̄ αῡ π̄ λ̄ ᾱ-
γιον̄ απ̄εστραμμένον.

Υ Η

Φ F

Μέση, Φῑ κ̄ δ̄ιγαμμο̄ν.

Τρίτη̄ συνημμόρων̄, ῡ κ̄ δ̄ιγαμμο̄ν
ανεστραμμένον.

Υ Ξ

Παρανήτη̄ συνημμόρων̄ χρωμα-
τική̄, τ̄ αῡ κ̄ δ̄ιγαμμο̄ν απ̄εστραμ-
μένον.

Τ Ξ

Νήτη̄ συνημμόρων̄, μ̄ ῡ π̄ καθ̄-
ελκυσμένον.

Μ Η

Σ Σ

Παράμεσο̄, σ̄ιγμᾱ κ̄ σ̄ιγμᾱ.

Τρίτη̄ διεζυγμόρων̄, ρ̄ ω̄ κ̄ σ̄ιγμᾱ
ανεστραμμένον.

Ρ Ο

Παρανήτη̄ διεζυγμόρων̄ χρωμα-
τική̄, π̄ καὶ σ̄ιγμᾱ απ̄εστραμ-
μόρον.

Γ Ο

Νήτη̄ διεζυγμένων̄, ῑ ω̄ τᾱ, καὶ
λάμβδᾱ πλάγιον.

Ι <

Τρίτη̄ υπερβολαίων̄, θ̄ η̄ τᾱ, καὶ
λάμβδᾱ ανεστραμμένον.

Θ V

Παρανήτη̄ υπερβολαίων̄ χρωμα-
τική̄, η̄ τᾱ, καὶ λάμβδᾱ πλά-
γιον̄ απ̄εστραμμόρον.

Η >

Νήτη̄ υπερβολαίων̄, ω̄ περίγωνον̄
ὑπ̄ιον̄, κ̄ ζ̄ η̄ τᾱ.

Υ Ζ

ΥΠΕΡΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ-
ΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ω̄ καὶ
ἡμιμῡ ἀρ̄ιστερόν.

Ω Μ

Υπάτη̄ ὑπατῶν̄, Φῑ κ̄ δ̄ιγαμμο̄ν.

Φ F

Παρυπάτη̄ ὑπατῶν̄, ῡ κ̄ δ̄ιγαμμο̄ν
ανε-

ἀνεστραμμένον.
 Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ, $\tau\alpha\upsilon$
 καὶ δίγαμμον ἀνεστραμμένον.
 Ὑπάτη μέζων, $\mu\upsilon$ καὶ π καθειλ-
 κυσμένον.
 Παρυπάτη μέζων, $\lambda\alpha\mu\beta\delta\alpha$ καὶ
 ἡμίδελτα πλάγιον.
 Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, $\kappa\acute{\alpha}\pi\pi\alpha$
 καὶ ἡμίδελτα καθειλκυ-
 σμένον.
 Μέση, $\gamma\acute{\alpha}\mu\mu\alpha$ καὶ $\nu\upsilon$.
 Τρίτη σωημμένων, $\beta\eta\tau\alpha$ καὶ $\acute{o}\xi\epsilon\acute{\iota}\alpha$.
 Παρανήτη σωημμένων χρωματι-
 κῇ, $\alpha\lambda\phi\alpha$ ἑ βαρεῖα.
 Νήτη σωημμένων $\tau\alpha\upsilon$ ἀνεστραμ-
 μένον, καὶ ἡμίαλφα δεξιόν, $\acute{\alpha}\nu\omega$
 νεῦον.
 Παραμέσος, ω πτεράγωνον ὑπλίον,
 καὶ $\zeta\eta\tau\alpha$.
 Τρίτη διεzeugμένων, ψ κάτω
 νεῦον, καὶ ἡμίαλφα δεξιόν,
 κάτω νεῦον.
 Παρανήτη διεzeugμένων χρωμα-
 τικῇ, χ διεφθόρος, καὶ ἡμίαλφα
 ἀρλετρὸν, κάτω νεῦον.
 Νήτη διεzeugμένων, $\mu\upsilon$ καὶ π
 καθειλκυσμένον, ὅπῃ $\tau\acute{\omega}$ ὀξύ-
 τητα.
 Τρίτη ὑπερβολαίων, $\lambda\alpha\mu\beta\delta\alpha$ καὶ
 ἡμίδελτα πλάγιον, ὅπῃ τ' ὀξύ-
 τητα.
 Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμα-
 τικῇ, $\kappa\acute{\alpha}\pi\omega\alpha$ ἑ ἡμίδελτα καθ-

$\tau\mu$ mum inversum.
 $\tau\eta$ Lichanos hypatōn chromaticæ,
 $\mu\eta$ tau & digammun aversum.
 $\lambda\kappa$ Hypatæ mefōn, μ & π diduc-
 $\lambda\epsilon$ tum.
 $\kappa\lambda$ Parypatæ mefōn, λ & di-
 $\gamma\eta$ midium delta jacens.
 $\beta\gamma$ Lichanos mefōn chromaticæ, κ
 $\alpha\gamma$ & dimidium delta diductum.
 $\gamma\eta$ Mese, gamma & ν .
 $\beta\gamma$ Tritæ synemmenon, β & acuta.
 $\alpha\gamma$ Paranetæ synemmenon chroma-
 $\iota\lambda$ tice, α & gravis.
 $\iota\lambda$ Nete synemmenon, τ inver-
 $\psi\zeta$ sum, & dimidium α dextrum,
 $\psi\zeta$ sursum respiciens.
 $\psi\zeta$ Paramesos, ω quadratum supi-
 $\phi\lambda$ num, & zeta.
 $\kappa\iota$ Tritæ diezeugmenon, ψ deor-
 $\mu\eta$ sum spectans, & dimidium α
 $\lambda\epsilon$ dextrum, deorsum spectans.
 $\kappa\iota$ Paranetæ diezeugmenon chroma-
 $\mu\eta$ tice, χ corruptum, & di-
 $\lambda\epsilon$ midium α sinistrum, deor-
 $\mu\eta$ sum nutans.
 $\lambda\epsilon$ Nete diezeugmenon, μ & π di-
 $\mu\eta$ ductum, suprà habens acu-
 $\lambda\epsilon$ tam.
 $\lambda\epsilon$ Tritæ hyperbolæon, λ &
 $\mu\eta$ hemidelta jacens, suprà ha-
 $\lambda\epsilon$ bens acutam.
 $\lambda\epsilon$ Paranetæ hyperbolæon chroma-
 $\mu\eta$ tice, κ & dimidium delta di-
 $\lambda\epsilon$ ductum,

ductum, suprā habens acutam.

Nete hyperbolæon, gamma & n, suprā habens acutam.

εἰλυσµῶνον, ὅπῃ τῶν ἀξύντητα.

Νήτη ὑπερβολαίων, γάμμα καὶ ν, ὅπῃ τῶν ἀξύντητα.

ΓΑΣΤΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

I A S T I I M O D I N O T Æ I N G E N E R E C H R O M A T I C O .

PROSLAMBANOMENOS, M
inversum, & eta imperfectum.

Hypate hypaton, eta imperfectum aversum, & ē quadratum aversum.

Parypate hypaton, zeta imperfectum, & τ jacens.

Lichanos hypaton chromatice, delta inversum, & τ jacens aversum.

Hypate meson, chi & dimidium my dextrum.

Parypate meson, phi & digamma.

Lichanos meson chromatice, τ & digammum aversum.

Mese, ο & κ.

Trite synemmenon, xi & κ inversum.

Paranete synemmenon chromatice, ν & κ aversum.

Nete synemmenon, zeta &

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, μὲν ἀνε-
στραμμένον, καὶ ἦτα ἐλλειπές.

Κ Η

Ἦ πρώτη ὑπατῶν, ἦτα ἐλλειπές ἀπε-
στραμµένον, καὶ εἰ περὶ ἄγωνον
ἀπενστραμμένον.

Η Ξ

Παρυπάτη ὑπατῶν, ζῆτα ἐλλειπές,
εἰ τῶν πλάγιον.

Ζ Η

Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ, δέλ-
τα ἀνεστραμμένον, καὶ τῶν πλά-
γιον ἀπενστραμμένον.

Υ Η

Ἦ πρώτη μέσων, χι καὶ ἡμίμυ δεξιόν.

Χ Υ

Παρυπάτη μέσων, φι καὶ δίγαμ-
μον.

Φ Ψ

Λιχανὸς μέσων χρωματικῇ, τῶν καὶ
δίγαμμον ἀπενστραμμένον.

Τ Θ

Ο Κ

Μέση, οὐ καὶ κάππα.

Ξ Μ

Τρίτη συνημμένων, ξι καὶ κάπ-
πα ἀνεστραμμένον.

Ξ Μ

Παρανήτη συνημμένων χρωματι-
κῇ, νυ καὶ κάππα ἀπενστραμμένον.

Ν Ξ

Νήτη συνημμένων, ζῆτα καὶ π
πλά-

παλάμιον.
 Παράμεσος, κάππα καὶ ἡμί-
 δελτα καθελκυσμένον.
 Τρίτη διεzeugμένων, ἰώτα καὶ
 λάμβδα παλάμιον.
 Παρανήτη διεzeugμένων χρωμα-
 τική, ἦτα καὶ λάμβδα παλά-
 μιον ἀπετραμμένον.
 Νήτη διεzeugμένων, ἄλφα καὶ
 βαρεῖα.
 Τρίτη υπερβολαίων, ω πλεό-
 γωνον ὑπίον, καὶ ζήτα.
 Παρανήτη υπερβολαίων χρω-
 ματική, χι διεφθορὸς, καὶ ἡμί-
 αλφα ἀκρετόν, κάτω νεῦον.
 Νήτη υπερβολαίων, ου καὶ κάπ-
 πα, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

ΥΠΟΪΑΣΤΙΟΤ ΤΡΟΠΟΥ
 ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩΜΑ-
 ΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

Προσλαμβανόμενος, ταυ
 παλάμιον ἀπετραμμένον, καὶ ταυ
 ὀρθόν.
 Υπάτη ὑπατῶν, πι ἀπετραμμέ-
 νον, καὶ σίγμα διπλὸν ἀπε-
 τραμμένον.
 Παρυπάτη ὑπατῶν, ου κάτω γραμ-
 μὴ ἔχον, καὶ ἦτα.
 Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματική, ἀν-
 ἴον καὶ πι διπλὸν.
 Υπάτη μέζων, ἦτα ἑλλειπὲς ἀπε-
 τραμμένον, καὶ εἰ πλεόγωνον

Z

κλ

I

H

A

U Z

X

O

pi jacens.

Paramesos, κ & dimidium delta
 diductum.

Trite diezeugmenon, jota &
 lambda jacens.

Paranete diezeugmenon chro-
 maticce, eta & lambda jacens
 aversum.

Nete diezeugmenon, alpha & gra-
 vis.

Trite hyperbolzon, omega quadra-
 tum supinum, & zeta.

Paranete hyperbolzon chroma-
 tice, chi corruptum, & dimi-
 dium alpha sinistrum, deorsum
 spectans.

Nete hyperbolzon, o & kappa, su-
 pra habens acutam.

HYPOIASSTII MODI
 NOTÆ IN GERE
 CHROMATICO.

Proslambanomenos, tau
 jacens aversum, & tau rectum.

Hypate hypaton, pi inversum,
 & sigma duplex aversum.

Parypate hypaton, o subter ha-
 bens virgulam, & eta.

Lichanos meson chromaticce, an-
 tity & pi duplex.

Hypate meson, eta imperfectum
 aversum, & epsilon quadratum

E 3

aver-

averſum.	Α Ξ	ἀπετραμμένον.
Parypate meſon , zeta imperfe- ctum, & τ jacens.	Ζ Η	Παρυπάτη μέζων, ζῆτα ἑλλειπὲς, ὃς τὰν πλάγιον.
Lichanos meſon chromaticæ , delta inverſum, & τ jacens a- verſum.	Δ Η	Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, δέλ- τα ἀνετραμμένον, ὃς τὰν πλά- γιον ἀπετραμμένον.
Meſe , chi & dimidium my dex- trum.	Χ Ψ	Μέση, χι ὃς ἡμίμου δεξιόν.
Trite ſynemmenon , phi & di- gammum.	Φ Ϝ	Τρίτη ſυνημιμῶν, φι καὶ δίγαμ- μον.
Paranete ſynemmenon chroma- tice , τ & digammum aver- ſum.	Τ Ϝ	Παρανήτη ſυνημιμῶν χρωματι- κῇ, τὰν ὃς δίγαμμον ἀπετραμ- μένον.
Nete ſynemmenon , ο & κ.	Ο Κ	Νήτη ſυνημιμῶν, οὐ ὃς κάππα.
Parameſos , τ & digammum a- verſum.	Τ Ϝ	Παράμεſος, τὰν καὶ δίγαμμον ἀπετραμμένον.
Trite diezeugmenon , ſigma & ſigma.	Ε Ϛ	Τρίτη διεζευγμῶν, ſίγμα καὶ ſίγμα.
Paranete diezeugmenon chro- maticæ , pi & ſigma averſum.	Π Ϛ	Παρανήτη διεζευγμῶν χρω- ματικῇ, πι ὃς ſίγμα ἀπετραμ- μένον.
Nete diezeugmenon , κ & di- midium delta diductum.	Κ Λ	Νήτη διεζευγμῶν, κάππα καὶ ἡμίδελτα καθεκκυſμένον.
Trite hyperbolæon, jota & lam- bda jacens.	Ι Ϙ	Τρίτη ὑπερβολαίων, ἰῶτα καὶ λάμβδα πλάγιον.
Paranete hyperbolæon chroma- tice , eta & lambda jacens a- verſum.	Η Ϙ	Παρανήτη ὑπερβολαίων χρω- ματικῇ, ἥτα ὃς λάμβδα πλά- γιον ἀπετραμμένον.
Nete hyperbolæon , α & gravis.	Α ϝ	Νήτη ὑπερβολαίων, ἄλφα καὶ βαρεῖα.

ΥΠΕΡΙΑΣΤΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΓΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ-
ΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

HYPERIASTII MODI
NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, γάμμα
ἀπεσραμμένον, καὶ γάμμα
ὀρθόν.

Τ Γ

Υπάτη ὑπαλῶν, χ καὶ ἡμιμυ δε-
ξιόν.

Χ υ

Παρυπάτη ὑπαλῶν, φι καὶ δι-
γαμμον.

Φ Ϝ

Λιχανὸς ὑπαλῶν χρωμαλική, ταυ
καὶ δίγαμμον ἀπεσραμμένον.

Τ Ϟ

Υπάτη μέζων, ου καὶ κάππα.

Ο Κ

Παρυπάτη μέζων, ξι καὶ κάππα
ἀνεσραμμένον.

Ξ κ

Λιχανὸς μέζων χρωμαλική, νυ καὶ
κάππα ἀπεσραμμένον.

Ν χ

Μέση, ζήτα καὶ πι πλάγιον.

Ζ π

Τρίτη σσημημδίων, εἰ πλεόγωνον,
καὶ πι ἀνεσραμμένον.

Ε Ϲ

Παρανήτη σσημημδίων χρωμαλι-
κή, δέλτα καὶ πι πλάγιον ἀπε-
σραμμένον.

Δ ϻ

Νήτη σσημημδίων, φι πλάγιον,
καὶ ἦτα ἀμεληλικὸν καθαιλ-
κυσμένον.

Θ η

Παράμεσο, ἄλφα καὶ βαρεῖα.

Α λ

Τρίτη διεzeugμένων, ω πλεόγω-
νον ὑπίον, ζήτα.

Υ Ζ

Παρανήτη διεzeugμένων χρωμα-
λική, χ διεφθορὸς, καὶ ἡμίαλ-
φα ἀρξέρον, κάτω νεῦον.

Χ λ

PROSLAMBANOMENOS, gam-
ma aversum, & gamma re-
ctum.

Hypate hypaton, chi & dimi-
dium my dextrum.

Parypate hypaton, phi & di-
gammum.

Lichanos hypaton chromatice,
τ & digammum aversum.

Hypate meson, ο & κ.

Parypate meson, xi & κ inver-
sum.

Lichanos meson chromatice, ν
& κ aversum.

Mese, zeta & pi jacens.

Trite synemmenon, ε quadrat-
um, & pi inversum.

Paranete synemmenon chroma-
tice, delta & pi jacens aver-
sum.

Nete synemmenon, phi jacens,
& eta negligenter pictum ac
diductum.

Paramesos, α & gravis.

Trite diezeugmenon, ω quadrat-
um supinum, & zeta.

Paranete diezeugmenon chro-
matice, chi corruptum, & di-
midium α sinistrum, deor-
sum nutans.

Nete

Nete diezeugmenon, ο & κ, supra habens acutam.

Trite hyperbolæon, xi & κ inversum, supra habens acutam.

Paranete hyperbolæon chromatrice, ν & κ inversum, supra habens acutam.

Nete hyperbolæon, zeta & π jacens, supra habens acutam.

Νήτη διεζυγμένων, ου & κάπα.
Ο Κ' πη, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Τρίτη ὑπερβολαίων, ξι & κάπα ἀνεστραμμένον, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωματική, νυ & κάπα ἀνεστραμμένον, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Νήτη ὑπερβολαίων, ζήτα & πι πλάγιον, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Z C'

Δ Ω Ρ Ι Ο Υ Τ Ρ Ο Π Ο Υ Σ Η Μ Ε Γ Α

ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

D O R I I M O D I N O T, Æ I N G E N E R E C H R O M A T I C O.

PROSLAMBANOMENOS, ἀν-
tiny & pi duplex.

Hypate hypaton, jota jacens, &
ē quadratum.

Parypate hypaton, dimidium
theta deorsum nutans, & ē
quadratum inversum.

Lichanos hypaton chromatrice,
eta imperfectum aversum, &
ē quadratum aversum.

Hypate meson, ς & dimidium
my sinistrum.

Parypate meson, ψι & dimidium
my supinum.

Lichanos meson chromatrice,
chi & dimidium my dextrum.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἀνὺν
& πι διπλῆν.

Υ' πάτη ὑπατῶν, ἰῶτα πλάγιον, &
ἐ τετράγωνον.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ἡμιθῆτα κάτω
νεῦον, & ἐ τετράγωνον ἀνε-
στραμμένον.

Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματική, ἦτα
ἐλλειπὲς ἀνεστραμμένον, & ἐ
τετράγωνον ἀνεστραμμένον.

Υ' πάτη μέζων, ς & ἡμιμυ ἀε-
σέρων.

Παρυπάτη μέζων, ψι & ἡμιμυ
ὑπῆριον.

Λιχανὸς μέζων χρωματική, χι &
ἡμιμυ δεξιόν.

Μέση,

Μέση, π̄ κ̄ σίγμα ἀπτεσραμμόρον.
Τρίτη σσημημμόρων, οῡ κ̄ κάππα.
Παρανήτη σσημημμόρων χρωματι-
κή 3 ν̄ κ̄ κάππα ἀπτεσραμ-
μμόρον.

Π Ϸ Mese, pi & sigma aversum.

Ο Κ Tritē synemmenon, o & κ.

Paranete synemmenon chroma-
tice, n & κ aversum.

Ν Ξ

Νήτη σσημημμόρων, ἥτα κ̄ λάμβδα
πλάγιον ἀπτεσραμμόρον.

Η Ψ

Nete synemmenon, eta & lam-
bda jacens aversum.

Παράμεσος, μ̄ν κ̄ π̄ καθειλυ-
σμμόρον.

Μ Π

Paramesos, m & pi diductum.

Τρίτη διεζυγμμόρων, λάμβδα
καὶ ἡμίδελτα πλάγιον.

Λ Ϸ

Tritē diezeugmenon, lambda &
dimidium delta jacens.

Παρανήτη διεζυγμμόρων χρωμα-
τική, κάππα κ̄ ἡμίδελτα κα-
θειλυσμμόρον.

Α Ϸ

Paranete diezeugmenon chro-
maticē, κ & dimidium delta
diductum.

Νήτη διεζυγμμόρων, γάμμα κ̄ ν̄.

Κ Λ

Nete diezeugmenon, γ gamma
& n.

Γ Ν

Τρίτη ὑπερβολαίων, βῆτα κ̄
ὀξεῖα.

Β Ϸ

Tritē hyperbolzon, β & acuta.

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρω-
ματική, ἀλφα κ̄ βαρεῖα.

Α Ϸ

Paranete hyperbolzon chroma-
maticē, α & gravis.

Νήτη ὑπερβολαίων, ταῡ ἀνε-
στραμμόρον, καὶ ἡμίαλφα δε-
ξίον, ἄνω νεῦον.

Α Ϸ

Nete hyperbolzon, τ inversum,
& dimidium α dextrum, sur-
sum spectans.

Ι Λ

Τ' ΠΟΔΩΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ-
ΜΑΤΙΚΟΝ ΓΕΝΟΣ.

HYPODORII MODI
NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἡμιφι
πλάγιον ἀπτεσραμμόρον, καὶ
ἡμιφι πλάγιον.

Φ Ϸ

PROSLAMBANOMENOS, di-
midium phi jacens aversum,
& dimidium phi jacens.

Υπάτη ὑπατῶν, σίγμα διπλῶν
ἀπτεσραμμόρον, καὶ σίγμα δι-
πλῶν.

Σ Ξ

Hypatē hypaton, sigma duplex
aversum, & sigma duplex.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ρ̄ω̄ ἀνέστραμ-
μμόρον.

Σ Ξ

Parypatē hypaton, ρ̄ω̄ inver-
sum,

F

sum,

fum, & sigma duplex inver-
 sum.
 Lichanos hypaton chromaticæ,
 pi inverfum, & sigma duplex
 averfum.
 Hypate meson, jota jacens, & ε
 quadratum.
 Parypate meson, dimidium the-
 ta deorsum nutans, & ε qua-
 dratum inverfum.
 Lichanos meson chromaticæ, eta
 imperfectum averfum, & ε
 quadratum averfum.
 Mese, ω & dimidium my sinistrū.
 Tritē synemmenon, psi & dimi-
 idium my supinum.
 Paranete synemmenon chroma-
 tice, chi & dimidium my dex-
 trum.
 Nete synemmenon, pi & sigma
 averfum.
 Paramesos, phi & digamma.
 Tritē diezeugmenon, γ & di-
 gamma inverfum.
 Paranete diezeugmenon chro-
 maticæ, τ & digamma aver-
 sum.
 Nete diezeugmenon, μ & pi di-
 ductum.
 Tritē hyperbolæon, lambda &
 dimidium delta jacens.
 Paranete hyperbolæon chroma-
 tice, κ & hemidelta didu-
 ctum.

b ω

u 3

E

ω

E

Ω

ψ

X

Γ

Φ

Τ

Τ

Μ

Λ

Κ

μδρον, καὶ σίγμα διπλὴν ἀνε-
 γραμμδρον.

Λιχανὸς ὑπατῶν χρωματικῇ, π
 ἀνεγραμμδρον, καὶ σίγμα δι-
 πλὴν ἀπεγραμμδρον.

Τρίτη μέζων, ἰωτα πλάγιον, καὶ
 τετράγωνον.

Παρυπάτη μέζων, ἡμιθῆτα κάτω
 νεῦον, καὶ εἰ τετράγωνον ἀνε-
 γραμμδρον.

Λιχανὸς μέζων χρωματικῇ, ἥτα
 ἑλλειπὲς ἀπεγραμμένον, καὶ εἰ
 τετράγωνον ἀπεγραμμδρον.

Μέση, ω καὶ ἡμιμυ ἀριστερόν.
 Τρίτη σωημμδρων, ψι εἰ ἡμιμυ
 ὕψιον.

Παρανήτη σωημμδρων χρωματι-
 κῇ, χι καὶ ἡμιμυ δεξιόν.

Νήτη σωημμένων, π καὶ σίγμα
 ἀπεγραμμένον.

Παράμεσο, φι καὶ δίγαμμος.
 Τρίτη διεζυγμένων, γ καὶ δι-
 γαμμος ἀνεγραμμένον.

Παρανήτη διεζυγμένων χρωμα-
 τικῇ, ταυ καὶ δίγαμμος ἀπε-
 γραμμδρον.

Νήτη διεζυγμένων, μυ καὶ π κα-
 θαλυσμένον.

Τρίτη ὑπερβολαίων, λάμβδα καὶ
 ἡμίδελτα πλάγιον.

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμα-
 τικῇ, κάππα εἰ ἡμίδελτα κα-
 θαλυσμένον.

Νήτη

Νήτη ὑπερβολαίων , γάμμα
καὶ τυ.

ΓΝ

Nete hyperbolæon , gamma
& N.

ΥΠΕΡΔΩΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΓΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΧΡΩ-
ΜΑΤΙΚὸΝ ΓΕΝΟΣ.

Προσλαμβανόμενος, δέλτα
ἀντετραμμένον, καὶ ταυ πλά-
γιον ἀπτετραμμένον.

Υπάτη ὑπαίων, ω καὶ ἡμιμυ ἀρτε-
ρόν.

Παρυπάτη ὑπαίων, ψ καὶ ἡμιμυ
ὑπίον.

Λιχανὸς ὑπαίων χρωμαλική, χ καὶ
ἡμιμυ δεξιόν.

Υπάτη μέζων, π καὶ σίγμα ἀπτε-
τραμμένον.

Παρυπάτη μέζων, ου & κάππα.

Λιχανὸς μέζων χρωμαλική, τυ καὶ
κάππα ἀπτετραμμένον.

Μέση, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον
ἀπτετραμμένον.

Τρίτη σσημεμμένων, ζήτα καὶ π
πλάγιον.

Παρανήτη σσημεμμένων χρωμαλι-
κή, δέλτα καὶ π πλάγιον ἀπτε-
τραμμένον.

Νήτη σσημεμμένων, χ διεφθορὸς,
καὶ ἡμίαλφα ἀρτερόν, κάτω
νδύον.

Παράμεγος, γάμμα & τυ.

Τρίτη διεzeugμένων, βήτα καὶ
ὀξεία.

Παρανήτη διεzeugμένων χρωμα-

HYPERDORII MODI

NOTÆ IN GENERE
CHROMATICO.

PROSLAMBANOMENOS, delta
inversum, & tau jacens aver-
sum.

Υ Η

Hypate hypaton, ω & dimidium
my sinistrum.

Ω Ρ

Parypate hypaton, ψ & hemi-
my supinum.

Ψ Ζ

Lichanos hypaton chromaticæ,
chi & dimidium my dextrum.

Χ Ψ

Hypate meson, π & sigma aver-
sum.

Π Ο

Parypate meson, ο & kappa.

Ο Κ

Lichanos meson chromaticæ, η
& kappa aversum.

Ν Ψ

Mese, eta & lambda jacens aver-
sum.

Η Ζ

Trite synemmenon, zeta & pi
jacens.

Ζ Π

Paranete synemmenon chroma-
ticæ, delta & pi jacens aver-
sum.

Δ Ψ

Nete synemmenon, chi corru-
ptum, & dimidium a sini-
strum, deorsum spectans.

Χ Α

Γ Ν

Paramesos, gamma & N.

Trite diezeugmenon, β & a-
cuta.

Β Ι

Paranete diezeugmenon chroma-
ti-

F 2

maticæ, α & gravis.

- Nete diezeugmenon, T inver-
sum, & dimidium α dextrum,
sursum spectans.

Trite hyperbolæon, ο & κ, su-
prà habens acutam.Paranete hyperbolæon chroma-
tice, ν & κ aversum, suprà
habens acutam.Nete hyperbolæon, ετα & lam-
bda jacens aversum, suprà ha-
bens acutam.

Α \

πκή, ἄλφα ε βαρεῖα.

Νήτη διεzeugμένων, τὰν ἀνε-
στραμμένον, καὶ ἡμίᾳλφα δε-
ξιὸν, ἄνω νεῦον.

Ι λ

Τρίτῃ ὑπερβολαίων, οὐ καὶ κάπ-
πα, ὅπῃ τὴν ὀξύτητά.

Ο Κ

Παρανήτῃ ὑπερβολαίων χρωμα-
πκή, νὺ καὶ κάππα ἀπεστραμ-
μένον, ὅπῃ τὴν ὀξύτητά.

Ν Χ

Νήτη ὑπερβολαίων, ἦτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον ἀπεστραμμένον,
ὅπῃ τὴν ὀξύτητά.

Η >

Λ Υ Δ Ι Ο Υ Τ Ρ Ο Π Ο Υ Σ Η Μ Ε Γ Α

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

L Y D I I M O D I N O T Æ I N

GENERE ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, ze-
ta imperfectum, & τ jacens.Hypate hypaton, gamma aver-
sum, & gamma rectum.Parypate hypaton, β imperfe-
ctum, & gamma inversum.Lichanos hypaton enarmonios,
α inversum, & digamma in-
versum.

Hypate meson, sigma &igma; sigma.

Parypate meson, rho & sigma in-
versum.Lichanos meson enarmonios,
pi & sigma aversum.

Mese, jota & lambda jacens.

Ζ Η

Προσλαμβανόμενος, ζῆτα
ἐλλειπές, καὶ τὰν πλάγιον.

Τ Γ

Τ'πάτῃ ὑπαίων, γάμμα ἀπεστραμ-
μένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

Ρ Λ

Παρυπάτῃ ὑπαίων, βῆτα ἐλλειπές,
καὶ γάμμα ἀνεστραμμένον.

Λ Ι

Λιχανὸς ὑπαίων ἐναρμόνιος, ἄλ-
φα ἀνεστραμμένον, καὶ δίγαμμον
ἀνεστραμμένον.

Σ Σ

Τ'πάτῃ μέζων, σίγμα καὶ σίγμα.

Ρ Ο

Παρυπάτῃ μέζων, ῥω καὶ σίγμα ἀ-
νεστραμμένον.

Π Ω

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιος, π
καὶ σίγμα ἀπεστραμμένον.

Ι <

Μέση, ἰῶτα καὶ λάμβδα πλάγιον.

Τρίτῃ

Τρίτη σσημιμῶν, θῆτα & λάμ-
βδα ἀνεστραμμένον.

Θ V

Παρανήτη σσημιμῶν ἐναρμό-
νι Θ, ῆτα & λάμβδα πλάγιον
ἀνεστραμμένον.

H >

Νήτη σσημιμῶν, ω̄ τετράγωνον
ὑπὲρ, καὶ ζῆτα.

U Z

Παράμεσος Θ, ζῆτα & π̄ πλάγιον.

Z ⊔

Τρίτη διεζυγμένων, εἰ τετράγω-
νον, & π̄ ἀνεστραμμένον.

E ⊔

Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρμό-
νι Θ, δέλτα καὶ π̄ πλάγιον
ἀνεστραμμένον.

Δ ⊔

Νήτη διεζυγμένων, φ̄ι πλάγιον,
καὶ ῆτα ἀμελητικὸν καθειλυ-
σμένον.

Θ η

Τρίτη ὑπερβολαίων, ῡ κάτω νεῦ-
ον, & ἡμίαλφα ἀρσερὸν, ἄνω
νεῦον.

I ⊔

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμό-
νι Θ, ταυ ἀνεστραμμένον, καὶ
ἡμίαλφα δεξιόν, ἄνω νεῦον.

I λ

Νήτη ὑπερβολαίων, ιῶτα καὶ
λάμβδα πλάγιον, ὅπ̄ι πλὺ
ὀξύτητα.

I <

ΤΨΟΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ.

ΣΗΜΕΓΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡ-
ΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ὅν κα-
τω γραμμῇ ἔχον, & ῆτα.

Φ H

Τῆ πάτη ὑπατῶν, μν ἀνεστραμμένον,
καὶ ῆτα ἑλλειπές.

W h

Trite synemmenon , theta &
lambda inuersum.

Paranete synemmenon enarmo-
nios , eta & lambda jacens a-
uersum.

Nete synemmenon , ω̄ quadra-
tum supinum, & zeta.

Paramesos, zeta & pi jacens.

Trite diezeugmenon, ε̄ quadra-
tum, & pi inuersum.

Paranete diezeugmenon enar-
monios , delta & pi jacens
auersum.

Nete diezeugmenon, phi jacens,
& eta negligenter pictum ac
diductum.

Trite hyperbolæon , ῡ deorsum
nutans , & dimidium A fini-
strum, sursum spectans.

Paranete hyperbolæon enarmo-
nios , τ inuersum , & dimi-
dium A dextrum, sursum spe-
ctans.

Nete hyperbolæon, jota & lam-
bda jacens, supra habens acu-
tam.

HYPOLYDII MODI

NOTÆ IN GENERE
ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS , ὅ
subter habens lineam , & eta.

Hypate hypaton, μ inuersum, &
eta imperfectum.

F 3

Pary-

Parypate hypaton, lambda inversum, & eta imperfectum supinum.

Lichanos hypaton enarmonios, κ inversum, & eta imperfectum aversum.

Hypate meson, gamma aversum, & gamma rectum.

Parypate meson, ε imperfectum, & gamma inversum.

Lichanos meson enarmonios, λ inversum, & digammum inversum.

Mese, sigma & sigma.

Trite synemmenon, rho & sigma inversum.

Paranete synemmenon enarmonios, π & sigma aversum.

Nete synemmenon, jota & lambda jacens.

Paramesos, ο & κ.

Trite diezeugmenon, xi & κ inversum.

Paranete diezeugmenon enarmonios, η & κ aversum.

Nete diezeugmenon, zeta & π jacens.

Trite hyperbolzon, ε quadratum, & π inversum.

Paranete hyperbolzon enarmonios, delta & π jacens aversum.

V L

M H

I Γ

R L

V E

C C

P O

Γ O

I <

O K

Ξ M

N X

Z C

E U

Δ =

Παρυπάτη ὑπατῶν, λάμβδα ἀνεστραμμένον, καὶ ἦτα ἐλλειπὲς ὑπλήιον.

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιῳ, κάππα ἀνεστραμμένον, καὶ ἦτα ἐλλειπὲς ἀπεστραμμένον.

Ῥπάτη μέζων, γάμμα ἀπεστραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

Παρυπάτη μέζων, βῆτα ἐλλειπὲς, καὶ γάμμα ἀνεστραμμένον.

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιῳ, ἄλφα ἀνεστραμμένον, καὶ διγάμμον ἀνεστραμμένον.

Μέση, σίγμα καὶ σίγμα.

Τρίτῃ σωημμένον, ρῶ καὶ σίγμα ἀνεστραμμένον.

Παρανήτῃ σωημμένων ἐναρμόνιῳ, π καὶ σίγμα ἀπεστραμμένον.

Νήτη σωημμένων, ἰῶτα καὶ λάμβδα πλάγιον.

Παράμεζον, οὐ καὶ κάππα.

Τρίτῃ διεζυγμένων, ξι καὶ κάππα ἀνεστραμμένον.

Παρανήτῃ διεζυγμένων ἐναρμόνιῳ, ηὐ καὶ κάππα ἀπεστραμμένον.

Νήτη διεζυγμένων, ζῆτα καὶ π πλάγιον.

Τρίτῃ ὑπερβολαίων, εἰ πλεόγανον, καὶ π ἀνεστραμμένον.

Παρανήτῃ ὑπερβολαίων ἐναρμόνιῳ, δέλτα καὶ π πλάγιον ἀπεστραμμένον.

Νήτη

Νήτη ὑπερβολαίων, φῖ πλάγιον,
καὶ ἦτε ἀμελητικὸν καθελ-
κυσμῶνον.

Θ η

Nete hyperbolizon, phi jacens,
& eta negligenter factum, ac
diductum.

Τ' ΠΕΡΑΤΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ Ε' ΝΑΡ-
ΜΟ' ΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

HYPERLYDII MODI
NOTÆ IN GENERE
ENARMONIO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, φῖ καὶ
δίγαμμον.

Φ F

Υ' πάτη ὑπαίων, σίγμα καὶ σίγμα.
Παρυπάτη ὑπαίων, ρω καὶ σίγμα
ἀνεστραμμένον.

CC

Λιχανὸς ὑπαίων ἐναρμόνι, πῖ
καὶ σίγμα ἀνεστραμμένον.

P U

Υ' πάτη μέζων, ἰώτα καὶ λάμβδα
πλάγιον.

Π C

Παρυπάτη μέζων, θῆτα καὶ λάμ-
βδα ἀνεστραμμένον.

I <

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνι, ἦτε
καὶ λάμβδα πλάγιον ἀνε-
στραμμένον.

Θ V

Μέση, ω τετραγώνον ὑπίον, καὶ
ζῆτα.

H >

Τρίτη σσημμένων, ψι κάτω
νεῦον, καὶ ἡμίαλφα δεξιόν,
κάτω νεῦον.

U Z

Παρανήτη σσημμένων ἐναρμό-
νι, χι διεφθαρτὸς, καὶ ἡμίαλ-
φα ἀριστερόν, κάτω νεῦον.

Φ λ

Νήτη σσημμένων, μν καὶ π κα-
θεικυσμένον, ὅππῃ πλὴν ὀξύ-
τητος.

X A

M Π

PROSLAMBANOMENOS, phi
& digammum.

Hypate hypaton, sigma & sigma.
Parypate hypaton, rho & sigma
inversum.

Lichanos hypaton enarmonios,
pi & sigma aversum.

Hypate meson, jota & lambda
jacens.

Parypate meson, theta & lam-
bda inversum.

Lichanos meson enarmonios,
eta & lambda jacens aver-
sum.

Mese, omega quadratum supinum, &
zeta.

Trite synemmenon, psi deor-
sum nutans, & dimidium A
dextrum, deorsum nutans.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, chi corruptum, & dimi-
dium A sinistrum, deorsum
spectans.

Nete synemmenon, mu & pi di-
ductum, supra habens acu-
tam.

Para-

Paramesos, phi jacens, & eta negligenter factum, ac diductum.

Trite diezeugmenon, y deorsum nutans, & dimidium a sinistrum, sursum nutans.

Paranete diezeugmenon enarmonios, τ inversum, & dimidium a dextrum, sursum spectans.

Nete diezeugmenon, jota & lambda jacens, supra habens acutam.

Trite hyperbolzon, theta & lambda inversum, supra habens acutam.

Paranete hyperbolzon enarmonios, eta & lambda jacens aversum supra habens acutam.

Nete hyperbolzon, ω quadratum supinum, & zeta, supra habens acutam.

Παράμεσος, φι πλάγιον, καὶ ἦτα ἀμελητικὸν καθειλκυσμένον.

Θ η

Τρίτη διεζυγμένων, υ κάτω νεῦον, καὶ ἡμίαλφα ἀρμερὸν, ἄνω νεῦον.

I I

Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρμόνιος, ταῦ ἀνεστραμμένον, καὶ ἡμίαλφα δεξιὸν, ἄνω νεῦον.

I λ

Νήτη διεζυγμένων, ιῶτα καὶ λάμβδα πλάγιον, ὅπῃ τιῶ ὀξύτητά.

I <

Τρίτη ὑπερβολαίων, θῆτα καὶ λάμβδα ἀνεστραμμένον, ὅπῃ τιῶ ὀξύτητά.

Θ ν'

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμόνιος, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον ἀνεστραμμένον, ὅπῃ τιῶ ὀξύτητά.

H >

Νήτη ὑπερβολαίων, ω περιστάγωνον ὑπίον, καὶ ζῆτα, ὅπῃ τιῶ ὀξύτητά.

υ ζ'

Αἰολίου Τροποῦ Σημεῖα

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ÆOLII MODI NOTÆ IN GENERE ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, eta imperfectum aversum, & ε quadratum aversum.

Hypate hypaton, delta inver-

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἦτα ἑλλειπὲς, ἀνεστραμμένον, καὶ ε περιστάγωνον ἀνεστραμμένον.

H E

Υπάτη ὑπάτων, δέλτα ἀνεστραμμένον,

μῶρον, καὶ ταυ πλάγιον ἀπὲς
τραμμῶρον.

Παρυπάτη ὑπατῶν, γάμμα ἀπὲς
τραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιος, ἄλ-
φα ἀνέστραμμένον, καὶ δίγαμ-
μον ἀνέστραμμένον.

Υπάτη μέζων, ταυ καὶ δίγαμμον
ἀπὲς τραμμένον.

Παρυπάτη μέζων, σίγμα καὶ σί-
γμα.

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιος, πι
καὶ σίγμα ἀπὲς τραμμένον.

Μέση, κάππα καὶ ἡμίδελτα καθ-
εἰκυσμῶρον.

Τρίτη σσημῶρων, ἰῶτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον.

Παρανήτη σσημῶρων ἐναρμό-
νιος, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον
ἀπὲς τραμμῶρον.

Νήτη σσημμένον, ἄλφα καὶ βα-
ρεῖα.

Παράμεσος, ἦτα καὶ λάμβδα
πλάγιον ἀπὲς τραμμῶρον.

Τρίτη διεζυγῶρων, ζήτα καὶ πι
πλάγιον.

Παρανήτη διεζυγῶρων ἐναρ-
μόνιος, δέλτα καὶ πι πλάγιον
ἀπὲς τραμμῶρον.

Νήτη διεζυγῶρων, χι διεφθορὸς,
καὶ ἡμίαλφα ἀρσερὸν, κάτω
νῶον.

Τρίτη ὑπερβολαίων, φι πλά-
γιον, καὶ ἦτα ἀμελεῖσθαι

sum, & τ jacens aversum.

¶ H

Parypate hypaton, gamma a-
versum, & gamma rectum.

¶ Γ

Lichanos hypaton enarmonios,
λ inversum, & digammum
inversum.

¶ Ε

Hypate meson, τ & digammum
aversum.

¶ Ζ

Parypate meson, sigma & si-
gma.

¶ Σ

Lichanos meson enarmonios, pi
& sigma aversum.

¶ Δ

Mese, κ & dimidium delta didu-
ctum.

¶ Λ

Trite synemmenon, jota & lam-
bda jacens.

¶ Ι

Paranete synemmenon enarmo-
nios, eta & lambda jacens
aversum.

¶ Η

Nete synemmenon, λ & gravis.

¶ Α

Paramesos, eta & lambda jacens
aversum.

¶ Η

Trite diezeugmenon, zeta & pi
jacens.

¶ Ζ

Paranete diezeugmenon enar-
monios, delta & pi jacens
aversum.

¶ Δ

Nete diezeugmenon, chi corru-
ptum, & dimidium λ sini-
strum, deorsum spectans.

¶ Χ

Trite hyperbolæon, phi jacens,
& eta negligenter pictum ac

G

di-

diductum.

Paranete hyperbolæon enarmonios, τ inversum, & diductum a dextrum, sursum spectans.

Nete hyperbolæon, κ & diductum delta diductum, supra habens acutam.

Θ η

καθαιλουσμένον.

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμόνιⓈ, τὰν ἀνεστραμμένον, καὶ ἡμίαλφα δεξιὸν, ἀνω νεῦον.

I λ

Νήτη ὑπερβολαίων, κάππα καὶ ἡμιδέλτα καθαιλουσμένον, ὅππῃ τὴν ὀξύτητά.

κ λ'

HYPOÆOLII MODI NOTÆ IN GENERE ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, π inversum, & sigma duplex aversum.

Hypate hypaton, antiν & pi duplex.

Parypate hypaton, m inversum, & eta imperfectum.

Lichanos hypaton enarmonios, κ inversum, & eta imperfectum aversum.

Hypate meson, delta inversum, & τ jacens aversum.

Parypate meson, gamma aversum, & gamma rectum.

Lichanos meson enarmonios, λ inversum, & digammum inversum.

Mese, τ & digammum aversum.

Trite synemmenon, sigma & sigma.

ΥΠΟΑΙΟΛΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝ- ΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, π ἀνεστραμμένον, καὶ σίγμα διπλὴν ἀπεστραμμένον.

μ ζ

Ἰπᾶτή ὑπατῶν, ἀντιν καὶ π διπλῇ.

η ρ

Παρυπάτη ὑπατῶν, μν ἀνεστραμμένον, καὶ ἦτα ἑλλειπές.

κ η

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιⓈ, κάππα ἀνεστραμμένον, καὶ ἦτα ἑλλειπὲς ἀπεστραμμένον.

μ η

Ἰπᾶτή μέσων, δέλτα ἀνεστραμμένον, καὶ τὰν πλάγιον ἀπεστραμμένον.

ν η

Παρυπάτη μέσων, γάμμα ἀπεστραμμένον, καὶ γάμμα ὀρθόν.

τ γ

Λιχανὸς μέσων ἐναρμόνιⓈ, ἄλφα ἀνεστραμμένον, καὶ δίγαμμον ἀνεστραμμένον.

ν ε

Μέση, τὰν καὶ δίγαμμον ἀπεστραμμένον.

τ η

Τρίτῃ συνημιδῶν, σίγμα καὶ σίγμα.

σ σ

Πα-

Παρανήτη συνημιδίων ἐναρμό-
νιⓄ, π̄ καὶ σίγμα ἀπεςραμ-
μίδιον.

Π Ϛ

Paranete synemmenon enarmo-
nios, pi & sigma aversum.

Νήτη συνημιδίων, κάππα καὶ ἡμί-
δελτα καθελκυσμένον.

Κ λ

Nete synemmenon, κ & dimi-
dium delta diductum.

ΠαράμεσοⓄ, π̄ καὶ σίγμα ἀπε-
σραμίδιον.

Π Ϛ

Paramesos, pi & sigma aversum.

Τρίτη διεzeugμίδιον, οῡ καὶ κάπ-
πα.

Ο Κ

Trite diezeugmenon, ο & κ.

Παρανήτη διεzeugμίδιον ἐναρμό-
νιⓄ, νῡ καὶ κάππα ἀπεςραμ-
μένον.

Ν Ξ

Paranete diezeugmenon enar-
monios, ν & κ aversum.

Νήτη διεzeugμένων, ἦτα καὶ λάμ-
βδα παλάγιον ἀπεςραμμένον.

Η ϙ

Nete diezeugmenon, eta & lam-
bda jacens aversum.

Τρίτη ὑπερβολαίων, ζῆτα καὶ π̄
παλάγιον.

Ζ Ϛ

Trite hyperbolæon, zeta & pi
jacens.

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμό-
νιⓄ, δέλτα καὶ π̄ παλάγιον
ἀπεςραμίδιον.

Δ Ϛ

Paranete hyperbolæon enarmo-
nios, delta & pi jacens aver-
sum.

Νήτη ὑπερβολαίων, χ̄ διεφθορὸς,
καὶ ἡμίαλφα ἀριστερὸν, κάτω
νεῦον.

Χ ϝ

Nete hyperbolæon, chi corru-
ptum, & dimidium ᾱ sini-
strum, deorsum nutans.

ΥΠΕΡΑΙΟΛΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΓΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡ-
ΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

HYPERÆOLII MODI

NOTÆ IN GENERE

ENARMONIO.

Προσλαμβανόμενος, χ̄ καὶ
ἡμιμῡ δεξιόν.

Χ ϝ

Proslambanomenos, chi
& dimidium my dextrum.

Ῡπάτη ὑπαίων, ταῡ καὶ δίγαμμον
ἀπεςραμμένον.

Τ ϙ

Hypate hypaton, τ & digam-
mum aversum.

Παρυπάτη ὑπαίων, σίγμα καὶ σί-
γμα.

Ϛ Ϛ

Parypate hypaton, sigma & si-
gma.

Λιχανὸς ὑπαίων ἐναρμόνιⓄ, π̄
καὶ σίγμα ἀπεςραμμένον.

Π Ϛ

Lichanos hypaton enarmonios,
pi & sigma aversum.

G 2

Hypa-

Hypate meson, κ & dimidium
delta diductum.

Parypate meson, jota & lambda
jacens.

Lichanos meson enarmonios,
eta & lambda jacens aver-
sum.

Mese, α & gravis.

Trite synemmenon, ω quadra-
tum supinum, & zeta.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, chi corruptum, & di-
midium α sinistrum, deor-
sum nutans.

Nete synemmenon, ο & κ, su-
prà habens acutam.

Paramesos, chi corruptum, &
dimidium α sinistrum, deor-
sum nutans.

Trite diezeugmenon, phi ja-
cens, & eta negligenter pi-
ctum ac diductum.

Paranete diezeugmenon enar-
monios, τ inversum, & di-
midium α dextrum, sursum
spectans.

Nete diezeugmenon, κ & di-
midium delta diductum, su-
prà habens acutam.

Trite hyperbolæon, jota & lam-
bda jacens, suprà habens acu-
tam.

Paranete hyperbolæon enarmo-
nios, eta & lambda jacens

Υ' πύτη μέζων, κάππα καὶ ἡμί-
δελα καθεικνυσμένον.

Παρυπύτη μέζων, ἰώτα καὶ λάμ-
βδα πλάγιον.

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιου, ἦτα
καὶ λάμβδα πλάγιον ἀπε-
τραμμένον.

Μέση, ἄλφα καὶ βαρεῖα.

Τρίτη σωημμένων, ω τετραγώνον
ὑπὲριον, καὶ ζήτα.

Παρανήτη σωημμένων ἐναρμό-
νιου, χι διεφθορὸς, καὶ ἡμί-
αλφα ἀρμετρὸν, κάτω νεῦον.

κ α

Νήτη σωημμένων, ου ε κάππα,
ὅτι τὴν ἐξύτηα.

ο κ'

Παράμεσος, χι διεφθορὸς, καὶ
ἡμίαλφα ἀρμετρὸν, κάτω
νεῦον.

κ α

Τρίτη διεζυγμένων, φι πλά-
γιον, καὶ ἦτα ἀμελητικὸν καθε-
ικνυσμένον.

θ η

Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρ-
μόνιου, τω ἀνεστραμμένον, κ
ἡμίαλφα δεξιὸν, ἄνω νεῦον.

ι α

Νήτη διεζυγμένων, κάππα καὶ
ἡμίδελα καθεικνυσμένων,
ὅτι τὴν ἐξύτηα.

κ λ'

Τρίτη ὑπερβολαίων, ἰώτα καὶ
λάμβδα πλάγιον, ὅτι τὴν
ἐξύτηα.

ι α'

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμό-
νιου, ἦτα καὶ λάμβδα πλά-
γιον

γιον

γιον ἀπεσραμμένον, ὅτι πλὴν
ὀξύτητα.

H >

Νήτη ὑπερβολαίων, ἄλφα καὶ
βαρεῖα, ὅτι πλὴν ὀξύτητα.

A <

averfum, suprà habens acu-
tam.

Nete hyperbolæon, A & gravis,
suprà habens acutam.

ΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

PHRYGII MODI NOTÆ IN

GENERE ENARMONIO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἰῶτα

πλάγιον, καὶ εἰς τετράγωνον.

⋈ E

Υπάτη ὑπατῶν, ζῆτα ἑλλειπὲς, καὶ
ταυ πλάγιον.

Z H

Παρυπάτη ὑπατῶν, δίγαμμον, καὶ
ταυ ἀνεσραμμένον.

F L

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιος, δέλτα
ἀνεσραμμένον, καὶ ταυ
πλάγιον ἀνεσραμμένον.

Δ H

Υπάτη μέζων, φη καὶ δίγαμμον.

Φ F

Παρυπάτη μέζων, ὤ καὶ δίγαμμον
ἀνεσραμμένον.

Υ <

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιος, ταυ
καὶ δίγαμμον ἀνεσραμμένον.

T H

Μέση, μὺ καὶ πη καθειλκυσμένον.

M Π

Τρίτη συνημμένων, λάμβδα καὶ
ἡμίδελτα πλάγιον.

A <

Παρανήτη συνημμένων ἐναρμό-
νιος, κάππα καὶ ἡμίδελτα καθ-
ειλκυσμένον.

K Λ

Νήτη συνημμένων, γάμμα καὶ
νυ.

Γ N

PROSLAMBANOMENOS, jo-
ta jacens, & ē quadratum.

Hypate hypaton, zeta imperfe-
ctum, & T jacens.

Parypate hypaton, digammum,
& T inverfum.

Lichanos hypaton enarmonios,
delta inverfum, & T jacens
averfum.

Hypate meson, phi & digam-
mum.

Parypate meson, ŷ & digam-
mum inverfum.

Lichanos meson enarmonios, T
& digammum averfum.

Mese, m & pi diductum.

Trite synemmenon, lambda &
dimidium delta jacens.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, k & dimidium delta di-
ductum.

Nete synemmenon, gamma
& n.

G 3

Para-

Paramefos, jota & lambda jacens.

Trite diezeugmenon, theta & lambda inversum.

Paranete diezeugmenon enarmonios, eta & lambda jacens aversum.

Nete diezeugmenon, ω quadratum supinum, & zeta.

Trite hyperbolæon, psi deorsum nutans, & dimidium A dextrum, deorsum nutans.

Paranete hyperbolæon enarmonios, chi corruptum, & dimidium A sinistrum, deorsum nutans.

Nete hyperbolæon, m & pi ductum, supra habens acutam.

Παράμεσο Θ, ἰώτα καὶ λάμβδα πλάγιον.

I <

Τρίτῃ διεζυγμένων, θῆτα καὶ λάμβδα ἀνεστραμμένον.

Θ V

Παρανήτῃ διεζυγμένων ἐναρμόνι Θ, ἦτα καὶ λάμβδα πλάγιον ἀπεστραμμένον.

H >

Νήτη διεζυγμένων, ω περὶ γωνιον ὑπὸ πῆλιον, καὶ ζῆτα.

Υ Z

Τρίτῃ ὑπερβολαίων, ψι κάτω νεῦον, καὶ ἡμίαλφα δεξιόν, κάτω νεῦον.

Φ Λ

Παρανήτῃ ὑπερβολαίων ἐναρμόνι Θ, χι διεφθόρος, καὶ ἡμίαλφα ἀριστερόν, κάτω νεῦον.

Χ Ϛ

Νήτη ὑπερβολαίων, μν καὶ π καθειλκυσμένον, ὅττι τὴν ἐξύτην.

M Π

HYPOPHRYGII MODI

NOTÆ IN GENERE
ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, sigma duplex aversum, & sigma duplex.

3 Σ

Hypate hypaton, o subter habens lineam, & eta.

Φ Η

Parypate hypaton, xi duplex jacens, & pi duplex inversum.

Ξ Π

Lichanos hypaton enarmonios, antiny & pi duplex.

Λ Π

ΤΥΠΟΦΡΥΓΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΓΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, σίγμα διπλὴν ἀπεστραμμένον, καὶ σίγμα διπλὴν.

3 Σ

Τῇ πρώτῃ ὑπατῶν, ου κάτω γραμμῇ ἔχον, καὶ ἦτα.

Φ Η

Παρυπάτῃ ὑπατῶν, ξι διπλὴν πλάγιον, καὶ π διπλὴν ἀνεστραμμένον.

Ξ Π

Λιχανός ὑπατῶν ἐναρμόνι Θ, ἀνῆν Ε π διπλὴν.

Λ Π

Τῇ πρώτῃ

Υ' πάτη μέζων, ζήτα ἑλλειπὺς,
καὶ ταυ παλάγιον.

Ζ Η

Παρυπάτη μέζων, δίγαμμος καὶ ταυ
ἀνεστραμμένον.

Φ Ι

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιος, δέλ-
τα ἀνεστραμμένον, καὶ ταυ παλά-
γιον ἀπεστραμμένον.

Υ Η

Μέση, φη καὶ δίγαμμος.

Φ Φ

Τρίτη σσημημῶν, καὶ δίγαμμος
ἀνεστραμμένον.

Τ Ξ

Παρανήτη σσημημῶν ἐναρμό-
νιος, ταυ καὶ δίγαμμος ἀπε-
στραμμένον.

Τ Η

Νήτη σσημημῶν, μὺ καὶ πη καθ-
ελκυσμένον.

Μ Π

Παράμεσος, σίγμα καὶ σίγμα.

Σ Σ

Τρίτη διεζυγμένων, ρω ἑσίγμα
ἀνεστραμμένον.

Ρ Ο

Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρ-
μόνιος, πη καὶ σίγμα ἀπεστραμ-
μένον.

Π Ο

Νήτη διεζυγμένων, ιώτα καὶ λάμ-
βδα παλάγιον.

Ι Λ

Τρίτη ὑπερβολαίων, θήτα καὶ
λάμβδα ἀνεστραμμένον.

Θ Υ

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρ-
μόνιος, ἥτα καὶ λάμβδα παλά-
γιον ἀπεστραμμένον.

Η Ψ

Νήτη ὑπερβολαίων, ω περάγω-
νον ὑπὲρ, καὶ ζήτα.

Υ Ζ

Hypate meson, zeta imperfe-
ctum, & τ jacens.

Parypate meson, digammum &
τ inversum.

Lichanos meson enarmonios,
delta inversum, & τ jacens
aversum.

Mese, phi & digammum.

Trite synemmenon, γ & digam-
ma inversum.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, τ & digammum aver-
sum.

Nete synemmenon, μ & pi di-
ductum.

Paramesos, sigma & sigma.

Trite diezeugmenon, ρω & si-
gma inversum.

Paranete diezeugmenon enar-
monios, π & sigma aversum.

Nete diezeugmenon, jota &
lambda jacens.

Trite hyperbolæon, theta &
lambda inversum.

Paranete hyperbolæon enarmo-
nios, eta & lambda jacens
aversum.

Nete hyperbolæon, ω quadra-
tum supinum, & zeta.

HYPERPHRYGII MODI

NOTÆ IN GENERE
ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, $\bar{\omega}$ &
dimidium my sinistrum.

Hypate hypaton, ϕ & digamma-
mum.

Parypate hypaton, γ & digamma-
ma inversum.

Lichanos hypaton enarmonios,
 τ & digammum aversum.

Hypate meson, μ & π diduc-
tum.

Parypate meson, λ & di-
midium delta jacens.

Lichanos meson enarmonios, κ
& dimidium delta diductum.

Mese, gamma & ν .

Trite synemmenon, β & acuta.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, α & gravis.

Nete synemmenon, τ inversum,
& dimidium Λ dextrum, sur-
sum spectans.

Paramesos, $\bar{\omega}$ quadratum supi-
num, & zeta.

Trite diezeugmenon, ψ deor-
sum nutans, & dimidium Λ
dextrum, deorsum nutans.

Paranete diezeugmenon enar-
monios, χ corruptum, &
dimidium Λ sinistrum, deor-
sum nutans.

Τ' ΠΕΡΦΡΥΓΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΓΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡ-
ΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, $\bar{\omega}$ καὶ
ἡμιμυ ἀρλεπρόν.

Υ' πάτη ὑπαίῳν, ϕ ι καὶ δίχαμμον.

Παρυπάτη ὑπαίῳν, $\bar{\omega}$ καὶ δίχαμμον
ἀνερραμμόν.

Λιχανός ὑπαίῳν ἐναρμόνιος, τ αυ
καὶ δίχαμμον ἀπερραμμένον.

Υ' πάτη μέζων, μ υ καὶ π ι καθ' ἑλ-
κυσμένον.

Παρυπάτη μέζων, λ άμβδα καὶ
ἡμιδέλτα πλάγιον.

Λιχανός μέζων ἐναρμόνιος, κ άπ-
πι καὶ ἡμιδέλτα καθ' ἑλκυ-
σμένον.

Κ Λ
Γ Ν Μέση, γάμμα καὶ ν .

Β / Τρίτη σσημμένων, βήτα καὶ ὀξεῖα.

Παρανήτη σσημμένων ἐναρμό-
νιος, α λφα καὶ βαρεῖα.

Νήτη σσημμένων, τ αυ ἀνερραμ-
μένον, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν,
ἄνω νεῦον.

Ι Λ
Υ Ζ Παράμεσος, $\bar{\omega}$ πηγάγωνον ὑπὲρ,
ζήτα.

Τρίτη διεζυγμένων, ψ ι κάτω
νεῦον, καὶ ἡμιάλφα δεξιόν, κά-
τω νεῦον.

Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρ-
μόνιος, χ ε διεφθορὲς, καὶ ἡμί-
άλφα ἀρλεπρόν, κάτω νεῦον.

Νήτη

Νήτη διεζυγμένων, $\mu\bar{\nu}$ & π καθ-
ελκυσμῶν, $\delta\pi\bar{\iota}$ $\tau\bar{\omega}$ ὀξύ-
τητα.

M Π

Nete diezeugmenon, m & pi di-
ductum, suprà habens acu-
tam.

Τρίτη υπερβολαίων, $\lambda\alpha\mu\beta\delta\alpha$
& $\eta\mu\bar{\iota}\delta\epsilon\lambda\tau\alpha$ πλάγιον, $\delta\pi\bar{\iota}$ $\tau\bar{\omega}$
ὀξύτητα.

Λ Κ

Trite hyperbolæon, lambda &
dimidium delta jacens, suprà
habens acutam.

Παρανήτη υπερβολαίων $\epsilon\alpha\rho$ -
 $\mu\acute{o}\nu\iota\Theta$, $\kappa\acute{\alpha}\pi\omega\alpha$ & $\eta\mu\bar{\iota}\delta\epsilon\lambda\tau\alpha$
καθελκυσμῶν, $\delta\pi\bar{\iota}$ $\tau\bar{\omega}$ ὀξύ-
τητα.

Κ Λ

Paranete hyperbolæon enarmo-
nios, κ & dimidium delta di-
ductum, suprà habens acu-
tam.

Νήτη υπερβολαίων, $\gamma\acute{\alpha}\mu\mu\alpha$ καὶ
 $\nu\bar{\nu}$, $\delta\pi\bar{\iota}$ $\tau\bar{\omega}$ ὀξύτητα.

Γ Ν

Nete hyperbolæon, gamma &
n, suprà habens acutam.

ΓΑΣΤΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΓΑΣΤΙΙ ΜΟΔΙ ΝΟΤÆ ΙΝ GENERE ENARMONIO.

Προσλαμβανόμενος, $\mu\bar{\nu}$ α -
νεστραμμένον, & $\eta\pi\bar{\iota}$ ἑλλειπές.

Χ Η

PROSLAMBANOMENOS, m
inversum, & eta imperfe-
ctum.

Υπάτη $\upsilon\pi\alpha\iota\omega\bar{\nu}$, $\eta\pi\bar{\iota}$ ἑλλειπές
 $\alpha\pi\epsilon\sigma\tau\rho\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\bar{\nu}$, & $\epsilon\bar{\iota}$ $\pi\bar{\iota}\rho\alpha\gamma\omega$ -
νον $\alpha\pi\epsilon\sigma\tau\rho\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\bar{\nu}$.

Η Ξ

Hypate hypaton, eta imperfe-
ctum, & $\epsilon\bar{\iota}$ quadratum aver-
sum.

Παρυπάτη $\upsilon\pi\alpha\iota\omega\bar{\nu}$, $\zeta\eta\pi\bar{\iota}$ ἑλλειπές,
& $\tau\alpha\upsilon$ πλάγιον.

Ζ Ε

Parypate hypaton, zeta imper-
fectum, & τ jacens.

Λιχανός $\upsilon\pi\alpha\iota\omega\bar{\nu}$ $\epsilon\alpha\rho\mu\acute{o}\nu\iota\Theta$,
 $\delta\epsilon\lambda\tau\alpha$ ἀνεστραμμένον, καὶ $\tau\alpha\upsilon$
πλάγιον $\alpha\pi\epsilon\sigma\tau\rho\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\bar{\nu}$.

Δ Η

Lichanos hypaton enarmonios,
delta inversum, & τ jacens
aversum.

Υπάτη μέζων, χ & $\eta\mu\bar{\iota}\mu\bar{\nu}$ δεξιόν.

Χ Ψ

Hypate meson, chi & dimidium
my dextrum.

Παρυπάτη μέζων, $\phi\bar{\iota}$ καὶ $\delta\bar{\iota}\gamma\alpha\mu$ -
μον.

Φ Ε

Parypate meson, phi & digam-
mum.

H

Li-

Lichanos meson enarmonios, τ
& digammum aversum.

Mese, ο & κ.

Trite synemmenon, xi & κ in-
versum.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, η & κ aversum.

Nete synemmenon, zeta & π
jacens.

Paramesos, κ & dimidium delta
diductum.

Trite diezeugmenon, jota &
lambda jacens.

Paranete diezeugmenon enar-
monios, eta & lambda jacens
aversum.

Nete diezeugmenon, α & gra-
vis.

Trite hyperbolæon, ω quadrat-
um supinum, & zeta.

Paranete hyperbolæon enarmo-
nios, chi corruptum, & dimi-
dium α sinistrum, deorsum
nutans.

Nete hyperbolæon, ο & κ, su-
prà habens acutam.

HYPOIASTII MODI

NOTÆ IN GENERE
ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, τ
jacens aversum, & τ re-
ctum.

Διχανὸς μέζων ἐναρμόνι[⊕], ταυ

τ ῥ χ̄ διγάμμον ἀπετραμμένον.

ΟΚ Μέση, οὐ χ̄ κάππα.

Τρίτῃ σσημημῶν, ξι χ̄ κάππα
ἀνετραμμένον.

Παρανήτῃ σσημημῶν ἐναρμό-
νι[⊕], νυ ε̄ κάππα ἀπετραμ-
μένον.

Νήτῃ σσημημῶν, ζήτα χ̄ πι πλά-
γιον.

Παράμεσο[⊕], κάππα χ̄ ἡμίδελ-
τα καθαικυσμένον.

Τρίτῃ διεζυγμῶν, ιῶτα κθ̄
λάμβδα πλάγιον.

Παρανήτῃ διεζυγμῶν ἐναρμό-
νι[⊕], ἦτα ε̄ λάμβδα πλάγιον
ἀπετραμμένον.

Νήτῃ διεζυγμῶν, ἄλφα κθ̄
βαρεῖα.

Τρίτῃ ὑπερβολαίων, ω̄ περσ-
γωνον ὑπίον χ̄ ζήτα.

Παρανήτῃ ὑπερβολαίων ἐναρ-
μόνι[⊕], χ̄ διεφθορὸς, χ̄ ἡμί-
αλφα ἀρκετὸν κάτω νεῦον.

κ ς

Νήτῃ ὑπερβολαίων, οὐ ε̄ κάππα,
ὅτι τὴν ὀξύτητα.

ΟΚ'

ΥΠΟΪΑΣΤΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ
ΣΗΜΕΓΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡ-
ΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ταυ
πλάγιον ἀπετραμμένον, χ̄ ταυ
ὀρθόν.

Η Τ

Υ'πέ-

Υπάτη ὑπατῶν, π̄ ἀνεστραμμέ-
νον, καὶ σίγμα διπλὴν ἀπε-
στραμμένον.

∩ 3

Παρυπάτη ὑπατῶν, οὐ κάτω γραμ-
μὴν ἔχον, καὶ ἦτα.

φ Η

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιⓈ, ἀν-
τινὴ καὶ π̄ διπλὴν.

и Р

Υπάτη μέζων, ἦτα ἐλλειπὲς ἀπε-
στραμμένον, καὶ εἰ τετραγώνον
ἀπεστραμμένον.

и Э

Παρυπάτη μέζων, ζῆτα ἐλλειπὲς,
καὶ ταυ παλάγιον.

з и

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιⓈ, δέλ-
τα ἀνεστραμμένον, καὶ ταυ παλά-
γιον ἀπεστραμμένον.

в и

Μέση, καὶ ἡμίμυ δεξιόν.

х и

Τρίτη σπημμένων, φ̄ι καὶ δίγαμ-
μον.

φ F

Παρανήτη σπημμένων ἐναρμό-
νιⓈ, ταυ καὶ δίγαμμον ἀπε-
στραμμένον.

т э

Νήτη σπημμένων, οὐ καὶ κάππα.

о к

ΠαράμεσⓈ, ταυ καὶ δίγαμμον
ἀπεστραμμένον.

т э

Τρίτη διεzeugμένων, σίγμα καὶ
σίγμα.

с с

Παρανήτη διεzeugμένων ἐναρμό-
νιⓈ, π̄ καὶ σίγμα ἀπεστραμ-
μένον.

и с

Νήτη διεzeugμένων, κάππα καὶ
ἡμίδελτα καθεικυσμένον.

к λ

Τρίτη υπερβολαίων, ἰώτα καὶ
λάμβδα παλάγιον.

и ѱ

Hypate hypaton, pi inversum,
& sigma duplex aversum.

Parypate hypaton, o deorsum
virgulam habens, & eta.

Lichanos hypaton enarmonios,
• antiny & pi duplex.

Hypate meson, eta imperfe-
ctum, & e quadratum aver-
sum.

Parypate meson, zeta imperfe-
ctum, & tau jacens.

Lichanos meson enarmonios,
delta inversum, & tau jacens
aversum.

Mese, chi & dimidium my dex-
trum.

Trite synemmenon, phi & di-
gamma.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, tau & digamma aversum.

Nete synemmenon, o & kappa.
Paramesos, tau & digamma aver-
sum.

Trite diezeugmenon, sigma &
sigma.

Paranete diezeugmenon enar-
monios, pi & sigma aversum.

Nete diezeugmenon, kappa & dimi-
dium delta diductum.

Trite hyperbolaeon, jota & lam-
bda jacens.

H 2

Para-

Paranete hyperbolzon enarmonios , eta & lambda jacens averfum.

Nete hyperbolzon , a & gravis.

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρμόνιⓈ, ἦτα ἔλᾱμβδα πλάγιον ἀπετραμμένον.

H >

A \

Νήτη ὑπερβολαίων , ἄλφα καὶ βαρεῖα.

HYPERIASTII MODI

NOTÆ IN GENERE

ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, gamma averfum, & gamma rectum.

Hypate hypaton , chi & didymium my dextrum.

Parypate hypaton , phi & digammum.

Lichanos hypaton enarmonios, τ & digammum averfum.

Hypate meson , o & κ.

Parypate meson , xi & κ inverfum.

Lichanos meson enarmonios, N & κ averfum..

Mese , zeta & pi jacens.

Trite synemmenon , ē quadratum , & pi inverfum.

Paranete synemmenon enarmonios , delta & pi jacens averfum.

Nete synemmenon , phi jacens, & eta negligenter pictum ac diductum.

Paramesos , a & gravis.

Trite diezeugmenon , ω qua-

Τ ΠΕΡΙΪΑΣΤΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, γάμμα ἀπετραμμένον , καὶ γάμμα ὀρθόν.

T Γ

Τ'πάτη ὑπατῶν, χε καὶ ἡμιμυ δεξιόν.

X υ

Παρυπάτη ὑπατῶν, φι ἔδιγαμμον.

Φ Ϝ

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιⓈ, ταυ καὶ δίγαμμον ἀπετραμμένον.

T ϛ

Τ'πάτη μέζων, ου ἔκάπα.

O K

Παρυπάτη μέζων, ξι καὶ κάπα ἀνετραμμένον.

Ξ Ϟ

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνιⓈ, νυ καὶ κάπα ἀπετραμμένον.

N X

Μέση, ζῆτα καὶ πι πλάγιον.

Z Ϛ

Τρίτη σσημημῶν, ει πτεράγωνον, καὶ πι ἀνετραμμένον.

E Ϟ

Παρανήτη σσημημῶν ἐναρμόνιⓈ, δέλτα καὶ πι πλάγιον ἀπετραμμένον.

Δ ϝ

Νήτη σσημημῶν, φι πλάγιον, ἔῆτα ἀμελητικὸν καθελκυσμένον.

Θ η

ΠαράμεσοⓈ, ἄλφα καὶ βαρεῖα.

A \

Τρίτη διεzeugmῶν, ω πτεράγωνον

INTRODVCTIO

MVSICA.

61

γωνον ὑπὲρ, καὶ ζήτα.
 Παρανήτη διεζυγμένων ἐναρμό-
 νιου, χι διεφθορὸς, καὶ ἡμί-
 αλφα ἀερερόν, κάτω νεῦον.

Υ Ζ

dratum supinum, & zeta.
 Paranete diezeugmenon enar-
 monios, chi corruptum, &
 dimidium a sinistrum, deor-
 sum nutans.

Νήτη διεζυγμένων, ου καὶ κάπ-
 πα, ὅτι πλὴν ὀξύτητα.

Χ Λ

Nete diezeugmenon, o & κ, su-
 prà habens acutam.

Τρίτη ὑπερβολαίων, ξι καὶ κάπ-
 πα ἀνεστραμμένον, ὅτι πλὴν
 ὀξύτητα.

Ο Κ'

Trite hyperbolæon, xi & κ in-
 versum, suprà habens acu-
 tam.

Παρανήτη ὑπερβολαίων ἐναρ-
 μόνιου, νυ καὶ κάππα ἀπε-
 στραμμένον, ὅτι πλὴν ὀξύτητα.

Ξ Λ'

Paranete hyperbolæon enarmo-
 nios, ν & κ aversum, suprà
 habens acutam.

Νήτη ὑπερβολαίων, ζήτα καὶ πι
 πλάγιον, ὅτι πλὴν ὀξύτητα.

Ν Χ'

Nete hyperbolæon, zeta & pi
 jacens, suprà habens acutam.

Ζ Ϛ

ΔΩΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΣΗΜΕΓΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

DORII MODI NOTÆ IN GENERE ENARMONIO.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, ἀντὶνυ
 καὶ πι διπλῆν.

Η Η

PROSLAMBANOMENOS, an-
 tiny & pi duplex.

Υπάτη ὑπατῶν, ἰῶτα πλάγιον, καὶ
 εἰ περὶ γωνον.

Ι Ε

Hypate hypaton, jota jacens, &
 ε quadratum.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ἡμιθῆτα κάτω
 νεῦον, καὶ εἰ περὶ γωνον ἀνε-
 στραμμένον.

Π Θ

Parypate hypaton, dimidium
 theta deorsum nutans, & ε
 quadratum inversum.

Λιχανὸς ὑπατῶν ἐναρμόνιου,
 ἥτα ἐλλειπὲς ἀπεστραμμένον, καὶ
 εἰ περὶ γωνον ἀπεστραμμένον.

Ι Ξ

Lichanos hypaton enarmonios,
 eta imperfectum aversum, &
 ε quadratum aversum.

Υπάτη μέζων, ω καὶ ἡμίμυ ἀερε-
 ρόν.

Ω Μ

Hypate meson, ω & dimidium
 my sinistrum.

H 3

Pary-

Parypate meson, psi & dimidium my supinum.

Lichanos meson enarmonios, chi & dimidium my dextrum.

Mese, pi & sigma aversum.

Trite synemmenon, o & kappa.

Paranete synemmenon enarmonios, n & kappa aversum.

Nete synemmenon, eta & lambda jacens aversum.

Paramesos, m & pi diductum.

Trite diezeugmenon, lambda & dimidium delta jacens.

Paranete diezeugmenon enarmonios, kappa & dimidium delta diductum.

Nete diezeugmenon, gamma & n.

Trite hyperbolzon, b & acuta.

Paranete hyperbolzon enarmonios, a & gravis.

Nete hyperbolzon, tau inversum, & dimidium a dextrum, sursum spectans.

ψ 2

X 4

Π 5

Ο Κ

Ν Ξ

Η >

Μ Π

Λ <

Κ Λ

Γ Ν

Β /

Α \

Ι λ

Παρυπάτη μέζων, ψι καὶ ἡμιμυ
ὑπίον.

Λιχανὸς μέζων ἐναρμόνι, χι
ἡμιμυ δεξιόν.

Μέση, πι καὶ σίγμα ἀπεςραμ-
μένον.

Τρίτῃ συσημμένων, ου εἰς κάππα.

Παρανήτῃ συσημμένων ἐναρμό-
νι, νυ καὶ κάππα ἀπεςραμ-
μένον.

Νήτῃ συσημμένων, ἥτα καὶ λάμβδα
πλάγιον ἀπεςραμμένον.

Παράμεσο, μν καὶ πι καθεικυ-
σμένον.

Τρίτῃ διεζυγμένων, λάμβδα καὶ
ἡμίδελτα πλάγιον.

Παρανήτῃ διεζυγμένων ἐναρ-
μόνι, κάππα καὶ ἡμίδελτα
καθεικυσμένον.

Νήτῃ διεζυγμένων, γάμμα
καὶ νυ.

Τρίτῃ ὑπερβολαίων, βῆτα καὶ
ὀξεῖα.

Παρανήτῃ ὑπερβολαίων ἐναρ-
μόνι, ἄλφα καὶ βαρεῖα.

Νήτῃ ὑπερβολαίων, ταυ ἀνεςραμ-
μένον, καὶ ἡμίαλφα δεξιόν,
ἄνω νεῦον.

HYPODORII MODI

NOTÆ IN GENERE

ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, di-
midium phi jacens aversum,

ὑποδοριῶτος τρόπος

σημεῖα, κατὰ τὸ ἐναρ-
μόνιον γένος.

Προσλαμβανόμενος, ἡμιφι
πλάγιον ἀπεςραμμένον, καὶ
ἡμι-

ἡμιφι πλάγιον.

Υ' πάτη ὑπατῶν, σίγμα διπλῆν
ἀπεςραμμένον, καὶ σίγμα δι-
πλῆν.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ρω ἀνεςραμ-
μένον, καὶ σίγμα διπλῆν ἀνε-
σραμμένον.

Λιχανός ὑπατῶν ἐναρμόνιⓈ, π
ἀνεςραμμένον, ε' σίγμα δι-
πλῆν ἀπεςραμμένον.

Υ' πάτη μέζων, ἰώτα πλάγιον, καὶ
ε' τετράγωνον.

Παρυπάτη μέζων, ἡμιῆτα κάτω
νεῦον, καὶ ε' τετράγωνον ἀνε-
σραμμένον.

Λιχανός μέζων ἐναρμόνιⓈ, ἦτα
ἐλλειπὺς ἀπεςραμμένον, καὶ ε'
τετράγωνον ἀπεςραμμένον.

Μέση, ω καὶ ἡμιμυ ἀρλετέρον.

Τρίτη σωημενῶν, ψι καὶ ἡμιμυ
ὑπῆιον.

Παρανήτη σωημενῶν ἐναρμό-
νιⓈ, χε καὶ ἡμιμυ δεξιόν.

Νήτη σωημενῶν, πι καὶ σίγμα
ἀπεςραμμένον.

ΠαράμεσοⓈ, φι καὶ δίγαμμος.

Τρίτη διεzeugμένων, υ καὶ δι-
γαμμος ἀνεςραμμένον.

Παρανήτη διεzeugμένων ἐναρ-
μόνιⓈ, ταυ ε' δίγαμμος ἀπε-
σραμμένον.

Νήτη διεzeugμένων, μυ καὶ πι καθ-

& dimidium phi jacens.

Hypate hypaton, sigma duplex
aversum, & sigma duplex.

Parypate hypaton, rho inver-
sum, & sigma duplex inver-
sum.

Lichanos hypaton enarmonios,
pi inversum, & sigma duplex
aversum.

Hypate meson, jota jacens, &
e quadratum.

Parypate meson, dimidium the-
ta deorsum spectans, & e
quadratum inversum.

Lichanos meson enarmonios,
eta imperfectum aversum, &
e quadratum aversum.

Mese, omega & dimidium my sini-
strum.

Trite synemmenon, psi & di-
midium my supinum.

Paranete synemmenon enarmo-
nios, chi & dimidium my dex-
trum.

Nete synemmenon, pi & sigma
aversum.

Paramesos, phi & digammum.

Trite diezeugmenon, y & di-
gamma inversum.

Paranete diezeugmenon enar-
monios, tau & digammum
aversum.

Nete diezeugmenon, mu & pi di-
du-

ductum.

Trite hyperbolæon, lambda & dimidium delta jacens.

Paranete hyperbolæon enarmonios, κ & dimidium delta ductum.

Nete hyperbolæon, gamma & N.

M Π

ελλυσιμένον.

Λ <

Τρίτη υπερβολαίων, λάμβδα & ημίδελτα πλάγιον.

Κ Λ

Παρανήτη υπερβολαίων, έναρμόνιον, & κάππα & ημίδελτα καθελλυσιμένον.

Γ Ν

Νήτη υπερβολαίων, γάμμα & νυ.

HYPERDORII MODI

NOTÆ IN GENERE
ENARMONIO.

PROSLAMBANOMENOS, delta inversum, & tau jacens aversum.

Hypate hypaton, τ & dimidium my dextrum.

Parypate hypaton, πfi & dimidium my supinum.

Lichanos hypaton enarmonios, chi & dimidium my dextrum.

Hypate meson, pi & sigma aversum.

Parypate meson, ο & κ.

Lichanos meson enarmonios, N & κ aversum.

Mese, eta & lambda jacens aversum.

Trite synemmenon, zeta & pi jacens.

Paranete synemmenon enarmonios, delta & pi jacens aversum.

Nete synemmenon, chi corruptum, & dimidium A finis

ΥΠΕΡΔΩΡΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ, ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΝ-
ΑΡΜΟΝΙΟΝ ΓΕΝΟΣ.

ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΣ, δέλτα ἀντιστραμμένον, & ταυ πλάγιον ἀντιστραμμένον.

Υ Η

Τ' πάτη υπατών, ω & ημίμυ αερεάν.

Ω Ρ

Παρυπάτη υπατών, ψι & ημίμυ υπήιον.

Ψ Ζ

Λιχανός υπατών έναρμόνιον, & & ημίμυ δεξιόν.

Χ Υ

Τ' πάτη μέζων, πι & σίγμα ἀντιστραμμένον.

Π Ο

Ο Κ

Παρυπάτη μέζων, ου & κάππα. Λιχανός μέζων έναρμόνιον, νυ & κάππα ἀντιστραμμένον.

Ν Χ

Μέση, ήτα & λάμβδα πλάγιον ἀντιστραμμένον.

Η Ψ

Τρίτη συνημμένων, ζήτα & πι πλάγιον.

Ζ Ω

Παρανήτη συνημμένων έναρμόνιον, δέλτα & πι πλάγιον ἀντιστραμμένον.

Δ Ω

Νήτη συνημμένων, & διεφθόρος, & ημίαλφα αερεστέρον κατω

strum, deorsum respiciens.	Χ Λ	κάτω νόον.
Paramesos, gamma & N.	Γ Ν	Παράμεσος, γάμμα ή νυ.
Trite diezeugmenon, B & acuta.	Β /	Τρίτη διεζυγμένων, βήτα και όξεία.
Paranete diezeugmenon enarmonios, A & gravis.	Α \	Παρανήτη διεζυγμένων έναρμόνιος, άλφα ή βαρεία.
Nete diezeugmenon, τ inversum, & dimidium A dextrum, sursum respiciens.	Ι Δ	Νήτη διεζυγμένων, ταυ ανεστραμμένον, και ήμίαλφα δεξιόν, άνω νόον.
Trite hyperbolæon, ο & κ, supra habens acutam.	Ο Κ'	Τρίτη υπερβολαίων, ου ή κάππα, όπι τῶ όξύτητα.
Paranete hyperbolæon enarmonios, N & κ aversum, supra habens acutam.	Ν Χ'	Παρανήτη υπερβολαίων έναρμόνιος, νυ ή κάππα άπεστραμμένον, όπι τῶ όξύτητα.
Nete hyperbolæon, eta & lambda jacens aversum, supra habens acutam.	Η Ψ	Νήτη υπερβολαίων, ήτα ή λάμβδα παλάγιον άπεστραμμένον, όπι τῶ όξύτητα.

ALYPII INTRODVCTIONIS
MVSICÆ FINIS.

ΑΛΥΠΙΟΥ ΕΙΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΕΛΟΣ.

chius pag. 14. Sunt aliàs plures commutationes, quas hîc intelligit Alypius, & recenset egregie idem Bachius pag. 13.

Pag. 2. v. 3. ἀρχομένοις] Ita legendum esse, si vel uterque Oxoniensis id non confirmaret, facile ex antecedentibus perspicitur. Dubia Cod. scriptura Meursio imposuit, ut ederet ἀρχομένους.

V. 7. ὡς ἐστὶ πρῶτος ὁ λύδιος.] Musicorum usu: non autem ordine, secundum gravis & acuti distensionem sumto. Cum enim Hypodorii proslambanomenos gravissimum edat sonum, qui primus distincte exaudiri possit; hunc modum non adeo in usu fuisse, haud difficulter quis perspexerit. Adeoque, hac ratione moti, frequentissimum usum Musici introduxerunt toni Lydii; cujus sonus gravissimus acutior est gravissimo Hypodorii, ipso dia pente & tono majore. uti hoc ex nostris Modorum Tabulis est perspicuum. Porro primario modo, seu authentæ, ut vocant hodierni Practici, optimo ordine statim subjecit plagios, seu obliquos.

V. 17. κινέμενοι δὲ δέκα.] Omnes pro δὲ habent καί. quod locum habere nequit. Præcedit enim, ἐσῶτες μὲν ἔν.

V. 21. τοὺς ὡς ἀνῆλθον, σινημελῶν, διεζυγμῶν, ὡς ἐβόλαια.] Male hæc desunt in Barociano.

V. 25. ἢ μετέπιπυσιν. κινέμενοι δὲ, ὅτι ἐν ταῖς τῶν γῶν Διὰφοραῖς] Hæc omnes habent. at Meursius, nescio

quâ oscitantia, illa omisit. Ex eodem enim ambo hos Autores exemplari edidimus. Quod si librarius ipsius hoc admisit, nec ita omni culpa vacat; quod cum hos sibi autores describendos curarit, collationem descripti Codicis cum eo, ex quo descriptus esset, instituere neglexerit. In quo certe longe majori fide versati sumus. Integram Meursii annotationem ad ista verba adscribam.

Hoc proprium, inquit, est non τῶν ἐσῶτων, sed τῶν κινεμένων φθόγων. Ergo necessario mutilus locus; & fraudem fecit supinus librarius. (scil. Meursii.) Vide plene apud Euclidem lib. de Musica.

(Harmonica erat dicendum.) Τῶν δὲ ἐξηραθμελῶν φθόγων οἱ μὲν εἰσιν ἐσῶτες· οἱ δὲ κινέμενοι. ἐσῶτες μὲν ἔν εἰσιν, ὅσοι ἐν ταῖς τῶν γῶν Διὰφοραῖς ἢ μετέπιπυσιν, ὡς ἀνῆλθον ὅτι μὴ τῶν κινεμένων δὲ, ὅσοι τὸν ἀνθὸν πεπύθησαν. ἐν γὰρ ταῖς τῶν γῶν Διὰφοραῖς μετέβησαν, καὶ ἢ μὴ εἰσιν ὅτι μὴ τῶν κινεμένων. Hinc petenda restitutio; quam talem puto. ἐσῶτες μὲν ἔν λέγονται, ὅτι ἐν ταῖς τῶν γῶν Διὰφοραῖς ἢ μετέπιπυσιν εἰς ἐτέρας τῶν κινεμένων δὲ, ὅτι ἐν ταῖς τῶν γῶν Διὰφοραῖς μετέπιπυσιν εἰς ἐτέρας τῶν κινεμένων. Ita cum umbris digladiatus tandem vicit. Aristoxenum hujusmodi lacunis misere fœdavit, cum vel vicinis locis integros versus omiserit, maximo lectorum dispendio. Porro in fine omisissam esse mobilium sonorum recensitionem, non opus est ut cum Meursio censeamus. Etenim instituto Alypii sufficiebat stantes enumerare, eorum-

que species ἀπύκνυς & βαρυπύκνυς. Si quis tamen, qui soni fuerint μεσ-
πυκνοί, qui ὀξύπυκνοί, & qui ἀγέπνοι,
scire desideret, illos ex Euclidis no-
stri Pag. 7. v.8. ubi hunc à Meursio
citatum locum restitutum inveniet,
petat.

Pag. 3. Hic Meursius commodio-
ris distributionis gratia initium facit

κεφαλαίς β'. capitis secundi. quæ
partitio in nullo Codice reperitur;
& longe melius abest. Commodius
enim & significantius citaveris Ly-
dium Diatoni, quam caput secun-
dum. atque ita de cæteris. Porro
Codex Scal. & uterque Oxon. hoc
initium habent sequenti modo.

Αυδὶς πρότερον σημεῖα κατὰ τὸν ἀγέπνον γένος.

Τ	Ι	Ρ	Φ	Σ	Π	Μ	Ι	Θ	Γ	Υ	Η	Γ	Λ	Φ
Σ	Ο	Π	Λ	Υ	Ν	Ζ	Ζ	Ε	Υ	Θ	Λ	Μ	Ι	Σ
Ο	Ζ	Η	Υ	Ζ	Λ									

Confusus hic notarum ordo est à
librariorum imperitia. qui cum haud
intelligerent superiores hic & infe-
riores esse notas, quæ sibi mutuo re-
spondeant, continuo omnes ordine

descripserunt. Certissimum autem
est primum Codicem, à quo omnes
manarunt, hoc ordine illas habuisse
signatas.

Ζ	Ι	Ρ	Φ	Σ	Π	Μ	Ι	Θ	Υ	Υ
Η	Γ	Λ	Φ	Σ	Ο	Π	Λ	Υ	Ν	Ζ
Ζ	Ε	Υ	Φ	Ι	Μ	Ι				
Σ	Ο	Ζ	Η	Υ	Π	Λ				

Quod ad errores attinet, qui in
prioris Diagrammatis notis adpa-
rent, & in Scriptis omnibus Codici-
bus reperiuntur, in secundo diagram-
mate, & passim in his autoribus re-
stituti illi habentur. Nostrium fuit
Codicum illorum scripturam fidelis-
sime hic repræsentare.

ΛΗ Προσλαμβάνοντες, ζῆτα ἐκτενέες,
καὶ τὸν πλάγιον.] In variis his nota-
rum Alypii scripturis recensendis eo
modo versabimur, ut quoties eadem

notarum copula in manu exaratis
Codicibus, & Kircheri earundem
Alypii notarum tabula, occurrat, in-
dicemus; earundemque varias in di-
versis locis figuras adnotemus. Ex
iis enim cum admirando notarum
ordine Alphabetico, qui in nostris
tabulis, præcipue Enanonii generis
elucet, collatis facilius quisque con-
spiciet, quibus rationibus ducti hoc
vel illud in notis, earundemque de-
scriptionibus immutandum censue-
rimus.

rimus. Hæc itaque prima notarum *fyzygia*, secundum ordinem *Alypii*, quaterdecies in omnibus Scriptis codicibus reperitur. Sexies nimirum in genere *Diatono* : quinquies in *Chromatico* : ter tantum in *Enarmonio*, quod *Enarmonii* generis maxima pars in omnibus MSS. desit. Hic numerus expedite ex nostris *Modorum* tabulis colligitur. Semel tamen, majoris perspicuitatis causa, omnes chordas recensere.

Itaque in *Diatono* Genere has notas habet *Proslambanomenos* *Lydii*; iisdem figuris, quibus hîc tabula *Kircheri*, id est, integro *zeta*. sed *Oxon. Z.* *Hypate hypaton Phrygii*, in omnibus quatuor codicibus, id est, *Scaligeri*, utroque *Oxon. & Kircheri*, τζ ζητα hac figura, Z. quam in *Kircheri* tabula sculptam vides. *Parypate hypaton Iastii* in *Codice Scaligeri & Kircheri*, *zeta* integrum. *Oxon.* verò iterum Z. *Hypatôn diatonos Hypolydii* : ubi *Scalig. & Kirch.* Codices distortas habent figuras; at *Oxon.* rursus hanc Z. *Hypate meson Hypophrygii* : ubi *Scaligeri Cod. & uterque Oxon.* accurate exhibent Z. at *Kircheri*, *zeta* integrum. *Parypate meson Hypoïastii* : ubi uterque *Oxon. Z*; *Scaligeri*, *signa* aversum; *Kircheri*, *zeta* integrum.

In genere *Chromatico* rursus istas notas habet *Proslambanomenos* *Lydii*; in omnibus codicibus *zeta* imperfectum hac figura Z. *Hypate hypaton Phrygii*; eâdem figu-

râ Z, nisi quod paulum *Kircheri* nota ex sua sede sit sublata. *Parypate hypaton Iastii* : *zeta* in *Scal. Z.* in *Kirch.* integrum. *Hypate meson Hypophrygii*, in utroque *Oxon. & Scal. Z*; in *Kirch.* *zeta* integrum. *Parypate meson Hypoïastii*; ubi rursus uterque *Oxon. & Scal.* exhibent Z; at *Kirch.* *zeta* integrum.

In *Enarmonio* genere has notas habet *Proslambanomenos* *Lydii* : in *Scal.* *zeta* integrum, in *Baroc. Z.* *Hypate hypaton Phrygii* : in *Oxon.* utroque bene Z, at *zeta* integrum in *Scal.* *Hypate meson Hypophrygii* : in utroque *Oxon.* rursus bene habetur Z; at in *Scal. ζ.* Reliqua duo *Enarmonii* generis loca in omnibus codicibus desunt. Cæterum illud *zeta* integrum; quod pro *zeta* imperfecto plerisque in locis perperam invenitur; eâ figurâ exhibebatur, quæ apud *Kircherum* in *Lydii Diatoni Proslambanomeno* adparet, id est, superiore linea arcuata. Inferior autem *zeta* imperfecti linea transversa, paulum in plerisque locis est arcuata : sed hoc à librariorum καλλιγραφία manasse puto.

Tau jacens ubique in omnibus codicibus constantissime ita scriptum reperitur τ.

Τάπη ὑποαίων, γάρμα ἀπεσπάρμυλον, καὶ γάρμα ὀρθόν.] Ita septies recte est in genere *Diatono* : ter in *Chromatico*. In ejusdem generis *parypate meson Hypozolii* pro ἀπεσπάρμυλον, perperam est ἀνεσπ. & in *hypate meson Hypolydii* ὀρθόν pro ὀρθόν.

ἑξέν. quod utrumque correximus. Ter quoque recte habetur in Enarmonio.

R L Παρυπάτη ὑπαίων, βῆτα ἑξαπῆς, γάμμα ἀνεσχημῶν.] Bis est in singulis generibus. Semel in parypate hypaton Lydii Chromatici, descriptioni notæ non erant subiectæ. & perperam ibi τὸ βῆτα ἑξαπῆς formatum habet Kircherus.

Φ F Ἰπυλίων Διότων Θ, φ, καὶ δίγαμμα.] Hæc notarum copula decies reperitur in Diatono. novies φ, καὶ δίγαμμα, semel in Hypodorii parameso, φ, καὶ δίγαμμον. Octies in Chromatico. binis locis φ, καὶ δίγαμμα, cæteris φ, καὶ δίγαμμον. In Hypodorio Chromatico male Cod. Scal. & uterque Oxon. addunt ἀνεσχημῶν, ex quo Meursius fecerat ἀνεσχημῶν. at utrumque delendum. Inde etiam omnes codices habent has notas Θ u. etiam Kircheri. quem in facili, attamen depravato loco codicum consensum merito miramur. In Enarmonio est tribus locis, φ, καὶ δίγαμμον.

Porro hoc loco id notabimus, cum vicister illa digammi figura, vel recta, vel inverfa, vel averfa, in Diatono reperiat, vicies in Scaligeri codice scriptum reperiri δίγαμμα. ter, & quidem circa illius generis finem, secundum ordinem Alypii, δίγαμμον. In Chromatico illa nota recurrit viciesnovies. ubi vicies quinque scriptum, δίγαμμον, quater tantum, δίγαμμα. In Enarmonio semper, & quidem duodecies, est δίγαμ-

μον. Inde fortasse non male concluderetur, semper Alypium scripsisse δίγαμμον, at librarium, qui in primo genere semper id in δίγαμμα, mutarat, oblitum fuisse idem facere in cæteris generibus. Non tamen male dicitur δίγαμμα, cum etiam apud alios autores hoc reperiat, analogiâ adprobatur. Vt enim à sigma est antisigma, ita à gamma, digamma.

Ἰπάτη μέζων, σίγμα καὶ σίγμα.] C C Geminæ hæ notæ nullum peperere errorem. Semel integra chorda, hypate hypaton Hyperlydii secundum genus Enarmonium deest in Cod. Baroc. Id notandum, quod semper in Scal. reperiat parvum sigma huiusmodi ζ, nunquam istiusmodi σ.

Παρυπάτη μέζων, ρω καὶ σίγμα ἀνεσχημῶν.] Reperitur duodecies absque ulla variatione. quater in singulis generibus. Meursius in Lydii Enarmonii parypate meson male habet ἀπερ. contra codicem unde descripserat. Hoc & uterque Oxon. corrigit.

Μέζων Διότων, μω καὶ πικαθελκυσμῶν.] Duodecies bene est in Diatono. semel in Hyperphrygio hypate meson abest à Codice Bodleiano: at majori confusione codex Baroc. ex hypate & parypate meson unam facit chordam, hoc modo: ὑπάτη μέζων, λάμβδα καὶ ἡμίδελτα ὕπλιον. Sexies bene reperiebatur in Chromatico. semel π syllaba ab erat in Hypodorii nete diezeugmenon.

non. Quinquies probe erat in Enarmonio.

nec ex ullo Codice restituebatur.

Ι Λ Μίση, ἰώτα καὶ λάμβδα πλάγιον.] Codex Scal. hīc, λάμβδα ἀνεστραμμένον, cum his notis Ι ν. quas etiam habet Baroc. plane ut apud Kircherum notæ netes synemmenon Hypolydii Chromatici. Deinde in Hypophrygii nete diezeugmenon est λ ἀνεστραμμένον, sed cum recte pictis notis. Hic autem error est ex sequente chorda, quæ notatur τῷ θήτα καὶ λάμβδα ἀνεστραμμένῳ. Cæterum descriptio deciester bene habebatur in Diatono. bis male. Toties quoque notæ bene; bis autem male, in Lydii mese & nete hyperbolæon. Phrygii parameson, qui in omnibus codicibus exciderat, restitui. In Chromate duodecies bene habet descriptio; ast notæ sexies bene, & toties male. sæpius est ν. Vide tabulam Kircheri. In Enarmonio descriptio octies recte invenitur: notæ autem septies bene, & bis male. Lydii mese abest à Bodlei. In Hyperæolii parypate meson τὸ πλάγιον in omnibus codicibus excidit. hinc & lambda rectum est in notis.

Συνημμένον Διόπον Θ, γάμμα καὶ Γ Ν ν.] Decies descriptio recte invenitur in Diatono. notæ novies, optime formatæ. In Phrygii nete synemmenon omnes pro ν habent ἦτα πλάγιον. cum huiusmodi notæ π in Scal. codice & uno Oxoniensi. Alter Oxon. & Kircherus habent Η. ut & Scal. codex habet in Hypophrygii hyperbolæon diatono. In Chromate descriptio & notæ quinquies recte. Semel male in Hyperphrygii mese μν pro ν omnes habent, cui quoque nota respondet, etiam apud Kircherum. Notetur hīc rursus insignis codicum consensus. In Enarmonio semel recte habetur, nete synemmenon Phrygii.

Νήτη συνημμένον, ᾱ τελέγιονον ὕ-Υ Ζ πιον, καὶ ζήτα.] Hoc notarum par duodecies est in Diatono, notis ubique recte formatis. Sex chordæ integram habent descriptionem: totidem voce ὕπιον mutilatam. nimirum nete hyperbolæon Hyperlydii: nete hyperbolæon Hypophrygii: Hyperphrygii paramesos: Iastii trite hyperbolæon: Hyperialtii synemmenon diatonos, & trite diezeugmenon. In Chromatico octies reperitur. Quinquies bene habet descriptio: ter omissum est τὸ ὕπιον. in Hyperlydii mese, & nete hyperbolæon. ut & in nete hyperbolæon Hypophrygii. In Enarmonio sexies notæ recte inveniuntur, & quinquies descriptio. semel in Hyperlydii mese abest τὸ ὕπιον.

Παρε-

Θ ν Τρίτη συνημμένον, θήτα καὶ λάμβδα ἀνεστραμμένον.] Ita quinquies bene in Diatono. toties in Chromatico. ter in Enarmonio. In Lydii Enarmonii trite synemmenon; quam Meursius omisit; omnes perperam habent λάμβδα πλάγιον. cum nota, quæ lambda jacens aversum refert, >. Exciderat in eodem genere trite hyperbolæon Hyperlydii,

Z C

Παρεμείσι, [ἦτα καὶ π̄ παλάμον.] In Diatono tam in descriptione quam in notis ita decies optime in omnibus invenitur. In Chromatico octies in descriptione, septies in notis. in Hyperiaſtii nete hyperbolæon omnes quatuor Codices pro \square male habent \square . In Enarmonio ter bene habentur descriptio & notæ. Cæterum semel hîc est παρεμείσι, in reliquis XXXIV. locis est παρήμεσις. ut hoc primum dubio procul à librario, qui alteram terminationem meliorem putarit, sit immutatum.

E U

Τρίτη διεζδυγμένων, $\bar{\alpha}$ περγάνων, καὶ π̄ ἀνεστραμμένων.] Diatoni binis locis, scilicet, Lydii trite diezeugmenon, (ubi corrigitur ab Oxon.) & Hypolydii trite hyperbolæon, in descriptione est $\bar{\alpha}$ περγάνων. reliquo Diatoni, ut & tribus Chromatici, & duobus Enarmonii recte est $\bar{\alpha}$ περγάνων. Notæ omnibus octo locis optime formatæ reperiuntur.

Θ Η

Νῆτη διεζδυγμένων, $\bar{\phi}$ ι παλάμον, καὶ ἦτα ἀμεληλῆσθὲν καθεκλυσμένων.] Reperiuntur hæ notæ novies in Diatono. In descriptione τὸ καθεκλυσμένον bis aberat. in Hypolydii nete hyperbolæon, & Hyperiaſtii diezeugmenon diatono. ut & semel in Gaudentio, pag. 25. Sexies bene in Chromatico. quater in Enarmonio. Nota interdum est H, cujus dextrum latus inferius sit protractum: quale etiam Kircherus habet in Hyperiaſtii diezeugmenon diatono. sæpissime adparet etiam imperfectum aver-

sum, inversum. quale idem habet in ejusdem Hyperiaſtii nete synemmenon, unde vera figura facile effingitur. In Scaligeri Cod. & uno Oxon. semel iterumque est, uti nos illam exhibuimus. quemadmodum & Kircheri codex semel in Iastii hyperbolæon diatono cum Scal. Codice consonat.

Τρίτη παρεβολαίων, $\bar{\tau}$ κάτω νότον, η I $\bar{\iota}$ ἡμίαλφα ἀεισπρόν, ἀνω νότον.] Ita sexies est constantissime. bis in singulis generibus. semel in Gaudentio pag. 26. pro ἀνω male κάτω scriptum reperitur. Notarum diversitatem eandem, quæ est in reliquis codicibus, habes in Kircheri tabula expressam. In Diatoni Hyperlydio pro χ uterque Oxon. Scal. & Kircherus insigni consensu habent η . Hîc ineptit Meursius, qui ex depravata Boëthii scriptura hunc locum emendare instituit; cum ille ex Alypio sit corrigendus. quod fiet erasa voce *dextrum*. Quid enim est τ δεξιὸν κάτω νότον? Certe ad eum modum hoc esset intelligendum, quo ἡμίαλφα δεξιὸν, & ἀεισπρόν, jam ἀνω, jam κάτω νότον dicitur: id est τ esset bipertendum. Adeo temere scientiam sibi non intellectam adgressus est vir ille doctissimus.

HYPOLYDII S.

Προσλαμβανόμενον, $\bar{\sigma}$ υ κάτω χαμ- ϕ H μιλῶ ἔχον, καὶ ἦτα.] Constanter ter ita est in Diatono; ter item in Chromate, & bis in Enarmonio. Hypolydii Diatoni proslambanomenos in Cod.

Cod. Scal. habet ἔχον^τ: at syllabam finalem ^τ delendam esse construo, & reliqui septem loci docent, & insuper Gaudentius. Nota τὴ ἦτα, ut etiam apud Kirch. conspicitur, interdum est η̄, interdum ἦτα ἀμεληθέν, τ.

Χη Ὑπιάτω ὑπαλιῶν, μὴ ἀνεσραμμένον, καὶ ἦτα ἐλκειπές.] Hoc par notarum ter est in Diatono; toties in Chromate, & semel in Enarmonio, descriptione nunquam variante, sed sæpius etā imperfecti notā. Scal. & Kirch. bis recte, in Chromatis Hypolydio & Iastio. insuper Scal. Codex in Enarmonii Hypolydio. Bis etiam recte Oxonienses habent in Diatoni & Chromatis Hypolydio: at in Diatoni Hypozolio τῷ ἦτα ἐλκειπεί, καὶ τῷ ἦτα ἐλκειπεί ἀνεσραμμένῳ eandem hanc notam. Η Oxonienses, Scal. & Kirch. insigni consensu male tribuunt. contra autem in Chromatis Hypolydio fidem omnes Codices ternam hujus etā varietatem, uti nos edidimus, exacte comprobant. Nam η̄ ibi est etā imperfectum: ε̄, etā imperfectum jaccens: η̄, etā imperfectum aversum. Gaudentius in Diatoni Hypolydio habet η̄. male, ut ostendimus.

V ε Παρυπάτη ὑπαλιῶν, λάμβδα ἀνεσραμμένον, καὶ ἦτα ἐλκειπές παλάμον.] Ter tantum reperiuntur hæ notæ; in singulis generibus semel, eodem loco. Codex Scal. Oxon. uterque, ut & Gaudentius in Diatono legunt, ἀλφα ἀνεσραμμένον, καὶ ἦτα ἐλκειπές

ὑπλιον. V ε̄. ita quoque, ut ex notis adparet, Kircherianus. In Chromate pro παλάμον est ὑπλιον. Solum Enarmonium recte habet sicut nos edimus. Primum enim τὸ ἀλφα perperam exarari, ex notarum ordine est indubitatum. Deinde τὸ ὑπλιον in his notis, & τὸ ἀνεσραμμένον interdum paria faciunt: nunquam ὑπλιον & παλάμον. In Chromate & Enarmonio nostræ editionis pro ὑπλιον, quod errore quodam in isto remansit, in hoc irrepsit, scribatur παλάμον.

Παρεσμοσος, οὐ καὶ κάππα.] Duo O K decies ita est in Diatono. Quater ο. nimirum in Hypolydii parameso: Æolii meson diatono, & diatono hyperbolæon: (quibus ternis locis recte habent οὐ Gaudentius & uterque Oxon.) & Dorii trite synemmenon. In Hyperiaistii nete diezeugmenon Meurs. habet οὐ καὶ κάππα ἀνεσραμμένον, ὅτι τῷ ὀξύτη^τ. cum Scriptus & uterque Oxon. ἀνεσραμμένον bene omiserint. Is autem error est à librarii oscitantia, qui trite omisā; quam nec Oxon. restituit, præcedentis chordæ κάππα cum sequentis ἀνεσραμμένον, conjunxit. Vndecies recte scribitur in Chromatico. nisi quod in Hyperæolii nete synemmenon omisā sint hæc verba, ὅτι τῷ ὀξύτη^τ. quæ ex Diatono & Enarmonio, quia φθόγ^τ est ἰσως, restitui-
mus. In Enarmonio bis recte est: semel male ο. Τὴ κάππα notam in hac syzygia Cod. Scaligeri semper habet minusculam. ut & in ista, κάππα καὶ ἡμίδελ^τ καθεκλυσμένον. In re-
K liquis

liquis copulis est* majuscula. Gaudentius & Kirch. ubique habent kappa initiale seu majusculum.

Ξ Κ Τρίτη διεζδυμένων, ξι καὶ κάππα ἀνεσραμμένον.] Sic quater habet Diatonum. quater item Chromaticum, & semel Enarmonium. Το ξι ubique est hoc minusculum ξ. etiam apud Kircherum, licet corrupte exaratum; & Gaudentium. at omnes habent Κ.

HYPERLYDIVS.

Η Λ Τρίτη συνημμένων, ηι κάτω νότον, καὶ ημίαλφα δεξιόν, κάτω νότον.] Ter hoc notatum par est in Diatono. ter item in Chromatico, & bis in Enarmonio. Quater recte legitur, & toties male. Primum hinc in Diatoni Hyperlydio desunt duæ ultimæ voces, κάτω νότον, ut & apud Gaudentium. In Chromatici Phrygio trite hyperbolæon perperam habet, δεξιόν ἄνω νότον. ibidem in Hyperphrygii trite diezeugmenon, ημίαλφα ἀεισπερόν, ἄνω νότον. Inde puto is error est, quod sequente chorda sit ἀεισπερόν. In Enarmonio Phrygii trite hyperbolæon habet ηι καὶ ημίαλφα δεξιόν, ἄνω νότον. cum nota τῷ ηι ὀρθῶ. In Diatoni Phrygio uterque Oxon. τὸ ημίαλφα δεξιόν, κάτω νότον, format uti nos id expressimus. quod in tanta confusione notandum. Alias fere semper est dimidium ὀ inferior vel superius, interdum deorsum respiciens, interdum sursum, & in dextrum latus inclinans, sicut ὀ. dextra quoque parte interdum sursum pro-

tracta. Plerasque illius notæ varietates vide in Kircheri tabula.

Συνημμένων Διὰ τον Θ, τὰ ἀνεσραμμένον, καὶ ημίαλφα δεξιόν, ἄνω νότον.] Ita bis est in Diatono. tribus locis pro δεξιόν perperam est ἀεισπερόν. 1. Phrygii hyperbolæon diatono. 2. Hyperphrygii diezeugmenon diatono. 3. Nete diezeugmenon Hyperdorii. Hyperphrygii neten synemmenon, quæ in omnibus Codicibus, etiam Kircheri, deerrat, restitimus. In Chromatico sexies recte scribitur. tantum Lydii paranete hyperbolæon male rursus habet ἀεισπερόν. quod neuter Oxon. corrigit. In Enarmonio ter tantum reperitur, & quidem bene. Illud ἀεισπερόν sæpe ex præcedente chorda, ubi recte id habebatur, perperam à librariis est repetitum. In nostræ editionis diezeugmenon diatono Hyperphrygii, male remansit ἀεισπερόν, pro quo δεξιόν reponatur, & in versione, dextrum. In Hyperphrygii nete synemmenon Cod. Scal. habebat ἀνεσραμμένον, pro quo uterque Oxon. rescribit ἀνεσραμμένον. Gaudentius in Diatoni Hyperlydio bene habet δεξιόν, at male ibi omissum, ἄνω νότον. Diversitas notæ hemialpha eadem hinc est, quam in præcedente chorda notavimus; quamque videre est in Kircheri tabula.

ÆOLIVS.

Προσλαμβάνόμενον Θ, ἥτα ἐλλειπὲς ἀνεσραμμένον, καὶ τὸ τετράγωνον ἀνεσραμμένον.] Quater hæ notæ occurrunt

sunt in Diatono. ter recte habet descriptio : semel hîc in Æolio male est pro α , quod etiam habet uterque Oxon. & $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, pro quo Gaudentius $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$. æque male. At idem in Hypozolio bene, $\alpha\iota\pi\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$. Nota ter recte pingitur, etiam in utroque Oxon. ut edimus. bis quoque in Gaudentio. Semel μ habent in Hypoiaftio Cod. Scal. & unus Oxon. In Chromatico quinquies recte invenitur descriptio, & ter, nota. Semel in Iaftio Cod. Scal. & Kirch. μ , & in Hypoiaftio H. In Bodleiani Codicis Iaftio perperam ita scribitur : $\psi\alpha\pi\tau\eta\ \psi\alpha\alpha\iota\omega\upsilon\upsilon\ \chi\epsilon\omega\mu\alpha\iota\kappa\eta$, $\delta\ \alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, $\chi\epsilon\lambda\ \tau\alpha\upsilon\ \psi\alpha\lambda\gamma\iota\omicron\nu\ \alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$. omissis intermediis, librarii procul dubio oſcitantia. In Enarmonio semel hoc loco bene habent descriptio & nota.

∇ $\Upsilon\pi\alpha\tau\eta\ \psi\alpha\alpha\iota\omega\upsilon\upsilon$, $\delta\epsilon\lambda\gamma\ \alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, $\chi\epsilon\lambda\ \tau\alpha\upsilon\ \psi\alpha\lambda\gamma\iota\omicron\nu\ \alpha\iota\pi\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$.] Quinquies hæ notæ reperiuntur in Diatono. bis recte habet descriptio. Hoc loco, scilicet Æolii hypate hypaton, bis est $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, pro $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, & $\alpha\iota\pi\epsilon\sigma\pi$. utrovis usu male. Gaudentius pro ultimo $\alpha\iota\pi\epsilon\sigma\pi$. binis locis habet $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi$. pro quo, uno in loco, Codex Bar. substituit nihilo melius $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi$. quod nullibi in his notarum descriptionibus est receptum verbum. In Hypodorio etiam & Hyperdorio est $\tau\alpha\upsilon\ \psi\alpha\lambda\gamma\iota\omicron\nu\ \alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$. quod ex neutro Oxon. corrigitur. In Chromatico septies habetur, semper probe. In Enarmonio

bis recte occurrit. Meursius in Phrygio ediderat, $\psi\alpha\lambda\gamma\iota\omicron\nu\ \alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$. quod ex utroque Oxon. corrigitur. In Hypophrygio abest $\psi\alpha\lambda\gamma\iota\omicron\nu$, quod nec Oxon. habent. Cæterum notabilis hîc iterum est Codicum in notarum formatione consonantia. Codex Scal. ubique habet, & quidem quinquiesdecies, uti nos edidimus, $\tau\omega\ \delta\epsilon\lambda\gamma$ ad istum modum formato. Decies etiam Kircherus. Barocianus codex semel ∇ .

$\Upsilon\pi\alpha\iota\omega\upsilon\upsilon\ \Delta\lambda\gamma\iota\omicron\nu$, $\chi\epsilon\lambda\ \eta\mu\iota\mu\upsilon\ \delta\epsilon\chi\ \chi\iota\omicron\nu$.] Ita sexies descriptio & notæ rectæ inveniuntur in Diatono. In Chromatico septies descriptio est proba. Bis reperitur $\tau\epsilon\ \eta\mu\iota\mu\upsilon$ nota in Iaftio & Hyperiaftio, uti ea conspicitur apud Kircherum in Iaftio Chromatico. semel μ . & semel ν . Ter tantum recte Kircherus. In enarmonio descriptio & nota semel recte. Semel atque iterum reperitur $\eta\mu\iota\mu\upsilon$ pro $\eta\mu\iota\mu\upsilon$.

$\Upsilon\pi\alpha\tau\eta\ \mu\acute{\epsilon}\zeta\omega\upsilon\upsilon\ \tau\alpha\upsilon\ \chi\epsilon\lambda\ \delta\iota\gamma\alpha\mu\mu\alpha\ \alpha\iota\pi\epsilon\sigma\pi\alpha\mu\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$.] Ita septies recte habetur in Diatono, semel apud Gaudentium. In Hypodorio Cod. Scal. & Kirch. semel male habent ϵ . In Chromatico undecies descriptio & nota recte inveniuntur. Contra MS. Meursius in Hypozolio edidit $\alpha\iota\nu\epsilon\sigma\pi$. quod tamen non corrigitur ex Oxon. quamvis nota recte habeat. In Enarmonio quinquies nota & descriptio recte habentur. Cæterum interdum $\delta\iota\gamma\alpha\mu\mu\alpha$, inprimis in Diatono; sæpius $\delta\iota\gamma\alpha\mu\mu\omicron\nu$ reperiri, notavi.

tavimus in Lydii hypaton diatono.
 κ λ Μέση, κάππωα κχ) ήμίδελτα καθειλ-
 κυσμένον.] Decies descriptio recte
 invenitur in Diatono. semel apud
 Gaudentium. In Dorio semel omis-
 sum est καθειλκυσμένον. ubi eadem
 quoque nota est, quam Kirch. in
 Dorio repræsentavit. Alias sexies
 reperitur hemidelta ut λ pictum; nisi
 quod utraque linea directe extendat-
 ur; sed nunquam diductum, seu, pro-
 tracto dextro latere. In Oxon. qua-
 ter invenitur λ. Omnes illæ varia-
 tes videantur apud Kircherum. In
 Chromatico duodecies reperitur.
 novies bene habet descriptio. In Æo-
 lii nete hyperbolæon deerrat, θπ' πω
 όξύττω. Hyperphrygii paranete hy-
 perbolæon male habebat λ άπεσεγαμ-
 μένον, pro ήμίδελτα καθειλκυσμένον.
 neque id ex Oxon. corrigebatur. In
 Dorio est, τρίτη διεζυγμένων χρωμα-
 πική, sed pro τρίτη legendum est πα-
 ρανήτη. trites nota, non autem para-
 netes, excidit. Si quid in his intel-
 lissent Meursius & Kircherus, hoc
 saltem corrigere potuissent. Nun-
 quam enim voces, χρωματική, έναρ-
 μόνι & λείπον, aliis chordis ad-
 positæ inveniuntur, quam lichanis &
 paranetis. Notarum varietas hîc ea-
 dem est quæ in Diatono. In Hyper-
 æolii hypatæ meson, & Hyperphry-
 gii paranete hyperbolæon, eadem
 sunt notæ, quæ in Kirchero. Quater
 recte habet descriptio in Enarmo-
 nio. Porro sapissime est ήμίδελτα.
 sed quemadmodum ήμιάλφα, δι-
 γαμμα, pronunciantur accentu in

antepenultima; ita quoque ήμί-
 δελτα.

Νήτη σωημένων, αλφα ή βαρεϊα.] Α
 Hæ notæ vicies reperiuntur, sem-
 per bene. novies in Diatono; to-
 ties in Chromatico, & bis in Enar-
 monio. Figura τδ αλφα semper est
 minuscûla, uti etiam repræsentatur à
 Kirchero.

Παράμεσος, ήτα ή λάμβδα πλά- Η
 γον άπεσεγαμμένον.] Decies recurrit
 in Diatono. Septies recte habet de-
 scriptio. semel quoque in Gauden-
 tio. In Phrygio deest πλάγον, quod
 etiam in nostra editione πδ βλειψα
 quadam est omissum. In Hyperphry-
 gii hyperbolæon diatono deest άπε-
 σεγαμμένον. Dorii nete synemmenon
 pro άπεσε. habet άνιεσε, sed Bar. Co-
 dex recte hoc corrigit. Notarum hîc
 eadem occurrit diversitas, quæ apud
 Kircherum. & semper eta parvum.
 In Chromatico duodecies proba est
 descriptio: decies figura lambda ja-
 centis averse. nisi quod paulum in
 altum consurgat. Bis in Hyperdo-
 rio est <, ibidemque in Kirch. &
 Oxon. In Enarmonio quater recta
 est descriptio. semel in Hyperæolii
 paranete hyperbolæon τδ πλάγον de-
 sideratur.

Νήτη διεζυγμένων, χι διεφθαρός, κχ) π
 ήμιάλφα άελεπρόν, κάτω νδον.] Hoc
 par notarum septies occurrit in Dia-
 tono. quinquies probe habet descri-
 ptio. in Gaudentio deest άελεπρόν,
 sed nota τδ ήμιάλφα picta optimè. In
 Æolii nete diezeugmenon Meursius
 cum MS. habebat ήμία αλφα, quod
 cor-

corrigitur ex utroque Oxon. Hyperphrygius perperam habebat, δεξιὸν ἄνω νόον. In Chromatico quinques bona est descriptio. in Hyperlydio & Phrygio deerat, κάτω νόον. in Iastio pro ὑπερὸν perperam est δεξιόν. In Hyperdorio, ἡμίαιφα πλάγιον ἀπεσεσμένον. qui error est ex præcedentis chordæ repetitione. In Enarmonio quinques reperitur, semper bene. Figura τῷ ἄλφα ubique est minuscule, quam ad veram proxime accedere conspiciamus. Semel tantum in Diatoni Æolio reperitur apud Kircherum.

HYPOLIVS.

U3 Προσλαμβανόμενον, π̄ ἀνεσεσμένον, καὶ σῆμα διπλὸν ἀπεσεσμένον.] Bis in Diatono reperitur, toties in Chromatico. bis recte, toties male. Diatoni Hypoiaustius bis habet ἀνεσεσμένον, neque ex Oxon. id corrigitur. In Chromatis Hypoiaustio, π̄ διπλὸν, cui etiam nota H respondet, invenitur in omnibus codicibus: Diatoni Hypoiaustius habet E, cui etiam Kirch. & Oxon. alter adfentiunt. Male idem Kircherus representat σῆμα διπλὸν, divifim 3 tanquam sigma & sigma. quæ sane admodum hîc differunt. Nec dubium mihi, quin contra suum Codicem hoc fecerit. Nam uti hoc H est π̄ διπλὸν, & istud E, E, διπλὸν. ita hoc E, σῆμα διπλὸν. Gaudentius bis, & descriptionem, & notas, recte habet.

Ἰπ̄ατῆ ὑπαίων, ἀν̄ω καὶ π̄ διπλὸν.] Ita descriptio & nota recte reperiuntur ter in Diatono. in Chromatico quater. semel in Enarmonio: nisi quod semper scriptum erat ἀν̄ω. ut & semel apud Gaudentium, p. 24. Id quod correximus; inde etiam, quod in simili compositione semper occurrat ἡμ̄ω. In Enarmonio erat λιχανὸς ὑπατῆ ἐναρμόνιου, pro quo & Bodl. reponerat ὑπαίων.

Παράμεσος, π̄ καὶ σῆμα ἀπεσεσμένον.] Octies hæc notarum syzygia recurrit in genere Diatono. semel tantum in Hypophrygio male habent Codex Scal. & uterque Oxon. ἀνεσεσμένον. recte tamen habente notâ. In Chromatico octies bene est. ubi in Hypophrygio deerat vox χρωμαλική. In Enarmonio ter recte invenitur. Notæ ubique veræ, noviesdecies.

PHRYGIVS.

Προσλαμβανόμενον, ἰώτα πλάγιον, καὶ π̄ π̄ ἐλάγιον.] Ita quater habet descriptio in Diatono. in Chromate, ter. semel in Enarmonio. τῷ ἰώτα πλαγίῳ nota ubique est \. etiam in Kirchero, & utroque Oxon. quæ est figura τῆς βραχείας, gravis in hac copula, A \. Quare vi vocis πλαγίῳ indubitanter ita — illam collocandam censuimus.

Ἰαρυπάτῆ ὑπαίων, δῆγμα καὶ τῷ F I ἀνεσεσμένον.] Ita sexies proba est lectio. in singulis generibus bis. In Chromatis Hypophrygio solus Bodl. pro ἀνεσεσ- perperam habet πλάγιον.

Ω ρ Γ' παλῶν Δ' αἰτὸν Θ', α' καὶ ἡμῶν α' αἰτὸν.] Hoc par notarum sexies recurrit in Diatono, descriptione ubique proba. quater in Chromatico. semel in Enarmonio. In Diatoni Hyperdorio Meursius male ediderat ψ pro α. quod uterque Oxon. corrigit. Illud α in Cod. Scal. ubique est parvum. πὸ ἡμῶν α' αἰτὸν plerisque in locis, etiam apud Kircherum, male sic pingitur υ, ac si esset δεξιόν.

Υ λ Παρυπάτη μέζων, υ' ἢ δίγαμμα ἀνεσχημένον.] Quater recte sic est in Diatono. ter in Chromatico: ubi in Hyperphrygio semel perperam est ἀνεσχημ. sed notā, etiam in utroque Oxon. & Kircherō, optime exarātā. Bis quoque recte in Enarmonio. Ter reperitur Υ. cæteris omnibus locis υ.

Α λ Τρίτη σσημμένον, λάμβδα ἢ ἡμίδελξα ὕψιον.] Ita quinquies est in Diatono. at in Chromatico quater est πλάγιον, & sic bis in Enarmonio. quæ lectio videtur melior, quamvis πὸ ὕψιον non omnino sit ineptum. In Chromatis Hyperphrygio Cod. Scal. bis habet, λάμβδα ἢ λ πλάγιον. Inde priore loco Meursius inepte legit, λάμβδα ἢ λάμβδα πλάγιον. Legendum autem esse ἡμίδελξα, notarum ordo clarissime ostendit. Deest in eodem genere trite diezeugmenon Dorii, quæ ex nullo Codicum restituitur. In Enarmonii Phrygio male Cod. Scal. habebat τρίτη ὑπερβο-
λαίων, pro σσημμένων. Nota alias dimidii delta jacentis ubique in Cod. Scal. & Kirch. ut & utroque Oxon.

est Δ, figurā jacentis lambda, quæ ad dimidium delta jacens quam proxime accedit.

HYPOPHRYGIUS.

Προσλαμβάνονθ', σίγμα διπλὸν 3 ε
ἀνεσχημένον, καὶ σίγμα διπλὸν.] Hæ notæ bis recte occurrunt in Diatono: semel tantum in Chromate. Nam hypate hypaton Hypodorii cum his notis in omnibus excidit, non autem parypate hypaton. Ideoque in omnibus legendum est, παρυπάτη ὑπα-
τῶν, ρα ἀνεσε. pro ὑπάτη ὑπατῶν. Semel quoque recte habetur in Enarmonio. ut & apud Gaudent. p. 24.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ξι διπλὸν ἀνε-
σχημένον, ἢ π διπλὸν ἀνεσχημένον.] Semel tantum hîc occurrit in singulis generibus. In Diatono & Chromate est ξι διπλὸν ἀνεσχημένον, ut & apud Gaudentium pag. 24. in Enarmonio ξι διπλὸν πλάγιον. quod in nostræ editionis Chromate est positum. utrumque ferri potest. Si tamen non tam rationem quam usum spectes, ἀνεσχημένον in hac figura videtur τῷ πλάγιῳ præferendum. Ita κ, & υ, & ω dicuntur σημεῖα ἀνεσχημένα, quamvis revera sint πλάγια. Etenim ut — dicitur ἰῶτα πλάγιον, ita & ω πλάγιον vocari posset. Cæterum notæ nullibi variant, nisi apud Kircherum in Diatono.

HYPERPHRYGIUS.

Τρίτη σσημμένον, βήτα ἢ ὀξεία.] B /
Ita sexies occurrit. ter in Diatono, & toties in Chromatico, sine ulla varietate.

tate. τὸ βῆτα ubique est minusculum, ut & apud Kircherum. ita tamen formatum, ut ad majusculum quam proxime accedat.

HYP-OIASTIVS.

Η Τ Προσλαμβανόμενον, τῶν παλίων ἀπεςρχμίδιον, καὶ τῶν ὀρθόν.] Ita est hic in Chromatico. in Diatono male erat ἀντεςρχμίδιον. cum tamen ipsius tau nota sit jacens averse, utroque loco. ut & apud Kircherum. Gaudentius semel descriptionem una cum notis recte habet.

DORIVS.

Παρυπάτη ὑπαίων, ἡμῖθι κατω νόον, καὶ ἐπὶ τεράγωνον ὑπίον.] Bis est in Diatono, & toties in Chromate. semel est in Diatoni Dorio ὑπίον. in reliquis tribus locis est ἀντεςρχμίδιον. Magis tamen placet ὑπίον. quod hæc figura veram inversionem pati nequeat. In Diatoni Hypodorio Meursius omiserat ἀνερ. quod restituumt uterque Oxon. Nota δ' ἡμῖθι κατω νόον, semel in Diatoni Dorio est η, ut etiam apud Kircherum. reliquis tribus T, transversâ linea existente recta, cum curva esse deberet. In Oxon. utroque tribus locis recte est η.

Ψ 2 Παρυπάτη μέζων, καὶ ἡμῖθι ὑπίον.] Tribus locis reperitur in Diatono, & totidem in Chromate. Semel in Diatoni Hypodorio defunt hæc binæ syllabæ καὶ, in omnibus codicibus. Vnde Oxon. uterque & Kircherus posteriolem tantum habent notam. In Scal. quoque tantum una est, quæ alpha inversum refert.

HYPODORIVS.

Προσλαμβανόμενον, ἡμῖθι παλίων ἀπεςρχμίδιον, καὶ ἡμῖθι παλίων.] Ita recte est in Chromatico. Diatonum male habet ἀνερ. pro ἀπεςρχμ. Notæ in utroque Oxon. pictæ erant bene; in Scal. Cod. & Kirch. male. quæ in Diatono conspiciuntur plane ut apud Kircherum. Posterior quoque Chromatici eadem est quæ Kircheri. ut Scaligeri Codex & Kircheri, ex eodem descripti videantur. Gaudent. p. 22. & 23. inverso ordine dimidium phi jacens primam notam facit; alteram vero, dimidium phi jacens (παλίων hic in MS. deerrat) aversum. Quod erroneum esse, proxime superiores in Tabulis notæ indicant. Est enim ibi prima nota, tau jacens aversum; & secunda, tau rectum: Similiter, sigma duplex aversum, & sigma duplex.

Παρυπάτη ὑπαίων, καὶ ἀντεςρχμίδιον, καὶ σίγμα διπλὸν ἀντεςρχμίδιον.] Ita est in Diatono. In Chromate erat perperam, ὑπάτη ὑπαίων. & σ διπλὸν ἀπεςρχμίδιον. Prior error inde est, quod Hypodorii hypate hypaton in omnibus Codicibus sit ommissa. alter error est ex sequente chorda, ubi sic recte legitur. Meursium, qui ex MS. ediderat ἀπεςρχ. recte uterque Oxon. corrigunt, restituendo ἀντεςρχμίδιον.

LYDIVS IN GENERE CHROMATICO.

Λιχανὸς ὑπαίων χρωματικῇ, ἀλφα ἡ ἀντεςρχμίδιον, χαμμίω ἔχον, καὶ δίγαμ-
μον

μον ἀνεσραμμένον.] Hæc notarum copula semel est in Chromatico, ubi in fine legendum, διγαμμον ἀνεσραμμένον, χαμμιῶν ἔχον. cum hac nota ε. In Hypolydio bene est, ἀλφα ἀνεστρ. ἢ διγαμμον ἀνεσραμμένον. Et sic invenitur in Chromatis Æolio & Hypozolio: & insuper in Enarmonii Lydio & Hypolydio. In Enarmonii Æolio male erat διγαμμον ἀνεσραμμένον. quod ex neutro Oxoniensium corrigitur. Notæ sunt eadem, quæ apud Kircherum.

Π ζ Διχανὸς μέζων χρωμαλική, π χαμμιῶν ἔχον, καὶ σίγμα ἀνεσραμμένον, χαμμιῶν ἔχον δὲ μέσον.] Codex Scal. & uterque Oxon. in fine pro δὲ μέσον, perperam legunt διεσραμμένον.

Η > Παρανήτη σσημημίων χρωμαλική, ἦτα χαμμιῶν ἔχον, ἢ λάμβδα πλάγιον ἀνεσραμμένον, χαμμιῶν ἔχον δὲ μέσον.] Ita quoque probe habet uterque Oxoniensis. At Cod. Scal. ἀνεσραμμένον habebat pro ἀνεστρ. & notas easdem, quas Kircherus.

Δ' ζ Παρανήτη διεζδυμένων χρωμαλική, δέλτα ἐπὶ τῷ ὀξύτητι, καὶ π πλάγιον ἀνεσραμμένον, ἔχον ἔω χαμμιῶν.] Semel hic ita est in Chromatico. In

eiusdem quoque generis Hypolydio recte, δέλτα καὶ π πλάγιον ἀνεσραμμένον & sic in Hypozolio, & tribus locis Enarmonii. In Æolio Chromatico male omnes habent, δ καὶ τῷ πλάγιον ἀνεσραμμένον, cum his notis γ η.

Παρανήτη ὑπερβολαίων χρωμαλική, ι τῷ ἀνεσραμμένον, ἢ ἡμίαλφα δεξιόν, ἀνω νότον, ἐπὶ τῷ ὀξύτητι.] Omnes pro δεξιόν perperam habent ἀριστερόν.

HYPOLYDIDS IN GENERE CHROMATICO.

Διχανὸς ὑπαίων χρωμαλική, κάππα ἀνεσραμμένον, καὶ ἦτα ἐλλειπές ἀνεσραμμένον.] In Hypolydio hic erat, ἦτα ἐλλειπές ὕψιον. quod optime ab utroque Oxon. corrigitur in ἀνεσραμμένον. uti etiam est in Hypozolio Chromatico. Enarmonii Hypolydio perperam scriptum erat, ἦτα ἐλλειπές ἀνεστρ. quod itidem, ut nos, Oxonienses emendant.

Παρανήτη διεζδυμένων χρωμαλική, ν καὶ π ἀνεσραμμένον.] Ita est omnibus quatuor locis. Meursius in Hypolydio Chromatico ἀνεσραμμένον habet contra omnes Scriptos.

F I N I S.

ΓΑΥΔΕΝΤΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

A P M O N I K H
E I Σ A Γ Ω Γ Η.

GAUDENTII, PHILOSOPHI,

H A R M O N I C A
I N T R O D U C T I O.

M A R C O M E I B O M I O

Interprete.

ΑΕΙΔΩ ξυνεῖοσι, θυράς
δ' ὅππῃθεο βέβηλοι.
τῇ ἀρμονικῶν λόγων ἀ-
πόμυθος δικαίως ἂν τις
προοιμιάσαιτο. εἰσὶ μὲν
γὰρ ἔπι παρὰ φθόγγους τὴν καὶ ἀξισή-
ματα καὶ συστήματα, τόνους τὴν καὶ μεταβο-
λὰς, καὶ μελοποιίας, καὶ πάντα τὰ γήνη
τῆς ἀρμονίας. τὸν δὲ ἀκροσέμνον τῶν
παρὰ πᾶσι λόγων, ἀναγκαῖον ἐμπει-
ρίαν τὴν ἀκροῦ προγεγυμνασθῆναι, φθόγ-
γους τὴν ἀκροῦ ἀκροῦ, ἀξισήματα
ὅππῃθινώσκειν, σύμφωνόν τε καὶ ἀξί-
φωνον. ὅπως τῇ τῇ παρὰ τὰς φθόγγους
ἰδιωματῶν αἰδησὶ τὴν λόγον ἀκροῦ
δῶς ὅππῃθιν, πλείαν τὴν ὅππῃθιν,
παρὰ καὶ λόγων νῦν ἠὲ ξημερῶν εἰργά-
σαιτο. ὅς δὲ φθόγγους κατὰ κέων,
ἔδῃ τὴν ἀκροῦ γεγυμνασμένης ἥ καὶ τῶν
λόγων ἀκροσέμνος, ἔπος ἀπὶ τῶν

INDOCTIS non can-
to, fores occlude
prophane;
Harmonicis sermones
attingens merito quis
exordiat. Hi enim versantur
circa Sonos, & Intervals ac Syste-
mata, adhuc Tonos & Mutationes
ac Melopœias, in omnibus harmo-
nicæ Generibus. Sermones autem
de his auditurus necesse est expe-
rientia exercitatum habeat audi-
tum, ad sonos accurate audiendos;
intervals pernoscentia, tam con-
sona quam dissona: ut perceptis
quæ circa sonos sunt proprietati-
bus rationem consequenter adjun-
gens, perfectam scientiam, expe-
rientia ac ratione adauctam effi-
ciat. Quicumque autem nec sonum
exaudiens, nec auditu exercitatus
advenerit hos sermones ausculta-
turus, hic proptinus abeat, fores
auri-

A

auri-

auribus obdens. Siquidem & præsens aures obturabit, quia sensu illa, de quibus sermones instituuntur, non præcognoverit. Nos autem usu accurate exercitatis orationem proferamus, incepturi

De Voce.

Vocis locus est, intervallum à gravitate in acumen; & contrà. In hoc enim omnis versatur motus vocis, tum rationalis, tum intervallis discretæ, intentæ ac remissæ. Sed qui sunt soni in rationali voce, qua inter nos colloquimur, inter se continui locum hunc digrediuntur, fluxui cuidam simile quid passim in acutum; & contrà. in una tensione non consistentes. Vox autem, quæ intervallis discreta vocatur, continua quidem sibi nullo modo evaserit, nec fluxui cuidam simile quid fuerit passa; sed inter se disjuncta, & parvum locum occulte transiens, in illorum locorum, quos transiit, terminis consistere videtur; suamque tensionem manifestam constituit, manens in terminis locorum quos transit. Vnde & nomen convenienter habuit, vocata Intervallis discretæ, ut opponatur rationali. Proprium autem vocis intervallis discretæ est, aliud esse concinnum, aliud inconcinnum: quorum quod rationalibus utitur intervallis, & nec hilum deficit aut excedit, illud est concinnum; alterum, quod deficit aut superat parvo quodam definita intervalla, est

ἡ ὅρατος ὁπιδεῖς ἔ ἀνααῖς. ἐμφερέξει γὰρ τῇ ὡπαι καὶ παρῶν, τῷ μὴ παρῶν ὡπαι παρῶν αἰοδήσῃ, παρῶν ὡν οἱ λόγοι. λέγω, μὲν ὅτι ἡμεῖς ἀρξάμενοι τοῖς ἀκρῶν ἐν τῇ παρῶν γαγυμνασμένοις.

Περὶ Φωνῆς.

Φωνῆς ἐστὶ τὸ πᾶν, ὅτι βαρύνῃ ὁπιδεῖς ὁξύνῃ Διὰ τὴν καὶ ἀνάπαλιν. ἐν τῇ γὰρ ἐρέφειαι πᾶσι Φωνῆς κινήσεις, λογικῆς τε καὶ Διὰ τὴν μαθητικῆς, ὁπιδεῖς ὡπαι τῇ καὶ ἀνιερμῆς. ἀλλ' οἱ μὲν ἐν τῇ λογικῇ, καὶ τῷ ἀλλήλοισ Διὰ τὴν γαγυμνασμένοις, φθόγγοι συνεχεῖς ἐαυτοῖς τὸν τῶν τῶν διεξέρχονται, ῥύσῃ τῇ πεπνυγῇ τῷ ἀπλήσιον ὁπιδεῖς τὸ ὅξυν, καὶ ἀνάπαλιν, ὅτι ὁπιδεῖς μὲν ἰστέμενοι τῶν τῶν ἢ διὰ Διὰ τὴν μαθητικῆς καλῶν φωνῇ, συνεχεῖς μὲν ἐδαμῶς ἐαυτῇ γῆρῳ ἂν, ἐδὲ ῥύσῃ τῇ περὶ ἀπλήσιον πέπνυθεν ἀλλ' ἐαυτῆς τε διεξέρχονται καὶ ὀλίγον ὑπερβαίνουσι τὸν ἀφανῶς, ἐν τοῖς ὅροις ὡν ὑπερβαίνει τῶν ἐξ ὡπαι φαίνεται. καὶ τῷ ἐαυτῆς τῶν φανερῶν κατὰ τῆς, μὲν ἐν τοῖς πέπνυθεν ὡν ὑπερβαίνει τῶν. ὅτι καὶ τῶν ἐξαχθεν ἀκρῶν, κληθεῖσι Διὰ τὴν μαθητικῆς, καὶ ἀνιερῶν τῆς λογικῆς. ἰδῶς δὲ τῆς Διὰ τὴν μαθητικῆς τὸ μὲν ἐμμελές, τὸ διὰ ἐκμελές. τὸ μὲν ῥῆοις χρώμενον Διὰ τὴν μαθητικῆς, καὶ μὴδὲν ἀπολαμπόμενον, ἢ ὑπερβαλλόν ὡπαι ἐμμελές τὸ ὅτι ἐνδεές ἢ ὑπερβαλλόμενον μικρῶν τῶν ὡπαι μὲν Διὰ τὴν μαθητικῆς ἐκμελές.

λές. ἐπὶ δὲ καὶ ὑπερανυλώς ἀλλήλοις
ἔχοντα φαίνεσθαι τὸ ἐμμελές τε καὶ ἁ-
μελές. ἡ γὰρ τῆς Φωνῆς κίνησις ἐκ βα-
ρυτέρους μὲν εἰς ὀξύτερον ἵκνῃται τόπον,
Ἰππίταις ἀνάπαιλιν γὰρ, ἀνεσις καλεῖ-
ται τε καὶ ἐστίν. Ἰππίταις μὲν ἐν ὀξύτη-
τι πηλική· καὶ βαρύτης γὰρ ἡ ἀνε-
σις. Διὰφέρει δὲ βαρύτης μὲν ἀνε-
σεως, ὀξύτης γὰρ Ἰππίσεως, ὃ μόνον ὅτι
ἐξ ἐκείνης τῆς ἐκείνης ἀποτελεῖ-
ται, ἀλλ' ὅτι τῆς τε Ἰππίσεως παύσα-
σθαι καὶ μηκέτι ἔσθαι, ὀξύτης γὰρ
νέ τε καὶ ἐστὶ καὶ τῆς ἀνέσεως ὁμοίως
ἡ βαρύτης. κοινὸν δὲ ἀμφοτέραις
συμβέβηκεν ἡ πείσις. ἥ τε γὰρ ὀξύτης
καὶ ἡ βαρύτης πάσιν ἔχουσιν πᾶσι φαί-
νοσθαι.

Περὶ Φθόγγου.

Φθόγγος δὲ ἐστὶ Φωνῆς πᾶσις ἐπὶ
μία πείσις. πείσις γὰρ, μόνῃ καὶ τῇ τῆς
Φωνῆς. ὅταν ἐν τῇ Φωνῇ καὶ μία πεί-
σις ἐστάναι δόξῃ, τότε φησὶ Φθόγγον
εἶναι τῇ Φωνῇ, οἷον εἰς μέλος πεί-
τεσθαι. συμβέβηκε δὲ τῷ Φθόγγῳ
χρόνος, τόπος, χρόνος. χρόνος μὲν ἐν
ἐστὶ, καθ' ὃν μακρότερος ἐν πλείονι
χρόνῳ, καὶ βαρυτέρως ἐν ἐλάττω
Φθονόμεθα, ἵνα γὰρ καὶ ὁ ῥυθμὸς φαί-
νηται χωρὶς ἔχων. καὶ γὰρ τῇ χρόνον τῶν
Φθόνων δὲ τὰ μέρη ῥυθμίζεσθαι. τό-
πος δὲ ἐστὶ Φθόγγος, καθ' ὃν πᾶσι μὲν
βαρυτέρως τὰς γὰρ ὀξύτερας προεϊμέ-
θαι. τὰς μὲν γὰρ ἐν πᾶσι φαίνομεθα
τόπος φησὶ ὁμοφώνως πᾶσι γὰρ ὀξύ-

inconcinnum. adhuc quoque ali-
quatenus contrario modo inter se
adfecta videntur tum concinnum
tum inconcinnum. Vocis autem
motus ex graviore in acutiorem
progredientis locum, intentio;
contra verò, remissio est & adpel-
latur. Quare acumen efficit inten-
tio; gravitatem verò remissio.
Differt autem gravitas à remissio-
ne, acumen ab intentione, non so-
lum, quod ab utroque utrum-
que efficitur; sed etiam quod in-
tensione quiescente, & nullibi
existente, acumen genitum est &
existit: ac simili modo remissione,
gravitas. Commune autem utrif-
que accidit tensio. Etenim acumen
& gravitas tensionem aliquam ha-
bere videntur.

De Sono.

Sonus est vocis casus in unam
tensionem. Tensio verò est mora
ac statio vocis. Cum igitur vox in
una tensione stare videtur, tunc
illam vocem sonum esse dicimus,
qui in cantu poni possit. Accidit
autem sono Color, Locus, Tem-
pus. Tempus igitur est secundum
quod longiores in majori tempore;
& breviores in minori sonamus. ut
& rhythmus locum hinc habere vi-
deatur. Secundum autem sono-
rum tempus cantus rhythmum
consequi debent. Locus soni est,
secundum quem graviore alios,
alios acutiores proferimus. Illos
enim qui in eodem apparent esse
loco, dicimus unisonos: acutio-

res verò aut graviores in diversis locis esse adfirmamus. Porro Color est, secundum quem inter se differunt qui in eodem loco aut tempore adparent; ut est quæ cantus dicitur natura in voce. ac similia.

De Intervallo.

Intervallum est, quod à duobus sonis continetur. Ac planum est, quod sonos tensione inter se differre oporteat. Si enim eandem habeant tensionem, nec intervallum est omnino vocis, utpote quæ in eodem apparet loco. Differentia itaque acutioris ad graviorem sonum, & gravioris ad acutiorem, dicatur intervallum. illud autem tonus est. Et tonus quidem tum intervalli magnitudo est, tum systematum differentia. æquivocus quippe est tonus. Sed quando ut intervallum dicitur, & in hemitoniam secatur, & in dieses; ac componit rursus se majora intervalla; ut triemitoniza, & ditona, ac similia: cum verò ut systematum differentia adpellatur, certam aliquam tensionem significat totius systematis.

De Systematis.

Systematum alia sunt concinna; alia inconcinna: Concinnorum verò alia consona, alia dissona: atque alia majora, alia minora. porro alia prima & incompressa; alia nec prima, nec incompressa. Iam igitur concinna & consona; aut contraria cognoscere intervalla, est

τέρως, ἢ βαρυτέρως, ἐν διαφόροις τόποις εἶναι λεγόμεν. χροιά δ' ἐστὶ, καθ' ἣν διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον ἢ χρόνον φαινόμενοι οἶον ἢ ἔλεγομεθα μέλως φύσις ἐν φωνῇ. καὶ τὰ ὅμοια.

ὡεὶ διαστήματι.

Διάστημα δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ δύο φθόγγων περιεχόμενον. καὶ δηλον ὡς χρὴ διαφέρειν ἀλλήλων τὰς φθόγγους τῇ πίσει. εἰ γὰρ τὸ αὐτὸν ἔχοιεν πᾶσιν, εὐδὲ διάστημα ὅλως τὸ φωνῆς ὅτι ἔαυτὰ φαινομένης τέως. ἢ πίνυν διαφορά ἔξυτέρως ὡς τὸ βαρύτερον φθόγγον, καὶ ἔξυπερον, λέγοι' ἂν διάστημα. τὸν δ' ἐστὶ. καὶ τὸν δὲ μὲν διαστήματι μέγεθος, καὶ συστημαίων ἢ διαφορά. ὁμῶνυμ δὲ γὰρ ὁ τόνος. ἀλλ' ὅταν ὡς διάστημα λέγῃ, εἰς ἡμιτόνια, καὶ εἰς διέσεις τέμνεται, καὶ συνίστησιν αὐτῆς τὰ εἰσὶ μείζω διαστήματα, οἷον τριημιτονιαῖα, καὶ δίπωνα, εἰ ὅμοια. ὅταν ἢ ὡς συστημαίων διαφορά ὀνομασθῇ, τὴν ποσὴν πᾶσιν σημαίνει ἔκ παντὸς συστηματι.

ὡεὶ συστημαίων.

Τῶν ἢ συστημαίων τὰ μὲν ἐστὶν ἐμμελῆ, τὰ δὲ ἐκμελῆ. τῶν δὲ μελῶν τὰ μὲν σύμφωνα, τὰ δὲ ἀσύμφωνα. καὶ τὰ μὲν μείζονα, τὰ δὲ ἐλάττωνα. καὶ τὰ μὲν πρῶτα καὶ ἀσώματα, τὰ δὲ ἔτι πρῶτα, ἔτι ἀσώματα. τὰ μὲν ἔν ἐμμελῇ, καὶ τὰ σύμφωνα, ἢ τὰ ἐναντία γνωρίζειν διαστήματα, τῆς ἀκροῆς ἐστίν.

ἔστιν. ἡ γὰρ Διαφορά τῶν συμφώνων ἔστι Διαφώνων Φθόγγων, ἐμμελῶν τε καὶ ἄκμελῶν, ἐν τῇ ᾧ ἤχη μάλιστα ἀπέκλειται. καὶ μὲν αἰτῶν καὶ τῷ λόγῳ μικρὰ πρὸς αὐτὰ εἰρήσεται. ἀσυνθετα δὲ ἐστὶ Διαστήματα, ὅταν μετὰ τῶν παρεχόντων αὐτὰ Φθόγγων μηδὲ εἰς διωχίαι μελωδεῖν Φθόγγος ἐμμελῆς πρὸς αὐτὰς ἐν ἑκείνῳ τῷ γένει, ἐν ᾧ τὸ ἀσυνθετον εἰληπται. συνθετα δὲ ἐστὶ Διαστήματα, ὡς μετὰ τῶν μελωδεῖν Φθόγγος ἢ Φθόγγου. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ συστήματα λέγονται. ὁπλοῦς γὰρ σύστημα ἔστι, τὸ ἐν παλαιόνων ἢ ἐνὸς Διαστημάτων συγκείμενον Διαστημα. ἔστι δὲ τὰ κατὰ ἑκάστην γῆν ἀσυνθετα καὶ πρῶτα Διαστήματα, κοινὰ μέτρα τῶν ἐν αὐτῇ τῷ γένει λοιπῶν Διαστημάτων ἢ συστημάτων.

πρὸς τῶν γένων.

Γένος δὲ ἐστὶ, πῶς πλεονάζουσα διαιρέσις, καὶ διάθεσις. γῆν δὲ ἔστι τρία. Διατονικόν, χρωματικόν, ἐναρμόνιον. εἶδη δὲ, ἥτοι χροῖαι τῶν γένων παλαιοῦς. καὶ ἔστιν ἐν μὲν τῷ ἀρμονικῷ τὸ πρῶτον καὶ ἀσυνθετον διάστημα, ἡπαρτον τόνος· καλεῖται δὲ διέσις ἐναρμόνιον. ἐν δὲ τῷ χρωματικῷ, τόνος τρίτον· καλεῖται δὲ διέσις χρωματικὴ ἐλαχίστη. ἐν δὲ τῷ Διατονικῷ, μάλιστα τῷ συντόνῳ καλεῖται μῦς, τὸ ἡμιτόνιον ἔστι πρῶτον τε καὶ ἀσυνθετον. μελωδεῖται δὲ τὸ Διατονικόν γῆν τὸ συντόνον, ὅτι μὲν τὸ ὅζον, κατὰ ἡμι-

auditus. Differentia enim tam consonorum & dissonorum sonorum, quam concinnorum & inconcinnorum in sonitus differentia maxime sita est. Quin pauca etiam in hoc tractatu de illo dicuntur. Cæterum incompasita sunt intervalla, cum inter sonos illa continentes nullus cani potest sonus, ad ipsos consonus, in illo genere, in quo incompasitum istud est sumtum. Compasita autem sunt intervalla, inter quæ sonus canitur aut soni. quæ eadem & systemata dicuntur. Simpliciter enim, systema est quod ex plus uno intervallo componitur. Quæ autem in unoquoque genere existunt incompasita & prima intervalla, communes sunt mensuræ reliquorum in eodem genere existentium intervallo- rum aut systematum.

. De Generibus.

Porro Genus est certa quædam tetrachordi divisio ac dispositio. Genera autem sunt tria; Diatonicum, Chromaticum, Enarmonium: Species verò, seu Colores generum existunt plures. Cæterum in Enarmonio primum & incompasitum intervallum est quarta pars toni, vocaturque Diesis enarmonia: in Chromatico, toni triens; vocaturque Diesis Chromatica minima: in Diatonico; maxime eo, quod Syntonum dicitur; hemitonium primum est & incompasitum. Porro Diatonicum genus, syntonum, canitur in acumen

per hemitonium, & tonum, & tonum; in gravitatem planum est quomodo contrā. Chromaticum multiformiter & ipsum canitur, & in una specie, exempli causa, in acumen quidem, per hemitonium, & hemitonium, & triemitonium; in gravitatem verò, contrā. In Enarmonio genere progreditur cantus per toni quadrantem, & quadrantem, & ditonum. Atque hucusque de Genere dicta sufficiant. Orationem autem convertamus, numero & ordine ac sonorum intervallis rursus adsumtis, ac dicamus duntaxat de uno Genere Diatonico. Hoc enim solum ex tribus illis generibus est quod frequentissime cantatur. Reliquorum duorum usus parum abest quin obsoleverit.

Diagramma trium illorum generum in uno tetrachordo.

Veteres sonum omnium gravissimum, à quo initium faciebant ad harmoniæ acumen ascendendo, Proslambanomenon vocabant. Hunc autem non semper naturâ gravissimum fuisse, sed & positione. In singulis enim Modis non idem erat Proslambanomenos sonus, sed in alio alius; ut paullo post monstrabitur. Post hunc autem ordine collocabant Hypaten hypaton, à Proslambanomeno semper toni intervallo distantem in omnibus harmoniæ generibus. Deinceps Parypaten hypaton ponebant, hemitonio hypate acutio-

ρόνιον, καὶ τόνον, καὶ τόνον. ὅτι δὲ τὸ βαρὺ δῆλον ἔμπαλιν. τὸ δὲ χρωματικὸν πολυσειδῶς καὶ αὐτὸ μελωδοῦται. καὶ καθ' ἓν εἶδος, ὡς ὅτι ὡς δὲ δείγματι, ὅτι μὴ τὸ ὅξυ, καθ' ἡμίονιον, καὶ ἡμίονιον, καὶ τριημιόνιον. ὅτι τὸ βαρὺ δὲ ἐναυλῶς. ἐν δὲ τῷ ἐναρμονίῳ γῆν παρέσιν ἡ μελωδία κατὰ πειρήματα, καὶ πειρατήματα, καὶ διτόνον. πρὶ μὴ δὲ τὰ γένεσις ἰκανὰ πῶς τὰ εἰρημνία. λέγω μὴ δὲ ἀναλαβόντες τὸν ἀρσθμὸν καὶ πείξιν, καὶ διαιρημάτων τὸ φθόγγον, πῶς ἀφ' ἑνὸς εἰς διαιρητικὸν γένεσις τὸν λόγον ποιέμενοι. τῶν γὰρ μόνον τῶν τριῶν γυνῶν ὅτι πᾶν ἐστὶ τὸ νυνὶ μελωδέμενον. τῶν δὲ λοιπῶν δυοῖν ἡ χρῆσις ἐκλειπομένη κινδυνώδης.

Διάγραμμα τῶν τριῶν γυνῶν ἐν ἐνὶ περαχόρῳ.

Οἱ παλαιοὶ τὸ πάντων βαρύτατον φθόγγον, ἀφ' οὗ καὶ ἀρχὴν ὅτι τὸ ὅξυ τῆς ἀρμονίας ἐποιεῖτο, προσλαμβάνοντάς τινος ἐκάλεσαν. τῶν δὲ σὺν αἰεὶ φύσει βαρύτατον ἐλάμβανον, ἀλλὰ καὶ θέσι. καθ' ἕκαστον γὰρ τὸ τρέπων εἶδος αὐτὸς ὡς προσλαμβάνοντάς τινος φθόγγος, ἀλλ' ἐν ἄλλῳ ἄλλος. ὡς μέν ὁλίγον δειχθήσε. μὴ δὲ αὐτὸν ἔποςον ὑπὸ αὐτῶν ὑπὸ αὐτῶν, αἰεὶ εἰς προσλαμβάνοντάς τινος ποναῖον ἀφελῶσαι διάστημα, καὶ πάντα πρὸς γῆν τῆς ἀρμονίας. ἐφεξῆς δὲ περυπάτῳ ὑπὸ αὐτῶν ἐκείνου, ἡμίονῳ τῆς ὑπὸ αὐτῆς ὁξυτέραν.

εἶπε λικανὸν ὑπατίων, τόνον ἀπέ-
 χουσαι τὸ παρυπάτης ὅτι τὸ ὄξυ, ἢ τις
 καὶ διάπενος ὑπατίων ἐκαλεῖται ἐν τῷ
 διατονικῷ γένει. μετὰ ὃ παύτις ὑπάτη τῷ
 μέζων ἐπώσθη, τόνον ὁμοίως ἀπέχου-
 σαι τῆς λικανῆς ἢ τοι διαλίνης. καὶ μέχρα
 παύτης τὸ τῷ ὑπατίων συνεπλήρηται σύ-
 στημα τετραχορδον, δὲ χορδὸν δὲ ἀπὸ τῷ
 ὑπατίων τῶν μέζων, καὶ λήγον εἰς τῷ
 ὑπατίων τῶν μέζων. ἀφ' ἧς πάλιν δὲ-
 χὴν ἐποιεῖτο τὸ τετραχορδον τῷ μέζων.
 ὡς εἶναι κοινὸν ἀμφότερων τῶν τετρα-
 χορδων φθόγγον τὴν ὑπατίων τῷ μέ-
 ζων, τῷ μὲν πρώτῳ τετραχορδον τῶν
 ὑπατίων ὄξυτάτην ὑπερέχουσαι, τῷ δὲ
 δευτέρῳ τετραχορδον τῶν μέζων, βα-
 ρυτάτην. μετὰ δὲ παύτις ἢ παρυπάτη
 τῶν μέζων ἐστίν, ἡμιτονίῳ τῆς ὑπάτης
 ὄξυτέρα. καὶ μετὰ αὐτὴν ἢ λικανὸς τῶν
 μέζων, ἢ τοι διάπενος μέζων, τὸν
 τῆς παρυπάτης ὁμοίως ὄξυτέρα. μετὰ
 δὲ παύτις ἢ μέση, τὸν καὶ αὐτὴ τῆς
 τῶν μέζων λικανῆς διαφέρει. καὶ
 μέχρα μὲν παύτης συνεπλήρηται τὸ
 δεύτερον σύστημα τετραχορδον τῷ μέ-
 ζων. ἀπὸ ὃ παύτης ποιεῖ μὲν τὸ τῷ συ-
 νημμενον τετραχορδον, πάλιν αὐτὴν τὴν μέσην τῷ
 τετραχορδον, καλεῖται δὲ συνημμέ-
 νη, ποιεῖται δὲ χὴν, καὶ διατῆρ συ-
 νημμενον αὐτὸ λέγοντες. ποιεῖ δὲ τὸ τῷ
 διεzeugμενον, ὅπερ ἐκείνῃ τὴν δὲ χὴν
 ἀπὸ μέσης εἶχεν, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καλῆς
 μέσης ὡς παραμέσης, ἢ τις ἀπὸ τῆς μέσης

rem. Deinde Lichanum hypaton,
 tono distantem à parypate in acu-
 tum; quæ & Diatonos hypaton vo-
 cabatur in genere Diatonico. Post
 hunc Hypate meson collocabatur,
 tono similiter distans à lichano, si-
 ve diatono. Atque ad hanc usque
 chordam progrediendo Hypatôn
 complebatur systema tetrachor-
 dum, ab Hypate hypaton inci-
 piens, & desinens in Hypaten me-
 son. à qua rursus initium facie-
 bant tetrachordi Meson. ut hac
 ratione communis amborum te-
 trachordorum sonus sit Hypate
 meson, quæ primi tetrachordi, sci-
 licet hypatôn, est acutissima; se-
 cundi verò tetrachordi, nimirum
 meson, est gravissima. Post hanc
 autem est Parypate meson, hemi-
 tonio acutior hypate. ac post illam
 Lichanus meson collocabatur, seu
 Diatonos meson, tono similiter
 acutior quam parypate. Denique
 post hanc Mese, tono & ipsa dif-
 ferens à Lichano meson. Atque ad
 hanc usque complevere secundum
 systema tetrachordum, scilicet me-
 son. Cæterum ab hac progredien-
 do interdum quidem adponebant
 Synemmenon tetrachordum, ipsam
 rursus mesen sequentis tetrachor-
 di, quod synemmenon vocatur,
 initium facientes, atque hac de
 causa synemmenon illud adpellan-
 tes: interdum verò tetrachordum
 diezeugmenon, quod non amplius
 initium habebat à mese; sed à chor-
 da, quæ Paramese vocatur; quæ à
 mese

mesē semper aberat tono, hoc est, in omnibus melodiæ generibus. Bina igitur fecēre veteres systemata perfecta; alterum vocantes per conjunctionem, alterum per disjunctionem. Cum itaque per conjunctionem illud systema faciebant, deinceps collocabant ipsi mesē triten synemmenon, hemitonio à mesē distantem. Post triten ordine Paraneten synemmenon, tono trite acutiorem. Post hanc, Neten synemmenon, tono paranete acutiorem. Atque hoc tetrachordum vocabant neton synemmenon. Neton propterea, quod ultimum & finis esset progressio- nis in acutum; syemmenon autem, quod non distaret à tetrachordo meson, sed conjunctum esset antecedenti tetrachordo per communem sonum, scilicet mesē. Vocabant autem illam chordam, quæ prope mesē est, triten, quod tertia à fine existeret: eam quæ deinceps posita erat, paraneten: ultimam, neten; utpote quæ finis esset motus in acutum, uti diximus.

Porro cum systema per disjunctionem faciebant, post mesē deinceps Paramesē collocabant, tono à mesē semper distantem in omnibus generibus; quemadmodum & de proslambanomeno, & hypaton hypate est dictum. Atque hunc tonum adpellabant disjunctionis. Cæterum à paramesē initium faciebant tetrachordi neton

ἀπειχεν αἰὲ τόνον, τετέστι, καὶ πάντα πᾶσι γῆμι μελωδίας. δύο τῶν αὖ ἐπί-
κον οἱ παλαιοὶ συστήματα τέλει· τὸ
μὲν καὶ συναφῶς καλεῖντες, τὸ δὲ καὶ
διαζεύξιν. ὅτε μὲν ἔν τὸ κατὰ συν-
αφῶς σύστημα ἐπίκον, ἐφεξῆς ἐτί-
θεσαν τῇ μέσῃ τρίτῳ συνημμένων
νηῶν, ἡμιτονίῳ τῆς μέσης ἀπέχουσαν.
τρίτῃ δὲ ἐφεξῆς ὡξυγνήτῳ συνημ-
μένων νηῶν, τόνῳ δὲ τῆς τρίτης
ὀξύτεραν. πούτῃ δὲ ἐφεξῆς νητῳ
συνημμένων νηῶν, τόνῳ τῆς ὡξυ-
γνήτης ὀξυτέραν. ἐκάλεσαν δὲ τετὰ τὸ
παραχόρδον νηῶν συνημμένων. νη-
τῶν μὲν διατὸ νέανον, καὶ πέρας εἶ-
ναι τῆς ὀπί τὸ ὀξὺ παρόδον· συνημ-
μένων δὲ, διατὸ μὴ ἀφεστάναι τῶν
μέσων, ἀλλὰ συνηφθῆναι τῷ παρ' αὐτῶ
παραχόρδῳ κατὰ κοινὸν φθόγγον τῇ
μέσῃ. ἔλεγον δὲ τῶν μὲν ἐγγὺς τῆς
μέσης τρίτῳ, διατὸ τρίτῳ διὰ
πέρας ὑπάρχειν· τῶν δὲ ἐφεξῆς
ὡξυγνήτῳ πετραγμένῳ· τῶν δὲ πε-
λαγίαιαν, νητῳ, ἅπτε δὲ πέρας ἔ-
σαν τῆς ὀπί τὸ ὀξὺ κινήσεως, ὡς εἰ-
ρήκαμεν.

Ὅτε δὲ τὸ καὶ διαζεύξιν σύστημα
ἐπίκον, τῇ μέσῃ ὡξυγνήτῳ ἐφεξῆς ἐ-
πιτίον, τόνῳ τῇ μέσῃ ἀφαιρετικῶς αἰὲ
καὶ πάντα πᾶσι γῆμι, καθάπερ καὶ πᾶσι
προσλαμβανόμενα, καὶ τῇ ὑπατῶν
ὑπάτης ἑρῇ. τετὰν ἢ τὸ τόνον ἐκά-
λεσαν τῇ διαζεύξεως. διὰ ἢ τῇ ὡξυ-
γνήτῃ ἀρχῇ ἐπίκον τῇ πετραχόρδῳ
νητῶν

νητῶν διεζυγμῶν, καὶ τὸ αὐτὸν τρέπον ἔπαισον ἡμιτονίῳ μὲν ὀξύτερον τὸ παλαιότερον τέρτιον νητῶν διεζυγμῶν. καὶ ἐφεξῆς ταύτης ὀξύτερον τὸν πᾶν νητῶν τὸ διεζυγμῶν νητῶν. ἡ δὲ πᾶν πάλιν ἀρχὴν ἐποιεῖτο τετραχόρδον νητῶν ὑπερβολαίων, τέλει μὲν ἔσται καὶ ὀξύτατον τὸ τετραχόρδον τὸ διεζυγμῶν νητῶν, ἀρχὴν δὲ καὶ βαρυτάτον τὸ τετραχόρδον τὸ ὑπερβολαίων νητῶν.

Ἐφεξῆς γὰρ αὐτῇ τὸ τέρτιον τὸ ὑπερβολαίων νητῶν, ὀξύτερον αὐτῆς ἡμιτονίῳ. ταύτη δὲ τὸ παλαιότερον ἐφεξῆς ἐπίσταται, τὸν ἀπέχουσαν τὸ τέρτιον. εἶτα τὸ νητῶν τὸ ὑπερβολαίων νητῶν, τὸν μὲν αὐτῆς ἀπέχουσαν ὅτι τὸ ὀξύ, πᾶν δὲ ἔσται τὸ δαίρειν συστήματος καλεσμένον καὶ διζυγμῶν.

Ἐν μὲν ἐν τῷ ἐλάσσονι συστήματι, τῷ καὶ συναφῶν, τρία ἐστὶ τετραχόρδα συνημμένα ἀλλήλοις κατὰ κρίνας φθόγγας δύο. πᾶν μέσων, καὶ πᾶν ὑπάτων τῶν μέσων. ἔξωθεν δὲ ὁ προσλαμβανόμενος. καὶ συνάγονται φθόγγων διωάμεις πέντε διὰ τὸν ἑνδεκά. προσλαμβανόμενος. ὑπάτη ὑπαίων. παρυπάτη ὑπαίων. λιχανὸς ὑπαίων. ὑπάτη μέσων. παρυπάτη μέσων. λιχανὸς μέσων. μέση. τέρτιον συνημμένων νητῶν. παλαιότερον συνημμένων νητῶν. νητῶν συνημμένων νητῶν.

Ἐν δὲ τῷ μείζονι συστήματι, τῷ κατὰ διζυγμῶν καλεσμένῳ, τετρα-

diezeugmenon, atque eodem modo collocabant hemitonio quidem acutiorem quam paramese est, Triten neton diezeugmenon. Post hanc tono acutiorem trite, paraneten diezeugmenon. Deinde post hanc tono acutiorem, neten diezeugmenon: quam rursus principium faciebant tetrachordi hyperbolæon. ita ut finis existeret & acutissima tetrachordi diezeugmenon; principium verò & gravissima tetrachordi hyperbolæon.

Post istam enim collocabant triten hyperbolæon, illâ acutiorem hemitonio. Post hanc ponebant paraneten, tono distantem à trite. Deinde neten hyperbolæon, quæ tono quidem ab illa distabat in acutum; finis autem erat secundi systematis, quod per disjunctionem adpellatur.

In minori itaque systemate, quod est per conjunctionem, tria sunt tetrachorda inter se conjuncta per binos communes sonos; mesen scilicet, & hypaten meson. Extrinsecus autem est proslambanomenos. ac colliguntur sonorum potestates numero undecim: Proslambanomenos. hypate hypaton. parypate hypaton. lichanos hypaton. hypate meson. parypate meson. lichanos meson. mese. trite synemmenon neton. paranete synemmenon neton. nete synemmenon neton.

In majori autem systemate, quod per disjunctionem vocatur, tetra-

B

chorda

chorda quidem sunt quatuor, nimirum; hypaton, meson, & bina neton: ex quibus hypaton & meson tetrachorda inter se conjuncta sunt per communem sonum, hypaten meson; disjuncta autem sunt à reliquis tono, qui à mese est ad paramesen. Reliqua duo tetrachorda necessariò quidem à primis disjuncta sunt per eundem tonum; inter se verò conjuncta per communem sonum, neten diezeugmenon. Extrinsecus autem his quoque tetrachordis sita est proslambanomenos: ac colliguntur sonorum potestates numero xv: Proslambanomenos. hypate hypaton. parypate hypaton. lichanos hypaton. hypate meson. parypate meson. lichanos meson. mese. paramese. trite diezeugmenon neton. paranete diezeugmenon neton. nete diezeugmenon neton. trite hyperbolzon neton. paranete hyperbolzon neton. nete hyperbolzon neton. Conjunctim igitur ex ambobus systematis sonorum collectæ sunt potestates numero vigintifex: ex quibus octo potestates, usque ad mesen, utrisque sunt communes. Quare reliquæ omnes sonorum potestates numero sunt octodecim, per quos omnia & voce, & tibia ac cithara canuntur, & generatim dicendo, modulationi subjiciuntur. Planius autem erit id quod diximus ex sub-

τὸ σύμπαν εἰπεῖν, μελωδεῖται. φανερώτερον δὲ ἔσται τὸ εἰρημένον ἐκ τῆς ὑπο-

χορδα μὲν εἰσι πένταρα, τὸ περὶ τῶν ὑπατῶν, καὶ τὸ τῶν μέσων, καὶ δύο τῶν νητῶν. ὧν πᾶ μὲν ὑπατῶν καὶ μέσων συνῆται ἀλλήλοις κατὰ κοινὸν φθόγγον, πλὴν ὑπατῶν τῶν μέσων. διέζευκται δὲ τῶν λοιπῶν, τῷ ἀπὸ μέσης ὅτι πρῶτα μέσῳ πίνω. πᾶ δὲ λοιπὰ δύο πρῶτα χορδα διέζευκται μὲν ἀναγκαίως τῶν πρώτων κατὰ τὸν αὐτὸν τόνον· συνῆται δὲ ἀλλήλοις κατὰ κοινὸν φθόγγον, πλὴν νητῶν τῶν διέζευκτῶν. ὁμοίως δὲ καὶ τέταρτος ἐξῶθεν τῶν πρῶτων χορδῶν τὴν προσλαμβανόμεν καὶ μὲν. καὶ συναρῶνται φθόγγων διωμάεις τὸν δριθμὸν ιε. προσλαμβανόμεν. ὑπάτη ὑπατῶν. περυπάτη ὑπατῶν. λιχανὸς ὑπατῶν. ὑπάτη μέσων. περυπάτη μέσων. λιχανὸς μέσων. μέση. πρῶτα μέση. τρίτη διέζευκτῶν νητῶν. πρῶτη διέζευκτῶν νητῶν. νήτη διέζευκτῶν νητῶν. τρίτη ὑπερβολαίων νητῶν. πρῶτη ὑπερβολαίων νητῶν. νήτη ὑπερβολαίων νητῶν. ἡμῶς πίνω ἐξ ἀμφοτέρων τῶν συστημάτων φθόγγων συναρῶνται διωμάεις τὸν ἀριθμὸν ἐξ καὶ κ. ἐξ ὧν αἱ ὀκτώ διωμάεις, αἱ μέλαι τῆς μέσης, ἐν ἀμφοτέροις εἰσι κοιναί. λοιπὸν ἄρα αἱ πᾶσαι διωμάεις τῶν φθόγγων εἰσὶν ὀκτώ καὶ δεκά τὸν δριθμὸν, ἐν οἷς πάντα καὶ ἀδεται καὶ αὐλεῖται, καὶ κιθαρίζεται, καὶ

ὑποκειμένους Διαγράμματι, ὁμῶς τῶν δύο συστηματῶν, συνημμένους τὴν διέζωγμένους.

Αὕτη μὲν ἔν ἡ σωθεσίς τε καὶ πένξις τῶν Φθόγγων ὅτι τῶν Διατονικῶν γῆρας. ὀνόματα δὲ τῶν Φθόγγων ἐν ἁπλοῖς τοῖς γῆραις, πλὴν ὅτι τοῖς κινεμένοις πρὸς μετὰ πολλὰ γῆρας ἴδιον πρὸς τῶν πρὶν καθ' ἑκάστην γῆρας ὅτι γίνεται· οἷον παρυπάτη ἐναρμόνιστος, καὶ λιχανὸς χρωματικὴ, καὶ λιχανὸς Διατόνιστος. σαφέστερον ἢ ἔσται Διὰ τῶν ἐφεξῆς τὸ εἰρημένον. ἢ δὲ ἐμμελῶν Φθόγγων οἱ μὲν εἰσιν ὁμόφωνοι· οἱ δὲ σύμφωνοι· οἱ δὲ ὁμόφωνοι. ὁμόφωνοι μὲν εἰσιν, οἱ μὴτε βαρύτερη, μὴτε ὀξύτερη Διαφέρων ἀλλήλων. σύμφωνοι δὲ, ὧν ἅμα κροόμενων, ἢ αὐλακόμενων αἰτὶ τὸ μέλος τῶν βαρυτέρων πρὸς τὸ ὀξύ, καὶ τῶν ὀξυτέρων πρὸς τὸ βαρὺ τὸ αὐτό. ἢ ὅταν οἷον κροῶσι ἐν τῇ παροραῖ δυοῖν Φθόγγων, καὶ ὥς περ ἐνόησεν παρεμφαίνεσθαι. τότε γὰρ συμφώνως εἶναι φαμεν αὐτάς. Διαφωνοὶ δὲ, ὧν ἅμα κροόμενων, ἢ αὐλακόμενων, ἔδεν τι φαίνεσθαι τῶν μέλων εἶναι τῶν βαρυτέρων πρὸς τὸ ὀξύ, ἢ τῶν ὀξυτέρων πρὸς τὸ βαρὺ τὸ αὐτό. ἢ ὅταν μηδεμίαν κροῶσιν πρὸς ἀλλήλους ἐμφαίνουσιν ἅμα παρφερόμενοι. παρφαίνοιντο δὲ οἱ μέσοι μὲν συμφώνως καὶ Διαφωνῶν· ἐν δὲ τῇ κρούσει φαινόμενοι σύμφωνοι. ὥς περ ὅτι τριῶν τόνων φαίνεται, ἀπὸ παρυπάτης μέλων ὅτι ὁμοεισέσθαι. καὶ

jecto diagrammate; conjunctis binis his systematis, synemmeno & diezeugmeno.

Hæc igitur & compositio est & ordo sonorum in genere Diatonico. Nomina autem sonis sunt in omnibus generibus eadem, nisi quod mobilibus, ob mutationem generis, proprium præter commune in singulis generibus accedit; ut, lichanos Enarmonios, & lichanos Chromatica, & lichanos Diatonos. Atque hoc quod diximus evidentius erit per sequentia. Ex concinnis autem sonis alii sunt unisoni; alii, consoni; alii, paraphoni. Et quidem unisoni sunt, qui nec gravitate, nec acumine inter se differunt. Consoni verò, quibus simul percussis, aut tibia modulatis, semper cantus gravioris ad acutum, & acutioris ad gravitatem idem existit: cum veluti mistio in prolatione duorum sonorum, ac quasi unitas adparet. tunc enim consonos illos esse dicimus. Diffoni sunt, quibus simul percussis, aut tibiâ modulatis, nulla pars cantus gravioris eadem esse adparet cum acuto, aut acutioris cum gravi: aut quando nullam inter se mixtionem ostendunt, si simul proferantur. Paraphoni autem sunt, qui medii inter consonum & dissonum, in mistione consoni adparent: uti in tribus tonis videtur, à parypate meson us-

que ad paramesen: & in tonis duobus, à meson diatono ad paramesen. Porro consonantiæ in perfecto systemate numero sunt sex. Prima, dia tessaron. Altera, dia pente, tono ipsam dia tessaron superans. unde & aliqui toni intervallum definivére, differentiam primorum duorum consonorum secundum magnitudinem. Tertia ex utrisque his est composita consonantia dia pason. Ad dia tessaron enim adposita ipsa dia pente extremos facit consonos. Hic verò consonantiæ modus vocatur dia pason. Quarta est consonantia, dia pason una cum dia tessaron. Quinta, dia pason una cum dia pente. Sexta, bis dia pason. Cæterum possibile est & plures excogitare consonantias, his sibi invicem adpositis; sed extensionem illam non tulerint instrumenta. Ad potentiam itaque instrumentorum, & vocis humanæ, ex quibus omnes nobis consonantiæ supponuntur, est respiciendum. Atque ita dia tessaron consonantia in omni genere modulationis est sonorum quatuor, trium intervallorum, tonorum duorum semis, hemitoniorum quinque. Consonantia dia pente, similiter in omnibus generibus, sonorum est quinque, intervallorum quatuor, tonorum trium semis, septem hemitoniorum. Dia pason consonantia sonorum est octo, septem intervallorum, tonorum sex, hemitoniorum duode-

ἵπτι δύο τόνων, διὰ τὸ μέζων διὰ τὸν ἐπὶ
 ὡξυμέσην. συμφωνίαι δὲ εἰσιν ἐν τῷ
 πλείῳ συστήματι τ' ἀρχομένον ἕξ. πρῶ-
 τη μὲν ἡ διὰ πασάρων. δαδίερα δὲ ἡ
 διὰ πέντε, τόνῳ δ' διὰ πασάρων ὑπερ-
 ἔχουσα. ὅθεν καὶ πινες ἀρίστων τὸ π-
 νιαῖον διὰ σημάδι διὰ φθόγῃ εἶναι τῶν
 πρώτων δύο συμφωνῶν καὶ τὸ μέγε-
 θος. τελέτη γ', ἐξ ἀμφότερων τέτων ἐστὶ
 συμφωνία σωήτης ἡ διὰ παζῶν. τῷ
 γάρ διὰ πασάρων πρὸς πέντε τὸ διὰ
 πέντε τὰς ἀκρὰς συμφωνίας ποιῶ. κα-
 λῶται δὲ ἕως ὁ τρόπος τ' συμφωνίας
 διὰ παζῶν. τελέτη δὲ ἐστὶ συμφωνία
 τὸ διὰ παζῶν πᾶμα καὶ διὰ πασά-
 ρων. πέμπτη, τὸ διὰ παζῶν πᾶμα καὶ
 διὰ πέντε. ἕκτη, τὸ δις διὰ παζῶν. δυ-
 νατὸν μὲν εἶναι καὶ πλείονας ὀκταηχοῦναι
 συμφωνίας συνήθεμένων τέτων ἀλ-
 λήλαις· ἀλλ' ἐκ αὐτῶν ὑποφέροι τ' πόσιν
 τὰ ὄργανα. πρὸς τ' διώαμιν πίνω τ'
 ὄργανων, ἡ τ' ἀνθρωπείας φωνῆς,
 ἐξ αὐτῶν ὑποκείνται ἡμῖν αἱ πᾶσαι συμ-
 φωνίαι. καὶ ἔστιν ὅτως τὸ μὲν διὰ πασ-
 σάρων σύμφωνον, ἐν πᾶσι γένει τῆς
 μελωδίας, φθόγγων πασάρων, διὰ-
 σημάτων τριῶν, τόνων δύο ἡμίσεος,
 ἡμιτονίων πέντε. τὸ δὲ διὰ πέντε σύμ-
 φωνον, ὁμοίως κατὰ πάντα τὰ γένη,
 φθόγγων ἐστὶ, διὰ σημάτων δ', τό-
 νων τριῶν ἡμισυ, ἡμιτονίων ἐπτά.
 τὸ γ' διὰ παζῶν σύμφωνον, φθόγ-
 γων ἐστὶν ὀκτώ, διὰ σημάτων ἐπτά,
 τόνων ἕξ, ἡμιτονίων δώδεκα. τὸ δὲ
 διὰ

Διὰ παζῶν καὶ διὰ πιασάρων, φθόγγων μὲν εἰν α , διὰσημάτων ᾗ δέκα, τόνων ὀκτώ ἡμίσεως, ἡμιονίων $\iota\zeta$. τὸ δὲ διὰ παζῶν καὶ διὰ πέντε, φθόγγων εἰς δώδεκα, διὰσημάτων α , τόνων ἐννέα ἡμίσεως, ἡμιονίων $\iota\theta$. τὸ δὲ δις διὰ παζῶν, φθόγγων εἰς δεκαπέντε, διὰσημάτων δεκαέσδάρων; τόνων δώδεκα, ἡμιονίων $\kappa\delta$.

Λόγοι δὲ εἰσιν ἐν ἀριθμοῖς ἡυρημένοι τῶν συμφωνιῶν καὶ δοκιμασθέντες ἀκριβῶς πάντῃ τρόπῳ, τῆς μὲν διὰ δ , ὁπότεριον, ὃν ἔχει πρὸς πρὸς τὸ $\iota\eta$. τῆς δὲ διὰ πέντε ἡμιόλιον, ὃν ἔχει ὁ $\kappa\delta$ πρὸς τὸν $\iota\varsigma$. τῆς δὲ διὰ παζῶν, διπλασίους, ὃν ἔχει ὁ $\kappa\delta$ πρὸς τὸ $\iota\theta$. τῆς ᾗ διὰ παζῶν πᾶμα καὶ διὰ πιασάρων, διπλασιεπιδιμοιριον, ὃν ἔχει πρὸς πρὸς τὸν θ . καὶ πάλιν τὸ μὲν διὰ παζῶν καὶ διὰ πέντε, τετραπλάσιους, ὃν ἔχει ὁ $\kappa\delta$ πρὸς τὸν $\iota\kappa\lambda\omega$. τῆς ᾗ δις διὰ παζῶν, τετραπλάσιον, ὃν ἔχει ὁ $\kappa\delta$ πρὸς τὸν $\epsilon\zeta$.

Τὴν δὲ ἀρχὴν τῆς τέτων ὁρέσεως πυθαγόραν ἰσορῶσι λαβεῖν διὰ τῆς παρὸντος χαλκῆον, ὅτ' ὅπ' τὸν ἄκμονα κλύπευ τῶν ραισῆρων αἰθόλμῳ διὰφώνους πρὸς καὶ συμφώνους. εἰσελθὼν γὰρ ὁρῶς τὴν αἰτίαν τῆς πρὸς διὰφωρᾶς τῶν κλύπων, καὶ τὴν συμφωνίας ἡρόνα, καὶ πάλιν ὁρῶς καὶ σαθμῶν διὰφῶρων ἰδὼν πρὸς σφύρας τὰς δὲ ἐν ταῖς σαθμοῖς λόγους τὴν

cim. Dia pason & dia tessaron consonantia, sonorum est $\overline{\text{XI}}$, intervallo $\overline{\text{X}}$, tonorum octo semis, hemitoniorum $\overline{\text{XVII}}$. Dia pason & dia pente, sonorum est duodecim, undecim intervallo $\overline{\text{XII}}$, tonorum novem semis, hemitoniorum $\overline{\text{XIX}}$. Bis dia pason sonorum est quindecim, intervallo $\overline{\text{XIV}}$ quatuordecim, duodecim tonorum, hemitoniorum $\overline{\text{XXIV}}$.

Rationes porro existunt consonantiarum, in numeris inventæ, & accuratè omni modo probatæ, ipsius quidem dia tessaron, supertertia; quam habent $\overline{\text{XXIV}}$ ad $\overline{\text{XVIII}}$. Ipsius verò dia pente, sesquialtera; quam habent $\overline{\text{XXIV}}$ ad $\overline{\text{XVI}}$. Ipsius dia pason, dupla; quam habent $\overline{\text{XXIV}}$ ad $\overline{\text{XII}}$. Dia pason & dia tessaron simul, est dupla superbipartiens tertias; quam habent $\overline{\text{XXIV}}$ ad $\overline{\text{IX}}$. Ac rursus dia pason & dia pente, tripla; quam habet numerus $\overline{\text{XXIV}}$ ad $\overline{\text{VIII}}$. Denique consonantiæ bis dia pason, quadrupla; quam habet $\overline{\text{XXIV}}$ ad $\overline{\text{VI}}$.

Initium autem inventionis harum rationum Pythagoram sumxisse narrant, cum casu præterisset fabrilis officinam, ac malleorum supra incudem sonitus percipisset dissonos & consonos. Ingressus enim statim, causam & sonituum differentiarum, & consonantiarum investigabat. Atque hanc invenit visis diversorum ponderum malleis; in ponderibus quoque rationes ma-

gnitudinum reperit, causas tum differentiarum tum consonantiarum sonituum. Malleos enim quæ supertertiam in ponderibus habebant rationem, sonitibus dia tessaron inveniebant consonantes. Eos autem qui sesquialterum pondus trahabant, sonitu deprehendit dia pente efficere consonantiam. Porro duplos pondere, dia pason consonare in sonitibus sentit. Atque hinc initio convenientiarum consonantiarum ad numeros facta, transfert investigationem ad modum alium. Binis enim deligatis chordis, æqualibus & similibus, ejusdemque operis, ex una adpendit trium partium gravitatem; ex altera, partium quatuor: & percussâ utrâque consonas illas reperit secundum consonantiam, quæ dia tessaron adpellatur. Adpensis rursus ex utrâque sesquialteris gravitatibus percutiens chordas, dia pente consonantes illas invenit. Postquam autem tripla fecisset illa pondera, dia pason simul & dia pente consonantiam spectabat: & simili modo sequentes. At neque sola horum experientia contentus, alio modo methodum examinat. Tensâ enim super canone quodam chordâ, divisioque canone in XII partes; primum totam percutiens, deinde ipsius semissimam, sex nimium partium, consonam inveniebat totam semissi, secundum dia pason consonantiam. quam in prioribus quoque methodis in dupla

μεγαθῶν, αἰτίας τῆς διὰ διαφορᾶς καὶ συμφωνίας τῶν ψόφων. πᾶς μὲν γὰρ ὀκταῖον ἐν πέντε σαθμοῖς ἐχάσας λόγον, πᾶς ψόφοις διὰ πασάρων δόξασκε συμφωνήσας· πᾶς δὲ πένημιόλιον σαθμὸν ἐλκῶσας, ἐν τῷ κῆνπῳ καθάλαμβάνει τὴν διὰ πέντε συμφωνίαν διπτολεῖν· πᾶς δὲ διπλασίας τῷ σαθμῷ, διὰ παζῶν συμφωνεῖν ἐν πέντε ἡχοῖς αἰσθάνεσθαι. ἐκιδύθεν δὲ χῆν τῆς τῶν συμφωνῶν ὁμολογίας πρὸς τοῦ ἀρσθμοῦ ποιησαίμεθα, μετὰ φέρει τὴν ἔρδαναν ὅτι τρέπον ἔπερον. δύο γὰρ ἐξάψας χορδὰς, ἴσας τὴν καὶ ὁμοίαι, καὶ τῆς αὐτῆς ἐργασίας. τῆς μὲν ἐξαρχῇ βάρῃ μερῶν τριῶν· τῆς δὲ ἑτέρας μερῶν πασάρων, καὶ κρέσας ἐκατέρωθεν δόξασκε συμφωνήσας καθά τὴν διὰ πασάρων λεγομένην συμφωνίαν. πάλιν δὲ ἐκατέρωθεν ἐξάψας ἡμιόλια βάρη, κρέσας δόξασκε συμφωνήσας πᾶς χορδὰς τὴν διὰ πέντε. τετραπλάσιον δὲ ποιήσας, τὴν διὰ παζῶν πέντε καὶ διὰ πέντε σύμφωνον ἐξεύρει. καὶ τὰ ἐξ ἑξ ὁμοίως. ἀλλ' ἐὰν τῇ περὶ τῶν δόξασκε μόνῃ βασιμίζει τρέπον ἄλλον τὴν μέθοδον. χορδῶν γὰρ τείνας ὅτι κανόνῃ πέντε, καὶ τὸν κανόνα διελὼν εἰς μέρη ἰσῶν, πρῶτον μὲν πᾶσαν κρέσας, εἶτα τὸ ἡμισυ αὐτῆς, τὸ τῶν ἐξ μερῶν, σύμφωνον ἡμελεσκε τὴν πᾶσαν τῷ ἡμισυ, καθά διὰ παζῶν. ὅπερ καὶ ἐν ταῖς πρώταις μεθοδοῖς ἐν διπλασίονι λό-

γῶ

γῶ κατελάμβανεν. ἔπειτα πᾶσαν καὶ τὰ τρία μέρη τῆς πίσης κράσας, τὸ διὰ πεισάρων ἑώρα σύμφωνον. πᾶσαν δὲ καὶ δύο μέρη τῆς πίσης κλίσης, τὴν διὰ πέντε συμφωνίαν δόρυσκε, καὶ τὰς ἄλλας ὁμοίως. ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλως πολυτρόπως ταῦτα βασιανίσας δόρυσκε ὅτ' αὐτὰς τῶν συμφωνιῶν λόγους ἐν ἀριθμοῖς εἶναι τῆς εἰρημύου. συμβαίνει δ' ἐκ τῶν εἰρημύων τὸ τονιαῖον διάστημα λόγον ἔχειν ἐπογδοον. εἰ γὰρ ἐστὶν ὁ τόνος, ὃ διαφέρει τ' διὰ πέντε τὸ διὰ πεισάρων σύμφωνον, ὑποκείσθω τὸ μὲν διὰ πεισάρων ἀριθμῶν ἐξ καὶ ἐκὼν· τὸ δὲ διὰ πέντε, ἀριθμῶν ἐξ καὶ ἐννέα. ἢ μὲν ἐν ὑπεροχῇ τῆς ἡμιολίας λόγους πρὸς τὸν ἡπείτερον, λόγους ἐστὶν, ὃν ἔχει τὰ ἐκὼν πρὸς τὰ ἐννέα. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ ὑπεροχὴ τ' διὰ πεισάρων πρὸς τὸ διὰ πέντε, τόνος. λόγον ἄρα ἔχει ὁ τόνος, ὃν τὰ ἐκὼν πρὸς τὰ ἐννέα. τὸ δὲ ἡμιόνιον καλῆμνον, ἐκ ἐστὶν ἀκρεβῶς ἡμιόνιον. λέγεσθαι δὲ καὶ νῶς μὲν ἡμιόνιον, ἰδίως δὲ λεῖμμα, καὶ ἔχει λόγον, ὃν τὰ σμ' πρὸς τὰ σνς. πρῶτως ἐν θεωρηέον, ὅτι λόγον ἔχει τὸ καλῆμνον ἡμιόνιον, ὃν τὰ σμ' πρὸς τὰ σνς. εἶτα ὅτι τὰ σμ' πρὸς τὰ σνς ἐλαττον περιέχουσιν ἡμιόνιον διάστημα. ἐκκείσθω γὰρ πρὸς φθόγγας διώμισις ἐν ἀριθμῶ τῶ ξδ, καὶ τὰτ'ω περιέκείσθω φθόγγος τόνον ἀπέχων, τετῆστιν, ἀριθμῶν οβ,

ratione deprehenderat. Deinde tota tribusque totius partibus percussis, dia tessaron videbat consonantiam. Tota autem & duabus partibus totius percussis, dia pente consonantiam invenit; reliquasque simili modo. Porro cum & aliis variis modis hæc trutinasset, easdem semper invenit consonantiarum rationes in dictis esse numeris. Contingit autem ex iis quæ diximus, toni intervallum rationem habere superoctavam. Si enim tonus est, quo à dia pente differt dia tessaron consonantia, supponatur dia tessaron quidem unitatum sex & octo; dia pente verò, unitatum sex & novem. Id itaque, quo sesquialtera ratio superat supertertiam, ratio est quam octo habent ad novem. Atqui id, quo dia tessaron superatur à dia pente, est tonus. Quare rationem habebit tonus, quam octo habent ad novem. Cæterum quod hemitonium adpellatur, non est accurate hemitonium: sed dicitur communiter hemitonium, proprie autem limma, obtinetque rationem, quam CCXLIII habent ad CCLVI. Primo itaque loco spectandum est, id quod hemitonium dicitur habere rationem, quam CCXLIII ad CCLVI minus continere intervallum quàm hemitonii. Exposita enim sit aliqua soni potestas in numero LXIV, atque huic adjunctus sit sonus tonò distans, hoc est, unitatum LXXII.

&

& amplius hifce tertius adpositus fit sonus, tono distans à secundo, hoc est, numerorum LXXXI. Quartus igitur ad completionem tetrachordi sumtus, necessario dia tefaron primo consonans, rationem habebit ad numerum LXIV supertertiā, hoc est, unitatum erit LXXXV & trientis; quod est in integris numeris, CCLVI ad CCXLIII. Et quicumque in maioribus numeris post duas superoctavas reliquum tetrachordi complent, secundum hanc rationem adimplebunt, hoc est, quam habent CCXLIII ad CCLVI. Atque hoc spectato rursus dicendum est, hanc rationem minorem esse hemitonio. Quippe minor est superseptimadecimā, ratio numeri CCLVI ad CCXLIII. At duæ superseptimadecimæ compositæ non complent superoctavam. adeo ut, cum superseptimadecima ratio deficiat à dimidia ratione superoctava; ratio autem CCLVI ad CCXLIII minor sit quam superseptimadecima; multo magis illa minor sit dimidia superoctavæ. Quare minus est id, quod hemitonium dicitur, quam ut vere sit hemitonium. atque ea de causa limma est adpellatum, habetque rationem, quam CCXLIII ad CCLVI. Id autem, quod limmati deest ad complendum tonum, vocatur apotome; communiter quoque & ipsum, hemitonium: ita ut hemitoniorum alterum sit majus, alterum minus.

καὶ ἐπὶ τέτραις τρίτῃ Ⓢ ὡς ἀκείῳ φθόγγῃ Ⓢ, τόνον ἀπέχων ἀπὸ τῆ δαΐερον, τετέστιν, ἀρμυρῶν πα. ὁ δὲ πέμπτῃ Ⓢ εἰς συμπλήρωσιν τῆ περὶ χόρδης λαμβανόμενῃ Ⓢ, ἀνάγκη τῷ πρώτῳ διὰ πεσάρων σύμφωνῃ Ⓢ, λόγον ἔξει πρὸς τὸν ἕξτῳ ὅπτερον, τετέστιν, ἀρμυρῶν ἔσται πε καὶ τρίτου, ὅπερ ἐστὶν ἐν πελείοις ἀρμυροῖς, ὁ τῶν σνς πρὸς τὰ σμλ. καὶ ὅσοι δὲ ἐν μέζουσι ἀρμυροῖς μὲν δύο ἐπογδόες τὸ λείπον τῆ περὶ χόρδης συμπληρῶσι, κατὰ τῆτον τὸν λόγον ἀναπληρώσουσιν, τετέστιν, ὃν ἔχει τὰ σμλ πρὸς τὰ σνς. τέττου δὲ θεωρηθέντῃ Ⓢ πάλιν ῥήιον, ὅτι ἕτῃ Ⓢ ὁ λόγος Ⓢ ἐλάττων ἡμίονος. ἔστι μὲν γὰρ ἐλάττων ἢ ἐφεπιακαιδέκα Ⓢ ὁ σνς τῆ σμλ. δύο δὲ ἐφεπιακαιδέκα Ⓢ σωληθέντες ἐ συμπληρῶσιν ἐπογδοον, ὡς πε ὁ μὲν ἐφεπιακαιδέκα Ⓢ λόγος Ⓢ λείπει ἡμισυς εἶναι ἐπογδόος. ὁ δὲ τῶν σνς πρὸς τὰ σμλ λειπόμενος καὶ τῆ ἐφεπιακαιδέκα Ⓢ εἶναι, πολὺ ἂν μάλλον λείποιτο ἡμισυς εἶναι τῆ ἐπογδόος. ἔλαττον ἄρα τὸ λεγόμενον ἡμίονιον τῆ ἀληθῶς ἡμίονος, διόπερ λείμμα ἐκλήθη, καὶ λόγον ἔχει, ὃν τὰ σμλ πρὸς τὰ σνς. τῆ γὰρ λείμμα Ⓢ τὸ λείπον εἰς συμπλήρωσιν τόνου καλεῖται ἀποτομή· κρινῶς ἢ καὶ αὐτὸ ἡμίονιον, ὡς πε ἔσται τῶν ἡμίονίων τὸ μὲν μεῖζον, τὸ δὲ ἐλάττον. χρῆται δὲ τὸ μὲν

• 219.

Διατονικὸν γὰρ τῷ ἐλάττειν· τὸ δὲ
 χρωματικὸν, ἀμφοτέρους. τῶν οὖν
 ἄνω ὑποθέμενων ἐκκείσθω τὸ Διά-
 γραμμα τῶν Φθόγγων Διατονικὸν
 μὲν τῷ Ὀκταλόγιον πῶς Φθόγγοις ἀ-
 ριθμῶν τῷ αὐτῷ Διαγράμματι. ἐν
 ἄλλοις ἀριθμοῖς ἔλασσον· πρὸς
 τῷ προσλαμβανομένῳ περὶ μέγας.

Ἐν μὲν ἐν τῷ πρώτῳ Διαγράμμα-
 τι προσλαμβανομένῳ περὶ τοῦ β, τδ,
 ἡ ὑπάτη ὑπαίων τόνον ἀπέχουσι ἔ-
 πως λαμβανομένων, καὶ τὸ λόγον, ὃν
 ἔχει πρὸς τὴν ἡ, ἀριθμῶν ὑποκει-
 ται βμη. ἡ ἢ περυπατή τῶν ὑπαίων,
 ἡμιόνιον ἀπέχουσι τῆς ὑπάτης, ὅπερ
 κυρίως λαμβανόμενον (ἔχει), καὶ τὸ
 λόγον, ὃν ἔχει πρὸς τὴν σμ, εἰκό-
 τως δευτέρῳ ὑποκει) αθμδ. καὶ τὰ
 λοιπὰ ἢ Διαστήματα καὶ τὸ λόγον τῶν
 πίνων καὶ ἡμιονίων ὁμοίως ἐκκεί). ἐν
 ἢ τῷ δολιέρῳ Διαγράμματι ἔ-
 λαμβανομένῳ περὶ τοῦ δευτέρου χμη,
 ἡ ὑπάτη τῶν ὑπαίων ἀπελάθως ἀρ-
 θμῶν ὑποκει) Ψδ. ἡ ἢ περυπατή τῶν
 ὑπαίων ἀριθμῶν ὑποκει) Ψξ. καὶ τὰ
 ἄλλα πάντα ἀπελάθως τοῖς τόνοις καὶ
 ἡμιονίοις παρηϋξῆ) ὁμοίως τοῖς πρῶ-
 τοις, πάλιν ὅτι ἐξ ἐλαττόνων ὅτι τὰς
 μέζοντας οἱ δευτέροις προχωροῦσιν. ἐφ-
 εξῆς ἢ ἐκλήσμαι Διαγράμμα χρω-
 ματικὸν γὰρ αὐτὸν, ἔχον τὰς Φθόγ-
 γους μὲν τῶν Ὀκταλόγιον αὐτοῖς ἀρ-
 θμῶν. ἐν ᾧ καὶ δῆλον γίνε), ὅτι τὸ χρω-
 ματικὸν γένος ἀμφοτέρους κίχρη) τοῖς

Quorum minori utitur genus Dia-
 tonicum; Chromaticum verò u-
 trisque. His igitur ita suppositis
 exponatur diagramma sonorum
 Diatonicum, una cum numeris
 qui sonis competunt in eodem
 diagrammate; in altero, numero-
 rum minore juxta proslambano-
 menon posito.

In primo itaq; diagrammate prof-
 lambanomeno posito $\Pi\Theta\text{CCCCIV}$,
 hypate hypaton tono distans à pro-
 lambanomeno, secundum ratio-
 nem quam habent novem ad octo,
 unitatum supposita est $\Pi\Theta\text{XLVIII}$.
 Parypate hypaton, hemitonio di-
 stans ab hypate, quod proprie lim-
 ma adpellatur, secundum ratio-
 nem, quam habent CCLVI ad
 CCXLIII , convenienter unita-
 tum supposita est $\Theta\text{DCCCCXLIV}$.
 & reliqua intervalla secundum ra-
 tionem tonorum & hemitoniorum
 similiter sunt exposita. In altero
 autem diagrammate, proslambano-
 meno posito unitatum DCXLVIII ,
 hypate hypaton consequenter sup-
 posita est unitatum DCCXXIX .
 at parypate hypaton, unitatum
 DCCLXVIII ; & reliqua omnia
 consequenter tonis & hemitoniis
 aucta sunt simili modo, quo pri-
 ma; nisi quod à minoribus ad ma-
 jores numeri procedunt. Deinceps
 exponam diagramma Chromatici
 generis syntoni, habens sonos cum
 numeris, qui ipsis competunt. In
 quo etiam manifestum redditur,
 Chromaticum genus utriusque uti
 C hemi-

πὴν ἢ τὸ δὸπὸ λιχανῶ ὅππὶ λιχανῶν, ἐν
 ᾧ τὸ ἡμιόνιον μέσυν. πᾶς ἢ ἄλλα τέτοις
 εἰσὶν ὅμοια. Ἐξ οὗ δὲ διὰ πέντε αἶδη εἰσὶν,
 ἥτοι σχήματα, πέντε παρὰ. πρῶτον μὲν τὸ
 δὸπὸ ὑπάτης μέζων ὅππὶ ὠρεσμέσσην, ἐν
 ᾧ τὸ ἡμιόνιον πρῶτον ὅππὶ τὸ βαρὺ.
 δεύτερον ἢ, τὸ δὸπὸ παρυπάτης μέζων
 ὅππὶ τρίτῳ διεζυγμῶν, ἐν ᾧ τὸ ἡ-
 μιόνιον πλὴν αἶον ὅππὶ τὸ ὀξύ. τρίτον
 ἢ, τὸ δὸπὸ λιχανῶ μέζων ὅππὶ ὠρε-
 στήν διεζυγμῶν, ἐν ᾧ τὸ ἡμιό-
 νιον δεύτερον δὸπὸ τέλει. τέταρτον, δὸπὸ
 μέσης ὅππὶ νήτῳ διεζυγμῶν, ἐν ᾧ
 τὸ ἡμιόνιον, δεύτερον ἀπ' ἀρχῆς.

Τὰς ἢ διὰ πέντε ὁκτάχορδον σω-
 ἀρῆς μὲν αἶδη, ἥτοι σχήματα ἰβ, διὰ
 τὸ ἢ μὲν διὰ πέντε ὁκτάχορδον εἶναι σχήματα
 τέλει. τὰς ἢ διὰ πέντε δευτέρου σχή-
 ματα πέντε παρὰ. ἐξ ἀμφοῖν ἢ σω-
 ἀρῆς τὸ διὰ πέντε. ἢ μὲν ἀλλὰ πᾶς γε
 ἐμμελὴς καὶ σύμφωνα αὐτῶν αἶδη εἰσὶν,
 ἥτοι σχήματα, ἐπὶ αἶ. τὴν ἢ αἶσαν ὕπε-
 ρον δὸπὸ δώδεκα. πρῶτον μὲν τὸ δὸπὸ
 ὑπάτης ὑπάτων ὅππὶ ὠρεσμέσσην, συγ-
 κείμερον ἐκ τῶν πέντε τῶν διὰ πέντε παρὰ-
 ρων, καὶ τῶν πέντε τῶν διὰ πέντε. δεύτερον
 ἢ, τὸ δὸπὸ παρυπάτης ὑπάτων ὅππὶ τὸ
 τρίτῳ διεζυγμῶν, συγκείμερον ἐκ τῶν
 δευτέρων τῶν διὰ πέντε παρὰ ρων, καὶ δε-
 υτέρων τῶν διὰ πέντε. τρίτον ἢ, τὸ δὸπὸ λι-
 χανῶ ὑπάτων ὅππὶ ὠρεσστήν διεζυ-
 γμῶν, συγκείμερον ἐκ τῶν τρίτων τῶν
 διὰ πέντε παρὰ ρων, καὶ τρίτων τῶν διὰ πέντε.
 τέταρτον τὸ δὸπὸ ὑπάτης μέζων ὅππὶ νή-

men. Tertia, à lichano meson ad licha-
 non, in qua hemitonium est me-
 dium. Reliqua his sunt similia.
 Porro ipsius dia pente species sunt,
 seu figuræ, quatuor: prima ab hy-
 pate meson ad paramesen, in qua
 hemitonium primum est in gravi-
 tatem. Altera, à parypate meson
 ad triten diezeugmenon, in qua
 hemitonium est ultimum in acu-
 men. Tertia, à lichano meson ad
 paraneten diezeugmenon, in qua
 hemitonium secundum est à fine.
 Quarta, à mese ad neten diezeu-
 gmenon, in qua hemitonium est
 secundum ab initio.

Ipsius dia pason, quod octo chor-
 darum systema est, colliguntur
 species seu figuræ XII. eò quod
 ipsius dia tessaron sint tres figuræ;
 at ipsius dia pente monstratæ sint
 figuræ quatuor; & ex utrisque i-
 psum dia pason componatur. Ve-
 rumenimvero concinnæ & conso-
 næ ipsius species, seu figuræ, sunt
 septem. Causam autem deinde
 reddemus. Et prima quidem, ab
 hypate hypaton ad paramesen,
 composita ex prima specie dia tes-
 saron, & prima dia pente. Se-
 cunda verò, à parypate hypaton
 ad triten diezeugmenon, compo-
 sita ex secunda specie dia tessaron,
 & secunda dia pente. Tertia, à li-
 chano hypaton ad paraneten die-
 zeugmenon, composita ex tertia
 specie dia tessaron, & tertia dia
 pente. Quarta, ab hypate meson
 ad neten diezeugmenon, compo-

sita ex prima dia pente, & prima dia tessaron. Quinta, à parypate meson ad triten hyperbolzon, composita ex secunda dia pente, & secunda dia tessaron. Sexta, à lichano meson ad paraneten hyperbolzon, composita ex tertia specierum diapente, & tertia dia tessaron. Septima, à mese ad neten hyperbolzon; aut à proflambanomeno ad mesen, composita ex quarta dia pente, & prima dia tessaron; aut rursus, ex tertia dia tessaron, & quarta dia pente. Vocatur autem prima species dia pason, Mixolydia: altera, Lydia: tertia, Phrygia; quarta, Doria; quinta, Hypolydia: sexta, Hypophrygia; septima, Communis adpellatur, & Locrica, & Hypodoria.

Veteres porro utebantur nominibus ad notationem octodecimi illorum sonorum, & literis, quæ Notæ Musicæ vocabantur. de quibus nunc est dicendum. Musicarum itaque notarum expositio fiebat in notatione sonorum, ut nomina juxta singulos scribere non esset opus; & unâ notâ cognoscere quis possit & notare sonum. Quoniam verò soni diversa tentione moventur, nec in eodem omnino loco manent, hinc non una nota in singulis sonis, sed di-

τὴν διεζυγιδίων, συγκαίμενον ἐκ τῶν πρώτων τῶν δια πέντε, καὶ πρώτης δια πασάρων. πέμπτον τὸ ἀπὸ παρυπάτης μέζων ὅτι τὸ τρίτῳ ὑπερβολαίων, συγκαίμενον ἐκ τῶν δόξερων δια πέντε, καὶ δόξερων δια πασάρων. ἕκτον τὸ ἀπὸ λιχανῶς μέζων ὅτι ὡρμητῶν ὑπερβολαίων, συγκαίμενον ἐκ τῶν τρίτων τῶν δια πέντε, καὶ τρίτων τῶν διὰ πασάρων. ἑβδομον τὸ ἀπὸ μέσης ὅτι νήτῳ ὑπερβολαίων, ἢ ἀπὸ παρλαμβανομένης ὅτι μέσην, συγκαίμενον ἐκ τῶν πεζέων τῶν διὰ πέντε, καὶ πρώτων τῶν διὰ πασάρων, ἢ πάλιν ἐκ τῶν τρίτων τῶν διὰ πασάρων, καὶ πεζέων τῶν διὰ πέντε. καλεῖται δὲ τὸ μὲν πρῶτον εἰδέναι τῶν δια παζών, μεξολύδιον. τὸ δὲ δόξερων, λύδιον. καὶ τὸ τρίτον, Φρύγιον. τὸ δὲ τέταρτον, δώριον. καὶ τὸ πέμπτον, ὑπολύδιον. τὸ ἕκτον, ὑποφρύγιον. τὸ δὲ ἑβδομον, κοινὸν ἐκαλεῖται, καὶ λοκρικὸν, καὶ ὑποδώριον.

Ἐχρήσθη δὲ οἱ παλαιοὶ ἐνόμασι πρὸς τὴν σημασίαν τῶν ἐκλιμαίνοντων φθόγγων, καὶ γραμμασι πῶς καλεσμένοις σημείοις μουσικοῖς, οὗτοι ὡς νῦν ῥήσιν. ἢ τῶν μουσικῶν σημείων ἐκθεσις γέρονε μὲν ὅτι σημειώσας τῶν φθόγγων, ὅπως μὴ τὰ ἐνόματα καθ' ἑκάστην γραφοῖτο, καὶ ἐν

δὲ σημείω διωαλίό τις ὁππηνώσκειν καὶ ἀποσημειῶσαι φθόγγον. ἐπεὶ δὲ οἱ φθόγγοι διαφόρῳ πῶς κινῶνται, καὶ οὕτως ὅτι τῶν αὐτῶν τύπων πᾶσι μενεσιν, ἔχοντες ἐνὸς δὴ πᾶσι σημεία καθ' ἑκάστην τῶν φθόγγων, ἀλλὰ διαφόρων

ρων ἐδέησεν. ὥς τε καὶ τὴν διάφορον αὐτὰς ταῖς σημαίνειν. καθ' ἑκάστην γὰρ τρέπον, ἢ τόνον, διαφέροντες τῇ ταύτῃ πάντες πάλιν οἱ φθόγγοι γίνονται. οἷον, πῶς μὲν τὸν φύσει βαρύτερον φθόγγον προσλαμβάνομεν, ὡς ἐν τῷ ὑποδωδεκά τρέπω, πημέμεθα, καὶ μέσσην τὴν πρὸς τῇ ἀντίφωνον. καὶ οὕτως ἄλλας καὶ τὴν πρὸς αὐτὰς χάσιν ὀνομάζομεν. πῶς δὲ αὐτὴν μέσσην, τὴν νῦν ἀντίφωνον τῷ προσλαμβάνομεν, ἐν ταύτῃ προσλαμβάνομεν ἡμέτεροι, καὶ τὴν πύτης ἀντίφωνον μέσσην ὑποθέμενοι, καὶ τὰς ἄλλας τέττοις ἀνάλογον, ἔτω χρώμεθα τῷ παντὶ συστήματι. πολλάκις δὲ καὶ τὸν μετὰ πρὸς προσλαμβάνομεν καὶ μέσης ἑνα πινὰ ὡς λαβόντες, εἰς δὲ χλὺν δ' συστήματι, πρὸς τῇ ἀρμόζομεν. ἀνέγκη δὲ ἐφ' ἑκάστης συστήματι, παλαιῶν προπέντων συστημάτων, ὡς ἡ μέση πρὸς τὴν μέσσην ἔχει, ἢ ὡς ὁ προσλαμβάνομεν πρὸς τὸν προσλαμβάνομεν, ἔτις ὀνταῖν τὸ ὁμωνύμων ἔχει πρὸς τὸ ὁμωνύμων, καὶ ἅπαν τὸ σύστημα πρὸς ἅπαν τὸ σύστημα. ἔχεν δὲ ἢ ἐν σημεία καθ' ἑκάστην τῶν φθόγγων ἐδέησεν, ἀλλὰ παλαιῶν καὶ πρῶτων, ὅποις περὶ ἡμιτονίοις ὡς ἀνεῖται τῶν φθόγγων ἑκάστη διώταται. τὸ μὲν ἐν ὅποις παρὰ ἀνεῖται διώταται τῶν φθόγγων ἑκάστης ἡμιτονίοις ἢ ῥαδίον ἀφορέται. πρὸς γὰρ πᾶς κατὰ σκοδὰς τῶν ὀργάνων, καὶ τὴν διώταται τῆς ἀνθρωπείας φωνῆς πᾶς πιαῖται ὀρίζεται.

versis fuit opus. ut & diversam ipsius tensionem significarent. In unoquoque enim Modo, aut Tono, differentes tensione omnes omnino soni fiunt. Vt puta interdum naturâ gravissimum sonum proslambanomenon, uti in Hypodorio Modo, ponimus; & mesen, eum qui huic est antiphonos. reliquosque secundum relationem ad illos nominamus: interdum autem ipsâ mese, quæ jam antiphonos est proslambanomeno, vice proslambanomeni positâ, & nete huic antiphona suppositâ, aliisque ad rationem similem; ita omni systemate utimur. Sæpe etiam uno aliquo inter proslambanomenon & mesen adsumto, pro initio systematis, ad hunc cæteros aptamus. Necesse autem est in unoquoque systemate, pluribus propositis systematis, uti mese habet ad mesen, aut proslambanomenos ad proslambanomenon; sic quemcunque cognominum se habere ad cognominem, & systema totum ad totum systema. Quare non una nota ad singulos sonos fuit opus, sed pluribus; & tot quidem, quot hemitoniis singuli soni augeri possunt. Id igitur, quot augeri possint singuli soni hemitoniis, non facile est definire. Etenim ad instrumentorum confectioes, & humanæ vocis potentiam talia de-

finiuntur. Hoc autem, quomodo, si hemitonii augeatur, diversis notis denotetur, ex diagrammatis, quæ in Muscis Introductionibus habentur, facile quis addidicerit.

Considerandus hic tantummodo est Notarum ordo per hemitonium, qua ratione confiterit. Supposita sit quædam soni potentia gravissima, quæque primum distincte exaudiri possit. Hanc veteres signabant dimidio phi jacente, atque hoc notarum constituebant principium ϕ. Cæterum patet ipsa illa potentia capi proslambanomenon, nec ullum ex sonis alium. Quod si enim alius sumitur, ubi collocabitur proslambanomenos, cum potentia dimidii phi supposita sit gravissima? Sit deinde alius quis hoc sono deinceps hemitonio acutior. Hunc veteres nota tau denotabant τ. Et manifestum est, hunc soni tenorem soli proslambanomeno congruere posse. Si enim hypatæ hypaton congruet, aut alii alicui sonorum, ubi tandem erit proslambanomenos, quem hypate hypaton oportet tono esse graviolem? siquidem hemitonii tantum locus in gravitatem est relictus. Verum sit aliquis sono per tau designato rursus hemitonio acutior, quem veteres duplici sigma notabant ξ. Hic & proslambanomenos alicujus systematis esse potest, & hy-

τὸ ὅπως ᾠδὴν ἀνομόρῳ ἐν διαφόροις σημείοις δοποσημαίνειαι, ἐκ τῶν διαγραμμάτων ἐν ταῖς μουσικαῖς ραδίως ἂν πρὸς καθ' αὐτοῖς.

Θεωρητέον δὲ νῦν μόνον τὴν καθ' ἡμίλιονιον πέξιν τῶν σημείων, ὃν τρόπον συνέστηκεν. ὑποκείμενῳ πρὸς φθόγγου δυνάμεις βαρυτέτη, καὶ πρώτως ἀκρῆς. πρῶτῳ οἱ παλαιοὶ κατεσημήναντο τῷ ἡμίφι πλάγιῳ, καὶ ἀρχῇ τῶν σημείων ἐγγίῳ τῆς πρώτης σ. δηλονότι ὅτι καὶ αὐτῷ τῷ δυνάμει προσλαμβανόμενον ἂν πρὸς λάβοι, καὶ ἄλλον ἄρμονον τῶν φθόγγων. εἰ γὰρ ἄλλον πινὰ λάβοι, πᾶν τὸν προσλαμβανόμενον πέξαι, βαρυτέτης ὑποκειμένης τῆς τῷ ἡμίφι δυνάμει; ἔστω δὲ τῆς τῆς φθόγγου πάλιν ἡμίλιονιος πρὸς ὀξύπερῳ ἐφεξῆς. τῆς οἱ παλαιοὶ τῷ τῶν σημείων ἀπασμήναντο τ. καὶ δηλονότι ὅτι πρὸς ἡ πρὸς τῆς φθόγγου προσλαμβανόμενον μόνον ἁρμόσει. εἰ γὰρ τῇ ὑπάτῃ πῶν ὑπατῶν ἁρμόσει, ἢ ἄλλῳ πινὶ τῶν φθόγγων, πᾶν λοιπὸν ἔσται ὁ προσλαμβανόμενος, τῶν τῆς ὑπάτης τῶν ὑπατῶν ἐφέλων εἶναι βαρυτέρῳ; ἡμίλιονιος γὰρ ὅτι τὸ βαρύτερον χώρα κατελείπειται. ἀλλὰ μὲν ἔστω πρὸς τῆς καθ' αὐτὴν τῶν φθόγγου πάλιν ὀξύπερῳ ἡμίλιονιος, ὃν οἱ παλαιοὶ τῷ διπλῷ σίγμα κατεσημαίνοντο ξ. ἔτῳ δυνάμει μὲν εἶναι καὶ ὑπάτῃ ὑπα-

προσλαμβανόμενός πινῶν συστήματι. δυνάμει δὲ εἶναι καὶ ὑπάτῃ ὑπα-

ὑπαλῶν. ἀπὸ χειρὸς γὰρ τῆς πρώτης καὶ βαρυτέρας πίνον. αἰετίνω ὁμοίως τὸν ἡμιλιονίω φθόγγον τῆς περὶ ἑξήτερον σημειῖται μοῖροι, περὶ ἑξήτερον μέγχα τελακῶς τῆς τῶν ἡμιτόνιων. τὴν δὲ ὑπὲρ ταῦτα καὶ ἡμιτόνιον παραύξηση τῶν φθόγγων πῶς αὐτοῖς σημείοις ἐξ ὑπαρχῆς, ὁξείας περὶ ἑξήτερον, ἐσημειῖται, ἀπὸ τῆς ἐννεακαυδεκάτης ἀξεία μοῖροι τῆς, ὅς ἐχει οὐ καὶ κάππα σημείον. ἔθεσαν δὲ διπλῶ καὶ ἑκάστον τῆς τῶν σημείων τὸ μὲν ἄνω τὴν λέξιν ἀποσημαίνει τὸ δὲ κάτω τὴν κρούσιν. ἔθεντο δὲ καὶ τὰ λεγόμενα ὁμότονα, οἷς ἀδιαφόρως ἀντὶ τῶν ἐτέρων ἐξέστηκε χρῆσθαι. καὶ εἰδὲν διότι οἱ αὐτοὶ τῶν πολλῶν μὲν, ὁμοτόνων δὲ, χρῆσθαι πρὸς σημειώσιν. παρέχεται δὲ καὶ χρεῖαν ἀλλήλων τὰ ὁμότονα. πᾶς γὰρ διέσεις ἐν τῷ ἁρμοικῷ καὶ χρωματικῷ γένει διὰ τῶν ἐφεξῆς πηγεμένων σημειῖται. ἔρηται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν ταῖς εἰσιγωγαῖς. νυνὶ δὲ ὁκκείωσεν ἡμῖν ἵνα καυονίου τὰ καὶ ἡμιτόνιον σημειῖται πᾶσι ὁμοτόνοις τῶν μὲν ὁμοτόνων ἐν τῷ αὐτῷ σελιδίῳ κειμένων· τὸ δὲ καὶ ἡμιτόνιον ὁξείων, εἰς τὸ ἐφεξῆς.

Ὁ μὲν ἐν πρώτῳ τῆς τῶν σημείων, ἐν πῶς φθόγγος βαρύτητι διώαμιν σημαίνων, ἔχει σημεία, τὸ ἡμιφι πλάγιον ς, καὶ ἡμιφι ἀπεγραμμένον σ.

Ὁ δὲ δεύτερῳ τῆς τῶν ἡμιτο-

pate hypaton. quoniam à primo & gravissimo distat tonum. Ac similiter semper sonum, hemitonio quam præcedens sit acutior, signantes, ad tricesimum usque hemitoniorum versum progrediebantur. Vltiorem autem sonorum per hemitonium adauctionem iisdem, quibus ab initio notis signabant, adpositis tantum virgulis acutis, à nonodecimo versu initium facientes, qui notas habet ο & κ. Porro duplices in quolibet versu ponebant notas: quarum superior dictionem notat; inferior, percussionem. Sed & homotona quæ dicuntur, constituere, quibus indifferenter pro reliquis uti licebat. Perinde enim erit quocumque quis ex multis homotonis signo ad notandum cantum utatur. At aliam quoque præbent utilitatem homotona. Etenim dieses in Enarmonio & Chromatico genere per hæc deinceps posita notantur. De quibus dictum est in Introductionibus. Hic jam nobis exponantur in tabella, per hemitonium progredientes notæ una cum homotonis; ita ut homotona in eadem paginula collocentur; quæ verò per hemitonium acutiores evadunt notæ, ordine ascendant.

Primus itaque notarum versus, gravissimorum sonorum potentiam denotans, habet notas, dimidium phi jacens ς & dimidium phi jacens aversè, σ.

Alter versus primo sono hemitonio

tonio acutior, notas habet, gamma jacens aversum, & gamma jacens, ΓΓ. Quibus sunt homotona, hoc est, eandem in sonis potentiam denotantia, tau jacens aversum, & tau rectum. Η Τ.

Tertius versus, rationem deinceps positorum versuum observans, hemitonio rursus gravior est secundo, habetque notas, sigma duplex aversum, & sigma duplex, 3Ξ.

Quartus versus habet ρ̄ & ω. His autem in quarto versu sunt homotona pi inversum, & sigma duplex aversum Η 3.

Quintus cum simili ratione hemitonio superet quartum: omnes enim deinceps positi soni hemitonio inter se differunt: habet notas, ο̄ infra habens lineam, & eta, ϕ Η.

Sextus versus habet xi duplex inversum, & pi duplex inversum, Η Η. Quibus sunt homotona, antity & pi duplex, Η Η.

HYPOLYDII MODI

NOTÆ IN GENERE
DIATONO.

Proslambanomenos, ο̄ inferne
habens lineam, & eta.

ϕ Η

Hypate hypaton, my inversum,
& eta imperfectum.

Η Η

Parypate hypaton, lambda in-

νίῳ τῷ πρώτῳ φθόγγῳ ὀξύπερος,
ἔχει σημεῖον, παλάγιον γάμμα ἀπε-
σραμμένον, καὶ γάμμα παλάγιον, ΓΓ.
τέτοις δὲ ὁμότονα, τέττις, πλὴν αὐ-
πλὴν διωάμιν ἐν τοῖς φθόγγοις ση-
μαίνοντα, ἐστὶ τῶν παλάγιον ἀπεσραμ-
μένον, καὶ τῶν ὀρθόν, Η Τ.

Ὁ δὲ τρίτος εἶχεν, καὶ τὸν λό-
γον τῶν ἐφεξῆς εἰχων ἡμιτονίῳ ὀξύ-
περ 3 δαδίερ, σημεῖον ἔχει σίγμα
διπλὸν ἀπεσραμμένον, καὶ σίγμα δι-
πλὸν, 3Ξ.

Ὁ δὲ τέταρτος εἶχεν ἔχεν ρῶ καὶ
πῶ. τέτοις δὲ ὁμότονα ἐστὶν ἐν τῷ
πέπτῳ εἰχων πὶ ἀνεσραμμένον, καὶ
σίγμα διπλὸν ἀπεσραμμένον, Η 3.

Ὁ δὲ πέμπτος ὁμοίως ὀξύπερ
ὦν τῷ πέτῳ τῷ ἡμιτονίῳ. πάντες γὰρ
οἱ ἐφεξῆς ἡμιτονίῳ ἀλλήλων διαφε-
ρυσιν. ἔχεν σημεῖα, οὐ κάτω γραμ-
μὴν ἔχον καὶ ἦτα, ϕ Η.

Ὁ δὲ ἕκτος εἶχεν ἔχει ξὶ δι-
πλὸν ἀνεσραμμένον, καὶ πὶ διπλὸν
ἀνεσραμμένον, Η Η. τέτοις δὲ ὁμό-
τονα, ἀνάλυ καὶ πὶ διπλὸν, Η Η.

ΥΠΟΛΥΔΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΥΤΟ ΔΙΑΤΟ-
ΝΟΝ ΓΕΝΟΣ.

Προσλαμβανόμενος, οὐ κάτω
γραμμὴν ἔχον, καὶ ἦτα.

Υπάτη ὑπατῶν μὴ ἀπεσραμμένον,
καὶ ἦτα ἑλλειπές.

Παρυπάτη ὑπατῶν, ἄλφα ἀνε-
σραμ-

εραμμόνον, χ η τα ἑλλειπτις ὑ- πλίον.	V L	• jacens.
Υ' παλίων Διάτον Θ , ζ ητα ἑλλειπτις, χ τ αυ πλάγιον.	Z L	Hypaton diátonos, zeta imper- fectum, & tau jacens.
Υ' πάτη μέζων, γάμμα ἀνεραμ- μόνον, χ γάμμα ὀρθόν.	I Γ	Hypate meson, gamma aver- sum, & gamma rectum.
Παρυπάτη μέζων, βῆτα ἑλλει- πτις, κ η γάμμα ἀνεραμμέ- νον.	R L	Parypate meson, beta imperfe- ctum, & gamma inversum.
Μέζων Διάτον Θ , ϕ ι κ αὶ διγαμ- μα.	Φ F	Meson diatonos, phi & digam- ma.
Μέση, σίγμα κ αὶ σίγμα.	CC	Mese, sigma & sigma.
Τρίτη συνημμόνων, ρ ω κ αὶ σί- γμα ἀνεραμμόνον.	P O	Trite synemmenon, ro & sigma inversum.
Συνημμόνων Διάτον Θ , μ υ κ αὶ π ι καθεκκυςμόνον.	M Π	Synemmenon diatonos, my & pi diductum.
Νήτη συνημμόνων, ι ῶτα χ λάμ- βδα πλάγιον.	I <	Nete synemmenon, jota & lam- bda jacens.
Παράμεσος, οὐ κ αὶ κάππα.	O K	Paramesos, o & kappa.
Τρίτη διεζυγμόνων, ξ ι χ κάπ- πα ἀνεραμμόνον.	Z M	Trite diezeugmenon, xi & kappa inversum.
Διεζυγμόνων Διάτον Θ , ι ῶτα χ λάμβδα πλάγιον.	I <	Diezeugmenon diatonos, jota & lambda jacens.
Νήτη διεζυγμόνων, ζ ητα χ π ι πλάγιον.	Z L	Nete diezeugmenon, zeta & pi jacens.
Τρίτη ὑπερβολαίων, ϵ ι π ι θ ά- γωνον, κ αὶ π ι ἀνεραμμόνον.	E U	Trite hyperbolzon, e quadra- tum, & pi inversum.
Υ' υπερβολαίων Διάτον Θ , ω π ι- θάγωνον ὑπλίον, κ αὶ ζ ητα.	U Z	Hyperbolzon diatonos, ω qua- dratum supinum, & z.
Νήτη ὑπερβολαίων, ϕ ι πλάγιον, κ αὶ η ἀμεληθέν.	Θ η	Nete hyperbolzon, phi jacens, & eta neglectum pictum ac diductum.

D

HY-

HYPERLYDII MODI

NOTÆ IN GENERE

DIATONO.

Proslambanomenos, phi & digamma.

Hypate hypaton, sigma & sigma-gamma.

Parypate hypaton, rho & sigma inversum.

Hypaton diatonos, mu & pi ductum.

Hypate meson, jota & lambda jacens.

Parypate meson, theta, & lambda-bda inversum.

Meson diatonos, gamma & kappa.

Mese, alpha quadratum supinum, & zeta.

Trite synemmenon, psi deorsum nutans, & hemialpha dextrum, deorsum nutans.

Synemmenon diatonos, tau inversum, & hemialpha dextrum, sursum nutans.

Nete synemmenon, mu & pi ductum, supra habens acutum.

Paramesos, phi jacens, & eta neglectum pictum ac diductum.

Trite diezeugmenon, gamma deorsum vergens, & hemialpha sinistrum, sursum nutans.

ΥΠΕΡΑΤΑΙΟΥ ΤΡΟΠΟΥ

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤ' ΑΤΟ ΔΙΑΤΟ-
NON ΓΕΝΟΣ.Προσλαμβάνόμενον, φη και δί-
γμαμα.Γ' πάτη ὑπατῶν, σίγμα και σί-
γμα.Παρυπάτη ὑπατῶν, ρω και σίγμα
ἀνεστραμμένον.Γ' πατῶν διάτονου, μν και πι καθ-
ελκυσμένον.Γ' πάτη μέζων, ιῶτη και λάμβδα
παλάσιον.Παρυπάτη μέζων, θήτη και λ ἀνε-
στραμμένον.

Μέζων διάτονου, γάμμα και ν.

Μέση, α πηλεχγωνιον ὑπτιον, και
ζήτη.Τρίτη σσημμένων, ψι κάτω
νδον, και ημίαλφα δεξιόν.Σσημμένων διάτονου, ταν ἀ-
νεστραμμένον, και ημίαλφα
δεξιόν.Νήτη σσημμένων, μν και πι καθ-
ελκυσμένον, θπι πτω ὀξύ-
τητα.Παράμεσον, φη παλάσιον, και
ήτη ἀμελητικὸν καθελκυ-
σμένον.Τρίτη διεζευγμένων, γ κάτω
νδον, και ημίαλφα ἀεριστρὸν,
κάτω νδον.

Δις-

Διζευγμένων διέπον^Θ, μ^ν καὶ
π^ι καθιλαυσμένον, ὅτι τὴν
ὀξύτητα.

ΜΗ

Diczeugmenon diatonos, μ &
πⁱ diductum, suprà habens
acutam.

Νήτη διζευγμένων, ἰῶτα καὶ
λάμβδα παλάμεν, ὅτι τὴν
ὀξύτητα.

Ι Λ

Nete diezeugmenon, jota &
lambda jacens, suprà habens
acutam.

Τρίτη υπερβολαίων, θῆτα καὶ
λάμβδα ανετραμμένον, ὅτι
τὴν ὀξύτητα.

Θ Υ

Trite hyperbolæon, theta, &
lambda inversum, suprà ha-
bens acutam.

Ἑπερβολαίων διέπον^Θ, γάμ-
μα καὶ ν^ν, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

Γ Ν

Hyperbolæon diatonos, gam-
ma & ν, suprà habens acu-
tam.

Νήτη υπερβολαίων, ω^ω περ-
γώνον, ζ^ζ ἦτα, ὅτι τὴν ὀξύ-
τητα.

Υ Ζ

Nete hyperbolæon, ω^ω quadra-
tum supinum, & ζ, suprà ha-
bens acutam.

Αἰολίου τρόπου ση-
μεῖα, κατὰ τὸ δια-
τονον γένος.

ÆOLII MODI NO-
TÆ IN GENERE
DIATONO.

Προσλαμβανόμεν^Θ, ἦτα ἑλλει-
πὺς ἀντραμμένον, καὶ ε^ε περ-
γώνον ἀντραμμένον.

Η Ε

Proslambanomenos, eta imper-
fectum aversum, & ε^ε qua-
dratum aversum.

Τ^πάτη πα^αίων, δέλ^{τα} αντραμ-
μένον, καὶ ταυ^τ παλάμεν αν-
τραμμένον.

Τ Η

Hypate hypaton, delta inver-
sum, & tau jacens aversum.

Παρυπάτη πα^αίων, γάμμα ἀ-
ντραμμένον, καὶ γάμμα ὀρ-
θόν.

Ι Γ

Parypate hypaton, gamma aver-
sum, & gamma rectum.

Τ^παίων διέπον^Θ, χ^χ καὶ ἡμιμ^ν
δεξιόν.

Χ Ψ

Hypaton diatonos, chi & he-
mim dextrum.

Τ^πάτη μέζων, ταυ^τ καὶ δίγαμμα
ἀντραμμένον.

Τ Φ

Hypate meson, tau & digamma
aversum.

Παρυπάτη μέζων, σίγμα καὶ
σίγμα.

Σ Σ

Parypate meson, sigma & si-
gma.

D 2

Meson

Meson diatonos, ο & κ.

Mese, κ & dimidium delta diductum.

Trite synemmenon, jota & lambda jacens.

Synemmenon diatonos, z & pi jacens.

Nete synemmenon, λ & gravis.

Paramesos, eta & lambda jacens aversum.

Trite diezeugmenon, z & pi jacens.

Diezeugmenon diatonos, λ & gravis.

Nete diezeugmenon, chi corruptum, & hemialpha sinistrum, deorsum spectans.

Trite hyperbolzon, phi jacens, & eta negligenter pictum ac diductum.

Hyperbolzon diatonos, ο & κ, suprā habens acutam.

Nete hyperbolzon, κ & hemidelta diductum, suprā habens acutam.

ΟΚ Μέζων Διάπνον, ου κ̄ κάππα.
Μέση, κάππα κ̄ ἡμίδελτα καθ-
είλκυσιμῶν.

ΚΛ Τρίτῃ συνημμένων, ἰώτα κ̄ λάμ-
βδα πλάζον.

Ι Συνημμένων Διάπνον, ζῆτα κ̄
π̄ πλάζον.

Ζ Νήτη συνημμένων, ἄλφα κ̄ βα-
ρεῖα.

Α Παράμεσος, ἦτα καὶ λάμβδα
πλάζον ἀπεντραμμένον.

Η Τρίτῃ διεζυγμένων, ζῆτα κ̄ π̄
πλάζον.

Ζ Διεζυγμένων Διάπνον, ἄλφα
ε βαρεῖα.

Α Νήτη διεζυγμένων, χ̄ διεφθο-
ρὸς, καὶ ἡμίαλφα κάτω
νόον.

Κ Τρίτῃ ὑπερβολαίων, φ̄ι πλά-
ζον, κ̄ ἦτα ἀμελητικὸν καθ-
είλκυσιμῶν.

Θ Τῇ υπερβολαίων Διάπνον, ου καὶ
κ̄, ὅτι τὴν ὀξύτητα.

ΟΚ Νήτη ὑπερβολαίων, κάππα κ̄
ἡμίδελτα καθείλκυσιμῶν,
ὅτι τὴν ὀξύτητα.

ΚΛ

HYPOÆOLII MODI

NOTÆ IN GENERE

DIATONO.

Proslambanomenos, pi inver-
sum, & sigma duplex aver-
sum.

ΥΠΟΑΙΟΛΙΟΥ ΤΡΟΠΟΙ

ΣΗΜΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΙΑ-
ΤΟΝΟΝ ΓΕΝΟΣ

Προσλαμβάνον, π̄ ἀν-
τραμμένον, κ̄ σίγμα διπλὸν
ἀπεντραμμένον.

Π 3

Τῇ πύτῃ

Υ' πάτη ὑπαλῶν, ἀντίνυ ζ̄ π̄ δι-
 πλῆν.

и н

Hypate hypaton, antiny & pi
 duplex.

Παρυπάτη ὑπαλῶν, μν̄ ἀνεστραμ-
 μένον, κ̄ η̄ ἐλλειπές.

к н

Parypate hypaton, mȳ inver-
 sum, & eta imperfectum.

Υ' παλῶν Διότον θ̄, ἦτα ἐλλειπές
 ἀνεστραμμένον, κ̄ ε̄ τετραγών-
 ον ἀνεστραμμένον.

н з

Hypaton diatonos, eta imper-
 fectum aversum, & ε̄ quadra-
 tum aversum.

Υ' πάτη μέζων, δέλτα ἀνεστραμ-
 μένον, καὶ ταῡ πλάγιον ἀνε-
 στραμμένον.

д н

Hypate meson, delta inver-
 sum, & tau jacens aversum.

Τ Ε Λ Ο Σ.

FINIS.

D 3

MAR-

N O T Æ

I N

GAUDENTII PHILOSOPHI
INTRODVCTIONEM HARMONICAM.

Aἰδὼ ξυνελοῖσι, ἦρχος δ' ὀπί-
θεοτε βέβηλοι.] Hic ver-
sus concinna imitatione
expressus est ex illo Or-
phei, (cujus habet poste-
rius hemistichium,) apud Iustinum
Martyrem in Oratione admonitoria
ad Græcos:

Φθόγγοι οἷς θέμις ἐστὶ ἦρχος δ' ὀπί-
θεοτε βέβηλοι,
πάντες ὁμῶς.

id est, *Lango interprete;*

*Solus canto pius; omnes procul este pro-
fani.*

V. 15. μετῳολαίς, καὶ μελοποιίαις,]
Ita lego pro eo quod in Iun. Codice
depravate erat μελοποιίας. Quæ qui-
dem emendatio nulla indiget ope-
rosiore confirmatione, quod septem
illæ Harmonicæ partes, ab Aristoxe-
no inprimis traditæ, à plerisque om-
nibus recensentur. Videatur Eu-
clides pag. 1. Aristid. Quintil. pag. 9.
Alypius pag. 1. Plutarchus, Dialogo
de Musica, sex tantum priores, tur-
bato etiam ordine recenset, cum ta-
men crebram μελοποιίας mentionem
injiciat. adeoque non una ratione
excusari illud potest. Verba ejus sunt:
δηλον γὰρ ὅτι ἡ μὲν ἀρμονικὴ, ἡρῶν τε ἔ

ἔφημοσμήν, καὶ ἀφθρημάτων, ἢ συζη-
μάτων, καὶ φθόγγων, καὶ τόνων, ἔμετ-
ωολῶν συζηματικῶν ἐστὶ γνωστικὴ.

V. 16. κατὰ πάντας τὰς γῆν τῆς ἀρ-
μονίας.] Ita quoque est pag. 6. v. 32.
in quibus locis omnino legendum
censeo τῆς μελωδίας pro τῇ ἀρμονίας.
Aliud enim est ἀρμονία. de quo ali-
bi, & in primis in Lexico Musico.
Sed & idem Gaudentius bene habet
pag. 8. v. 2. & pag. 12. v. 25. ἐν παντὶ
γῆν τῆς μελωδίας. Quod errore quo-
dam in versione non est observatum,
ubi leges: in omnibus modulandi ge-
neribus. Ita Aristoxenus p. 19. v. 18.
His enarratis proximum fuerit, genera-
lem qui dicitur cantum distribuere, in
quot genera distribui videtur. Et bre-
vius pag. 44. v. 21. τρία γῆν τῇ μελω-
δικῶν ἐστὶ ἀφτόνον, χεῶμα, ἀρμο-
νία. Aristides Quintil. pag. 18. v. 16.
γῆν δὲ μελωδίας τρία. quod Mart.
Capella vertit pag. 187. Genera mo-
dulandi sunt tria. & pag. 179. Chro-
maticum modulandi genus. Bacchius
pag. 6. πῶς ἐν γῆν ἐστὶ τὰ μελωδικήματα;
Boëthius lib. 1. cap. 21. His igitur ex-
peditis dicendum est de generibus melo-
rum. Macrobius in Somn. Scip. lib. 2.
cap. 4. cum sint melodia musica tria: ge-
nera,

nera, enarmonium, diatonum & chromaticum. & cætera. Bryennius quoque ita, lib. 1. sect. 7. *ἡ δὲ μελωδία ἐστὶ τρία ἀρμονία, χρῶμα, διάστημα.* Sæpius quoque ita loquitur Theo Smyrnæus in De Musica. ut hinc perspicere possit eruditus lector, ἀρμονίας vocabulo, pro μελωδίας, abusos esse imperitos librariorum. quod sæpius adhuc factum, voce ἀρμονία pro συμφωνία, substituta.

V. 17. *τὸν δὲ ἀκυσμόν*] Videri posset legendum esse, τὸν ἀκυσμόν, nisi v. penult. eadem locutio recurreret.

V. 25. *πεῖρα καὶ λόγῳ νῦν ἡνέμησιν*] Nullus dubito quin legendum sit, *πεῖρα καὶ λόγῳ ἐπηνέμησιν.*

V. 26. *ὅς τις δὲ φθόνῳ καὶ πένει*] Qui accurato aurium iudicio sonum quemvis modulatum percipere non potuerit, is frustra ad reliqua Harmonices cognoscenda perrexerit.

Pag. 2. v. 3. *λέγωμεν δὲ ἡμεῖς ἀρξάμενοι*] Hoc καὶ ὑπαλαγνῶ puto dictum, pro, *ἄρξώμεθα δὲ ἡμεῖς λέγοντες.* Cæterum illa γυμνασία ἐν τῇ πεῖρα, Bacchio est, ἡ δὲ ἐν φθόνῳ ἡ ἡσυχία.

V. 11. *ἀλλ' οἱ μὲν*] Sic recte habet uterq; Oxon cum esset antea, *ἀλλοι μὲν.*

V. 15. *ῥύσθην πεπνυγμένον*] Lego *πεπνυγμένον.* scil. οἱ φθόνῳ. Neque enim οἱ ῥύσθην, sed ἡ φωνὴ πύσθην, ut statim subjungitur.

V. 21. *διεῶσαι καὶ ὀλίγον*] Scribe, *διεῶσαι, καὶ ὀλίγον ὑπερβαίνειν τὸν.*

V. 23. *ἐξῶσαι φαίνεται*] Quid si legas, *ἐξῶσαι φθάνειν;*

V. 28. *καὶ ἀνίσθην τὸ λογικῆς.*] Ut voci q. fermocinali, qua inter nos fermocinando & colloquendo utimur, opponatur.

V. 32. *ἡ ὑπερβαλλὼν αὐτὸ ἐμμελές.*] Uterque Oxon. αὐτὸ π. male. Distinguendum commate post ὑπερβαλλὼν. & v. ult. post *διαστημάτων.*

Pag. 3. v. 1. *ἐπὶ δὲ καὶ ὑπερβαλλῶς*] Ita est in utroque Oxon. cum perperam esset in Itin. *ἐπερβαλλῶς.*

V. 3. *ἐκ βαρυτέρως*] Scribe, *ἐκ βαρυτέρως μὲν εἰς ὀξύτερον εἰσὶς τόνον.*

V. 7. *καὶ βαρύτερον δὲ*] Ita sæpe est in hoc parvo Scripto. τὸ καὶ redundare putat doctissimus Langbainius. Vide pag. 4. v. 17.

V. 10. *ἐξ ἐκαστῶν τῶν ἐκαστῶν*] Pro *ἐκαστῶν* omnino legendum *ἐκαστῶν.*

V. 20. *πῶς δὲ μὴ καὶ τῶν τῶν φωνῆς.*] Eadem verba habet Aristid. Quint. pag. 8. v. 26.

V. 26. *καὶ ὃν μακροτέρως*] Ita emendavi quod in omnibus erat *καθ'.* v. seq. pro *βαρυτέρως* scribe fidenter *βραχυτέρως,* sensu id postulante. v. 29. mallet, *καὶ γὰρ τὸν χρόνον.*

V. 30. *δὲ τὰ μέρη ῥυθμίζονται.*] Neque hoc ex ullo codicum corrigitur, cum tamen manifeste legendum sit *μέλη* pro *μέρη.* quippe soni non habent partes.

V. penult. *ἐν μὲν γὰρ ἐν ταύτῃ*] Ita bene uterque Oxon. cum Iunian. haberet *ταύτῃ.*

Pag. 4. v. 2. *χρῶμα δὲ ἐστὶ*] Exempli causa: Parypate Enarmonii generis & Chromatici in eodem loco esse

esse videntur ; revera tamen non sunt. Differunt itaque colore. Idque adhuc magis locum habet in Chromatici generis subdivisionibus seu coloribus, qui tres sunt : mollis, sesquialter, tonizus. Vide Euclidem pag. 10. v. 17. Per illa verba, ἡ δὲ λεγόμενη μέλῃς φύσις ἐν φωνῇ, intelligi videtur genus Diatonum, quod est naturalissimum.

V. 12. post ὅλως, addendum videtur ἐστὶ.

V. 16. τὸν Θ δὲ ἔστ.] Hic locus dubio procul corruptus est. Verti ac si scriptum esset, τὸν Θ δὲ ἔστ τῷ γ . Malim, οἶον τὸν Θ . ut, τονῶ. Nec incepte legeretur, πόπος δὲ ἔστ. locus autem est, scil. illud intervallum ; nisi quod sequitur, καὶ τὸν Θ μὲν, obstare videretur.

V. 18. καὶ συστημαίων δὲ Δ φο-
ρα.] Dubie hoc dicitur. posset enim de superoctavo intervallo intelligi præter auctoris mentem. Melius Aristides Quintil. pag. 22. τρέπος συστημαίων.

V. 26. περὶ συστημαίων.] Hæc tanquam novi capitis inscriptio est delenda, & seq. v. legendum ; τῶν δὲ Δ φασμάτων τὰ μὲν εἰν ἐμμελῇ. quod ex consequentibus adparet. De systematis caput excidisse puto. tractat de iisdem obiter in sequentibus, uti pag. 8. v. 3. de duobus systematis perfectis. Præcipue autem pag. 18. v. 24.

V. 28. τῶν δὲ μελῶν] Ita perperam omnes. legendum ἐμμελῶν.

Pag. 5. v. 3. ἐν τῇ τῷ χ Subaudi

Δ φορα. quod est v. 1. Ita colligit : Sonorum differentias dignoscere est auditus, pag. 1. Atqui consoni & dissoni differentia, ut & concinni & inconcinni in sonitus differentia maxime consistit. Constat itaque illam dignoscere etiam esse auditus. v. seq. legerim, καὶ τὴν τῷ λόγῳ.

V. 8. διώλῃαι μελωδεῖν] Lego μελωδεῖσθαι. Videatur v. 11.

V. 13. συστήματα λέγονται.] Perperam Bodl. Δ φασήματα. deinde scribe λέγονται. Eadem illa composita intervalla etiam systemata dicuntur. ut in Enarmonio, hemitonium est intervallum compositum, quod etiam systema dici potest, ex doctrina Aristoxenia.

V. 17. κρινὰ μέτρα.] Hoc optime dicitur. Ita in Enarmonio communis omnium intervallorum & systematum mensura est diecis quadrantalibus, & ditonum : Chromatici mollis, diecis trientalis, & intervallum ex tribus hemitoniis & diecis trientali compositum. & sic de cæteris coloribus.

V. 25. ἐν μὲν τῷ ἀρμονικῷ] Malim, ἐναρμονίῳ. Rarum hoc est vocabulum isto usu. Occurrit sæpius apud Philonem Iudæum, & Proclum in Timæum Platonis.

V. 27. πέταρον τόνον καλεῖται] Hoc, sicut edimus, emendandum esse, ex sequentibus patet. & viderat Langbainius.

Pag. 6. v. 2. Lego, δῆλον ὡς ἐμπαλιν.

V. 6. in Iun. & Bodl. deerant hæc ver-

verba, καὶ ἡμίλιον, καὶ τελημίλιον. quæ bene habebat Bar.

V. 9. καὶ περὶ τῆς μέρους] Omnino subaudiendum, δέσιν. quomodo scæpe Aristoxenus, & qui illum sectantur, loqui solent. *Per dies in quadrantelem*, id est, terti quadrantem. v. 10. pro δὲ erat δέ, quod locum ibi habere non poterat.

V. 14. αὐτὸ ἐνός τῶν Διόνικων] Non video quomodo aliter scribere poterit Gaudentius, quam αὐτὸ ἐνός.

V. 15. τὸ γὰρ μόνον] Ita legendum censui. In lun. erat τέτων. in utroque Oxon. τέτω.

V. 19. Διαγράμμα τῶν τετῶν γυνῶν ἐν ἐνὶ περὶ χόρδῳ] Hoc diagramma, ad præcedens caput de Generibus pertinens, intercidit. Non videbatur necessarium illud hîc adponere, cum ex tabula Aristoxeni sex colorum à nobis restituta id peti possit.

V. 24. τὸ πον δὲ σὺν αὐτῇ] Concinne hoc dicit Gaudentius. Nam semel tantum poterat esse natura gravissimus, scil. in modo Hypodorio. In cæteris erat positione gravissimus, id est, omnium qui in illo modo, exempli gratia, Hypophrygio, Mixolydio, ponebantur.

V. 28. μετ' ὀλίγον διεχθρῆσαι.] Pag. 22. v. 22. & v. ult. Cæterum ita legebat Bar. cum in lun. perperam esset ἐπ'. Sic v. sequenti, pro μετ' αὐτῶν, quod recte uterque habebat Oxon. rursus hîc erat, μετ' αὐτῶν. & v. 31. pro ἐφεσῶσαν, recte Bodl. ἀφεσῶσαν. v. penult. uterque Oxon. recte παρυπαίτιον pro παρ' ὑπαίτιον.

Pag. 7. v. 13. περὶ χόρδων φθόγων.] Codices omnes perperam φθόγων. Post sequentia verba, τίς ὑπαίτιον τῶν μέζων, signo quodam hîc inferenda notabatur, quæ in lun. deerant, at in utroque Oxon. reperiabantur: καὶ μετ' αὐτῶν ἡ λιχάνος τῶν μέζων, ἡτοι Διόνικων μέζων, τῶν τῆς παρυπαίτιος ὁμοίως ὀξυτέρων. Nos suo loco hæc restitimus, post versus 18. hæc verba, ἡμίλιον τῆς ὑπαίτιος ὀξυτέρων.

V. 14. post hæc verba, τῶν περὶ χόρδων, recte Bar. addebat, τῶν ὑπαίτιων ὀξυτέρων ὑπαίτιον, & δὲ δὴ λέγει περὶ χόρδων.

V. 21. ante verba, μετ' αὐτῶν ἡ μέση, Bar. addit, αὐτῆς παλιν. quod locum hîc non invenit.

V. 29. καλεμὲν δὲ σωημεμὲν] Visitatus quidem hîc & v. 31. legeretur σωημεμὲν. Interdum tamen ita occurrit, librariorum forsan errore.

V. 32. ὅπερ σὺν ἐκείνῳ τῷ δόχῳ] Ita recte Bar. cum in lun. esset ὅπερ.

Pag. 8. v. 7. σωημεμὲν νηῶν] In omnibus perperam erat σωημεμὲν. Illud autem adjunctum νηῶν, comminisci non possum, qui locum hîc invenerit. ut censeam veterem lectionem à sciolo quodam esse interpolatam. Parum enim integer, quod omni ex parte conspicitur, ad nostra tempora pervenit hic tractatus. Eru- ditior certe fuit noster Gaudentius, quam ut ineptam adeo sententiam etiam vetustatis auctoritate stabilitum iret. Ego v. 13. & 16. conjunctim ita legerem: ἐκείνῳ δὲ τῷ πῶτε περὶ

πτερχορδον σωημένων, διὰ τὸ μὴ ἀφαιρῆναι. Posset etiam sic sanari hic locus: ἐκάλαν δὲ ταύτῳ τῷ χορδῷ, νήτῳ σωημένων. νήτῳ μὲν, διὰ τὸ νεάτῳ, ἢ πέρας εἶναι τῆς ὀπὶ τὸ ὀξύ περόδα σωημένων δέ. Alias ista verba, πέρας τῆς ὀπὶ τὸ ὀξύ περόδα, de tetrachordo synemmenon intelligi nequeunt, (nisi comparate de minore systemate, præter auctoris mentem, accipiantur) quod duo adhuc acutiora tetrachorda, diezeugmenon & hyperbolæon sequantur. Cæterum Boëthius quoque & Bryennius netarum mentionem faciunt, sed commodo uterque sensu. Boëthius lib. 1. cap. 20. prope finem: *Sed quoniam in hac, vel in superiore hendecachordi dispositione mese, quæ propter mediam collocationem ita vocata est, nete (τῇ νήτῃ) proxima accedit, & longe ab hypatidis ultimis distat, (id est, nete propior est, quam hypate hypaton) nec proprium distantia retinet locum, (id est, nec vere media est, quia in uno hendecachordo est septima ab hypate, & quinta à nete: in altero, septima ab hypate, & quarta à nete.) aliud unum tetrachordum adiunctum est, super neten diezeugmenon, quæ (malim, quod sc. tetrachordum, vel cuius (sc. tetrachordi nete,) quoniam supervadebat acumine netas superius collocatas, (sc. neten diezeugmenon, & neten synemmenon,) omne illud tetrachordum hyperbolæon vocatum est.* Eodem ferme sensu Bryennius lib. 1. sect. 2. τῷ δὲ δωδεκάτῳ, νήτῳ διεζυγμένῳ. αἰτῶ νήτῳ μὲν, ὡς

ὀξύτερον τῷ ᾤ διεζυγμένῳ πτερχορδῷ πυγχάνεσσαν διεζυγμένῳ δέ, πτερὸς ἀνύστασιν τῶν ἀλλων νηῶν, τῶν τε ὀξύτερον καὶ βαρυτέρων πτερχορδῶν. *diezeugmenon vero; inquit, ad differentiam aliorum ultimum, tum acutiorum, tum graviorum tetrachordorum.* Nimirum acutius est tetrachordum hyperbolæon tetrachordo diezeugmenon; gravius autem tetrachordum synemmenon. Nullum verò aliud vestigium in illo recentioris ævi scriptore tam ineptæ nomenclaturæ reperitur.

V. 9. ᾠδανήτῳ σωημένῳ νηῶν] Sic uterque Oxon. cum in Iun. esset ᾠδανήτῳ ᾤ νηῶν σωημένῳ.

V. 10. Iun. Codex, πῶν δὲ τείτης. melius Bar. πῶν τῆς τείτης. Delendum est in nostra editione διέ. versu seq. omnes habebant ταύτης, pro quo lege ταύτη.

V. 23. ᾠδανήτῳ πεζυγμένῳ] Transpositæ sunt voces. legendum, τῷ ᾧ ἐφεξῆς πεζυγμένῳ, ᾠδανήτῳ.

V. 25. ὡς εἰρήκαμεν] uti diximus, scil. v. 15. ὡς, quod exciderat, reposuimus.

Pag. 9. v. 1. post verba, νηῶν διεζυγμένῳ, ex Bodl. & Bar. in margine sequentia, quæ à Iun. male abeerant, addebantur: καὶ τὸν αὐτὸν πτερόν ἑτασον ἡμιονίῳ μὲν ὀξύτερον τῆς ᾠδαμένης τείτῳ νηῶν διεζυγμένῳ.

V. 19. συστήματι καλαμένῳ] Inserto articulo τῷ, lege: συστήματι καλαμένῳ.

Pag. 10. v. 7. τῷ δὲ πτερόν] Pro quo male erat, τῶν. v. 8. velim, τὰ δὲ

λοι-

λοιπα, Reliqua igitur duo tetrachorda. Alias inepta hinc videtur esse repetitio.

V. 11. ita habebat Iun. φθόγῳ, πλὴν ὑπὸ τῶν μίξων, ἢ πλὴν τῶν διεζωγμένων. at à Bar. bene aberant hæc verba, ὑπὸ τῶν ἤ μίξων. Rursus v. 23, à Iun. aberant, ὡς ἀνήτη ὑπερβολαίων νηϊῶν. νήτη ὑπερβολαίων νηϊῶν quæ in margine Bar. habebantur.

V. 29. ἐν ἀμφοτέροις] scilicet συστήμασι. utrisque systematis sunt communes. In omnibus erat ἀμφοτέρας. v. seq. pro λοιπὸν lege, λοιπαί.

Pag. 11. v. 1. ὁμῶς ἢ δύο συστηματά. Hic verbum excidisse videtur. legerem, ὁμῶς ἐκτεθέντων ἢ δύο συστηματων. expositis simul binis his systematis. quæ, quod sæpius in his auctoribus, & præcipue, in restituto à nobis Aristoxeni diagrammate, inveniuntur, hinc adponere nolumus.

V. 4. lego, ἡ συνθεσίς ἐστι. v. 7. vocula addita rescribo, ἐν ᾧ πασι τοῖς γένεσιν ἐστὶ ταῦτα, πᾶσι ὅτι.

V. 10. οἷον πυρυνκῶτη ἐναρμόνι,] Musicorum nemo ita unquam locutus. lege, λιχανὸς ἐναρμόνι. uti sequitur λιχανὸς χρωματικῇ.

V. 15. οἱ δὲ συμφωνοί.] Addo, οἱ δὲ διάφωνοί. Videatur pag. 4. v. 28. & infra v. 24.

V. 27. τὸ βαρυτέρως] Codex Iun. perperam, ὃ βαρυτέρως εἶναι πρὸς. v. 30. lege ἐμφαίνωσιν. v. 31. Iun. οἱ μέσσι μὲν συμφωνοῖ μὲν. politerius μὲν recte abest à Bar.

V. 32. ἐν ᾗ τῇ κρείσσῃ] Malim κρείσσει. ut verti. v. penult. ὡς περὶ ὅτι τριῶν

τῶν φαίνεται,] Hic non parva occurrit difficultas. A nullo enim Musicorum eo modo acceptos legimus sonos ὡς φωνὰς. Vult à parypate meson ad paramesen, quod intervalum, tritonum est; & à meson diatono usque ad paramesen, quod diatonium, intercedere systemata, quæ paraphona dicantur. Cæterum qui soni sint paraphoni, unus tantum recte tradere videtur Bryennius, cuius verba ex Lib. 1. sect. 5. hic adponam: ἡ δὲ ἢ σύμφωνον καὶ διάφωνον (διάφορον,) καὶ ἢ αὐτὸ μὲν ἐστὶ ἢ διασημάτων σύμφωνον· αὐτὸ δὲ διάφωνα σύμφωνον δὲ, τὰ τε ἀντίφωνα καλεῖσθαι οἷον τὸ διά παζῶν, καὶ τὸ δις διά παζῶν. καὶ τὰ ὡς φωνὰ· οἷον τὸ διά πέντε, καὶ τὸ διά παζῶν καὶ διά πέντε. καὶ τὰ μόνως τῷ γηικῷ ὀνόματι σύμφωνον ὡς παραρμόνια· οἷον τὸ διά τεσσάρων, καὶ τὸ διά παζῶν καὶ διά τεσσάρων. τὰ τε γὰρ ἀντίφωνα, σύμφωνά ἐστιν, ἐπειδὴ τὸ ἀντίκειμενον τῇ ὀξύτητι βαρύτερον συμφωνῇ. ὁμοίως καὶ τὰ ὡς φωνὰ, ἐπειδὴ μὴτε ὁμότονον φθγγίηται φθγγίῳ φθγγίῳ, μὴτε διάφωνον, ὡς αὐτὰ ὡς πινόμενον τῷ λόγῳ διάστημα. Secundum consonum & dissonum differentia est, per quam intervallosum alia sunt consona; alia, dissona. Consona, tum quæ antiphona vocantur; ut dia pason, & bis dia pason: tum paraphona; ut dia pente, ac dia pason & dia pente: tum quæ solum generali nomine consona vocantur; ut dia tessaron, ac dia pason & dia tessaron. Antiphona enim consona sunt, quoniam opposita acumini gravitas consonat. Similiter & paraphona, quoniam

niam nec ut unisonum intervallum sonus sono adsonat, nec ut dissonum; sed secundum aliquod proportionem notum intervallum. Paulo aliter Pfellus in Synopsi Musica; ubi non tantum diapente, sed & diatessaron vocat paraphonum. At locus ille insigniter est corruptus; quem tamen ex hoc ipso Bryennio descriptum esse fidem fecerint illa verba, quæ statim huic doctrinæ subjunxit. Locum ipsum ita ex mente Pfalli restituerem: συμφωνεῖ δὲ ἢ μὴ δὴ πρῶτων Διέσεις, ἢ ἢ δὴ πέντε, καὶ ἢ δὴ πατρῶν ἢ δὴ πρῶτων, & ἢ δὴ πατρῶν ἢ δὴ πέντε, καὶ ὡς ὡς φωνον· ἢ δὲ δὴ πατρῶν, ἢ ἢ δὴ πατρῶν, καὶ ἀντίφωνον. Habet in hac doctrina Pfellus adstipulatorem Theonem Smyrnæum, cujus integrum caput de Intervallis, quod depravatissime in Clariss. viri Ismaëlis Bullialdi editione legitur, hic emendatum adscribam.

Τῶν δὲ Διασημάτων τὰ μὲν εἰσι σύμφωνα· τὰ δὲ Διάφωνα. σύμφωνα μὴ, τὰ τε καὶ ἀντίφωνον· οἷον τὸ δὴ πατρῶν, καὶ τὸ δὴ πατρῶν. καὶ τὰ καὶ ὡς φωνον· οἷον τὸ δὴ πέντε, καὶ τὸ δὴ πρῶτων, καὶ τὸ δὴ πατρῶν καὶ δὴ πέντε, καὶ τὸ δὴ πατρῶν καὶ δὴ πρῶτων. Διάφωνα δὲ, τὰ καὶ σπείρειαν· οἷον, τὸν Θ, διέσις. τὰ τε γὰρ καὶ ἀντίφωνον σύμφωνα εἰσιν, ἐπειδὴ τὸ ἀντικείμενον τῇ ἐξῆς τῇ βαρὺς συμφωνῇ. ὁμοίως δὲ τὰ καὶ ὡς φωνον εἰσι σύμφωνα, ἐπειδὴ μὴτε ὁμόπωνον φθγγήσῃ φθγγῇ φθγγῇ, μήτε Διάφωνον, εἰ καὶ ὡς π γωέμον τῷ λόγῳ Διασημα. Διάφωνοι δὲ εἰσιν οἱ καὶ σπείρειαν φθγγῇ. οἷον εἰσι τὸ Διασημα

πὸν, ἢ διέσις. ὁ γὰρ τὸν Θ, καὶ ἢ διέσις ἀρχὴ μὴ συμφωνίας, ἔπω δὲ συμφωνία.

Intervallorum alia sunt consona; alia dissona. Consona sunt, tum qua per antiphonum consonant; ut diapason, & bis diapason: tum qua per paraphonum; ut diapente, & diatessaron, præterea diapason & diapente, ac diapason & diatessaron. Dissona sunt, qua continua serie canuntur; ut tonus, diesis. Nam qua per antiphonum canuntur, consona sunt, quoniam opposita acumini gravitas consonat. Similiter qua per paraphonum, consonant, quia nec unisonus sono adsonat, nec dissonus, sed secundum aliquod proportionem notum intervallum. Dissoni soni sunt, qui in cantu se proxime consequuntur; ut est toni intervallum, & diesis. Quippe tonus & diesis principium quidem sunt consonantia, nequaquam verò consonantia.

Cæterum pro ὡς π γωέμον, quod hic est, & supra in Bryennio, malim καὶ π. nisi illo ὡς ad vocem ὡς φωνον adludant. τῷ λόγῳ, addidi ex Bryennio.

Pag. 12. v. 7. Iun. perperam Διαφορὰν εἶναι τῷ πρώτῳ β δύο συμφωνῶν εἶναι. Semel δύο delendum est. & utrumque εἶναι abesse possit.

V. 22. ἢ τῆς ἀνδρωπέας φωνῆς,] Legerem potius, καὶ τῆς. Coniungi enim hæc duo solent, non disjungi: quamquam ex priorē lectione nihil erroneum sequatur. Iun. habebat ἢ δ.

Pag. 13. v. 2. Διασημάτων δὲ δέκα κα.] Ita recte uterque Oxoniensis perperam Iun. δώδεκα.

V. 12.

V. 12. ἀκελεύς.] Hæc lectio est Cod. Bar. cum Bodl. haberet ἀκελ-
εῖς. & Iun. ἀκελεύς.

V. 22. ὃν ἔχῃ] Has duas voces ha-
bebat Bar. in reliquis binis aberant.

V. 24. τὴν δὲ ὄρχην] Hæc quoque
habet Nicomachus pag. 10. & Iam-
blichus de vita Pythagoræ lib. 1.
cap. 26. Boëthius lib. 1. de Musica,
cap. 10. Macrobius lib. 2. in Somn.
Scip. cap. 1. Guido in Micrologo.

V. 31. ἡρόνια, ἢ ταύτην δέρισται,]
Lego & distingo : ἡρόνια. ἢ ταύτην
μὲν δέρισται. sequitur enim, ὅτ' δὲ,
versu ult. .

Pag. 14. v. 1. τῆς τε ἀσφοδεῖς καὶ
συμφωνίας τῆς ψόφων.] Ita præcessit
pag. 13. v. 29. τὴν αἰλίαν τῆς τε ἀσφο-
δεῖς τῆς κλύπων, ἢ τῆς συμφωνίας ἡρόνια.

V. 15. τῆς μὲν ἐξαερίᾳ βάρῃ μερῶν
χειρῶν.] Mirandum fane, hanc expe-
rientiam, tot gravissimorum aucto-
rum adfectione confirmatam, nostro
primum seculo deprehensam esse fal-
sam. Inventionis gloriam debemus
nobilissimo Mathematico Galileo
Galilei, quem vide pag. 100. Tra-
ctatus qui inscribitur : Discorsi e Di-
mostrazioni Mathematiche intorno
à due nuove scienze.

V. 20. πάλιν δὲ ἐκατέρωθεν ἐξάψας
ἡμιόλια βάρη,] Id est, ex una chorda
tria pondo ; ex altera, duo.

V. 22. πὸ δὲ πέντε] Ab omnibus
aberat ; sed restituendum esse bene
quoque viderat Cl. Langbainius.

V. 23. τετραπλάσιον δὲ ποιήσας,] Me-
lius τετραλάσια, scil. βάρη. præcessit
enim, ἡμιόλια βάρη. v. 24. deerat in

Bodl. π. & v. 28. πνός in Bar. v. 32.
uterque Oxon. habebat ἡμίον.

Pag. 15. v. 4. πᾶσαν δὲ καὶ τὰ δύο
μέρη] Ita emendavi lectionem, quam
omnes habebant, καὶ δύο μέρη. Vocu-
læ duæ, καὶ τὰς, in unam, καὶ, coa-
luerant. Vide eadem pag. v. 1.

V. 17. in Iun. deerant sequentia ;
τῶ ἡμιολίᾳ λόγῳ πρὸς τὸν ὀπίτερον,
λόγος ἐστίν, ὃν ἔχῃ τὰ ὀκτώ πρὸς τὰ ἐννέα.
ἔστι δὲ καὶ ἡ ὑπεροχή. dubio procul
librarii errore, qui vocē ὑπεροχῇ de-
ceptus, quæ bis occurrit, hanc fecit
lacunam ; quam uterque Oxon. o-
ptime rursus explevit. Paulo post,
v. 23. à solo Bodl. hæc aberant : κα-
λέμενον, ὅτι ἐστὶ ἀκελεύς ἡμιόλιον ;
λέγειται δὲ κρινῶς μὲν ἡμιόλιον.

Pag. 16. v. 6. διὰ τεσσάρων σύμφω-
νος,] Omnes perperam habebant
σύμφωνον.

V. 8. ἀεθμῶν ἔστι πέντε καὶ τρεῖς, ὅπερ
ἐστίν] Qmnes male legebant & distin-
guebant : ἀεθμῶν ἔστι πέντε, καὶ τρεῖς
ὅπερ ἐστίν. Vide Boëth. lib. 2. cap. 27.

V. 17. ἐστὶ μὲν γὰρ ἐλάττων ἡ ἐφεπτα-
καιδέκατος ὁ ὅς ἐστι τὸ σμῆ. Male hic le-
gebatur, ἡ ἐφ' ἐπτά καὶ δέκατος. & v. 19.
rursus, ἐφ' ἐπτά καὶ δέκατοι. Cæterum
minorem esse rationem 256 ad 243.
quam 18 ad 17. ita perspicitur : Vt
18 ad 17, ita 256 ad 242½. Atqui
256 minus distat à 243, quam à
242½, id est, ab 18 ad 17. Constat
igitur propositum.

V. 19. δύο δὲ ἐφεπτακαιδέκατοι σω-
τερεῖς ἢ συμπληρῶσιν ἐπὶ γδοον.] Male
in Iun. deerat negatio, quam uterque
habebat Oxoniensis. Porro duæ su-

perseptimædecimæ componuntur in his terminis, 324. 306. 289. Super-octava ratio est in his: 324.288. Atqui 324 minus distant à 289 quam à 288. id est, superoctava. Constat ergo, superoctavam majorem esse duabus superseptimisdecimis. Quod autem hic in superoctava ratione proponit Gaudentius, generaliter in omni hujusmodi rationum bipertitione veritati est consonum. Causa autem hæc est, quod in tribus numeris Arithmetice proportionalibus, ratio maximi ad medium minor sit ratione medii ad minimum. Exempli gratia, in his tribus numeris, 4. 3. 2. constat rationem 4 ad 3, minorem esse ratione 3 ad 2. Ita quoque in numeris 18. 17. 16. quorum extremi 18 & 16. id est 9 & 8, sunt in ratione superoctava; ratio 18 ad 17, minor est ratione 17 ad 16. Hinc adeo claret, quomodo tota ratio superoctava in duas partes inæquales, minorem ac majorem hac bipertitione dividatur. Iam verò optime dictum Gaudentio, rationem limmatis in numeris 256. 243. minorem esse ratione 18 ad 17. tanquam minore dimidia parte rationis superoctavæ. Erit ergo multo minor ratione dimidiæ superoctavæ.

Pag. 17. v. 1. τὸ δὲ χρωματικόν, ἀμφότεροις.] Chromaticum hic intellige; uti aliàs semper, si Chromatis color non una exprimitur; quod Aristoxenici vocant tonizum. Gaudentius infra v. 31. & Ptolemæus in diagrammatis, quæ sub finem libri

secundi Harmonicorum habentur, id adpellant *syntonum*. quod vix alibi repereris: ferri tamen potest. In iisdem Ptolemæi diagrammatis semel est τινὸν pro τινιῶν. quæ propius inter se absunt. Cæterum cum in plerisque generum divisionibus, à gravi ad acutum progrediendo, primo loco sit minus intervallum, deinde majus, & tertio loco adhuc majus; etiam in Chromatico tonizō hoc observatur, ut primo loco sit hemitonium minus, quod à Pythagoricis vocatur limma; deinde hemitonium majus, quod nisdem adpellatur apõtome. Id quoque clarissime perspicitur cum ex Archytæ Chromatico, tum etiam Chromatico tonizō Aristoxeni. Archytæ Chromaticum à gravi in acutum progreditur per rationes, supervigesimamseptimam, supernoviesdeciespartientemducentefimasvigefimasseptimas, & superquinquiespartientemvigefimasseptimas. Harum prima constituit hemitonium minus; altera, hemitonium majus; utraque, tonum superoctavum. Aristoxeni autem Chroma tonizum à gravi in acutum progreditur, per rationes, supernonamdecimam, superoctavamdecimam, (id est, per hemitonium minus, & majus, quæ conjuncta efficiunt rationem supernonam,) & superquintam.

V. 6. ἀεὶ δὲ τῶ αὐτῷ διαζεαίματι.] Lego, ἐν τῷ αὐτῷ διαζεαίματι. & addo, τὸ μέζον τῷ βαρυτάτῳ διαζεαίματι. *major numero ad gravissimum*

LECTORI CANDIDO.

Quodcumque gaudii gavifurus es, Lector Candide, ob editum Gaudentium, hoc omne tibi partum summa humanitate Viri litterarum gloria immortalis, Ioannis Seldeni. Godicem ille nobis suppeditavit Celeberrimi viri Patricii Iunii: quem, ne hic consisteret ipsius liberalitas, prius cum aliis codicibus conferendum censuit. In illo autem Seldeno suo gratificatus est, nostroque voto adnuit, vir summa eruditionis Gerardus Langbainius, Regialis Collegii, quod Oxonii est, Praefectus celeberrimus. Accuratissime ille contulit (conjecturis quibusdam additis, quas Notis nostris inferimus,) scriptum hunc Gaudentium cum binis codicibus Bibliotheca Bodleiana, qua Oxonii publica est: altero quidem recentiore, quem illi Bibliotheca donarat vir acerrimi iudicii, & ob editum Chrysostomum perennis gloria, Henricus Savilius: vetustiore autem altero, quem cum aliis omne genus MSS. Graecis, qui Francisci Barocii fuerant, eidem Bibliotheca donavit Illustrissimus Pembrockiae Comes Guilielmus, Academia Oxoniensis quondam Cancellarius. Hunc autem Gaudentium editurus erat vir doctissimus, Chilmeadus; sed postquam de hac Musicorum editione inaudierat, libenter illum nostris curis expoliendum tradidit. Auctor est secta Aristoxenus, ut plerique omnes, qui ante Ptolemaum de Musicis aliqua parte tractatus conscribebant. Egregia multa exponit in primis de Notis Musicis, quas ex Alypii Introductione Musica, cuius mentionem binis locis facere videtur, in suam Harmonicam introductionem vel ipse transcripsit, quod Veteribus in tractandis praecipue Scientiis admodum fuit familiare; vel alius deinde, quod ad cantum Musicum necessario requirerentur, Gaudensio adtexuit. Oppido autem rarae adparent, ex vasto librorum Musicorum naufragio conservata. Tonus Lydius totus periiit: Hypoaeolii principium tantum restat. Cateri modi plane absorpti vetustatis profundo latent. Neque vero ullum dubium esse potest, quin omnes tonos, saltem generis Diatoni, habuerit hic Gaudentius. Eodem infortunio ex XXXIX. hemitoniorum versibus, quos cum

suis homotonis accurate recensere instituit, sex tantum ad nos, etiam mendosi, pervenerunt. quippe β hemitoniorum versus cum versu $\bar{\beta}$, insigni errore coaluit. Falsam doctrinam, quam de XII. diapason speciebus pagina XIX. tradidit, Notis ad Euclidem examinabimus. Diagrammata, quibus collocandis spatia in omnibus codicibus relicta erant, partim Notis ad hunc Autorem & Euclidem, partim tabulis nostris restituisimus. Caterum de aetate qua vixit, certi nihil proferre possum. Celebratur ejus nomen à Cassiodoro, qui quinto seculo floruit, in brevi illa dissertatione de Musica, quam ita orditur: Gaudentius quidam de Musica scribens, Pythagoram dicit hujus rei invenisse primordia, ex malleorum sonitu, & chordarum extensione percussa. quam amicus noster, vir disertissimus, Mutianus transtulit in Latinum, ut ingenium ejus assumpti operis qualitas indagaret. Historia illa nostra editionis pagina XIII. accurate perscripta legitur. Mutiani versionem non magis repertum iri crediderim, atque Albini Muscam, cujus Boëthius, & Cassiodorus sub istius dissertationis finem, meminere. Latinorum opera omnia, exceptis sex D. Augustini libris, admiratione Boëthiani operis, quo Harmonica copiosissime pertractata est, interierunt. Locum Cassiodori intergrum, quod Alypii quoque aetatem utcumque inde addiscere liceat, adscribam: Gratissima ergo, inquit, nimis utilisque cognitio, quæ & sensum nostrum ad superna erigit, & aures modulatione permulcet: quam apud Græcos Alypius, Euclides, Ptolemæus, & cæteri probabili institutione docuerunt. Apud Latinos autem vir magnificus Albinus librum de hac re, compendiosa brevitate conscripsit, quem in Bibliotheca Romæ nos habuisse atque studiose legisse retinemus. Qui si forte gentili incursione sublati sunt, habetis hîc Gaudentium Mutiani Latinum: quem si sollicita intentione legitis, hujus scientiæ vobis atria patefacit. Versionem atque Notas ita adornavi, ut in Gaudentio intelligendo non magnopere tibi esset desudandum. Vale Lector Candide, ac labore nostro fructu.

ΓΑΥΔΕΝΤΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

A P M O N I K H
E I Σ A Γ Ω Γ H.

GAVDENTII, PHILOSOPHI,

H A R M O N I C A
I N T R O D U C T I O.

M A R C. M E I B O M I V S

Primus Latine vertit, ac Notis illustravit.

scilicet sonum relativo. Posset quoque ita restitui hic locus: *ἀειθμῶν, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ Ἀρχαίμωλῃ τῷ μείζοντι ἀειθμῶν ἐν δὲ δόλιρῳ, τῷ ἰσάοντι πρὸς τῷ περιλαμβανομένῳ πημῶν.* in primo diagrammate majore; in secundo, minore numero juxta Proflam-

banomenon posito. Nam v. 9. primi diagrammatis, & v. 21. secundi mentionem facit. Certe hujusmodi aliquid hic deesse, ingeniosus lector facile perspiciet. Hic autem ipsum diagramma in Musicorum gratiam restitutum dabimus.

Diagramma primum.

	576	Nete hyperbolæon.
9 8	648	Hyperbolæon diatonos.
9 8	729	Trite hyperbolæon.
256 243	768	Nete diezeugmenon.
9 8	864	Diezeugmenon diatonos.
9 8	972	Trite diezeugmenon.
256 243	1024	Paramesos.
9 8	1152	Mese.
9 8	1296	Meson diatonos.
9 8	1458	Parypate meson.
256 243	1536	Hypate meson.
9 8	1728	Hypaton diatonos.
9 8	1944	Parypate hypaton.
256 243	2048	Hypate hypaton.
9 8	2304	Proflambanomenos.

Diagramma secundum.

2592	9 8
2304	9 8
2048	256 243
1944	9 8
1728	9 8
1536	9 8
1458	256 243
1296	9 8
1152	9 8
1024	9 8
972	256 243
864	9 8
768	9 8
729	256 243
648	9 8

V. 13. *ὃν ἔχει τὸ ὁ πρὸς τὴν,*] In omnibus codicibus pro *ὁ* mendose erat *ι*.

V. 18. pro *ἀειθμῶν* scribe *ἀειθμῶν*, ut est v. 13. & v. 25. ibidem pro *ἀθμῶν* mendose in omnibus scriptum erat *αἰθμῶν*.

Pag. 18. v. 5. *ἐξῆς ἡ καὶ τῶν.*] Lego, *ἐξῆς ἡ καὶ τῶν.* Plura hic deesse videntur, ad illius diagrammatis explicationem pertinentia: quæ ne lectorem remorentur, ipsum diagramma hic restituemus. hoc prius observato has litterales numerorum notas

ἡ καὶ τῶν, quæ in omnibus Codicibus constanter reperiuntur, integre ita esse legendas: *δις μύρια ἐπὶ αὐτῶν τετρακονταεξ.* In vulgatis Lexicis perperam hæc notata reperiuntur. Diagramma, quod hic ob loci angustiam inferi nequit, vide in Notis ad Eucl.

Pag. 18. v. 7. *οἱ δὲ καὶ κινέμενοι.*] τὸ καὶ hic videtur insolens. Non male totum hunc locum ita constituerimus: *οἱ μὲν ἡ ἐς ὧντες εἰσὶν οἱ δὲ δέκα, κινέμενοι. οὗτοι ἵκοντες sunt; decem vero mobiles.*

V. 11. *νῆτη διεζυγμένων νηλῶν.*] Hic

F 2

Hic

Hic in omnibus codicibus exciderat, νήπι ὑπερβολαίων. quam etiam in versione repones. v. 14. pro μετὰ βολαῖς omnino legendum Διφθοραῖς, ut loquuntur reliqui omnes, & doctrina ipsa poscit. v. 17. πὸ πρὸς censeo delendum.

V. 23. Spatium in MS. relictum erat ponendo diagrammati, quod, cum facillimum sit, & sæpius in his autoribus habeatur, hic reponere superfedeo.

Pag. 19. v. 14. rursus spatium pro diagrammate, quæ omnia intercidere, erat relictum, quod melius in Notis ad Euclidem adferemus.

V. 16. εἶδη, ἥτοι ἀχίματ' β.] Hoc non capio. Vide Notas ad Euclidem.

V. 29. ἔδξ πασάρων] Legerim, ἔδξ πασάρων, καὶ δόλῆρες ἔδξ πέντε. ut est v. 25. & v. 32.

Pag. 20. v. 5. in Iun. male sequentia erant ommissa : δόλῆρες ἔδξ πέντε, καὶ δόλῆρες ἔδξ πασάρων. ἔκλον τὸ δὸπὸ λιχαιῶν μένων ὅτι πῶρηνήτιν ὑπερβολαίων, συγκαίμενον ἐκ δ. quæ uterque habebat Oxon. v. 15. omissum erat καὶ. quod restituit Langbain. v. 28. vocula πρὸ exciderat, quam restituit Cod. Bar.

V. 31. καὶ ἐν δὲ] Ita quoque loquitur pag. 3. v. 7. pag. 4. v. 18. pag. 17. v. 18.

Pag. 21. v. 2. post vocem ταῖσιν, alterum αὐτῶν legebatur, inepte repetitum. v. 4. in versione scribe : omnes ab omnibus. v. 8. malim, καὶ μέσθιν ἢ sc. φθέρων, ex v. 6. Postea v. 13. pro ταύτης malle ταύτην, ut v. 11.

V. 19. Rescriberem, πρὸς τῶν τῶν λοιπὰς ἀερόμοζον. v. 23. verba, πρὸς ἢ πρὸς λαμβανόμενον, male in omnibus erant ommissa. & v. 25. perperam legebatur πρὸς τὸ ὁμῶνυμον.

V. ult. καὶ τίλ' διώαμιν τῆς ἀνθραπίαις φωνῆς,] Hoc referendum ad pag. 12. v. 22.

Pag. 22. v. 3. ἐν ταῖς μυσικαῖς] Plane hic restituendum censeo, εἰσγωγαῖς. quod deinde, ommissa voce μυσικαῖς, concise repetit p. 23. v. 23. Nec dubium, quin præter Alypium alii quoque Introductiones hujusmodi conscripserint, quæ tum extabant.

V. 33. Bar. Codex ἔτως legebat pro ἔπος. quod non placet.

Pag. 23. v. 8. ἐξ ὑπαρχῆς] Ita Iun. at Bodl. Codex ἐξ υπαρχῆς. Bar. ἐξ ὑπάρχῆς. Hesych. Ἐξ υπαρχῆς, ἐξ ὑρχῆς. Et Suidas : Ἐξ υπαρχῆς, ἀπ' ὑρχῆς.

V. ult. male legebatur, τῶ ἡμίονις τῶ πρώτῳ φθόγῳ ὀξύτερον. & σημειῶν, pro quo scribendum σημεία.

Pag. 24. v. 2. πλάγιον γάμμα ἀπεσραμμένον, καὶ γάμμα πλάγιον.] Hoc omnibus modis est mendosum. Nam & ordo minime respondet, cum primum duodecimo versu hæ notæ Γ Γ collocentur, & descriptio omnino est vitiosa. Itaque male inserta debemus, atque hunc locum sic legemus : ὁ δὲ δόλῆρες σιγῶς, τῶ ἡμίονις τῶ πρώτῳ φθόγῳ ὀξύτερον, ἐκ δὲ σημεία, τῶ πλάγιον ἀπεσραμμένον, καὶ τῶ ὀρθόν. H. T. Cætera quæ male in his notis scripta reperiebantur Notis ad Alypium sunt emendata.

ΒΑΚΧΕΪΟΥ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ

I

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η

Τ Ε Χ Ν Η Σ Μ Ο Υ Σ Ι Κ Η Σ.

BACCHII SENIORIS

I N T R O D U C T I O

A R T I S M U S I C Æ.

M A R C O M E Y B O M I O

Interprete.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΙ'ΕΣΤΙΝ;

ΕΓΓΗΣΙΣ μέλῃς, καὶ τῷ
ὡδὶ μέλῳ συμβαινόν-
των.

Μεσικὸς δὲ τίς;

Ὁ εἰδὼς τὰ κτ' πὺς με-
λωδίας συμβαίνειντα.

Πῶς ὑπάρχει;

Α' μὲν φύσις· ὃ δὲ τῇ ἡμετέρᾳ χρή-
σει.

Ποῖα ἔν φύσιν;

Αἱ π' ὀξύτητες, καὶ αἱ βαρύτητες, καὶ
τὰ διαστήματα.

Ποῖα δὲ τῇ ἡμετέρᾳ χρήσιν;

Η' ὡς ᾠδῶν φθόγγους ἡχοποιῖα.

Αὐτὴ δὲ ἡ μεσικὴ ὥς τίνῳ
σύγκειται;

Ἐκ φθόγγων ἑμμελῶν καὶ συσ-
μάτων.

φθόγγῳ δὲ καλῶς πίεσι;

MUSICA QUID EST?

SCIENTIA cantús, eo-
rumque quæ circa
cantum accidunt.

Musicus verò quis?

Qui novit ea quæ cir-
ca modulationes contingunt.

Quomodo illa se habent?

Quædam existunt naturâ; quædam
nostra exercitatione.

Quænam igitur naturâ?

Tam acumina quam gravitates,
nec non intervalla.

Sed quæ nostra exercitatione?

Adsuëfactio circa sonos.

Porro ipsa Musica ex quibus
constat?

Ex sonis concinnis & systematis.

Sonus generaliter spectatus
quid est?

A

Vocis

Vocis concinnæ casus in unam tensionem. Vna enim tensio in concinna voce accepta sonum efficit.

Système verò quid est?

Quod plures duobus habens sonos modulamur.

Quid est intervallum?

Differentia duorum sonorum, acumine ac gravitate inæqualium.

Quodnam igitur eorum, quæ modulamur, est minimum?

Sonus.

At intervallorum quodnam minimum?

Diesis.

Quid est Diesis?

Quod natura nostra ut concinne minimum remittere potest ac rursus intendere.

Dieseos verò quodnam duplum? Hemitonium.

Rursus hemitonii quodnam duplum?

Tonus.

Quid est Tonus?

Quò dia pente consonantia major est consonantiâ dia tessarôn.

Quid est Consonantia?

Mistura duorum sonorum, qui acumine & gravitate differentes sumuntur: in qua cantus nihil amplius videtur de graviore participare sono, quam de acutiore; nec contrà quicquam amplius de acutiore quam de graviore.

φωνῆς ἐμμελῆς πλῆσις ὅτι μίαν πένσιν. μία γὰρ πένσις ἐν φωνῇ ληφθεῖσαι ἐμμελῇ φθόγγον ἀποτελεῖ.

Σύστημα δὲ τί ἐστι;

Τὸ ἐκ παλαιῶν ἢ δύο φθόγγων μελωδία.

Διάστημα δὲ τί ἐστι;

Διαφορὰ δύο φθόγγων, ἀπομοίωσις ὀξύτητι καὶ βαρύτητι.

Τί ἔν ἐστιν ἐλάχιστον τῶν μελωδισμῶν;

φθόγγος.

Τί δὲ ἐστιν ἐλάχιστον τῶν διαστημάτων;

Δίεσις.

Δίεσις δὲ τί ἐστιν;

Ὁ διῶσις ἢ ἡμετέρα φύσις ἐμμελῶς ἐλάχιστον ἀνεῖναι καὶ ὀπιεῖναι.

Τῆς ᾗ δίεσεως τί διπλάσιον;

Ἡμιτόνιον.

Τῆς δὲ ἡμιτονίας διπλάσιον τί;

Τόνος.

Τόνος δὲ τί ἐστιν;

Ὡς μείζων ἢ διὰ πέντε συμφωνία τῆς διὰ τεσσάρων.

Συμφωνία δὲ τί ἐστι;

Κράσις δύο φθόγγων, ἀπομοίωσις ὀξύτητι καὶ βαρύτητι λαμβανομένων, ἐν ᾗ ἕκδεν πᾶλλον τὸ μέλος φαίνεται τῇ βαρυτέρᾳ φθόγγῃ, ἢ περὶ τῇ ὀξύτερᾳ· ἕκδεν δὲ ὀξύτερᾳ ἢ περὶ βαρυτέρᾳ.

Πόσις

INTRODUCTIO ARTIS MUSICÆ.

Πόσα ἐν εἰδῇ συμφωνιῶν ἐκ τῶν
τελείων συζητήματα;

Quotnam igitur sunt consonan-
tiarum species in systema-
te perfecto?

3.

Ε'ξ.

Τίνα;

Ταῦτα· διὰ πτεσσάρων, διὰ πέντε,
διὰ παζών, διὰ παζών & διὰ πτεσσά-
ρων, διὰ παζών καὶ διὰ πέντε, δις
διὰ παζών.

Τίνες ἐν αὐτῇ φθόγγοι δηλῶσι;

Τὴν μὲν διὰ πτεσσάρων $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ καὶ Φ. τὴν

ᾗ διὰ πέντε $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ καὶ $\begin{smallmatrix} \text{C} \\ \text{C} \end{smallmatrix}$. τὴν ᾗ διὰ πα-

ζών $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ καὶ $\begin{smallmatrix} \text{I} \\ \text{C} \end{smallmatrix}$. τὴν ᾗ διὰ παζών καὶ διὰ

πτεσσάρων $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ καὶ $\begin{smallmatrix} \text{U} \\ \text{Z} \end{smallmatrix}$. τὴν ᾗ διὰ παζών

καὶ διὰ πέντε $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ καὶ $\begin{smallmatrix} \Theta \\ \text{H} \end{smallmatrix}$. τὴν ᾗ δις διὰ

παζών $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ καὶ $\begin{smallmatrix} \text{I} \\ \text{C} \end{smallmatrix}$.

Ἡ ἐν διὰ πτεσσάρων ἐκ πάζων
τόνων συνέστηκε;

Ε'κ β5.

Ἡ δὲ διὰ πέντε ἐκ πάζων;

Ε'κ γ5.

Ἡ δὲ διὰ παζών ἐκ πάζων;

Ε'ξ.

Ἡ δὲ διὰ παζών καὶ διὰ
πτεσσάρων;

Ε'κ δόκτων η5.

Ἡ ᾗ διὰ παζών καὶ διὰ πέντε;

Sex.

Quotnam?

Ha: dia tessaron, dia pente, dia
pason, dia pason & dia tessaron,
dia pason & dia pente, bis dia pason.

Qui verò soni illas designant?

Dia tessaron consonantiam signant

$\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ & Φ. Dia pente verò $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ & $\begin{smallmatrix} \text{C} \\ \text{C} \end{smallmatrix}$.

Dia pason, $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ & $\begin{smallmatrix} \text{I} \\ \text{C} \end{smallmatrix}$. Dia pason &

dia tessaron $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ & $\begin{smallmatrix} \text{U} \\ \text{Z} \end{smallmatrix}$. Dia pason &

dia pente $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ & $\begin{smallmatrix} \Theta \\ \text{H} \end{smallmatrix}$. Denique bis dia

pason $\begin{smallmatrix} 7 \\ \text{H} \end{smallmatrix}$ & $\begin{smallmatrix} \text{I} \\ \text{C} \end{smallmatrix}$.

Porro dia tessaron consonantia
ex quot constat tonis?

Ex tonis duobus semis.

At dia pente ex quot?

Ex tribus semis.

Dia pason ex quot?

Sex.

Rursus dia pason & dia
tessaron?

Ex tonis octo semis.

Dia pason & dia pente?

A 2

Ex

4 BACCHII SENIORIS

Ex tonis novem semis.

Denique bis dia pafon?

Ex tonis duodecim.

Quot igitur in iis sunt dia
teffaron intervalla?

Duodecim.

Quznam?

Hæc: & quidem primum, quod

est à H ad Φ . Alterum, à Γ ad C .

Tertium, à L ad P . Quartum, à

Φ ad M . Quintum, à C ad I . Sex-

tum, à P ad V . Septimum, à M

ad N . Octavum, à I ad Z . No-

num, à C ad H . Decimum, ab

E ad L . Vndecimum, ab Z ad M .

Duodecimum, à H ad I .

Quot sunt dia pente?

Decem.

Quznam?

Hæc: primum quidem à H ad C .

Alterum verò à L ad M . Tertium, à

Φ ad I . Quartum, à C ad Z .

Εκ τόνων θς.

Η' δὲ δις διὰ παύων;

Εκ τόνων ιβ.

Πόσαι ἂν ἐν αὐτοῖς ἐστὶ διὰ
δ' ἀσθήματα;

Δώδεκα.

Τίνα;

Ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ ἀπὸ H πρὸς Φ .

δευτέρον δ', τὸ ἀπὸ Γ πρὸς C . τρίτον, τὸ

ἀπὸ L πρὸς P . τέταρτον, τὸ ἀπὸ Φ πρὸς M .

πεντὸν, τὸ ἀπὸ C πρὸς I . ἕκτον, τὸ ἀπὸ

P πρὸς V . ἑβδομον, τὸ ἀπὸ M πρὸς N .

ὀγδοον, τὸ ἀπὸ I πρὸς Z . ἑννατον, τὸ

ἀπὸ C πρὸς H . δέκατον, τὸ ἀπὸ E

πρὸς L . ἑνδεκάτον, τὸ ἀπὸ Z πρὸς M .

δωδεκάτον, τὸ ἀπὸ H πρὸς I .

Διὰ πέντε πόσαι;

Δέκα.

Τίνα;

Ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ ἀπὸ H πρὸς C .

δευτέρον δ', τὸ ἀπὸ L πρὸς M . τρίτον δέ,

τὸ ἀπὸ Φ πρὸς I . τέταρτον δ', τὸ ἀπὸ C

πρὸς Z .

Πρὶν ^Z πέμνηον, τὸ ἀπὸ ^P Πρὶν ^E _υ.

Quintum, à ^P ad ^E Sextum, à _υ

ἑξήκον, τὸ ἀπὸ ^M Πρὶν ^U _z. ἑβδομον, τὸ ^M ad ^U _z.

Septimum, à ^I ad ^Θ _η.

ἀπὸ ^I Πρὶν ^Θ _η. ὀγδοον, τὸ ἀπὸ ^Θ Πρὶν _v.

Octavum, à ^Θ ad ^I _v. Nonum, ab ^E _υ

^I _υ. ἑνναήκον, τὸ ἀπὸ ^E Πρὶν ^{M'} _υ. δέκαήκον,

ad ^{M'} _η. Decimum, ab ^U _z ad ^{I'} _υ.

τὸ ἀπὸ ^U Πρὶν ^{I'} _υ.

Quot in iis sunt dia pason
intervalla?

Διὰ πεζῶν εἰς πέντε;

Ὅκτω.

Ὁ κῆλῳ.

Τίνα;

Quænam?

Ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ ἀπὸ ^Z Πρὶν _υ.

Hæc: primum quidem à ^Z ad ^I _υ.

^I _υ. δεύτερον δὲ, τὸ ἀπὸ ^I Πρὶν ^Z _υ. τρί-

Alterum verò, à ^I ad ^Z _υ. Tertium, à

τον, τὸ ἀπὸ ^R Πρὶν ^E _υ. τέταρτον,

^R ad ^E _υ. Quartum, à ^Φ ad ^U _z. Quin-

τὸ ἀπὸ ^Φ Πρὶν ^U _z. πέμνηον, τὸ ἀπὸ

tum, à ^C ad ^Θ _η. Sextum à ^P ad

^C Πρὶν ^Θ _η. ἑξήκον, τὸ ἀπὸ ^P Πρὶν ^I _υ. ἑ-

^I _υ. Septimum, à ^M ad ^{M'} _η. Octa-

βδομον τὸ ἀπὸ ^M Πρὶν ^{M'} _η. ὀγδοον, τὸ

vum, ab ^I _υ ad ^{I'} _υ.

ἀπὸ ^I Πρὶν ^{I'} _υ.

Διὰ πεζῶν δὲ καὶ διατέσσαρων πέντε;

Dia pason & diatessaron quot?
Quinque.

Τίνα;

Quænam?

Ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ ἀπὸ ^Z Πρὶν ^U _z.

Hæc: & quidem primum à ^Z ad

δευτέρον δὲ, τὸ ἀπὸ ^I Πρὶν ^Θ _η. τρίτον, τὸ

^U _z. Alterum, à ^I ad ^Θ _η. Tertium,

A 3

à

à ^R_L ad ^I_L. Quartum, à ^Φ_F ad ^{M'}_η.

Quintum, à ^C_C ad ^{I'}_<.

Quot dia pason & dia
pente?

Tria.

Quænam?

Hæc: primum quidem, à ⁷_η ad ^Θ_η.

Alterum, à ^R_L ad ^{M'}_η. Tertium, à

^Φ_F ad ^{I'}_<.

Denique quot bis dia pason?

Vnum. scilicet à ⁷_η ad ^{I'}_<.

Porro quid est Cantus?

Remissio & intensio, quæ fit per
sonos concinnos.

Quid verò Spissum?

Quod ex duobus minimis constat
intervallis in quoque genere.

Quid est Genus?

Quæ in tetrachordo fit divisio.

Quot igitur sunt quæ modu-
lamus genera?

Tria.

Quænam?

Hæc: Enarmonium, Chroma, Dia-
tonum.

Enarmonium quomodo canitur?

In acumen, per diesin, & diesin, &
dionum: in grave, modo contrario.

ἀπὸ ^R_L ᾄτῃ ^I_L. πέταρον, τὸ ἀπὸ ^Φ_F ᾄτῃ

^{M'}_η. κίερον, τὸ ἀπὸ ^C_C ᾄτῃ ^{I'}_<.

Διὰ παζῶν δὲ καὶ διὰ
• πέντε πᾶσι;

Τρία.

Τίνα;

Ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ ἀπὸ ⁷_η ᾄτῃ ^Θ_η.

δύπερον δ', τὸ ἀπὸ ^R_L ᾄτῃ ^{M'}_η. τρίτον,

τὸ ἀπὸ ^Φ_F ᾄτῃ ^{I'}_<.

Δις δ' διὰ παζῶν πᾶσι;

Ἐν. τὸ ἀπὸ ⁷_η ᾄτῃ ^{I'}_<.

Μέλ^Θ δὲ τί ἐστι;

Ἄνεσις καὶ ᾄτῃσις δι' ἐμμελῶν
φθόγγων γινομένη.

Πυκνὸν δ' τί ἐστι;

Τὸ ἐκ δύο διαστημάτων ἐλαχίστων
συγκείμερον ἐκάσῳ γένει.

Γέν^Θ δ' τί ἐστι;

Ἡ ἐν τετραχόρδῳ γινομένη διαίρεσις.

Πόσα ἐν γένει ἐστὶ τὰ μελῶ-
δία;

Τρία.

Τίνα,

Ταῦτα· ἐναρμόνιον, χροῶμα, δια-
τόνον.

Τὸ ἐν ἐναρμόνιον πᾶσι μελωδεῖται;

Ἐπὶ μὲν τὸ ἐξ^υ καὶ διέσιν, καὶ διέσιν, καὶ
δίονον· ᾄτῃ δὲ πὲρ βαρὺ, καὶ τέναν-
τον.

Τὸ

Τὸ ἥ χρωῖμα πᾶς μελωδεῖται;

Εἴ πῃ μὲν τὸ ὀξύ, καὶ ἡμιόιον, καὶ ἡμιόιον, καὶ τριμήμιον. ὅτι δὲ τὸ βαρὺ, καὶ τέναντον.

Τὸ δὲ διάτονον πᾶς μελωδεῖται;

Εἴ πῃ μὲν τὸ ὀξύ, καὶ ἡμιόιον, καὶ τόνον, καὶ τόνον. ὅτι ἥ τὸ βαρὺ, καὶ τέναντον. τὸ μὲν τοι διάτονον καθ' ἡμᾶς εἰ μελωδεῖται ἐν πυκνῇ τάξει.

Διὰ τί;

Διὰ τὸ λέγεσθαι πυκνὸν τὸ ἔχον δύο διαστήματα ἑνὸς ἐλάσσον.

Τετραχόρδον ἥ τί ἐστι;

Τάξις φθόγγων ἐξ ἧς μελωδεμένων, ὧν οἱ ἄκροι πρὸς ἀλλήλους συμφωνῶσι καὶ τὸ διάπασάρων.

Τετραχόρδων ἔν ἐστιν εἶδη πόσῃ;

Τρία.

Τίνα;

Ταῦτα· πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ βαρυπύκνων περιεχόμενον. δεύτερον ἥ, τὸ ὑπὸ μεσοπύκνων περιεχόμενον. τρίτον ἥ, τὸ ὑπὸ ὀξυπύκνων περιεχόμενον.

Πόσαι ἔν ἐστι τετραχόρδα ἐν τῷ

ἀμεταβόλῳ συστήματι;

Κατὰ μὲν τὸ πληθύνον, ἀόριστα· καὶ ἥ διωάρμιν, πένητε.

Τίνα;

Ταῦτα· ὑπατῶν, μέζων, σπημμένων, διεζυγμένων, υπερβολαίων.

Πόσοι φθόγγοι ἐν τῷ ἀμεταβό-

λῳ συστήματι;

Ὁκτώκαιδεκα.

Quomodo canitur Chroma?

In acumen, per hemitonium, & hemitonium, & triemitonium: in grave, contrā.

Diatonum quomodo modulamur?

In acumen, per hemitonium, & tonum, & tonum: in grave, è contrario. Porro diatonum ex nostra sententia non canitur spissi ordine.

Quid ita?

Quia spissum dicitur quod duo habet intervalla reliquo uno minora.

Quid est tetrachordum?

Ordo sonorum deinceps modulatum, quorum extremi per diatessaron inter se consonant.

Quot igitur sunt tetrachordorum species?

• Tres?

• Quænam?

Hæ: prima quidem quæ à barypyncnis continetur. Altera, quæ à mesopyncnis. Tertia, quæ ab oxypyncnis.

Quot verò sunt tetrachorda in systemate immutabili?

Multitudine quidem infinita; potentiâ verò, quinque.

Quænam?

Hæc: hypaton, meson, synemmenon, diezeugmenon, hyperbolæon.

Quot sunt soni in systemate immutabili?

Octodecim.

Qui-

Quinam?

Hi: Ζ Τ Ρ Φ C Ρ Μ Ι Θ Γ
 Η Γ Λ F C Ο η < V N
 Υ Ζ Ε Υ Θ Ι Μ' Ι
 Ζ Ε Υ Ζ η < η <.

Ex his quot sunt stantes?

Οὐκ.

Quinam?

Hi: Ζ Τ C Ι Υ Ζ Θ Ι
 Η Γ C < Ζ Ε η <.

Mobiles verò quot?

Decem.

Quinam?

Hi: Φ Ρ Μ Θ Γ Ε Υ Ι Μ'
 Λ F Ο η V N Υ Ζ < η.

Quot sunt, qui spissorum loca
 graviora tenent?

Quinque.

Quinam?

Hi: Ρ Ρ Θ Ε Ι
 Λ Ο V Υ <.

Quotnam, qui spissorum enarmo-
 niorum loca acuta obtinent?

Quinque.

Quinam?

Hi: V Π Η Δ Ι
 Ε Θ > < < Δ.

At quot sunt qui in genere Chro-
 matico loca spissorum acu-
 tiora tenent?

Quinque.

Quinam?

Hi: V Π Η Δ' Ι'
 Ε Θ > < < Δ.

Τίνες;

Οὐτοι: Ζ Τ Ρ Φ C Ρ Μ Ι Θ Γ
 Η Γ Λ F C Ο η < V N
 Υ Ζ Ε Υ Θ Ι Μ' Ι
 Ζ Ε Υ Ζ η < η <.

Τέτων πόσι ἐς ὧτες;

Οὐκ' ὧ.

Τίνες;

Οὐτοι: Ζ Τ C Ι Υ Ζ Θ Ι
 Η Γ C < Ζ Ε η <.

Φερέμενοι δι' ἐς πόσι;

Δέκα.

Τίνες;

Οὐτοι: Ρ Φ Ρ Μ Θ Γ Ε Υ Ι Μ'
 Λ F Ο η V N Υ Ζ < η.

Βαρύτοι πυκνῶν πόσι;

Πέντε.

Τίνες;

Οὐτοι: Ρ Ρ Θ Ε Ι
 Λ Ο V Υ <.

Ο'ξύτατοι ἢ πυκνῶν ἐναρμονίων πόσι;

Πέντε.

Τίνες;

Οὐτοι: V Π Η Δ Ι
 Ε Θ > < < Δ.

Ο'ξύτοι δι' ἐς χρωματικῶν ἐγναρμονίων πόσι;

Πέντε.

Τίνες;

Οὐτοι: V Π Η Δ' Ι'
 Ε Θ > < < Δ.

Ο'ξύ-

Ο'ξύτατοι ἢ πυκνῶν διατόνων πόσι;
Πέντε.

Τίνες;

Οὕτοι. Φ Μ Γ Υ Μ'
 Π Ν Ζ Η.

Ἀπυκνοὶ δὲ πόσι;

Τρεῖς.

Τίνες;

Οὕτοι. Ζ Υ Ι' ἢ μὲν τοι μέση
 Η Ζ <.

δοκᾷ ἔχειν πρὸς τὰς λοιπὰς πινὰ
διαφοράν. καὶ μὲν γὰρ τὰς σωμα-
φᾶς, βαρὺπυκνῶ. καὶ δὲ τὴν διά-
ζωξιν, ἀπυκνῶ.

Ἐξ ὧν τις μὲν ἐν φθόγγος διατὶ π'
λέγομεν εἶναι;

Διὰ τὸ περιέχεισθαι ὑπὸ αὐτῶν τὰ πε-
τεράχορδα, καὶ πεντάχορδα. Φερομέ-
νης δὲ αὐτῶν ὑπὸ τέτων περιεχομέ-
νης, δι' ὧν τὰ διαστήματα πάντα ἀνίε-
ται καὶ ὁπλίσκειται, πᾶσι δύο.

Τίνων;

Τέτων· ἐκλύσεως καὶ ἐκβολῆς.

Πῶς;

Ἐκλυσίς μὲν γὰρ ἀνίετα· ἐκβολὴ δὲ
ὁπλίσκειται.

Ἐν πίνι γὰρ;

Ἐναρμονίῳ. ἐν ἄλλῳ ἢ γὰρ ἔ.

Σωμαφᾶς ἐν πόσις λέγεται ἐν
αὐτοῖς ὑπάρχειν;

Τρεῖς.

Τίνες;

Ταύτας, ὧν καὶ φθόγγον ἢ κρινωνία

Quot in Diatono?

Quinque.

Quinam?

Hi: Φ Μ Γ Υ Μ'
 F Π Ν Ζ Η.

Quot sunt soni qui spissum non
comprehendunt?

Tres.

Quinam?

Hi: Ζ Υ Ι' . Cæterum mese ali-

quam ad reliquas differentiam ha-
bere videtur. Quippe in conjun-
ctione locum spissi graviolem tenet:
in disjunctione verò spissum non
ingreditur.

Stantes itaque sonos cur
esse dicimus?

Quoniam ab ipsis comprehendun-
tur tetrachorda & pentachorda:
Mobiles verò dicimus, qui ab his
includuntur. per quos intervalla
omnia remittuntur atque inten-
duntur, exceptis duobus.

Quibus?

Hiscæ: Dissolutione & Projectione.

Quomodo?

Dissolutio quidem remittitur; Pro-
jectio verò intenditur.

In quo genere?

Enarmonio. in alio nequaquam.

Quot verò in illis sonis dicis
esse conjunctiones?

Tres.

Quasnam?

Quorum per sonum inter se est
B com-

communio. Ita dico : quando in duobus tetrachordis , figurâ similibus , sonus utrique est communis ; gravioris tetrachordi existens acutior ; acutioris verò gravior.

Quinam igitur soni illa conjungunt ?

Hypatôn tetrachordum cum tetrachordo meson, ^C Meson cum synemmenon , ^I Diczeugmenon ^Θ cum hyperbolzon , ^η.

Quid est Disjunctio ?

Cum inter duos sonos barypynos fuerit tonus intermedius.

Quot verò dicemus esse disjunctiones ?

Duas.

Quasnam ?

Has ; Meson & Synemmenon. Disjunctionem tetrachordorum , meson ac diczeugmenon , à quibus sonis contineri dicemus ?

Ab ^I & ^Z ^Δ & ^Ε.

Deinde synemmenon & hyperbolzon à quibus sonis ?

Ab ^Υ & ^Θ ^Ζ & ^Η.

Quomodo hæc in istis sonis inter se consonant ?

Conjuncta , per dia tessaron ; disjuncta verò , per dia pente.

ἐστὶ. λέγω ὅτι ἔτις ὅταν δύο τετραχορδῶν ὁμοιοσχημῶν φθόγγος ἐφ' ἑκάπερα κεινῶν, τὰ μὲν βαρυτέρα τετραχορδοῦς ὀξύπερθε ὦν· τὰ δὲ ὀξύτερα βαρυπερθε.

Ποῖοι ἐν αὐτῇ φθόγγῳ συνάπτεται ;

Τὸ μὲν ὑπατῶν πρὸς τὸ μέζων , ^C ^C.
τὸ ὃ μέσων τῷ συνημιδῶν , ^I ^Δ.
τὸ ὃ διεζυγμῶν τῷ ὑπερβολαίῳ , ^Θ ^Η.
τὸ ^Θ ^Η.

Διαζεύξεις δὲ τί ἐστι ;

Ὅταν δύο παρυπύκνων φθόγγων ὅτινθε ἀναμίσθῃ.

Πόσες ἐν ἑκάμῳ διαζεύξεις ;

Δύο.

Τίνες ;

Ταύτας· τὰ μέζων καὶ συνημιμένων.

Τὴν μὲν ἐν μέζων καὶ διεζυγμένων ὑπὸ πῶν φθόγγων ;

Τ' πὸ ^I καὶ ^Z ^Δ & ^Ε.

Καὶ τὴν συνημιδῶν καὶ ὑπερβολαίῳ ὑπὸ πῶν φθόγγων ;

Τ' πὸ ^Υ & ^Θ ^Ζ & ^Η.

Ταῦτα δὲ εἰς τὸ αὐτὸ πρὸς ἑαυτῷ ὥς συμφωνεῖ ;

Τὰ μὲν συνημιδία, καὶ τὸ διαδ' πρὸς διὰ διεζυγμῶν, καὶ τὸ διαε'.

Ἐκλυσις

INTRODUCTIO ARTIS MUSICÆ.

11

Ἐκλυσις ἔν τί ἐστιν ;

Ὅταν ἀπὸ πιν(Θ) φθόγγα ἀρμονίας
ἀνεθῶσι τρεῖς διέσεις ὅτι τὰ ὀξύπυ-

κνυ· οἶον, ἀπὸ $\begin{matrix} E & H \\ \sqcup & \triangleright \end{matrix}$ ὅτι $\begin{matrix} E & H \\ \sqcup & \triangleright \end{matrix}$.

Ἐκβολὴ δὲ τί ἐστιν ;

Ὅταν ἀπὸ πιν(Θ) φθόγγα ἀρμονίας
ὅτι ἀθῶσι πέντε διέσεις· οἶον, ἀπὸ

$\begin{matrix} E & \sqcup \\ \sqcup & Z \end{matrix}$ ὅτι $\begin{matrix} E & \sqcup \\ \sqcup & Z \end{matrix}$ καὶ ἡ μὲν ἔκλυσις κτ' ἀνε-

σιν· ἡ δὲ ἐκβολὴ κατ' ὁρίεσιν σω-
ίσταται.

Εἶδη πόσα φθόγγων ;

Τρεῖς.

Τίνα ;

Ταῦτα· ὑποκροισθῆ, παρυποκροισθῆ, λι-
χανοκροισθῆ.

Ἐκροισθῆ ἔν ποῖον λέγο-
μεν εἶναι ;

Τὸν βαρύτερον ἔ· πυκνὴ· παρυποκρο-
ισθῆ ἦ, τὸ μέσον ἔ· πυκνὴ· λιχανοκροισθῆ
ἦ, τὸν ἐξυπτον ἔ· πυκνὴ.

Τρεῖς δὲ τῆς φωνῆς πόσας
λέγομεν εἶναι ;

Τρεῖς.

Τίνας ;

Τέτρες· ὀξύ, μέσον, βαρύ.

Πᾶσι δὲ τῆς μελωδίας πόσα
λέγομεν εἶναι ;

Τέσσαρες.

Τίνα ;

Ταῦτα· ἀνισιν, ὁρίεσιν, μονίῳ,
στάσι.

Ἀνισις τί ἐστι ;

Quid est Dissolutio ?

Cum à quodam enarmonii generis
sono remittuntur ternæ dièses ; ut

ab $\begin{matrix} E & H \\ \sqcup & \triangleright \end{matrix}$ ad $\begin{matrix} E & H \\ \sqcup & \triangleright \end{matrix}$.

Quid est Projectio ?

Quum ab aliquo enarmonii generis
sono quinque intenduntur dièses ; ut ab $\begin{matrix} E & \sqcup \\ \sqcup & Z \end{matrix}$ ad $\begin{matrix} E & \sqcup \\ \sqcup & Z \end{matrix}$.

Atque ita Dissolutio per remissionem ; Projectio
verò, per intensiorem constituitur.

Quot sunt sonorum species ?

Tres.

Quænam ?

Hæ ; hypatoides, parypatoides, li-
chanoides.

Quem igitur sonum dicimus
esse hypatoidem ?

Qui spissi est gravissimus : Parypa-
toidem, qui mediùs. Lichanoidem,
qui acutissimus.

Quot dicimus esse vocis
modos ?

Tres.

Quosnam ?

Hosce ; acutum, medium, gravem.

Additiones modulationis
quot esse dicimus ?

Quatuor.

Quasnam ?

Has : Remissionem, Intensionem,
Mansionem, Stationem.

Quid est remissio ?

B 2

Mo-

Motus modulationis ab acutiore
sono ad graviorem.

Quid verò intensio ?

Motus cantilenæ ab graviore sono
ad acutiorem.

Manfio quid est ?

Cum ad eundem sonum plura ver-
ba canuntur.

Quid est statio ?

Subsistentia concinni soni.

Qui tres illos canunt modos,
quosnam canunt ?

Lydiū, Phrygiū, Doriū.

At qui septem, quosnam ?

Mixolydiū, Lydiū, Phrygiū,
Doriū, Hypolydiū, Hypophry-
giū, Hypodoriū.

Quis horum est acutissimus ?

Mixolydius.

Quis hunc sequitur ?

Lydius.

Quanto gravior ?

Hemitonio.

Quis Lydio est gravior ?

Phrygius.

Quanto ?

Tono : at mixolydio, triemitonio.

Hoc quis gravior ?

Dorius.

Quanto gravior ?

Tono : lydio verò, ditono ; & mi-
xolydio, ipso dia tessaron.

Quis hoc gravior ?

Hypolydius.

Κίνησις μελῶν ἀπὸ ἑὸς ὑπὲρ φθόγ-
γου ἵπὶ τὸν βαρύτερον.

Ἐπίπαισις δὲ τί ἐστι ;

Κίνησις μελῶν ἀπὸ τῆς βαρυτέρης
φθόγγου ἵπὶ τὸν ὀξύτερον.

Μανή ἢ τί ἐστιν ;

Ὅταν ἵπῃ ἑκάστῃ φθόγγῳ παλαιοὶ
λέξεις μελωδῶσαι.

Σταίσις ἢ τί ἐστιν ;

Ἦ ὑπερξίς ἐμμελῆς φθόγγου.

Οἱ σὺν τῇς τρεῖς ἀδονίᾳς,
τίνας ἀδῶσι ;

Λύδιον. Φρύγιον. Δωρίον.

Οἱ ἢ σὺν ἐπὶ τῇς τίνας ;

Μιξολύδιον. Λύδιον. Φρύγιον. Δω-
ρίον. ὑπολύδιον. ὑποφρύγιον. ὑπο-
δωρίον.

Τῶν πῶς ἐστιν ὀξύτερον ;

Ὁ μιξολύδιον.

Τῶν ἢ πῶς ἐχρόμετον ;

Ὁ λύδιον.

Πόσω βαρύτερον ;

Ἡ μιλιονίῳ.

Τῶν ἢ λυδίας πῶς βαρύτερον ;

Ὁ φρύγιον.

Πόσω ;

Τόνῳ. τῶν ἢ μιξολυδίας, τριμιλιονίῳ.

Τῶν ἢ πῶς βαρύτερον ;

Ὁ δωρίον.

Πόσω βαρύτερον ;

Τόνῳ. ἢ λυδίας, διτόνῳ. ἢ μιξο-
λυδίας, ἀπὸ πασῶν.

Τῶν ἢ πῶς βαρύτερον ;

Ἡ πολυδίον.

Πόσω ;

Πόσω;

Ἡμιτονίῳ τᾷ ᾧ Φρυγίᾳ, τριημιτονίῳ
 ᾧ λυδίᾳ, διὰ πασάρων ᾧ μιξο-
 λυδίᾳ, τραπώνῳ.

Τᾷ ᾧ ὑπολυδίᾳ πῶς βαρύπερ;
 Ὡς περὺ γιγνώσκω.

Πόῳ βαρύπερ;

Τόνῳ. τᾷ δὲ δωρίᾳ, τριημιτονίῳ
 τᾷ δὲ Φρυγίᾳ, τῷ διὰ πασάρων τᾷ
 ᾧ λυδίᾳ, τῷ διὰ πεντε ᾧ δὲ μιξολυ-
 δίᾳ, πρεσπόνῳ.

Τᾷ δὲ ὑποΦρυγίᾳ πῶς
 βαρύπερ;

Ὡς περὶ δωρίᾳ.

Πόῳ;

Τόνῳ. ᾧ ὑπολυδίᾳ, διπλῶν τᾷ δὲ
 δωρίᾳ, διὰ πασάρων ᾧ Φρυγίᾳ,
 διὰ πεντε ᾧ λυδίᾳ, πρεσπόνῳ ἢ ἡμι-
 τονίῳ ᾧ μιξολυδίᾳ, πενταπλῶν.

Τρόπῳ ᾧ πέντε;

Πλοκῆς ἐμμελῆς χῆμα.

Πλοκῆς ᾧ μέλῳ πέντε;

Ὅτι διὰ τῶν ἐγγιστα φθόγγων μελω-
 δεῖται. ὅτι μὲν ἀνιευμένης τῆς μελωδίας
 ὅτι ᾧ ὁπλαινομένης.

Μετὰ βολαῖς ἐν πόσας λέγο-
 μιν εἶναι;

Εἰ πέντε.

Τίνες;

Ταύτας· συστηματικῶς, ἡρικῶς, κα-
 τὰ τρόπον, κατὰ ἥχον, κατὰ ῥυθμόν,
 κατὰ ῥυθμῶν ἀγωγὴν, κατὰ ῥυθμο-
 ποιίας ἴσιν.

Συστηματικὴ ποία εἰσιν;

Quanto?

Hemitonio; Phrygio, triemitonio;
 Lydio, ipso dia tessaron; Mixoly-
 dio, tritono.

Quis Hypolydio est gravior?
 Hypophrygius.

Quanto gravior?

Tono: Dorio verò, triemitonio:
 Phrygio, ipso dia tessaron: Lydio,
 ipso dia pente: Mixolydio, tonis
 quatuor.

Quis Hypophrygio est
 gravior?

Hypodorius.

Quanto?

Tono: Hypolydio, tonis duobus:
 Dorio, ipso dia tessaron: Phrygio,
 ipso dia pente: Lydio, tonis quatuor
 semis: Mixolydio, tonis quinque.

Quid est modus?

Nexus concinni figura.

Quis est cantus in nexu spectatus?

Qui per proximos suos canitur. dum
 quandoque remittitur modulatio,
 quandoque intenditur.

Porro quot dicimus esse mu-
 tationes?

Septem.

Quasnam?

Has: per systema, per genus, per
 modum, per morem, per rhy-
 thmum, per rhythm ductum, per
 rhythmopœiæ positionem.

Quæ est mutatio per systema?

B 3

Cum

Cum ex subjecto systemate in aliud digreditur modulatio, aliam mens efficiens.

Quænam per genus?

Cum ex genere in genus; uti ex harmonia in chroma, aut hujusmodi aliquod transit.

Quænam per modum?

Cum ex Lydio in Phrygium, aut aliquem ex reliquis discedit.

Quæ per morem?

Cum ab humili in magnificum; aut ex quieto & composito in turbatum ac commotiorem fit transitus.

Per rhythmum quæ?

Cum ex chorio in iambum, aut reliquorum aliquem transimus.

Quæ per rhythmum ductum?

Cum rhythmus ab elatione in positionem; aut à positione procedit in elationem.

Denique quæ est per rhythmopœiæ positionem?

Cum totus rhythmus, qui per pedem ingrediebatur, fit per basin seu dipodiam.

Mutatio autem quidnam est?

Propositorum immutatio; vel etiam similis alicujus in dissimilem locum transpositio.

Quid est dissonantia?

Cum percussis duobus sonis discrepantibus cantus aut graviorem refert sonum, aut acutiorem.

Ὅταν ἐκ τῆ ὑποκειμένη συστήματος εἰς ἑτέρον σύστημα ἀναχωρήσῃ ἡ μελωδία, ἐπὶ τὴν μέσσην καὶ ἄσπονδον ἀλίσσει.

Γενικὴ δὲ ποία ἐστίν;

Ὅταν ἐκ γένους εἰς γένος οἶον, ἐξ ἀμονίας εἰς χρωμα, ἢ εἰς πικρὸν τι μεταλλάξῃ.

Ἡ δὲ κτ' ἑρέπον, ποία;

Ὅταν ἐκ λυδίας εἰς φρυγίον, ἢ εἰς πικρὸν τῶν λοιπῶν μεταχωρήσῃ.

Ἡ δὲ κτ' ἡσυχία;

Ὅταν ἐκ ταπεινῆς εἰς μεγαλοπρεπῆς ἢ ἐξ ἡσυχίας καὶ σπάνος εἰς ὠδὴν ἀνεκίνητος γένηται.

Ἡ δὲ κτ' ῥυθμὸν ποία;

Ὅταν ἐκ χορείας εἰς ἱαμβόν, ἢ εἰς πικρὸν τῶν λοιπῶν μεταλλάξῃ.

Ἡ δὲ κτ' ῥυθμὸν ἀγωγὴν ποία;

Ὅταν ῥυθμὸς ἀπὸ ἀρεστικῆς ἢ ἡσυχίας γένηται.

Ἡ δὲ κατὰ ῥυθμοποιίας θέσιν ποία;

Ὅταν ὅλη ὁ ῥυθμὸς κατὰ βάσιν, ἢ κτ' διπὸν γένηται.

Μεταβολὴ δὲ τί ἐστίν;

Ἐπὶ τοιαύταις τῶν ὑποκειμένων ἢ κατὰ ὁμοίαν πινὸς εἰς ἀνόμοιον τόπον μεταθέσεις.

Διαφωνία δὲ τί ἐστίν;

Ὅταν δύο φθόγγων ἀνομοίων τυπιομένων ἢ πικρὸν βαρυτέρως φθόγγος πικρὸν ὑπερέχῃ, ἢ ὀξύτερος.

Ὁμο-

Ὁμοφωνία ἣ πῆστιν ;

Ὅταν ἅμα δύο φθόγγοι ὁμοίως τυπτόμενοι μὴτε ὀξύτεροι, μὴτε βαρυτεροὶ ἀλλήλων ὑπάρχωσι.

Παραφωνία ἣ πῆστιν ;

Ὅταν δύο φθόγγων ἀνομοίων τυπόμενων, ἔδεν πᾶλλον ἔβαρυτέρως φθόγγα ἢ τῷ ὀξύτέρῳ τὸ μέγεθος ὑπάρχῃ.

Διάγραμμα ἣ πῆστι ;

Συστήματι ὑπόδειγμα. ἢ ἕτως· Διάγραμμα ἐστὶ σχῆμα ὀπίσθιον, εἰς ὃ πᾶν γένος μελωδοῦται. Διάγραμμα δὲ χρώματα, ἵνα τὰ τῇ ἀκοῇ δύσλητα περὶ ὀφθαλμῶν τοῖς μανθάνουσι φαίνηται.

Ποσάχορδόν ἐστι τὸ συστηματόν ;

Ἐπτάχορδον.

Τὸ δὲ διεζυγμένον ;

Ὁκτάχορδον.

Συνῆλον διάστημα καθόλου πῶον λέγομεν εἶναι ;

Τὸ διαιρέμενον.

Ἀσυνῆλον ἣ πῶον ;

Τὸ μὴ διαιρέμενον.

Μέσης ἣ φαμεν εἶναι ὅρας, ἥτις τριῶν συστημαμένων πτερχόρδων τῷ μέσῳ ὀξυτάτη ἐστίν. οἱ δὲ ἕτως· μέση ἐστίν, ἢ μετὰ τὸ πέντε καὶ διπλὴν ἀσυνῆτον καιόμεν. καὶ ἥτις τριῶν πτερχόρδων ἐξῆς καιόμεν τῷ ὀξυτάτῳ φθόγγῳ ἐστὶ βαρυτέρως τῇ διὰ δ συμφωνία. καὶ ἀφ' ἧς ἀνίσταται διὰ ποσάρων, καὶ

Quid est homophonia ?

Cum simul duobus sonis æquè percussis, alter alterum nec acumine superat, nec gravitate.

Quid est paraphonia ?

Cum percussis duobus sonis inæqualibus cantus de graviore sono nihil amplius habet quam de acutiore.

Quid est diagramma ?

Systematis exemplar. Vel sic : Diagramma est figura plana, ad quam genus omne canitur. Diagrammate autem utimur, ut, quæ auribus difficulter comprehenduntur, discentibus ob oculos posita clarescant.

Quot chordas habet systema conjunctum ?

Septem.

At quotnam disjunctum ?

Octo.

Quodnam in genere esse dicimus intervallum compositum ?

Quod divisionem recipit.

Quodnam incompositum ?

Quod dividi nequit.

Meses autem definitiones esse dicimus ; Quæ conjunctis tribus tetrachordis medii est acutissima. Alii sic : Mese est, quæ inter tonum ac ditonum incompositum est sita. Et, Quæ tribus tetrachordis deinceps positis acutissimo sono gravior est consonantiâ dia tessaron. Et, A qua remittitur dia tessaron, & in-

& intenditur dia pente. Et, A qua tonus & spissum intendetur. Item, A qua existit conjunctio & disjunctio. Denique, A qua dia pafon & remittitur & intenditur.

Tonus quot continet dieses?

Quatuor.

Quot verò hemitonía?

Duo.

Quodnam primum in Musicis est elementum?

Sonus. qui est vocis casus in unam tensionem.

Omnis autem sonus habet figuram, nomen, potestatem.

Quot modis tonum esse dicimus in Musica?

Duobus. alterum in acumine; alterum in intervallo.

Quem in acumine?

Cum alium alio acutius canere dicimus aut gravius: Vel instrumentum modulate intensum esse alio instrumento gravius aut acutius, quocunque intervallo.

Quem verò in intervallo?

Quò major est dia pente consonantia ipsâ dia tessaron.

Sonorum quot dicimus esse genera?

Duo: alios enim cantui aptos adpellamus; alios pedestres.

Qui sunt modulationibus apti?

Quibus & canentes utuntur, & qui instrumenta tractant. Nisi enim

Διὰ πέντε. καὶ ἀφ' ἧς τὸν Θ. καὶ πύκνον ὁπτιζήσεται. καὶ ἀφ' ἧς ἐστὶ συναφή τε καὶ διὰζεύξεις. καὶ ἀφ' ἧς ἀνείηται διὰ παζών, καὶ ὁπτιζείηται διὰ παζών.

Ὁ τὸν Θ. παζων διέσεων;

Τεσσάρων.

Πόζων ἢ ἡμιτονίων;

Δύο.

Τί πρῶτον στοιχεῖον τῶν

ἔξ' μουσικῶν;

Φθόγγος. ὅς ἐστι φωνῆς πάσις ὁπτιζίαν πῶσιν μέλεις.

Πᾶς δὲ φθόγγος ἔχει ἁῆμα, ὄνομα, δυνάμιν.

Τόνον ἐν μουσικῇ ποιεῖται λέ-

γισμῶν ὑπερχεῖν;

Διοσῶς. τὸν μὲν ἐπ' ὀξύτητι Θ. τὸν δὲ ὁπτιζήσεται Θ.

Ποῖον ἐπ' ὀξύτητι Θ;

Τὸ ἀδελφὸν ἔπειρον ἑτέρου ὀξύτερον ἢ βαρύτερον, ἢ ἐργασίαν ὀργάνου ἡμερόδωτον βαρύτερον ἢ ὀξύτερον οἰωδὴ πῶσιν διασημαῖ.

Τὸν δὲ ὁπτιζήσεται Θ ποῖον;

Ὡς μείζων ἢ διὰ πέντε συμφωνία τῆς διὰ τεσσάρων.

Φθόγγων δὲ πόσαι λέγισμῶν εἶναι ὅγῃ;

Δύο. τέτων δὲ ὅς μὲν ἐμμελεῖς καλεῖσθαι. ὅς δὲ πεζές.

Ἐμμελεῖς ποῖοί εἰσιν;

Οἷς οἱ ἀδελφοὶ χρωῖται, καὶ οἱ διὰ τ' ὀργάνων τι ἐνεργεῖν. τέτατα γὰρ μὴ ὑπάρ-

ὑπάρχοντι ἀδυνάτον πρὶν κτ' μὴ-
σικλῶ δεῖξαι.

hoc ita se habeat, vel minimum in
Musicis demonstrare est impossi-
bile.

Πεζοὶ δὲ ποῖοί εἰσιν;

Οἷς οἱ ῥήτορες χρῶνται, καὶ οἷς αὐτοὶ
πρὸς ἑαυτοὺς λαλῶμεν. καὶ οἱ μὲν ἐμ-
μελεῖς ὠροσμένα ἔχουσι τὰ διάστημα-
ματ'· οἱ δὲ πεζοὶ, ἀέροισιν.

Quinam sunt pedestres?

Quibus oratores utuntur, & qui-
bus alter alteri loquimur. Porro
modulationi apti definita habent
intervalla; pedestres, infinita.

Φθόγγων δὲ πόσαι λέγονται
εἶδη;

Quot dicimus esse sono-
rum species?

Τρεῖς.

Tres.

Τίνα;

Quasnam?

Ταῦτα· ἔχαστον, μέσον, ἡγέμενον.

Has; ultimam, mediam, antece-
dentem.

Τῶν συμφωνιῶν εἶδη πόσαι;

Quot sunt consonantiarum species?

Τρεῖς.

Tres.

Τίνα;

Quasnam?

Ταῦτα· ἀπ' ἑκάστης ἐπὶ ἑκάστην. ἀπὸ
μέσης ἐπὶ μέσον. ἀπὸ ἡγέμενον ἐπὶ
ἡγέμενον.

Hæ; ab ultima ad ultimam; à me-
dia ad mediam; ab antecedente ad
antecedentem.

Πᾶς δὲ φθόγγος ἔχει χῆμα, ὄνο-
μα, δυνάμιν.

Omnis sonus habet figuram, no-
men, potestatem.

Αὐτὸ ὅτι τὸ διάστημα νοητὸν
ἐστίν, ἢ ἀκρόν;

Ipsum autem intervallum estne
aliquid quod intellectu per-
cipiatur, an quod auditu?

Νοητὸν. εἰ γὰρ καὶ ἀκρόν, καὶ οἱ ιδιώ-
της ἀκρόν ἀντὶ τῶν, ἢ ψαλμῶν, ἢ
ὠδῶν, ἢ δὲ ἂν πᾶσι τὸ διάστημα. καὶ
ἐνίοτε ὅτι νοητὸν καὶ ἀκρόν δοκεῖ εἶναι.
ἀδυνάτον γὰρ ἐστὶ νοῆσαι μὴ ἀκρό-
ν.

Intellectu. Si enim auditu, etiam
idiota, qui tibiis, aut Psalteriis, aut
voce canentes audiret, quodnam
intervallum caneretur, intelligeret.
Aliquibus verò ejusmodi quid esse
videtur, quod intellectu simul &
auditu percipiatur. Quippe impos-
sibile, ut qui non audierit, intelligat.

Τίτι ὅτι γνωστὸν ἐστίν;

Quonam igitur cognoscitur?

Μεγέθη, τὸν, ἡμιτονίῳ. ὁξὺτητα, βα-
ρύτητα.

Magnitudine; ut tono, hemitonio:
acumine, gravitate.

C

Quid

Quid est rhythmus ?

ῥυθμός δι' ἐπὶ ἐστὶ ;

Temporis mensuratio , cum certus quidam sit motus.

Χρόνος κατὰ μέτρησιν μὲν κινήσεως νομοῦν ποιᾷς πινῶ.

Quot sunt perfecta systemata in systemate immutabili ?

Πόσαι ἔν ἐστι τέλεια συστήματα ἐν τῷ ἀμετέωρῳ συστήματι ;

Duo.

Δύο.

Quanam ?

Τίνα ;

Hæc ; conjunctum ac disjunctum.

Ταῦτα· συνημμένον τὸ καὶ διεζυγμένον.

Quæ autem horum sunt differentiar ?

Τῶτων ἔν διαφοραὶ τίνες ;

Conjuncti quidem, dia pason & dia tessaron ; disjuncti verò, dia pason & dia pente.

Τῶ μὲν συνημμένον, διὰ παζῶν καὶ διὰ τεσσάρων· τῶ δὲ διεζυγμένον, διὰ παζῶν καὶ διὰ πέντε.

Quot sunt ipsius dia tessaron species ?

Τετραχόρδων δὲ εἰσιν εἶδη πόσαι ;
τρία· ὧν ἐν διὰζῶν πρῶτον μὲν , ἔπειτα ἡμιόλιον ὅτι τὸ βαρύ· δεύτερον δὲ, ἔπειτα τὸ ὀξύ· τρίτον δὲ, ἔπειτα μέγαν.

Tres : quarum quidem in Dia-
tono prima est, cujus hemitonium est in gravi. Altera verò, cujus in acuto. Tertia, cujus hemitonium continetur.

Ipsius dia pente quatuor sunt species. Prima, cujus primus tonus est in acumine ; ut ab hypate meson ad paramesen. Altera, cujus secundus ; ut inter parypaten meson & triten diezeugmenon . Tertia, cujus tertius ; inter lichanon meson & paraneten diezeugmenon. Quarta, cujus quartus ; ut à mese ad neten diezeugmenon.

Τῶ δὲ διὰ πέντε πέντε εἰσιν εἶδη· πρῶτον μὲν, ἔπειτα τὸ πέντε ὅτι τὸ ὀξύ· οἷον τὸ ὑπάτης μέζων καὶ ᾠχραμένης· δεύτερον δὲ, ἔπειτα τὸ παρυπάτης μέζων καὶ τρίτης διεζυγμένων· τρίτον, ἔπειτα τὸ λιχανὸς μέζων καὶ ᾠχρήτης διεζυγμένων· τέταρτον, ἔπειτα τὸ οἷον τὸ μέσης καὶ νήτης διεζυγμένων.

Consonantiar dia pason species sunt septem. Prima, cujus primus est in acumine tonus ; ut, ab hypate hypaton ad paramesen. quæ ab antiquis vocabatur Mixolydia. Al-

Τῶ δὲ διὰ παζῶν εἶδη εἰσιν ἐπὶ τρία· πρῶτον μὲν, ἔπειτα τὸ ἔξυ ὅτι τὸ πέντε οἷον τὸ ὑπάτης ὑπαζῶν καὶ ᾠχραμένης· ἐκαλεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μιξολύδιον· δεύτερον δὲ, ἔπειτα

ἔδδιπερⓈ ὅππὶ τὸ ὀξύ· οἷον τὸ παρυπάτης ὑπαίων καὶ τρίτης διεζυγμένων. ἐκαλεῖτο δὲ λυδίον. τρίτον, ἔτρίτⓈ· οἷον τὸ λιχανῷ· ὑπαίων καὶ ὠβρανῆτης διεζυγμένων. ἐκαλεῖτο δὲ Φρύγιον. πέμπτον, ἔπέπερⓈ· οἷον τὸ ὑπάτης μέζων καὶ νήτης διεζυγμένων. ἐκαλεῖτο ἢ δώρον. πέμπτον, ἔπέμπⓈ· οἷον τὸ παρυπάτης μέζων καὶ τρίτης ὑπερβολαίων. ἐκαλεῖτο ἢ ὑπολυδίον. ἕκτον, ἔἐκⓈ· οἷον τὸ λιχανῷ μέζων καὶ ὠβρανῆτης ὑπερβολαίων. ἐκαλεῖτο ἢ ὑποφρύγιον. ἑβδομον, ἔἑδομⓈ· οἷον τὸ μέσης καὶ νήτης ὑπερβολαίων. ἐκαλεῖτο ἢ ὑποδῶρον, καὶ κοινόν, καὶ λοκρίσι. αἱ ἐν λιχανοῖς, ἑ αἱ ὠβρανῆται ἰσοδιωαμέσσι ταῖς διαζυγμένοις. πασῶν μὲν ἐν ἐστὶ τῶν συμφωνιῶν πᾶσι εἶδη ἐν τῇ μουσικῇ τέχνῃ, δι' ὧν πᾶσι μελοποιία συνίσταται.

ΜέλⓈ ἢ πᾶσι;

Τὸ ἐκ φθόγγων καὶ διαστημάτων, καὶ χρόνων συγκείμενον.

ΓένⓈ δὲ, μέλῃς ἥτος, καθολικόν· πᾶσι παρεμφαίνον, ἔχον ἐν αὐτῷ διαφοράς ἰδέας.

Θέσεις δὲ πτερχόρδων, οἷς τὸ μέλⓈ ὀρίζεται, εἰσὶν ἐπτά. σωμαφῆ, διαζυγῆς, ὑποδιάζυγῆς, ὁππωαφῆ, ὑποσωαφῆ, ὠβρανῆς, ὑπερδιάζυγῆς.

Τῶν δὲ ὠρυσμένων μὲν πᾶσι· ἀόριστων δὲ τρεῖς. ἀόριστοι μὲν

tera, cujus secundus in acumine; ut inter parypaten hypaton & triten diezeugmenon. Vocabatur autem Lydia. Tertia, cujus tertius; ut, à lichano hypaton ad paraneten diezeugmenon. Quæ species appellabatur Phrygia. Quarta, cujus quartus; ut, ab hypate meson ad neten diezeugmenon. & vocabatur Doria. Quinta, cujus quintus; ut, à parypate meson ad triten hyperbolæon. quæ vocabatur Hypolydia. Sexta, cujus sextus; ut, à lichano meson ad paraneten hyperbolæon. Vocabatur Hypophrygia. Septima, cujus septimus; ut, inter mesen & neten hyperbolæon. Vocabatur Hypodoria, & Communis & Locristi. Lichani vero & paranetæ hîc idem valent quod diatoni. Tot igitur sunt consonantiarum species in arte Musica, per quas omnis cantûs condendi ratio consistit.

Quid est cantus?

Quod ex sonis & intervallis ac temporibus constat.

Genus verò, cantûs mos, universale quid ostendens, & formas in se diversas continens.

Porro positiones tetrachordorum, quibus cantus definitur, sunt septem: Synaphe, Diazeuxis, Hypodiazeuxis, Episymphe, Hyposymphe, Paradiazeuxis, Hyperdiazeuxis.

Harum quatuor sunt definitæ; indefinitæ, tres. Indefinitæ igitur

C 2

sunt,

sunt, Synaphe, Diazeuxis & Hypodiazeuxis : definitæ verò, Episymphe & Hyposymphe, & Paradiazeuxis, & Hyperdiazeuxis. Differentiam verò habent indefinitæ tetrachordorum positiones ad definitas hancce : cum in systemate immutabili multum obversans cantus in alio atque alio censerì possit esse Modo, hujusmodi cantus adpellatur indefinitus.

Quid est Synaphe?

Synaphe est, cum duobus tetrachordis deinceps positis communis existens sonus, graviori quidem tetrachordo sit acutior consonantiâ dia tessaron ; acutiori vero gravior, itidem dia tessaron : cumque sonorum species inter se diatessaron consonantiam absolvunt.

Sunt autem tres synaphæ. Quippe hypaton tetrachordo conjunctum est tetrachordum meson ; ipsique meson, synemmenon. & ipsi diezeugmenon, hyperbolæon. Nempe hypaton & meson tetrachorda conjungit hypate meson, communis illorum existens sonus. Meson & synemmenon eadem ratione copulat mese ; uti similiter tetrachorda diezeugmenon & hyperbolæon connectit nete diezeugmenon.

Quid est Diazeuxis?

Diazeuxis est, cum inter duo tetrachorda tonus fuerit medius ; & sonorum species per dia pente inter se consonant.

ἐν εἰσιν, ἢ πεσσωφῇ καὶ ἡ Διάζωξις καὶ ἡ ὑποδιάζωξις· ὡρμισθῆναι δὲ, ἢ πεππωσσωφῇ καὶ ἡ ὑποσσωσσωφῇ, καὶ ἡ ὑπερδιάζωξις, καὶ ἡ ὑπερδιάζωξις. τὸ δὲ Διωφορὸν ἔχουσιν αἱ ἀόρμιοι θέσεις τῶν περὶ χόρδων ὑπερὰ πέντε ὡρμισθῆναι· ὅταν ἐν τῷ ἀμεταβόλῳ συστήματι πολὺ τὸ μέλ(ῳ) διώη) ὑφ' ἐτέρᾳ τρόπῳ καὶ ἄλλᾳ γίνεσθαι, τὸ δὲ ποιῆται μέλ(ῳ) ἀόρμιον καλεῖται.

Σωσσωφῇ τί ἐστὶ ;

Σωσσωφῇ μὲν ἐν εἰσιν, ὅταν δυοῖν περὶ χόρδων ἐξ ἧς καί μενών ὁπποῖον(ῳ) φθόγγῳ(ῳ) ὦν, ἔμῳ βαρυτέρῳ περὶ χόρδῳ ὀξύτερον εἴη τῇ Διάπασσῳ(ῳ) ὡν· ἔτ' ὀξύτερον βαρυτέρῳ, τῇ πε Διάπασσῳ(ῳ) συμφωνία, καὶ τὰ ἦθη τῶν φθόγγων πρὸς ἀλλήλα τὸ Διάπασσῳ(ῳ) συμφωνίαν διατελεῖ.

Σωσσωφαὶ δὲ εἰσι τρεῖς. σωσσωφῇ γὰρ τῷ ὑπερῳ(ῳ) τὸ μέλ(ῳ) καὶ τῷ μέλ(ῳ) τῷ σωσσωμένῳ καὶ τῷ διεζωγμένῳ τὸ ὑπερβολαίῳ. τὸ μὲν ἐν ὑπερῳ(ῳ) καὶ μέλ(ῳ) σωσσωφῇ ἢ ὑπὲρ τῷ μέλ(ῳ), καί τοις ὦν αἰσῶν φθόγγῳ(ῳ). τὸ δὲ μέλ(ῳ) καὶ σωσσωμένῳ καὶ τῷ αὐτῷ ἀναλογία ἢ μέση σωσσωφῇ· ὡς ὁμοίως δὲ καὶ τὸ διεζωγμένῳ καὶ τῷ ὑπερβολαίῳ σωσσωφῇ ἢ νήτη διεζωγμένῳ.

Τί ἐστὶ Διάζωξις ;

Διάζωξις δὲ ἐστὶν, ὅταν δυοῖν περὶ χόρδων πέν(ῳ) ἀνὰ μέσον εἴη καὶ τὰ ἦθη τῶν φθόγγων καὶ τὸ Διάπέν(ῳ) συμφωνῇ πρὸς ἀλλήλα.

Δια-

Διαζεύξεις δὲ εἰσι δύο. διέζευκ')
γὰρ τὸ μέζων τετραχορδον ὁπὸ β' διε-
ζυγμένων, καὶ τὸ συνημμένων ὁπὸ γ'
υπερβολαίων.

Τ' ποδιάζευξις τί ἐστιν ;

Τ' ποδιάζευξις δὲ ἐστίν, ὅταν δύο τε-
τραχορδῶν μετὰ ζ' πέντε ἢ διὰ πέντε
συμφωνία, καὶ οἱ φθόγγοι κατὰ τὴν
παζῶν συμφωνῶσι πρὸς ἀλλήλους.

Τ' ποδιάζευξις δὲ εἰσι δύο. ὑπο-
διέζευκται γὰρ τὸ ὑπάτων τετραχορδον
ὁπὸ γ' διεζυγμένων, καὶ τὸ μέζων ὁπὸ
δ' ὑπερβολαίων.

Ε' πσσωαφή τί ἐστιν ;

Ε' πσσωαφή δὲ ἐστίν, ὅταν τρία τε-
τραχορδα κατὰ πσσωαφίαν ἐξῆς μελω-
δῆθῃ· οἷον ὑπάτων, μέζων, σσημη-
μένων.

Τ' πσσωαφή τί ἐστιν ;

Τ' πσσωαφή δὲ ἐστίν, ὅταν δύο τετρα-
χορδῶν ἀνὰ μέσον γένηται ἡ διὰ πε-
σάρων συμφωνία, καὶ οἱ ὁμοφθεῖς
φθόγγοι κατὰ πέντε τόνους συμ-
φωνῶσι πρὸς ἀλλήλους. ὑποσσηνῆται
δὲ τὸ ὑπάτων τετραχορδον τῷ σση-
μμένων.

Παραδιάζευξις τί ἐστίν ;

Παραδιάζευξις δὲ ἐστίν, ὅταν πᾶς ἡ
τ' φθόγγων ποναῖον διάστημα πρὸς
ἀλλήλα ἀπέλῃ. πρὸς διέζευκ') δὲ
τὸ σσημημμένων τῷ διεζυγμένων.

Τ' υπερδιάζευξις τί ἐστίν ;

Ὅταν δύο τετραχορδοῖν ἀνὰ μέ-
σον ὑπάρχη ἡ διὰ παζῶν συμφω-

Diazeuxes verò sunt duæ. Nam
& meson tetrachordum disjunctum
est à tetrachordo diezeugmenon ;
& synemmenon ab hyperbolæon.

Quid est Hypodiazeuxis ?

Hypodiazeuxis est, cum inter duo
tetrachorda ponitur consonantia
dia pente ; & soni ejusdem generis
per dia pason consonantiam inter
se consonant.

Sunt verò hypodiazeuxes duæ.
Quippe subdisjunctum est hypa-
ton tetrachordum à tetrachordo
diezeugmenon ; & meson ab hy-
perbolæon.

Quid est Episynaphe ?

Episynaphe est, cum tria tetra-
chorda per conjunctionem deinceps
canuntur ; ut, hypaton, me-
son, synemmenon.

Quid est Hyposynaphe ?

Hyposynaphe est, cum inter duo
tetrachorda interjicitur consonan-
tia dia tessaron, & unius generis
soni quinque tonorum intervallo
inter se distant. Ita subconjunctum
est hypaton tetrachordum ipsi syn-
emmenon.

Quid est Paradiazeuxis ?

Paradiazeuxis est, cum sonorum
species toni intervallum inter se
conficiunt. Ita parum disjunctum
est synemmenon tetrachordum à
diezeugmenon.

Quid est Hyperdiazeuxis ?

Cum duo tetrachorda medio loco
interjectam habent dia pason con-
sonan-

sonantiam. Ita superdisjunctum est hypaton tetrachordum ab hyperbolzon.

Quot harum mutationum dicis esse causas?

Quatuor.

Quasnam?

Has : Locum, tonum, systema, melopoëiam. Nonnunquam omnia hæc mutationis causa sunt; aliquando tantum primum, aut secundum, aut tertium.

Metrorum autem, & rhythmorum commixtorum species omnes mensurantur syllabis, pedibus, clausulis.

Quid est Syllaba?

Comprehensio duarum aut plurium litterarum, vocalium unâ semper adsumptâ.

Quid est verbum?

Vox, quæ ex literis constans orationis partem constituit.

Quid est Ingressio?

Constructio pedum; vel, pedes clausulam habentes.

Quid est Clausula?

Cujusque deficientis metri syllaba ultima.

Quid est Rhythmus?

Temporis commensuratio, facto quodam certo motu. Secundum Phædrum verò, rhythmus est syllabarum aliqua ratione inter se constitutarum metri particeps positio. Secundum Aristoxenum: Tempus divisum in unoquoque quod rhy-

νία. ὑπερδιέζευκται διὰ τὸ ὑπα-
τῶν πειράχοντον ἀπὸ τῆς ὑπερβο-
λαίων.

Ἀιτίας ἔν ποσας λέγεις
εἶναι;

Τέσσαρας.

Τίνας;

Ταύτας· τόπον, τόνον, σύστημα, μελο-
ποιίαν. ἐνίοτε μὲν πάντα ταῦτα αἰτιά
ἐστὶ μετὰβολῆς· ἐνίοτε ἢ τὸ πρῶτον, ἢ
τὸ δεύτερον, ἢ τὸ τρίτον.

Μέτρων ἢ καὶ ῥυθμῶν συμμίχλων
πάντα μετρίεται καὶ εἰδὴ συλλαβαῖς,
ποσὶ, κατὰληξίσι.

Συλλαβὴ τί ἐστι;

Σύλληψις στοιχείων δύο ἢ πλεονόνων,
πάντως ἐνὸς τῶ φωνηέντων ὡς λαμ-
βανομένης.

Λέξις τί ἐστι;

φωνὴ ἐγγράμματι μέρει λόγου
περιεσῶσα.

Βάσις ἢ τί ἐστι;

Συνώψις ποδῶν, ἢ πόδες κατὰλη-
ξίων.

Κατὰληξις ἢ τί ἐστιν;

Ἡ πᾶσις ἐλλείπει μέρους τελευ-
ταία συλλαβή.

Ῥυθμός ἢ τί ἐστι;

Χρόνος κατὰμέτρησιν, κινήσεως γινο-
μένης ποιᾶς πινόμενος. καὶ δὲ φαῖδρον,
ῥυθμός ἐστι συλλαβῶν κειμένων πως
πρὸς ἀλλήλας ἑμμετρῶς ἵσους. καὶ
ἢ ἀριστοτέλεον, χρόνος διηρημένος ἐφ'
ἐκάστῳ τῶν ῥυθμίζοντων δυναμένων.
καὶ

κτ' ἢ νικῶμαχον, χρόνων δ' ἀπικλῶ
συνήσεις. κατὰ δὲ λεόφαντον, χρό-
νων συνήσεις κατὰ ἀναλογίαν τὴν καὶ
συμμετρίαν. πρὸς αὐτῆς θεωρημέ-
νων. κατὰ δὲ δίδυμον, φωνῆς ποιᾶς
πικλῶ χημαλισμός. ἢ μὲν ἐν φωνῇ
ποιῶς χημαλισμοῦ ρυθμὸν δι-
τελεῖ. καὶ γίνεσθαι δὲ ἔτως ἢ περὶ λέ-
ξεις, ἢ περὶ μέλῳ, ἢ περὶ σωματι-
κῶς κίνησιν.

Συμπέπλεκται δὲ ἔτῳ ἐκ πό-
των χρόνων;

Τριῶν.

Ποίων;

Τέτων χρόνων βραχυσυλλάβων τὴν καὶ
μακρῶν, καὶ ἀλόγων.

Βραχὺς ποῖός ἐστιν;

Ὁ ἐλάχιστός τινος καὶ εἰς μετρίαν πύ-
πιν.

Μακρὸς δὲ ποῖός ἐστιν;

Ὁ τέτταρτος διπλάσιος.

Ἀλογὸς δὲ ποῖός ἐστιν;

Ὁ τῷ μὲν βραχέϊ μακρότερος ἢ
ἢ μακρῶ ἐλάσσων ὑπάρχων. ἐπὶ τῷ
δὲ ἐστὶν ἐλάσσων ἢ μείζων διὰ τὸ λό-
γῳ εἶναι δυσανάλογον, ἐξ αὐτῶν ὅτι συμ-
μετρήσεται ἀλογὸς ἐκλήρη.

Χρόνων ἢ συμπλοκῇ ἐν ρυθμοῖς
ποῖαι γίνονται;

Τέσσαρες. συμπέπλεκται δὲ βραχὺς
βραχέϊ, μακρὸς μακρῶ, ἀλογὸς
βραχέϊ, ἀλογὸς μακρῶ.

Πᾶς δὲ φθόγγος ἔχει σχῆμα,
ὄνομα, διῶαμιν.

thmum suscipere potest. Secun-
dum Nicomachum : Temporum
ordinata compositio. Secundum
Leophantum : Temporum com-
positio per proportionem & com-
mensum inter se spectatorum. Se-
cundum Didymum : Certæ cujus-
dam vocis figura. Vox itaque certo
quodam modo figurata rhythmum
efficit. Atque ita fieri amat aut in
verbis ; aut in cantu ; aut etiam in
corporis motu.

Ex quotnam temporibus hic
est connexus ?

Tribus.

Quibusnam ?

Hisce ; brevi , longo & irratio-
nali.

Quodnam est breve ?

Minimum, quodque nullas divi-
siones recipit.

Quod est longum ?

Hujus duplum.

Quodnam irrationale ?

Quod brevi quidem est longius ; at
longo minus. Quoniam verò ,
quanto sit minus aut majus, evi-
denti ratione tradi nequit, ex hoc
ipso accidente irrationale est adpel-
latum.

Quot sunt temporum conne-
xiones in rhythmis ?

Quatuor. Etenim breve brevi con-
nectitur ; longum longo ; irrationa-
le irrationali ; irrationale longo.

Omnis sonus habet figuram, no-
men, potestatem.

Quid

Quid est figura?

Typus elementum significans.

Nomen verò est, quod ex figura imponitur.

Potestas est, cujusque sonorum per instrumenta expressio.

Quam dicimus esse elationem?

Cum pes est sublatus, ubi incedere voluerimus.

Quam verò positionem?

Cum est depositus.

Tempus autem, quod inter elationem & positionem intercedit, inquisitionem non meretur. utpote particulare aliquod existens. Ob brevitatem enim cum oculos effugit tum aures, pedem tantum & literarum conjunctionem minimam ostendens.

Porro rhythmorum alii sunt simplices; alii connexi.

Quot igitur sunt rhythmī?

Decem.

Quinam?

Hi: hegemon, iambus, chorius, anapæstus, orthius, spondeus, pæan, bacchius, dochmius, enoplius.

Horum quot sunt simplices?

Sex: hegemon, iambus, chorius, anapæstus, orthius, spondeus.

Quot connexi?

Quatuor: pæan, bacchius, dochmius, enoplius.

Quis ex simplicibus incipit?

Primus, scilicet hegemon. constat

Σχήμα τί ἐστιν;

Ὁ πὲρ στοιχείων σημαίνων τύπος.

Ὄνομα δέ ἐστι, πὲρ κτ' ἑ σχήματι περιέμμενον.

Δυνάμεις δέ ἐστιν, ἡ ἐκάστη τῶν φθόγγων ἐν ὁργανοῖς ἐκφώνησις.

Ἄρσιν ποῖαν λέγουμεν εἶναι;

Ὅταν μετέωρον ἢ ὁ πῶς, ἡνίκα ἀν μέλλωμεν ἐμβαίνειν.

Θέσιν δέ ποῖαν;

Ὅταν κείμενον.

Τὸν δὲ ἀνὰ μέσον τῆς ἄρσεως καὶ τῆς θέσεως χρόνον εἶναι ἀξιόιον διαλέγεσθαι, ὡς ὄντα πᾶσι τῶν κατὰ μέρος. Ἀλλὰ γὰρ πῶς βραχυτέτα λανθάνει καὶ πῶς ὄψιν, καὶ πῶς ἀκρω. πῶς δὲ καὶ σώζεσιν στοιχείων ἐλαχίστων δεικνύων.

Τῶν ἢ ῥυθμῶν οἱ μὲν εἰσιν ἀπλοῖ· οἱ δὲ συμπεπλεγμένοι.

Πόσοι ἔν εἰσι ῥυθμοί;

Δέκα.

Τίνες;

Ὁὔτοι· ἡγεμών, ἱαμβός, χοροῖος, ἀνάπαιστος, ὀρθίος, σπονδαῖος, παιάν, βακχεῖος, δόχμιος, ἐνόπλιος.

Τέτων ἀπλοῖ πόσοι;

Ἐξ· ἡγεμών, ἱαμβός, χοροῖος, ἀνάπαιστος, ὀρθίος, σπονδαῖος.

Συμπεπλεγμένοι ἢ πόσοι;

Τέσσαρες· παιάν, βακχεῖος, δόχμιος, ἐνόπλιος.

Τῶν ἔν ἀπλῶν πῶς ἀρχεῖται;

Πρῶτος ἡγεμών. σύγκειται δὲ ἐκ δύο χρένων

ἐλαχίστων χρόνων. ἀρχεῖται ᾧ δὲ ἀρ-
σεως, καὶ ἐχθ' αὐτῷ ἕνα τὸν ἐλάχι-
στον χρόνον· ὁμοίως καὶ ἐν τῇ θέσει. ἡ δὲ
δειγμα ᾧ αὐτῷ λέγειται, λόγῳ.

Δό' πρῶτον δὲ τίς;

Ἰάμβῳ. σύγκειται δὲ ἐκ βρα-
χέου καὶ μακροῦ χρόνου· ἀρχεῖται ᾧ δὲ ἀρ-
σεως· οἶον, ἦε.

Τρίτῳ δὲ τίς;

Χορείῳ. συνέστηκε δὲ ἐκ μακροῦ
& βραχέου χρόνου· ἀρχεῖται δὲ ἀπὸ
θέσεως· οἶον, πῶλῳ.

Τέταρτον δὲ ἀνάπαιστον, ἐκ δύο
βραχεῶν ἄρσεων καὶ μακροῦ θέσεως·
οἶον, βασιλεύς.

Πέμπτον δὲ ὄρθιον, ἐξ ἀλόγου
ἄρσεως καὶ μακροῦ θέσεως· οἶον, ὀργή.

Ἑκτὸν δὲ σπονδαῖον, ἐκ μακροῦ
ἄρσεως καὶ θέσεως μακροῦ· οἶον, ἀνέν-
δω.

Ἑβδομῶνταιον, συνήθειον ἐκ
χορείου & ἡγεμόνος· οἶον, εὐπλόκαμος.

Ὀγδοῶνταιον δὲ βακχεῖον, ἀπὸ ἡγε-
μόνου καὶ σπονδαίου· οἶον, ἐπιθρήκεν.

Ἐνναῖον δὲ δόχμιον, ἐξ ἰάμβου
καὶ ἀναπαιστου, καὶ παιάντος· ἦ καὶ βα-
σιν· οἶον, ἐμῶμεν ἐκ τριτοῦ χρόνου.

Δέκατον δὲ ἐνόπλιον, ἐξ ἰάμβου
καὶ ἡγεμόνου, & χορείου καὶ ἰάμβου·
οἶον, ὁ πὸν πῖτον· σέφανον.

autem ex duobus temporibus mi-
nimis, incipitque ab elatione, unum
habens tempus, nempe brevissi-
mum. ut & in positione. Exem-
plum ejus dicimus, Deus.

Quis est secundus?

Iambus: constat autem ex brevi
tempore & longo, incipitque ab
elatione; ut, Dei.

Quis est tertius?

Chorius. qui constat ex longo
tempore & brevi. Incipit autem à
positione; ut, pullus.

Quartus est anapæstus, ex dua-
bus elationibus brevibus, & posi-
tione longa; ut, Domini.

Quintus verò orthius, ex irra-
tionali elatione & longa positione;
ut, patres.

Sextus est spondeus, ex longa
elatione, & positione longa; ut, li-
bant.

Septimus, pæan, ex choreo &
hegemonie compositus; ut, con-
gerere.

Octavus, bacchius, ex hegemo-
nie & spondeo; ut, venerantes.

Nonus, dochmius, ex iambo &
anapæsto, & pæane qui per basin
incedit, ut;

Manebat ibi commodius

Visurus Troja excidium.

Decimus denique, enoplius, ex
iambo & hegemonie & choreo &
iambo, ut;

Corona tibi studio

Laboreque pinea erit.

N O T Æ

I N

BACCHII SENIORIS

INTRODVCTIONEM MVSICAM.

Mουσική τί ἐστιν;] Hoc principium MS. sine interrogatione sic habet: Μυσική τίς ἐστιν εἰδησις μέλῃς, ἢ τῶν ᾠδῶν μέλῃς συμβαινόντων. Merfennii editio voculam τίς plane omittit, legitque absque interrogatione, μυσική ἐστιν εἰδησις; quod certe melius fuerit, si quidem absque interrogatione hoc principium conceptum fuisse statuerimus. Quod nobis non videtur verisimile, cum tota hæc Introductio ea methodo sit conscripta.

V. 11. ᾠδῶν μέλῃς συμβαινόντων.] Male Scriptus Codex, ᾠδῶν μέλῃς. Lectionem nostram, præter Aristid. Quintil. qui pag. 8. ita habet; aliofque plurimis locis; etiam Merfennii confirmat editio.

V. 15. συμβαίνοντες.] Merfen. hanc quæstionem cum sequente coniungit, hoc modo: ὁ εἰδὼς τὰ κατὰ τὰς μελωδίας συμβαίνοντες πῶς ὑπάρχει, ἀλλ' οὐ φύσιν. quod non placet. Scriptus habet, ut edimus. Articulo quoque auctior hic est Merfen. editio, quæ habet, ἀλλ' οὐ τῇ φύσιν. verum concinnius ille abest. uti etiam sequitur, ποῖα ἔν φύσιν;

V. 20. καὶ αἱ βαρύτητες,] Merfen.

καὶ βαρύτητες. perperam. In eiusmodi enim loquendi modo semper posteriori quoque voci articulus additur.

V. 24. ἐκ πινυ σύγκειται.] Ita Scriptus & Merfen. Melius tamen lectum iri, ἐκ πίνων; interpretando indicavi. Præterea Merfen. edidit, αὐτὴν δὴ ἡ μυσική, quod puto erratum esse typographicum, cum in huiusmodi interrogationibus semper ἀὶ inveniatur.

V. 26. ἐκ φθόγων ἑμμελῶν ἢ συσημάτων.] Male Merfennus: καὶ συσηματικῶν. Scriptus, ἐκ φθόγων, ἐκ μελῶν. καὶ συσημάτων. quod emendandum uti edimus. Cæterum non est hic superflua vox ἑμμελῶν, eo quod statim subjungatur, φθόγων esse φωνῶν ἑμμελῶν. quoniam φθόγοι ἑμμελεῖς quoque sunt Musicae considerationis, sed absque usu. At sequitur etiam, μία ταῖς ἑμμελῶν φθόγων ὁμοιότητι.

Pag. 2. v. 10. τί ἔν ἐστιν ἐλάχισον] Scriptus perperam, ἐλαχίστων.

V. 17. ἑμμελῶς ἐλάχισον] τὸ ἑμμελῶς malim ad ἐλάχισον, cui adjunctum est, referri, quam constructionis quadam conturbatione ad ἀνεῖναι. quod

quod fieri posset, si legeretur $\epsilon\lambda\acute{\alpha}\gamma\mu\sigma\iota\nu\ \delta\upsilon\upsilon$. Dein Mersen. scribit, $\alpha\acute{\nu}\epsilon\iota\tau\alpha\iota\ \pi\epsilon\ \kappa\alpha\iota\ \delta\eta\lambda\iota\epsilon\iota\tau\alpha\iota$.

V. 28. $\alpha\acute{\nu}\omicron\mu\omicron\iota\omega\upsilon\nu\ \omicron\acute{\xi}\upsilon\tau\eta\kappa\eta\ \kappa\alpha\iota\ \beta\alpha\rho\upsilon\tau\eta\kappa\eta\ \lambda\alpha\mu\beta\alpha\omicron\nu\omicron\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\nu$,] Verbum $\lambda\alpha\mu\beta\alpha\omicron\nu\omicron\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\nu$ abesse potest, uti apud alios sæpe in hujusmodi locutione. Vide Aristid. Quintil. pag. 28. v. 30. Euclides pag. 8. Consonantiam ita finit: $\epsilon\varsigma\ \delta\epsilon\ \sigma\upsilon\mu\phi\omega\nu\iota\alpha\ \mu\epsilon\lambda\acute{\iota}\ \kappa\epsilon\theta\acute{\alpha}\sigma\iota\varsigma\ \delta\upsilon\omicron\ \phi\theta\acute{\omicron}\gamma\omega\nu$, $\omicron\acute{\xi}\upsilon\tau\epsilon\rho\alpha\ \kappa\alpha\iota\ \beta\alpha\rho\upsilon\tau\epsilon\rho\alpha$. Consonantia est duorum sonorum, acuti & gravis, mistio. Versu penult. pro $\eta\pi\epsilon\rho$ Mersen. perperam habet $\psi\acute{\alpha}\tau\epsilon\rho$.

Pag. 3. initio perfecti systematis mentionem injicit, quod tamen quid sit antea non docuerat. Sunt autem duo perfecta systemata: minus atque majus. Minus est, quod à proslambanomeno progreditur ad neten synemmenon, chordis undecim. Majus autem, quod à proslambanomeno per disjunctionem pergit ad neten hyperbolzon. de quo hic noster est intelligendus. Itaque in perfecto systemate, seu binis diapason, sex sunt consonantiae, quas ibidem enumerat. Videatur Euclides pag. 17, & 18.

Pag. 3. v. 10. $\tau\acute{\iota}\omega\ \mu\epsilon\lambda\acute{\iota}\ \Delta\acute{\zeta}\ \pi\omicron\sigma\acute{\alpha}\rho\omega\nu$
 L $\kappa\alpha\iota\ \Phi$.] Scriptus Z $\kappa\alpha\iota\ \Phi$. interdum tamen $\tau\acute{\alpha}\upsilon\ \psi\alpha\lambda\acute{\mu}\omicron\nu$ subjectum est $\tau\acute{\omega}\ \zeta\eta\tau\alpha$. Præterea perperam hic scriptum invenimus, $\tau\acute{\iota}\omega\ \delta\epsilon\ \Delta\acute{\zeta}\ \pi\alpha\sigma\acute{\omega}\nu$ Z $\kappa\alpha\iota\ \psi$. Postea, $\tau\acute{\iota}\omega\ \delta\epsilon\ \Delta\acute{\zeta}\ \pi\alpha\sigma\acute{\omega}\nu$ $\kappa\alpha\iota\ \delta\acute{\zeta}\ \pi\acute{\epsilon}\nu\tau\epsilon$ Z $\kappa\alpha\iota\ \text{Z}$. $\tau\acute{\iota}\omega\ \gamma\ \delta\iota\varsigma\ \delta\acute{\zeta}\ \pi\alpha\sigma\acute{\omega}\nu$ Z Θ Z η . omnia mendosissime ut nec figuræ describi possint.

quæ Alypio restituto emendare facilis fuit operæ. Quare in sequentibus labore depravatas notas recensendi superfedebimus.

V. 18. $\epsilon\kappa\ \beta\bar{\varsigma}$.] $\epsilon\kappa$ Scriptus non habebat, nec Mersen. Sequitur tamen recte in MS. $\epsilon\kappa\ \bar{\varsigma}$. at v. 22. rursus aberat, forsan ob pronunciandi futuram asperitatem. Cæterum in prioribus duobus locis semis notabatur $\tau\acute{\omega}\ \lambda\acute{\alpha}\mu\beta\delta\alpha\ \psi\alpha\lambda\acute{\mu}\iota\omega$, sic: $\beta\bar{\varsigma} < \Gamma <$. In reliquis duobus bene erat, sicut edimus.

V. 25. $\epsilon\kappa\ \pi\acute{\omicron}\nu\omega\nu\ \eta\varsigma$. $\eta\ \delta\epsilon\ \delta\acute{\zeta}\ \pi\alpha\sigma\acute{\omega}\nu$ $\kappa\alpha\iota\ \Delta\acute{\zeta}\ \pi\acute{\epsilon}\nu\tau\epsilon$.] Hæc in Mersen. editione desunt. quæ sic habet: $\eta\ \delta\epsilon\ \delta\acute{\zeta}\ \pi\alpha\sigma\acute{\omega}\nu\ \kappa\alpha\iota\ \delta\acute{\zeta}\ \pi\omicron\sigma\acute{\alpha}\rho\omega\nu$; $\epsilon\kappa\ \pi\acute{\omicron}\nu\omega\nu\ \Theta\varsigma$. $\eta\ \gamma\ \delta\iota\varsigma\ \delta\acute{\zeta}\ \pi\alpha\sigma\acute{\omega}\nu$; At Scriptus noster hic est integer.

Pag. 4. v. 6. $\tau\acute{\iota}\nu\alpha$; $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\alpha$.] Binæ hæ voces à MS. aberant, quas, cum in sequentibus ubique additæ legentur, hic restituendas duximus. Leguntur autem in MS. semper conjunctim, $\tau\acute{\iota}\nu\alpha\ \tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\alpha$. sine ulla interrogandi nota post $\tau\acute{\iota}\nu\alpha$. quæ ne quidem post $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\alpha$ adparebat. Cæterum notæ hic, & in sequentibus, rursus corruptissimæ. & lacuna erat post hæc, versu 13, $\delta\gamma\delta\omicron\omicron\nu\ \tau\acute{\omega}\ \lambda\acute{\alpha}\mu\beta\delta\alpha\ \psi\alpha\lambda\acute{\mu}\iota\omega$ L M Z . usque ad hæc versus 15. $\delta\eta\ \text{M}$ Z . η . Librarii errore, qui, cum utroque loco habeatur L ad posteriorem, Z . priore copula omiſſa, convolvavit.

Pag. 5. v. 1. $\pi\acute{\epsilon}\mu\pi\lambda\omicron\nu$, $\tau\acute{\omega}\ \lambda\acute{\alpha}\mu\beta\delta\alpha\ \psi\alpha\lambda\acute{\mu}\iota\omega$] Puto hic & in sequentibus fuisse, $\pi\acute{\epsilon}\mu\pi\lambda\omicron\nu$ D 2 $\delta\iota\epsilon$,

διε, τὸ δὸν. & ἐκλον διε. & ita in reliquis, ex perpetuo Græcorum illius particulæ usu. Sed MS. edere volumus.

Pag. 6. v. 13. Ἀνεις καὶ θηρίαισι.] Merfennus hic confundit omnia. quæ uti noster Scriptus bene habebat, sunt emendanda. Cæterum cantus hic definitur imperfectus, prout ex Harmonica constituitur. Perfecti cantus definitionem habes pag. 19. v. 23. Videatur quoque Arist. Quintil. pag. 28. Bryennius lib. 3. sect. 10.

V. 17. συγχείμενον ἐκασῶ γῆρ.] Lego, ἐν ἐκασῶ γῆρ. Diatono tamen excepto, secundum sectæ suæ parentem Aristoxenum, & reliquos, qui τὸ Διὰ τὸν πυκνὸν ἔμελλεν, *diatonum spissi non esse particeps*, dicunt. Vid. Eucl. pag. 7. & hic noster pag. 7. v. 8.

V. 24. ταῦτα. ἐναρμόνιον.] Merfen. τὸ ἐναρμόνιον. at in nostro MS. melius articulus abest.

V. 26. τὸ ἐν ἐναρμόνιον πῶς μελωδεῖται;] Merfen. τὸ ἐναρμόνιον, omisso ἔν. Scriptus habebat, τὸ ἐν ἀρμονικόν. quod quia semel in hoc auctore tantum occurrit, & in paucis aliorum Musicorum locis; vel male legi, vel minus usitate putamus. Ideoque cum Merfen. edimus, ἐναρμόνιον. Pro-

clus inprimis eo aliquoties utitur, commentariorum in Platonis Timæum libro 3.

V. 27. θηρίαι μὲν τὸ ὀξύ.] Merfen. articulum hic male omittit; cum etiam sequatur, θηρίαι δὲ τὸ βαρύν. Porro in Scripto erat, καὶ διεσιν, καὶ διεσιν, καὶ τόνον. at omnino pro τόνον legendum est διεσιν. quod etiam habet Merfennus.

Pag. 7. v. 2. καὶ ἡμιόλιον,] Hoc à Scripto aberat.

V. 6. καὶ τόνον.] Semel hæ voces deerant in MS. uti & alibi frequenter in his Autoribus; quod ἀμυσε librarii male ea repeti putarent.

V. 17. ὧν οἱ ἀκροὶ πρὸς ἀλλήλους συμφωνεῖσι.] Verbum συμφωνεῖσι à Scripto aberat. at necessario cum edito Merfenni est restituendum.

V. 22. & 23. Verbum πειραχόμενον abesse poterat.

V. ult. ὀκτώκαιδέκα.] Scriptus & Merfen. ὀκτώ καὶ δέκα. minus usitate.

Pag. 8. v. 13. Βαρύταιοι πυκνῶν πόσι;] Hic locus mendo non caret. Euclides has chordas longe rectius vocat μεσσηπύκνες. Pro βαρύταιοι quoque legendum esset βαρύτατοι. ut sequitur, ὀξύτατοι. Totum hunc locum ita restituendum censeo.

Quot sunt spissorum gravissimi?
Quinque.

Quinam?

Hi: Γ C I Z Θ
Γ C < E η.

Quot sunt spissorum soni medii?
Quinque.

Βαρύτατοι πυκνῶν πόσι;

Πέντε.

Tíτες;

Οὗτοι: Γ C I Z Θ
Γ C < E η.

Μέσοι δὲ πυκνῶν πόσι;

Πέντε.

Tíτες;

Τίνες;

Quinam?

Οὐπι· R P Θ E I
L O V U t.

Hi: R P Θ E I
L O V U t.

Porro in hac quaestione, βαρύταιοι πυκνῶν πόσι; vox πυκνῶν capienda est generalius, ut chromatica & enarmonia spissa comprehendat. quandoquidem omnes chromaticorum spissorum gravissimi soni, & medii, iidem sunt qui gravissimi & medii spissorum enarmoniorum. quod notandum. Vti etiam, quod βαρύταιοι πυκνῶν, alias dicantur βαρύπυκνοι. sicut & ipsi Bacchio pag. 9. v. 11. ὀξύταιοι πυκνῶν, alias ὀξύπυκνοι. ita & qui sunt spissorum locis mediis, uno vocabulo dicuntur μεσόπυκνοι.

V. 16. pro ἐναρμονίων perperam in MS. erat ἐναρμόνων.

V. 21. Οξύταιοι δὲ χρωματικῶν ἐγγεγραμμένων πόσι;] Ita Scriptus. quæ certe obscura est locutio. Mersen. habet χρωματικῶν. subaudi πυκνῶν, ut præcedit πυκνῶν ἐναρμονίων. Illud autem ἐγγεγραμμένων commode mihi videtur explicari posse per ἐγγραφετημένων, virgulâ notatorum. Hefychius: Ἐγγράφει, ἐγγραφεῖται. Videmus enim acutos sonos chromaticorum spissorum nullo alio differre ab acutis enarmoniorum, quam virgulis, quæ vel per medium literæ transeunt, vel supra sunt scriptæ.

Pag. 9. v. 1. Οξύταιοι ἢ πυκνῶν διατόνων πόσι;] Quomodo hæc conveniunt cum Harmonicorum decretis, qui, ut paulo ante notavi, *diatonum de spissi proprietate non participare*, o-

mnes adferunt? quomodo cum ipsius Bacchii verbis, quæ pag. 7. clarissime leguntur? τὸ μὲν ποὶ διατόνον καθ' ἡμαῖς ἔμελω δέεται ἐν πυκνῇ τάξει. *diatonum secundum nos non canitur in spissi ordine*. Certe illis futuræ mentis nifus, puto hanc quaestionem, & sequentem, delendas: utpote à scio-lo male adfutas. Putavit ille, postquam lichanos enarmonias & chromaticas recensuisset Bacchius, non omisurum illum fuisse lichanos diatonas. Hinc lacuna illa male expleta. At Mersennus hic novam fodit, & fatis magnam; num supina exscribendi negligentia, quam in Meursio deprehendimus, an Codicis vitio, ignotum. Ita autem legit: ὀξύταιοι ἢ χρωματικῶν ἐγγεγραμμένων πόσι; πέντε. ἡ μὲν ποὶ μέση.

V. 5. Ἀπυκνοι ἢ πόσι;] Scriptus conturbato verborum ordine, ἀπυκνοι ἢ πόσι τίνες ἔποι, τέτεις.

V. 19. πάλιν δύο. Τίνων; Τέτων.] Mersennus, πάλιν δύο τόνων τέτων. inscite. Quid ἐκλυσις sit, & quid ἐκβολή, vide pag. 11.

V. 27. Συναφὰς ἐν πόσις λέγεις ἐν αὐτοῖς ὑπάρχειν;] ἐν αὐτοῖς, subaudi potius πλεοναχόδοις, quam φθέρσις.

V. ult. Ταύτας, ὧν] Scriptus ἔς. Mersen. οἷς. probe. duo illi casus in Scriptis libris sæpe confusi cernuntur. Nec tamen ὧν male.

Pag. 10. v. 1. ὅταν δύο πλεοναχόδων

D 3

ἰμοιο-

ὁμοιογράμων φθόγῳ ἐφ' ἐκάπερα κρινωνῇ,] Merfennus pro φθόγῳ habet φθόγων. & κρινωνεῖ pro κρινωνῇ. utrumque male. Cæterum τετραχορδα ὁμοιογράμα, ejusdem figuræ tetrachorda dicuntur, quæ eodem loco situm habent hemitonium: ut sunt, tetrachordum hypaton, & tetrachordum meson. & cætera ordine. quæ primo loco situm habent hemitonium. Ita tetrachordum à parypate hypaton ad parypaten meson, ὁμοιογράμουν est tetrachordo à trite diezeugmenon ad triten hyperbolæon; quod utrumque habeat hemitonium primo loco in acutum. Aristoxenus, & ejus sectator Euclides illa vocant, ὁμοια κατὰ γῆμα.

V. 3. τὸ μὲν βαρυτέρη τετραχορδον.] Ita quoque Merfen. at Scriptus τετραχορδων. quæ si vera esset lectio, necessario δεικνύον μόνον, τῶν addendum fuisse putabam; ut legeretur, τὸ μὲν βαρυτέρη τ' (sc. δύο) τετραχορδων.

V. 8. τὸ μὲν παλαιὸν πρὸς τὸ μέγαν,] Scriptus male, μέσον. & v. seq. τῶν συνημμένων.

V. 12. Διζεύξεις ἢ τί ἐστι;] Codex scriptus: Διζεύξεις δέ ἐστι δύο βαρυπύκνων φθόγων. ἔσται τὸν ἀναμέσον. at legendum uti edimus, & Merfen. ut cunque habet. Porro vox βαρυπύκνων ex parte tantum hîc locum habet, eo quod inferior continentium sonorum; Mese, & Nete synemmenon; in utraque disjunctione sit ἀπυκνος. ex ratione quam idem Bachius adducit pag. 9. v. 8. Disjunctionis definitio videatur apud Eucli-

dem, pag. 17. apud Aristoxenum, pag. 58. Bryennius lib. 3. sectione II. sic finit: Διζεύξεις δέ ἐστι, ὅταν δυὸν τετραχορδων τὸν ἀναμέσον εἴη. Disjunctio est, cum inter duo tetrachorda tonus extiterit.

V. 23. Καὶ πῶς συνημμένων ἢ ὑπερβολαίων.] Scriptus, τῶν ὑπερβολαίων. Merfen. τῶν ὑπερβολαίων. Quod commendavi ex eo quod præcessit, πῶς μὲν ἂν μέγαν ἢ διζεύγματων ἀπὸ πύων φθόγων;

V. 26. Ταῦτα δὲ εἰς τὸ αὐτὸ πρὸς ἐαυτῷ πῶς συμφωνεῖ;] Verba sunt obscuriora. εἰς τὸ αὐτὸ, subaudio; σύστημα τέλειον, systema perfectum. Ἰστα, πρὸς ἐαυτῷ, delearem. Nam si vel maxime legas πρὸς ἐαυτοῖς, quod necesse est quia dicat, ταῦτα συμφωνεῖ; tamen sanior sensus ex iis colligi non potest. Merfennus habet: ταῦτα ἢ εἰς τὸ αὐτὸ, πρὸς τὸ αὐτὸ, πρὸς ἐαυτῷ πῶς συμφωνεῖ; Vix credere possum, in codice ipsius Scripto adeo inepte hæc fuisse exarata. Forfan in margine id, quod in textu erat πρὸς ἐαυτῷ, correxit scribendo πρὸς αὐτό. quod deinde in textum irrepsit.

Pag. 11. v. 3. ὅτι τὸ ὀξύπικνον.] Hæc verba Arist. Quintil. pag. 28. v. 21. non habet. ex glossa irrepsisse puto. Quod si retinenda sint, leges, ὅτι τὸ ὀξύπικνον, ad spissi sonum acutum. In scripto codice erant hæc notæ, ὅτι Θ^E V, omnino erroneæ. quod hæc chordæ in omnibus generibus tono integro inter se distent. Quare proxime superiore notarum copulam sumsi,

H > ,

V.10.

V. 10. *Διγέγραμμα*] Quid diagramma sit ex tribus à nobis restitutis trium generum diagrammatis clare perspicies.

V. 15. *δύσληπτα*] Merfen. *Διγλήπτα*. forsan typothetæ errore. ibidem articulus *πὶς* abest à MS.

V. 17. *ποσάχορδον ἐστὶ τὸ σωημμένον*] Subaudi, *σύστημα*. minus recte subaudiretur, *Διγέγραμμα*. Merfenus legit *σωημμένων*. & v. 20. *διεζυγμένων*. Scripti lectio mihi magis probatur. Paulo post v. 26. pro *διαιρέμνον*, Merfen. *Διγλήμνον*. male.

V. 30. *διόνος ἀσωήτης*] Male Scriptus, *διζόνος ἀσωήτης*. & v. seq. *εἴς* pro *ἡ* *πὶς*.

V. ult. *καὶ ἀφ' ἧς ἀνιέται*] Scriptus, *καὶ ἀφ' ἧς ἐστὶν ἀνιέται*. quid si particula *ἡ* interferatur? legendo, *ἐστὶν ἡ ἀνιέται*. Melius tamen *ἐστὶν* delebitur. Merfen. *ἀφ' ἧς ἀνίστα*, & iterum p. 16. v. 4. imperite. Porro ex his Mese definitionibus quædam omnibus generibus conveniunt; quædam uni aut alteri. Generales itaque sunt, I. *Mese est, quæ conjunctis tribus tetrachordis, medii est chorda acutissima*. III. *Quæ tribus tetrachordis deinceps positis, acutissimo sono gravior est, consonantiâ dia tessonon*. VI. *A qua existit conjunctio & disjunctio*. VII. *A qua diapason & remittitur, & intenditur*. Specialis Enarmonii generis definitio est II. *Mese est, quæ inter tonum ac ditonum incompositum est sita*. Enarmonii & chromatici simul, V. *A qua tonus & spissum intendi potest*. Specialis Diatonii generis est IV. *A qua remittitur*

dia tessonon, & dia pente. Hæc tamen definitio sic legenda videtur: *ἀφ' ἧς ἀνιέται διζώνος τσσάρον, καὶ διπένειται διζώνος*. ut verbone nostra indicatum. Ita fuerit generalis.

Pag. 16. v. 6. *ὁ πόνος πόνων*] hîc adderem *ἐστὶ*, quod in seq. quæstione bene omisum.

V. 10. *τί πρῶτον σοιχεῖον*] Merfen. *τί ἂν σοιχεῖον*. Putida lectio ex non intellecto, quod in MSS. sæpe occurrit, scripturæ compendio. quippe *ἂν* denotat *πρῶτον*.

V. 12. *φθόγος, ὅς ἐστι φωνῆς*] Quam egregie hæc definitio à sciolo quodam est reformata! Eandem hanc definitionem recte scriptam invenies in Bacchio pag. 2. v. 1. *φωνῆς ἐμμελῆς πῶσις ἐπὶ μίαν τάσιν*. Malim *φωνῆς πῶσις ἐμμελῆς ἐπὶ μίαν τάσιν*, ut Euclides pag. 1. cui adstipulatur Bryennius lib. 1. sect. 4. Aristox. p. 15. finit. *φωνῆς πῶσις ἐπὶ μίαν τάσιν*. omissa voce *ἐμμελῆς*. Sic Gaudentius pag. 3. & noster hoc loco ita scripsisse videtur. At si monstrosæ hujus definitionis vocem *μέλως* erasam nolimus, scribenda tota est, uti pag. 2. legitur. Boëth. variat. de quo Euclid.

V. 21. *τὸ ἄδειν ἑτερον ἐτέρω*] Vox *ἐτέρω* male in Scripto erat omissa.

V. 23. *ὡς δὲ πλῆθ' ἐν*] Ita Merfen. at Scriptus *ὡς δὲ πλῆθ' ἐν*. quod scribendum *ὡς δὲ πλῆθ' ἐν*. quod malim. Idem Scriptus v. 25. pro *ἐπὶ Διγσίμαλ' &*, male habet *ἐπὶ Διγσίμαλ' &*.

Pag. 17. v. 4. *οἷς αὐτοὶ πρὸς ἐαυτοὺς*] Lego, *πρὸς ἀλλήλους*. Merfen. *πρὸς ἀλλήλους λαλῶσι*. male. nec melius seq.

v. pro

v. pro *ωλεισμήας* habet *ωλεισμήοι*. quod forsā monitu vix erat dignum.

V. 12. *Ταῦτα· ἔχαιον*] In Scripto quædam hīc defunt. Sic verò habet: *ταῦτα· ἔχαιον ὑπομεισιν. ὀπιμεισιν. ἀφ' ἡγέμελον ὀπηγέμελον*. duabus quæstionibus omīssis, librarii errore. Sed hanc doctrinam paucis examinemus. Quærit quot sint sonorum species. hīc addendum fuerat perspicuitatis gratia, *in retrachordis spectata*. Respondetur, Tres: exempli causa, hypate, parypate, lichanos. Hīc jam dubitari possit, quænam soni species sit ultima, quæ prima. seu, num à gravi numerare incipiat, an ab acuto. Interdum enim Auctores variant. At omnino censeo, Bacchium sicut Aristides Quintil. pag. 12. v. 6. per *ἔχαιον* intelligere ultimum in acumen. adeoque *ἡγέμελον εἶδος*, primam speciem & antecedentem, esse hypaten. Media utraque numeratione est parypate. Hinc itaque species consonantiæ dia tessaron quoque tres sunt, ab ultima ad ultimam, id est, à lichano ad lichanon. à prima ad primam, seu, ab hypate ad hypaten: & sic à parypate ad parypaten, species media. Quæ adduntur, *πῶς ὃ φθόγγον ἔχει σχῆμα, ὄνομα, διασπιν*. cum præcedente pagina, meliori loco legantur; ad quem etiam eorundem vocabulorum definitiones, quæ pag. 24. habentur, essent referendæ; male hīc repetita, censerem delenda.

V. 26. *καὶ ἐνίς δὲ νοήον*] Mersen. male, *τὸ νοήον*.

Pag. 18. v. 3. *γινόμενῃ*] Scriptus, *γινόμενῃ*. Tota definitio laborat. Nam si verborum vim inspicias, hanc ineptam sententiam colliges; Rhythmus est temporis mensuratio, quæ fit cum certo quodam motu. Ideoque lege ex pag. 22. v. 29. *ῥεῖον καὶ μέτεσις, κινήσεως γινόμενης πιας πνος*.

V. 5. Scriptus articulum *τῷ* non habet. v. 10. Mersen. male *τῶν* pro *τῶν*. v. 14. In his, *περχορδων δέ ἐστιν*, verbum *ἐστιν* abest à MS.

V. 15. *Τρία· ὧν ἐν ἀχλόνω*] Ita legendum censui, quod in Scripto est, *ἐν μὲν ἀχλόνω πρῶτον μὲν*. deinde addidi δὲ post *δύπερον*. quod ex perpetua linguæ consuetudine adesse debebat. uti id etiam sequitur, *τρίπον δέ*.

V. 21. *οἶον τὸ ὑπάτης μέζων*] Vox *μέζων* in utroque deest. quæ tamen necessario videtur addenda. Totum locum, prout in MS. est, adscribam: *οἶον τὸ ὑπάτης ἢ ὑπάμεσης. δύπερον ὃ, τὸ παρυπάτης ἢ τείτης. τρίπον, ὃ τρίπος, τὸ λιχανῆς ἢ ὑπάμένης. πέταρον, ὃ πέταρον οἶον τὸ μέσης ἢ νήτης*. Mersenus legit: *δύπερον ὃ, ὃ δύπερον τὸ παρυπάτης ἢ τρίπον, ὃ γῶν τὸ λιχανῆς καὶ ὑπάμένης*. Vbi præter omīssas voces, *καὶ τείτης*, notandum, insulse rursus vocem *γῶν* hīc enatam ex male intellecto scripturæ compendio, quo *τρίπον* ita notant Γ.

V. ult. *μυζολύδιον*.] Male Scriptus, *μυζολύδιον*. qui postea tamen semper recte habet, *λύδιον*, *φρύγιον*, & sic deinceps.

Pag. 19. v. 1. ὃ deerat in MS. ut & v. 5. & 7. *διεζωχμήων*. & v. 10. ac 12.

E

μέζων.

μέζων. Putare aliquis possit, illas voces, μέζων, διεζδύγμων, absque sensus damno abesse posse. Verum enimvero præterquam quod rationi adversetur, etiam ab ipso Bacchio redarguitur, qui pag. 18. v. 30. addit *ὑπάλων*. ut & p. 19. v. 2. 4. Sic & v. 7. recte habet *ὑπάτης μέζων*. Deinde omnibus tribus locis addit *ὑπερβολαίων*. Hinc ubique illas chordarum differentias ipsi textui inferuimus, ut in Euclide recte scriptæ inveniuntur pag. 15. in Gaudentio, pag. 19. in Bryennio, lib. 1. sect. 6.

V. 17. Vterque male legit οἱ λιχανοί. & seq. versu, τοῖς Διζένοις. v. 26. Merfen. ἐν αἰτῷ pro ἐν ἐαυτῷ.

V. 30. *ὑπερδίζδωξίς*,] Scriptus *πυρδίζδωξίς*. Merf. *ἀπυρδίζδωξίς*. uterque male. Insuper Merfen. quatuor postrema vocabula, *ἡπυρῶν*, *ὑπυρῶν*, *ὑπυρῶν*, *ὑπυρῶν*, non habet.

P. 20. v. 1. ἡπε σπυρῶν] Merfen. ἡπε σπυρῶν ἢ ὑπυρῶν, ἢ ὑπυρῶν. οmissis rursus intermediis.

V. 7. τῇ ᾗ pro τῷδε. v. 16. deest in MS. βαρυπερος. ibid. erat ἡπε. pro quo Merfenn. habebat ἡπε. unde feci τῇ πε.

V. 18. τῷ δὲ περὶ τῶν συμφωνίων ἀπὸ τῶν] Deest in utroque vox περὶ τῶν, vel ejus nota, δ. præterea uterque habet ἀπὸ τῶν, & v. 15. εἴη. pro quibus mallet ἀπὸ τῶν & εἴη.

V. 21. τῷ ὑπάλων τὸ μέζων.] Male Scriptus, τῷ ὑπάλων τὸ μέσον.

V. 23. τὸ μὲν ἐν ὑπάλων] Perperam rursus MS. τῷ μὲν ἐν ὑπάλων καὶ μέζων σπυρῶν ἢ ὑπάτης μέζων, καὶ τὸς

ὡν αἰτῷ φθόγγοι. nam & v. 27. recte habetur σπυρῶν. ubi pro μέση Merfen. habet μερίση, typographica forsitan incuria. præterea omittit ὡς.

V. 31. Διζέδωξίς δὲ ἐστίν,] δὲ rectius abest in edit. Merfenni. versu seq. in Scripto est ἀνὰ μέσον. Sæpius tamen conjunctim invenitur ἀναμέσον. quo accentu etiam vocabulum ἀναλόγον esset notandum.

Pag. 21. v. 2. τὸ μέζων πύρρην] Vterque male πύρρην. amplius erronee in Merfennio: ἀπὸ τῶν διεζδύγμων, καὶ τὸ μέσον ἀπὸ τῶν ὑπερβολαίων. quæ optime habentur in nostro Scripto.

V. 5. ὑπερδίζδωξίς τί ἐστίν,] Merfenn. omissa interrogatione legit: ὑπερδίζδωξίς δὲ ἐστίν, ὅταν.

V. 11. τὸ ὑπάλων πύρρην] Male Scriptus, πύρρην. v. 12. in Merfen. ἀπὸ τῶν διεζδύγμων. & v. 13. τῷ ὑπερβολαίων. v. 15. idem omittit δὲ.

V. 17. ὑπάλων, μέζων,] Merfen. perperam, ἀπὸ τῶν μέζων. & v. 25. τῶν pro τῷ.

V. 22. οἱ ὁμοφώνες φθόγγοι,] Quales sunt hypate hypaton & mese: parypate hypaton & trite synemmenon. Adeoque ab hypate hypaton, tanquam antecedente, ad mese, ceu antecedentem, sunt quinque toni: Similiter à lichano hypaton ad paraten synemmenon. & sic de reliquis.

V. 28. Merfen. ὑπερδίζδωξίς ἐστίν, ὅταν πῶν, pro τῷδε. & v. 30. MS. ἀπὸ τῶν, pro ἀπὸ τῶν. ibidem δὲ abest. v. 31. Merfen. rursus habet τῶν διεζδύγ. pro τῷ. Quod vix puto totiens male

L E C T O R I B E N E V O L O.

BAcchium Seniore ex eodem Scaligeri Muscorum volumine, quod Alypium, Nicomachum, Aristoxenum atque Aristid. Quintilianum nobis suppeditavit, summa fide descriptum tibi representamus. Idem ille fatum temporum injuria & librariorum expertus fuerat, quod praestantissimus Musicus Aristides Quintilianus. quo magis elaborandum duximus, ut quod vitium non contemnendus Autor contraxerat, diligentia nostra expurgaretur. Opusculi inscriptio toti tractatui bene respondet. Artis enim Musica Introductio nem, qua Harmonicis elementis ac Rhythmicis praecipue nititur, per quaestiones breviter & nervose tradidit. Harmonices elementa jam ante multi tradiderant; Aristoxenus, secta autor; Euclides, Nicomachus, Ptolemaeus, & plures alii, quorum scripta vetustas abolevit: totius Musica oppido rari Scriptores memorantur. Si qui autem fuerint, fallaci generalis vocabuli usurpatione saepe lectori vel ipsi autores, vel mutila ipsorum opera imponunt. Neque enim Alypius mihi videtur ex illo principio, quod omnes Codices habent, tradenda totius Musica, qua Harmonica, Rhythmica & Metrica constat; quam unus Aristides Quintilianus totam elaboravit; consilium suscepisse; sed tantum artis Musica, qua canendi praeceptis includitur, voluisse prima elementa & necessaria exponere. Nunquam alias Graci, qui, quantum Musica ab Harmonica distet, accurate norant, hoc vocabulo abusi leguntur. Latini quamcunque totius Musica partem, generali nomine sunt dignati. Hinc D. Augustinus, Boethius, Cassiodorus, alii, de Musica suos tractatus inscribunt, cum tantum partes illius singuli pertractent. In Boethio eo magis id mirum videri debet, quod, cum & aliorum Harmonica elementa viderit, & Nicomachum Gerasenum, Pythagoricum, in primis sit secutus; qui opusculum suum optime inscripsit Harmonices Enchiridium; hoc non animadverterit. Caterum secta Aristoxenus est hic Bacchius, quamvis septem tantum modos recenseat, quos Ptolemaeus septem dia pason speciebus

LECTORI BENEVOLO.

cicibus numero pares constituendos judicabat. *Ut hinc vetustior cenferi debeat Manuele Bryennio, cujus atate Melopæi septem illos tonos, addito octavo Hypermixolydio, ἡχὺς ὀκτώ, Barbaro vocabulo, adpellabant: quod Bacchius, qui necessaria artis præcepta tradere instituebat, monere non desisset, si suo tempore id nominis fuisset usurpatum. Hunc autem Bacchium ante nos Grace tantum edidit Marinus Mercennus, Commentariorum opere in aliquot capita Genesis. Versio hæcenus non prodiit: quam cum Græco textu longe emendatiore nunc primi damus. Porro in illo Scaligeri codice post hunc tractatum alius sequitur hac inscriptione, Εἰσαγωγή πύχνης μουσικῆς βακχεῖς τῷ γέροντι. Initium est: Τῇ μουσικῇ πύχνη πᾶσαι τῶν δογματιστικῶν σωλῆται Φησὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον, quem, principio leviter immutato, ferme totum habet Bryennius, lib. II. Sect. VI. Deinde alia adhuc Fragmenta, quorum prius sic incipit: Πυθμός σωθήσκειν ἐκτὶ ἀρσεως, καὶ θέσεως, καὶ χρόνου, τῷ καλεσμένῳ ὠδῶσι ποι κενῷ. alterum, post duas paginas quartā plicaturâ scriptas, ita: Μουσική ἐστιν ὁπισθήμη πρὶ μέλι. Quæ excerpta, cum multa in iis sint Musica antiquitatis vestigia, Græce & Latine aliquando dabimus. Ultimo subjunguntur duo epigrammata, & totidem hymni. Epigrammatum prius, quod Bacchii nostri mentionem facit, hic emendatum adponam, ut inde tempus, quo vixit, utriusque colligas.*

Τῆς μουσικῆς ἔλαξε βακχεῖ τῷ γέροντι
 Τόνος, τρέπας, μέλη τὰ καὶ συμφωνίας.
 Τῷ τῷ σωφδὰ διονύσιον γράφων
 Τὸν παμμέγιστον δεσπότην κωνσταντίνον
 Σοφὸν ἐραστὴν δείκνυσσι πυχνημάτων.
 Τὸν τῶν ἀπάντων γὰρ σοφῶν παιδευμάτων
 Εὐφραδίῳ καὶ δότῳ πεφωλότα
 Ταύτης προσῆκεν ὠδαμῶς εἶναι ξένον.

ΒΑΚΧΕΪΟΥ ΤΟΥ ΓΕΡΟΝΤΟΣ

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Η
ΤΕΧΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

BACCHII SENIORIS

I N T R O D U C T I O
A R T I S M U S I C Æ.

M A R C. M E I B O M I V S

Primus Latine vertit, ac Notis illustravit.

male fuisse in illo codice, ex quo hunc edidit. quod non intelligebat, male correxit.

V. 32. MS. & Mersen. *ὑπερδία-
ζουεις δὲ ἐσιν, ὅταν.* Putavi tamen hæc, ut reliqua omnia, interrogationi esse includenda. pro *παραχόρδον*, quod hic est in MS. Mersennus habet *παραχόρδων*. quod sæpius in his libris occurrit.

Pag. 22. v. 9. *αἱ πᾶ ἐσιν*] MS. *αἱ πᾶ εἰσι.* v. 14. pro *καὶ ἀλῆξει* Mersen. habet *λέξει.* v. 16. *σὺ λαλῶν* in MS. est pro *σὺ λαλῶν.* v. 17. *πάντων* pro *πάντως.* v. 20. *μέτε* pro *μέρ*.

V. 26. *ἡ πανίος ἐλαίπυλ*] Mersen. *ἁπανί* minus concinne. v. 29. Idem *μὲν κινήσεως.* particulam *με* bene omittit MS.

Pag. 23. v. 2. *χερόνων πῶθεσι*] Vterque *χερόν.* sed MS. supra ultimam syllabam scriptum habebat ".

V. 5. *φωνῆς πιας*] Ita recte Mersennus. pro illo Scriptus habebat corrupte, *ἀφανῆς πιας* *χημαλισμός.* Spatium illud supplevi vocali πινός, perpetua præcedentis comite: quæ tamen nec in Mersennio adparebat.

V. 8. *καὶ γίνεσθαι δὲ ἔτῳς ἢ πρὸ λέ-
ξεις,*] Mersenn. omittit *δὲ.* deinde optime legit *ἔτῳς* pro *ἔτῳς.* & *λέξιν* pro *λέξεις.* Atque hic (sc. rhythmus) *feri amat aut in dictione.*

V. 11. *συμπέπλεκται*] Mersen. hic & v. 30. *συμπλέκει.* Porro hunc locum ita habet distinctum: *Συμπλέ-
κειται δὲ ἔτῳς ἐν χερόνων.* Πόζων; Facio tamen cum Scripto. Deinde

v. 15. omittit *χερόνων.* quod certe abesse potest.

V. 18. *καὶ εἰς μερομᾶς πίπλων.*] Omnino hic addenda negatio, *μὴ πί-
πλων.* quæ in utroque deest.

V. 26. Puto melius, *ἐξ αὐτῆς τε-
τε συμβεβηκός* v. 30. pro *δὲ* Mersen. habet *γάρ.*

Versu pen. tertium redit tanquam intercalaris versus *πᾶς δὲ φθόγῳ.* quod tamen hic verum locum non reperit, licet definitiones singulorum vocabulorum subjungantur.

Pag. 24. v. 1. Scriptus: *χημαῖ ἐσιν, ὁ πὸ στιχείον.* v. 3. Mersennus quædam omisit. legit enim: *ὄνομα δὲ ἐσιν ἡ ἐκά-
στη τῶν φθόγων.* supinâ vel librarij, vel typothetæ negligentia.

V. 7. *Ἄρσιν πῖαν*] Scriptus, *ἐκ-
φώνησιν πῖαν.* Quid si hic aliquid deesse putemus? quod ita sit restituendum. *Ἐκφώνησιν πῖαν λέγομεν εἶναι;* τίτῳ ἐν ἄρσιν καὶ θέσιν γινόμενον. *Quam dicimus prononciationem? Quæ elatione sit & positione. Porro quam elationem?*

Versu 17. MS. *καὶ πῶθεσιν στιχεῖ
ὧν ἐλαχίστην δεικνύων.* Nihil tamen hic deesse puto. Mersen. inepte *δεικνύσιν* habebat pro *δεικνύων.*

V. 25. pro *ἀνάπαιστος* MS. *αἰνοπαῖστος,* quod & v. sequenti, & v. 32. habetur pro *ἐνόωσι*. Vbique male, quod tum ex v. 28. tum ex singulorum pedum definitionibus, quæ ordine sequuntur, est perspicuum. Recte enim ibi quartus pes nominatur *ἀνάπαι-
στος.* & decimus, *ἐνόωσι*.

V. 28. Ordo in MS. leviter erat mutatus, dum ita legebatur, *ἡγεμῶν,*

E 2

χαρεῖ

χορεῖται, ἰαμβεύ. cum tam in antecedentibus, quam in sequentibus secundo loco recensatur ἰαμβεύ.

V. 30. MS. habebat, συμπεπλεγμένοι διὰ πένταρας παιάν. censui interrogationem cum Mersenno esse restituendam.

Pag. 25. v. 2. καὶ ἐχὼ σὺν αὐτῷ] Voces σὺν αὐτῷ rectius abessent. Si retinendæ sint, melius scriberetur σὺν αὐτῇ, sc. ἀρεῇ. v. 3. scriptus male, ὑποδείγμαται.

V. 8. Lacunula est in Scripto, qui ita habet οἶον ἠπίτελλει ὃ πῶτος χορεῖται. Illam autem voce θεῶν vel λόγῳ explendam esse liquet. neque enim aliud quidquam deesse potest. Mersennus nec voculam οἶον habet. Cæterum ἠπίτελλει in eodem Scripto pro τελίται, admodum inepte legitur.

V. 13. ἐν δύο βραχειῶν ἀρεστων] Ita recte Mersen. at Scriptus perperam ἀρεστως.

V. 22. ἀπλόκαμος] Mersen. ἀπλόκαμον.

V. 24. ἐπεθρήκεν.] Mersen. θεοδώρω. quod quidem commodum est

exemplum, sed à Scripto longius abit, qui habet πεθρήκεν. Si idem vocabulum retinendum sit, scribi debet ἐπεθρήκεν, uti edimus. V. 26. pro καὶ ἀναπαύσει Scriptus mutile, καὶ παύσει.

V. 27. οἶον, ἐμμένει] Scriptus ὄν pro οἶον. Mersennus, δ' ἐμμένει ἐν τεσσάρων. At οἶον legendum esse ipsum exemplum monstrat. Latina hujus & sequentis pedis exempla, quam potuimus maxime, ad Græca accommodavimus. de quibus, & doctissimo pede vide Notas ad pag. 39. Aristid. Quintiliani.

V. ult. ὦ τὸν πίτυν τέφανον.] Scriptus ὦλον sine accentibus. Mersennus νῶτον πίτυν τέφανον. quod non intelligo. Viderint docti, an ex aliquo Poëta qui extet, hoc & præcedens exemplum adduxerit Bacchius. Retineri autem potest prima regione spondeus pro iambo, cum ex Aristophanis Scholiaste, tum ex generali ratione, quam Hephæstio tradit in Enchiridio: πᾶσα μέτρων ἀρχὴ ἀδιάφορος, Omne metrorum principium est indifferens.

F I N I S.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΚΟΙΝΤΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ

ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΙΑ Ε

ARISTIDIS QVINTILIANI

DE

M V S I C A

LIBRI III.

MARCVS MEIBOMIVS

Restituit, ac Notis explicavit.

VOLV MEN II.

AMSTELODAMI,
Apud Ludovicum Elzevirium,

CLC LCC LII.

S E R E N I S S I M Æ
P R I N C I P I
C H R I S T I N Æ,
S V E D O R V M , G O T T H O R V M ,
V A N D A L O R V M Q V E
R E G I N Æ , &c.

Lterum hoc volumen antiquæ Græcorum Musicæ, quam ex vetustatis tenebris in lucem protrahere sum conatus, SACRÆ MAIESTATI TVÆ humillime nunc offero. Ignotus hætenus auctor, Aristides Quintilianus, splendore tuo & augustissimo nomine, orbi innotescere cupit; tantum commendationis ac favoris à sapienti voce tua speraturus, quantum contemptus ex divinæ scientiæ ignorantia tot seculorum decursu passus in occulto jacuit. Qui superiorum

* 2

rum seculorum barbariem & inscitiam execrantur, quibus tot præclara optimorum scriptorum monumenta perierunt; nostri summam negligentiam, atque inertiam, merito mirabuntur, quo tantus auctor negligi potuit. Sive enim scientiæ, quæ hîc traditur, præstantiam inspiciamus; sive iudicium auctoris ubique limatum; sive ordinem admirandum; sive denique orationis venustatem cum summa perspicuitate conjunctam; dignus judicabitur, qui cum præstantissimis scriptoribus nominis immortalitatem consequatur. Tuo autem seculo, SAPIENTISSIMA DOMINA, quo veterum auctorum monumenta suum decus recipiunt; cum tuo exemplo edoctus orbis ad mentem divinis scientiis exornandam, nihil illis præstantius, nihil ad iudicium acuendum utilius, & ad animum relaxandum jucundius, ab immortali numine mortalibus donatum statuit; auctor antiquæ Græcorum sapientiæ exemplar unicum,

cum , qui solus perfectam omnibus partibus Musicam adumbravit , in lucem revocatur. Si Platonem tuum , si Aristotelem , Politicorum principes , admiraris ; hunc quoque illorum explicatorem , qui de civium moribus musica formandis , à primis illius fundamentis , præclare ac sapienter differit , Regio tuo favore prosequeris. ut te non minus OMNIS VERÆ SAPIENTIÆ RESTAVRATRICEM VNICAM , quam GUSTAVI MAGNI GLORIOSISSIMAM FILIAM , ac triumphorum heredem , nostrum seculum loquatur , postera venerentur.

SACRÆ MAIESTATI

TVÆ

devotissimus ,

M. MEIBOMIUS.

LECTORI BENEVOLO.

*N*on comparabilem antiquæ Musica auctorem, & vere exemplar unicum, nunc primi Græcæ & Latine damus. Quicquid olim Aristoxenii de Harmonica, & reliquis artis partibus docuerunt: quicquid omnis antiquitas de moribus musica formandis; de naturalibus rebus, musice ab omnipotenti Deo constitutis, adeoque de universi harmonia, commentari potuit; unus Aristides Quintilianus, tam concinna brevitate tribus libris exposuit, ut omnium veterum musicorum disciplinam æque ac gloriam in suum opus congesse videatur. Quo magis mirandum est, tanti auctoris nomen à veterum scriptorum nullo commemoratum legi. Antiquiorem esse Martiano Capella, ex eo manifestum est, quod hic illius Harmonica & Rhythmica in opus suum de Nuptiis Philologia & Mercurii transtulerit: Cicerone autem juniorem, quod hic ab ipso libro II citetur. Ex Musica historia accedit aliud argumentum, quod primum arbitrari soleo, quo de Musicorum Scriptorum ætate, qua singuli vixerint, aliquid concludi possit. Illud autem est de Tonis seu modis veterum. Quicumque enim post Cl. Ptolemaum de Musica scripserunt, & veterum tonos recensuerunt; quorum XIII Aristoxenus; ipso Iuniores, XV; Ptolemaus VII, statuebant; hujus discrepantia auctores nominarunt. Hinc Euclidem; quamvis etiam ex aliis indiciis; genuinum auctorem Harmonicorum, qua edimus, statuere soleo; & post Aristoxenum, omnium, qui extant, antiquissimum. Post hunc Aristidem Quintilianum colloco, circa tempora Plutarchi. Alypium quoque & Gaudentium, ante Ptolemaum, de quorum ætate alias certi nihil proferre possumus. Reliqui omnes, Nicomachus Gerasenus, Bacchius Senior, Boethius, Ptolemaeo sunt juniores. Celebritatem hujus Aristidis unus ex antiquitate adseruit Martianus Capella, qui Harmonica sua & Rhythmica (ut primi observavimus) ex illo in Latinum sermonem transtulit. Quam feliciter, in Notis nostris interdum ostensum. certe non ubique Aristidis mentem adsecutum esse, lector eruditus conspiciet. Hunc autem
circa

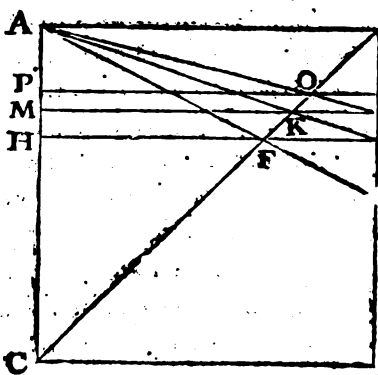
LECTORI BENEVOLO.

circa Apuleji tempora vixisse autumo, qui similiter Gaudensii Harmonicam, & Nicomachi Geraseni Arithmeticam vertit. Porro hunc Aristidem edimus ex Musicorum volumine, quod olim fuerat Iosephi Scaligeri; in quo continebantur Alypius, Nicomachus, Aristoxenus, Aristides, Bacchius. Illud ex illustri bibliotheca Leidensi nobis communicavit vir celeberrimus, Daniel Heinsius. ut & binos scriptos Martiani Capella. Ex illis duo, Aristides & Bacchius, alia manu scripti erant quam reliqui, corruptissime: ut & Meursius in sua editione Aristoxeni, Nicomachi & Alypii testatur. qui propterea nec Græce tantum illos edere fuit ausus. Auctorem lacerum, & millenis locis corruptum, emendare & pristino nitore restituere, adlaboravimus. Postquam vero ad ultimum ferme folium, ad paginam 153. pervenissent opera, spem mihi fecit vir summus Ioannes Seldenus, nanciscendi alium codicem, Oxonii ex Magdalenensis bibliotheca libro sua cura descriptum; & cum alio bibliotheca publica, seu Bodleiana, collatum ab eximio viro, Gerardo Langbainio. Hunc itaque expectandum ratus, uno atque altero mense substiti. Ex illo deinde, cum quibusdam locis integrior esset, & emendatior; quamvis etiam non paucis mendosus; meliores lectiones in reliquo sesquifolio in textum recepi, & mutila quadam loca in Notis restitui. Ex Gallia Regis bibliotheca loca quadam, quæ ut corruptiora notaram, præterea notarum diagrammata, mihi describenda curavit vir Illustris Cl. Salmasius. Eadem diagrammata, & depravata quadam loca, cum in hoc Aristide, tum in Aristoxeno; & Alypii finem, Roma ex Barberino codice descripsit vir doctiss. Leo Allatius. Ab his ferme alia ratione non sum adjutus, quam quod sua auctoritate vetera ubique menda esse confirmarent. Reliqua diagrammata, quæ ad paginas 117. 118. 119. spectant, ex ingenio restitui. illorum unius occasione, quod Heliconæ vocavit antiquitas, cuius figuram ex Ptolemaeo pag. 314 adposui, egregium aliquod problema inveni, quod cum hætenus à nullo quod sciam, demonstratum sit, ob insignem ipsius usum hic adponam.

Datam

LECTORI BENEVOLO.

**Datam rectam lineam in quotcunque partes æquales
secare continua progressionē.**

B *Data sit linea recta B D. Hanc*
N *in duas aequales partes secabimus in*
L *E, per 10 propos. I Euclidu. In tres*
G *autem partes sequenti metodo.*
E *Quadrato A B C D à data linea*
B D descripto, & bisuriam sectâ
B D in E, ducatur linea A E, &
diagonus B C. qua priorem secat
in F. Per hoc punctum ipsi A B
vel C D parallela agatur H G.
D *Dico F H. duplam esse ipsius F G,*

id est, FH *beffem* totius BD, & FG *trieniem*. Quoniam enim triangula CFH & AFH *aquiangula sunt* triangulis BFG & EFG, utraque utrisque, erit ut CH ad HF, ita BG ad GF. item, ut AH ad HF, ita EG ad GF. Ideoque per 24 *propof* V. Elem: *composita prima & quinta* AC erit ad *secundam* HF, ut *composita tertia & sexta* BE, ad *quartam* GF. & permutando, ut AC ad BE, ita HF ad GF. quod erat *demonstrandum*. Porro ipsi GF *aqualis est* BG, per 24 *propof*. VI. cui *aqualis ponetur*, à G *progrediendo ad D.* per 2 *propof*. I. *Constat itaque propositum*. Similiter in *quatuor partes* secabimus *lineam* BD, ducendo primum *lineam* AG, & deinde *parallelam* ML. Erit enim KL *quadrans* totius BD. & eodem modo BN *pars quinta*. adeoque *continuando eandem operationem in infinitum*, in *quotcumque partes aequales* *proposita linea* BD *secabitur*. Quod si ipso actu in *tres aequales partes* *propositam lineam* *secare velimus*, *bisecta* AB, *exempli gratia* in R, ducemus *lineam* CR, *secans lineam* HG in S. & habebimus *tres trientes*, GF, FS, SH. quod *requirebatur*. Eadem autem *secciónem* *linea* BD, *etiam linea* BC *in partes quotcumque* *secatur*, uti est *evidens*. Vale, Lector *Benevole*, & *labore nostro frui*re feliciter. *Amstelodami* XXI Martii, Anno *cld* *lpc* *lii*.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΚΟΪΝΤΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Πρώτον.

ARISTIDIS QVINTILIANI

DE M V S I C A

LIBER PRIMVS.

MARCO MEYBOMIO

Interprete,

ΑΕἰ μὲν ἐμοὶ θαυμάζεν
ἔπεισιν, ὧ πρῶταί
μοι ἐταῖροι, ὅσπερ καὶ
Φλωρέντιε, τὸ παλαιῶν
πρὸς ἅπαν μάθησιν καὶ
παιδείᾳ. καὶ ὡς τὰ μὲν αὐτοὶ παρ' αὐ-
τοῖς ἀνδρῶν σκοπέουσιν, τὰ δὲ ἄλλοις πρὸς
δύρη μὲν παρὰ τὴν φύσιν, εἰς τέλος
τὸ προσήκον ἐξεπύνησαν, καὶ τοῖς λοι-
ποῖς ἀφθόνως τὸ ἀπ' αὐτῶν ὠφέλειαν
ἐδείξαν τε καὶ παρέδωκαν. πολὺ δὲ
μάλιστα τὸ ἀνδρῶν ἀγαθὸν τὴν μελα-
λάνοιαν, ἥνικ' ἀν' οὐκ ὀλίγως οὐκ ὀλίγως
μουσικῆς λόγους πρὸς ἀλλήλους ποιῶ-
μεθα. καὶ γὰρ τὸ ὁπλίσσοντων ὡς οὐκ ὀλί-
σι τὸ ὁπλίσσοντα, ὡς πολλοὶ τὸ πρᾶ-
γματι ἀπείρως ἐχόντων, καὶ μάλιστα
τὸ νόον, ὑπεπύνησαν. ἀλλὰ καὶ καθ' αὐτὴν
ὑπῆρχε τιμία, ὥς πρὸς τὰς λοιπὰς
ὑπῆρχε χρησίμη, διότι καὶ καὶ οὐκ ὀλίγως
εἰπεῖν, τέλος ἐπέχουσι λόγον, ὑπερ-

QU semper mirari mi-
hi subit, carissimi ami-
ci mei, Eusebi & Flo-
renti, veterum circa
omnia doctrinam &
studium; & ut quædam, quæ ipsi
per se invenerant, quædam quæ
ab aliis inventa acceperant, ad con-
venientem finem elaborando per-
duxerint, ac cæteris absque invidi-
a eam, quæ inde redundabat,
utilitatem monstrarint & tradide-
runt; tum vel maxime illorum vi-
rorum suspicio animi magnitudi-
nem, cum ex more inter nos de
Musica differimus. Neque enim
vulgare apud ipsos hoc erat stu-
dium, ut multi ex iis, qui rem
perspectam non habent, & nostro
in primis tempore, autumarunt;
sed & per se magno in pretio ha-
bebatur, & ut ad reliquas scien-
tias utilis, principii &, prope di-
cam, finis rationem obtinens, sum-

A

ma

mæ admirationi fuit. Sed & illud cumprimis hujus artis mihi cernitur commodum, quod non, ut aliæ, circa unam rerum materiem, aut brevi temporis intervallo profutura occupetur; sed omni ætati, ac toti vitæ, omnibus denique actionibus sola Musica ornatum perfecte conferat. Pictoria enim, atque id genus artes universæ illud, quod ad visum pertinet, bonum confectantes, parum omnino utilitatis adferunt; cumque ab omnibus facile percipiuntur, nullam frequenti ætati cognitionis varietatem conferre videntur. Iam Medica & Gymnastica utilitatem quidem corpori adferunt; sed iis, quæ ex ipsa doctrina resultant, bonis sui studiosos juvare ab ineunte ætate nequeunt. Porro Dialectice, & quæ huic par est, mentem quidem ad prudentiam consequendam adjuverit, si à Musica purgatam acceperit; sine illa verò non tantum non adjuverit, sed & aliquatenus corruperit. Sola autem ars prædicta per omnem, ut breviter dicamus, materiem est extensa, ac per omne vagatur tempus, tum animam harmoniæ ornamentis condecorando, tum corpus decoris rhythmis conformando. cum & pueris apta sit, ob ea quæ ex cantu habentur commoda: & ætate proficientibus, tum modulatæ dictionis, tum summatim orationis omnis tradat ornamenta: provectis deinde, & numerorum expo-

QVINTILIANI
 φυῶς ἔδωμάζου. ἐμοὶ δὲ μάλι-
 στα τῆς τέχνης ἀκάνειν ἴδιον ἀγαθὸν
 σωροῦται. οὐ γὰρ ὥσπερ αἱ λοιπαὶ
 περὶ μίαν ὕλιν πραγμαμάτων, ἢ περὶ
 χρόνον διέστημα μικρὸν χρησιμύ-
 σα θεωρεῖται· ἀλλὰ πᾶσα μὲν ἡλικία,
 καὶ σύμπας βίη, ἅπαντα δὲ πρῶ-
 ξις μουσικῇ μόνῃ τελείως ἀν κατέχε-
 σθηθεῖν. γραφικὴ μὲν γὰρ, καὶ αἱ
 πρῶται πᾶσαι, τὸ πρὸς ὅτι μετ-
 ἴσται καλόν, σμικρὸν μέρη ὡφε-
 λείας εἰσφέρουσι, καὶ πᾶσιν δικά-
 ζαλητοὶ γυμνάζουσι, ἐδεμίαν εἰς τὸν
 ἐξῆς χρόνον γνώσεως ποικίλης ὀπί-
 δοσιν ἐμφαίνουσιν. ἰατρικὴ δὲ, καὶ
 γυμνασικὴ, πῶς μὲν ὠφέλειαν περὶ
 σῶμα εἰσητέγκαντο, τοῖς ἐκ μαθη-
 σεως ἀγαθοῖς ἀδυνατεῖσιν ἐκ παί-
 δων ὠφελήσονται οὗτ' ἀληθείας.
 διὰ τοιαύτην δὲ, καὶ ἡ ταύτης ἀντί-
 στροφὴ, ψυχρὴ μὲν ὤνησε πρὸς
 φρόνησιν, εἰ μουσικῇ ὡς ἀλάβοι κα-
 ταγευμένῃ· ἀνδρὶ δὲ παύτης ἐμὸν
 νοῦν ὥς ὤνησεν, ἐοὶδ' ὅτι καὶ διέ-
 φθερε· μόνῃ δὲ ἡ περὶ τὴν μουσικὴν διέ-
 πάσης, ὡς εἰποῖν, ὕλης ὡς ἀπείραται,
 καὶ διὰ τοιαύτης διηκῆς χρόνον, ψυχρὴ
 περὶ τοιαύτης κάλλεισιν ἀρμονίας, καὶ
 σῶμα κατὰ τοιαύτην ῥυθμοῖς ὁρᾷ πε-
 σι. τοιαύτη πρὸς φορτὴν τοῖς ἐκ με-
 λωδίας ἀγαθοῖς. καὶ περὶ τοιαύτης πᾶ-
 πς τῆς ἐμμέτρως λέξεως, καὶ ἀπλῶς
 λόγος σύμπαντι ὡς ἀποδοῦναι κάλ-
 λη. περὶ οὗτοι ἔτι, πῶς τε τ' ἀρετῶν ἐξ-
 ηγᾶ-

Ἐγὼ δὲ ἐπῆρεν ὀπιχωρήσῃ τῶν
συγχράμματι, μάλιστα μὲν ἡ τῶν πλεόντων
πρὸς τὸ πᾶν ὀλιγωρία, ὀπι-
θεῖσα περὶ τὸν ὄλον, οἷον μάλιστα ἐ-
περὶ τὸν ὄλον δι' αἰτίας ἄλλας. τῶν
γὰρ ἄλλων, ἥτις διὰ τὸ δυσχερές, ὡς
ἰατρικῆς ἢ διὰ τὸ πῶς πολλοὺς ἀπερ-
πῆς, ὡς γεωμετρίας, ἡμελημένων,
καὶ ἐξέπερον τέτων τῆς μεσικῆς ἀ-
φελείων. ἔπε γὰρ πολλὴν ὀπιφραίνῃ
τὴν δυσκολίαν, ἔτ' αὖτε συμμέτρως
τέλειως πῶς μελεῖται πηλοσιστῇ. ἀλλ'
ἐνεσι καὶ διὰ τῆς ἀφελείας ὡφελήσῃ τῆς
φιλοπόνου, καὶ ἡδονῇ ἐνδοξον, καὶ
ἐν μετρίαν καρπώσασθαι. καὶ τοι γὰρ
ἐν μὲν ταῖς ἀλλαῖς τέχναις εἰς πο-
νοίαν, ἀλλοιοῖσθαι αὐτὰ διὰ τῆς
χρείας πρὸς ὀφελήν. τῆς
δὲ κατὰ μεσικὴν ἀσκητικῆς, ἐν

Porro ad hæc scribenda me incitavit cumprimis plurimorum circa hoc negotium segnitia, qui ostendere constitui, qualem disciplinam, ut minime decebat, contemtui habeant. Cum enim reliquæ, aut ob difficultatem, ut Medica; aut quod multos non delectent, ut Geometria; sint neglectæ, ob horum nullum à Musica est abstinendum. Neque enim magnam ostendit difficultatem, neque sine convenienti delectatione confectantibus se insinuat. quin & cito studiosi inde utilitatem possunt consequi, & voluptatem gloria decoratam, eamque satis magnam decerpere. Præterea in aliis si quis artibus elaboret, alia ipsi opus exercitatione ad animi relaxationem; sed iis qui in Musica exercentur,

ipſo in labore relaxatio eſt adjun-
cta, quæ non minorem eâ, quæ
ex cognitione capitur, utilitate a-
nimi lætitiā adfert. Sed multi
ſunt, qui & hæc flocci faciunt, illi
quæ ex otio & ignorantia exiſtit
voluptati, eâ quæ cum ratione &
utilitate conjuncta eſt, poſthabi-
tâ. Quin & in illorum gratiam, qui
non parvo hujus artis amore tenen-
tur, quod vero non omnes ejus
partes pertractarint, nec egregium
quid ſuis auditoribus tradiderint,
nulla idcirco laude digni ab ipſis
propter Muſicam ſunt habiti. Ac-
cedit quod nemo, prope dicam, ex
veteribus plene etiam de ipſa præ-
ceptiones uno tractatu compre-
henderit; ſed ſinguli particulatim
ac ſparſim de quibuſdam explica-
runt. quodque plurima ejus princi-
pia & naturales cauſas ſilentio præ-
terierint, in ipſa verò artis tracta-
tione, cantuumque uſu, ſtudio
collocarint. Sed procæmiorum ſatis.

Iam quoque nobis incipiendum,
rite prius Deo Muſarum præſide
invocato. Etenim poëtiſ; qui qui-
dem Muſices curam nullam ſuſci-
piunt, ſed parva quadam hujus par-
ticula res vetuſtas enarrare inſti-
tuunt; & Muſæ invocantur, Muſi-
farumque præſes Apollo: Nobis
verò non particulatim antiquas
Muſicæ fabulas enarraturis, ſed
ipſam totam, quæ & qualiſcunque
eſt producere conantibus, tum
omnem ejus ſpeciem, quæ in vo-

αὐτῇ τῷ πόνῳ καὶ τὰ τ' ῥασιώνης πα-
ραπέπηγεν, ὅσῳ ἐλάττω τ' κτ' ἢ γνώ-
σιν ὠφελείας τὴν θυμηθῆναι ὀφει-
ρόντα. οἱ ὅ πολλοὶ καὶ ταῦτα παρ' εἰδέν
τίθενται, τὴν ἐξ ἀρχαίας ἑσπερίων
σῆς ἡδονῆς τ' μὲν λόγῳ καὶ ὠφελείας
περιλαμβάνουσιν. ἀλλὰ μὲν ἑ δὲ ἐκεί-
νης, οἱ ποὶ μὲν τὴν τέχνην καὶ μικρὸν
ἔρωτα ἐξηγέσθαι. τῷ ὅ μὴ σύμπαν
αὐτῆς μέρῳ μελετηλυσθέναι, ἔπε-
μνόν τι μετέδωκαν πῶς ἀπολαύουσιν,
αὐτοὶ τε εἰδένος ἐπαινῶν παρ' αὐτῶν
ἀφ' ἑαυτοῦ ἡξιώθησαν. ἐπεὶ γὰρ μὲν
καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ μὴδὲν, ἀλλ' ὅσον εἰπὴν τ' πα-
λαιῶν ἐντελῶς καὶ ὅσον ποὶ αὐτῆς λά-
γῳ μιᾷ καταβαλέσθαι περὶ ἀγαθῆς
ἀλλὰ κτ' ἑκάστον καὶ διεσπάρ-
χυτως ποὶ πῶν ἐξηγήσασθαι. καὶ πῶς
μὲν ἀπολαύσας ἀρχαίας αὐτῆς καὶ φυσικῆς
αἰτίας σπουδάζειν, αὐτῶν δὲ
ποὶ ποὶ τὴν τεχνολογίαν, καὶ τ' τ' με-
λῶν χρῆσιν, τὴν ἀποδὲν κατὰ τὴν εἰ-
δῶν. ἀλλὰ προοιμίῳ μὲν ἄλλῃς.

Ἦδη ὅ καὶ ἡμῖν ἀρχήν, τ' πρὸς ὅσον
θεὸν μεσηγέτω καὶ νόμον καλεσα-
μεν. πῶς μὲν γὰρ ποιηταῖς, καὶ ταῦτα
μὴδὲν μεσηγέτω περὶ ἀπολαύουσιν.
μικρὸν δὲ πῶν ταύτης μορῶν περὶ ἑαυ-
των ἀφῆρξιν ποιημένοις, μὲν
σὴν καλεῖσθαι, καὶ ἀπολαύων μελῶν
ἐπιτελής. ἡμῖν ὅ πῶς καὶ ἀφ' ἑαυ-
τοῦ μεσηγέτω παλαιὰς μύθους διηγεσ-
μένοις, ἀλλ' αὐτῶν τε σύμπαν, ἥτις
τῆς,

της, τὴν ἐν τῇ Φωνῇ. πᾶσαν ἣ τὴν ἐν
σώμασιν ὑπόστασιν δηλῶσαι πρᾶ-
γματιζομένοις. ἐν δὲ, εἰ πινες πρὸς
ἀριθμὸν ἁέσεις, καὶ τό, τι τιμιώτατον
τῇ ἐν ἡμῖν, τῇ ψυχῇ, λόγοι τυγχά-
νουν ὁμοιότητος. πρὸς ἣ τέτοις, οἷα
πρὸς ἀνόδῳ χρώματι. ὅτι ἐπεὶ τὰς δὲ ἔ-
καστας ἐκ ἀμέσως ἀνὰ ποσὴν αἰ-
τίαν πρῶτον συλλήπτρια τῇ τηλικύτων
προσηκὲς καλεῖν; ἢ ἐχὶ τῇ ἅπῃ μὲν
τόδε τὸ ὁρώμενον ἀρεταῖς τέχνης
ἀρμοσάμενον πᾶσαν ἣ ψυχὴν ἀρμο-
νίας λόγοις τελευτᾷ τεχνησάμενον,
εἴτε δημιουργὸν ὀνομάζειν θέμις, ἐξ ὧν
ἐργασται, καλῶς θεμένους τῇ προσηγο-
ρίαν, εἴτε εἰδὼ καλεῖν διαγῆς, ἐξ
ἧ παρέχετο τοῖς μετ' αὐτὸν ἀνθρώποις
διωάμενος, σημάειν πρὸς ἑστίαν, εἴτ' ἐν
λόγον, εἴτ' ἐν τοιόνδε, ὡς ἄνθρωποι θεοὶ
καὶ σοφοὶ λόγον ἐνιαῖον καλεῖν ἐστὶν ὀπι-
τυγχάνοντας. τῷ μὲν, ὡς πάντας ἀρ-
μότιεν καὶ κατὰ κοσμεῖν δηλῆντας. τῷ
ἣ ἐμφαίνοντας, ὡς πολλὰ τὰ ὄντα καὶ
διαφερόμενα πᾶσι δεσμοῖς ἀλύ-
τοις ἐν ἐν συλλαβῶν ἔχον. τῷ δὲ
καλῶμεν, καὶ δὴ ὡς μετὰ πᾶσαν μὲν
ἡμῖν βεβαίαν κατὰ ληψὶν ὑπεργεῖν,
πᾶσαν δὲ, ὅτι ἐπεὶ τῶν προκειμένων
εἰπεῖν ἐπαξίως, ῥασιώντως προξενεῖν.
καὶ ταυτὶ μὲν δὲ κενήως ἤχηται. ἤδη ἣ
ἀρχώμεθα ὅτι λόγῳ ἐπεὶ πύσης μεσι-
κῆς, ὡς περὶ ὑπερχόμεθα, ποιήμενοι
ὑποτάσσουσιν.

Μεσιτική ἐστὶν ὀπισθήμη μέλῃς, καὶ

ce est, omnemque quæ in corpo-
ribus, substantiam planam redde-
re aggredientibus : deinde si quæ
ad numeros habitudines, & ad id,
quod eorum, quæ in nobis sunt,
est pretiosissimum, ad animam,
inquam, similitudinis rationes exi-
stunt : adhæc quonam quis adscen-
su utens etiam de hoc universo quid
non inconcinne adstruxerit : quem
primum in his adiutorem invocare
convenit ? nisi qui omne hoc quod
videmus invisibilibus artibus com-
pegit, omnemque animam har-
monix rationibus perfectissime ef-
finxit ; seu opificem nominare eum
fas est, nomine ex iis, quæ opera-
tus est, bene imposito ; seu spe-
ciem vocare puram, ex qua præ-
buit facultatem hominibus post se
signare essentias ; sive etiam ratio-
nem, sive unitatem, ut viros divi-
nos & sapientes rationem singula-
rem vocare invenimus : illo qui-
dem, ut omnia coagmentet & or-
net significantes ; hoc verò osten-
dentes, ut quæ multa existunt &
discrepantia fatigans, vinculis in-
dissolubilibus in uno comprehensa
teneat : Hunc, inquam, invocan-
tes precemur, ut omnem nobis fir-
mam perceptionem suppeditet, o-
mnemque de propositis digne di-
cendi facilitatem largiatur. Atque
hoc satis sit oratum. Iam sermo-
nem ordiamur, de omni Musica,
quemadmodum promissimus, tra-
ctaturi.

Musice est scientia cantus, co-
rumque

rumque quæ circa cantum contingunt. Illam quoque ita definiunt : Ars contemplativa & activa perfecti cantus & organici . Alii rursus ita : Ars decori in vocibus & motibus. Nos verò perfectius , propositoque convenientius ; Notitia decori in corporibus & motibus. Scientia igitur est , seu notitia certa existit , quæque errorem non admittat. Neque enim eorum quæ in ea dicuntur , aut tanquam problemata , aut effectiones, ullam mutationem aut varietatem susceperint. Atqui & artem bene ipsam adpellemus. Etenim ex comprehensionibus constat , iisque accurate exercitatis. nec vitæ inutilis, ut Veteres dijudicarunt , & nostra ostendet oratio. Perfecti verò cantus, merito. Oportet enim & melodiam contemplari , & rhythmum , & dictionem , ut perfectus cantus efficiatur. In melodia enim simpliciter consideratur certa quædam vox : in rhythmo , hujus motus : in dictione , mensura. Quæ vero in cantu perfecto contingunt , sunt ; Vocis motus & corporis. præterea tempora , quique ex iis , rhythmici. Decorum autem esse artem , non immerito dicimus. Etenim facile contemnitur , quicquid decori est expers. Quippe decorum est pulchrorum & laudabilium deformibus facta ornatûs communicatio , aut inter se consonantia. Contemplativam verò ipsam adserunt , & activam , ob talem causam. Cum

τὸ πρῶτον μέλῳ συμβαίνοντων. ὁρίζονται
 ἢ αὐτῶν ἑωδὶ. τέχνη θεωρητικὴ καὶ
 πρακτικὴ τελεία μέλῳ καὶ ὁργανικῇ.
 ἄλλοι δὲ ἕτως. τέχνη πρῆπιον ἐν
 φωναῖς καὶ κινήσεσι. ἡμεῖς δὲ πλεώπε-
 ρον, ἀπολαύσας τὴν θεωρίαν. γνώσις
 δὲ πρῆπιον ἐν σώμασι καὶ κινήσεσιν.
 ἡπιστήμη μὲν ἔστιν, ἡ γνώσις ἀσφα-
 λὴς ὑπὲρ χάριν, καὶ ἀδιάπλητον. τὸ γὰρ ἐν
 αὐτῇ λεγομένων, ἡ ὡς προβλημάτων,
 ἡ ὡς δοσιμετρημάτων, ἐκ ἀντιμε-
 τρου καὶ ἀλλοίωσιν ὑπιδείξαιτο. καὶ
 μὲν καὶ τέχνῃ αὐτῇ διλόγως ἀν-
 ἀποκαλοῦμεν. σύνημά τε γάρ ἐστιν ἐκ
 κατὰλήψεως, ἑτέων ἐπ' ἀκρίβει-
 ᾱς ὁσημύρων. καὶ ἐκ ἀχρηστῶς τῷ βίῳ, ὡς
 οἱ πηλαιοὶ διέγνωσαν, καὶ ὁ παρ' ἡμῶν
 ὑπιδείξεται λόγος. πλείον δὲ μέλῳ ἐι-
 κότως. χρητὴρ καὶ μελωδία θεωρεῖ-
 σθαι, καὶ ῥυθμὸν, καὶ λέξιν, ὅπως ἀντὶ
 τῆς πλείονος ὁδοῦ ἀπεργάζηται. πρῶτον
 γὰρ μελωδία ἀπλῶς ἡ ποίησις φωνῆς.
 πρῶτον δὲ ῥυθμὸν, ἡ ταύτης κίνησις. πρῶτον
 δὲ τὴν λέξιν, τὸ μέτρον. πρῶτον δὲ
 μέλῳ πλείον συμβαίνοντα, κίνησις
 φωνῆς τε καὶ σώματος. εἴη δὲ χρό-
 νοι, καὶ οἱ ἐκ τῶν ῥυθμῶν. τὸ δὲ δὲ
 πρῆπιον εἶναι τέχνῃ, ἐκ ἀπεικό-
 τως. πᾶν γὰρ δικάζον φρόνησον τὸ τῆς
 πρῆπιον ἐστὲρμύρων. πρῆπον γὰρ ἐστὶ
 καλῶν καὶ αἰνέων ἢ τοῖς φαύλοις κό-
 σμος μετὰ δόξιν, ἡ πρὸς ἀληθεῖα συμ-
 φωνία. θεωρητικὴ δὲ αὐτῇ ἀποφαι-
 νοῦναι, καὶ πρακτικὴν, διὰ τοιαύτης
 αἰτίας.

αἰτίας. ἥνικα μὲν γὰρ τὰ μέρη τὰ ἐαυ-
τῆς ὀπιοκοπῇ, καὶ πάλιν τὴν διαίρεσιν καὶ
πεχνολογίαν διακρίνειται, θεωρεῖν αὐ-
τὴν λέγουσιν. ἥνικα δὲ ἀνὰ κατὰ αὐτὰ
ἐνεργῇ, μελοποιῶσα χρῆσιν καὶ πε-
πόσιως, περὶ αὐτὴν ὁσοφαινον).
ὕλη ἣ μεσικῆς Φωνῆ καὶ κινήσις σώ-
ματι. τὴν ἣ Φωνὴν οἱ μὲν αἶρα πε-
πληγμένον· οἱ δὲ, αἶρας παληγὴν ἔφα-
σαν. οἱ μὲν, αὐτὸ τὸ σῶμα τὸ πεπον-
θὸς ἔχον· οἱ δὲ, ὅπερ αἰμενον, τὸ τῷ
ταύτῃ ὁρμαζόμενοι. ἡ δὲ δὴ κίνη-
σις ὑφέσκειν ἐν διαφόροις χρόνοις.
χρόνον γὰρ ἐστὶ μέτρον κινήσεως, καὶ
στάσεως. τῆς δὲ κινήσεως ἡ μὲν ἀπλῇ
πέφυκεν· ἡ δὲ, ἐκ ἀπλῆς. καὶ πύσης, ἡ
μὲν συνεχῆς· ἡ δὲ, διασημαλική· ἡ δὲ,
μέση. συνεχῆς μὲν ἐν Φωνῇ, ἡ πᾶς
περὶ ἀνέσεις καὶ πᾶς ὀπιοκοπῆς λεληθότως
διατίττειται πειραμένη. διασημαλι-
κή ἡ πᾶς μὲν πᾶσις φανεράς ἔχου-
σαι· τὰ δὲ τέτων μέτρα λεληθότα. μέ-
ση ἡ, ἡ ἐξ ἀμφοῖν συγκειμένη. ἡ μὲν
ἐν συνεχῆς ἐστίν, ἡ διαλεγόμενα. μέ-
ση ἡ, ἡ πᾶς τῶν ποιημάτων ἀναγνώσεις
ποιούμενα. διασημαλική ἡ, ἡ καὶ τὰ μέ-
σον τῶν ἀπλῶν Φωνῶν ποσὶ πειραμένη
διασηματικά. καὶ μονὰς ἡ πᾶς καὶ μελω-
δικὴ καλεῖται.

Τῆς δὲ πύσης μεσικῆς τὸ μὲν τι θεω-
ρητικὸν καλεῖται· τὸ δὲ, πρακτικόν. καὶ
θεωρητικὸν μὲν ἐστὶ, τὸ, περὶ τεχνι-
κῆς λόγου αὐτῆς, καὶ τὸ κεφάλαιον, καὶ
τὰ τέτων μέρη διαγινώσκον. καὶ ἐν τῇ

enim suas inquirat partes, & in di-
visione, atque artis explicatione
occupatur, contemplari eam di-
cunt; cum autem secundum ea
operatur, tantum utiliter confici-
ens ac decore, agere ipsam pro-
nunciant. Materia Musices vox est,
& motus corporis. Porro vocem
alii aërem percussam; alii aëris per-
cussionem dixere: Illi quidem
ipsum corpus, quod sonitum pat-
titur; hi verò, quod & melius,
hujus passionem definientes. Rur-
sum motus in diversis consistit tem-
poribus. Tempus enim est men-
sura motus & stationis. Motus ve-
rò alius simplex est; alius multi-
plex. Atque hujus, alius conti-
nuus; alius, intervallis discretus;
alius, medius. Continua igitur
vox est, quæ & remissiones & in-
tentiones latenter ac celeriter effi-
cit. Intervallis discreta, quæ ten-
siones quidem manifestas habet;
harum vero mensuras latentes. Me-
dia, quæ ex ambabus constat. Con-
tinua ergo est, quâ differimus: Me-
dia, quâ carminum lectiones faci-
mus: Intervallis discreta, quâ &
inter simplices voces aliquanta fa-
cimur intervalla; & quæ unitas
quoque melodica adpellatur.

Porro totius Musicæ aliud Con-
templativum dicitur; aliud Acti-
vum. Et quidem contemplativum
est, quod & artificiales illius ratio-
nes ac capita, horumque partes dis-
cernit: præterea remotiora prin-
cipia,

cipia, & naturales causas, & ad rem cuncta concentus inquirat. Activum verò, quod secundum artificiales operatur rationes, ac scopum persequitur. quod quidem & Eruditivum vocatur. Contemplativum rursus in Naturale & Artificiale dividitur. Ex quibus Naturale aliud est Arithmeticum; aliud generi cognomine. quod & de universis disputat. Artificialis tres sunt partes; Harmonicum, Rhythmicum, Metricum. Porro Activum secatur in Vsuale, quod prædictis utitur; atque Enunciativum. Vsuales partes sunt, Melopœia, Rhythmopœia, Poësis. Enunciativi; Organicum, Odicum, Hypocriticum. In quo deinde corpora quoque, & motus, ejusdem rationis cum subjectis carminibus, adsumuntur. Motus igitur est mutatio qualitatum in ea quæ ejusdem sunt generis. Motus autem in voce duæ sunt species; Multiplex & Simplex. De Multiplici jam est dictum. Simplex vero ejus species, & partibus carens, tensio adpellatur. Tensio autem est mansio & statio vocis. Cujus duæ sunt species; Remissio & Intentio. Remissio igitur est, quando ab acutiore loco ad graviores voces discedit. Intentio, quando è graviore transit ad acutiores. Illorum autem quæ ex his fiunt, aliud gravitatem, aliud acumen adpellamus. Et quidem gra-

δὲ, ὀξύτητα προσωροδόμεν. γίνεσθαι ᾧ, ἢ μὲν βαρύτες, καταθεν ἀνα-
 φερο-

ἄνωθεν ἀρχὰς, καὶ φυσικὰς αἰτίας, καὶ
 πρὸς τὰ ἐντα συμφωνίας ὑποκειμένη-
 μιν. παρακλήσας δὲ, τὸ κατὰ τὸν
 τεχνικὸν ἐνεργῶν λόγους, καὶ τὸν σκο-
 πὸν μετὰδιδόναι. ὃ δὲ ἐπαυδαλὸν
 καλεῖται. τὸ μὲν ἐν θεωρητικῷ εἰς τὸ
 τὸ φυσικόν, καὶ τεχνικόν διαίρεται. ὧν
 τὰ μὲν φυσικὰ τὸ μὲν ἐστὶν ἀριθμη-
 τικόν. τὸ δὲ ὁμώνυμον τῷ γένει, ὃ καὶ
 πρὸ τῶν ὄντων διαλέγεται. τὰ δὲ τε-
 χνικὰ μέρη τρία· ἀρμονικόν, ῥυθμι-
 κόν, μετρικόν. τὸ δὲ παρακλήσας, εἰς
 τὸ χρηστικόν τῶν προσωρημένων πέ-
 μνειται, καὶ τέτων ἐξαγγελικόν. καὶ
 τὰ μὲν χρηστικὰ μέρη, μελοποιία,
 ῥυθμοποιία, ποιήσις. τὰ δὲ ἐξαγ-
 γελικὰ, ὀργανικόν, ὠδικόν, ὑπο-
 κερτικόν. ἐν ᾧ λοιπὸν καὶ σῶμά τι ἐ-
 κινήσεις ὁμολογοῖ πῶς ὑποκειμένοις
 μέλεσι ὡραλαμδάνον. κινήσεις μὲν
 οὐκ ἐστὶ μετὰβολὴ ποιημάτων εἰς τὰ
 ὁμογενή. τῆς ᾧ καὶ τὴν φωνὴν κινή-
 σις εἶδη δύο, πολυμερές τε καὶ ἀμε-
 ρές. πρὸ μὲν οὐκ τὰ πολυμερῆς εἴρη-
 γαι· τὸ δὲ ἀμερὲς αὐτῆς καὶ ἀπλῶν
 πῶσις προσωροδόμεναι. πῶσις δὲ ἐστὶ,
 μονὴ καὶ στάσις τῆς φωνῆς. ταύτης δὲ
 εἶδη δύο, ἀνεσίς τε καὶ ὑπίστασις. ἀνεσίς
 μὲν οὐκ ἐστὶν, ἥνικα ἀνὰ τὸ ὀξύτερον
 τόπον ὑπὲρ βαρύτερον ἢ φωνὴ χωρῇ.
 ὑπίστασις δὲ, ὅταν ἐκ βαρυτέρου με-
 τὰβαίῃ πρὸς ὀξύτερον. ἐκ δὲ τέτων
 τὰ γινόμενα, τὸ μὲν, βαρύτητα· τὸ

Φερομένης ἔνδον αἰσθητοῦ· ἢ δ' ὁξύτης, ἢ πλὴν πολὺς περιεμένης. πᾶσαι μὲν οὐκ ἀπλὴ κίνησις φωνῆς, τάσις· ἢ δὲ τῆς μελωδικῆς, φθόγγου ἰδίως καλεῖται. πρῶτον δ' ἵσχυον λέγωμεν, περὶ περὶ εἰσπίνες, ὅτι τῆς πάσης ἀρμονικῆς μέρη ἐπὶ αἰ. ἀγαλμαδάνδ γὰρ πρῶτον περὶ φθόγγων. δεύτερον, περὶ ἀγαλμαδάνων. τρίτον, περὶ συνημάτων. τέταρτον, περὶ ἡμῶν. πέμπτον, περὶ τόνων. ἕκτον, περὶ μετὰ βολῶν. ἑβδομον, περὶ μελοποιίας. ἔκτον μὲν οὐκ περὶ φθόγγων πρῶτον. εἰς δὲ πᾶσι ἀδιαγνώστους ὀνόμασι χρῶμεθα, συνηγνώμη. περὶ κινῆς γὰρ ἀνάγκης τὸ ἰδίωμα.

φθόγγου μὲν οὐκ ἐστὶν, φωνῆς ἐμμελῆς μέρος ἐλάττω. φθόγγων δ' ὁ δυνάμεις ἀπειροὶ μὲν εἰσι τῇ φύσει· αἱ δὲ ὡς ἀδεδομέναι συλλήβδην καθ' ἕκαστον τῶν ἡμῶν, εἰς οὐκ ἐκτὸν. τῶν δὲ εἰσιν ὀνομασίαι αἰδε. περὶ συνημάτων. ὑπὸ αἰτῆς ὑπὸ αἰτῶν. παρυπάτη ὑπὸ αἰτῶν. ὑπὸ αἰτῶν ἐναρμόνιου. ὑπὸ αἰτῶν χρωματική. ὑπὸ αἰτῶν ἀτάκτου. ὑπὸ αἰτῆς μέζων. παρυπάτη μέζων. μέζων ἐναρμόνιου. μέζων χρωματική. μέζων ἀτάκτου. μέση. τρίτη συνημάτων. συνημάτων ἐναρμόνιου. συνημάτων χρωματική. ὡς ἀνήτη συνημάτων. νῆτη συνημένων. ὡς ἀμέσο. τρίτη διεζυγμένων. διεζυγμένων ἐναρμόνιου. διεζυγμένων χρωματική. ὡς ἀ-

vitas fit, si deorsum spiritus feratur; acumen verò, si magis intendatur. Omnis igitur simplex vocis motus, tensio; sed melodica, sonus proprie vocatur. De quo deinde dicemus, his tantum præmissis; Totius Harmonicæ partes esse septem. Quarum prima disceptet de Sonis. Altera, de Intervallis. De Systematis, tertia. Quarta, de Generibus. Quinta, de Tonis. Sexta, de Mutationibus. Septima, de Melopœia. Dicamus verò primum de Sonis. Quod si incognitis quibusdam vocabulis utamur, veniam speramus. Hoc enim sermonis genere utendi necessitatem ipsa ars imponit.

Sonus igitur est, vocis cantui aptæ pars minima. Sonorum autem potestates natura quidem sunt infinitæ; quæ verò in singulis generibus traduntur, conjunctim sumptæ, viginti octo. Quorum appellationes sunt hæ: Proslambanomenos. Hypate hypaton. Parypate hypaton. Hypaton enarmonios. Hypaton chromatice. Hypaton diatonos. Hypate meson. Parypate meson. Meson enarmonios. Meson chromatice. Meson diatonos. Mese. Tritē synemmenon. Synemmenon enarmonios. Synemmenon chromatice. Paranete synemmenon. Nete synemmenon. Paramesos. Tritē diezeugmenon. Diezeugmenon enarmonios. Diezeugmenon chromatice.

tice. Paranete diezeugmenon. Nete diezeugmenon. Trite hyperbolæon. Hyperbolæon enarmonios. Hyperbolæon chromatice. Paranete hyperbolæon. Nete hyperbolæon.

Proslambanomenos igitur dictus est, quod cum nullo eorum, quæ tetrachorda appellamus, communionem habeat; sed extrinsecus adfumatur, propter concentum ad Mefen; toni rationem obtinens ad Hypaten hypaton, quam Mefē habet ad Paramefen. Hypate verò hypaton, quod in primo tetrachordo prima collocetur. Nam proton (primum) Veteres hypaton (principale) dixerunt. Parypate deinde, quæ juxta istam ponitur. At Hypaton enarmonios, chromatice & diatonos, soni sunt modulationum genera indicantes. Varia enim est & ipsa tetrachordorum dispositio. Hæ generali vocabulo Hyperypatæ adpellantur. Porro Hypate meson, prima rursus tetrachordi meson. quippe hoc tantum inter hypaton tetrachordum & synemmenon spectatur. Parypate meson, quæ hanc sequitur. & cæteræ, illis similes, quas in hypaton tetrachordo enumeravimus: quæ etiam generatim Lichani sunt cognominatæ. eodem scilicet adpellatæ nomine, quo digitus, qui sonantem illam chordam percutit. Quæ post has est, Mefē vocatur. Expositis enim in quoque modo sonis, ipsa quam maxime situ est

νήτη διεζυγμένων. νήτη διεζυγμένων. τρίτη υπερβολαίων. υπερβολαίων ἐναρμόνιου. υπερβολαίων χρωματική. ὡς νήτη υπερβολαίων. νήτη υπερβολαίων.

Προσλαμβάνόμενον μὲν ἐν εἰρηλαίᾳ, ὅτι τὸ ὀνομαζομένων περαχόρδων ἐδενὶ κοινωνεῖ, ἀλλ' ἐξωθεν προσλαμβάνεται, διὰ τὸ ὅτι μέσση συμφωνίαν, πονικὸν ἐπέχων λόγον πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν ὑπαίων, ἐν ἑκτῇ μέσση πρὸς ὡς μέσση. ὑπάτη δὲ ὑπαίων, ὅτι τῇ πρῶτῃ περαχόρδῳ πρῶτη τίθεται. τὸ γὰρ πρῶτον, ὑπαίον ἐκάλεον οἱ παλαιοί. παρυπάτη δὲ, ἡ παρ' αὐτῷ κειμένη. ὑπαίων δὲ ἐναρμόνιου, χρωματικὴ τε καὶ διάτονου, τῶν γῆρῶν τῆς μελωδίας εἰς δηλωτικὸν φθόγγον. πικίλη γὰρ καὶ ἡ τῶν περαχόρδων διάφσεις γίνεται. αὐτὰ γῆρικῶς ὑπερυπάτη καλεῖται. ὑπάτη δὲ μέζων, ἡ πρῶτη πάλιν τοῦ τῶν μέζων περαχόρδου. τοῦτο γὰρ μόνον μετὰ τὸ θεωρεῖται τοῦτε ὑπαίων καὶ τοῦ σωημμένων. παρυπάτη δὲ μέζων, ἡ μετὰ ταύτῃ. καὶ αἱ λοιπαὶ γε ὅμοιαι ταῖς ὑπαίοις εἰσιν. αἱ καὶ τῷ γένει λιχανοὶ πρὸς ἰσορροπία, ὁμωνύμως τῷ πλήθει δακτύλῳ τῷ ἡχῶσαν αὐτῷ φωνῇ ἐπονομασθεῖσαι. ἡ δὲ μετὰ ταύτας, μέση καλεῖται. τῶν γὰρ καθ' ἑκάστην τρέπον φθόγγων ἐκὶ μεμμένων μέση καλεῖται.

μῆ

μὴ δὲ πᾶσι τῶν ἡμιλίονιον μὲν ὀκταλίαν
 νῆται, τριτὴ σωημεδίων ἐστίν, ὁπο
 τῆς πεδολαίας τῶν μετὰ τὴν μέσην
 πτερχαρόδων ὅτι ἀεὶ θμὸς ἡμῶν
 ποιημένων, διὰ τὸ λοιπὸν ἡμᾶς ἐφῆ
 ρθαι τῶν ὀκταλίων συστημαίων. αἱ
 δὲ μὴ πᾶσι τῶν ἐναρμόνιων, χρω
 ματική τε καὶ διὰ τὸν, δι' αὖτε πο
 εἰπομένη αἰτίας. αὐτὰ δὲ καὶ ὡς
 νῆται καλεῖται, διὰ τὸ πρὸ τῆς νῆ
 τος κείνου. ὅτι δὲ ταύταις ἡ νῆται,
 τριτὴν ἐχάτη. νεαὶον γὰρ ἐκάλειν
 τὸ ἐχάειον οἱ παλαιοί. σωημεδίων
 δὲ ἐκλήθη τὸ ὅλον σύστημα. ὅτι τῷ
 ποικιλεμένῳ πλείω τῷ μέλει μέσης
 σωῆται. πάλιν δὲ ὁπο τῆς μέσης
 ὀκταλίαν τόνον, ἡ παρ' αὐτῶν κει
 μένη χορδὴ ὡς ἀμέση καλεῖται. αἱ
 δὲ μετὰ πᾶσι, διὰ τὴν ἐμοίαν
 αἰτίαν, κατὰ πᾶσι ταῖς ὅτι τῶν
 σωημεδίων ἔχουσι τὴν ὀνομασίαν.
 τὸ δὲ σύστημα τῶν καλεῖται διε
 ζευγμένων. ἐφ' ἑπεὶ γὰρ μέρη,
 καὶ ὅτι ἐξ ἴσου τοῖς ποσὶ αὐτῶν κεί
 νται συστήμασιν. ἔτι ἔνεστι τριτὴ ὑπερ
 βολαίων, καὶ αἱ ταύτης ἐφεξῆς καὶ
 πᾶσι καὶ διὰ πᾶσι ταῖς ποικι
 λεμέναις τὴν ἰδικὰς ἔχουσι ποσηγο
 ρίας. ἡ δὲ γρῆκὴ τέτων ὑπερβο
 λαίων εἶρηται. ὅτι πέρας ἐν ταύταις
 ποιησαμένη ἡ φωνῆς ἀνθρωπίνης δύ
 ναμις ἴσαται. τέτων δὲ τῶν φθόγ
 γων οἱ μὲν εἰσιν ἐσῶτες· οἱ δὲ, φερό
 μενοι. καὶ οἱ μὲν βαρύπυκνοι· οἱ δὲ,

media. Post hanc verò, si quis he
 mitonium intendat, est Trite syn
 emmenon, cum ab ultima in iis,
 quæ mesen sequuntur, tetrachor
 dis numerationem facimus, ideo
 quod acutiora deinde systemata at
 tingamus. Quæ post hanc sunt, en
 armonios, chromatice & diatonos,
 ob eas, quas ante diximus, causas
 ita appellantur. Eadem quoque
 Paraneta vocantur, quod juxta ne
 ten sint sitæ. Post has sequitur Ne
 te, hoc est, ultima. Veteres enim
 échaton (ultimum) adpellabant
 néaton (novissimum.) Synemme
 non verò adpellatum est integrum
 illud systema, quod priori perfecto
 ad mesen pertingenti, sit conjun
 ctum. Rursus si quis à mese inten
 dat tonum, quæ juxta illam collo
 catur chorda, Paramese nomina
 tur. Quæ hanc sequuntur, ob eas
 dem causas, similes iis chordis, quas
 in synemmenon tetrachordo me
 moravimus, habent adpellationes.
 Atque hoc systema diezeugmenon
 vocatur. Quippe ad alias vergit
 partes, nec ex æquo, quæ ante
 ipsum sunt, systematis respondet.
 Deinde est Trite hyperbolæon,
 quæque hanc deinceps sequuntur,
 eodem ordine, & ob easdem cum
 prioribus causas, propria habentes
 vocabula. Generalis vero harum
 adpellatio est hyperbolæon. quod
 sine in iis facto humanæ vocis vir
 tus sistatur. Horum porro sono
 rum alii sunt stantes; alii, mobi
 les. Deinde alii, barypycni: alii,
 meso-

mesopycni : alii oxypycni : alii apycni. Spissum igitur est, certa quædam trium sonorum dispositio. Et quidem barypycni sunt, qui primas spissi regiones obtinent. Mesopycni verò, qui medias. Oxypycni, qui ultimas. Apycni, qui in tetrachordi dispositione per spissum, nullius loci communionem habent. Ex his stabiles sunt tum apycni, tum barypycni. qui & hypatoides adpellantur, quod varias tensiones non suscipiant: Mobiles, horum reliqui; quod interdum minora, interdum majora designent intervalla, secundum certas tetrachordorum compositiones. Atque horum mobilium alii parypatoides; alii lichanoides adpellantur. Rursus sonorum alii inter se sunt consoni; alii, dissoni; alii, unisoni. Consoni quidem, quibus simul percussis, cantus nihilo plus ex acutiore habet, quam graviore. Dissoni verò, quibus simul percussis, cantus proprietas ad alterutrum transit. Unisoni sunt, qui potestatem quidem vocis aliam; tensionem verò æqualem obtinent. Porro sonorum plures sunt differentiarum. Et prima quidem, per tensionem, quæ consistit in acumine & gravitate. Altera, per spatii participationem; quando alius cum uno; alius cum pluribus communionem habere consideratur. Tertia, per systema; cum alius unius; alius duorum particeps est systematum. Quarta, per vocis lo-

μεσόπυκνοι· οἱ δὲ ὀξύπυκνοι· οἱ δὲ ἄπυκνοι. πυκνὸν μὲν ἐν ἐστὶ ποιὰ τετραῶν φθόγγων διάφθεσις. καὶ βαρύπυκνοι μὲν εἰσιν, οἱ τὰς πρώτας χώρας ἔχοντες κατέχοντες. μεσόπυκνοι δὲ, οἱ τὰς μέσας. ὀξύπυκνοι ᾗ, οἱ τὰς ἐσχάτας. ἄπυκνοι δὲ, οἱ τὴν πύκνυν πέρα χόρδης διαφθεσεως ἔχοντες μηδένα κεινωγένην τόνον. τῶν ἐσῶντες εἰσιν οἵτις ἄπυκνοι, καὶ οἱ βαρύπυκνοι· οἱ καὶ ὑπατοειδεῖς καλεῖσθαι, διὰ τὸ μὴ δεχεσθαι πικίλλας τάσεις· φερομένοι δὲ, οἱ λοιποὶ τῶν, διὰ τὸ ποιεῖν μὲν ἐλάττω· ποτὲ δὲ μείζω δηλὲν διαστήματα, ἔχοντες τὰς ποιάς τῶν πέρα χόρδων συνηθείας. τῶν δὲ τῶν φερομένων οἱ μὲν παρυπατοειδεῖς· οἱ δὲ, λιχανοειδεῖς καλεῖσθαι. πάλιν τῶν φθόγγων οἱ μὲν εἰσι πρὸς ἀλλήλους σύμφωνοι· οἱ δὲ, διάφωνοι· οἱ ᾗ, ὁμόφωνοι. σύμφωνοι μὲν, ὧν ἅμα κρομεμένων ἔδεν μᾶλλον τῷ ὀξύτερῳ, ἢ τῷ βαρυτέρῳ τὸ μέλος ἐμπεσέειν· διάφωνοι δὲ, ὧν ἅμα κρομεμένων ἢ ἔξ μέλους ιδιότης διαφέρει γίνεσθαι. ὁμόφωνοι δὲ, οἱ πινες διῶσθαι μὲν ἀλλοίαν φωνῆς· τάσιν ᾗ ἴσθαι ἐπέχουσι. διαφοραὶ δὲ φθόγγων πλείους. πρώτη μὲν, ἢ ἔξ πλὴν πάντων, ἐν ὀξύτῃ καὶ βαρύτῃ. δεύτερη ᾗ, ἢ ἔξ διαστήματος μείω· ὅταν ὁ μὲν ἐν κεινωγέων· ὁ δὲ πλείοσι θεωρηται. τρίτη, ἢ ἔξ συστήματος· ὅταν ὁ μὲν ἐνός· ὁ ᾗ δυοῖν μετέχει συστημάτων. τέταρτη, ἢ ἔξ τῆς

τῆς Φωνῆς τόπον. ὅταν ὁ μὲν μείζονος· ὁ δὲ ἐλάττω· ἢ τόπος. πῶς δὲ τὸ Φωνῆς τόπος, ὑστερον λέξομεν. πέμπτη δὲ, ἡ κτ' τὸ ἦθ. ἔπειτα γὰρ ἦθη πῶς ὁξυτέρους· ἔπειτα πῶς βαρυτέρους ὅππότε· κτ'. καὶ ἔπειτα μὲν παρυπαλοιδέσιν· ἔπειτα δὲ, λιχανοιδέσι.

Διάστημα δὲ λέγεται διχῶς, κρινῶς καὶ ἰδίως. καὶ κρινῶς μὲν, πᾶν μέγεθος, τὸ ὑπὸ πινων περάτων ἐκζόμενον. ἰδίως δὲ κτ'· μουσικῶν γίνεσθαι διάστημα, μέγεθος Φωνῆς ὑπὸ δυοῖν φθόγγων περιγεγραμμένον. τὸ δὲ διαστημάτων τὰ μὲν ἐστὶ σῶματα. τὰ δὲ, ἀσώματα. ἀσώματα μὲν, τὰ ὑπὸ τῇ ἐξῆς περιεχόμενα φθόγγων· σώματα δὲ, τὰ ὑπὸ τῶν μὴ ἐξῆς, καὶ ὅσα διωκτόν ἐστι μελωδῶντας ἀναλύειν εἰς παλαιοῖα. τῶν δὲ τῶν διαστημάτων ἐλάχιστον μὲν ἐστίν, ὡς ἐν μελωδίᾳ διεστὶς ἐναρμόνιστος. εἰθ', ὡς παχύπερον εἰπεῖν, τὸ πύτης διπλάσιον, ἡμίσιον. εἰθ' ὁ τέτων διπλασίον, τόνος. καὶ ἐπὶ τέτων τὸ διπλάσιον, δίτονον. πάλιν τέτων ἂ μὲν ἐστὶν ἐλάττω· ἂ δὲ μείζω. καὶ ἂ μὲν σύμφωνα· ἂ δὲ διάφωνα. καὶ ἂ μὲν ἐναρμόνια· ἂ δὲ χρωματικά· ἂ δὲ διατονικά. καὶ ἂ μὲν ῥητά· ἂ δὲ ἄλογα. ῥητά μὲν, ὧν καὶ λόγον ἐστὶν εἰπεῖν οἷον· λόγον δὲ φημι, πῶς πρὸς ἄλληλα κατ' ἀριθμὸν ῥέσιν. ἄλογα δὲ, ὧν ἔδαις πρὸς ἄλληλα λόγος οὐ δύσκειται. τὰ μὲν ἐν

cum : cum alius majorem ; alius minorem tenet locum. Quis verò sit vocis locus , deinde dicemus . Quinta , per morem . Alii enim mores cum acutioribus ; alii cum gravioribus in animos illabuntur . Atque alii cum iis , qui parypatarum speciem habent ; alii cum iis , qui lichanorum .

Intervallum bifariam dicitur ; communiter & proprie . Et quidem communiter , omnis magnitudo , quæ à terminis quibusdam finitur : Proprie verò in Musica dicitur intervallum , magnitudo vocis à duobus sonis circumscripta . Porro intervallorum alia sunt composita ; alia , incomposita . Incomposita , quæ à deinceps sonis continentur : Composita , quæ à non deinceps ; quæque possibile est cantando in plura resolvere . Horum vero intervallorum minimum est in modulatione , diesis enarmonia . deinde , crassius loquendo , hujus duplum , hemitonium . tum hujus duplum , tonus . postremo hujus duplum , ditonum . Rursus horum alia sunt minora ; alia , majora . atque alia consona ; alia , dissona . deinde alia , enarmonia ; alia chromatica ; alia , diatonica . item alia , rationalia ; alia , irrationalia . Rationalia quidem , quorum rationem quoque dicere possumus . Rationem vero dico , habitudinem inter ipsa secundum numerum . Irrationalia vero , quorum nulla inter ipsa ratio reperitur . Itaque ipsius

dia tessaron ratio est supertertia : ipsius dia pente, sesquialtera : ipsius dia pason, dupla : toni, superoctava. Consona & dissona sunt intervalla, sicuti de sonis quoque diximus. De enarmoniis vero, & reliquis tempeſtively dicemus. Præterea quædam illorum sunt incompſita, ut diesis : Quædam, compſita, ut dia tessaron : Quædam, compſita & incompſita ; ut hemitonium, & tonus. Deinde illorum alia existunt paria ; alia, imparia. Paria, quæ in æqua dividuntur ; ut hemitonium, & tonus : Imparia, quæ in inæqualia ; ut ternæ dieses, & quinæ, & septenæ. Porro illorum positio existit talis : Binæ dieses deinceps ponuntur ; plures nunquam. Bina hemitonía deinceps ponuntur ; plura nunquam. Bini toni in uno tetrachordo ponuntur, plures nunquam. alioqui enim totum systema dissonum evadit. Iterum intervallorum alia rara sunt ; alia, spissa. Spissa quidem, minima, ut dieses : Rara verò, maxima, ut ipsum dia tessaron. Variæ autem sunt ditoni divisiones. Prima, in dieses, seu toni spacia quadrantalia. Altera, in hemitonía, seu toni dimidia. Tertia, in sex spacia trientalia. Quarta, in quatuor hemitonía, hoc est, dieses octo. Sed & Veteres systemata sic componebant, singulas chordas dieſis spacio terminantes. Dieſis autem vocabatur minimum vocis intervallum, quasi vocis dif-

δια πσσαρων λόγος ἐστὶν ὀπίτερτος. Ἐ
δια πέντε, ἡμιόλιον. Ἐ ἢ δια πασσών,
ὁ διπλασίων. τόνον ἢ, ὁ ἐπογδοόν.
σύμφωνα ἢ καὶ διαφωνα, καθὼς καὶ π
τὸ φθόγγων εἶπον. καὶ ἢ ἐναρμο-
νίων, καὶ τὸ λοιπὸν ἐν καιρῷ λέξομεν.
ἐπὶ πινὰ μὲν αὐτῶν ἐστὶν ἀσυνήτητα, ὡς ἡ
διέσις· πινὰ ἢ συνήτητα, ὡς τὸ δια πσ-
σίων. πινὰ ἢ συνήτητα καὶ ἀσυνήτητα, ὡς
τὸ ἡμιόλιον, καὶ ὁ τόνος. Ἐν ἢ αὐτῶν ἀ-
μὲν ἐστὶν ἄρλια· ἀ ἢ περὶ τὰ ἄρλια μὲν,
τὰ εἰς ἴσα διαίρεται, εἰς ἡμιόλιον καὶ
τόνον· περὶ τὰ ἢ, τὰ εἰς ἄνισα· ὡς αἱ ἑ-
δέσεις, καὶ πέντε, καὶ ἑ. γίνεσθαι δὲ ἡ
θῆσις αὐτῇ ποιούται. δύο διέσεις ἐφεξῆς
πίνεσθαι· πάλαι καὶ ἐκείναι. δύο ἡμιόλια
ἐφεξῆς πίνεσθαι. πάλαι δὲ οὐκ ἔστι.
δύο τόνοι πίνεσθαι καθ' ἓνα· πάλαι
δὲ οὐκ ἔστι. περὶ τὰ καὶ τὸ ὅλον εἰς
ἀσύνφωνα. ἐπὶ τῶν διασημάτων ἀ-
μὲν ἐστὶν ἀραιά· ἀ δὲ πυκνά. πυκνά
μὲν τὰ ἐλάττω, ὡς αἱ διέσεις. ἀραιὰ
δὲ, τὰ μέγιστα, ὡς τὸ δια πσσα-
ρων. εἰσὶ δὲ ποικίλαι τὰ διατόνους δι-
αιρέσεις. πρώτη μὲν, ἡ εἰς διέσεις,
ἢ τοὺς τόνους τετραημορμαίας. δευτέρα
ἢ, ἡ εἰς ἡμιτόνιον, τετρίτη, ἡμισυ τό-
νος. τετρίτη δὲ, ἡ εἰς τετρημόρμα. πε-
πύρη δὲ, ἡ εἰς δ ἡμιόλια, τετρίτη
διέσεις οὐκ ἔστι. ἔτι δὲ καὶ οἱ δεχῆται
συνεληθεύον τὰ συστήματα, ἐκάστην
χορδὴν ἐν διέσει περὶ οὐκ ἔστι. διέσεις
μὲν οὐκ ἐκαλεῖται τὸ μικρότερον τῆς
φωνῆς διασημα, οἷον διαλύσις τῆς
φωνῆς

φωνῆς ἕσσε. τὸν αὖ διέ, τὸ ἀφ' ἐμέ-
μεθ' αὖ πρῶτον ἀφ' αἰῶνον τὴν φωνήν.
ἡμιτόνιον ᾗ, ἥτοι τὸ ἥμισυ ἔ' τόνου, ἢ τὸ
ἀπλῶς τόνου ὡς ἀπλήσιον. οὐ γάρ
φασιν εἰς ἴσιν πέμνεσθαι τῶν. ὡς περ
ἰσως καὶ πάληθις ἐχρ'. ὑποκείσθαι διέ
καὶ ἡ ἀφ' αἰς τοῖς ἀρχαίοις καὶ διέσεις
ἀρμονία, ἕως καὶ διέσεων τὸ πρότερον
ἀλλάγασθαι ἀφ' παλαιῶν τὸ ἡμιτόνιον
ἀφ' αἰς τῶν ἡμιτόνιων ἀνέστησεν.

solutio existens. Tonus verò, in-
tervallum, quod per magnitudi-
nem aliquam primum vocem dis-
tendit. Hemitonium, seu toni di-
midium, seu simpliciter, quod to-
no est adsimile. Non enim in æqua-
lia secari hunc adserunt. uti fortas-
sis veritati quoque est consonum.
Subjecimus autem eam, quæ apud
Antiquos reperitur, per dieses har-
moniam, qua ad xxiv dieses pri-
mum dia pason extenditur; secun-
dum verò per hemitoniam augeatur.

La	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ
Β	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ
Ρ	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ
α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ
β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ
γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν
δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ
ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο
ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π
ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ
η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ
θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ
ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ
κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ
λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ
μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ
ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω
ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α
ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β
π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ
ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ
σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε
τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς
υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ
φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η
χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ
ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι
ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ
α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ
β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ
γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν
δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ
ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο
ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π
ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ
η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ
θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ
ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ
κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ
λ	μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ
μ	ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ
ν	ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω
ξ	ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α
ο	π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β
π	ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ
ρ	σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ
σ	τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε
τ	υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς
υ	φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ
φ	χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η
χ	ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ
ψ	ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι
ω	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ

Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀφ' αἰς τοῖς ἀρχαίοις καὶ
διέσεις ἀρμονία, ἕως καὶ διέσεων τὸ
πρότερον ἀλλάγασθαι ἀφ' παλαιῶν τὸ δὲ
δύττον ἀφ' αἰς τῶν ἡμιτόνιων ἀνέστησεν.

Hæc est Veterum per dieses har-
monia, ad xxiv dieses primum
dia pason diducens; secundum ve-
ro per hemitoniam augens.

Σύστημα δὲ ἐστὶ, τὸ ὑπὸ πλείονων ἢ
δυσὶν ἀσθημάτων περιεχόμενον.
τῶν συστημάτων ἀσφοραὶ, αἱ μὲν ὁ-
μοιαὶ τῶν ἀσθημάτων εἰρημέ-
ναις αἱ δὲ πλείους, ὡς αὐδὲ. τὰ μὲν αὖ-
τῶν ἐστὶ συνεχεῆ, ὡς τὰ ἀφ' αἰς τῶν ἐξῆς

Systema est, quod à pluribus,
aut duobus intervallis contine-
tur. Systematum verò differentiarum,
aliæ similes sunt iis, quas in inter-
vallis enumeravimus; aliæ dissimi-
les, ut hæc: Alia ipsorum sunt con-
tinua, ut quæ per deinceps sonos;
alia

alia præposita, ut quæ per non deinceps sonos modulamur. Atque alia simplicia, quæ secundum unum modum sunt exposita; alia non simplicia, quæ per plurium modorum nexum frunt, idque ita, ut alia conjuncta sint; alia, disjuncta; alia, communia. Et quidem conjuncta sunt, quorum unus sonus est communis. quæ & systemata mutua dicuntur. Disjuncta verò, quorum unus sonus medius incidit, separans utrumque. quæ & æquidistantia vocantur. Communia, quæ interdum conjunctim, interdum disjunctim sita reperiuntur. Porro systematum alia sunt tetrachorda, quæ à quatuor sonis, naturali ordine sitis, continentur: alia, pentachorda: alia octachorda. in quibus eandem finitionem intelligemus. Atque horum alia sunt consona; alia, dissona. Consona igitur sunt tetrachorda, quæ à consonis sonitibus continentur; uti & pentachorda & octachorda. Dissona, quæ se ita non habent. Quid verò sit sonorum consonantia, jam ante diximus. Illorum autem expositio fit per dissimilia intervalla; puta, dieses, hemitonium, tonum. Atque hæc per speciem quoque differunt. Deinde alia à stantibus; alia à mobilibus sonis continentur. Atque alia illorum perfecta sunt; alia minime. uti imperfecta sunt, tetrachordum, pentachordum: perfectum verò, octachordum. quo-

φθόγγων τὰ δ' ὑπερβαῖα, ὡς τὰ διὰ
τὴ μὴ ἐφεξῆς μελωδία. καὶ τὰ μὲν
ἀπλᾶ καὶ ἓνα τρέπον ἔκκειται· τὰ
δὲ ἔχ' ἀπλᾶ, ἀ κατὰ πλειόνων τρέ-
πων πολικῶς γίνεσθαι· ἢ τῶ τὰ μὲν εἶναι
συνημερία, τὰ δὲ διεζδυμερία,
τὰ δὲ κοινά. καὶ συνημερία μὲν εἰσιν,
ὧν εἰς φθόγγῳ γίνεσθαι κοινός. ἀ καὶ
κατ' ἄλληλα λέγεσθαι. διεζδυμερία
δὲ, ὧν εἰς φθόγγῳ μέσῳ ἐμπί-
πτει, χωρίζων ἐκάπερον. ἀ καὶ ὁρᾶται
ἄλληλα καλεῖται. κοινὰ δ' ἢ, τὰ ποτὲ μὲν
καὶ συναφῇ· ποτὲ δὲ καὶ διζυζῶσιν
κείμενα. ἐν τῶν συστημάτων ἀ μὲν
εἰσι πτεράχορδα, ἀ ὑπὸ πασάρων
φθόγγων κατὰ φύσιν κειμένων πε-
ριέχεται· ἀ δ' ἢ πεντάχορδα· ἀ δ' ἢ ὀκτά-
χορδα. τὸν δὲ αὐτὸν ὅρον κατὰ τέτων
νοητέον. τέτων τὰ μὲν εἰσι σύμφωνα·
τὰ δὲ διάφωνα. σύμφωνα μὲν οὐκ
εἰσι πτεράχορδα, τὰ ὑπὸ συμφώνων
φθόγγων περιεχόμενα, πεντάχορ-
δά τε καὶ ὀκτάχορδα. ἀσύμφωνα
δὲ, τὰ μὴ ἔτως ἔχοντα. τίς δὲ ἢ
φθόγγων συμφωνία, περιεργα-
σθαι. γίνεσθαι δὲ αὐτῶν ἢ ἐκθεσις ἐξ
ἀνομοίων διαστημάτων, οἷον διέσε-
ων, ἡμιτονίας, τόνων. εἰσι δὲ αὐτῶν
καὶ ἢ κατ' εἶδος διαφορετά. τὰ μὲν
ὑπὸ ἐσώτων· τὰ δὲ, ὑπὸ φερομέ-
νων φθόγγων περιέχεται. καὶ ἀ μὲν
αὐτῶν εἰσι πτερεῖα· ἀ δὲ ἔ. ἀπ-
λῇ μὲν, πτεράχορδον, πεντάχορδον·
πτερεῖον δὲ, ὀκτάχορδον. ἐπεὶ πᾶς
ὁ μετ'

ὁ μετ' αὐτὸν Φθόγγος ὁμοίός ἐστι πάν-
τως ἐνὶ τῷ προσηγησαμένῳ. τὸ μὲν οὖν
τετράχορδον καλεῖται διὰ πασάρων·
συνέστηκε γ', ἐκ τόνων δύο καὶ ἡμιτο-
νίας. ἡμιτονίων ἐ'. διέσεων ι'. τὸ γ' πεν-
τάχορδον καλεῖται μὲν διὰ πέντε· σύγ-
κει γ' ἐκ τόνων τριῶν ἡμίσεος. ἡμι-
τονίων ζ'. διέσεων ιδ'. τὸ γ' δὲ ἐκ τῶν κα-
λεῖται μὲν διὰ παζῶν· διὰ ἡμίσεως γ'
ἐκ τόνων ε'. ἡμιτονίων ιβ'. διέσεων κδ'.
ἐν τῷ ὅλῳ συστηματῶν α' μὲν ἐστὶ πυ-
κνά· α' δὲ δραστιά. καὶ τὰ μὲν ἀμετα-
βόλα, τὰ μίαν ἔχοντα μέσσην· τὰ δὲ
μεταβαλλόμενα, τὰ πλείους ἔχοντα
μέσας. καὶ τὰ μὲν διὰ τῶν ἐξ ἧς Φθόγ-
γων· τὰ δὲ δι' ὑπερβαλῶν μελω-
δεῖται. ὁ γὰρ αὐτὸς ποικίλα
διὰ τῆς τῶν διασημάτων ἡγεμονίας, ἢ
πρῶτης πύξεως θεωρέμενα. ἢ πρῶτον
ἐστὶν ἡμιτονιον, ἢ δεύτερον, ἢ τρίτον, ἢ
τέταρτον. τετράχορδα μὲν ἔν τε ἐκά-
στῳ τῶν πυγχανῶν καὶ διαίρεσιν θεω-
ρέμενα ἐ'. ὑπαζῶν. μέζων. σωημ-
μένων. διεζυγμένων. ὑπερβολαίων.
πεντάχορδα δὲ σύμφωνα τρία. μέ-
ζων. σωημένων. διεζυγμένων.
ἐκτάχορδα γ' δύο. σωημένων πὶ καὶ
διεζυγμένων. εἶδη γ' αὐτῶν πλείονα,
καθ' ἑκάστην Φθόγγον παραύξησην
λαμβάνόμενα. ὧς γὰρ μὲν τοῖς πα-
λαιοῖς τὰ μὲν διὰ πασάρων ἐκαλεῖτο
συνλαβή· τὸ γ' διὰ πέντε, διοξεία· τὸ γ'
διὰ παζῶν, ἀρμονία. ὃ καὶ ποικίλων καὶ
εἶδος ὀνομάτων πρὸς τὴν κατὰ τὸν γὰρ

niam omnis post eum sonus similis
omnino est uni eorum qui præcef-
fere. Tetrachordum igitur vocatur
dia tessaron : constat verò ex tonis
duobus & hemitonio : hemitoniis
v : diesibus x. Ita pentachordum
adpellatur dia pente. & constat ex
tonis tribus semis : hemitoniis vii :
diesibus xiv. Ipsum verò per octo
vocatur dia pason, ac constat ex
tonis sex : hemitoniis xii : diesibus
xxiv. Porro totorum systematum
alia spissa sunt ; alia rara. Atque
alia immutabilia, quæ unam habent
mesen ; alia, mutabilia, quæ plu-
res habent mesas. Rursus alia per
deinceps sonos ; alia per non dein-
ceps canuntur. Figuræ autem illo-
rum variæ sunt, ab intervallo-
rum ducatu, seu certo aliquo ordine
contemplationi subjactæ. Etenim
aut primum est hemitonium, aut
secundum, aut tertium, aut quo-
tumcunque. Sunt ergo in singulis
tonis per divisionem consideratis
tetrachorda quinque : Hypaton.
meson. synemmenon. diezeugme-
non. hyperbolæon. Pentachorda
consona tria : Meson, synemme-
non, diezeugmenon. Octachorda
duo : Synemmenon & diezeugme-
non. Quorum figuræ plures sunt,
secundum cuiusque soni augmen-
tum sumta. Porro Veteribus dia
tessaron adpellabatur syllaba : ipsum
diapente, dioxia : ipsum dia pa-
son, harmonia. quod & plura se-
cundum figuram nomina est con-
secutum. Nam quod ab hypate hy-
paton

paton incipit, vocabatur Mixolydium. Quod à parypate, Lydium. Quod à diatono, Phrygium. Quod à meson hypate, Dorium. Quod à parypate, Hypolydium. Quod à diatono, Hypophrygium. Quod à mese, Hypodorium. Atque ex his manifestum, quomodo, si eadem supponatur nota prima, quæ alibi ab alia soni virtute denominacionem habeat; ex deinceps sonorum sequela, harmoniæ qualitatem manifestam fieri contingat. Itaque de Systematis, quæ & Principia morum Veteres vocabant, hæc sufficiant.

Genus est certa quædam tetra-chordi divisio. Sunt vero tria modulationis genera: Harmonia. Chroma. Diatonum. quæ ab intervallo-rum vicinitate aut longiore distan-tia differentias accipiunt. Harmonia igitur adpellatur illud genus, quod minimis abundat intervallis; à coagmentando dictum. Diato-num, quod tonis abundat. quan-doquidem in ipso vox vehementius distenditur. Chroma, quod per hemitonion contenditur. Vti enim quod inter album est & nigrum Color adpellatur; sic quoque quod medium inter duo locum tenet, Chroma est cognominatum. Ho-rum vero singula canuntur; Enar-monium quidem, per diesin, & die-sin, & ditonum incompositum, in acutum: in grave, contra. Chroma verò, in acutum, per hemitonium, & hemitonium, & tricemitonium:

δοτὸ ὑπάτης ὑπαλιῶν ἐκαλεῖτο μιξο-
λύδιον. τὸ δὲ δοτὸ περυπάτης, λυδίον.
τὸ δὲ δοτὸ διὰτόνων, φρύγιον. τὸ δὲ δοτὸ
μέζων ὑπάτης, δώριον. τὸ δὲ δοτὸ πε-
ρυπάτης, ὑπολύδιον. τὸ δὲ δοτὸ διὰτό-
νων, ὑποφρύγιον. τὸ δὲ δοτὸ μέσης, ὑπο-
δώριον. ἐκ δὲ τῆς φαυροῦς, ὡς ἐ-
παυλὸν ὑποθεμένους σημειῖον πρῶτον,
ἄλλοτε ἄλλη διανάμειξις φθόγγων καλο-
νομαζόμενον, ἐκ τῆς ἐφεξῆς φθόγγων
ἀκροαθίας τῆς ἀρμονίας ποιό-
νται φαυρὰν ἡμέραν συμβαίνει. πρὸς
μὲν ἐν συστημαίων, ἀλλὰ καὶ ὅτε οἱ πα-
λαιοὶ τῇ ἡθῶν ἐκάλουν, ὁρκεῖται ταῦτα.

Γένος δὲ ἐστὶ πρὸς πλεονάζοντα δι-
αίρεσις. γῆνη δὲ μελωδίας τρεῖς. ἀρ-
μονία. χρωμα. διάπνον. ἐκ τῆς δι-
αστημάτων ἐγγύτητος ἢ μακρότητος
λαμβάνοντα πρὸς διαφοράς ἀρμονία
μὲν οὖν καλεῖται τὸ πρὸς μικροτάτοις
πλεονάζοντα διάστημασιν, δοτὸ δὲ σωηρ-
μῶσαι. διάπνον δὲ, τὸ πρὸς τόνοις
πλεονάζον. ἐπειδὴ σφοδρότερον ἢ
φωνὴ καὶ αὐτὸ διάκρίνεται. χρωμα
δὲ, τὸ δὲ ἡμιτονίων συνεινόμενον. ὡς
γὰρ τὸ μετὰ τὸ λυτικὸ καὶ μέλανος
χρωμα καλεῖται. ἔτι καὶ τὸ διά μέ-
ζων ἀμφοῖν θεωρούμενον, χρωμα
προσαίρηται. τέτων δὲ ἕκαστον μελω-
δεῖται. τὸ μὲν δὲ ἐναρμόνιον, καὶ διέ-
σιν, καὶ διέσιν, καὶ δίπνον ἀσπύρητον, ὅτι
τὸ ὀξύ. ὅτι δὲ τὸ βαρὺ, ἐναυλίως.
τὸ δὲ χρωμα, ὅτι μὲν τὸ ὀξύ, καὶ ἡμι-
τόνιον, καὶ ἡμιτόνιον, ἐν τριημιτόνιον
ἐναυ-

ἐναντίως δὲ ὅτι τὸ βαρὺ. τὸ δὲ διὰ-
 τνον, καθ' ἡμιτόνιον, καὶ τόνον, καὶ τό-
 νον, ὅτι τὸ ὀξύ. ὅτι δὲ τὴν βαρύτη-
 τα, ἐναντίως. τῶν δὲ φυσικώτερον
 μέν ἐστι τὸ διὰτνον. πᾶσι γάρ, καὶ
 τοῖς ἀπαιδευτοῖς παύσαισι μελω-
 δησίον ἐστὶ. περὶ τὸ χρωμα.
 ὡς γὰρ μόνοις μελωδεῖται τοῖς πε-
 παιδευμένοις. ἀπερρέτερον δὲ τὸ
 ἐναρμόνιον. ὡς γὰρ τοῖς ὅτι φανε-
 ράτοις ἐν μουσικῇ πρὸς χηκε ὡς δο-
 χῆς. τοῖς δὲ πολλοῖς ἐστὶν ἀδιύσιον.
 ὅθεν ἀπείγνωσαν πινες τὸ καὶ διέσιν με-
 λωδίαν, διὰ τὴν αὐτῶν ἀσθένειαν καὶ
 παύσειας ἀμελωδήτων εἶναι τὸ διὰ-
 σημα ὑπολαβόντες. τῶν δὲ τῶν ἡμῶν
 ἕκαστον μελωδεῖται ἐν πε ἀγωγῇ καὶ
 πολοκῇ. καὶ ἀγωγή μέν ἐστιν, ὅτι διὰ τὸ
 ἐξῆς φθόγγων ποιούμεθα τὸ μελωδί-
 αν. πολοκῇ δὲ, ὅτι διὰ τὸ καθ' ὑπερβα-
 σιν λαμβανομένων. ἐν τῷ μελωδίᾳς ἡ
 μέν, ὡς εἶα καλεῖται. ἡ δὲ, ἀνακάμ-
 πισαι. ἡ δὲ, περιφερής. ὡς εἶα μέν, ἡ
 δὲ τὸ βαρύτης εἰς ὀξύτητα. ἀνακάμ-
 πισαι δὲ, ἡ ἐναντία. περιφερής δὲ, ἡ ἐμ-
 μετὰ βολῇ. οἷον εἰς τις καὶ συναφῶς
 περὶ χορδὸν ὅτι πλείνας ταυτὸν ἀνείη
 τῷ καὶ διὰ τὸ ξιν. πλείον τῶν ἡμῶν συ-
 σημάτων ἀ μὲν ὡς ἰδικὰ διαιρεῖται. αὐ-
 τῷ, ὅ. τὸ μὲν ἐν ἐναρμόνιον, ἀπὸ δὲ ἐξ
 ἐλατρίων διέσεων συγκείμενον, ἀδι-
 αίρετόν ἐστι. τὸ δὲ χρωμα διαιρεθῆσε
 εἰς διὰσημάτα, ὅσα ἀν ῥητα μετὰ ξὺν
 πε ἡμιτονίᾳ καὶ τῷ ἐναρμόνιᾳ διέσεως ἐξίσταται. καὶ τὸ διὰτνον δηλαδὴ εἰς

contra, in grave. Diatonum, per
 hemitonium, & tonum, & tonum,
 in acutum: in grave, contra. Ex
 his naturalius est Diatonum. quip-
 pe omnibus, etiam indoctis omni-
 no cani potest. Artificiosissimum,
 Chroma. Soli enim docti illud mo-
 dulantur. Accuratissimum est En-
 armonium. quod peritissimis tan-
 tum Musicis est receptum. Multis
 autem est impossibile. Vnde mo-
 dulationem per diesin quidam non
 recepere ob suam imbecillitatem in-
 intervallum esse, quod & prorsus can-
 ni nequeat, arbitrati. Horum ge-
 nerum singula modulatur tam in
 ductu quam in nexu. Et ductus
 quidem est, quando per deinceps
 sonos modulationem facimus. Nex-
 us vero, cum per sonos secundum
 transgressionem sumtos. Præterea
 modulatio alia recta vocatur; alia,
 revertens; alia, circumcurrens. Re-
 cta, quæ à gravitate tendit in acu-
 men. Revertens, quæ illi est con-
 traria. Circumcurrens, quæ mu-
 tabilis. ut si quis tetrachordo per
 conjunctionem intento, idem re-
 mittat per disjunctionem. Rursus
 generum systemata alia in specialia
 dividuntur; alia, non. Enarmo-
 nium igitur, quia ex minimis diesi-
 bus constat, est indivisibile. Chro-
 ma dividetur in intervalla, quot-
 cunque rationalia inter hemito-
 nium & diesin Enarmoniam inve-
 niuntur. Tertium, Diatonum sci-

licet, in tot, quot inter hemitonium & tonum rationalia interval-
la conspiciuntur. Itaque Chroma-
tis fiunt species tres. Diatoni, duæ.
Vt sint universæ, enarmonio addi-
tæ, modulationum species sex. Pri-
ma igitur, Enarmonia, notatur per
dieses quadrantales, vocaturque
Enarmonium. Altera, per diesin
trientalem, vocaturque Chroma
molle. Tertia notatur per dieses,
quæ enarmonix diesis sint sesqui-
alteræ, vocaturque Chroma sesqui-
alterum. Quarta peculiarem habet
ex duobus hemitoniis incomposi-
tam constitutionem. adpellatur au-
tem Chroma tonizum. Quinta
constat ex hemitonio, & tribus die-
sibus, & quinque reliquis. vocatur-
que Diatonum molle. Sexta habet
hemitonium, & tonum, & tonum.
diciturque Diatonum intentum.
Vt autem manifesta sint quæ dici-
mus, in numeris facturi sumus di-
visionem, supposito tetrachordo
unitatum $\overline{\text{LX}}$. Enarmonii est divi-
sio: $\overline{\text{VI}}$, $\overline{\text{VI}}$, $\overline{\text{XLIII}}$. per diesin qua-
drantalem, & diesin quadrantalem,
& ditonum. Mollis Chromatis di-
visio: $\overline{\text{VIII}}$, $\overline{\text{VIII}}$, $\overline{\text{XLIV}}$. per diesin
trientalem, & diesin trientalem, &
triemitonium ac diesin trientalem.
Sesquialteri Chromatis divisio: $\overline{\text{IX}}$,
 $\overline{\text{IX}}$, $\overline{\text{XLII}}$. per diesin sesquialteram, &
diesin sesquialteram, & triemito-
nium ac diesin quadrantalem. To-
nizi Chromatis divisio: $\overline{\text{XII}}$, $\overline{\text{XII}}$,
 $\overline{\text{XXXVI}}$. per hemitonium, & he-
mitonium, & triemitonium. Mol-

ποῦτα, ὅσαι ἀν μετὰ τὴν τῶν ἡμιτο-
νίων καὶ τόνων ῥητὰ διαστήματα θεωρεῖ-
ται. γινέσθαι πόνημα τῶ μὲν χρώματι
εἶδη τέτρα. ἔ ὃ διαστήματα β'. ὡς εἶναι
πᾶν τῶ ἐναρμονίῳ πρὸς ἡμέλιον
μελωδιῶν εἶδη ἑξ. τὸ μὲν οὖν πρῶ-
τον τὸ ἐναρμόνιον χαρακτὴρ ἰσχυρὸν ἐκ
τῆ τετρατημορμαίων διέσεων τῶ τόνου,
καὶ καλεῖται ἐναρμόνιον. τὸ δὲ δέ-
κτον τετρατημορμαία διέσει, καὶ καλεῖ-
ται μαλακὸν χρώμα. τὸ δὲ τρίτον
χαρακτὴρ ἰσχυρὸν μὲν ἐκ διέσεων ἡμι-
ολίων τῆ ἐναρμονίας διέσεως· καλεῖ-
ται δὲ ἡμιολίς χρώματι. τὸ δὲ
τίττον ἰδιον μὲν ἐχὶ πλὴν ἐκ δυῶν
ἡμιτονίων ἀσπύθηλον σύσπιν· καλεῖ-
ται δὲ, τονιαίς χρώματι. τὸ ὃ πέμ-
πτον σύγκειται μὲν ἐξ ἡμιτονίων, καὶ τῆ
διέσεων, καὶ λοιπῶν· καλεῖται δὲ
μαλακὸν διαστήματα. τὸ δὲ ἑκτὸν ἐχὶ
μὲν ἡμιτόνιον, καὶ τόνον, καὶ τόνον·
λέγεται δὲ, συλήον διαστήματα. ἵνα δὲ
δῆλον ᾖ τὸ λεγόμενον, ἐπὶ ἀριθμῶν
ποιησόμεθα πλὴν διαίρεσιν, ὑποθέμε-
νοι τὸ πηγάχορδον μονάδων ἑξ. ἐν-
αρμονίας διέσεις, 5, 5, μη. ἐναρμό-
νιον, 5, διέσιν, καὶ διέσιν, καὶ δίτονον.
χρώματι διέσεις, η, η, μη. μαλακὸν
χρώματι, κατὰ διέσιν, καὶ διέσιν, 6
τετραμήλιον καὶ διέσιν. ἡμιολίς χρώ-
ματι, 3, 3, μη. 5, διέσιν ἡμιόλιον,
καὶ διέσιν ἡμιόλιον, καὶ τετραμήλιον καὶ
διέσιν. τονιαίς χρώματι, 3, 3, 15.
καθ' ἡμιτόνιον, καὶ ἡμιτόνιον, 6 τετραμή-
τόνιον.

τόνιον. μαλακῶ διαζώνῃ, ιβ, ιη, λ. σωλήνῃ διαζώνῃ, ιβ, κδ, κδ. ἢ κδ. κδ, ιβ. γίνονται διὰ καὶ ἄλλαι περὶ χαρδ-
δικῆ διαυρέσεις, αἷς καὶ οἱ πάνυ πα-
λαιότατοι πρὸς τὴν ἀρμονίαν κέ-
ρηνηται. ἐνίοτε μὲν οὐκ αὐτῇ τέλειον
ὀκτάχορδον ἐπλήρην· εἰδ' ὅτε διὰ καὶ
μείζον ἐξαζώνῃ σύστημα· πολλάκις διὰ
καὶ ἔλαττον. εἰδ' ὅτε γὰρ πάντως παρελάμ-
βανον αἰεὶ ὅν· φθόγγας. τὴν ἢ αἰ-
τίαν ὑπερον λέξομεν. τὸ μὲν οὐκ λυ-
διον διαζήματα συνείησαν ὡς διέσεως,
καὶ τόνῃ, καὶ τόνῃ, καὶ διέσεως, καὶ
διέσεως, καὶ τόνῃ, καὶ διέσεως. καὶ
τῷ μὲν λυτὴν τέλειον σύστημα. τὸ ἢ δώ-
ρον, ὡς τόνῃ, καὶ διέσεως, καὶ διέσεως,
καὶ διζώνῃ, ὡς τόνῃ, καὶ διέσεως, καὶ
διέσεως, καὶ τόνῃ. λυτὴν διὰ καὶ τῷ
τόνῃ τὸ διαζώνῃ ὑπερέχον. τὸ διὰ
φρύγιον, ὡς τόνῃ, καὶ διέσεως, καὶ δι-
έσεως, καὶ διζώνῃ, καὶ τόνῃ, καὶ δι-
έσεως, καὶ τόνῃ. λυτὴν διὰ καὶ τῷ πύ-
λειον διαζώνῃ. τὸ δὲ ἰάστιον συνε-
είησαν ὡς διέσεως, καὶ διέσεως, καὶ δι-
τόνῃ, καὶ τριημιτονίῃ, καὶ τόνῃ. λυτὴν
τῷ δὲ διαζώνῃ ἐλλείπον τόνῃ. τὸ ἢ
μειζολύδιον, ὡς δύο διέσεων καὶ τὸ
ἐξῆς κειμήλιον, καὶ τόνῃ, καὶ τόνῃ,
καὶ διέσεως, καὶ τετράων τόνῃ. λυτὴν
καὶ τῷ τέλειον σύστημα. τὸ διὰ λε-
γόμενον σώνονον λυδιον λυτὴν διέσεις, καὶ
διέσεις, καὶ διτόνον, ὡς τετρημιτόνιον.
διέσιν διὰ νῦν ὅτι πάντων ἀκαστόν
τὴν ἐναρμόνιον. σαφηνείας διὰ ἐνε-

lis Diatoni; xii, xii, xix. per
hemitonium, & tres dieses qua-
drantales, & quinque dieses qua-
drantales. Contenti Diatoni: xii,
xxiv, xxiv. per hemitonium, &
tonum, & tonum. Fiunt autem &
alia tetrachordorum divisiones,
quibus ultimæ antiquitatis Musici
ad harmonias fuere usi. Atque hæ
interdum integrum octachordum
complebant; interdum quoque
majus quam sex tonorum systema;
 sæpe etiam minus. Neque enim
omnes semper adsumebant sonos.
cujus causam deinde proferemus.
Itaque Lydium composuerunt ex
diesi, & ditono, & tono, & die-
si, & diesi, & ditono, & diesi. At-
que hoc erat integrum systema.
Dorium, ex tono, & diesi, & die-
si, & ditono, & tono, & diesi, &
diesi, & ditono. Hoc quoque to-
no ipsum diapason superabat. Phry-
gium, ex tono, & diesi, & diesi, &
ditono, & tono, & diesi, & diesi,
& tono. Quod quoque integrum
erat diapason. Iastianum condidere
ex diesi, & diesi, & ditono, & tri-
mitonio, & tono. Hoc ab ipso dia-
pason superabatur tono. Mixoly-
dium, ex binis diesibus deinceps
positis, & tono, & tono, & diesi,
& diesi, & tribus tonis. Hoc quo-
que erat integrum systema. Illud
autem quod vocatur Lydium con-
tentum, erat diesis, & diesis, & di-
tonum, & triemitonium, & dito-
num. Diesis jam in omnibus au-
dienda est enarmonia. Sed perspi-

cuitatis gratiâ etiam diagramma systematum illorum subscibatur. Horum autem & divinus Plato in Republica meminit, dicens: Lucutuas esse harmonias tum Mixolydisti, tum Syntonolydisti. Convivales & nimium remissas, & Iastii & Lydisti. quibus postea subjungit, dicens: Periculum est ne inferiores tibi videantur tam Doristi quam Phrygisti. Tales enim faciebant Harmoniarum expositiones, dum ad propositos mores sonorum qualitates coagmentabant. De quibus deinde accurate sumus dicturi.

κεν καὶ ἀνάγκη τῶν συστημάτων ὑπογεγράφθω. τέτων ᾗ καὶ ὁ θεὸς παλάτων ἐν τῇ πολιείᾳ μνημονεύει λέγων· θρηνώδεις μὲν εἶναι τὴν τιμιζολυδισί, καὶ τὴν σωλονολυδισί. συμπολικὰς δὲ καὶ λίαν ἀνειμώδεις, τὴν τιιασί καὶ λυδισί. καὶ μὲν ταῦτα ἴππιδεῖν λέγων· κινδυνεύει σιῶν δωρεσί λελεῖσθαι καὶ φρυγισί. πιαύτως γὰρ ἐπιέντο τῶν ἀρμονιῶν πᾶς ἐκθέσεις, πρὸς τὰ ποικίλματα τῶν ἡθῶν πᾶς τῶν φθόγγων ποιότητας ἀρμολογίῳ. περὶ μὲν ἐν τέτων ὑπερὸν ἀνελεῖν ἐρεῖμεν.

ᾱ λυδισί.										β̄ δωρεσί.									
R	V	C	O	Ξ	N	Z	E			Φ	C	P	Π	I	Z	E	Δ	Θ	
L	F	C	K	Μ	Χ	Ε	Υ			F	C	Ο	Ω	Α	Ε	Υ	Ω	Η	

γ̄ φρυγισί.										δ̄ ιασί.									
Φ	C	P	Π	I	Z	E	Δ	Υ		Τ	R	V	C	M	I				
F	C	Ο	Ω	Α	Ε	Υ	Ω	Z		Γ	L	F	C	Π	Α				

ε̄ μιζολυδισί.										ς̄ σωλονολυδισί.									
T	R	V	Φ	C	P	Π	Z			T	R	V	C	M	Z				
Γ	L	F	F	C	Ο	Ω	Ε			Γ	L	F	C	Π	Ε				

Iam de Tonis dicamus. Tonum in Musica tripliciter adpellamus. Aut enim idem quod tensionem: aut certam aliquam vocis magnitudinem. uti quâ à dia-pente superatur ipsum dia tessaron: aut modum systematicum, ut Lydium aut Phrygium. de quo nunc dicere est propositum. Toni autem sunt secundum Aristoxenum qui-

Τανῶν ᾗ περὶ τῶν λέγων μὲν. τόνον δὲ καὶ μεσικὴν καλεῖμεν τετραχῶς. ἢ γὰρ ὅπερ τὴν πᾶσιν, ἢ μέγεθος πειὸν φωνῆς· οἷον ὡς τὸ ἀλφ' ἐτ' ἀλφ' δ' ὑπερέχει. ἢ πρόπον συστηματικόν· οἷον λυδίον, ἢ φρύγιον. περὶ ἐνῶν ποικίλων λέγειν. τῶνοι δὲ εἰσι κατὰ μὲν ἀρσινόεον τετρακαίδεκα, ὧν οἱ

οἱ προσλαμβανόμενοι περιέχονται
 τῷ διὰ παζῶν καὶ ᾗ ὅτι νεώτερος,
 περιεκαίδεκα. ὧν οἱ μὲν προσλαμ-
 βανόμενοι περιέχονται τῷ διὰ πα-
 ζῶν καὶ πένω. τὰ κατὰ διὰ ζῶν
 ἐφαπτόμενοι. ὀνομάζει δι' αὐτοὺς ἕ-
 τως ἀρυσόζενος. ὑποδάριον. ὑπο-
 φρύγιοι δύο. ὁ μὲν βαρὺς, ὅς καὶ ὑπο-
 ἰάστιον καλεῖται. ὁ δὲ ὀξύς. ὑπολύ-
 διοι δύο. ὁ μὲν βαρὺς, ὁ καὶ ὑποαιό-
 λιον. ὁ ᾗ, ὀξύς. δάριος εἷς. φρύγιοι
 δύο. ὁ μὲν βαρὺς, ὅς ἐῖασιον. ὁ δὲ
 ὀξύς. λυδιοι δύο. ὁ μὲν βαρὺς, ὅς νῦν
 αἰόλιον. ὁ ᾗ, ὀξύς. μιξολυδιοι δύο. ὁ
 μὲν βαρὺς, ὅς νῦν ὑπερδάριον. ὁ ᾗ,
 ὀξύς, ὅς νῦν ὑπεριάστιον. ὑπερμιξο-
 λυδιον εἷς, ὅς καὶ ὑπερφρύγιος. τέστις
 ὑπὸ τῶ νεωτέρων προσπεφεινται ὅτε
 ὑπεραιόλιον, καὶ ὁ ὑπερλυδιος. ὅπως
 γὰρ ἂν ἕκαστον βαρυτέτα περὶ καὶ, καὶ
 μεσότητα, καὶ ὀξύτητα. ἕκαστον δι' ἂν
 αὐτῶν ἡμιονίω μὲν ὑπερέξει τῶ προτέ-
 ρου, ἀπὸ τῶ βαρυτέτα βελαμνίων ἀρ-
 χεσται. ἡμιονίω ᾗ ἑλαττον ἔσται, εἰ γὰρ
 τὸ δόχλιον ἀπὸ τῶ ὀξύτετα ποιησόμεθα.
 περιέχονται μὲν οὐκ αὐτῶν, ὡς ἐφ' ἑλν,
 οἱ προσλαμβανόμενοι τῷ διὰ παζῶν
 ἐπένω. λαμβάνοντι δ' ἂν διὰ τῶ καὶ
 διὰ συμφωνιῶν. δὲ ἑκάδμοι γὰρ ἀπὸ
 τῶ βαρυτέτα, καὶ βελάμοι ὁππότεν
 καὶ πάλιν ἀνιέναι καὶ πικίλα διαστή-
 ματα, πάντως ἐνός πινον αὐτῶν ἐφα-
 πόμεθα προσλαμβανόμενα. τῶτων
 ᾗ οἱ μὲν μελωδοῦνται δι' ἄλλοι οἱ ᾗ, καὶ.

dem, tredecim; quorum proslam-
 banomeni continentur ipso dia pa-
 son; secundum juniores verò, quin-
 decim: quorum proslambanomeni
 continentur ipso dia pason & tono.
 systema disjunctivum attingentes.
 adpellat autem eos sic Aristoxenus:
 Hypodorius. Hypophrygii duo.
 quorum alter gravis est, qui &
 Hypoïaltius vocatur; alter, acutus.
 Hypolydii duo. quorum alter gra-
 vis, qui & Hypozolius vocatur;
 alter, acutus. Dorius unus. Phry-
 gii duo. alter gravis, qui & Ialtius;
 alter, acutus. Lydii duo. alter gra-
 vis, qui jam Æolius; alter, acutus.
 Mixolydii duo. alter gravis, qui
 nunc Hyperdorius; alter, acutus,
 qui nunc Hyperialtius. Hypermi-
 xolydius unus, qui & Hyperphry-
 gius. His à junioribus additi sunt
 tum Hyperzolius, tum Hyper-
 lydius. Atque ita singuli & gravi-
 tatem habent, & medium, & acu-
 men. ac porro horum quisque he-
 mitonio quidem priorem superat,
 si à gravissimo incipere velimus:
 hemitonio verò minor est, si ini-
 tium faciamus ab acutissimo. Illo-
 rum igitur proslambanomeni, ut
 dictum, continentur ipso dia pa-
 son & tono. Sumantur autem pro-
 pterea quoque per consonantias. Si
 enim à gravissimo incipiamus, &
 intendere velimus ac rursus remit-
 tere, secundum varia intervalla;
 semper illorum aliquem tangemus
 proslambanomenon. Atque ho-
 rum alii integri canuntur; alii, mi-
 nime.

nime. Dorius igitur canitur integer, quod ad xii tonos vox nobis obsequatur, quodque ipsius mese sit proslambanomenos ejus, qui ipso dia pason superat Hypodorii proslambanomenon. Reliquorum alii sunt graviores Dorio; alii acutiores usque ad sonum qui consonat ipsi nete hyperbolæon. Sic igitur & cantica, & cola modis attribuemus: si nimirum systematis sonum gravissimum uni ex proslambanomenis subjiciamus, ac deinde ab hoc modulemur in grave. Quod si enim ulterius remittere nequeamus, erit Hypodorius. propterea quod primus sonus qui audiri potest, Hypodorii proslambanomeno sit terminatus. Sin clare audiatur, conspicere conabimur, quanto superet Hypodorii proslambanomenon, hoc est, cum qui natura est gravissimus. Atque ille nobis modus statuetur, qui superat Hypodorii proslambanomenon tanto, quanto & cantus sonus gravissimus, major spectatus est eo, qui natura est gravissimus. Sin gravissimus cantici sonus excedit Hypodorii primum dia pason, acutus existens, accipiemus ipsius dia pason in grave. Prædicta autem usi methodo harmoniam ipsam haud difficulter excipiemus.

Mutatio est variatio propositi systematis, & qui in voce est characteris. Quia enim quodque systema & certus quidam vocis typus

ὁ μὲν ἐν δώριος σύμπαρ μελωδεῖται, διὰ τὸ μέγεθος τῶν τόνων τῷ Φωνῶν ἡμῶν ὑπηρεῖται, ἔτι διὰ τὸ μέσον αὐτῶν τῷ προσλαμβανόμενῳ τῷ δια πάσων εἶναι ὑποδωρίαν. τῷ ἡ λοιπῶν, οἱ μὲν βαρύτεροι τῷ δωρίαν μέγεθος τῷ συμφωνῶν τῷ φθόγγῳ τῇ νήτῃ τῷ ὑπερβολαίῳ. ἔτι τῷ καὶ τὰς ὥδας, ἡ τὰ κῶλα τοῖς τρόποις συστήμεθα· εἰ τὸν κλιότατον τῷ φθόγγῳ τῷ συστήματι ἐν τῷ προσλαμβανόμενῳ ὑποβάλλοιμεν, κατὰ τὸ τῷ μέγεθος μελωδοίῃ μὲν ἐπὶ τὸ βάρος. εἰ μὲν γὰρ μὴ δυναθῇ μὲν ἀνέναντι περαιτέρῳ, δωρίαν ἔσται. διὰ τὸ τῷ πρώτῳ ἀκρότον φθόγγον δωρίαν προσλαμβανόμενῳ ὡρεῖται. εἰ ἡ ἐξ ἀκρότου, θεωρήσῃ περαιτέρῳ πῶς τῷ δωρίαν προσλαμβανόμενῳ νομίζεσθαι, τῷ τῷ φύσιν βαρυτέρῳ, τῷ ὑπεροχῇ ἐχθρὸν καὶ ἐν ἡμῶν τῷ ὁρατῇ, ὅς ὑπερέχῃ τῷ δωρίαν προσλαμβανόμενῳ τοῦ τῷ ὅσῳ καὶ τῷ μέγεθος ὁ κλιότατος φθόγγος τῷ τῷ φύσιν κλιότατος μείζων ἐθεωρήσθαι. εἰ δὲ ὁ βαρύτερος τῷ ὥδῃ φθόγγος ὑπερεκπίπτῃ τῷ δωρίαν τόνῳ διὰ πάσων, ὅς ὑπάρχων, ληψόμεθα μὲν αὐτῷ τὸ διὰ πάσων ἐπὶ τὸ βάρος. τῷ δὲ περαιτέρῳ γρησόμενοι μεθόδῳ τῷ ἀρμονίαν αὐτῶν ἐν δυαχερῶς κληψόμεθα.

Μετὰ βολὴν δὲ εἰσιν, ἀλλοίωσις τῷ ὑποκειμένῳ συστήματι, καὶ τῷ φωνῆς χαρακτήρος. εἰ γὰρ ἐκάστῳ συστήματι καὶ πῶς

ποιός πρὸς ἐπακοῦσθαι τὴν φωνῆς τύπον, δῆλον ὡς ἅμα ταῖς ἀρμονίαις, καὶ τὸ ἔμελεις εἶδ' αἰσθηθῆσθαι. μετὰ βολαί' ἐν τοῖς τόνοις γίνον' ποικίλαι, καθ' ἑκάστην τῶν ἀξσημάτων, τῶν πεποιημένων καὶ ἀσυνήτων. ἀλλ' αἱ μὲν ἐκ συμφώνων λαμβανόμεναι ἀξσημάτων χαρίεσται· αἱ δὲ λοιπαὶ τέτων ἐπ' αὐτῶν καὶ τὰ σχήματα, καὶ τὰς παλαιὰς διωκτὸν θεωρεῖν, καὶ τὸν τόνον, ἢ ἡμιτόνιον ἀπὸ φθόγγου μεταβάλλοντα, καὶ ὅλως καὶ πᾶν ἢ ποιῶν παλαιὸν ἢ ἀρμονίαν ἀξσημα. καὶ ἢ ἀνιέντα ἢ ἐπιένοντα γίνονται ἢ αὐτῶν ἐκ τῶν πρὸς χορδα κεινώναι. οἱ μὲν γὰρ ἡμιτόνιο ἀλλήλων ὑπερέχουσιν· οἱ δὲ τόνον· οἱ δὲ τῶν τέτων μέζουσι ἀξσημασιν. ὡς π. συμβαίνειν τὰς τῶν κεινόνων μέσας, ὑπάρχειν γίνεσθαι τὰ ὀξύπτερα ἢ ἀνάπαιλιν. καὶ καὶ τὰς ἐξ ἑξ ὁμοίως. εἰσὶ δὲ τῶν γῶν τρεῖς δώδεκα, Φρύγιον, Λύδιον, τῶν ὀξύνων ὁ μὲν δώδεκα πρὸς τὰ βαρύνοντα τὴν φωνῆς ἐνεργήματα χρήσιμος· ὁ δὲ λύδιον, πρὸς τὰ ὀξύνοντα· ὁ δὲ Φρύγιον, πρὸς τὰ μέσα. οἱ δὲ λοιποὶ πολλοὶ ἐν τῇ ὀργανικαῇ θεωρίᾳ συνήεσσι. ἐκείνα γὰρ ἐν μετρίοις ἐξείρηται συστήμασι. τῶν δὲ τόνων πάντων ἐκ τῶν καὶ γραμμάτων πᾶσιως ἀνάπαιλιν συγκαταστήτων, τὰ μὲν βαρύνοντα πάντων ὑποδωρὶς τόνον ὅτι τὸ βαρύνον ἀνιέντες, τὸ δὲ λαμβάνομεν ἀρχὴν τῶν σημείων. ἐπειτα τὸ μετὰ τῶν ἐν μὲν ἀρμονίᾳ διέστω ἐπὶ χον λόγον·

subsequitur, planum una cum harmoniis ipsam quoque mutatum iri cantus speciem. Mutationes autem in tonis fiunt variae, secundum quodque intervallorum, tam compositorum quam incompositorum. Verum quæ ex consonis sumuntur intervallis sunt gratiores; harum reliquæ non admodum. Quarum & figuras & nexus contemplari possumus, per tonum, aut hemitonium à sono transeuntes. idque univèrse secundum omne aut impar aut par intervallum: & aut remittentes aut intendentes. Porro inter hos quoque fiunt communicationes secundum tetrachorda. Alii enim tonorum hemitonio se invicem superant; alii tono; alii intervallis quæ his sunt majora. ut contingat graviorum modorum mesas fieri hypatas acutiorum: aut contra. & in sequentibus eodem modo. Sunt autem generatim modi tres: Dorius, Phrygius, Lydius. Ex quibus Dorius ad graviore vocis effectus est accommodus: Lydius, ad acutiores: Phrygius, ad medios. Reliqui magis in instrumentorum spectantur compositionibus. quippe quæ in longissimis sunt systematis elaborata. Cum verò toni omnes consistant ex ordine xxiv litterarum inverso, si, qui omnium est gravissimus, Hypodorium per tonum in grave remittamus, ipsum δὲ sumimus notarum principium. Deinde, quæ hanc sequitur: quæ in Harmonia diesis obtinet rationem;

D

nem;

nem ; In Chromate & Diatono ,
hemitonii. Deinde quæ post hanc
est^o. Deinde quartam notam to-
num obtinere definimus. Quam
si principium gravissimi modorum
fecerimus , atque hemitonium rur-
sus intenderimus , toni , qui istum
sequitur , ponimus proslambano-
menon. ac qui deinceps sunt tonos
si iisdem excessibus componamus,
xv modorum numerum comple-
mus. Subiuncta autem est secun-
dum hemitonium literarum positi-
tio : & secundum tonum : & deni-
que , qui ex his sunt , modi. Porro
duplex nobis literarum facta est ex-
positio , ut ex infra scriptarum no-
tarum similitudine , superiorum
consecutionem conspiciamus . at-
que ut inferioribus quidem cola ,
quique in canticis sunt , mesaulicos
aut nudos pulsus ; superioribus ve-
rò ipsa cantica notemus. Denique
ut , quæ in Musicis sunt abstrusa ,
facile occultentur , pro usitatis lite-
ris eas , quæ secundum tonicam ex-
positionem subscriptæ sunt , sub-
ordinantes. Alæ autem diagram-
ma modorum sit adsimile , excessus ,
quos toni inter se obtinent , edo-
cens. Illi verò toni expositi sunt
secundum tria genera , ac consonan-
tias quoque continent. Est autem
consonantia , cum binarum litera-
rum , in Enarmonio bina interval-
la continentium , altera in alio gene-
re solùm bina illa conjuncta notat.

ἐν τῷ χρωματί καὶ διατόνῳ , ἡμιτονία
εἶπε τὸ μὲν τέτταρον . εἶπε τὸ πέμπτον , τόνον
ἐπέχειν ἐρμζόμενα . καὶ τέτταρον ἀρχικῶς
πυλοπάτας τὰς τρεῶν ποιησάμενοι , πάλ-
ιν ἡμιτόνιον ὑπὸ πλείονας , τὰ μὲν αὐ-
τὸν πέμπτον τὸν προσλαμβάνοντα ὁρμῶν .
καὶ οὗτον ἑξῆς ταῖς αὐλαῖς ὑπεροχαῖς
συνιέντες , τὸν τὸ περὶ τρεῶν παλῶμεν .
ἀρμζόμεν . ὑποκείναι τὸ ἡ καὶ ἡμιτό-
νιον τὸ σιχαίων θέσις , καὶ ἡ καὶ τόνον .
καὶ λοιπὸν οἱ ἐκ τέτων τρεῶσι . διπλῆ
τὸ ἡ ἐκθεσις τὸ σημαίνει γένονεν ἡμῖν ἐκ
τῆς τῶν κάτω γραφομένης ὁμοιότη-
τος , τὴν τῶν ἄνω θεωρητῶν ἀνελ-
θῆσαν . καὶ ὅπως ταῖς μὲν κάτω πὲρ κώ-
λα , καὶ πὲρ ἐν ταῖς ὠδαῖς μεσσωλικῶς
ἢ μελακρῶματα . ταῖς δὲ ἄνω πὲρ ὠ-
δᾶς χαρσικῶς ἐρμζόμεν . καὶ ὅπως πὲρ
τὴν μεσσωλικὴν ὑπεροχὴν συγκρούμεν
διότι ἀντὶ τὸ ἐν χρήσιν γραμμάτων
καὶ τὴν πονικῶς ἐκθεσιν ὑπογεγραμ-
μένα κατὰ πύκνους . πῆρυγί τὸ πὲρ
γραμμά τῶν τρεῶν γίνεται ὑπε-
ρλήσιον , ταῖς ὑπεροχαῖς , ἀς ἔχουσιν οἱ
τόνοι πρὸς ἀλλήλους ἀναδιδάσκον . ἐκ-
τίθενται δὲ ἔτσι καὶ τὰ γῆ καὶ ταῖς
συμφωνίας περιέχοντες . συμφωνία
δὲ ἐστίν , ὅταν δύο σιχαίων καὶ τὸ ἐν-
αρμόνιον δύο διαστήματα περιέχον-
των γὰρ τῶν τέτων ἐν ἄλλῳ γῆ μόνον
πὲρ δύο συναφθέντα σημαίνει .

Ἐκθεσις

sunt quam pulsus in \overline{xv} modis. Hæc enim expositio parvus canon existit trium generum.

Pythagoræ literarum omnium
expositiones in \overline{xv} modis, secun-
dum tria genera. Quot enim figu-
ris singulæ literæ notentur, hinc est
perspicuum.

κρίσεως τέστι τ' ἰε τρόπων αὐτῇ τῆς
τελευταίας γάρ ἐστι κανόνιον.

Πυθαγόρας τῶν σοιχείων ὅλων ἐκ-
θέσεις τῶν τε πρώτων καὶ τὰ τέλεια γήη.
πόσις γὰρ γήμασι σημαίνειαι ἕκα-
στον, ἐκ τῆς δὲ ὅλων.

[illegible]

Dicendum deinde de Dissolutione, Spondeasmo & Projectione. Horum enim intervallorum usus ad harmoniarum differentias à Veteribus fuit adsumtus. Dissolutio igitur vocabatur trium diesium incompositarum remissio. Spondeasmus, ejusdem intervalli intentio. Projectio, quinque diesium intentio. Hæc verò & passionες intervallorum propter rarum usum adpellabantur. Cantus autem est, & quidem perfectus, qui ex harmonia, & rhythmo, & dictione constat: Specialius verò sumtus, ut in Harmonica; Nexus sonorum acumine & gravitate dissimilium.

Melopoëia est facultas conficiendi cantum. Hujus alia est hypatoides; alia mesoides; alia netoides, secundum prædictas nobis vocis proprietates. Partes autem il-

Ῥῆτιον λοιπὸν περὶ ἐκλύσεως, ἀπο-
 δεασμῆ τε καὶ ἐκβολῆς. καὶ γὰρ τῶν
 τῶν Διαιρημάτων ἡ χρῆσις πρὸς τὴν Δι-
 φορέαν τῶν ἀρμονιῶν παρελήθη οὕτως
 παλαιῶς. ἔκλυσις μὲν ἐν ἐκκαλῆρι,
 τριῶν διέσεων ἀσπασίμων ἄνεσις. ἀπο-
 δεασμὸς δὲ τῶν τριῶν Διαιρημάτων
 ὁπίπτεσις. ἐκβολή, ἡ διέσεων ὁπί-
 πτεσις. ταῦτα δὲ καὶ πάθη τῶν Διαιρημά-
 των, διὰ τὸ πάντων τῶν χρήσεως πρὸς
 ἡχοσύνην. μέλος δὲ ἐστὶ, τέλειον μὲν,
 τὸ ἐκ τε ἀρμονίας, καὶ ῥυθμῆς, καὶ λέ-
 ξεως συνεστηκός· ἰδιαιτέρον δὲ, ὡς ἐν
 ἀρμονικῇ· πολλὴ φθόγγων ἀνομοίαν
 οὐκ ἔχον καὶ βαρύτητι.

Μελοποιία ἡ διῶναις κατὰ σὺν-
τακτὴν μέλους. πύτης ἡ ἡ μὲν ὑποαιου-
δής ἐστιν ἡ ἡ, μεσοειδής ἡ ἡ, νηοειδής,
κτ' τὰς παρρημενίας ἡμῶν τῆς φωνῆς
ιδιό-

ιδιότητες. μέρη ὅ αὐτῆς λήψεις, μίξεις
 καὶ χρήσεις. καὶ λήψεις μὲν, δι' ἧς δι-
 σκεῖν τῷ μουσικῷ περιγίνε' ἀπὸ πέντε τ'
 Φωνῆς τόπος τὸ σύστημα ποιητέον. πόπ-
 ρον ὑπαλοιδεῖς, ἢ τ' λοιπῶν πνός.
 μίξεις ὅ δι' ἧς ἡτοι τὰς Φθόγγας ἀλ-
 λήλοις, ἢ τὰς τόπους τῆς Φωνῆς ἀρ-
 μόζομεν. ἢ γνῆ μελωδίας, ἢ τρέπων
 συστηματα. χρήσις ὅ, ἢ πια τ' μελω-
 δίας ἀπεργασία. ταύτης ὅ πάλιν εἶδη
 τρία, ἀγωγή, πετρία, παλοκή. ἀγω-
 γῆς μὲν ἐν εἶδη τρία. ὠδεῖα, ἀνα-
 κάμψαι, περιφερής. ὠδεῖα μὲν
 οὐκ ἐστίν, ἢ ἀπὸ τῶν ἐξῆς Φθόγγων
 τῶν ὀπίσταιν πικρῆ. ἀνακάμψαι
 δὲ, ἢ ἀπὸ τῶν ἐπομένων ἀποτε-
 λεῖσαι τῶν βαρύτητα. περιφερής δὲ,
 ἢ κατὰ συνημμένων μὲν ὀπίσταιναι.
 καὶ διεξωγμένων δὲ ἀνιῖσαι. ἢ ἐν-
 αὐτῶς. αὕτη δὲ καὶ ταῖς μετὰ βο-
 λαῖς θεωρεῖται. παλοκή δὲ ἐστίν, ἢ
 ἀπὸ τῶν ὑπερβαλῶν ἀξσημάτων,
 ἢ Φθόγγων δύο ἢ καὶ παλαιόνων ἕνα
 περιεμῆ πίνον. ἢτοι πὲ βαρέα τέ-
 των, ἢ πὲ ὀξύπερα περιεμῆσαι, καὶ
 τὸ μέλῳ ἀπεργαζομένη. πετρία
 δὲ, ἢ γινώσκομεν πίνας μὲν τῶν
 Φθόγγων ἀφετεῖον. πίνας δὲ ὡς
 ληπτεόν. καὶ ἰσάκις ἕκαστον αὐτῶν,
 καὶ ἀπὸ πέντε πὲ ἀρκεῖον, καὶ εἰς ὃν
 καταληκτεόν. αὕτη δὲ καὶ τὸ ἥδους
 γινέται ὡς καταληκτῆ. ἀπεφέρει δὲ
 μελοποιία μελωδίας. ἢ μὲν γὰρ
 ἐπαγγελία μέλους ἐστίν. ἢ δὲ ἐξῆς ποιητικῆ.

lius sunt tres: Sumtio, Mistio &
 Vfus. Et quidem Sumtio est, per
 quam Musico invenire datur, à
 quali vocis loco systema sit facien-
 dum. utrum ab hypatoide, an re-
 liquorum aliquo. Mistio est, per
 quam aut sonos inter se, aut vocis
 locos coagmentamus; aut modu-
 lationis genera, aut modorum sy-
 stemata. Vfus est, certa quædam
 modulationis confectio. Cujus rur-
 sum tres sunt species; Ductus, Pet-
 tia, Nexus. Ductus autem species
 tres; Rectus, Revertens, Circum-
 currens. Rectus igitur est, qui per
 deinceps sonos intensiorem facit.
 Revertens, qui per insequentem
 efficit gravitatem. Circumcurrens,
 qui secundum synemmenon inten-
 dit, secundum diezeugmenon re-
 mittit: aut contrà. Sed hic quo-
 que in Mutationibus consideratur.
 Nexus autem est, qui per transi-
 lientia intervalla, aut sonos duos,
 vel etiam plures unum tonum pro-
 greditur: aut graviora horum, aut
 acutiora præponens, & cantum ef-
 ficiens. Pettia est, qua cognosci-
 mus quinam sonorum omittendi,
 & qui sint adsumendi, tum quo-
 ties illorum singuli. porro à quo-
 nam incipiendum, & in quem de-
 finendum. Atque hæc quoque mo-
 rem exhibet. Differt autem Melo-
 poeia à Melodia: quod hæc sit can-
 tus indicium; illa, habitus effecti-
 vus. Modi Melopœiæ genere qui-

dem sunt tres ; Dithyrambicus ,
 • Nomicus , Tragicus . Quorum Nomicus
 modus est netoides : Dithyrambicus ,
 • mesoides : Tragicus , hypatoides . Specie verò reperiuntur
 plures , qui ob similitudinem generalibus
 subijci possunt . Amatorii enim quidam vocantur , ad quos
 pertinent Nuptiales ; & Comici , & Encomiastici . Modi autem dicuntur ,
 quod aliquatenus animi adfectum secundum cantus simul ostendant . Porro Melopoëiz inter se
 differunt , Genere ; ut Enarmonia , Chromatica , Diatona . Systemate ;
 ut Hypatoides , Mesoides , Netoides . Tono ; ut Dorius , Phrygius , Lydius . Modo ; ut Nomico ,
 Dithyrambico , Tragico . More ; ut cum dicimus aliam esse Systalticen , per quam
 tristes animi adfectus movemus ; aliam Diastalticen , per quam animum excitamus ; aliam
 Mediam , per quam ad quietem animum perducimus . Hi autem Mores vocantur , quoniam animi
 constitutiones per hos primum considerabantur & corrigebantur . Non tamen per hos solos . Quippe
 tanquam partes hi aliquid conferunt ad medendos animi adfectus : at perfectus erat cantus , qui & doctrinam
 plenariam adferebat . Vti enim Medicorum medicamenta comparata sunt , ut una aliqua materia
 non sit nata sanare corporis morbos ; sed quæ ex pluribus est mista , curationem reddat perfectam ;
 sic quoque hic . Parum cer-

μὲν τρεῖς· διθυραμβικός, νομικός,
 τραγικός. ὁ μὲν ἔν νομικός τρόπος
 ἐστὶ νησοειδής· ὁ δὲ διθυραμβικός,
 μεσοειδής· ὁ δὲ τραγικός, ὑπαλοειδής.
 εἰδὲ δὲ ὁμοιότητά τοις γήμοις ὑποβάλλειν.
 ἐρωτικὸν τε γὰρ καλῶν πινες,
 ὧν ἰδιοὶ ὀπιθηλάμιοι, καὶ κωμικοὶ, καὶ
 ἐγκωμιαστικοί. τρόποι δὲ λέγονται, διὰ
 τὸ συναμφαίνειν πάσας τὸ ἦθος κατὰ
 τὰ μέλη τῆς ἀφροσύνης. ἀφ' ἑκαστοῦ
 δὲ ἀλλήλων αἱ μελοποιίαι, γινώσκουσιν
 ἑναρμόνιστον, χρωματικὴν, ἀξίον
 νῦν, συστηματικὴν ὡς ὑπαλοειδής, μεσοειδής,
 νησοειδής. τὸν αὖ ὡς δωρικόν, φρύγιον,
 λυδικόν. τρόπων νομικῶν, διθυραμβικῶν,
 τραγικῶν. ἢ ἢ ὡς φασὶν, ὅτι μὲν
 συστηματικῶν, δὲ ἥς πᾶσι λυπηρὰ
 κινῶμεν. ὅτι δὲ, ἀξίον λυπηρῶν,
 δὲ ἥς τὸ θυμὸν ἐξεγείρομεν. τὴν δὲ
 μέσσην, δὲ ἥς εἰς ἡρεμίαν τὴν ψυχὴν
 παύομεν. ἢ ἢ δὲ ταῦτα ἐκαλεῖται,
 ἐπεὶ καὶ περὶ τῆς ψυχῆς κατὰ
 σημάτα ἀξίον τῶν πρώτων θεωρεῖται
 τε καὶ διορθῆται. ἀλλ' ὅτι ἐκ μόνων
 ἀλλὰ γὰρ ταῦτα μὲν ὡς μέρη
 συνεργεῖ πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς
 ψυχῆς. τὸ δὲ τέλειον ἡ μὲν δὲ, τὸ καὶ
 τὰ παλαιὰ ἀνελκιστὴν προσάγων. ὡς
 γὰρ ὅτι τῶν ἰατρικῶν φαρμάκων
 ἡ μία τις ὕλη πέφυκεν ἰάσασθαι τὰ
 πικρὰ τε καὶ σώματα, ἢ δὲ ἐκ πολλῶν
 ὁμοίων σύμμιξις ὅτι ἐλεγεῖται τὴν ὁμήρου
 ἔγω δὲ καὶ νῦν. μικρὸν μὲν
 ἢ με-

ἡ μελωδία πρὸς κατέρθωσιν· τὸ δὲ ἐξ ἀπάντων τῶν μερῶν συμπληρωθῆν, αὐτοκρίσιον. ὁ μὲν οὐκ ἀρμονικὸς τῆς μουσικῆς τρόπος· ἀρκενῶς αὖ ἡ μὲν ἔχει.

Μεταβῶμεν δὲ λοιπὸν ἐπὶ τῷ ῥυθμικῷ θεωρεῖν. ῥυθμὸς πόινω καλεῖται τετραχῶς. λέγεται γάρ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων σωμάτων· ὡς φάρμακον, ἑρπύλλον ἀνδριάντα. καὶ πᾶν τῶν κινημένων· ἔτω γὰρ φάρμακον, ἑρπύλλου πινά βαδίζειν. καὶ ἰδίως, ἐπὶ φωνῆς. πρὸς ἃ ἡ νότον πρὸς κείαν λέγεται. ῥυθμὸς πόινω ἐπὶ σύστημα ἐκ χρόνων κατὰ πᾶν συγκειμένων. καὶ τὰ τέτων πᾶν καλεῖται ἄρσιν καὶ θέσιν· ψόφον καὶ ἡρεσίαν. κατὰ γὰρ τῶν φθόγγων διὰ τὴν ὁμοιοποίησιν τῆς κινήσεως ἀνέμφατον τὴν τῶν μέλων ποιημένων παλιν, καὶ εἰς πάλιν ἀγόντων τὴν διάνοιαν, τὰ τῶν ῥυθμῶν μέρη τὴν διώαμιν τῆς μελωδίας ἐναρτῇ καθίστησι. ὡς γὰρ μέρους μὲν, πᾶσι μὲν δὲ κινῶν τὴν διάνοιαν. ἄρσις μὲν ἔστι, φρεσὶ σώματι· ἐπὶ τὸ ἄνω θέσις δὲ, ἐπὶ τὸ κάτω πᾶσι μέρους. ῥυθμικὴ δὲ ἐστίν, ἐπιστήμη τῆς τῶν θεωρημάτων χρήσεως. ὁ πᾶς μὲν οὐκ ῥυθμὸς τετράστις αἰσθητέροις νοεῖται. ὅφρα, ὡς ἐν ὀρχήσῃ. ἀκοῇ, ὡς ἐν μέλῃ. ἀφ᾽ ἧς, ὡς οἱ τῶν δέληων σφυγμοί. ὁ δὲ ἔξ· μουσικῶν, ὑπὸ δυοῖν· ὅφρα, πᾶσι καὶ ἀκοῇ. ῥυθμίζεῖ

te modulatio confert ad animum erigendum; sed quod ex omnibus partibus est plene constitutum omnimode sufficit. Atque ita Harmonica Musices ratio sufficienter nobis sit tractata.

Transcamus deinceps ad contemplationem Rhythmicam. Rhythmus igitur adpellatur tripliciter. Nam & de immobilibus corporibus dicitur; ut eurhythmon (affabre factam) adpellamus statuat: tum de omnibus quæ moventur. Ita enim dicimus, compositae aliquem incedere: at proprie de voce. De quo rhythmo nunc dicere est propositum. Rhythmus igitur est, qui constat ex temporibus aliquo ordine conjunctis. Hujus adfectiones dicimus Elationem & Positionem: Strepitum & Quietem. Cum enim univèrsim soni ob motus similitudinem, nullius efficaciz efficiant cantus nexum, ac mentem in errorem abducant; rhythmici partes vim modulationis evidentem constituunt. ex parte quidem, at ordinate mentem moventes. Elatio igitur est motus corporis sursum versus: Positio autem, deorsum versus ejusdem partis. Rhythmicæ potro est scientia utendi iis quæ prædiximus. Univèrsim igitur rhythmus tribus hisce sensibus percipitur: Visu, ut in Saltatione; Auditu, ut in cantu; Tactu, ut articularum pulsus. At qui in Musica consideratur, à duobus; Visu nimirum & auditu. Ad rhythmum enim

in

in Musica componitur motus corporis, modulatio, dictio. Atque horum quodque & per se spectatur, & cum reliquis. tum seorsim cum alterutro, & cum utroque simul. Cantus igitur spectatur per se, in diagrammatis, & inordinatis modulationibus: una cum rhythmo solo, in pulsibus & colis: cum dictione sola, in iis, quæ confusa carmina vocantur. Rhythmus per se spectatur in nuda saltatione: una cum cantu, in colis: cum sola dictione, in poematis cum ficta representatione; ut sunt Sotadæ, & quorundam id genus. Dictio quomodo cum utroque spectatur, jam diximus. Hæc omnia mista Oden (canticum) efficiunt. Porro rhythmus dividitur in dictione, syllabis: in cantu, rationibus elationum ad positiones: in motu, tum figuris, tum harum terminis; qui & signa adpellantur. Rhythmicæ sunt partes quinque. Disceptamus enim de Primis temporibus. de Pedum generibus. de Ductu rhythmico. de Mutationibus. de Rhythmo poëia.

Primum igitur tempus est indivisibile & minimum, quod & signum adpellatur. Voco minimum, respectu ad nos habito, quod primum à sensu potest percipi: signum vero vocatur, quod istud tempus sit indivisibile; quemadmodum & Geometræ id, quod apud ipsos partibus caret, signum adpellantur. Hoc autem partibus carens tan-

δε ἐν μεσοκῇ κίνησις σώματι, μελωδία, λέξις. τῶν δ' ἑκάστων καὶ αὐτὸ θεωρεῖται, ἢ μὲν τῶν λοιπῶν, ἰδίᾳ τὴν ἑκάστην καὶ ἀμφοῖν ἅμα. μέλῳ μὲν γὰρ νοεῖται, καὶ αὐτὸ μὲν πῶς διαγράμμασι, καὶ τῶν ἀτάκτοις μελωδίαις. μὲν ἢ ῥυθμῶν μόνον, ὡς ὅτι τῶν κρεμάτων καὶ κάλων. μὲν ἢ λέξεως μόνης, ὅτι τῶν καλῶν κειμένων ἀσμάτων. ῥυθμὸς δὲ καθ' αὐτὸν μὲν, ὅτι ψιλῆς ὀρχήσεως. μὲν ἢ μέλους, ἐν κάλωις. μὲν δὲ λέξεως μόνης, ὅτι τῶν ποιημάτων, μὲν πεπλάσμενης ὑποκρίσεως. οἷον τῶν σωτῶδου, καὶ πινῶν ποικίλων. λέξις ἢ ὅπως μεθ' ἑκατέρου θεωρεῖται, πρὸς ἑκάστην. ταῦτα ἢ σύμπαντα μιγνύμενα τῷ ὧδῳ ποιεῖ. διαίρεται ἢ ὁ ῥυθμὸς ἐν μὲν λέξει, τῶν συλλαβαῖς. ἐν ἢ μέλει, πῶς λόγοις τῶν ἄρσεων πρὸς τὰς θέσεις. ἐν ἢ κινήσει, πῶς πρὸς τὰς ἀνάστασις, καὶ πῶς τῶν πέρασιν. ἃ δὲ καὶ σημεία καλεῖται. μέρος ἢ ῥυθμικῆς. ἢ διαλαμβάνοντι γὰρ πρὸς πρῶτων χρόνων. πρὸς γυνῶν ποδικῶν. πρὸς ἀγωγῆς ῥυθμικῆς. πρὸς μετὰ βολῶν. πρὸς ῥυθμοποιίας.

Πρῶτον μὲν ἐν ἐστὶ χρόνον ἄπμῳ καὶ ἐλάττω, ὅς καὶ σημεῖον καλεῖται. ἐλάττω δὲ καλῶ τὸν ὡς πρὸς ἡμᾶς, ὅς ἐστι πρῶτος κατὰ τὴν αἰσθησιν. σημεῖον ἢ καλεῖται, διὰ τὸ ἀμερὲς εἶναι. καθὼς καὶ οἱ γεωμέτραι τὸ ὡς σφισιν ἀμερὲς, σημεῖον πρὸς γόρδων. ἔτι ἢ ὁ ἀμερὲς μονά-

δ

δθ. οἰονεὶ χώρην ἔχει. θεωρεῖται γὰρ ἐν λέξει, πρὸ συλλαβῶν· ἐν δὲ μέλει, πρὸ φθόγγου, ἢ πρὸ ἐν ἀφαιρέσει· ἐν δὲ κινήσει σώματος, πρὸ ἐν ᾗμα. λέγειται δὲ ἔτθ πρῶτος, ὡς πρὸς τὴν ἑκάστη κίνησιν τῶν μελωδῶν. καὶ ὡς πρὸς τὴν τῶν λοιπῶν φθόγγων σύγκρισιν. πολλαχῶς γὰρ ἐν αὐτῶν ἑκάστῳ ἡμῶν προσεγγιζομένων, πρὶν εἰς τὸ τῶν δυοῖν ἀφαιρέματων ἐμπεσεῖν μέγαθον. ἐκ γὰρ τῶν ἐξ ἑξῆς μεγέθους, ὡς ἐφ' ἑλν, ἀκριβέστερον συναρᾶται. συνήθειον δὲ ἐστὶ χρόνον, ὃ διακρίνεται διωάδην. τῶν γὰρ ὃ μὲν διπλασίον ἐστὶ πρῶτον· ὃ δὲ, τετραπλασίον· ὃ γὰρ, πεξαπλασίον. μέγαθον γὰρ περαθον πρὸς ἡλθεν ὃ ῥυθμικὸς χρόνον. καὶ γὰρ ἀναλογεῖ τῷ πλήθει τῶν τῶν διέσεων. καὶ πρὸς τὴν ἀφαιρέματι κινῶ φωνῶν ἀφ' ὧς ἔχει. τῶν δὲ τῶν χρόνων οἱ μὲν ἑρρύθμοι λέγονται· οἱ δὲ, ἑρρύθμοι· οἱ δὲ, ῥυθμοειδῆς. ἑρρύθμοι μὲν, οἱ ἐν πινι λόγῳ πρὸς ἀλλήλους σώζοντες πᾶν· οἷον διπλασίονι, ἡμιολίῳ, πῆς ποιήσεις. λόγῳ γὰρ ἐστὶ δύο μεγεθῶν ἀνομοίων ἢ πρὸς ἀλλήλας σχέσεις. ἑρρύθμοι δὲ, οἱ πασιελαῶς ἀπαιτοί, καὶ ἀλόγως συναρῶντες. ῥυθμοειδῆς γὰρ, οἱ μετὰ τῶν τῶν καὶ πρὸ μὲν πᾶσι καὶ ἑρρύθμων, πρὸ γὰρ τῶν περαχῆς τῶν ἑρρύθμων μετὰ ἡλφός. τῶν γὰρ οἱ μὲν

quam unitatis locum obtinet. Spectatur enim in dictione circa syllabam : in cantu , circa sonum , aut circa unum intervallum : in corporis motu , circa unam figuram. Dicitur autem hoc primum , tam respiciendo ad singulorum qui modulantur motum , quam ad comparisonem cum reliquis sonis. Variis enim modis unum illorum nostrum quisque protulerit , antequam in duorum intervallorum incidat magnitudinem. Ex magnitudine autem illorum quæ deinceps sunt , ut dixi , accuratius id tempus cernitur. Compositum tempus est , quod dividi potest. Horum aliud primi duplum est ; aliud triplum ; aliud quadruplum . Ad quaternarium enim numerum processit tempus rhythmicum . quippe respondet multitudini dielium in tono ; atque ad vocem intervallis distinctam optime se habet. Horum temporum alia rhythmum habentia dicuntur ; alia rhythmum carentia ; alia rhythmici speciem habentia. Et quidem rhythmum habentia , quæ in aliqua ratione mutuam inter se ordinem servant ; uti in duplâ , fescuplâ , id genus aliis. Ratio enim est duarum magnitudinum dissimilium inter se habitudo. Rhythmum carentia , quæ penitus sunt inordinata , & absque ratione connexa. Rhythmici speciem habentia , quæ inter hæc interjiciuntur . atque interdum ordinis rhythmum habentium ; interdum confusionis rhythmum carentium sunt participantia. Horum

rum rursus alia rotunda vocantur, quæ plus quam oportet percurrunt; alia abundantia, quæ jam magis tarditatem per compositos sonos efficiunt.

Adhæc temporum alia simplicia sunt; alia multiplicia, quæ & pedum tempora vocantur. Pes igitur est pars totius rhythmici, per quam totum percipimus. Hujus duæ sunt partes; Elatio & Positio. Differentiæ pedum sunt septem. Prima, per magnitudinem; ut pedes trium temporum differunt à pedibus temporum duorum. Altera, per genus; ut pedes trium temporum, hemiolio & duplo. Tertia, per compositionem; quâ alios simplices efficit contigit, ut pedes binorum temporum; alios compositos, ut pedes temporum duodenorum. Simples enim sunt, qui in tempora dividuntur: compositi, qui & in pedes resolvuntur. Quarta, quæ est rationalium; quorum rationem dicere possumus elationis ad positionem: & irrationalium, quorum rationem inter se partium temporalium eodem modo dicere nequimus. Quinta est, per certam aliquam divisionem; cum, si varie dividantur compositi, varios fieri simplices contingit. Sexta, per figuram, quæ ex divisione efficitur. Septima, per oppositionem, cum summum duorum pedum alter majus tempus habet antecedens, insequens verò minus; alter, contrà.

Itaque genera rhythmica sunt

σπογγύλοι καλῆναι, οἱ μᾶλλον τῷ δέοντι ὁππότερον οἱ δὲ πλείων, οἱ πλέον ἢ τὴν βραδύτητα διὰ σωμάτων φθόγγων πικρῶμοι.

Ἐπὶ τῶν χρόνων οἱ μὲν ἀπλοῖ· οἱ δὲ πᾶσι πλοῖ, οἱ καὶ ποικίλοι καλῆναι. πᾶς μὲν οὖν ἐστὶ μέτρον τῷ παντός ῥυθμοῦ, δι' ὃ τὸν ὅλον καὶ λαμβάνομεν. τέττα δὲ μέρη δύο· ἄρσις καὶ θέσις. διὰφοραὶ δὲ ποδῶν ζ'. καὶ μέτρον· ὡς οἱ τέλει μοι τῶν δισημῶν δισηνόχασι. καὶ γὰρ· ὡς οἱ τέλει χρόνοι ἡμιολίᾳ ἐπλαστοῖν. σωμάτων ἢ ὅτ' μὲν ἀπλῆς εἶναι συμβέβηκεν, ὡς ὅτ' δισημῶν ὅτ' δὲ, σωμάτων, ὡς ὅτ' δωδεκασημῶν. ἀπλοῖ μὲν γὰρ εἰσιν, οἱ εἰς χρόνους διαιρέμενοι· σωμάτων δὲ, οἱ καὶ εἰς ποδας ἀναλύμενοι. πέμπτη, ἡ τῶν ῥημάτων, ὧν μέλλομεν λόγον εἰπεῖν τῆς ἄρσεως πρὸς τὴν θέσιν· καὶ ἀλόγων, ὧν οὐκ ἔχομεν δι' ὅλα τὸν λόγον τὸν αὐτὸν τῶν χρονικῶν μερῶν εἰπεῖν πρὸς ἄλληλα. πέμπτη δὲ ἐστίν, ἡ καὶ διαίρεισιν πικρῶν. ἅπερ ποικίλως διαιρεμένων τῶν σωμάτων, ποικίλως ὅτ' ἀπλῆς γίνεσθαι συμβαίνει. ἕκτη, ἡ καὶ τὸ ἡμέτερον, τὸ ἐκ τῆς διαίρεσεως διηλεμέμενον. ἐβδόμη, ἡ καὶ ἀνέστησιν, ὅταν δύο ποδῶν λαμβανόμενων, ὁ μὲν ἔχη τὸν μίξονα χρόνον καὶ ἡ γὰρ ἐπὶ ἐπόμενον δὲ, τὸν ἐλάττονα. ὁ δὲ, ἐναυτίως.

Γένη τίνων ἐστὶ ῥυθμικὰ τέλη· τὸ ἴσον.

ἴσων. τὸ ἡμιόλιον. τὸ διπλάσιον. πρὸς-
 ἡθρῆσι δὲ πινες καὶ τὸ ὀπίτεριον. ὁπὸ
 ἑμεγίστης τῶν χρόνων σωσιπῆλμα.
 ὁ μὲν γὰρ εἰς πρὸς αὐτὸν συγκεκλι-
 μένῳ τὸν τῆς ἰσότητος ἡμῶν λόγον.
 ὁ δὲ δόκιμος πρὸς τὸν ἑνα, τὸν δι-
 πλάσιον. ὁ δὲ γ' πρὸς τὰ δύο τὸν ἡμι-
 όλιον. ὁ δὲ δ' πρὸς γ', τὸν ὀπίτεριον.
 τὸ μὲν οὖν ἴσον ἀρχεῖται μὲν ὁπὸ δι-
 σήμῃ. πληρῆται δὲ ἕως ἐκκαίδεκα-
 σήμῃ. Διὰ τὸ ἐξαδενεῖν ἡμᾶς ὅτ'
 μέγιστος ἑπτάπυ γῆρας διχαγνώσκων
 ῥυθμῆς. τὸ δὲ διπλάσιον ἀρχεῖται
 μὲν ὁπὸ τετρήμῃ. περὶ δὲ ἕως
 οκτώκαιδεκάσῃ. ὁπότε γὰρ τῆς ἑ-
 πτάπυ ῥυθμῆς φύσεως ἀνῆλαμβα-
 νόμεθα. τὸ δὲ ἡμιόλιον ἀρχεῖται μὲν
 ὁπὸ πεντάσῃ. πληρῆται δὲ ἕως
 πεντεκαίδεκάσῃ. μέγιστος γὰρ το-
 σάτης τὸν πεπταπὸν ῥυθμὸν τὸ αἰσθητή-
 ριον καταλαμβάνει. τὸ δὲ ὀπίτερι-
 ον ἀρχεῖται μὲν ὁπὸ ἑπτάσῃ. γινε-
 ται δὲ ἕως πεσάρων καὶ δεκάσῃ.
 ὡς ἀνιῶται δὲ ἡ χρῆσις αὐτῆς. ἔστι δὲ
 καὶ ἄλλα γῆνη, ἀπὲρ ἄλογα καλεῖ-
 ται. ἐχὶ τῷ μηδὲνα λόγον ἔχουν, ἀλ-
 λά τῷ μηδὲν τῶν προσωρημένων λό-
 γων οἰκίως ἔχουν. κατὰ ἀρῆμῃς ἢ
 μαῖλλον ἢ κατὰ αἰσθητικὰ σώζονται
 πρὸς ἀναλογίας.

Τῶν ῥυθμῶν πέντε οἱ μὲν εἰσι σω-
 θῆτοι οἱ ἢ, ἀσωθῆτοι. ἀσωθῆτοι μὲν, οἱ
 ἐνὶ γῆνι ποδικῶν χρόνων, ὡς οἱ περὶ-
 σῆμοι. σωθῆτοι ἢ, οἱ ἐκ δύο γῆνι, ἢ

tria: Æquale, Sefquialterum, Du-
 plum; addunt aliqui & Superter-
 tium: quæ à temporum magnitu-
 dine constituuntur. Vnum enim
 sibi ipsi comparatum æqualitatis
 gignit rationem. Duo ad unum,
 duplam. Tria ad duo, sesquialte-
 ram. Quatuor ad tria, superter-
 tiam. Æquale igitur incipit à rhy-
 thmo duorum temporum, com-
 pleturque rhythmō temporum se-
 decim. quod non valeamus maio-
 res hujus generis rhythmos digno-
 scere. Duplum incipit à rhythmō
 trium temporum; finit vero in rhy-
 thmo temporum octodecim. Ne-
 que enim ultra hujus rhythmī na-
 turam percipimus. Sefquialterum
 incipit à rhythmō quinquorum tem-
 porum; completur autem rhythmō
 temporum viginti quinque. Huc
 enim usque ejusmodi rhythmum
 sensus percipit. Supertertium in-
 cipit à rhythmō septenarium tem-
 porum, perficiturque quatuordecim
 temporibus. cujus rarus est usus.
 Sunt autem & alia genera, quæ ir-
 rationalia vocantur; non quod nul-
 lam rationem habeant; sed quod
 cum nulla ante dictarum rationum
 conveniant. ac potius per nume-
 ros, quam rhythmorum species
 proportionē servent.

Itaque rhythmorum alii sunt
 compositi; alii, incompositi; alii,
 mixti. Incompositi, qui uno pe-
 dum genere utuntur, ut quatuor
 temporum rhythmī: Compositi,
 qui à duobus generibus, vel etiam

pluribus constant, ut rhythmī temporū duodecim. Mixti, qui aliquando in tempora, aliquando in rhythmos resolvuntur; ut sex temporū rhythmī. Compositorum alii per copulam existunt; alii per periodum. Copula igitur est duorum pedum simplicium & dissimilium compositio: Periodus verò, plurium.

E pedum generibus primum est, ob æqualitatem, Dactylicum. de quo primum tractabimus. In genere dactylico incompediti sunt rhythmī sex. Simplex Proceleusmaticus, ex brevi positione, & brevi elatione. Proceleusmaticus duplex, ex duabus brevibus in positione, & duabus brevibus in elatione: & contrā. Anapæstus à majore, ex longa positione, & duabus brevibus in elatione. Anapæstus à minore, ex duabus brevibus in elatione, & longa positione. Spondeus Simplex, ex longa positione, & longa elatione. Spondeus Major, qui & Duplex, ex quatuor temporū positione, & quatuor temporū elatione. Per copulam fiunt rhythmī duo. quorum alter Ionicus à majore; alter, à minore adpellatur. Et quidem Ionicus à majore constat ex simplici spondeo, & proceleusmatico duum temporū: à minore Ionicus, contrā. Dactylus autem dictus est, quod syllabarum ordinem digiti partibus respondentem habeat. Anapæstus, vel quod ordine conver-

ή παλειόνων σωες ὥτες, ὡς οἱ δωδεκάσημοι· μίχι οἱ ᾗ, οἱ πῆ μὲν εἰς χροῖνας· πῆ ᾗ, εἰς ῥυθμὸς ἀναλυόμενοι, ὡς οἱ ἐξάσημοι. τῇ ᾗ σωθῆτων οἱ μὲν εἰσι κτ' συζυγίαν· οἱ ᾗ, κτ' περίοδον. κτ' συζυγίαν μὲν ἔν ἐστι, δύο ποδῶν ἀπλῶν ή ἀνομοίῳν σωθῆτες· περίοδος δὲ, παλειόνων.

Τῶν ᾗ ποδικῶν γῆρῶν πρώτων ἐστὶ διὰ τὴν ἰσότητά τὸ δακτυλικόν. περὶ ἃ πρώτων λέγομεν. ἐν τῷ δακτυλικῷ γῆρῃ ἀσπῶντες οἱ μὲν εἰσι ῥυθμοὶ ἕξ· ἀπλῆς προκελεύσματος, ἐκ βραχείας θέσεως καὶ βραχείας ἄρσεως. προκελεύσματος διπλῆς, ἐκ δύο βραχειῶν ὅππῃ θέσιν, καὶ δύο βραχειῶν ἐπ' ἄρσιν· καὶ ἀνάπαλιν. ἀνάπαις· ἀπὸ μείζονος, ἐκ μακροῦς θέσεως, καὶ δύο βραχειῶν ἄρσεων. ἀνάπαις· ἀπὸ ἐλάσσονος, ἐκ δύο βραχειῶν ἄρσεων, καὶ μακροῦς θέσεως. ἀπλῆς σπονδείου, ἐκ μακροῦς θέσεως, καὶ μακροῦς ἄρσεως. σπονδείου μείζων, ὅ ἐστι διπλῆς, ἐκ περισσῆς θέσεως, καὶ περισσῆς ἄρσεως. κτ' ᾗ συζυγίαν γίνονται ῥυθμοὶ δύο, ὧν ὁ μὲν ἰωνικός ἀπὸ μείζονος· ὁ δ' ἀπ' ἐλάσσονος καλεῖται. καὶ ὁ μὲν ἀπὸ μείζονος σωίζεται ἐξ ἀπλῆς σπονδείας, ὅ ἐστι προκελεύσματος δισῆς· ὁ δὲ, ἐναντίως. δακτύλος μὲν ἔν ἐκλήρη, διὰ τὴν τὴν συλλαβῶν πέξιν, ἀναλογῆσαν πῶς μέρεσι τῆς δακτύλου. ἀνάπαις δὲ, ἢ διὰ τὸ ἀνάπαλιν πε-
τέχεται,

πάχιστα, ἢ διὰ τὸ τὸ φωνῶν μὴ διὰ
θεῖν πὰς βραχίαιας· ἀναπαύεσθαι δὲ
κατακλιῶσαι ὅτι τὴν μακρὰν. προκε-
λευσμαινὸς δὲ, ὁ καὶ πυρρίχῳ,
ἀπὸ τῆς καὶ ταῖς πυρρίχαις, καὶ πῶς
αἰγῶσι αὐτοῖς χρησθαι. σπονδεῖ
δὲ, διὰ τὸ ἐν ταῖς σπονδαῖς αὐτὸν
ἀδεῖσθαι. ἰωνικὸς δὲ, διὰ τὸ τῆς ῥυ-
θμοῦ φορετικόν, ἐφ' ὃ οἱ ἰωνες ἐνω-
μωδῆθησαν. περὶ μὲν ἔν τ' ἀκτινολικῶ
ταῦτα.

Ἐν τῇ τῶ ἱαμβικῶ ἡμῶ ἀπλοῖ μὲν
πίπτουσιν οἶδε ῥυθμοί. ἱαμβῶ, ἐξ
ἡμισείας ἄρσεως ἑ διπλασίης ἴσεως.
τροχαῖῳ, ἐκ διπλασίης ἴσεως καὶ
βραχίαιας ἄρσεως. ὀρθῷ, ἐκ πηξα-
σμῶ ἄρσεως καὶ ἐκ τῆς ἴσεως. τρο-
χαῖος σημαντός, ὁ ἐξ ἐκ τῆς ἴσεως,
ἑ πηξασμῶ ἄρσεως. σιωπῆτοι τῇ, οἱ
κτ' συζυγίαν· βακχεῖο δύο. ὧν ὁ μὲν
πρῶτον ἔχει τὸ ἱαμβόν, δεύτερον τῇ
τροχαῖον· ὁ δὲ, ἐναντίως. κτ' τῇ περὶ-
δον, ἢ β'. πῶσαρες μὲν ἐξ ἐνὸς ἱάμβου,
καὶ τριῶν τροχαίων. τέττα ὁ μὲν πρῶ-
τον τὸ ἱαμβόν ἔχων καλεῖται τροχαῖος
ἀπὸ ἱάμβου. ὁ δὲ δεύτερον, τροχαῖῳ
ἀπὸ βακχείου. ὁ δὲ τρίτον, βακχεῖος
ἀπὸ τροχαίου. ὁ δὲ τέτατον, ἱαμβῶ
ὅτι τέτατον. πῶσαρες τῇ ἑνα τροχαῖον·
τὰς τῇ λοιπὰς ἱάμβους ἔχοντες. ὁ μὲν
ἐν πρῶτον ἔχων τροχαῖον, τὰς δὲ
λοιπὰς ἱάμβους, καλεῖται ἱαμβῶ
ἀπὸ τροχαίου. ὁ δὲ δεύτερον, ἱαμβῶ
ἀπὸ βακχείου, ἢ μέσος βακχεῖος. ὁ δὲ

so sit positus : vel quod breves qui-
dem vox percurrat ; ad longam ve-
rò ubi pervenerit, in ea requiescat.
Proceleusmaticus, qui & Pyrrhi-
chius, quod cum in bellicrepis sal-
tationibus, tum in certaminibus co-
utantur. Spondeus, quod in liba-
tionibus accinatur. Ionicus, pro-
pter rhythmum molestiorem, cu-
jus nomine & Iones fuere repre-
henfi. Atque hæc de genere Da-
ctylico.

In Iambico genere simplices ca-
dunt hi rhythmī. Iambus, ex di-
midia elatione, & dupla positio-
ne. Trochæus, ex dupla positione
& brevi elatione. Orthius, ex qua-
tuor temporum elatione, & octo
temporum positione. Trochæus
Semantus, ex octo temporum po-
sitione, & quatuor temporum ela-
tione. Compositi, & quidem per
copulam, Bacchii duo. quorum
alter primum habet iambum, &
secundum trochæum; alter, con-
tra. Per periodum, xii. Quatuor
ex uno iambo, & tribus trochæis.
Horum ille, qui primum habet
iambum, vocatur Trochæus ab
iambo. qui secundum, Trochæus
à bacchio. qui tertium, Bacchius
à trochæo. qui quartum, Iambus
epitritus. Porro quatuor, qui u-
num habent trochæum; reliquos
verò iampos. Itaque qui primum
habet trochæum, reliquos verò
iampos, vocatur Iambus à trochæo.
qui secundum, Iambus à bacchio;
vel, Medius bacchius. qui tertium,

Bacchius ab Iambo. qui quartum, Trochæus epitritus. Quatuor denique, qui binos habent trochæos, & totidem iambos. eosque aut deinceps positos; aut ut alii contineant, alii contineantur. Qui igitur primos habet iambos, sequentes verò trochæos, dicitur Simplex bacchius ab iambo. qui trochæos antecedentes habet, insequentes verò iambos, Simplex bacchius à trochæo. qui iambos habet inclusos, Medius iambus; qui trochæos, Medius trochæus. Dicitur autem est Iambus ab iambizin, quod est, maledicere. vel à veneno sic adpellatus. Ad hoc enim iste rhythmus ob convenientiam cum prosa oratione, & partium ipsius inæqualitatem est adcommodus. Trochæus, quod gressum faciat volubilem. Orthius, quod venerabilem habeat representationem & gressum. Semantus, quod cum temporibus sit tardior, artificialibus utatur notationibus, ob sequelam positiones duplicans. Bacchius dictus est, quod Bacchicis canticis congruat. Ceterum speciales horum habitudines à pedum ordinibus nomina accepere.

In Pæonico genere incompofiti fiunt pedes duo. Pæon diagyius, ex longa positione & brevi, & longa elatione. Pæon epibatus, ex longa positione & longa elatione, & duabus longis positionibus ac-

χείας, καὶ μακροῦς ἄρσεως. παίων

τέλειον, βακχεῖον ἀπὸ ἱάμβου. ὁ δὲ πίπετον, τροχαῖον ἐπιτέλειον. πῶσπερες ᾗ, δύο τροχαίαι· ἴσας ᾗ ἱάμβους. ἥτοι καὶ τὰ ἐξῆς κακμέναι, ἢ ὅτῳ μὲν, περιεχοῖας· τὰς ᾗ, περιεχομένας. ὁ μὲν οὖν πρῶτος τὰς ἱάμβους ἔχων, ἐπομένας ᾗ τὰς τροχαίαις, λέγειται ἀπλῆς βακχεῖον ἀπὸ ἱάμβου. ὁ δὲ ὅτῳ τροχαίαις περιγεγεμέναις ἔχων· ἐπομένας δὲ ὅτῳ ἱάμβους, ἀπλῆς βακχεῖον ἀπὸ τροχαίαις. ὁ δὲ περιεχομένας ὅτῳ ἱάμβους, μέσθῳ ἱάμβου. ὁ δὲ ὅτῳ τροχαίαις, μέσθῳ τροχαῖον. ἱάμβου μὲν ἐν ἐκλήθῃ, ἀπὸ τῆς ἱαμβίζου, ὅ ἐστι, λαιδορεῖν, ὡς τὸ πὺν ἰὸν εἰρημένον. πρὸς τῷ γὰρ ὁ ῥυθμὸς διὰ τὸ λογοειδὲς, καὶ τὴν ἀνισότητά των αὐτῶν μερῶν πρὸς φορῶν. τροχαῖον δὲ, ἀπὸ τῆς τὴν βάσιν ἐπιτροχον πιεῖσθαι. ὁ δὲ ὅρθηθῃ, διὰ τὸ σμενὸν τῆς ὑποκρίσεως καὶ βάσεως. σημαλὸς δὲ, ὅτι βραδύς ὢν πῶς χρόνοις ἐπιτεχνηταῖς χρητῇ σημασίαις, ὡς πολλοῦ ἥσεως ἐνεκα διπλασιάζων τὰς ἥσεις. βακχεῖον δὲ ἐκλήθῃ, ἀπὸ τῆς πῶς βακχείαις ἀρμόζου μίλεσι. αἱ δὲ εἰδικῇ τέτων ἡσεις ἀπὸ τῶν ποδικῶν πύξεων τὴν ὀνομασίαν εἰλήφασιν.

Εἰν δὲ τῷ παμνικῷ γῆν ἀσώγειται μὲν γίνονται πόδες δύο. παίων διὰ γῆν, ἐκ μακροῦς ἥσεως καὶ βραδύτητος, ἐκ μακροῦς ἥσεως καὶ μακροῦς

κράς ἄρσεως, καὶ δύο μακρῶν ἴσων,
 καὶ μακράς ἄρσεως. Διὰ γὰρ ὅσον ἔν
 ἑρῆ), οἷον διγυ. δύο γὰρ χρηταὶ ση-
 μέοις. Ὅτι βάλεις ὅ, ἐπειδὴ πλεονέ-
 χου, ὡς μέρεσιν, ἐκ δυῶν ἄρσεων,
 καὶ δυῶν ἀσφύρων ἴσων γίνεται.
 μιγνυμένων δὴ τῶν ἡνῶν τέτων, εἶδη
 ῥυθμῶν γίνεσθαι παλαιοί. δύο μὲν δα-
 χμιακά. ὧν τὸ μὲν συνίσταται ἐξ ἰάμ-
 βου καὶ παύων. Διὰ γὰρ τὸ δι-
 δάκτυλον, ἐκ ἰάμβου καὶ δακτύλου,
 καὶ παύων. Ὀφύεστερα γὰρ αἱ
 μίξεις αὐτῶν κατεφάνησαν. δόχμοι
 διὲς ἐκαλέοντο, διὰ τὸ ποικίλοι καὶ
 ἀνόμοιοι, καὶ μὴ κατὰ ὅσον θεωρεῖσθαι
 τῆς ῥυθμοποιίας. γίνονται διὲς καὶ οἱ
 καλέμενοι περσοδιακοί. τέτων διὲς
 οἱ μὲν διὰ τῶν συνίσταται, ἐκ
 πορρίχου καὶ ἰάμβου καὶ τροχαίου. οἱ
 διὲς διὰ πεσάρων, ἰάμβου τῇ περσο-
 ρημῇ τετραποδία προσεζευμέναι. οἱ
 διὲς δύο συζυγῶν, βακχείου τὸ καὶ
 ἰωνικῆ τῇ ἀπὸ μείζονος. εἰσὶ διὲς καὶ
 ἄλλοι χορεῖοι β. ἰαμβοσειθής, ὅς
 συνίστηκεν ἐκ μακράς ἄρσεως, καὶ
 δύο ἴσων. καὶ τὸν μὲν ῥυθμὸν ἔστι-
 κεν δακτύλῳ. τὸ διὲς τῆς λέξεως μέ-
 ρη κατὰ τὸν ἀριθμὸν, ἰάμβου. ὁ διὲς
 τροχοσειθής, ἐκ δύο ἄρσεων καὶ μα-
 κράς ἴσων κατὰ ἀνδροφίαν τῇ περσο-
 τέρει. εἰσὶ διὲς καὶ ἔπροι μιλλοὶ ῥυ-
 θμοὶ τὸν ἀριθμὸν ἔχοντες. κρητικός, ὅς
 συνίστηκεν ἐκ τροχαίου ἴσων, καὶ τρο-
 χαίου ἄρσεως, καὶ ἰάμβου ἄρσεως. δακτύλῳ καὶ βακχείῳ, τὸν ἀπὸ τρο-

longa elatione. Diagyius itaque di-
 ctus est, quasi digyios (bimem-
 bris.) Duabus enim notis utitur.
 Epibatus, quoniam quatuor utens
 partibus, ex duabus elationibus,
 & duabus fit diversis positionibus.
 Porro hæc genera si misceantur,
 species rhythmorum fiunt plures.
 Binæ Dochmiacæ. Quarum prior
 componitur ex jambo & pæone
 diagyio; altera, ex iambo, & dacty-
 lo, & pæone. Ingeniosiores enim
 hæc mixtiones fuere visæ. Dochmii
 autem vocabantur, quod varii es-
 sent & dissimiles, nec directe
 in Rhythmopœia considerarentur.
 Fiunt quoque rhythmici qui vocan-
 tur Profodiaci. Quorum alii ex ter-
 nis componuntur, ex pyrrhichio &
 iambo & trochæo: alii ex quatuor,
 iambo prædictis tribus pedibus ad-
 dito. Alii ex duabus copulis; Bac-
 chio & Ionico à majore. Sunt æ-
 tem & irracionales Chorici duo.
 Iamboides, qui constat ex lon-
 ga elatione, & duabus positioni-
 bus. & quod ad rhythmum atti-
 net, similis est dactylo; quod ad
 dictionis partes secundum nume-
 rum, iambo. Trochoides, ex dua-
 bus constat elationibus & longa
 positione, per conversionem prio-
 ris. Porro alii quoque sunt mixti
 rhythmici, numero quinque. Cre-
 ticus, qui constat ex trochæi posi-
 tione & trochæi elatione. Dacty-
 lus per bacchium à trochæo inci-

pien-

pientem, qui fit ex trochæi positione, & iambi clatione. Dactylus per bacchium ab iambo incipientem, qui figuram habet prædictæ contrariam. Dactylus per chorium iamboiden; qui illum ad positionem, hunc ad elationem recipit. Dactylus per chorium trochoiden, qui simili modo atque prædictus componitur. Creticus autem à gente est nominatus. Reliqui ab ante dictis pedibus adpellationes habent.

Itaque qui Metricæ contemplationi connectunt eam quæ circa rhythmos versatur, huiusmodi aliquam fecere artis tractationem: Qui verò illas separant, aliter faciunt. Initio enim factò à binorum temporum rhythmo numeros addunt, usque ad rhythmos compositos, atque hos figurant secundum prædictas rationes; æqualem scilicet & duplam, tum sesquialteram & supertertiam. Atque alios à positione, alios ab elatione: rursus alios à longis, alios à brevibus incipientes componunt. Adhæc alios ex omnibus brevibus, alios ex iis longis; alios permiste faciunt, abundantibus vel longis vel brevibus; aut per similia tempora, aut per dissimilia elationes positionibus reddentes, atque hos integros; illos à Residuis aut Adpositionibus. Vbi & vacua tempora adsumunt. Est autem Tempus vacuum, quod absque sono existit ad complendum rhythmum. Re-

χαίς, ὅς γίνεσθαι ἐν τροχαίᾳ θέσως, εἰάμεθα ἄρσεως. δάκτυλος κτ' βακχεῖον, τὸ δὲ πρὸς ἰάμβου, ὅς ἐναυθῶς ἐρχομαῖσθαι τῷ πρὸς τριμῶν. δάκτυλος κτ' χορεῖον τὸ ἰαμβοειδῆ. τὸν μὲν γὰρ αὐτὸν εἰς θέσιν· τὸ δὲ εἰς ἄρσιν δέχεται. δάκτυλος κτ' χορεῖον τὸ τροχοειδῆ, ἀναλόγως τῷ πρὸς τριμῶν συγκείμενος, κρητικὸς μὲν ἐν δὲ πρὸς ἑνὶ ὀνόματι· οἱ δὲ λοιποὶ ἀπὸ τῶν πρὸς τριμῶν ποδῶν πρὸς ὀνομασίας ἔχουσιν.

Οἱ μὲν ἐν συμπλέκοντες τῇ μέτρῳ κτ' θεωρία, τὸ πρὸς ῥυθμῶν πιαύτως πρὸς πεπρίησθαι τὸ πεχνολογίαν· οἱ δὲ χωρίζοντες, ἐτέρως ποιῶσιν. διζήμενοι γὰρ ἀπὸ δισήμης σωλῆθασιν ἀρσῶν μέτρα τῶν σωθῆτων ῥυθμῶν. καὶ τέτρες κατὰ στυλὸν πρὸς τριμῶν ἀρχομαῖζοντες λόγους, ἴσων τὸ καὶ διπλάσιον, ἡμιόλιον πε καὶ ὀκταπλάσιον. καὶ στυλὸν μὲν ἀπὸ θέσως· στυλὸν δὲ ἀπὸ ἄρσεως. καὶ στυλὸν μὲν ἀπὸ μακρῶν· στυλὸν δὲ ἀπὸ βραχέων σωλῆθασιν. καὶ ἐν στυλὸν μὲν ἐν παρῶν βραχέων· στυλὸν δὲ ἀπὸ μακρῶν τὸς ἀναμειξὺς ἀποτελεῖσθαι, ἢ πλεονάζει μακρῶ βραχέων. ἢ δὲ ἰσομείων χρόνων, ἢ δὲ ἀνομοίων πρὸς ἄρσεις ταῖς θέσιν ἀνταποδιδόντες. καὶ στυλὸν μὲν ὁλοκλήρους· στυλὸν δὲ ἀπὸ λειμμάτων ἢ πρὸς θέσιν· ἐν οἷς καὶ στυλὸν κενὸς χρόνος ὡς λαμβάνει. κενὸς μὲν οὐκ ἐστὶ χρόνος· ἀλλὰ φθόγγος, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ῥυθμῆς. λείμμα δὲ

διε̄ ἐν ρυθμῷ, χρόνῳ κενὸς ἐλα-
χιστῷ. παρῳδεῖς διε̄, χρόνῳ κε-
νὸς μακρὸς, ἐλαχίστη διπλασίων.
πάλιν διε̄ οὗτ' σωτέρας ὡδὶ πιδῶσι.
σύμπαντα τὸν ἀριθμὸν ἐκλήθηναι,
καὶ περὶ τῶν εἰς ἀρχαῖα ρυ-
θμικά. καὶ μὲν ἔχῃ λόγον πρὸς
πάντα πρὸς ἀλλήλα, ὅν οἱ τῶν ἀ-
πλῶν ρυθμῶν σώζουσι χρόνοι, ἔρρυ-
θμον ἀποφαίνοντα τὸ ἀρχαῖον· εἰ δὲ
μὴ, πάλιν μετασχηματίζουσιν, ἕως ἀν-
εἰς λόγους ἢ τῶν ρυθμικῶν διαίρεσις
καταντήσῃ. οἷον ἐκκειμένης δεκά-
δῳ θεωρεῖται τὰ ἀρχαῖα, ὡς ὅτι
ρυθμὸς ἡμέτερος. ἐκ δυάδῳ μὲν
ἕν καὶ ἐκτῶδῳ ὅκ ἕσται ρυθμός.
ἔτι γὰρ ἔρρυθμον ὁ περαπλασίων
λόγῳ. ὡς τ' ἔστι ὁ δεκάσημον
ἕσται ἐκ δισημοῦ καὶ ἐκτῶς μου. με-
ρίζων τὴν ἐκτῶδα πάλιν εἰς τετράδα
καὶ πεντάδα, οὐδ' ἔτις ἕσται ρυ-
θμικὸς λόγῳ. τὸν πέντε πάλιν εἰς
τρία καὶ δύο· λέγω τὸν τρία πρὸς
ἕκαστον τῶν δισημῶν λόγον ἔχειν
ἡμιόλιον. ὡς τε καὶ τὸν δεκάσημον
συνεστῆναι διὰ τῶν. πάλιν εἰ με-
ρίζομεν τὸν αὐτὸν εἰς τετράδα καὶ
ἐπτάδα, ὅκ ἕσται λόγῳ τῶν ἀρ-
ρυθμῶν ρυθμικός. μερίζων τὸν ζ'
εἰς τρία καὶ πέντε, σώζειται λό-
γῳ ὅτι περὶ τῶν. ἐξ ἑ φημι σω-
τήσθαι τὸν δεκάσημον. πάλιν ποιῶν
τὸν αὐτὸν ἐκ περασήμου καὶ ἑξασήμου,
συνέστη λόγῳ ρυθμικός ἡμιόλιον.

siduum verò in rhythmo, tempus
vacuum minimum. Adpositio;
tempus vacuum longum, minimi
duplum. Porro compositos sic fa-
ciunt. Totum numerum exponunt,
illumque dividunt in figuras rhy-
thmicas. Quod si illarum rationem ali-
quam inter se habent, quam sim-
plicium rhythmorum servant tem-
pora, illam figuram rhythmum ha-
bere pronunciant: Sin minus, a-
liam rursus figuram efformant; do-
nec in rationes illa rhythmici divi-
sio incurrerit; ut, expositi denarii
numeri considerentur figuræ, ut
inde rhythmus fiat. Ex binario igi-
tur & octonario nullus erit rhy-
thmus. Neque enim rhythmum
habet ratio quadrupla. Quare nec
denarium temporum rhythmus erit
ex rhythmo binorum temporum &
octonum. Si rursus octonarium
partiar in ternarium & quinarium,
neque sic erit ratio rhythmica. Sed
quinario rursus diviso in tria &
duo; dico ternarium ad quemque
rhythmum temporum binorum ra-
tionem habere fescuplam. ut & de-
cem temporum rhythmus ex istis
constet. Quod si rursus eundem
partiar in ternarium & septena-
rium, nulla erit ratio rhythmica;
utpote qui rhythmo careant. Par-
tiens septenarium in tria & qua-
tuor, servatur ratio supertertia.
unde dico componi rhythmum il-
lum denarium temporum. Rursus
eundem faciens ex rhythmis, qua-
tuor & sex temporum, existit ratio

tio rhythmica sesquialtera. Rursus in duos rhythmos quinque temporum; si quidem simplices utroque, æqualem habebunt rationem rhythmicam; si compositos, quemadmodum supra dixi, facta divisione, dentium temporum constituo rhythmum.

Ductus Rhythmicus est, temporum celeritas aut tarditas; ut, cum servatis rationibus quas positiones faciunt ad elationes, differenter cujusque temporis magnitudinem proferimus. Est verò optimus ductus rhythmicæ significantioris expressionis, in medio positionum & elationum aliquanta distantia.

Mutatio rhythmica est, rhythmorum variatio aut ductus. Fiunt autem mutationes per modos quatuordecim. Per ductum. Per rationem pedum, cum ex uno in unum transit: aut cum ex uno in plures: aut cum ex incomposito in mistum: aut ex rationali in irrationalem: aut ex irrationali in irrationalem: aut ex oppositione differentibus inter se fiat mutatio: aut ex misto in mistum.

Rhythmopœia est facultas efficiendi rhythmum. Perfecta autem rhythmopœia, in qua omnes figuræ rhythmicæ continentur. Dividitur in eadem, in quæ Melopœia: In Sumtionem, per quam scimus cujusmodi aliquo rhythmico utendum. In Vsum, per quem elationes positionibus decenter red-

πάλιν εἰς δύο πεντάσημους. εἰ μὲν ἔναι πλῆρες ἀμφοτέρως, τὸν ἴσον καὶ ῥυθμικὸν ἔξῃσι λόγον· εἰ δὲ σιωπῆτης, κατὰ πρῶτον ποιησάμεθα τὴν διαίρεσιν, σωίστημι τὸν δεκάσημον.

Ἀγωγή δέ ἐστι ῥυθμικὴ, χρόνων πᾶσι ἢ βραδύτης· οἷον ὅταν ᾖ λόγων σωζομένων, εἰς αἱ θέσεις ποιῶν πρὸς τὰς ἄρσεις, διαφόρως ἐκάστω χρόνῳ τὰ μεγέθη προσφερόμεθα. ἀρση δὲ ἀγωγή ῥυθμικῆς ἐμφάσεως, ἢ καὶ μέσον τῶν ἵστων, καὶ τῶν ἄρσεων πρὸς διαστάσεις.

Μεταβολὴ δέ ἐστι ῥυθμικὴ, ῥυθμῶν ἀλλοιώσις ἢ ἀγωγῆς. γίνονται δὲ μεταβολαὶ καὶ τρεῖς δεκαπίσσωρας. καὶ ἀγωγήν. καὶ λόγον ποδῶν, ὅταν ἐξ ἐνὸς εἰς ἓνα μεταβαίῃ λόγον. ἢ ὅταν ἐξ ἐνὸς εἰς πλείους. ἢ ὅταν ἐξ ἀσυνήτεως εἰς μικρόν. ἢ ὅταν ἐκ μεγάλου εἰς ἄλογον. ἢ ἐξ ἀλόγου εἰς ἄλογον. ἢ ὅταν τῶν ἀντιθέτων διαφερόντων εἰς ἀλλήλους. ἢ ὅταν μικρὸν εἰς μικρόν.

Ῥυθμοποιία δέ ἐστι διῶμις ποιητικὴ ῥυθμῶν. πλεία ἢ ῥυθμοποιία, ἐν ᾗ πάντα τὰ ῥυθμικὰ περιέχεται ἡμέτερον. διαίρεται δὲ εἰς τὰς τῆς μελοποιίας. λήψας, δι' ἧς ὁριστάμεθα ποῖω πρὸς ῥυθμῶν χρησίον. χρησά, δι' ἧς ταῖς ἀρίσταις θέσει πρὸς πρὸς δίδομεν.

διδομεν. μίξις, καθ' ἣν τὰς ῥυθμὰς
ἀλλήλοις συμπλέκεμεν, εἴ πως δέοι.
τρεῖσι ἢ ὡς ἀρμονίας, καὶ ῥυθμοποι-
ίας τῷ ἡμῶν τρεῖς· συσταλτικὸς, δια-
σταλτικὸς, ἡσυχαστικὸς. τῶν ἑκάστων
εἰς εἶδη διαμεμενισμένον καὶ ταῦτα τοῖς ὅμοι-
οις μελοποιίας εἰρημύοις. ἀρίστη ἡ ῥυ-
θμοποιία ἀρετῆς ἀπιδραστηρική κακί-
στη ἡ τῆς κακίας. πᾶσι ἡ γένεσις τῶ-
ν ἑκάστων ἐν τῷ παιδαγωγικῷ λε-
γέσθω. πινὲς ἡ τῆς παλαιῶν τῆς ῥυ-
θμὸν ἀρετὴν ἀπεκάλει· τὸ ἡμέτερον,
ἡ γὰρ. τὸ μὲν γὰρ μέλῳ ἀνεύρητον
τὸ ἐστὶ καὶ ἀσχηματιστόν, ὅλως ἐπέχον λό-
γον, διὰ τὸ πρὸς τὸν ἀνθρώπον ὁμοιωθεῖ-
σθαι. ὁ ἡ ῥυθμὸς παλάμη περὶ αὐτὸ, καὶ
κινεῖται περὶ γὰρ. ποιῶν λόγον
ἐπέχων πρὸς τὸ ποιῶμεν.

Συμπεπληρωμένον δὲ λοιπὸν ἡμῖν
ἔστω ῥυθμικὸς λόγος, δεόντως ἀνὰ καὶ ἔμε-
τρικὸς δι' ὀλίγων ἐφαπόμεθα. ἀρχὴ
μὲν ἐν ἡ τῆς μετρικῆς ὁ περὶ στοιχείων
λόγος. εἶθ' ὁ περὶ συλλαβῶν. εἶθ' ὁ
περὶ ποδῶν. εἶθ' ὅπως ὁ περὶ τῶν μέτρων.
περὶ δὲ αὐτῶν ἡ περὶ ποιήματι, πρὸς
ἐνδεῖξιν ἔστω σκοπὸς τῆς μετρικῆς ὡς ἀ-
νθρώπου.

Στοιχεῖον μὲν ἐν ἐστὶ φωνῆς ἐνάρ-
θρη μέρῳ ἐλάττω. τὸ ἡ στοιχείων πε-
ρὶ τοῦ καὶ ἐξ ἀκέραιον ποιεῖται τὸ ἡ-
χον, φωνήεντα λέγει· τὰ ἡ ἀμυδρῶς
τὸ ἀκέραιον καὶ ἀκέραιον, ἡμίφωνα· τὰ
ἡ μικρὸν καὶ ἀμυδρὸν ἡχέοντα, παντά-
πασιν ἀφωνα, οἷον ὀλιγόφωνα πρὸς-

dimus. In Misionem, per quam
rhythmos inter se connectimus,
sicubi hoc oporteat. Modi, quem-
admodum Harmonices, ita Rhyth-
mopœiæ genere sunt tres: Sy-
stalticus, Diastalticus, Hesy-
sticus. Horum quemque in species
dividimus secundum eadem iis,
quas in Melopœia diximus. Est
autem optima Rhythmopœia vir-
tutis effectrix: pessima, malitiæ.
Quomodo utrumque horum fiat
in Eruditivo dicetur. Porro Vete-
rum quidam, rhythmum quidem
marem nominarunt; cantum ve-
rò feminam. Cantus enim ineffi-
cax est & figura caret, materiæ ra-
tionem obtinens, ob commodi-
tatem ad contrarium; at rhythmus
ipsum fingit & movet ordinate; fa-
cientis rationem obtinens ad id
quod efficitur.

Completo jam nobis De rhyth-
mis sermone, commode por-
ro de Metricis quoque aliqua at-
tingemus. Principium igitur Me-
trices est tractatus de Literis. Dein-
de de Syllabis. Post de Pedibus.
Atque ita deinde de Metris. Ulti-
mus de Poëmate, ad scopum Me-
trices indicandum adpositus.

Litera igitur est Vocis articulata
pars minima. Literarum vero alia,
quæ teretem ac clarum edunt so-
num, Vocales dicuntur; alia, quæ
obscurè auditum feriunt, Semi-
vocales; alia, quæ parvum & ob-
scure sonum edunt, penitus Mu-
ta, quasi paululum vocales adpel-
lantur.

lantur. Vocalium igitur alia, quæ minimo tempore proferri possunt, breves dicuntur; alia, quæ necessario majus requirunt, longæ; alia, quæ tempore alternant, vocantur vocales duorum temporum. Porro Semivocalium alia, quæ duabus consonis æqua in Metris possunt, dicuntur Duplices; alia, quæ minus una consonante possunt in complexionibus, vocantur Liquida; alia, quæ nullius harum differentia sunt participes; Mutarum scilicet peculiarem rationem obtinentium alia, quæ in summitate movent spiritum, Tenuis; alia, quæ ex interiori cum vehementia spiritum educunt, Aspera; alia, quæ medio modo faciunt, Mediae adpellantur.

His compositis fiunt Syllabæ, vocalium differentiis, quas obtinent, cognomines. Quarum alia ex una litera habent potestates; alia, ex pluribus: Atque harum alia ex vocalibus, ut Diphthongi; quas aut per crasin, aut per complexionem, aut per dominationem fieri dicimus; alia quoque per consonantes, quæ ut positiones figurantur. Quæ igitur syllabæ literam habent longam; aut ancipitem productam; aut literam brevem ancipiti connexam; aut ancipites duas inter se connexas, vocantur longæ: quæ verò vocalem habent brevem; aut ancipitem correptam, vel per se, vel cum simplici consona, dicuntur breves. Atque hæ sunt

αγορεύειαι. τῶν μὲν ἐν φωνήεντων τὰ μὲν ἐλαχίστῳ χρόνῳ προενεχθῆναι διωάμεθα, βραχέα λέγειται τὰ δὲ ἐξ ἀνάγκης μέζονι, μακρά· τὰ δὲ ἐπαμφοτέρων τῷ χρόνῳ, καλεῖται δίχρονα. τῶν δ' ἡμιφώνων τὰ μὲν δύο συμφώνοις ἐν τοῖς μέτροις ἰσodυναμῶντα, λέγειται διπλά· τὰ δὲ ἐλαττον ἐνός συμφώνου διωάμεθα καὶ συμπλοκαίς, ὑγρὰ καλεῖται· πῆ ἢ μηδέτερας τῶν κεινωμένων δισφορεῖς, ἰδιαζόντων μὲν τοῖς ἀφώνων, τὰ μὲν ὅτι πλήρως κινῶντα τὸ πνεῦμα, ψιλὰ· πῆ ἢ ἐνδοθεν μὲν σφοδρότητι ἐξάγοντα, δασέα· τὰ δὲ μετὰ πνεῦμα, μέσαι προαιγορεύειαι.

Τῶν σωλῆμεθρῶν γίνονται συλλαβαί, ταῖς τ' φωνήεντων δισφορεῖς, ὧν ἐπίχουσι, ὁμώνυμοι. καὶ αἱ μὲν ἐξ ἐνός έχουσι τὰς διωάμεναι· αἱ ἢ ἐκ πλειόνων καὶ τῶν αἱ μὲν ἐκ φωνήεντων, ὡς αἱ δίφθογγοι, ὡς ἦτοι καὶ κραῖσιν, ἢ καὶ συμπλοκῇ, καὶ ἑπικράτειαν γίνεσθαι φαμὲν· αἱ δὲ καὶ διὰ συμφώνων, ὡς αἱ θέσεις ἁμαλίζόμεναι. αἱ μὲν ἐν μακρὸν έχουσαι συχρεῖον, ἢ δίχρονον ἐκλεινόμενον, ἢ βραχὺ συχρεῖον δίχρονον συμπλακὲν, ἢ δίχρονα δύο ἀλλήλοις συμπλακέντα, καλεῖται μακρά· αἱ δὲ βραχὺ φωνῆεν, ἢ δίχρονον συτλλόμενον, ἦτοι καὶ αὐτὸ, ἢ μετὰ ἀπλῆ συμφώνου, βραχεῖαι λέγονται. καὶ αὐτὰ μὲν φυσικὰ τῶν συλλαβῶν

λαβῶν Διφοραί. γίνονται δὲ πινες καὶ
 καὶ πέντε τῶν συμφῶνων μακρὰι
 συλλαβαί. ἤτοι Διὰ τὴν ἰδίαν θέσιν
 προσλαβῶσαι μῆκος, ὡς ἡ εἰς δύο
 σύμφωνα λήγῃσαι· ἡ εἰς ἐν διπλῶν· ἡ
 ἀπὸ τῆς ἐξῆς, ὡς ἡ ἔχῃσαι δύο σύμφωνα
 ὁππότερον μῆμα, ἡ ἐν διπλῶν ἡ ἀπ' ἀμ-
 φοτέρων, ὡς ἡ λήγῃσαι πρὸς ἀπλῶν,
 ἔχῃσαι πρὸς ὁππότερον μῆμον ἀπλῶν. τέ-
 των ἐν ἑτάως ἐχόντων δεδεδεικται πρὸς με-
 γέθη τῆς στοιχείων πρὸς Διὰ τῆς ἡμισυ
 ῥίθμια ἔσονται. τὸ μὲν γὰρ ἐλάττω
 αὐτῶν ἔσονται μέγιστος πηληγορὸν ἐστιν,
 ὡς ἡ δέσιν ἔσονται. τὸ δὲ μέσον, ἡμισυ
 μὲν ἔσονται μέγιστον, διπλάσιον δὲ ἔσονται
 ἐλάττω. τὸ μὲν γὰρ μακροῦς ἡμί-
 σεια ἡ βραχυῖα. τὸ δὲ βραχυῖας, ἀ-
 πλῶν συμφῶνων. δὴλον δὲ ὅτι ἔσονται τὴν
 βραχυῖαν ἡ διπλῶν συμφῶνων πρὸς ἑ-
 θένη, ἡ ἐνὸς φωνήνη, ἡ ἑαυτῶν μα-
 κρῶν. εἰς τὴν συλλαβῶν αἱ μὲν οἷαι καθ'
 ἐαυτῶν γεωρῶν, πρὸς αὐτῶν καὶ πρὸς πα-
 ραθέσει τῆς ἐπομῶν φαίνον. αἱ δὲ
 μετὰ ἀλλήλους, ὡς ἐκ τῆς θέσεως μα-
 κρῶν, καὶ τῶν κρινῶν ἐστὶ συνιδεῖν. ὅτι
 γὰρ τῆς ἐρημῶν Διφορῶν ἐν τῇ συλ-
 λαβῇ, Διφοραὶ συνίσταται τῶν λε-
 γομένων κρινῶν ἡ μέγιστον ἐν πρὸς ποσὶ.
 μέσται μὲν ἐν ἐρημῇ καὶ κρινῇ, Διὰ τὸ
 ποτὲ μὲν βραχυῖας, ποτὲ δὲ μακροῦς
 ὅτι πληρῶν χρείας. τέτων δὲ αἱ μὲν
 ἀπὸ τῶν φύσει μακρῶν λαμβάνον-
 ται, ὅταν εἰς φωνήν μακρὴν λήγῃ
 συλλαβή. τῆς ἐξῆς ἀπὸ φωνήνη

naturales syllabarum differentia.
 Fiunt autem & longæ quædam syl-
 labæ per consonarum adposi-
 tionem; aut ob propriam positionem
 adsumentes longitudinem; ut quæ
 finit in duas consonas, vel in unam
 duplicem; aut à deinceps conso-
 nis; ut, quæ duas habet consonas
 sequentes, vel unam duplicem:
 aut ab utrisque, ut desinens in sim-
 plicem, habensque subsequenter
 simplicem. His igitur ita habenti-
 bus, literarum magnitudines toni
 intervallis numero pares monst-
 rantur. Etenim illarum minima maxi-
 mæ quarta pars est, ut diesis est
 quadrans toni: Media, dimidia
 quidem est majoris, dupla verò
 minoris. Longæ enim dimidia est
 brevis; brevis verò dimidia existit
 simplex consona. Manifestum id
 inde, quod brevis, aut duplici
 consonâ adpositâ, aut unâ vocali,
 fiat longa. Deinde syllabarum aliæ,
 quales per se spectantur, tales & in
 adpositionibus sequentium viden-
 tur: aliæ mutationes recipiunt; ut
 tam ex positione longis quam com-
 munitibus videre licet. Itaque ex
 differentiis, quas in syllabis esse di-
 ximus, constant differentia earum
 quæ communes seu mediæ dicun-
 tur in pedibus. Mediæ igitur dictæ
 sunt, & communes, quod inter-
 dum brevium, interdum longa-
 rum officia obeant. Harum verò
 aliæ à naturâ longis sumuntur,
 cum in vocalem longam definit
 syllaba, eâ quæ deinceps est inci-
 piente

piante à vocali. Ideo enim quod intermediam non habet consonam, quæ ipsas connectat, dum hiantes efficiunt sonos, vocis rectum tenorem dissolvunt. tum nostrum secundam consequendi studium, ob vocis continuationem, antequam perfectè proferat priorem, ab antecedentis toni longitudine absconditur: Aliæ à naturâ brevibus, cum in orationis partem syllaba definit. Nam distantia, quæ media est inter prioris partis orationis finem, & initium secundæ, longitudinem syllabæ præbet. Aliæ à positione longis; cum sequentium duarum consonarum altera muta est; altera, liquida. Quippe ab antecedente illius complexionis litera, quæ asperioris soni est, secundæ consonæ sonus exilior existens comprimitur ac eliditur. Rursus harum aliquæ à naturâ longis minus fiunt communes, quando syllaba vocalium patiens collisionem, tum in orationis partem definit, tum per sonos fit, qui in connexionem existunt: Per eos, inquam, qui per se componuntur. Gratiore enim hæc faciunt sonitus, utrasque vocales clara voce efferentes: A brevibus verò, cum; in orationis partem desinente syllabâ, quæ vocalium patitur collisionem admodum debilis, longitudinem verò adsumit majorem quam communis; initialem sequentis syllabæ literam asperari contingit. Aliæ à positione longis, cum præcedenti

δεχομένης. τῷ γὰρ οὐκ ἔχειν μετὰ ξὺ σύμφωνων τὸ συνάπτεον αὐτῆς, κειχενότας ἀπεργαζόμεναι τὰς ἥχας, τὴν φωνῆς ἀλύουσιν διπνίαν. ἢ ἡμετέρασθε δὲ τὴν δολίεραν ὀπιλαθεῖν, ἀλλὰ τὴν φωνῆς συνέχεαν, πρὶν ἐντελεῖν προσενέγκασθαι τὴν προτέρα, τὴν καθηγεμένην τὸν μακρότητος ἀποτέμνειν. αἱ δ' ἀπὸ τῆς φύσεως βραχεῶν, ὅταν εἰς μέτρον λόγος συλλαβὴ λήγῃ. ἢ γὰρ μετὰ ξὺ ἀίσταται τὴν προτέρα πελομένης, καὶ τὴν δευτέραν δολίεραν, μήκας τὴν συλλαβῆς παρέχειν. αἱ ἢ ἀπὸ τῆς θέσεως μακρῶν, ὅτε δυοῖν ὀπιφερόμενοι συμφώνοι, τὸ μὲν ἄφωνόν ἐστι τὴν ὑχρόν. ὑπὸ γὰρ τὴν καθηγεμένην τὴν συμπλοκῆς στοιχεῖα, παχυφωνοτέρως τυγχάνουσι, ὅτε δολίερα λεπτότερον ὦν ἐκθλίβεσθαι πρὸς πίεσθαι. πάλιν τέτων πινὲς ἀπὸ μὲν τῶν φύσεως μακρῶν ἢ τῶν κοινῶν γίνονται, ὅταν ἡ φωνηέντων πάχος συλλαβὴ σύγκραται, εἰς μέτρον λόγος τὴν λήγῃ, καὶ ἀλλὰ φθόγγων γίνονται τὴν καὶ συμπλοκῆν. λέγω ἢ τὴν δι' αὐτῶν συνήθεμένων. διπνιότερες γὰρ ἔτως ποιεῖν τὰς ἥχας, ἀμφοτέρω φανερώς ἐκδοῦσθαι τὴν φωνήεντα. ἀπὸ ἢ βραχεῶν, ὅταν εἰς μέτρον λόγος λήγῃ συλλαβὴ φωνηέντων πάχος σύγκραται λίαν ἀδενής· μήκας δὲ προσλαμβάνουσαι πλέον ἢ καὶ κοινῶν, τὴν δευτέραν τῆς μετ' αὐτῶν συλλαβῆς στοιχεῖον συμβαίνει διασπῶσα. αἱ δ' ἀπὸ τῆς θέσεως μακρῶν,

ὅτε καθηγησάμενος καὶ ὀπιθορεῖν ἀφ' ὧν τὸ μὲν τ' ἀμετέωλον συμπλέκειται. τὴν γὰρ λοιπὴν ὑπερῶν καὶ πρὸς ἐσιν πνέουσα ὁκφωναζόμενων, τὰ μόνον ἐμφράττιοντες ἡμῶν τὰς πόδας ὁκφωναῖν βιαζόμεθα. καὶ γὰρ τὸ αὐτὸν καιρὸν ἐναυλοπαθεῖν τὸ φωνητικὸν ὄργανον οὐκ ἀπεικόντως καλεῖται τὸ φωνῆς ὁμαλότητα. παραρῖν καὶ ἀμετέωλον αὐτῶν συμπλέξωμεν, ἀμφοτέρω περὶ τανύως ἐθέλοισιν ὁκφωναῖν, οὐκ ἐν καιρῷ, ὥστε ἡ μακροῦν τὸ συλλαβῶν ποιούμεθα. ἀμέλει καὶ τὸ δρχαίων πινες, βλαθηῖνες τὸ περικυμῶν, τὴν βραχέαν πολλαχῶς ποιεῖν, τὸ μὲν δ' ὡς ὁρατὴν φηγοῦν. τὸν δὲ δ' ἡ μόνον ἐξάκουσον δόποσίν τις. καὶ ἡ κακίον θρωρεῖν, ὡς εἰ μὲν μόνον τὸ συλλαβῶν ἐθέλοισιν κινεῖν, ὥστε τὸ αὐτῆς στοιχείων τὸ μέγεθος αὐτῆς ἡμῖν ὀπιγνωτέον. εἰ δὲ ἐν πεδικῶν ἀχίμας, καὶ τὸ ἐξῆς προσληπτεον πρὸς ἐνελῆ γνῶσιν τὸ τὰ ποδὸς ὀπισκέψεως. αὐτὰ πάλιν μέτρα πλὴν πλατύναν ἀδιάφορον δόποφαινόμεθα, μηδεμιᾶς αὐτῇ συλλαβῆς ὀπιφειρομένης, δι' ἧς ἀφωρεσόμενός ἐνός μετῆς αὐτῶν ἀν εἰπεῖν προσήκει.

Τῶν δὲ σωλῆμενων ἀλλήλαις γίνονται πόδες. παρὸ καὶ σύστημα συλλαβῶν εἶρηται. δύο μὲν ἐν σωλῆμενται γίνονται πένταρες. ἡ γὰρ ἀμφω βραχέας ἔχων γίνετο πυρρίχιον, ὁ καὶ παραμέλιον ἡ μακροῦς, σπονδεῖος.

per infecutionem mutæ, litera M ex immutabilibus connectitur. Cum enim reliquæ liquidæ per emissionem spiritus exprimantur, hanc solam pronuntiacionis vias obstruendo exprimere cogimur. Itaque per idem tempus contraria patiens efformandorum sonorum instrumentum, non immeritò turbat vocis æqualitatem. Quare etiam, si immutabilem ipsi connectamus, ambasque clara voce exprimere velimus, haud amplius communem, sed positione longam syllabam efficiemus. Quin & Veterum aliqui, cum, quæ hanc præcedit, syllabam sæpius brevem facere velint, ipsius quidem M sonum prætereunt; solum verò ipsius N clarè emittunt. Porro & hoc contemplandum, quomodo, si quidem solam velimus syllabam spectare, ex ipsius literis magnitudo ejus nobis sit cognoscenda; sin in pedis figura, quomodo & sequens syllaba sit adsumenda, ut pedem inquisitum perfecte cognoscamus. Statim enim omnis metri ultimam indifferentem pronunciamus, nullâ ipsi subsequente syllabâ, per quam definitè unius magnitudinis eam dicere conveniat.

His rursus inter se additis fiunt pedes. unde & syllabarum systemata sunt dicti. Duabus igitur syllabis compositis, pedes fiunt quatuor. Aut enim ambas breves habens fit pyrrhichius, qui & pariambus; aut longas, spondeus: aut brevem

brevem antecedentem, sequentem verò longam, iambus; vel contrà, trochæus. Tribus verò compositis, octo. Aut enim tres istas breves habet, facitque choreum: aut tres longas, & facit molossium, à gente ita adpellatum: aut unam longam, reliquas verò breves per tres regiones, & facit dactylum, amphibrachyn, anapæstum: aut unam brevem, & duas longas, vicissim; & fit bacchius, amphimacer, palimbacchius. Quatuor autem syllabis expositis fiunt pedes sexdecim. quos similibus methodis spectare possumus. Aut enim quatuor habens breves vocatur proceleusmaticus: aut quatuor longas, dispondeus: aut duas breves præcedentes habens, duas verò longas sequentès, ionicus à minore; aut contrà figuratus, à majore: aut continentes habens longas, in medio verò breves, choriambus; aut contrà habens, antispæstus: aut longas imparibus habens locis, breves verò paribus, ditrochæus; aut contrario modo habens, diiambus: aut unam quidem longam habens, reliquas verò breves, pæonas facit quatuor, à longæ syllabæ loco adpellationem accipientes. Ex quibus illum, qui primam habet longam, adpellant primum; qui secundam, secundum, & cæteras similiter. Quod si contrà unam ha-

πὸν μὲν πρῶτῳ ἔχοντα, πρῶτον· πὸν δὲ δῶδεραν, δῶτερον, καὶ πᾶς ἐξῆς ἀνάλογον. εἰ δὲ μίαν μὲν ἔχῃ βραχεῖαν, πᾶς δὲ λοιπὰς μακράς,

ἢ βραχεῖαν καθηγεμένην, ἐπομένην ἢ μακράν, ἰαμβέῃ· ἢ ἐναντίως, τροχαίῃ. τελῶν ἢ συγκαταμένων, ὁκτώ. ἢ γὰρ πᾶς τρεῖς βραχεῖας ἔχῃ, καὶ ποιεῖ χορεῖον· ἢ πᾶς τρεῖς μακράς, ἔπειτα μολοσσόν, διττὸν ἔτι πᾶς προσγορεύομενον. ἢ μίαν μακράν, πᾶς δὲ λοιπὰς βραχεῖας, καὶ πᾶς τρεῖς χώρας ποιεῖ δάκτυλον, ἀμφίβραχυν, ἀνάπαιστον. ἢ μίαν βραχεῖαν, καὶ δύο μακράς ἀμοιβαδὺς, ἔπειτα βακχεῖαν, ἀμφίμακρον, παλιμβάκχεον. πῶσάρων δὲ συλλαβῶν ἐκτετακτῶν γίνονται πόδες δέκα ἕξ· ἔς διωκτὸν διττὸν ὁμοίῳ θεωρεῖν μετῶδων. ἢ γὰρ πῶσάρας ἔχων βραχεῖας καλέσται περκελδοσμαλικός. ἢ πῶσάρας μακράς, διαπονδαίῃ. ἢ δύο βραχεῖας ἡγεμένης ἔχων, δύο δὲ μακράς ἐπομένης, ἰωνικός ἀπ' ἐλάσσονος· ἢ ἐναντίως ἐξημασίσμεν, διττὸν μέζον. ἢ πεντεχέσας ἔχων πᾶς μακράς, ἐν μέτρῳ δὲ πᾶς βραχεῖας, χορίαμβέῃ. ἢ ἐναντίως ἔχων, ἀντίπαστος. ἢ πᾶς μὲν μακράς ἐν πεντηχέσας ἔχων χώραις, πᾶς δὲ βραχεῖας ἐν ταῖς δώδεκα, διτροχαίῃ. ἢ ἐναντίως ἔχων, δι-ἰαμβέῃ. ἢ μίαν μὲν μακράν ἔχων, πᾶς δὲ λοιπὰς βραχεῖας, παλιννας ποιεῖ πῶσάρας, διττὸν τὸ πᾶς τῆς μακράς πλὴν ὀνομασίαν λαμβάνοντος.

κεῖς, τὰς ὀπίρριπτας ἀποτρίβει, ἀπὸ τῆς
χωῖρας, ἐν ᾗ πῆχυν τὸ βραχέαν, καὶ
παύει τοὺς παύουσι τὴν ὀνομασίαν
λαμβάνοντες. ὀπίρριπτον ἢ καλεῖται
τὸ ῥῆμα, ἐπεὶ συνίστηται ἐκ ποδῶν
λόγον ἐχόντων ὀπίρριπτον, ὃν ἐχρῆστο
συναρτῶς τρία. ὁ μὲν γὰρ τὸ δισυσλά-
βων ἐν αὐτῷ τρισημιῶ. ὁ δὲ πηρύσση-
μιῶ. τέτων πάλιν συνίστημένων γί-
νοντι ποδες, δισυσλάβων μὲν καὶ τρισυλ-
λάβων πεντασλλαβοὶ λβ. τὸ δὲ τρι-
συσλάβων ἀλλήλοις ὡς συνίστημένων,
ἐξασύλλαβοι ἐξηκονταπαρας, ὥς καὶ
μετρίκας προσαγορεύουσιν συζυγίας.
μέχρι γὰρ ἐξάδῳ ἢ ὑψίστη συλλαβῇ πε-
καὶ πᾶς, ἢ μέτρα, ἀφ' ἧς ἀρχομένη
πλειόσηται. καὶ τῷ πεντέχειδι πάντας
ἐν αὐτῷ τὰς τὸ συμφωνίας λόγους.

Ἐκ δὲ τῶν ποδῶν συνίσταται τὰ
μέτρα. μέτρον μὲν ἐν ἐστὶ σύστημα πο-
δῶν ἐξ ἀνομοίων συλλαβῶν συγκεί-
μενον, ὅπῃ μῆκος σύμμετρον. ἀφ' ἧς
φέρειν ἢ ῥυθμῷ φασιν, οἱ μὲν ὡς
μῆκος ἔλκε. πρὸς γὰρ ῥυθμῷ φα-
σιν αὐτὸ, παρὰ καὶ μέτρον εἰρησθαι,
ἀφ' ἧς τὸ μέτρον, ὃ σημαίνει, μετρίκειν.
οἱ δὲ καὶ τὴν ὕλην. τῶν γὰρ γινόμε-
νων ἐκ δυοῖν ἀνομοίων πύλαχιστον
γινώμενον, πῶν μὲν ῥυθμὸν ἐν ἑσθαι
καὶ ἡσθαι τὴν ἑσθαι ἔχειν. τὸ δὲ μέ-
τρον ἐν συλλαβαῖς, καὶ τῇ τέτων
ἀνομοιότητι. πρώτη τοῦ ῥυθμὸν μὲν
συνίσταται καὶ ἀφ' ἧς τῶν ὁμοίων συλλα-
βῶν, ἢ ἀφ' ἧς ἀντιθέτων ποδῶν. μέ-

bet brevem, reliquas verò longas,
epitritos efficit, à regione, in qua
brevem collocamus, secundum ea-
dem Præonibus nomina accipien-
tes. Supertertia autem vocatur fi-
gura ista, quod constat ex pedibus
rationem habentibus supertertiam,
quam quatuor habent ad tria. Al-
ter enim disyllaborum in ipsâ tria
habet tempora; alter, quatuor.
His rursus compositis fiunt pedes;
disyllabis quidem & trisyllabis in-
ter se additis, pentasyllabi xxxii,
trisyllabis verò inter se compositis,
hexasyllabi lxxv, quos & Metri-
cas copulas adpellant, Ad sena-
rium enim usque crevere tum Syl-
laba; tum Pes & Metra, propter
numeri perfectionem. atque et-
iam, quod omnes in eo conti-
neantur consonantiarum rationes.

Porro ex pedibus constant Me-
tra. Metrum autem est systema pe-
dum ex dissimilibus syllabis com-
positorum, ad longitudinem me-
diocrem. Differre autem à rhy-
thmo ajunt alii, ut à toto par-
tem: Sectionem enim rhythmici
ipsum dicunt; unde & metrum à
mirin, quod partiri significat, esse
dictum: alii, per materiam. Eo-
rum enim quæ fiunt ex duobus
dissimilibus, minimum esse rhy-
thmum, qui in elatione & posi-
tione essentiam habet; metrum ve-
rò in syllabis, atque harum dis-
similitudine. Hinc rhythmum qui-
dem consistere tam per similes syl-
labas, quam per oppositos pedes.

G

metrum

metrum verò per pedes, qui omnes syllabas similes habeant, nunquam; per oppositos pedes rarò. Metrorum porrò primitiva quidem & simplicia numero sunt novem: Dactylicum, Anapaesticum, Iambicum, Trochaicum, Choriambicum, Antispaeticum, Ionica duo, Pæonicum. Quorum alia ad quatuor usque pedes decenter sunt aucta; at dactylicum, quando catalecticum fit, usque ad senos. Hoc enim per unum ingreditur pedem, proceditque prope $\kappa\chi\text{iv}$ tempora, iis quæ in ipso dia pason sunt die-sibus numero æqualia. Alia per dipodiam ingredientia, prædictam temporum multitudinem bifariam dividentes, composita adpellarunt. Rursus metrorum alia acatalecta vocantur, quæ suis syllabis absolvunt pedes; alia catalectica, quæ syllabam de ultimo pede demunt, ob longioris clausulæ gravitatem; alia brachycatalecta, quibus deest pes disyllabus; alia hypercatalecta, in quibus una syllaba abundat. Quod si enim pes abundat, idem fit quod brachycatalectum. Item alia ex iis sunt dimetra; alia, trimetra; alia tetrametra, usque ad hexametra. Adhæc alia per solos fiunt æqualium temporum pedes; alia per pedes temporibus abundantes. Atque alia recipiunt æqualium temporum pedes, si suam possint servare naturam; alia, non. quæ ob illam causam in alterius metri imaginem transcunt. Rur-

τρον ἢ διὰ μὲν τὴν πάσαις ὁμοίαις ἐχόντων μηδεπώποτε. διὰ ἢ τὴν ἀνίστητον ὀλιγάκις. τὴν δὲ μέτρων πρῶτον πα μὲν ἐστὶ ἑ ἀπλῶ τὴν ἀριθμὸν ἐννεά. δακτυλικὸν, ἀναπαιστικὸν, ἰαμβικὸν, τροχαϊκὸν, χορειαμβικὸν, ἀνίσταστικὸν, ἰωνικὰ δύο, παιωνικὸν. τῶν τῶν μὲν ἄλλα μέγερ πρῶτων ποδῶν ἀπρεπῶς ἤυξη). τὸ ἢ δακτυλικὸν, ὅτε καταληκτικὸν γίνε), μέγερ 5. τὸ μὲν γὰρ καθ' ἑνα βαίνει) ποδα, ἑ προχωρεῖ πῶς γγυς καὶ χρόνων, ἰσμερῶν $\tau\tau$ ἐν τῷ διὰ παζῶν διέσει. τὸ ἢ, $\kappa\tau'$ διποδῶν ἢ βαίνοντα τὸ προσημνέον τὴν χρόνων πλῆθος διαμενῖτες εἰς δύο πῶς τε προσηγορεύου. τὸ ἢ μέτρων τὰ μὲν ἀκαταληκτα καλεῖται, ὅσα $\tau\tau$ ἐνέσαις συλλαβαῖς συναπιρῶν τὰς ποδας. αἱ ἢ καταληκτικὰ, ὅσα συλλαβῶν ἀφαιρεῖ τὰ πλῶτα ποδῶν, σενότη). ἐνεκεν τὴν μακροτέρας καταλήξεως. τὰ ἢ βραχυκαταληκτα, οἷς πῶς διούλαβ) ἐλλείπει. τὰ δ' ὑπερκαταληκτα, ἐν οἷς μία συλλαβὴ πρῶτος. εἰ γὰρ πῶς πλεονάζει, πῶτον γίνεαι τῷ βραχυκαταληκτῷ. καὶ μὲν αὐτῶν ἐστὶ δῖμερα, αὐτῶν δὲ τρῖμερα, αὐτῶν τετραμέρα, ἕως ἑξ. ἔτι τὰ μὲν διὰ μόνων τὴν ἰσχροὶν γίνεαι ποδῶν. τὰ δὲ, διὰ πλεονάζοντων τῶν χρόνοις. καὶ τὰ μὲν δεχε) τὰς ἰσχροὺς, εἰ διώκει τὴν αὐτῶν διατηρεῖν φύσιν. τὰ δ' ἐχ). ὅσα διὰ τῶν τῶν αἰῶν εἰς ἑτέρας μέτρας φαντασίαν περῖται).

ερίσσει. πάλιν τὰ μὲν αὐτῶν ἐξ ὀλο-
κλήρων ἀρχεῖ τ' ποδῶν, ὧν τὰς ἐπι-
νυμίας ἔχει· τὰ δ' ἐξ ἐλαττήνων, ὡς
τὰ λογαοιδικά. καὶ τὰ μὲν ποιῆται
συνεκφώνησις συλλαβῶν, χρείας ἔ-
νεκεν μέτρα· τὰ δ' ἐξ. συνεκφώνησις
δὲ ἐστὶ, ὅτε διὰ τ' ἑποδὸς συμμετρίαν,
δύο συλλαβὰς σύμφωνον ὅσα ἔχουσιν
μετέξω, ἥτοι δύο βραχείας, ἀντὶ μιᾶς
βραχείας, ἢ βραχεῖαν καὶ κοινὴν ἀντὶ
κοινῆς, ὅπερ γίνεσθαι πάντως· πάλιν
δύο βραχείας, ἢ βραχεῖαν καὶ μα-
κράν, ἢ κοινὴν καὶ μακράν ἀντὶ μα-
κρᾶς ὡς αὐτοματῶν μορμ.

Εἴπω μὲν δὴ βραχεῖα περὶ ἐκάστω,
ποίησά μοι τ' ἀρχὴν ἀπὸ τ' ἀκτι-
λικῆς. σεμνότερον γὰρ ἀπάντων, διὰ τὸ
τ' μακράν ἀπὸ πλεῖστης κατηγεμμένον ἔ-
χειν. τὸ δὲ ἀκτιλικὸν ὁπιδέχεται δα-
κτυλον, ἀνδρόν, ὡς ἰσχυρόν· περ-
κελευσματοῦν δ' ἐδαμῶς. ἀπρεπὲς
γὰρ διὰ τὸ τ' βραχέων πληθὺς. ἀρ-
χεῖ δ' ἀπὸ διμέτρων, καὶ ποιεῖσιν ἕως
ἐξαμέτρων. ὅτε μὲν ἀκατάληκτον· ὅτε
δ' ἀκατάληκτον, ἡνίκα καὶ ἑτροχαίω
χρ'· πάλιν δὲ ἀκτιλικὸν γινώσκον, ἡρώων
καλεῖται· μόνον δ' ἐξαμέτρων ταύτης
τυγχάνει τ' ἀπρεπείας. σεμνότερον
γὰρ γίνετ' διὰ τὸ τ' μέγεθος, καὶ διὰ τὸ
συνεκφώνω μὲν κατὰρχεῖν ἀπὸ μα-
κράν, ἀλλ' ἔπειτα εἰς ἀκατάληκτον ὁμι-
λίαν διὰ τὸ τ' ἀπρε-
πείας αὐτῶν, πρῶτον μὲν ἢ μὲν δύο ποδῶν
εἰς συλλαβῶν, ἢ καὶ διπλασιαζομένη

sus alia illorum ab integris inci-
piunt pedibus, quorum cogno-
mina habent; alia à minoribus, ut
Logacedica. Atque alia faciunt syl-
labarum synecphoneses, ob metri
usum; alia, neutiquam. Synec-
phonesis autem est, quando ob
pedis commensum duas syllabas
consonam intermediam non ha-
bentes, aut duas breves, pro una
brevis; aut brevem & communem
pro communi, quod rarò fit: rur-
sus duas breves; aut brevem & lon-
gam; aut communem & longam,
loco longæ adhibemus.

Sed pauca de singulis dicamus,
exorssi à dactylico. Reliquis enim
majorem obtinet gravitatem, quod
longam semper præcedentem ha-
beat. Dactylicum igitur recipit da-
ctylum; spondeum, tanquam æ-
que multorum temporum. Pro-
celeusmaticum verò neutiquam.
Indecorum enim evaderet ob bre-
vium multitudinem. Incipit autem
à dimetro, progrediturque ad he-
xametrum: interdum acatalecticum;
interdum verò catalecticum. quan-
do etiam trochæum in fine reci-
piens, Heroicum vocatur. Hanc ve-
rò adpellationem solum hexame-
trum consequitur. Majorem enim
gravitatem habet tum propter ma-
gnitudinem, tum quod à syllaba
longa incipiat; desinat verò in sa-
tis magni intervalli clausulam. Cæ-
suræ autem ipsius decoræ, prima
quidem, quæ est post duos pedes
in syllabam. quæ & duplicata facit
elegium.

elegium. Cujus hæc est virtus, quod primæ copulæ syllabam abundantem necessariò habeat longam; secunda verò copula sine ulla exceptione ex duobus constet dactylis. Altera, post duos pedes. Tertia, post tres in syllabam. Quarta, secundum aliquos, quartus dactylus, seu, quod melius, quartus trochæus. Nam quæ in similes partes fit, divisio magis quam cæsura vocatur. Cæsura autem est particula metri, quæ primam per se rationem absolvit, post duos pedes in dissimiles partes dividens metrum. Porro dactylici in genere fecere alii has species: dime- trum, trimetrum, tetrametrum, pentametrum. Quidam autem illud excedunt, etiam per copulam facientes tetrametra catalectica. Aliqui & in primis regionibus solis dactylum permutantes, disyllabos pedes tempore istis inæquales ponunt, faciuntque metra quæ Logacædica adpellantur.

Quod huic oppositum est, Anapæsticum, recipit pedes: dactylum; gravitatem enim ab hoc consequitur; & ipsi tempore æqualem, spondeum, & proceleusmaticum. Et quidem incipit à dimetro, ac procedit usque ad tetrametrum. Rursus quando simplex est, per unum pedem fit; quando compositum, ob causam quam prædiximus, per copulam aut dipodiam. Dipodia autem est pes tetrasyllabus. Quid copula sit an-

ποιεῖ τὸ ἐλέγειον. ὃ πέφυκεν ὀρεῖη, τὸ
τ' ἰσὺν τ' ὑπέρτατος συζυγίας συλλαβῶν
πρὸς τ' ἐξ ἀνάγκης μακροτέρῃ ἔχαιεν τὴν
ἢ δακτύλον συζυγίαν ἀναμφισβότως
ἐξ ἀμφοῖν συγκείμεν δακτύλων δα-
κτύλου, ἢ μὲν δύο πόδας. τετράτη ἢ, ἢ μὲν
τρεῖς εἰς συλλαβῶν. πεντατὴ καὶ εἰς
πεντασύνδεσσι δακτύλοι. ἢ ὅπερ ἄμεινον,
τίτληται τροχαῖται. ἢ γὰρ εἰς ὁμοία
μέρη, διαίρεσις μᾶλλον ἢ τομὴ καλεῖ-
ται. τομὴ δὲ ἐστὶ μέρος μέτρον τὸ πρῶ-
τον ἐν αὐτῷ λόγον ἀπαρτίζον, ὡς
δύο πόδας εἰς ἀνόμοια μέρη διαιρῶν
τὸ μέτρον. ὃ ἢ ἡμικῶ δακτυλικῶ πε-
ποιηκασιν οἱ μὲν ταῦτα εἶδη· διμέτρον,
τετράμετρον, πένταμετρον, πεντασύνδεσσι
δε πέντε αὐτῶν, καὶ κατὰ
συζυγίαν ποιῶντες τετράμετρα κατὰ
ληκτικά. πέντε δὲ καὶ ταῖς πρώταις
χωραῖς μόναις ἀμείβοντες τὸν δακτύ-
λον, καὶ ὅτ' ἀνισοχρόνους αὐτῶν δι-
συσλλαβῶν τίθεται, ποιῶσι τὰ καλὰ
μέτρα λογαοιδικά.

Τὸ δὲ ἀνίσροφον τέτρω τὸ ἀνα-
παιστικὸν δέχεται πόδας, δακτύλον.
σημνόπερον γὰρ ὡς αὐτὸ γίνετα. καὶ
τὸν ἰσόχρονον ἀπονδεῖον, καὶ τὸν προ-
κελευστικόν. καὶ ἀρχεται μὲν ἀπὸ
διμέτρον, καὶ προχωρεῖ μέγιστα πέντα-
μέτρον. καὶ ὅτι μὲν ἐστὶν ἀπλῆν, καὶ ἑνὰ
πόδα γίνετα. ὅτι ἢ αὐτῶν, δι' ἃ
προεῖπο μὲν αἰτίαν, καὶ συζυγίαν ἢ δι-
ποδίαν. διποδία δὲ ἐστὶ πᾶς πέντασύν-
δεσσι. τί δὲ ἢ συζυγία προεῖρη-
κά μιν.

καμῶν. καὶ τὰ εἶδη δὲ τῆ κατὰληξεων
ἑπιδέχεται παλῶν. καὶ τὴν τῶν λο-
γαοιδικῶν μεθόδον τε καὶ χρησίν· ἔκ τῶν
παλαιῶν πρώτας χώρας μόνον πόδας δι-
σλλαβῆς βραχυσημοίους καὶ ὁ-
λαμῶν, ἀλλὰ καὶ ἔκ τῶν πελ-
ταίας τὸν βακχεῖον.

Τὸ δὲ ἱαμβικὸν δέχεται δάκτυλον,
τετράβραχυν, ἀνάπαιστον τροχαῖον ἢ
ἐξ ὅλων. εἰς ἑπερον γὰρ τραπῆσθαι μέ-
τρον. πονοδεῖον ἢ δέχεται μὲν ἐν ταῖς
πεντησίαις· ἐν ἢ ἑξ ὁμοῖς ὁδομῶς. ὁ
γὰρ χωρίσις αὐτοῦ τὸ πρὸς τὸ δάκτυ-
λικὸν ὁμοιότητι, ὅ καὶ τὸ ἄρλον χώ-
ραν ἱαμβός ἐστι. δύο καὶ τὴν ἰσοχρόνους
τῶ πονοδεῖω λίαν ἀνάντως ἔκ τῶν πα-
λαιῶν λαμβάνει. δέχεται ἢ ἑπι πελ-
ταίης ἐν ταῖς ἀκατάληκτοις καὶ πυρρίχων.
πονοδεῖον ἢ, ὅτε τὸ κατέμικτον κῶλον
γίγεται· ἐν ἢ ταῖς κατὰληκτικαῖς, ἀμ-
φίβραχυν, ἢ βακχεῖον διὰ πᾶσι
διὰφορον. ὁξυμέτρον δὲ ἀπὸ διμέ-
τρον προχωρεῖ μέγιστον πηραμέτρον, καὶ
βαίνει καὶ διποδῖαν. ἑπιδέχεται ἢ
καὶ τῆ κατὰληξεων εἶδη πάντας καὶ το-
μαῖς ὁπρεπεῖς· τὴν τε μὲν δύο πόδας
εἰς συλλαβῶν, ἢ πενθημιμερὲς καλεῖ-
ται· καὶ τὴν μὲν τρεῖς, ἢ πέντε ἐφημιμε-
ρὲς ὠνόμαται.

Τὸ δ' ἀντικείμενον τέτρω τροχαῖον
δέχεται τετράβραχυν, δάκτυλον, ἀνά-
παιστον. πονοδεῖον ἢ ἐν ἑξ ὁμοῖς μό-
ναις, διὰ τε παλαιῶν καὶ ἱαμβῶν προέρ-
χεται ἢ μὲν αἰτίας, καὶ ὅτι ἐφεξῆς πολ-

tè memoravimus. Porro species
clausularum omnium recipit. ac lo-
gædicatorum tam methodum quam
usum, non tantum primis regio-
nibus pedes disyllabos pauciorum
temporum adsumens; sed & in ul-
timis bacchium.

Iambicum recipit dactylum, tri-
brachyn, anapæstum; at nequiquam
trochæum. In aliud enim conver-
tetur metrum. Spondeum recipit
locis imparibus; paribus verò nul-
latenus. Qui enim ipsum separet
à similitudine quam habet cum da-
ctylico, est pari regione iambus.
Quocirca & pedes spondeo tem-
pore æquales rarò admodum & in
principio adsumit. Recipit quo-
que in fine, in acatalectis, pyrrhi-
chium; at spondeum, quando me-
trum fit quod Claudum adella-
tur: in catalecticis verò amphibra-
chyn aut bacchium, ob aliquam
differentiam. Incipiens autem à di-
metro procedit ad tetrametrum. in-
grediturque per dipodiam. Recipit
quoque clausularum species omnes,
ac cæsuras decoras: tum illam, quæ
est post duos pedes in syllabam,
quæque penthemimeris vocatur;
tum alteram, post tres, quæ he-
pthemimeris est adpellata.

Quod huic oppositum est, Tro-
chaicum, recipit tribrachyn, dacty-
lum, anapæstum; spondeum ve-
rò solis paribus, cum ob causas no-
bis in Iambico prædictas; tum
quod

quod multis longis deinceps posit-
tis vocis continuatio crebris syl-
labarum magnitudinibus discerpa-
tur. Quod si catalecticum fuerit,
etiam amphimacrum seu dactylum.
Incipit item à dimetro, progredi-
turque ad tetrametrum. Fit quo-
que Claudum, cum aliquis ultima
regione in imparibus spondeus in-
ciderit. Gravior quoque ipsius cæ-
sura est in tres trochæos. recipit
autem & reliquas.

Quæ ex his constant, sunt Cho-
riambicum & Antispasticum. Cho-
riambicum igitur recipit dipodiam
iambicam puram, & eam quæ est
temporum septem. rarò verò co-
pulam, tempore illis æqualem. In-
cipit autem à dimetro, progredi-
turque ad tetrametrum, quando
existit simplex. Adhæc clausula-
rum quoque recipit differentias.
Antispasticum porrò mensuratur
cognomine pede. Sæpe autem prio-
rem disyllabum etiam in alios di-
syllabos mutat. Quod decentius
quidem fit in spondecum; rarò au-
tem in reliquos. Atque incipiens à
dimetro progreditur usque ad te-
trametrum. Dictos usus initialis
pedis omni regione recipiens, clau-
sulam decori gratia in iambicam
dipodiam puram facit. Cum autem
catalecticum evadit, recipit quo-
que amphibrachyn aut bacchiūm.
Atque interdum regionibus impa-
ribus, præcedente antispastica di-
podia subjungit iambicam: inter-
dum contrarium facit. Similiter &

λῶν κειμένων μακρῶν, ἡ τῆς Φωνῆς
συνέχουα πῶς ἐπιλλήλοις μερήσει τ'
σλλαδῶν ἀγκόπιται. εἰ δ' εἴη κατὰ
ληκτικόν, καὶ ἀμφίμακρον ἢ δακτυ-
λον. καὶ ἀρχεῖται μὲν δὲ διμέτρει·
πρῶσι δ' ἀρχεῖται περὶ μέτρει. γίνετ' ὅ
καὶ χωλὸν ὅταν τις ἐν τῇ πελάτῃ αἰα
περιτῶν χώρα ἀπονδεῖται ἐμπέση.
χαλεπτέρα δ' αὐτὰ τμήματα τρεῖς τρο-
χαῖς. ὅτι δέχεται δ' ἐπὶ αἰα.

Τὰ δ' ἐκ τῶν συνκείμενα χορο-
αμβικὸν τε εἰσι καὶ ἀνισπαστικόν. τὸ μὲν
ἐν χοροαμβικὸν ὅτι δέχεται διπὸν ἀν-
ισμικὴν καθαρὰν, καὶ τὴν ἐπίσπαστον
σπανίως ἐκ συζυγίαν. καὶ τὸ ἰσὺ χρόνον
αὐτῷ. ἀρχεῖται δ' ἐκ διμέτρει, καὶ
πρῶσι εἰς περὶ μέτρει, ὅτε εἰς ἀ-
πλῆν. εἴη δὲ καὶ τὰ κατὰ λήξιν πῶς
ἀμφόρως ὅτι δέχεται. τὸ δ' ἀνισπα-
στικόν μετρεῖται μὲν τῷ ὁμονύμῳ ποδὶ
πλάτῃς δὲ τὸν πρότερον δισλλαδὸν
καὶ εἰς τρεῖς ἄλλας δισλλαδους μετὰ βάλ-
λῃ. ὁ περὶ πρότερον μὲν ἦν ἐκ εἰς ἀπον-
δεῖτον σπανίως δ' εἰς τρεῖς λοιπὰς. καὶ
ἀρχαῖον δὲ διμέτρει πρῶσι ἀ-
ρχεῖται περὶ μέτρει. πῶς εἰρημίας χρή-
σεις ἔχει καὶ ἀρχὴν ποδὸς ἐν πῶσι χώ-
ρα ὅτι δὲ λαμβάνον, τὰ κατὰ λήξιν δι-
πρεπείας ἐνεκεν εἰς ἰσμικὴν καθαρ-
ὴν ποιεῖται. ὅτε δ' κατὰ λήξιν γίνετ',
δέχεται καὶ τὰ ἀμφίβραχυν, ἢ τὰ βακ-
χίων. καὶ ὅτε μὲν ἔχει περιτῶν πρῶσι
μῆκος ἀνισπαστικῆς ὅτι φέρει τὸ ἰσμ-
ικὸν. ὅτε δ' ἐκ τῶν ἀνισπαστικῶν ποιεῖται ὁμοίως καὶ
τῆς

τῆς ἰαμβικῆς τὸν πρῶτον πόδα τρέπον εἰς τὰς λοιπὰς δισλλαβὰς· ἐνίσταται δὲ εἰς τριβραχίον, ἢ ἀνάπαιστον, διὰ τὸ πρὸς τὴν ἰαμβὸν συγχύειν.

Τῶν δὲ ἰωνικῶν τὸ μὲν διπὸ μέτρον σύγκειται διὰ πονδύας καὶ πυρρίχας· τρέπη δὲ πολλάκις ἐν τῇ πρώτῃ διποδίᾳ τὸν πονδυῖον εἰς ἰαμβόν, καὶ πᾶν μέτρον μέτρα. πρῶτοι δὲ διπὸ διμέτρα μέχρι τετραμέτρων, καὶ τῶν κατὰ λήξεων εἶδη δέχεται. τροχαϊκῶν δὲ δέχεται διποδίαν. κατὰ μὲν τὴν πεντηκὼν χωρὶς, καθαρὰν κατὰ δὲ τὴν ἄρην, καὶ ἐπιόσημον. πολλάκις δὲ καὶ τὸν μολοσσὸν ὡς λαμβάνει, πωάζον τὰς βραχείας εἰς μακράν ἢ συζυγίαν ἰαμβικῶν, πεντασλλαβὸν τε καὶ ἑξασλλαβόν· λυόν τὰς μακράς εἰς βραχείας. τὸ δὲ ἀπ' ἐλάσσονος μέρους μὲν ὁ πρὸς ὁ ἰσώνυμος· πολλάκις δὲ καὶ ὁ διτρόχαιος. ὃν ὅταν ὡς λαμβάνωμεν, τὴν προκειμένην διποδίαν τρέπον παίωνα ποιῶμεν. ἵνα μὴ τρωῶν ἐφεξῆς μακρῶν κειμένων σκληρὸν γίνηται τὸ ποίημα. δέχεται δὲ καὶ τὰ τῆς κατὰ λήξεως εἶδη, καὶ ποικίλλεται, τὰς τε βραχείας εἰς μακράς πωάζον, καὶ λυόν· τὰς μακράς εἰς βραχείας.

Τὸ δὲ παλαιὸν καλεῖται μὲν καὶ κρητικόν, διὰ τὸ ποτε μὲν τοῖς παίωσι καθαρῶς· ποτε δὲ τοῖς κρητικῶς μετροῦσθαι. αὖξεται δὲ μέχρι τετραμέτρων. πνὲς δὲ καὶ πενταμέτρα πεποιήκασιν. γίνεται δὲ ταῦτα καὶ διὰ
que

iambicæ primum pedem vertens in reliquos disyllabos. nonnunquam in tribrachyn, aut anapæstum, ob adfinitatem cum iambo.

Ionicorum alterum, quod à majore est, componitur per spondeum & pyrrhichium. Sæpe autem in prima dipodia spondeum vertit in iambum; idque in omni metri magnitudine. Progreditur à dimetro usque ad tetrametrum, speciesque clausularum recipit. Cæterum trochaicam recipit dipodiam, impari quidem regione puram; pari verò, dipodiam quoque temporum septem. Sæpe quoque adsumit molossium, breves contrahens in longam: aut copulam iambicam, quinas syllabas & senas habentem, longas solvens in breves. Alterum, quod à minore est, metitur pes cognominis. sæpe & ditrochæus. Quem cum adhibemus, præcedentem dipodiam tertium præona facimus; ne tribus deinceps longis positis durum fiat poema. Recipit quoque clausulæ species, variaturque dum breves contrahit in longas, solvitque longas in breves.

Pæonicum, quod & Creticum vocatur; quia quandoque puris pæonibus, quandoque creticis metiretur; augetur usque ad tetrametrum. Aliqui etiam pentametra fecere. Fiunt autem hæc quo-

que per quartum pœonem purum. cujus sæpe aut duas medias breves contrahendo in longam, per bacchium purum faciunt Bacchiacum; aut ultimam longam in duas breves solvendo, per omnes breves idem illud conficiunt; clausulam solam quartum pœona retinentes, ob longæ in finiendo decorem. Simplicia igitur & primitiva metra sunt ista.

Fiunt autem ex his, & quidem iisdem duplicatis metris, composita; dissimilibus verò, discrepantia. Horum alia ex duobus metris unum efficiunt colon; alia, ex metro & sectione; aut metris & sectionibus; aut ex omnibus sectionibus: aut contrà, ex sectione & metro; aut sectionibus & metris. Quorum quidem varius est tum usus, tum accurata artis ratio: gnaris autem consideratu facilis. Fiunt quoque per contrariam adfectionem metra duo. quorum alterum Epionicum vocatur; quando dipodiâ iambicâ præcedente ionicam subungi contingit, quæ familiaritatem cum trochaica, uti monstravimus, habens, merito contrariam iambicæ adfectionem habere dicatur. Alterum Epichoriambicum; quando trochaicâ præcedente dipodiâ subjungitur choriambica, familiaritatem cum iambica trochaicâ contraria, ut prædiximus, habens. Subjungitur autem ipsi sæpe ionica, quæ adfectionem habet erga trochaicam.

Ἐπὶ τῶν παλίων καθαρῶν, ἔσσι πολ-
λάκις ἤτοι πὰς δύο μέσας βραχέας
συνάγειν εἰς μακρὰν, διὰ βακ-
χείας καθαρῶν ποιῶσι βακχιακὴν ἢ τὴν
πλῶταίαν μακρὰν εἰς δύο βραχέας
λύοντες, δι' ὧν βραχείων ποιῶσι
ποιῶσι. τὴν κατὰ κλάδα μόνον τέταρ-
τον παίωνα τηρεῖν, διὰ τὸ τῆς μα-
κρᾶς εἰς ἀνάπτωσιν ὀφρεπείας. πὰρ μὲν
ἐν ἀπλᾷ μέτροι καὶ πρῶτόν τε ταύ-
τ' ἐστίν.

Γίνεσθαι ὅτε τέτων τῶν αὐτῶν μὲν δι-
πλασιαζομένων μέτρων συνήτεα. τῶν
δ' ἀνομοίων ἀσυνάρτητα. τέτων ὅτε πὰρ
μὲν ὅτε δύο ὅτε μέτρων, ἐν ὁποτέρῳ κω-
λον. πὰρ ὅτε ὅτε μέτροι καὶ πομῆς, ἢ μέτροι
καὶ πομῶν, ἢ ὅτε παρῶν πομῶν, ἢ ἀνά-
παλιν πομῆς καὶ μέτροι ὅτε μέτρων. ὡς
πικίλη μὲν ἢ πε χορῆς, καὶ ἢ ἐπ' ἀκέρ-
βες πεχολογία. ὁ χορῆς ὅτε πῶς ὅτε π-
σήμοσιν εἰς κατάνοσιν. γίνεσθαι δὲ καὶ
κατ' ἀντιπάθεσθαι μέτρα δύο. ὡς τὸ
μὲν ὅτε πῶν καλεῖται, ὅτε διποδίας
ιαμβικῆς ποικιλῆς ἰωνικῶν ὅτε π-
φείρεται συμβαίνει, ἢ πῶς οἰκειότητα
πρὸς τροχαϊκὴν, ὡς ἐπεδείξαμεν,
ἔχουσι, δευτέρως δὲ ἀντιπάθεσθαι τῇ ἰαμ-
βικῇ λέγουσι. τὸ ὅτε, ὅτε χορῆς ἰαμβικῶν,
ὅτε τροχαϊκῆς ποικιλῆς διποδίας
ὅτε φείρεται χορῆς ἰαμβικῆς, οἰκειότητα
πρὸς τὴν ἐναντίαν τῇ τροχαίᾳ τὴν
ιαμβικῇ, ὡς περὶ ἐνδείξαμεν, ἔχουσι.
ὅτε φείρεται δι' αὐτῇ πολλάκις καὶ ἰω-
νικῇ, ἢ συμπέμπουσι τῇ τροχαϊκῇ. ὅτε
φείρεται

φέρειαι δὲ καὶ τῇ πρὸς αὐτὸν ἀντικα-
 μῶν, λέγω ἥ, τῇ ἀντισπαστικῇ. αὐ-
 ξεῖαι ἥ καὶ πῶς μέτρα πηραμέτρων.
 καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ἀκατάληκτα· τὰ δὲ
 κατὰληκτικὰ γίνεσθαι. μέτρα δὲ καλεῖ-
 ται μέτρα, ὅτε δύο ποδῶν ἀνιζήτων
 εἰς μετὰξὺ πίπτων, οἰκισιότηα πρὸς
 ἀμφοτέρους ἔχων, δυσδιάκριτον ποιῇ
 τὴν βάσιν. οἷον ἐκκατέρωθεν μὲν ἐνὸς
 δακτύλου, διμέτρου ἥ ἀναπαιστικῆς, καὶ
 μέσον πέση σπονδῆς. ἄδηλον πόπε-
 ρα δύο φήσιν μὲν εἶναι μέτρα. τὸ μὲν
 δακτυλικόν· τὸ δὲ ἀναπαιστικόν, ἀμ-
 φω δὲ μέτρα, ἥ τὸ σύμπαν πηραμέ-
 τρον ἀναπαιστικόν. καὶ ἐπὶ ἄλλων δὲ
 μέτρων παρὰ τὴν ἰσότητά. συγκεχυμέ-
 να δ' ἐστὶ τὰ διὰ τὴν σωφειάν γινόμενα
 ποδῶν, ὅταν τῶν μὲν μακρῶν λυομέ-
 νων· τῶν δὲ βραχυῶν συναγομῶν
 ἐν αὐτῇ διποδίᾳ, δυσχερὲς ἥ πότεραν
 ἀποφανθῇ. οἷον εἰ τις διὰ λύσεις
 μὲν τὴν πρῶτην μακρὰν τῇ ἀπὸ μεί-
 ζοντος ἰωνικῆς, σπαραγμοὶ δὲ πρὸς
 βραχίαιας, ἄδηλον πόπερον ὁ μείζων
 πέφυκεν ἰωνικὸς, ἥ ὁ ἐλαττωρ. τὰ μὲν
 ἐν πιαῦται τῶν μέτρων, ἥτοι ἐκ τῶν
 κατὰ τῶν διποδῶν, αἷς ὡς ἀνιζήται,
 κατὰ λαμβάνεται· ἥ ἐκ τῶν ἐπομῶν
 κώλων, ἥ ἐκ τῶν ταῖς ἀντιστροφῶν
 ἀποδομῶν. καλεῖται δὲ πῖνα καὶ
 ἀπὸ μὲν φαίνοντα, ὅταν ἐν πῖσι σωφει-
 πῖσι πῖσι, ὅπως χρῆται βραχίαιας, μα-
 κρὰς ὡς ἀνιζήται. ὅς πῖνες ἐκ τῶν δι-
 χαίων κέχρηται, διὰ τὴν τῶν ὀνομάτων ἀνάγκην.

Sed & sibi oppositæ subjungitur;
 dipodiz, inquam, antispasticæ. Au-
 gentur & hæc usque ad tetrametra.
 atque alia ex ipsis acatalecta; alia
 catalectica fiunt. Porro media vo-
 cantur metra, quando inter duos
 oppositos pedes unus intermedius
 incidens, ac familiaritatem cum
 utrisque habens, discretu diffi-
 cilem facit ingressionem. Vti expo-
 sito quidem uno dactylo; dimetro
 verò anapestico, in medium inci-
 dat spondeus. Incertum num duo
 dicturi simus esse metra; illud da-
 ctylicum, hoc anapesticum, ambo
 dimetra; an totum, tetrametrum
 anapesticum. Quod & ipsum in
 aliis metris spectatur. Confusa au-
 tem sunt, quæ per compositos fiunt
 pedes; quando longis quidem so-
 lutis, brevibus verò contractis in
 eadem dipodia, difficile est videre,
 utra illa sit pronuncianda. Vt pu-
 ta si quis dissolverit primam Ion-
 gam Ionici à majore, contrahat ve-
 rò breves; incertum, utrum ma-
 jor fuerit ionicus, an minor. Hu-
 jusmodi igitur metra aut ex puris
 dipodiis, quibus adponuntur, per-
 spicimus; aut ex sequentibus col-
 lis; aut ex iis, quæ in antistrophis
 redduntur. Vocantur quoque ali-
 qua Dissimilia, cum in pedibus
 compositis, ubi brevi opus, longa
 adsumitur. quo & veterum quidam
 usi sunt ob vocabulorum necessi-
 tatem.

H

Cate-

Cæterum illud, quod decorè ex metris constat, vocatur Poëma. Horum alia fiunt per versum; ut Homeri: alia ex duobus metris; ut Elegia: alia ex tribus; ut cum quis elegio addiderit iambeum, aut aliud aliquod: alia ex pluribus. Atque horum quædam sunt soluta; quædam habentia relationem. Soluta quidem; ut Transitus apud Comicos. Quæ relationem habent; ut Revertentia: Quorum rursus alia sunt duùm membrorum; alia, trium; ut quæ Epodum quoque adsumunt. Atque alia simili modo, atque prior ordo, se habent; alia, contrà. Et quidem simili modo; ut cum primum metrum antistrophes redditur strophes primo; secundum secundo. & cætera similiter. Contrà autem; ut cum primum ultimo; secundum penultimo. cæteraque secundum eandem rationem. Atque hæc quoque sufficiunt de Metris & Poëmate. Quippe quæ Artificialem Musices rationem spectant, sic satis plene pertractavimus.

Τὸ δ' ὅκ τῶν μέτρων ὁρῶντες ὁρῶντες
σημα καλεῖται ποίημα. τέτων δὲ τὰ
μὲν γίνεσθαι καὶ ἴσχυον, ὡς τὰ ὁμήρου· τὰ
δὲ ὅκ δύο μέτρων, ὡς τὰ ἐλεγεια· τὰ
ἴ, ὅκ τετραῶν, ὡς ὅταν ἐλεγίῳ προσ-
πιθῇ τις ἱαμβεῖον ἢ ἄλλο π. τὰ δὲ ὅκ
πολεόντων. καὶ τέτων τὰ μὲν ἀπολε-
λυμένα· τὰ ἴ καὶ ἁέσιον. ἀπολελυ-
μένα μὲν, ὡς ὁδὸς τοῖς κωμικοῖς αἰ
ὁδοποιήσεως καὶ ἁέσιον δὲ, ὡς τὰ ἀν-
τιστροφῶν. καὶ πάλιν τέτων ἃ μὲν δι-
μερῆ· ἃ δὲ τεταρμερῆ, ὡς τὰ καὶ τῶν
ἐπὶ ὁδὸν προσλαμβάνοντα. καὶ τὰ μὲν
ὁμοίως τῇ πύξῃ· τὰ ἴ, ἐναντίως ἐχθ.
ὁμοίως μὲν, ὡς ὅταν τὸ πρῶτον τῆς
ἀντιστροφῆς τῷ τῆς στροφῆς ἀποδοθῇ
πρῶτον· τὸ δὲ δῶτερον, τῷ δῶτε-
ρον. καὶ τὰ ἐξῆς ὁμοίως. ἐναντίως δὲ,
ὡς ὅταν τὸ πρῶτον τῷ τεταρταίῳ· τὸ
ἴ δῶτερον, τῷ ὁδοποιήσῃ. καὶ
τὰ λοιπὰ καὶ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀρκεῖ
καὶ πάντα περὶ μέτρων εἰ ποιημάτων.
ἱκανῶς γὰρ ἡμῖν ὁ πεχνικὸς τῆς μου-
σικῆς πεπεραιωται λόγος.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ ΚΟΙΝΤΙΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Βιβλίον δεύτερον.

ARISTIDIS QVINTILIANI

DE M V S I C A

LIBER SECVNDVS.

Οδε μὲν τῶν δεινῶς ἀν-
 ὀπισθεψόμεθα, πότερον
 δυνατὸν παιδεύειν διὰ
 μουσικῆς, ἢ τέχνης ἢ
 χρήσιμα, ἢ ἑδαιμῶς καὶ σύμπαντες,
 ἢ πινάς· καὶ διὰ μιᾶς μελοποιίας, ἢ
 διὰ πολλῶν. καὶ πρὸς τέτοις, εἴτε
 καθάπαξ ἑδεμῖα χρήσις τῇ παι-
 δάσει ἀποδοκιμαζομένη, ἢ καὶ
 τέτων ἐστὶν εὐρεῖν ἐνιαχὺ πλὴν ὠφέ-
 λειαν. πάντας γὰρ πρὸς ἀπάσας ἀμ-
 φισβητήσεις ὁ παιδολύτης ἀποδέ-
 χεται τρόπος. πρῶτον ὅτι πρὸς ψυχῆς
 ἡμῶν ἀναγκαίως ἀγαθὴ γίνεται. ὥστε
 γὰρ εἰδὲ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἐκάστην οἶόν
 τι ἀγαθὴν εἶναι, πρὸν ἐφ' ᾧ τὸ πρῶτον
 πῶς καὶ ἀποδοκιμαζομένη· ἔτι γὰρ εἰδὲ πλὴν
 καὶ μουσικῆς παιδείαν δυνατὸν μα-
 θεῖν, μὴ πρῶτον ψυχῆς ἡμῶν, ἢ
 πᾶσαν ποιῆσαι πλὴν ὀπιμείλειαν, δι-
 γνωσμένης. τί μὲν ἐν ἐστὶ τῶν καὶ
 ὧν σωθήσεται, ἐν καιρῷ λελέξεσθαι·
 πάντῃ δὲ ὅσον ἀπόχρη, διὰ βραχέων
 ἐπιωμεν.

Oc deinceps, uti con-
 venit, inspiciamus, num
 possibile sit erudire per
 Musicam, an contrā : &
 num utiliter, nec ne. tum utrum
 omnes, an aliquos : ac per unam
 melopœiam, an per plures. Ad-
 hæc num omnino nullus usus eo-
 rum, quæ ad erudiendum impro-
 bantur, an quoque ex his alicubi
 invenire est utilitatem. Istas enim
 omnes controversias Eruditivus re-
 cipit tractatus. Prius autem de A-
 nima nobis necessario disquiren-
 dum. Vti enim nec reliquarum
 artium unamquamque pernoscere
 possumus, antequam in quo ope-
 ram collocet, cognoverimus ; sic
 nec, quæ in Musica est, eruditio-
 nem percipiemus, non prius ani-
 mâ, cujus omnem curam suscipit,
 nobis plane cognitâ. Quid igitur
 istud sit, & ex quibus conste-
 mus, suo tempore dicetur : jam
 quantum sufficit paucis explicem-
 mus.

H 2

Ve-

Veteres viri atque, ut videtur, Dii, præter multa alia & hoc de anima adfirmarunt, quomodo non sit simplex aliquid, nec ejusmodi, quod solitariam aliquam naturam ac vim obtineat. Cum enim terrenarum rerum administrationes, si quidem cum rhythmo aliquo & ordine constituendæ forent, animâ imperaturâ indigerent; hæc verò nec adesse, nec quæ in terra sunt agere posset, nisi corporis contineretur vinculis; (quod ad cognatam gravitatem delatum attrahit illam ac recedere prohibet;) nec etiam recte unquam, atque huic universo consonè terrenorum providentiam perfectura esset, nisi & illius loci bonorum cognitionem haberet ac comprehensionem; duplici quadam opus habuit naturâ, quæ & prudentiæ indagatrix esset, & ob corporis familiaritatem ea quæ hic sunt non respiceret. Itaque qui universum, inquirunt, administrat, cum animam effecisset, corporibus tantquam hospitibus præfecti loco futuram, rationisque substantiam; divinæ auræ particulam ipsi adtribuit, quâ quæ hîc sunt erat exornatura. adhæc cupiditatem, propter quam terrena hæc desiderat, & partem irrationalem, adfixit. Porro providens, ne multa horum conversatione, bonorum quidem illic existentium plane oblivisceretur, adfectione verò erga se ignobiliora implicaretur; & memoriam ipsi indidit, rationis defectui præsentissime succursuram; ac scientia-

Παλαιοὶ γὰρ ἄνδρες ὡς εἰκοι καὶ θεοὶ, πρὸς πολλοῖς ἄλλοις καὶ ταῖς πρὸ αὐτῆς ἰσχυρίσασθαι, ὡς ἄρα ἐκ τῶν ἀπλῶν πέφυκεν, ἐδὲ τῇ μονήρῃ πινὰ φύσιν ἢ διῶαμιν ἐχούσιν. τῇ γὰρ ἐνθάδε διοικήσεως εἴπερ ἐμελλε ῥυθμῶ πινος καὶ τάξεως τάξεσθαι, ψυχῆς ἀρετῆς δεομένων, ταύτης ἣ ἐδὲ παρεῖναι καὶ πράττειν τὰ πρὸ γῆς διωαμύνης, εἰ μὴ τοῖς σώμασι περιέχοισι δεσμοῖς, ὅπερ ἐστὶ τῇ συγχρητῇ βαρύντῃ καταφερόμενον, καταπαῖπαι αὐτήν, καὶ ἀποφοιτῶν κωλύει, ἔτι μὴν ἐρρωθῆς ἂν ποιεῖ, καὶ τῷ παντὶ συμφώνως τῇ δόξῃ προνοοῖαν ὁππότε οἷας τῆς αἰσῆς, εἰ μὴ καὶ τῶν ἐκείῃτε καλῶν σωείσιν τοῖς ἔχοι καὶ κατέληψιν, διπλῆς πινὸς εἰδέσθαι φύσεως, ἢ καὶ φρονήσεως ἡ ἐπιβολῇ, καὶ σώματι οἰκονομῆσαι τὰ τῆδε ἐκ τῶν ἀπτερεζέων, ὅδη τὸ σύμπεπν, φασὶ, διοικῶν, ψυχῇ σωείσας ὁππότε σωματῶν ἐσομένων, λόγῳ τὸ ὑποστῇσιν, αὐτῆς τῇ θείας μοίρας ἐνθάδε πινὴν καὶ καταπροσμήσειν ἐμελλεν. ὁππότε μὴν πῖ, δι' αὐτῶν τῶν τῆδε ἐπὶ ἐργαῖα τῇ ἀλόγῳ μερίδι προσῆψεν. προσῶν δὲ μὴ τῇ δόξῃ πολλῇ ἀφελῆσθαι τῇ μὴ ἐκείῃτε καλῶν πλείους ὁππότε πινὸς, πρὸς ἣν αὐτῆς αἰμαόπτερα πρὸς παθεῖα πινὸς, μνήμην πῖ ἐνέθηκεν αὐτῇ τῇ ἀλογίας ἀλεξιφάρμακον,

φαρμακον, ὁπισθημῶν τε καὶ ἄλλων ἀμύθητον ὅσον καλῶς ἡ σωματικὴ εἰλεν· εἰς δὲ τρέψασα τὸν σύμφυτον ἔρωτα, τὸν τε ἐν αὐτῷ βίον ὁσίων ἀνὰ διατάξεις, ὁρμαῖς ἀναταῖς καὶ πρᾶξι κατὰ τοσοῦτον· τὴν τε ἀπαλλαγὴν κατὰ δυνάμιν διδάμονα ποιήσονται. δύο μὲν ἐν αὐτῇς αἰδέϊδεαι· λογικὴ μὲν, ἣ κατὰ τὴν φρόνησιν ὁπλιεῖται ἀλογικὴ δὲ, ἣ περὶ τὸ σῶμα τῷ τῷ αὐτῷ. αὐτὴ δὲ πάλιν ἐξ ὧν ἐνεργεῖ διττὴν ἔλλαχεν διαφοράν. τὴν μὲν γὰρ πολλὴν περὶ σπουδῆν ἀνέσσει, περὶ γόργουσι ὁπλιτικὴν τὴν δὲ ἐν ὁπλίσει θεωρεῖται ἀσυμμέτρῳ, θυμικὴν περὶ σέπῳ.

Γεγνῶσθαι δὲ καὶ τῶν μαθησέων διττὰ διαφορά. αἱ μὲν γὰρ τὸ λογικὸν ἐν τῇ κατὰ φύσιν ἐλάττωσι διασώζουσι, φρονήσεως μετὰ δόξαι νηφάλιον τε ποιῶσι, καὶ ἀκέραιον διατηροῦσι· αἱ δὲ ἐπὶ σπουδῇ τὸ ἀλογικὸν ὡς περὶ τὸ θυμικὸν ἀκρίτως κινεῖται, ἐν ὧν αἱ τε καὶ τῶν σπουδῶν· ἔπειτα ὑπερβολὰς διώκειν, ἔπειτα μὲν πάλιν ἐλπίδι ἐπὶ τῇ ἐπείρῃ. ἐκείνων μὲν ἡγεμονίαν καὶ μουσεγωγὸς φιλοσοφία· τῶν δὲ ἐπείρων ἀρχὴ μεσιτικὴ· πλάττειται τε ὡς ἐκ παιδῶν ἀρμονίαις τῇ ᾗ, καὶ τὸ σῶμα ῥυθμοῖς ἐμμελέτερον κατὰ τοσοῦτον· τὴν γὰρ δὲ τῶν σφόδρα νέων ἡλικίαν ἔπειτα λόγοις ψιλοῖς οἷον τε τὸ παιδεύειν, νεότητι ἀποδῇ μόνον

rum immane quantum decus una cum descendente demisit : in quod verso amore ingenito, tum hanc vitam pie traduceret, appetitionibus bonis atque actionibus ornandam ; tum ex hac vita discendum, quantum fieri possit, feliciem efficeret. Sunt igitur duæ illius hæ species : Rationalis quidem, quæ prudentiæ opera perficit ; Irrationalis verò, quæ circa corpus sedulo occupatur. Atque hæc rursus, ex iis quæ operatur, duplicem sortita est differentiam. Hanc enim multa laxatione adfectam, vocarunt Concupiscentem ; illam, quæ in immoderata spectatur intensione, Irascentem adpellarunt.

Iam quoque disciplinarum duæ factæ sunt differentiæ. Hæ enim rationalem animæ partem in naturali libertate conservant, prudentiæ communicationibus & sobriam efficientes, & incorruptam conservantes : Illæ adsuæfactione irrationalem partem veluti belluam, inordinate se moventem, & sariant & mansuetam reddunt. & nec nimis magna persequi, nec plane supinam esse permittunt. Harum quidem duæ & iniciatrix est Philosophia : reliquis præest Musica. quæ jam inde à pueritia, & harmoniis fingit mores, & corpus rhythmis concinnius efficit. Quippe admodum adolescentium ætas nec nudis verbis erudiri poterat, admonitionem tardiosam duntaxat habent-

habentibus; nec omnino sine cura sibi erat relinquenda. Requirebatur igitur huiusmodi disciplina, quæ & rationalem partem adhuc immaturam, ibique in quiete propter pueriles annos manentem; & reliquam, cum voluptate juvaret, consuetudine sensim instruens. Quin & natura ipsa docebat, per quam rem eruditio adferenda esset. Neque enim iis quæ ignoramus, sed quæ ratione & experientia nota sunt, alii persuademur; alii per nos ipsos honesta facimus. Iam verò videre est pueros omnes ad canendum semper esse promptos, atque expeditos ad lætum motum. nec Ephorum ullus ab ea, quæ ex huiusmodi capitur, voluptate eos arcet. Sive igitur ipsa rei gratia inescat mentem; sive anima ab infantis infirmitate, qua comprimebatur ob circumstantium rerum teneritudinem, liberata, quam primum sensit corpus solidius, repente in naturalem fertur motum.

His igitur ita se habentibus, haud difficile est respondere iis, qui, num omnes modulatio moveat, dubitabant; qua ratione ignorarint; Primum, hanc esse disciplinam puerorum, quos natura omnes videre est huiusmodi delectatione capi. Deinde, licet non statim capiat inhabiles aut ob vitæ rationem, aut ob ætatem, haud multo tamen tempore eos esse subactos. Plane enim uti unum atque idem medicamentum, ad unum

ἔχουσιν· ἔτι παλαιῶς ἐὰν ἡμελη-
μένους. ἐλείπετο ἄρα τοῦτον παι-
δεία, ἡ μήτε τὸ λογικὸν αἶσρον ἐκαι-
νομένον ἐφ' ἡσυχίας διὰ νεότητος καὶ
τὸ λοιπὸν ὠφελεῖ σὺν ἡδονῇ παιδα-
γωγῶσαι τῇ σπουδαίᾳ. ἐδίδασκε δὲ καὶ
ἡ φύσις αὐτῇ, δι' ἧς τὴν παιδείαν
προσαίγειν ἔδει. καὶ γὰρ δι' ὧν ἀγνοῶ-
μεν, ἀλλὰ διὰ τῶν λόγων τε καὶ πεί-
ρα γνωσκομένων, οἱ μὲν ἐς παιδῶν
προσσιγόμεθα· οἱ δὲ τὰ δι' αὐτῶν
πράγματι δόμεθα. πᾶσι δὲ παισὶν
ἐνεστὶν ἰδεῖν τὴν τε ὠδὴν αἰὲν ἐρχο-
μεν, καὶ τὰ ἐς φαιδρεῖν κίνησιν δι-
σσελῆ. καὶ εὐδεις φέρων τῆς ἐκ τῶν
ποιῶνδε ἡδονῆς ἀπείρητα. εἴτ' ἂν ἡ τῆς
πράγματι χάρις δελεάζῃ τὴν διὰ
νοῆας, εἴτε ἡ ψυχὴ τῆς ἐν νηπιότητι
νωθρείας, ἢ συνείχετο διὰ τὴν τῶν
περικειμένων ἀπαλότητα, ἐλδυσσε-
θεῖσά τ', ὅτι πρῶτον ἡδονὴν στερεωτέ-
ρα ἔσται· αἰσθρόον ἐς τὴν κατὰ
φύσιν κηδῶ κίνησιν.

Τέτων δὲ ἔτιως ἐχούτων διωαλὸν
δοποκρίνασθαι πρὸς τοῦ ἀμφοισθη-
τῶντας, μὴ σύμπαλαις τὴν μελω-
δίαν κινεῖν, ὡς ἄρα ἡ γνώσει πρῶτον
μὲν, ὅτι παιδῶν ἡ μάθησις, ὡς φύ-
σις πάντας ἐστὶν ἰδεῖν πείψεως τὴν ποιᾶ-
δε ἡτήμένους. ἔπειθ' ὅτι καὶ μὴ δι'
ἀγίας αἶσθ' τοῦ ἀνεπιηδέους ἢ διὰ
βίον, ἢ διὰ ἡλικίαν καὶ πολλῶν χρόνων
καταδελῶσαι. ὡς γὰρ ἐν καὶ παλὸν
φαρμακὸν πρὸς ἐν ὁμοιότητι πᾶσι

παλαιοῖσι

πλείοσι σώμασι προσιόν, ἔχ' ὁμοίως
 ἐνεργήσας, ὡς δὲ τῶν τῶν πρᾶγμα-
 των ἥτοι μέλοπαθεῖαι, ἢ χαλεπώ-
 τηται. ἀλλὰ τὰ μὲν ἴσῃον· τὰ δὲ
 βραδύον ἰσώτερ. ἔτι οὖν δὲ καὶ μέ-
 λους πὺν μὲν ὑπερῷον κινεῖ πα-
 ραχρήμα· πὺν δὲ ἥτιον, ἀλλὰ πλείο-
 ν αἶρ' ἡρόν. Φανερόν δὲ καὶ τὰ
 αἶψα τῆς ἐνεργείας. τῆς γὰρ δὴ πρῶ-
 τῆς ἡμῶν μαθήσεως δι' ὁμοιοτήτων γι-
 νομένης ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ὑπερβα-
 λούτες περμαίρομεθα. γράφικη μὲν
 καὶ παλαιὰ δι' ὅψεως παιδίδ' ἐμ-
 νον, ἢ ὁμοίως διεγείρει τὴν ψυ-
 χὴν καὶ ἐκπλήττει. μουσικὴ δ', ὡς
 οὐκ ἀνέλεν, ἔχει μίαν αἰσθήσεως,
 ἀλλὰ πλείονων ἢ ποιητικῇ τῶν μέμε-
 σιν; καὶ ποιήσις μὲν ἀποτὴ μόνῃ ἀλλὰ
 ψιλῶν χρηστέα λέξεων· ἀλλ' ἔπε πεί-
 θεται αἶψα κινεῖ ἀλλὰ μελωδίας, ἔπε
 ἀλλὰ ῥυθμῶν οἰκειοῖ πῶς ὑποκειμέ-
 νοις. σημεῖον δὲ. καὶ γὰρ εἴπερ δεοῖ
 κινεῖν καὶ τῶν ἐρμηνείαν πείθεται, οὐκ
 ἀνδρ' ἔχει παρεγκλίνας πῶς τῶν Φω-
 νῶν ὑπὲρ τῶν μελωδίων τὸ ποιῶν πε-
 ραγίνεσθαι. μόνῃ δὲ μουσικῇ καὶ λό-
 γων ἢ πρᾶξεων εἰς τὴν παιδίδ', ἔχει δι'
 ἀκινήτων, καὶ ἐφ' ἑνὸς σχήματι πε-
 πηγμένων· ἀλλὰ δι' ἐμψύχων τὰ καθ'
 ἑκάστον ἐπαγγελλομένων, ἐς τὸ οἰκεῖον
 τῶν περὶ φωνῶν καὶ τῶν κινήσεων μεθί-
 σῃσι. δηλὰ δὲ ταῦτα καὶ τῆς τῶν
 παλαιῶν χορῶν ἐρχήσεως, ἥς διδά-
 σκαλὸς ἢ ῥυθμική. καὶ τῶν περὶ

similemque morbum pluribus cor-
 poribus adhibitum, non æque o-
 peratur, propter illorum aut me-
 diocrem constitutionem aut diffi-
 cilem; sed alia celerius, alia tar-
 dius sanat: sic quoque cantus ha-
 biliorum movet statum; minus ido-
 neum, longiore capit temporis
 impendio. Cujus efficaciz causas
 habemus evidentes. Quod enim
 prima nobis doctrina per similitu-
 dines fiat in sensibus, animadver-
 sione habita conjicimus. Graphice
 quidem & Plafice per visum so-
 lummodo erudiunt, ac æque ani-
 mam excitant & percellunt; Musi-
 ca autem quomodo aliquem non
 occuparit, non per unum sensum,
 sed per plures instituens imitatio-
 nem? Et Poësis quidem auditu so-
 lo per nuda verba utitur: sed nec
 adfectum semper movet sine mo-
 dulatione; nec per rhythmos il-
 lum subjectis verbis adcommo-
 dat. Signum hujus rei hoc est,
 quod, si quando in interpreta-
 tione adfectum movere oporteat,
 hoc sine aliqua vocis ad modu-
 lationem inclinatione non confi-
 ciatur: At sola Musica cum ora-
 tionum tum actionum imaginibus
 erudit. nec per immobiles, aut in
 una figura fixas, sed per vivas, sin-
 gula quæque repræsentantes; ad fi-
 guram familiarem, & formam &
 motum transfert. Quæ manifesta
 quoque sunt, cum ex veterum cho-
 rorum saltatione; cujus magistra
 erat Rhythmice; tum ex iis quæ
 de

de Histrionica multis sunt conscripta. Illæ enim, cum peculiares habeant materias, non statim in ipsius rei cogitationem deduxerint: quippe aliis colores; aliis pompa; aliis oratio res à veritate alienas subiecit: at Musica efficacissime persuadet. Ejusmodi enim imitationem instituit, quibus & actiones ipsas revera perfici contingit. In iis itaque, quæ incipiuntur, si consilium præcedat, sequatur oratio, & postea res perficiatur; animæ quidem cogitationibus mores imitatur & affectus; orationes verò harmoniis & vocibus effingit; actionem denique rhythmis & motu corporis. Quare etiam pueris maxime hujusmodi disciplina est expetenda, quâ aliquo modo per eorum, quæ in adolescentia sunt, imitationes ac adfimulationes, & scire ipsis & desiderare ob consuetudinem ac meditationem contingit ea, quæ ætate iusta cum studio agitantur. Quidam ergo miramur quod contigerit, Veteres quam plurima per Musicam emendasse? Videntur certè ipsius rei vim & efficaciam naturalem. Vti ergo & aliorum quæ habemus curam suscipiebant; Sanitatis, inquam, & corporis virium; alia quidem conservare conantes, alia verò modum excedentia, profuturâ ratione definientes: sic quoque cantuum & saltationum. à quibus, cum naturalia omnibus insint, pueros prohi-

υποκρίσεως τῆς πολλοῖς συγγεγραμμένων καὶ ποιεῖν μὴ ἰδιόχρηστον εἶχοναι τὰς ὕλας, οὐκ ἂν παχέως εἰς ἐννοιαὺς ἀναγοίεν τῆς περὶ αἰδέως. τῆς μὲν γὰρ χρώματος τῆς δὲ, ὅγκου· τῆς δὲ, λόγου· ἀλλότρια τῆς ἀληθείας ἐπέβληται. μουσικῇ δὲ ἐναργεστάτα παύει. τοῖς τοῖς γὰρ ποιεῖται τὴν μίμνησιν, οἷς καὶ τὰς περὶ αἰδέας αὐτὰς ἐπ' ἀληθείας διπολεῖσθαι συμβαίνει. ἐογὼν τῆς γινόμενους βελῆς μὲν καὶ ἡγεμονίας, ἐπομένως δὲ λόγος, μὲν ἢ τῶν τῆς περὶ αἰδέας διπολεῖσθαι, ψυχῆς μὲν ἐννοίας ἢ ἡ μιμήσεται καὶ πᾶσι. λόγος ἢ ἀρμονίας ἢ Φωναῖς παύει. περὶ αἰδέας ἢ ῥυθμοῖς καὶ κινήσει σώματι. διὸ καὶ μάλιστα τοῖς παισὶν ἢ ποιῶντι παιδεία μελεδύσεια, ἢ πως διὰ τὸ ἐν νεότητι μιμήσεων τε καὶ ὁμοιώσεων εἶδεναι τὴν καὶ ἡμιθυμῶν σφίσι διὰ σωήθειαν καὶ μελετῶν συμβαίνει τῶν ἐν ἡλικίᾳ μὲν παύεισθαι ἡμιθυμῶν. πῶς δὲ τῶν παύεισθαι, εἰ σωήθει οὐδ' παλαιὰς παύεισθαι ἐπ' ἐν ὁρῶσιν πεποιθῶν διὰ μουσικῆς. ἐορων γὰρ τὴν περὶ παύεισθαι ἡμιθυμῶν, καὶ τὴν ἐνέργειαν τὴν καὶ φύσιν. ὥς περὶ ἐν καὶ τῶν ἄλλων ἡμῶν ἐπαρχόντων ἐποίουντο τὸ φροντῖν ὑγείας τὴν φημι καὶ διέξιας· τὰ μὲν τηρεῖν περὶ ῥυθμοῖς τὰ δὲ ἐς περὶ τὴν χωρῶντα μέχρη τὴν σωήθειαν ὁρῶντες. ἐπὶ τοῖς δὲ καὶ τὴν τὰς ὁδῶν καὶ τὰς ὁρχήσεις φύσιν πᾶσι περὶ γινόμενα παύεισθαι.

ἀποκαλύειν μὲν σὺν τῷ διωαλίῳ. ἢ καὶ
 τῷ φύσιν αὐτῷ συναναίρειν ἐδῆ.
 θεραπείαις ἢ κατὰ μικρὸν καὶ λε-
 ληστώσας, διὰ γωγὴν τε ἐπενόησαν, σὺν
 ἡδονῇ κόσμιον, καὶ χρησίμον ἐξ ἀ-
 χρήτης πεποιήκασι. ἔκταν ἐνεσιν πρᾶ-
 ξις ἐν ἀνθρώποις, ἥ τις ἀνδρὶ μουσικῆς
 πλεῖται. θεοὶ μὲν ὕμνοι καὶ τιμῇ
 μουσικῇ κοσμεῖται· ἐορταὶ δὲ ἰδία
 καὶ πανηγύρεις πόλεων ἀγαλλοῦται·
 πόλεμοι δὲ καὶ οὐδὼν ποιεῖται διὰ μου-
 σικῆς ἐγχείρονται τε καὶ καθίσταται.
 ναυιλιὰς τε καὶ εἰρεσίας, καὶ τὰ χα-
 λιστήρια τῶν χειρονακλικῶν ἔργων
 ἀνεπαχρῆ ποιῶ, τῶν πόνων γινομένη
 ὡδυσμύθιον. ὡδὺ δὲ πσι τῶν βαρ-
 βάρων καὶ τοῖς κήδεσι περιέληται,
 τῆς καὶ τὸ πάθος ἀκρότητι τῇ μελω-
 δίᾳ ὡδυσθεύσκει. καὶ μὲν σὺν
 δότῳ μᾶς ἡμῶν αἰτίας εἰρών εἰς τὸ με-
 λωδεῖν τεπεμύχες· ἀλλὰ σὺν μὲν ἐν
 αὐθυμίαις, ὑφ' ἡδονῆς· σὺν δὲ ἐν
 ἀχρηδότητι, ὑπὸ λύπης· σὺν δὲ, ὑπὸ
 θείας ὀρμῆς καὶ ὑπὸ πνοίας, καλεχο-
 μύχες ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ. ἢ καὶ τέτων
 μιγνυμύων πρὸς ἀλλήλα, κατὰ πινας
 σωτυχίας τε καὶ περὶ αἰσέσεις, ἥτοι πᾶσι δὴ
 διὰ τὴν ἡλικίαν τοῖς παισὶν πᾶσι, ἢ
 καὶ τῶν περὶ βεβηκότων δι' ἀδένειαν
 φύσεως ὑπαγομύων.

Εἰ δὲ καὶ μὴ πάντας ἐκινῇ πάντες,
 ὡς τὰς σοφίας· ἢ καὶ μὴ πάντα πρὸς ὠ-
 δὴν ἐξάγει, ὡς τὰ ἀκρατῶ· ἀλλ' ἐν τῇ
 καὶ συμβαινόντων, καὶ οἷς περὶ στήνετο

bere erat impossibile; nisi & na-
 turam ipsam unā tollere conveni-
 ret. Medicinam autem iis paula-
 tim adhibentes & latenter, vitæ ra-
 tionem excogitarunt cum volupta-
 te decoram, eamque ex inutili fe-
 cere utilem. Quare in rebus hu-
 manis nulla actio est, quæ sine Mu-
 sica perficiatur. Divini certe hy-
 mni & venerationes Musica ornan-
 tur: Festa item propria, urbium-
 que celebres conventus exultant.
 Bella quoque & profectioes per
 Musicam excitantur ac conficiun-
 tur. tum navigationes & remigia,
 difficillimæque manu laborantium
 opera levia reddit, laborum facta
 solatium. Quin etiam apud bar-
 barorum aliquos in funeribus est
 adsumpta, summas illas animi per-
 turbationes modulatione aliquan-
 tum infractura. Et certe non ab
 una causa nos ad modulandum con-
 verti viderunt: sed alios in rebus
 lætis, à voluptate; alios in adver-
 sis, à mœrore; alios à divino im-
 petu ac adflatu, mentis evocatio-
 ne defixos: vel etiam his inter se
 mistis secundum casus aliquos &
 circumstantias; dum aut pueri ob
 ætatem huiusmodi adfectionibus;
 aut etiam ætate provectiores, ob
 naturæ imbecillitatem, subjiciun-
 tur.

Porro licet hæc non æque omnes
 moverent, ut sapientes: ac licet
 non omnia ad cantum provoca-
 rent, ut intemperata; attamen his
 contingentibus, etiam qui talibus

detinerentur, medicinam adferre conveniebat, si utiles cum tempore & honesti cives efficiendi essent. Neque enim fieri ullo modo poterat, ut ab oratione profectam medelam consequerentur, qui ab animi perturbationibus essent molestati. Voluptatem enim fortissimam esse escam, quâ & rationis expertes animantes capiantur; ut planum faciunt pastorum fistulæ, & caprariorum pectides. Rursus mœrorem multos in insanabiles conjicere morbos, nisi solatium adhibeatur. Divinos item impetus, nisi intra modum consistant, haud rectâ procedere; quod superstitiones, & sine ratione timores incutiant. Atque hæ affectiones ex animæ partibus spectabantur. Nam circa concupiscentem ipsius partem spectabant voluptatem redundantem: circa irascentem, mœrorem, iramque hujus sobolem: circa rationalem, divinum adflatum. Horum cuique convenientem medicinam Musica adhibet, inscios paulatim ad rectam constitutionem subducens. Vnusquisque enim suo instinctu libenter Musicam exercet, modice horum affectuum aliquo implicitus; at qui in vehementem incidit animi perturbationem, solo auditu erudiri possit. Neque enim possibile est aliis juvare animam nimia ordinis perturbatione laborantem, quam quibus operatur, cum moderate est adfecta.

τὴν θεραπεΐαν προσάγειν ἔδδ', χρησίμως ἐν καιρῷ ἀποδῆς οὗτο πολίτης ἀπεργαζομένης. ἡδὲ γὰρ ἡ πένυ τῆς ἐκ λόγου τυγχάνειν ἰατρείας οὗτο ὑπὸ τῶν παθῶν ἐνοχλημένους. τίς τε γὰρ ἡδονῇ ἰσχυρὸν εἶναι δέλεαρ, ἢ καὶ πρὸς ἄλλα τῶν ζώων ἀλίσκεια, ὡς δηλαδίαιτοι παιδμάτων τὸ σύμγας καὶ αἰτίων πηκίδες. τίς τε λύπῃ πολλὰς εἰς ἀνιάτους κατὰ βάλλει νόσους, ἀπαρκαμύθητον μένος. τὰς τε ἐν θυσιασμούς, αἰμὴν τυγχάνοιεν συμμετρίας, οὐκ ἐς ὄρθον προβαίνειν, δασιδαιμονίας τὴν καὶ ἀλόγους φύδας περὶ αἰσθησίας. πάντα δὲ ἐκ τῶν τῆς ψυχῆς μερῶν ἐξωρεῖτο. περὶ μὲν γὰρ τὸ ὀρθοθυμικὸν αὐτῆς, τίς ἡδονῇ πλεονάζουσι. περὶ δὲ τὸ θυμικὸν, λύπῃ καὶ ταύτης ὀργῇ ἐκτροχον. περὶ δὲ τὸ λογικὸν, πὺν ἐν θυσιασμὸν ἐνέωσαν. ἐκάστη δὴ τῶν τῶν ἀρετῶν θεραπεΐας ὑπὸ ἀρετῶν τῶν πόντων, ἀπορῶντας ἐκ παραγωγῆς εἰς ὄρθον κατὰ πρῶτον ὑπαρμόν. αὐτὸς μὲν γὰρ ἕκαστος ἐκὼν μεσουργεῖ, μετρίως πρὸς τῶν εἰρημίων παθῶν ἐκτροχόμενος. ὁ δὲ ἐς ἀρετὴν ἐμπροσθεν αὐτῇ παιδιδάσκει δυνάμει αὐτῇ. καὶ γὰρ οἷον πᾶσι ὡφελήσκει ψυχῇ ἐν ὑπερβολαῖς ἀπειρίας, ἢ οἷς ἐπεργεῖ συμμέτρως ἐκτροχόμεν.

Εἰσι

Εἰσὶ γὰρ ποὶ καὶ πρὸ γῆμης καὶ ἡλικίας
 πρὸς εἶδη πινὰ μελωδίας ὁππότε δει-
 τηται. αἱ μὲν γὰρ παίδων δι' ἡδονῆς.
 αἱ δὲ γυναικῶν, καὶ πολὺ διὰ λυ-
 πῶν. αἱ δὲ πρεσβυτέρων, δι' ἐνθουσια-
 σμόν. οἷον διὰ πᾶς ἐν ἐορταῖς ὁπι-
 πνοίας, εἰς τὸ ἄδαν ἐξάγον. πᾶν τ' ἐν
 ὁρῶντες ἐκ παίδων, ἡνάγκαζον διὰ
 βίᾳ μουσικῆς ἀσκήσιν, καὶ μέλεσι καὶ ῥυ-
 θμοῖς ἐ χορείαις ἰεροῶν τε δεδαιμα-
 σμῶν τε, ἐν τε ἰδιωτικαῖς Ὀφρο-
 σιῶν τε, καὶ δημοταῖς θείαις ἐορ-
 ταῖς συνήθη μέλη πινὰ νομοθετήσαν-
 τες, καὶ νόμους προσσηρόδων. μηχαν-
 ῶν τε πινὰ εἶναι τ' ἐβεβαίωται. αὐ-
 τῶν τ' ἱερουργίαν ποιησάμενοι καὶ μέ-
 νειν δὲ ἀκίνητα διὰ τῆς προσσηροίας
 ἐπιδέφνισαν. ἐπὶ γὰρ μέν ἐπειρῶν τε
 καὶ πᾶς τῆς ψυχῆς κινήσεως, ὡς ἐνίοτε
 ποιῆται ὁππότε μάλιστα ἀκράτοις ἐνεχο-
 μένῃ, κατὰ τέλει ἀνωσγέπως, ἐς τ'
 δι' ἀκοῆς καὶ ὀφθαλμοῦ μετέγοντες γλυ-
 κυθυμίαν. ὡς πρὸς πρῶμα διὰ κρη-
 μνῶν ἀβάτων φερόμενον, ἢ ἐλῶδεσι
 τύποις διὰ φθιρόμενον, ἐς βάσιμον
 καὶ ὄρων πιδιὰ δα μελοχρησόντες.
 ὡς δὲ καὶ διττὸς αὐτοῖς φῶς πε-
 ρεῖ τῶν καὶ μουσικῆς. ὅν' μὲν γὰρ
 ἔτ' ἐν μέλεσιν αὐτοῖς, ἔτ' ἐν ψαλμῷ
 ποιῆσι μετὰ χροῦς, ἀρχαῖα καὶ
 παντοῦ ποιοῖ καὶ ἡλικίας ἐαυτῶν. ὅν'
 δὲ ἔχῃς ἐδὲ τῶν πρὸς τὸ πρᾶγμα
 πεποιημένους ὁμιλίαν, καὶ μικροῖς πε-
 ρεπλησίου ἀμαρτήμασιν. ἀλλ' ὑπο-

Cæterum sunt aptitudines aliquæ,
 tam secundum genera quam ætates,
 ad species quasdam modulationis:
 ut sunt puerorum, qui ob volupta-
 tem; seminarum, quæ sæpissime
 ob mœrorem; senum, qui ob adfla-
 tum divinum, utpote ob adflatus.
 In festis; ad canendum excitantur.
 Hæc autem à pueris videntes, com-
 pulerunt eos totâ vitâ ad Musices
 exercitium. Adhæc cantilenis ac
 rhythmis, & saltationibus uteban-
 tur probatis, cum tam in privatis
 lætitiis, quam publicis Deorum
 festis consuetos quosdam cantus
 lege constituisent, quos & No-
 mos adpellabant: firmitatem ipsis
 inde machinati, quod in sacris ad-
 hiberentur: mansurosq; immo-
 biles per adpellationem bene ômi-
 nabantur. Præterea animæ motus,
 quos nonnunquam facit cupidita-
 tibus immodicis implicita, sedare
 utcunque conabantur, ac traduce-
 re ad eam, quæ auribus & oculis
 capitur, animi jucunditatem: Non
 aliter atque fluvium aliquem, per
 invias rupes fluentem; aut palu-
 stribus locis inquinatum; in cam-
 pestrem ac sæcundam planiciem
 derivantes. Cæterum duplex ipsis
 metus à Musicis oriebatur. Illos
 enim, qui nec in ipsis cantibus, nec
 in nuda Poësi exercitati essent, a-
 grestes omnino ac stolidos vide-
 bant: hos verò, qui præterquam
 conveniebat, ad hanc rem acces-
 sissent; non parvis circumveniri
 difficultatibus. Quin ab illa ad mi-
 nus

nus honestos cantus, aut poemata, propensa saltatione, morum aliquam proprietatem, nequaquam urbanam, exprimentes. Quare eruditivis cantilenis quam plurimum utebantur; remissis admodum raro, aut ad mores inspiciendos, uti sæpe ebrietatis tentatione: quemadmodum & divinus Plato adolescentem in Republica voluptatibus quibusdam probat: aut animam cupiditatis æstro percussam, ad disciplinam, ut dixi, avertentes. Cum enim omnis instructio aut per animi commotionem, uti quæ a legibus est; aut per suasionem, ut quæ fit in colloquiis; adhortationes faciat; utramque Musica tenet. tam sermone quam cantu auditorem in servitutem redigens, variisque & vocis & figurarum mutationibus ad eorum quæ dicuntur familiaritatem adtrahens. Quare etiam Eruditivam Musicam ad centum usque dies adhibuere; eam verò, quæ ad remissionem facit, quasi ad $\overline{\kappa\kappa\chi}$. Et pudicâ quidem tam modulatione quam saltatione seu spectantes, seu ipsos quoque se exercentes, honoratioribus; jucundâ verò plebis fecem oblectant. Vbi enim honesti omnes sunt reipublicæ custodes, ut apud sapientem Platonem, usus duntaxat est cantuum ad eruditionem faciendum: ast ubi varii sunt, qui civitatis corpus constituunt, ut in reliquis urbibus, congrua quoque animi oblectatione singulis erat

τῆς ἐς τὰ μὴ σπαραδαῖα τῶν μελῶν ἡ ποιημάτων φιλοχωρίας ἰδιότης πινυμένης σὺν ἀσείαν δογματισμοῦς. διὸ πῆς μὲν παιδευτικῆς τῶν μελῶν ὅτι πλεῖστον ἐχρῶντο· τῆς δὲ ἀνεμείνοισι, ἐπ' ὀλίγον τε καὶ σπανίως, ἤτοι πρὸς ἡδῶν κατανέησιν· ὡς καὶ τῇ Διᾷ μέθης πείρα πολλάκις. κατὰ καὶ ὁ θεῖος πλάτων εἶπεν· ἐν πολυλείᾳ νέεος ἡδοναῖς πσι δοκιμάζει· ἡ τὸ πρὶς πῆς ὁπθυμίας ἐπισημῶν, ὡς ἐφ' ἡμῶν, ἐς παιδείαν ἐκτρέφει· πάσης γὰρ παιδύσεως ἤτοι Διᾷ πείθεσθαι, ὡς τῆς ἐν ὁμιλίαις πῆς περιτροπῆς ποιημάτων, ἀμφοτέρως ἡ μουσικὴ κρατεῖ, καὶ λόγῳ καὶ μέλει τὸν ἀκροατὴν διαβλεπόμεναι, καὶ ποικίλαις μεταβολαῖς φωνῆς τε καὶ ἡχημάτων ἐς οἰκειότητα τῶν λεγομένων ὁππωμενῶν. ἡ μὲν ἔν παυδολικῶν καὶ μέγιστα τῶν ἐκατόν ἡμερῶν περιλαμβάναν· τὴν δὲ πρὸς ἀνεμείναι, ὅθεν ἐς λ'. καὶ τῇ μὲν σμυνῇ μελωδία τε καὶ χορεία ἤτοι θεωμένους, ἡ καὶ αὐτὰς ἐνεργεῖν εἰς τὸν ἐνδοξοτέρως· τῇ δ' ἡδία τὰς ἀγλαίας ἀνίστανται· ὅπως μὲν γὰρ σπαραδαῖοι συμπαντες οἱ τῆς πολυλείας φύλακες, ὡς ὁ θεὸς τῷ σοφῷ πλάτῳ, τὴν πρὸς παιδείαν σωφρονιστῶν μελῶν χρειαζόμενον· ποικίλων δὲ ὄντων τῶν τὸ πλήρωμα τῆς κοινωνίας συγκροτήτων, ὡς ἐν ταῖς λοιπαῖς πόλεσι, πρὸς φόρον καὶ τῆς ψυχαγωγίας ἐκείνης ἔδδ.

ἔδδ. ἄπειρ ἀγνοήσαντες πολλοὶ, καὶ τὴν ἐν τῇ πολυθείᾳ ῥηθύνων πρὸς αἰτίας ἐσυνέειναι, οἱ μὲρ πὰ πρὸς ἡδονὴν τῶν μελῶν παντάπασιν ἀπεδοκίμασαν, & διακρίναντες οἷς τῆ ῥηθύνου, καὶ ὅπῃ παρελαμβάνετο· οἱ δὲ τὸ ἄπασαν μελοποιίαν, ὡς ποιῶντων μόνων ἀπεργαστικῶν ἐξώρουν, οὐκ εἰδότες, ὡς εἰ καὶ παιδεία μόνη πολλῶν ἐπεφύκει ἄλλων χρησιμώτερη. τῆς δὲ φύσεως καὶ πὰ τοιαύτης ἀπαλλοτρίωσης ἐμποδίζει μὲν αἰδιωσίαν. οὐ γὰρ εἶρηται τῷ σφῶ καὶ τὸ πρὸ τῆς τέχνης· τῶν δὲ ἀνέσεων πλὴν ὠφέλιμον προκελεπτόν. λέγω δὲ ταῦτα, ὅτι πὰ πάντα διαβεβλημένα τῶν μελῶν δόποδεχόμενοι. ἔδδ γὰρ μουσική τέτων ὁπιστάτης· ἀλλὰ κατὰ περ αἱ λοιπαὶ τέχναι τῆς σφαιρικής ὕλης, ἐκ τῶν βελτίων διακρίνεται πὰ χείρῃ· ὅτι οὐδὲν διατὶ πλὴν φαύλῃ μελωδίᾳ τῇ πάσῃ τέχνῃ λοιδορημένους ἐπαινῶν. ἔδδ γὰρ πρὸς διαλόγων φιλοῶν προτροπὰς δόποσιωπητέον. ὅτι καὶ τέτων οἱ μὲν ἐπὶ δρεπλῶ· οἱ δὲ ἐς κακίαν ὡς ἀκαλεῖσιν. ἀλλὰ ὡς περ ἐκ διττῆς ἐνστάσεως φύσεως τὸ ἀμείνω προημῶμεν. ἔτω καὶ τῇ μελοποιίᾳ πλὴν βελτίᾳ προαιρέσεως ἡδονὴν ὁπισφύρουν τὸ ὠδὴν φερέον. ὅτι γὰρ ὁππασαί πρὸς μεμπλὸν, ὅτι τῆς μουσικῆς αὐτὴ πέλῃ. ἀλλὰ ἡ μὲν ψυχαγωγία καὶ τὸ συμβεβηκὸς σκοπὸς δὲ ὁ προκελεπόμενος ἡ πρὸς δρεπλῶ ὠφέλεια. ὅπερ πολλὰς τε ἄλλας ἐλάττει, καὶ τὴν

opus. Quæ cum multi ignorarent, nec eorum, quæ in Republica dicta sunt, causas intelligerent, alii quidem voluptatis causâ receptos cantus reprobarunt, non discreto, quibus convenirent, & ubi adsumerentur; alii etiam omnem condendi cantûs artem, tanquam huiusmodi tantum effectricem eiecerunt. ignorantes, quantum vel eruditione sola multis aliis esset utilior. Iam cum natura etiam huiusmodi requirat, illam impedire est impossibile: (Bene enim Sapienti dictum est & illud de arcu:) ex remissionibus autem utilis est anteponenda. Atque hæc dico, nec reprehensionibus obnoxios quosque cantus recipiens: Non enim Musica horum magistra est; sed quemadmodum reliquæ artes in sua materia, ab optimis discernit pessima: nec qui ob pravam modulationem toti arti maledicunt, laudans. Neque enim id tacendum, hortationum, quæ profa oratione fiunt, alias ad virtutem, alias ad malitiam excitare. Verum ut ex duplici, quæ inest, natura meliorem præferimus: sic & in melopœia cantus optimus est eligendus; qui verò voluptatem adfert, fugiendus. Deinde nec omnis delectatio est reprehendenda, nec Musices hæc est finis. Sed illa quidem animi recreatio est per accidens; scopus verò propositus, ad virtutem capeffendam utilitas. Quod cum multis alios latuit, tum il-

lum, qui in Ciceronis, Romani, Politicis contra Musicam quædam differuit: Non enim ego putem illi hujusmodi esse dicta. Quomodo enim quis adfirmarit illum Musicæ maledicere, eamque ut pravam artem exigere, harmoniarum ac rhythmorum tam virtutes quam vitia discernentem? Virum, qui tunc rhythmis solis, iisque degeneribus ac pravis celebratum Roscium, histriionem, tanto cum stupore agentem spectavit, ut ipsum Deorum providentia inter homines advenisse diceret. Etenim si quis dicat, ipsum, quæ in Republica scripsit, ultro dicere; at quæ de Roscio, propositæ causæ gratia; & nos eundem sermonem invertere nihil prohibuerit. Veruntamen & ita ignoret aliquis, num potius improbet, quantum adtinet ad præsentem inquisitionem, an laudet oratorem. Neque enim fide dignus quantum ad veritatis inventionem vel justum iudicium, qui aulicis placitis, eorumque voluntati potius, quam quæ re ipsa existunt, causis servit. Atqui, puto, ut nec ipsam vituperaverit Rhetoricam, propter litigantes rabulas; sic quoque, si artificum aliqui, ut vulgo placeant, minus laudabilia modulentur, non arti hoc imputandum. Quinetiam ipsorum patria eos, qui Numâ imperante, ac paullo post eum, adhuc ferociiores erant, Musicâ eruditos habuit. Quemadmodum & ipse inquit, quæ & priva-

ἐν τοῖς κικέρωνος ἔρωμαίς πολιτικῶς πᾶς μουσικῆς ῥηθέντα. ἔγὰρ ἐγὼ γὰρ αὖ Φαίλῳ ἐκείνῳ πᾶσι ταῦτα εἰρηάζω. πῶς γὰρ ἂν τις αὐτὸν ἰσχυροῦσιν μουσικῶν λοιδορεῖν τε καὶ ὡς Φαῦλῳ δύναιεν τέχνῳ, ἁρμονιῶν τε καὶ ῥυθμῶν δόξαις τε καὶ κακίαις διορίζω. ἄνδρα ὅς γε τηνικαῦτα ῥυθμοῖς μόνοις, καὶ τέτοις ἀδύσει καὶ Φαύλοις Ὀπιδεικνύμενον ῥώσιον τὸν ὀρχηστῶν, ἔγω σφόδρα ἐξεπλήττειν, ὡς τε φάσκων αὐτὸν προνοία θεῶν ἐς ἀνθρώπους παρελθεῖν. καὶ γὰρ ἢ τις αὐτὸν φάσκοι, τὰ μὲν ἐν ἡ συνήγοραφε πολιτεία λέγειν ἐκασίως· τὰ δὲ ῥώσιον ἢ περὶ καμίνης ἕνεκεν ὑπέρβουτος, ἀντιτρέφειν μὲν καὶ ἡμᾶς εἰδὲν καλῶς τὸν αὐτὸν λόγον. ἀλλ' ὅμως ἔγω λάβω τις ἂν δόποδοκιμάζων μᾶλλον, ὅσον εἰς τὸ περῆσαι σέβειν, ἢ σπουδαῖς τὸν ῥήτορα. ἀναξίεστις ὅτι γὰρ πρὸς ἀληθείας ἄρεσιν ἢ δικαίαν κέμειν ὅτι καὶ αὐλῶν, ἢ καὶ τῶν αὐτῶν περὶ αἵρεσιν· ἀλλὰ μὴ πᾶσι καὶ εἶσιαν δολῶν ὑποθέσιν· οἷμα δὲ ὡς εἰδὲν αὐτῶν ἔπειθε ῥητορικῶν διὰ τὸν δικαιομένους τῶν ῥητόρων. ἔγω δὲ καὶ εἰ πνεις τῶν τεχνιῶν διὰ τὸ τοῖς πολλοῖς δόξαιεν τὰ ἀδύη μελωδῶσιν, ἢ τῆς τέχνης τὸ αἰῶμα· ἀλλὰ καὶ ἡ παλαιὰ αὐτῶν, ὅτι μὲν ὀπτι νομά καὶ ὅτι ὀλίγω μετ' αὐτὸν, ἐπὶ τυγχάνοντες ἀγελωτέρως μουσικῇ παιδευομένους εἶχε· κατὰ καὶ αὐτὸς φησιν.

ἰδία

ἰδίᾳ τὴν ἐν βωχίαις, κοινῇ τὴν ἐν ἀπέ-
σαις τελευταῖς σφίσι σωορραζέσθῃ. ἐν
τῷ τοῖς πολέμοις, ἐν οἷς μάλιστα ὁδο-
κίμησε καὶ ὁδοκιμῇ, προσήσω ἢ καὶ
ὁδοκιμοίῃ, τὴν μὲν καὶ πύριχλιν τῶν
τακτικῶν μελέτῃ, ὡς ἂν μεσικῆς
ποιεῖται, τί δὲ λέγειν; πῶς γὰρ δὴ πε-
πρωὶ Φανερά. ἀλλ' ὁ τοῖς πλείστοις ἄ-
δηλον, ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς
κινδυνούσι, τὴν μὲν ἂν λόγων πηλίκαις
δοποδοκιμάζῃ τῷ ἀγγέλματι, ὡς
βλάψοντα εἰ τοῖς ὁμοφάνοις τὴν πολε-
μίων ἀγνοώσῃ. ἂν μεσικῆς δὲ
ποιεῖται πρὸ σύμβολα. ὅργανον μὲν ἄ-
ρῆτον καὶ κατὰ πληκτικὸν μετὰ χειρὸς
ζομένη τὴν σάλπιγγα· ἐκαστὴ ἢ παρεγ-
γυήματι μέρος ἰδίον ἀφορίζεται. ὁπι-
δρομῆς ἔν τῃ καὶ μέτωπον, καὶ ἐφόδον τὴν
καὶ κέρως ἰδιάζοντα κατὰ πῆλιν μέ-
λη. καὶ ἀνακλήκων ἔπειρον. ἐξελεξάν
πὶ τῇ ἐπ' ἀσπίδα ἢ ὅπλιν δέρου πάλιν ἐκά-
στης ἰδίᾳ. καὶ πάντα ἔτιως ἐφεξῆς περὶ
νὴ πρὸ σφίσματα, συμβούλοις τοῖς μὲν
πολεμίοις ἀδελφοῖς τοῖς ἢ φιλίοις σα-
φεστάτοις καὶ δὲ ὁ χερσίας γνωσκο-
μείοις. ἔτι γὰρ καὶ μέρος τῶν ἀγα-
κῶσιν· ἀλλ' ἡ καὶ μὴ τὴν σύμπαν ἐπε-
λαι σὺν πάγῃ. ὅ ἢ δὴ μέγιστον ἀπάν-
των, ὅτι καὶ κατὰ πινας καιρὸς ἀλ-
λοιωτέρων τῶν προσελθόντων τῆς πολι-
τείας πεπαιραμένη, τῶν ὑπὸ πλά-
τωνος ἐν πολιτείᾳ λόγων χρησμο-
δεμένων, ἔργῳ πεπείραται, ἐν μέ-
σαις ἀγοραῖς, καὶ ἱερῶν κάλλεσιν ὁμοῦ τῶν πολιτῶν κατ' ἀλλή-
crude-

tim in conviviiis, ac publice in om-
nibus sacrificiis sacra cum ipsis
administabat. Iam verò in bellis,
ubi maxime celebrata fuit & cele-
bratur, addam verò, & celebrabi-
tur, qua ratione Tacticorum cu-
ram in pyrrhiche suscipiat Musica,
quid dicere attinet? Hæc enim om-
nibus utcunque patent; verum
quod multis ignoratur, in ipsis cer-
taminibus ac periculis mandata, quæ
verbis fiunt; sæpe rejicit, tanquam
nocitura, si hostibus eadem lingua
utentibus innotescant: per Musi-
cam verò facit symbola. tubam tra-
ctans instrumentum Martiale ac
percellens, singulis denunciationi-
bus peculiarem cantum adtribuit.
Itaque incursionem in frontem, & in-
vasionem in cornu peculiare ordina-
ti sunt cantus, ac receptui alius. si
quoque acies sit explicanda vel in-
scutum, vel in hastam, cantus hîc
rursus proprii. Atque omnia sic
deinceps callida perficit commenta,
symbolis, quæ hostibus quidem
sint incognita; amicis verò planis-
sima, ac facillime perspecta. Non
enim particulatim hæc exaudiunt;
sed uno sonitu totum sequitur ag-
men. Porro quod omnium ma-
ximum, quibusdam etiam tempo-
ribus reipublicæ præfectos inter se
dissidentes experta, Platonis verba
in Republica oraculi vim obtinere
re ipsâ cognovit, cum mediis in
viis, templorumque ornamentis

crudelissimam civium inter se cædem inspexit. Musicam enim præ cæteris vim ad erudiendum habere maximam, foreque ut naturæ nostræ omni correctione destitutæ sæpe corrumpantur: aut enim ad humiles animi adfectiones; aut ad difficiles deducuntur: hinc erit manifestum. Dicturus autem sum non de singulis: quod difficulter hæc intelligantur; sed de urbibus ac totis nationibus. quippe facilis est in majoribus contemplatio. Sunt itaque duo hæc circa eruditionis rationem infortunia; amusia & cacomusia, quorum alterum ab ignorantia; alterum à prava existit instructione. Cumque circa animam duæ, ut ita dicam, spectentur adfectiones, Ira scilicet & Concupiscentia; illi, qui bona ex Musicis provenientia nullo modo degustarunt, si quidem Cupiditatem adfectentur, & sensu carent, & pecudum ritu degunt; ut Opiciæ & Lucaniæ populi. Quod si irascentem partem excitent, immanes sunt ac feri; ut qui Garamantidem incolunt & Iberiam. Rursus, quibus Musices omnia in habitum præter naturam conversa sunt, id est, in malitiam ac pravam musicam, horum alii concupiscentem partem colentes, cum animas habent admodum remissas, tum corpora præterquam convenit, formosa reddunt; quales sunt qui Phœniciam habitant, ac Libyes ho-

λων ἐσιδῶσι μαιφονίαν. ὅτι γὰρ ἰσχυρότατόν τε πρὸς παιδείαν ἡ μουσική, καθάπερ ἐδὲν ἔπερον, αἱ τε φύσεις ἡμῶν ἀνεπανέροῦσθαι μείνασαι πολλάκις διεφθάρησαν. ἡ γὰρ ἐς τὴν χαμαιζήλα τῶν παθῶν, ἡ ἐς τὴν χαλεπὰ παθόντων, δῆλον ἐνθένδε. ποιήσμεθα δὲ τὸν λόγον ὅτι τῶν καθ' ἕκαστον δυσχερὲς γὰρ ἐν τέτοις ἡ κατανόησις· αἰλλ' ὅτι πόλεων καὶ ὅλων ἐθνῶν. Ὀμαρὴς γὰρ ἐν ποίσι μείζοσιν ἡ θεωρία. δύο μὲν εἰς πάντας πρὸς τὸν τῆς παιδείας λόγον δυσυχήματα· ἀμυσία τε καὶ κακομυσία. τὸ μὲν εἰς ἔπερον ὑπὸ ἀμαθίας· θάπερον δὲ ὑπὸ πονηρῆς γενέται διδασκαλίας. δυαὶν δὲ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν, ὡς γ' ἐνὶ Φάναι, θεωρημάτων παθῶν, θυμὸς τε καὶ ὀπιθυμίας, οἱ μὲν ἄγασσι πάντας πᾶσι τῶν ἐκ μουσικῆς καλῶν, εἰ μὲν τὸ ὀπιθυμητικὸν κατακλύοιεν, ἀνάσθηται τε εἰς, καὶ βοσκομαλώδεις, ὡς οἱ τε πρὸς τὴν ὀπικίαν καὶ λωκανίαν· εἰ δὲ τὸ θυμικὸν ἐγείροιεν, ἀγχοί τε καὶ θηελώδεις, ὡς οἱ τε πρὸς τὴν χαρμαυλίδαν καὶ τὴν ἰβηρίαν. πάλιν ὅς οἱ εἰς τὸ πρὸς φύσιν διεσπάθη τῆς μουσικῆς, ἐς φανλότῃ καὶ κακομυσίαν, τέτων οἱ μὲν τὸ ὀπιθυμητικὸν θεωρεῖοντες, πῶς τε ψυχὰς εἰς λίαν ἀναιμῆροι, καὶ τὸ σώματα εἰς δέον ὠρεῖσθαι· ὡς οἱ τε πρὸς τὸ φοινίκῳ, καὶ οἱ τέτων καὶ τὴν λιβύῳ ἐκρο-

ἐκγονοί· οἱ δὲ τῷ θυμικῷ πειθαργαῖνες, τῷ τε ἀλγένοισιν εἰσιν ἅπαντες, μέθυσοι πὺντες καὶ ὡρᾶν τὸν καιρὸν φιλορρηξάται καὶ ἐνόσπια· τῷ τε ὀργλῷ πεπιτοῖς, δρεμάνιοι. ὡς οἱ πεπεῖ τῷ θράκῳ καὶ τὸ κελευκὸν ἅπαν ἔθνη. τὸ δὲ τῷ πε μαθήσιν αὐτῆς καὶ χρεῖσιν τῷ ὀπιδείξιν ἀσπασάμενον, λέγω δὲ τὸ ἐλληνικὸν, καὶ εἴ τι τῷτο ἐξήλασεν, δῶτα μὲν πε δρεῖης ἐνεκεν καὶ ὀπιδείξιν ἀπάσης, καὶ ὑπεραῖρον φιλανθρωπία. εἶπα πόλεις μὲν ὅλας καὶ ἔθνη τέρεπεν οἷα τὴ καὶ μετὰ πλάττειν μουσική· τὸν δὲ καθ' ἓνα σὸς ἀν παιδύσκειν; ἔγωγε οἶμαι, καὶ μὲν ἔδεν ἔτω τῷ λοιπῶν ὀπιδείξιν ἀμάτων πηλείαν τὴ συστήσας δυνάμει ἀν, καὶ συστήσας ἀσφυλάξαι. καὶ μὲν γὰρ ἄλλα συγκαταβάλλεται τῆς καταστάσεως ποσέρας ὀπιδείξιν ἀπέραις ῥεπέσης· ἢ δὲ καὶ καὶ γένεται πάσης μετὰ βολῆς. πρώτη γὰρ καὶ τάξις καὶ δυνάμει παντὸς μαθήματι. ποσάρεσιν ἐκ πρώτης ἡλικίας ἐκαστὴν πλάττειν τοῖς μέλεσι ποσὸς φέρως. ἔσω σοι καὶ τὰ πεκμήλον ἢ θας ὀπιδείξιν ἀμάτων. οἷσις γὰρ ἐκαστοὶ δημοσίαι καὶ ἰδίαι μέλεσιν ἡδοναὶ καὶ ῥυθμοῖς, τοῖς τοῖς ἀν καὶ τοῖς ἡρεσιν ὀρεθεῖν δρεσκόμενοι. σὺ γὰρ τῷ δι' ὡδῆς μὴ ὀλιγωρεῖν καὶ φαῦλα ποσὸς φέρως, σωθήσεται πὺς καὶ οἰκειότης πεβίγινεται. ἐκ δὲ τῷ τῆς φύσεως. ἐξ ἧς ὀρέξεις εἰς πὺς ποσὸς ἀναφύονται. αἷς ἡδονὴ ποσὸς πεβίγινεται βεβαιῶ

rum posterius : Qui vero irascenti parti obediunt, & mentem habent inordinatam, cumque ebrietati dediti sint, & intempestive armati libenter saltent, irā exasquant ac in bella ruunt; quales sunt qui Thraciam incolunt, Celtarumque cuncta natio. At verò gens, quæ & disciplinam ipsius, atque usum dextrum amplectitur; dico autem Græcam, & si qua hanc est æmulata; felix est tam virtutis nomine, quam scientiæ omnis, & humanitate excellit. Iam verò Musica, quæ urbes integras, ac gentes mutare potest ac transformare, singulos non erudierit? Ego vero putem. Et certe ex reliquis studiis nullum æque & rempublicam constituere possit, ac constitutam conservare. Cætera enim adjuvant priore Reipublicæ statu in alterum declinante; at hæc omnem mutationem antecedit. Primæ enim tum ordine tum potentia existit, omnis doctrinæ propositum à prima ætate cantibus commodè cuique fingens. Atque hoc quoque tibi argumentum sit cognitionis morum, quod qualibus singuli, & publice & privatim, cantibus delectantur ac rhythmis, talibus etiam moribus delectari inveniantur. Ex eo enim quod quis cantu non vereatur præva proferre, consuetudo quædam & familiaritas acquiritur, quæ deinde in naturam abit. Deinceps appetitus ad actiones ipsas enascuntur. quibus voluptas accedens con-

K

firmat

firmat & intendit istud malum : nec figuræ nec formæ , nec etiam sermonum faciens discrimen , donec tandem vitam omnem privatim ac publice evertat. Quocirca etiam è contrario dicendum, quod ex honesto cantu boni sermones, naturæ atque habitus , honesti item adpetitus , atque optimæ eveniant actiones. Quare antiquissimis temporibus, republicâ nullatenus firmiter constitutâ, Musica, quæ cum virtute exercebatur, tam singulorum secum componebat dissidia, quam cum vicinis ; urbium quoque ac gentium inimicitias tollebat. cum publicorum conventuum statuta demonstraret tempora, atque consuetis lætitiis, quæ in his occurrebant, animorumque oblectationibus, ferocem inter se agendi rationem compescens, mansuetam contra introduceret. Sicut periti agricolæ, omni prius molesta herba, vepribusque sterilibus, ex campo eradicatis, utilissima semina in tuto jactant. Quod si verò nunc omnis urbs, atque omnis prope modum natio, decorem amat & humanitatem, non sane propterea inutilis est Musica. Neque enim obtestanda est Medicina, si cui ægrotare contingat ; bene valens autem ipsi ingratus esse debet : Sed tam ob sanam corporis constitutionem ipsi gratias agere convenit, quam omnis reliquæ vitæ magistratam constituere: ne ob otium aut luxum in priores morbos recida-

τε καὶ ὀφείλει τὸ δεινόν· ἔπε αἰχμηαίος, ἔπε μορφῆς, ἔπε μὲν λόγων ποιη-
μένη διάκρισιν, ἕως ἀν' ἀπαντὰ τὸν βίον ἰδίᾳ τὴ καὶ κοινῇ πελάζωσαι ἀνα-
τρέψῃ. ἔστιν ἔν καὶ κατ' ἐναντίον λέ-
γειν, ὡς ὅτι μὲν καλῆς ὥδης ἀγαθοὶ λόγοι, φύσεις τὴ καὶ ἑξῆς, καλαὶ δ' ὀρέξεις, αἰσθητὴ δ' συμβαίνουσι παρ-
έξῃς. ποιήσονται κατ' οὖν παλαιότατες ἡρώδης, πολιτείας ὑδαμύνει παγίως ἐ-
ρηραιομένης, μουσικῇ μὲν δὲ δὲ δὲ μελε-
τῶν μὲν, πᾶς τε παρ' ἐκάστοις διαρ-
θῶσι τὰς αἰσθήσεις, καὶ πᾶς πρὸς οὖν πύλας·
πύλεων τε καὶ ἐθνῶν ἐχθρας ἐπαυεν,
πανηγύρεων μὲν ἀποδείξασαι τὴ γ-
μῶδες ἡρώδης· πᾶς δ' ἐν ταύταις σω-
ήθησιν ὀφροσύναις τὴ καὶ θυμηδαίς,
καὶ μὲν ἐς ἀλλήλους ἀγαλόμενοι τὴ πᾶν-
σας· τὸ δ' ἡπιοὺν αἰσθησάμενοι ὡς-
περ οἱ δεινοὶ τὰ μαρτυρικά πύσης πρὸς-
περὶ βοτάνης ὀχληρᾶς καὶ ἀκάρπων
θάμνων τὸ πεδίον καθηρέμενοι, τὰ
χρησιμώτατα τῶν σπερμάτων ἐν ἀ-
σφαλεῖ κατέβαλλουσιν· εἰ δ' ἐν αὖτις
μὲν πύλιν, σύμπαν δ' ὀλίγη δὲ ἐν
ἔθνεσσι, τό τε κόσμιον ἡγάπηκε καὶ φι-
λάνθρωπον, ὅς δ' ἡμῶς διὰ τῆς ἀχρηστίας
ἡ μουσικῆς· ἐδὲ γὰρ ἰατρικῇ ὡς ἀκλή-
σιν μὲν προσίστηεν, εἴ τ' ὡς νοσῶν συμ-
βαίνοι· ὑγιαίνοντι δ' ἀχαρηστίον·
ἀλλὰ καὶ τῆς ὑγείας δίκαιον χάριν εἰ-
δέναι, καὶ ὅτι λοιπὴ βίβις παντὶ ὀφεί-
λει πινυμένησιν. ὅπως μὴ δὲ δὲ γὰρ
ἡ τρυφῶν πᾶς ἐξ ἀρχῆς πεπαι-
μῶν.

μῦθον. τῆς γὰρ αὐτῆς δὴ πρὸς τῆς τέχνης οὐκ
ἔστιν ἡ δὲ φύσις ἐνθεῖναι, καὶ ἐνθεῖναι
διαφυλάττειν τὴν καὶ αὐξήσασθαι. ἔτι οὖν
καὶ πρὸς μουσικῆς ῥητέον. χάριν τὴν γι-
νώσκοντες ἐς φιλίαν ἔκαστον αὐτῶν, καὶ
καὶ πρὸς ἀλλήλους συναγάγει. ἀνα-
ληπτέον δὲ ἐστὶν τήρησιν τῆς πρὸς
ἀλλήλους ὁμονοίας μνωμῶν. καὶ ἡ
δημοσία μόνον, ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ πονη-
τέον. ὥς γὰρ ὑγίειά τις ἐστὶ καὶ καὶ πρὸς
καθ' ἑκάστον. ἔτι οὖν δὲ καὶ συμφω-
νία πόλιν τε ὅλην πρὸς αὐτὴν, καὶ μιᾷ
ψυχῇ πρὸς τὰ αὐτῆς μέρη. ὅτι μὲν
ἐν ἡμῖν οὖν τὴν νέαν παιδούτιον μου-
σικῆς, καὶ αὐτῆς διαβίᾳ προσεκτείνον
ἔπη παρέρχονται, ἐδένα ἀνελπεῖν οἴο-
μαι.

Καὶρὸς δὲ λοιπὸν ἐξηγεῖσθαι πᾶσα
μὲν μέλη, ποῖοι δὲ ῥυθμοὶ κατὰ φύ-
σιν τῆς φύσεως πατήματα. λέξω
δὲ τὰ μὲν παλαιῶς πρὸς εἰρημίας.
τὰ δὲ εἰσέτι νῦν σωπηθέντα, ἔτι ἀ-
γνωσία τῶν συγγραφῶν, ἔτι βα-
σκανία. τῶν μὲν δὲ γὰρ ἐδ' εἰ-
πεῖν ἡμῖς ἀνδρῶν πέρι μουσικῆς φι-
λοσόφων τελεσμάτων. ἀλλὰ γὰρ
τὰ μὲν αὐτοῖς ἐν συγγράμμασι κα-
τεπείθετο. τὰ δὲ ἀπαρρητότερα πᾶσι
πρὸς ἀλλήλους ἐμιλίας διεσώζε-
το. αἰτία δὲ ἡ, ἡ τῶν τότε πρὸς
τὴν κάλλιπτον ὁρμήν τε καὶ φιλοχω-
ρίαν. νῦν δὲ ποσότης ὑπερβολῆς
ἐστὶν, καὶ γὰρ διφρημεῖν, φιλομου-
σίας, ἀγαπητὸν ἔστιν τοῖς μετέωροις

mus. Eiusdem quippe artis est non
existentem firmam constitutionem
corpori indere, & existentem con-
servare ac augere. Sic ergo & de
Musica dicendum : Gratiam ipsi
habendam, ut quæ amicitiam cui-
que secum, communiterque cum
aliis conciliet. Semper autem ob-
servandum, ut mutæ concordie
simus memores. in quo non publi-
ce tantum, sed & privatim est elab-
orandum. Vt enim fanitas quæ-
dam est & communis, & privata :
ita quoque consonantia est & toti
urbi secum, atque uni animæ ad
suas partes. Esse igitur adolescentes
nobis Musica erudiendos, ipsius-
que totâ vitâ, quantum fieri possit,
rationem habendam, neminem ob-
locuturum puto.

Tempus deinde est ut explicæ-
mus, quoniam cantus, quique rhyth-
mi naturæ vitia sint emendaturi.
Dicam autem quædam veteribus
nonnullis dicta ; quædam ad hoc
usque tempus silentio transmissa,
nec scriptorum ignorantia, nec in-
vidiâ. hoc enim ne dicere quidem
fas est de viris, qui summum Musi-
ces amorem pari scientiæ conjun-
xerunt. Sed enim alia scriptis ipsi
inferebant ; abstrusiora verò fami-
liaribus colloquiis reservabantur.
Causa erat, quod illius ætatis ho-
mines ad optima quæque impetu
ferrentur, eaque studiose retine-
rent. nunc verò cum tantus incre-
verit ; bene enim ominari decet ;
Musici amor, gratum erit medio-

των. καὶ γὰρ τῶν δυᾶς πρὸς ὅτι φαίνεται, ἥτοι δι' ἀπαλότητος, ἡ λεοότητος, ἡ δυχραίας, ἡ δωδίας, ἡ καὶ τῶν ἐναλίων τῶν ἐτέρων ὅτι δεικνυμένων φύσιν. αὐτὴ μὲν ἐν καθ' αὐτὴν ἀπλῆ τέστι, καὶ ὡς ἐν μορφῇ ἀδιάφορος. εἶδος δὲ τῆς τοῦ ἀνθρώπινον ἡμφιεσμένης, τὸ μὲν καὶ φύσιν αὐτῆς ἀπέκρυψε κάλλος, εἰς δὲ τὸν τῶν ἐλύντων τῶν καὶ τύπον τὰ μὲν ἐκκρίνει· τὰ δ' ἑστὶ ἀνάγκης χημαλίζονται. ἡ μόνον ἐν ἐφίεται σώματι, ἀλλὰ καὶ τέττα πικρὸν. ἡ γὰρ ἄρρεν ἡγάπηκεν, ἡ θῆλυ. καὶ τῶν ὅτι μὲν ἀκράτοι ἴαπερον ὅτι δὲ ἐξ ἀμφοῖν ἔχον δεικνύει καὶ ὅπως ἀτοπον μίξιν. αὐτὰ καὶ μὴ φύσιν ποιῶσι τύχῃσι σώματι, αὐτὰ πᾶσι σφετέραις τροπαῖς μεταρρύθμισαν τε καὶ ἐς τὸ αὐαῖς ὁμοιον μετέστησαν. ἔτις ἐν μὲν ἄρρεσι θῆλυς ὅτι τῆς μορφῆς, δι' ἣν καὶ ὁ βίος ὥπται πικρὸς. ἐν δὲ γυναιξὶν ἀνδρεῖον εἶδος, ὃ καὶ τὸ ἥτος ὁμοιον τεκμαιρόμεθα. καὶ ἄνδρες μὲν ἀγχοί, καὶ γυναικῶσι γυναικες. καὶ πρὸς ἄρρεν ἐβλεψεν ὕψος, καὶ γυναικες γοργὸν πρὸς ἑαυτὸν. ὡς τε καὶ τῶν ἡθῶν ἕκαστα θηρόσεις ἐκάστη μορφῇ συναδᾷ. ἐκ δὲ τῆς πρὸς τὸ ἄρρεν ἡ θῆλυ πρὸς παθείας, ἡ πρὸς ἀμφοτέρων, τὰ πᾶσι συνίσταται πρὸς ψυχῇ. τὸ μὲν ἐν θῆλυ λίαν ἀναιμῆνον, ὃ συναδᾷ τὸ ὅτι θηρηματικόν. τὸ

matum. Etenim horum duplicitas quædam adparet; cum aut molitie aut lævitate, colorisve præstantia aut odoris; vel etiam iis, quæ his sunt contraria, alteram naturam ostendant. Ipsa igitur per se & simplex est, & ut forma indifferens; at speciem humanam induta naturalem quidem pulcritudinem suam abscondidit, ad involucri verò locum ac typum partim voluntariè partim necessitate quadam figuratur. Non solum igitur adpetit corpus, sed & hoc certum aliquod existens. Vel enim marem amat vel feminam. adhæc interdum omni admistione liberatum alterum, interdum ex ambobus habens pravam aliquam, ac revera absurdam mistionem. Iam verò etiam si naturæ corpus huiusmodi non consecutæ fuerint, ipsæ suis mutationibus concinne illud transformarunt, & in sibi simile mutarunt. Hac ratione in maribus feminina occurrit forma, ob quam & vita huiusmodi cernitur: in feminis verò species virilis, ex qua etiam de similibus moribus conjecturam facimus. Suntque viri imberbes, & barbescunt feminae. atque aliquis vir vidit leniter, cum acribus oculis intuerentur feminae. Vt & mores singulos singulis formis consonos sis captaturus. Ex adfectione verò erga marem aut feminam, aut utrumque, animæ perturbationes constituuntur. Femina itaque perquam est remissa, cui concinit pars animæ

concupiscens : Contrà mas vehemens est & agilis , cui pars irascens est adsimilata . Quare circa feminam animæ partem , hominumque genus , abundantum mœrores ac voluptates ; circa masculinam, ira & audacia. Harum rursus fiunt conjugationes ; mœrorum cum voluptatibus , atque iræ cum audacia ; porro audaciæ cum voluptate ac mœroribus , & iræ rursus cum utraque. Iterum cuiusque cum una pluribusque mistio. Vnde infinitas aliquis perturbationum imagines inveniatur in varietate spectatas. Cum itaque singulis hæc differenter per naturam sint subiectæ, etiam notionum fiunt differentiæ. Sic alius visâ albedine in admirationem abripitur ; alius nigredinem est miratus. Huic rursus dulce est in delitiis ; illi amarum placet. Cum enim contrarietas, ut dixi, spectetur tum in perturbationibus, tum in extrinsecus subiectis rebus, in quas animam inquirunt incidentem visiones recipere ; suis nostrum quisque passionibus convenientia in placentibus habet. Primum enim in visibilibus utramque videre est naturam , si quis floridum, & venustati congruum, tum colorem tum figuram, tribuat generi feminino ; quod triste est, & in attentam cogitationem ducit, masculino. Rursus in iis quæ audiuntur, tenues ac lenes sonos feminino ; asperiores autem contrario adaptet. Ac ne singula comme-

δ' ἄρρεν σφοδρὸν τε καὶ δραστήριον, ὃ τὸ θυμικὸν αἰμοῖται. πρὸς μὲν ἐν τῷ θήλυ ψυχῆς τε μέρος καὶ ἀνθρώπων γένος πλεονάζεισι λύπαι τε καὶ ἡδοναί· πρὸς δὲ τὸ ἄρρεν, ἐργή καὶ θράσος. πάλιν δὲ τῶν γίνονται συζυγίαι· λυπῶν τε πρὸς ἡδονάς, καὶ ἐργῆς πρὸς θράσος. καὶ θράσους πρὸς ἡδονῶν, καὶ λύπης, καὶ ἐργῆς αὖτις πρὸς ἐκάτερον· καὶ πάλιν ἐκάστω πρὸς τε ἐν καὶ πρὸς πλείω μίξεις. καὶ μυρίας ἂν τις ἐκ τῶν ὄροι τῶν παθῶν εἰκόνας ἐν ποικιλίᾳ θεωρημάτων. τῶν ἐν ἐκάστω καὶ φύσιν διαφόρως ὑποκειμένων, καὶ τῶν ἐννοιῶν γίνονται διαφοραί. ἔτις ὁ μὲν λευκότητά ἰδὼν ἡγάθη· ὁ δὲ μελανίαν ἐθαύμασε. καὶ τῷ μὲν τὸ γλυκύ δι' ἡδονῆς· ἐτέρῳ δὲ τὸ πικρὸν ἀρέσκει. τῆς γάρ ἐναντιότητος, ὡς ἐφ' ἡμῶν, καὶ τοῖς πᾶσι θεωρημάτων, καὶ τοῖς ἐκ τῶν ὑποκειμένων παραγέμασιν, οἷς ὀπιβάλλεσθαι φασὶ τὴν ψυχὴν φαντασίας ἀναλαμβάνειν, τὰ τοῖς σφετέροις εἰκότα παθήμασιν ἕκαστος ἡμῶν δι' ἀρεσκείας ἄγχι. ἐπεὶ γὰρ πρῶτον μὲν ἐν ἐρεσίοις ἐκατέρωθεν ἰδεῖν τὴν φύσιν. τὸ μὲν ἀνθηρὸν τε καὶ ἐς ὠρεῖσμον πρὸς φύεις, χρώμα τε καὶ σχῆμα διαρρέντα θηλυτήν· τὸ δὲ συγνόν τε καὶ ἐς σπύριοιαν ἄγον, ἄρρενότην. πάλιν δὲ ἐν ἀκουαῖς ὅσων μὲν λίγες καὶ περὶ σιωπῆς ἤχους ἐς τὸ θήλυ· ὅσων δὲ τραχυτέρως εἰς τὸ ἀνδρὸν ἀρμότουντα. καὶ ἵνα μὴ τὸ καθ' ἕκαστον λέγω, κοινῶς

κρινῶς παρὶ πάντων ἀποφασίζον. ὡς
 εἶναι μὲν τῶν αἰσθητῶν ἐς τὴν ἡδονὴν
 δελεάζει, καὶ ἡρέμα διακρίνει πᾶν
 γνώμην πέφυκε, ταῦτα εἰς τὸ θῆλυ
 κρινέον· εἶναι δὲ κινεῖ τε εἰς συννοίαν, καὶ
 ἐγείρει τὸ δραστήριον, ταῦτα ἐς τὴν ἀρ-
 ρῆν· μοίρα δὲ ἀπονεμητέον· τὰ δὲ ποι-
 μηδέτερον, ἢ καὶ μίξιν ἀμφω δρῶντα,
 ταῦτα τῶν μέζων ἀποφασίζον. κατὰ
 δὲ ταῦτα καὶ παρὶ ἐκείνων λέγωμεν,
 αἱ λόγῳ μὲν εἰσι κατὰλητῆαι πέχυναι
 τε καὶ ἀρεταί, καὶ ὁπισθήματα· ἐκ τῆς
 τῶν ὑλῶν ποιότητος, παρὶ αὐτῶν ἐκάστη
 τὰ ἑαλεῖ, πᾶς πρὸς ἀλλήλας δια-
 φορεῖς, ὅμοιότητος εἰλήχασιν· αἱ τε
 ἀρεταί πρὸς τὰς ἀρετάς, αἱ τε ὁπισθῆ-
 ματα πρὸς τὰς ὁπισθήμας. κακίαι τε
 αὖ πρὸς κακίας, καὶ ἀνεπιστημοσύναι
 πρὸς ἀμαθείας. πάλιν δὲ ἀρεταί πρὸς
 κακίας, ἢ ὁπισθήμας, ἢ ἀγνωσίας.
 κακίαι τε αὖ πρὸς τὰς εἰρημύδας, ποι-
 κίλης πινὲς καὶ τῆς καὶ ταῦτα πολλοῦ
 τὴν ἕσσης καὶ μίξεως.

Πρώτη μὲν ἔν ἡ δὲ ἐννοιῶν ἐν βίῳ
 συγκαταθέσις, ἢ ὁτυχῶς ἐκαστὴ δι'
 αὐτομαθίας κατεληφέντων, ἢ ὕστερον
 μεταπειθεῖν. αἱ γὰρ τῶν πολλῶν
 διαβοήσεις ἦτος ἐμποιεῖν, ἢ αἱ τῶν
 ὁπισθημῶν δόξαν πεφύκασι. πάντων
 γὰρ ἡ ψυχὴ τύπας ἐν αὐτῇ καὶ εἰκόνας
 ἔχουσα, τοῖς ὑπὸ τῶν λόγων κινεμέ-
 νοις ἐννοήμασιν ἐκαστὸν τε συζημαί-
 ζεται. καὶ πᾶς ἐκ τῆς πιαύτης σω-
 φείας τε καὶ μελέτης ἔλαθεν ἢ ὁ-

morem, communiter de omnibus
 est definiendum, quod quæcunque
 sensibilibus ad voluptatem illiciunt,
 & sensum mentem diffundere na-
 turâ sunt comparata, hæc feminæ
 sint adjudicanda; quæcunque verò
 prudentes cogitationes movent,
 & strenuitatem excitant, hæc ma-
 ris parti sint adtribuenda; quæ au-
 tem neutrum, vel permixtè ambo
 faciunt, hæc media sint pronun-
 cianda. Atque sic quoque de illis
 dicamus, quæ ratione quidem com-
 prehendi possunt, cum artes, tum
 virtutes ac scientiæ; ex materialium
 verò certa qualitate, circa quas u-
 naquæque occupatur, differentias
 inter se & similitudines habent.
 tum virtutes ad virtutes, tum scien-
 tiæ ad scientias; itemque vitia ad
 vitia, & inscitæ ad ignorantias.
 Rursus virtutes ad vitia, aut scien-
 tias, aut inscitias: itemque vitia
 ad eas quas diximus, cum varia
 quædam & in his connexio sit ac
 mixtio.

Prima itaque, quæ per notionem
 fit, in vita consensio, aut illorum
 est, qui feliciter singula per se ipsos
 comprehenderunt; aut qui postea
 in aliam sententiam sunt traducti.
 Vel enim multorum celebritates
 mores effingere, vel scientiarum
 opiniones naturâ possunt. Nam
 anima, omnium formas atque ima-
 gines in se habens, iis, quæ à ser-
 monibus moventur, notionibus
 mores singulos conformat. atque
 ex huiusmodi consuetudine ac cura
 se aut

se aut felicem sensim, aut contrarium habitum confirmare ignorat. Sunt igitur universè Moralis disciplinæ genera duo. Aliud enim Medendi facultatem habet, quo vitium corrigimus. Hujus rursus species duæ; quarum altera Imminuit, cum, si repentè persuadere nequeamus, sensim imminuendo perturbationibus liberamus; altera Extirpat, cum ex primo statu in alium penitus auditorem traducimus. Aliud vim habet Adjuvandi, cum optimum habitum disciplinis confirmantes, in eodem tenore conservamus. Aliud quoque Addendi, cum mediocrem probitatem sensim ad summam virtutem adducere laboramus. Porò institutionis, quæ per notiones fit, ars est duplex. Etenim si ex subjecta rerum silva, utilia ad ducendos animos invenerimus significantia, his utemur; sin in eo hæreamus, methodis necessaria investigabimus. Ex methodis autem hæ sunt utilissimæ: Epitheta, Metalepses, Metaphoræ, Similitudines, Syncedochæ, Periphrases, Allegoriæ, aliæque plures. Vide enim quomodo Poëta; cum solis ortum tardum dicere conaretur, utilem iis quæ dicenda erant de tarda heroum sepultura sub diluculum; declarativis epithetis utatur. Quæ cum minus commode de minima stella dicerentur, sermonem de solari splendore fecit, dicens:

δαίμονα κτ' μικρόν ἔξιν, ἢ ἐν αὐτῇ
 βεβαιώσασα. καθόλου μὲν ἔν τ' ἡθι-
 κῆς παιδάσεως εἶδη δύο. τὸ μὲν γὰρ
 ἐστὶ θερραπείαν, ὃ κακίαν διορθώ-
 μεθα. καὶ τὰς πάλιν εἶδη δύο· τὸ μὲν,
 μειωτικόν, ἡνίκα πείθειν ἀθρόως ἀ-
 διωκτικῶν, κτ' μικρόν ἐλαττώσειν ἐς
 ἀπάθειαν ἄγομεν. τὸ δ' ἀναρκετικόν,
 ὅταν ἐκ πρώτης εἰς πανίελῃ τὸν ἀκρο-
 ατικὸν ἄγομεν μετέασι. τὸ δ' ἐστὶν ὠ-
 φελητικόν, ὅτε τ' βελτίστην ἔξιν βεβαι-
 ῶντες τοῖς παιδάσμασι, διαφυλάττο-
 μεν ἐν ταυτέῃ. τὸ δ' προσθετικόν, ὅτε
 τ' μέτερον καλοκαγαθίαν ἐκ προσ-
 αγωγῆς εἰς ἄκραν ἀγαγῶν τ' δρετικὸν
 παραμαλδύμεθα. τ' δ' ἐκ τ' ἐννοιῶν
 παιδάσεως ἢ τέχνης διττή. εἰ μὲν γὰρ
 ἐκ τ' ὑποκειμένης τ' πραγμάτων ὕ-
 λης τὰ χρειώδη πρὸς τ' ψυχαγωγίαν
 διεύροισι πῶς σημαίνοντα, τῶν
 χρησόμεθα· εἰ δ' ἀποροίμεν, μεθόδοις
 ἀνιχνεύοντες τὰ ἀναγκαῖα. τ' ἢ με-
 θόδων αὐτῶν χρησιμώταται· ὁπότετα,
 μετὰλήψεις, μετὰφοραὶ, ὁμοιώσεις,
 συνεκδοχαί, περὶ φράσεις, ἀλληγο-
 ρίαι, καὶ ἄλλαι παύσαι. ὅρα δὲ ὅπως ὁ
 ποιητὴς ἀναβολῇ βραδείαν ἡλίαν εἰ-
 πῶν περὶ ὧμεν, χρησίμῳ πῶς λε-
 χησομένοισι, περὶ τ' ἐν τῷ λυκῷ φῶτι
 τ' ἡρώων παφῆς βραδυῖται, δηλω-
 τῶν ὁπότετοις χρῆται. τῶν δὲ μὴ
 οἰκείως ὅππῃ τελαχίς τ' ἄσρων λεγο-
 μένων, τὸν μὲν λόγον ὅππῃ τῆς ἡλιακῆς
 αὐγῆς ἐπιήσαστο, εἰπών·

ἡέλιος

ἥελιⓈ μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλ-
λεν ἄστρας.

τῶν δ' ὀπιθέτων ὅππῃ τῷ βραδυκινή-
της στοιχείᾳ ἔ' ὑδατῷ ποιῶν τὴν κα-
τασφάλῃ, ὅπως μὲν τὸ ἡρεμαῖον δη-
λῶν τ' ὀπιρροῆς. Φησὶν γὰρ·

ἐξ ἀκαλαρρείπου. -- --

ὅπως ἢ τ' αἰτίαν ἐμφαίνων τ' βρα-
δυκινήσιος. λέγει γὰρ,

-- -- βαθυρρόος ὠκεανοῖο.

πάν μὲν γὰρ πύργῳ δ' κίνησιν παρὶ
τῶν ὑποκειμένων τῆς γῆς κυρτότητα
κυλιόμενον. βάθῳ δ' ἐβραδὺ καὶ
σταθεῖον, ὅππῃ πολλὰ μέρη τῆς ὑφ'
αὐτὸ τοῦ κυρτότητ' τῶν ὁρμῶν σκεδαν-
νύμενον. ἀλλὰ καὶ τῆς ἀνόδου τὸ χο-
λαῖον ἀνέφηνε. μακροτέρα γὰρ σὺν
ἀπεικέρτως ἢ σὺν βάθει διέξοδ' ἔσται.
παχυτέτα δ' ἐπάλιν ἀναβολῆς διη-
λῶν, ἐμφυχον τῶν ἄστρον καὶ ἁρ-
μηλικῶν περιέχουσι τὴν ἀναφορὰν.
λέγει γὰρ,

ἥελιⓈ δ' ἀνόρσσε λιπὼν περικαλ-
λέα λίμνῃ.

ἐνθα δὲ καὶ ἡδίων τὸν λόγον τηλυκῶς
ὀνομάζει τὸν ὠκεανόν. πάλιν δ' ἡδο-
νῆς ἐνέλαως τὰς ἀναβολὰς γράφων,
ποῖς μὲν ἅμα τῇ τε χροιάᾳ προσωπείσι,
καὶ ἐς ὅσφρησιν ἡδέσι χροσμεῖ τὸν λό-
γον. σκεπτεῖ δὲ ὅππῃ τῷ ἡλίῳ τῷτον,
ὅππῃ δὲ θήλειᾳ προσώπῳ τῆς ἡδὺς πε-
ποίηκεν, λέγων·

ἥως μὲν κροκίπεπλ' ἐκίδνατο
πάντων ἐπ' αἶαν.

Inde recens radios Phœbus pro-
jecit ad arva.

epithetorum autem de tardioris
motûs elemento, aquâ, facit adpa-
ratum, partim placidum declarans
adfluxum. unde dicit,

Cum placidum mare linquens: --
partim tardi illius motûs causam
commonstrans, quando inquit,

--- oceanumque profundum.

Quippe vadum omne facile move-
tur, quia circa subjectam terræ
gibbositatem volutetur; at pro-
funditas tarda est atque erecta, in
multas partes marinæ cavitatis im-
petum dissipans. Iam verò & ad-
scensus tarditatem indicavit. Lon-
gior enim haud immerito est à pro-
funditate eluctatio. Iterum cele-
ritatem ortus designans, vivam stel-
larum, ac cum agilitate factam ad-
ponit emersionem, cum dicit:

At sol adscendit pulcram liquitque
paludem.

ubi & suavem reddens orationem
femininè nominat oceanum. Rur-
sus cum voluptate perfectè descri-
bens ortus, tam colore blandis,
quam olfactu suavibus orationem
ornat. quam non amplius de sole,
sed de feminina persona auroræ fe-
cit, inquiens:

Iamque aurora diem, et roceo ve-
lamine fulgens,

Per terras spargebat.

L

&

&,

At cum, quæ lucis genitrix, auro-
ra per orbem

Adparuit roseis digitis, pulcerri-
ma mater.

Iterum animo nos contrahi volens,
de phalangibus inquit :

Cæruleæ, graviter scutis hastisque
horrentes.

Quod enim per vocabula ex natura
imposita facere nequississet, hoc per
metaphoricè significantia effecit.
Vox enim melan (nigrum) plane
idem, seu audiatur seu videatur,
facit; at phrices (horroris) nomen,
ob terroris incussionem, pugnam
quæ in bello fit demonstrat. Rursus
ob efficaciam ait,

Et concussa pedes cunctos, ac cul-
mina fonte

Ida frequens tremuit.

Magis enim nos in cogitationem
tumultus deduxit, à corporibus
nostris, quæ natura moventur,
transitum ad immobilia faciens.
Quinetiam de eadem re, quæ ad
Martem ac Venerem spectant, pro-
ferens, asperis vocabulis utitur; ut
cum dicit, Corpora miscuere: &
Clam; &, Fœdavit: quorum il-
lud, ex voluptate factam pollutio-
nem; istud, actionis vituperatio-
nem; hoc, fœdam indicat inju-
riam: At de Vlysse loquens castis
verbis ornat orationem. Iustam
enim ac legitimam actionem indi-
cavit, dicens:

καί,

ἡμεῖς δὲ ἡμετέραις φάνη ῥοδοδά-
κτυλῳ ἡώς.

αὐτῆς συστήλαιν ἡμᾶς βελέμεν
ἵππῃ τῇ πολεμικῶν ταίξων, Φησί.

κυάνεαι, σάκεσσι τε καὶ ἔγχρεσι πε-
φραγκῆαι.

ὁ γὰρ ἐκ τῶν κτ' φύσιν ὀνομάτων ἐκ
αὐτῆς ἐποίησε, τῶν δὲ τῶν μεταφορι-
κῶν σημασιολογῶν ἐνέργησε. τῆς γὰρ
μέλαν ὅλως παυλὸν ἀκροῦμαι ὥστε
καὶ ὀρώμεν δρά. τῆς φρίκης
ὄνομα, δὲ τὸ φοβερόν, τὴν ἐν τῷ πο-
λέμῳ διαδύκευσιν ἀγωνίαν. πάλιν
ἐνεργείας ἐνεκὸν φησί,

πάντες δὲ ἰστέοντο πόδες πολυπι-
δάκκῃ ἰδῆς,

καὶ κορυφαί. ---

μᾶλλον γὰρ ἡμᾶς εἰς ἐννοιαν τῆς πα-
ραχῆς ἤγαγον, διὰ τὴν φύσιν κινεσθῆναι
τῶν ἡμετέρων σωμάτων, τὴν ἵππῃ τῇ
ἀκίνητῃ μετακτασιν ποιησάμεν. καὶ
μὴν ἵππῃ παυλὸν πείσμεναι, τὸ μὲν
πρὸς ἄρεα καὶ ἀφροδίτῃ δὲ τρεχέων
ὀνομάτων. ὦν τὸ μὲν, τὸν δὲ ἐμίσχη-
σαι. καὶ τὸ, λάτρεν. καὶ τὸ ἡχύναι,
λέγων. ὦν τὸ μὲν, τὸν ἐξ ἡδονῆς μισ-
σμένον. τὸ δὲ, τὸ ἵππῃ τῇ τῆς πα-
ραχῆς τὸ δὲ, τὴν αἰσχροῦ ἀδικίαν ἐμ-
φαίνει. ἵππῃ τῇ ὁδοῦσέως σεμνοῖς ῥή-
μασι κοσμεῖ τὴν λόγον. τὴν γὰρ ἐν δίκῃ
καὶ νόμιμον πείσμεν ἐπέφηνεν, εἰπὼν.

ἀσπεί-

αἰσάστοι λέκτροιο πικραῖς ἡσυχίᾳ
ἱκνῶτο.

Ἵππὶ δὲ γὰρ τῆς ἔτι μαμπίης καὶ νόμον,
ἔτι ἐπαινεμένης ὁμιλίας συμπλοκῆς
τῇ τ' σημαινομένην ἐναντιότητι πει-
σώσῃαι τὴν μεσότητά, εἰπών.

μή ποτε τῆς δυνῆς Ἵππὶ βῆμα ἡδὲ
μυῖναι,

ἢ ἡμῖς ἀνθρώπων πέλας ἀνδρῶν
ἡδὲ γυναικῶν.

Ὅπκα δὲ τροπαῖς ἀδύνατον μεταλα-
βῶν, ταῖς ὁμοιώσει χρησόμεθα. συ-
ελλὰ μὲν ἐν ἡμῶν τὴν διάνοιαν, ἐν
οἷς φησιν.

ὥς δὲ ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος
αἰπόλον ἀνδρῶν.

Διὰ χεῖρ δὲ ἐν οἷς ἐφη.

— — γάλακτι δὲ εἶκελον ἄνθος.

πολλῶν γὰρ χ' αἰτέρων λευκῶν ἐνίων,
τὸ καὶ γλυκύτητι ἔμφασιν ποιησά-
μενον ἐπελέξατο. ὅθεν, Ἵππὶ μὲν τῇ
ἀχλὺς θρήνων πῶς συγχέουσι τῶν
ὀνομάτων τὴν διάνοιαν χρηστὰ πλεί-
οσι, νεφέλῃ μελαινᾷ, καὶ κόνιν αἰθρᾷ
λόεσσιν, καὶ μελαινᾷ πύρεσσιν ὀνο-
μάζων. ἐλάττω δὲ τίθησι τὰ φαι-
δρότερα. τὰ δὲ καὶ τὸν ὄφρα βον ἀν-
θηρῶς ἀπαγγέλλειν ἐθέλει, καὶ τὸν
πατροκλον ἡμᾶς ἀπολύειν πείθει.
πλεονάζει γὰρ ἐκείνη τὰ φαιδραῖ τ'
ὀνομάτων. χάρμι μὲν ὅμοιοι πλό-
καμοι. ὕλαι δὲ ἀνθηραῖ, χρυσὸς καὶ
ἄργυρος. τὰ π' ἐφεξῆς, ἀπαλῆς π'
ἐλαία καὶ χωρὶς ἀναπεπλημένη, καὶ

Ad veteris lecti fœdus cupidi am-
bo redibant.

At de illa, quæ nec lege reprehен-
ditur, nec laudatur, consuetudine;
inter significantium contrarietatem
medium est sectatus, dicens:

Non unquam socium me conscen-
disse cubile,

Cara viro quo lege videtur femi-
na jungi.

Vbi verò significationum mutatio-
nibus propositum consequi nequi-
mus, similitudinibus utemur. Ani-
mum itaque nostrum contrahit, ubi
inquit:

Vt cum de specula nubem con-
spexit aquosam

Opilio.

diffundit verò, quando ait:

— — Sed flore simillima lacti.

Cum enim multa alia quoque alba
existant, illud elegit, quod & dul-
cedinis indicium esset facturum.
Rursus de Achillis lamentationibus
plura usurpat vocabula mentem
confundentia; Nubem atram; &;
Pulverem aridum; &; Nigrum ci-
nerem nominans: pauca verò po-
nit quæ sint lætiora. Quæ autem
ad Euphorbum adtinent, floridè
enuntiare vult, ut illa animi per-
turbatione, qua ex Patrocli casu
occupamur, nos exolvat. Abun-
dant itaque ibi vocabula læta; Gra-
tiis similes capilli: materis autem
floridæ, aurum & argentum; &
quæ sequuntur, virefcens olea, &
campus apertus; & aquarum sca-
turien-

turientes fluxus, ventorumque flatus salubres; & floris res quædam læta ac pretiosissima. Porro magnitudinem quoque ac dignitatem orationi adfert per Synecdochen, in hoc:

Ast illi siccis bene structa ad mœnia bobus

Sublatis rectà magno clamore feruntur.

Intervallorum quidem magnitudine orationem extulit; cum verò clypei nomen indecorum esset, magnitudinem, quæ virile robur simul ostenderet, bovem adpellavit. Cum iterum huic incongruens esset illud *elevantes*; adposuit, *siccum*. Nam cum per siccitatem una indicetur levitas, & actioni probabilitatem adtribuit, & notioni- bus minime noxiam imaginem est largitus. Quin & alibi dicit;

Et magni circum sonuere palatia mundi.

Quo quidem, quæ ad pugnam spectant, grandia facit; cum verò indecore de cœlo illud usurparet, methodis confectatur decorum: epitheto tantum ex tuba augens; additione præpositionis ex omni cœlesti plaga sonitum educens. Iam quoque certum humilia vocabula orationem reddere exilem; uti se habet hoc:

Sellaque vilis ei posita est & parvula mensa.

ὕδατων ἀναβλυσάντων ῥοαί, καὶ ἀνέμων ὄπνοισι, καὶ ἄνδρας φαιδρόν τι χρῆμα καὶ πηمالφέςων. μέγας γὰρ μὲν καὶ ἀξίωμα ἐμπιστὶ τῷ λόγῳ διὰ συνεπδοχῆς, ἐν τῷ

Οἱ δὲ ἴπυς πρὸς τεῖχος εὐδμήον βόας αὐας

ὑψόσ' ἀναχόμενοι ἔκιοι μεγάλα ἀλαλήψ.

μεγέθη τῶν διειρημάτων ἐξήρει τὸ λόγον. ἀπεπεῖς δ' ὅτι τῆς ἀσπίδος ὀνόματι, ὡς ἐς ἀνδρότητα τὸ συνεμφανίζον μέγαθος βῆν ὀνόμασι. πάλιν δὲ ἐν τῷ ἀσυμφώνῳ τῷ ἀναχόμενοι, προσέθηκεν αὐόν. διὰ γὰρ τῆς καὶ τὴν ξηρότητα συνεμφανισμένης κερφότητι, τῇ περὶ πρᾶξι πηχυνότητι διετήρησε, καὶ ταῖς ἐννοίαις ἀνυπόθετον τὴν φαιτασίαν ἐχαιρίσθη. καὶ μὲν ἀλλὰ καὶ φησιν

ἀμφὶ δὲ ἐσάλπιγγεν μέγας ἔρανος.

τῷ πίνω τὸ μὲν καὶ τὸ μάχην ἐς ὄγκον αἶρων ἀπεπεῖς ὅτι ἔρανος χρώμενος, μεθόδοις μεταδιώκει τὸ πρᾶξιν. τῷ μὲν δὴ πηχέτω καὶ τὸ ἐν τῷ ἐσάλπιγγος συναύξων μέλ. τῇ δὲ προσθήκῃ τῆς προσήσεως, ἐν παλαιοῖς μέγας ἔρανος τὸν ἔχον ἐξάγων. φανερὸν μὲν τὸ καὶ τὴν χαμαιζήλα τῶν ὀνομάτων ἐκνότητι ἐμπιστὶν τῷ λόγῳ, ὡς ἐχρὶ τὸ

διφρον αἰεκέλιον ὠδραθεῖς, ἐλίγην περιεπέζαν.

ἐν τῷ

ἐννοῇ δὴ καὶ τῆς τ' περιφράσεων ποι-
κιλίας, ὡς ἅμα τὸ ἐναργὲς τῷ χα-
ρακτῆρι, καὶ τὸ ἡδὺ τῷ λόγῳ περιγί-
ται. νέων γὰρ ἡρώων περιῶπα μὲν τῆς
οἰκείας δρεΐδης ἐκάπερον ἐπαγγέλλαν
ἐθέλων, ὅπως μὲν Φησί·

----- βίης ἐτεοκλήεις.

ὅπως δὲ,

----- ἱερὴ ἰς τηλεμαχίῳ.

ἐφ' ἧ μὲν τὸ κτ' ἡρώμελιν ἐξοχον· ἐφ'
ἧ δὲ τὸ κτ' ἡ σωφροσύνην θεοφίλης
ἐπισημαίνων. καὶ μὲν καὶ ἀλληγοῖαι
πολλοῖς ἐνέμασιν ἐφεξῆς κεινοῖς τρε-
πυσιν ἐφ' ἐπείραν ποιῶνται πλὴν ἀλ-
γοῖαν ὅρα γὰρ ὡς ἀπαθῶς καὶ ἀλύπως
εἰπεῖν περὶ τ' ἐν πολέμῳ πῆλιδι κτ-
των περιεργαζομένη, ὡς περὶ πυρῶν
συγκομιδὴν ποιῶνται τὸ λόγον, λέγων·
αἰψὰ πε φιλόποδον· πάλαια κόρος
ἀνδρῶπισιν,

Ἡς πε πλείστην μὲν καλὰ μέλιν χθονὶ
χαλκὸς ἐχάειν·

ἀμνηστὸς δὲ ἐλίγιστος.

Τέτων δὲ τ' ἐννοημάτων περιεργαζομένων
ἀλλήλοισι γίνονται λόγοι καὶ λόγων εἶδη·
οἷον ἐκ ποικίλων χυλῶν τε καὶ χυμῶν
φάρμακα τε καὶ ἡδύσματα. τὰ μὲν ἔν
ἐς ἀνείσιν ἀγόνται καὶ φαιδρόνται, τὸν
ἀφελῆ τε καὶ ἡδυνῶ λόγον ἐδύνησε·
τὰ δὲ τὸ αἰώνιον κινεῖν καὶ τὸ ὀρμη-
κὸν, τὸν πολιτικὸν τε καὶ ἀγωνιστικὸν
ἐξέφηνε. τῶ μὲν ἔν πολιτικῶ κτ' τὸ
ἀρρεν τὰ εἶδη, σωτηριμία καὶ βραχυ-
τητες, καὶ ἀξίωμα ἐμγαλοπρεπεία,

Inspice quoque ex circumlocutio-
num varietate, quomodo simul ef-
ficacia characteri, & dulcedo ora-
tioni adquiratur. Iuvenum enim
heroum personas, cum propria vir-
tute singulas describere volens, ali-
bi quidem dicit;

----- Vis Eteoclis.

alibi verò;

----- Vis Telemachi divina.

de illo præcellens robur; de hoc sa-
pientiam cum Dei amore conjun-
ctam significans. Quin & Allego-
riz vocabulis multis deinceps po-
sitis ad aliam quandam orationem
mentem convertunt. Vide enim
quomodo, cum sine animi com-
motione ac dolore de iis, qui ἐν
bello mortui fuerant, dicere pro-
posuisset, de frumenti collectione
sermonem faciat, dicens:

Atque homines saturare brevi so-
let horrida pugna,

Qua multam stipulam ferrum de-
jecerit atrum,

At messis minima est.

Porro cum hæ notiones inter se
connectuntur, fiunt orationes, at-
que orationum figuræ: ut ex mul-
tis materiis ac succis medicamenta
& bellaria. Quæ itaque in remissio-
nem deducunt & hilaritatem, sim-
plicem ac dulcem orationem ge-
nuere; quæ autem mentis atten-
tionem excitant, ejusque impetum,
orationem tam civilem quam cer-
tatoriam ostendunt. Civilis igitur;
ad marem spectantis, species sunt,
Compendia ac brevitates, & digni-

tas ac magnificentia, & asperitas ac vehementia; magnitudo quoque ac media constitutio. quæ tam naturalem ostendunt maris magnanimitatem, quam magnitudinem corporis ac mentis robur, &, quæ ad maxima opera perficienda facit, celeritatem: Simplicis autem species, Laxitas, mollities, pulcritudo ac dulcedo multa. quorum illa remissam feminæ naturam; hæc circa venustatem ostendunt animi constellationem. Sed harum quoque connexionem aliqua species fieri possit; ut acrimonia, celeritatem tanquam mas; animi angustiam, ceu contrarium ostendens: tum quoque diligentia, tenacitatem habens, ceu femina; laboris intentum amorem, tanquam mas. His autem orationum speciebus ad quamvis animam utens, aut simplicibus, aut mixtis, interdum similitudine persuadebis, interdum dissimilitudine devinces. Porro de gestuum natura, quibus animi notiones adhibere oportet, haud multa dicenda esse arbitror. Abundè enim hos hypocrisis declarare potest. Et enim horum quisque aut contrahit aliquo modo mentem, ut Deprecationes; aut remittit, ut Concessionem. Et aut angusti animi reddit homines, ut Correctiones; aut magnificos, ut Gnomologiz & Enarrationes. Quorum cujusque efficaciam ex typis optime cognoverimus. quos singulos tempestive corporibus imponit hypocrisis; un-

ταχύτης τὴν σφοδρότητα, καὶ μέ-
γεθος καὶ μεσότης. ἅπτερ τὴν τε
φυσικὴν ἐμφαίνῃ μεγαλόνειον τῇ
ἀρρενῇ, μέγας τε σώματι καὶ
ἀνδρότητα ἀνδρείας, καὶ τὸ ἐς τὰ μέ-
γιστα τῶν ἔργων ἀνυψὼν τάχους.
τῇ θιῇ ἀφειλῆς, δραστικῆς, ἀσβρότης,
κάλλει τε καὶ γλυκύτητι. ὧν τὰ μὲν
τὸ ἀνεμῶρον τῇ θήλει. τὰ δὲ τὸ
ἐς ἀρρενισμὸν ἀσθενέουσιν ἐπισημέ-
ρον. γυνόισι δὲ ἂν πὶ καὶ τῇ τέττων
παλοκῇ· οἷον ἡ δριμύτης, τὸ μὲν τὰ-
χους ὡς ἀρρεν· τὸ δὲ μικροπρεπὲς,
ὡς ἐναντίον ἐπιφαινέσαι. ἡ τε ὀπι-
μέλεια, τὸ μὲν γλίσχρον ἔχουσα καὶ
τὸ θήλυ· τὸ δὲ τῆς φιλοπονίας πα-
ρεκπιεζόμενον, ὡς ἀρρεν. τέττις δὲ
πῆς αἰδεσι τῶν λόγων πρὸς ψυχρὴν
ἐκαστὴν χροῶμεν, ἡ ἀπλοῖς, ἡ
κατὰ μίξιν, ὅτε μὲν ἐμοιότητι παεί-
σεις, ὅτε δὲ ἀνομοιότητι κατὰ γω-
νίῃ. πρὸ δὲ τῆς τῶν ἀνημάτων
φύσεως, οἷς προσάγειν καὶ τὰ νο-
ήματα, ἢ πολλὰ λέγειν δεῖν ἡγε-
μεν. ἰκανὴ γάρ ἡ ὑπόκρυψις πάντας
διηλώσκει. καὶ γὰρ τέττων ἕκαστον
ἢ συστάλλει πρὸς, ὡς αἱ ὀρθοκλήσεις·
ἢ ἀνίστησιν, ὡς αἱ συγχωρήσεις, τὴν
ἀνδρείαν. καὶ ἡ πικροπρεπείς, ὡς
αἱ διορθώσεις· ἡ μεγαλείας, ὡς αἱ
γνωμολογίαι καὶ ἀφηγήσεις ἀπεργά-
ζονται. ὧν ἕκαστος τὸ ἐνέργειαν ἐκ τῆς
τύπων ἀρετῆς ἂν ἀναγνώσκειται, ὧν ἕκα-
στον καὶ τὸ ὑπόκρυψις καὶ τὸν πῶς
σώματι

σώμασιν ἐνέζησι. παρὸ καὶ ἀφήμασιν αὐτοῖς πανέβη κληθῆναι. πῶς γὰρ μὴ τ' ὑποθέσωσι καὶ τ' κεφαλαίων, αἷς πῶς μιμήσεις καὶ ἀφηγήσεις πᾶσι γὰρ ὡς ποιησάμεθα, ἐν τῷ πρὸ ποιητικῆς ἡμῶν ἀκροβωῶς εἴρηται. ἥς μέρη μὲν μίμησις καὶ διήγησις. τῶν δ' ἑκατέρως μόρια ἡθοιοῖα τε καὶ διηγήματα. ἀπὸ πολλὰ καὶ ἑαυτὰ μόνον γινόμενα, ὅδη τε καὶ ποιήματα προσηγοῦνται. ὅτι γὰρ καὶ ἡ διὰ τῶν ἐν μεσικῇ χρησιμότητι παιδῶσις, ὁμηρος ἡμῶν ἱκανὸς μάρτυς. ὁ μὲν γὰρ ἀχιλλεύς ἐν ἰλιάδι, πόρρω καθίσταται ὅτι πῶς χρυσίδα πᾶσι βελομένη, ὅτι ὅτι ἐν ἱερῶν ἀδων εἰσάγειται. ἀλλ' ἐς τὸ ἀνδρὶ εἶδαι πῶς ψυχῇ ἐκκαλεῖται, πῶς τ' παλαιότων δόξαίης πρὸς κίθαραν ἀναπεμπάζονται. τ' ὅτι ἐν ὀδυσσεῖ διὰ μεσικῆς παιδῶν, ὁ μὲν ἀνακρέων δὲ μνηστῆρας, τῆς πρὸς τ' πηνελόπεια ὕβρεως, καὶ τ' ἐς τ' ἐν ὀδυσσεῖ κηδεμόνα θεῶν ἀσπείρας, ἀλλ' ἐν τῇ διὰ πῶς τῷ λοκρῷ πρὸς φρονίμους ἀχαιῶν δυσυχήματα.

--- ὁ δὲ ἀχαιῶν, φησι, πόσον αἰε-
διε

λυχρὸν, ἐν ἑκ τρώης ἐπιείλαστο πάλ-
λας ἀθήνη.

ὁ δ' ὅτι φαίμεν πρὸς πᾶσι παιδῶν, καὶ εἰς ἀπὸ τῆς ἐξάγειν κωλύειν, δεσμεῖς ὅτι ἀλλ' καὶ ἀφροδῖτης, αἷς ἐν τῇ τρυφῇ ἀδῶν, ἐφ' οἷς ἐπλημελέησαν, γοημῶν. αὐτοῖς γὰρ μετὰ

de & ipsis schemata adpellari con-
tigit. Cæterum de argumentis & capitibus, ubi imitationes & enarrationes ordinate faciemus, in opere De Poëtica accurate diximus. cujus partes sunt Imitatio & Narratio. Atque harum utriusque particulæ rursus sunt, morum effectiones & narrationes breves: quæ frequenter ubi per se sola extiterint, carmina & poemata adpellantur. Nam &, quæ per hæc fit, institutionem in Musica utilem esse, idoneus nobis testis est Homerus. Et enim Achilles in Iliade, cum procul ab animi perturbatione ob Chryseidem remotus esse vellent, nihil quicquam amatorium canere introducit; sed ad viriliter agendum animum evocat, veterum clara facinora ad citharam ruminans. Porro eorum, qui in Odysea per Musicam erudiunt, alter procos retrahens tum à contumelia in Penelopem, tum ab impietate erga Vlysiem, Deorum cognatum; canit Græcorum ob Locri iniquitatem infortunia:

— Achivorum, inquit, reditum ille canebat

Tristem, quo Pallas Trojana relinquare jussit.

alter Phæacum luxuriam castigans, & ne in solita erumpat, prohibens, vincula Martis canit ac Veneris. quod nec illi delictorum suorum impunitatem fuerint consecuti. Iam verò & ipse Vlysses non prius-
se

fe Phæacibus cognoscendum præbuit, quam Demodocus & virtutem viri docuisset, & persuasione modulata amorem cognoscendi Sapientem excitasset. Inquit igitur ipsum adiens :

Quin age nunc immanis equi canito decus omne.

additque ;

Quem statuit summa arce dolo divinus Vlysses.

Hæc enim quodammodo ad priorem scopum respiciunt. Illos enim, qui inique alienos toros violarint, pœnas luere describit. Videmus autem, quomodo Sapiens ex necessitate quadam, absque auditorum invidia, tanquam de alio quodam loquens, laudes suas à Musico recitari prius velit. Quare velut desiderantibus deinde ipsis eum cognoscere, & magis persuadet & dulcior evadit, inquit :

Sum Laërtiades Ithacus, mortalibus artes

Ob cunctas curæ, nomenque ad sidera fertur.

Iam orationem traducamus, ut Comicoꝝ festivissimus ait, Musarum ora frænis moderantes, ad ea quæ de dictione sunt scienda. Vbi necessaria & prima de Literis trademus. Harum itaque proprietates ad prædictorum generum contrarietatem aptè sunt referendæ. Harum enim aliæ leniores ef-

ὁδυσεὺς ἔπεπρον αὐτὸν ἐξέφηνε
πῖς φαίαινον, εἰ μὴ Διὸς μουσικῆς ὁ
δημόδοκος πλὴν τε δρετλὴν τ' ἀνδρὸς
ἐδίδαξε, καὶ Διὸς παίδευσ' μελωδικῆς
ἔρωτα τῆς γνώσεως ἔσπευ' ἐπειπνίη-
σε. Φησὶ γὰρ περὶ αὐτόν·

ἀλλ' ἄγε δὴ μετὰβηθι, καὶ ἴππευ χά-
σμον αἴεισον.

καὶ περὶ βίησιν·

ὃν πόλ' ἐς ἀκρόπολιν δόλω ἤγαγε δῖος
ὁδυσεὺς.

πυλὴ γὰρ ἔχειαι μὲν πάρος καὶ ἔπει-
τέρ σκοπεῖ. τὰς γὰρ ὠδυνόμους ἀλ-
λοτέροις ὀπτικεχειρηκτάς γάμοις δι-
αγράφει δίκλιν ὑπερβολῆς. ἐρωμὴν
ἣ ὅπως ὁ σφοδρὸς ἀναγκαίως μὲν ἐαυ-
τῷ, πῖς ἣ ἀκύνειν ἀνεπαχθῶς, ἐπα-
νεβλήσιν περὶ πρὸν, ὡς περὶ ἄλλας τε
λέγων, ὑπερβολικῶς βέλεια. ποιγα-
ρὲν ὡς περὶ ὀπτιμύσιν αὐτοῖς ὑπερ-
μαθεῖν, πρὸς αὐτοῖς τε καὶ ἡδίων γέ-
νεια, φάσκων·

εἰμὶ ὁδυσεὺς λαερτιάδης, ὃς πᾶσι
δόλοισιν

ἀνδρώποισι μέλω, καὶ μὲν κλέει
ἐρευνὴν ἤκη.

Μετὰ γὰρ μὲν δὴ τὸν λόγον, ὡς περὶ ὁ
φαιδρότατος τῶν κωμικῶν φησὶ, με-
λῶν γίμαθ' ἡνιοχῶντες, μετὰ γὰρ μὲν
εἰς τὰ περὶ λέξεως. ὡν τὰ ἀναγκαῖα
καὶ πρῶτα περὶ στοιχείων ῥητέον. καὶ τοί-
νυν τὰς τέτων ιδιότητας εἰς τὴν ἐναν-
τιότητα τῶν περιεργμῶν ἡμῶν δι-
σέχως ἀνεκλίειν. τέτων δὲ τὰ μὲν λα-
οίερα

οἱ ἄλλοι δὲ διπλοῦν ὄντι· φθόγγες, ὡς πὰ
 φωνήεντα· πὰ ἡ τετραχῆς, ὡς πὰ ἁφω-
 να· τὰς ἡ μετὰξὺ, ὡς πὰ ἡμίφωνα· καὶ
 τὴ φωνήεντων πὰ μὲν ἀκάλυτον προ-
 φερόμενα τὴ ἥχον, διὸ καὶ σεμνότερα
 πύφουκεν, ὡς πὰ μακρά· πὰ ἡ ὀξείως
 περιγράφοντα, ἥτιον, ὡς πὰ βραχεία·
 πὰ ἡ μετὰξὺ, καὶ τὴ χρόνων ποιότη-
 τα· καὶ τὴ ὁφθαλμίας μετέληφε· τὴ δὲ ἡμι-
 φωνων πὰ μὲν ἐξ ἁκρων τὴ χειλῶν συ-
 ριγμὸν περιέειναι τὸν, τετραχύτερα,
 ὡς πὰ διπλὰ, καὶ τὸ ἰδιόζον· πὰ ἡ φλοι-
 πὰ ὁφθαλμότερα· καὶ τῶν πὰ μὲν, τὴ
 γλώττης τὸ, πὰ πύμα καὶ τὸ στόμα
 πληθύνει· ἰδίως τὸ λ καὶ τὸ ρ· πὰ δὲ
 ἀπεκλεισμένων τῶν πύματικῶν πο-
 ρων, ἡ καὶ διὰ ῥινὸς προχωρῶντα μό-
 νης, ἔλαττον, ὡς τὸ μ καὶ τὸ ν· πάλιν
 τῶν ἁφώνων πὰ μὲν διὰ τῶν χειλῶν
 ἡχεῖται μένων, τὰ πύμα· τὴ ἔμ-
 φραξιν αὐτῶν καὶ μέσσην ἐκβαλλόμε-
 νας, ὡς τὸ β, καὶ πὰ τὰς περιεκτικὰ· πὰ
 ἡ τὴ μὲν παρὰ τὴν ὑποκαίρως, τὴ
 πύμα· τὴ ραγδαίως καὶ εἰς πλάτος
 περιεμύσας, ὡς τὸ γ, καὶ πὰ ἐκατέρωσε
 ἁκρά· πὰ ἡ, τὴ μὲν ὀδόντων ἐπὶ ὀλίγον
 διὰ δὲ χηλῶν, τῆς ἡ γλώττης αἰονεῖ
 σφενδονώσης κατὰ μέσσην ἀδρόως τὸ
 πύμα, ὡς τὸ τ καὶ θ, ἔ τὸ τῶν μέ-
 σσην· τῶν πὰ μὲν ἡρεμαίως προάγον-
 τα τὴ αἶσα, καὶ τὴ περὶ ὄντας
 τῶν, κεληλαί τε ψιλά, καὶ ἔσση ὁ-
 φωνότερα· πὰ ἡ ἐνδοθεν ἐκ φάρυγ-
 γος, ὠνόμαται δασέα, καὶ ἐστὶ λίαν τρα-

ficiunt sonos, ut vocales: aliae
 asperos, ut Mutæ: aliae medios,
 ut Semivocales. Rursus vocalium
 aliae minime impeditum proferunt
 sonum, unde & gravitatem ma-
 jorem habent, ut longæ: aliae, quæ
 sonum statim circumscribunt, gra-
 vitatem habent minorem, uti bre-
 ves: mediæ secundum temporum
 qualitatem etiam soni gravioris sunt
 participes. Porro Semivocalium il-
 læ, quæ ab extremis labris sibilum
 angustum emittunt, sunt asperio-
 res; ut duplices, & litera singula-
 ris: reliquæ autem soni gravioris.
 Atque harum aliae sunt, linguâ
 & spiritum & os percutiente, in
 primis L & R: aliae occlusis spi-
 rituum viis, aut etiam per nares
 solas provenientes, illud minus fa-
 ciunt, ut M & N. Rursus ex Mu-
 tis aliae per sola labia sonum emit-
 tunt, spiritu labrorum obstru-
 ctionem per medium vi recluden-
 te, ut B, quæque hanc circun-
 stant: aliae genis parum diductis,
 spiritu verò cum impetu in latitu-
 dinem prodeunte, ut G, & quæ
 utrinque sunt extremæ: aliae den-
 tibus paululum disjunctis, linguâ
 verò confertim per medium quasi
 è funda projiciente spiritum, ut
 T & TH, harumque media. At-
 que harum alias, quæ lentè aërem
 propellunt, & ex locis circa dentes,
 vocarunt Tenuēs, suntque soni
 gravioris: alias, ex interiore gut-
 ture profectas, adpellarunt Adspi-
 ratas, suntque admodum asperæ:

M

alias,

alias, ex medio vocis loco, Medias dixere, quæ ambarum naturam sunt fortitæ.

Ex harum autem qualitate syllabarum mixturæ constituuntur, abundantibus literis, quæ in pronunciationibus prævalent, quantum ad figuras, similes. Et quidem longæ vocibus magnificentiam; breves verò contrarium ingenerant. Atque ex harum compositione fiunt Pedes. quorum alii, qui longas aut antecedentes, aut nullo modo solvendas, aut continentes, aut abundantes habent, festiviores sunt magisque venerabiles: uti & ex his commata & cola, tum periodi ac metra: Alii, qui brevibus per aliquem dictorum modorum abundant, exiliores sunt ac humiliores. Atque hinc de Notionibus, Dictione ac Compositione oratio, pro facultate nostra pertexta, habet finem.

Age nunc de iis quæ Musices maxime sunt propria, de Cantibus, inquam, & Rhythmis & Instrumentis dicamus. quemadmodum aggressi sumus, Musices vim absque invidia enarrantes. Initium autem harmoniæ faciendum à minimis, quæ vocantur soni. Quam igitur in præcedentibus rhythmis ad harmoniam dicebamus esse rationem, uti maris ad feminam, hæc quoque nunc enodanda: quod scilicet horum extrema secundum contrarietatem certi alicujus soni spectentur; media amborum na-

χέα· πὲρ δὲ ἐκ μίξε τῶ φωνητικῶ τῶπε, μέσαι τε εἰρηλαί, καὶ τ' ἀμφοτέρων εἴληχε φύσεως.

Ἐκ δὲ τῆς τέτων ποιότητος αἱ τ' συλλαβῶν συνίσταται κρείσεις, τοῖς πλεονάζουσιν τ' συρρίαν, ἀ κατὰ πρῶτον ἐν ταῖς ἐκ φωνήσεσι ὅν· χαρὰ κτλ. ὁμοίᾳ μὲν. καὶ αἱ μὲν μακρὰ καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐν ταῖς λέξεσιν· αἱ δὲ βραχυαῖ τὸ ναυτικὸν ἐμποῖσι. καὶ τῆς τέτων συνήσεως γίνονται πόδες. ὧν οἱ μὲν πὰς μακροὺς ἢτοι καθηγεμῶνας, ἢ λύσει ἀμειχάνες, ἢ περιεχόμενες, ἢ πλεονάζουσας ἔχοντες, ἀσείκτεροι τε καὶ σεμνότεροι. καὶ πὲρ ἐκ τέτων κόμματα καὶ κάλα, καὶ περιόδοι καὶ μέτρα· οἱ δὲ βραχυαῖς κατὰ πᾶσα τ' εἰρημικῶν τρόπων περιτρίβοντες, ἰσχυρότεροι τε καὶ πεπαιγότεροι. ὁ μὲν ἔν περὶ τῶ ἐννοιῶν, λέξεώς τε καὶ συνήσεως λόγος, ὡς ἑφικτόν, εἴληφε τέλος.

Φέρε δὲ καὶ τῆς μουσικῆς ἰδιαιτέτων, μελῶν τε καὶ ῥυθμῶν πέρι καὶ ὀργάνων εἰπωμὴν. κατὰ μουσικῆς ἐπέβαλον ἀφθόνως τ' διύαμιν ἐξηγεμῶν. τ' δὲ δεχόμεν τῆς ἀρμονίας ποιητικὸν ὅπερ τ' ἐλαχίστων, ἀ δὲ καλῶν φθόγγων. ὃν περὶ ἐν ἐλέγχω ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ῥυθμοῖς πρὸς ἀρμονίαν εἶναι λόγον, οἷον ἄρρεν πρὸς θῆλυ, τανύν καὶ νῦν ἐκκαλυπτικόν· ὅτι ἄρα τέτων αἱ μὲν ἀκρότητες καὶ ἐναυλικότητες τ' ποιῶνται· πὲρ δὲ μετὰ τὸ τ' ἀμφοτέρων.

Φοτέρων ἔξωτος μετέχῃ. καὶ γὰρ ἀρμονία πρὸς ἀρμονίαν, πάλιν εἰδικῶς ῥυθμὸς πρὸς ῥυθμὸν, ταυτὶ ἐλήχετο διαφορὰν. ὡς γὰρ καὶ ἔσταν ἐπὶ μετὰ ῥυθμῶν καὶ ἀρμονίας τὸ πρὸς ἀναρῶμενον ῥυθμοειδὲς μέλος, ἔτω καὶ ἑκατέρων ποιότησι, πᾶ μὲν μετὰ, ποικίλης ἐστὶν εἰληχότα κρᾶσεως, καὶ τὸ ἄκρων καὶ τὸ μέσων διόσκειν. πᾶ ἡ πέποιον ἀφεςῶτα, πᾶ ἡ ἐναυῆσθῃ πρὸς ἀλλήλα κεκλήρωται φύσιν. ἔστιν ἔν καὶ τὸ φθόγγων αὐτῇ πρὸς ἀλλήλους ἡ διαφορὰ, ὡς ἐν πῶς καὶ δέχεται καὶ τὸ ἡδὲ ὁρῶμεθα. οἱ μὲν γὰρ στεροὶ τέ εἰσι, καὶ ἄρρενες οἱ ἡ ἀναιμῶν ἐστὶν ἡλύπεροι. καὶ τῶν ἑπείροι μετὰ, μεμιγμένοι μὲν ἐξ ἀμφοῖν. θάτερον δὲ τῶν γυνῶν πλέον ἢ ἐλάττω μετὰ κῆτες. καὶ τῶν λοιπὸν πᾶς πῶς τῶν διαφορμάτων λαμβάνεται, καὶ πᾶς συστήματα πληρῶτα. ὡς ἐκ τῶν μεγίστων τῶν διαφορμάτων, ὅ καὶ καλεῖται ἀρμονίαν, διδιδάγως ἡ φύσις. ἐν δὲ οὕτως καὶ ὁργάνων ἐπενοήθη διαφορότης. ὅ γὰρ ταυτὸν ὥδης εἶδῃ ἐν πῶς κίθαρα καὶ αὐλῶν πέπον. εἰ γὰρ τῶν, ἔτ' ἂν τὸ ποικιλίας εἶδῃ αὐτῶν. ἔτ' ἂν διαφορῶς οἱ ἀκρόντες ἐκλήθητο, ἀλλὰ πᾶ μὲν τῶν μικρὸν ὑστέρων.

Τῆς ἡ μελωδίας ἐν πῶς ὥδαῖς, καὶ πῶς κᾶλοις ἐκ τῶν ὁμοιότητων πρὸς οὗτον ὁργανικὸς ἡχὸς λαμβανόμενος, πᾶ τὸ στοιχείων ἀρμόσιοντα

turam participant. Etenim harmonia ad harmoniam, iterumque specialius, rhythmus ad rhythmum, eandem habent differentiam. Ut enim per essentiam inter rhythmum & harmoniam est cantus, qui rhythmoides adpellatur; sic & in utrorumque qualitibus, quæ intermedia sunt, variam consecuta sunt mixturam, secundum extremorum, mediorumque distantiam; quæ autem justo spacio distant, contrarietatis inter se naturam sunt sortita. Quare & sonorum hæc inter ipsos est differentia, quam inter prima hujus operis per morem definimus. Alii enim firmi sunt ac masculi; alii remissi & effeminatiore. Atque horum alii medii, ex utrisque mixti; sed qui alterutrus ex generibus plus aut minus sint participes. Et ex his deinde certa quædam sumuntur intervalla, & systemata complentur. quorum, ex maximo, ipso diapason, quod & harmoniam adpellamus, natura facile dignoscitur. Hinc quoque instrumentorum excogitata est diversitas. Neque enim eadem cantus species citharæ & tibiæ convenit. Id enim si esset, nec varietate illorum fuisset opus; nec diverso modo auditores cantu delinrentur. Sed de his post paulum dicemus.

Iam cum melodia, tum in odibus in colis, ex similitudine, quam ad instrumentales sonos habet, accipiat, congruentes literas ad

cantium pronuntiationem elegimus. Cum itaque septem sint vocales, tam in longis quàm in brevibus prædictas differentias cernimus. In universum enim, quæ in longitudinem os extendunt, sonos magis venerabiles, maremque decentes: quæ verò in latitudinem diducunt, pronuntiationes quoque debiliores & effeminatiores habent. Rursus specialius, in longis masculus est ipsius $\bar{\alpha}$ sonus, rotundus existens & contortus: feminus autem ipsius η . Diffunditur enim quodammodo in ipso spiritus & percolatur. Iam verò in brevibus α marem denotat, & vocis instrumentum coarctans, & sonum, antequam proferatur, simul abripiens: femininam autem naturam obtinuit ipsum η , hiare aliquo modo cogens in pronuntiando. Ancipitium ad melodiam optimum est ipsum α . Est enim naturâ aptum, ob latiorē sonitum, ad longitudinem: reliquæ autem ob tenuitatem se ita non habent. Sed in his quoque aliquam videre est medietatem. Nam ipsum α & communionem habens & contrariam adfectionem ad η , si quidem in contrarium ipsi η usum adsumatur, existit masculum; quod si similem facit notationem, femininam naturam consequitur. Atque hoc quoque declarant dialecti, contrario inter se modo adfectæ, ob gentium similem morum discrepantiam, Dorica scilicet & Io-

πρὸς τὴν τῶν μελῶν ἐκφωνήσιν ἐπελεξάμεθα. ἐπὶ γὰρ τῶν φωνήων ὄντων ἐν τε τοῖς μακροῖς, καὶ τοῖς βραχείσι πᾶς προσωνημῶνας διαφορὰς ὀρώμεθα. καθόλου γάρ τε μὲν ἐς μῆκος βροντᾷ τὸ σῶμα, σεμνολέγεις τε ὅσῃ ἤχῃς καὶ ἄρρενοπρεπεῖς· πᾶσι δὲ ἐς πλάτος διαμενῶντα, καὶ πᾶς ἐκφωνήσεις ἤχῃς τε καὶ θηλυέας ἔχῃ. πάλιν δὲ ἰδικῶς, ἐν μὲν τοῖς μακροῖς ἄρρεν μὲν ὁ τῷ φθόγγῳ, σρογγύλῳ τὸ ὦν καὶ συνετραμμένον· θῆλυς δὲ ὁ τῷ η. Διαχέεται γάρ πως ἐν αὐτῇ τὸ πνῦμα καὶ διηθεῖται. ἐν μὲν πᾶσι τοῖς βραχείσι τὸ μὲν ὁ τὸν ἄρρενα δηλοῖ. τό τε φωνητικὸν σωίλλον ἔργον, καὶ τὸν φθόγγον πρὸς ἐκφωνήσιναι σωαρπάζον· πεθήλωται δὲ τὸ ϵ , κεχημέναι πῶς ἀναγκάζον κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν. τῶν δὲ διχρέων ἐς μελωδίαν κρείττον τὸ α . Ὀφύεις γάρ διὰ πλάτος τῆς ἤχης ὥστε ἐς μακρότητα· πᾶσι δὲ λοιπὰ διὰ λεπτότητα ἔχ' ὅπως ἔχῃ. ἐπὶ δὲ πᾶσι καὶ τέτοις ἰδεῖν μεσότητά. τὸ μὲν γάρ α κρινωσίαν τὴν ἔχον καὶ ἀντιπᾶσαιαν πρὸς τὸ η , εἰ μὲν ἐς ἀνίσροφον χρείαν ἐκείνῃ ὡς θαλαμβάνας, πεφυκεν ἄρρεν· εἰ δὲ τὴν ὁμοίαν ποιῶται σημασίαν, πεθήλωται. δηλῶσι δὲ τῶν καὶ αἱ τῶν διαλέκτων ἀλλήλαις ἀντιπεπινθῆναι, τῇ τῶν ἑθνῶν ἀναλόγως ἐναντιοστροφία, ἡ δωρεὶς τε καὶ ἰάς. ἡ μὲν γάρ δωρεὶς,

Quatuor itaque vocales, quæ apta habent intervalla ad vocis modulatæ extensionem, ad sonos fieri utiles. Cum autem consonantis adpositione esset opus, ne per vocales solas factus sonitus hiaret; \bar{r} consonantium optima adponitur. Quippe præpositivos articulos ostendit, & solum instrumentorum chordis similem sonum edit. tum vocem habet omnino tenuem. Nec enim multo spiritu asperatur, ut adspiratæ; nec immobilem sinit linguam, ut reliquarum tenuium utraque; nec sibilum emittit ignavum ac rusticum, ut duplices, & peculiaris; nec tenue est & infirmum, ut liquidæ. His ita se habentibus, qui per \bar{r} fiunt soni, liquidi sunt, & pertur-

bationibus omnino convenientes ac effeminati : qui autem per \bar{a} , agiles & viriles. Ex mediis rursus, qui per \bar{a} fiunt, plus habent virilitatis ; qui per \bar{i} , naturæ femininæ. His similia fiunt quæ ex ipsis sunt intervalla. ac rursus intervallis similia, quæ ab his continentur, systemata : extrema quidem, quæ à similibus ; media verò, quæ à dissimilibus, quod ad voces, intervallis. quæque aut per systematis ductum qualitatem participant ; aut per præposteram melopœiam abundantibus sonis exæquantur. Cæterum primi systematis, quod tetrachordum est, primus per \bar{i} profertur sonus : reliqui deinceps eodem, quo vocales se consequuntur, ordine. secundus scilicet per \bar{a} ; tertius, per $\bar{\eta}$; ultimus per $\bar{\omega}$, decorè secundum sonituum multitudinem, sine medio se invicem excipientium. Et quidem qui prædictos tres sequuntur, per consonantiam sumuntur ; solus autem ipsius \bar{i} sonus, primi dia pason & secundi initio, mesen eundem sonum, quem proslambanomenos, habentem proferet. Causam autem deinde dicemus. Iterum sonis aut continentibus, aut abundantibus, aut secundum utraque proprietatem habentibus, aut aliis alio modo, ut in mistione prævalentibus, certa illa fiunt systemata : atque ex

καθ' ἑπρον τρόπον, ὡς ἐν μίξῃ, κατὰ κεφαλῆν των, πῶς ποιά γίνεῃ συστήματα ἐκ δὲ

Φθόγγοι ὑπεροὶ πέ εἰσι, καὶ ὅλως παθηλὴ καὶ καὶ πεηλυσμῶροι· οἱ δὲ Διὰ τῶ ὠ δραστήριοι πε καὶ ἡρρενωμῶροι. τῷ δὲ μέζων, οἱ μὲν Διὰ τῶ ἄ, παλῆον ἐχόντες ἀρρενωπότητος· οἱ δὲ Διὰ τῶ ε, θηλυπότητος. τῶς πε ὁμοία γίνεῃ πᾶς ἐξ αὐτῶν Διὰ σήματα. καὶ πάλιν πῶς Διὰ σήμασιν ὁμόλογα πᾶς ἐκ τῶν παρεχόμενα συστήματα. ἄλλα μὲν, πᾶς ὑπὸ τῶν ὁμοίων· μέσαι δὲ, πᾶς ὑπὸ τῶν ἀνομοίων ταῖς φωναῖς, καὶ ἥτοι κατὰ πᾶς τῶ συστήματος ἀγωγῇ τῆς ποιότητος μετὰ λαμβάνει· ἡ κατὰ πᾶς ὑπερβαλὼν μελοποιίαν, πῶς παλῆονάξεισι τῶν ἡχῶν συνεξομοιῶται. τῶ δὲ πρῶτος συστήματος, ὅπερ ἐστὶ πε τρεῖς χορδον, ὁ μὲν πρῶτος Διὰ τῶ ε, προήκειαι φθόγγος· οἱ δὲ λοιποὶ, κατὰ τὸ ἐξῆς, ἀκολουθῶς τῇ τάξει τῶν φωνηέντων. ὁ μὲν δευτέρος Διὰ τῶ ἄ· ὁ δὲ τρίτος Διὰ τῶ ἡ· ὁ δὲ τετάρτος Διὰ τῶ ὠ. εὐπερὶ πᾶς καὶ τὸ πολὺ τῷ ἡχῶν Διὰ μεσότητος ἀλλήλους Διὰ δεχομένων. καὶ οἱ μὲν ἐξῆς πῶς παρεκρημένοις τρεῖς καὶ συμφωνίαν λαμβάνον· μὲν δὲ τῶ ε καὶ τῶ πᾶς ὁρχῶν τῶ πε πρῶτος Διὰ παζων καὶ τῶ δολιέρων, καὶ πᾶς ὁμόφωνον τῶ παροσλαμβανομένων πᾶς μέσσην Διὰ ξει. Διὰ τὸ δὲ, ὕστερον λέξομεν. πάλιν μὲν τῶν φθόγγων ἥτοι παρεχόντων, ἡ παλεοναζόντων, ἡ κατὰ ἀμφοτέρων πᾶς κυρίαν ἐχόντων, ἡ τῷ ἐτέρων

διὲ τῶν αἰ ἀρμονίαι. αἷς κατὰ τὰ
 ποσειδημῶνα χρῶμα, ἢ κατὰ
 ὁμοιότητά ἐκάστη ψυχῇ πρὸς φέρων
 ἀρμονίαν, ἢ κατὰ ἐναντιότητά τῷ, π
 φαῦλον ὑποκρίφῃν ἥτος ἐκκαλύ-
 ψεις καὶ ἰάση, καὶ βέλιον ἐνήσεις, καὶ
 παρθὰ ποιήσεις. εἰ μὲν ἀγῆρες ἡ σκλη-
 ρὸν ὑπαίη, διὰ μεσότητά ἄγων εἰς
 τὸ ἐναντίον· εἰ δὲ ἄσπερον καὶ χρηστὸν, δι'
 ὁμοιότητά αὐτῶν εἰς σύμμετρον· καὶ
 εἰ μὲν εἴη σαφὲς, ἐνὸς χρεῖα ἔχει
 φόρος τρέψας καὶ μέλας· εἰ δὲ ἄδηλον καὶ
 δύσγνωστον, τὴν μὲν τυχεῖσαν μελω-
 δίαν ἐν δόχῃ προσαικίεον. καὶ ψυχα-
 γαμῶνα μὲν ὅτι τῆς αὐτῆς διὰ τὴν
 πῆλον· μένοντι καὶ ἀκινήτῃ, μετὰ βο-
 λῶ ἐμπροσθέν. τὸν γὰρ δυαχεραίνον-
 τὰ τὸ πῶνδε μέλ, ἐδὲν ἀπεικὸς
 ἀγαπήσει τὸ ἐναντίον. εἰκόασι γὰρ,
 ὡς ἐφ' ἡμῶν, αἱ μὲν ἀρμονίαι πῶς πλεο-
 νάζονται διὰ τῶν μασησιν, ἢ πῶς παρῆχας
 φθόγγοις· ἔπειτα διὲ πῶς τῆς ψυχῆς
 κινήμασι περὶ καὶ πατήμασιν. ὅτι γὰρ
 δι' ὁμοιότητά οἱ φθόγγοι, καὶ σωε-
 χεῖς μελωδίας παλάτῃσι περὶ ὅν
 ἦθ, ἐν τε πασι καὶ πῶς ἥδη πρὸς βε-
 βηκῶσι, καὶ ἐνδομυχῇ ἐξάγασιν, ἐδή-
 λαν καὶ οἱ περὶ δάμωνα. ἐν γὰρ ἔτι
 αὐτὰ ὡς δεδομῶναι ἀρμονίαις τῶν
 φερομένων φθόγγων, ὅτι μὲν ὅτι
 γήλεις· ὅτι ἢ τὰς ἀρρενάς ἐστὶν εἶρεν
 ἦτοι πλεονάζοντι, ἢ ἐπ' ἐλαττον, ἢ
 οὐδ' ἔλως παρελημμένους, δῆλον ὡς
 καὶ τὸ ἥτος ψυχῆς ἐκάστης καὶ ἀρμο-

his harmoniæ. quibus, quemad-
 modum prædiximus, utens; aut
 per similitudinem cuique animæ
 harmoniam adplicans, aut per
 contrarietatem; pravum & igna-
 vum morem deteges & sanabis,
 ac meliorem immittes, & persua-
 sione ducēs. si quidem ignobilis
 vel durus subsit, interveniente me-
 dio ducens in contrarium: sin ur-
 banus ac suavis, per similitudi-
 nem aucturus, in constitutionem
 moderatam. Porro si certus fue-
 rit, uno tantum opus est utili mo-
 do & cantu; sin incertus, ac co-
 gnitu difficilis, quamlibet melo-
 diam primum adferemus. quod si
 animus ducitur, in eadem immo-
 randum; sin immotus maneat, fa-
 cienda est mutatio. Qui enim i-
 stiusmodi cantu offenditur, veri-
 simile est fore ut amet contrarium.
 Quippe, ut dictum, similes sunt
 harmoniæ sæpius recurrentibus in-
 tervallis, aut sonis continentibus:
 hi verò animi motibus & affectio-
 nibus. Sonos enim per similitudi-
 nem, & assiduam melodiam non
 existentes mores fingere, cum in
 pueris tum in provectioribus, atque
 penitus latentes educere, Damon
 quoque manifestum reddidit. Quip-
 pe in traditis ab ipso harmoniis mo-
 bilium sonorum interdum femi-
 nos, interdum masculinos inve-
 nire est aut abundantes; aut mi-
 nus frequenter, vel etiam plane
 non adsumptos. unde certum se-
 cundum animæ cujusque morem har-
 mo-

harmoniam quoque haberi utilem. Quare etiam ex melopœiæ partibus, quæ Pettia vocatur, est utilissima, quæ in sonorum quàm maxime necessariorum electione adfide spectatur. Præterea systematum alia graviora sunt, mari per naturam, & moribus, per institutionem utilia; multo ac vehementi ex inferioribus educto spiritu asperata, densiorisque aëris percussione, ob meatuum laxitatem, incitationem indicantia & truculentiam: acuta autem feminæ utilia, aëris circa labiorum summa existentis percussione, ob tenuitatem flebilis sunt, & ad clamorem adcommoda. Quorum illa quæ per sonos fiunt per æqualitatem ac facilitatem ita procedentes, sunt leviora; alia quæ per præposteros, asperiora, alioque modo turbata. & , ob subitam in contraria loca mutationem, vi mentem retrahentia. Hinc igitur Dorius modorum est gravissimus, ac marem decens ob morem. Hunc enim, seu illius principium, secundum cantus typum, primum terminum fecimus, in medio gravissimi diafason existentem: & terminum tum hypatoidis dia tessaron, in acumen; & dia pente mesoidis, in gravitatem, secundum Hypodoriam harmoniam. Qui hunc tono excedit, medius est per morem: quique in compositorum intervallo- rum maximo est acutior, scilicet ditono, effeminatior. medii ha-

νίας χρησιμότητος. διὸ ἐ τ̃ μερῶν τ̃ μελοποιίας ἡ καλεσμένη πεττεία τὸ χρησιμώτατον, ἐν ἐκλογῇ τῶν ἀναγκαιοτάτων φθόγγων ἐκαστοῖε θεωρημένη. ἐπὶ τῶν συστημάτων τὰ μὲν βαρύτερα τῷ πε ἀρρενι καὶ φύσιν, καὶ ἤδη κατὰ τὴν παιδείᾳσι περὶ σφοδρα, τῇ πολλῇ καὶ σφοδρᾷ κάτωθεν ἀναγωγῇ τῆ πιδύμαλθου τραχυομέδρα, καὶ παλείου αἰετοῦ παληγῇ διὰ τὴν τ̃ πόρων διρύτητα, τὸ, πε χορὸν δηλῶν καὶ ἐμβροχίς. πὰ δὲ ὀξεία τῷ θηλή, τῇ δὲ περὶ τὰ χείλη καὶ ὅππῃ πολλὴς αἰετοῦ παληγῇ διὰ λεπτότητα, χορεῖα πὺντα καὶ βοηθήκα. καὶ τὰ μὲν διὰ τ̃ ἐξῆς φθόγγων ἕτω παχωράντων δι' ἐμαλότητος ἐρασώνης. πὰ δὲ τ̃ ὑπερβολῶν τραχύπερα, καὶ ἄλλως ὡς κεκνημένα, καὶ διὰ τῆς ἐξαίφνης εἰς ὅτ' ἐναυχίης τόπας μεταβολῆς βία τὴν διάνοιαν ἀνελείνοντα. καὶ τ̃ τρέπων τόνω ὁ μὲν δῶρα βαρύνει, καὶ ἀρρενι πρέπων ἤδη. τῆτον γὰρ καὶ τὴν δὲ χλὺ αὐτὰ καὶ τὸν ὠδικὸν τύπον, πρῶτον ὅρον ἐπιησάμεθα, τῆ βαρύνει διὰ παζὼν μετὰ τὸν τυγχάνοντα. καὶ πέρας τῆ πε ὑπαλοιδῆς, καὶ διὰ δ, ὅππῃ τὴν ὀξύτητα. καὶ δὲ διὰ εἰ μεσοειδῆς, ὅππῃ τὸ βάρα, καὶ τὴν ὑπερδῶρον ἀρμονίαν. ὁ δὲ τέτατον παλεονάζων, μέσος καὶ τὸ ἦθος. ὁ δὲ τῷ μεγίστῳ τῶν ἀσωπύτων διασημάτων ὀξύπερ, τῷ διόνῳ θηλύπερ. οἱ δὲ μέ-

οὐ λογίζεσθωσαν ὡς ἐπαμφοτέρωθεν
 τες. πάλιν δὲ ὅτι τ' ὀργάνων. αἱ γὰρ
 τέτων χορδαὶ πολυχῆστεραι. οἱ μὲν
 ἀπὸ προσλαμβανόμενα δωδεκά καὶ
 τὰ βάρατρα, καὶ ὁλόκληροι καὶ ἡρένων μῦθοι.
 οἱ δ' ὅτι πλὴν ὀξύτητα, μέγιστα δ' ἀφ-
 τόνος, μέσοι. οἱ δὲ μὲν τέτταρες καὶ παρ-
 αύξησιν, ὀξύταιοι καὶ θηλύτεροι. πε-
 ρὶ μὲν δὴ τῶν μελῶν ταῦτα. ὧν τὰ
 μὲν ἀνδράδην καὶ κόσμια πρὸς παύ-
 δουσιν. τὰ δὲ ἀλλοιότατα πρὸς πινὰς ἀ-
 ναγκαῖα ψυχαγωγίας.

Τῶν ἤ ρυθμῶν ἡσυχαιέτεροι μὲν οἱ
 ἀπὸ ἵεσων προκαταστέλλοντες τ' ἀφί-
 νοιαν. οἱ ἤ ἀπὸ ἄρσεων τῇ Φωνῇ πλὴν
 κρᾶσιν ὅτι φέροντες, πτερυγμῶν. καὶ
 οἱ μὲν ὁλοκληρὸς τὰς πόδας ἐν τῇ πε-
 ριόδοις ἐχόντες, ἀφύεστεροι. καὶ οἱ μὲν
 βραχεῖς τὰς κενὰς ἐχόντες, ἀφελέστε-
 ροι ἢ μικροπτεπτεῖς. οἱ δ' ὅτι μήκειας,
 μεγαλοπτεπτεῖς. καὶ οἱ μὲν ἐν ἱζῶ
 λόγῳ πτερυγμῶν, δι' ὁμαλότητα χα-
 ρεύτεροι. οἱ δ' ἐν ὅτι μορῶν, ἀφ' ἐξ-
 ναυλίων, κακινημῶν. μέσοι ἤ, οἱ ἐν τῷ
 διπλασίονι, ἀνωμαλίας μὲν ἀφ' ὅτι πλὴν
 ἀνισότητά μετὰ ἡλφότες. ὁμαλότητά
 δὲ ἀφ' ὅτι τῶν ρυθμῶν ἀκέραιον, καὶ
 τῷ λόγῳ τὸ ἀπὸ ἡλφισμῶν. τῶν δὲ ἐν
 ἱζῶ λόγῳ οἱ μὲν ἀφ' βραχειῶν γ-
 νόμῳ μόνων, πᾶσι καὶ θερμότεροι,
 καὶ κατεσκευασμένοι. οἱ δ' ἀναμῆξ, ὅτι
 κραινοί. εἰ ἤ ἀφ' ὅτι μήκειας χροῶν συμ-
 βαίη γίνεσθαι τὰς πόδας, πλεονή κα-
 τὰς ἐμφανίῳ ἢ τῇ ἀφαινοίᾳ.

beantur qui alternant. Rursus in
 instrumentis: horum enim chordæ
 plures sonos edunt: modi, qui à
 Dorii proslambanomeno sunt in
 gravitatem, admodum cavi existunt
 ac masculi; at qui in acumen, us-
 que ad diatonum, medii; qui post
 hos, per incrementum, acutiores
 ac magis feminei. Atque hæc de
 cantibus, quorum qui viriles sunt
 ac decori, ad institutionem; qui ab
 his diversi, ad quasdam animorum
 oblectationes necessariò recipiun-
 tur.

Porro ex rhythmis sedatiores sunt,
 qui à positionibus mentem compo-
 nere incipiunt: qui verò ab elatio-
 nibus post vocem pulsus inferunt,
 turbati. Atque alii, integros pedes
 in periodis habentes, magis sunt
 ingeniosi. Rursus alii breves, va-
 cua tempora habentes, simpliciores
 sunt & illiberales; longi autem,
 magnificentiores. Atque alii in æ-
 quali ratione positi, ob æqualita-
 tem sunt gratiores; sed qui in su-
 perparticulari, ob causam contra-
 riam, commotiores: Medii sunt,
 qui in dupla; anomaliz ob inæqua-
 litatem participes; at æqualitatis,
 ob rhythmorum integritatem, &
 orationis perfectionem. Porro in
 ratione æquali existentium illi, qui
 per breves solos fiunt, celerrimi sunt
 ac calidissimi, & sedati: qui permi-
 stè, communes. Quod si per lon-
 gissima tempora pedes fieri conti-
 gerit, major mentis tranquillitas ad-

paruerit. Idcirco brevia in armatis saltationibus adcommoda videmus: permista, in mediis: longissima, in sacris hymnis, quibus quam maxime extentis utebantur. cum unicum circa hæc studium, ac retinendi diligentiam ostendentes; tum mentem suam æqualitate ac longitudine temporum ad moderationem adducentes. ut quæ animæ sit sanitas. Quare etiam in arteriarum pulsibus, qui per huiusmodi tempora contractiones dilationibus reddunt, sunt saluberrimi: qui autem in fescupla ratione spectantur, illos, ut dixi, contigit esse concitiores. Atque ex his epibatus movetur magis, dupla quidem positione animam conturbans; elationis verò magnitudine ad summa mentem excitans. Rursus qui in dupla habitudine fiunt, simplices quidem trochæi atque iambi, celeritatem ostendunt, suntque callidi, & saltationibus apti: orthii verò & semanti, quod longissimis sonis abundant, ad dignitatem efferunt. Atque huiusmodi sunt rhythmici simplices. Compositi autem & animi affectiones magis concitant; quod ut plurimum rhythmi, ex quibus constant, in inæqualitate spectentur; & perturbationis multum indicant: quod nec rhythmico carens pes, ex quo constant, eosdem addidue ordines observet; sed interdum à longa incipiat, desinat verò in brevem; aut contra: atque interdum à positione, inter-

διὰ τὸ τὰς μὲν βραχεῖς ἐν τῇ πυρρί-
χαις χρησίμους ὁρῶμεν. τὰς δὲ ἀνα-
μίσξαι, μίσαις ὀρχήσεσι· τὰς δὲ μηκί-
σας, ἐν τοῖς ἱεροῖς ὕμνοις, οἷς ἐπεὶ ἡ
το παρεκτεταμένοις. τὴν τε περὶ πάντων
διὰ τὴν μίαν καὶ φιλαχωρίαν ἐν-
δεικνύμενοι. τὴν τε αὐτῶν διάνοιαν
ισότητι καὶ μήκει τῶν χρόνων ἐκ κομίσθη-
ται καθιστάμεν. ὡς πάντων ἔσται ὕψος
ψυχῆς. τοιαῦτοι γὰρ τῶν σφυγμῶν
κινήσεις, οἱ δὲ τοιούτων χρόνων πᾶς
συστάς τῶν διὰ τὴν αἰσθητικὴν
πρὸς ὑγιανότητα. οὗτοι δὲ ἐν ἡμιολίῳ
λόγῳ θεωρημένοι, ἐνδυαστατικῶς
εἶναι συμβέβηκεν, ὡς ἔφην. τῶν
δὲ ἐπὶ τῇ ἀπὸς περὶ τὴν μάλλον,
συνταραχθέντων μὲν τῇ διὰ τὴν ἡσυχίαν
ψυχῆς ἐκ τῆς ὑψώσεως τῶν μεγάλων
ὡς τῶν διὰ τὴν ἡσυχίαν ἐκ τῶν μικρῶν.
τῶν δὲ ἐν διπλασίονι γνωριμῶν ἁπλῶς, οἱ μὲν
ἀπλοῖς τροχαῖοι καὶ ἱαμβοὶ, πᾶσι τε
ἐπιφαίνονται καὶ εἰς θερμοὶ, καὶ ὀρχησι-
κοί· οἱ δὲ ὀρθοὶ ἐσημασμένοι, διὰ τὸ
πλεονάζειν τοῖς μακροτέτοις ἡχοῖς,
περάσσειν ἐς ἀξίωμα. καὶ οἱ μὲν ἀ-
πλοῖ τῶν ῥυθμῶν τοιοῦτοι. οἷον μὲν σπῶ-
γῆτοι, περὶ τὴν ἀπὸς τοῖς εἰσι, τῶν δὲ τὸ
πλεῖστον τὰς ἐξ αὐτῶν σύγκειναι ῥυθμὸς
ἐν ἀνισότητι θεωρεῖται, καὶ πολὺ τὸ πε-
ραχῶδες ἐπὶ τῇ ἀπὸς τοῖς. τὸ μὲν δὲ ἀρ-
ρυθμον, ἐξ ὧν συνεστῶσι, πᾶς αὐτὸς ἐκ
ἐκ τῶν διὰ τὴν πᾶσι· ἀλλ' ὅτι μὲν ἀπὸ
μετρίως ἀρχεται, λήγει δ' ἐς βρα-
χυτάτην ἢ ἐνσπῆκας. ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς

σεως

σεως· ὅτι ἢ ὡς ἐτέρως πλὴν ὁπποῦν
τῆς περὶ οὗτοι ποιῶνται. πάντες οὖν
μᾶλλον οἱ διὰ τῶν αἰώνων ἢ διὰ τῶν
πρὸς ῥυθμῶν. τῶν αἰώνων γὰρ ἐν αὐτοῖς ἡ
ἀνωμαλία. διὸ καὶ τὰς τῶν σώματι
κινήσεις ποικίλας ὁπποῦν, ὅτι
ἐς ὀλίγην παραχρῆν πλὴν ἀφαιρῶν
ἐξάγουν. πάλιν οἱ μὲν ἐφ' ἐνὸς γέ-
νους μένοντες, ἢ τὸν κινῶν· οἱ δὲ μετα-
βάλλοντες εἰς ἕτερα, βίαιως ἀντὶ
καὶ πλὴν ψυχῆς ἐκαστῇ διαφορᾷ,
περίπετοι τῇ ὁμοιότητι τῇ ποικι-
λίᾳ κατὰ αναγκαζόντες. διὸ καὶ ταῖς
κινήσεσι τῶν ἀστέρων, αἱ τὸ μὲν εἶδος
πυλὸν πρῶτον· περὶ δὲ ὅτι χρόνος
μικρὸν ποιεῖται διαφορᾷ, παρα-
χρῆν μὲν, ἐμὴν κινδυνώδεις· αἱ
δὲ ἢ τοι λίαν ὡς ἀλλὰ τῆς τῆς
χρόνους, ἢ καὶ τῇ γῆν μεταβάλλουσι,
φοβερά· τί εἰσι καὶ ὁλέθριοι. ἐν γὰρ
μὴ ταῖς πορείαις, ὅτι μὲν ἀμήκη
τῇ καὶ ἴσῃ κατὰ τὸν ἀπὸ τοῦ βαί-
νοντος, ποσὶς τῇ τῇ ἢ, καὶ
ἀνδρείας ἂν τις εἶποι· ὅτι δὲ ἀ-
μήκη μὲν, αἰσῶν δὲ, κατὰ ὅτι τρο-
χαῖς, ἢ παλιν, θερμότερος τῇ
δύσει· ὅτι δὲ ἴσῃ, μικρὰ δὲ
λίαν, ὅτι τὸν πυρρῆχον, πεπαιγὲς ὅτι
ἀστέρες· τὰς δὲ βραχὺ καὶ αἰσῶν, καὶ
ἐγγὺς ἀστέρας ῥυθμῶν, πάντες
ἐκτελεσμένοι. τὰς γὰρ μὴ τῶν αἰώνων
αἰσῶνως χρησμένοι, ἐπεὶ πλὴν δι-
αίοναν κατὰ τῶν, ὡς ἀστέρες δὲ, κατὰ νόμους. ἐπὶ τῶν ῥυθμῶν οἱ μὲν
πεχυότερος ποιεῖται τὰς ἀγῶνας, θερμοὶ τί εἰσι καὶ ἀστέρες· οἱ δὲ

dum ab elatione, aut aliter perio-
dum absolvat. Ita autem magis sunt
adfecti, qui jam ex pluribus rhy-
thmis constant. quippe major in iis
est inæqualitas. Quare si corporis
quoque varios motus adferant, in
non parvam turbationem mentem
adducunt. Rursus qui in uno gene-
re manent, minus movent; at qui
in alia transeunt, singulis differen-
tiis violenter animam retrahunt,
coguntque ut varietatem subsequa-
tur, illique adsumitur. Quocirca
& in artiarum motibus, qui ean-
dem quidem speciem servant, at in
temporibus parvam faciunt diffe-
rentiam, licet turbati, nequaquam
tamen sunt periculosi; verum qui
aut valde temporibus variant, aut
genera mutant, & terribiles sunt &
exitiales. Ita quoque in incessibus, a-
lios, qui longiores & æquales gradus
secundum spondeum faciunt, mode-
stis moribus ac fortes, quis invenerit:
alios, qui longiores quidem, sed in-
æquales, secundum trochæos, aut
pæonas, iusto calidiores: alios, qui
æquales, sed parvos valde, secundum
pyrrhichium, humiles & ignobiles:
alios, qui breves & inæquales, & rhy-
thmis ratione carentibus proximos,
omnino dissolutos. Illos autem, qui
his omnibus inordinate utuntur,
nec mentis compotes, sed vecor-
des animadvertes. Præterea rhythmi,
qui ductus faciunt celeriores, cali-

di sunt & alacres; qui breves ac cunctabundos, remissi & otiosi. Adhæc alii, qui rotundi ac volubiles, vehementes sunt ac contorti, & ad res agendas adhortantes: alii, qui abundantem sonorum compositionem habent, supini sunt & imbecilliores: medii, ex ambobus temperati, constitutione sunt moderatâ.

Iam de Hypocrisî id dicendum, ex corporis motibus, in quibus hæc subsistit, illos, qui modestum ac virilem conceptum, cum in verbis, tum in cantibus ac rhythmis existentem imitantur, & ad egregia facinora animum excitant; & spectandos esse pueris & imitandos: reliquorum, qui contrariam naturam obtinent, spectatores ac imitatores sint idiotæ. sed horum tamen nec omnium, nec omnes. Certe qui naturâ sunt generosâ, & honestis moribus, plane ab imitandis & spectandis iis recedant. De instrumentis nunc differendum, quorum usum vel ex ipso vocabulo facile est cognoscere. Cum enim instrumentum dicamus aut illud, per quod solum aliquid efficere possumus, uti oculis videre; aut per quod optime aliquid facimus, uti falce secare: in secunda significatione necessaria sunt, quæ in Musica habentur, instrumenta. Licet enim & voce possimus odam proferre & cantum, attamen & horum existit usus. Quemadmodum enim nec eadem vox & harmonia omnem audito-

βραδείας καὶ ἀναβεβλημένας, ἀνεμένοι πὶ καὶ ἡσυχαστικαί. ἐπὶ δὲ οἱ μὲν προγυῖλοι καὶ ὀπίστροχοι, σφοδροὶ τε καὶ σωεσραμμένοι, Ἐ εἰς τὰς πράξεις ὡς ἀκκλητικαί· οἱ δὲ παρὶ τῶν φθόγγων τὴν συνήθειαν ἔχοντες, ὑψηλοὶ τε εἰσι Ἐ παλαδρωτέροι· οἱ δὲ μέσοι, κεκραμένοι τε ἐξ ἀμφοῖν, καὶ σύμμετροι τῷ κατὰ φύσιν.

Περὶ γὰρ μὲν ὑποκρίσεως ἐκείνο ῥητέον, ὅτι τῶν σωματικῶν κινήσεων, ἐν αἷς ἔχῃ τὸ πάθος, τὰς μὲν τὸ σεμνὸν καὶ ἀρρενωπὸν νόημα, καὶ λέξιν, μελῶν τε καὶ ῥυθμῶν δοπομιζμένας, καὶ εἰς τὸ ἀνδρίζεσθαι πωαιρομένας, ταύτας μὲν καὶ ὁρατέον τοῖς παισὶ καὶ μιμητέον. τὸ δὲ τῆς ἐναντίας φύσεως, θεαταὶ μὲν Ἐ μιμηταὶ θηέδων οἱ ἀγελαῖοι. καὶ τῶν ἐπὶ παρὼν, ἐπὶ ἀπαντες. οἱ γὰρ μὲν τῷ φύσιν θηναῖοι, καὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν παρὰ τοῖς ἀπαντεσιν. οἱ δὲ τῆς ἐναντίας φύσεως, καὶ τὸ θεῖας ἀναχωρήτων. Ἐφῶν τὸ διαλέξασθαι καὶ παρὶ τὸ ὁρατέων, ὧν τὸ χρεῖαν καὶ τὸ ποιεσθαι ῥαδίον γινώσκει. λεγόντων γὰρ ἡμῶν ὁργανον, ἥτοι δι' ἑμὸν διωαλὸν ἢ δράν, ὡς δι' ὁμμάτων ὁρᾶν. ἢ δι' ἑκατέρωθεν ποιῆν, ὡς κληῖμα δρεπάνῳ πεμπεῖν καὶ γὰρ τὸ δαΐεραν σημασίαν ἀναγκαῖα πρὸς κατὰ μεσοκλῆν ὅργανα. εἰ γὰρ καὶ Φωνὴ διωαλὸν ὡδὲν ποιεῖν ἐγκαταλεῖται καὶ μέλῳ, ἀλλ' ὁμως ἐνὶ καὶ τῶν χρεῖα. ὡς περὶ γὰρ εἰς ἡ αὐτὴ Φωνὴ τε καὶ ἀρμονία τὸν ἀπαντὰ ἀκροατῶν

ατλή πέρπειν πέφυκεν· ἀλλ' ἡ μὲν, ἐπεί-
 ρας· ἡ δ' ἄλλως οἶα τε ὠφραίνεσθαι· ὅ-
 γωσι δὲ καὶ πρὸ τῶν ὀργάνων ἐχθρῶν· οἷς γὰρ
 ἕκαστος φθόγγοις ὁμοίωται καὶ τὸ ἡ-
 ῥος, τῆς τε καὶ πρὸς φθορὰς τῶν ὀργά-
 νων ἀναπαύει καὶ παύει· ἐν μὲν
 ἔν πῶς ἐμπνέουσιν, ἀρρενὲς μὲν ἂν τις
 ἀποφύνηται πλὴν σάλπιγγα, ἀφ' οὗ
 σφοδρὲν· θηλυ δὲ τὸν αὐλὸν καὶ φρύ-
 γιον, γοερὸν τε ὄντα καὶ θρηνηώδη· τῶν
 δὲ μέζων αὖ τὸν μὲν πυθινόν, πλέον
 ἀρρενότητι· μέλιχον τε, ἀφ' οὗ βάρ-
 ρον· τὸν δὲ χορὸν, θηλυτῆτι·
 ἀφ' οὗ ἐς ὀξύτητα ὀχερές· πάλιν
 ἐν πῶς κατὰ τὸν μέν μιν λύ-
 ραν ἐστὶν ὄρεϊν πρὸς τὸ ἀρρενὲς ἀναλο-
 γῶσαι, ἀφ' οὗ πλὴν πολλῶν βαρύτητα
 καὶ τραχύτητα· πλὴν δὲ σαμβύκην,
 πρὸς θηλυτητα· ἀνδρῶν τε ἔσται, καὶ
 μετὰ πολλῆς ὀξύτητι· ἀφ' οὗ μί-
 κρότητα τῶν χορδῶν, εἰς ἐκλυσιν πε-
 ραίεσθαι· τῶν δὲ μέζων τὸ μὲν
 πολύφθογγον πλέον μετέχει θηλυ-
 τητι· τὸ δὲ τῆς κιθάρας καὶ πολὺ
 τῆς κατὰ πλὴν λύραν ἀπαδόν ἀρρε-
 νότητι· εἰ δὲ καὶ ἐπὶ ἅττα μετὰ τὴν
 τέτων ἐστὶν ὄρεϊν, ὅτι ἐστὶ δυσδιά-
 γνωστον ὡπῶν ἢ φύσις· ἐχόντων ἡ-
 μῶν καθόλου χαρακίηρας, οἷς πᾶσι
 κατ' ἕκαστον ὑποτάξομεν· ἔσται καὶ
 ἀρμενιῶν ἕκαστη κατὰ πλὴν οἰκίαν
 φύσιν, καὶ ῥυθμὸς ἕκαστος ὀργάνων
 πρὸς φθορὰς· καὶ ὅτι ἂν ὁμοίως δι-
 ἀνοικεῖς κινήσῃ ἐν ἑαυτῇ δὴ μερικῆς ἐνεργείας τε καὶ ἔννοια λαμβάνειν

rem delectare potest; sed alia hos,
 alia alios lætificat: ita quoque de
 instrumentis se res habet. Quibus
 enim quisque sonis per mores est
 adsimilis, hos secundum utilia in-
 strumenta amat & admiratur. Ita-
 que inter ea quæ inflantur, marem
 aliquis pronunciarit tubam, ob ve-
 hementiam: feminam autem, ti-
 biam Phrygiam, quæ flebilis est ac
 luctuosa. Deinde ex mediis Pythi-
 cam plus virilitatis habere quis di-
 xerit, ob gravitatem; Choricam,
 naturæ femineæ, ob propensionem
 in acutum. Rursus ex iis, quæ in-
 tenduntur, lyram invenire est ma-
 sculo proportionem respondentem, ob
 multam gravitatem & asperitatem:
 sambucam autem, naturæ femineæ;
 utpote quæ ignobilis sit, cumque
 multo acumine ob chordarum par-
 vitem in dissolutionem circumduc-
 cat. Ex mediis polyphthongum plus
 habet naturæ femineæ; at cithara
 non multum dissonat ab ea, quæ
 in lyra habetur, virilitate. Quod
 si quæ alia inter hæc reperiuntur,
 ipsorum natura haud difficulter co-
 gnoscitur. cum generales caracte-
 res habeamus, quibus singula si-
 mus subjecturi: Atque isto modo
 & harmoniarum quæque, secun-
 dum propriam naturam; ac quic-
 que rhythmus, instrumento alicui
 est adcommodus. nec per inconve-
 niens æque moverit. Porro in per-
 fecta Musica efficacia ac notio sumi-

tur utilis, & dictio decora. tum systema adsimile, & sonorum harmonia; ac certi quidam rhythmī, & instrumenti usus adprobatus. Quare perfecta in Musica operatione sunt adducenda, quando extremitas nullo modo est noxia. interdum verò mistio cum aliis adhibenda, id caventes, necubi ex ignorantia, ob extremitatem, in contrarium ducamus propositum morem. Etenim Asclepiadū sapientes non ubique intensa remedia adferunt, subjectæ naturæ infirmitatem metuentes. Iam vero mistio facienda est non per ruda contraria: indecorum enim id esset ac plane dissonum; sed mediis ad extrema apte adjunctis; ut masculo systemati non femineum adcommodabimus, sed potius rhythmum medium: aut rhythmum magis femineo systema medium; & instrumentum, non tantum contrarium. ac in reliquis eodem modo, ex masculina natura & media, aut feminina & media; uno ad reliqua adjuncto, aut duobus, aut etiam pluribus ad plura, mitionem efficientes.

Iam autem cur hæc potius audiant, causam inquirendi cupido invadit, & discendi, quidnam illud sit, quod cogat, ut anima adeo facile eâ, quæ per instrumenta fit, melodiâ capiatur. Sermonem autem proferam, veterem quidem, sed sapientum virorum, nec fide carentem. Quamvis enim & per alia probabilis non esset, certe per

πρὸς φορῶν, καὶ λέξεις πρέπασαι. καὶ σύστημα ὀρθοπλήσιον, καὶ ἀρμονία φθόγγων. καὶ ῥυθμῶν ποιότητες. καὶ ἐργαῖνα λεγόμενα ὁμολογικῶς. πλεῖστα μὲν ἐν πρὸς τὰ κλίον πρὸς τὴν μεσοκρῆσιν, ὅτι ἡ ἀκρότης ἐδαμῶς βλαβερά ἐν ὧσι τὴν μικρότητα καὶ τὴν ἐπερότησιν, φυλαττομένης μὴ πηλὴ τὴν ἀκρότητα λαθόμεν ἐκ τῆς ἀναστάσεως ἀναγνώσεως τὸ ὑποκείμενον ἥθος. καὶ γὰρ οἱ σοφοὶ τὴν ἀσκληπιαδῶν ἐπὶ πᾶσι τὰ ἐν ἡμέρᾳ τῶν φαρμάκων πρὸς φέρουσιν, ἀδένειαν τὴν ὑποκείμενης φύσεως ὑποστειλλόμενοι. τὴν δὲ μίξιν ποιήσιν ἐκ τῶν ψιλλῶν τῶν ἐναντίων. ἀπεσπῆς γὰρ καὶ ἀνύπτου. ἀλλὰ τὴν μέζον πρὸς τὰ ἀκρα συμμορφωμένων. οἷον, ἄρρενι συστήματι μὴ τὸν θήλυ, ἀλλὰ καὶ τὸν μέσον ῥυθμόν. ἢ ῥυθμῶν θηλυτέρων, τὸ μέσον σύστημα. καὶ ὄργανον μὴ μόνον τῆς ἀναστάσεως. καὶ ὅτι τὸ λοιπὸν ὡσαύτως, ἐξ ἄρρενότητος καὶ μεσότητος, ἢ θηλυότητος καὶ μεσότητος. ἐνὸς πρὸς τὰ λοιπὰ, ἢ δυοῖν, ἢ καὶ πλείονων πρὸς πλείονα τὴν μίξιν ἀπεργαζόμενοι.

Ἄρ' ἐν ἐμῷ πολλὸν τέτληται ἐπακέραιον, ἐγγράφειαι πόθ' οὖν τὴν τε αἰτίαν ὁρίξῃς, καὶ μαθεῖν, πὶ τὸ, τὴν ψυχὴν ἔγωγε προχέρως ἀλίσκεσθαι τῇ διὰ τῶν ὀργάνων μελωδίᾳ καὶ ἀναμάρτον. λέξω δὲ λόγον περὶ λαϊκῶν μὲν, σοφῶν δὲ ἀνδρῶν, καὶ ὅτι ἀπίσαν. οἱ γὰρ καὶ ἀλλὰ ἀπίσαν οἱ, καὶ γὰρ τὸ φαινόμενον

νόμῳ ἀναμφιλέκτως ἀληθὲς. ὅτι μὲν γὰρ ψυχὴ κινεῖται φυσικῶς ὑπὸ τῆς δι' ὁργάνων μουσικῆς, ἅπαντες μὲν ἴσασιν. τάττε δ' ἔτιως ὑποκειμένη, εἰ μὲν ἄλλω αἰθίαν οἶον πεδρεῖν, καὶ εἰ βελτίω, τηνικαῦτα τὴν λεχθησομένην δοποκιμαστον· εἰ δ' ἀδυνάτον, πῶς οὐκ ἐκ τῶν ἐναργῶν καὶ τοῖς ἀπολαύτοις ἐξ ἀνάγκης παταπιδόσσομεν; ὁ μὲν γὰρ λόγος ὡς ἀρμονία τις ἢ ψυχὴ καὶ ἀρμονία διὰ ῥυθμῶν. καὶ μὲν τοι καὶ ἡ παταμωσικὴ ἀρμονία διὰ τῶν αὐτῶν ἀναλογιῶν συναρτῶται, κινεμένων δὲ τῶν ὁμοίων, καὶ τὰ ὁμοία πύθη συγκινεῖται. τῆτον μὲν γὰρ ὑπερὸν πελέως ὁπισθοκίνηται. ἐπεὶ δὲ λόγος ποιὲν δὲ τί φησι. τῇ γὰρ διὰ πρῶτα τῆς ψυχῆς συντάξει, δι' ἧς συναφῶς πρὸς τὰ ἐκ πεποιήται τὸ ζῶμα, τὴν τῶν ὁργάνων ἀναλογίαν ὕλῃ πε καὶ φύσιν. ταύτην γὰρ, ἔως μὲν ἐν τῷ παρρησιώτῳ τῷ πέντος ἰδρυται, ἀμειγρῆς ἔσσι ζώμασιν, ἀκίβδηλόν πε εἶναι καὶ ἀχρεαίον, καὶ τῷ πύθῃ πε πᾶσι τοῖς ἡγεμόσι συμπεριπαλῶσαι. ἐπὶ δὲ ἐκ τῆς ὁπὶ πύθῃ ἰδρυτοῦ φαυλοῦς πινῶς ἐκ τῶν πρὸς τὸ γήινον ἀναλαμβάνει τόπων, τηνικαῦτα τῶν μὲν ἐκείθι καλῶν μικρὸν αὐτῷ λήθῃ πε ἴχειν καὶ ὑφίστασθαι. ἔτι δὲ τῶν ἀνω χωρίζεται, περὶ τῶν πῶς ὄντα δι' ἀποτάσσου, πλείονος ἐπιπλά-

id quod apparet, veritatem habet indubitatam. Nam à Musica, quæ instrumentis fit, naturaliter moveri animam, omnes sane norunt. Quo ita supposito, si quidem alia inveniri causa possit, ac melior, tum ea, quam dicemus, est rejicienda: sin id impossibile, qua ratione non ex evidentibus etiam iis fidem adhibebimus, quæ necessariò inde sequuntur? Sermo itaque ille est, animam esse harmoniam quandam. & quidem harmoniam per rhythmos consistentem. Iam verò, cum, quæ in Musica est harmonia, per easdem proportionales consistat, motis similibus, etiam similes adfectiones una moventur. Atque hunc sermonem deinde perfectè sumus inspecturi. Est autem & alius sermo, qui hujusmodi quid ait: Priori animæ constitutioni, per quam cum hoc corpore conjunctionem fecit, instrumentorum materiam & naturam proportionale respondere. Hanc enim, quamdiu in universi puriore loco sedem habet, corporibus non permixta existens, puram esse ac intemeratam, cumque universi hujus moderatore circumvagari: ubi verò, ob inclinationem ad hæc inferiora, imagines quasdam ex iis, quæ circa terram existunt, locis suscipit, tum illorum, quæ ibi habentur, bonorum paulatim ipsam oblivione capi ac submitti; quanto autem à superioribus remotetur, tanto his inferioribus adpropinquantem, major

jore insania repleti, inque corporeas mutari tenebras, quod ob prioris dignitatis imminutionem haud amplius cum universo intelligenter extendi possit; sed propter oblivionem bonorum ibi existentium, & consternationem super illis factam, in solidiora & materiae implicita deferatur. Quare, inquiunt, cum corpus adpetit, ab unoquoque superiorum locorum particulas aliquas corporeae commissionis sumit & adtrahit. Itaque per ætherios vadens circulos, quicquid lucidum est, & ad calefaciendum corpus ac naturaliter coartandum adcommo- dum, accipit, vincula quædam ex his sibi circulis, &, quæ in iis sunt, linearum mutuis motibus, inordinato motu, retis in modum, complicans: ubi autem per loea circa lunam fertur, quæ aëris, & spiritus deinde contrarii communionem habent, magnum strepitum ac vehementem ob naturalem faciens motum, subiecto spiritu impletur: atque extendens circulorum superficies ac lineas, partim à spiritus mole detracta; partim naturaliter pro iis, quæ supra sunt, decertans, rotundam amittit figuram, & in virilem transmutatur. Igitur superficies, circa lucidam existens & ætheriam materiam, in membrana- ceam formam commutat; lineas autem, igneæ adpropinquans, ignis

ἐν ὀπτανείας· καὶ τὴν αὐγοειδῆ γινομένην καὶ αἰθέριον ὕλην, ἐς τὴν ὑδροειδῆ μορφὴν ἐναλλάττει· πρὸς δὲ γερμμάς, πρὸς δὲ ἐμπύρεον κατελήσασα, καὶ τῇ

ὁμοίᾳ τῆς ἀνοίας, ἔς τὸ σωματικὸν πρέπεται σκέτῃ, ἀλλὰ μὴ ἐλάττω- σιν τὴν πρῶτην ἀξίαν ὅσπερ ἐν τῷ παν- τὶ νοητῶς συμπερικλείεσθαι διωαμέ- νη· ὑπὸ δὲ λήθης τῶν ἐκείνῃ κα- λῶν, καὶ ἐκπλήξεως τῆς ἐπὶ ἐκεί- νοις, ἐς τὰ τερεώπερα, καὶ ὕλην σῶ- ματος καταφερομένη. διὸ δὴ σῶμα- τος ἐφικμένη φασίν, ἐφ' ἑκάστη τῶν ἀνωτέρων τέπων μοίρας πινὰς τῆς σω- ματικῆς συγκροσεως λαμβάνει τὴν καὶ ἐφέλκειαι. ἀλλὰ μὴ ἐν τῶν αἰθερίων ἔχει κύκλων, πᾶν ὅσον αὐγοειδὲς ἐστὶ, καὶ ἐς τὸ ἀλειπνέν τὸ σῶμα, καὶ φυ- σικῶς συνέχειν. ὀπτανήδειον, μετὰ λαμβάνει δεσμὰς πινὰς. ἐκ τῶν αὐτῇ τῶν κύκλων, καὶ τῶν ἐν αὐ- τοῖς γεγραμμένων ταῖς ἀλλήλων φο- ραῖς, ἀπὸ τῆς φορᾶς, διακίβηται τρέ- πον, ἀλλὰ πλέκται· ἀλλὰ δὲ τῶν πε- ρὶ σελήνης φερομένη τέπων, αἰρο- εἰδὲς πρὸς, καὶ πρὸς μακρὰ λοιπὴν ἀνι- τύπω κεραιωνηκῶτων, πλεονὴν τὸν ῥοῖζον, καὶ σφοδρὸν ἀλλὰ πλεονὴν φυσικῶς πρὸς μακρὰ κίνησιν, τῶν ὑποκει- μένων πρὸς μακρὰ· ὑποπύμπλαται. καὶ ὁρᾶται γινομένη πρὸς τὸν κύκλον ὀπτανείας πρὸς γερμμάς, τὰ μὲν, ὑπὸ τῇ πνεύματι ὅγκον κατελεχμένη· πρὸς δὲ, φυσικῶς τὴν ἐπέκεινα ἀντεχομένην, τὸ σφαιροειδὲς διόλλυσι σχῆμα. ἐς δὲ τὸ ἀνδρῶν μετὰ βάλανος. πρὸς μὲν

τῷ πρὸς ἐγχρωθεῖσαι ξανθότητι,
 ἐς τὴν τ' ὑδρῶν ἰδέαν τρέψῃ· πνέμα
 δὲ ὑγρὸν ἐκ τ' τῇ δε πνευλαμβάνει
 λοιπὸν· ὡς εἶναι τῶν πρῶτων αὐτῇ σῶ-
 ματι πνευστὸν, ἐκ πνιγνῶν ὁππαιφαιῶν,
 ὑδροειδῶν τε καὶ νερειδῶν, καὶ γεαμ-
 μοειδῶν, καὶ πνέματι συγκεκροτη-
 μένῳ. τῶν καὶ ῥίζαν εἶναι σώματι.
 τῶν καὶ ἀρμονίας ὠνόμασαι. τῶν καὶ
 τρέφει τὰς τὸ ὁσρεῶδες ὄργανον, καὶ
 σωέχει τὰς φασί. δηλοῖ καὶ ἡ ποιητὴς
 ποιάνδε αὐτῇ τ' οὐκ εἶναι. φησὶ γὰρ·

καὶ γὰρ εἴς σάρκα καὶ πᾶσι ὅσῃς ἴνες
 ἔχουσιν.

ἀλλὰ χόρδι καὶ τὸ μὲν ψυχρὸν, ἀφροδι-
 τῶν τ' ἡ σωματικῶν φύσιν, διὰ τὸ πᾶν
 ὑπόκειται ἔχειν ἐν αἵματι, καλῶν
 ἄρεα, πᾶσι τοῖς πᾶσι αὐτῶν δεσμοῖς
 ὑπὸ τῷ δημιουργῇ σωεῖται φησιν,
 ὅν ἡφαιστον ὀνομάζει. λέγει γὰρ ὁδε·

ἀμφὶ δὲ ἅρ' ἐρμῖσιν χεῖρε δέσματα
 κύκλω ἀπάντη.

πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρό-
 φιν ἐξέχει κύκλω,

ἡ δὲ ἀράχνη λεπτὰ.

ὅταν μὲν ἐν ἐρμῖνας, ἐρμῶς λογί-
 τυγχάνουσι ἐπ' ἀνύμους, τὰς λόγους
 εἶναι, καὶ τὰς ἀναλογίας, δι' ὧν ἐνδε-
 δέσται τῷ σώματι συμβέβηκεν αὐτῶν,
 ὅταν ἀν' αὐτὸν τρέψῃ λέγει, μὲν πᾶσι δ' ἀ-
 ράχνη, πᾶσι ὁππαιφαιῶν καὶ πᾶσι μορ-
 φῶν ἐς τὸ ἀνθρώπινον ἀρῶν (ἐ) χῆμα·
 τὸ καὶ μελαθρόν, αὐτὸ δὲ πᾶσι τῇ ψυ-
 χῇ δημιουργηθὲν οἰκητήριον. ὅταν γὰρ

rubedine colorata, in nervorum
 formam vertit: spiritum humidum
 ex his inferioribus deinde adsumit.
 ut hoc primum ipsi sit corpus ali-
 quod naturale, ex quibusdam su-
 perficiebus membranaceis, nervo-
 rumque ac linearum speciem ha-
 bentibus, & spiritu compactum.
 Hoc enim radicem esse corporis:
 hoc & harmoniam adpellarunt. Hoc
 etiam nutriri istud ostreo adsimile
 instrumentum, & contineri, dicunt.
 Sed & Poëta huiusmodi ipsius
 conjunctionem indicat, cum inquit:

Non carnem nervi retinent, non
 amplius ossa.

Alibi autem animam vocans Vene-
 rem; corporalem verò naturam,
 quod substantiam in sanguine ha-
 beat, Martem; ejusmodi quibus-
 dam vinculis ipsam ab artifice, quem
 Vulcanum nominat, constrictam
 inquit. Ita enim dicit:

Vincula tum fulcris circumdedit
 undique lecti:

Multaque de tecto super hæc ef-
 fuderat arte,

Ceu tenuæ telas suspendit ara-
 nea.

Fulcra igitur lecti, à facundo Mer-
 curio denominata, rationes esse &
 proportiones, per quas ipsam cor-
 pori alligari contigit, non absurde
 dixerimus: araneorum autem te-
 las, superficies & formas, qui-
 bus humana figura terminatur.
 Porro domum, ipsum animæ fa-
 bricatum domicilium. Esse enim

ipſi de anima fermonem, & ſequen-
tia indicant. Cum enim diſceſſum
ipſorum in propria loca recitat, illum
in cognatum irrationalitatis locum
mittit, ad Barbaros & Pæonas, ul-
terius nihil quicquam ſignificans;
hanc autem, in nativitatſis auto-
rem, & beatæ converſationis, in
Cyprum,

Ejus ubi templum fuit, ara que o-
dore repleta.

& tanquam ex pejoribus abeuntem
purgat & evanidam reddit. inquit
igitur:

Hæc Charitum manibus lota eſt o-
leo que peruncta.

Quin & ſapiens Heraclitus quæ-
dam his non diſſona adfert. Ani-
mam enim bene adfectam in æthere
eſſe indicans: Anima, inquit, ſicca,
ſapientiffima. Aliam verò, ab æ-
ria tempeſtate & exhalatione turba-
tam indicat, dicens: Animæ mor-
tem eſſe ab humoribus. Atque hoc
quoque notabunt medicorum filii.
Primas quippe, & proportionem re-
ſpondentes naturalibus tumoribus,
maximeque corpus continentes, par-
tes, quibus vel minimum patien-
tibus totum animal periclitari ajunt,
meningas eſſe dicunt & arterias.
quæ nihil aliud ſunt, quam nervo-
ſæ aliquæ, & aranearum telis ſimi-
les membranæ, fiſtulares, inque
medio ſpiritum continentes: per
quas anima, non verò corpus, mo-
vetur: quæ ſi illæ creſcant, unâ
extendatur; ſi tabeſcant, una con-

αὐτὰ πρὸς ψυχῆς ὁ λόγος, δηλοῖ καὶ τὰ
ἐξ ἧς. Ἦ γὰρ χωρεῖσθαι αὐτὸν ἐς τὰ οἰ-
κεία ἀπαγγέλλων, τὸν μὲν, ἐς τὸ σύμ-
φυλον τῆς αἰσθητικῆς διποσέειν τὸ πῶν, ἐς
βαρβαρὰς καὶ παῖνας, περὶ αἰθέρα
μὴδ' ὅτι ἐν ὀπίσθησιν αἰσθητικῆς. τὴν δὲ,
ἐς τὴν τῆς γένεσος ἀρχὴν, καὶ μακα-
ρίαν ἀναγωγῆς, ἐς κύπρον.

--- ἐνθα δὲ οἱ τέμενος βωμὸς καὶ
θύραις.

καὶ ὡς ἐκ φαυλοτέρων ἀναχωρεῖ-
σαν καθαίρει καὶ ἀφανίζει. Φη-
σὶ γὰρ.

ἐνθα δὲ μιν χερσὶς λῶσιν καὶ χερ-
σιν ἐλαίῳ.

λέγει δὲ πρὸς τοὺς καὶ ὁ σοφὸς Ἡρά-
κλειτος τοιαύτῃ ἀπαράν. τὴν μὲν
γὰρ διὰ παθῶν ἐν αἰθέρι δηλοῦν,
φησὶ αὐτὴν ξηρὴν σφωτάτην. τὴν δὲ ἐν
τῇ αἰερίᾳ ζάλῃ τῇ ἀναθυμιάσει
θολομένην ἐμφανίζει, λέγων. ψυχὴν
θανάτῳ ὑπερῷ γενέσθαι. περὶ μὲν
δὲ τῶν καὶ ἰατρῶν παῖδες. καὶ γὰρ
περὶ τῶν καὶ ἀναλογεῖν τοῖς φυσι-
κῶς ὄγκοις, καὶ σπεικλικώτερά τῶν
σώματι μέρη, ὧν καὶ μικρὸν πε-
πνηγμένων, κινδυνεύειν φασὶ τὸ ζῶν,
μήνιγγας εἶναι λέγουσι καὶ ἀρτηρίας.
ἐδὲν ἄλλ' ἢ νερῶδες πᾶς καὶ ἀρα-
χνοειδὲς ὑμένας σκληρῶδες, καὶ
τῷ μέτρῳ πνέουσαι ὄντας περικλι-
κῆς, δι' ὧν ἡ ψυχὴ κινεῖται, τοῦ
τὸ σῶμα. αὐτομάτως μὲν σπεικλι-
νομένη. φθινόγων δὲ, σπεικλι-
ται.

σε. δηλαῶς ἢ τῆς καὶ τ' σφυγμῶν,
ὧν τ' μὲν ὁ παλιν κίνησιν, ὕψισται δ'
ζῶα περισαρκοῦσι. τὴν γὰρ μὲν ἀπα-
κλινόν ἐπαραχῶδῃ, φθορὰς ἀπειλῶ
καταμαλίσσον). τ' δὲ γὰρ ἀπρεκινεῖται
ἀκίνησιον παύσειν τ' ψυχῆς ἀναχώ-
ρησιν ἰαχυρίζον). τί δὲ θαυμαστὸν, εἰ
τοῖς κινῶσι πᾶ ὀργανοὶ νδραῖς τε καὶ
πνεύμασι σῶμα ὁμοῖον ἢ ψυχῇ φύσι
λαβῶσα, συγκινεῖται κινεμῶσι; καὶ
πνεύματος π' ἐμμελῶς καὶ ἐνεργήσας
ἡχῆν (Θ, τῷ παρ' αὐτῇ πνεύματι συμ-
παχῆ; καὶ πλεῖστον νδραῖς ἐναρ-
μονίως νδραῖς καὶ ἰδίαις πνευματικῇ καὶ
σωλείνεσθαι; ὅπως γὰρ καὶ τῇ κηθέρα τὸ
ποιόνδε συμβαῖνον θεωρεῖται; εἰ γὰρ τις
δύο χορδῶν ὁμοφώνων, ἐς μὲν τ' ἐπέ-
ραν σμικρὰν ἐνθάδε καὶ κέφην καλὰ
μελῶ. θαῖεραν ἢ πόρρω τεταμένην πλε-
ξείεν, ὅψεται τ' καλαμηνόρον ἐναρ-
γίστα συγκινεμῶν. δεινὴ γὰρ ὡς
εἰσικεν ἡ θεία τέχνη καὶ διὰ τ' αἰσχυρῶν
δραστηρίων καὶ ἐνεργημάτων. πόρρω δὲ πλέον
ὅτι τ' ψυχῇ κινεμῶν τ' τ' ὁμοιότη-
τος αἰσθάνει ἐνεργεῖν ἀνάγκη; τ' ὀργα-
νων πίνω, πᾶ μὲν διὰ νδρῶν ἡρμο-
σμένα, τῷ π' αἰσθητῶ καὶ ἐξηρῶ καὶ ἀπλῶ
παρόμοια, χόσμος τ' πᾶς καὶ φύσις
ψυχικῆς μέρη. ἀπαγίστα π' ὄντα καὶ
ἀμετέστολα. καὶ ὑπερόπλη πλεμια,
αἰετὶ νομῆς τῆς ὁπρεπῆς εὐσεύς με-
σιστέμενα. πᾶ ἢ ἐμπνέσται, τῷ π' αἰ-
ματικῶ καὶ ὑπερόπλη, καὶ ἀμετέστο-
λα, λίαν π' θηλυόντα τὴν ἀνδρῶν,

trahatur. Quod & planum faciunt
ex pulsibus, quorum ordinatum
motum, sanitatem animalis adpel-
lant; inordinatum autem & tur-
bulentum, corruptionis commina-
tionem augurantur: certissimam
item immobilitatem, perfectum a-
nimæ discessum adferunt. Quid jam
mirum, si instrumenta moventibus
cum nervis tum spiritibus, anima
naturâ corpus simile consecuta, una
cum motis movetur? & spiritu con-
cinne ac ordinatim sonante, eo qui
sibi adest spiritu compatitur? per-
cussioque nervo concinne cum pro-
priis nervis una sonat & extenditur?
quando & in cithara tale quid con-
tingere spectatur? Si quis enim in
alteram ex duabus chordis, eun-
dem sonum edentibus, parvam im-
ponat ac levem stipulam; alteram
autem longius inde tentam pulset,
videbit chordam stipulâ onustam e-
videntissime una moveri. Mirabilis
enim, ut videtur, est ars illa divi-
na, etiam per inanimata agendo
aliquid & efficiendo. Quanto au-
tem magis in iis, quæ in animâ mo-
ventur, similitudinis causam operari
est necesse? Instrumentorum igitur
alia nervis modulate intenta, ætherio
& sicco ac simplici sunt ad-
similia; mundi hujus typi ac natu-
ræ animatæ partes: perturbationi-
bus minus obnoxia ac immutabili-
a: humiditati inimica, & australi
aëre decorum statum mutantia:
Alia quæ inflantur, spirituali & hu-
midiori, & facile mutabili; quæ

auditum admodum effeminant, & ad mutandum statim sunt idonea. & humiditate constitutionem ac vires accipiunt. Melioraitaque sunt quæ melioribus similia: deteriora verò alia. Enimvero hæc & Marfyæ fabulam demonstrare inquirunt, quæ Apollinis instrumenta ac cantus aliis præferat. Phrygem enim super flumine suspensum in Celænis, utris in modum; ærium, flatibusque plenum ac caliginosum esse locum; qui quidem super aquam existat, sed ex æthere sit suspensus: Apollinem autem, ejusque instrumenta; puriorem essentiam & ætheriam: illumque hujus esse præsidem.

Porro in sermone de instrumentorum usu hæc nobis declarant veteres. Noxiam enim & fugiendam melodiam, ut in malitiam ac corruptelam subducentem, Sirenibus ferinâ formâ, ac mortalibus mulieribus adtribuere. quas & Musæ vincunt, fugitque citato cursu sapiens Vlysses. Cum autem duplex sit utilis Musices exercitatio, quarum altera ad honestorum utilitatem; altera ad idiotarum, & si qui his sunt humiliores, innoxiam remissionem, utilis existat; illam, quæ in citharra est, eruditivam ac virilem existentem, tribuere Apollini; hanc, quæ jucundum necessario persequitur, quia ad multos respiciat, ex

πρὸν ἀναγκαίως μετὰ δάκρυον,

καὶ ἐς τὸ μεταβάλλειν ἐξ ὁρίων ἡπι-
τήδεα τυγχάνοντα. καὶ ὑγρότητι τὴν πε-
συσσιν καὶ τὴν διώσκειν λαμβάνον-
τα. βελτίω μὲν ἐν τῇ τοῖς βελτίοσιν
ὁμοίᾳ. ἐλάττω δὲ γάτερα. ταῦτα
γὰρ διὰ καὶ τὸν μῦθον ἐνδείκνυνται
φασί, τὸν μαρσύα, τὰ δούπωντα
ὄργανά τε καὶ μέλη περιεμήσαντα.
τὸν μὲν γὰρ φρύγα τὸν κρεμασθέντα
ὑπὲρ ποταμοῦ ἐν κελαιναῖς ἀσπί-
δι κίω, τὸν αἰέρον καὶ πλήρη πνέ-
μάτων καὶ ζοφώδη τυγχάνειν τόπον.
ὑπεράνω μὲν ὕδατος ὄντα. τὰ δὲ αἰ-
θήρη ἐξερτημένον. τὸν δὲ δούπωντα,
καὶ τὰ ὄργανα τέτρα, τὴν καταρπίσαν
ἐσίαν καὶ αἰέρον. καὶ τὸν, ταύτης εἶναι
περὶ τὴν.

Εἴ γε μὲν τῷ περὶ τῆς χρήσεως
τῶν ὀργάνων λόγῳ τάδε ἡμῖν δι-
φαίνεσιν οἱ παλαιοί. τὴν μὲν γὰρ
βλαβεράν καὶ φθορὰν μελωδίαν,
ὡς ἐς κακίαν καὶ διαφθοράν ὑπα-
γομένην, θηρμάδεσι τὴν μορφὴν, καὶ
θηρίαῖς γυναιξί, ταῖς σερήσι, περι-
έθηκαν. αἱ νικῶσι μὲν αἱ μέσται. φθί-
ναι δὲ περιτροπιδίῳ ὁ σφίς ὀδυσαδύς.
διττῆς δὲ ἕως τῆς χρήσεως μεσχε-
ρίας, καὶ τῆς μὲν πρὸς ὠφέλειαν τῶν
σπυδαίων. τῆς δὲ πρὸς ἀνεσις ἀβλα-
βῇ τῶν ἀγελαίων, καὶ εἰ πνεύς τέτων
πεπεινότεροι, χρήσιμος ἕως, τὴν μὲν ἐν
κιδάρᾳ παιδολίκῳ, ἀνδρώδῃ τυγ-
χάνεσσαν, ἔχουσιν δούπωνται. τὴν δὲ τὸ
γεῶν,

θεῶν, μιᾷ τῇ μετῶν πολυμνία περι-
 θείκασι. τῆς ἣ καὶ τὴν λύραν, τὴν
 μὲν πρὸς παιδείαν χρήσιμον, ὡς ἀν-
 δράσι πρόσφορον, ἀφώρουν ἐρμῆ·
 τῇ ἣ πρὸς ἀσχυσιν ἐπιθήδειον, ὡς τὸ
 ψυχῆς θήλυ πλεονέκει καὶ ἐπιθυμη-
 τὸν ἐκμεταλιττομένην, ἐρῶσι περι-
 ψαν. πάλιν ἣ ἐπὶ τῇ αὐλῶν, τὴν μὲν
 τὸ τῆς ἡδονῆς ἐπιεμφύον παρὰ τὸ ἀν-
 δρῶν, καὶ μέντοι ψυχῆς χαλαρότητα
 μελωδίαν, τῇ μὲν ἔχει καὶ τὸ ἡδύ πα-
 ραινεῖσθαι ζῆλόν, καὶ τὴν προσηγορίαν,
 ὡς πρὸς τὴν προσηγορίαν τὴν δ' ὠφελὲν
 διωκυμένην ἀντιπρὸς ἀλλήλων πολλὴν ἐπι-
 στήμην καὶ σωφροσύνην, καὶ μὲν πλεονέκει
 τῇ φυσικῆς ἀποφοιῶσαν θηλυτῆτι,
 ὡς ἐκείνη ἀρρενι θεῶν, τῇ ἣ θηλεία μὲν
 καὶ ἡμέτερον, σάφρονι ἣ καὶ πολεμικῇ
 καὶ τὸ ἡμέτερον, ἀθηναίεσσιν. τοιαυτὴν
 βραχεῖαν εἶναι τὴν δὲ αὐτῆς ὠφέλειαν
 ἐπιδεικνύμενοι, καὶ τοῖς σοφοῖς φέ-
 ρειν καὶ τὸ πολὺ τὴν δὲ αὐλητικῆς
 ῥασιμίας παραινέσεις, ἀπορίψαι τὴν
 θεὸν φασὶν οὐτὶν αὐλῆς, ὡς καὶ πρὸς
 φορον ἡδονῇ ἐπιφέροντες τοῖς σο-
 φίας ἐπιεμφύον τοῖς ἣ ἀλλὰ πρὸς συν-
 εχεῖς δημιουργίας καὶ ἐργασίας κα-
 μάηροῖς καὶ ἐπιπόνους τῶν ἀνθρώ-
 πων χρησιμεύσαν. οἷον δὴ καὶ τὴν μαρ-
 σύαν παρεσήγαγον, ὃν παρὰ Ἀξίαν σε-
 μνύνοντα τὴν αὐτῆς μεσικίην δίκη με-
 ἤλθεν. οὐτὶν ὅργανα τοσούτον ἐλέ-
 λειπτο τῶν ἀποκρινόμενων, ὅσον οἱ περὶ χει-
 ρωνάκις καὶ ἀμαθεῖς ἀνθρώποι τῶν

Diis feminae, Musarum uni, Poly-
 mniae adtribuerunt. Porro Mu-
 sicæ operationis, quæ per lyram
 fit, alteram ad erudiendum utilem,
 tanquam viris commodam, adsi-
 gnarunt Mercurio: alteram, quæ
 ad relaxandam mentem est idonea,
 ut quæ animæ partem femineam
 sæpe ac concupiscentem demulceat,
 Erato adtribuerunt. Rursus in ti-
 biis, alteram melodiam, quæ vi-
 rorum multitudinem voluptati de-
 servientem, animæque partem de-
 mulcet, ipsi Euterpe, quæ cum
 honesto jucundum, secundum no-
 men, persequi hortatur, adtribu-
 re: alteram, quæ juvare raro pot-
 est, ob multam scientiam & pudici-
 tiam; non tamen omnino ab in-
 genita recedat natura feminea, non
 amplius ex Diis mari, sed feminae
 quidem per genus, castæ verò ac
 bellicosæ per morem, Minervæ tri-
 buunt. Quocirca brevem, quæ per
 ipsam fit, utilitatem esse ostenden-
 tes, ac sapientibus plerumque fu-
 giendam, quæ per tibiae confer-
 tur, relaxationem adhortantes,
 Deam tibiae abjecisse inquirunt, ut
 minime convenientem voluptatem
 sapientiæ cupidis adferentes; ho-
 minibus autem ob continua opifi-
 cia ac opera languidis ac defessis
 adcommodam. Vnde & Marfyam
 introduxerunt, quem præter meri-
 tum de Musica sua gloriantem pœ-
 na est infecuta. Cujus instrumenta
 tanto Apollinis instrumentis infe-
 riora erant, quanto laborarii & in-

docti homines à sapientibus absunt, ipseque Marfyas ab Apolline. Hæc quoque Pythagoram discipulis suasisse, ut cum tibia auditum tanquam flatu inquinari sentirent, eâ abstinerent; ad lÿram autem solemnibus cantilenis irrationales animæ impetus expurgarent. Illam enim, quia, quod peiori parti præest, sanet; hanc, quia rationalis partis curam gerat, acceptam esse ac gratam. Testes quoque mihi sunt in singulis nationibus viri eloquentes, Non tantum animas nostras, sed & universi animam, hujusmodi uti constitutione. Qui enim sublunarem colunt locum, flatibus ac humida constitutione plenum, ex ætheria autem vita efficaciam acquirentem, utrisque instrumentis, & iis quæ inflantur, & quæ nervis intenduntur, mansueti evadunt: at qui purum & ætherium, quicquid inflatur, tanquam animam inquinans, & ad hæc inferiora detrahens, removère; citharæ autem & lÿræ instrumentorum solis, ut purioribus, attenderites, Deum laudarunt ac honorarunt. Quod quoque sapientes imitantur ac æmulatione exprimunt, cum ab eorum quæ hîc existunt perturbatione ac varietate, licet corpore adsint, mente tamen sunt remoti; bonorum autem ibi existentium perpetuam simplicitatem & inter se consonantiam eâ, quæ per virtutem est similitudine, retinent.

σοφῶν. καὶ αὐτὸς ὁ μαρσύας ἔδωκεν αὐτῷ. πάντες ἐπὶ πυθαγόρῳ συνεβλήθησαν τοῖς ὁμιληταῖς, ἀλλ' ἐμὴ αἰδομένοισι ἀκούειν, ὡς πνύματι μιανθεῖσαν ἀποκλύζειν. πρὸς ἣ τὸ λύριον ἐν αὐτοῖς μέλει πᾶς τῇ ψυχῇ ἀλόγους ὁρμαῖς ἀποκαθαίρειν. τὸ μὲν γάρ τὸ τῷ χεῖρι μοῖρας πρὸς ὡς θεραπεύειν. τὸ δὲ τῷ τῷ λογικῇ ὁπτιμελεῖται φύσει φίλιόν π' εἶναι καὶ κεχαρισμένον. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ οἱ παρ' ἐκάστῳ τῷ ἀνθρώπῳ λόγοι, μὴ πᾶς ἡμέτερας ψυχᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ παντὸς τοῦ αὐτοῦ κεχρησθέντος. οἱ μὲν γάρ τὸν ὑπὸ σελήνῃ θεραπεύοντες τὸ πονηρὸν πνύματι πᾶν καὶ ὑγρὰς ὄντας συστάσας, ὥς τῷ αἰθέρι ζῶντι ἐνέργειαν περιζόμενον, ἀμφοτέροις τοῖς ὀργανοῖς, ἐμπνέουσιν τε ἐν νεφροῖς ἀπομειλίχησιν αἰτῇ τῇ καθαρὸν καὶ αἰθέριον πᾶν μὲν ἐμπνέον, ὡς ψυχὴν μιᾶν, ἐπὶ τῇ κατέλκον ἀπαῖραν. κιθάρα δὲ λύρα, μόνοις ὀργανῶν ὡς εὐαγετέροις προσέχοντες, ὑμνησάν καὶ ἐκμήσαν. ἔδῃ καὶ οἱ σοφοὶ μμηταὶ εἰσι καὶ ζηλωταί. τῆς μὲν τῷ ἐνθάδε παραχῇ καὶ ποικιλίας, καὶ τῷ σώματι παρῶσι, τῇ γὰρ παραιρέσει χωρζόμενοι. τῆς δὲ τῶν ἐκείθεν καλῶν, διηνεκῆς τε ἀπλότητος καὶ πρὸς ἀλλήλα συμφωνίας, διὰ τῆς καὶ τῶν δρεβλῶ ὁμοιώσεως, ἀνελχομένοι.

Τὸ χρωματικὸν γένος διὰ τὸ ἀναρμονικόν
 ἔστιν ἡυξημένον ἢ πεπυκνωμένον ἡμι-
 τονίοις· τὸ δὲ ἐναρμόνιον διὰ τὸ ἀναρμονικόν
 ἔστι, τόνῳ μὲν διπλασιασθέν, τῷ δ' ἡ-
 μιονίῳ διχα διηρημένον. διὰ τὸν
 διὰ καλεῖται, διότι πεπύκνωται τοῖς
 τόνοις κατὰ διὰ τὸν διὰ. ἀρρενωπὸν δὲ
 ἔστι καὶ αὐστηρότερον. χρωματικὸν ὅτι κα-
 λεῖται ὡς τὸ χρωματίζειν αὐτὸ πάλιν
 διὰ τὸν διὰ, μὴ δαῖδαν δὲ πινυ-
 σκένων. ἔστι ὅτι ἡδιστὸν περὶ γοερόν. τὸ
 διὰ ἐναρμόνιον, διὰ τὸ ἐν τῇ δὲ διηρ-
 μοσμένη πλεία διὰ τὸν λαμβάνει-
 σθαι. ὁ γὰρ διστόν πλεόν, ὅτι διέσσω-
 ἔλαττον ἐδέχθη κατὰ αἰσθησιν λαβεῖν
 πάλιν διὰ τὸν διὰ. διηρημένον δὲ ἔστι τὸ
 πινυσθαι.

Chromaticum genus est diato-
 nicum, auctum & condensatum
 hemitonii: Enarmonium autem
 diatonicum est, tono duplicatum,
 at hemitonio bifariam divisum. Cæ-
 terum diatonum vocatur, quia to-
 nis densatum sit secundum interval-
 la. virilius autem est & austerius.
 Chromaticum adpellatur, (à chro-
 zin) quia coloret reliqua interval-
 la, non tamen illorum quoquam
 indigeat. Suavissimum autem est
 & flebile. Porro Enarmonium; quia
 in modulatz seriei perfecta distan-
 tia sumatur. Nec enim ditono ma-
 jora, nec diefi minoralicebat secun-
 dum sensum sumere intervalla. Ex-
 citandi autem vim habet, & est
 mansuetum.

ΑΡΙΣΤΕΪΔΟΥ ΚΟΪΝΤΙΛΙΑΝΟΥ
ΠΕΡΙ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

βιβλίον τρίτον.

ARISTIDIS QVINTILIANI
DE MUSICA

LIBER TERTIVS.

QUÆ igitur de institutione atque usu, qui secundum Musicam est, dicenda erant, hunc nobis habeant finem.

Dehinc mihi sermo erit de iis, quæ naturaliter per hanc differi possunt, ubi prius per numeros intervallorum consonantias tradiderim. Primi enim ubi corporis naturam fluidam ac nullibi solidam, quæ per sensim factam in senectutem ex juventute mutationem spectatur, didicissent, atque ex hac maxime præter cætera sensuum conspexissent instabilitatem, certâ per numeros comprehensione singula, quæ in Musica sunt, intervalla exprimere sunt commenti. Acceptis igitur duabus chordis, ab unitatibus incipiendo, composuere numeros; ex altera quidem uno pondere adpresso, ex reliqua autem duobus, & percussis utrisque, dia pason consonantiam invenerunt. quam

TΑ μὲν δὲ παιδείας πεπε-
ραι καὶ χορῆσεως, τὴν καὶ μου-
σικὴν, τὴν δὲ ἡμῶν ἐχέτω τέ-
λῃ. πάντες οὖν δέ μοι πε-
ρὶ τῆς φυσικῆς ἀνὰ τὴν αὐτὴν ῥήθησ-
μένων ὁ λόγος, πλεονέκων δὲ ἀριθμῶν
πρὸς τῶν ἀριθμημάτων συμφωνίας πα-
ραδεικτέον. οἱ γὰρ δὴ πρῶτον τὰ πε-
σώματα τοῦ φύσει ὄντος, καὶ μηδαμῇ
στερεόν, ὅπερ διὰ τὴν ἐκ νεότητος ὁπ-
τῆρας καὶ μικρὸν μεταβολῆς θεωρεῖ-
ται, καὶ ἀμαθόντες, καὶ τὰς μάλιστα
πρὸς τοῖς ἄλλοις τῶν αἰσθήσεων σω-
δόντες τὸ ἀβέβαιον, ἀντεκεῖ κατὰ λή-
ψιν, τῇ δὲ ἀριθμῶν, ἐκαστον ἐν μου-
σικῇ ἀριθμημάτων σαφηνίζον ἐπενό-
ησαν. λαβόντες ἂν δύο χορδὰς, διὰ
μονάδων διζῶν, ἀρτοί, συνείησαν τὰς
ἀριθμῶν, ὅτι μὲν τὴν ἐπείρας μίαν ὁλ-
κὴν ἐξ ἀρτίων ἐστιν, ὅτι τὴν λοιπῆς, δύο·
καὶ πρὸς ἀμφότερας πηλὴς ἀνίς, τὴν
διὰ παρῶν συμφωνίαν ὄρον. καὶ αὐ-
τὴν

αὐτὸν ἐν διπλασίονι λόγῳ τυγχάνειν
 αἰπεφίηται. πάλιν δὲ ἐξ ἄλλης τρεῖς
 ὀκταῖς διπλασίονες, καὶ κατὰ μέρη
 μῦθοι τῆς χορδῆς, πρὸς μὲν μὲν ὄρον
 αὐτῷ ἡχῶσιν τὸ διὰ πέντε· πρὸς δὲ
 τῷ πρώτῳ, τὸ διὰ παρῶν καὶ διὰ
 πέντε. θάτερον μὲν ἔν τετραπλασίονα
 λόγον ἔχειν ὀρθήσασιν· θάτερον δὲ
 τὸν ἡμιόλιον. πάλιν δὲ ἄλλῳ πρὸς
 θέντες χορδῶν, καὶ πᾶσι τῶν ἐκ πο-
 σάρων ὀκτῶν κατὰ κλάσματα, εὐρυ-
 σκον πρὸς μὲν τῷ τρίτῳ ἡχῶσιν τὸ
 διὰ ποσάρων ἐν ὀκτῇ· πρὸς δὲ
 τῷ δαδίῳ, τὸ διὰ παρῶν· πρὸς
 δὲ τῷ πρώτῳ, τὸ δις διὰ παρῶν.
 τὸ μὲν ἔν διὰ ποσάρων ἐν ὀκτῇ
 λόγῳ θεωρεῖται διωρισμένον· τὸ
 δὲ διὰ πέντε, ἐν ἡμιολίῳ· τὸ δὲ
 διὰ παρῶν, ἐν διπλασίονι, ὅς ἐξ
 ἀμφοῖν ἐπὶ συνήτῃ. ὁ μὲν γὰρ τρία
 πρὸς τὰ δύο, τὸν ἡμιόλιον δείκνυ-
 σιν· ὁ δὲ πέντε πρὸς μὲν τὰ τρία,
 τὸν ὀκτῆρον, πρὸς δὲ τὰ δύο,
 τὸν διπλασίονα. τὰ δὲ μείζων διὰ
 σήματα πάλιν ἐκ τῆς συνήσεως τῶν
 θεωρημένων λόγων θεωρεῖται· βε-
 ληθέντες δὲ καὶ οὗ τῶν ἐλαττόνων
 τὰ διόντα λόγους καταμαθεῖν, τὸν
 πρὸ καὶ ἡμιονίαν, καὶ διέσεως, ἕτως
 ἐποίησαν. εἰδότες γὰρ ὡς τὸ διὰ πέν-
 τε ἔστι διὰ ποσάρων ὑπερέχει τὸν
 συνήεσιν ἀριθμὸς πέντε· τὸ ἐξ ἑξ ἑσὶς.

ὧν ὁ πρῶτος πρὸς μὲν τὸν δεύτερον, τὸν ὀκτῆρον συνήεσιν λόγον, πρὸς
 δὲ τὸ τρίτον, τὸν ἡμιόλιον. εἰσὶ ὅτι ἔστι ἐξ, ὀκτώ, ἐννέα. ὁ μὲν ἔν ὀκτώ

in dupla ratione esse pronuncia-
 bant. Rursus ex alia tribus pon-
 deribus adpensis, tactâque chor-
 dâ, ad secundam eam sonare in-
 venerunt dia pente; ad primam ve-
 rò, dia pason & dia pente. Qua-
 re alterum triplam rationem ha-
 bere invenerunt; alterum, ses-
 quialteram. Aliâ iterum chordâ
 additâ, quam quatuor ponderi-
 bus tendebant, invenere illam ad
 tertiam quidem sonare dia tessar-
 on, in supertertîâ; ad secundam
 verò, dia pason; ad primam, bis
 dia pason. Quare dia tessaron in
 supertertîa ratione spectari defi-
 niebant; dia pente, in sesquial-
 tera; dia pason, in dupla, quæ ex
 ambabus est composita. Ternar-
 ius enim ad binarium rationem
 monstrat fescuplam: quaternarius
 ad ternarium quidem, superter-
 tiam; ad binarium verò, duplam.
 Majora rursus intervalla ex præ-
 dictarum rationum compositione
 spectantur. Cum autem & ditono
 minorum intervallo rationes
 addiscere vellent; toni & hemito-
 nii ac diefis; ita fecerunt. Cum
 scirent à dia pente superari tono
 ipsum dia tessaron, tres deinceps
 composuere numeros, quorum
 primus quidem ad secundum, su-
 pertertiam constituebat rationem;
 ad tertium verò, sesquialteram.
 Sunt autem hi: Sex, octo, no-

vem. Octonarius igitur ad senarium rationem habet supertertiam : novenarius, ad senarium quidem, sesquialteram ; ad octonarium verò, superoctavam. Atqui à dia pente tono superabatur dia tessaron. Superoctavam ergo rationem habere ipsius dia pente ad dia tessaron excessum, qui tonus est, conspiciabant. Voluere autem & hemitoniorum considerare rationem. Cæterum cum nullus inter octo & novem spectetur numerus, terminis ante positis duplicatis, fecere sexdecim & octodecim. inter quos invenerunt incidentem numerum septendecim. Atque hunc dixerunt dividere tonum in hemitonion. Verum hæc non in æqualia dividi inveniuntur ; sed in majus atque minus. Nam septendecim numerus ad sedecim rationem habet supersextamdecimam : at octodecim ad septendecim, non æqualem, sed hac minorem, superseptimamdecimam. Quapropter etiam in descriptione per hemitonion duplex fit literarum expositio. ut, cum minus hemitonium sonare oportuerit, ad propinquius intensiorem aut remissionem faciamus ; cum autem majus, ad remotius. Vnde & limma hoc intervallum, ob difficilem æqualitatis observationem veteres adpellarunt. Prædictis rursus ob easdem causas duplicatis invenere quoque dieses, non secantes hemitonium bifa-

πρὸς τὸν ἐξ, τὸν ὀκτώηχον ἔχον· ὁ δὲ ὁκτώηχος πρὸς μὲν τὸν ἐξ, τὸν ἡμίολιον, πρὸς δὲ τὸν ὀκτώηχον, τὸν ἐπόγδοον. τὸ δὲ διὰ πέντε τὰ διὰ πέντε πωσάων ὑπερῷον ἔχει τόνον. ἐπόγδοον ἄρα λόγον ἔχον πλὴν τῷ διὰ πέντε πρὸς πλὴν διὰ πέντε πωσάων ὑπεροχλήν, ὅπερ ἐστὶ τόνον, ἐθεώρουν. ἐκλήθησαν ὅτι καὶ τῶν ἡμιολίων κατανόησαν λόγον. μετὰξὺ δὲ τῶν ὀκτώηχων καὶ ὁκτώηχος μηδενὸς ἀρᾶς μετὰ θεωρημένων, τὰς θεωρημένους ὄρας διπλασιάσαντες ἐποίησαν μὲν ἑκατάδεκα καὶ ὀκτώηχους καὶ ἑκατάδεκα. μετὰξὺ δὲ τῶν εὐρον ἐμπόσιντα τὸ ἑκατάδεκα. τῶν δὲ εἰρήκασιν μερίζουσαν τὸν τόνον εἰς ἡμιόλια. εὐρύσκειαι δὲ πῶς ὅτι εἰς ἴσιν διαιρέματα· ἀλλ' ἔστι μείζον καὶ ἑλάττω. ὁ μὲν γὰρ ἑκατάδεκα πρὸς τὸν ἑκατάδεκα, τὸ ἑκατάδεκα πρὸς τὸν ἑκατάδεκα ὅτι ἴσιν, ἀλλ' ἐλάττω τῶν ὀκτώηχων καὶ ὀκτώηχον. δι' αὐτὴν καὶ τῶν ἡμιολίων διπλασθῆναι διπλῆ γένεσις τοῖς σφαιρίων ἐκθεσις. ἵνα ὅτε μὲν ἑλάττω ἡμιόλιον ἡχῇ δέοι, πρὸς τὸ ἑγχαῖον πλὴν ὀκτώηχον, ἢ πλὴν ἄνεσιν ποιῶμεθα· ὅτε δὲ τὸ μείζον, πρὸς τὸ ἀπώτερω. ὅθεν καὶ λείμμα τῶν τῶν διὰ πέντε, διὰ τὸ δυσέκμαρτον τῆς ἰσότητος, ἐκάλουν οἱ παλαιοί. πάλιν δὲ τὰς θεωρημένους διὰ πέντε αὐτὰς αἰτίας διπλασιάσαντες, εὐρον καὶ πρὸς διέσεις, καὶ πενθέσεις διχῇ τὸ ἡμιόλιον. ἐποίη-

σιν

σαν γὰρ τεράκοντα δύο. τεράκοντα
 πέντα. τεράκοντα ἑξ. μετὰ δὲ τῶν
 τῶν πάλιν ἑπτοί. πέντα. ἑπτοί. ἑπτοί.
 τεράκοντα δύο καὶ τεράκοντα πέντα.
 ὁ τεράκοντα τρία. τῶν τεράκοντα
 πέντα καὶ τεράκοντα ἑξ, ὁ τεράκοντα
 πέντα. ὡς περ μετὰ δὲ τεράκοντα δύο
 καὶ τεράκοντα πέντα γίνεται δύο δια-
 στήματα. τὸ μὲν ἔχον λόγον ὀκτώτερον.
 ἑξ τῶν τεράκοντα πέντα καὶ τεράκοντα
 ἑξ ὁμοίως δύο, τὸ μὲν ὀκτώτερον.
 ὁ δὲ ὀκτώτερον πεντήκοντα. ὁ
 ὀκτώτερον δὲ καὶ τὸ διέστων φύσιν εἰς ἁ-
 νισα διηρημένον. τέταρτον δὲ ἔτι ἔχον-
 70 τὸ χαλεπὸν συνιδεῖν, ὅτι τὸ διέ-
 σπασμένων ἐπὶ συνέσκηκεν ἀκρίτως ἐκ
 δύο τόνων καὶ ἡμιτόνι. εἰ γὰρ θέλο-
 μην δύο λόγους κατὰ τὸ ἑξῆς ἐπορθεῖ-
 ναι λαβεῖν, κατὰ πρὸς θείῃ μὲν ὅρον
 πέμπτον, ὅς ἐστι πρὸς τὸν πρῶτον
 ὅρον, λόγον τὸν ὀκτώτερον, ἑπτό-
 τερον ἔστι πρὸς τὸν τρίτον ἔπε ἑφεκ-
 καιδέκατον, οὕτως ἐφεπτακαιδέκα-
 75 τον, ἀλλὰ συνέγχευς ἐπεννεακαιδέκα-
 τον, καὶ ὀκτώπεντακαιδέκατον.
 ἐκκειναι δὲ καὶ κατὰ τὸ ἑξῆς ἀρ-
 θμοὶ τέτταρες. ργβ. σς. σμγ. σς. ὧν
 διὰ καὶ ὁ θεῖος παλάτων ἐν πραιώ-
 μνημονεύει. τὴν αἰοδιτικὴν μουσικὴν
 τῆς νοητῆς ἀκρίβεια πολὺ λείπεσθαι
 διελέγχων.

Τῶν ἡμῶν θεωρηθέντων, εἰ γὰρ θέ-
 λοιμὲν χορδῶν ὅτι πνὸς ὀκτώπεντα

riam. Faciebant enim triginta duo,
 triginta quatuor, triginta sex. In-
 ter quos rursus alii cadunt termi-
 ni: inter triginta duo & triginta
 quatuor, numerus triginta tria:
 at inter triginta quatuor & trigin-
 ta sex, triginta quinque. Vt in-
 ter triginta duo & triginta qua-
 tuor duo sint intervalla: alterum
 habens rationem supertrigesimam-
 secundam; alterum, supertrige-
 simamtertiam: Inter trigintaqua-
 tuor & triginta sex similiter duo;
 illud habens rationem supertrige-
 simamquartam; hoc supertrigesimamquintam. Videmus itaque &
 diesium naturam in inæqualia di-
 visam. Quod cum ita se habeat,
 haud difficile est conspicerere, dia-
 tessaron non constare exacte ex
 duobus tonis & hemitonio. Si
 enim duas capiamus rationes de-
 inceps superoctavas, ac deinde ad-
 damus terminum quartum, qui
 ad primum terminum habebit ra-
 tionem supertertiam; hic ad ter-
 tium habebit nec supersextamdeci-
 mam, nec superseptimamdecimam,
 sed prope supernonamdecimam
 & superquingentesimamquartam.
 Exponuntur quatuor: CXXC. CCXVI.
 CCXLIII. CCLVI. quorum & di-
 vinus Plato meminit in Timæo,
 Musicam, quæ sensu percipitur ab
 ea, quæ intellectu, accurratione
 longe vinci convincens.

His à nobis ita spectatis, si ve-
 limus chordam, super plano ali-

quo mediocri tensam, quod nobis omnes numeros recipiat, per prædictas proportionales tangere, omnes nobis reperientur soni. alii quidem in numeris consonantiam habentes; alii verò, per consonantiam imminuti. Quare & Pythagoram ajunt, cum ex hac vita abiret, amicos adhortatum, ut monochordum pulsarent. quo ostendebat, extremitatem, quæ in Musica est, intellectu potius per numeros, quam sensibus per aures recipiendam. Terminos igitur facturi, ut hoc inspicere conemur, Proslambanomenon ponimus $\iota\chi\sigma\sigma\epsilon\epsilon\chi\upsilon\iota$. unde mese erit $\iota\nu\sigma\sigma\delta\epsilon\iota\iota\chi$. nete hyperbolæon $\iota\iota\sigma\sigma\epsilon\epsilon\epsilon\iota\nu$. Ex quibus numeris si prædictas rationes componamus, & secundum unitates in canone auferamus, quemadmodum punctos in linea; per minora intervalia, paucioribus chordæ partibus, paucioribus verberantes aëra, acutiora sonabimus: contraria autem ratione, graviora. Sed quoniam, ob numeri magnitudinem, hujusmodi expositio chordæ est difficilis, per linearem viam hoc est faciendum. Quare si chorda quædam super canone exponatur, quæ sonet proslambanomenon, intercepto ipsius semisse, mesen sonare faciemus; quadrante, neten hyperbolæon; tribus quadrantibus, hypaton diatonon. Quod si

ὑπερβολαίων· πὰ δὲ τρία τέταρτα, ὑπὲρ πάντων διέτονον. εἰ δ' αὖτε πάντα διέ-

χα

συμμέτρεται τείναντες, ὅπερ ἡμῶν τὰς ἀπαντας ἀριθμὸς κατὰδέξεται, διὰ τῶν θεωρημένων ἀναλογιῶν ψαύειν, εὐρεθήσονται σύμπαυτες ἡμῖν οἱ φθόγγοι. οἱ μὲν τοῖς ἀριθμοῖς συμφωνίαν ἔχοντες· οἱ δὲ κατὰ συμφωνίαν ἐλαττέμενοι. διὸ καὶ πυθαγόραν φασί, τὴν ἐφεῦθεν ἀπαλλαγὴν παιδάριον, μονοχορδίζεν τοῖς ἐταίροις ᾠδαίνεσθαι. δηλὺν ὅτι τὴν ἀκρότητα, τὴν ἐν μεσοκτῇ, νοητῶς μᾶλλον δι' ἀριθμῶν, ἢ αἰσθητῶς δι' ἀκοῆς ἀναληπτέον. ἔρως τοίνυν ποιησόμεθα τὸ τοῦ θεωρεῖν περὶ ᾠδῶν, προσλαμβανόμενον μὲν θ' οἷον· μέση δὲ ἔσται δ' ἡ νῆτη δὲ ὑπερβολαίων β' τδ. καὶ τῶν τῶν ἀριθμῶν συντάξιόντες ὅτι θεωρημέτες λόγους, καὶ κατὰ τὰς μονάδας διπλασιάζοντες ἐν τῷ κανόνι, κατὰπερ ὅτι γραμμῆς σημεία, διὰ τῶν μικροτέρων διαστημάτων, ἐλάττωσι μέρεσι τῆς χορδῆς ἐλάττω πλεονάζοντες αἶρα, πὰ ὅξυπερ ἡχίσηται· τῷ δὲ ἐναντίω λόγω δηλαδὴ πὰ βαρύτερα. ἀλλ' ἐπειδὴ διὰ τὸ πλεονάζον τῶν ἀριθμῶν, δυσχερὲς ἡ ποιότης τῆς χορδῆς ἐκτεσεῖται, διὰ γραμμικῆς ἐφύδα τὸ ποιητέον. εἰ γὰρ ἐκτεθείη γραμμὴ πρὸς τὸν κανόν, αὕτη δὲ ἡχοίη προσλαμβανόμενον, τὸ μὲν ἡμῶν διαλαβόντες αὐτῆς, μέσην ἡχοῦν ποιήσεται· πὰ δὲ τέταρτον, νῆτην

χα διέλοιμην, ληψόμεθα νήτῳ συ-
 ημμένων. εἰ δ' ἡμισείας τὸ διμοιρον,
 ὅπερ ἐστὶ τ' ἑλῆς τρίτον, ἡχῆσαι ποιήσο-
 μην νήτῳ διεζυγμῶν. εἰ δ' ἡ ἀπαί-
 σης τὸ διμοιρον, ὑπάτῳ μέζων. εἰ δ' ἡ
 διμοίρα τ' ἑλῆς ἀπολαβοίμην τρίτη-
 μόρον, ἐμφωνηθήσεται ὡρῶμεσθαι.
 εἰ δ' ἡ τῆς διμοίρας τὸ διμοιρον θήσομεν,
 ἡχῆσομεν ὑπάτῳ ὑπαίῳ. ἵνα δ' καὶ τὰ
 ἐλάττω ληφθῇ διαστήματα, ποιήσομεν
 ἕτως. τὴν γὰρ ἑλῆς τὸ πέριον εἰς ὀκτώ
 διελόντες ἴσαι, καὶ τέτων ἐνὶ τῷ ἴσῳ ἀπο-
 λαβόντες, εὐρήσομεν ἕξ τόνους τ' ὑπερο-
 χλίω. καὶ τῆς πάλιν εἰς ἑκτῶ διελόν-
 τες ὁμοίως ἴσαι, καὶ ὄγδοον αὐτῶν ἀπο-
 λαβόντες, εὐρήσομεν τρίτῳ ὑπερ-
 βολαίων. καὶ πῶς λοιποῖς δ' ὑπερβό-
 μοις παρ' ὁμοία μετὰ χειρὸς λαμβάνομεθα.
 καὶ διαλαμβάνοντες κατ' ὅσον ὁμοίως λα-
 γας, ἡχῆσομεν τὴν φθόγγων πρὸς δια-
 φοράς. ὡρῶντες μὲν κανόνα ψαλ-
 λόν, καὶ αὐλὸν μὲν προδιαιρέντες, ἀπὸ
 δ' τῶν ἐν αὐτῷ σημείων ὡρῶντες ἀγόντες
 ὅτι τὸν ὑποκείμενον τῇ χορ-
 δῇ κανόνα. καὶ περὶ ἕτως τέττα μὲν
 τῶν κανόνων τὰ μέρη σημειώμενοι. τὸ
 δὲ χορδῶν κατὰ τὰ σημεία διαλαμ-
 βάνοντες. ἡ μὲν τῶν κανόνων λεγομέ-
 νη κατατομή ποιάδε.

Εἰσὶ δὲ οἱ καὶ διατεταμένον χορ-
 δῶν ὑπερβόμοι συμφωνίας. πρῶτα
 γὰρ ἐκλήθησαν χορδαὶ ἰσότητος
 ὅτι πινθὸν ὀργάνον περὶ γῶνα, ὃ δὲ
 καλεῖται ἐλικῶνα. καὶ τῆς περὶ γῶνας τὸν

illa omnia bifariam dividerimus, capiemus neten synemmenon. Si semissis sumamus bessem, qui totius existit triens, sonare faciemus neten diezeugmenon: sin totius bessem, hypaten meson. Si à totius bessel aufeſamus trientem, exprimetur paramesos. Si bessis bessem bis ponamus, sonabimus hypaten hypaton. Vt autem minora quoque sumantur intervalla, ita faciemus: Totius lineæ quadrante in octo æquales partes diviso, si harum æqualium unam auferamus, inveniemus toni excessum. Atque hoc rursus in octo partes, similiter æquales, diviso, & octava illorum parte ablatâ, inveniemus Triten hyperbolæon. Et in reliquis quadrantibus similem operationem adhibebimus; iisque partibus secundum similes rationes ablati, sonabimus sonorum differentias. Si quidem canonem tenuem adponentes, eum prius dividamus; & à punctis, quæ in eo sunt, parallelis ad canonem chordæ subjectum ductis, & deinde canonis hujus partibus notatis, chordam secundum ista puncta partiamur. Ac talis est dicta canonis divisio.

Sunt autem qui per plures quoque chordas ostendant illas consonantias. Expositis enim quatuor chordis æque tensis super quadrato quodam instrumento, quod Heliconæ appellant, quartæque

chordæ subjecto canone bifariam notato, traducunt canonium, à vertice primæ chordæ ad sumtum in quarta punctum : & diagoniâ rursus ductâ à base primæ ad verticem quartæ, consonantiarum rationes omnes demonstrant. Chordæ enim ablatæ, juxta se positos sonos secundum numerorum ipsas dividendum rationes sonabunt. Atque instrumentum quidem tale exponitur, consonantias in quatuor chordis habens; omnes autem sonos resonans, si canon chordis æqualiter tensis condensetur. Quare illi sunt rejiciendi, qui numeros exempli loco sumtos inæquales dicunt, quoniam & excelsus acuminum sunt inæquales. ob consonantias autem primi soni ad quartum & quintum; & quarti soni & quinti ad octavum, sumunt numeros; Sex. οκτο. novem. duodecim. quorum proportio est, ut primus ad secundum, tertius ad quartum; sic Proslambanomenos ad Hypaton diatonon, Hypate meson ad Mesen. Ac rursus, ut primus ad tertium, secundus ad quartum; sic & Proslambanomenos ad Hypatē meson, Hypaton diatonos ad Mesen. quorum secundus ad tertium exhibet superoctavum, quo dia pente excedit consonantiam dia tessaron. Atque hæc hæctenus.

πρὸς τρεῖς δὲ τοὺς ἐπὶ γδοὺν, ὥς τὸ διὰ πέντε τῷ διὰ πωάρων ὑπερέχει. πῶτα μὲν ὅτι τὸ ζῆτον.

ὑποκείμενον κανόνα σημειώμενοι δι-
χα, διὰ γὰρ κανόνιον διὰ τὸ κερυφῆς
τὸ πρῶτης χορδῆς πρὸς τὸ λεγθῆν ἐν
τῇ τετραγώνῳ σημείον. καὶ διὰ γὰρ κανόνιον πάλιν ἀναγόντες διὰ τὸ βάσιως τὸ πρῶτης, ὅτι τὸ κερυφῶ τὸ τετραγώνῳ, τὰς τὸ συμφωνῶν πάντας ὁπιδεκινύσιν λόγους. αἱ γὰρ χορδαὶ διὰ λαμβανόμεναι τὰς κατὰ κλίμας φθόγγους, ποῖς λόγοις τῶν διακρίνων αὐτὰς ἀριθμῶν ἡγήσασιν. τὸ δὲ ὄργανον μὲν τοιῶν ἐκκείμαι, πᾶς συμφωνίας ἔχον ἐν ταῖς τέσσασι χορδαῖς. πάντας δὲ οὗτο φθόγγους ἔχει, εἰ ὁ κανὼν διὰ χορδῶν ἰσότητων ἀναπληρωθείη. ὡς γὰρ πέντε τὸν πίνυν οἱ οὗτο ἀριθμοὺς ὑποδειγματικῶς εἰληφθῆναι λέγουσιν ἀνίστας. ἐπεὶ καὶ ὑπεροχαὶ τῶν ὀκτώτητων ἄνιστοι. διὰ δὲ πᾶς συμφωνίας πρῶτα πρὸς τέταρτον φθόγγον καὶ πέμπτον, καὶ τέταρτα φθόγγου καὶ πέμπτα πρὸς ὀγδοὺν λαμβανόντες ἀριθμοὺς, ἔξ. οκτώ. ἐννέα. δώδεκα. ὧν ἐστὶν ἀναλογία, ὡς πρῶτος πρὸς δεύτερον, τέταρτος πρὸς τέταρτον. ὅπως πρὸς λαμβανόμενον πρὸς ὑπατῶν διὰ πέντε, ὑπατῆ μέζων πρὸς μέσων. πάλιν δὲ, ὡς πρῶτος πρὸς τρίτον, δεύτερος πρὸς τέταρτον, καὶ πρὸς λαμβανόμενον πρὸς ὑπατῶν μέζων, ὑπατῶν διὰ πέντε πρὸς μέσων. ὧν ὁ δεύτερος

Α' πρῶ-

Ἀχέληον δ' ἂν εἴη λοιπὸν ὀπτιζή-
 ῃται, τί δὴ ποτε πολλῶν διασημάτων
 ὁμοιομετρῶν, ταυτὶ μόνον θεωρεῖται
 σύμφωνα πρὸς τὴν πλείαν σύστημα
 τὸ ὀπτιζέον, τὸ ἡμιόλιον, τὸ διπλα-
 σιον. ἐπεὶ τοίνυν τὸ σύστημα τὸ τέλειον
 ἐν διπλασίονι θεωρεῖται λόγῳ· ἔτος
 δ' ἀναλύει) ἅς τε τὸ ἡμιόλιον καὶ ὀπτι-
 ζέον, λαμβάνομεν ἀριθμούς, ἡμιό-
 λιον μὲν πρῶτον τὸ τέλειον, καὶ τέλειον
 πρῶτον ἐν ἀριθμοῖς· ὀπτιζέον δὲ
 πρῶτον τὸ πένταρχον, καὶ πρῶτον ὀπτι-
 ζέον ἐν γεωμετρίας. πᾶς τῶν τῶν δὲ
 θείας, πεντάχους ἀλλήλας πρὸς ὁρθάς,
 ἐκτετρίχων ἡ μὲν πρὸς τὸ αὐτὸς μέ-
 ρος, τὸ ἡμιόλιον λόγον· ἡ δὲ τὸ ὀπτι-
 ζέον· ἔξ· καὶ δὴ σημείων ἡμῶν ἐν αὐτῶν
 λεγόμενων καὶ πᾶς ὑποκειμένων μο-
 νάδων, ἐν ὁρθάχους ἀρᾷται, τὸ
 μὲν ὅλον ἡμῶν ἐμβαδὸν πᾶ μὲν δώδε-
 κα γίνεσθαι μονάδων, καὶ γεωμετρίας
 ὅν· λόγους ἐκτετρίχων πᾶ δὲ κατὰ
 ἀριθμητικῶν, τετρακτὰ πέντε τετῶν
 πᾶ τῶν ἀριθμῶν σύμβολον κατὰ δε-
 χήσεσθαι. ἕκαστον δὲ τῶν ὑπὸ τῶν
 μερῶν τῶν δὲ θείων ἐναλλάξ καὶ ὑπὸ
 ὅλης καὶ μέρος περιεχομένων ὁρθά-
 λελογράμμων ὅν· περιετρίχων
 τῶν συμφώνων διασημάτων ὀπτι-
 ζέον λόγους. καὶ ἔτι πλείους τέτων, ἔτι
 ἐλάττωσιν ἀφηνείας ἢ ἐνεκεν ὑποκεί-
 σθαι καὶ πᾶς διαγράμματα.

Δύο δ' αὖθις ἀλήθεια, πᾶ
 μὲν ἀριθμὸν πρῶτον τέλειον περιέχου-

Consequens deinde fuerit in-
 quirere, quidnam, cum multa in-
 veniantur intervalla, hæc solum
 consona spectentur ad systema per-
 fectum; supertertium, sesquialter-
 um, duplum. Quoniam igitur
 systema perfectum in ratione du-
 pla spectatur; hæc autem resolvitur
 in sesquialteram & superter-
 tiam; sumimus numeros, sesqui-
 alterum quidem primum, ternar-
 ium, & primum in numeris per-
 fectum; supertertium autem pri-
 mum, quaternarium, primum-
 que in Geometria planum: & re-
 ctas his æquales, & ad angulos
 rectos se mutuo secantes exponi-
 mus. Quarum illa ad partem suam
 habebit rationem sesquiplam; hæc,
 supertertiam. Et quidem si pun-
 cta in iis sumserimus secundum
 suppositas unitates, & duxerimus
 parallelas, tota nobis area alibi
 duodecim fit unitatum, secundum
 Geometriam rationes exponenti-
 bus; alibi, secundum Arithmeti-
 cam, trigintaquinque conficit,
 quo numerorum symbolum de-
 monstrabitur. Vnumquodque au-
 tem parallelogrammorum, à par-
 tibus illarum rectarum, permuta-
 te quoque sub tota & parte con-
 tentorum, prædictas consonorum
 intervallorum demonstrabit ratio-
 nes. & nec plures his, nec paucio-
 res. Perspicuitatis gratia jam sub-
 jiciantur diagrammata.

Porro duas rectas sumimus, al-
 teram, quæ primum perfectum nu-
 merum

merum continet. principium enim, & medium ac finem, contrarietatem quoque & medietatem primum ostendit ternarius; alteram, quæ plani naturam in Geometria primum monstrat. Quippe unitas in se ipsam ducta Geometricè, nullam multitudinem ostendere potest; sed bis binarius primum planum & quadratum numerum genuit, quaternarium. Dupliciter autem potestates, Arithmeticè & Geometricè, exposuimus; quod Harmonicam proportionem ex ambabus, Arithmetica & Geometrica, compositam, fieri contingat. Arithmetica enim terminos habet superantes æqualibus numeris, & superatos: Geometrica excessus æquales & in rationibus habet mutuis, quos in terminis quoque constituit. Harmonica autem, priorem quidem excessum sumens ex Arithmetica; posteriorem verò ex Geometrica, generatur. Cumque duplex sit quantitas, continuæ quidem magistra existens Geometria, secundum magnitudinem facit rationes, tota partibus eorundem comparans: intervallis verò discretam Arithmetica discernens, ac totum dividens, partium inter se comparationes instituit. Subiecti autem sunt unicuique proportioni numeri: Arithmetica; duo. tria. quatuor. Geometrica; duo. quatuor. octo: Musica; tria. quatuor. sex. Si enim velimus rationes, quæ tres

συν. ἀρχὴν γὰρ καὶ μέσον, καὶ τέλος, ἐναντιότητά τε καὶ μεσότητά πρῶτος ἐξέφηνεν ὁ τριῶν. τὸ δὲ ὁπίπτεον φύσιν ἐν γεωμετρίας δείξασιν πρῶτον. ὁ μὲν γὰρ εἰς ἐφ' ἑαυτὸν γινόμενος γεωμετρικῶς ἔστιν οἷός τε πολλῆος ἐμφάνει· ὁ δὲ δις δύο, πρῶτον ὁπίπτεον καὶ πλεονέκτων ἐξήνησεν τὸ πένταρα. διττῶς δὲ πᾶς διωάμενος, ἀριθμητικῶς τε καὶ γεωμετρικῶς, ἐξετέμεθα· ὅτι πλὴν ἀρμονικῶς ἀναλογίαν ἐξ ἀμφοῖν, τῆς τε ἀριθμητικῆς καὶ γεωμετρικῆς συνίσταται γίνεσθαι συμβαίνει. ἡ μὲν γὰρ ἀριθμητικὴ ὅσῳ ὅρας ὑπερέχοντάς τε καὶ ὑπερεχομένους τοῖς ἴσοις ἀριθμοῖς ἔχει· ἡ δὲ γεωμετρικὴ πᾶς ἴσας ὑπεροχὰς καὶ τοῖς λόγοις πρὸς ἀλλήλους, ἀπὲρ καὶ πᾶς τῶν ὁρῶν συνίστησιν· ἡ δὲ ἀρμονικὴ πλὴν μὲν πλεονέκτων ὑπεροχῶν ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς λαμβάνεται· πλὴν δὲ ἐπείγει ἐκ τῆς γεωμετρικῆς, ἡνυνάται. διττῶς τε ὅλητος τῶν ποσῶν, τῶν μὲν συνεχῶς ὁπιστάτης ἔστι γεωμετρία, καὶ μέγεθος ποιῶται τὰς λόγους, ὅλα μέρει τῶν αὐτῶν συγκρίνεται· τὸ δὲ διασηματικὸν ἀριθμητικὴ γεωμετρίᾳ, μερίζεται τὸ ὅλον, πᾶς τῶν μερῶν πρὸς ἀλλήλας ποιῶται συγκρίσεως. ὑποκείνεται δὲ ἐκάστη ἀναλογία, ἀριθμητικῇ· δύο, τρία, πένταρα. γεωμετρικῇ, δύο, πένταρα, ὀκτώ. μουσικῇ, τρία, πένταρα, ἕξ. βεβλόμενοι γὰρ ὅσῳ ὑπερέχοντάς λόγους πᾶς τρεῖς

συν-

συμφωνίας ὁπιδεικνύται κατὰ τὸ ἐξῆς, ἀναγκαίως τὸν μὲν κατὰ τὸν ἴσον ὁριζμὸν, ὑπερέχοντα τὸν δὲ κατὰ διπλασίῳ, πλεονάζοντα σωί-
 σαιμυ. καθόλου δὲ εἶπεν, εἰ μετὰ
 ζυ γεωμετρικῆς ἀναλογίας, ὁρι-
 ζμηλικὰς ὡς ἀνάλογους μεσότηας,
 ἀρμονικῶς ἀναλογίαν, ἢ ὁπίπεδον,
 ἢ σπείραν ἀπεργάσθαι. ἔσω γὰρ ἀνα-
 λογία γεωμετρικὴ διπλασίων· δύο,
 πένταρα, ὀκτώ. ταύτης εἰ θλίψω
 τῶν λόγων ὁριζμηλικῶς ποιήσεις ἀ-
 ναλογίαν, καὶ ὁπίπεδα, οἷον· δύο.
 πένταρα. ἔξ. ὀκτώ. πάλιν δὲ ἔσω πὺς
 ἀναλογία κατὰ τετραπλασίον· τέτρα.
 ἐννέα. εἰκοσιεπτά. ταύτης τὸν λόγον
 εἰ ὡς ἀνάλογους ἑκατέρων μεσότηας
 δύο, μετὰ ζυ μὲν τῷ τέτρα καὶ ἐννέα,
 καὶ εἰκοσιεπτὰ δώδεκα καὶ δεκα-
 ὀκτώ, μεσικῶς σπείραν δαπνιλεῖς ἀ-
 ναλογίαν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁριζμῶν ἀναγκαί-
 ως ἐπεμνήσθημεν, ὅσα ἀσθεῖς περὶ
 τῶν ὁπιδεικνύμενων εἶπεν. πικρὸς δὲ
 γὰρ ἡ ἐξέτασις, καὶ ἅμα πλεί-
 σθη τοῖς κατὰ μεσικῶς ὁπιδειχθή-
 σαι συμφωνία. τὴν μὲν γὰρ μονά-
 δα ὡς ἀρχὴν τῆς τῶν ὅλων συμφω-
 νίας, καὶ ποιητικῶς αἰτίαν ἐλογίζον-
 το οἱ παλαιοί. πάντες γὰρ γίνονται
 διὰ τῆς εἰς ἓν ἀρμονίας συνεχόμε-
 να. τὴν δὲ δυάδα κατὰ τὴν ὕλην
 ἑπαιτήν, ἐκαστὴν ὅσον πρῶτον

illas consonantias contineant, de-
 inceps positas, ostendere, neces-
 sario alteram per æqualem nume-
 rum, excedentem; alteram per du-
 plum, abundantem constituimus.
 Generatim autem dicendo, si in-
 ter Geometricam proportionem,
 Arithmeticas adsumas medietates,
 Harmonicam proportionem, eam-
 que aut planam aut solidam effi-
 cies. Sit enim proportio Geome-
 trica dupla: duo. quatuor. octo.
 Hujus si alteri rationum unam ad-
 sumas medietatem, Arithmetica
 efficies proportionem, & Harmo-
 nicam planam; ut, duo. tria. qua-
 tuor. octo. Rursus sit proportio
 quædam secundum rationem tri-
 plam: tria. novem. vigintiseptem.
 Hujus si utrique rationum adsu-
 mas medietates duas, inter tria &
 novem, quatuor & sex; inter no-
 vem & vigintiseptem, duodecim
 & octodecim; Musicam solidam
 efficies proportionem.

Quoniam verò numerorum
 mentionem necessario iniecimus,
 non erit tædio de his aliquanto am-
 plius differere. Diffusior enim esse
 discussio, simulque plurima habe-
 re cum iis, quæ in Musica sunt, con-
 venientia demonstrabitur. Quip-
 pe unitatem, tanquam principium
 consonantiæ rerum omnium, &
 efficientem causam veteres arbitra-
 bantur. omnia enim fieri, & per
 eam in unum compaginationem
 contineri. Binarium autem juxta
 materiam statuebant, ut qui pri-

Q

mus

mus contrarietatem ostendat. Ternarium universum hoc vocabant, contrarietate & medietate repletum. Quaternarium, solidum adpellarunt. A puncto enim incipientibus, & deinceps intervalla augmentibus, quartum reperitur ipsum solidum, ex numero trium intervallorum primum capaci adparens. Quinarium dixere sensum. Evidens verò est causa. Senarium, corporis perfectionem; compositum ex primo impari, & pari, & unitate, etiam secundum Geometriam. Quare & Nuptiæ ipsis adpellatus. Porro septenarium, castitatem. Solus enim eorum, quæ intra denarium sunt, nec Geometricè ab aliis generatur, nec alium generat. Octonarium, corpus materiâ constans. ex primo enim pari, cubicè multiplicato, constituitur. Novenarium, Musicam adpellabant; quod primus ex numeris tres consonas rationes exhibentibus componatur. Quippe duo, & tria, & quatuor, novenarium explent. quinetiam, quod universi harmonia & conversio ad tantum numerum proveniat. ad septem quidem planetas, duas verò, quæ tum fixa sphaera, tum immobilis nominentur. Porro denarium primam vocabant consonantiam. Si quis enim primum in Musica systema consonum, quod est diatessaron, in minima dividat intervalla; dieses, inquam; decem has fieri inveniet. Quod si pro diesi

ἐμφανηκῶ. τετράδα δὲ τὸ σὺμ-
παν ἐκάλουν, ἐναρμότῃ καὶ μεσότητι
πεπληρωμένον. πέντε δὲ στερεὸν
προεῖπεν. δόξα αἰσούσι γὰρ ἀπὸ ση-
μαίης, καὶ τὸ ἐξῆς αὖξοσι καὶ ἀξοτή-
ματι, πέμπτον τὸ στερεὸν εὐρέσκειαι,
ἐξ ἀριθμῶ πρῶτον τετάρῳ δεκτικῇ
ἀξοτήματων ὅπι φαινόμενον. τὴν δὲ
πεντάδα αἰσῶσιν ἔφασκεν. φανερὰ
δὲ ἡ αἰτία. τὴν δὲ ἐξάδα, τελειότη-
τα σώματι, σωληνόμενον ἐκ πρώ-
της πεντήτης καὶ τῆς διτλής, καὶ κατὰ
γεωμετρίαν. διὸ καὶ γὰρ αὐτοῖς
προσηγορεύθη. τὸ δὲ ἐπτάδα ἀγνοίαν.
μόνη γὰρ τῶν ἐνὶ δέκα, ἔτι
ἡμιᾶται γεωμετρικῶς ὑφ' ἐτέρων, ἔθ'
ἑτερον ἡμιᾶ. τὴν δὲ ὀκτάδα, σώμα
ἐνυλον. ἐκ γὰρ τῆς πρώτης πολυπλα-
σιαζομένης κυβικῶς σωίσταται. τὴν
δὲ ἐνεάδα, μεσικῶς ἐκάλουν. ὅτι
πρῶτον ἐξ ἀριθμῶν ἑπτὰ τρεῖς συμ-
φωνίας παρεσάντων λόγους σωλήσειαι.
δύο γὰρ καὶ τρία καὶ πέντε τὸν ἐνεά-
πληροί. ἀλλὰ καὶ τὸ ἑπταπλὸς ἀρμονίαν
τὴ καὶ πενθορεάν ἐς τοῦτον συμβαί-
νειν τὸν ἀριθμὸν ἐπὶ αὐτῶν τετραπλῶν
δυοῖν δὲ τῆς πέντε τετραπλῆς σφαίρας, καὶ
τῆς μετῴσης ὀνομαζομένων. τὴν γε-
μῶν δεκάδα πρώτῳ ἐκάλουν συμ-
φωνίαν. εἰ γὰρ τις τὸ πρῶτον μὲν ἐν
μεσικῇ σύστημα συμφωνον, ὅπερ ἐστὶ τὸ
διὰ πέντε, εἰς τὰ ἐλάττω διατετα-
γμένα, λέγω ἢ πέντε διέσεις, δέκα
πῶς γενομένης εὐρήσεται. καὶ γέμει
ἀνὰ

ἀντὶ διέστως μονάδα, καὶ πὰς λοιπὰς
 ἰσομεγέθους τῆς διττάσεως σωλῆθεις,
 καὶ τὰ τρία τῆς μελωδίας γῆν ἢ αὐ-
 τὸν διττὸν συμβαίνοντα θεωρήσει.
 ἀλλὰ καὶ πρῶτος ἐκ δυοῖν διττῶν
 ἐστίν, ὧν μέσος εἰς ἀνάλογον πίπτει, τῷ
 δὲ δύο καὶ ὀκτώ. οἷον δύο μία ὀκτώ
 μία. ὃ καὶ πρῶτη ὥρᾳ πῶς ἀρμονία
 κεκληται. πὰς γὰρ ὁππιδέως κατὰ γε-
 ωμετρικὴν ἀναλογίαν ἔτῳς ἐκάλει
 οἱ παλαιότεροι. ἀλλὰ καὶ τῆς ἐννεά-
 θ' πλὴν τῶν ὅλων ἀρμονίαν σημεῖ-
 νει, μὲν τῆς εἰς τὸ πρῶτον ἀναφορᾶς,
 καὶ εἰς ἐν συγκεφαλαιώσεως, ἢ με-
 τὰ ἑξῆς σωδεδεσται λογιζομένοις ὁ
 δέκα συμβαίνει. ἐστὶ δὲ πς καὶ πρὸς
 τὸν ἑνδεκά λόγος. ὁ γὰρ τὸν πρῶτον
 πλὴν πρῶτον διέσιν ἐὰν ὁππιδέως τὸν
 πῶνυμον αὐτὸν λόγον ἀναφανήσεται.
 ὅγε μὲν δώδεκα μεσικώπῃ διτ-
 τῶν. τῶν γὰρ πρὸς αὐτὰς ἑδὲς πρὸς
 ὅτ' ὡς πλείους τῶν περικειμένων πὰς
 ἀρμονικὰς ὁππιδέκνυσι συμφωνίας,
 εἰ καὶ ὅτι μάλιστα διατρέμνῃς λόγους
 πινὰς πρὸς ἄλλα πλάτη μερῶν ὁπ-
 φαίνουσιν. ἀλλὰ γὰρ ἔποσι μόνον
 πρὸς μὲν τὸν ἐννεά, λόγον ἔχει ὁπ-
 τερτὸν. πρὸς δὲ τὸν ὀκτώ, τὸν ἡ-
 μιόλιον. πρὸς δὲ τὸν ἑξ, τὸν δι-
 πλάσιον. καὶ ἔτι πρὸς μὲν τὸν τέσ-
 σαρα, τὸν τετραπλάσιον πρὸς δὲ τὸν
 τρία, τὸν πλεονάσιον. ὅτ' ὡς ἀπὸ μο-
 ναδὸς ἐφεξῆς, πῶς συμπαληρωθεῖς
 ἔστι δεκάθ', καὶ τριῶν διττάσεως

posuerit unitatem, reliquasque u-
 nitates æquali magnitudine, qua
 sunt intervalla, composuerit, per
 tria melodiæ genera eundem nu-
 merum prodire contemplabitur.
 Quin & primus ex duobus nume-
 ris est, inter quos medius unus
 proportionaliter incidit, ex bina-
 rio scilicet & octonario: ut, duo.
 quatuor. octo. Quod & prima à
 quibusdam harmonia est vocatum.
 Planas enim in Geometria propor-
 tiones sic vocabant vetustiores. Sed
 & novenarii universonum harmo-
 niam denotat, cum relatione ad
 primum, & in unum summatim
 facta collectione. cujus cum par-
 ticeps fieret, denarium ratiocinan-
 tibus colligatum esse contigit. Ali-
 qua etiam circa undenarium est
 oratio. Tonus enim ad primam
 diesin, si intensiorem faciamus,
 eandem rationem ostendet. Cæ-
 terum duodenarius numerorum
 quam maxime est Musicus. An-
 te ipsum enim existentium nul-
 lus ad tam multos præcedentium,
 harmonicas ostendit consonantias.
 licet quam maxime divisi rationes
 aliquas ad alias partium latitudines
 demonstrent. Verum hicce solus,
 ad novenarium rationem habet su-
 pertertiam: ad octonarium, ses-
 quialteram: ad senarium, duplam.
 Præterea ad quaternarium, triplam;
 ad ternarium, quadruplam. cum
 ab unitate deinceps numeros; qui
 completivi quidam existunt ipsius
 denarii; & trium intervallo-
 ratio-

rationes admiserit. Quare & ad hanc usque summam; duodecim, inquam, tonorum; natura nostra satis habebat proferre vocis acumen.

Fortasse igitur aliquis existimet, non constare nobis sermonem, ut qui discussionem eorum, quæ in Musica sunt, per numerum faciamus, hunc autem ipsum dicamus non perfecte intervallo- rum esse pacem. Hujus certe causam si dicturi simus, movendus nobis sermo divinus est & arcanus. Cum enim quæ hic sunt, secundum imitationem excellentiorum sint constituta, & ad illorum motum ac conversionem, originem capiant, & essentiam adquirant; . differentia autem sit in ambobus locis: altero existente puro & incorrupto; altero, turbulento ac limoso: ibi quidem actus perfectus fit, & minime impeditus; hic verò imperfectus ac claudicans, & difficilis: non ob agentis causam; sed ob materię turbationem & impotentiam. Vti enim lapicidam in lapide inquirunt facile sculpturum quoscunque voluerit typos; in pumice nequaquam, aut difficulter; non ob suam imperitiam aut imbecillitatem, sed potius ob subjecti inhabilitatem; sic & eam, quæ ex universo est, efficaciam, ea quæ ultra sunt, ob naturam diviniorem, commode se habentia, contingere: hæc inferiora autem ob multam distantiam, & ob corpo-

τὰς λόγους ἐπιδεγεμίζου. διὸ καὶ μέγρι τῆςδε τῆς ποσότητος, λέγω δὴ τὸ δέκα τόνων, ἡ φύσις ἡμῶν ἤρκεσε παραγαγεῖν τὴν τῶ φωνῆς ὀξύτητα.

Τὰχ' ἂν ἂν τις ὑπολάβοι, μὴ συνεστάναι τὸν λόγον ἡμῖν, τὸ μὲν ἐξέπειν τὴν κτ' μυστικὴν ἐπ' ἀριθμῶν ποιούμενοις, αὐτὸν δὲ τῶν φάσκει καὶ μὴ τελείως εἶναι δεκτικὰ πὰ ἀσχημάτῃ. τὰτα δὴ τὴν αἰτίαν εἰ μέλλοιμι εἰρεῖν, κινήσει ἡμῖν θεῖός τε καὶ ἀπορήσει λόγος. τὸ γὰρ ἐνταυτοῖς κτ' μίμησιν τὸ πρὸς τὰ πμῶτα περὶ σωεσμεμῶν, καὶ πρὸς τὸ ἐκείνων φορεῖν τε καὶ τροπῶν, τὴν τε γῆρσιν λαμβανόντων, καὶ τὸ εἶναι περὶ σωμῶν. ἀφ' οὗτος δὲ ἔσθ' ἐν αἰμφορίοις τοῖς τόποις, καὶ ἔτι μὲν καθαρῶς τε ὄντος καὶ ἀδιαφθόρου. ἔτι δὲ ἰσολερῶ καὶ ἰσυνώδους, ἐκείνῃ μὲν ἡ ἐνέργεια πλεία καὶ ἀνεμπόδιτος γίνεσθαι ἐνταυτοῖς ἢ ἐλλείπεις τε καὶ χωλίσσασθαι, καὶ δύσκολον. ἔτι δὲ τὸ δρῶντος αἰτίαν. ἀφ' οὗ τὸ τῶ ὕλης παραχλῆ τε καὶ ἀδυναμίαν. ὡς γὰρ τὸ λιθοξόον ἐν μὲν τῷ λίθῳ φασὶν ὀχερῶς ἂν γήσεν ἔς ἂν προσέληται τύπος, ἐν κισσῷ δὲ ἐδεπώπει, ἢ δυσκόλως. ἔτι δὲ ἀπτεχνίαν ἢ ἀδένειαν τὴν αὐτῇ. ἀφ' οὗ δὲ τὴν ἀνεπιτηδεύτητα τῶν ὑποκειμένων. ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐκ τῶ παλῶς ἐνέργειαν, τὴν μὲν ἐπέκεινα ἀφ' οὗ θεοτέρον ἵππιδείως ἐχούων καθικνεῖσθαι τῶν δὲ ἐνταυτοῖς ἀφ' οὗ πολλὰ δόξασιν, καὶ ἀφ' οὗ τὴν σωματικῶν ἀχλὺν τε καὶ ὑπο-

ὑποσάθμεν πηλολυμῶν, αἰμαυρό-
 προν. οἷον γὰρ ἀλῆς ἡλιακή, φασί,
 θεωρεῖται ἐν μὲν αἰέρι καθαρωτάτη·
 ἐν δὲ ὕδατι βάθυσιν, αἰμυδρὰ
 καὶ ἐξίτηλ^α, σὺν αὐτῇ πιαύτη τυγ-
 χάνουσι· τῆς δὲ ἡμετέρας αἰσθήσεως
 ὑπὸ τῷ πείεχον^{τι} ὡς ἀποδιζομέ-
 νης· ἔτιωσι δὲ καὶ πᾶς ἀνωθεν διηκῶσας
 ἀπορροίας ἔχ' ὁμοίως καὶ πάντα ἐν-
 εργεῖντόν· καὶ ἀξίαν δὲ ἐκάστω
 τῶν ὑποκείμενων. διὸ καὶ αὐτὴς ἡ-
 μᾶς, ὅτε μὲν τῇ τῶν ἐνθεδίων παραχῇ
 τι καὶ ἀπαξία πρὸς πεπνυμένον, ὀλί-
 γης πινὸς καὶ ἀναγκαίας ὑπὸ τῷ
 κρείττον^{τι} τυγχάνειν ὑπὸ κρείττους,
 διὰ τὴν τῷ παντὸς ἐνωσίν τι καὶ κοι-
 νωνίαν· ἡνίκα δ' ἂν αὐτὴς τι γνόν-
 τις, καὶ ὅθεν ἡμῖν ἡ παραχῇ μαθόν-
 τις, ὅτι πᾶς πμιαύτερά τῷ ὅρμῳ καὶ
 τὸν βίον προτρέψωμεν· τῇ καὶ
 τῆς ὅλης προνοίας δέχεσθαι τὸ ἀ-
 κραιφνὲς καὶ πελώπιον, τῆς ἡμε-
 τέρας τότε φύσεως ἐς τὸ ὑπὸ τῆς
 συμβαλλομένης, ὁμοιωσὶ τῆς πρὸς
 τὸ κάλλιπον. τῆς δὲ τῶν ἐνθεδίων πρὸς
 τὰ ἐκείθι συμπαθείας, πᾶς π' ὥρα
 ἀκερῆ φέρει τεκμήρια. τροπὰς π'
 αἰέρον καὶ ὑδάτων φθοράς. θάλη τι
 καὶ ὠκερσίας, αἷς καὶ τῷ τῶν
 ἐκείθι πιαὶ χέσιν γίνεσθαι συμβαί-
 νει. ἐπὶ δὲ πᾶσι καὶ ἑκάστον καιρὸν,
 ὡς εἶπεν, γινόμενα, φυτῶν τε αὐ-
 ξήσεις καὶ φθίσεις, ζώων τε πλε-
 ωώσεις καὶ κενώσεις, ἀπὲρ αὐξομέ-

ralem caliginem & facem inquina-
 ta, obscurius. Quemadmodum
 enim radius, inquit, solaris, in
 aëre quidem cernitur purissimus;
 in marinis verò profunditatibus,
 obscurus & evanidus: non quod
 ipse huiusmodi existat; sed quod
 sensus noster à continente impe-
 diatur: Sic & desuper provenien-
 tes defluxiones non simili modo
 ubique agere; sed secundum cu-
 jusque ex subjectis dignitatem.
 Quare & nos ipsos, quando qui-
 dem horum inferiorum tumultu &
 inordinato motu una abripimur,
 paruum quoddam & necessarium à
 meliore consequi auxilium, ob u-
 niversi unionem & communica-
 tionem: ubi autem nos ipsos in-
 spiciendo, atque unde nobis illa
 sit perturbatio discendo, ad nobi-
 liora impetum ac vitam converte-
 rimus; tum universæ nos provi-
 dentia recipere sinceritatem ac
 summam perfectionem, nostrā
 tum naturā ad id commodè adju-
 vante, conformando se ad opti-
 mum. Porro horum inferiorum
 consensus cum iis quæ supra nos
 existunt, & anni tempora accura-
 ta esse dicunt indicia; aëris quo-
 que varias mutationes, & aquarum
 corruptiones; calores item & tem-
 peratas aëris constitutiones, quas
 per certam quandam isthic exi-
 stentium rerum habitudinem fieri
 contingit. Adhæc quæ singulis
 temporibus, ut ita dicam, fiunt,
 & plantarum incrementa & decre-
 menta;

menta; animantiumque impletiones & evacuationes, quæ una cum aucto & imminuto Lunari circulo patiuntur & mutantur. Quinetiam maris adfluxus & refluxus, qui cum ejusdem Deæ cursu & apparitionibus sæpius mutantur; uti quidem in enavigatione per Herculeas columnas frequenter fieri solet. In Ægypto autem Nili fluxus iisdem anni temporibus ingressus & recessus facit, Solaribus proportionaliter itineribus ac motibus. Musicam autem & ipsam principium quidem habere ex universis, quemadmodum & reliqua, dictu haud est absurdum; commistione verò cum corporali materia, accurationem illam & summam perfectionem, quam in numeris habet, amittere. quandoquidem in illis supra nos existentibus locis certa illa est & incorruptibilis. Atque sic quoque intervalla in æqua dividere est impossibile. systematumque consonantias imperfectas habemus, corporali crassitie impedimentum adferente.

Manifestum autem erit reliquas artes inspicienti, quantam ex numeris mutuenter utilitatem. Graphicam enim si quis spectare velit, nihil ipsam sine numeris & proportionibus facere inveniet; sed & corporum commensus, colorumque temperaturas per numeros vestigare, atque ex his in picturas transferre pulcritudinem. Quin & hanc ipsam videre est per numeros

να τὴ καὶ μεταβολῇ τῶ σπλῆνιστικῷ κύκλῳ συμπάσσει τὴ καὶ σωτηρίῃ. καὶ μὲν καὶ θαλάσσης περιήροιας καὶ ὑποχωρήσεις, αἱ τῆς αὐτῆς. θεῶ τῶ δρόμῳ καὶ φάσσει κατέκασσε συμμεταβάλλουσιν, οἷον δὲ κατὰ μὲν τὸν ἑκπλεον, τὸν δὲ ἡρακλείων σπλῆν παρ' ἑκάστη γίνεσθαι φιλαῖ. κατὰ δὲ τὴν αἰγυπτον τὸ νεκλῶν ῥόδμα ταῖς αὐταῖς ἐνιαυσίαις ὥραις ἀνόδους τὴ καὶ ὑποχωρήσεις, ταῖς ἡλιακαῖς ἀναλόγως πορείαις τὴ καὶ κινήσει. μουσικῇ δὲ καὶ αὐτῇ δόχλῳ μὲν ἔχειν ἐκ τῶν ἔλων, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, εἰπεῖν ὅτι ἀπίθανον. τῇ δὲ πρὸς τὴν σωματικῇ ὕλῃ μίξει, τῆς καὶ ὅτι δριθμῶς ἀποπύπτεται ἀμελείας τὴ καὶ ἀκρότης. ἐπεὶ ἐν γὰρ τοῖς ὑπὲρ ἡμᾶς τοῖς ἀστρεῦσι τί ἐστὶ καὶ ἀδιάφορον. ἔτω καὶ πᾶς εἰς ἴσιν τῶν ἀριθμημάτων διαίρεσεις ἀδιωαῖ μὲν. καὶ πᾶς τῶν συσημάτων συμφωνίας ἐλλειπτεῖς ἔχον μὲν, τῆς σωματικῆς παχύτητι παρεμποδίσεως.

Δῆλον ὅτι ἔστι πᾶς ἄλλας ὁπιδόντε πέχνας, ὅσην ἐξ δριθμῶν ἀνερανίζονται τὴν ὠφέλειαν. γραφικῇ πε γὰρ εἰ τις ἐθέλοι θεωρεῖν, εἶδεν ἂν ἀεὶ ἀριθμῶν καὶ ἀναλογιῶν δρῶσαν ὁρήσῃ. ἀλλὰ καὶ σωματῶν συμμελείας καὶ χρωμάτων κράσεις δι' ἀριθμῶν θηρωμένῃ, καὶ τῶν πρὸς τῆς γραφῆς ποιέμενον κάλλος. αὐτῇ ὅτι ταύτῃ ἐστὶν ἰδεῖν δι' ἀριθμῶν καὶ τὴ πρώτη φύ-

φύσεως ἔσται μιμητικὴ. οἷα γὰρ ἐν
 τοῖς φυσικοῖς σώμασιν ἀναλογία
 περιῆσσι καὶ ἄλλοις ἐπίησιν, ταῦτ' αὖ
 καὶ τοῖς μέλεσσι τῶν ζῴων, καὶ
 ταῖς τῶν χορδῶν συγκεκρίσται με-
 τὰ δ' ὁμοίαν. εἰσὶν γὰρ καὶ παρ' αὐτοῖς
 μορφαὶ καὶ χοροὶ, καὶ ἁρμονίαι
 βίῳ καὶ ἡδονῇ δηλωτικαί. συνίσταται
 ἡ πᾶσα τέχνη καὶ ἀνέκροτον τῆς τῶν
 φυσιογνωμονέων. ὅπως μὲν γὰρ μορ-
 φῆς ὑποκειμένης συνορεῖται εἰς
 ὅπως δὲ ἡδονῇ θεωρεῖται τυπῶν
 μορφῇ. ἰατρικὴ δὲ καὶ αἰσθητικὴ
 μὲν δὲ αἰσθητῶν, παλμῶν καὶ κα-
 τὰ τῆς φύσεως, καὶ περιόδων τύπων ἀνα-
 λογίας περιέχουσιν. ὡς οἱ μὲν τοῖς συμ-
 φωνοῖς ἀναλογεῖν λόγους, διαπλα-
 σίωσι, ὡς οἱ ἐφημερίαι, ἡμιολίαι, καὶ
 ὡς οἱ διὰ τρίτης, ὀκταέτης, ὡς οἱ
 διὰ πέμπτης, ὀκταήμερον, καὶ πέν-
 τας κινδύνους ὀκταέτης. ἔστι χαλε-
 πὸν μὲν, ἐχόντες δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁμοι-
 οτήτες πιναι, ὡς τῶν ἡμιερίων. οἱ
 τέστις ὀκταήμεροι, κινδύνου μὲν
 ὀκταέτης, σμικρὸν δὲ πρὸς τῆς χρηστῆς
 ἐλπίδος ἔχουσιν. οἱ δὲ πέντε αἰ-
 σύμφωνοι τετραγώνους, ὡς οἱ συνε-
 χεῖς, φοβεροὶ τε εἰσι καὶ ὀλέθριοι. φαρ-
 μακῶν ὅτι ποσότητος καὶ δυναμείας ἔδα-
 μῶς ἄλλως ἢ διὰ συμμετρίων, τὴν κα-
 τὰ ποσότητος, ἐπεχρησάτο. καθόλου
 δὲ πάντα ἢ πρὸς ἀνιχνύοι, καὶ πρὸς
 δόξαντα ἀπιδύναμις ἀν' ἡγήσασθαι, καὶ
 αἰσθητῶν ἀρήσει σύμφωνον. βίῳ

primæ naturæ esse imitatricem.
 Qualis igitur in naturalibus corpo-
 ribus proportio accedens pulcritu-
 dinem effecit, talem & in com-
 mensibus figurarum, & in colo-
 rum commixtionibus confectan-
 tur. Quare & apud ipsos sunt for-
 mæ, & colores, & figuræ, quæ vi-
 tas ac mores demonstrent. Ac tota
 quidem ars consistit ex adverso illi,
 quæ ex corporis lineamentis præ-
 dicit. Hic enim formâ suppositâ
 vita conspicitur: ibi verò more in-
 specto exprimitur forma. Medici-
 na autem & ipsa omnia quidem per
 numeros, tum palpitationum cor-
 dis deprehensiones, tum periodi-
 corum typorum proportioncs ex-
 hibet: quorum alii consonis re-
 spondentes rationibus, & duplæ,
 ut quotidianus; & sesquialteræ, ut
 qui per diem tertiam indicationem
 faciunt; & supertertiar, ut qui per
 quartam, non omnino periculum
 adferunt: nec graves sunt admo-
 dum, sed ad illos habent quasdam
 similitudines, nimirum semiter-
 tiani. Qui his adjacent, pericu-
 lum adferunt, & parum bonæ spei
 habent. Qui autem omnino disso-
 ni existunt, ut continui, & terri-
 biles sunt & exitiales. Medicamen-
 torum autem qualitates & vires
 nullo alio modo quam commen-
 sibus, qui secundum qualitates
 fiunt, est commenta. Verum uni-
 verse omnia si quis investigarit, &
 quæ sine probabilitate dicta viden-
 tur, in numeris inveniet consona:
 vita-

uitarumque & morum propinquas similitudines, concordiam adferentes. fortunæque statum, ac prudentiæ participationem. actionum & studiorum consonantiam, reliquamque vitæ constitutionem: Atque in consonis rationibus amicitiam; in dissonis contrarium adferentes. Quorum sæpe vitiatam commissuram media quædam compegit proportio. quemadmodum dissona intervalla medio loco posita consonantia. Quod si in anima quoque sitas medietates spectare velis, invenies inter Rationem & Cupiditatem mediam eam, quæ in Ira consistit, proportionem. Sin & civiles constitutiones inspexeris, miraberis, quomodo inter Consularem ordinem & Popularem, medius collocetur Militaris. cujus nunquam ministerium in optimis Rebuspublicis abfuerit. Atque hujus ipsius extremitates sunt Armatus ordo & Equestris; medietas autem utriusque Velites, qui similitudinem ad extrema in pedestri levitate sunt consecuti. Rursus autem ipsa tota multitudo Consularis & Popularis medietatem habet Equestrem ordinem, dignitatis remissioris participatione extremis adsimilatum. Iam autem hæc ita accurate per numeros & medietates consistere, Musicam autem putare nequaquam; indocti omnino & natura inelegantis est ingenii.

Iam igitur & singula eorum, quæ

τὴ καὶ ἡθῶν τὰς συνέγγους ὁμοιότητας, ὁμόνοιαν ὀπιφερέσας. τύχης τὸ ὑπόστασιν, καὶ φρονήσεως μέτοχόν. πράξεων καὶ ὀπιτηδωμάτων συμφωνίαν, καὶ τὴν λοιπὴν τῆ βίᾳ κατασκευασιν. ἐν δὲ συμφωνοῖς λόγοις Φιλίαν. ἐν δὲ ἀσυμφωνοῖς τέναντιον ὀπιφέροντα. ὧν πολλὰκις τὴν ἀναρμοσίαν μέση τις ἡρμossen ἀναλογία, ὥσπερ ἀσύμφωνα διαστήματα μέση μὲν τιθεῖται συμφωνία. εἰ δὲ γε καὶ τὰς ἐν ψυχῇ μεσότηας θεωρεῖν ἐθέλεις, ἀρήσεις λογισμὸν καὶ ὀπιθυμίας μέσῳ τὴν κατὰ τὸ θυμικὸν ἀμφοῖν ἀναλογίαν. εἰ δὲ καὶ πολιτικὰς διατάξεις θεωρήσεις, θεωμάσεις ὡς τῇ μὲν βασιλικῇ καὶ δημοτικῇ μέσῳ τάττειν τὸ πολεμικόν, ἔπλε τῆς αὐτῆς λειψυγίας ἐν τῇ ἀρεταῖς πολιείᾳς ἀφιστάμερον. τέττα δὲ αὐτὰ τὸ μὲν ὀπλιτικὸν καὶ ἱππικόν, ἀκρότητες μεσότης δὲ ἀμφοῖν τὸ γυμνητικόν, ὁμοιότητε πρὸς τὰς ἀκρας ἐν περὶ κακότητι κακλήρωτόν. πάλιν δ' αὖτὸ πλήρωμα τὸ σύμπαν βασιλικῇ καὶ δημοτικῇ μεσότητε τὸ ἱππικὸν ἔχον, ἀξιώματι ὑφιεμένῃ μετοχῇ τῆς ἀκρας ἀμεινωτόν. τὸ δὲ ταῦτα μὲν ἔτιω ἐναργῶς δι' ἀρεθμῶν καὶ μεσοτήτων συνεστάναι. μεσικῶν δὲ μὴ ἂν ὑπονοεῖν, παρὶ λῶς ἀμαθῆς καὶ ἀμέσῃ τὴν φύσιν εἶσιν.

Ἡ δὲ πόινω καὶ τὴ κατέκαστα τῶν ἐν

ἐν μουσικῇ λεγομένων διεξίωμι, ἐκεί-
 ναι δὲ πρὸς τὸ σύμπαν ὁμοιοῦνται ἀνα-
 παφάντες. ὡς γὰρ εἰς τῶν ἄλλων κα-
 λῶν ἕκαστον δῖχα τῆς πρὸς ἐκείνο
 συνίσταται συμφωνίας· ἕτως εἰς μου-
 σικῶν, ἅτε συνῆθη συσσηνάει, οὐτε
 μὲν συστάσκει ἕτω διωαλῶς ἐνε-
 γεῖν, εἰ μὴ ἀπὸ τῶν πολλῶν πρὸς τὰ
 ἑσπερῆ ἡμᾶς ὁμοιοῦνται, βεβαίαν
 καὶ θείαν ὡς ἀληθῶς τῶν ἰσχυρῶν ἐπε-
 πέριστο. ἔστι δὲ τῶν λεχθησομένων
 σμικρὰ μὲν καὶ ἄλλων κοινὰ πε-
 χυνῶν· τὰ δὲ παλαιοὶ καὶ μέγιστα, μου-
 σικῆς ἰδίαι. ἰδιαίτερον δὲ μάλιστα,
 ὅτι τὸ ἐξ ἐνανθίων ἢ σύστασις αὐτῇ,
 τῇ Φυσικῇ ὡρᾷ παλησίως, καὶ τῆς
 τῆς παλαιᾶς ἀρμονίας τῶν εἰκόνα φέ-
 ρειν. πάλιν τὸν αὐτὸν ἡμῖν θεὸν, ὃν καὶ
 κατὰρχας ὡρᾷ παλησίως, τὸν πάσης
 μὲν σωματικῆς συστάσεως· πάσης δὲ
 ψυχικῆς ἀρμονίας, ὁππότε τῶν καὶ δε-
 πέον, εἰ μὲν πῶν λεχθησομένων δό-
 ξη τὸ ὁρθῇ λελέξεσθαι, καὶ ὅσων πολλοῖς
 ἐκφαίνεσθαι, σῶζεν τὸ εἰσπεῖν τὸ λόγον,
 καὶ ἄξιον ἀνακαῖς τε καὶ γνώσῃ ὡρᾷ
 γαῖν· εἰ δὲ πῶν τῶν ἡ ὡρᾷ τῶν τῶν
 ὀνίων αἰτίαν ἐκμελῶς ἔχει, ἢ εἰ
 πρὸς ἡκον, ὡς εἰς τῶνδε τῶν γραφῶν
 σιγᾶν δέον, κατὰ πᾶσι περὶ, συγγνώ-
 μῃ μὲν ἡμῖν νέμειν τῆς πῶν σιγῆς τῆς
 Φιλοπονίας, καὶ τῆς εἰς τὸ ὁμόφυλον
 Φιλανθρωπίας· οὗ δὲ λόγος ἦται
 κατὰ κρῦψαι πέλεον, ἢ εἰς αὐτὴν ὁππότε
 γον ὡρᾷ δέναι.

in Musica differuntur, percensea-
 mus, cujusque ad hoc universum
 similitudinem declarantes. Vti enim
 nec reliquorum pulcrorum singula
 sine consonantia ad illud consti-
 stunt; sic nec Musicam aut consti-
 stere unquam contigisset, aut con-
 sistentem ita potenter operari, nisi
 ob multam ad ea, quæ supra nos
 sunt, similitudinem, firmam ac di-
 vinam revera virtutem acquisivisset.
 Erunt autem ex iis, quæ dicen-
 da sunt, pauca quidem & aliis arti-
 bus communia; plurima autem &
 maxima Musicæ propria. imò ve-
 rò magis propria, quod & ex con-
 trariis sit ipsi constitutio; perin-
 de ac naturali scientiæ; & Univer-
 si harmoniæ ferat imaginem. Nunc
 rursus idem nobis Deus, quem &
 principio advocavimus, est adsu-
 mendus, qui omnis corporalis con-
 junctionis, omnisque animatæ har-
 moniæ est præfectus: atque ille ro-
 gandus, ut si differendorum ali-
 quid ex opinione vera dicetur,
 quodque sanctum existens multis
 prodi possit, servare perpetuo ve-
 lit illum sermonem, dignumque
 auribus & cognitione præstare. Sin
 horum aliquid aut præter rerum
 causam inconcinne se habet, aut
 non conveniens collocetur, quod
 in hoc scripto sileri debuerit, ut
 veniam quidem nobis concedat ob
 contentum laborandi amorem, &
 humanitatem erga idem genus; ser-
 mones autē aut plane occultet, aut
 non vituperandos posteris tradat.

. R

Pri-

Primum igitur de motu, qui in voce est, quis unquam dubitaverit, an Vniverſo conſonetur conſtitutus. Cum enim hoc ex cauſa efficiente, & ex materia conſtet; materia autem ſimplex ſit & informis, omnique figura privata: aliarum quidem artium fundamentis ac principiis, quod ad ſuas artes attinet, materias eſſe contigit; quod verò ad naturam, multo prius formas exiſtere: Ita verò motus, qui in voce eſt, & ſine corporali differentia conſideratur, & eſt per eſſentiam, ut rerum principia, incorporeus. Verùm cum materia quoque infinitas dubitationes præbeat, utrum Muſica continua ſit, an diſiuncta, etiam in hoc materiæ contrarietatem monſtrat. Suam enim materiam, quæ eſt motus vocis, continuam & intervallis diſcretam oſtendit. Quemadmodum igitur Vniverſi provida viſ, tum nimis continuum in materiæ ſpecies dividit, tum diſcretum cogit moderatè: ſic & Muſica multam quidem continuitatem vocis, tantquam inutilem, contemſit; majorem autem diſcretionem, tantquam infinitam, rejecit, & in moderata diſtantia melodiam collocavit. Cæterum quod ſimplex illius motus ſonus ſit, nobis liquet. Hoc autem commune quoque eſt artibus reliquis: omnes enim ex quibuſdam per ſe partem non habentibus, ortum habent. Specialius verò illud eſt, quod

Πρῶτον μὲν ἐν κινήσεως περί, τῆ κῆ
 τῆ φωνῆς, τίς ἂν ἀμφισβητήσῃ, ὡς
 ἐκ τῶ παντὶ συμφώνως ἔχῃ. τὰ τε
 γὰρ ἐκ τῆ ποιητικῆς, καὶ τῆς ὕλης
 σωεστικῆς ὕλης ἢ ἔσθῃ ἀπὸ τῆς τε καὶ
 ἀμορφώτης, καὶ παντὸς εἶδους ἐστέρημε-
 νης, τῆ μὲν τῶν ἄλλων τεχνῶν ὑποβά-
 θραις τε καὶ δεχαῖς, ὡς μὲν πρὸς τὰς
 σφείρας τέχνας ὕλαις εἶναι συμβέ-
 βηκεν, ὡς ἢ πρὸς τὴ φύσιν, πολὺ πρὸ-
 περον εἶδεσι τυγχάνειν. ἡ δὲ κίνησις, ἡ
 κῆ τῆ φωνῆς, ὧν τε σωματικῆς δια-
 φορῆς ὁπποῦται, καὶ ἔστι κατ' ἐξῆς,
 ὡς τὰς πρῶτας, ἀνώμαλῃ. ἀλλὰ καὶ τῆ
 ὕλης μυριάς ἀμφισβητήσεις παρε-
 χηδύης, πόπερα συνεχῆς ἢ, ἢ διεχῆς
 ἢ μεσική, καὶ τὰ τε τῆς ὕλης ἐνα-
 πότην δέκνυνσι. τὴν γὰρ αὐτῆς ὕλιν,
 ἥτις ἐστὶ κίνησις φωνῆς, συνεχῆς τε καὶ
 διαιρετηρικῶς ὁππότε δέδεικεν, ὡς περ ἐν
 ἡ δὲ παντὸς προνομικῶς διώαμις, τὰ τε
 λίαν συνεχεῖς εἰς εἶδη διαιρεῖ τῆ ὕλης,
 καὶ τὸ διεχῆς συνάγει συμμέτρως·
 ἔτι καὶ καὶ ἡ μεσική τὴν μὲν πολλὴν
 συνέχειαν τῆς φωνῆς, ὡς ἄρρησεν,
 πρὸς ἐφρόνησεν· τὴν ἢ μείζω διεχῆσαν,
 ὡς ἀπειρον ὁποδοκίμασις, ἐν συμ-
 μέτρῳ διατάσσῃ τὴν μελωδίαν ὑπε-
 στήσας. καὶ μὴν ὅτι μὲν φθόγγος αὐ-
 τῆς ἢ ἀπὸ τῆς κινήσεως, δῆλον ἡμῖν. τὰ τε
 δὲ κοινὸν μὲν καὶ ταῖς ἄλλαις τέ-
 χναις. πᾶσαι γὰρ ἐξ ἀμερῶν τῶν ὡς
 πρὸς ἐαυτῶν τὴν δεχλὴν ἔχουσιν· ἰδι-
 αίπερον δὲ τὸ τῶν ἐναλίων εἶναι δε-
 κλόν,

κλήρον, ὁμολόγως τῇ τῷ παλῶς ὕλῃ.
 ἐξυπὶ τῷ γένει ὁ αὐτὸς καὶ βαρύτης
 ἡ μείλις ληφέν. ἀλλὰ καὶ τῶν οἱ
 μὲν ἐξῴσιν· οἱ δὲ κινῆται. τὸ δὲ
 αὐτὸ καὶ τῷ σύμπασι ἐστὶ λέγειν.
 καὶ γὰρ τῶν ὄντων τὰ μὲν ἔσκει· τὰ
 δὲ κινεῖται. καὶ δὲ τῶν ἐκαστῶν
 διττὰ διαφοραί. τὰ μὲν γὰρ κατὰ
 πῶν ἔσκει, ὡς ἡ γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐ-
 τῇ. οἷς ὁμολογεῖσιν οἱ βαρύτεροι·
 φθόγγοι, διατῶν τῶν σιγῶν βαρύτε-
 ρα, καὶ σικαφίαν πρὸς τὰ ἐφε-
 ξῆς· τὰ δὲ κατὰ δύναμιν, ὡς τὰ
 θεῖα, οἷς εἰκόσιν οἱ ἀπυκνοί, ἐκ
 σωματικῆς συζυγίας αὐτῶν ὑπὸ τα-
 σιν ἐνδεκνύμενοι. ἀρχαί τε γὰρ εἰσι
 τῶν λοιπῶν φθόγγων, ὡς τῶν σω-
 μάτων ἐκείνα, περὶ ἧς περὶ ἐξῆς.
 ἀπυκνῶν, ἐν μὲν χορδαῖς, ταῖς τῶν
 χορδῶν ἐλαττωσιν· ἐν δὲ αὐ-
 τοῖς, τῇ τῶν μεγάλων ἀφαιρέσει.
 ἔτω δὲ καὶ ὅτι τῶν ὅλων θεοὶ τε
 ἄνθρωποι καὶ σαρκοὶ διηράνησαν, ὑφέ-
 σι τὰ δόξα πάντα, καὶ ὑπεβάσι
 τὰ ἐγκατα τῶν πρώτων, ἀρετῇ τε
 καὶ ζῶν, καὶ κινήσει λιπύμενα, ἀ-
 γασθῶ μὲν μειώσι, κακίαν δέξαι·
 ζωῆς δὲ ἐλαττωσιν, πῶς τε φθαρῶν
 κινήσεως δὲ, πῶς κατὰ λόγον, βρα-
 χυτέρῃ καὶ ἐνδείᾳ γίνεσθαι τῶν μεσαι-
 τάων τῶν τελείων ἀκινήσιαν. πάλιν
 ἐπεὶ φορεῖς εἶδη δύο. ἡ μὲν γὰρ γί-
 νεσθαι κατὰ ὁδοῦ· ἡ δὲ κατὰ κύ-
 κλον, τῇ μὲν κατὰ κύκλον χρηται

contrariorum sit capax, eadem ra-
 tione qua universi materia. Acu-
 men igitur idem & gravitatem
 participat. Quin & horum alii
 stant; alii moventur. Quod idem
 & de Universo dicere licet. Etenim
 ex iis quæ existunt, alia stant;
 alia moventur. Iam quoque ho-
 rum utriusque binæ sunt differen-
 tiæ. Alia enim secundum locum
 stant, ut Terra, quæque in ea
 existunt; quibus respondent soni
 barypycni; ob elementi istius gra-
 vitatem, & conjunctionem cum
 sequentibus: alia secundum po-
 tentiam, ut divina; quibus simi-
 les sunt apycni, ex corporali co-
 pulatione substantiam suam in-
 dicantes. Principia enim sunt re-
 liquorum sonorum, uti illa corpo-
 rum; continentque sequentes om-
 nes, in chordis quidem, nume-
 rorum deminutionibus; in ti-
 biis verò, ablatione magnitudi-
 num. Sic certe & de Universis di-
 vini viri & sapientes ista sunt ri-
 mati, remissione quæ hic sunt om-
 nia, & decremento ultima à pri-
 mis & virtute, & vita atque mo-
 tu vinci: boni quidem imminu-
 tione, malitiam ostendere; vitæ
 autem defectu, efficere corruptionem;
 motus autem, qui secundum
 rationem est, brevitate & inopia
 fieri maximè medii absolutam
 immobilitatem. Rursus quoniam
 motionis species sunt duæ;
 altera enim fit secundum lineam
 rectam; altera secundum circum-

motione secundum circulum utitur ætherium corpus, quod quoque planum esse à quibusdam est dictum: quod simile fuerit sonis parypatæ speciem habentibus. Hi igitur duo monstrant intervalla, tum diesin, tum hemitonium: motione autem secundum rectam feruntur sublunaria, quæ & profunditatem sine dubio habent, & sunt tripliciter distantia; quibus respondent lichani speciem habentes soni, qui tria monstrant intervalla; diesin, & hemitonium atque tonum. Quin & horum ipsorum in raritate & densitate sunt differentia, quæ materialium corporum demonstrant proprietates, quomodo illorum alia ob raritatem levia sint & ascendentia; alia verò ob densitatem graviora, & terram potentia. Et verò illud, quod horum ipsorum naturà quidem in infinitum progrediatur acumen; arte autem circumscribatur, & opificis denotat potentiam, & materiale naturam: hanc quidem quod infinita existat, & irrationalis; illum autem, quod finis sit, ac ratio. Hac & corporum constant pulcritudines, & animæ virtutes; ærisque temperationes, nec in infinitum progrediendo, nec confestim in contrarium; sed minutis incrementis mutationes faciendo. quæ temperatas constitutiones universo; plantis, felicem proventum, animantibus sanitatem præbent.

Porro quod prima consona sy-

τὸ αἰθέριον σῶμα, ἐδὴ καὶ ὁπίπτεδον εἶναι πρὸς πῶν. εἶρηται. ὅπερ ὁμοιον ἂν εἴη τῷ παρυπατοειδῶσι. δύο γὰρ εἴη δὴ λῆσι διαστήματα, τὴν τε diesin καὶ τὸ ἡμιτόνιον. τὴν δὲ καὶ diesin καὶ φέρειαι τὰ ὑπὸ σελήνῳ, ἀεὶ ἀφ' ὧν τὸ ἡμιόλογον μετέχῃ, καὶ ἐστὶ τετραχὴ διαστήματα. οἷς ὁμοιοῦσιν οἱ λιχανοειδῆς, πρὸς τοὺς δὴ λῆσι διαστήσεις, diesin τε καὶ ἡμιτόνιον, καὶ τόνον. τί δ' ἔχῃ καὶ τῶν αὐτῶν ἐν ἀραιότητι καὶ πυκνότητι εἶσιν, αἱ διαφορὰς τῶν ὑλικῶν σωμάτων ὁπταίνουσιν ἰδιότητος, ἥ τὴν μὲν αὐτῶν ἀραιότητα καὶ φανερὰ καὶ ἀνωφερῆ. τὴν δὲ πυκνότητα βαρύτερα καὶ χαμαιπλή. καὶ μὲν τὸ τὰ τῶν αὐτῶν φύσι μὲν ἐς ἀπειρον προΐεναι τὴν ὁξύτητα. τὴν γὰρ ὡς εἰσέλαιον, τὴν τε τῶν δημιουργῶν δὴ λῶν δυνάμιν, καὶ τὴν ὑλικὴν φύσιν. τὴν μὲν, ἀπειρον ὥσπερ καὶ ἄλογον. τὸν δὲ, πῶς ὄντα καὶ λόγον. τῶν καὶ σωμάτων συνίσταται κάλλη, καὶ ψυχῆς ἀρεταί, καὶ ἀέρων συμμετρίαι, ὅτι εἰς ἀπειρον προβαίνουσιν, ὅτι ἀθρόως ὁπταίνουσιν. δι' ἐλαχίστων δὲ ὁπταίνουσιν πρὸς μεταστάσεις ποιέμεναι. διακρίσεως μὲν ἐν τῷ παντί. φυτοῖς δὲ δεικνύμεν ζωῶσι δὲ ὑγίαιαν παρεχόμεναι.

Ἐπὶ γὰρ μὲν τὸ τέλει τυγχάνειν τὰ πρῶτα σύμφωνα συστήματα, τὴν τετρα-

τρεαδικῶν τῷ παντός ὑποφαίνε φύ-
σιν. πᾶ μὲν γὰρ αὐτῶν φαιδρὸν ἀζώμα-
τα, κατὰ τὸ διὰ πλείων πλείον· τὰ δὲ,
σώματα, κατὰ τὸ διὰ ποσάων· πᾶ
δὲ, πῶς ἐν μέσῳ φύσιν κεκληρωμέ-
να, κατὰ τὸ διὰ πέντε. πάλιν τὰ μὲν
τῶν ὄντων θεῖα καὶ αἰείζωα· πᾶ δὲ ἄ-
ψυχα διὰ παντός· πᾶ δὲ μετὰ ζῶν-
των, ὡς τὰ θνητὰ ζῶα. δι' αὐτὴν καὶ
τῶν μελωδικῶν γῆρῶν τριτὴ γέγονεν
ἡ ἀνωτάτω διαφορά. αἰὲν ἔπει καὶ
τῶν ἐν πῶς σώμασι διασημάτων
τριτὴ πῆς ἡ φύσις, ἡ μὲν δεχηγῆς
ἐφ' ἐν πεταγμένη, κατὰ γραμμῶν· ἡ
δὲ ὑπὲρ πάντων διὰ δύοιν, καὶ ὑπὲρ
δον, ὅπως καὶ ὡς πῶς παλαιότεροις
πάντων πῶς ὑπὲρ δον φύσιν, χροῶν
κεκληῶνται συνέβαινε. χροῶν
εἶναι θηλωτικῶν πάσης ὑπὲρ φανίας
διεγνωσμένης. πάλιν δὲ αὐτῶν τῶν
μελωδικῶν εἰς ἑξὶς μεμέρισται π-
να. καὶ τῶν ἐπὶ τὸ μὲν ἐναρμό-
νιον ἀδιαίρετον ἐστὶ· τὸ δὲ χροῶν
εἰς τρία διαιρεῖται· τὸ δὲ διατονον,
εἰς δύο· καὶ σύμπαντα πληροῖ πῶς
ἑξάδα, τῷ πλείου συστήματι πῶς
τόνοις ἐξισομετρῶν, ἐν μὲν τῷ πῶς
ἀνθρώπου λόγῳ, τὸ μὲν ἐναρμό-
νιον ψυχικῶν ἐστὶν ἐμφαίνει, μο-
ναδικῶν πῶς ἐστὶν καὶ ἀπλῶν· τὸ δὲ
χροῶν, πῶς μετὰ ψυχῆς καὶ
σώματι ὑπόκειται, ὡς καλεῖται
φύσιν. τεμάδι γὰρ ἀναλογεῖ διὰ
τὸ πλείον. διότι πῶς πῶς καλεῖται

stemata tria sint, id ternariam u-
niversi subindicat naturam. Alia
enim illorum dicimus incorporea,
secundum dia pason perfectum;
alia, corpora, secundum dia tes-
faron; alia, quæ mediam naturam
sunt consecuta, secundum dia pen-
te. Rursus ex universis alia divina
sunt & semper viventia; alia ina-
nima perpetuo; alia inter hæc me-
dia, ut mortalia animantia. Ob
quæ certè & melodicorum gene-
rum triplex evasit summa differen-
tia. imò verò, quod & interval-
lorum, quæ in corporibus sunt,
triplex quædam sit natura: prima
quidem ad unum, posita secun-
dum lineam; quæ post hanc est
per duo, secundum planum. unde
& apud Antiquiores omnem
planam naturam, colorem vocari
contigit, & coloris esse declarati-
vam in omni superficie discreta.
Rursus ipsorum melodicorum ge-
nerum quædam in species sunt di-
visa. Atque ideo, quoniam En-
armonium quidem est indivisibile;
Chroma autem in tres species dis-
tribuitur, & Diatonum in duas;
atque omnes complent senarium,
perfecti systematis tonos adæ-
quantem; in sermone de homine,
Enarmonium quidem genus ani-
mæ denotat essentiam, quæ & sin-
gularis est & simplex. Chroma au-
tem eam, quæ inter animam &
corpus est substantiam, quam Na-
turam adpellamus. Ternario enim
respondet ob perfectionem. Vn-

de aliqui, cum id, quod Anima vocatur, Mentem extrinsecus, cognominassent; quod verò à nobis Natura dicitur, Animam vocassent; à perfectione, quæ in ea spectatur, Entelechiam eam adpellarunt. Porro Diatonum denotat sensile corpus. Hoc enim solidum est & resistens, uti & illud durum existit ac contumax. tum compositionem similem habet. Etenim corpus in universum & secundum partes constat ex duorum & semifis firma compositione; uti illud duorum tonorum & hemitonii ordine est factum. Chroma autem ex omnibus hemitonii constat, naturalem similitudinem entelechiz ad se ipsam; aut perfectionem triplicatione hemitonizæ distantiz ostendens. Deinde Enarmonium, secundum diesin & ditonum, diesiazis quidem intervallis animæ indicat constitutionem ex minimis compactam, & quasi sine tumore, & partibus carentem; ditono autem vehementem illius & repentinam ex seipso mobilitatem. Iam vero in hoc Univerfo. Enarmonium quidem, & simplex existens, & passione carens, adsimilatum est causæ efficienti: Chroma autem, quod tripliciter dividitur, in numerum perfectum, locum subnotat vitæ causam: Diatonum verò, quod in duo, materiæ denotat divisionis & passionis recipiendi aptitudinem.

Hæc autem non pugnaverint cum iis, quæ de intervallis prædixi-

νιν ψυχλῷ, ὅν δὲ ὄραθεν περσεύοντες· τὸ δὲ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενον φύσιν, ψυχλῷ ὀνομάσασθαι, ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῇ θεωρημένης πλειότητος, ἐλελέχειαν αὐτῷ περσεύηκασι. τὸ δὲ διατονὸν δηλοῖ τὸ αἰσθητὸν σῶμα. τὰ γὰρ στερεὸν καὶ ἀνύτυπες, ὡς καὶ κεῖνο σκληρόν τε καὶ ἀπειθές. τὴν τε αὐθιγὴν ὁμοίαν ἔχει. καὶ γὰρ τὸ σῶμα καθόλου τε καὶ κατὰ μέρη συνέστηκεν τῇ δυοῖν ἰσχυρὰ καὶ ἡμίσεια συνθέσει. ὡς ἐκεῖνο δυοῖν καὶ ἡμιτονίας πάζει γνησίμῳ. τὸ δὲ χρωμα ἐκ πάντων ἡμιτονίων σύγκειται, τὴν φυσικῷ ὁμοιότητι τῆς ἐλελέχειας πρὸς ἐαυτὴν ἢ πλειότητι τῷ τετραπλασιασμῷ τῆς ἡμιτονιαίας διατάξεως ὁππιδεκνύον. τὸ δὲ ἐναρμόνιον, κατὰ δίσιν καὶ δίτονον, πῶς καὶ διεσπασίαις διαστήμασι τὸ τῆς ψυχῆς δι' ἐλαχίστων ἡμεροσμέτρων, καὶ οἷον ἀογκῶν καὶ ἀμερῶν ὁππιδηλοῖ. τῷ δὲ διόνῳ, τὴν σφοδρὰν αὐτῆς καὶ ἄθρην αὐτοκινήσιαν. ἐν γὰρ μὲν τῷ παντὶ τὸ μὲν ἐναρμόνιον, ἀπλῶν τε ὄν καὶ ἀπειθῶν, ὁμοίωται τῷ ποιητικῷ· τὸ δὲ χρωμα διχῇ διαιρέμενον, ἐς ἀεὶ μὲν τέλειον, τὸν ζωῆς αἴτιον ὑποφαίνει τόπον· τὸ δὲ διατονὸν, ἐς δύο, τὸ τῆς ὕλης διαιρέσιον τε καὶ παθητικόν.

Ταῦτα δὲ σὺν ἀν' ἀνὰ μάχοισι τοῖς περὶ τῶν διαστημάτων περσεύημένοις.

ὅπερ γὰρ περὶ τὸ μέγεθος ἡ διὰ φθο-
 ρὰς, ὁ μὲν αἰθέριος διὰ δυάδας.
 ὅπερ δὲ διωάμεως ἔκθεσις, ὁ μὲν αἰ-
 θέριος, ὡς πλείον κατέειληψε τὸν
 τρίτα. ὁ δὲ ὑλικὸς, ὡς ἀπλήρης καὶ πα-
 ρηλικὸς ἔσπερξε τὴν δυάδα. ἀλλὰ καὶ
 τῆς ποιότητος ἐναλλαγῆς ὅση ἀνάρμο-
 ς ἡ αἰτιολογία. ὡς γὰρ ἐκ τῶν
 τῶν ἀριθμῶν πέντε, πλείον ὄντα καὶ
 πεντα, τοῖς αὐτοῖς μέρεσι συμπληρή-
 σαι, διὸ καὶ γὰρ εἰρηαι, ἡντι-
 ναι συμβαίνει. ἔτασι δὲ καὶ τῶν τῶν
 φύσεων συνιστῶν, αἰθέριος τε καὶ
 ὑλικῆς, ἀπασα κατὰ σῶμα ζωική
 συνίσταται φύσις. ἀλλὰ καὶ τριῶν πέ-
 πων ἡμῖν ἀποδεικνύων, ἐὰν καὶ
 ὅτι λόγος ἐξέταστοι μὲν, ἔμειν πεν-
 τα πρὸς τὸν δαύτερον καὶ τρίτον,
 ἡ τῆς ἐξάδος ἡμῖν ποσότης ἀναπλη-
 ρωθήσεται. τῶν δὲ δὴ κατὰ μεσικλήν
 ἀριθμῶν ἀπασίς ἱεροί τε καὶ πελε-
 σιχοί. ὁ μὲν ἐπὶ γδο. τὴν πάν-
 των δηλῶν ἀρμονίαν. ἐπὶ τὰ γὰρ ὄν-
 των τῶν πανηγῶν, ὅγδο. μὲν ὁ
 ζωδιακὸς ἐνάτη ἢ ἡ ἀναστ. καλῶ-
 μένη σφαῖρα. ὁ ἢ ἐφεπτακαίδεκα-
 τὴν τρεῖς ἐφεξῆς ἀσεισάτους ὡρα-
 πτεῖς ὅρας, ὁ μὲν ἐκκαίδεκα καὶ ἐκ-
 καίδεκα, μένοι πάντων ὅτι πέδων
 ἀριθμῶν, πᾶς χώρος ἴσας ταῖς σφε-
 πέραις περιμέτροις ἔχουσι, τὸ συμμε-
 τρῶν περιέχοντός τε καὶ περιεχομένης
 ψυχῆς καὶ σώματος δηλῆναι. ὁ
 ἢ ἐπτακαίδεκα, μέσος ὢν τὸ περιε-
 ρη-

mus. Vbi enim circa magnitudi-
 nem est differentia, ætherius lo-
 cus per binarium: ubi verò po-
 tentiæ expositio, ætherius qui-
 dem, tanquam perfectus, recepit
 ternarium; materialis autem, ut
 imperfectus & passivus, contentus
 fuit binario. Quin & hujusmodi
 permutationis non inconcinna est
 causa. Vt enim ex hisce numeris
 senarium, qui perfectus est, &
 primus suis partibus completur;
 unde & Nuptiarum nomen est
 consecutus; generari contingit:
 sic & hisce naturis congreganti-
 bus, ætheria scilicet & materiali,
 omnis secundum corpus viva con-
 stituitur natura. Sed & trium lo-
 corum à nobis demonstratorum si-
 rationes quoque exquiramus, pri-
 mi ad secundum & tertium, sena-
 ri nobis summa implebitur. Por-
 ro numerorum, qui in Musica
 sunt omnes sacri existunt & perfe-
 cti. Superoctavus quidem univer-
 sorum denotans harmoniam. Se-
 ptem enim existentibus planetis,
 octavus est Zodiacus; nona verò,
 quæ stellis carens sphaera adpella-
 tur. Superseptimusdecimus tres
 deinceps elegantissimos adponens
 terminos, quorum numerus sede-
 cim & octodecim, soli omnium
 planorum numerorum, areas suis
 perimetris æquales habent, com-
 mensum continentis & ejus quod
 continetur, animæ & corporis
 declarantes. Numerus septende-
 cim, medius existens prædictorum
 ter-

terminus, & amborum naturalem medietatem denotans, primam Lunæ naturalem terrenis factam communicationem, & in ista defluxionem edocet. Ita numerus triginta sex, exprimens diesin, humani animalis primam monstrat fabricam.

Præterea in Modorum, quos & Tonos vocavimus, expositione, unusquisque illorum, si secundum tria genera mistus scribatur, vigintiocto sonorum impleverit numerum, qui æqualis est Lunaribus adpartitionibus. Singulis enim mensibus toties ipsam videri contingit. Rursus si seorsim exponatur, & cantetur Synemmenon systema, æqua valens systemati diezeugmenon, omnes qui exprimentur sonos habent quindecim, & numero æquales Lunæ incremento. Etenim hæc ad quindecim usque adpartitiones aucta, rursus decrescere incipit: Sic & vox, postquam ad quindecim usque sonos intensionem fecit, revertit rursus in gravitatem. Et verò numerus in utrisque idem contingit. dum luna ad vigintinovem progreditur dies, interdum reliquam habens ultimam & novam: & soni, si per intensionem & remissionem cantati fuerint, finem autem intensionis, & principium remissionis existentem quintumdecimum semel sonuerint, æqualem numerum complent.

Quin etiam, quæ in singulis sunt

ῥῥών ῥρϑ, καὶ τὴν ἀμφοῖν φυσικῶν μεσότητα δηλῶν, τὴν πρῶτῃ τ' σελήνης ἐς πέντηκαια φυσικῶν πέντε μετὰ δοσιν καὶ δότορροια ἀναδιδοσκή. ὁ δὲ τετρακονταῖς, σεληνίζων τὴν δέσιν, ἀνθρωπίνῳ ζῳῇ τὴν πρῶτῃ δέκνυσιν δημιουργίαν.

Ἐπὶ μὲν ἐν τῇ τ' τ' τρόπων, ἕς καὶ πέντε ἀκαλῆσαιμην, ἀκρόσῃ, ἕκαστον μὲν αὐτῶν εἰ καὶ τρία γῆρη μεμιγμένον γράφοιτο, τῶν εἰσσοκλῶν πληρώσειεν δέξιν, ἴσων ὅντα τοῖς σεληνιακῶς φωσίν. ἕκαστος γὰρ μηνὸς πωτῶν αὐτῶν ἱσθῶναι συμβαίνει. πάλιν ἢ καὶ ἰδίαν ἀκρόσμεν καὶ μελωδῶμεν τὰ τῶν σωημένων συστήματα, ἴσθωα μὲν τῶν διεζυγμένων, ὅντα πάντας ἀφανεύμεν φθόγγους ἕκαστον πεντεκαίδεκα, καὶ ἱσθῶναι τῇ τ' σελήνης αὐξήσῃ. καὶ γὰρ αὕτη μέχρι πεντεκαίδεκα φωτῶν ὀπιδεδωκῆα, πάλιν ἀρχῆα τὰ φθίνειν ἔτω καὶ ἡ φωνή, μέχρι πεντεκαίδεκα φθόγγων ὀπιείνασα, πάλιν ὑπερβῆεν εἰς βαρύτητα. καὶ ἀεθμὸς δὲ ἐπὶ ἀμφοῖν ὁ αὐτὸς συμβαίνει, ἄλλως εἰσσι καὶ ἐνέα πωσιν ἡμερῶν, ἐνίοτε τ' λοιπῶν ἐν τῇ καὶ νέαν ἔχουσι. καὶ οἱ φθόγγοι, καὶ ὀπιείνασιν καὶ ἀνεσιν εἰ μελωδῶσιν, τέλει ἢ ὀπιείνασιν δέχτην καὶ ἀνέσῃς ὅντα τ' πεντεκαίδεκαλον ἀπαξ ἡχῆσαι: τὸν ἴσον ἀεθμὸν πληρῶσιν.

Ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ἑκάστῳ πλεονεχῶν,

δων, ἴσων δὲ ἰσθμὸν πληρέων, ἕκαστον αὐτῶν τοῖς ἡμέτεροις αἰσθητηρίοις ὁμοιον δαίκνυται. τὸ μὲν γὰρ βαρύτερον, ὅπερ ἐστὶν ὑπατῶν, εἰσικεν ἀφ' ἧς πωτίσης γὰρ αὐτῆς καὶ τὰ δὲ ἰσθμὰ τῶν βρεφῶν ἀνέλαμβάνοντα, ὑπὸ τῆς τῶν πατέρων ψύξεως εἰς ἐκδόησιν παραγόμενα. καὶ ἡ βαρύτερη πέφυκε, δι' ὅλα χωρεῖται σώματι. τὸ δὲ δαύπερον, γὰρ. χρῆμα τὸ γὰρ αὐτῆς διὰ τὸ ζῶντι περὶ τὸ λοιπὸν, καὶ ὁμοιότητος περὶ τὸ ἀφ' ἧς. ἀφ' ἧς γὰρ γλώττης ἡ γὰρ. τὸ γὰρ κρεῖττον, ὁ καλεῖται συνημῶρον, ὁ σφραγιστὴς πνεύματος. ἐπεὶ γὰρ τῇ γὰρ, καὶ ἀμφοτέρωθεν ἐστὶ περὶ ἀλλήλα χωρῶντα. πολλοὶ γὰρ καὶ τὸ ὁσμάς ἀνέλαμψεως, ὡς ἱατρῶν παῖδες, λαμβάνοντες πατρίων, τὸ δὲ πνεύματι, ὁ φάρμακον διεξάγει, ἀποτὸν τῶν ἀλλων αἰσθησεων ἀποκρίσται. καὶ ἐπεὶ κατὰ πάλιν μέριον, ὡς περὶ οἱ μυκῆρες, σύγκειται. ἀλλ' ἡ μὲν αὐτῶν ἐν δεξιᾷ. ἡ δὲ ἐπὶ τῇ ἀριστερᾷ χωρεῖται, καὶ σφῶν αὐτῶν διεξάγειται. τὸ γὰρ λοιπὸν, ὅπερ ἐστὶν ὑπερβολαίων, ὁρᾷται παρομοιωμένον. ὡς γὰρ ἐκείνο τῶν ἄλλων συστηματῶν ὁρᾷται. ἔτι τῶν καὶ ἡ δὲ πάλιν αἰσθησεων, καὶ τῆς τῶν σωμάτων δεξιότητος πλησιότητι, ὡς περὶ αἱ λοιπαί. ἀλλ' αὐτῇ περὶ αὐτῆς τοῖς ὑποκειμένοις ὁπτασάμεθα. ἀλλὰ γὰρ καὶ πάλιν τὸ πρῶτον στοιχείων πένταδα, τέσσαρες ἀνα-

Modis tetrachordorum, æqualem numerum complementum, singula nostris sensuum instrumentis similia monstrantur. Itaque gravissimum, quod est hypatōn, simile est Tactui. Primum quippe illum etiam recens nati infantes sentiunt, qui à circumstante frigore ad exclamationem impelluntur: etiam naturā est gravissimus, per totum corpus transiens. Alterum, quod est mesōn, simile est Gustui. Etenim illo opus est propter vitam, ante sensus reliquos; & ad Tactum habet similitudinem. Tertium autem, quod vocatur synemmenon, Olfactui est adponendum. Nam & comitatur Gustum, & utrisque est inter se communio. Multi certe etiam odoribus, cibi loco, ut Medicorum filii, animo deficientes sanitati restituerunt. Quartum, quod vocamus diezeugmenon, Auditui est comparandum. Longe enim ab aliis sensibus est remotus, & nec ad eandem partem, uti nares, est conjunctus; Sed una aurium in dextra parte sita est; altera in contrariam discessit, & ita à se invicem sunt disjunctæ. Reliquum tetrachordum, quod est hyperbolzon, Visui est adsimilandum. Vti enim illud cæterorum systematum est acutissimum: Ita & hic omnium sensuum solus, non corporum eget propinquitate, sicut reliqui; sed ipse per se in subjecta incidit. Quinetiam primorum elementorum quinionem his propor-

tione respondentem inveniemus. Hypaton tetrachordo, Terram, ut gravissimam: Meson, Aquam, ut Terræ maxime vicinam: Synemmenon, Aërem. pertransit enim hic, dum subsidit & detractus hæret in marinis profunditatibus, & cavernis terræ. hinc ob animantium respirationem, sine qua nullatenus vixerint, necessarius existens. Ignem autem ipsi Diezeugmenon. hujus enim præter naturam motio est ad inferiora, ac detentio violenta: naturalis autem via est ad superiora, & ad ea quæ ab his terrenis sunt se-juncta. Hyperbolæon, tanquam supremo, Æther est attribuendus. Etenim horum quodque elementorum invenire est nostris sensuum instrumentis proportionem respon-dens. Terram quidem, ut similem Tactui, qui durorum est & mollium perceptivus. Aquam verò Gustui. ob humiditatem enim hic qualitatibus est sensitivus. Aërem, Olfactui. hac enim, respirationis gratia, omnes suaves odores probantur. Ignem, Auditui. calore autem multo operatur hocce sensus organum; frigore verò cor-rumpitur & aboletur. Quare & aures objectæ sunt, ventum arcen-tes. Æthera denique Visui. nam per corpus perspicuum huic est effi-cacia.

Porro cum tria sint dia pente sy-stemata, rursus similia conjungen-do similibus, decentem de utrif-que orationem proferemus. Quod

λογίζου δὲ ῥήσιν. τῷ μὲν ὑπατῶν, γῆν, ὡς βαρυτέτω· τῷ δὲ μέσῳ, ὕδωρ, ὡς γῆ πηλοτάτην· τῷ δὲ σινεμμένῳ, αἶρα. διήκει γὰρ ἔτι ὑφ' ἰσχυρῶν καὶ κατελκόμενον ἐν πηλασίοις βάθει, καὶ φωλεῖς τῆς γῆς. ἐν αὐτῇ τῶν ζῶων ἀναπνοῆς χάριν, ἥς ἀνδρὶ οὐκ ἂν σῶζοιτο, ὁππῆδε ὢν. πῦρ δὲ τῷ διεζευγμένῳ. τέττις γὰρ ὡς φύσιν ἡ ὁπὶ πὰ κάτω φορεῖ, καὶ ἡ καλοχὴ βίαι· φυσικὴ δὲ ἡ πρὸς πὰ ἀνω πορεία. καὶ τῶν τῆδε κεχωρισμένη· τῷ δὲ ὑπερβολαίῳ, ὡς ἀκρότητα πρηνεμήιον. καὶ γὰρ τέτων ἕκαστον τῶν στοιχείων ποῖς ἡμετέροις ἐστὶν διρεῖν ἀναλογεῖν αἰσθητέροις. γῆν μὲν ὡς ἀνέκλυτον ἀφῆ, σκληρῶν τε ἔση καὶ μαλακῶν ἀνέκλυτον. ὕδωρ δὲ γλῶσσι. δι' ὑγρότητι γὰρ αὐτῇ τῶν ποιοτήτων αἰσθητική. αἶρα δὲ ὁσφρήσι. τῇ δὲ ἀναπνοῆς χάριν διωδία πᾶσιν δοκιμάζονται. πῦρ δὲ αἰσθῇ. θερμότητι δὲ ἐνεργεῖ πολλῇ τε καὶ αἰσθητέρον· ψυχρότητι δὲ φθίρει αἶμα τε καὶ δόξαυα. διὸ καὶ προβέβληται τὸ τῶν ὠτῶν ἀλεξάνεμον. αἰθέρα δὲ ὁράσει. ἀλλὰ γὰρ ἀνορεῖ δὲ πᾶσι σώματι ἡ ἐνέργεια.

Τῶν δὲ ἀλλὰ πέντε τριῶν ὄντων, πάλιν πὰ ὅμοια συναρμότησι ὁμοίοις, πὺν πρὲς πᾶσι πρὸς ἐκαστῶν λόγον ποιησόμεθα. τὸ μὲν γὰρ δι' ὑπα-

τῶν

τῶν καὶ μέζων, ἐν μὲν ἀνθρώπων φύσει γούσιν καὶ ἀφ' αὐτῶν ἅμα δηλοῦν, διὰ τὸ ἐν ἀντικτύποις αἰσθάνεσθαι· ἐν δὲ τῷ παντὶ γῆν καὶ ὕδατι, διὰ τὸ ἐπὶ τῶν μέσων ὁπίσθης ῥοπῆν. τὸ δὲ καὶ πνευματικῶν, ὅπως μὲν ὁσφρησθῇ· ὅπως δὲ αἶμα, δι' αὐτὸ εἰρηκαμὲν αἰτίας. τὸ δὲ καὶ διεξυγμῶν, ὅπως μὲν ἀπορῇ καὶ ἔρσῃ. διὰ θερμότητος, ὡς χαλερὶς αὐγῆς οὐκ ἔστιν ἰδεῖν, ἀμφότερων ἡ κραιναία· ὅπως δὲ πυρὶ καὶ αἵθερι, τὸν αἶνα τόπον ἀμφότεροις κατεληφότες. δυοῖν δὲ εἰδοῖν ἔστιν· διὰ παλιν, τὸ μὲν πρότερον ἐν μὲν ἀνθρώπῳ πέπαιρα δηλοῦν τῶν αἰσθητικῶν ἅμα. οἷς δὲ τῶν αἰσθητικῶν πραγμάτων, καὶ δὲ τῶν ἡμέτερον δυναμειῶν ἡ ἐνέργεια. τὸ δὲ δόκον ὄρασιν, ὡς μεζονα. ἡ πρὸς δυοῖν πνευματικῶν, ἀπολεῖται πρὸς ἔργον· ἀλλὰ καὶ τρίτη πρὸς δόκον, τῷ φῶτι, εἰς ὁπίσθην. ἐν δὲ τῷ παντὶ τὸ μὲν πρότερον σύστημα τὸν ὑλικόν, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κινεματικόν· ἡ δὲ πρὸς τὸν αἵθερον, καὶ κυκλοφορητικόν δηλώσας τόπον.

Ἐν γὰρ μέν τῷ πρὸς ψυχῆς τῆς ἀνθρώπου λόγῳ καὶ ταῖς δυνάμεσιν οὐκ αἰσθάνεσθαι ὡς χαλεροὶ καὶ συστήματα. τὸ μὲν ἐν ὑλικῶν καὶ μέζων σφαιρῶν πρὸς νεμεῖον. δι' αὐτὴν γὰρ ταύτης ἡ ἐνέργεια. τῆς γὰρ ἡδονῆς ἡ μὲν ὡς ἀντικτύπος εἶναι συμβέβηκεν.

enim ex hypaton & meson constituitur, in hominis quidem natura gustum & tactum simul denotat, propter operationem, quæ in ipso contrariis spectatur; in universo autem terram & aquam, propter æqualem ad medium propensionem. Quod secundum synemmenon procedit systema, quandoque Olfactui simile est, quandoque aëri, ob causas, quas diximus. Quod per diezeugmenon, alibi quidem auditui & visui. quorum per calorem, qui sine luce videri nequit, utrorumque est communio: alibi verò igni atque ætheri, qui utrique superiorem locum occuparunt. Cum autem duæ sint ipsius diapason species, Prima quidem in homine quatuor simul denotat sensuum instrumenta. quibus & ab externis rebus, & à nostris potentis est efficacia. Altera verò visum, ut perfectiorem; quæ non duobus congressis efficit opus; sed & tertio præterea in auxilium eget, scilicet lumine. In Universo autem primum systema materiale, & qui secundum lineam rectam; alterum, ætherium, quique secundum circulum movetur, denotabit locum.

Porro in sermone de humana anima, etiam virtutibus non absurde aliquis comparaverit systemata. Itaque hypaton & meson systema Temperantiæ est attribuendum. duplex quippe hujus est efficacia. Voluptatem enim aliam illegiti-

mam esse contigit; à qua cum plane abstinendum, eamque missam faciendam adhortemur, non absque ratione systematum gravissimo eam adsimilabimus: aliam, legitimam; cujus laus est circa moderationem. quam non absurdè tetrachordo meson subjiiciemus. Cæterùm synemmenon Iustitiæ est attribuentum. Conjuncta enim est hujus substantia Temperantiæ, ac vim suam tum in civilibus usibus, tum privatis beneficentiæ demonstrationibus per communionem exerit, congregando genus humanum. Diezeugmenon systema fortitudini est adæquandum. Hæc enim quam maxime ab omni malitia separat, animam ab affectione erga corpus liberans. Hyperbolæon denique Prudentiæ naturâ suâ est æmulum. Illud enim acuminis est finis; hujus verò bonum versatur in summitate. Hæc rursus tribus dia pente systematis adsimilabimus. Primum quidem duabus primis, Iustitiam & Temperantiam simul collocantes, ut quæ Concupiscentis animæ partis decus existant. Secundum Fortitudini, Irafcentis partis denotans virtutem & substantiam, & ad utramque duarum naturarum ex parte inclinationem. Tertium Prudentiæ, rationalem essentiam declarans. Adhæc quoque ipsius dia pason binarius generali animæ binario est comparandus. primum quidem dia pason activæ & irrationali parti; alterum verò, rationali per similitudinem adponendo.

ἥς διπλὴν παῖδα καὶ ἡσυχίαν ἐπα-
νεῖτες, σὺν ἀλόγως τῷ βαρύνει τῷ
συσημάτων ὁμοιωσµῶν. τὸ ἔννομον,
ἥς πρὸς συμμερίαν ὁ ἔπαινος, καὶ ἐκ
ἀτόπως τῶν μέτρων ὑπερβαίνει. τὸ γὰρ
μὲν συσηµατῶν δικαιοσύνη πρὸς νε-
µήϊον. συνηπία τι γὰρ ἡ ταύτης ὑπό-
στασις εἰς σωφροσύνην, καὶ τὴν αὐτῆς
διώκειν ἐν πολιτικαῖς τι χρεῖαις καὶ
ιδιωτικαῖς διαποίαις διὰ κοινωνίας
ποιεῖται, συνάγει τὸ ἀνθρώπειον.
τὸ δὲ διεζευγµένων ἀνδρεία περιζω-
τερον. μάλιστα γὰρ αὐτὴ χωρίζει πά-
σης κακίας, τῆς ἐς τὸ σῶμα πρὸς
παθείας τὴν ψυχὴν διπολύει.
τὸ δὲ ὑπερβολαίων φρονήσει πέ-
φυκεν ἐφάμιλλον. τὸ μὲν γὰρ ὀξύ-
τητος πέραις. τῆς δὲ ἐν ἀκρότητι
πύρρον. πάλιν ταῦτα τοῖς διὰ πέν-
τε τρεῖς ὡς παρομοιωσµῶν. δικαιο-
σύνην μὲν καὶ σωφροσύνην ἅμα
πάτησιν, ὡς τὰ τῆς ψυχῆς διπλο-
μερικῶς ἔσσαν. τὸ δὲ δόπι-
ρον ἀνδρεία, τὴν τὰ θυμικῶς δηλῶ-
σαν ἀρετὴν τι καὶ ὑπόστασιν, καὶ
πρὸς ἐκείραν τῶν δυοῖν φύσεων
ὡς καὶ μέρος ὁρῶν. τὸ δὲ τρέπον
φρονήσει, τὸ λογικῶς ἔσσαν δηλῶν. ἔτε-
ρον καὶ τὴν δυνάδα τῆς διὰ πέντων τῇ
θυμικῇ τῇ ψυχῆς δυνάδι ὑπερβαλλέον.
τὸ μὲν πρῶτον τῷ πρᾶκτικῷ καὶ ἀλό-
γῳ μέρει τὸ ἕτερον τῷ λογικῷ καθ'
ὁμοιότητά τῷ ἀρετικῷ.

Ὁρῶ

Ὅρα δὴ ὅπως καὶ διττῆς καὶ τὴν βίον
 ζῆσις πράξεως. ἡ μὲν γὰρ πρὸς ἀρετὴν
 ἡ δὲ πρὸς κακίαν κατέβηκε. καὶ
 ταύτας πᾶς διαφορὰς τῶν βίων ὑπέ-
 δεξεν ἡ μουσική. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον
 τῶν τελείων συστημάτων τῇ νέα παρὰ
 φασὶν ὅμοιον ἡλικία, καὶ τὸ αὖτε
 βιωμένον ὁμοίως, καὶ παλαιῶν ὁμοί-
 ος ἡλικία. τὸ δὲ δὴ ἀπὸ μέσης πᾶ-
 ρα τὴν παιδικὴν ἡλικίαν διπλᾶ
 διαφορῶν βίων εἶδη. τὸ μὲν γὰρ καὶ
 σωτηριώδων τῶ μὲν βραχυτέρων εἶ-
 ναι, τὴν δὲ χεῖραν. τῶ δὲ καὶ τὴν
 ἡμιονοίαν συναφῶν ἔργον εἶναι,
 καὶ ἴδιον κατὰ τὸν ἦχον, τὴν τῆς κα-
 κίας ἀρετῆς καὶ ἴδιαν διαφορῶν φύ-
 σιν. ἐν ἣ τῇ μὲν ἐν ἡλικία βίᾳ μεθα-
 μῆσις μετεβῆκε. πονηρίας δὲ ἐπι-
 δοσιν εἰληφερώνης. τὸ δὲ κατὰ δι-
 ζευγμένων, μαῖζον μὲν ὄντ' ἀρε-
 τῆς. πονικῶν δὲ ποιῶν μετεβό-
 λῳ, περὶ ἀρετῆς τῆς φωνῆς δυ-
 νάμει, καὶ σφοδρῶν καὶ σωπικῶν ἐς
 τὸ βέλιον μετέσπιν δηλοῖ, τὴν πε-
 τῆς ἀρετῆς δύναμιν. ἐν ἀκρότητι γὰρ
 αὐτῆς ἡ ὑπόστασις. κακίας δὲ εἰδὼς
 ἅπαν ἀπελθὼς πε φύσεως ἐλεγχθῶν,
 καὶ πανελῆς ἀδυναμία. διὸ καὶ πᾶν
 τῶν σωφῶν, τὸ μὲν τέλειον τῆς ἀρε-
 τῆς, ὡς μέγιστον ἐκάστω κόσμον καὶ
 σωτήριον ἀποφαινόμενοι, θεοῦ
 προσερεχάσαι. τὸ δὲ τῆς κακίας με-
 τωλικῶν καὶ φθαρτικῶν πάσης φύ-
 σως καὶ συστάσεως συνεδέσθαι, ὡς

Iam quoque inspicere quomodo
 cum duplex in vita sit actio : altera
 enim ad virtutem ; altera ad vitium
 deducit : & has vitarum differen-
 tias monstravit Musica. Prius enim
 perfectorum systematum omni ju-
 venili, inquirunt, simile est ætati, in
 qua omnes & eodem modo vivi-
 mus, & pariter ab animæ pertur-
 bationibus vincimur. Secundum,
 quod à mese ascendit, binas post
 puerilem ætatem declarat vivendi
 species. Alterum enim per synem-
 menon progrediens, quod quidem
 brevius sit, facilitatem ; quod ve-
 rò ob hemitonizæ conjunctio-
 nem propinquius sit, ac proprium
 secundum sonum, id facilem vitii
 & propriam denotat naturam. in
 qua juvenilis vitæ mutationem nul-
 lo modo quis recepit ; sed malitiæ
 potius incrementum fuit consecu-
 tus. Alterum, per diezeugmenon,
 majorem quidem habens difficul-
 tatem, tonicam verò faciens mu-
 tationem, finitumque vocis po-
 tentiâ ; vehementem ac conten-
 tum in melius transitum indicat :
 adhæc virtutis vim. quippe in sum-
 mitate ipsius est substantia. Vitii
 autem species omnis & imperfe-
 ctæ naturæ est argumentum, &
 absoluta impotentia. Quare etiam
 Sapientum aliqui, perfectionem
 quidem virtutis, ut summum cui-
 que decus ac salutare pronuncian-
 tes, divinitatem adpellarunt. Vitii
 autem vim deminutivam & corru-
 ptivam omnis naturæ ac constitu-
 tionis

tionis scientes, ut rationale animal minime decentem, feritatem congnominarunt. Quin & Hesiodus alicubi de ambobus canit, adeo evidentibus vocibus de utrisque habitibus utens, quam Musicè aliquis de systematisesset dicturus.

Larga quidem semper vitiorum copia præsto est

Quam capias. brevis est via valde habitatque propinque.

Virtutem at posuere Dii sudore parandam

Æterni. via longa atque ardua ducit ad ipsam,

Aspera quæ primùm; sed ubi jam summa tenebis,

Est facilis tibi dein, quæ difficilis fuit ante.

Age verò reliquorum quoque animalium generationes, quomodo cum iis quæ in Musica sunt proportionibus convenientiam habeant, ostendamus. Illam igitur, quæ per septimestres perficitur conversiones, secundum harmonicas fieri rationes contemplabimur. Si enim accepto senario, qui primus existit generationis symbolum, deinceps componamus numeros, qui harmonicas ad ipsum proportionibus suscipiunt; supertertiū scilicet & fescupli, ac dupli; nobis ex ordine positi erunt hi numeri: sex, octo, novem, duodecim. Quibus deinde additis, effectoque numero trigintaquinque, secundum quem septi-

ἀπρεπὲς λογικῶ ζῶον, θεμελιῶν ἐπωνέμασιν. λέγει δὲ πρὸς ἡσίοδον ὅτι ἀμφὸν ἕτας ἐναργῶς τοῖς ὀνόμασιν ὅτι τῶν ἔξεων ἐκατέρων, ὡς μουσικῶς ἂν πρὸς τῶν συστημάτων εἴπε χρῶμεν.

τὴν μὲν γὰρ κακότητά κ' ἱλαδὸν ἐστὶν ἐλέσθαι

ῥηθῆναι. ῥεῖν μὲν ὁδὸς, μάλα δ' ἐγρυθίζε ναιέ.

τῆς δ' ἄρεθῆς ἰδρῶτα θεοὶ παρὰ τοῖς ἐξηκῶν

ἀθανάτοι. μακρὸς δὲ κ' ὄρεθι οἰμὴ ἐπ' αὐλῶ,

καὶ τερχύς τὸ πρῶτον· ἐπὶ δ' εἰς ἄκρον ἵκηται,

ῥηθῆναι δ' ἡπείτα πέλει χαλεπή περ ἐῶται.

Φέρε δὲ καὶ πρὸς τῶν λοιπῶν ζῶων γενέσεις, ὅπως ταῖς κ' μουσικῶν ἀναλογίαις συμπεπόνθῃσιν, ὅτι περὶ ἐξωμεν. τὴν μὲν ἔν κατ' ἐπὶ ἀμνήνας περφορέας πλειστεργαμύνει, καὶ τὰς ἀρμονικὰς θεωρήσασθαι γινόμενῶν λόγους. εἰ γὰρ λαβόντες τὸν ἐξ, πρῶτον ὄντα ἡμέτερος σύμβολον, ἐφεξῆς συνδείξασθαι ἀριθμὸν, ὅτι τῶν ἀρμονικῶν ἀναλογιῶν πρὸς αὐτὸν ὅτι περὶ ἀκμῆς, ὅτι περὶ τῆς καὶ ἡμιολίας, καὶ διπλασίας, ἐσθῆναι μὲν ἡμῖν κείμενοι κατὰ τὸ ἐξῆς ἀριθμοὶ οἶδε, ἐξ, ὁκτώ, ἐννέα, δώδεκα. τέτταρες δὲ συνθέντες, καὶ ποιήσαντες τὸν τετρακονταπέντε, κατ' ὃν φασὶ πρὸς ἐπὶ ἀμνήνας

ἀγα-

διαπλασίωσθαι, αἱ κ' ἔξ' ἡ πολυπλα-
 σιάσαι μὲν αὐτὸν, ἰσάριθμὸν ταῖς τῶν
 ἐπισημνῶν περιόδοις ἡμερησίαις. πάλιν
 ἦ, αἱ ποῖς αὐτοῖς ὅροις ὅσ' ῥυθμι-
 κὰς πρὸς γένετες λόγους, ἴσων τὴν καὶ δι-
 πλασίονα, καὶ ἡμιόλιον, καὶ ὀπίτερι-
 πον, ἀπὸ μονάδος δ' ἐξόμεθα, συγκά-
 σον) μὲν δ' ῥιθμοὶ οἶδε· εἰς, δύο, τρεῖς,
 πέντε. ὧν ὁ μὲν εἰς ἐξ ἑνὸς πρὸς ἑ-
 ξάμυλον ἔχων ἀριθμὸν, ἔστι πρὸς
 ἑνὰ, τὸν διπλασίονα· ὁ δὲ δύο πρὸς τὸν
 ἑνὰ, τὸν διπλασίονα· ὁ δὲ τρία πρὸς
 τὸν δύο, τὸν ἡμιόλιον· ὁ δὲ πέντε πρὸς
 τὸν τρία, τὸν ὀπίτεριον. οὗς
 ἀλλήλοις μὲν ὡς ἀριθμοὶ τὸν τῶν δέ-
 κα πληρῶν δ' ῥιθμὸν. τὰς δὲ τῶν
 τετρακονταπέντε σωθῆναι, ποιήσας
 τὸν πεντακονταπέντε, καὶ ὅν φα-
 σι μορφοῦσθαι τὸ ἐννεάμυλον. τῶν δὲ
 ἐξ ἑκκλιν, ὡς πλείους, τὸν πεντακον-
 ταπέντε πολυπλασιάσας, τὸν τῶν
 ἐννεαμύλων ἀριθμὸν ἔξομυ, δια-
 κτάσας ἐξ ὀκτώμυλων. ποσῶταίς γὰρ ἡ-
 μερῶν περιλήψεσι ζωογονεῖσθαι συμ-
 βαίνει τὰς πεντακονταπέντε· τὰς δ' ὀκτώ-
 μυναίς ἰδὲν ἐπὶ ἡνυνωμύς μὲν τῶν
 μετέχουσιν ἐλαχίστων λόγων· ὅτι δὲ μὴ
 πάντων, ἐξ ὁμοῦ ζωογονεῖσθαι. ἀλλὰ
 γὰρ καὶ ὅσ' ἡ λόγους τῶν διασημάτων
 εἰς πεντακονταπέντε ποῖς περὶ σωμάτων
 συμμετρίας λεγομένοις, εὐρήσας
 ὡς τοῖς μὲν συμφώνοις διασημάσι τὴν
 κάλλος μετέχοντα ἀναλογεῖ· τοῖς
 δὲ ἀσυμφώνοις ἀμοίωται τὸ ἐναν-

mestres foetus formari ajunt, si per
 sex ipsum multiplicaverimus, habe-
 bimus sex, æqualem septimestrium
 conversionibus diurnis. Rursus au-
 tem, si iisdem terminis rhythmicis
 addiderimus rationes; æqualem, &
 duplam, & sesquialteram, & super-
 tertiam, ab unitate incipiendo;
 componentur nobis hi numeri;
 unum, duo, tria, quatuor: quorum
 unitas, nullum præpositum habens
 numerum, æqualem ad seipsam
 habebit rationem: binarius autem
 ad unitatem, duplam: ternarius ad
 binarium, sesquialteram: quater-
 narius ad ternarium, supertertiam.
 quibus inter se additis numerum
 denarium complemus. Atque hunc
 ubi numero trigintaquinque adje-
 cerimus, faciemus quadraginta-
 quinque; secundum quem formari
 ajunt foetus novimestres. Quod si
 jam rursus senario, tanquam per-
 fecto, numerum triginta quinque
 multiplicaverimus, novimestrium
 habebimus numerum, ducenta se-
 ptuaginta. Tot enim revolutioni-
 bus dierum animari contingit præ-
 dictos: octimestres autem videre
 est generari quidem, quod partici-
 pent quam minimas rationes; quod
 verò non omnes, nullatenus vitam
 consequi. Quinetiam si rationes
 quoque intervallosum adduxeri-
 mus ad ea, quæ de corporum com-
 mensu dicuntur, inveniemus qua
 ratione consonis intervallis ea re-
 spondeant quæ pulcritudinis sunt
 participantia; dissonis autem adsi-
 milata

ἡγεῖα, ἢ δώδεκα. ἔξῃ πίνυν πῆσαρ, καὶ καὶ πυθαγόρην ἔφασκε λέγειν, πρὸς μὲν μεσώτερον, τὸ διὰ πσσαρων· πρὸς δὲ χαμῶνα, τὸ διὰ πέντε· πρὸς δὲ γέρου, τὸ διὰ παζών, ὡς ὑπογέγραπται. ὣν ἡ ἀναλογία μουσικῇ ποιικίως ἐξ ἡμιερίτε καὶ ἡμιολίε, καὶ ἐναλλάξ, ἢ διπλασίῳ πληρῶσαι.

Ἐστὶν ἔν καὶ τῷ ἔργῳ παλιὸς σῶματι ὁ δῶδεκα γμα μουσικῆς ἐναργές. πάλιν γάρ τὸ μὲν διὰ πσσαρων, τὴν ὑλικὴν ἐμφαίνε πλεονάζει· τὸ δὲ διὰ πέντε, καὶ τὸ αἰθέριον πρὸς σωμαίνει σῶμα. τὸ δὲ διὰ παζών, τὴν τῶν πλανητῶν ἐμμελῆ κίνησιν. περὶ ἧς μικρὰ διὰ λαβωμένων. ποιητὰς μὲν γὰρ πῶς τὴν πρὸν ὀνομάζοντες· σοφοὶ δὲ ἄνδρες καὶ ἀληθείας ἰχνύτη, δι' ἀποδείξεων ποιῶν δὲ ἐθέρουσι. πᾶν φασὶ σῶμα, πᾶσαι πολλὰ φερόμενον καθ' ὁμοίαν καὶ ὑπερκοινοῦ ἡμέμα, κυμαινόμενα πᾶσι τῶν πλεονάζει, δίκην τῶν ὑποψήφιδος ἐν ὕδατι κύκλων διαφερόντων, ἧχον ποιὸν ἀποβλεπῶν. ὡς περὶ διὰ τὸν αἶρα τένδε, ἀπλῶς πᾶσι ὄντα, καὶ τοῖς ἡμετέροις ὀργάνοις πρὸς φυῶς ἔχοντα, διαφύρας ἧχεῖν συμβαίνει. τὸ γὰρ ὁμοίαν πλεονάζει ὑπὸ πᾶσι ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ, παιδὶ καὶ πρεσβυτέρῳ γινόμενης, ἀνέμοιον ἀποβλεπῶν τὸν ἧχον· ἔτι δὲ καὶ κῆρι, τὸν μὲν αἶρα τυγχάνειν ἀπλῶς· πᾶσι δὲ ἐν αὐτῷ σῶματι, πολλὰ πᾶσι ὄντα καὶ ποιικίαν, ὡς δηλῶται, μεγέθει καὶ χροαίᾳ,

ob humiditatem, duodenarium. Habebit itaque Ver, quemadmodum & Pythagoram dixisse ferunt, ad Autumnum, dia tessaron : ad Hiemem, dia pente : ad Aestatem, dia pason, uti ex subjecto diagrammate apparet. Quorum proportio Musica varie ex supertertia & sesquialtera, & permutatè, duplam rationem complet.

Quare etiam in hujus universi corpore evidens est Musices exemplum. Rursus enim dia tessaron quidem materialem ostendit quaternionem : dia pente verò, ætherium quoque adsignificat corpus : dia pason, planetarum concinnum motum. de quo pauca differamus. Poëtæ enim hunc nominant flatum; Sapientes autem viri, & veritatis vestigatores, per hujusmodi demonstrationes hunc sunt venati. Omne, inquit, corpus, quod celeritate multa fertur in simili corpore & sensim cedente, quodque fluctuat à pulsu, more circuloꝝ à lapillo in aqua discurrentium, certum aliquem sonitum efficere : Vt autem hunc aërem, qui simplex est, & cum nostris organis naturalem habet convenientiam, differenter sonare contingit; cum enim similis percussio fiat & à viro & muliere, puero ac sene, dissimilem reddi sonitum; sic & ibi, æthera quidem esse simplicem; cum autem quæ in eo sunt corpora multa sint ac varia, uti manifestum redditur, cum magnitudine ac coloribus,

loribus, tum effectibus & defluxionibus, ista percutere ipsum secundum propriam vim ac naturam. Nobis igitur sentiri non posse istos sonitus. quippe qui haud idoneum auditum habeamus, cum ob multam distantiam, tum ob inquinatorem cum corpore missionem: Quemadmodum qui aures pejus nostris constitutas habent, nec nostram exaudiunt vocem, nec, quod maximum, tonitrua ac huiusmodi fragores: Illorum autem, qui inter homines haud prave vixerunt, melioribus prope ad aures pertingere, eosque nullo modo non participes fieri talis ac tantæ beatitudinis. Vt enim (inquiunt) meliorum inspectores fieri, naturâ quidem nobis est difficile; iis autem, qui ad virtutis culmen pervenere ac scientiæ adcommode, possibile est & divinarum formarum sine noxa videre præsentiam: sic & universi huius sonitum audire, suo quidem instinctu etiam maxime indignos, fieri nullo modo potest; honestos autem ac scientes abunde huiusmodi honorem & felicitatem quamvis tarde, attamen percipere à melioribus. Iam verò hos sonitus à stellis proferri ajunt, secundum ordinem qui in sonis subjicitur. Porro cum sonorum alii masculini sint; alii feminini; alii communes; unicuique vim placetatum & efficaciam æquiparant.

ἐνεργείαις τὴν καὶ ἀπορροίαις, ἀλήθειαν αὐτὸν καὶ τὴν οἰκίαν διώκων καὶ φύσιν. ἡμῶν μὲν ἂν ἀνεπαίδητες γίνεσθαι οὐκ ἔχουσιν. ἔτι γὰρ ὁππότε αὐτοὶ αἰσθάνονται, καὶ τὴν πολλὴν ἀπορροίαν, καὶ τὴν πρὸς τὸ σῶμα κρούσιν, θολερώτεραι. κατὰ τὴν οὖν πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἡμῶν ἀλλοτρίωσιν, ἔτι τὴν ἡμετέραν ἐπὶ αὐτοῖς φωνῇ, ἔτι δὲ μέγιστον, βροχῶν καὶ τοιούτων κλύων. τοῖς δὲ βελτίστοις τὴν μὴ φάουλαν ἐν ἀνθρώποις βελτιώσεων ἐγγύς τι ἐλάσσει τῆς ἀκροῦς, καὶ μηδαμῶς ἀμοίρους θνήσκει τῆς τοιαύτης καὶ τοιαύτης εὐδαιμονίας. ὡς περὶ γὰρ καὶ τῶν κρείττωνων ἐπὶ πλείους θνήσκει, φύσις μὲν ἡμῶν εἶναι δυσχερές. τοῖς δὲ ἀρετῆς ἐς ἄκρον ἐλθούσι, καὶ ὁππότε τῆς ὁππότε, δυνατῶς ἔχουσιν καὶ θείων μορφῶν ἀβλαβῶς θεωρῶσαι παρεσθῆναι. ἔτι δὲ καὶ τῆς τῆς παντὸς ἡχῆς ἀκούσας μὲν ἀποταυτομαίαν καὶ μάστιγα οὐκ ἀναξίως ἀμνηστανόμενοι. οὐκ ἔτι δὲ ἀναδίδας καὶ ὁππότε μόνους ἀφρονῶς τῆς τοιαύτης τιμῆς καὶ δόμοιρας, ἀπηνείας μὲν, ὅμως δὲ μεταλαμβάνειν ἐκ τῶν κρείττωνων. τὰς δὲ τῆς ἡχῆς ἐκ τῶν ἀστέρων ἀποφύεσθαι φασὶ καὶ τὴν ἐκαστοῦ μὲν τοῖς φθόγγοις πείθιν. τῶν δὲ φθόγγων, ὧν μὲν ἀρρενικῶν ἐτέρων δὲ θηλυτέρων. ἀλλὰ τῶν δὲ ὁππότε ὧν, ἐκαστὴ δύναμιν τῶν πλανητῶν καὶ ἐνεργειᾶν παρέσθαι.

Πρό-

Πρότερον ἔν διοργανέον, τί τὸ ἄρρεν
 φύσιν καὶ θῆλυ. τὸ μὲν ἔν ἄρρεν ἐν μὲν
 σώματι σκληρόν τε καὶ ξηρόν, ἐν τε
 ψυχᾷ πρᾶκτικόν τε καὶ φιλόπονον·
 τὸ δὲ θῆλυ, ὑγρόν, διαμερόν, ἡρε-
 μαῖον τε καὶ φυγόπονον. τῶν δὲ κα-
 τακρανίων ἢ μινυμίων ὀπίσσης,
 πᾶς τῶν ἐνεργειῶν διαφορὰς γίνεσθαι
 συμβαίνει. ὁ μὲν ἔν τῇ σελήνῃ κύ-
 κλον ὑγρὸς τε ὢν καὶ διτμήδης, συμ-
 πλοῆς ἡμετέρας σωματικῆς αἰνιωτα-
 ῖος, τὸ δὲ ἔν θῆλυν ἀφίησι φθόγ-
 γον, ὅτι μικρόν ἤρρεωμύον. καὶ γὰρ
 αὐτὴ παλεῖται μὲν θηλυτῆρι ἐν τῷ
 δέχεσθαι πᾶς ὥστε τῶν αἰδων ἀπορ-
 ροίας ἔχει· μετέχῃ γὰρ μὲν καὶ ἀρρενό-
 τητος, περιεῖται καὶ παρ' αὐτῆς εἰς
 τὴν πᾶς θνητικᾶς καὶ θρηπτικᾶς δυ-
 νάμειος σώματων. δηλῶσι δὲ τὰ
 καὶ οἱ παύτης μυσηπόλοι τε καὶ ἐργια-
 τῆς. ἀρρενόθηλυ τε γὰρ αὐτὴν περὶ
 εἰρήκας, παλεόν μετέχουσι θηλυτῆ-
 ρος. καὶ τὸν κερὰς φέρον αὐλὸν ἀ-
 νήσαν αὐτῇ, τῷ μνησοειδῇ τῷ ἀν-
 μαλῷ ὥστε παλῆσιον ὄντα, καὶ βα-
 ρύτατον ὀπίσσης. περὶ λαμβανόμενα
 καὶ τὴν ἐκφώνησιν. ὁ δὲ τῷ ἐρμῇ,
 κατὰ μὲν τὸ παλεῖται ξηραντικὸς ὑ-
 πάροχον, ἀπὸ τὴν πᾶς τὸν ἥλιον καὶ
 μέγιστον ἐγγύτητα δι' ὁλίγη δὲ ὢν
 ὑγραντικὸς, εἰ πᾶσι τέτατοι χωρ-
 ῖται. καὶ νυκτερινᾶς παρῶν ἡμέ-
 ριναις δὲ ὅτι παλεόν γρηθὺς φά-
 σεσι, τὸ ἀρρενόθηλυ καὶ αὐτὸς ἡγεῖν.

Prius igitur distinguendum,
 quid sit mas naturâ ac femina. Mas
 igitur in corpore quidem durum
 quid est ac siccum; in animabus ve-
 rò activum & laborum amans: fe-
 mina autem humidum quid ac re-
 missum, quietumque ac laborum
 fugiens. His autem excedentibus
 aut æqualiter mistis effectus diffe-
 rentes fieri contingit. Quare Lu-
 næ orbis cum humidus sit ac re-
 missus, omnis corporalis genera-
 tionis quam maxime causa exi-
 stens, femineum, qui per E fit,
 emittit sonum, paululum virilem.
 Quippe plurimum ipsa femineæ
 naturæ obtinet in eo, quod quæ à
 reliquis defluunt recipiat; virilis
 tamen naturæ quoque est parti-
 ceps, cum per splendorem etiam
 deferat in terram gignendi ac nu-
 triendi potentias corporum. At-
 que hoc quoque manifestum red-
 dunt hujus sacerdotes ac cultores.
 quippe & masculo-femininam ip-
 sam adpellarunt, plus femininæ
 naturæ participantem; & cornige-
 ram tibiam ipsi adsignarunt; quæ
 falcata istius figuræ est adsimilis,
 & gravissimus in soni emissionem,
 æque ac proslambanomenos. Mer-
 curii autem orbis, ut plurimum
 quidem siccandi vim habens, eo
 quod Soli sit vicinus secundum
 magnitudinem; paululum verò
 humectandi, si quando ab hoc re-
 cedat: tum nocturnis raro, diur-
 nis verò sæpius gaudens adparitio-
 nibus, ipse quoque ex masculo &

feminino mixtum sonum edit; magis tamen virilem, quod & ipse siccitati magis ac diurnis adsimilatus sit intervallis. Iam verò Veneris, cum & adspectu lætus sit ac jucundus, lætitiāque efficiat; adhæc humidus sæpius & nocte gaudens, femininum extreme obtinet sonum. Solis orbis, cum siccior sit & adurens, item calidus atque æctivus, sonat masculinum. Martis autem, qui calidus est ac cum impetu fertur, tum qui humidis & nocturnis gaudet figuris; alternantem sonum profert; magis tamen virilem. Rursus Iovis, cum & jucundus sit in omnibus effectis, ac per omnia pæne orbem Veneris æmuletur. & secundum remissionem ad eos, qui ab utraque parte sunt, respiciat: adhæc Martis calorem imminuat; Saturni autem frigori solatium adferens bene temperatam ex ambobus habeat mixtionem. atque eodem quo Veneris orbis modo, benignis quidem flatibus fœcundus existens; corporum verò conjunctionibus genialis, & ad liberorum procreationem faciens; haud absurde sonuerit magis femineum. Ultimus, qui est Saturni, rigidus existens & squalidus ac laboriosus, masculinum. Cum autem relinquatur diatessaron consonantia, à Mese ad Synemmenon progrediendo, invenerimus quoque Zodiacum spectari in quatuor locis ac magnitudinibus. Quod si ergo horum pri-

πλέον μὲν ἡρρένωμεν, τῷ καὶ ἀλλοῖς τῇ ξηρότητι μάλλον, καὶ τοῖς ἡμετέροις ὡκειώσασθαι βέλτερον. ὁ δὲ δὴ τῆς ἀφροδίτης, φαιδρὸς τε ὢν καὶ ἡδὺς, καὶ ἀφροσύνης ἀπεργαστικός, καὶ ὑγρὸς, τὸ πλέον νυκτὶ τε χαίρων, τὸν θῆλυον ἄκρως ἐπέχῃ φθόγγον. ὁ δὲ τῆς ἡλίου ξηρότερος καὶ καυστικός, δίκλου τε θερμὸς καὶ δραστήσιος, ἔχει τὸν ἄρρενα. ὁ δὲ τῆς ἄρεως, θερμὸς τε ὢν καὶ ὀρμητικὸς, ὑγροῖς τε καὶ νυκτερινοῖς γηθηδὺς χήμασι, τὸν ἐπιμφορὲς ἐκείνους ποιήσει. πλέον μὲν ἡρρένωμεν. ὁ δὲ τῆς διὸς, ἡδὺς τε ἐν ἀπασιν ἐνεργήμασιν ὢν, καὶ πάντα ὀλίγη δέω τῷ τῆς ἀφροδίτης ἐφάμιλλος. καὶ κατὰ ἄνεσιν πρὸς οὐδὲν παρ' ἐκάτερα θεωρεῖται. καὶ τῆς μὲν ἄρεος τὸ θερμὸν ἐλαττωθῆναι, τῆς δὲ κρήνης τὸ ψυχρὸν ὡξασθαι, ὡς καὶ ἐκ ἀμφοῖν ἔχων μίξιν. καὶ κατὰ ταῦτα τῷ τῆς ἀφροδίτης, ἐν μὲν ἡμετέροις πρὸς μασσὶ γόνιμος ὢν. ἐν δὲ σωμάτων συναφῇς πικροποτόρος τε καὶ γαμηλικός, ὅς ἐν ἀπεικίῳ ἔχοι τὸν θηλύτερον. πελάσει δὲ, ὁ τῆς κρήνης, σκληρὸς τε ὢν καὶ αὐχμηρὸς, καὶ ὀπίσθιος, τὸν ἄρρενα. λεπτότης δὲ τῆς βελόνης πρὸς ἀνδρῶν ἀπὸ μέσης κατὰ σωτηριώδους συμφωνίας, ὁμοῖον αὖ καὶ τὸν ζωδιακὸν ἐν πέντε τοῖς καὶ μεγάλῃσι θεωρεῖται. πύτων ἔν ἐν τῷ πρώτῳ ἀποδοί-

μῳ

αὐτῇ μέσῃ· τὸ δὲ δόπερον, τῇ μέσῃ
αὐτῇ, καὶ τῇ λοιπῶν ὁμοίως, ὅσα
ἀν' ἀπορίῃς λέγοιμεν. καὶ γὰρ τῶν
ἐκαστοῦ φυσικῶς, ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν
πλανωμένης ὁμοιότητος, καὶ τῇ ἐνερ-
γιαῶν ὁμοίως μείλη φασιν. ἐν οἷς καὶ
αὐτὸν ἐλάσσω τῇ μεθεῶν προσηρμε-
νων, καὶ καὶ μείζων τῶν ἐκαστοῦ κατέχον-
τας, καὶ τῶν ἀξιοσημείων πρὸς ὑπερ-
σχάς, καὶ ἐλλείψεις ἡχῶν, ὅσα ἀπεικάζει.
ὡς συνεστάναι ὡς σφίσι καὶ τῇ
ἐναρμόνιον μελωδίαν. ὧν τὰ πλεον-
μέγη σώματα, καὶ τὰ μικρότατα.
τῶν ἀξιοσημείων ἡχῶν διῶαται. πάλιν
τόνῳ ἐπείρων ἐπὶ αὐτῶν λειπόμενων
φθόγγους, πῶς μὲν τῇ ζωδιακῇ τό-
ποις διανεμόντες πεπεωμέναι. αὐτῇ
γὰρ τῶν ἑνέργεια. τῶν ἡ πλεον-
ωμένων διηλὼν ἐχούσων διῶαται. ἐπεί-
ρως γὰρ ἀπὸ νυκτός· ἄλλως ἢ δι' ἡμέ-
ρας διῶαται. πάλιν αὐτοῖς ἕνα τῶν
λοιπῶν καὶ ἐναυτέτητα τῇ ἡμερῶν
διῶαται ἀποδιδόσμεν. πῶς μὲν δρα-
σηρίοις αὐτῶν ἢ ὑπὸ πόντοις τὸ ἄρρεν, καὶ
τὸ καὶ τῇ μίξιν ἄρρενότητά παλαιονό-
ζον, ἀπονεμόντες· πῶς δὲ ἀδρανε-
σέροις, καὶ ὑπερόροις τὸ θῆλυ πρὸς-
ἀχόντες, καὶ τὸ θηλυτῆς περὶ τῶν.
μένον δὲ τὸν προσλαμβανόμενον
ἐπὶ τῶν πλανητῶν, ἀπὸ τῆς ἐλεγ-
μῶν ἐστὶν εἶρεν. τὸ γὰρ δὲ ἡ σιχέον
τῆς, τῇ τῆς σελήνης ἀναλογεῖν φύ-
σει, γινέσθαι εἶναι σύμβολον ἀνθρώ-
ποις ἀρρενικῶς λέγων. ἐξ ἀρχῆς πρώτα

mum tradiderimus ipsi Mese: se-
cundum ei, quæ hanc sequitur.
& de cæteris similiter; haud ab-
surde dixerimus. Etenim horum
singuli naturaliter, ob similitudi-
nem cum planetis, etiam effectus
similiter participant. Inter quos
qui & minorem quam prædictæ
magnitudines, aut etiam maio-
rem locum, quam istarum quælibet,
obtinent, etiam intervallo-
rum excessus aut defectus sonare
est verisimile; ut in iis quoque con-
sistat congrua modulatio. quorum
maxima corpora etiam intervallo-
rum minutissima sonare possunt.
Rursus igitur reliquarum septem
chordarum sonos Zodiaci quidem
locis distribuere supersedemus:
Simplex enim horum est efficacia:
cum autem planetæ duplicem vim
obteneant; aliter enim noctu, ali-
ter interdiu operantur; iterum ipsis
unum reliquorum, secundum di-
urnarum potestatum contrarieta-
tem attribuemus. activis quidem
illorum seu laboriosis masculinam
aut quod secundum mitionem masculinam
naturam abundat, assignantes:
seignioribus vero seu humidioribus
feminam adducentes, aut quod
feminina natura abundat. Solum
autem proslambanomenon in pla-
netis, quod per E pronuncietur,
invenire licet. Hæc quippe ele-
mentum, Lunari naturæ propor-
tione respondens, generationis
esse symbolum, hominibus dice-
re placet; ex primo pari & impa-

ri, secundum numerum, compositum.

Ex his adeo videri potest, quomodo & systemata & modos cuique Deorum, eorumque similibus attributuri simus, propriis sonis respondentia; Lunæ quidem ac proportionalibus potentiis harmoniam, quæ à Proslambanomeno incipit, tribuentes: Mercurio autem & similibus, systema secundum: Tertium deinde tertio, & adsimilibus: Quartum quarto, & adfinibus. ac de sequentibus simili modo. Zodiaco autem toti omnem speciem tribuemus; at particularebus ipsis magnitudinibus ea quæ sonis respondent, in gravitatem utentes consonantiâ. Rursus in reliquis sonis, quos nocturnis effectibus adtribuimus, ordine quidem, quemadmodum datus fuit, utemur; harmoniam verò ad gravitatem constituemus. Deinde haud ignotum est, qua ratione cuique rhythmo etiam instrumentorum naturam, systematis convenientem, assignaturi simus. ubi nimirum majore efficacia est opus, ex similitudine extremitatem advocantes; ubi verò remissione, ob inæqualium missionem, exuperantias permiscentes.

Horum porro in æthere existentium sonituum etiam inter se fiunt rationes. Zodiacum quippe dividi contigit in partes duodecim, numero æquales in Musica existentibus tonis; ac perimetro trianguli

καὶ πεντήκατ' ἡρῶμεν συνεσταμένον.

Ἐκ δὴ τῶν πωιδεῖν διωαλὸν, ὡς καὶ συστήματα καὶ τρόπους ἐκάστῳ τῶν θεῶν, καὶ τοῖς τῶν ὁμοίοις ἀποδώσμεν, τοῖς ἰδίοις φθόγγοις ἀναλογεῖν. σελήνη μὲν καὶ ταῖς ἀναλόγοις διωάμεσι τὴν ἀπὸ προσλαμβανομένης νέμοντες ἀρμονίαν· ἑρμῇ δὲ, καὶ τοῖς ὁμοίοις, τὸ δόπρον σύστημα· τρίτον δὲ τῷ τρίτῳ, καὶ τοῖς ὡρεῶν τοῖς· τέταρτον τῷ τέταρτῳ, καὶ τοῖς ἐμπερείσι. καὶ ὅτι τῶν ἐξῆς ὁμοίως. τῷ δὲ ζωδιακῷ πάν μὲν εἰδὲ ἀποδώσμεν ἅπαντα· τοῖς δὲ ὡρεῶν μέρτε αὐτὰ μεγέθει καὶ τοῖς φθόγγοις ἀναλογεῖν, ὅτι τὸ βάρτε χρώμενοι τῇ συμφωνίᾳ. πάλιν ἢ ὅτι τῶν λοιπῶν φθόγγων, ἐς ταῖς κυκλικαῖς ἐνεργείαις ἀφωρεῖται, τῇ μὲν πᾶσι, καθάπερ εἰδὲ, χρησόμεθα· ἢ ἀρμονίαν ὅτι τὸ βάρτε συστήμεθα. λοιπὸν ἢ ὅτι ἀθλον, ὡς ἐκάστῳ καὶ ῥυθμῷ καὶ ἐργάνων φύσιν, τοῖς συστήμασι πρέπασαι, ἀποδώσμεν. ὅπῃ μὲν παλαιοὶς ἐνεργείαις χρεία, δι' ὁμοιότητε τὴν ἀκρότητε προσκαλέμενοι. ὅπῃ δὲ ὑφαιμένης, διὰ τὸ τῶν ἀνομοίων μίξεως, τὰς ὑπερβολὰς ἀνακεραυνώπεις.

Τῶν γὰρ δὴ τῶν ἐναγερῶν ἤχων καὶ πρὸς ἀλλήλους γίνοντι λόγοι. τῶν γὰρ δὴ ζωδιακῶν μεμελῶναι μὲν συμβέβηκεν εἰς μέρη δώδεκα, ἰσμερῶν τῶν ἐν μουσικῇ τόνοις, καὶ τῇ περὶ μέτρα

τὰ ὅτι

τῆ ὀρθογωνίας τριγώνου. πρῶτον γὰρ ὅτι
 παλῶν ῥητῶν συνίσταται πρῶτον. πᾶ
 γὰρ ἐξ ἐλαττωμένων αὐτῶν παλῶν ὀρ
 θογωνία τεύχονα μίαν πάντως ἁρ
 ῥητον ἔχει, ὅτι μέλλοι τὴν ὑποκείμε
 ναν τὸ ἴσον διπλασιάζει δεικνύει ταῖς
 τὴν ὀρθὴν ὑπερχεῖται. διὸ καὶ τὸν
 ἑκπῶτον φασὶ ῥητὴν ὑπερδεῖναι διπλα
 σιῶν πρὸς ἐκπῶτον. τῆ δὲ πᾶν
 τριγώνου συνίσταται, ὡς ἐφάνη, ὅτι
 τριῶν, καὶ πρῶτον, καὶ πέντε, οἱ πᾶς
 παλῶν ἀριθμητικῶς συνδέονται,
 ἢ τῶν δώδεκα πληροῦται πόσῃ. ἐπ
 ἡ μὲν τὴν πᾶσαν πρὸς ἐκάστην
 τῶν λοιπῶν ἀριθμητικῶς συνδέονται,
 ὅτι μὲν τῶν ἐπὶ ἀμύνων. ὅτι δὲ τὸν ἑ
 ὄννεαμύνων ἀριθμὸν δηλαδὴ. ὡν
 ἐκαστὴν τελεσιτελεῖται τὸ ἀνθρώπι
 νον, ἐξ ἁρῶν καὶ γῆλε τὴν σὺ
 νασιν ἔχον, ὡς ἡ τῶν συνίσταμένων ἀ
 ριθμῶν δέκνυνται φύσις. εἰ δὲ τὸν
 τετάρτον πέντε συνδέονται, ἀμφω
 τυγχάνοντες ἁρῶν, ἀποφον γονήν
 καὶ ἄλῳ, τὴν τῶν ἐκαστῶν δηλαδὴ.
 ἀλλ' εἰ καὶ τῶν παλῶν ἐκαστὴν καὶ
 βάρη αὐτῶν ἀριθμῶν. βάρη γὰρ ἡ
 σώματα φύσις. ποιήσονται ἀντὶ τὸν
 διπλασιῶν δεκάτῃ, ἰσάριθμον ὅτι
 συνέγνυνται τῶν τῶν ἐπὶ ἀμύνων. πάλιν
 δὲ πᾶς τρεῖς ἐπ' ἀλλήλους καὶ βάρη
 ποιήσονται, καὶ τῶν περιημέ
 νων περιημίαι, τὸν τῶν ἐννεαμύνων
 συνίσταται διπλασιῶν ἐξ ὁδομηκῶν ἐξ.
 ἐν ἀμφοτέροις δὲ ὁ ἐξ ὑπερτελείει,

rectanguli. Hoc enim ex rationa
 libus omnibus primum constitui
 mus. Quæ enim ex minoribus,
 quam istius sunt, lateribus constant
 rectangula triangula, unum utique
 irrationale habebunt, si quidem
 subtendentem ostensura sint æqua
 posse iis, quæ rectum comprehen
 dunt. Quare etiam quinarium pri
 mum esse inquirunt, qui rationa
 lem ostendat diametrum. Talis au
 tem trianguli, constantis, ut dixi,
 ex ternario, & quaternario, & qui
 nario, si latera Arithmeticè com
 ponamus, duodenarii completur
 summa. Adhæc quaternario ad u
 trumque reliquorum Arithmeti
 cè addito, nunc Septimestrium,
 nunc Novimestrium numerum si
 gnificamus. quorum utroque per
 ficitur genus humanum, ex mare
 & femina constitutionem habens;
 uti numerorum qui componuntur
 natura monstrat. Si verò ternarium
 quinario addiderimus, ambo exi
 stentes masculi foetum qui nec nu
 tritur, nec vitalis est octimestrium
 designant. Quinetiam si latera quo
 que singula secundum profundita
 tem auxerimus. profunditas enim,
 corporis est natura. fecerimus nu
 merum ducenta sedecim, qui pro
 pe æqualis est numero Septime
 strium. Rursus tribus illis inter se
 secundum profunditatem multi
 plicatis, & prædicto additis, No
 vimestrium numerum componi
 mus, ducenta septuaginta sex. In
 utrisque autem senarius est super
 fluius,

fluus, Nuptialis existens ob causam ante dictam. Quin & quatuor rhythmicarum rationum hæc figura est capax. Quippe ex ternario constans recta dividi possit in rationem duplam: ex quaternario, in æqualem: ex quinario, in fescuplam. quæ autem angulum rectum continent, denotant supertertiam. Hinc quoque Plato inquit, supertertium esse fundum quinario conjunctum. Ob hæc certe cum universi in duodenarium divisionem instituerimus, eo per primum quidem perfectum multiplicato, per ternarium duodenario, numerum trigintafex, quos & Horonomos cognominant, effeceramus: his vero secundum denarium vim obtinentibus, si rursus denario illos multiplicaverimus, alio perfecto, trecentorum sexaginta facimus terminum, qui æqualis est totius circuli particulis. Quatuor item circa centrum fiunt tantum anguli recti. Horum autem quisque à ductis diametris ex circumferentiæ punctis, quæ partem duodecimam discernunt, in tres acutos secari contingit. Quorum duo quidem sexangulam habent naturam, æqualem rationem significantes: tres vero quadranguli ad duos sexanguli, sesquialteram: quatuor autem trianguli ad ambos prædictos, hic quidem supertertiam, isthic vero duplam. At quinque cum nullam ex harmonicis ad priores habeant rationem, dissonam & incomposi-

γαμικὸς τυγχάνων δι' αἰτίαν. ἀλλὰ καὶ τὸ πασάρων ρυθμικῶν λόγων ἐστὶ τὸ ἁγῆμα δεκλίκον. ἡ μὲν γὰρ ἐκ τριῶν ὁδῶν διαίρειτ' ἂν ἐς τὸν διπλασίον λόγον· ἡ δὲ ἐκ πασάρων, εἰς τὸ ἴσον· ἡ δὲ ἐκ πίνης, εἰς τὸ ἡμιόλιον. αἱ δὲ τὸ ἐρῆν περιέχουσι, δηλαῶς τὸ ὅπτερον. τέτρα δὴ καὶ παλάτων φησὶν ὅπτερον πυθμένα πεντάδι συζυγῆτα. διὰ ταῦτα δὴ τὸ εἰς δώδεκα ἑπταπλὴς διαίρειται πεποιημένοι, πρῶτον μὲν πλείω πολυπλασιάσασιν, τὸν δώδεκα τῶν τετάρων, τὸν τὸ τετρακονταῖς, ὅς ἐστι ὁμόνομος ἐπνομάζουσι, ἀριθμὸν πεποιημένην. τέτων δὲ καὶ δεκάτῳ διώκον ἐχόντων, πάλιν τῷ δέκα πολυπλασιάσασιν αὐτοῖς, ἐπὶ πλείω, τὸ τετρακοντῶν ἐξήκοντα πινῶν ἕρον, ἰσάριθμον ὄντα ταῖς ἑπτακύκλις συμπληροῦσιν μοίραις. πασαρες μὲν ἂν ἐρῆν περὶ τὸ κέντρον γίνονται γωνίαί μόναι. τέτων δὲ ἐκάστη διπλὴ τὸ ἀρμόνων διαμέτρων, ἐκ τῶν ὅπτε περιφρείας σημείων, τὸ δώδεκάδα διακρινόντων, εἰς τρεῖς ὀξείας πίνεσθαι συμβαίνει. ὧν αἱ μὲν δύο πινὲς ἐξαγώνον ἔχουσι φασὶ τὸν ἴσον δηλαῶς λόγον. αἱ δὲ τρεῖς ἑπταγώνους πρὸς ταῖς ἑξαγώνους, τὸν ἡμιόλιον. αἱ δὲ πέντε τετραγώνους πρὸς ἁμφοῖν ταῖς περαιομενίαις, πῇ μὲν τὸν ὅπτερον· πῇ δὲ τὸ διπλασίονα. αἱ δὲ πίνης ἐξάνα τῶν ἀρμονικῶν πρὸς ταῖς περαιομενίαις ἔχουσι λόγον, ἀσύμφωνον καὶ ἀσυνῆτον

τῶν

τῷ κύκλῳ ποιῶσιν δίθεϊν. αἱ δὲ ἐξ,
 πρὸς τὰς περιηρμῶνας πᾶσις συμ-
 φωνῶσιν ποσότητας, δηλαδὴ τὸ διέμε-
 τρον. λέγω ἥ ἀρμονικὸν μὲν λόγον τὸν
 καὶ δι' ἐνὸς δευτέρῳ μείζοντος, τὸ ἐλάτ-
 τω δυνάμει καὶ ἀδιαίρετως δηλῶντα
 κατὰ συμφωνίαν. καὶ γὰρ ἐν ὀξυτέρῳ
 φωνῇ δυνάμει περιέχεται συμμέτρη-
 κε τὴν βαρύτητα· ῥυθμικὸν ἥ, ἥνικα
 διωρισμένων εἰς δευθμὸς ὡς λαμ-
 βάνεται, τὸ μὲν εἰς ἴσιν· τὸ δὲ εἰς ἄρ-
 σιν μεμεζόμενον.

Ἐκ δὲ τῶν περιηρμένων συμ-
 φωνῶν, καὶ τῶν παρελημμένων κα-
 τὰ τὸν φθόγγον δυνάμειν, εἴ γε
 ἐθέλεις καὶ γνέσεων ἀνιχνύειν πρὸς-
 πλέσεις, ὅσα ἀποσκοπεῖ βάλλοις.
 ἀλλὰ καὶ σῶμα καὶ κρᾶσι καὶ ψυ-
 χῇ· καὶ ἥτοι, πρᾶξι τε καὶ βίῳ, καὶ
 ζωῇ, τὸ, περὶ ἡλίου καὶ ἄρρεν, καὶ μικρὸν
 ὀπισκοπῶν τῶν φθόγγων, καὶ τὸ τῶν
 σχημάτων σύμφωνον ἢ ἀσύμφωνον,
 ἔτι ἄμεινον, ἔτι ἀληθείας πόρρω ποι-
 ῆσαι τὴν κατὰ ληψιν. καὶ μὲν δὲ τὸ σῶ-
 μα τῷ παντὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυ-
 χὴν δι' ἀρεθμῶν συμφώνων συνεστῆ-
 ναι καὶ θεωρεῖσθαι, παλαιοὶ τε ἄνδρες καὶ
 σοφοὶ διήχουσαντο. λέγει γὰρ πῶς καὶ ὁ
 θεὸς τὰ πλάτων ἐν πρᾶξι παιδεύει· ὡς τὸ
 ἀμερές καὶ μερές ἐστὶς μέσην λα-
 βάν, καὶ ὅτι τῆς ταυτῆς καὶ ἰσότητος, με-
 ρεῖς τε καὶ ἀμερές φύσεως τὰς
 μεσότηας τῇ τῶν ἐσῶν μεσότητι σω-
 θεῖς, καὶ τῶν τῶν τῶν κρᾶσιν

tam circuli rectam faciunt. Sex au-
 tem, cum ad prædictas omnes con-
 sonent summas, designant diame-
 trum. Cæterum Harmonicam qui-
 dem rationem dico, quæ etiam
 per unum numerum majorem,
 minorem potentia & indivisibiliter
 designat secundum consonantiam.
 etenim in acutiore voce potentiâ
 contineri contigit gravitatem: Rhy-
 thmicam verò, quando divisim
 unus numerus adsumitur, hoc
 in positionem, illud in elationem
 partiens.

Iam verò ex prædictis consonan-
 tiis, & adsumtis secundum sonos
 potentiis, si quoque velis Gene-
 sium investigare effectus, à scopo
 non jeceris. Quinetiam in corpo-
 ris temperie, & anima ac moribus,
 actione quoque & vitæ instituto,
 ejusque decursu, & femininam na-
 turam & masculinam ac mixtam
 qui inquirat sonorum, tum quo-
 que figurarum consonantiam aut
 dissonantiam, nec à Musis alie-
 nam, nec à veritate, efficiet cogni-
 tionem. At vero non tantum Vni-
 versi Corpus, sed & Animam per
 numeros consonos consistere ac
 spectari, Veteres viri ac sapientes
 confirmarunt. Dicit enim alicubi
 & divinus Plato in Timæo hæcce :
 Quod cum individua ac dividua
 essentia mediam accepisset, atque
 eas, quæ in eodem ac diverso, di-
 vidua & individua natura sunt, me-
 dietates essentiarum medietati ad-
 posuisset, harumque trium tempe-
 riem

riem effecisset Animæ Conditor, rursus secundum hocce numeros totam misturam diremerit, pares atque impares. ac demum pares auxerit usque ad octonarium, secundum rationem duplam; impares autem, usque ad vicensarium & septenarium, secundum triplam. Hæc autem alii, quod anima numeris operetur: singulorum quidem ea, quæ in artibus consistunt; universi verò, quæ in natura: sic dicta ajunt; accuratiores verò, tum potentia tum essentia ipsius exhibere inquirunt proprietatem. Et enim quæ in numeris fiunt expositiones, quorum natura est extra corpora, incorporeum ipsius principium monstrant: at quæ per rationes & proportiones fiunt augmenta, motionem ad profundum. Scilicet quæ per binarium: quippe cubus à binario est octonarius: corporalem profunditatem, quam naturalem vocamus. corruptioni enim hæc & divisioni est obnoxia: sed quæ per ternarium, id quod in ea incorporeale est & indivisibile, & activum. cubus enim à ternario, vigintiseptem. Nam & corporali ipsam uti profunditate, una cum illo demersam, & ei quæ ad animam spectat sæpe adversa pati. hæc quippe vehemensior. Atque interdum in meliora verti, quæ placuit esse apud imparem, eo quod dividi nequeat; cui adsimilia sunt incorporea: interdum in contraria, quorum par est natura, &, uti

ποιησάμεν ὁ ψυχῆς δημιουργός, πάλιν κατ' ὀρίθμους τὰς διε τὸ σύμπεπν κρᾶμα διείλεν, ὁρίθμους τὴν καὶ περὶ τὰς. καὶ δῆτα οὗτ' ἰδὼν ὁρίθμους ἄλλους ἐκείνῳ αὐξάνει, κατὰ τὸν διπλασίω λόγον. οὗτ' διε περὶ τῆς, ὡς εἰκοσάδῳ καὶ ἐπιδάδῳ, κατὰ τὸν τριπλασίω. ταῦτα δὲ οἱ μὲν, διὰ τὸ τὴν ψυχὴν ὀρίθμοις ἐνεργεῖν. τὴν μὲν καθήκασαν, τὰ κατ' ἑκάστην τέχνην. τὴν διὰ τῆς παιδείας, τὰ κατ' φύσιν, ἕτως εἰρηδαιῖ φασιν· οἱ ἀκλεῖστεροι τῆς περὶ νάμειως καὶ ὑσίας αὐτῆς περιμέναν φασὶ τὴν ἰδιότητα. αἱ μὲν γὰρ ἐπ' ἀριθμῶν ἐκρήσεις, ὧν ἡ φύσις ἐξωσώματων, τὴν αἰσώμαλον αὐτῆς ὀρίθμῳ δείκνυσιν· αἱ διὰ διὰ τῶν λόγων καὶ ἀναλογιῶν αὐξήσεις, τὴν δὲ πρὸ βάρους φορέαν. ἡ μὲν κατὰ δυάδα. κύβῳ γὰρ διὰ δυάδῳ ἐκείνῳ, τὸ σωμάτικόν βάρῳ, ὃ καλεῖται φυσικόν. φθαρτὸν γὰρ τῆς καὶ διαμετρίον· ἡ διὰ κατὰ τεράδα, τὴν κατὰ τὴν αἰσώμαλον, καὶ τὸ ἀδιαίρητον, καὶ τὸ ἐνεργητικόν. κύβῳ γὰρ διὰ τριάδῳ ἐπὶ αὐτῇ καὶ ἐκείνῳ. χρηδαι γὰρ αὐτὴν καὶ τῷ σωμάτικῳ βάρῳ συμβαθνωμεν αὐτῇ, καὶ ἐναυλοποιεῖται πολλάκις τῷ ψυχικῷ. τῆς γὰρ ἰσχυρότερον. καὶ ὅτι μὲν εἰς τὴν βελτίω τρέπεται, ἃ ἤρπεν εἶναι πρὸς πείρα, διὰ τὸ ἀμείλῃ. ὃ πρὸς εὐνοίαν καὶ αἰσώματα. ὅτι διὰ πρὸς πᾶν αἰσῶμα, ἢ φύσις, καὶ ὡς σωμά-

των

των διαιρέσει. ἀλλὰ καὶ πρὸς μέγεθος
τῶν ἀγαθῶν αὐτοῖς πῶς ἐκκειμένους
ὅροις παρόμοια περσεύρηκασιν. πρὸς γὰρ
τῆς αἰσθητικῆς οὐκ ἄλλο τυγχάνει
ναι ἢ πρὸς ἀριθμὸν ὁμοιότητος. πρὸς
μὲν γὰρ φρόνησιν ἀνάλογον μονάδι.
μοναδικῇ γὰρ ἡ ἐκάστη καὶ ἀπλῇ γνώ-
σις. δυάδι δὲ ἀνδρία, καὶ δολί-
ρα χώρα ὡς ἀπλήσιον ὁρμῶν ὑπὸ π-
νθ. ἐφ' ἑπείρου καὶ μετέβασιν ἐμφαί-
νεται. τριᾷς δὲ σωφροσύνη, ἐνδεΐας
ἐν μέτρῳ καὶ ὑπερβολῆς συμμετρίαν
περσεύει. πρὸς δὲ δικαιοσύνην.
πρώτη γὰρ ἐστὶν ἡ δέκνυσιν, ἐξ ἰσού-
κας ἵκων πρώτη συνεισῶσι. πρὸς δὲ
σωματικῆς εὐπορίας ἰσχυρὸν μὲν ἀ-
ναλογεῖν ἀνδρία. διὸ καὶ δυάδι.
κάλλ. δὲ σωφροσύνη, ἀλλὰ πρὸς
τῶν μερῶν καὶ χρωμάτων συμμετρίαν.
διὸ καὶ τετράδι. ὑγίαιαν δὲ δικαιο-
σύνην, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλα ὁμό-
νοιαν τέττων. φρονήσι δὲ εὐδαιμόν-
ῳ ὁρῶντες ἐν σώμασιν ὁμοιότητά, δολό-
γως ἀλλὰ τῆς ἐπιδόσεως. ὁρῶν μὲν τοι-
σὸν διχῶς τὸν περὶ ψυχῆς συνεισέντα
λέγον. τὸ μὲν γὰρ καὶ πρὸς διπλασίους
καὶ δέξιν χώρας, τῷ παθητικῷ πρὸς-
νέμεν βλάβη. τὸ δὲ καὶ τὸν τριπλασίον
καὶ περὶ τὸν, τῷ λογικῷ καὶ ἀν-
μάτω. ἀμφω δὲ ἐκ μονάδ. τῆς
αὐτῆς, ὡς μοῖας δέχιν καὶ αἰτίας ἐξ-
ηρημένα. σφαιρικός καὶ τῶν τῶν ἀ-
γγραμμά κατὰ τὴν διπλήν περσεύει
πρὸς ἀναλογίας γεωμετρικὰς καὶ με-

corporum, divisibilis. Quin & ma-
xima bonorum ipsis illis expositis
terminis adsimilia dixerunt. qua-
tuor nimirum virtutes nihil aliud
esse quam ad numeros similitudi-
nes. Et quidem Prudentiam re-
spondere Unitati. Unica enim &
simplex cujusque est cognitio. Bi-
nario respondet Fortitudo, etiam
secundo loco adsimilem impetum
ab aliquo ad aliud, & transitum
commonstrans. Ternarius, Tem-
perantia, inopia in medio & ab-
undantia temperationem adhi-
bens. Quaternarius, Iustitia. quip-
pe prima æqualitatem monstrat, ex
æqualiter æqualibus prima con-
stans. Ex corporali autem felici-
tate Robur respondere Fortitudi-
ni; quare & binario: Pulchritu-
dinem, Temperantia, ob partium
& colorum commensus, ideoque ter-
nario. Sanitatem, Iustitia, ob mu-
tuum horum inter se consensum:
at Prudentia nihil in corporibus
adsimile cernentes, merito per se-
ptenarium eam denotarunt. Cæte-
rum videmus sapientem bifariam
de Anima instituere sermonem.
Quod enim per duplas & pares re-
giones existit, passivo adtribuit
profundo; at quod per triplas &
impares, rationali & incorporeo.
utraq; autem ex unitate eadem,
tanquam uno principio, & causa
pendentia. Sed perspicuitatis gra-
tia & hoc diagramma subiciamus,
quod in duplici quaternione omnes
proportiones, Geometricas & Mu-
sicas

licas recipit. & quidem impares numeros habet in directum; pares verò in circumferentia. Nam in corpore circulare est præstantius. quod hoc levissimum sit & purius: at quod rectius est, gravius & materiæ magis implicitum. Porro in anima quod rectum est & flecti nequit, id bonum. quippe ob æqualitatem & identitatem præstantius; alterum, quod paullum abscedit, variam naturam passivæ partis animæ per lineæ curvaturam innuit. quoniam hoc secundum idem & cavum simul denotat & convexum. Ideo quoque Græcorum facundissimos non immerito Pani adtribuere pèdum. Etenim universi animatæ naturæ cognominem non immerito uti & ornari instrumento, quod hanc ostendat. Cæterum ex propositi diagrammatis proportionibus Arithmeticæ, quæ in iisdem excessibus spectantur, partium animæ similitudinem inferunt: Geometricæ, magnitudinibus differentes, corporalem adquantant quantitatem: Harmonicæ, ex utrisque existentes, animalis ex anima & corpore demonstrant constitutionem. Porro quæ hîc sequitur contemplatio de ducentis quinquaginta sex ad ducenta quadragintatria, suprâ est exposta. Itaque partium animæ consonantiam per primum consonum, rationem scilicet supertertiam, constituit. At qui de ista sermo est, animæ extensionem. secundum longitudi-

σικὰς ὀπιδεχόμενον. καὶ τὰς μὲν περιλήψεις τ' ἀριθμῶν ἐπ' ὁμοειδίας ἔχον· οὗτ' ἢ δὲ λήψεις, καὶ πειφείρειαν. ἐν μὲν γὰρ τῷ σώματι τὸ κυκλικὸν πτωχότερον. τὰτ' γὰρ κεφώπιόν τι καὶ καθαρώτερον. τὸ δὲ ὁμώτερον, βαρύτερον καὶ ὑλικώτερον. ἐν δὲ ψυχῇ, τὸ μὲν ὁμῶ καὶ ἀκλινές, παρὰ τὸν. ταῦτ' γὰρ ἰσότητι καὶ ταυιότητι προσέδδον· ἴσπερον δὲ ὑποβέβηκός, τὸ πολύτερον ἔπειθ' ἡλικῶ, διὰ τὰ σχολία τῆς γεαμμῆς αἰνιττόμενον. εἰ τὰτ' καὶ ταυιὸ καὶ λότης περὶ καὶ κυρτότητος ἐμφανισκόν. διὸ καὶ τὰς ἐλλήνων λογίτας ἐκ ἀποτέρας τῷ πανὶ πειάππειν τ' καλαύροπαι. τὸν γὰρ τῆς ἔπειθ' ἐμφυχίας ἐπώνυμον σὺν ἀπεικὸς ὀργάνῳ ταύτης ἐνδεικτικῶς χρῆσθαι τι καὶ χρὸς μεῖσθαι. τῶν δὲ ἔπειθ' ἐκκειμένους διὰ γεαμμάτος ἀναλογισκῶν αἱ μὲν δὲ ἰσότητι καὶ ταυιότητι τῶν ὑπεροχῶν θεωρεῖσθαι, τὸ τῆς ψυχῆς ὁμοιομερές ὀπιδέρεσιν· αἱ δὲ γεαμμελῆς, μετὰ τῶν διὰ φέρεσθαι, τὸ σωματικῶς ὀπιδέρεσιν πηλικότητι. αἱ δὲ ἀρμονικῶς συμμελῆς, δι' ἀρφοῖν τυγχάνεσθαι, τὸ ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ὀπιδείκνυσθαι ζῶας σύστασιν. ἡγε μὲν ἔχομένη τέτατ' θεωρεῖα, πειτ' διὰ πρῶτων πεπληκόντ' ἐξ πρῶτος διὰ κῶσια ποσάρεσκόντ' ἐλεῖα πρῶτ' ἡρηται. πτω γὰρ συμφωνία τῶν μερῶν τῆς ψυχῆς διὰ τὰ πρῶτα συμφώνους, τὰ ὀπιδεῖται, πτωίσησιν. ὁ δὲ δὴ πειτ' τέτα λόγ' πτω καὶ μήκος καὶ πλάτος ἐμ-

ἐμφύχωσιν σημαίνε, ἥπερ ἐν τῇ πρὸς
πάν ὑποστάσι βάθους γίνεσθαι συμ-
πληρωτική. τῶν δὲ δύο κύκλων τὴν
πρὸς τὸ ἡγεμονικὸν τῶν φωνησίων
δηλῶν ἀνακύκλησιν, ἀναλόγως
ταῖς τῆς φωνῆς ὁπτασίαι καὶ ἀνέσε-
σιν. ὁ μὲν ἐκ τῆς δὲξιᾶς πηρακίους,
τὸ πηρακικὸν τῆς τε παλῆς δηλοῖ
ψυχῆς, ὁ καὶ σωῆρκαίαι τῷ σώμα-
τι. ὁ δὲ ἐκ τῆς κατὰ ὅσον περιήγας,
τὸ θεωρητικὸν καὶ θεοτάειον, καὶ ἐκ-
τὸς ὁμιλῶν τῷ βελίονι. ἔτω δὲ τὸν
μὲν παλιότητον ὁπτημίζει, τῆς κα-
τὰ τὴν φρόνησιν ἔσας τὸ ἀμετέβλη-
τον ἐμφαίνον. τὸν δὲ ὀνομάζει παλῆ-
ρα, τὸ δὲ παθητικῆς καὶ ἀλόγως φύ-
σεως ἀδέβαιον διορζόμενον. ταῦτα
μὲν ἐν ταύτῃ.

Μελωδίας ἡ ὁ λόγος δὲ χλὼ φυ-
σικωτάτην καὶ πρῶτην τὸν ἐνθεσια-
σμὸν δείκνυσι. τὴν γὰρ δὴ ψυχλὴν ὁπ-
τὰδε ῥέψασιν, ὑποβολῇ φρονήσεως
ἐδὲν ἀλλ' ἢ ἐν ἀγνωσίᾳ καὶ λήθῃ, διὰ τὴν
σωματικὸν γινομένῳ κάρων, παρὰ χε-
τὴ καὶ πλοήσεως ἐμπιπταμένῳ, ὡς φ-
φορόν τι ὡς ἐν ὕπνῳ τι τῷ τῆς γνέ-
σεως καδίσταται χρόνῳ. καὶ τῷ δὲ
ρο βίῳ, κατὰ πινας περιόδους παλῆον
τὴ καὶ μεῖον ὡς ἀπλάειν. ταῦτα
δὲ, διὰ τὴν πολλὴν ἀγνωσίαν καὶ
λήθην ἐδὲν μανίας ὑποδέσσαν, κα-
τασταλῆσαν φασὶν εἶναι τῇ μελωδίᾳ.
ἡ καὶ αὐτὴς μιμήσθαι τὸ τῆς φύ-
σεως ἄλογον ὑπομεταστοιχείας, οἷον

nem & latitudinem significat: quæ
in distantia ad universum, profun-
di est completiva. Binorum au-
tem circulorum, imaginum recur-
sum ad imperantem partem deno-
tantium, proportionaliter vocis
intensionibus & remissionibus; al-
ter ex parium quaternione, acti-
vam partem animæ universi deno-
tat, quæ corpore etiam est con-
clusa: alter, ex quaternione im-
parium, contemplativam designat
& divinissimam, quæque extrin-
secus conversatur cum meliore. Ita
hunc identitatis nuncupat, quod
ejus, quæ secundum prudentiam
est, essentia immutabilitatem os-
tendat: illum vocat alterius, quod
passivæ & irrationalis naturæ in-
stabilitatem definiat. Atque hæc
quidem hæc.

Iam de Melodia sermo princi-
pium naturalissimum & primum
enthusiasmi monstrat. Animam
enim ubi ad hæc inferiora repserit,
sapientia abjecta, non nisi in igno-
rantia & oblivione existentem, ob
corporalem soporem, terrore ac
consternatione impletam, stultum
quid ut in ipso nativitatæ tempore
existere, atque in hac vita secun-
dum quasdam periodos plus mi-
nusve prudentia frui. Hanc itaque
ob multam ignorantiam & obli-
vionem nihil ab insania distantem,
modulatione componendam esse
dicunt. dum aut ipsi imitatione
aliqua naturæ irrationalitatem de-
liniant, ut quicumque moribus
V 3 sunt

funt immanfuetiores, & ad animantium naturam propius accedunt: aut etiam per auditum & visum metum hujusmodi averruncant; ut quicunque eruditi & natura ornatiores. Ideoque Bacchica sacra, & quæ his adfimilia, ob rationem aliquam haberi dicunt; ut nimirum indoctorum consternatio, ob vitæ transactionem aut fortunam, ab iis quæ in his sunt melodiis & saltationibus ludendo expurgetur. Porro omnem animi perturbationem esse insaniam, Poeta quoque indicat, de consternata ob concupiscentiam inquiens;

Hunc Proeti conjunx furiosa libidine tentat.

at de quiritante ob filii cædem dicens;

O furibunde & mentis inops.

Sed hoc & Viri Sapientes significant, dum omnem animi perturbationem parvum morbum Comitialem nominarunt. At idem quoque à majori confirmabitur. Si enim omnis animi perturbationis extremitas est insania; manifestum quomodo & reliquæ magnitudines insanix quædam sunt parvæ; quod autem sapientiæ aliquid addit, plus minusve, hoc infortunium istud obumbratur. Cæterum modulationis, tam ejus quæ est in systematum partibus, quam universæ, quæ in tota melopœia, alia progressionem recta, alia fit per mutationem literarum. Quarum prima, tanquam generationis symbolum, terræ est adtribuenda. Sc-

ὅσοι τὸ ἀρχαίοι τὸ ἥθος καὶ ζωοδέστροι, ἢ καὶ δι' αἰσῆς ὀψέως φέρον τὸν ποιόνδε δοποτρὸς περιμύς, οἷον ὅσοι πεπαιδευμένοι καὶ φύσιν κοσμιώτεροι. διὸ καὶ τὰς βακχικὰς τελεῖς, καὶ ὅσαι πάντας ὡς ἀπαλῆστοι, λόγῳ πόνος ἔχειται φασιν. ὅπως αὖν ἡ τῶν ἀμαθετέρων ποίησις ἀχέ βίον ἢ τύχην ὑπὸ τῶν ἐν παντί μελωδιῶν πρὸς ὀρχήσεων ἅμα παιδαῖς ἐκκαθαίρηται. ὅτι πᾶν παιδίον μανία, δηλοῖ δὲ καὶ ὁ ποιητής, ὅτι μὲν τῆς δι' ὀπίσθου μίαν ἐπισημῆς, εἰπὼν·

τῷ δ' γυνὴ παρίτου ἐπεμήνατο. --

ὅτι δὲ τὸ ἀχέ τὸν φόνον τῆς παιδὸς σχετλιάζει, λέγων·

μαινόμενε φρένας ἡλέ.

δηλοῦσι δὲ καὶ ἄνδρες σφαῖ, πᾶν παιδίον μικρὸν ὀπίσθου ὀνομάσασθαι. ἐρεῖ δὲ καὶ ὁ λόγος ἐκ τῶν ὑπερβολῶν. εἰ γὰρ παντὸς παιδὸς ἀκρότης μανία, δῆλον ὡς καὶ τὰ λοιπὰ μέγιστα μανία μὲν εἰσι σμικρά. τὸ δὲ παρρησιάζει πρὸς φρονήσεως, ἢ μᾶλλον ἢ ἔλαττον, τὸ δυστύχημα ὀπισθοκίεται. τῆς δὲ μελωδίας, τῆς τε κατὰ μέρη συστηματικῆς, καὶ τῆς ἀπείρου κατὰ πλὴν ὅλῃς μελοποιίας, ἢ μὲν ἐπ' αὐθιᾶς. ἢ δὲ κατὰ μετὰ βολὴν γίνεσθαι τῆς τῶν στοιχείων. τὸ μὲν πρῶτον, ὡς γνῶσεως σύμβολον, γὰρ παρρησιάζει.

νεμηλέον· τὸ δὲ δάπερον, ὡς καὶ
μεῖχρον ἀρρενόπη, ὕδατι, δι' ἧς
παρὰ τὴν γλῶσσαν ἐνεργεῖ ἡμεῖς ἡ
φύσις. τὸ δὲ τρίτον, αἶρ, ἡ γλυ-
χάνον. τὸ δὲ τέτατον τῆς συχίας καὶ
παθητικώτατον ὁπιδεικνύον. τὸ δὲ πέ-
τερον, πυρ, πλέως ἀρρεν πυγχα-
νον, ἐνεργητικώτατον συχίαν. τὸ ἦ τῆ-
ποις σωτῆρῶν, λέγω δὲ τὸ ταυ,
αἰθήρ. ἀλλήλῳ πὶ γὰρ ἐστὶ τὸ αἶμα
ὡς ἀπλήσιον. ἱερὸν πὶ ἐστὶ θεῶν, ὃν τῶν
παντὸς εἶναι ἀλλήλῳ τῶν σφωλῆ-
ρων ἀποφαίνειναι λόγῳ. διὸ πῶς ἂν
πᾶσι σωτῆρῶν φωνήεις κατὰ τὰς
φθόγγας ὥσπερ ὁ αἰθήρ πῶς λοιπῶς
ζωικῶν διδάμειν μετὰ διδύς. διὸ καὶ
συμῶν μὲν ὕλης ἡ ἐκείνων κινήσις, κα-
συμῶν δὲ ψυχῆς ἡ νῆς ὡς μελωδία.
καὶ μὲν καὶ τῶν ῥυθμῶν, ὧν ἐν ἀρσὶ καὶ
θῆσιν τὴν ὑπόστασιν ἴσμεν, ἡ μὲν θῆσις
ἡμεῖς τὴν τῶν καθ' ἕκαστον ἡ δὲ ἀρσὶς
τὴν φθορὰν δηλοῖ. ὥσπερ γὰρ τῶν
ἑτέρων διχα τῶν λοιπῶν ῥυθμὸν ἐρ-
γάζειν. ἔτι καὶ ἡμεῖς ἐστὶν ὁρᾶν
ἂν φθορὰς. ἀλλὰ γὰρ πάντως ἡ μὲν
πνῶν φθορὰ, ἡμεῖς ὅσοις ἀφορ-
μή· ἡ δὲ ἡμεῖς ἀπὸ πνῶν ἐφθαρμέ-
νων λαμβάνει σύστασιν. καὶ τῶν δὲ
οἱ μὲν ἀμετέβολοι καθεστῶσιν· οἱ δὲ,
μετέβολοι γίνονται.

Περὶ δὲ τῆς μετέβολῆς βραχεία
ἐπιήκει κατὰ πάσας μὲν τὴν λόγον. τῶν
γὰρ διὰ τῶν μελῶν τὰ μὲν ἀπο-
λεθῶς ἐχρῆται πρῶταις ὁπιδεικνύει.

cunda, ut quæ virilis quoque na-
turæ est particeps, aquæ, per
quam, quæ circa terram sunt, ge-
nerationes natura operatur. Ter-
tia, aëri, utpote feminina existens;
literæ in mutatione & passione re-
cipienda summam facilitatem in-
dicans. Quarta, igni; perfectè ma-
scula existens, elemento efficacis-
simo. Quæ autem his adjungitur,
litera τ inquam, ætheri. Plectro
enim figura est adsimilis, & Deo
sacra, quem universæ esse plectrum
Sapientiorum sermo confirmat.
Quocirca omnibus adposita est vo-
calibus in sonorum prolatione.
quemadmodum æther, reliquis vi-
talem vim communicans. Idcirco
materiæ quidem ornatus est illo-
rum motio; at animæ ornatus quæ
movetur, melodia. Quinetiam rhy-
thmorum, quos in elatione & po-
sitione consistere novimus, posi-
tio generationem singulorum; elati-
o corruptionem designat. Vti
enim neutrum horum sine reliquo
rhythmo efficit; sic nec genera-
tionem reperire est sine corruptio-
ne. Sed enim omnino quorundam
corruptio aliis est generationis cau-
sa: generatio autem à quibusdam
corruptis sumit existentiam. At-
que illorum alii immutabiles exi-
stunt; alii fiunt mutabiles.

Sed de Mutatione ubi pauca di-
xerimus, finem orationi impone-
mus. Perfectorum quippe cantuum
alii in consecutione se habent,
quemadmodum primum incepe-
runt;

rint; alii deinceps mutantur in aliam qualitatem. ut etiam videre est in universo, cum in longissimis periodis vivendi modorum mutationes, tum imperiorum conversiones; fecunditates & sterilitates animantium & plantarum: Iam verò in singulis quoque rebus alia ex primis generationis causis pendent, easque sequuntur; alia artificialibus aut fortuitis mutationibus alterantur, & in aliam figuram transeunt. Sic quoque vivendi rationum principia, & actionum impetus, studiorumque curæ, & locorum mutationes, nisi secundum primas causas fiant, universam generationis mutant proprietatem. Atqui hæc ita se habere testis quoque fide dignus est Homerus. Alibi enim dicit:

Quin nullum dico fatum effugisse virorum.

Rurfus alio loco;

Ne forte ante diem venias ad limina Ditis.

atque omnis ipsi poësis huiusmodi decantat. Etenim Iliadis principio inquit;

Ante diem fortes animas demiserat orco.

ac si fatalis Græcorum interitus ob Achillis iram recens fuisset designatus. In Odyssæa autem;

Stulti, quando vorare boves Hyperionis ausi

Instruētis epulis.

τὰ δὲ ἐναλλάττει κατὰ τὸ ἐξῆς εἰς ἐπι-
ρότητα. ὥς, πῆρ' ἐστὶ καὶ τῷ παντὶ συν-
ιδεῖν, ἐν τε ταῖς μακροῦταις περὶ-
δοῖς βίων τὴν ἀλλαγάν, καὶ πολιτικῶν
μετεβολάς. εὐφορίας τὴν καὶ ἀφο-
ρίας ζῶων τὴν καὶ φυτῶν. καὶ πῶς καθ'
ἑκάστον τὰ μὲν ταῖς τῆς πρώτης γένε-
σεως αἰτίαις ἤρτηται καὶ συνέπεται. τὰ
ἢ περὶ καὶ τῆς τυχεραῖς ἐναλλαγαῖς
μετέτθη καὶ μετερχομένηται. ἔτι δὲ
καὶ βίων δέχεται, καὶ πράξεων ὁρμῇ,
καὶ ἐπιτηδεύματων μελέτῃ, καὶ τό-
πων μεταστάσεις, μὴ κατὰ τὰς πρώ-
τας αἰτίας γινόμεναι, τὴν σύμπαζαν
τῆς γένεσεως μετέβαλον ἰδιόρροπιαν.
ἐπὶ γὰρ πᾶσι ἔτις ἔχει, μάρτυς μὲν
ἀξιόχρεως καὶ ὁμηρος. ὅπως μὲν γὰρ
φησι.

μοῖραν δ' ἔπν' αὖ Φημι πεφυγμένον
ἐμμελεσθαι ἀνδρῶν.

ὅπως δὲ,

μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον αἶδος εἰ-
σαφίκεται.

ἢ τε πῶς αὖτε πᾶσι θρυλλεῖται
ποιάσει. ἐν μὲν γὰρ ἰλιάδῃ δέχεται
φησι.

πολλὰς δὲ ἰφθίμους ψυχὰς αἶδι
περὶ αἶψαν.

ὥς τῆς μοιρομένης τῆς ἀχαιῶν φθορᾶς
ἀλλὰ τὴν ὁρμὴν τῆς ἀρχαίας καινολο-
γηθείσης. ἐν δὲ ὀδυσσεΐα.

νήπιοι, οἱ κατὰ βῆς ὑπερλίοντος
ἡελίοιο

ἡσθιον.

ὥς

ὡς εἰ μὴ τῷ ἔδρασαν οὐκ ἂν τῆς οἰ-
καδὲ ἀνακομιδῆς ἐστρημύων. ἀλλὰ
καὶ οἱ σοφοὶ διηλυγμένον ἐπὶ μέλλοντι εἶναι
φασὶ τὸ ποιῆσαι. τὴν μὲν γὰρ ἀναγ-
καίαν καὶ ἀτρεπτον, ὡς καλεῖσθαι ἡγε-
σόμενον· τὴν δ' ἀλλοιωτὴν καὶ ἐκείνης
ἀφωρισμένην, ὡς φασὶ μέλλον. τὴν
μὲν ἂν ἀναγκαίαν πᾶσι ὑπὲρ σελήνῃ
ἐπέχῃ καὶ κατεληφέναι· τὴν δ' ἀμφί-
βολον καὶ ἐνδεχομένην, πᾶσι δὲ
καὶ πᾶσι κατὰ τὰ συμβαίνοντα, ἀτρε-
πτά τε εἶναι καὶ ἀναγκαῖα· πᾶσι δὲ
μέρεσι, ὡς μετέβληται διὰ παντός. καὶ
μὲν ὅσα γινόμενα μὴ τῷ παντός
συνεργεῖ σωτηρία πᾶσι καὶ τῷ
νόμῳ· ἢ ἐμποδίζει, πᾶσι τυχάνειν
ἀναγκαῖα· ὅσα ἢ ἔτι γινόμενα τῷ
ὅλων διοίκησι συμβαλλέει, ἢ μὴ γι-
νόμενα βλάπτει τὸ σῶσαι, πᾶσι δὲ
ἐπαμφοτέρωθεν καὶ τὸ ἐκβαίνειν. μαρ-
τυρεῖ δὲ μοι παῖθ' ἕως ἔχῃ καὶ λόγον
παλαιόν, πυθικῶν τριπόδων ἐκφοιτή-
σαν, ὡς τῆς μῆδων πλαταιᾶν ὅτι
οὗτ' ἑλλήνας ἐραλῆας. φησὶ γάρ·

τῇ πολλοὶ παρῶναι ὑπὲρ λάχεσιν

πὲρ μόρον πε

ποξοφόρων μῆδων, ὅταν αἴσιμον ἔ-
μαρ ἐπέλθῃ.

δῆλον μὲν ἂν ὡς διὰ τῶν παρῶν τῶν
ἐπὶ μῶν μοίρας ἀπολέσθαι φησὶ
οὗτ' ἑλλήνας· ἐν δὲ τῷ δόλῳ, εἰ μὴ
αἴσιμον ὡς πᾶσι ἐσόμενα σημαίνειν
μοίραν ἐκδεχόμενα, ὡς παρὰ φησὶ
καὶ ὁ ποιητής·

Planè ut si illud non fecissent, do-
mum suam quisque redire potuis-
set. Quinetiam sapientes duplicem
futuri dicunt esse qualitatem. alte-
ram nimirum necessariam & im-
mutabilem, quæ vocatur, Id quod
fiet; alteram mutabilem, nec om-
nino definitam, quam vocant
Futurum. Porro necessariam ea
quæ ultra Lunam sunt occupasse &
tenere: dubiam & contingentem,
hæc inferiora. Ac quæ universali-
ter contingunt, immutabilia esse
& necessaria; quæ verò particula-
riter, facile mutabilia omni tem-
pore. Quinetiam quæ, cum fiunt,
universi salutem atque ordinem
multum adjuvant; cum autem non
fiunt, impediunt, hæc esse neces-
saria: at quæ nec si fiant, univer-
sorum administrationem adjuvant,
nec si non fiant, conjunctionem
lædunt, hæc verò alternare in ex-
itu. Ita autem se hæc habere testi-
monium mihi præbet vetus oracul-
um, ex Pythicis tripodibus egres-
sum, de Medorum Platæis adver-
sus Græcos expeditione. inquit
enim;

Ante diem fatumque cadent hîc
nobile Medi

Clade sagittiferi, fatalis ubi in-
gruet hora.

Manifestum sane per prius carmen
ipsum dicere, ante fatum perituros
Medos: in altero autem, si qui-
dem fatale acceperimus futurum
significare fatum, ut alicubi ait
Poëta:

X

Nam-

Namque erat in fatis urbem per-
ituram, ubi moles

Ingens ligni equi muris accepta
fuisset.

patet inde orationis dissonantia: sin
de convenienti capiamus, ut alibi
inquit;

Hector, quod dictis me es conve-
nienter adortus.

iis quæ significantur consonantia
secuti, ad idem deveniemus. Quod
enim divino calculo conveniens est
declaratum, id tanquam conse-
quens est sancitum. At consequens,
Diis sancientibus, est necessarium:
hoc autem cujusque existit fatum.
ut similiter rursus inventum sit
idem oraculum contra fatum, &
secundum fatum cladem Medis
prædicere. Ergone ita evidenter
temporis momento sermones sibi
contrarios universi exponit pro-
pheta? minime verò. sed enim sub-
indicare nobis videtur geminam
fati qualitatem. Nam illud, *ante
diem fatumque*, notat, præter pri-
mam ortus cujusque causam: hoc
autem, *fatalis ubi ingret hora*, secun-
dum fatum, quod propositæ rei
consequenter est constitutum. Cæ-
terum cum in hac sermonis parte
versarer, hujusmodi quid incidit:
Etiam ex his effugium quoddam
esse expeditum, si incommodam
naturæ seriem ad alias referamus
consequentias. Vti enim in Musi-
ca quoque ex parvo soni initio, to-
tam harmoniam immutari contin-
gēs δὲ χηὲς τῶ φθόγγου, πῶ ἀπαρ-
αν ἁρμονίαν συμβαίνει μετέσθαι-
ἔτῳσι

αἶσα γὰρ ἡ δόξα λέγει, ἔπειν πόλις
ἀμφικαλύψῃ

δραχέων μέγαν ἵππον.

αὐτὸς Φανερὸν τὸ τῶν λόγων Διό-
φανον· εἰ δ' ὅτι τῶ προσωπῶντι ὁ λά-
βοι μὲν, ὡς ἀλλαχῇ φησιν·

ἔκτορ, ἐπεί με καὶ αἶσαν ἐνόησας.

ταῖς τ' σημασινομῶν ἐπὶ μὲν οἱ συμ-
φωνίαις, ἐς πῶτον κατέλησο μὲν. τὸ
μὲν γὰρ θεία ψήφῳ προσωπῶντι δόξα-
φαντὸν, ὡς ἀπολεθὸν νεομογήτηαι·
τὸ δ' ἀπολεθὸν, θεῶν ὁπτικυρήνων,
ἀναγκαῖον. τῶ τ' ἄπαντι ὁ εἰμαρ-
μῶν. ὡς τι ὁμοίως πάλιν δέηται
λόγον πῶτον πῶτ' ὁ εἰμαρμῶν, καὶ
καθ' εἰμαρμῶν πάρος τοῖς μέθοις
προαγορεύσας. ἀρ' ἔν' ἔτω περὶ φανῶς
ἐν ἀκαρῇ χρέον λόγους ἐναντίας αὐ-
τοῖς ὁ τῶ πῶτος ἐξηγεῖται προσωπῶντι;
πολλὰ γὰρ καὶ δεῖ. ἀλλὰ γὰρ εἰσὶν ἡμῖν
ὑποδὸν τὸ διδυμότης τῆς περὶ
μῶν. τὸ μὲν γὰρ, ὑπὲρ λάχεσιν τι
μῶν τι, πῶτ' ὁ πρῶτον ἐκάστῃ φη-
σὶ τῆς χρέσεως αἰτίαν· τὸ δ', ὅταν αἰ-
σιμον ἡμαρ ἐπὶ λθῇ, κατὰ πῶν ἀπο-
λέθως τῇ προσωπῶντι πρῶτ' ἐκ συγ-
κυρήσας εἰμαρμῶν. ἐν αὐτῇ δὲ
μοι τῶ λόγου γενημῶν, ποιόνδε τι
κατὰ φαίνεται, ὡς ἐστὶ μὲν καὶ τῶ
των δόξα φησὶ πῶς ἐμμέσθῃ, τὸν
ἀσύνφορον τῆς φύσεως εἰρμὸν ἐπὶ-
ραις ἀναλυοῖν ἀπολεθῶν. ὡς
περὶ γὰρ καὶ κατὰ μεσικῶν ἐκ μι-
ἔτῳσι

ἔτιωσὶ ἢ καὶ ἔ' παρῄξουσιν ἐν μετρίῳς
 ὀππιδολῆς ὁ σύμπασι βίος μετριομα-
 αθη. ἀλλ' ἔτι βεβαιώης τὰς πτωχούτας
 ὀποφουράς, ἔτι ἐνδύξας ὀποφουρίον.
 ἔτι γὰρ τελείως τ' ἔ' ἡμέσως πέρσυχον
 φάγυσσι, ῥασώνης ἐνεκεν πὺς ἔ' αἰ-
 γυνῶν ὀποφουράς μηχανώματα μένη
 δῆτα ἡ θεία διὰ φιλοσοφίας μετρί-
 σαισι ἀτρεκέλης τε καὶ βέβαιος ἐς μετρί-
 σολῶν τ' ἰδίῳ πρὸς πὺ σώματα πρὸς
 παθείας ὀποφουράς τ' ψυχῆς τῇ διὰ
 μετρίξει τῆς ἀρετῆς ἀξίον πὺ τ' πμίων
 ὀπιστήμονα τ' ὡς θ' ἔ' θείας καὶ ὁμοίας
 πρὸνοίας ἀπεργαζομένη. αὐτὴ γὰρ
 διὰ πὺ φάγυσ ὅλως ἡμέσως, εἰ μὲν π' ἔ'
 ἀπὸ πων συμβαίνοι, φέρουσι πρὸς
 καὶ μετρίως, κατὰ τ' ἔ' ἀπὸ τ' αἰσχροῦ
 πᾶν πονηρίας καὶ ἔ' ἡρώς δαλῶν
 διορίζομένη. πάντα ἢ ἐν ἀρετῇ λέγουσι
 πὺ καὶ πρὸς τὴν εἰδοσμένη. ὡς ἀδελφον-
 τον εἶναι καὶ ὁ τ' ἔ' θείας πᾶν τῶν ἡμῶν
 κηρύττει πρὸς φήτης. πᾶν τῆς ἔ'ν, λέγω
 διὰ φιλοσοφίας, ὡς μετρίξην πᾶν
 ὁμοιον καὶ ὁπαδόν, πᾶν μετρίκω, ἀσκη-
 τίον πὺ καὶ πᾶν πᾶν πᾶν. καὶ
 ὡς πρὸς μικρῶν πρὸς μετρίω μυστηρίων
 ἀμφοῖν λογιζομένους, ἐκατέρω πᾶν
 πρὸς ἡμέσως ἀξίαν καὶ πᾶν ὀπο-
 νεμῆσιον. καὶ πᾶν συζυγίαν, ὡς πρὸς
 πᾶν πᾶν καὶ γνησιωτάτῳ, πᾶν
 πᾶν. ἡ μὲν γὰρ γνώσεως ἀπίσης πᾶν
 πᾶν πᾶν. ἡ δὲ, πρὸς πᾶν πᾶν
 πᾶν. καὶ ἡ μὲν ἀρετῆς τῷ ὄντι πᾶν
 πᾶν, τὸ διὰ τ' ἐν ἡμέσως πᾶν πᾶν

git; sic & in actionibus ex modica inceptione omne vitæ institutum transfiguratur. Sed nec firma hujusmodi esse effugia, nec gloriosa pronuntiandum. Neque enim perfecte ortus turbationem fugiunt, quietis causa arumnarum effugia machinantes. Sola autem divina per Philosophiam transitio, vera est & certa ad mutationem faciendam: quæ animam ab affectione erga corpora liberat; virtutis autem communicatione dignam efficit, quæ res præstantissimas cognoscat, & à numine ac sibi simili perfectam providentiam. Hæc enim revera effugerit ortus incommoda, si, quæ adversa eveniunt, æquo animo & moderate ferat; malum aut nihil vel turpe nisi pravitatem, & malis servire statuat: omnia per virtutem dicere ac facere adsueta. quam, nulli domino subjectam esse divini quoque Platonis propheta nobis prædicat. Hujus igitur, Philosophiæ inquam, tanquam maxima consors atque socia, Musica exercenda est ac perfectissime docenda: &, ut de minoribus ad majora percipienda, cum mysteria ambo existant, cogitando, utrique conveniens honor ac dignitas adtribuenda; conjunctioque tanquam maxime decora & sincera facienda. Illa enim cognitionem omnem perficit; hæc ad istam ducit. Atque illa certa plane finis est, quæ, quod ob calamitatem in nativitate factam ab ani-

X 2

mabus

mabus est abjectum, per recordationes rursus supplet: hæc autem initiatio quædam & propitium primordium, parva quædam ex iis, quæ in Philosophia perficiuntur, proferens & prægustans. Denique Musica omnis disciplinæ principia; Philosophia summam scientiam tradit.

Atque hunc nobis finem sortiantur sermones de Musica. quos si perfecte elaboravimus, magna sit gratia Deo Musarum ductori, qui & animum ad hoc addidit, & ad finem perduxit conatum: sin quid eorum quæ dicenda fuissent, omiserimus, nec sic, ut inquirunt, malè. Satis enim via strata est, ut posteri perfectam uno tractatu Musicam exponant.

παῖς ψυχᾷς δόσολητὴν, δι' ἀναμνήσεων ἀναπληρῆσαι· ἡ δὲ μουσικὴ γὰρ πὺς καὶ περιλείπειν δόμους, σμίκερ' αὐτὰ προσφέρουσι καὶ προσγύουσι τὴν φιλοσοφία περὶ σκευγμένων. καὶ μουσικὴ μὲν πάσης μαθήσεως πύξ ἀρχάς· φιλοσοφία δὲ, πύς ἀκρότητας ὡς διδάσκει.

Καὶ δὴ τέλει τέλει ἡμῶν οἱ περὶ μουσικῆς ἐχόντων λόγοι. εἰς εἰ μὲν τελείως ἐκπεπνηκαμένοι, πολλὰ χάρις μουσικῇ θεῶ, τῷ πὺς εἰς τὸδε τὸ ὅρμῳ προσψαμένῳ, καὶ εἰς τέλει ἀγαθόν τὸ ὅτι χεῖρσιν· εἰ δὲ πὺ τῶν ῥηθῆναι πύς· ἡκόντων ὡς ἀλελοίπαροι, εἰδὶ ἔτω, φασί, κακῶς. ὡδοποιήσαι γὰρ ἱκανῶς πύς ὑπερόν πύς διωρησμένοις ἐν πύλῃ κατὰ μουσικῶν μιᾷ κατὰ γένει πύς· γμάλεια.

F I N I S.

T E Λ Ο Σ.

M. A. R.

MARTIANI MINET FELICIS CAPELLÆ
AFRI CARTHAGINIENSIS

DE MUSICA

LIBER IX.

*L*AM facibus lassos spectans marcentibus ignes
Instaurare iubet. tunc hymeneæ Venus;
Quis modus, inquit, erit? quoniam sollertia fine
Impedient thalamos ludere gymnasia?
Diriguit comis, blandisque assueta voluptas,
Et noster pallens contrahit ora puer.
Ipsa etiam fulcris redimicula necere sueta,
Flora decens trina anxia cum Charite est.
Nec melicum recinens modulatur tibia carmen,
Nec dulcis temptat psallere Melpomene.
Omnia que tenero moris fervescere ludo
In cumulum docta vocis honore tacent.
Nec Suada inlecebris sponsalia pectora mulcet,
Nec stimula incensa allicit aculeo.
Quinetiam interulos gaudens dissolvere nexus,
Blandificaque libens stringere corda face.
Nictantes oculos reprimat stupefacta vapore,
Nec perferre valet Gorgonos ora truci.
Si erudita placent certè sponsalia divi,
Saltem docta ferat carmina Calliope.
Nam simul oblectans vocis modulamine mentes,
Tadia dulcisonis auferet illa tonis.
Quippe scruposis fateor lassata puellis,
Insuetis lador mæstificata moris.
Pronuba sic volupe est hac seria carpere Iuno,
Nec cura astriferi te stimulat thalami.
Ast ego succubui, lepidisque assueta choreis
Non valeo tristes cernere Cecropidas.

X 3

Et

Et cum dicto resupina paululum, reclinisque pone consistentis sese permisit amplexibus volupratis. Cujus verbis assertionique ricolæ omnes, cunctique fluctigenæ, quam plures etiam astriluci assensere divi: præsertimque Lemnius mulciber fabrilium tantum operum sollers maritus promptiore adtestatione conlaudat. Tunc denique, quod decenter innixa, atque ipsa relabentem lassitudo decuerat, Mars eminus conspicatus teneræ cum admirationis obtutu languidiore fractior voce laudavit, profunda que visus est traxisse suspiria. Nec Bromius in favoris gratia dispar fuit. Quinetiam ipsum Atlantiadem tam flammatae cupiditatis cura concussit; ut omittere vellet quæ circa sponsalem cœtum ornatiora disposuit. Tanti quippe visum nunquam Veneri displicere. Verum Superum parer licet insinuatione Germanæ ut properaret admonitus, tamen ne quid nuptialibus derogaret ornatibus, aut tantæ eruditionis examen delitiosa festinatione convelleret, qui probandarum numerus superesset, nihil afferens festinationis exquirat. Cui Delius Medicinam suggerit, Architectonicamque in præparatis assistere. Sed quoniam his mortalium rerum cura, terrenorumque solertia est, nec cum æthere quicquam habent superisque confine; non incongrue, si fastidio respuuntur, in senatu cælico reticebunt. ab ipsa deinceps Virgine explorandæ discussius. Vna verò, quæ potissima cæli siderumque dilectio est, examinis hujus tam favore quam voluptate disquiratur, tuisque conspectibus non poterit sine scelere viduari. Sed illud præ cunctis intimare velim, quod dotis offerendæ cumulandæque reciproco, alias advexit Virginis mater puellas, quas opulenti collocatura muneribus examine isto explorare constituit. Hæ igitur non dispares numero, nec disgregæ venustate, eruditionis etiam dignitate paucis adstantium conferendæ, in penetralibus quoque virginis secretis & sanctioribus alumnatæ, quone odio, quibusque delitiis, ac prorsus enervi mollitudine fideralis curiæ transeuntur, Iovialis vigoris maiestate percensæ? Hic Tritonida, Atquin, ait, Virgines, quas Phronesis educavit, superum incessabiliter pecto-

pectorum arcana tenuerunt: nec fuit vestrum quisquam, qui non illis voluntatis abditæ interpretamenta commiserit. Denique ex his quam plures antistitiam professæ divum, ac ni per illas nefas in terris sanctis libare numinibus, certe litare penitus abnegatum. Verum transactæ virgines eruditionis castæ præstiterunt miracula. Hæ familiaritatis vestræ præferunt documenta. Nam inter divina humanaque discidia solæ semper interjungere colloquia. Has igitur ingressas agnoscetis probabitque divi.

Quæ dum Delius Pallasque differerent, earum disquisita vocabula. Tunc Phœbus; Genethliace prior, inquit, astabit; Quæ rationis ætheriæ conscia pensâ Lachælis adoptatæ, atque instantium sæculorum gerenda denunciat. Deinde Symbolice, quæ varietatibus ominatis ventura componens, auspiciorum proventus pensat futurorum. Oeonistice tertia est; per quam tripos illa ventura denunciat, atque omnis emittit nostra cortina. Denique in argumentum præscientiæ mihi corvus adludit. Cygnus etiam sociatur, ut diei noctisque proventus nos avibus præsentire concolor temporum pluma testetur. Ipsaque tripos trini cursus præfagia pollicetur, hoc est, exstantis, instantis, & rapti. Demum trigarium supplicantis semper germanitatis adveniet, quod vestra vulgo suffragia pollicendo incertos mortalium sensus primum in spem opis superæ proritavit, præsidii-que indigam incultum fecit procedere nationem. Hanc igitur sive trigeminam feminam, sive tres in unius nominis vocabulum conspirantes, quis in cælum venientes inexamintas adtemptet explodere, cum per eas in terras nos certum sit demerere? Post has verò adstabit decens illa sidereis fulguransque luminibus, quæ epistolaris tua & dicta est & probata. Huic semper pater tuas assereris credidisse manubias, ac trifurcæ lucis commisisse fulgorem, quæ vias, vestigia, adventum, exitusque ignivagæ denunciationis agnoscit. Huic igitur femine colloquium denegamus, per quam edictorum tuorum admonitus mortalibus innotescunt? Cur igitur pater optime remoraris & intromittere eas alacer & probare?

Post-

Postquam hæc Latoius dixit, Iuppiter Harmonien venire, quam suggestum est Mercurialium solam superesse; præcepit, tuncque alias in ordinem continuari. Hic Luna jam gemina emensi diei portione commonita, ingressuram mox, inquit, feminam possum explorare vobiscum? Cæterum propinquantæ confinio noctis consequentibus tempora impertiri non possum. Quippe plaustrum mihi taurusque, ac mundanæ discurſionis itiner subeundum, nec cæterarum me auscultare commentis stelligeri raptus meta permittit. Et fateor, vellem, si quam examinationem Virginum prorogaret auctoritas, ipsa quoque tam præcluis eruditionis asserta cognoscere. præsertimque cum perendinatio rationabiliter expectatur, ne lassata cognoscentis curæ fatigatione fastidia omnem doctæ intimationis excursus gravatæ laboribus intensionis excludant. Et illa expectandæ cognitionis adprobandæque subtilitatis in odium noscendorum obtusa multiplici prolixitate vertatur. Æquius igitur duco ampliandam discurſionem tantum in ardentem sitim aurium vividarum. Quæ cum Luna differeret, omnes certatim adsensere divi. Deinde utrum repensatrix dato die conferendæ dotis prorogari jure publico posset, inquiritur. Quo dicto arcanus ille præsci juris adſertor magna nepotum obsecratione consulitur; responditque regulariter etiam matrimonio copulato dotem ducere feminam viro nullis legibus prohiberi. Ac tunc Iuppiter periti patris eruditione commonitus, Habeo, inquit, mea pignora gratulandum, quod fas asserit, quicquid vos velle cognovi. Neque enim fastuosa rigidus elatione defugiam aut vestrum crebrius adcelebrare consilium, aut doctarum Virginum examinare sollertiam desidis ignaviæ dissimulatione piguerit, præsertim cum terris indecenter expulsas solis oporteat adherere sideribus. Nunc igitur præcellentissimam feminarum Harmoniam, quæ Mercurialium sola superest, audiamus. Hæc quippe est, quæ superum curas præ cunctis poterit permuicere, æthera cantibus numericisque lætificans, & nostra tantummodo cupit celebrare palatia, exosa terrigenæ stoliditatis ignaviam. quam melicorum indocilis

lis auget sine fine mortalitas. Denique jam pridem homines dirutaque gymnasia, abscedens orbe terrisque, dampnavit. Ac vix Cyllenidæ indagantis excursibus nunc comprehensa, post longæ occultationis oblivia de fuga revocatur, reduciturque latibulis. Hanc igitur repertam post sæcula numerosa, & tandem in usum melicum carmenque renovatam, tam volupe est, quam conducit audire. Cæteræ verò eruditionis doctissimæ, sacræque Germanæ, cum renovata lux fuerit intromissæ, intentionis curæ examine probabuntur.

His oris Iovialibus Phœbus admonitus, Virginem sibi prorsus accommodam admissurus egreditur. Verum Paphieremantis filiæ gratulatione concussa, annuit puero præcinere nuptiale carmen. Itaque Hymenæus alacri tandem vigore luminatus, nec ipsa iam renuente Tritonide, sic cœpit.

Aurea flammigerum cum Luna subegerit orbem,

Rosis jugabo lilia.

Virgo Deusque sacro sociabunt fœdera lecto,

Fulcris parate cinnama.

Hesperus intactam servet licet usque puellam,

Nuptam videbis Phosphore.

Nec matris lacryma, pressi nec viribus ungues

Nexus valebunt rumpere.

Ne thalamos metuas, eris hoc quod Iuno Tonanti est,

Qua nunc sorore dulciqr.

Si placuit docti sollertia sacra mariti,

Magis placebunt oscula.

Aurora exoriens roseis spectabit ocellis

Flores resecti pramia.

Ipse ego pallentem speculabor luce puellam,

Sese occultentem visibus.

Conscia jam Veneris nova ferta parate Napea,

Crocumque lecto spargite.

Inque thorum violas certatim fundite conchis,

Pulvinar alnum comite.

Y

Crinale

Crimale spicum pharetris deprome Cupido,

Libens capillum solvere.

Flammica virgineum qua obnubere sucta pudorem,

Regina deme pronaba.

Te blandum, teneri qua conscia sola doloris,

Venus decens solabitur.

Quæ nunc dura novo nesciens committere amori,

Parabit illa pectora.

Tu modo qua mando, oculos delecta decoros,

Reconde mentis intimo.

Doctiloquum chelis juvenem complexa lacertis

Facunda redde pignora.

His Hymenæo diutius, velut Fescennina quadam licentia, personante geminanteque crebrius, placuisse ratus, maxima circumstantium multitudo Tritoniden, Dionenque comitata digreditur, & ad nos reductæ tandem Virginis studio properanter concurritur. Verum tam puellarum, quæ deas dominæ consecutæ pone forte constiterant, quam Heroum populus, qui iussus advenerat, properabat. Illæ ut psallendi materiem discerent: hi ut sacri vultus memoriam recenserent. Nec mora, & ecce quædam suavitas intemptata, aulidæque dulcedinis cantus insonuit, ac melodiæ ultra cuncta rerum oblectamina recipientes, auditum mirantium complevere divûm. Non enim simplex quidam ex unius materiæ tinnitibus modulatus, sed omnium organicarum vocum consociata permixtio, quandam plenitudinem cuncticinæ voluptatis admisit. Quo canore diutius circumstantium pectora deorumque mulcente; illæ egressorum paulo ante turbæ, adventum Virginis præeuntes, ac tanti comitatus præambulare visuntur: sed non cassæ dulcedinis, nec sine aliquo sonori modulaminis argumento, aut opere revertuntur. Nam Erotime Cypridis filia, & Himeros cupidinis affecutor, itemque Terpsice, famulitio Dionæ concinentes, gratissime intravere primum. sed puer monauliter sonabat. Post hos psallentes Pitho, Voluptas & Gratiæ admixtis lyræ vocibus, atque ipsæ

ipsæ harmonicis dissultantes motibus advenere dextra lævaque. Interea præcedebat numerus Heroum, crinitorumque sapientum, qui omnes modulatione quidem leni, parvaque voce qualibet dulcedine murmurantes. Sed alii laudes deorum, hymnosque quam plurimi: alii musicos tonos, quos modo comperebant, retexebant. Verum per medium quidam agrestes canorique Semidei, quorum hircipodem Pandura; Sylvanum harundinis enodis fistula sibilatrix, rurestris Faunum tibia, decuerunt. Verum sequens Heroum præclue enituit admiratione conventus. Nam Orpheus, Amphion, Arionque doctissimi, aurata omnes testudine consonantes flexanimum pariter edidere concentum.

*Nam Thrax quo duri rumpere regna Erebi,
 Quoque suam meruit immemor Eurydicen,
 Quo cantu stupida tigridis ira ruit,
 Quo fertur rabidas perdomuisse feras,
 Quo vidit rigidas glandibus ire comas
 Istmaros, & silvas currere monte suas:
 Carmine quo Strymon continuit latices,
 Et Tanais versis sæpe reflatus aquis:
 Quo impune accubuit rictibus agna lupi,
 Et lepus inmitti contulit ora cani:
 Hoc nunc permulsi insonuitque melo,
 Accumulansque magis carmina sacra Iovi.
 Quo Amphion rigido in corpore mentis iter,
 Quoque dedit montes sumere posse animas.
 Quo sensus duris cautibus inseruit,
 Et docuit rupes carmina velle sequi.
 Nam muros Thebis dulcisonis fidibus
 Præsidiumque dedit carminis arbitrio.
 Sed nec Arionam marmora surda chelym
 Tempere, extremam cum flagigaret opem.
 Et licet indomiti dira procella Nothi,
 Spumea Cinei verteret ima maris;*

*Delphinas totis sollicitavit aquis,
 Et melicos cantus belua grata tulit.
 O vere antistans numina magna deum,
 Quæ istorum laudes protulit Harmonia:
 Quæ domitare Erebum, marmora, saxa, feras
 Et potuit rupes sensficare tonis.*

Post hos honoratior fontigenarum Virginum chorus pegaseæ vocis nectare difflebat, qui Phrygii cujusdam pubidæ cicuris geminatis interstinctus, omnes præcedentium suavitatum dulcedines anteibat. Tandem inter Phœbum Pallademque media Harmonia sublimis ingreditur, cujus sonorum caput auri coruscantis bracteis comebatur. Cæso etiam tenuatoque metallo rigens vestis, & omnibus ad motum gressumque rata congruentia temperatum, blandis leniter crepitaculis tinniebat. Cujus incessum mater Paphia, ut eam contingeret, sequebatur, licet pulchris rosea numeris ac libratis passibus moveretur, vix tamen poterat imitari. Dextra autem quoddam gyris multiplicibus circulatum, & miris ductibus intertextum velut clypeum gestabat, quod quidem suis invicem complexionibus modulatum ex illis fidibus circularis omnium modorum concinentiam personabat. Læva autem Virginis quamplures ex auro adsimulatæ, parvæque effigies theatralium voluptatum, religatæque pendebant. Verum ille orbis, non chelys, nec barbiton, nec tetrachordon apparebat; sed ignota rotunditas omnium melodias transcenderat organorum. Denique mox ut ingressa, atque ejusdem orbis sonuere concentus, cuncta illa quæ dissona suavitas commendarat, velut mutescencia tacuerunt: ipseque tunc Iuppiter, cælestesque divi superioris melodix agnita granditate, quæ in honorem cujusdam ignis arcani ac flammæ insopibilis fundebatur, reveriti intimum patrumque carmen paululum in venerationem extramundanæ omnes intelligentiæ surrexerunt. Tunc egerimon ineffabile Virgo concludens ad Iovem reversa, aliis modulis numerisque voce etiam adsociata sic cœpit.

Te

*Te nunc astrisonum carmine Iuppiter ;
 Quo gemmata poli volvere sidera
 Suevit lege rata sacra recursio,
 Praefandum veneror. quippe potissimus
 Nectis sceptrisfero sub diademate,
 Ommigenum genitor regna movens deum,
 Mundum perpetuo dum rotat ambitu
 Mens , quam sidereo sufficis impete.
 Te nam flammigeri semina fomitis
 Spargentem referunt astra micantia.
 Te foveant sacro munere lumina ,
 Terris purpureum dum renovant jubar,
 Testata ambrosium splendificant diem :
 Sic tua noctis honos lampade menstrua
 Auratis crevit premia cornibus.
 Sub te plaustrilucas luminat ignibus
 Anguis Parnasias disjiciens feras.
 Sic solidi tenerum corporis ambitum
 Tellus non prohibens axibus inditur,
 Alternisque regit & regitur polis.
 Sic Nerea freti noscere limitem,
 Sicque ignem superum lambere pabula
 Vt nullis scateant dissona litibus ;
 Atque ita perpes ament dissita vinculum
 Vt semper metuant scdifragum chaos.
 Tu rector superum , tu pater optimus,
 Complexuque pio sidera colligans,
 Natos perpetuo corpore viridos
 Solve , nostra cui perficitur chelys,
 Bis plenum omnissona cui recinunt mela.
 Iam vos verenda quaso cali germina,
 Qua multiforme scitis cire barbiton.
 Assata nostris ferte corda cantibus,
 Miscilla sacra dum feruntur curia*

*Mulcere vestrum qua vellent consortium,
Iam vos vicissim proque lege numinum
Posthac sonabit disgregato plasmate,
Suisque cunctos adlubescens tonis
Deducet, urget, atque debebit locis,
Stimulosque rursus lenè permulcet melos.*

*Nunc igitur alma quæ Senatum lumina
Deum verendo culminatis vertice,
Biffena quamvis vos Hetrusci numina
Ritus frequentent, atque opiment victimis,
Tamen gemellis quæ refulget cursibus
Natura honoro protulit fastigio.
Phæbea Cicero præferes vocabula,
Pallas corusca, ac decens Lasoia.
Lunare quippe hac venit consortium,
Phætonios ardens scandet axem Delius.
Nunc vos pudici nostra fratres culmina
Precabor ipsa, ne verendos contrahant
Vultus jugulandi quæ ferenda carmina;
Hymenque nostrum invadebat fastidium
Psallente plectro concinentur nuptia,
Fidibusque luxa Fescennina prodient.*

Iam nunc blanda melos carpe Dione:

*Durus quippe rigor cedit amorì.
Novit nam tenerum probare carmen
Ipsam spumigena salum Cytheres
Nerinaque chely movet camæonam,
Dum conchis Galatea personante,
Nantes fluctigenas chorumque Phorci
Flagrans cura trahit, nivalibusque
Inrestitus aquis triumphat ardor.*

Iam nunc blanda melos carpe Dione:

*Durus quippe rigor cedit amorì.
Puer ipse verisformis*

Faci-

Facibus studet Cupido :
Arcusque dulcinerues
Rosco ligans ramali
Feriato liquit arcu
Calamos parante Musa.
In carminis leporem
Curam negat sagittis,
Tenerumque arundinetum
Nostrum in melos reliquit.
Nunc ergo corda mulcent
Vapor & canor jugati.
Placet ac decet vicissim,
Cantemus atque amemus.

Iam nunc blanda melos carpe Dione :

Durus quippe rigor cedit amori.

Prudens puella pulchra
Mater fuit Lacana ;
Illecta sed canore
Nescit dolum cavere.
Nam candidus nivosus
Olor involutus alis
Argenteis minorem
Plumis videns decorum.
Nec posse purpuratis
Nimum placere ocellis :
Teneros ciere cantus,
Phæontiasque musas
Cæpit repente ficta
Fraudem parans senecta.
Sic admoventur ori ,
Rosæumque circumacta
Rapit osculum puella ,
Gremioque complicatus
Precium tulit pudoris.

Iam

Iam nunc blanda melos carpe Dione:

Durus quippe rigor cedit amori.

Carmen Ladmiadecum

Lucis diva secunda

Sacris prætulit astris.

Antrum quippe secuta

Linquens culmina cæli,

Pastoralibus ardens;

Palmam dedit cicutis:

Pulso & luminis auro

Pandit septa balantum,

Sordentique adoperta

Præis gaudet amictu.

Ac tunc conscia noctu

Pascit monte capellas

Spectans sidera mundi,

Mæge percrepat flagello.

Nec curare deorum

Pensa, aut ferre susurros

Illex carminis ampli

Ægram curam coëgit.

Tempnit noctis horrorem,

Præfert antra subulci

Rupe & dura quiescit:

Et post regna Tonantis

Stramen dulcius herba est.

Talibus Harmoniæ carminibus oblectati omnes permulsi-
que divi. nec minor quippe ex fidibus suavitas quam vocis modula-
mine resultabat. Denique quæ industria comparatum, quibusve
ad sequendum ediscendumque opibus vigil cura repromittat, ut
in tam dulcem, eblanditamque mollitem intima mentium li-
quescat affectio, Iove admirante disquiritur. Ac tunc Virgo, cum
artis præcepta à se expeti examinandæ eruditionis intentione
conspiceret, paululum melicis temperans, exhortante quoque
Delio Palladeque, sic cœpit. Iam

Iam pridem quidem exosa terrigenis, & fastidiosa mortali-
 um, cæli orbes stellantes incutio: in quibus artis præcepta
 ediffertare prohibitum, cum melodiam, omnisonis convenien-
 tem pulsibus modulorum, machinæ obeuntis ipsa rapiditas &
 concinat, & agnoscat. Sed quoniam emersa terris Virgo nu-
 pтура vanescentia intercapedinatæ prolixitatis obliviam jam su-
 pero debet vigore discutere, iussa percurram. si prius ingratae
 mortalitatis commoda repedata recenseam. Dum me quippe,
 germanam gemellamque cælo, in illa incogitabili effigientia ge-
 nuisset immensitas, fidereæ revolutionis excursus, atque ipsa to-
 tius molis volumina comitata superos; incitosque fulgores, mo-
 dis associans numeros, non reliqui. Sed cum illa monas, intel-
 lectualisque lucis formatio prima animas fontibus emanantes in
 terrarum habitacula rigaret, moderatrix earum iussa sum de-
 meare. Denique numeros cogitabilium motionum, totiusque
 voluntatis impulsus, ipsa rerum congruentiam dispensans, tem-
 perabam. Quam rem debere mortalibus universis Theophras-
 tus laboravit. Pythagorei etiam docuerunt, ferociam animi ti-
 biis aut fidibus mollientes, cum corporibus adhærere nexum
 fœdus animarum. Membris quoque latentes interfêrere nume-
 ros non contempsit. Hoc etiam Aristoxenus, Pythagorasque te-
 stantur. Denique benignitate largissima sensim ipsa notionem
 meæ objectionis aperui. Nam fides apud Delphos per Delia-
 cam citharam demonstravi: tibiarum per Tritonidam nostri comi-
 tem, Marsyamque Lydium sonuerunt: calamos Mariandini &
 Aones in laudes inflavere cælestium: panduram Ægyptios at-
 temptare permisi; ipsisque me pastoralibus fistulis, vel cantus
 avium, vel arborum crepitus, vel susurros fluminum imitanti-
 bus non negavi. Peltas, chordacistas, sambucos, hydraulas per
 totum orbem ad commodum humanæ utilitatis inveni. Per me
 quippe vestrum homines inlexere succursum; irasque inferas
 per nenias sedavere. Quid, quod bella victoriæque undique
 meis cantibus conquestæ? Nam Cretes ad citharam dimica-
 bant: Lacedæmonii ad tibias. nec ante adgrediebantur fata

Z

prælio-

præliorum, priusquam illis contingeret litare Musis. Quid Amazones? nonne ad calamos arma tractabant? quarum una, quæ concipiendi studio venerat, cum Alexandrum salutaret, donata tibicine, ut magno munere, gratulata discessit. Lacedæmonios in Græcia, in Italia Sibaritas tibicines ad prælia præire quis nesciat? Tubas non solum sonipedes atque bella, sed agona acue-re, certamenque membrorum, nunc quoque compertum. Quid pacis munia? nonne nostris cantibus celebrata? Græcarum quippe urbium multæ ad lyram leges, decretaque publica recitabant. Perturbationibus animorum corporeisque morbis medicabile crebrius carmen insonui. Nam Phreneticos symphonia refanavi. Quod Asclepiades quoque medicus imitatus, cum consulentibus urbium patribus plebis inconditæ vulgus infremeret, seditiones accensas crebrior cantus inhibuit. Ebrios juvenes, perindeque improbius petulantes, Damon unus è sectatoribus meis modulorum gravitate perdomuit. quippe tibicini spondeum canere iubens, temulentæ dementiam perturbationis infregit. Quid afflictionibus corporeis, nonne assidua medicatione succurri? Febrem curabant, vulneraque veteres cantione. Asclepiades item tuba surdissimis medebatur. Ad affectiones animi tibias Theophrastus adhibebat. Schiadas quis nesciat expelli aulica suavitate? Xenocrates organicis modulis lymphaticos liberabat. Thaletem Cretensem citharæ suavitate compertum morbos ac pestilentiam fugavisse. Erophilus ægorum venas rhythmorum collatione pensabat. Animalium vero sensus meis cantibus incunctanter adduci saltem Thracius citharista perdocuit. in quo non fabula, sed veritas gloriam procreavit. Vnde enim cervi fistulis capiuntur? pisces in stagno Alexandriæ crepitu detinentur? cygnos Hyperboreos citharæ cantus adducit? Elephantos Indicos organica permulsos detineri voce compertum. Fistulis aves allici comprobatur. Infantibus crepitacula vagitus abrumpere. Fides Delphinis amicitiam hominum persuaferunt. Quid, canticis allici disrumpique serpentes. In Thracia Orpheo canente glandem ferunt messequæ

sesque transire, manes cieri, Lunamque laborare. Nonne ipsius vetustatis persuasione compertum in Lydia nympharum insulas dici: quas etiam recentior asserentium Varro se vidisse testatur: quæ in medium stagnum à continenti procedentes cantu tibiæ primo in circulum motæ, dehinc ad littora revertuntur. In Ætiaco littore mare citharam sonat. Megaris saxum ad ictum pulsus cujuscunque fidicinat. Possem innumera à me mortalibus collata percurrere, ut non me terras fugiendi studio reliquissè, sed ingrata humanitatis ignaviam viderer jure dampnasse. Sed jam ad artis præcepta desiliam, ut nupturæ virgini promissum munus impendam.

Et quoniam officium meum est bene modulandi sollertia, quæ rhythmicis & melicis astructionibus continetur; prius de melicis differtabo. Dico quicquid recte sonuerit aut tonum esse, aut hemitonium, aut quartam partem toni, quæ diesis appellatur. Verum tonus est spatium cum legitima quantitate, qui ex duobus sonis, diversis inter se invicem, continetur. Hemitonium dicitur, quod toni medium tenet. Diesis verò distantia tres sunt. Nam prima brevior, quæ tetartemoria nominatur, ex eo quod quartam partem toni recipiat. Enarmonios quoque dicitur, propterea quod Enarmonion modulandi genus per hanc maxime dimetitur. Secunda ab illa major est. nam tritemoria nominatur; quoniam habet tertiam partem toni. Itemque Chromatice appellatur, quod Chromaticum modulandi genus per ipsam finditur. Tertia verò habet toni tertiam partem, ac dimidiam tertiam, & vocatur Hemiolia, & Harmoniæ divisio; quoniam Hemioliæ modum complectitur.

Tonus igitur idem plerumque appellatur & sonus. Verum *De Sonis.* soni sunt per singulos quosque ac per omnes tropos numero XVIII. Quorum primus dicitur apud Græcos ΠΡΟCΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟC: apud Romanos verò; quia eadem voce nos uti summus Iuppiter statuit; idem dicitur adquisitus. Secundus ΤΡΑΤΗ ΤΡΑΤΩΝ, hoc est, principalis principalium. Tertius ΠΑΡΤΡΑΤΗ ΤΡΑΤΩΝ, id est, subprincipalis prin-

cialium. Quartus ΤΠΑΤΩΝ ΔΙΑΤΟΝΟΣ, id est, principalium extenta. Quintus ΤΠΑΤΗ ΜΕΣΩΝ, id est, principalis mediarum. Sextus autem ΠΑΡΤΠΑΤΗ ΜΕΣΩΝ, quod est, subprincipalis mediarum. Septimus ΜΕΣΩΝ ΔΙΑΤΟΝΟΣ, id est, mediarum extenta. Octavus ΜΕΣΗ, hoc est, media. Nonus ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ, id est, tertia conjunctarum. Decimus ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΟΝΟΣ, hoc est, conjunctarum extenta. Undecimus ΝΗΤΗ ΣΥΝΗΜΜΕΝΩΝ, id est, ultima conjunctarum. Duodecimus ΠΑΡΑΜΕΣΗ, id est, propemedia. Tertiusdecimus ΤΡΙΤΗ ΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΩΝ, id est, tertia divisarum. Quartusdecimus ΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΟΝΟΣ, quod est, divisarum extenta. Quintusdecimus ΝΗΤΗ ΔΙΕΖΕΥΓΜΕΝΩΝ, id est, ultima divisarum. Sextusdecimus ΤΡΙΤΗ ΤΠΕΡΒΟΛΑΙΩΝ, id est, tertia excellentium. Septimusdecimus ΤΠΕΡΒΟΛΑΙΩΝ ΔΙΑΤΟΝΟΣ, hoc est, excellentium extenta. Octavusdecimus ΝΗΤΗ ΤΠΕΡΒΟΛΑΙΩΝ, id est, ultima excellentium. Hi sunt igitur soni, qui modulationem aptè & cum ratione componunt. Constat autem omnis modulatio ex gravitate soni, vel acumine. Gravitas dicitur, quæ modi quadam emissionem mollescit: Acumen verò, quod in aciem tenuatam gracilis & erectæ modulationis extenditur.

De Consonantiis.

Ex supra dictis itaque sonis, qui & singulis, & omnibus tropis rite conveniunt, symphoniarum tres: quarum prima est dia tēsaron, quæ Latine appellatur ex quattuor; & recipit sonos quattuor, spatia tria, productiones duas & dimidiam. Nam sonum, id est, tonum productionem vocavi. Est autem hemitoniorum quinque, quæ ad productiones plenas, & integras mediatenus valent; dieseon decem. Diesis verò interpretatio est, sicut supra dixi, quarta pars toni. Sed hæc symphonia est in epitriti ratione. Epitritus autem dicitur, qui & numerum ternarium habet, & trium tertiam, quod est unus, ut sunt quattuor ad tres. Alia symphonia quinarum est, & dicitur dia pente, atque constat sonis quinque, qui inter se quattuor spatiis dividuntur.

Pro-

Productiones habet $\overline{\text{III}}$. mediamque præcidit, hoc est, tonos tres ac medium; hemitonia, septem diesisque quattuordecim. atque hemiolii possidet rationem. Quæ forma & eundem numerum circa conlata detinet, & ejus medium, ut sunt tres ad duo. Tertiæ dia pason, quæ ex omnibus dicitur, $\overline{\text{VIII}}$ sonos recipit, spatia septem, productiones sex, hemitonia $\overline{\text{XII}}$. diesis $\overline{\text{XXIV}}$. atque constat ex ratione diplasia, hoc est, duplici.

Tropi verò sunt $\overline{\text{XV}}$. sed principales quinque, quibus bini *De Modis.* tropi cohærent. id est, Lydius, cui cohærent $\tau\text{ΠΟΛΥΔΙΟΣ}$ & $\tau\text{ΠΕΡΑΥΔΙΟΣ}$. Secundus Iastius, cui sociatur $\tau\text{ΠΟΙΑΣΤΙΟΣ}$ & $\tau\text{ΠΕΡΙΑΣΤΙΟΣ}$. Item Æolius, cum $\tau\text{ΠΟΛΙΟΛΙΩ}$. & $\tau\text{ΠΕΡΑΙΟΛΙΩ}$. Quartus Phrygius cum duobus $\tau\text{ΠΟΦΡΥΓΙΩ}$. & $\tau\text{ΠΕΡΦΡΥΓΙΩ}$. Quintus Dorius cum $\tau\text{ΠΟΔΩΡΙΩ}$. & $\tau\text{ΠΕΡΔΩΡΙΩ}$. Verum inter hos tropos est quædam amica concordia, qua sibi invicem germani sunt, ut inter $\tau\text{ΠΟΔΩΡΙΩΝ}$ & $\tau\text{ΠΟΦΡΥΓΙΩΝ}$; & item inter $\tau\text{ΠΟΙΑΣΤΙΩΝ}$ & $\tau\text{ΠΟΛΥΔΙΩΝ}$. Item conveniens aptaque responsio inter $\tau\text{ΠΟΦΡΥΓΙΩΝ}$ & $\tau\text{ΠΟΛΙΟΛΙΩΝ}$, qui tantum duplices copulantur. Mediæ verò graviorum troporum his qui acutiores sunt ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΑΙ fiunt. Verum tropi singuli quoque tetrachorda faciunt quina. Tetrachordum autem est affectio quædam sonorum quattuor per ordinem compositorum, quorum extremi sibi debeant convenire. Sed hæc posterius. Nunc ad inchoamentorum ratum ordinem redeamus. Prædicta enim ideo primò dicta sunt, ut altius tenerentur.

Primo quippe cum Lassus ex Surse harmoniæ vim mortalibus divulgaret, tria tantum ei genera putabantur: ΙΔΙΚΟΝ , ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ , ΕΖΑΓΓΕΛΤΙΚΟΝ , quod etiam ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟΝ dicitur. Et ΙΔΙΚΟΝ est, quod ex perseverantibus & similibus consonabat; id est, sono, numeris, atque verbis. Sed quæ ex his ad melos pertinent, harmonica dicuntur: quæ ad numeros, rhythmica: quæ ad verba, metrica. ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ est quidam materiæ tractus efficiens exercitium

ejus: cujus tres itidem partes, id est, ΜΕΛΟΠΟΙΙΑ, ΛΕΞΙΣ, ΠΛΟΚΗ. ΕΞΑΓΓΕΛΤΙΚΟΝ autem ad expositionem pertinere videtur, & habet partes tres, ΟΡΓΑΝΙΚΟΝ, ΩΔΙΚΟΝ, ΤΠΟΚΡΙΤΙΚΟΝ, quæ inferius rerum ordo disponet. Nunc de prima voce velut de sonitus totius parente dicemus.

De Voce.

Omnis vox in duo genera dividitur: continuum atque divisum. Continuum est velut jube colloquium: Divisum, quod in modulatione servamus. Est & medium, quod in utroque permixtum, ac neque alterius continuum modum servat, nec alterius frequenti divisione præciditur, ut pronunciandi modo carmina cuncta recitantur. Horum illa, quam in divisas partes certasque deducimus, diastematica nominantur, & ei parti, quæ Harmonica vocatur, aptanda est. Quæ quidem Harmonica habet partes disputationis septem: Primam de Sonis: secundam de Spatiis: tertiam de Systematis: quartam de Genere: quintam de Tonis: sextam de Commutationibus: septimam de Modulatione, quam Melopœiam vocamus. Ac prius de Sonis, ubi artis est elementum.

Harmonica partes septem.

De Sonis.

Sonus quippe tanti apud nos loci est, quanti in Geometricis signum; in Arithmeticis singulum. Phthongos Sonos dicimus. Verum phthongus dicitur vocis modulatae particula, una intentione producta. Est autem intentio, quam dicimus *tasin*, qua vox consistit ac perseverat. Sonos phthongos vel speciatim, vel generaliter appellamus. Sed generale vocabulum specialia habent, quæ *ιδιόματα* Graja voce perhibentur. Ut si quemadmodum nobis scribendum sit cogitemus: ita hæc virtus phthongi docet, quid acuminis exeramus, vel lenius remittamus. Verum ex illis alia faciunt, alia patiuntur. Faciunt intentio vel remissio: patiuntur acumen vel gravitas. Productio autem est, hoc est, epitalis, vocis commotio à loco graviore in acutum locum: anesis verò contrà. nam ab acuminis culmine in grave quiddam feriumque descendit. Fit autem soni gravitas, cum ex intimo quidam spiritus trahitur: acumen verò, ex super-

superficie oris emittitur. Sunt igitur innumerabiles soni, sed specialiter per singulos tropos XXVIII. tantum poterunt convenire; quorum nomina superius memoravi. Quorum prior est Adquisitus, qui ideo tali nomine nuncupatur, quoniam eorum, quæ tetrachorda nominantur, nulli omnino consentit; sed extrinsecus velut adquisitus accedit, propter consortium mediæ, cui concinere consuevit. qui adquisitus uno tono à Principali principalium separatur. Quæ principalis principalium, quia prima in tetrachordo collocatur, quasi cujusdam rectoris nomen accepit. Subprincipalis denique dicitur, quæ principali subjecta conjungitur. Principalium verò ΕΝΑΡΜΟΝΙΟC & ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ, quam nos vix forsân recte colorabilem memoramus; & ideo hoc nomen accepit, quia inter principales colores, album tetrumque, quicquid interjacens invenitur, colorabile Graja significatione perhibetur. Ergo Enarmonios, Chromatice, itemque Diatonos, quam Extentam dicimus, indicia sunt generum modulandi. Multiplex quippe tetrachordorum ratio sic firmatur. Principalis autem mediarum, quia prima est medii tetrachordi, ideo id nomen accepit. Cui subnexa Subprincipalis mediarum esse dicitur. Denique reliquæ tres sui similes obœdient. Dictum verò hoc tetrachordum Mediarum, quia in medio locatum est inter principalium tetrachordum, & tetrachordum conjunctarum. Post supradictas autem quæ sequitur, media nominatur. quæ ideo media dicitur, quia tam gravis modi finis est, quam in tropis omnibus futuri acuminis caput; atque ipsius quodammodo vinculo tam gravis modulatio, quam acuta connectitur. ut in Lydio modo, ubi rectum Iota mese est. Verum post mediam, extendentem hemitonium, conjunctarum erit tertia, quæ in eodem modo, id est, Lydio, lambda supinum pro nota habebit. Post hanc illæ chordæ, quæ à nobis superius expressæ sunt, tres sequentur ΕΝΑΡΜΟΝΙΟC, ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ & ΔΙΑΤΟΝΟC, quæ & paranete dicitur, quam Latine penultimam perhibemus. Post quam ultima sociatur, quæ ideo dicta est conjunctarum ultima, quia

quia in hoc tetrachordo finem tenet. Omne autem tetrachordum conjunctarum ideo dictum, quia mediæ ipsi, quæ perfectam symphoniam prima complevit, adjungitur; ac producente media sequentem tonum, ille qui sequitur sonus ΠΑΡΑΜΕCOC nominatur, quod hunc satis proximum sonus adjunctæ modulationis offendat. Dehinc divisarum tertia, quæ plenum systema diapason finit. unde divisarum tertia perhibetur. Post hanc soni cæteri consequuntur. Sonus verò divisarum ideo hoc nomen accepit, quia uno & dimidio tono à mediæ fine divellitur. Post hoc, tetrachordum excellentium collocatur. quod ideo excellens nomen accepit, quia in singulis tropis in omne acumen erigitur; in singulis modulationibus fastigiatur.

Horum igitur sonorum, id est, phthongon sunt alii, quos consistere & perseverare necesse est: alii verò sunt vagi: denique alii ΒΑΡΥΠΥΚΝΟΙ: alii ΜΕCΟΠΥΚΝΟΙ: alii ΟΞΥΠΥΚΝΟΙ perhibentur. Spissum verò dicitur, trium sonorum compositiva quædam qualitas. ΒΑΡΥΠΥΚΝΟΙ autem sunt, qui velut regiones primas spissi retentant. ΜΕCΟΠΥΚΝΟΙ verò, qui media possident. ΟΞΥΠΥΚΝΟΙ, qui ultima tenent. ΑΠΥΚΝΟΙ, qui in positione sonorum trium, qui sunt spissi, nullo genere aut lege junguntur. Stantes autem perseverantesque dicuntur vel ΑΠΥΚΝΟΙ vel ΒΑΡΥΠΥΚΝΟΙ, qui veluti quandam speciem & formam sibi principalium vindicabunt. Ideo autem à quibusdam Statarii nominantur, quia diversas extensiones recipere non possunt. Alii autem vagi & errantes habentur, quia interdum longiora, interdum minora spatia receperunt. Sed horum alii ΠΑΡΥΠΑΤΟΕΙΔΕΙC, alii ΛΙΧΑΝΟΕΙΔΕΙC vocantur. Verum primi ideo sic dicuntur, quod statim prioribus subnectantur. ΛΙΧΑΝΟΕΙΔΕΙC dicuntur à digito, qui minister artis & cantus singulos movet. est autem primus à pollice. Horum verò alii sibi invicem congruunt; alii discrepant & resultant. Sed illi ΟΜΟΦΩΝΟΙ, quia sibi invicem conjunguntur. ΔΙΑΦΩΝΟΙ autem, id est, dissentientes sunt, qui cum percussi fuerint, invicem discrepant.

ΟΜΟ-

ΟΜΟΦΩΝΟΙ qui vocis quidem aliam significationem gerunt; eundem tamen impetum servant. Sunt autem & aliarum sonorum diversitates. Et prima quidem per intentionem; ut aut acumine, aut gravitate dissentiat. Secunda per spatiorum perceptionem; cum uni aut plurimis conjungitur spatiis. Tertia per conjunctionem Systematis, quod aut unum aut plura recipit. Et quod secundum morem dicitur, id est, ΚΑΤΑ ΗΘΟΣ. Alium quippe morem acuta significant; alium graviora. Nunc jam de Diastematis differendum.

Diastema est vocis spatium, quo acuta & gravior includitur. *De Diastematis.* Sed in diastematis alia breviora, illa quæ sunt in diebus Enarmonia: majora verò sunt, quæ per singulos tropos bis ex omnibus faciunt, quo nihil majus in tropis possumus invenire. Atque in spatiis alia sunt composita, alia disjuncta atque asyntheta. Et composita sunt, quæ per ordinem currunt: Incomposita autem, quæ ex diversis sibi invicem copulantur. Item alia logica; alia aloga memorantur. Ac rationabilia illa sunt, quorum consensus possumus præstare proportionem: Irrationabilia, quibus non subest ratio. Item alia conhibentia; alia discrepantia. Tuncque alia Enarmonia; alia Chromatica; alia Diatonica. Item alia arthia; alia perissa. sed prima æqualia; secunda excurrentia memorabo. Verum æqualia sunt, quæ in æquas partes poterunt separari; ut tonus in duo hemitonion: perissa autem, quæ in tria hemitonion discernuntur. Deinde alia diastemata spissa: alia rariora. Spissa sunt, quæ per dies colliguntur: Rariora, quæ tonis. Et in his alia sibi congruunt, alia discrepant. Sed discrepantium nimia multitudo: Convenientia verò per singulos tropos sex sunt, id est, ΔΙΑ ΤΕΤΤΑΡΩΝ, quod de quattuor dicimus: ΔΙΑ ΠΕΝΤΕ, quod de quinque: dehinc ΔΙΑ ΠΑΣΩΝ, quod ex omnibus concinit. Illud etiam, quod ex omnibus & ex quattuor constat, vel ex omnibus & ex quinque, vel bis ex omnibus, quod bis ΔΙΑ ΠΑΣΩΝ dicitur. Sed illud, quod ΔΙΑ ΤΕΤΤΑΡΩΝ, hoc est, ex $\overline{\text{IV}}$. dicitur, recipit sonos quattuor, spatia tria, tonos duo semis; he-

A a

mitonia

mitonia quinq̄ue, dieſis verò decem, & eſt in epitriti ratione, ut ſunt quattuor ad tres. ΔΙΑ ΠΕΝΤΕ, quod ex quinque eſt, ſonos recipit quinque, ſpatia quattuor, tonos tres ſemis, hemitonia ſeptem, dieſis bis ſeptem: & eſt in hemiolia ratione, quod ſunt III ad II. ΔΙΑ ΠΑCΩΝ autem ſonos habet VII. ſpatia VII. tonos VI. hemitonia geminat, dieſis quadruplicat, atque in diplaſia ratione verſatur, quæ eſt unum ad duo. Quod verò ex omnibus & ex quattuor dicitur, ſonorum eſt XI. ſpatiorum X. tonos habet octo ſemis, hemitonia duplicat, dieſis prædicta ratione multiplicat, & eſt in diplaſi & diametri regula, ut ſunt octo ad tres. Quod verò ex omnibus & quinque conſtat, recipit ſonos XII. ſpatia XI. tonos IX. ſemis, hemitonia geminantur, dieſis tetraplantur. Et eſt in triplaſia ratione, ut IV ad XII. Quod ΔΙC ΔΙΑ ΠΑCΩΝ dicitur, habet ſonos quindecim, ſpatia bis ſeptena, tonos decem, ac duo hemitonia duplicata, dieſis XLVII. atque eſt in terraplaſia ratione, ut ſunt XII ad III. Eſt autem tonus in Epogdoi ratione. Vbique dieſin in Enarmonio debemus accipere, quæ eſt in quarta participatione. Nunc quid ſit Syſtema perhibendum.

De Syſtematis.

Syſtema eſt magnitudo vocis ex multis modis conſtans, quod licet multa diviſionum genera recipiat, tamen quia eadem & in diſtematis memoravi, præteream. Sunt autem abſoluta & perfectæ Syſtemata numero octo. Et primum eſt, quod ab adquiſito, quem ΠΡΟCΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΝ dicimus, ad mediam, quam meſen diximus, omne conficitur. Secundum, quod à principali principalium in ΠΑΡΑΜΕCΟΝ uſque tenditur. Tertium, quod à ſubprincipali principalium in diviſarum tertiam jungitur. Quartum, quod ab extenta principalium uſque in diviſarum diatonum profertur. Quintum, quod à principali mediarum in neten diviſarum uſque progreditur. Sextum, quod à ſubprincipali mediarum in tertiam excellentium trahitur. Septimum, quod à mediarum extenta in excellentium diatonon exurgit. Octavum, quod à media, excellentium in ultimam ducitur.

Qui-

Quibus excursis genera tetrachordorum, modulandique disc^{De Gene-} curram. Tetrachordon est chordarum cum certa qualitate di^{ribus:} visio. Genera modulandi sunt tria, ENARMONION, ΧΡΩΜΑ, ΔΙΑΤΟΝΟΝ. Et Enarmonion quidem dicitur, quod pluribus spatiis, & angustioribus separatur: Diatonon verò, quod tonis copiosum: Chroma, quod de hemitioniis componitur. Sicut enim quod inter album nigrumque est, color dicitur; ita hoc ohroma, quia inter utrumque est, nominatur. Et Enarmonion quidem, cum ab immutabilibus sonis cingitur, modulationi obœdient in acumen, per diesin, & diesin, & ditonon incompositum: In gravem verò sonum è contrario modulatio tota submittitur. Chroma autem hoc modo melos accipit; per hemitonium, & hemitonium, & tria hemitonias, quæ incomposita proveniunt: In gravem verò ex diverso recurret. At verò Diatonum ipsis contentum sonis in acumen quidem ita accipiet modulationem, ut per hemitonium, & tonum, & tonum modum integrum compleat: At verò graviolem per contrarium ordinem persequetur. Sed nunc maxime diatono utimur. Sed horum alia modulamur per agogen; alia per plocen. Per agogen est, cum per ordinem sonus sequitur. Ploce autem dicitur, cum diversa sociamus. Exhinc in modulando alia euthia dicitur, quod est recta; alia anacamp^{anacamp}tos, quod est revertens; alia peripheres, hoc est, circumstans. Euthia est, quæ à gravi in acumen erigitur. Anacamp^{anacamp}tos, quæ è contrario deficit. Peripheres, quæ ad utramque aut commodatur aut servit. Sed cum tetrachordorum, quos quadrifidos appellamus, divisiones innumerabiles sint, sex sunt notæ. Enarmonii una: Chromatis tres; quarum prima, quæ mollis ac soluta: secunda, quæ hemiolia est: tertia, quæ est Toniza. Diatonicae duæ: una mollis; altera robusta. Et modos quidem accipit Enarmonion à tetartemoria diesi, id est, toni parte quarta. Illud verò quod mollius diximus, per tritemorian diesin copulatur. Ipsum verò Chroma hemiolion sit ab hemiolia diesi, ejus quæ sit enarmonii. Sed nunc de tonis.

De Tonis.

Tonus est spatii magnitudo. qui ideo tonus dictus est, quia per hoc spatium ante omnes prima vox quæ fuerit extenditur, hoc est, de nota qualibet in notam; ut à media in paramesen, ut est in Lydio, si à jota directo in sigma jacens signa concurrant. Verum quia hemitonia, diesisque quid vel quantæ qualesve sint docui; troporum etiam nomina numerumque monstravi; nunc de tetrachordis eloquemur.

De Tetrachordis.

Nam singuli quique tropi tetrachorda quina custodiunt, sicut superius quoque notavi. Verum horum extremos sibi aptandos esse non dubium est. Tetrachordum quippe est quatuor sonorum in ordine positorum congruens fidaque concordia. Sunt autem tetrachorda principalium, mediarum, conjunctarum, separatarum, excellentium. Et primum tetrachordum, quod est gravius, incipit à principalium principali, & desinit in principalem mediarum. Verum principalium & mediarum connexum, quod conjunctarum vocatur, erit tetrachordum à media in neten conjunctarum. Atque ab his divisum, longeque discretum, quod est quartum divisarum, à submedia in neten separatarum usque conjungitur. Quod autem ex diversis conjunctum est, in acutiorem sonum, & quintum excellentium profertur. Sed de tetrachordis satis dictum. Nunc de pentachordis videamus.

De Pentachordis.

Ac similiter hæc quoque quinque esse non dubium est. Primum igitur, quod & gravius, principalium esse dicimus, quod incipit ab adquisito, & in principalem mediarum terminatur. Sequens in acumen ejusmodi est; & constat à principalium extenta in mediarum illam, quæ in Lydio jota rectum habet. Tertium autem conjunctarum est, quod à mediarum extensa in ultimam conjunctarum ducitur. Quartum verò, quod per divisionem est, à media in ultimam divisarum connecti solet. Quintum in acumen erigitur, atque in nete excellentium terminatur. Hæc quæ dixi artis nostræ doctissimis adprobantur. Nam non sum nescia asserere, quædam tetrachorda ab hemitoniis iniria posse fortiri, quod est in modulatione diatonica situm. de qua

qua superius multa dixi. Sane notum atque intimatum velim, adquisitum in omnibus quidem aliis collocari: in his autem, quæ non per sonos fiant, in tetrachordis fieri non posse. In his enim semper ab hemitoniiis principia ducuntur. In aliis autem, quæ pentachorda nominantur, nec tamen modulationi subjiciuntur, ut per sonos constare videatur, apponitur. Secundum enim in his hemitonium possumus ponere. Nunc de transitu modulantium.

Transitus est alienatio vocis in figuram alteram soni. Fit autem transitus modis quattuor: Per genus, ut ab Enarmonio genere aut in Chroma, aut in Diatonon: vel per systema, ut à principali principalium si forte in subprincipalem, aut in aliud forte systematum; aut cum de conjunctis ad divisas transitum facimus: vel per tonum, cum à Lydio vel in Phrygium, vel in alium tropum cantilena transducitur: vel per modulationem, cum ex alia specie modulandi in aliam desilimus: vel cum à virili cantilena transitus in femineos modos fit. De genere modulandi consequenter edisseram.

Melopœia est habitus modulationis effectæ. Melos autem est actus acuti aut gravioris soni. Modulatio est soni multiplicis expressio. Melopœiæ species sunt tres, hypatoides, mesoides, netoides. Et hypatoides est, quæ appellatur tragica, quæ per graves sonos constat: mesoides, quæ dithyrambica nominatur, quæ tonos æquales mediosque custodit: netoides, quæ & nomicos consuevit vocari, quæ plures sonos ex ultimis recipit. Sunt etiam aliæ distantæ, quæ & tropica mela dicuntur: aliæ homologica. Sed hæc aptius pro rebus subrogantur, nec suas magis poterunt divisiones asferre. Hæ autem species etiam tropi dicuntur. Dissentiunt autem melopœiæ ipsæ modis pluribus inter se: & genere, ut alia sit Enarmonios, alia Chromatice, alia Diatonos. Specie quoque, quia alia est hypatoides, alia mesoides, alia netoides. Tropis, ut Dorio, Lydio vel cæteris. Omnis tamen qui melos inchoat, præ cunctis systema debet advertere: dehinc sonos miscere atque componere. Hæc de septem par-

tibus artis nostræ dixisse sufficiat. Nunc Rhythmos, hoc est, numeros perstringamus, quoniam ipsam quoque nostri portionem esse non dubium est.

De Rhythmo.

RHYTHMVS igitur est compositio quædam ex sensibilibus collata temporibus ad aliquem habitum ordinemque connexa. Rursum sic diffinitur: Numerus est diversorum modorum ordinata connexio, tempori pro ratione modulationis inserviens, per id quod aut efferenda vox fuerit, aut premenda; & qui nos à licentia modulationis ad artem disciplinamque constringat. Interest tamen inter rhythmum & rhythmicum. Quippe rhythmicum materia est numerorum: Numerus autem velut quidam artifex aut species modulationis apponitur. Omnis igitur numerus triplici ratione discernitur, visu, audituque vel tactu. Visu sicut sunt ea, quæ motu corporis colliguntur. Auditu, cum ad iudicium modulationis intendimus. Tactu, ut ex digitis venarum exploramus indicia. Verum nobis adtribuitur maxime in auditu, visuque. Sed Rhythmicè est ars omnis in numeris, quæ numeros quosdam propriæ conversionis accipiat, flexusque legitimos sortiatur.

Est quoque distantia inter rhythmum metrumque non parva, sicut posterius memorabo. Sed quia visus auditusque numero dictus acciderè, hi quoque in tria itidem genera dividuntur: in corporis motum: in sonorum, modulandique rationem: atque in verba, quæ apta modis ratio colligarit, quæ cuncta socia perfectam faciunt cantilenam. Dividitur sane numerus in oratione per syllabas; in modulatione per arsin ac thesin: in gestu figuris determinatis, schematicisque completur.

Verùm numeri genera sunt septem. Primum de Temporibus. Secundum de enumeratione verborum, quæ in numerum cadere non possunt, quæ rhythmoides, id est, similia numeris judicantur; quæque tribus vocabulis discernuntur, hoc est, enrhythmon, arhythmon, rhythmoides. Tertium de Pedibus. Quartum de eorum Genere. Quintum est, quod agogen rhythmicam nominamus, id est, quo genere numerus modique ducantur.

• DE NVPTIIS PHILOLOG. LIB. IX. 191
cantur. Sextum, de Conversionibus. Vltimum rhythmopœia,
id est, quemadmodum procreatio numeri possit effingi.

Primum igitur tempus est, quod in morem atomi nec partes, nec momenta recisionis admittit, ut est in Geometricis punctum, in Arithmeticis monas, id est, singularis quædam, ac seipsa natura contenta. Sed numerus in verbis per syllabam; in modulatione per sonum, aut per spatium quod fuerit singulare; in gestu per incipientem corporis motum, quod schema diximus, invenitur. Atque hoc erit brevissimum tempus, quod insecabile memoravi. Compositum verò, quod potest dividi; & quod à primo aut duplum, aut triplum, aut quadruplum. Eatenus enim tempus omne numeri profertur, atque ei finis est, qui plenæ rationis est terminus. Atque in hoc numerus toni similis invenitur. Ut enim ille per quattuor species, hoc est, dissis dividitur; hic etiam quaternaria temporum modulatione concluditur. Sed eorum temporum, quæ ad numeros copulantur, alia sunt quæ enrhythmia tempora nominantur: alia quæ arhythmia: tertia quæ rhythmoides perhibentur. Et enrhythmia quidem sunt, quæ ratione certa ordinem servant, ut in duplici, vel hemiolio, vel in aliis, quæ alia ratione junguntur. Arhythmia sunt, quæ sibi nulla omnino lege consentiunt, ac sine certa ratione conjuncta sunt. Rhythmoides verò in aliis numerum servant, in aliisque despiciunt. Quorum temporum alia strongyla, hoc est, rotunda perhibentur: alia peripleo. Et rotunda sunt, quæ proclivius & facilius, quam gradus quidam, atque ordo legitimus expetit, præcipitantur: peripleo verò, quæ amplius quam decet moras compositæ modulationis innectunt, seque ipsa tardiore pronuntiatione suspendunt.

Sed temporum alia simplicia sunt, quæ podica etiam perhibentur. Pes verò est numeri prima progressio per legitimos & necessarios sonos juncta. Cujus partes duæ sunt, arsis & thesis. Arsis est elevatio; Thesis depositio vocis ac remissio. Sed pedum differentiarum sunt septem: Per magnitudinem, cum alios simplices, alios multiplices pedes ponimus. Et simplices quidem,

alia multiplices

dem, ut est Pyrrhichius : Compositi verò , ut sunt pæones , vel eorum pares. Et simplices quidem dicuntur , qui temporibus dividuntur : Compositi autem , qui in pedes etiam resolvuntur. Alios verò alogos, hoc est, irrationabiles nominamus , quorumque ratio nulla præstatur ; sed incondita quædam compositio profertur. Alia deinde differentia est, quæ per divisionem quæritur qualis existit , hoc est, ΠΟΙΑ , cum varie & multipliciter ea quæ connexa fuerint dividuntur : atque illa qua simplices pedes esse multiplices. Alia est , quæ per divisionem fieri consuevit. Septima , quæ per oppositionem fit , id est , cum duobus pedibus acceptis unus habet prolixius tempus , quod præcedit ex ordine : illud autem tempus quod insequitur, angustius : vel cum per contrarium ordinem tempora prædicta vertuntur.

*De tribus
Rhythmici-
cis generi-
bus.*

Rythmica verò genera sunt tria, quæ alias Dactylica , Iambica, Pæonica nominantur ; alias æqualia ; alias hemiolia , duplicia. denique etiam Epitritus sociatur. Etenim unus semper cum sibi fuerit apratus , ut æqualis convenit. Tria verò ad duo numerus hemiolius est. Duplex verò qui fuerit ad singularem, geminam rationem tam syllabarum quàm temporum servat. Quattuor verò ad tria epitriti modum facit. Sed quæ æqualia diximus , eadem Dactylica esse dicemus. Denique in dactylico genere signa æquali sibi jure nectuntur : Vñ ad alterum, vel ad numerum geminum duo, velut forte æqualitas numerosa decurret. Sequitur Iambicum genus , quod diplasion superius expressi , in quo pedum signa duplicem rationem ad invicem servant, sive unus ad duo, sive ad quattuor gemini, vel quicquid ad duplum currit. Hemiolium sane, quod Pæonicum memoratum , tunc est cum pedum signa hemijolii rationem jusque sectantur ; ut ad duo tres sunt. Accidit autem etiam in Epitriti ratione sæpe numerus , cum pes in eo accipitur , qui sit ad tres quattuor. Sed jam ad ordinem redeamus.

Æquale est igitur numeri genus , quod à disemo usque in secedim pedes procedit. Disemus autem appellatur pes , qui per arsin & thesin primus constare dicitur , ut est *leo*. Duplum verò inci-

incipit à trisemo: decem & octo autem syllabas in finem usque deducet. Hemiolium sane à pentasemo ducit exordium: impletur autem in \overline{XV} . numero. Epitritus ab heptasemo principium facit, quatuordecim similibus idem ponens, cujus difficilis est usus. Atque hos quidem omnes numerorum ordines idco memoravimus, ut singulorum leges per universa servantur. Sed numerorum alii sunt compositi; alii incompositi, alii permixti. Et compositi è duobus generibus vel pluribus cohæserunt: Incompositi, qui uno pedum genere consistunt, ut sunt tetrasemi. Mixti verò, qui aliquando in pedes, aliquando in numeros resolvuntur; ut in hexasemo numero accipere debemus. At verò eorum qui compositi esse dicuntur, alii per copulas; alii verò per periodum colligantur. Etenim syzygia, id est, copula, duorum pedum in unum est ascripta connexio, qui in dissimiles sibi positi esse videntur. Periodos sane est pedum compositio plurimorum; quique dissimiles sibi impares sociantur. Dissimilitudinum sane differentiarum tres erunt: per magnitudinem; per genus; per oppositionem. Per magnitudinem, cum è disemo, vel tetrasemo componitur numerus. Per genus, cum diplasium, aut hemiolium simul jungimus, vel quod ex pluribus æqualiter copulatur. Per oppositionem, id est, per antithesin, cum aut primos disemos ponimus, insequentibus longe potioribus; aut tetrasemos disemis sequentibus applicamus. Verum notum esse conveniet, unum etiam pedem posse sufficere ad complendam periodon; si solus cæteris inæqualis inseritur.

Sed eorum quæ in pedem recidunt, Dactylicum genus primum est, in quo genere pedes incompositi vocabuntur: qui numero sunt sex, id est, proceleusmaticus, anapæstus, spondeus simplex, & spondeus major. Ac proceleusmaticus quidem est, qui & positionem brevem, & elationem brevem retinet. Utetur autem hic idem tetrasemo frequentius. Namque & disemus hujus, id est, qui duobus temporibus impletur, proceleusmaticus quidem, sed brevior nominatur: Ille verò major est, qui ex quattuor brevibus efficitur. At verò brevior,

B b

id

De Da-
ctylico ge-
nere.

id est, disemus synches vocatur, quia ipsa assiduitas & frequentia comprehendentis se invicem syllabæ, nec magnitudinem aliquam nec modum divisæ potestatis extendit, ideoque eo raro uti decet, ne assiduitas brevis syllabæ carmen ipsum, quod cum dignitate aliqua proferri oportet, incidat. In permutatione verò aliorum pedum, qui longiores ponuntur, decenter aptatur, ut illorum prolixam moram interveniente sua celeritate compenset. Quare proceleusmaticus, qui ad numeros aptatur, quadrisemo exordium debet accipere. Anapæstus, qui vocatur minor, accipiet elationem pedis unius temporis; positionem verò duorum temporum faciet. Monochronon quippe dicitur tempus etiam cum longa ponitur, quæ longa duo tempora recipere consuevit: Vel cum tria tempora simul brevina collocantur: vel cum sunt quattuor numero: quæ omnia ad comparisonem longæ syllabæ computantur. Igitur major Anapæstus elationem quidem suscipiet, quæ monochronos esse dicatur; positionem dichronon habere monstratur. Quare utriusque temporis, quod in positione fuerit æquali sibi posito, oportet elationis geminum tempus accipere. Ita tamen ut utroque insequenti tempore par priori esse videatur. Quare anapæstus apo mizonos, dactylicus à nobis esse dicitur; at verò anapæstus, qui ap elassonos nominatur, ex duabus brevibus, quæ in elatione sint; & ex una quæ in positione sit, copulatur. Simplex verò spondeus erit, qui ex producta tam arsi quam thesi jungitur: Major verò, qui quaternariam non solum elationem sed positionem etiam videtur admittere. Per copulam verò duplices accedunt numeri. Quoniam alter ex maiore erit Ionico, alter ex minore. Atque ille, qui ex maiore procedit, constabit ex spondeo simplici, vel proceleusmatico, quem disemum esse non dubium est. Qui verò ex minore est, contrarium facit. Atque hi quidem in dactylico genere ponuntur rhythmus incompositi ac compositi, qui septem numero omnes erunt. Dactylus igitur est dictus, quia ordinem syllabarum consimilem digito hominis informat. Anapæstus verò quia per ordinem redeat sur-

sursum. Pyrrhichius verò, id est, proceleusmaticus, quia hic assiduus, vel in certamine; vel in ludo quodam puerili. Spondæus, quia plerumque inservit. Ionicus sane propter numerorum inæqualem sonum: habet enim duas longas, duasque correptas: quo pedum carmine multū sæpe reprehensi sunt.

Ac de Dactylicis satis: nunc Iambica memoremus. in quo *De genere Iambico.* genere numeri incompositi errant quatuor: compositi per copulam duo: at verò per periodum sunt duodecim. Qui igitur incompositi errant hi sunt: Iambus ex dimidia elatione, & positione quæ gemina est. Trochæus ex duplici elatione, & positione, quæ brevis est. Orthius, qui ex tetrasemi elatione, id est, arsi, & octasemi positione constabit: ita ut duodecim tempora hic pes recepisse videatur. Atque habet propinquitatem aliquam cum Iambico pede. Quattuor enim primis temporibus ad Iambum consonat, reliquis octo temporibus adjunctis. Dehinc trochæus, qui semanticus dicitur, id est, qui è contrario octo primis positionibus constet: reliquis in elationem quattuor brevibus artetur. Compositi sane sunt, qui per copulam colliguntur. Sunt autem hi: Bacchius qui ex trochæo deducit auspiciū, sine autem Iambici terminatur. Qui verò Bacchius est, ab Iambo principia sortitur, atque à contrario his, quos diximus, pedibus aptabitur. Per periodum verò est, quod velut per se certam viam provenit. In hoc genere cum sint duodecim numero, quattuor quidem per singulas periodos accipere docetur, unum iambum ac tres trochæos. Ac de hisdem quattuor, primum quidem quod iambum habere monstratur, trochæus ab iambo denominatur. Qui verò rhythmus secundum iambum recipiet, à bacchio trochæus vocabitur. Qui verò iambum tertium recipit, bacchius à trochæo poterit nominari. Ille verò, qui quartum admittit iambum, appellatur epitritus iambus. Eorum verò, qui ex uno trochæo fiunt, primus iambus à trochæo appellatur. Secundus iambus à bacchio dicitur; aut certe bacchius medius poterit nominari. Qui verò tertium recipit, bacchius ab iambo nominatur. Qui verò quartum recipit tro-

chæum, epitritus trochæus appellatur. Octo vero. quattuor de his, quos duodecim diximus, per periodum illi esse dicuntur, qui binos trochæos atque iambos per periodum servant. Atque ille qui primos trochæos recipit, duplex bacchius à trochæo esse dicitur: qui verò secundos trochæos habebit, duplex bacchius ab iambo nominatur. Cum autem trochæi medii collocantur, trochæus medius jure dīctetur. Cum autem in medio iambi, medius iambus vocatur. Omnes vel qui incompōsiti per periodon, vel qui per copulam colligantur, rythmi decem & octo numerati sunt. Sed iambus dictus est ab eo, quod iambizin Græci detrahere dixerunt. Et hoc carmine quibusque veteres detrahebant. Item hoc nomen est ab eo, quod venena maledicti aut livoris infundat. Trochæus verò ab eo dictus, quod celerem reversionem faciat veluti rota. Orthius propter honestatem positionis est nominatus. Semanticus sane, quia cum sit tardior tempore, significationem ipsam productæ & remanentis cessationis effingit. Bacchii verò sunt dicti, quod Bacchicis maxime sonis congruunt; isque Bacchius ludus est, qui illis carminibus aptatur.

*De genere
Paonico.*

In eo verò genere, quod Pæonicum nominatur, incompōsiti duo rythmi esse dicuntur. quorum unus pæon ΔΙΑΤΤΙΟC appellatur ex longa positione, & longa elatione: alter verò epibatus, id est, in thesi duplici positione producta, & arsi longiore jungitur. Hi sunt Pæonici generis numeri, quos incompōsitos esse prædiximus. Neque verò per conjunctionem, hoc est, syzygian, neque per periodum in isto genere rythmus accedet. Inde ΔΙΑΤΤΙΟC quidem dictus est, id est, quasi duplicia membra discernat: Epibatus autem, quia membris veluti utens quattuor, & duabus diversitatibus copulatur.

Verum hæc genera cum permixta fuerint in speciebus numerorum, primæ species erunt istæ, quæ Dochmiacæ nominantur. E quibus prius quod fuerit hac lege componitur, ut sit ex iambo, & pæone qui ΔΙΑΤΤΙΟC vocatur; hunc ΑΤΤΙΤΙΜ posteriores Græci cognominarunt. Secunda est species, quæ ex iambo Dactylico & Pæone constare monstratur.

Qui

Qui autem deducti numeri nominantur, propter assiduum & compositum sonum appellari videntur. Fiunt autem numeri, qui & prosodiaci vocantur: quorum alii per ternos pedes fiunt, pyrrhichio, iambo & trochæo; alii verò quattuor; ut his tribus pedibus iambus primus aptetur. Alii verò ex duabus syzygiis, id est, copulis, bacchio & Ionico apo mizonos constare consueverunt. Sunt sane qui etiam irrationabiles esse dicuntur, quos alogos vocitamus, quos etiam chorios appellare consuevimus. Sunt autem numero duo: quorum alter diiambi figuram respicit, & constat ex elatione quæ longa est, & duabus positionibus: & numero quidem est ad dactylicum similis; partibus verò ad numerum ionicum jungitur, & iambicinum. Alius verò est numerus qui trochoides nominatur, id est, qui figuram quandam speciemque trochæi habere videtur, ex elationibus geminis & longa positione consistens; per contrarium prioris effectus.

Sunt autem mixti generis quinque, id est, Dactylus per iambum: dactylus in bacchio incidens, is qui veniat ex trochæo: dactylus per bacchium, qui ex iambo manaverit: dactylus per chorium, qui ex iambi similitudine exordium mueretur: dactylus per chorium, qui ex similitudine trochæi videatur expressus. Et creticus quidem consonans ex trochæi positione

*De aliis
sex mixtis
Rhythmis.*

. & indicio numeri componendi, & omnium figurarum plena perceptio. Dividitur hæc in eas quas & Melopœia partes, quæ sunt istæ: $\Lambda H \Psi I C$, id est, perceptio, per quam scimus quo quantum numero utendum sit: $X P H C I C$, id est, usus per quem positiones aut elationes decenter aptamus: $M I \Xi I C$, id est, permixtio, per quam quod opportunum fuerit, ex arte miscemus. Tropi verò, ut in Melopœia, & in Rhythmo pœia tres sunt, quos systalticos dicimus, & in Harmonicis eos superius memoravi. Numerum autem marem esse, melos feminam noverimus. Etenim melos materies est, quæ sine propria figura censetur: rhythmus autem opere quodam virilis actus tam formam sonis, quam varios præstat effectus.

B b 3

Quæ

Quæ cum Harmonia, intentis tam Divis quam Heroum populis augusta quadam suavitate percurreret, ad cantus, carminumque dulcedines decenter regressa conticuit. Tuncque Iove assurgente, divisque præambulis cymesin modulata, in thalamum quoque virginis magna cunctorum voluptate pervenit.

*Habes senilem Martiane fabulam ;
 Miscillo lusit quam lucernis flamine
 Satyra , Pelasgos dum docere nititur
 Artes creagris vix amicas Atticis ;
 Sic in novena decidit volumina.
 Hac quippe loquax docta indoctis aggerans
 Fandis tacenda farcinat , immiscuit
 Musas , deosque disciplinas cyclicas.
 Garrire agresti cruda finxit plasmate
 Hac ipsa nauci rupta conscientia ,
 Turgensque felle ac bile , multa chlamyde
 Prodire doctis approbanda cultibus ,
 Possemque comis , utque è Martis curia
 Felicis , inquit , sed Capella flamine ,
 Indocta rabidum quem videre secula
 Lurgis caninos blateratus pendere :
 Proconsulari vero dantem culmini ,
 Ipsoque dudum bombinatorem flosculo
 Decerptum falce jam canescenti rota ,
 Beata alumnorum urbs Elise quem videt.
 Iugariorem murcidam viciniam
 Parvo obsidentem , vixque respersum lucro ,
 Nictante cura somnolentum lucibus ;
 Ob hoc creatum Pegaseum gurgitem.
 Decente quando possem haurire poculo.
 Testem ergo nostrum quem veternum prodidit
 Secute nugis nate ignosce lætans.*

MARTIANI MINEI FELICIS CAPELLÆ AFRI CARTHAGINENSIS DE HARMONIA LIBER IX EXPLICIT.

N O T Æ

I N

ARISTIDEM QUINTILIANVM.

ΠΙΣΤΕΥΔΟΥ ΚΟΙΝ-
ΤΙΑΙΑΝ ΟΥΤ' *ᾧ μυσ-*
κῆς ᾧ.] Ita Codex Sca-
ligeri, ex quo hunc au-
torem edimus. Regii Pa-
risienses, & bibliothecarum Ox-
oniensium, si recte hoc viri docti in-
spexere, habent: *Ἀριστίδης ὁ Κοινῆς*
ἡ. solœcismo non ferendo. Dici-
tur enim *Κλαύδιος Πτολεμαῖος*; non,
Κλαύδιος ὁ Πτολεμαῖος. Sic Οὐέτιος
Οὐάλης. *Μανῆλ Βενένιος*. *Μιχαήλ*
Ψεῖος. *Κλαύδιος Ἀπῆς*. *Κορνῆλιος*
Δεῖνελος. *Θέων Σμυρναῖος*. & sex-
centa alia. Diversa autem esse, *Ἀλέ-*
ξανδρος ὁ Φιλίππος. *Πτολεμαῖος ὁ Δά-*
γος. cuius notum. In his tamen mul-
ti ex doctioribus quoque nostri tem-
poris errant, cum nomen suum
Græcis literis scribere volūnt. Et mi-
rum, interdum etiam in summi viri
Guilielmi Būdzæ epistolis inveniri:
γυλιέλμος ὁ βυδαῖος *ιακώβος τῷ τε-*
σωνῷ ὁ περσίην.

V. 2. *ὡς πμωτάτοι μοι ἐταῖροι, ὡς*
εἰ καὶ φλωρένι.] Huc pertinet lo-
cus Suidæ in voce *Εταῖρος*. Ο' *πλάτων*,
καὶ οἱ ἄλλοι φιλόσοφοι, ὅν' ἡγήσας ἐρε-
σας τῶν λόγων ἐταῖρος ἐκάλεν. ὅς *ἐμ-*
μέτρ' ἰσλιανός, ἐταῖρος πάντας καλῶν ἐν
ταῖς συνήθαις, ὅς ἀπαιθεδζόμενος

τῇ βασιλείᾳ. Id est, interprete Por-
to: *Plato, ceterique Philosophi, ger-*
manos eruditionis amatores sodales vo-
cabant, quos imitabatur Iulianus, in
congressibus omnes vocans sodales, non
elatus imperio.

Eusebius itaque & Florentius,
quod Musicis studiis impenſe dele-
ctarentur, hac familiari compellatio-
ne sunt cohonestati. Porro verti et-
iam posset: *præstantissimi familiares*
mei. Id tamen quod edidimus magis
arridet. at pag. 5. versu 4. *πμωτάτον*
reddendum videtur, *præstantissimum*.
& hac pag. v. 13. *συνήθως* non male
verteris, *familiariter*.

V. 4. *Τιν' τῶν παλαιῶν*] *φιλοσό-*
φων addunt Oxonienses. admodum
commode. De Philosophis enim lo-
quitur, qui rebus inveniendis, ac
scripto ad posteritatem transmitten-
dis fuere intenti.

V. 5. *ᾧ ἅπαν μάθησιν καὶ σω-*
δῶ.] Optime Oxonienses, *ᾧ ἅ-*
παν μάθημα σωδῶ. Itaque in ver-
sione scribe: *veterum Philosophorum*
circa omnem doctrinam studium. Prior
certe lectio mihi, ut *σολοικίζουσι*,
jam ante suscepta erat; sed quomo-
do emendanda esset, tum non suc-
currit.

V. 6.

V. 6. *ὡς τὰ μὲν αὐτοὶ παρ' αὐτοῖς ἀνδρίσκοιτες*] Hic erat veteribus usitatus disciplinas tractandi modus. quod vel maxime ex Musicis scriptoribus adparet, qui non tantum definitiones, sed integra folia alii ex aliis bona fide descripserunt. Quo certe nomine tantum abest ut reprehendendi sint, ut etiam quam maxime laudandos putem; quod cum bona quædam apud alios reperissent, sua pro illis, sæpius deteriora, vana ingenii ostentatione, substituire noluerint. Id quoque Hero Alexandrinus fecit, cujus verba ex initio *πνδυμαλικῶν*, quæ manu scripta Græcè habeo, hic adponam: *Τῆς πνδυμαλικῆς πεαγμαλίας σπαθῆς ἡξιωματικῆς πρὸς τῶν παλαιῶν φιλοσόφων τὴν καὶ μηχανικῶν τῶν μὲν λογικῶς πλὴν διώκουν αὐτῆς ἀποδεδοκῆτων τῶν δὲ καὶ δι' αὐτῆς τῆς τῶν αἰσθητῶν ἐνεργείας ἀναγκαῖον ὑπάρχειν νομιζομένη καὶ αὐτοὶ τὰ ἀφαισθητῶν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ αἱμεῖς δὲ προσδωρήκαμεν εἰσδέσθαι. ἔτω γὰρ σὺ μὲν ταῦτα ἐν τοῖς μαθήμασιν ἀνασρέψεται βελομένης, ὠφελῆσθαι συμβήσεται.* Quæ Fed. Commandinus ita vertit: *Cum Spiritalis tractatio maximo studio digna ab antiquis, tum Philosophis, tum Mechanicis, existimata sit: illis quidem ratione ejus vim, ac facultatem tractantibus; his vero etiam per ipsam sensilium actionem: necessarium fore judicavimus, quæ ab antiquis tradita sunt, in ordinem redigere; & quæ nos ipsi invenimus, exponere. Ita enim fiet, ut qui posthac in Mathematicis*

versari volent, ex his maxime adjuvantur.

V. 15. *Οὐ γὰρ τῶν ἐπιτυχόντων*] Addunt Oxonienses Codices voculam *λῶ*, leguntque: *ὃ γὰρ τῶν ἐπιτυχόντων ἦν ἡ σφίσι τὸ ἐπιτήδευμα.* Hoc jam in versione restitueram.

V. 18. *ὡδὲ καὶ καδ' αὐτῶν ὑπὸ ἡγεμῖα*] Ita emendavi Codicem meum, qui habebat, *καδ' αὐτῶν ὑπὸ ἡγεμῖαν.* Sequitur enim *ἡγεμῖα*. & adsentiunt Oxonienses.

Pag. 2. v. 2. Oxonienses: *κακῶ νο τῆς τέχνης*, verborum ordine leviter transposito.

V. 5. *ὡς ἡ γένεσις ἀφ' ἑαυτῆς μικρὸν χρησιμοποιῶσα*] Legendum *ἐπὶ*. Quod si antecedentia cum consequentibus conferantur, videbitur non distinguendum esse post vocem *ἀφ' ἑαυτῆς*, quod hic succurrere alicui posset.

V. 12. *καὶ πᾶσιν ἀκατάληπτοι*] C. Scaligeri, *ἀκατάλητοι*. meam lectionem probarunt Oxonienses.

V. 17. *τοῖς ἐκ μαθήσεως*] Oxonienses, *τοῖς δὲ ἐκ μαθήσεως ἀρχαῖς*. præcedit enim, *πλὴν μὲν ὠφέλιαν*. Quod ita restituendum jam in versione videram.

V. 20. *Ἀφ' ἑαυτῆς δὲ, καὶ ἡ ταύτης ἀνέκδοτος*] Hoc Aristoteles Rhetoricorum initio: *ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν ἀνέκδοτος τῇ ἀφ' ἑαυτῆς*. Quod Cicero in Oratore optime vertit: *Rhetorica quasi ex altera parte responderet Dialectica*. Æmil. Portus: *Rhetorica est similis Dialectica*. quod minus placet. Nam si vim vocabuli spectes, dicit, *Rhetoricam ex adverso, seu ex alte-*

ra parte occurrere Dialecticæ, cum ambæ ad unum finem, nimirum ad persuadendum, contendant. Paulo aliter Suidas in hac voce: Ἀνίστροφος, ἀνὶ τῷ ἰστροφῶς. καὶ ἀελοστύλης τῷ Διγλεγκίῳ ἀνίστροφόν φησιν εἶναι τῇ ῥητορικῇ, ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὴ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἐνδοξὸν εἶναι, καὶ αὐτὰ ἐστὶν ποιᾶν. τὸ γὰρ ἀνίστροφόν, ἀνὶ τῷ ἰστροφόν, καὶ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ κατὰ γὰρ ἀνθρώπων λέγει. Ex interpretatione Porti: Ἀνίστροφος, pro ἰστροφῶς. *Qui in rebus aliquibus pariter versantur: Vel, qui in rebus iisdem versantur. Similes. Aristoteles etiam Dialecticam τῇ ῥητορικῇ ἀνίστροφόν esse dicit, i. Rhetorica similem, quia & ipsa in rebus probabilibus versatur, quæ quod sint probabiles, & ipsa sint huiusmodi, similes scil. Ἀνίστροφόν enim, pro ἰστροφόν dixit. Et in rebus iisdem versantem, & occupatam dicit & Rhetoricam, & Dialecticam. In qua versione notio τῷ similis plane est aliena. Et in annotatione hic frustra difficultatem movet. Nam ἡ ῥητορικὴ ἐστὶν ἀνίστροφος τῇ Διγλεγκίῳ. & vicissim, ἡ Διγλεγκίῳ ἐστὶν ἀνίστροφος τῇ ῥητορικῇ. Vti eorum, qui sibi occurrunt, alter alteri est obuius. Porro omnino legendum, ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτὴ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἐνδοξὸν εἶναι, vel κατὰ γὰρ ἀνθρώπων.*

V. 29. σῶμα καὶ ψυχὴ ἄμφω μοῖς διπρεπέσι.] Oxon. καὶ διπρεπέσι. utrumque bene. Ad hoc autem Musices elogium pertinet totum cap. 1. Boëthii Lib. 1. de Musica. Musica non modo speculationi, verum etiam moralitati conjuncta est. Nihil enim tam pro-

prium humanitati, quam remitti dulcibus modis, astringique contrariis. Idque non modo sese in singulis vel studiis vel ætatibus tenet, verum per cuncta diffunditur studia, & infantes ac juvenes, nec non etiam senes, ita naturaliter affectu quodam spontaneo modis Musicis adjunguntur, ut nulla omnino sit ætas, quæ à cantilenæ dulcis delectatione sejuncta sit.

V. 31. καὶ τραχύνουσιν.] Oxon. τραχύνουσιν. at Scalig. C. τραχύνουσιν. & Bodl. τραχύνουσιν. uterque librarii, puto, errore. Vti & sequenti versu Scaligeri liber, ἐν μέτρῳ λέξεως.

V. ult. τραχύνουσιν.] Oxonienfes, τραχύνουσιν. quod etiam, τῷ α supra in textu notato, habebat Cod. Scal. at legendum τραχύνουσιν. Musicam enim habere ait quæ singulis ætatibus conveniant. quippe pueros erudit; proveciores ornat, & adultos divinarum rerum scientia perficit.

Pag. 3. v. 9. πανάκεια.] Oxon. πανάκεια, Panacæ. quod melius. ἀπὸ παν & ἄκεια. Omnibus remedium adhibens. Femininum fatis notum est. Suidas: πανάκεια. θεραπεῖα. καὶ ὄνομα θεᾶς.

V. 11. Oxonienfes, μέρη μόνον σω-
15 αῖν.

V. 13. τέτων μὲν ἔν.] Codex Scaligeri: τέτων μὲν ἔν καὶ ὕστερον ἀπόδῃ εἰς ἕνα συμποσίον τῷ λόγῳ. depravate. Oxonienfes: ταῦτα μὲν ἔν καὶ ὕστερον εἰπεῖν ἔστιν, συμποσίον τῷ λόγῳ. Neque hoc placet. melior nostra lectio quam edimus. Vsitatus tamen fo-

Cc

ret;

ret: ταῦτα μὲν ἐν καὶ ὕστερον συνε-
χρήσται.

V. 20. δι' ἀπμίας ἄγνοι.] Cod.
Scal. δι' πμίας. quod correximus.
Oxonienſes, δι' ἀπμίας. nimis aspe-
re. Ita & infra loquitur libro II.
pag. 78. v. 25. δι' ἀρεσιμίας ἀγν.

V. 30. καὶ πινε] Ita & Oxon. at
Scal. C. καὶ πνε.

Pag. 4. v. 2. σὺ ἐλάττω] Ita & O-
xonienſes. Scal. C. perperam habe-
bat, ἐκέλευω.

V. 3. πῶ θυμαρίαν] Bodleianus
quoque ita ; sed Magd. θυμίας. Ve-
rum hoc, cum sensum invertit, tum
nullibi apud autores reperitur.

V. 7. ἀλλὰ μὲν καὶ δι' ἐκείνης] Sub-
audi ex pag. 3. v. 16. ἐπὶ ἐδῶ. non,
ἐμὲ ἐπῆρεν. Videtur sermo esse ἀνα-
χρόσθου.

V. 8. οἱ περὶ μὲν πῶ τέχνῳ] Oxo-
nienſes, τέχνης. male. ἔρωτε περὶ πῶ
τέχνῳ dixit, ut suprā ; περὶ ἀπαν μύ-
θημα συνεδῶ.

V. 9. ἐξηγέσθαι] Lege cum O-
xonienſibus ἐξηγέσθαι. quod & in
versione secuti sumus.

V. 13. δι' μουσικῆς] Scribe cum
Oxonienſ. μουσικῶν, quod in versio-
ne habes.

V. 15. ἐπελῶς ἢ τῆς] Oxonien-
ſes πὶ καὶ bene omittunt.

V. 16. μὴ κατὰ βαλάντιον παραγα-
γεῖν ἀλλὰ κατὰ μέτρον ἔνασον καὶ διε-
σπαρμηνῶς] Ita & Oxonienſes. Sca-
ligeri Codex male, περιγύματα, & δι-
εσπαρμηνῶς. quibus textum fædare
noluimus.

V. 20. αὐτῶν δέ περ] Hæc mea

emendatio in textum irrepsit. Ha-
bent omnes, αὐτῶν δέ περ. quod non
capio. Nisi malis αὐτῆς, quod nihilo
melius. Porro τεχνολογία ipsi voca-
tur, doctrina de tribus primariis Mu-
sicæ partibus ; Harmonica, Rhy-
thmica & Metrica. Sed μελῶν χρη-
σις, usus cantuum in eo consistit, ut
omnis ætatis homines utilitatem
cum ingenua oblectatione conjun-
ctam ex Musicâ consequantur. At-
que hic traditur toto libro secundo,
quem idcirco παρὰ δῆλον vocat p. 43.
v. 10. & 59. v. 22. Huc pertinet lib.
III. princ. Quæ igitur de institutione
atque usu eorum quæ in Musica habent-
ur, dicenda erant, hæc nobis habeant fi-
nem.

V. 24. ἤδη δὲ καὶ ἡμῖν ἀρκέειον.]
Ita optime Bodleianus. & Cod. Reg.
in margine. at in textu, ἐκείον. Magd.
ἐκείον. Scalig. ἐκ πεον. Porro omnes
habent, τὸ πρὸς τὸν θεόν, & distinguit
Cod. R. post πρὸς τὸν. Quorum neu-
trum placet. Quid enim, τὸ πρὸς τὸν
ἀρχεαυτῶν ? Si legas, τὸν πρὸς τὸν θεόν,
subaudiri possit ὄντε, qui ante nos
est, & in conspectu nostro. Verti ac
si scriptum esset, πρότερον τὸν θεόν.
Quid si legamus, ἤδη δὲ καὶ ἡμῖν ἀρ-
κείον τὸ παράγωμα, θεὸν μεσηγέτω :
Iam quoque nobis ad rem deveniendum
est.

V. 28. μικρῶν δέ περ ταύτης μορ-
γῶ] Scribe cum reliquis omnibus
μορῶν pro μοργῶν. quod in versione
observavimus.

V. 32. διηγησάμενοι] Sic quoque
Cod. R. at Oxon. male, διηγησάμενοι.

V. ult.

V. ult. *καὶ πῶσαν ἥτις μὲν ἐστὶν ἰδέαν αὐτῆς*] Recte Cod. R. & uterque Oxon. duabus voculis omissis, *καὶ πῶσαν μὲν ἰδέαν αὐτῆς*. Inepte repetitæ videntur ex præcedente versu.

Pag. 5. v. 1. *πῶ ἐν τῇ φωνῇ*] Articulus τῇ omittitur in Oxoniensibus, & in R. C. infra obelisco notatur. Sed & omnes deinde bene legunt, *ἐν σώμασιν*, nisi quod ἐν desit in Cod. Scal.

V. 3. *πρὸς ἀειθρὸν χάσεις*] Reliqui omnes, *ἀειθρὸς*. quod melius.

V. 6. *οἷα πρὸς ἀνὸδω*] Cæteri omnes, *οἷα πρὸς ἀνὸδω χρωμῶν* & *καὶ πρὸς τῷ δὲ π* (π, quod in MS. Scal. quoque erat, in textu male est omissum) *τῷ παντός*. Si τὸ οἷα retinendum censeas, leges & distingues: *οἷα πρὸς ἀνὸδω χρωμῶν*, *καὶ πρὸς τῷ δὲ π τῷ παντός*. adhuc, *quenam, maiora orsus, de hoc quoque universo non inconcinne quis adtulerit*.

V. 9. *τίνα πρῶτον συλλήπορα*] Eadem ferme habet Bryennius Lib. 1. Harmonicorum, sect. 1. quæ, nullum mihi dubium, quin ex hoc nostro, ut multa alia, transcripserit; cum & ipse, bene & accurate ab aliis dictis, tanquam suis, se usurum ibidem profiteatur. Ita autem post initium: *ἐδοξεν ἡμῖν, καίπερ ὀλιγομαθεῖσι τυγχάνουσιν, ἐνδοξον εἶναι μετ' ὑπομνηματικῶν ὁπλῶν, ὡς ἐφικτόν, εἰς ὁπικερίαν αὐτῆς χωρήσαι, συλλήπορα ὁπικαλεσμελῶσις εἰκότως εἰς τῷ, τὸν ἅπαν μὲν τὸ δὲ (lege, πῶδε) τὸ ὁρῶμενον ἀοράτοις τέχναις ἀρμολογῶμενον, πᾶσαν δὲ ψυχὴν ἀρμονίῳ* (ita duo Codices Oxonienses. at scriben-

dum ἀρμονίας, ut hic est in Aristide Quintil. nisi ἀρμονίῳ legendum putemus. quod certe minime est ineptum.) λόγοις πελειώτατα τεχνησάμενον. visum nobis est, quamvis non magna eruditione instructis, gloriosum fore commentariorum armis pro virili ad auxiliandum ipsi (Harmonicæ) adcurrere, adiutorem ad hoc rite invocaturus eum, qui omne hoc quod videmus invisibilibus artibus compegit, omnemque animam harmonicis rationibus perfectissime effinxit. Cæterum animam per harmonicis rationes consistere, præclare Timæus Locrus, Timæus Platonis, & in hunc Proclus fusc Lib. 111. commentariorum, docuerunt. Videatur & hic noster Lib. 111. p. 153. & sequentibus, ubi doctrinam illam ex Platone accurate exponit. Sunt autem harmonicæ rationes, quæ duplici hoc numerorum quaternione continentur 1. 2. 4. 8. & 1. 3. 9. 27. Hi enim numeri varie inter se collati omnes proportionales Musicas, quas multiplices & superparticulares tantum statuebant Pythagorici, exhibent.

V. 17. *ποῖς μὲν αὐτὸν ἀνθρώποις δυνάμεις σημαίνει τὰς ἑσίας*] Cod. Scal. ex quo hanc lectionem conformavi, sic habebat: *ποῖς μὲν αὐτὸν δυνάμεις αὐτοῖς σημαῖον τὰς ἑσίας*. Omnino corrupte. Meliorem lectionem suppeditare videntur uterque Oxon. & C. R. *ποῖς μὲν αὐτὸν δυνάμεις ἀνθρώποις σημαίνοντες*, ut illud σημαίνοντες sit positum ut θεμελίως, quod præcedit v. 15. & δηλώντας, quod est v. 22. ex

qua hominibus post se vires præbuit, significantes. Sequitur in C. Scaligeri: *ἢ τῷ λόγον εἶθ' ἐν αὐτῷ ὡς ἄνδρες θεοὶ καὶ σοφοὶ λόγον ἐν αὐτῷ καταλεῖν ἐστὶν ἐπιλυγχαίνοντες*. Reliqui legunt: *ἢ τ' ἂν λόγον, εἶθ' ἐνάδα*. & , *ἐνιαῖον καλεῖν*. quod sequendum. Nec tamen omnis difficultas sic plane est sublata. Postquam incomprehensibilis illius mentis nomina plura recensuisset, etiam λόγον vocari posse ait, & ἐνάδα. ὡς ἄνδρες θεοὶ καὶ σοφοὶ λόγον ἐνιαῖον, hic distinguerem & subaudirem, καλεῖσι. deinde legerem, *εἶτ' ἄλλως διρεῖν ἐστὶν ἐπιλυγχαίνοντες*. sive in alia nomina, illi tributa, incidimus. Hic certe locus ex difficillimis unus est, qui in hoc Autore reperitur.

V. 21. *τῷ μὲν, ὡς πάντες ἀεμότιον*] Ita perperam omnes. Legendum, *ὡς πάντες ἀεμότιον ἢ κατὰ νομῶν*. ut interpretando indicavi, & sequentibus confirmatur, ubi est *ὡς πᾶσι τὰ ὄντα*, &c. *συμβαλὼν ἐχθρὸν*. non *ἐχθρὸν*. Hanc quoque emendationem margini collati à se Codicis (quem cum ad hujus, Autoris ultimum folium pervenisset typographus, ad me misit vir summus, Ioannes Seldenus,) adjecerat vir eruditissimus, Gerardus Langbainius.

V. 24. *παύσας*] Bodl. perperam, *παύσας*. uti & C. R. in margine. Videtur hoc ex Poëta aliquo desumptum. Inserta enim particula *μὲν* vel simili, secundi versus pedi secundo, iambicum trimetrum effecerimus, ita ut præcedens fuerit seazon, hoc modo:

— *παύσας*
θεομοῖς μὲν αἰλύτοις ἐν ἐνὶ συμβαλὼν
ἐχθρὸν.

Pag. 6. v. 1. *ὁρίζοντα δὲ αὐτῷ*]. Erat hic, ut etiam minutissima adnotem, in utroque Oxoniensi rectius δὲ. Sæpius autem in quibuslibet Autoribus una scriptura pro altera male posita reperitur. Cæterum hic in Bodleiani Codicis margine adscriptum erat, *ὁρίζοντα μυσικῆς*. cujusmodi lemmata, à Studiofis lectoribus, puto, adscripta, in his libris interdum reperiuntur.

V: 6. *γῶσις τῷ πρὸς πᾶσι ἐν σώματι καὶ κινήσειν*]. Georgius Valla c. 1. de Musica, in fine: *Musica igitur, ut diffinit Aristides, est concinni in corporibus motus cognitio*. Nescio quomodo in tam claris verbis interpretandis errare potuerit. à librario; quod post mortem ipsius grande illud opus Expetendorum ac fugiendorum, à filio sit editum; hoc admissum putarem, nisi infinita hujusmodi in illo opere occurrerent. Neque verò ulla hic difficultas. Postquam diversas Musicæ definitiones attulisset, ultimam sibi maxime placere ostendit, si paulum ad propositum suum refingeretur. Enimvero non tantum quæ ad cantum plene cognoscendum spectarent, traditurus erat; sed omnia etiam illa, quæ de morum conformatione per Musicam instituenda, præterea de naturalibus universis, atque incorporeis quoque substantiis differi possent. Cum de his libro secundo & tertio agere

agere institueret, nec aliorum definitiones de Musica traditæ hoc comprehendere viderentur, optime aliam proposito convenientem effinxit.

V. 10. ἡ ὡς προβλημαίων, ἡ ὡς σοφισμαίων] Hæc verba paulo sunt obscuriora. Vbi enim in hoc Autore problemata proponuntur, ubi memorantur apotelesmata? Dare tamen utraque sic possumus: Exempli gratia, problema est; Per consonantias capere intervalla. Sic omnia theoremata Lib. III. Aristoxeni tanquam problemata considerari possunt. ut etiam ipse adpellat pag. 68. v. 13. Apotelesmata, puto, vocat morum effectus, qui per cantilenas existunt. Huc pertinet Lib. I. I. & I. I.

V. 12. ὁπιδείξαιτο]. Legimus cum utroque Oxon. ὁπιδείξαιτο. uti ex versione patet.

Ibid. καὶ μὲν καὶ τέχνην] In Oxoniensibus multa hîc inserta leguntur hoc modo: καὶ μὲν τέχνην αὐτὴν καλεῖ δὲ τὸ χρεῖσθαι αὐτὴ καὶ περικλῆν, ὃ ἐν ὕλῃ καὶ σωματικαῖς διαρρυθμίον κινήσιν. ἅπερ δὴ μερικὸν τέχνην περιεργασθῆναι. καὶ τέχνην αὐτὴν διλόγως, &c. In quibus verbis pro χρεῖσθαι αὐτὴ recte χρεῖ αὐτῆς legendum putavit e-ruditiss. Langbainius. deinde lego τὸ ἐν φωνῇ pro ὃ ἐν ὕλῃ. nisi malis, τὸ ἐν ὕλῃ, τὰ πᾶσι, φωνῇ καὶ σωματι. Ita verti illa possunt: Etenim artem illam (Musicam) adpellat ob usum sui & praxin, quæ in voce ac corporalibus invenitur moribus. Ars adpellatio à parte ipsius

est petita. Hæc ego omnino censeo scholium esse marginale, quod ab imperito librario textui deinde est insertum. Nemo id negabit, qui hæc cum sequentibus accurate conferet. Duo tantum verba, καλεῖ quod in scholio est, & σοφισμαίων, quod in textu sequitur, considerentur.

V. 31. ἡ πῶς φαύλοις] Subaudirem γνομῆν. Oxon. uterque legit, ἡ πῶς μὴ φαύλοις, inserta negatione, quam rursus ex conjectura irreplisse puto. Musicam definiverat cognitionem decori, quod spectatur in corporibus & motibus. Expositis priorum definitionum primis vocibus, ratio reddenda erat, cur ars, vel etiam cognitio decori dicatur. Illam hîc tradit. Omnes, qui natura non destituuntur, canere possunt; sed decorum in cantando observare, non æque norunt. Sic saltare quisvis potest, sed δρῦθως hoc facere & decori, hîc labor, hîc exercitatio. Hoc ergo docet Musica. pravis & indecoris motibus decus & concinnitatem adfert.

V. 33. Codices Oxon. θεωρητικῶν αὐτῶν. & v. ultimo, δὲ ποιᾶς δε, quod probum. ob huiusmodi causas.

Pag. 7. v. 2. Oxon. ὁπισκοπεῖ. & v. 3. ἀναγγεῖλαι. pro quo adhuc mendosius in Cod. Scal. est ἀναλέσειν, quod non in ἀναλέγειν, sed ἀναγγεῖλαι mutandum statuebamus. Cæterum librorum illa sunt errata. Recte enim Cod. Bodl. cum Codice Scalig. v. 5. legit ἐνεργῇ. ubi Magd. depravate ἐνεργῆμελο ποιῶσι.

V. 5. μελοποιῖσα χρῆσίμως ἢ πρὸς πόνῳ,] Practicus ergo Musicus est, qui cuivis argumento utilem & decorum cantum aptare novit. Vulgo dicitur Contrapunctista, ex novo chordas notandi modo adpellatione adsumata. Cæterum non pauciores artis suæ effectus veteres Musici edidit, quam nostro seculo & superiore à recentioribus Practicis hac in parte est concertatum. Quin ita sæpe luxuriabant inprimis inepti, ut Poëtarum reprehensiones merito incurrerint. Cantores, quos vulgus imperite Practicos Musicos vocat, Græcis sunt μουσικοὶ & μελωδοί.

V. 7. ὅλη δὲ μουσικὴς φωνή· καὶ κίνησις σώματι.] Ad Harmonicam Musicæ partem spectat ἡ φωνή, at κίνησις σώματι, ad Rhythmicen.

V. 8. πῶς δὲ φωνὴν οἱ μὲν αἰετὰ πληροῦσιν.] De voce copiosissime disputat Porphyrius commentario in Lib. I. Harmon. Ptolemæi. Præterea Bryennius fusè Lib. I. cap. 4. ubi etiam contra nostrum definitur ὁ ἦχος ἢ πᾶς, ἀλλ' ἐνέργεια τῶν πληξάντων, ὑπολυντὼς τῷ διηχοῖ, ὅπῃ τῷ πᾶσι περῶσι. Boëthius Lib. I. cap. 3. *Sonus definitur æris percussio indissoluta usque ad auditum.* ex Nicomacho pag. 7. v. 28.

V. 20. ἀέ· π· τῆχ·] Ita habent omnes tres codices. Legendum tamen videtur vel, ἀέ· π· τῆχες, vel, δὲ π· τῆχ·, propter celeritatem, quod magis placet.

V. 24. μέση δὲ,] Hoc quoque tradidit Albinus, apud Boëth. Lib. I.

cap. 12. qui ex Aristide Quint. id defumisse videtur.

V. 26. ἡ καὶ τῶ] Optime uterque Oxon. ἡ καὶ αὐ. deinde v. 28. distingue, ἀπλοῦς καὶ καὶ μονάς. ἢ πρὸς αὐτῶν· *inter simplices voces aliquanta (certa quantitate prædita) facit intervalla & moras. quæ etiam melodica adpellantur.* Imposuerat nobis corrupti codicis erronea distinctio; quæ plerisque in locis nulla est, in plurimis mala.

V. 30. τὸ μὲν π·] Particulam π, quam Bodl. quoque habebat, censo delendam.

V. 32. ὅτι περὶ τῶν λόγων αὐτῆς] Pag. 4. v. 21. vocavit περὶ τῶν λόγων. Orationem de ipsa arte, & capitibus, horumque partibus. Ita Musicæ artificialis (seu, ut ars consideratæ) tria sunt suprema capita: Harmonica, Rhythmica, Metrica. Harmonices rursus septem partes; & sic de cæteris.

Pag. 8. v. 1. τὰς ἀνωθεν ἀρχαίς] Prima illa principia, & naturales causas, ac ad cuncta concentus tradidit integro libro I I I. Optime autem hic distinguuntur à tribus illis supremis Musicæ capitibus.

V. 5. παιδὸς δὲ] Hoc vocabulum optime convenit proxime præcedenti, τὸ τὸν σοφὸν μετὰ δῶρον. ut librum I I. denotet, qui ita vocatur pag. 43. v. 10. & pag. 59. v. 18. idem autem & παγκλῆτος dici potest. Cæterum ut hanc Musicæ divisionem facilius comprehendas, sequenti tabellæ illam includemus.

Mu-

Musica	alia est pars Theoreti- ca : cujus rursus partes duz,	Physica; quæ dividitur in	Arithmetica. Physicam, generi cognominem.
		Artificialis; quæ dividitur in	Harmonicam. Rhythmicam. Metricam.
Musica	alia Practica: cujus item partes duz,	Vsualis; cujus par- tes	Melopœia. Rhythmopœia. Poësis.
		Enarrativa; cujus partes	Organica. Odica. Hypocritica.

V. 10. *ἐν τῶν ὄντων ἀλλεγέται.*] Hoc refer ad versum 2. In Cod. Scal. mendose hic erat, *ἀλλεγέται*, ut fuerat pag. 7. v. 3. at in utroque Oxon. recte *ἀλλεγέται*. & v. 14. *καὶ τὸ τέ-
των.*

V. 18. *σωμαί π καὶ*] Hæc est scriptura Cod. Scaligeri. at melior utriusque Oxon. *σωμαί καὶ κινήσεις*. In quo (Hypocritico) deinde & corporales motus, subjectis convenientes, adsumuntur. Exponit deinde v. 20. quid hic sit motus: nimirum, *mutatio omnium corporis gestuum, ad proposita rei similitudinem*. Vox *ὁμογενῆ* respicit ad versum 19. *ὁμόλογοι ποῖς ὑποκειμένοις*. Obscurior quidem hæc est definitio, inprimis ob vocem *ποιή-
των*. nullo tamen modo intelligenda de vocis motu; ad quem explicandum revertitur v. 22.

V. 23. *πολυμερές τε καὶ ἀμερές.*] In eam quæ multas partes habet, & quæ nullas. Has motus species vocarat pag. 7. v. 15. *multiplicem & simplicem*. quæ vocabula, utpote com-

modiora hic retinui. Sed & infra v. 25. *ἀμερές & ἀπλὸν* conjungit.

V. 24. *εἴρηται*] Pag. 7. v. 16. & sequentibus. quod nimirum alia sit continua; alia, Intervallis discreta, alia denique media.

V. 27. *ταύτης δὲ εἶδη δύο,*] Hoc novum est. Tensionis duas esse species, nemo dixit præter hunc Aristid. Quintilianum. Præcedente versu bene dixerat ex pag. 12. v. 3. Harmonic. Aristoxeni, (qui quid Tensio sit, item Remissio, Intensio, Acumen, Gravitas, accuratissime defini- vit pag. 11. & 12.) tensionem esse *mansionem vocis ac stationem*. Ab hac notissima vocabuli significatione statim ad aliam delabitur, à se confusam, qua tensio accipitur pro omni chordæ tractatione: quæ duplex tantum esse potest; quod chordam vel extendamus vel remittamus. Si acumen & gravitatem duas dixisset tensionis species, facilius excusationis colorem reperiremus. At dicendo remissionem esse tensionem, item-
que

que intensionem esse tensionem; seu ut Logici loquuntur, tensionem esse genus tam intensionis quam remissionis; cum sua invertit, tum omnibus aliis Harmonicis adversatur.

Pag. 9. v. 1. *κάτωθεν ἀναφερομένης τῆς πνύμεναι* [Θ] In versione scribe: *si ex inferiore parte (gutturis) spiritus sursum feratur: acumen verò, si per summam partem prorumpat.* Deinde cum Bar. Cod. scribe, *Ἐπιπολῆς.* Hesy chius: *Ἐπιπολῆς, ἀνώϊατος, ἐπάνω, Ἐπιπλέον.*

V. 5. *ταύτη*] Sic probe Cod. Scal. at uterque Oxon. *ταύτη δὲ*, quod saltem scribendum fuisset, *ταύτῃ.*

V. 14. *ἀδιαγνώστου ὀνόμασι*] Sermonis elegantiam ac proprietatem hunc nostrum confectatum esse, hæc verba fidem fecerint.

V. 19. Vterque Oxon. *ἀπειροί μὲν ἔν εἰσι*, particulâ *ἔν* insertâ. quod non placet.

Pag. 10. v. 6. *πρὸς λαμβανόμεναι μὲν ἔν εἰρηλα,*] Hæc & quæ sequuntur, usque ad ea, *ἡ φωνῆς ἀνδρωπίνης διώαμις ἵπται.* pag. 11. v. 31. Euclidi in MSS. Bonav. Vulcani, & Possëvini, inserta leguntur ante hæc verba: *τῶν δὲ ἐξελεθμενέων φθέρων*, quæ sunt nostræ editionis paginâ 6. v. 10. MS. Vulcani, qui in Illustri Leidensis Academicæ Bibliotheca adservatur, hanc habet inscriptionem: *Ἀωνύμης εἰσαγωγῇ ἀρμονικῇ.* Antonius Possëvinus in Bibliothecæ selectæ tomo secundo, pag. 260. dicit, se ex Vaticanæ Bibliothecæ, ac Fulvii Vrsini manuscriptis codicibus edere E v-

CLIDIS MUSICAM. at ibidem paulo post & pag. 257. opinatur hanc Introductionem Harmonicam potius tribuendam esse Pappo Alexandrino. Pagina 257. *Inter quos*, inquit, *Musicos quoniam consecuti jam sumus Euclidis, (sive forsan Pappi Alexandrini) rudimenta Musices, & ejusdem Auctoris sectionem regula Harmonica, &c.* Pagina 260. non intelligo, quid his verbis velit: *Ex iis quæ sunt Pappi sic legitur, &c.* Sed de hac controversia aliquid dicetur in præfatione Euclidi præfigenda. Cæterum in illis MSS. multa diversis locis Euclidi inserta legimus; quæ nulum dubium quin ex Aristide Quintil. tanquam vetusto Auctore, collector ille quisquis fuit, descripserit. Vtrumque ex alio quodam eadem decerpisse mihi quidem non sit verisimile. Ad hunc autem Aristidem Quintil. omnes discrepantes lectiones, quæ præcipue apud Possëvinum occurrunt; præterea illorum locorum versionem, examinabo.

V. 7. Pro *ὅπ*, quod est in Cod. Scal. utroque Oxon. & MS. Vulcani, perperam habet Possëvinus, *ὁ.*

V. 9. *Ἐπὶ μέσῳ*] Ita recte Cod. Scal. & Baroc. præterea MS. Vulc. at Cod. Magdalen. *Ἐπὶ μέσῳ*. quomodo & Possëv. legisse videtur: *Vertit enim admodum imperite; propter epimesen consonantiam.* Tantumne hîc obscuritatis, ut ita labi quis possit? Certe nisi lapsus Possëvinum hîc erigere humanitatis esset, hoc loco non consisterem. Antiquitas ita-

que,

que, ante Pythagoram, in usu tantum erat systema heptachordon, seu, septem chordarum; quod constabat ex duobus tetrachordis, conjunctis per communem chordam, quæ deinde vocata est hypate meson. Cum autem duo tetrachorda, id est, duæ dia tessaron consonantiæ: quæ supremâ chordâ, mese; & infimâ, hypate hypaton, continentur: dia pason consonantiam non complerent; integer enim tonus deest; ad inferiorem partem systematis chordam, complendæ dia pason consonantiæ, adsumserunt; quam ab hac ipsa adsumptione *πρεσλαμβανομένην*, scil. *φθόγον*, vel *πρεσλαμβανομένην*, scil. *χορδὴν*, ut fere semper est apud Bryennium, adpellarunt. Hæc portio chorda nullam habet cum alterutro illorum tetrachordorum communionem; seu, cum nulla eorundem tetrachordorum. chorda tetrachordon efficere consideratur; sed ad hypaten meson facit dia pente, & in primis ad mesen, ὅτι μέσων, dia pason consonantiam: toni (inepte Possiv. *tonica*) habens rationem seu proportionem ad hypaten hypaton, quam habet mese ad parameson. Idem docet ex hoc Aristidis loco Martianus pag. 183. v. 3. *Quorum prior est Adquisitus, qui ideo tali nomine nuncupatur, quoniam eorum, quæ tetrachorda nominantur, nulli omnino consentit; sed extrinsecus velut adquisitus accedit, propter consortium media, cui concinere consuevit. qui adquisitus uno tono à Principali principalium separatur. Cæ-*

rerum quæ chordæ à quibus additæ sint, & quo ordine; de hoc videatur Nicomachus noster pag. 9. & copiose Boëthius Lib. 1. cap. 20. ubi in fine hisce consona ita profert: *Sed quoniam rursus mese non erat loco media, sed magis hypatis accedebat; idcirco super hypaten hypaton addita est una chorda, qua dicitur proslambanomenos. ab aliquibus autem prosmelodos dicitur, tono integro distans ab ea, quæ est hypate hypaton. Et ipsa quidem, id est, proslambanomenos à mese οκτάνα est, resonans cum ea dia pason symphoniam, &c.* Operæpretium facturus videbor, si una Bryennium adducam de hac ipsa chorda loquentem Lib. 1. sect. 2. τὸν δὲ ὅτι τὸ βαρύτερον (τύπον, ἐκάλεισε) *πρεσλαμβανομένην*, διότι ἐ μόνον ὁ αἶψ' αὐτῆς φθόγῳ βαρύτεραι ὦν, πρῶτος εἰς ἐμμελείαν *πρεσλαμβαίνεσθαι* δυνάμει, αἰτῶν μέγας τὰς τῷ τύπῳ ὁμοίως ἢ φωνῇ δι' ἐμμελείας καὶ ἐνωδῶς ὅτι τὸ βαρύτερον ἀνιερμῇ πυνέται. ἢ ὡς αἱ τοὶ φασί, *πρεσλαμβανομένην* αὐτὴ καλεῖται, διότι τῶν ὀνομαζομένων τετραχόρδων ἐδενὶ κρινωνεῖ, αἱ ἐξωθεν *πρεσλαμβαίνονται* δὲ τῷ ὅτι μέσῳ συμφωνίαν, πονικὸν ἐπέχουσι λόγον πρὸς τῷ ὑπατίῳ τῷ ὑπατίῳ, ὃν ἐχρ' ἡ μέση πρὸς τῷ *πρεσλαμμένῳ*. at locum in graviolem partem vocavit *proslambanomenon*, quoniam non tantum sonus ab ea, gravissimus existens, primus ad cantum constituendum adsumi potest; sed usque ad hunc locum similiter vox concinne ac modulate ad graviolem partem remissa, *filet*: seu, ut alii inquirunt, *proslambanomenone* hac vocatur, quod cum tetrachordorum, qua nomi-

D d

mi-

minatur, nullo communionem habeat; sed extrinsecus &c.

V. 10. *πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν ὑπα-
λῶν,*] Hæc absunt ab omnibus codi-
cibus. necessario tamen restituenda
ex Bryennio & MS. Vulc. ut inter-
pretando quoque indicavit Capella.

V. 12. *ἡ μίση.*] Ita Cod. Scal.
& Oxonienfes. at Possévinus & MS.
Vulc. *ἡ μίση.* quod minus usi-
tatum.

V. 15. *ἡ παρ' αὐτῶν*] Notanda
Martiani interpretatio p. 183. v. 10.
*Subprincipalis denique dicitur, qua prin-
cipali subjecta coniungitur.*

V. 16. *ὑπὸ τῶν δὲ ἐναρμόνιου,*] Ita Cod. Scal. & uterque Oxon. at
qui hunc locum Euclidi inseruit, ge-
neri, quod præcipue in usu erat, pri-
marius quoque locum adtribuendum
statuit. Quare Possévin. & MS.
Vulc. hoc ordine ista legunt: *ὑπὸ
τῶν δὲ ὑπὸ τῶν, ἡ μίση τε καὶ ἐν-
αρμόνιου.* Similiter pag. 11, v. 7.

V. 18. *τῶν ἡμῶν τῆς μελωδίας*] *Martianus: indicia sunt generum mo-
dulandi. Multiplex quippe tetrachor-
dorum ratio (hoc ἀσπερίον) sic fir-
matur.*

V. 19. *πινύλη*] Non tantum ab
ipsis primariis generibus, quæ essen-
tiam suam habent in diversa quatuor
chordarum dispositione, magna va-
rietas modulationis provenit; verum
etiam à generum, Chromatici ni-
mirum & Diatoni, coloribus.

V. 21. *αὐτῶν ἡμῶν ὑπὸ τῶν*] Sic legunt omnes præter Possévin. qui
πινύλη, & in versione, *parryata*.

contra suos MSS. mihi id mutasse
videtur, quod istud vocabulum non
intelligeret. In Boëthio Lib. 1. de
Mus. cap. 201 ter recte scriptum le-
gitur hoc vocabulum, adjuncta ra-
tione: *quoniam super hypaten est addi-
ta, hyperhypate est nuncupata.* Bryen-
nius hic turbat, qui sæpius habet
ὑπερπινύλη, addita ratione, Lib. 1.
sect. 1. *ὅτι τὸ ἐξ ἧς ὑπὲρ τῶν πινύλων
καὶ οὐκ.* quia deinceps super parryaten est
fita. Verum cum in tota chordarum
inventionis historia dissentiat à Boë-
thio, etiam vocabulum, sine ulla ta-
men necessitate, ac contra priscos, ut
videtur, autores, male mutavit.

V. 23. Articulum *τῶν* habent Cod.
Scal. & uterque Oxonienfis. omit-
tunt illum Possévin. & MS. Vulc.

V. 26. *πινύλη δὲ μέων,*] In
margine Cod. Scal. hic adscriptus
erat numerus *ή*. denotans hunc so-
num octavum esse à proslambano-
meno. Hucusque illa numeratio ibi
fuerat omissa; sed deinceps conti-
nuata cernebatur usque ad ultimum
sonum, qui est *πή*. Codex Oxon.
eandem numerationem sonorum ha-
bebat pag. 9. v. 22. hoc modo:
*πρὸς λαμβανόμενα ἢ ὑπὸ τῶν ὑπα-
λῶν.* atque sic, *ἢ μέων. ἢ νήων ὑπερ-
βολαίων.* Vtroque loco profecta illa
videtur à studioso aliquo lectore, qui
eam Codici suo, vel ejusdem mar-
gini adscripsit. Eandem habes sono-
rum recensionem numeris adscriptis
in Nicomachi Enchiridio, pag. 40.
Hoc quamvis parvi sit momenti,
memendum tamen duximus.

V. 28.

V. 28. ταῖς ὡαῖονδισιν.] chordis hypaton speciem habentibus. Posslev. inepte: qua sub hypates speciem cadunt. hypaton rectius vertisset. Martianus pag. 183. v. 21. vertit, sui similes. For- san, superioribus similes. v. 16. vel, soni similes. Hoc vult noster Autor: Reliquæ tres chordæ, nimirum meson diatonos, chromatice, & enarmonios, similes sunt iis, quas in hypaton tetrachordo recensuimus. Nam quemadmodum ibi voci hypaton addebantur vocabula, diatonos, chromatice, enarmonios: ita hîc voci meson eadem adjunguntur. Sic dicere possumus, tres chordas tetrachordi synemmenon similes esse tribus μεσοειδίσι, vel ὡαῖονδισιν.

Ibid. καὶ τῷ ἡμίλιχανοι] Posslev. imperite: & à suo genere. τῷ ἡμί hîc idem est quod ἡμικῶς; ut habet Bryennius, Lib. 1. sect. 2.

V. 31. τὴν ἡχῶσαν αὐταῖς φωνῶν] In margine idem Cod. Scal. pro φωνῶν melius vocabulum, χορδῶν, substituebat; quod pro isto textui inferuimus. Confirmant hanc lectionem reliqui omnes. licet in Vulc. MS. esset αὐτῶν, quod errore quodam in nostram editionem irrepsit: ubi in versione quoque scribes illas pro illam. quippe refertur ad lichanos. Bœthius lib. 1. cap. 20. Lichanos tertia (vocata est) idcirco, quoniam lichanos digitus dicitur, quem nos indicem vocamus. Grecus à lingendo lichanon appellat. Et quoniam in canendo ad eam chordam, qua erat tertia ab hypate, index digitus, qui est lichanos, inveniebatur,

idcirco ipsa quoque lichanos appellata est. Pro inveniebatur mallemplicabatur, vel simile verbum.

V. 32. μέση καλεῖται.] Martianus pluribus hîc se diffundit. Notanda autem sunt ipsius hæc verba v. 27. ut in Lydio modo, ubi rectum jota mese est. Alypius & Gaudentius τὸ rectum non agnoscunt. Ferri tamen potest, quia iidem γ vocant γάρμα ὀρθόν. Cæterum MS. Capellæ Codex A. legit, ubi jota est. Alter B. ubi rectum jota moy est. & in marg. id est, ubi M. recte scribitur praefigito.

V. penult. τῶν γὰρ καὶ ἕκαστον ἑόπον] Posslev. Dispositi enim juxta sunt cuiusque modum soni media jacer. (τὸ καὶ τῶν in Græco illius textu, Typographi forsan errore, est omisum.) Non intellexit vocem ἑόπον, quæ hîc significat πόνον, ut sunt, exempli gratia; Dorius, Lydius, de quibus infra pag. 22. In unoquoque Modorum sonus ille medio loco est situs. hinc ducta adpellatio. Porro pro πῶσιον, quod est versu ultimo, reliqui omnes legunt μεσαίτην. quod vertendo expressimus. quamquam prior lectio æque bene retineri possit. Cæterum medius ille situs hîc consideratur in systemate majori xv. chordarum. Vide Bryenn. Lib. 1. sect. 2.

Pag. 11. v. 1. μετὰ δὲ ταύτην ἡμῖτον μὲν ὀκταεῖς αὐτῶν.] Martianus: Verum post mediam, extendentem hemisonium. Ita omnes codices: at scribendum extendenti, quod pro intendenti positum, cum librarii non intelli-

telligens, cum proxime præcedente id convenire debere male putarunt. Deinde in eodem sequitur, *lambda supinum pro nota habebit*. quæ est scriptura Codicis B. impressus, *literam pro nota hab.* Grotius in Erratis: *Δ inversum*. quod propius à vero abest. Sed quare non primam notam illius chordæ nominavit, scilicet theta, quemadmodum paulo ante jota, non vero lambda jacens? Dubio procul utraque litera; si modo hæc sint ipsius Martiani; ab ipso fuit scripta.

V. 3. *ὡπὶ τῆς τετραβλαίας*] Id est, à nete. Vltima enim tetrachordi chorda est acutissima illis, qui graviore sono majorem numerum naturæ legere tribuunt. Vide v. 12. & pag. 12. v. 4. Hic rursus impegit Possevinus, qui vertit: *enumerantibus nobis à postrema, quæ post neten sunt tetrachordon*. Hoc autem ista Autoris nostri verba volunt: Quæ post mesen sunt tetrachordorum; nimirum synemmenon, diezeugmenon, hyperbolæon; chordæ nomina acceperè à numeratione, quæ ab ultima chorda incipit, scilicet nete, progrediendo in gravitatem. Itaque nete prima est; paranete, secunda: quæ hanc sequitur chorda, cum proprium nomen non habeat; ordine autem sit tertia; hoc nomen Tertiz, seu Trites retinuit. Rationem, quam adtexit, cum obscurior sit, hic explicabimus. In utroq; octachordo systemate tam nomen quam numerationem chordæ acceperunt, menses respectu. Parypate enim adpel-

lata, quæ juxta seu infra hypaten sita est, menses versus. unde Mart. Capella p. 183. v. 10: *Subprincipalis denique dicitur, quæ principalis subjecta conjungitur*. & p. 184. v. 28. *παρυπαλοειδὲς ἰдео sic dicuntur, quod statim prioribus subnestantur*. Ita & paramese, quæ juxta & infra mesen. Quippe hypate, gravissima, & ipso nomine principalis chorda, prima est; post hanc, parypate; tertia, lichanos. Similiter mese prima est; post hanc, paramesos, atque hic prior ordo desinit. In altero netæ hypatarum vicem obtinent. ideoque primæ sunt suorum tetrachordorum chordæ. Paranetæ respondent parypatis, atque adeo ordine sunt secundæ. Tritæ, ipso nomine tertiz. Hic ordo quoque observatus est in digitorum nomenclaturis. Primus enim illorum est pollex, *ἀνίχτης, ἡ μέγας*. Alter, index; *λιχάνος*. Tertius, medius, *μέσος*. Post hunc quartus, annularis, *ῥόζος*. Quintus & ultimus, parvus, *μικρός*. Atque hinc vis particulæ *πα* in plurimis compositis egregie perspicitur. Sic enim *ῥόζονυμφος* est, quæ juxta sponsam adsidet à sinistris, & quasi *ἐκ παλαιῆς*. Sic vocabulum *ῥόζος* nihil aliud denotat, quam lineam in margine adscriptam. adeoque feminini generis est, quamvis aliter viri magni existiment. Bene quoque Hesychius: *παρεν(α), τὸ ῥόζον τὸ ἀντικεῖν, οὗον παλαιὰ, τὸ ῥόζον τετραμμήναι τῆς διδύμης οὐδὲ*.

V. 9. *αὐτὴ δὲ καὶ ῥόζονηται καλεῖται*]. Paranetæ generali vocabulo

hæ

hæ tres chordæ adpellantur. At p. 9. v. 31. & v. ult. ut & pag. 10. v. 4. generis Diatoni penultimæ chordæ specialiter paranetæ vocantur, quod eum maxime illud genus in usu esset, generali etiam vocabulo illas chordas insignire voluerint. Hinc Martianus pag. 183. v. 32. & *Ἀπὸν*, quæ & paranete dicitur, quam Latine penultimam perhibemus.

V. 10. *ᾠὴ τῆς νῆτης*] Ita omnes præter MS. Vulcani, in quo malè est *ᾠὴς*. Mallem, *ᾠὴ τῶ νήτιν*. sicut est v. 17. & p. 10. v. 15. *παρυπτή* vocata dicitur *ἵνα τὸ ᾠὴ τῶ ὑπὸ τῶν καὶ ὀξυ*.

V. 12. *νέαιον γὰρ*] Sic & Bryen. Lib. 1. sect. 1. Vide quoque Nicom. pag. 6. v. ult. Porro uterque Oxon. parum immutato ordine sequentia legebat: *ἐκάλειν οἱ παλαιοὶ τὸ ἔλαλον*.

V. 15. *τῷ περικειμένῳ πελείῳ*] Priori perfectò *systemati*, quod ad mesen usque progreditur. Hanc autem perfecti *systematis* significationem peculiarem habet noster Aristides, quem vide p. 16. v. ult. Aliter Euclides, pag. 17. v. 26. & Gaudentius, pag. 8. v. 3. duo vocant perfectà *systemata*: quorum alterum, quod minimus est, per conjunctionem progreditur à proslambanomeno ad neten synemmenon; alterum, quod majus, à proslambanomeno, per disjunctionem, ad neten hyperbolzon. Martianus hunc locum bene expressit pag. 184. v. 1. *Omne (ὅλον) autem tetrachordum conjunctarum ideo dictum, quia media ipsi, qua perfectam*

symphoniam prima complexit, adjungitur.

V. 17. *Ἐκάλειν αὐτὸν*,] Capella: *ac producente media sequentem tonum, ille qui sequitur sonus paramesos nominatur. τὸ sequentem* puto expungendum, ut sic legamus: *ac producenti à media tonum*. Quæ hic in Martia addita leguntur, satis sunt obscura.

V. 18. *ᾠὴ μίση καλῶται*.] Hic videri possit excidisse trite diezeugmenon, quod etiam v. 25. trite hyperbolzon memoretur. Martianus hic plane ineptit, quem iuvare nequeo. *Dehinc, inquit, divisarum tertia, qua plenum systema dia pason finit, unde divisarum tertia perhibetur.* Veram causam discas ex Bryen. lib. 1. sect. 2. *ἐπειδήπερ τὸ τῆς ὀξύτερας ὀκτώχορδου λύρας, ἥτοι τῆ καὶ ἀνέλιφνον ἔξ παλῶν ὀξύτερων συστήματι βαρύτερον τετραχορδον, πρὸς μὲν τὸ ὀξύτερον αὐτῆς αἰεὶ σωῆσθαι τετραχορδον πρὸς δὲ τὸ βαρύτερον, ὅπερ τῇ τῆς βαρυτέρας ὀκτώχορδου λύρας, ἥτοι τῆ καὶ ἀνέλιφνον ἔξ παλῶν ὀξύτερον ἐστὶ βαρυτέρων συστήματι, διέζευκται. Ἄρα τοι τῷ οὐκ ἀπεικόντως τὸ πῶς τὸν τετραχορδον διέζευκμένων ἐκλήθη.* Quoniam acutioris octachorda lyra, seu per aequisonum dia pason acutioris *systematis* gravius tetrachordum, acutiori illius tetrachordo semper est conjunctum: à graviore autem, quod gravioris octachorda lyra, seu per aequisonum dia pason acutius est graviore *systemate, est disjunctum*. Sequitur in eodem Martino alia hujus adpellationis causa non minus inficeta. Præterquam enim quod pro *Sonus sitle-*

gendum *Tetrachordum*, etiam reliqua dissonant.

V. 20. *ἡ ταυτὴ*] Oxon. *perperam ταῦτα*. & v. 27. *ἡ ταυτὴ καὶ δὲ ταῦτα*. ubi & Codex Scal. ita habebat. Ceterum *δὲ ταυτὴ* idem est quod v. 19. dicitur, *δὲ τὰς ὁμοίας αἰτίας*.

V. 23. *ἰφ' ἐπεὶ γὰρ μὴ, καὶ οὐκ ἐξ ἴσῃ*] Hæc optime ceperis, si lineæ rectæ definitionem Euclideam consideres, quæ hæc est: *διθῆναι γραμμὴ ἴσην, ἥτις ἐξ ἴσῃ τῆς ἰφ' ἑαυτῆς σημείοις κοίται*. Recta linea est, quæ ex æquo (in directum) sui punctis est posita. Ita plane tetrachorda hypaton & meson, quæ conjuncta sunt communi chorda hypate meson; item tetrachorda meson & synemmenon, quæ conjuncta sunt communi chorda mese; ex æquo & directe sibi respondent. Hoc autem non fit si à mese processeris ad parameson. Per tonum enim, qui inter mesen & parameson intercedit, disjungitur atque interrumpitur illa tetrachordorum dispositio, quæ primo loco habebat, ex gratia, hemitonium; secundo tonum, & tertio iterum tonum. Porro quod dicit diezeugmenon tetrachordum ad alias vergere partes, hoc ex utriusque systematis diagrammate; cujusmodi in nostris ad Vitruvium notis pag. 260. habes; optime perspicitur.

V. 28. *ταῖς ἰδίαις*] Codex Bodl. *ειδίαις*, specialia vocabula. non male. Sequitur enim v. 29. *ἁπλῆ*. Magdalen. *perperam* legit *ειδηλῆς*.

V. 30. *ὅτι πᾶς ἐν ταύταις*] Na-

turaliter enim si quis gravissima voce canat, & deinceps ascendendo ad bis dia pason perveniat, videbit plena voce, sine ullo sibilo, ulterius se progredi non posse. Hinc est proverbium, *δὲ δὲ παύων*, de iis quæ maximo inter se spatio distant. Ceterum huc usque ex Aristide nostro excerpta, Euclidi inserta leguntur. Sequuntur in Euclide ea, quæ nostræ editionis pag. 6. v. 10. habes. *ἡ ἐξηραδμυκίων φθόγγων*.

Pag. 12. v. 2. *παντὸν μὲν ἴσῃ*] Ecce Africano acumine versa hæc verba à Martiano: *Spissum vero dicitur, trium sonorum compositiva quædam qualitas*. Vt si quis, quod dici posset, In Martiani interpretatione est Africana Latinitas; sic verteret, in Mart. interpr. est Latina Africanitas.

V. 7. *ἀπυκνοὶ δὲ*] Nec hoc ita clare vertit, ut perspicue id conceperat Aristides. Quam enim obscura sunt hæc verba: *nullo genere aut lege junguntur?* Sed forsitan corrupta. ut pro iis legi debeat: *nulla regione aut loco junguntur*. quod optimum reddit sensum.

V. 8. *ἡ μὴ δέναν ἡμιονῶδες τῶν*] Qui soni tetrachordi, spisse dispositi, communionem nullam ullo loco, vel primo, vel secundo, vel ultimo habent. Quod hic *τῶν* vocat, versu 4. dixit *ἡ ὅσον*.

V. 9. *ἰσῶτες εἰσιν*] Vterque Oxon. bene legit, *ἰσῶτες μὲν εἰσιν*. sed male omisso *δὲ*, v. 12. & inserto versu 10. *οἱ δὲ καὶ ἴσῃ*. In sequentibus ali-

quid

quid deesse puto, quod ratio quæ subjungitur, hypatoidei minus commode aptari possit. Itaque lego: οἱ καὶ ὑπατοειδῆς. ἰσῶτες μὲν εἰ καλῶνται, δεῖ τὸ μὴ δέχεσθαι ποιικίλας τῶν. Adstipulatur Mart. Capella, qui hunc locum sic interpretatur pag. 184. v. 21. *Stantes autem perseverantesque dicuntur vel ἄπυκνοι, vel βαρύπυκνοι, qui veluti quandam speciem & formam sibi principalium (bene sic reddit vocem ὑπατοειδῆς) vindicabunt. Ideo autem à quibusdam Stataris nominantur, quia diversas extensiones (ποιικίλας τῶν) recipere non possunt. Vox autem hypatoideis ad proxime præcedens, barypycni, tantum est referenda. Tres enim sunt soni apycni, seu extra spissi communionem constituti: Proslambanomenos; nete synemmenon; nete hyperbolzon. Barypycni, seu hypatoideis, quinque: hypate hypaton, hypate meson, mese, paramese, nete diezeugmenon. Cæterum quod barypycni vocantur hypatoideis, id est, hypatarum speciem habentes, id ita percipies. Mese est sonus barypycnos, & hypatoideis. Hypatz enim vicem fungitur, si progrediaris ad neten synemmenon, seu gravissima est illius tetrachordi. Similiter hypate meson, paramesos, & nete diezeugmenon, sunt soni barypycni & hypatoideis. Hoc clarissime explicare visum fuit, quod hic turbet Manuel Bryennius, qui Lib. 1. sect. 4. apycnos adpellat hypatoideis, aut conjunctim, barypycnos & apycnos. Verba ejus sunt: τῶν*

δὲ ἰσῶτων οἱ μὲν εἰσι βαρύπυκνοι· οἱ δὲ ἄπυκνοι. ἔπει καὶ ὑπατοειδῆς καλῶνται, δεῖ τὸ μὴ δέχεσθαι ποιικίλας τῶν. *Stantium alii sunt barypycni; alii apycni. Hi quoque hypatoideis vocantur, quod alias atque alias sensiones non recipiant. A librario illud esse propterea non crediderim, quod statim illos sonos recensens primo loco ponat barypycnos, secundo apycnos. Bryennii opinione quoque refutant vocabula quæ hic sequuntur v. 17. παρυπατοειδῆς καὶ λιχανοειδῆς; eodem modo atque istud ὑπατοειδῆς formata. De sonis barypycnis & apycnis videatur quoque Euclides pag. 6. v. 30. & pag. 7. v. 3.*

V. 14. δηλὸν ἀρρημάτω Mart. *spatia receperunt. Non male. Ex Aristoxeno de parypatz & lichani locis haud difficulter id intelliges.*

V. 15. τῶν τετραχόρδων σωθῆσιν. *Ita Codices omnes, meo judicio minus commode. Aliis enim locis, & hac pag. v. 3. est vocabulum ἀρρημασις. quod internam tetrachordi constitutionem significat, quam certa consecutionis lege niti consideravit Aristoxenus; cum illud alterum de certis diversorum tetrachordorum conjunctionibus male accipi possit.*

V. 17. οἱ μὲν παρυπατοειδῆς· οἱ δὲ λιχανοειδῆς καλῶνται. *Alii parypatarum speciem habentes vocantur; alii lichanorum. Parypatarum speciem referentes sunt hi quinque: parypate hypaton, parypate meson, trite synemmenon, trite diezeugmenon, trite hyperbolzon. Lichano-*

rum

Musicis eruditissimi, verba hic ad-
poni merentur. ἐναργῶς γὰρ, inquit,
ἔπει, καὶ λίαν παρφαυῶς πῶν αἰπυνίων
δεαυότιω ὁρώντες ἦν ἐποίησι κλίσιν ἰδιαίον-
τα, καὶ πῶντα ἐν ἑνὶ μῶ καὶ τάξει ἀγόντα
τε καὶ φέροντα, καὶ πῶν ἀγμονίαν ἐκάστω
τῶν γινόμενων ἐμπέπεισαν, καὶ αὐτὸ ὅμῳ
καὶ χρεῖαν ἐν αἰπώσει θεωρεῖν τῇ κλίσσῃ,
καὶ ἐν ἐκάστω δι' ἐμοῦ ταύτης ἀμφω
ταῦτα ἀφελόμενον, ἐκνήτες τυφλώτη-
σι, μάλλον δὲ ὁρώντες ἀναγνώσι. Quæ
tam rotunde atque explicate Latino
sermone non facile quis reddiderit.
Nec satisfecit doctiss. interpres Rod.
Gualtherus, qui sic vertit : *Hi enim
cum palam & luce clarior omnium re-
rum Dominum mundum, quem condi-
dit, gubernare, & omnia convenienter
& iusto ordine deducere & movere vi-
deant, simulque in omnibus quæ sunt
convenientem proportionem, ac tum in
tota hac mundi machina pulchritudinem
usumque commodum, tum in singulis
hujus partibus utraque hæc evidenter ap-
parere cernant, volentes tamen cecuti-
unt, imo videntibus oculis impuden-
tiam suam produnt. Pro, convenienter
& iusto ordine deducere, malle; de-
centi ordine ducere. Deinde, ubi ἀγ-
μονίαν vertit proportionem : præterea
(videntes) compagem singulis creatis
congruentem. Plura in illo Scriptore
loca inveniuntur, quæ emendatio-
nem versionem requirant.*

V. 24. male rursus Possevinus :
*quibus cœuntibus, carminis proprietates
alterius sit. nec Martianus ita expli-
cate : qui cum percussi fuerint, invicem
discrepant.* V. 25. φθόγους ὁμοφώνους in-

terpretatur *sonos ejusdem tenoris.* quos
cum Boethio una voce non male di-
xeris *unifonos.*

V. 26. οἵτινες διώκουν μὲν αἰσίοιαν
φωνῆς.] *Qui aliam atque aliam vocis
potestatem ; tensionem vero aequalem
obtinent.* Martian. Capella pag. 158.

V. 1. vertit : *qui vocis quidem aliam
significationem gerunt ; eundem tamen
impetum servant.* scilicet idem sonus
alibi significat proslambanomenon,
alibi hypaten meson, & sic deinceps.
Hic autem locus explicatione indi-
get, quam ex nostris modorum ta-
bulis haud difficulter adferemus. A
gravissimo sono, quem clare pro-
ferre possis, progredere acumen
versus ad sonum quintum, qui his
notis signatur, — E & V. Hic
sonus in Hypodorio modo διώλαι,
potest & valet hypaten meson ; seu
vim ac potestatem habet ; vel ut
Vitruvius & Capella loquuntur, vir-
tutem, hypates meson ; in Hypo-
phrygio, hypaton diatoni ; in Hy-
polydio, parypates hypaton ; in Do-
rio, hypates hypaton ; in Phry-
gio, potestatem proslambanomeni.
Omnes autem illæ chordæ sunt uni-
sonæ, & tensionem æqualem obti-
nent. id est, ut Nicomachus loquitur.
pag. 23. V. 14. sunt ὁμόφωνοι καὶ ὁμό-
τροποι. *unifona ac aque tensa.* Itaque u-
nisoni potestates alias atque alias ob-
tinent ; id est, in uno modo sunt
proslambanomenos ; in altero, hy-
pate hypaton ; in alio, hypate me-
son : seu vox eodem sono cantat
proslambanomenon, exempli causa,

E c

in

in Hypermixolydio ; hypaten hypaton, in Mixolydio ; parypaten hypaton, in Lydio ; mesen, in Hypodorio. Hoc quoque verbis ex paginæ 18. v. 9. sumtis sic explicatur : Eadem nota, seu idem par notarum, alia atque alia soni potestate in diversis modis adpellatur. Exempli gratia, ΩΡ in Hypodorio denominatur potestate meses ; in Phrygio , potestate hypaton diatoni. Huc pertinent quæ egregie explicavit Gaudentius pag. 22. & 23.

V. 27. Διφοραὶ δὲ φθόγων πλείους.] Mart. pag. 185. v. 2. *Sunt autem & alia sonorum diversitates.* Ibidem v. 4. *diffreniat.* sc. sonus à sono.

V. 30. ἡ κατὰ Δισσίμαλ' μίλοχλῷ.] Perperam Cod. Bar. μίλοχῇ. & Possevinus, qui æque male vertit : *qua cum intervallo est participatio.* sic v. 32. *Tertia, cum constitutione.* Deinde pag. 13. v. 3. vertit : *Quinta vero, qua moralis est.* Alii namque mores acutiores, sive neteformes decent ; alii graviores, sive hypateformes. Et alii rursus parhypateformes, & alii lichanoformes. Quæ vix majore barbarie atque inscitia ab ignorantissimo quoque conspurcari possent.

V. 31. ὅταν ὁ μὲν ἐνὶ χρονωρῶν.] Sic proslambanomenos cum mese tantum communionem habere spectatur, cujus gratia ; ut dia pason illi consonaret ; est adsumtus, sicut pag. 18. v. 9. à nostro est explicatum. Mese autem cum pluribus intervallis communionem habet ; nimirum cum proslambanomeno, cum hypate me-

son, cum nete synemmenon, cum nete diezeugmenon, cum nete hyperbolzon.

V. 32. in utroque Oxoni. est *ἡ τῶν πλείων*, ut & in Bryen. Lib. 1. sect. 4. In reliquis recte *ἡ τῶν πλείων*. Ibidem, ἡ τῶν συσσίμαλ', repete δὲ τὸν τῷ κρονῶ, ex v. 30. *μίστοχλῷ.* ideoque in versione scribe : *Tertia, per communionem systematis.* Martianus : *Tertia per conjunctionem* (rescribo, *communionem*) *systematis, quod aut unum, aut plura recipit.* Vel corruptus est Martianus, vel Aristidis mentem non est adsecutus. Notandum præterea, articulum δὲ in omnibus Codicibus insigni consensu abesse ; quem tamen non male nos restituisse putamus. Vide adnotationem sequentem. v. 33. pro *δὲ* in Oxon. est *δὲ*. ut & pag. 13. v. 13. pag. 15. v. 30. Pro *μίστοχῃ* in iisdem est *μίστοχῶ.*

V. 33. ὅταν ὁ μὲν ἐνὶ χρονωρῶν.] Hæc sine exemplis transcribere omnes, cum tamen in illis reperiendis hallucinari quis possit. Præcedente versu dixerat, sonos differre secundum intervalli communionem, quod alius eum uno ; alius cum pluribus intervallis communionem habeat. Pergit ad tertiam sonorum differentiam, qua alius unius ; alius, non plurium, ut in intervallis, sed binorum duntaxat systematum est particeps. Itaque τὸ δὲ τῶν stricte hæc de duobus perfectis systematis accipimus. His enim utrique soni omnes, à proslambanomeno usque ad mesen, sunt com-

mu -

munes: at trite synemmenon, paranete synemmenon, & nete synemmenon, minoris systematis tantum sunt participes: à parameso omnes, usque ad neten hyperbolæon, cum solo majori systemate communionem habent.

Pag. 13. v. 1. ὅτι οὐ μὲν μείζον.] Hoc nemo melius explicavit quam Aristoxenus, πᾶσιν ἀντιθέτως ἄλλων. qui videatur nostræ editionis pag. 46. & 47. v. 2. Cod. Scal. τίς δ' ἴς. Codices Vulc. & Posssevini, τίς δ' ὁ φωνῆς. Oxonienses plene, τίς δ' ὁ φωνῆς.

V. 4. ἔπειτα γὰρ ἦν τῆς ὀξύλειος.] Martianus minus bene: *Alium quippe morem acuta significant; (ὀξύλειος.) alium graviora.* Hæc autem in Excerptis, quæ Euclidi inserta habent Codices Posssevini & Vulcanii, cum quadam explicatione ita leguntur: τῆς ὀξύλειος, ἦτοι τῆς ὑψηλοῦς καὶ ἔπειτα τῆς βαρυλείος, ἦτοι τῆς ὑποκαταστάσεως ὀξύλειος. Alii enim mores sonos acutiores, seu ultimarum similitudinem referentes; alii, graviores, seu primarum speciem habentes, subsequuntur. Hæc tamen explicatio à reliquis longe melius abest. Cæterum vertendo sententiam exprimere studui, quod Latinum verbum Græco respondens minus obsequeretur. Hic autem locus oppido notandus est contra recentiorum, de Tonorum effectibus, opinioniones. Illorum enim varietates, sola acuminis atque gravitatis differentie, Veteres unanimi consensu definiunt. Vnde ad latiores affectus

commovendos, præter certi generis electionem, in quo cantum faciebant, adhibuere modos acutos; ad tristes, graves: ad animum sedandum mediis tonis utebantur. Prima itaque causa mirabilium illorum effectuum, quos suis cantilenis Veteres ediderunt, est à modulandi genere, vel Enarmonio, vel Chromatico, vel Diatono. Altera à systemate, vel gravi, vel medio vel etiam acuto: & ab acutorum graviumque tonorum differentia. Tertia à certorum sonorum ad certos affectus commovendos electione, quam Antiqui λῆψιν vocabant. Quæ melopœiæ pars etiam uno exemplo illustrata ad nostra tempora pervenisset! certe à vilissimorum hominum contentu subtilissima Veterum inventa, quæ suis ingeniis longe inferiora isti putant, vindicaremus. Cæterum hanc doctrinam breviter hîc proponit, cum alios quoque mores frequentiore parypatarum; alios lichanorum usu animis illabi dicit. seu, ut ab hodiernis cantoribus intelligar, alios affectus excitari, si crebro ad F devenias; alios, si ad G. & similiter de reliquis sonis. Quod ultimum recentiores quoque admittunt, dum omnem modorum vim ac differentiam in hemitonii collocatione sitam statuunt: Acumen autem ac gravitatem nihil varietatis cantilenæ adferre, contra omnem eruditam vetustatem, imo communem sensum, existimant.

V. 9. καὶ καὶ οὐ μὲν μείζον, πᾶσιν ἀντιθέτως.]

Ec 2

Re-

Respondet prior hæc & latissima intervalli definitio sonis latissima significatione sumtis. Quemadmodum enim hi natura sunt infiniti, ut pag. 9. v. 19. à nostro bene dicitur; ita & intervalla natura atque tensione infinita existunt. Hinc quoque probe Mart. Capella pag. 187. v. 26. tetra-chordorum innumerabiles divisiones esse dicit. Hujus doctrinæ ratio ex Geometricis est petenda. Intervallum quippe respondet lineæ, quæ ex infinitis minimis particulis constat, atque in illas secari posse mente concipitur. Vt autem harum sectionum termini sunt puncta, ita intervallorum illorum termini sunt soni. Vnde Capella pag. 182. v. 20. *Sonus quippe tanti apud nos loci est, quanti in Geometricis signum; in Arithmeticis, singulum.* Atque hinc intelliges quod v. 21. diesis enarmonios intervallorum minimum dicitur ἐν μελωδίᾳ, quod nimirum modulari possimus. quippe in instrumentis in infinitum minora intervalla spectari possunt, quemadmodum linea in infinitas partes secari. Porro intervallum enarmonion duobus sonis, specialiter dictis; quorum octodecim in singulis generibus recensentur; circumscribitur. v. 13. in Oxon. perperam erat περιγεγραμμένον.

V. 15. ἀπὸ τῆς μὲν, τῆς ἀπὸ τῶν ἑξῆς.] Hic insigne mendum est in Capella, pag. 185. v. 15. Nam pro composita scribendum incomposita; & vice versa pro incomposita, composita. Plane enim Aristidis ordinem

secutus ita vertit: *Incomposita sunt, quæ per ordinem currunt: composita autem, quæ ex diversis sibi invicem comparantur.*

V. 19. τῶν δὲ τῶν ἀρσμημάτων.] Nimirum quæ in differentia compositorum & incompositorum intervallorum spectantur. Alias quæ v. 26. sequuntur, essent ineptæ.

V. 21. ὡς ἐν μελωδίᾳ.] Particulam ὡς mallem omisissam, utpote quæ ex sequente versu huc irreperit.

V. 22. ὡς παχύτερον εἶπέν.] Idem & alii dixere qui non minus Aristoxenum sequuntur, quam hic Aristides. Nec existimare quis debet, Aristoxenum in aliis de Musica tractatibus idem forsitan scripsisse. quippe fundamentis doctrinæ ipsius hoc plane adversatur. Iudicabant itaque illi veteres, quamvis tradendæ Harmonicæ valde adcommoda esset Aristoxeni doctrina, non tamen omnino sibi à Pythagoricis, qui Canonici erant, & numerorum rationibus intervalla definiebant, esse recedendam. Porro propterea hemitonium non est præcise duplum diesios enarmoniz, quod tonus, qui in super-octava ratione spectatur, bifariam dividi nequeat. atque ex eadem causa nec hemitonium. Vide Euclidis sectionem Canonis, theoremate 16. pag. 35.

V. 25. πάλιν τῶν ἀμείνων ἰσχυρῶν.] Capella exemplis adductis hanc differentiam illustrat p. 185. v. 11.

V. 27. καὶ ὁ μὲν σύμφωνος ὁ δὲ ἀσύνφωνος.] Huc refero Mart. Capellam,

lant, pag. 185. v. 19. *Item alia conhibentia; alia, discrepantia.* Editur conhibentia; alter, conhibentia. at legendum concendo; convenientia. ex ejusdem pag. v. 27. ubi hanc intervallo-
rum differentiam plene explicare instituit. Vide & pag. 181. v. 24.

V. 29. *καὶ ἂν μὴ ῥηθῇ.*] Capella ibid. v. 16. *Item alia logica.* imperite. Græcorum nullus in Mathematicis τῷ ἀλόγῳ opposuit λογικόν, sed semper ῥητόν. An Capellæ hoc imputari debeat, viderit eruditus lector. Cæterum omnia intervalla, quæ ab Harmonicis recepta sunt, quorumque magnitudines numerorum rationibus sunt definitæ, vocantur rationalia. Exempli gratia, intervallum ab hypate hypaton & parypate, in Enarmonio genere comprehensum, est rationale: intermedia autem cuncta, irrationalia. Sic ab hypaton diatono & hypate meson circumscriptum intervallum est rationale, scilicet superoctavum: quæcunque autem alia inter istos sonos spectantur intervalla, in infinitum, in omnibus generibus sunt irrationalia. Similiter de cæteris. Hoc quoque Capella docet pag. 180. v. 18. his verbis: *Hi sunt igitur soni, qui modulationem apte & cum ratione (ῥητῶς) componunt.* Vide præterea pag. 19. v. 33. pag. 20. v. 2. & Gaudentium pag. 2. v. 30.

V. 31. *εἰς εἰπὼν οἶον.*] Codex Scal. & uterque Oxoni. male distinguunt ante οἶον, hoc modo: *εἰς εἰπὼν. οἶον λόγον δὲ φημι.* Quod qui

Græce sciverit, haud difficulter sic emendandum viderit.

V. 31. *λόγον δὲ φημι,*] Hic considera accuratam Græcorum eruditionem. Posset quis perverse, ubi rationis mentionem injectam legeret, recurrere ad generalem Euclidis definitionem, lineis æque atque numeris competentem, quæ Elementorum Libro 5. perscripta est his verbis: *λόγος ἐστὶ δύο μεγεθῶν ὁμογεγῶν ἢ κατὰ πηλικυτέτην πρὸς ἀλλήλα ποιά ῥέσις.* Ratio est duarum magnitudinum ejusdem generis mutua quædam, secundum quantitatem, habitudo. Huic errori occurrit, dum specialiter rationem hic definit eam, quæ in numeris solum spectatur. Hoc enim non definito omnia intervalla sunt rationalia, quod lineis exhiberi possint. ac tonus in duas æquales partes divideretur, & hemitonium rursus in duas alias.

Pag. 14. v. 1. *ἔ δὲ πέντε,*] Recte uterque Oxon. *ἔ δὲ πέντε.* particulâ δὲ insertâ. & v. 3. *τὸν δὲ,* quod ita legendum, interpretando indicavimus.

V. 5. *ἄπο μὲν.*] Pagina 12. v. 19: Hoc autem pag. 13. v. 27. addere potuisset, ut hanc intervallo-
rum differentiam rursus recensere non fuisset opus. Sic quoque compositorum atque inecompositorum intervallo-
rum differentiam, quam hic v. 7. repetiit, semel integre explicare potuisset. Nec exeuolutionem facile adferes, quod primum simpliciter differentias intervallo-
rum omnes enu-

meret, deinde singillatim illas explicet. Hoc quippe ex additis pag. 13. exemplis liquet esse falsum. Melius quis putarit ex diversis veterum scriptis Aristidem nostrum hæc descripsisse, atque in ordinem conguessisse, qui interdum; ut quandoque bonus dormitat Homerus; claudicet. Hunc nostrum feliciter imitatus est Capella, qui quæ pag. 185. v. 19. simpliciter proponit, deinde v. 26. repetit.

V. 6. ἐν καιρῷ λείπονται.] In tractatu de Generibus, pag. 18.

V. 9. Oxon. πνὰ τῇ καὶ συνθεῖται, καὶ ἀποσυνθεῖται. rotundius.

V. 10. ἐν δὲ αὐτῶν αὐτὸ μὲν ἐστὶν ἀρθία.] Capella v. 20. Item alia arthia; alia perissa. In editis male est aria. melius in utroque MS. arthia. pro quo litera h crasa scribendum artia. Vetustiores enim Latini Codices quam sæpissime, in Græcis præcipue vocibus, h omittendum infarciunt, & scribendum omittunt. Sic quoque y & i sæpissime inter se commutata invenimus. Error iste ex Græcarum litterarum ignorantia est natus.

V. 12. εἰς ἡμιτόνιον καὶ πόνον.] Mirum in tam manifeste falsa lectione omnes tres consonare Codices. Legendum plane uti vertimus, ὡς (vel εἶον) ἡμιτόνιον καὶ πόνον. Quippe hemitonium in duo æqua, binas nimirum dieses enarmonias, secundum Aristoxenum dividitur. Neque hoc adversatur illi, quod pag. 13. v. 22. dicitur. Norant enim Aristoxeni sectatores tonum in plures æquas partes dividi non posse; attamen quod

recepta divisio non multum à præcisa abesset, eam tanquam veram commodioris doctrinæ gratia memorabant.

V. 13. Ὁξωνιenses Ὁξωνὰ, & Capella v. 23. perissa autem, quæ in tria hemitonio discernuntur. Ita Scripti & editi. Non dubito quin hic aliquid sit omis- sum. Legerim: quæ in inæqualia; ut, in tria hemitonio; discernuntur.

Ibid. ὡς αἱ τῶν dieses,] Diesis hic ubique intelligitur enarmonios. Hoc autem intervallum est in molli Diatono, à parypate hypaton & lichano comprehensum. Similiter ibi lichanos hypaton & hypate meson continent intervallum quinque diesium. Porro septem diesium spatium est inter lichanon hemiolii chromatis & hypaten meson. Quæ omnia ex nostra Aristoxenia sex colorum tabula patent.

V. 14. γίνεσθαι δὲ ἡ θέσις αὐτῶν] Vterque Oxon. melius, ἡ συνθεσις, compositio. Sed & Cod. Scaligerian margine, quod non animadvertet. Deinde pro οὗτοι ἐν, quod ternis illis locis habet Cod. Scal. in Oxon. conjunctim scribitur οὗτοι. v. 15. in Cod. Scal. legebatur, δύο δὲ dieses, insertâ particulâ δὲ. quam vel in μὲν mutandam, vel melius omittendam censui: quod posterius deinde vidi ab Oxon. comprobatur.

V. 18. δύο τόνοι πρῶτον καὶ ἕνα.] Hic mendum latere, vel ipsa Græca verba indicent. Quid enim est καὶ ἕνα? certe idem esse nequit quod

ἴφει-

ἰφεξής. Præterea falsam doctrinam ingerit. quippe in genere Diatono tres toni deinceps collocantur, à me-son diatono usque ad parameson: veruntamen non in uno tetrachordo. Hinc adeo legendum putavi, καὶ ἐν πλεόχχορον. ut interpretando indicatum.

V. 19. *ᾠδαίαι*] Sic legunt omnes tres codices; sed dubio procul male. Rescribo, *παράδαιαι*. Adducitur in dissonantiam.

V. 21. Oxonienses. *μή εἰσιν*.

Ibid. *πυκνὰ μὴ τὰ ἐλάττω*] Hæc minus perspicue vertit Capella v. 25. *Spissa sunt, quæ per dies colliguntur: rariora, quæ tenui.*

V. 24. *τὸ Ἀγόνον*] Sic corrupte omnes tres codices; & insuper Codices Regiæ Biblioth. Paris. Restamen ipsa legendum esse clamat ἡ δὲ τόνος. ut vertendo indicatum.

V. 25. *πρώτη μὲν*] Hic in doctrina facili summa est confusio, non nisi à summa ignorance nata. Locum integrum, prout in Codice Scaligeri legitur, cum Regiis & Oxoniens. collatum adponam, ἢ μὲν, [ἢ εἰς καὶ δωδεκαήμερον. β' δὲ, ἢ εἰς δέσσεις η'. γ' δὲ, ἢ εἰς τεληήμερον ς'. δ' δὲ, ἢ εἰς ἡμιόνοα δ.] ἢ (ἢ à Cod-Scal. aberat,) εἰς δέσσεις, ἢ τοὶ τὸν τελαρτημορμαίαις (Regii & Oxon. Codices addunt, Ἀφασσεις.) δδλίεζε δὲ, ἢ εἰς ἡμιόνοιον, τὰ πέντε ἡμῖν τόνος. τελέτη δὲ, ἢ εἰς τελημιόνοια ζ'. (at omnes in margine recte, τελημιόνοια ς.) πλεόχχη δὲ, ἢ εἰς δ ἡμιόνοια, τὰ πέντε, δέσσεις ὀκτώ. Quæ his uncis [] inclusa sunt, u-

nus Regius Cod. & Bodl. in margine habebant: Codex autem Scaligeri, ipsi textui ex margine inserta, quod omissus articulus ἢ indicat. Minora menda non attingam, ut cum pro πρώτη in Scal. est πρώτων, in Oxon. πρώτης. & pro δδλίεζε, δδλίεζον vel δδλίεζν. Durior mihi videtur locutio, τελαρτημορμαίαι τόνος Ἀφασσεις. usitatus esset, ἢ πὶ τόνος τελαρτημορμαίαι. Cæterum bis hic proponitur una atque eadem doctrina, quæ hæc est: Ditonomum dividi in octo dieses quadrantales, seu enarmonias: in sex trientales, seu chromaticas: in quatuor hemitonias. Idem ostendere potuisset in uno tono; qui habet quatuor dieses quadrantales: tres trientales: bina hemitonias. v. pen. Cod. R. & Oxon. habebant σμικρότατον. ut & pag. 18. v. 20.

Pag. 15. v. 1. *τὸ δὲ μέγεθος πρώτων*] Forfan melius τὸ πρώτων cum præcedente μέγεθος conjungitur. Ac si velis, spacia tono minorâ tantum esse quasdam vocis minutas dissolutiones; primam autem magnitudinem, tonum. Idque eo magis, quod tonus duarum primarum consonantiarum differentia, certa proportionē, nimirum superoctava, contineatur. v. 3. pro ἢ τοὶ Cod. R. & Bodl. perperam εἰσι.

V. 4. *τὸν ᾠδὴν πλήστον*] Vide anon potius ἡμισὶ τόνος, vel ἡμιόνοια παρὰ πλήστον. *hemitonio ad simile.*

V. 5. *εἰς ἴσα τέμνεσθαι τόνον*] Codex Scal. & unus Reg. τέτων. Alius Regius, ὡς περὶ τὸν ἵκως. Oxonienses,

ὡς

ὥσπερ τῶν τῶ ἱζως. Porro vocula ἱζως hæc verba, ὥσπερ ἱζως καὶ τὰ λη-9ς ἐχθ, ex marginali scholio in textum irreplisse, indicare videtur. v.9. Magd.& unus Reg. ἱπρον, pro δῶπρον.

Diagramma quod sequitur, depravatissimum erat in omnibus codicibus, quorum quinque saltem memorare possum. Præter enim Scaligeri Codicem duo Oxonienses, & duo Regii Parisienses ad restituendum illud sunt consulti. sed conatu irrito. Quippe ita inter se conveniunt, ut ab uno omnes manasse non difficulter perspiciatur. Totum itaque ex ingenio restituimus, secuti

authoris verba clara & perspicua. Confusio autem illa inde nata est, quod notas omnes imperiti librarii non binaria serie, ut ubique Aristides noster facit, sed ut singulari ac continuo ordine posita, descrips-erunt. quæ insuper temporum injuria sunt mutilatæ. Hujusmodi confusi ordinis, ex continua singularum notarum descriptione, evidens habemus exemplum in Alypio, pag. 68. & in hoc nostro, pag. 27. Cæterum ut quid à nobis mutatum sit perspi-cias, ex illis codicibus desumptum diagramma accuratissime hîc adpo-nere volui.

I. β Γ θ ε ς ζ η θ ι ια ιβ ο γ 6 π 9 γ ι Δ Δ Ε Ε	ἐν ἀρχῇ ὅτι αὐτὸς ἀρχαῖα. α . x . β Γ θ
II. ι Γ ο 7 9 π ο ι Γ Δ Δ Ε Ε ι Γ ο 7 9 π ο ι Γ Δ Δ Ε Ε	ο < 6 π 9 ι Γ ο 7 9 π ο ι Γ Δ Δ Ε Ε
III. ι Γ ο 7 9 π ο ι Γ Δ Δ Ε Ε ι Γ ο 7 9 π ο ι Γ Δ Δ Ε Ε	ἐν ἀρχῇ. ι Γ ο 7 9 π ο ο ι Γ Δ Δ Ε Ε
IV. β κς κη λ λβ λδ λς λη μ μβ μδ μς μη γ ς Ε Ω C	
V. C < ο ε λ ρ η F ε ο ο ο Γ ο ς γ γ	

Numeros marginales addidi ut varios reliquorum codicum characteres denotare possem. Codices Regii cum initio ordinem habent illaque notas, quæ hîc in margine sunt adscriptæ, nisi quod pro 9 sit, etiam in uno Oxoniensis, ϕ. pro qua

alter Oxoni. in hac prima, & in secunda serie omnes illi quatuor habebant ϕ. quam notam etiam Scaligeri Codex hîc habet in margine. Pro sequenti γ, reliqui quatuor L. quæ etiam in Scal. Cod. supra notata conspiciebatur. Serie secunda, pro duabus

duabus ΠΟ, reliqui, & Codex Scaligeri in margine, habent σσ. Illud initiale σ est in omnibus codicibus. In tertiæ seriei superiore ordine pro α, Regii ∞. in inferiore, pro septima v, Regii μ. Pro octava 9, omnes quatuor ∞. Pro ultima λ, iidem omnes γ. In quarta serie β in Regiis est omissum. primam notam habent τ quæ in Cod. Scal. erat supra posita. Cæterum in Regiis quarta & quinta series sunt uno continuo ordine exaratae, ita ut undecim notæ sint superiores: item quæ undecim inferiores, quæ à η incipiunt. Pro superiorum ultima μ, Regii habent α. in inferioribus pro τ reliqui omnes β.

V. 20. Αὐτὴ ἐστὶν ἡ μέτρος] In omnibus codicibus bene post notas hæc verba subjiciuntur. Nimia enim sunt, quam ut tituli loco diagrammati præfigenda censerī debeant. & alibi hujusmodi repetitiones descriptionibus subjectas invenimus.

V. 24. σύστημα δὲ ἐστὶν] Hæc definitio depravata est, ut videbimus in Notis ad Euclidem. Ineptam tradit Mart. Capella pag. 186. v. 20. *Systema est magnitudo vocis ex multis modis constans*. Primum male systema ipsi definitur magnitudo vocis. hoc quippe diastemati competit. Si enim in tetrachordo, exempli gratia, hypaton ab hypate adscendamus ad parypaten, vox intervallum fecisse dicitur; rursus si à parypate ad lichanon, aliud intervallum. Hæc duo intervalla, quæ singula sunt magnitudo quæ-

dam vocis, systema dicuntur Aristoxeno, ejusque sectatoribus: cujus ratio ex ipso systematis vocabulo patet. Duo extremi soni, hypate & lichanos, considerari quidem possunt tanquam intervallum, sed tum parypates nulla debuit facta esse mentio. Si porro à lichano hypaton progrediatis ad hypaten meson, habebis systema tetrachordum. cujus item extremi, seorsim considerati, intervallum, & quidem consonum, constituunt. Sed omnes illi quatuor soni, sunt systema consonum, & ut interdum illi Latini vertunt, complexio quædam plurium intervallorum. Deinde illam Martiani definitionem vocabulum *modus*; quod tam scripti quam excusi codices legunt; admodum obscuram reddit. Si rem ipsam, & Græcam definitionem consideres, non difficulter perspexeris, voluisse ipsum dicere, *ex multis diastematis constans*. Quod nescio an ab ipso scriptum fuisse contendere possimus; ut ex truncati vocabuli diastematis duabus ultimis syllabis id factum putemus. Videtur itaque vocabulum *modus* pro diastemate usurpasse, sed admodum inepte. Vide quoque annotationem ad pag. 179. v. 27. & pag. 180. v. 21. ubi *modus* pro *modulatio* ipsi usurpatum. Cæterum τὸ *multis* etiam de duobus intervallis accipies; ut sæpe monitum.

V. 26. τῶν δὲ συστημάτων] Locum hunc corruptum esse liquet. Nam quod sequitur, αἱ δὲ πλείους, ineptius est quam ut commodam explicationem

F' f

nem

nem admittat. Primum ista verba, αἰ μὴ ὅμοιαι ταῖς ὅπῃ τῶν διαφορημάτων εἰρημύσαις, cum Bodleiano omitterem: deinde legerem, τῶν δὲ συστημάτων διαφορᾶι εἰσι παλαιοί, ὡς αὐδε. Verum quidem est, quasdam differentiarum, quas hic in tractatu de systemate recenset, similes esse, imo easdem illis, quas in doctrina de intervallis memoravit; at non, iis ommissis pergit, ad dissimiles & systemati peculiarias differentias tantum explicandas, quod ista verba, αἰ ὅ παλαιοί, innuere videntur. Cum itaque plerasque omnes, quæ systemati competere possunt differentias recenset, nescio quomodo hæc lectio retineri possit. Porro lectorem, qui primus scholium (quorum jam exempla habuimus pag. 6. v. 13. & pag. 14. v. 25. aliaque sequuntur) margini adjecit ex pag. 17. v. 3. Aristoxeni, ita scripsisse puto: ὡν πνευ ὅμοιαι &c. Quæ ubi textui inserta sunt, ut congruus esset sermo, isto modo sunt mutata. Huic sententiæ accedit, quod pag. 14. v. 25. scholium quoque in textum irrepsit.

Pag. 16. v. 2. καὶ τὰ μὴ ἀπλᾶ καὶ ἓνα] Hic non parva occurrit difficultas ex confuso ordine. Aristides hanc, tanquam novam differentiam, proponere videtur: Bryennius contra, præcedenti illam conjungere. Singula examinabimus, adductis primum Bryennii verbis ex Lib. 1. sect. 6. τῇ δὲ τῷ ἐξῆς καὶ ὑπερβαλὺς διολιστήματα, τὰ δὲ τῶν ἐξῆς φθόγων μελωδύμωται τῶν καὶ ὑπερβαλόν, καὶ

τὰ μὴ ἀπλᾶ καὶ ἓνα τῶν ἐκκείων τὰ δὲ ἔχ' ἀπλᾶ, καὶ παλαιῶν τῶν παλαιῶν γένεαι. τῇ δὲ ὁ συνημμένως καὶ διαζωγμένως διαφορᾶ. Continui atque interrupti differentia inter se different systemata, illa quæ per deinceps positos sonos canuntur, ab iis quæ per non proximos. & quidem simplicia secundum unum modum exponuntur: non simplicia autem per plurium modorum connexionem fiunt. Conjuncti atque disjuncti differentia &c. Hæc, ut pleraque illius sectionis, ex Euclide, pag. 16. v. ult. descripta esse patet: nisi quod ista verba, καὶ τὰ μὴ ἀπλᾶ usque ad, παλαιῶν γένεαι. quæ explicationis gratia ex hoc Aristide addidit Bryennius, melius in illo sint omissa. Exposuerat Aristides noster primam differentiam, qua systema aliud continuum est; aliud, præposterum. (Exempla illius doctrinæ vulgaria dabo, ut ab omnibus intelligatur. Hi quatuor soni, ut. re. mi. fa. constituunt systema tetrachordum continuum: sequentes autem quinque, ut. mi. fa. re. sol. faciunt systema pentachordum, sed præposterum, seu transiliens atque interruptum.) Huic autem systematum differentia nullo modo, quæ hic in Aristide & Bryennio sequuntur, explicationis gratia, connecti possunt; utpote quæ novam differentiam proponunt, quod sic videbimus. Euclides & Bryennius ultimam systematum differentiam ponunt mutabilis atque immutabilis. Immutabilia sunt systemata simplicia, quæ unam tantum mesen

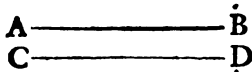
mesen habent : mutabilia , quæ duas pluresve. Hanc differentiam Aristides habet pag. 17. v. 12. sed eandem proponit aliis tantum verbis textam. Nam idem est , sive dicas ; Systemata simplicia esse , quæ unam mesen habent ; sive , quæ secundum unum modum vel tonum exponuntur. Hæc explicatio ex doctrina de Mutationibus , multisque Musicorum locis , inprimis autem ex Bryennii Lib. 3. sect. 4. est verissima ; atque oppido notanda , utpote quæ hunc intricatum nodum sola solvit. Itaque primum vocem *τέριον* necessario accipiendam dico de uno ex *xv.* modis. Deinde legendum contendo : *καὶ τὰ μὲν ἀπλᾶ , ἃ καὶ ἓν εἶναι.* ut v. 4. recte in omnibus invenitur , & in interpretatione est observatum. Tertiò , novæ differentiæ initium constituendum esse versu 5. ubi prioris differentiæ explicationem adferre videbatur. Quare pro , *ἢ τῶ τὰ μὲν εἶναι* , Lego ; *ἢ τὰ μὲν ἓν.* & in versione v. 6. scribo : *nexum sunt.* *Deinde alia conjuncta sunt.* Ultimo , pagina 17. v. 12. hæc verba , *καὶ τὰ μὲν ἀμετέωλα* , &c. usque ad , *ἂν ὑπερεβαίων μελωδείων.* præter necessitatem esse repetita , utpote quæ eandem doctrinam contineant , quam primis duabus differentiis exposuit. Hic locus confirmat illud , quod ad pag. 12. v. 19. dixi : videri mihi ex variis hæc Harmonica ab Aristide esse collecta , quæ non nimis accurately ordine disposuerit. Bryennius fere ubique optimum ordinem ob-

servat , sed in vero sensu eruendo sæpius hæret. ut & hoc loco peccavit , dum continui atque interrupti differentiæ illa verba adtexuit , quæ peculiarem differentiam constituunt.

V. 8. *ἃ καὶ κατέλληλα λέγεται*] In Scaligeri Cod. legebatur *ἃ τῶ συνημμένων καὶ κατέλληλα λέγεται.* sed subductâ lineâ notatæ erant binæ voces , *τῶν συνημμένων* , & in margine adscriptum habebatur , *ὅτι καὶ ἐν ἀλλῷ.* Sic v. 15. rursus intrusa quædam erant verba cum ita legebatur , *τετραχορδα* , ἃ δὲ ὀκταχορδα. ἃ ὑποπαισίων. & v. 17. pro *ὀκταχορδα* inveniebatur *ἐπτάχορδα*. Hæc omnia , uti à nobis expuncta sunt & correctæ , comprobavit deinde uterque Oxon. Porro vocum harum ; *κατέλληλον* , *πετέλλον* , genuinam notionem hinc discere possumus. Vti enim tetrachorda hypaton & meson dicuntur conjuncta , & catallela ; chordâ hypate meson , tanquam mutuo vicinitatis vinculo connexa : sic tetrachorda , meson & diezeugmenon , sunt tetrachorda parallela seu disjuncta. Etiam in lineis prioris vocabuli exemplum dari potest. Nam lineæ A B lineæ C D est *κατέλληλον* , seu , duæ lineæ , A B & C D , *καὶ ἀλλήλων κείναι.* una secundum , vel juxta alteram jacet , hoc modo :

A	B C	D
Eadem lineæ A B , C D , parallelæ ,		
F f 2		

lelæ, seu *παρ' ἀλλήλας*, hoc est, una
juxta alteram, jacent, hoc situ :

V. 10. Oxonienses transpositis
vocibus legunt, *ἐμπίπτεi μέσος*.

V. 16. *κατὰ φύσιν*] Hæc verba
de Diatoni generis tetrachordis tan-
tum accipi debent. Nam Enarmonii
generis quatuor chordæ, tantum ab-
est ut secundum naturam humanæ
vocis sint ordinatæ, ut vix alia chor-
darum dispositio naturæ in-modu-
lando magis adversa inveniri possit.
Vnde modulationem per diæsin en-
armoniam multi tanquam impossi-
bilem rejecerunt. Cæterum sic illa
verba accipi nequeunt, ut dicamus,
tum quatuor chordas naturali serie
dispositas videri, cum à minore in-
tervallo ad majus adscendimus.
quippe hoc non ab omnibus Har-
monicis in trium generum colori-
bus est observatum. ut ad Ptole-
mæum aliquando videbimus. Quin
& in Syntono Ptolemæi, quod nunc
vulgo cani dicitur, ab hemitonio ad
tonum majorem, & inde ad mino-
rem fit progressio.

V. 20. *τὰ δὲ ἀσφωνα.*] Omnes
tres legebant, α. quod locum habe-
re nequit, nisi quoque præcedente
versu legas, *τέτων α' μὴ ἐστὶ σύμφωνα*.
Cæterum tetrachordi dissoni exem-
plum non tantum in Enarmonio &
Chromaticis dare possumus, sed et-
iam in Diatono : ut, à parypate me-
son ad parameson. v. 23. pro αἰσύμ-

φωνα usitatus est *ἀσφωνα*. v. 27.
scribendum, *δέσεως*.

V. 25. *παραρρήκαμιν*.] Pagina 12.
v. 21.

V. 29. *τὰ μὲν ἴσοι*] Lege vocula
addita: *τὰ μὲν γὰρ ἴσοι ἐσώτων*. in ver-
sione scribe : Namque alia à stanti-
bus. Fortasse melius sic legerimus :
*ἢ τὰ μὲν ἴσοι. Est quoque systematum
secundum speciem differentia, quâ alia
à stantibus; alia à mobilibus continen-
tur*. Hinc in variis tetrachordorum,
pentachordorum & octachordorum
speciebus denotandis dicunt, alia
contineri à barypycnis; qui sunt so-
ni stantes : alia à mesopycnis; alia
ab oxypycnis; qui utrique sunt va-
gantes. Tota autem hæc differentia
ponenda erat pag. 17. v. 17. saltem
eò est referenda.

V. ult. *πέλειον δὲ, ὁκτάχορδον*.]
Euclides & Gaudentius paulo aliter
perfecta systemata accipiunt; quos
conciliat Bryennius, Lib. 1. sect. 6.

Ibid. *ἐπεὶ πᾶς ὁ μετ' αὐτὸν φθόγγος*.]
Codex Scal. *ἔπει πᾶς ὁ μετ' αὐτὸν*. Inde
feci, *ἐπεὶ πᾶς ὁ μετ' αὐτὸν*, quod etiam
Oxonienses habent. at pro αὐτὸν le-
gendum αὐτὸ scil. ὁκτάχορδον. *omnis
post illud (octachordum) sonus*. Inde
est, quod vulgo cantorum dici solet :
De octavis idem est judicium.

Pag. 17. v. 4. Oxonienses, *συμ-
έσηκε δὲ ἐκ. & v. 7. σύγκειται δὲ ἐκ.*

V. 9. *ἀσφάλλεται δὲ ἐκ τῶνων*.] O-
xon. *ἀσφάλλονων δὲ ἐκ ἀσφάλλεται*. ubi dis-
junctim scribendum, *ἐκ τῶνων*. Pro
ἀσφάλλεται legendum censeo, *συνέστηκε*.

V. 11. *ἐπὶ τῶν ὅλων*] Spissi atque
rari

rari differentia genuina est systemati. In intervallis illam non adeo bene ab Aristide adferri puto.

V. 17. *χῆματ' αὐτῶν πικίλα,*] Has figuras tetrachordorum, pentachordorum & octachordorum, vide accurate expostas ab Euclide p. 14. à Gaud. pag. 18. à Bryennio Lib. 1. sect. 6.

V. 18. *ἡγεμονίας*] Præcedentia, si Latine ita loqui possem. Verti, ducatu. quod optimis scriptoribus usurpatum est, & hic ferri potest.

V. 19. *ἡ πεῶτον*] Codex Scal. *ἡ ὤ.* Oxonienses, *ἡ γὰρ ἐν.* Legendum, *ἡ γὰρ αὖ.*

V. 22. *κτ' διαίρεσιν*] Non, *κτ' χῆματ'* ita enim non v. sed x v. tetrachorda habebimus, ut v. 28. innuit. Intelligit itaque *διαίρεσιν τῶ ὅλη συστήματι* δις διὰ πικίων.

V. 25. *πεντὰχορδα διὰ σύμφωνῶν τεία.*] Quænam illa sint non addit; cum tamen hic aliqua sit difficultas. Si enim in omnibus generibus hæc spectare velimus, legendum erit, *ὑπαίων, μέζων, διεζυγμένων*, vel potius bina disjuncta habebimus. Ita primum esset à proslambanomeno ad hypaten meson: secundum, ab hypate meson ad parameson: tertium à mese ad neten diezeugmenon. Sed forsitan in solo Diatono genere hæc tria pentachorda capienda sunt, in quo Mart. Capella pag. 188. v. 23. numerat quinque. Hic itaque primum pentachordum, seu meson, constituemus ab hypaton diatono ad mesen: alterum, synemmenon, à

meson diatono ad neten synemmenon: tertium, diezeugmenon, à mese ad neten diezeugmenon.

V. 27. *συνημμένων τε καὶ διεζυγμένων.*] Synemmenon octachordum intelligit, quod est à proslambanomeno ad mesen: diezeugmenon, quod à mese ad neten hyperbolæon. Ita autem vocat prius, quia duo tetrachorda continuo ordine in eo spectantur: quod autem ille ordo interrumpatur à tono qui est inter mesen & parameson, hinc alteri octachordo diezeugmenon adpellatio quæsitæ.

V. 29. *ἐκάστῃ φθόγῃ παραύξησιν*] Hæc locutio videtur obscurior. nihil autem aliud vult, quam quod secundum naturalem sonorum seriem accipiantur illæ octachordorum diversæ figuræ. Nam ab hypate hypaton ad parameson, est prima octachordi species: à parypate hypaton ad triten diezeugmenon, altera: & sic ordine progrediendo ad septimam, adeoque ultimam, pervenies, quæ est à mese ad neten hyperbolæon.

V. 32. *συλλαβή.*] De hoc & sequentibus binis veterum vocabulis vide egregium locum Nicomachi pag. 16. v. 28.

V. ult. *ὀνομάτων τελευχὴ.*] Prius vocabulum errore quodam in nostram edit. irrepsit. omnes legunt *ὀνομασιῶν*. uti etiam *τελευχίδι*. quod postremum Grammaticorum canones turbare possit.

Pag. 18. v. 3. *ὡτὸ Ἀγρίων*] Absque adjuncto *ὑπαίων*. quia primo tetrachordi nervo adpositum esse suffic-

ficiebat. sic & v. 5. Porro uterque Oxon. recte scribunt v. 4. τὸ δὲ ὑπὸ παρυπάτης. & v. 5. τὸ δὲ ὑπὸ Διελόνος. ut est reliquis locis.

V. 8. *ᾠοθεμελίου*] Annon melius *ᾠοθεμελίου*? Hæc autem est illorum verborum sententia. Si in duobus, ex.gr. canticis eadem prima nota sit supposita, quæ in uno sit proslambanomenos; in altero, hypaton diatonos; videbit Harmonicus ex deinceps sequentibus notis, in quo modo cantus ille decantetur. Sunt tamen obscuriora hæc verba, nisi ex pag. 24. v. 20. noveris, cantici gravissimum sonum proslambanomenon esse ejus modi, in quo cantus est constitutus.

V. 11. τὴν τῆς ἀρμονίας ποιότητα] Id est, quæ sit species octachordi, seu quis tonus. Nam duobus modis usurpatur vox ἀρμονία. Vno, pro genere Enarmonio, ut hac pagina v. 19. altero, pro tonò, seu tropo & modo. quæ significatio est huic loco propria. Pro φανεράν v. 12. in Codice Scal. erat φανερόν ἀν. in Oxon. φανερόν.

V. 15. ἥτις δέ ἐστι πρὸς τετραχόρδου διαίρεσις.] Mart. Capella pag. 187. v. 2. vertit: *Tetrachordon est chordarum cum certa qualitate divisio*. Quid ineptius dici posset? Certe hic locus, si quisquam alius, est vitiosus. etiam inde quod legendum esset, *quatuor chordarum*. Rescribo: *Genus est quatuor chordarum* (vel si mavis) *tetrachordi*) *cum certa qualitate divisio*. Quippe nullum dubium quin

hunc Aristidis locum verterit Martianus. Tetrachordi definitionem satis accuratam jam ante tradiderat pag. 181. v. 22. *Tetrachordum autem est affectio quadam sonorum quatuor per ordinem compositorum, quorum extremi sibi debeant convenire*. Et deinde pag. 188. v. 10. *Tetrachordum quippe est quatuor sonorum in ordine positorum congruens fideque concordia*. Bene vocem *πῶς*, seu *πῶτης*, interpretatus est, *certa qualitas*.

V. 19. ἀρμονία] Hæc, & quæ sequuntur, bene vertit Capella pag. 187. v. 4.

V. 22. Articulum τῆς quoque habet Bryen. lib. 1. sect. 7. abest ab Oxon.

V. 27. Cod. Scal. *ἡ μέση*. Bryennius loco citato, ἔτω δὲ καὶ τὸ δὲ μέσων ἀμφότεν. v. 30. Scal. τὸ μέν δὲ. unde feci δὲ. Oxoni. id omittunt.

V. 25. ὡς γὰρ τὸ μετὰ] Hunc locum expressit Martianus pag. 183. v. 13. *Ideo* (chromatica) *hoc nomen accepit, quia inter principales colores, album tetrumque, quicquid interjacens invenitur, colorabile* (mallem simpliciter, color) *Graja significatione perhibetur*.

Pag. 19. v. 7. *τεχνικώτατον*] Vterque Oxon. & Bryennius, *τεχνικώτατον δὲ*. *Artificiofius autem*. quod melius. quia etiam sequitur, *ἀκριβέστερον*.

V. 8. *μελωδεΐται*] Lacunula hic erat in Scal. Codice, qui sic habet, *μελωδεΐτῶν παλαιόδομοις*.

V. 14. *αἰδένειαν καὶ*] Pro his duabus vocibus Oxoni. habent, *καὶ γὰρ καὶ*.

χρίαν. quod vocabulum hîc genuinum censere nequeo; potius ex glossa in textum pro illis irrepsisse putem. Nostram lectionem confirmat quoque Bryennius, qui Lib. 1. sect. 7. omîssa vocula καί, ita legit: *ὁ δὲ τὸ ἐαυτῶν ἀδένειαν πανῖελως.*

V. 17. ἐν τε ἀγωγῇ.] Hæc eodem ordine persequitur Capella pag. 187. v. 19. Vide eadem accuratius tradita pag. 29. v. 11. Pro ποιόμεθα v. 19. Oxon. recte ποιόμεθα. Iidem particulam ὅτι male omittunt v. 20.

V. 21. ἐπὶ τῆς μελωδίας.] Martianus v. 21. eodem modo: *Exhinc in modulando alia eusthia dicitur, quod est, τεῖτα.* Accuratis divisionibus ac definitionibus hæc exposita vide p. 29. & in Bryennio Lib. 3. sect. 10.

V. 27. ἀνείη.] In omnibus scriptum erat ἀν εἶη. quod certe manifestissimum est mendum, quodætextum scædare nolui. Deinde articulum τῷ censeo delendum.

V. 29. ἃ μὲν ὡς ἰδικὰ διαίρειται.] Pro ὡς, quod omnes habent, rescribere eis.

Pag. 20. v. 1. pro ὅσα in Cod. Scal. perperam scriptum erat ἴσα.

V. 6. τὸ μὲν ἔν πῶτον τὸ ἐναρμόνιον.] Dele, τὸ ἐναρμόνιον, & lege, τὸ μὲν ἔν πῶτον χαρσκήριζέται. alias enim inepta repetitio est v. 9. Superfluum est v. 8. τῷ τόνῳ. Martianus hîc ita vertit, pag. 187. v. 30. *Et modus quidem accipit Enarmonion à tetartemoria diefi, id est, terti parte quarta.* Vocabulum *modus* ad turbas dandas natum videtur. Pag. 179. v. 27. pu-

tavi id forsan pro intervallo positum. hîc aliam significationem Græcum verbum suggerit, nempe pro caractere & figura illud usurpatum esse à Martiano. Sic legendum esset hoc loco, Et modum quidem accipit. Alibi idem quod *modulatio* significat.

V. 12. ἐν δέσσειν ἡμιολίων τῆς ἐναρμονίᾳ δέσσεως.] Satis intricate Mart. *ab hemiolia diefi, ejus quæ sit enarmonii.* Melius vertisset: à diefi hemiolia enarmonix diefis.

V. 14. ἡμιολίᾳ χρώματι.] Lego, ἡμιόλιον χρώμα, ut præcedit v. 11. μαλακὸν χρώμα. Neque enim vel χροά, vel διαίρεσις hîc subaudiri potest. Sic v. 17. ubi pro χρώματι in Cod. Scal. adhuc pejus erat χήματος, scribendum, τονιαῖον χρώμα. v. 20. μαλακὸν χρώμα. v. 22. πύπτονον Διέπτονον.

V. 25. ἐναρμονίᾳ δέσις,] Huic loco, certe facillimo, rursus inofficiosam manum adcommoðavit ineptus scholiastes. Ex tribus ultimis coloribus, ubi explicationes illæ, καὶ δέσιν, καὶ δέσιν, &c. ab omnibus codicibus absunt, Aristidem simpliciter ita scripsisse liquet: ἐναρμονίᾳ διαίρεσις. εἰς μὲν μαλακὸν χρώματι, ἢ ἢ μὲν ἡμιολίᾳ χρώματος, ἢ δὲ μὲν. Vide Euclidis Harmonica pag. 12. Cæterum, ut ubique factum, etiam minutissima hujus loci persequemur. Pro δέσις, Oxonienses hîc & v. 28. habent δέσεις. & v. 30. rursus ἡμιολίᾳ χρώματι δέσεις. Sed legendum iis locis censui, διαίρεσις, quia v. 24. dixerat,

xerat, *ποιησάμεθα διαίρεσιν*. v. 27. O xon. omittunt, *καὶ διέσιν*. v. 30. *καὶ διέσιν*. addendum fuerat, *τελεσημορμαίαν*, propter v. 32. ubi quoque est, *τελεσημίονιον καὶ διέσιν*, nempe *τελεσημορμαίαν*. adeo non satis circumspēctus fuit ille interpolator. v. 31. *καὶ* abest ab Oxon. ibidem vocem *ἡμιόλιον* ex Codicis Scal. margine, seu alia adnotata lectione, in textum recepi. v. 32. hæc verba, *καὶ διέσιν ἡμιόλιον*, Oxon. non habent. versu ultimo, & in binis sequentibus coloribus, interpolatoris diligentia defecit. Huic loco illas explicationes addidi; cæteris tantum interpretando. Pag. 21. v. 3. post *ιβ*. in Codice Scal. legebatur: *ἄλλως, η. κδ. κη.* in Oxon. *ἄλλως η. κδ. κδ. δ.* Quæ uti spuria, & nullius bonæ frugis, in textum recipere nolui.

Pag. 21. v. 3. *γίνονται δὲ καὶ ἄλλαι τελεσχορδὲ καὶ*] Codex Scal. depravate, *γίνονται δὲ ἐν αὐτῇ τελεσχορδὲ καὶ*. Oxon. *γίνεσθαι*. Hæc doctrina oppido est notanda, quam solus hic Aristides ex Antiquitate nobis conservavit.

V. 7. *ἔσ' ὅτε*] Omnes, *ἔσ' ὅπη*. atqui præcedit v. 6. *ἐνίοτε*. Hesychius: *ἔσ' ὅτε, ἐστὶν ὅτε. ἡ ἵσως. ἐνίοτε, πολλῶν καὶ*. Certe idem hic est *ἔσ' ὅτε*, quod *πολλῶν καὶ*.

V. 11. *ὑπερον λέξεσιν*.] Locum non reperio.

V. 12. *Δόγμα*] Ita perperam omnes. Rescribo, *σύστημα*. ex v. 15. v. 30. & inprimis ex pag. 22. v. 1.

V. 13. *καὶ πόνυ, καὶ πόνυ*,] Lego, *καὶ*

δίονυ καὶ πόνυ. ex notis quæ sequuntur pag. 22. ubi male v erat pro v. ut multis aliis locis.

V. 14. *καὶ πόνυ*,] Rescribe rursus, *καὶ δίονυ*. quod omnium Codicum notæ, N Z postulant. Et quomodo alias perfectum systema, quod sex tonos habet, complebitur, nisi bina ditona reposuerimus?

V. 18. *καὶ πόνυ*.] Codex Scal. in margine, *καὶ δίονυ*. quæ lectio verissima est, & ab Oxon. comprobata.

Ibid. *ὡς δὲ καὶ τῶν πόνυ τὸ*] Oxon. voculam *καὶ* omittunt, & pro τὸ, recte habent τῶ.

V. 22. *καὶ πόνυ*.] Sic Oxon. recte, quod ex notis ΔΥ certum. Scriptus Scal. perperam: *καὶ τῶν*. quo textum commaculare nolui.

V. 29. *καὶ διέσεως*,] Bis scribendum, *καὶ διέσεως, καὶ διέσεως*. quod ex notis est indubitatum. Alias nec integrum systema haberetur.

Pag. 22. v. 2. *τῶν δὲ*] Oxon. *τῶν δὲ*.

V. 3. *ἐν τῇ πολιτείᾳ μνημονεύει*] Lib. III. de Republ. unde locum integrum adponam. *Τίνες ἔν θρηνημαίσι ἀρμονίαι; λέγε μοι. σὺ γὰρ μουσικός. Μιξολυδισί, ἔφη, καὶ σμιλονολυδισί, καὶ ποικίλται πνέες. σὺ γὰρ αὐταὶ, ὡς δὲ ἐγώ, ἀφαιρέσεις; ἀλλ' ἔφησεν γὰρ καὶ γυναιξίν, αἷς δὲ ὀπταίαι εἶναι, μὴ ὅτι ἀνδράσι. Πάνυ γε. Ἀλλὰ μὲν μένη γε φύλαξιν ἀπρεπέταλον, καὶ μαλακία καὶ ὀργία. Πῶς γὰρ ὅ; Τίνες ἔν μαλακαί τε καὶ συμπολὶ καὶ τῶν ἀρμονιῶν; Γαστὴρ δὲ ὅς, καὶ λυδισί, αἷπνες χαλαραὶ καλῶνται. Ταῦτα γὰρ ἔν, ὡ φίλε, ὅτι πολυμικρῶν ἀνδρῶν ἔσθ'.*

ἔθ' ὅπ' (-ita male omnes editiones. scribendum ὅπ.) χεῖρη; Οὐδαμῶς, ἔφη. Ἀλλὰ κινδυνώεις σοι δωρεὶ λείπεισθαι καὶ Φρυγισί. Οὐκ οἶδα, ἔφω ἐγώ, πῶς ἀρμονίας. *Quenam igitur sunt quæ-
rula harmonia? Dic mihi, qui es musi-
cus. Mixolydia, inquit, & Lydia con-
tenta, & huiusmodi quadam. Illane igitur
removenda? ut quæ plane sunt in-
utiles etiam ipsis mulieribus, quæ mitio-
re natura esse decet, nedum viris. Omni-
no. At vero ebrietas, mollicies atque in-
ertia custodes civitatis maxime dede-
cent. Quidni? Quanam igitur sunt mol-
les & inconvivis usitata harmonia? Ias-
tia & Lydia: quæ remissa vocantur. Hisne igitur, ὦ amice, apud milites ali-
quando uteris? Nullo modo, inquit. at
videris Dorian & Phrygiam omittere. Haud equidem, inquam, novi harmo-
nias. Porro in Cod. Scalig. v. 4. le-
gebatur μεζολύδιον, sed supra scri-
ptum erat μεζολυδισί. Aristides arti-
culum his adverbiiis præponit; Pla-
to autem illum omittit, & Euclides
pag. 16. v. 11. cum inquit, ἐκαλεῖται
δὲ κροῖον, καὶ λοκρεῖς, καὶ ὑποδάριον.
utrobique autem subaudiendum, ἀ-
δωμή. in Platone forsan melius, τὸ
ἀδωμήριον.*

V. 8. Bodlei. Codex legit κινδυ-
νῶσι. Pro λελεῖσθαι, quod Bodl.
quoque habet, & Codices Regii Pa-
ris. puto melius in Platone legi λεί-
πεισθαι. Magd. perperam habebat λε-
λησθαι. In versione scribe: *Parum
abest quin Doristi & Phrygisti omittas.*
v. 9. pro ἀρμονιών Oxonienses male
ἐναρμονιών. v. 12. in versione coag-

mentabant idem est quod, adcom-
modabant, aptabant.

V. 13. ὕπνον] Libro II. pro ἀκρε-
βῶς Oxon. non male legunt, ἀκρεβέ-
σπον. quod & Regii Paris. habebant
in margine. Quæ sequuntur anti-
quarum harmoniarum notæ non ad-
eo corruptæ in Scalig. Codice, & Re-
giis Paris. reperiuntur, ut illæ quas
pag. 15. vidimus. Causa autem hæc
est, quod ibi longiore ordine & con-
tinuo scribantur; hic vero vī har-
moniis, tanquam sectionibus sint
distinguatæ. Quamvis hoc nihil
profuerit Codicibus Oxon. in qui-
bus superiores notæ Lydii & Dorii
continua serie erant scriptæ; iisque
eodem continuo ordine inferiores
eorundem modorum notæ adnexæ.
Similiter in Phrygio & Iastio. Id
quod inextricabili errori causam
præbuit pag. 15. ut diximus. Cæte-
rum quid in iis notis immutaveri-
mus manifestum fiet, si quinque
codicum scripturæ cum nostra edi-
tione conferantur.

Itaque in primæ harmoniæ supe-
riori ordine pro γ omnes habent γ.
pro Ε minoris formæ ξ, quod ξ, ἀμε-
λητικὸν vocare possumus. Inferiori
ordine pro duabus primis Λ & omnes
perperam habent has duas γ 7. quar-
ta K, quam restitueram, in folis ad-
parebat Oxoniensibus. quod præter
alia multa argumento est, aliorum
codicum, quam ex quibus Regii &
Scal. manarint, illos esse ἀνληγεῖσθα.
Tres ultimæ in Regiis & Scal. erant
hæ, C D F. in Oxon. G H & cæteræ
con-

continuo ordine, ut dixi, scriptæ. quæ ut in nostra editione vides, sunt emendandæ. quippe ex supra scripta c, & Oxoniensium 6 fieri debet x, & r suo loco restitui, qui est sub secundæ harmoniæ prima nota φ, ex quo pedem huc male tulerat. uti etiam ex tertiæ harmoniæ primo notarum pari adparet.

Secunda & tertia harmonia ultimis notarum paribus tantum differunt. Singulas tamen scripturas videbimus. In secundæ igitur harmoniæ superiori ordine pro septima E in omnibus erat ε. quæ notæ parvo discrimine inter se differunt. Cæteræ optime respondebant, nisi quod pro θ esset θ. ut fere omnibus locis ubi hæc nota θ reperitur. Inferiori serie primam notam ad Lydium commigrasse jam dictum. Pro tertia ο, quam soli Oxonienses recte habebant, in reliquis erat u. non longe tamen hæ notæ inter se absunt. Quinta in Oxon. male erat ο. Pro sexta in omnibus perperam ζ, & pro ultima <.

In tertiæ harmoniæ superiore ordine pro ultima Regii & Scal. u. at Oxon. v. Inferiori ordine tres priores recte erant pictæ. quarta in omnibus omiſsa. Sexta hîc probe formata. Octava rursus omiſsa, in cuius locum nona successerat. & pro nona prima inferior harmoniæ quartæ.

Quartæ harmoniæ initialis nota erat γ. tertia autem γ, pro qua in Oxon. male hæ duæ habentur v γ. Inferiori ordine sex sequentes in o-

mnibus libris reperiebantur, v γ c η E <. quæ, uti in nostra editione vides, sunt emendandæ.

In quintæ harmoniæ superiori serie, tres primæ eadem ubique sunt quæ harmoniæ quartæ. cæteræ recte formatæ. Inferiori ordine priores duæ sic pingebantur, Z L. at in margine Codicibus Reg. & Scal. adscriptum erat, *ε α λ ω σ ρ κ λ ω τ α υ τ α τ α δ υ ο*. nec habebant Oxonienses. Adesse tamen debent, sed uti à nobis sunt restitutæ. Tertia & quarta in omnibus perperam γ c. reliquæ autem optimæ.

In sextæ harmoniæ superiori serie quatuor priores eadem sunt quæ harmoniæ quartæ. reliquæ probæ. Inferiori ordine pro secunda erat <. pro tertia, γ. sexta in omnibus exciderat. Hæc accuratissime adnotare volui, ut de Veterum harmoniis; quæ magni momenti doctrina est in Muscis; eo certius ex Codicum consonantia judicare possemus.

V. 23. *πανω δὲ πένων λέγωμεν*.] Sic recte Regii Parisienses. Codex Scal. mutilus, abrafis binis ultimis litteris, πέν. Oxonienses autem perperam disjunctim legunt, πένων. Deinde omnes. habent *λέγωμεν*. v. 26. Regii Paris. & Oxoni. perperam legunt *πένων* pro *πένων*. Porro omnes, πένων τὸ τ. inepte inserto articulo τὸ. v. 28, male η̄ pro οἶον, Oxonienses. Ibidem Codex Scal. *οἶον*. ex quo potius ε̄ quam ω̄ faciendum putavi, quod & Oxonienses approbarunt.

Pag. 23. v. 1. ὧν οἱ περιλαμβανόμενοι] Hoc ex trium generum Tabulis, quarum singulæ xv tonos habent, ad oculum patet. Toni enim; ordine vel in acumen, vel in gravitatem progrediendo; hemitonii spacio inter se distant, ex doctrina Aristoxeni. Cum itaque hic systema diapason in duodecim dividat hemitonια æqualia, quæ XIII sonis continentur, vides propositum numerum confici. Vide infra v. 22. v. 5. in Oxon. perperam deest καὶ.

V. 2. καὶ δὲ τῶν νεώτερος,] Quo seculo collocandi sint illi juniores, ex Musicis Autoribus colligi nequit. Hic autem illud notet studiosus lector, hunc Aristidem, si post Ptolemaeum scripsisset, non prætermisurum fuisse occasionem recensendi VII tonos, quos ille duntaxat recipiendos statuebat. Quamvis ab omni antiquitate VII aut VIII modi in usum atque praxin musurgorum tantum venetint.

V. 6. ἐφαπτόμενοι.] Dubium videri possit, num subaudiendum περιλαμβανόμενοι, ex v. 3. an, νεώτεροι, ex v. 4. At vero hæc difficultas tollitur, ubi orationem compleveris hoc modo, καὶ καὶ ἀξέζωξιν συστήματα ἐφαπτόμενοι. Ita quoque loquitur pag. 11. v. 5. διὰ τὸ λοιπὸν ἡμᾶς ἐφῆφθαι τῶν ὀξύτερων συστημάτων.

V. 7. Oxon. transpositis vocibus legunt ἀριστέρον & τως. concinnius est quod ex Cod. Scal. edimus.

V. 10. ἐκαὶ παλαιότερον.] Probe Oxon. ὅς, ut hic est reliquis locis.

subauditur enim καλεῖται ex v. 9.

V. 13. νῦν αἰόλιον.] Oxonienfes perperam, καὶ ἰασιον.

V. 15. περιδάσει. ὁ δὲ ὀξύς, ὁς νῦν περιείσει.] Pro his verbis Oxoni. legunt περιείσει. omnino inutile. Codicis Scaligeri optima est lectio.

V. 19. ὅπως γ' ἂν] Ita omnes. at legendum contendo, ὅπως γάρ. & v. 21. deleo ἂν, quod ibi ineptum.

V. 24. pro ἐλαττον Oxon. bene ἐλάττων. at male ibidem εἴτε pro εἴγε. v. 28. rursus perperam in Oxon. ommissa est particula καὶ.

V. 28. λαμβάνοντο.] Eadem habet Bryennius Lib. 1. sectione 8. Est autem hæc doctrina de sumendis intervallis per consonantias illustre præstantissimæ Antiquæ Musicæ exemplum, quam à nullo recentiorum traditam legi. Hic illam breviter & accurate exponam. A quocunque autem sono, Diatoni aut Chromatis tonizari, incipere possumus. Data sit, exempli gratia, potestas soni hypates hypaton Hypodorii, à quo sumere placeat reliquos omnes tonos per consonantias. Propositus itaque sonus est proslambanomenos Phrygii. Intendo dia pente. capio Hyperlydium. Remitto dia pente, & habeo Hypodorium. Intendo dia tessaron. capio Dorium. Iterum intendo dia tessaron. capio Hyperdorium. Rursus à Phrygio intendo dia tessaron. capio Hyperphrygium. Itemque remitto dia tessaron. capio Hyperphrygium. Ab Hyperdorio

tonio. Sic Phrygii modi melodia tantum progredietur ad dia pason & dia tessaron : Hypermixolydii autem, tantum ad dia pason. Quid clarius quis desiderabit? Hæc tamen Aristides noster, qui hinc inde sua ex vetustioribus Scriptoribus excerptis, nec bono ordine & suo loco singula disposuit, reddidit intricatissima. Cum in his explicandis animum huc illuc versassem, omniaque rationum momenta considerassem, concludebam non dubitandum esse, quin hic locus intelligendus esset de solis XIII. Modis Aristoxeni, omissis duobus, quos alii deinde addiderunt. quamvis Aristides videretur de omnibus XV. hic loqui, uti patet ex pag. 23. v. 27. Iam codicum variantes lectiones videbimus. Tres scripti Bryennii, itemque tres Aristidis nostri magno consensu hic legunt δώρειον. & v. 6. δωρειον. Sic autem v. 3. Bryennius : καὶ δὲ τὸ πλὴν μέσῳ αὐτῆς περιλαμβανομένην εἶναι τὴν ὑποφρυγίαν, (lege cum Oxon. περιφρυγίαν. quod etiam ex adjuncto, Hypermixolydio, patet.) ἥτοι τὴν περιμιξολυδίαν. ἢ δὲ λοιπῶν οἱ μὲν βαρύτεροι τῷ δωρειῳ, μέχρ' αὖ τὴν συμφωνίαν τῆς φθόγῃς τῇ νήτῃ τῶν περιβολαίων ἥτοι τῇ περιλαμβανομένη. Et quod ipsius mese sit proslambanomenē Hyperphrygii seu Hypermixolydii. Reliquorum illi qui sunt graviores Dorio, canuntur usque ad sonum qui consonat ipsi nesci hyperboleōn, seu ipsi proslambanomenē. Verumtamen quantocumque codicum consensu hæc ita scripta reperiuntur, male reperi

contendimus. Nam, quod primum adferri debet, quatuor sequentibus locis. v. 16. 18. 21. & 26. Bryennii Codices legunt ὑποδωρειον. Quæ lectio si vera est; ut sane est verissima; jam totum hunc locum restitutum habemus, ut consideranti erit perspicuum. Ideoque omnibus hujus paginæ locis pro δώρειον legemus ὑποδωρειον. Deinde falsum est, quod v. 15. dicitur, primum sonum qui clare audiri possit, definiri Dorii proslambanomeno, cum omnes de Hypodorii proslambanomeno istud adfirment, adeoque adfirmare debeant, nisi Modorum numerum atque ordinem immutatum velint. Quare, cum gravissimus sonus, quem quilibet proferre possit, statuatur Hypodorii proslambanomenos, vox autem humana naturaliter ad bis dia pason, seu XII tonos tantum intendi queat, videmus v. 1. scribendum esse ὑποδωρειον. Porro v. 3. ex Aristide nostro & Bryennio hanc lectionem concinnarem : καὶ δὲ τὸ πλὴν μέσῳ αὐτῆς περιλαμβανομένην εἶναι τὴν τῷ δὲ πικρῶν ὀξύτερην ὑποφρυγίαν. Quæ verba hoc volunt : nisi Hypodorius totus caneretur, Hyperphrygius modus ; cujus proslambanomenos est Hypodorii mese ; ne quidem ad primam sui perfectionem, id est, dia pason pervenire posset. Vocabulum μέσῳ hic generali significato accipiendum de sono τῇ διωτάμῃ medio, seu medio totius perfecti systematis bis dia pason. Nam si singulos tonos intra suum dia pason consistentes con-

sideremus, uti facit Bryennius, & omnes musurgorum filii, ille sonus mense dicitur, qui toni gravissimum consonantia dia pente excedit. Deinde v. 5. est certe aliqua difficultas, cum ex loquendi modo, οἱ μὲν, quod suum redditivum, οἱ δὲ, raro amittit; tum ex vocabulo βαρύτεροι. Si retineri posset τῷ θωρεῖς, nostra versione locum restituisse videri possemus. Verum ex iis quæ hîc clare explicavimus, omnino sequitur, legendum esse: τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ὀξύτεροι τῷ ὑποθωρεῖς ἡμίονῳ ἢ τῶν, μέχρα. *Reliquorum illi qui Hypodorio acutiores sunt, capiuntur usque ad sonum.* Quod Bryennius v. 8. addit, ἥτοι τῇ περισσολαμβανομένη, est ineptissimum. quamvis ab ipso Bryennio hæc scriptura profecta videatur. Hunc enim locum jam Bryennii ætate sic corruptum fuisse nullus dubito. At alias quis ex his difficultatibus emergendi vias posset ingredi. Et primam quidem, si ex pag. 18. v. 6. Hypodorium, inverso cum quibusdam Veteribus ordine, à mense incipere statuat. vel etiam à nete hyperbolæon. Alteram, si pag. 24. v. 1. Dōrium gravissimum dicat, quatenus tres tantum à Veteribus Modi statuebantur, Dōrius, Phrygius, Lydius. Verum consideratis omnibus tantum abest ut ex iis emergeret, ut etiam majoribus se esset implicaturus. Sed priore modo Bryennium explicare tentemus. Incipiat enim, etiam secundum pag. 23. v. 25. (qui locus ita accipi posset) Hypodorius à nete hyperbolæon.

quare ejus mense eadem erit quæ totius systematis bis dia pason. & Hypermixolydius, à mense incipiens progredietur, tantum ad proslambanomenon, infra quem alius sonus non reperitur. Videt ingeniosus lector, hoc modo in Bryennio delenda esse hæc verba, τῇ νήτῃ τῷ ὑπερβολαίων. Quod si illa retinenda duxerimus, nimia mutabimus, nec satis congrue. τῶν δὲ λοιπῶν οἱ μὲν ὀξύτεροι πυγχαίνοντες ὑποθωρεῖς, μέχρα τῷ συμφωνῇ. Φθόγῃς τῇ νήτῃ τῶν ὑπερβολαίων. οἱ δὲ βαρύτεροι, μέχρα τῷ συμφωνῇ. Φθόγῃς τῇ περισσολαμβανομένη. Iam varias codicum scripturas adnotabo. v. 3. Cod. Scal. τῷ μέσων. Oxoni. autem τῷ μέσων. at nihilo minus procedere deberet articulus τῷ. v. 6. Cod. Scal. βαρύνοι, supra scriptis duabus syllabis eroi. Oxon. simpliciter βαρύτεροι.

V. 8. ἥτοι τῇ νήτῃ τῷ ὑπερβολαίων. Hunc locum explicatum invenis in Notis ad pag. 18. v. 8.

V. 10. ποιόταλον] Bryennius suo more explicationis gratia addit, ἥτοι τὸν βαρύνταλον. Idem v. 11. legit ὑποβάλοιμεν. Oxon. perperam ὑπερβάλοιμεν.

V. 12. καὶ τῷ] Sic Codicem Scal. emendavi, in quo erat καὶ τῷ. reliqui omnes, καὶ τῷ.

V. 13. ἥτοι τῷ βάρι] Oxon. in Bryen. hîc legunt βαρύ pro βάρι. quod certe longe usitatus. Sequitur tamen v. 21. in omnibus, ἥτοι τῷ βάρι. Ibidem μὲν melius abest à Bryennio.

V. 15. τὸν πρῶτον ἀνεστὸν φθόγον] Vide

Vide Gaudent. pag. 22. v. 8. fatebris sphalma ignorantissimi hominis esse quod v. seq. legitur *δωρεῖς*, pro *ὑποδωρεῖς*.

V. 22. *πῶς* male deest in Bryen.

V. 23. *τῇ* abest à Bryen. & v. 24. *μείζων*. Deinde pro *εἰς* *ὁ βαρύνει* legit, *ὁ δὲ ὀξύται*. v. 26. *ὑπερπύπτῃ*. omnia perperam.

V. 26. *πῶς*] Cod. Scal. *πῶς*. quod dubio procul scribendum *πῶς*. uti vertendo indicavi. male *πῶς* in nostrum textum irrepsit. Oxon. *τῇ* legunt. at Bryen. *πῶ*. v. 27. pro *μὲν* Bryen. perperam *ἐν*.

V. 32. *μετέβολη δέ ἐστιν*] Hanc sextam Harmonices partem paucis attingit Aristides. Quatuor ejus species; quarum unam, quæ est *per tonum* attingere videtur Aristid. p. 25. v. 4. recensent Euclides pag. 20, 20. Bryennius Lib. I. cap. ult. Cum autem easdem quoque enumeret Mart. Capella pag. 189. v. 9. in illam opinionem adducor, ut Aristidem hic minus integrum putem. Certe nec doctrinæ ipsius nec diligentiae hoc respondet, tam insignem doctrinam tamque necessariam omittere. Præterea parum coherens illa quæ sunt pag. 25. v. 20. ubi de Veterum tonis rursus agere incipit.

V. ult. *εἰ γὰρ*] Cod. Scal. *ἡ γὰρ*. Reliqui autem, etiam Bryennii, ut edimus. in Versione pro *quia* scribe, *scilicet*.

Pag. 25. v. 1. *τῆς φωνῆς πύπ*] Ita omnes, excepto uno Oxon. in quo male *πύπ*. Est autem idem quod *φωνῆς χαρμῆς*, pag. 24. v. pen-

ult. Magnopere hic locus facit ad confirmandum illud quod in Adnotatione ad pag. 13. v. 4. diximus. Idem quoque clarissime pag. 18. v. 13. exponit, cum systemata Veteribus morum principia dicta adfirmat. Confer pag. 22. v. 10.

V. 5. *καθ' ἑκάστην τῶν ἀγαστημάτων*] Generaliter, ut etiam per diesin transire ex uno tono in alium possimus. Ex. gr. Ex Lydii hypaton enarmonio *ν* ē in parypaten meson Dorii *ψ* 2. qui soni diesios spacio inter se distant. Sic per hemitonium transibimus à Dorii meson diatono *τ* 3, in Phrygii hypaten meson *φ* f. Simili ratione quibusque aliis intervallis.

V. 8. *χαρμίστραι*.] In omnibus generibus, & ab omnibus sonis. Vt si ex hypaton enarmonio Dorii *η* 3 mutem in meson enarmonion Phrygii *τ* 3 per diapente. Etiam ab uno genere in aliud transeundo: ut, ex Hypophrygii diezeugmenon Chromatico *π* 3, ad diatoni Lydii hypaten hypaton.

V. 11. plene esset *τὴν μετέβολαν*. & v. 13. *τὴν ἀν.* ut intelligas quarto casu singulari hæc esse posita. v. 12. Oxon. inepte *καὶ πάν.* Porro quæ paria, quæ imparia sint intervalla, vide pag. 14. v. 11.

V. 18. *ταῖς τῶν χαλδῶν μέσων*,] Ita omnes tres. Sed ut liquet, male. Vel enim legendum, *ταῖς τῶν χαλδῶν*. & v. seq. *ὀξύτερων*. Vel, *πῶς τῶν ὀξύτερων μέσων*, *ὑπὸ τῶν γίνεσθαι τῶν ὀξύτερων*. Exemplum habemus quina, quæ ex tabulis

bulis nostris facile colligentur. Nam Hypodorii mese est hypate hypaton Hyperdorii. Sic mese Hypoiaftii, est hypate hypaton Hyperiaftii. & ita deinceps usque ad Hypolydium. Enimvero hypatæ vocabulum hic specialiter potius acceperim de hypatis hypaton, quam generaliter, ut & hypatas meson includat.

V. 20. *ἡ γὰρ τῶν ἐξῆς ὁμοίως.*] Oxon. bene, *τῶν ἐξῆς*. Hæc autem verba melius hic abessent. Neque enim certum exemplum præcedit, cui generaliter subungi possint. ut si scriptum esset: *οἶον ἢ τῶν παρωδῶν μέση παύτη ἐστὶ τῶν παρωδῶν. ἢ τῶν ἐξῆς.* ut Hypodorii mese hypate est Hyperdorii. & deinceps similiter.

Ibid. *εἰσὶ δὲ τῶν ῥυθμῶν τέττις.*] Optime Oxon. *τόνοι τέττις*. quamvis enim liqueat hoc vocabulum esse subaudiendum, melius tamen additur. Horum autem trium tonorum acutissimum, Lydium, à gravissimo, Dorio, omnis antiquitas ditoni spacio separavit. ita ut intermedii bini tono superoctavo inter se distarent.

V. 27. scribe *παυθεῖσιν*. Pro *ἐμῆναι* male Oxon. *ἐμῆναι*. Subaudiendum enim *ὄργανον*. quod implicite præcessit in voce *ὄργανικαῖς*. Ineptum enim esset, *ὄργανικῇ παυθεῖσιν ἐξείραται.* & ultimum scribendum esset, *ἐξείραται σμῆναι εἰσὶ*.

V. 31. *παρωδῶν τόνον*] Sic Cod. Scal. & Regii Paris. Oxon. male *τόνους*. at omnes ibidem, *ἢ τὸ βάριον*. dubia erat Scal. Codicis scriptura. In versione scribe: *si ab omnium gravif-*

ssimo Hypodorio tonum in grave remittamus.

V. 32. *τὸ λυβαίνον δὲ ἀρχὴν*] Male Codices Regii & Oxon. *λυβαίνον δὲ ἀρχὴν*. Nota autem *τῶν περὶ γῶν, παλαιῶν καὶ ἀπενεργημένων*, in omnibus codic. pingitur ut β. quæ notæ aliquam certe inter se convenientiam habent. Illustis est hic locus ob duas causas. Primum enim hinc perspicitur, cur Guido Aretinus; qui, exceptis notis, nihil præter veterum auctoritatem immutavit; litteram Γ infra Α adsumserit. Recentiores omnes, ubi ad comparationem Antiquæ Musicæ & Novæ accesserint, etiam inde hujus præ illa perfectionem nos colligere adferunt, quod veteres tam inferiore quam superiore perfecti sui systematis loco infra sonorum numerum constituerint, quem hodierni tanta felicitate augmentum nunc modulari possint. Et enim Γ Aretini antiquos ignorasse, deinde dia tessaron in acumen esse additum. adeo ut Guidoniani ascendant ad bis dia pason & dia pente, cum veteres omnes in bis dia pason substituerint. Deinde clarissime videmus, veteres notarum ordinem ab ultima litera Ω incepisse, non autem à Φ, quæ quarta est à fine. quod alias satis absurdum videbatur.

Pag. 26. v. 2. *τόνον ἐπέχειν*] Ita Codices Regii & Scal. Melius Oxonienses, *τόνους*. integre enim esset *τόνους λόγον ἐπέχειν*. ex præced. paginæ versu ult.

V. 4.

V. 4. ποιησάμενοι] Sic Regii & Scal. at Magd. ποιησάμενοι. Bodl. adhuc pejus, ποιησάμεθα.

V. 5. τῷ μὲν αὐτὸν] Subaudi, τὸν. perperam Magd. τὸν pro τῷ.

V. 9. ὑποκείται δὲ ἡ καὶ ἡμιόλιον τῶν συρραίων θέσις] Pro θέσις Regii & Oxon. perperam συρραίων. verum haud dubie scribendum ἐκθέσις. Unde in versione pro *positio* scribe, *expositio*. Ita enim est v. 12. & bis p. 27. Ex hoc autem loco, & naturali ordine, quo à minoribus ad majora progredimur, putem, diagramma literarum, secundum hemitonium expositarum, primo loco pag. 27. esse ponendum. Deinde, expositionem secundum tonum. Tertio loco diagramma Modorum seu tonorum x̄v. nec videtur ex v. 21. ordo, qui in omnibus codicibus conspiciatur, defendi posse.

V. 11. Regii & Oxon. male λοιπὸν pro λοιπόν.

Ibid. διπλῇ δὲ ἡ ἐκθέσις] Oxon. vocula καὶ auctius legunt, διπλῇ δὲ καὶ ἡ ἐκθέσις. Hic locus habet insignem doctrinam de Antiquarum notarum usu: item cur duplices à veteribus sint adsumptæ: ubi superiores, ubi inferiores notæ usurpentur. Quæ omnia hæcenus non tantum obscurissima fuere summis viris, sed ferme deplorata. Singulorum codicum scripturas accurate hîc adferemus, alio loco rem ipsam clarissime explicaturi.

V. 12. γέγονεν ἡμῖν, ὥς τῆς] Omni-
no legendum, γέγονεν ἡμῖν, ὅπως ὥς

τῆς. ut eadem particula bis deinde repetita occurrit, v. 15. & v. 18.

V. 13. τῶν καὶ τῶν γραφομένων ὁμοιότητι] Ita omnes. attamen ἀσπερον. Scribe γραφομένων, nempe σημείων. Hinc autem evidens est Aristidem eo modo, ut à nobis hîc & in prioribus diagrammatis factum, exposuisse illas notas; nempe ut inferior quælibet suæ superiori esset subiecta: non autem, ut primum superiores ordine ponerentur, iisque continuo ordine deinde reliqui subjungerentur.

V. 14. θεωρῶμεν] Regii & Oxon. θεωρῶμεν. quod etiam Cod. Scal. habebat supra alteram scripturam notatum.

V. 15. καὶ ὅπως] Videri possit hic & v. 18. legendum esse, καὶ ὅπως. at certe inepte.

V. 16. μεσσωλικά] Subaudi φυσήματα, *flatus*. Quæ enim sunt ψαλά κρέματα in ἐντάπνις, instrumentis quæ intenduntur chordis, eadem in tibiis dicuntur φυσήματα μεσσωλικά, tanquam instrumentis ἐμπνέουσιν, quæ inflantur. In versione scribe: *cola*, & in canticis nudas tibiæ inflationes, aut nudos pulsus.

V. 19. πλὴν μεσσωλικά] Articulus πλὴν ab uno Regio & Oxon. non male abest.

V. 21. ἥ τ' ἢ τινικλὶ ἐκθέσιν ὑπογεγραμμένα] Aliquid mendi hîc latere ferme putem: aut saltem per τινικλὶ ἐκθέσιν intelligendam esse x̄v. tonorum expositionem; quod ex proxime sequentibus etiam videtur colli-

H l

gi

gi posse; non autem illam, quæ hic primo loco posita est, per spacium superoctavum procedentem. Certum autem est ex v. 11. & v. 26. & pag. 27. v. 15. illa x̄v modorum diagrammata secundum tria genera, ab Aristide fuisse adposita. Porro ante καὶ puto restituendum articulum ζ̄.

V. 23. τῶν τεσσάρων] Sic & unus Regius. Cæteri, τῶν πέντε.

V. 26. Oxon. minus bene, ἐνλίθηναι.

V. 27. συμφωνία] Hic locus revera obscurus est, & lectorem torquere posset, quare illum explicabimus. Vocabulum συμφωνία hic idem significat quod ὁμόφωνία. nec aliud vult Aristides, quam quod σημεία ὁμόφωνα, notæ ejusdem tenoris, id est, ejusdem acuminis & gravitatis, in Enarmonio genere comprehendant duo intervalla, cum illarum alterutra in genere Chromatico, aut Diatono, duo illa conjuncta denotet. Exemplo hanc doctrinam illustrabimus. In Enarmonii Lydio litera P comprehendit unum intervallum cum stabilis chordæ nota c: litera π continet alterum intervallum. Sunt igitur hic duæ literæ P & π, quæ duo continent intervalla; duas nempe dieses. Sed alterutra harum, vel P vel π in genere Chromatico, vel Diatono, bina illa intervalla conjuncta denotat, seu quatenus unum intervallum ex iis constituitur, nempe hemitonium. Itaque hæ duæ literæ P & π in genere Chromatico & Diatono sunt *consonantes*, σύμφωνα

καὶ ὁμόφωνα χάρματα ἢ σημεία, quæ eandem tensionem, quod eodem versu in tabulis nostris conspiciantur, obtinent. Præter Aristidem nemo est qui hujusmodi notas vocarit συμφωνίας, quod nomen, substantivè hîc usurpatum, videtur insolentius. Insignis autem ad hanc doctrinam explicandam locus est in Gaudenzio, pag. 23. v. 14. quem Latine adscribam: *Ponebant etiam notas quæ homotona (æquivalentes) dicantur, quibus indifferenter pro cæteris uti licebat. Perinde enim erit quacunque quis ex multis homotona nota ad signandum cantum utatur.* Vt in proposito exemplo perinde est sive π, sive P nota chordam, aut sonum signet.

V. 28. τὸ ἐναρμόνιον] Scilicet ἡλύθη, ut deinde v. 30. ἐν ἄλλῳ ἡλύθη. Reliqui omnes perperam, τὸν ἐναρμόνιον. nec δεσιν hîc subaudire possumus.

Quæ sequuntur diagrammata, depravata reperiuntur, & mutila, in omnibus codicibus; quorum senos saltem memorare possum. Ex Scalligeri enim Musicorum volumine Aristidem edimus. Postea loca quædam corruptiora, & omnia notarum diagrammata ex duobus Reg. Parisiensibus descripta accepi. nec multo post eadem diagrammata, & alia quædam loca, ex Codice Barberino, exscripta à Leone Allatio. Cum autem ad finem prope hujus Auctoris pervenisset typographus, Codicem ex Anglia accepi, Ioanne Seldeno curante, ex Codice Oxoniensi descriptum, & cum eodem & altero

tero diligenter collatum à Gerardo Langbainio. Horum itaque codicum scripturas, parum admodum inter se discrepantes, proferimus, ut, quid à scriptis libris auxilii ad emendanda illa petere potuerimus, ingenuus lector conspiciere possit. Neque enim diffitebimur, nos plus laboris restituendis his, & quæ præcessere, diagrammatis insumsisse, quam toti Aristidi interpretando. quod illustran-

dæ antiquæ Musicæ maximopere illa inservitura viderentur. Hoc jam agendum restat, ut diagrammata illa, iis notis, eoque situ depicta, quò in Scal. libro reperiuntur, accuratissime adponamus; ac deinde reliquorum codicum variantes figuras, cujus gratia numeri in margine adscripti sunt, adnotemus. ut de emendationibus nostris eo certius judicari possit.

ἐκθεσις τῶν κατὰ τόνον.

I. 3 0 3 0 ω Ν γ ω φ C O K H Γ 0 θ 0

II. η η Γ 0. C 0 ξ H Π 3 4 N F C

III. K I 7. N Z η κ ι ζ Ν ζ:

IV. κ Η Η Η Π \ Π 7 χ Τ Π Ν γ ζ λ κ

V. χ Η Μ ω Ν Ε Η Γ η 3 0 Π < C \ < κ

VI. α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο π ρ σ τ υ φ χ ψ ω.

VII. γ Ν Η Π C > γ < 7 < η χ μ κ 0. 0 C 3

VIII. μ ρ γ η ω. ρ R 7 ∇ F Z H ^ \ φ 4.

IX. γ γ λ η β μ ω ρ π b 3 1 λ * 4 0

X. T L Γ Η I H E ω E H 1 H η Π η ψ ω ζ γ

XI. 7 γ λ λ Z.

XII. τῶν δέκα τρώπων αἱ μετὰ πλῆσεις καὶ πρὸς πέντε διὰ πρῶτων καὶ διὰ πέντε καὶ διὰ παλῶν μετὰ.

ταῦτα τὰ διαγέγραμμένα εἰς τῶν σονχῶν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἡμῶν ἐπερὶ εἰς καὶ τῶν τρώπων ὁμοίως καὶ ἐξ ἀμφοτέρων ἐπερ.

H h 2

ἐκθε-

XXIX. 7 N O = ξ Η Λ Ο κ.

τῶν δὲ φθόρων
οἱ ταῦτα.

XXX. T II λ ϑ Η ζ ο 3

XXXI. γ ρ Η Ν Η ρ =

XXXII. h u Η ρ

XXXIII. Η

XXXIV. γ ρ Η ς Η ρ
η . η Η Η Η
= =ὑπερχον ὄντας ἢς συζυγίαν οἱ
φθόροι γεγραμμένοι : μὲν τὸν α
σίχον οἱ ἐξ ἧς σιχ :

His figuris , hoc positu , depictas habebat illas notas Codex Scaligeri, quem hic representamus. Iam cæterorum codicum variantes figuras videbimus.

Primi versu nota prima in solis Oxon. optime erat ο . nisi quod quadratum id esse debebat. quemadmodum versu secundo nota quinta ς , in iisdem , & Barberino. Septima in Oxon. ν . Ultima , & sequentis versu tres primæ , jacente lineola supra notatæ erant in uno Regio & Barberino , hoc modo ,
• κ η ι .

Secundo versu prima optime in reliquis omnibus erat κ . duodecima ad hanc ρ proxime accedebat in reliquis.

Tertio versu omnes codices inter se consentiunt.

Quarto versui in fine Regii & Barber. addunt θ . Oxon. tantum ο .

Quinto , rursus omnes consen-

tiunt. nisi quod pro c , quartadecima, optime Oxon. habeant hanc = . quæ corruptela quam facillime fieri potuit , & facta cernitur in omnibus diagrammatis.

Sextus versus in omnibus hoc minore literarum caractere est exaratus.

Septimo , prima in Barberino & Oxon. ν . in his etiam septima. ter- tiadecima male in Barb. μ . inferius μ est expungendum.

Octavo versu prima in Oxon. est x , quæ à vera u non multum abest. ter- tiadecima in Barber. & Oxon. est T. Eandem corruptelam vidimus in Alypio. Ultima optime in Barbe- rino est κ .

Nono , quarta male in Barber. η . in Oxon. autem N. & in iisdem quin- ta ρ .

Decimus versus in primis notabi- lis est , qui emendationes nostras A- lypianas maximopere confirmat. Hic

H h 3 autem

autem unus Regius & Barberinus post nonam male inferunt Ξ . quæ est septima. Atque hic clare videmus octavam corruptam esse ex ω . lineis, quæ rectæ erant, curvatis. Decimam, undecimam, duodecimam, Codices Regii, Oxon. & Scal. insigni consensu rectissime sic pictas habent. Barberinus solam decimam habet, reliquis binis ommissis. quod equidem miror. Penultimam omnes habent supra scripto ϵ . Debet enim esse ξ . Pro ultima in Oxon. est ν . His eodem versu binas adnectunt Regii, quas Oxon. & Scal. habent versu χ I.

Vndecimo, tertia in Regiis est M, duabus notis in unam coalitis, quæ veras quam proxime repræsentant, nempe has $\wedge \lambda$. quod notabile.

Duodecimo, soli Oxonienses optime π pro $\delta\epsilon\kappa\alpha$. quomodo necessario legendum esse jam vertendo indicaram. Iidem vocem $\mu\kappa\theta$ à sinistris optime transferunt ad dextram, legendo, $\epsilon\pi\epsilon\theta\mu\kappa\theta$. Itaque in versione v. 12. dele vocem, *mixta*. & v. 15. scribe, & alia ex utrisque *mixta*.

Tertiodecimo, prima est \sqsupset in Oxon. & in Barberino \supset admodum ventrosus, ut ad \sqsupset , quæ est versus xv prima nota in Regiis & Oxon. quam proxime accedat. Secunda rectus est \times , figura stellæ jacentis, ut ita dicam; seu χ , confossi transversa linea, in Regiis. sed potius casu, quam certa scriptura. In omnibus autem codicibus stellæ figura, senis radiis

coruscantis, hæc nota $\tau\epsilon\chi\iota$ $\delta\iota\epsilon\phi\theta\epsilon\rho\acute{o}$ - $\tau\theta$, $\omega\lambda\alpha\gamma\acute{\iota}\varsigma$ $\kappa\epsilon\iota$ $\alpha\pi\epsilon\sigma\pi\rho\alpha\mu\mu\epsilon\lambda\acute{\iota}\varsigma$, pingitur.

\overline{xiv}^m , illis quatuor Oxon. quinque addunt, sic pictas $\kappa\eta\mu\lambda\kappa$. Regii eisdem ita, $\kappa\eta\mu\lambda\chi$. Barber. addit septenas, $\kappa\iota\eta\mu\lambda\chi$.

\overline{xv}^m , omnes egrègie conveniunt.

\overline{xvi}^m , quinis reliqui omnes has quinas addunt, $\leftarrow \nu \cup \angle H$.

\overline{xvii}^m , secunda in reliquis \vdash quæ ad veram figuram, quæ \vdash est propius accedit. Tertia in Barber. & Oxon. est ψ .

\overline{xviii}^m , secunda in Barber. & Oxon. est \leftarrow male. debet enim esse \rightarrow .

Tertia in reliquis omnibus Π .

\overline{xix}^m , quarta supra scriptum habet Π in Barber. & Scal. (debet autem esse Υ .) at in Oxon. pro Υ est \cup . in Regiis \cup .

\overline{xx}^m octava in Oxon. male erat H . nona ψ . Deinde in fine reliqui omnes addunt has quatuor, $\leftarrow N \angle \zeta$.

\overline{xxi}^m , prima in Barber. Oxon. & ut videbatur, in Regiis quoque, \sqsupset . quarta à Regiis & Oxoniensibus abest.

\overline{xxii}^m Regii & Barberinus optime ultimam sic pingunt \diagup . debebat autem virgulam quoque habere supra scriptam, ut quatuor præcedentes. Reliquas quatuor vers. 23. & 24. omnes absque varietate agnoscunt.

Quæ sequuntur v. 25. omnes eodem modo habent. nisi quod in uno Regio est, $\kappa\alpha\theta\epsilon$ $\pi\acute{\alpha}$ $\tau\epsilon\lambda\acute{o}\varsigma$ $\lambda\eta\eta$. articulo auctius. Alphabetum quod subjun-

gitur,

gitur, in omnibus exaratum cernitur literis minusculis.

Versu $\overline{\text{xxvi}}^{\text{o}}$ quinta in uno Oxon. (quod totus hic versus à Magdal. absit) ω . sexta in omnibus male ζ integrum. Scal. inferiorem ejus partem ita contortam habet, ut eâ mutilatam fuisse notam censuerim. Decima in Barber. bene est κ . Duodecima & quartadecima in omnibus eadem figura pinguntur; sed perperam.

$\overline{\text{xxvii}}^{\text{mo}}$, sexta in Barber. male est ψ . Reliquæ inter se conveniunt. Nec quicquam discrepantiæ versu $\overline{\text{xxviii}}^{\text{o}}$. Versu $\overline{\text{xxix}}$. septima in Oxon. est ι . hic in fine Regii, $\sigma\iota\chi\epsilon\acute{\alpha}$, pro $\sigma\iota$.

Versu $\overline{\text{xxx}}$. prima in Regii & Oxon. &, ut videbatur, etiam Barberino, ν . secunda in reliquis omnibus μ . septima in Oxon. π .

Versus $\overline{\text{xxxI}}$. $\overline{\text{xxxII}}$. $\overline{\text{xxxIII}}$. non male absunt ab Oxoniensibus. quippe mox versu $\overline{\text{xxxIV}}$. tanquam correctæ subjiciuntur. In reliquis nihil discrepantiæ. Verba illa in fine addita in antiquiori Regio, & Barberino sic legebantur: $\epsilon\pi\eta\epsilon\chi\omicron\nu\sigma\tau\omega\varsigma$ (Barber. $\sigma\tau\omega$) $\kappa\alpha\theta\epsilon$ $\sigma\upsilon\zeta\upsilon\gamma\iota\alpha\nu$. $\omicron\iota$ $\phi\theta\acute{\omicron}$ $\rho\omicron\iota$ $\gamma\epsilon\gamma\epsilon\mu\mu\epsilon\iota\omicron\iota$, $\mu\epsilon\tau\epsilon$ $\tau\omicron\nu$ ω $\sigma\iota\chi\omicron\nu$ $\omicron\iota$ $\epsilon\acute{\xi}\eta\varsigma$ $\sigma\iota\chi\omicron\iota$. id est, *Sic scripta erant per copulam corrupta litera; post primum versum ceteri deinceps.*

Hic nunc breviter adnotabimus, quo ordine notæ illæ conspici deberent, quem in nostris diagrammatis secuti sumus. Itaque post primum versum recte sequuntur quatuor

priores notæ versus secundi: quinta autem sub primi versus prima nota est collocanda, & ultima ζ primæ seriei ultimæ, quæ est ψ . Quarto quintus quidem est suppositus; sed uterque sine mutilus, & notis depravatissimis. Sequuntur recte sextus, septimus, usque ad sextam octavi. & deinceps reliqui. Versum $\overline{\text{xiii}}$ excipit quartusdecimus, & hunc (quæ transpositio oppido notanda) nonusdecimus. Hinc sequuntur $\overline{\text{xv}}$. $\overline{\text{xvi}}$. $\overline{\text{xx}}$. Post hos collocabimus versum $\overline{\text{xvii}}$. $\overline{\text{xxi}}$. Inde octavumdecimum, $\overline{\text{xxii}}$. Reliquæ quatuor notæ sunt supernumerariæ, hic illic infarciendæ. In iis quæ sequuntur versu $\overline{\text{xxvi}}$. & reliquis, nullum ordinem comminisci possum. Puto optime illas notas dispositas adparere in nostra editione, pagina $\overline{\text{xxviii}}$.

Porro diagrammata omnia, & illa interposita verba, eodem ordine, ac positu, in nostra editione collocata sunt, quo in libris omnibus adparent. Is tamen non omnino placet. Sequendo naturalem ordinem, atque Aristidis verba, primo loco collocarem versum $\overline{\text{vi}}$. & ceteros deinceps usque ad versum $\overline{\text{xi}}$. cui subjungerem hæc verba, $\tau\alpha\upsilon\tau\alpha$ $\tau\acute{\omicron}$ $\lambda\epsilon\gamma\epsilon\gamma\epsilon\mu\mu\epsilon\tau\epsilon$. in quibus nihil est difficultatis. Esse enim singulis generibus peculiares literas ex nostris Modorum Tabulis est perspicuum. quamvis generis Chromatici literæ ab Enarmoonii solis virgulis discrepent. Hinc ponerem hæc verba, $\tau\omicron\nu$ μ $\tau\epsilon\tau\alpha\rho\omega\nu$ $\alpha\iota$ $\mu\epsilon\tau\epsilon\tau\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\sigma\eta\varsigma$. quibus subjungerem pri-

primum versum $\overline{\text{XIII}}$. & reliquos, ordine à nobis restituto. deinde versum $\overline{\text{I}}$. & cæteros, usque ad quintum. Hæc exciperent verba juxta versum $\overline{\text{XXV}}$. posita, & sic ordini suo restituta: $\pi\acute{\alpha}\nu\tau\epsilon\ \tau\acute{\alpha}\ \gamma\epsilon\gamma\mu\mu\alpha\tau\acute{\alpha}\ \tau\acute{\omega}\ \pi\acute{\epsilon}\rho\acute{\omega}\pi\omega\nu$, $\tau\upsilon\pi\acute{\epsilon}\varsigma\ \tau\eta\varsigma\ \lambda\acute{\epsilon}\xi\epsilon\omega\varsigma\ \kappa\acute{\alpha}\ \tau\eta\varsigma\ \kappa\epsilon\alpha\sigma\epsilon\omega\varsigma$, $\delta\iota\ \omega\acute{\nu}\ \eta\ \pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\ \mu\epsilon\lambda\omega\delta\acute{\iota}\alpha\ \gamma\epsilon\alpha\phi\acute{\epsilon}\iota\alpha\iota$. $\alpha\acute{\omega}\tau\eta\ \gamma\acute{\alpha}\rho$ (scil. ἐκθεσις) $\tau\eta\varsigma\ \tau\epsilon\lambda\epsilon\gamma\mu\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma\ \epsilon\iota\varsigma\ \kappa\alpha\tau\acute{\alpha}\nu\omicron\iota\omicron\nu$. *Quindecim modorum litteræ omnes, hoc est, tum dictionis tum percussioni, per quas omnis modulatio scribitur. Hac enim expositio parvus canon est trium generum.* Ipsum diagramma excidit. nec puto sequentibus notis illa adplicari posse; vel iis, quæ sunt v. $\overline{\text{VII}}$. & cæteris, usque ad $\overline{\text{XI}}$. Cæterum post hæc collocarem $\overline{\text{XV}}$. modorum diagrammata, secundum tria genera, quemadmodum tribus tabulis illa restituimus. Adposita autem illa fuisse ab Aristide, indubitatum est ex paginæ $\overline{\text{XXVI}}$. versu $\overline{\text{XI}}$. & versu $\overline{\text{XXVI}}$. Inde sequerentur ista verba: $\pi\upsilon\theta\alpha\gamma\omicron\rho\alpha\ \tau\omega\nu\ \sigma\upsilon\chi\epsilon\acute{\iota}\omega\nu\ \omicron\lambda\omega\nu\ \epsilon\kappa\theta\acute{\epsilon}\sigma\epsilon\iota\varsigma\ \tau\omega\nu$ (Oxon. $\tau\eta\varsigma$) $\pi\acute{\epsilon}\rho\acute{\omega}\pi\omega\nu$. & cæteri versus, qui aliud nihil docere volunt, quam quot figuris scribantur singulæ literæ, & quot modis sint corruptæ. quas accurate, & ut puto, optimo ordine exposui pagina $\overline{\text{XXVIII}}$.

Pag. 28. v. 14. $\omega\epsilon\lambda\epsilon\kappa\lambda\acute{\upsilon}\sigma\epsilon\omega\varsigma$] De Dissolutione & Projectione vide præterea Bacchium pag. 9. & 11. Oxon. hic & v. 20. male $\epsilon\kappa\kappa\lambda\acute{\upsilon}\sigma\iota\varsigma$. & versu seq. $\epsilon\kappa\beta\omicron\lambda\omega\nu$.

V. 16. $\pi\epsilon\rho\acute{\varsigma}\ \tau\acute{\alpha}\varsigma\ \mu\epsilon\lambda\omicron\mu\omicron\iota\alpha\varsigma\ \tau\omega\nu\ \alpha\epsilon\mu\omicron\nu\acute{\iota}\omega\nu$] Vocabulum harmonia plu-

rali numero positum, semper intelligendum de veterum tonis seu modis; ut pag. 21. v. 5. ad quam doctrinam hæc verba sunt referenda.

V. 20. pro $\tau\alpha\upsilon\iota\varsigma$ Oxon. $\alpha\upsilon\tau\epsilon\varsigma$. quod melius, quoniam articulus præcedit.

V. 23. iidem $\pi\epsilon\rho\epsilon\gamma\eta\gamma\omicron\rho\delta\iota\omicron$.

V. 24. $\mu\acute{\epsilon}\lambda\omicron\ \delta\acute{\epsilon}\ \epsilon\iota\varsigma$, $\pi\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\iota\omicron\nu\ \mu\epsilon\mu\iota$] Eadem hæc habet Bryennius lib. 3. cap. 10. qui hanc addit explicationem: $\eta\ \tau\omicron\iota\ \omicron\acute{\epsilon}\zeta\upsilon\tau\eta\ \kappa\alpha\acute{\iota}\ \beta\alpha\rho\upsilon\tau\eta\ \tau\alpha\chi\upsilon\tau\eta\ \kappa\alpha\acute{\iota}\ \beta\epsilon\theta\delta\upsilon\tau\eta\ \mu\alpha\kappa\rho\acute{\omicron}\tau\eta\ \kappa\alpha\acute{\iota}\ \beta\epsilon\chi\upsilon\tau\eta$. seu, *ex acumine & gravitate: celeritate ac tarditate: longitudine ac brevitate.* Vide quoque pag. 32. v. 17. Optime autem v. 25. usurpatur vocabulum $\alpha\epsilon\mu\omicron\nu\acute{\iota}\alpha$ pro modulata nervorum intentione & humanæ vocis. vide pag. 67. v. 6. pag. 90. v. 27.

V. 28. male Oxon. $\omicron\acute{\epsilon}\zeta\upsilon\tau\eta\ \kappa\alpha\acute{\iota}\ \beta\alpha\rho\upsilon\tau\eta$.

V. 29. $\mu\epsilon\lambda\omicron\pi\omicron\iota\alpha\ \delta\iota\epsilon\ \delta\upsilon\acute{\omega}\alpha\mu\iota\varsigma$] Restituto verbo $\epsilon\iota\varsigma$ lege, $\mu\epsilon\lambda\omicron\pi$. $\delta\acute{\epsilon}\ \epsilon\iota\varsigma$. Hæc & quæ sequuntur usque ad pag. 30. v. 25. $\epsilon\gamma\omega\mu\epsilon\acute{\iota}\pi\omicron\ \pi\epsilon\ \kappa\alpha\acute{\iota}\ \delta\iota\omega\theta\epsilon\gamma\omicron$. Euclidi inserta leguntur in MSS. Possevini & Vulcani, pagina nostræ editionis 22. v. 14. post hæc verba, $\kappa\acute{\alpha}\ \mu\acute{\iota}\alpha\nu\ \gamma\omicron\nu\omicron\mu\acute{\omicron}\eta\ \pi\epsilon\rho\phi\omicron\rho\epsilon\alpha\nu\ \tau\acute{\omega}\ \phi\omega\nu\eta\varsigma$. principio tamen ex præcedentibus Aristidis verbis interpolato ad hunc modum. $\eta\ \mu\epsilon\lambda\omicron\pi\omicron\iota\alpha\ \epsilon\iota\varsigma\ \delta\upsilon\omega\alpha\mu\iota\varsigma\ \kappa\alpha\tau\alpha\sigma\kappa\delta\alpha\sigma\tau\iota\kappa\eta\ \mu\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\varsigma$. $\mu\acute{\epsilon}\lambda\omicron\ \delta\iota\epsilon\ \pi\lambda\omicron\kappa\eta\ \phi\theta\gamma\gamma\omega\nu$, $\alpha\acute{\iota}\omicron\mu\omicron\iota\omega\nu\ \omicron\acute{\epsilon}\zeta\upsilon\tau\eta\ \kappa\alpha\acute{\iota}\ \beta\alpha\rho\upsilon\tau\eta$. $\tau\alpha\upsilon\tau\eta\varsigma\ \delta\epsilon$ (supra scripto $\epsilon\nu$ quod nemo alius agnoscit.) Sed eadem quoque habet Bryennius cita-

to cap. 10. libri 3. Variantes itaque lectiones ex omnibus adnotabo. Cæterum Martianus superiorem definitionem male vertit p. 189. v. 19. *Melopœia est habitus modulationis effecta.* nisi corruptam hanc lectionem dicere velimus, quod Mart. scripserit *efficienda* pro *effecta*. Scribere certe ita debuit. Illo enim modo idem vocabulum recte vertit pag. 197. v. 23. *numeri componendi*, ex Aristidis pag. 42. v. 28. *ποιητικὴ ἰσθμῶς*. Addit deinde: *Melos autem est actus acuti aut gravioris soni.* Pro *aut* absque dubio scribendum *ac*. Nec minus pro *actus* cenſeo rescribendum *nexus*. Plane enim eodem ordine, quo hæc in Scriptis Possév. & Vulc. leguntur, vertit.

V. 31. hæc verba, *ἡ δὲ, μεσοειδής.* male omittit Possév. etiam in versione.

V. ult. *ἢ τὰς θεωρημάτων ἡμῶν*] Locum non invenio, ubi totidem verbis hoc dixerit. Videtur tamen respicere ad pag. 12. v. 29. pag. 13. v. 4. Sic pagina 13. v. 3. inquit, *deinde dicemus.* quem locum similiter reperire hæctenus nequii. ut ferme statuat, etiam nostrum Aristidem, æque ac Bryennium, ex alio quodam excerpta hæc in suum opus congestisse, non attendens ad verba huiusmodi, quæ antecedentia respiciunt. Neque putare possum, iis locis mutilum ad nostra tempora cum pervenisse. Porro libri Possév. & Vulc. sequentia sic legunt, *τῆς φωνῆς ιδιότητος*. Reliqui omnes, *ἐν τῇ φωνῇ* *ιδιότητος*. minus probe.

Pag. 29. v. 1. Libri Possév. Vulc. & Bryen. voce auctius: *μέρη δὲ αὐτῆς τεύα.* Deinde Possév. & Vulc. *ἀψας, μίξις, χρεῖσις. ἀψας μὲν, δὲ. Bryen. ἀψας. μίξις. καὶ χρεῖσις. ἀψας μὲν ἐς δὲ.* Hæc autem omnia à versu primo usque ad v. penult. in Martiano desiderantur. Vertisse tamen illa, aut saltem pleraque illorum; quod pag. 187. v. 19. quædam attulerit; colligitur ex pag. 197. v. 24.

V. 4. Possév. Vulc. Bryen. *ἀπὸ τοῦ τῶν φωνῆς.* at pro *σύστημα* male Bryen. *ἀξέστημα*. Oxon. ineptius adhuc verba transposita habent, *ἀπὸ τοῦ (pro τοῦ) τῆς φωνῆς τὸ σύστημα τῶν.*

V. 6. *ἢ τῶν συν φθόγους*] Sic omnes. at Excerpta illa mendose, *ἢ τοῦ τῶν.* unde Possév. *aut huiusmodi sonos.* v. 8. non minus incite vertit: *aut generum melodiarum.* pro *aut genera melodia.* v. 10. *est certa melodia exercitatio.* melius, *confectio, effectio.*

V. 7. *ἀπὸ τοῦ τῶν φωνῆς αἰσθόζουμ.*] Aristoxeniz doctrinæ phrasis, de tonis seu modis explicanda, quomodo illi inter se permisceri debeant. Male hæc verba præcedens, *ἀπὸ φθόγους*, explicare videri possint. Eandem locutionem habemus v. 4. *ἀπὸ τοῦ τῶν φωνῆς τῶν*, id est, à quo tono.

V. 11. *τεύα.*] Sic omnes, etiam Vulc. At Possévinus ex Bryennio, *τίωααα* quas species deinde hoc ordine ponunt: *αἰωωη, πολωη, πετ- λεία, πωνη.* Laudanda equidem est Possévini diligentia, quod etiam Bryennium de his consulere voluerit; at

In eo reprehendendus, quod Bryennii enumerationem textui inferferit, quam in margine adponere debuisset.

V. 12. ἀνακάμψουσ, περιφερής.] Martianus pag. 187. v. 22. 23. *revertens, circumstans*. male Posssev. *reflexa, circularis*.

Ibid. ἀγωγῆς μετ' αὐτὴν εἶδη τεταύ.] Hic videri possit excidisse ἀγωγῆς definitio. Sed illam jam supra tradidit pag. 19. v. 18. Ex hoc autem loco melius ibi v. 21. pro, ἐπὶ τῆς μελωδίας, videtur lectum iri, ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς. quamvis prius jam Martiani tempore Codices habuerint, qui eodem modo vertit pag. 187. v. 21. *Exhinc in modulando alia eutibia dicitur*. Pro in modulando scribendum esset, *modulatio*.

V. 17. περιφερής δέ.] Hæc Martianus concise vertit v. 25. *Peripheres, quæ ad utramque aut commodatur aut servit*. Pro *aut commodatur* puto scribendum, *accommodatur*. Syllabam et etiam Codex B. supra scriptam habebat. v. 19. pro κατὰ Codex Scal. perperam καί. Ibidem pro δ' Bryen. & Vulc. δέ.

V. 22. ὑπερεβαλὼν ἀξσημάτων.] Oxon. & Codex Scal. in margine, pro ἀξσημάτων male legunt τόνων. Posssevinus imperite vertit; *per discretas moras*. Deinde v. 23. hæc verba, ἐνα περιεμμένη τόνων ἥτοι τὰ βαρεῖα τέτων, ἢ τὰ ὀξύτετα παρὰ τῆς κα, καὶ τὸ μέλθ. quæ à Bodl. absunt, ita vertit; *unum emititis tonum, horumque gravia, sive acuta accommodat*. v. 24.

pro ἥτοι Magdal. ἢ. v. 25. pro ὀξύτετα Bryen. ὀξύτατα, male.

V. 26. περιτρίαι δέ.] Addit, suo more, Bryennius ex Euclide; ἢ ἐφ' ἑνὸς τόνου πολλοῖς ἡμομενῶν παρὰ τῆς, καὶ ἡ γινώσ. quæ tamen nec Posssev. nec Vulc. habent.

V. 28. ἀφελέον.] Solum Bryen. male, ἀφελέον.

V. 30. καὶ δὲ πίνθ π.] Oxon. & Scal. omittunt καί. at Bryen. Posssev. & Vulc. π. utrique non male: melius tamen priores.

V. 32. γίνεσθαι παρὰ τῆς.] Verbum γίνεσθαι abest à Bryen. Vertit Posssev. *morum est declarativa*. Post hæc autem verba Posssevinus ex Bryennio addidit: τὴν δέ εἰς, ἢ δὲ πάλιν χρόνον μὲν, καὶ μίαν γονομήν παρὰ φωνῶν, ἢ ὅταν δὲ αὐτὰ φωνῆς παλιν λείψις μελωδοῦναι. *Tenor est distinctior mora, quæ una eademque vocis prolatione conficitur. aut, cum eodem sono plura verba canuntur*. Vide quoque Euclidem pag. 22. v. 12.

V. penult. μελοποιῖα μελωδίας.] Oxon. μελοποιίας μελωδία. quod eodem recidit.

V. ult. ἐπαγγελία μέλως.] Vulc. male inserto articulo, τῷ μέλως. Deinde solum Bryen. perperam, ἀπαγγελία. Martianus vertit, *expressio*. pag. 189. v. 20. *Modulario est soni multiplicis expressio*. Ibid. pro ἥτοι male Oxoni. ἥνη.

Pag. 30. v. 1. ἀνυρεμικός, νομικός,] Melius reliqui, νομικός, ἀνυρεμικός, τετραγικός. Hoc enim ordine hi modi repetuntur v. 2. & v. 16. Vide autem quomodo hæc Marti-

nus

pus connectat iis quæ sunt pag. 28. v. 32. Cæterum in Mart. v. 24. pro *nomicos*, quod & bini scripti ita habebant, scribe *nomica*. ut v. 22. *tragica*. v. 23. *disbryambica*.

V. 5. εἶδη] Oxon. male εἶδη. Pro *ὡς* plane legendum censeo *ὡς*, scil. *ἡρώδης τῆς μελοποιίας*. quamvis omnes codices dissentiant. v. 6. pro *πῶς ῥη- νῆς* Bryen. inepte, *τῆς ῥημῆς*. Possévinus hæc verba, *ὡς διωαλὸν ἐπὶ βάλ- λον*, inscite vertit, *quantum licet sup- ponere*. Martianus v. 26. illa verba, εἶδη δὲ *διερίονον* *παίους*, obscure & intricate vertit; *Sunt etiam alia di- stantia*, (mallem *differentia*) *qua & tropica mela dicuntur: alia homologi- ca*. (inepte pro *homologa*.) Hoc ultim- um ex v. 6. δι' ὁμοιότητος, sic est in- terpretatus. Iuvare illum possemus, scribendo; *differentia, qua & tropi- ca mela dicuntur, nempe homologa*. v. 27. pro his duabus vocibus *pro- rebus*, mallem *prioribus*, quorum sunt species. quamvis commode ex- plicari possint, *pro argumenti diver- sitate*.

V. 7. γὰρ male abest à Bryennio.

V. 8. οἱ ἰδοι] Codex Scal. ἰδοι. mallem εἶδη. *quorum species sunt nu- ptiales*.

V. 10. κατὰ τὰ μέλη τῆς Διανοίας] Possévin. *juxta mentis carmina*. Potuissetne ineptius? non advertit hic esse verborum trajectionem.

V. 11. Διφθέρεσι δ' αἰθέλων] Mar- tianus v. 29. *Dissentiant autem melo- poia ipse modis pluribus inter se*. Pro δ' Bryen. inconcinnius δέ. ut & pag. 29. v. 19.

V. 14. συστήματα.] Martian. male v. 31. *Specie quoque*. Rescribendum, *systemate quoque*. Cæterum Bryen. inverso ordine præter necessitatem, *μελοποιίας, συστημάτων, ἀποεικείας*.

V. 15. *ὡς δώριον, φρύγιον, λυ- διον*.] Oxon. & Codex Scal. non habent vocem, *λύνδιον*. Mart. *Tropia, ut Dorio, Lydio, vel cæteri*. nec opus est ut reponamus *Phrygio*. at pro *tropi- a*, legendum hic *tonis*. ut recte Ari- stides. alia enim ratione tropis diffe- runt, ut sequitur v. 16. Quæ à Mar- tiano versa fuisse, certissimum est ex pag. 197. v. 30. his verbis: *& in Har- monicis eos superius memoravi*. in ver- sione scribe, *Doria, Phrygia, Lydia*. quippe *melopœia* subauditur.

V. 16. νομικῶν,] Oxon. male, *νο- μικός, διθυραμβικός*. Codex Scal. *νο- μικός, διθυραμβικός*. utrique omisso tertio, *τετραγικῶν*. Si ad præcedentia respiciamus, hic quoque legendum fuerit, *ὡς νομικός, &c.*

• V. 18. συναλλήλων,] Oxon. ma- le, *συνήλων*. qui deinde perperam omittunt hæc verba, *δὲ ἡς πύξη λυπη- ρὴ κινῆται*. τὴν δὲ, *Διγαστήλων*. Bry- ennus pro *Διγαστήλων* habet *Διγστη- μάτων*. mendose. Possévinus *συναλ- λήλων* vertit, *contractivam*; *Διγαστή- λων*, *relaxativam*. Minus bene v. 20. *qua in iram incitamus*. verti genera- lius. V. 21. *εἰς ἡρεμίαν*, *in serenitatem*. ubi vocula *εἰς* aberat à Codice Scal.

V. 22. ἤδη δὲ ταῦτα ἐναλεῖται,] Bryen. perperam ἤδη. à quo etiam sequenti versu abest *ἐν*. ubi Oxon. & Vulc. optime, *ἐπὶ αὐτῶν ταῦ*. Porro

pro ἐκκαλῶρ Possen. & Vulc. male
ἐπεκαλῶρ.

V. 24. perperam Bryen. οὐ τῶρ.
omissa quoque voce, πᾶν.

V. 25. αἰδ' οὐκ] Bryen. male εἰ
μὴ καὶ μὴ. v. 26. ab Oxon. abest particu-
la γάρ. & v. ult. δὲ. v. 29. iidem be-
ne, περιέρχον.

Pag. 31. v. 1. Oxon. τὸ δ' ἐξ.

V. 2. ἐξ ἀπάντων ἑμεῶν συμπλη-
ρωθέν,] nempe μέλ^ο τέλειον, *cantus*
perfectus, pag. 30. v. 28. pag. 28. v. 26.

V. 8. Oxon. ὅτι π τῶν. bene. Ii-
dem v. 11. ὅτως γάρ.

V. 14. ῥυθμός τίνων ἐστὶ] Martia-
nus pag. 190. v. 4. hanc definitionem
sic interpolatam habet: *Rhythmus*
igitur est compositio quadam ex sensibi-
libus collata temporibus, ad aliquem ha-
bitum ordinemque connexa. Hæc defi-
nitio generalis est, in qua pro *conne-*
xa, melius legeretur *connexu*. præ-
cessit enim *collata*; deinde rectius
responderet verbo *συγκειμένων*. Al-
tera ejusdem definitio specialis est,
ex priori Musicæ adcommodata: in
qua v. 6. vocabulum *modorum* posi-
tum est pro *modulationum*. quod &
sequitur v. 7. Cæterum vertit Mart.
σύστημα, *compositio*, v. 4. vel *connexio*,
v. 7. utrobique minus perspicue. Al-
ias rhythmici definitiones vide apud
Bacchium pag. 22. v. 29.

Hic in Bodl. Codicis margine scho-
lium aliquod additur ex Porphyrii
commentario in tertium caput libri
primi Harmonicorum Ptolemæi.
Quamvis autem non magnopere huc
pertinere videatur, ipsum tamen, ne

quid quod in Scriptis codicibus re-
peritur, omisisse videamur, hîc ad-
ponemus, ex Porphyrii codicibus
suppletum & emendatum. Ita autem
illud legitur. Ἐκ τῶν περιέρχον εἰς τὴν
ἐξήγησιν τῆς ἀρμονικῆς. Ἡ ὀξύτης καὶ
ἡ βαρύτης οὐκ ἐστὶν οἷον ἐκθέσις καὶ
συσταλή, ἡ ταχύτης καὶ βραδύτης.
ιδιότης δὲ μόνον ἀλλοδαγή, καὶ
ὡς ἐν τῇ λογικῇ φωνῇ αἰσθαι μὲν (in
Porph. contextu bene, μὲν εἰσι)
αἰσθησεις καὶ συσταλῆ τῶν συλλαβῶν
αἰπε, μακρότητες καὶ αἰ βραχυότητες.
(optime rursus in Porphyrio addi-
tum legitur, αἰσθαι δὲ αἰ ταχύτητας
καὶ αἰ βραδυότητας) αἰσθαι δὲ, αἰ (in
Porphyrio articulus αἰ est omisus)
ὀξύτητες καὶ βαρύτητες. τελῶν ἐν τῇ
θεωρημῶν, ταῖς μὲν χρεῖται (Porphyr.
ἡ) ῥυθμικῇ ταῖς δὲ, ἡ μελεῖται. ταῖς δὲ,
ἡ ἀναγνωστικῇ, πρὸς τὴν πρῶτην περιφορᾶν
τῆς λέξεως (Porphyr. τῶν λέξεων)
περγαμαθολογία. Pro illis verbis,
τελῶν ἐν τῇ θεωρημῶν, aptius in
Porphyrio invenitur vna vocula, αἰ.
Sic autem illa vertimus. Ex Porphy-
rii commentario in Harmonicam: *Acu-*
men atque gravitas non sunt quasi pro-
ductio & correptio; aut celeritas & tar-
ditas; sed tantum proprietatis commu-
tatio, secundum quam & in humana
voce alia sunt productiones & correption-
es syllabarum, nempe longitudines &
brevitates: alia, celeritates & tardi-
rates: alia, acumina & gravitates. Ex
ternis igitur, qui in illis spectantur, or-
dinibus, illis utitur Rhythmica; istis,
Mettrica; his, (ars) Lectoria, qua
circa certam dictionis prolationem ver-
satur.

fasus. Insigniorem locum ad illustrandam hanc de Rhythmis doctrinam ex Suida, in voce ῥυθμός, hic adponemus. Ῥυθμός. τάξις ἑμμελῶς ἀκούσθαι ἀρμονίας. μέλῳ ὁφθωνον. σύγκρασις. πατήρ μέτρων ῥυθμός. καὶ ὅτι ἀρχαία ἡ τῶν μέτρων καὶ ῥυθμῶν διδασκαλία. ὁ δὲ τὰς αὐληγίδας κελύβη ῥυθμόν πνα βαρβαρικὸν ἐπαυλῆσαι οἱ. ἀλλὰ φέρεται ῥυθμός μέτρων, τῷ πὸν μὲν ἡμι-κώτερον εἶναι· τὸ δὲ μέτρον ὑπερχειν εἶδῃ· τῷ ῥυθμῷ. θεωρεῖται γὰρ ὁ ῥυθμός ὡς ὅτι τῶν προτέρων ἢ χρεσὶ καὶ ποῖς ποσὶ ὅταν γὰρ ἡ ταχέια καὶ βραδεία τῶν προτέρων ἀρσις καὶ θέσις, λόγον ἔχουσι πρὸς ἀλλήλα, ῥυθμός γίνεται. καὶ ἐν ὅσῳ ἀπὸ μετὰ φρεσὶς τῶν, ἡ ποιὰς τῶν συλλαβῶν συμπαύει, καὶ πρὸς λαμβάνοντο πρὸς πῶν τῶν μέτρων ἡμεῖς, πόδες ἐκλήθησαν. καὶ ὅτι αὐτῶν τε πῶν ἀλλων τῶν πῶν τῶν ὁ ῥυθμός λέγεται, συμμετρίαι ὡς τῷ χρόνῳ ἐν ᾧ ἡ κίνησις γίνεται. καὶ γὰρ τῶν τσημάτων τῶν αὐτῶν, τὰ μὲν ὅτι πλείονα χρόνον ποῖς δακτύλοις ὅτι παμμήζουσι. τὰ δὲ, ἐπὶ ἐλάττω. καὶ ἔτι ἢ ἀπληχίσεων, πῶν μὲν μακροτέρων ποῖσι· πῶν δὲ, βραχυτέρων. καὶ ἔτι ἢ τσημάτων τὰ μὲν μείζονα εἰσὶ τὰ διὰ, ἐλάττω. καὶ τὰ μὲν ἐγὼ γίγνεται τῆς ὅτι γλῶττιδος· τὰ δὲ, πρὸς ῥωτέρων. καὶ τὰ μὲν σινώτερων, ὅς ὑπὲρ ἐστὶ τῶν ὀρυγίων. διὸ καὶ αἱ τῶν παίδων φωναί, καὶ αἱ τῶν γυναικῶν, ὅς ὑπὲρ. τὰ δὲ ὀρυγίον, βαρύτερον. ὁμοίως καὶ τὰ ἐγὼ γίγνεται τῶν πρὸς ῥωτέρων, ὅς ὑπὲρ. ὡς τῇ συμμετρίᾳ, ἀρμονία τὸ μέλῳ γίνεται. ῥυθμός δὲ, τῇ τῷ ταχέῳ καὶ βραδέῳ. ὁ μὲν ὡς ὅτι τῶν ἀλλων ῥυθμός, κατὰ τὸ βραχὺ καὶ βραδὺ χαρὰ κληγέται· ὃ ὅτι ὡς πρὸς

φορεῖ λόγος, κατὰ τὸ μακρὸν καὶ βραχὺ. ὅς περ μόνῳ καὶ μέτρον λέγεται. οὐκ ὅτι τῶν ποιητικῶν διὰ ταῦτα μόνον θεωρεῖται, ἀλλὰ καὶ ὅτι τῶν ῥητορικῶν.

Pro ἑμμελῶς legendum non ἑμμελής, sed ἑμμετῶς. Portus male vocat: *Rhythmus est consequentis harmonia concinnus ordo*. Deinde pro ἀκούσθαι scribo ἀκούσθους. & αὐτῶν τε καὶ τῶν ἀλλων. Ita autem illa verto.

Rhythmus. Ordo metri particeps. harmonia comes. cantus suavis. commixtio. Pater metri est rhythmus. atque antiqua est metrorum ac rhythmorum doctrina. Ille autem tibicinas jubet rhythmum (cantum) quendam Barbaricum sibi tibia decantare. Differt rhythmus à metro: quod ille sit generale quid; metrum autem rhythmus species. Spectatur enim rhythmus & in iis, qui manibus pedibusque plaudunt. Cum enim celer ac tarda pedum sublatio ac positio rationem inter se habent, rhythmus existit. Atque hinc, translatione facta, huiusmodi syllabarum complexio, quam ad metrorum generationem adsumimus, pedes sunt adpellati. Præterea de tibiis, aliisque huiusmodi, rhythmus dicitur, commensus existens temporis, in quo sit motus. Quippe tibiarum foramina alia maiore tempore digitis claudunt; alia, minore: atque ita sonitum alium longiorem faciunt; alium, breviorum. Insuper foraminum alia maiora sunt; alia minora. atque alia lingula propiora; alia, inde remotiora. Et quidem angustiora, acutiora sunt latioribus: quamobrem & puerorum voces & feminarum acutiores existunt: latiora autem sunt graviora.

viora. Similiter & (lingulæ) propiora longius ab ea distantibus sunt acutiora: quorum commensu cantus fit harmonia; rhythmus verò proportionem celestis atque tardi. Rhythmus itaque in aliis secundum breve & tardum denotatur; qui vero est in sermone, secundum longum ac breve. qui solus & metrum dicitur. Porro non tantum in Poëticiis hac spectantur, sed quoque in Rhetoricis.

V. 16. ἀρσιν καὶ θέσιν.] Mart. v. 8. per id quod aut efferenda vox fuerit, aut premeda.

V. 19. ἀνέμφαλον τὸ τῷ μέλῳ περιμυκίων πλοκῶν,] Minime evidentem ac penetrantem efficiant cantus connexionem. Huc respexit Martianus v. 9. qui nos à licentia modulationis ad artem disciplinamque constringat.

V. 22. Oxon. καθίστησιν. v. 26. ii. dem male, φορεῖ μέγας σώματι. infercto vocabulo μέγας ex seq. versu. Melius autem Aristides hic ἀρσιν καὶ θέσιν definivit, corporis lationem sursum versus ac deorsum; quam Martianus pag. 191. v. 32. *Arts est elatio; Thesis depositio vocis ac remissio.* Pro *elatio* scribendum, *elatio*. quod idem Mart. habet pag. 193. & sequentibus.

V. 29. ὁ πῶς μὲν ἔν θρημῶς] Male ab Oxon. abest vox πῶς. Nam & Martian. illam agnoscit dum interpretatur v. 13. *Omnis igitur numerus triplici ratione* (παρέστροφος Aristides, τρεῖς αἰτιολογίαι) *discernitur.* In eodem v. 15. pro *judicium* malletm *indicium.* & v. 16. expungo ex. v. ult. Oxon. δυν.

V. ult. ὁ πῶς τε καὶ ἀριθμῶς. ἡ ἀριθμῶς] Martianus: *Sed quia trifidus unusque numero* (malletm, *numerus*, obsequens *bi*,) *dictus accidere, bi* (sc. numeri) *quoque in tria eisdem genera dividuntur: in corporis motum.* v. 24. in eodem Mart. vocabulum *modi* plane scripturæ compendio factum censeo ex *modulationis*. Scribendum itaque, *qua apta modulationis ratio.* Sic v. 7. pro *ratione modulationis.* & v. 23. *modulandi ratio.*

* Pag. 32. v. 4. puto legendum, ἰδίᾳ τε μεθ' ἑκατέρου. Codex Scal. perperam, ἰδίᾳ τὴν ἑκατέρου. Editam emendationem Oxon. deinde confirmarunt.

V. 7. lego, ἡ θρημῶς μόνη, ut v. 9. & v. 13. λέξεως μόνης. V. 9. restituo particulam ὡς, scribendo, ὡς ἔστι τῶν. & v. 13. ὡς ἔστι τῶν ποιημάτων.

V. 6. πῶς ἀγχορμάται,] Plane hic diagrammata sunt descriptiones literarum notis factæ, quæ hodie barbære adpellant *Tabulaturæ*. Porro ἄτακτοι μελωδοί, *incondita modulationes* sunt, quos vocamus cantus chorales, dictione destitutos. quemadmodum v. 9. κεχυμένη ἄσματι, *confusa*, seu, *incondita cantilena*, sunt cantus chorales cum dictione. Crumata sunt, quæ cithara, aliisque quæ pulsantur instrumentis fiunt; cum fidibus canimus, nulla voce adhibita. Cola sunt membra versuum in comœdiis, & tragœdiis.

V. 11. Insulse Cod. Magdal. ψυχῆ pro ψαλῆς. & v. 14. uterque *συνεστύς* pro *συνεστύς*,

V. 12.

V. 12. μετὰ δὲ μέλῳς,] Ut in illo Virgili ecloga 9. v. 45.

-- numeros memini sibi verba tenerem.

Numeri hic non tantum sunt rhythmici; quemadmodum Martianus, & alii, Græcum vocabulum interpretantur; sed una modi, seu modulatio. Omne quod audierat Lycidas, erat oda, constans ex melo, rhythmico & dictione. Priores duas partes, utpote sæpe recurrentes, memoria comprehenderat; sed non æque verba, quod magna varietate ac multitudine copulentur.

V. 14. οἶον τῶν σωτάδων,] Suidas: Σωτάδεα ποιήματα, τὰ τῶν σωτάδων. Sotadea poemata, qua sunt Sotada. Mox: Σωτάδης, ἀθηναῖος, κωμικός, τῆς μέσης κωμῆδος. Sotades, Atheniensis, Comicus media comædia. Ab hoc tamen Sotadea poemata non sunt dicta; sed ab alio, Cretensi, uti placet Isidoro, Originum libro 1. cap. 38. Sotadeorum quoque repertor est Sotades, genere Cretensis. Hujus quoque Suidas meminit: Σωτάδης. κῆς μαρωνίτης. δαιμονιοθεῖς. ἰαμβογραφίφθ. ἔγραψε φλύακας, ἦτοι κιναιδους, ἀφελέντες ἰωνική. καὶ γὰρ ἰωνικοὶ λόγοι ἐκαλεῖντο ἴωνι. ἐχρήσατο δὲ τῷ εἰδῇ τῶν καὶ αἰεξάνδρος ὁ αἰτωλός. καὶ πύρρῳ ὁ μολήσιος. καὶ θεοδώροτος. καὶ πμοχαρίδας. καὶ ξένωχος. εἰς δὲ αὐτῶν εἶδη πλείστα. οἷον εἰς ἄδυ κατὰ βωσας. περιήπας. εἰς βελεσιγύλῳ. αἰμαζών. καὶ ἔπερα. καὶ ἐγκλειόμεναι. καὶ περὶ ἀλλήλῳ. ὡς ἀθηναῖος φησιν ἐν δειπνοσοφισαῖς. Sotades. Cretensis, Martonita. à demonio vexatus. iamborum scriptor. Scripsit Philyacus, seu Cimados,

dialecto Ionica. Etenim Ionici logi hi vocabantur. Atque hac (carminis) specie utebatur etiam Alexander, Ætolus. Pyrrhus, Milesius. Theodoras. Timocharidas. & Xenarchus. Sunt autem ipsius plurimæ species: ut, Ad infernum descensus Priapus. in Belesischen. Amazon. & alia. Præterea, Inclusa. & Liberatus. ut Athenæus inquit in Dipnosophistis.

V. 16. ταῦτα δὲ σύμπαντα μνήσῃ τῶν ὀδῶν ποιῶ.] Martia. v. 24. qua cuncta socia perfectam faciunt cantilenam. Vide quam multa præterierit, & quam egregia. neque enim hic mutilus facile censeri debet, nisi sua ipsius culpa.

V. 18. διαρῆς ὃ ῥυθμὸς] Sic plane Mart. v. 25. Dividitur sane numerus in oratione per syllabas. & cætera. v. 21. πῶς περ ἡμασσι, utcunque expressit.

V. 22. μέρη δὲ ῥυθμικῆς.] Insulse Martianus: Verum numeri genera sunt septem. Quomodo μέρη potuit interpretari genera? & pro Rhythmicis substituere, numeri? Scribere debuisset; doctrina de numeris partes sunt septem. De partium numero ferme Martiano accesserim, ut secunda pars incipiat pag. 33. v. 20. tertia, pag. 34. v. 5. quarta, eadem pag. v. ult. Possunt tamen duæ illæ partes satis commode ad primam referri, ut minutius tantum hæc partitus videatur Martianus.

V. 24. ἐξὶ πρώτων χρόνων.] In Martiano itaque rescribe; prima (pars) de primis temporibus. Sic enim & ipse pag. 191. v. 3. Primum igitur tempus est.

V. 27.

V. 27. ἀτομῶν.] Mart. *in morem atomi*. annon ineptè? Deinde, *nec partes, nec momenta recisionis* (divisionis) *admittit*. id est, nec in minutissimas partes dividi potest. v. 28. hæc verba, ὅς καὶ σημεῖον καλλῶται. ἐλάττωσιν δὲ καλῶ τὸν ὡς πρὸς ἡμᾶς, male aberant à Magdal. habebat autem Bodleianus. Deinde v. 32. iidem male transpositis verbis legebant, καὶ οἱ γεωμέτραι καθ' οὗ. v. pen. ὥς σφίσι.

V. ult. μονάδῳ οἰονεὶ χῶρον ἕνα.] Martianus v. 5. *in Arithmetici monas*. Quæ ibi adduntur, id est, *singularis quedam, ac seipsa natura contenta*: inepti glossatoris esse puto, qui vocabulum monas explicare voluit; ut liquet ex feminini generis vocibus; adeoque expungenda censeo.

Pag. 33. v. 1. θεωρεῖται γὰρ ἐν λέξει,] Perperam hîc in Martino: *Sed numerus in verbis per syllabam*. Pro *numerus* rescribo, *tempus*. Nam ut aliter legerit aut scripserit Martianus, videre nequeo.

V. 4. ἐν δὲ κινήσει σώματος.] Martianus non male, *in gestu*, (Sic & pag. 190. v. 26.) *per incipientem corporis motum, quod schema diximus*, (nempe pag. 190. v. 27. ubi Aristidem interpretatur pag. 32. v. 21.) *invenitur*. Hæc autem probe sunt notanda.

V. 6. τῶν μελωδῶν.] Plane lego, μελωδῶν. *ad singulorum quæ modulantur motum*.

V. 9. πρὸς ἐνέγκαιον.] Sic omnes. at procul dubio melius, πρὸς ἐνέγκ. v. 10. Oxon. δυν. v. 11. male conjunctim τῶν, pro τῶ τῶν.

V. 12. ὡς ἐφ' ἑαυτῶν,] Puto v. 7. καὶ ὡς πρὸς τῶν τῶν λοιπῶν φθόγων σύγκρισιν. respiciendo ad comparationem, quæ fit cum reliquis sonis.

V. 13. πᾶσι δὲ ἐν χεῖρὶ,] Martianus v. 10. *Compositum verò, quod potest dividi; & quod à primo aut duplum, aut triplum, aut quadruplum*. Pro à primo, quod Latinus sermo respuit, rescribo, *est primi*. v. 14. pro τῶν τῶν malletm τέτυ.

V. 16. μέγας γὰρ τέλος ὁ πρὸς ἡλθεν.] Martianus: *Eatenus enim tempus omne numeri profertur*. Quæ addit satis sunt obscura: *atque ei finis est, qui plena rationis est terminus*. Hoc vult dicere; plena ratio & maxima, quæ in Musicis spectatur, est quadrupla; nempe ipsius bis dia pason consonantiæ, cujus gravissimus sonus, proslambanomenos, ad acutissimum, neten hyperbolæon, est ut 4. ad 1.

V. 20. pro διφωῶς male Oxon. ἐκ φύσεως. Scal. ἐκ φύς quod isto modo emendavi.

Ibid. τῶν δὲ τῶν χεῖρῶν,] Martianus hæc, & quæ sequuntur, bene vertit v. 16. Male omnes v. 22. & v. 27. ἄνθρωποι. ut & Martianus pag. 190. v. 32. pag. 191. v. 18. & v. 21.

V. 24. πρὸς ἀλλήλους σῶζοντες τὰ ξιν.] Hinc in Mart. v. 19. rescriberem: *quæ ratione certa inter se ordinem servant*.

V. 25. Oxonienses bene, καὶ πρὸς πρὸς. addita vocula καὶ.

V. 26. δύο μετὰ τῶν ἀνομοίων.] Hoc plane falsum. scribendum, ὁμοίων, seu

seu *μη' ἀνομοίαν*, vel ut Euclidis habet definitio, quam pag. 221. adscripsimus, *ὁμογενῶν*. Tempus enim, exempli gratia, est simile tempori, & ejusdem generis. Hoc vertendo non animadverteram. itaque pro *diffimilium* scribe simpliciter, *similium*.

V. 27. *ἀρρῦθμοι δὲ, οἱ παντελῶς*] Bene hæc & quæ sequuntur usque ad pag. 34. v. 4. vertit Martianus.

Pag. 34. v. 5. *ἐπὶ τῶν χροῶν οἱ μὲν ἀπλοῖ· οἱ δὲ πολλαπλοῖ, οἱ καὶ ποδιχοὶ καλεῖται.*] Planum itaque, rescribendum esse in Martiano v. 29. *Sed temporum alia simplicia sunt; alia multiplicita, quæ podica etiam perhibentur.*

V. 7. *πρὸς μὲν ἑνὶ ἐστ.*] Paulo aliter Mart. v. 30. ubi illa verba; *per legitimos & necessarios sonos juncta.* abstrusi aliquid significare videntur, de quo aliquando dicemus ad Plutarchi dialogum de Musica.

V. 10. *Διχοφθαῖ δὲ ποδῶν ζ.*] Martianus quoque v. 32. *Sed pedum differentia sunt septem.* At in illarum differentiarum enumeratione omnes Martiani codices deficiunt. Primam enim cum tertia, insigni errore, coaluisse videmus: & reliquas perpetram habere. quæ omnia ex ipso Aristide non difficulter restituentur.

Ibid. *κατὰ μέγεθος.*] Rescribo, *πρώτη μὲν ἢ κατὰ μέγεθος.* Deinde v. 12. *δὲ τριῶν ζ,* ἢ *κατὰ ῥυθμόν.* & v. 14. *τελείη δὲ, ἢ κατὰ σωθεῖσιν.* Reliquis differentiis numerus recte additus legitur in omnibus codicibus.

V. 12. *οἱ τείχεροι*] Hæc binæ voces, quas Oxon. non agnoscunt, ex

marginē Scal. in textum irreperunt. Legendum autem, *ὡς οἷον*, (scil. *πρὸς*) *Διχοφθαῖ ἡμιολίῳ καὶ διπλασίονι.* Posses quidem eodem sensu scribere, *διχρονόν*, vel *δισημόν*, sed minus commode. vide pag. 35. v. 1.

V. 15. *Ἐν δὲ, σωθεῖς,*] Hinc in Martiano pag. 191. v. ult. pro *multiplices* rescribe, *compositi*. quæ emendatio etiam confirmatur ex pag. 192. v. 1. & v. 3. unde autem natum sit illud mendi facile perspicitur. Exemplum Martianus immutavit. pro *δίσημοι* substituit, *pyrrhichii*: pro *δωδεκάσημοι*, *præones*.

V. 17. *ἀπλοῖ μὲν γὰρ εἰσιν,*] Hæc bene Martianus v. 2. in cuius versione v. 3. probe legitur vocola *etiam*. Pyrrhichius enim tantum in bina tempora dividitur; sed præon in quinque tempora, & præterea in duos pedes, trochæum & pyrrhichium; iambum & pyrrhichium. &c.

V. 20. *ὡν μέγεθος*] Pro *μέγεθος* rescribo *ῥυθμόν*, ex v. 22. Hæc autem prior pars quartæ differentię in omnibus Martiani codicibus desideratur. v. 22. Oxon. *διόλου*.

V. 25. *ἢ καὶ διαίρεσιν ποιάν.*] Martianus incommode v. 6. *Alia deinde differentia est, quæ per divisionem queritur qualis existit, hoc est, ποία.* Præterea legendum puto: *Alia deinde differentia est per divisionem, qua queritur.* ut pag. præcedente, *per magnitudinem.* nisi verbo addito legere velimus ut v. 9. & 10. *Alia deinde differentia est, quæ fit per divisionem, qua queritur.* v. 25. pro *ὅτι* potius legem

rim ὅταν, quod usitatissimum est; & quia sequitur συμβαίνει: quam ut eo retento, scribam cum Oxon. συμ-βαίνει.

Ibidem pro ποικίλως perperam Bodl. ποικίλιν.

V. 26. ποικίλως οὐτ' ἀπλῶς γίνεσθαι συμβαίνει.] Exemplum dabimus Do-
chmum priorem ex pag. 39. v. 9. De
quo Fabius Quint. Instit. Orator.
lib. 9. cap. 4. Est & Dochmius, (lego,
Dochmius) qui fit ex bacchio & iam-
bo, vel iambo & cretico, stabilis in clan-
sulis & severus. hoc modo: υ - - | υ -
vel isto: υ - | - υ - Martianeus perpe-
ram: *atque illa qua simplices pedes esse
multiplices*. Novam enim differen-
tiam hæc verba proponere videntur,
cum ad priorem pertinere debeant.
Deinde ποικίλως incommode hic ver-
tit *multiplices*. Expunctis binis voci-
bus, & una rescripta, sic legeremus:
*atque simplices pedes contigerit esse mul-
tiplices*. vel potius, *varios*.

V. 27. ἐκίη, ἢ καὶ τὸ γήμα,] Hanc
quoque mutilam in Martiano legi-
mus v. 9. Restituo: *Alia est per figu-
ram, qua per divisionem fieri consuevit*.

V. 31. ὁ μὲν ἔχῃ τὸν μείζονα χρόνον] Martianeus v. 11. *unus habet prolixius
tempus. ἀνακαθίδως* igitur subjungit
v. 12. *vel cum per contrarium*. Melius
scripsisset: *alter autem per contrarium
ordinem habet tempora prædicta*. Hujus
differentiæ perspicuum exemplum
sunt trocheus & iambus.

Pag. 35. v. 1. τὸ ἡμιόλιον. τὸ διπλά-
σιον.] Oxonienſes, καὶ τὸ διπλ. Mal-
lem, τὸ ἴσον. τὸ διπλάσιον. τὸ ἡμιόλιον.

qui ordo est v. 6. v. 9. v. 13. v. 17.
pag. 143. v. 5. Martianeus tamen prio-
rem servat ordinem. v. 15. ut jam ve-
tustissima esse hæc lectio adpareat.

V. 4. εἰς πρὸς ἐαυτὸν] Liber Scal.
ὁ μὲν γὰρ εἰς ἐαυτὸν συγκρατῶν. quod, ut
editum, emendavi ex sequentibus.
Minus bene Oxon. εἰς ἐαυτῷ συγκρ.
Est autem inusitatio locutio, quam
tamen eodem modo vertit Martia-
nus v. 16. *Etenim unus semper cum sibi
fuerit aptatus*. Puto scripsisse Aristi-
dem, ὁ μὲν γὰρ αὐτὸς πρὸς. ut subaudia-
mus ἀεθμός. quasi ὁ μὲν μοναδικὸς ἀρι-
θμός, numerus singularis. quod com-
pendiosa scriptura per notas literales
signabant. Sic plane v. 6. ὁ δὲ β πρὸς
τὸν α. nam, ὁ δὲ δδύπερ, Græcus
sermo respuit. & v. 7. ὁ δὲ γ πρὸς τὸν
β. ubi Oxon. ὁ δὲ τετάρτος πρὸς τὸν δ.
& iidem v. 8. ὁ δὲ πέντα πρὸς τὸν
τετάρτος. Cæterum absque ratione hunc
naturalem rationum ordinem trans-
positum in Martiano legimus. Hæc
enim verba: *Tria vero ad duo numerus
hemiolius est*. vers. 20. recte sequuntur.
Idem Martianeus v. 19. ἐν δὲ δύοιν ine-
pte eloquitur: tam syllabarum quam
temporum servat. scribere debuisset:
*geminam rationem temporum in syllabis
servat*. Quædam hic præterea explica-
tionis gratia adjungit, quæ minus e-
mendate leguntur. Versu 21. pro de-
nique mallet, *deinde*. v. 22. pro verum
plane scribendum *unum*. Vult enim,
unum ad unum; vel duo ad duo,
tanquam æqualis rationis numeros,
constituere genus Dactylicum. Con-
firmat quoque hanc emendationem
versus

versus 26. Porro v. 22. 25. 28. signa vocat tempora brevissima, unde pedes *διήμοι*, *τείσμοι*, &c. adpellantur. V. 29. parum Latine dixit: *Accidit autem numeros.*

V. 10. *ἕως ἑκαδεκασήμε.*] Sic emendavi Codicem Scal. qui habebat *ἑκαδεκασήμε*. Confirmant eam lectionem Oxonienses; & Martianus v. 32. *quod à disemo usque in sedecim pedes procedit.* Omnes autem codices hic male legunt *pedes* pro *syllabas*, quod recte pag. 193. v. 1. excusi habent & scriptus B. Male autem rursus scriptus A. *pedes*. Mallet tamen iis locis scribere *signa*. quo pag. 192. ter utitur. Versu ultimo scripsisse videtur: *primus aequaliter constare videtur.*

V. 14. *περὶ ἑπτὰ*] Hoc tanquam usitatus in margine adscripseram, quod deinde in textum irrepsit. Omnes bene habent *περὶ ἑπτὰ*. Hesychius: *Περαιωθῆναι, πλειωθῆναι.*

V. 19. *ἕως πεντεκαίδεκασήμε.*] Itaque pag. 193. v. 3. in Martiano, pro xv. rescribo xxv. Hephæstio ulterius progreditur pag. 43. *διωγαί δὲ (τὸ πλαιωνιγὸν μέτρον) ἢ μέγετα τῷ ἑξαμέτρῳ προσέτιν, ὥστε τὸ τεττακοντασήμεον μὴ ὑπερβαίνειν.* Sed Pæonicum metrum etiam ad sex pedes progreditur, quoniam triginta signorum numerum non excedit. Porro Cod. Scal. male, *ὡς πέντε καὶ εἰκοσήμε.* & v. 20. perperam Oxon. *αὐθιγλήν.*

V. 23. *ἕως πεσάρων καὶ δεκασήμε*] Cod. Scal. rursus *ὡς*. Bene autem Magdal. *παραπεντεκαδεκασήμε.* Male

hic legitur in Martiano v. 4. *quatuordecim similibus idem ponens.* Si quis enim ex hac scriptura putet quatuordecim epitritos uno rhythmī ductu poni posse, toto cælo aberrarit. Haud dubie scribendum: *quatuordecim signis eundem bis ponens.* Pro γίνεσθαι videri possit scribendum λήγεται. v. 27. pro *περὶ ἑπταήμεων* in Oxon. est *περὶ τεττακήμεων.* & v. 29. *ἕως τὰ εἶδη.*

V. 32. *οἱ δὲ αἰσώμενοι. αἰσώμενοι μὲν,*] Oxonienses: *οἱ δὲ αἰσώμενοι. αἰσώμενοι μὲν, οἱ δὲ αἰσώμενοι, ἢ καὶ πλειονῶν σωτῶντες, ὡς οἱ δωδεκασήμεοι.* (supra scriptis his pedibus in omnibus codicibus, υ - | - υ | - - | υ υ) *αἰσώμενοι δὲ, οἱ ἐν γῆν ποδικῶν χρομήνοι, ὡς οἱ τεττακήμεοι.* (supra scripto hoc pede - υ υ) *μυλοὶ δέ.* Hic ordo antiquior videtur, quod eundem quoque observavit Martianus v. 8. Addendum autem hic videtur, *οἱ δὲ μυλοὶ.* quod in omnibus excidit: ut legamus, *οἱ δὲ αἰσώμενοι. οἱ δὲ μυλοὶ. αἰσώμενοι μὲν.* Hæc quippe rhythmī differentia deinde explicatur pag. 36. v. 2. & à Martiano recte additur v. 7.

Pag. 36. v. 2. *οἱ πῶτε μὲν εἰς χρόνους.*] Hæc vera est lectio, ut hinc Martiano sit emendandus v. 10. *qui aliquando in pedes, aliquando in numeros resolvantur.* Pro *pedes* rescribo *tempora*. Per rhythmōs seu numeros intelligere debemus non syzygias, sed pedes; obstat enim verbum *ἀναλυόμενοι*. Idem autem, quamvis alio modo, docet Aristoxenus pag. 34. v. 17. *Eadem magnitudo pedis est possessa & conjunctionis.* Exempli gratia,

Pes hexasemus υ--υ, in tempora resolvitur, quando ut pes consideratur, qui adpellatur antispastus; at in rhythmos, seu pedes, iambum ac chorium, quando pro syzygia ac conjunctione accipitur.

V. 4. τῶν δὲ σωθέτων] Scaligeri codex, σωθετων. quo, manifeste erroneo, textum fœdare nolui.

V. 5. καὶ συζυγίαν] Sic perperam omnes. scribendum simpliciter, συζυγία. ut sequitur ἐξίοδος. Martianus hic probe. nisi quod vocula in ante dissimiles est expungenda. ut bene v. 16. Coniunctim autem legébant scripti *indissimiles*, cum glossa, *valde similes*. æque inepta. Deinde v. 16. in eodem scribo: *quique dissimiles sibi que impares*. & v. 12. *copulam*, pro *copulas*. Cæterum in omnibus codicibus exempla vocabulis rhythmicis erant supra scripta: pag. 36. v. 4. ἐξάσημοι, υ-| -υ. v. 7. ἀνομοίων, υ-| υ υ. v. 8. παλαιών, υ-| υ υ| -υ. v. 11. Cod. Bodl. λέγομεν.

V. 12. ῥυθμοὶ ἕξ.] Martianus pag. 193. v. 28. *numero sunt sex*. Ita recte scriptus B. at alter cum editis perperam; *numeri sunt quinque*. Deinde scribendum: *proceleusmaticus simplex ac duplex*; (vel, *proceleusmaticus brevior, & maior*, ut loquitur v. ult.) *anapestus à maiore, & à minore*; *spondem*. ut ex sequentibus etiam est manifestum. In Mart. pag. 194. v. 9. pro Barbaro *quadrifemo* rescribe, *tetrafemo*. ut recte ter scribitur pag. 193.

V. 18. ἀνάπαις καὶ δὲ μείζον,]

Corrigendus Martianus pag. 194. v. 9. *Anapestus, qui vocatur minor*. Nam ex v. 15. quoque liquet scribendum esse *major*. quamvis melius, Græcos sequendo, scriberetur à maiore, à minore, ut v. 21. & 22. Deinde scribendum: *accipiet elationem unius temporis*. expuncta voce *pedis*, ineptissime hic inserta. Præterea hic & v. 16. contra quam Aristides, primo ac longo tempore elationem tribuit; positionem vero duobus brevibus. Obscura autem sunt quæ v. 13. adjungit. Videtur autem vellem, si longæ syllabæ tres breves, aut etiam quatuor adjungantur; longa erit in elatione, & reliquæ in positione. Versu 18. vix video quomodo verba sint construenda. quæ huc tendunt: Cum duo tempora sint in positione, & quidem in genere dactylico, quod æqualitatis rationem observat, necessario etiam duo tempora erunt in elatione. Sed forsitan scribendum: *Quare utroque tempore, quod in positione fuerit, equali subposito*.

V. 21. καὶ μακροῦς θέσεως.] Hic magna est confusio. Codex Scal. ommissa vocula καὶ legebat: ἀνάπαις ἀπ' ἰλίσσον, ἐκ δύο βραχυῶν ἄρσεων, μακροῦς θέσεως, ἢ μακροῦς ἄρσεως. πονδεί καὶ μείζον. Quæ ut manifeste corrupta, suæ integritati restitui. Probarunt deinde meam emendationem Oxoni. qui aliquanto integriorem lectionem suppeditabant: καὶ μακροῦς θέσεως, καὶ μακροῦς ἄρσεως πονδεί ἀπλῆς. πονδεί καὶ μείζον.

V. 24.

V. 24. ἐκ πύργου] Martianus
v. 25. *quaternariam* interpretatur ἑ-
σαφύετρον. v. 26. *duplices* positum pro
duo. v. 27. pro *quoniam* mallem *quo-*
tum. v. 29. pro *vel* plane scribendum
εἰ. v. 32. pro *septem* scribe οὐκ. Ab
illo hoc est mutatum, qui pag. 193.
v. 28. pro *sex* substituit *quinque*.

V. 31. ἐναντίως. δακτύλῳ.] Sic
quoque Oxon. Perperam codex Scal.
ἐναντίῳ. δακτύλικός. Etiam Martia-
nus recte, *Dactylus*.

V. penult. τοῖς μέρεσι 8 δακτύλῳ]
Minus perspicue Mart. *digito hominis*.

V. ult. ὅτι τὸ ἀνάπαλιν] Inepte
Mart. *quia per ordinem redeat sursum*.
Hephæstionis Scholiastes pag. 82.
τέταρτον ἀνάπαλιν, ὁ τῷ ἀντικεί-
μενῳ, ἐκ δύο βραχέων καὶ μακρό-
ς, ὅτε ἀνάπαλιν κέκληται, οἷον ἀνα-
πεποτισμένῳ, τετάρτῳ, ἀντίστροφῳ τῷ
δακτύλῳ, ὁ καὶ ἀντιδακτύλῳ. *Quartus*,
Anapæstus, *qui huic* (Dactylo) *est oppo-*
situs, ex binis brevibus & longa, unde
anapæstus est dictus, quasi retrogressus,
hoc est, contrarius dactylo. Vocatur et-
iam Antidactylus.

Pag. 37. v. 1. Oxon. ἡ τὸ πῶς φω-
νὴ δὲ εἶναι μὴ τὰς. Particula ὅτι et-
iam aberat à Scal.

V. 3. ἀρεκελευστικός ὅ, ὁ καὶ πυρ-
ρῆς.] Hinc nullum mihi dubium,
quin Martianus scripserit p. 195. v. 1.
Proceleusmaticus, id est, pyrrhichius.
Præterea p. 193, & 194. semper hunc
pedem vocat proceleusmaticum,
quemadmodum & Aristides, quem
interpretatur. Ibidem v. 2. illa verba;
vel in ludo quodam puerili, ferme ex

glossa irrepsisse putem. Habet eadem
Isidorus Originum lib. 1. c. 16. *Pyrr-*
hichius dictus est, quia hic assidue vel in
certamine, vel in ludo puerili sapius fre-
quentabatur: sive ab igne appellatur,
qui Græce πῦρ dicitur, quia veluti ignis
celeriter labitur. Hinc ludum puerilem
glossæ B. interpretantur πυρρίχῳ. in-
scite. Hesychius in verbo Πυρρίχῳ.
πῶς ἐνόπλιον ὄρχησιν καὶ σάτυρον πυρρί-
χῳ ἔλεγον, οἱ μὲν δὲ πῦρ πυρρίχῳ τῷ κρη-
τός. οἱ δὲ δὲ πῦρ τῷ ἀρχαῖος. ἐφηδένετο γὰρ
τῶν δρυπύλων φωνῶν, ὄρχησασθαι φησὶν
ἀρχιλόχῳ, ὅθεν καὶ ὁ πυρρίχῳ πρὸς ὠ-
νομάσθη. *Cum armis saltare. Armatam*
saltationem ac contentam pyrrhichen
dixerunt, alii à Pyrrhicho, Cretensi:
alii, quod sit calida: alii à Pyrrho A-
rchillii filio. Delectatum quippe Eurpyli
vocibus, saltasse eum dicit Archilochus.
unde & Pyrrhichius pes est nominatus.
Vide quoque Suidam. & Hephæstio-
nis scholiasten pag. 81.

V. 7. ὅτι τὸ ἐν τῷ σπονδαῖς] Pro ἐν
Oxon. perperam ἐπὶ. Martianus: *quia*
plerumque inservit. nullo sensu. Resti-
tue: *quia plerumque sacrificiis inservit*.
quam vocem etiam habebant Glossæ
Cod. A. Grotius non male hic con-
jecturavit legendum: *σπονδαῖς* ple-
runque inservit. Nescio quam bene
Isidorus lib. 1. cap. 16. *Spondeus dici-*
tur, quia tractim sonat. Nam spondeus
tractus quidam dicitur, id est, sonus, qui
fundebatur circa aures sacrificantium.

V. 8. Oxon. ἰωνικός. v. 9. ὦν pro ὦ.
utrumque perperam.

V. 9. οἱ ἰῶνες ἐκωμωδῆσαν.] Mar-
tia-

tianus v. 5. *quo pedum carmine multi saepe reprehensi sunt.* Alteruter male. non Aristides, ut scripserit οἱ πολλοί, pro οἱ ἴωνες, sed Martianus, in quo pro *multi* rescribendum, *Iones*. Nata videri posset illa lectio ex pag. 196. v. 10.

V. 10. *ἔ δακτυλικῶς*] Sic & Martiani uterque codex Scriptus: *Ac de Dactylicis satis.* Male in edito: *Hac de Dactylis satis.* Quamvis vocula *ac* facta censeri possit ex *hac.* omisâ literâ h, quæ minio notanda fuerit, ut initialis & maiuscula.

V. 13. *πίπτεσιν*] Martiani uterque scriptus v. 7. *errant.* ut & v. 9. ubi quoque codex B. legebat, *hi*. reliqui, *isti*.

V. 14. *ἡμισείας ἀρεῖας*] Sic & Martianus pag. 195. v. 9. *ex dimidia elatione.* v. 16. pro *ἡμισείας* est *βραχέας.* etiam apud Martianum.

V. 15. *ἐν διπλωσίῃ θεσεως*] Martiani uterque scriptus perperam v. 10. *ex duplici elatione.* recte autem editus: *Trocheus ex duplici positione, & elatione, quæ brevis est.*

V. 16. Oxon. addito articulo ὁ, legunt: *ὁδεῖται, ὁ ἐκ.* ut est quoque v. 18. In præcedentibus tamen nullibi additus conspicitur. In Martiano v. 11. pro *tetrasemi*, & v. 12. pro *octosemi*, scribetur melius, *tetrasema, octasema.* quamvis à Martiano ipso illa profecta videantur. Bene autem hic elationem primo loco posuit, & deinde positionem, ut habet Aristides.

V. 18. Oxon. *σημαντικός.* sed pag. 38. v. 22. *σημαντός,* quæ scriptura mi-

hi verior videtur: quamvis utroque loco Martianus, *Semanticus.* v. 16. in Mart. verba, *id est,* delearem.

V. 18. *ὁ ἐξ οὐδεσῆος θεσεως,*] Sic quoque recte Martiani cod. A. & editus: *octo primis positionibus.* Codex B. male primo loco, *elationibus,* & secundo, *in positione.* Pro *elationem* tamen melius sexto casu, *elatione.*

V. 20. *ἔ συζυγίαν*] Martiani codex B. v. 18. probe, *per copulam.* ut recte quoque est pag. 194. v. 26. pag. 195. v. 7. pag. 196. v. 9. Alter A, & Editus, male, *per copulas.* v. 19. pro *Bacchius,* codex B. & A. suprascriptum, habebant, *Antibacchius.* Quæ hic notavit Grotius, sunt erronea. Non vidit Bacchios hic adpellari choriambum & antispastum. ut etiam ex sequentibus rhythmis per periodum clarissime conspicitur.

V. 21. *περίτερον ἔχει τὸν ἱαμβόν,*] Martianus absque ratione Bacchium à trochæo incipientem præponit. In illo v. 20. pro *iambici* lege *iambi.* & deinde, *Quæ vero alter Bacchius est.* Præterea v. 23. scribe, *per certam viam.* expuncta vocula *sc.* v. 24. pro *docetur,* quod omnes habent, lego, *docentur.* nisi prius stylo Martiani condonandum putemus.

V. 24. pro *τέρτι* bene Oxon. *τέρτων.* quod & vertendo observavi. In Martiano v. 26. lege, *primum quidem qui iambum.* ut est in sequentibus. Codex A. *primum quidem iambum quod habere.* construes: *qui* (sc. rhythmus) *primum quidem iambum habere monstratur.*

V. 25.

V. 25. *προχαῖς ἀπὸ ἰάμβου.*] Sic & codex B. Martiani. Male editus, *Trochæus iambo.* & v. 28. cum codice A. à *Bacchio, trochæo.* pro à *Bacchio trochæus.* quod utrumque etiam corripuit Grotius.

V. 30. *τὸ δὲ λοιπὸν ἰάμβους ἔχοντες.*] Hinc v. 31. in Martiano restituendum videtur: *qui ex uno trochæo fiunt, & reliquis iambis, primus.* Editus: *trochæus fit, etiam iambus.* Pro *fit* codex B. *fiunt*: A. *fiant.* Pro *etiam* B. *primus.* quam vocem codex A. supra *iambus* scriptam habebat. Deinde scriptus A. v. 32. additis inepte duabus vocibus: *appellatur à doctis.* V. ult. verbum *nominatur*, ab utroque Codice additur. Porro pag. 196. v. 1. in Martiano verbis, *Ὁὐτοῦτο* vero, Codex A. supra scriptum habebat, *prediximus.* admodum commode. Editus deinde legit: *& quatuor.* addita particula *&*, quam neuter Scriptorum agnoscit.

• Pag. 38. v. 3. *ἵσους δὲ ἰάμβους.*] Perperam Mart. editus pag. 196. v. 3. pro, *per periodum*; quomodo uterque Scriptus recte habebat; legit, *per pyrrhicium.* Rursus v. 4. Editus: *septimus qui trochæos primos.* pro quibus recte uterque scriptus: *qui primos trochæos.*

V. 6. *πρώτως τὸν ἰάμβου*] Martianus hic iterum à trochæo incipit.

V. 8. *αἰπλὸς βακχεῖς ἀπὸ ἰάμβου*] Mart. pag. 196. v. 5. duplex *Bacchius ab iambo nominatur.* Pro duplex plane legendum, *simplex*, hic & v. 4. ubi etiam pro *dicitur* Cod. A. habe-

bat, *dicitur.* Deinde pro, *nominatur*, quod codex B. habet, in edito est, *esse dicitur.* Cæterum, *secundos trochæos*, recte legebat codex B. pro eo quod in edito est, & codice A. *secundos iambo.* Grotius hic errat. Porro in Martiano v. 8. restituo: *incompositi, vel qui per periodon.* Meliori quoque ordine rhythmici per copulam præponerentur illis per periodum. v. 10. uterque Scriptus Latinis literis *iambicis*, ut editum. Melius tamen Græcis, ut in hoc Autore Græca vocabula ferme ubique scripta reperiuntur, illud exaratum esset.

V. 16. *ὡς τὸν ἰὸν*] Videtur legendum, *ὡς τὸν ἰὸν*. ut & Martia. legisse videtur v. 12. Isidorus eodem modo hæc habet: *Iambus dictus est, quod ἰαμβίζεν* Græci detrabere dixerunt. Huiusmodi enim carmine omnes invectiones vel detractiones implere Poëta sunt soliti. *Dictum autem nomen ab eo quod velut venenum quodammodo maledicti aut livoris infundat.*

V. 22. *ὑποκρίσεως καὶ βάσεως.*] Mart. v. 14. *ἀσπαρέρον*, & nimis nude: positionis.

Ibidem Oxon. legunt, *προχαῖς σημαίνος.* attamen Martianus simpliciter, *Semanticus.* & v. 23. *ὅτι παρὰ τὴν ἰαμβίαν σημασίαν ἔχοντες.* male divisim prius vocabulum. Martianus hoc vertit: *significationem ipsam producta & remanens cessationis effingit.* minus plene. v. 25. Oxon. *ἐνεκα.* & v. 27. *μέλειον.* quod Mart. vertit, *sonus.* Pro *Bacchicus* male uterque Scriptus, *Bacchius.* & v. 18. Cod. B. *Bacchius Alter, Bachius.*

V. 32.

V. 32. παίων ἀγῶν,] Sic recte Oxon. Perperam Scal. ἀγῶνος. recte tamen pag. 39. v. 2. Martiani codices nihil sani habent: Editus legit: *alius* παῖσι διπλάσι. Pro quibus codex B. unus παῖσι ΔΥΔΙΟC. Proxime ad veram scripturam accedit alter A. qui habet ΔΥΓΙΟC.

Hunc autem pedem nemo alius isto nomine adpellavit. Causa est, quod Musici alia vocabula pedibus imponerent; alia Poëtæ. Illi enim ἄρσιν καὶ θέσιν in iis spectabant; hi longarum ac brevium syllabarum numerum ac situm. Itaque idem hic pes ab Aristide quoque vocatur amphimacrus, pag. 48. v. 12. ab Hephæstione etiam creticus, pag. 10. Hujus Scholiasten errare puto, cum pag. 82. eundem hunc pedem ionicum quoque adpellatum dicit. Ioni enim in dactylico genere considerantur; amphimacri seu cretici, in hemiolio. Melius pro ἰωνικός legeretur παωνικός. & sequenti versu παωνικά. Sed idem quoque ἐνόπλιον vocatur à Scholiaste Aristophanis. certe uterque est generis Pæonici, adeoque hemiolii. Integrum ejus locum ad Nubes Aristophanis, hic emendatum adponam. Versus autem, ad quos illud scholium spectat, in Porti editione pag. 165. sunt hi:

Εἴτ' ἐπαίειν ὁποῖός ἐστι τῶν ῥυθμῶν,

Καὶ ἐνόπλιον, χ' ὠπῖον αὐτὰ δακτύλον.

Καὶ ἐνόπλιον.] εἶδ' ῥυθμῶν, πρὸς ὃν ὡρχήντο σείοντες τὰ ὄπλα. ἐστὶ δὲ ὁ ἐν ἡμιολίῳ. ἢ γὰρ μακροὶ πρὸς τὰς δύο

βραχίαις ἴσιν π' ἐχέῃ ῥυθμὸν ἐν τριποδίας ἀναπαισικόν, ὃς δέχεται πάντα τὰ σὺν δισηκάεσσι πόδας. οἱ δὲ ἐνόπλιον, τὸν αἰμφίμακρον, ὃς καὶ κρηλικὸς καλεῖται, ὅπ' τὸ εἰς σὺν κρηλικῶν ἀναγομῶν μέγας. τέτω γὰρ τῷ μέτρῳ προσωρεχένῳ σείοντες τὰ ὄπλα. καλεῖται δὲ ἐνόπλιον καὶ δακτύλον, ὃ ῥεῶνται ζητήτινες. ἵζως δὲ λείπει τὸ, οἱ αὐληταί. Καὶ ἐνόπλιον ὁ μετὰ δύο δακτύλους ἔχων σπονδαῖον καὶ τὸ πάλιν καὶ πάλιν. οἶον, ὧς φάτο δακρυχέων δ' ἐκλυε πότνια μήτηρ. λέγεται δ' ἂν ἵζως καὶ ἐνόπλιον, διὰ τὸ πέπειν μὲν ῥυθμὸν ποιῶν καὶ τοῖς ἄλλοις κινημένοις μετὰ σωλονίας. ἔπι πλεόν δὲ τοῖς μετ' ὀπλων σπυρῶσι πηδῶσι καὶ πυρρῆχίζεσι. Quæ verba mutila sunt paulo post initium, sic restituenda: ἐστὶ δὲ ὁ μὲν (καὶ αὐτὸ δακτύλον) ἐν ἵζῳ λόγῳ, ὁ δὲ (καὶ ἐνόπλιον) ἐν ἡμιολίῳ. deinde ἴσιν πινᾶ. Porro, ὅθεν καὶ καλεῖται καὶ ἐνόπλιον. καὶ αὐτὸ δακτύλον, ὃ ῥεῶνται (οἱ αὐληταί. Hæc verba, ζητήτινες. ἵζως δὲ λείπει τὸ. Græcus quidam in margine adscripserat, quod deesse aliquid videret. Recte autem idem ex sequenti scholio supplet, οἱ αὐληταί. Omnia hæc verba inepti homines in textum receperunt.) Pro καὶ ἐνόπλιον scribendum, καὶ ἐνόπλιον. Alterum scholium ibidem sequitur his verbis:

Καὶ αὐτὸ δακτύλον.] αἰρεθμηνικόν ἐστὶ μέτρον. ἐστὶ δὲ ῥυθμός, κρημνιστὸν εἶδ' καὶ αὐτὸ δακτύλον, ὃ ῥεῶνται οἱ αὐληταί. ὁ καὶ αὐτὸ δακτύλον ῥυθμός ἐστι ὁ ἐν ἵζῳ λόγῳ. ὁ δὲ ἐνόπλιον καὶ προσωδιακὸς καλεῖται ἑκτό πινον, σύγκειται ἐκ σπονδαῖον καὶ πυρρῆχης καὶ τροχαῖας καὶ ἰάμ-

ἰάμβου. σωεμπόλη δὲ ἔτ' ἤτοι τετραπόδια ἀναπαισιῇ, ἢ βώσισι δυτίν, ἀναπαισιῇ καὶ ἰωνικῇ. In quibus pro ἀναπαισιῇ lego ἀναπαισιῇ. Deinde, ὁ ἐν ἱζω λόγῳ. &c. πρὸς διὰ τοῦ. Atque ex hoc loco planum est in Bacchio pag. 25. circa finem recte enoplium pedem constare ex iambo, & hegemonē, (qui hic pyrrhichius) & choreo, & iambo. Quod enim Aristophanis Scholiastes primum pedem facit spondeum; Bacchius autem iambum, hoc ex generali regula, quae omnis metri principium indifferens statuitur, convenire diximus.

V. 33. ἐν μακροῖς θέσις ἢ βραχείαις,] Ita recte omnes. ideoque perperam Martianus v. 21. *ex longa positione, & longa elatione*. Rescribe: *ex longa positione ac brevi, & longa elatione*.

V. ult. παίων ἑπικαλός,] Sic & Oxon. recte. Martianus editus: *Ac alter Paan Epibatis*. Codex A. *ac alter duplici*. Cod. B. *Alter vero epipatus*. Scal. perperam, ἑπικαλός. & deinde, ἐν μακροῖς θέσις καὶ μακροῖς ᾄρεσις, (Hic signum aliquod positum erat, spectans ad marginalem lectionem: παίων ἑπικαλός, ἐν μακροῖς θέσις καὶ μακροῖς ᾄρεσις. quae verba inepte sunt ex praecedentibus repetita: nisi aliquid illis desit) καὶ δύο μακρῶν θέσεων, ἢ μακροῖς ᾄρεσις, ἢ δύο μακρῶν θέσεων. ultima tamen quatuor verba subducta linea notabantur, quae omittere censui. quod deinde comprobant Oxonienfes. Sed ex generali quoque ratione hac lectio ve-

ra esse conspicitur. Cum enim sit pes generis Pæonici, & quidem quasi duplex, decem tempora habere debet. Martianus obscure & inutile v. 22. *id est, in thesi duplici positione producta, & arsi longiore jungitur*. pro *jungitur*, quod uterque Scriptus habet, in Edito est *ducitur*. Verba, *id est, in thesi*, non male absunt à codice B.

Pag. 39. v. 2. Ἀγύγῃ μὲν ἐν εἰρηλαί,] Martianus v. 26. in Edito: *Inde διπλάσι, quidem dictus est, id est, quasi duplicia membra discernas*. In uno erat ΔΙΑΙΟC pro διπλάσι. in altero scriptura ΔΙΑΓΙΟC proxime ad veram accedebat.

V. 4. ἑπικαλός δὲ,] Editus rursus male, *Epibatis*. & pejus adhuc Codex B. ΕΠΙΠΑΤΟΙC. v. 5. μέρεσι vertit membris.

V. 6. δυοῖν ἀσφύρων] Martianus v. 28. *duabus diversitatibus*. id est, duabus diversis elationibus & positionibus. Ita autem Cod. A. Codex B. ii. notis numeralibus. Hoc etiam Grotius in MS. ita legi adnotavit. Male Editus, *tria div*. Porro hic & v. 5. Oxon. δυοῖν. ut ferme ubique. v. 29. addita particula in codex B. legebat *in speciebus*. à reliquis illa abest.

V. 8. δύο μὲν δοχμακά,] Perperam Martiani codices v. 30. *Dochimina*. vel ut Cod. B. *Docimina*.

Ibid. δοχμακά,] Sic recte hic omnes Codices. Perperam autem in Hephæstione, Scholiaste Aristophanis, & Demetrio Triclinio de metris Sophoclis, semper scriptum reperitur,

tur, δογμαίνες. Vt enim ab ἡλιος est ἡλιακός, sic à δόγματι, δογμαίνες.

V. 9. ὦν τὸ μὲν] Editus & Cod. A. Ex quibus primus quod fuerit. Quæ si vere esset Martiani scriptura, oscitantiam illius insignem in vertendo proderet, quod ad Græca respiciendo neutrum genus retinuerit, non sollicitus quomodo id Latinis responderet. Recte autem sequitur v. pen. *Secunda est species.* Cod. B. legit è pro ex. &, ut puto, *primus qui pro primus quod.* Id in meo libro annotaveram. nescio utrum ex codice B. an ex conjectura.

Cæterum hujus primi Dochmii exempla inveniuntur in Græcis tam Comicis quàm Tragicis. Sophocles in Ajace:

υ - | - υ -

θεῶν, ἢ ῥυῖων.

Vbi Demetrius: ἀνῆσασθὲν νόμειρον ὑπερχαλκίον, (si ita dimetiaris, υ - - υ | -) ὁ καλεῖται δογμαίνον. (scribe, δογμαίνον.) In Eleætra:

ἄφουλοι κύνες.

Atque hujusmodi quoque exemplum est, quod habet Etymologicum M. in voce, Δογμαίνες, ex Euripidis Phœnissis:

υ - | - υ -

Ἐγὼ δ' ἔτε σι.

Hephæstio pag. 33. duo exempla ponit, quorum ultimæ sunt breves:

υ - - υ | υ

Κλύειν μαίετε,

υ - - υ | υ

τὸ ἐγγυῖον.

Ex Latinis hujus pedis meminit Fabius Quintilianus lib. 9. Instit. Orat. cap. 4. *Et quidem Ciceronem sequar: nam is eminentissimos Græcorum est secutus, excepto quod pedes mihi trisyllabos non videtur excedere: quamquam ille Pæone, Dochmioque; (sic perperam omnes editiones hîc & binis locis sequentibus. scribendum, dochmioque.) quorum prior in quatuor, secundus in quinque excurrit, utatur.* Et postea eodem capite: *Est & Dochmius, (scribe, Dochmius.) qui fit ex bacchio & iambo; vel iambo & cretico,* (Notandum hîc, quod creticum vocet, quem Aristides, παίωνα ἀγγυον.) *stabilis in clausulis, & severus.* Exemplum paulo pōst adfert hujusmodi:

υ - | - υ -

In armis fui.

Posterioris dochmii exemplum dabimus ex Avibus Aristophanis. in quo tamen pro iambo est trochæus, & pro dactylo, anapæstus; quo posteriore pede convenit cum dochmio Bacchii, pag. 25.

- υ | υ υ | - - | υ υ υ

Μῦθε πόδε δῶρον δέχεσθαι.

adeo ut veram eam esse in Bacchio lectionem, nullus dubitem. Quin & Fabii Quintil. locum, in eodem capite, de hoc dochmio accipio. *Tam spondæus, inquit, & bacchius, (sciambo recte præponuntur.) Sic enim fiet ultimus dochmius; (scribe dochmius.)*

lit-

υ-|υ υ -| - υ-

lisdem in armis fui.

Fabius tamen per ecthlipfin ita dimensus videtur :

υ- - | - - υ-

lisdem in armis fui.

quomodo oratores pronunciaſſe non fit verifiſimile : ut ferme hoc loco illum corruptum putem.

V.10. *ἡ παίων & Διγγύς.*] Mart. editus v.32. *Ἐ παونه qui διττοὶ vocantur. hunc Διγγομον posteriores Græci cognominarunt.* mendosc. Codex B. *ΔΤΔΙΟC* vocatur. & *ΔΤCΙΤΜ* pro *Διγγομον*. Idem hic in margine ſcholium habet : *Lidios quaſi luſios .i. ſolutus in membra duplicia. Duplicia autem membra dicuntur, aut quia de quatuor ſunt duo pedes: aut quia in iſtis duobus pedibus duplicantur membra, 1. pedes.* Hæc parum bonæ frugis habent. Pro *Græci* v.pen. inſignis & veriſſima lectio eſt codicis A. *Creticum.* Itaque legendum putem : hunc *λύσιον.* *poſteriores Creticum cognominarunt.* vel potius voce *λύσιον* plane omiſſa. Grotii quidam Codex legit : *vocatur, hunc λύκειον poſteriores Græci cognominarunt.*

V.11. *ἐξ ἰάμβου καὶ δακτύλου*] In Mart. v. ult. ſcribe & diſtingue : *qua ex iambo, dactylo, & paone conſtare monſtratur.*

V.13. *δόχμοι δὲ ἐκκαλῶντο,*] Mart. pag. 197. v. 1. *Qui autem deducti numeri nominantur.* Pro *deducti* plane reſcribo, *Dochmii.* Deinde, *ποικίλον καὶ ἀνόμοιον*, obſcure vertit, *aſſiduum & compoſitum.*

V.17. *περσοδίασι.*] Hæc recte quoque leguntur in Martiano. V.21. Oxon. *περποδιᾶ* perperam pro *περποδιᾶ.* bene autem v.22. *οἱ δὲ ἐκ δύο συζυγῶν.* Mart. *Alii vero ex duabus ſyzygiis, id eſt, copulis.*

V.22. *βακχεὺς τὴν καὶ ἰωνικὴν*] Quoniam ſpecies Bacchii non exprimitur, puto utrumque hîc intelligi poſſe, ut ſit υ--υ|--υυ. vel -υυ-|υ-υυ. In Mart. v. 6. uterque Scriptus, *conſueverunt.* Editus, *conſueverunt.* qui perperam v.7. *analogos* habet, pro *alogos.* quomodo uterque Sc. recte legit, & emendandum cenſuit. Grotius. v.9. *π* numero abeſt à codice A.

V.24. *ἰαμβοειδὴς,*] Mart. v.9. perperam : *quorum alter diambi figuram.* Lego, *quorum alter, qui iamboides nominatur, iambi figuram reſpicit.* ex eodem Mart. v.13.

V.25. *συνέστηκεν ἐν μακροῦς ἀέστωρ,*] Sic quoque probe Mart. conſtat ex elatione qua longa eſt.

V.26. *καὶ τὸν μετὰ ῥυθμὸν*] Editus Martianus : *Ἐ numero qui eſt ad dactylum ſimilis.* Uterque autem Scriptus : *Ἐ numero quidem eſt ad dactylicum ſimilis.* Particula *ad* ex ſequentibus irrepiſſe videtur. Legendum : *eſt dactylo ſimilis.*

V.27. *τὰς τῆς λέξεως μέρη*] Martia. corrupte : *partibus vero ad numerum ionicum jungitur, & iambicinum.* In quibus & deeſt aliquid, & abundat, & inſuper aliquid eſt corruptum. Vellem, *partibus vero dictionis ad numerum iambicum jungitur, omiſſis*

reliquis. Ita autem hæc sunt explicanda : pedis temporibus iamboides respondet dactylo ; sed rhythmo , iambo. Quemadmodum enim hic incipit ab elatione, sic & iamboides.

V. 29. ἐκ δύο ἄρσεων] Sic & Martianus. Oppido autem notandum, quod uterque hic chorius ab elatione incipere dicatur. quippe & hac de causa sunt irrationales. Porro in his Martiani verbis v. 13. *qui figuram quandam*. vocola *qui* aberat à Codice B.

V. 31. Oxon. ἔπροι ῥυθμοὶ μικροί.

V. 32. τὸν ἀρσμον ἔξ.] Ita omnes. quamvis secundus, qui est dactylus per iambum, (quem etiam Mart. habet v. 16.) ex Scal. codice exciderit, relictis tribus ultimis ipsius verbis, καὶ ἰάμβους ἄρσεως. Ita autem Oxoni. illum restituunt v. pen. καὶ τροχαίς ἄρσεως. δάκτυλος καὶ ἰάμβον, ὅς σύγκειται ἐξ ἰάμβους ἴσεως, καὶ ἰάμβους ἄρσεως. δάκτυλος καὶ βακχεῖον, ὅς γένεται ἐκ τροχαίς. male hñc omissis verbis, τὸν ἀπὸ τροχαίς. Sequitur enim pag. 40. v. 3. illius oppositum, τὸν ἀπὸ ἰάμβους. Sic itaque in versione scribes : *Creticus, qui constat ex trochai positione, & trochai elatione. Dactylus per iambum, qui constat ex iambi positione, & iambi elatione. Dactylus per bacchium, à trocheo incipientem, qui fit.* Cæterum omnes Martiani Codices perperam : *Sunt autem mixti generis quinque.* Error autem manifestus. Primus quippe Creticus excidit. qui deinde repetitur v. 21. vel potius ex suo loco primo in istum

est translatus. Quod fieri potuit, dum à librario suo loco omissus, in marginem fuit reiectus : ex quo deinde in textum rursus adsumtus, non verum locum obtinuit. Certum hoc est ex his verbis : *ex trochai positione.* quomodo recte codex A. reliqui, *trochæo.* ubi etiam pro *consonans* legendum *constans*. Alias enim si Cretici nomenclaturam explicare voluisset, verba quædam cum Aristidis pag. 40. v. 9. convenientia, ibi deprehenderemus. Porro editus Mart. v. 16. & sequentibus ubique inepte habet *dactylicus* pro *dactylus*. quod recte habent scripti, teste quoque Grotio, quamvis semel atque iterum variare videatur codex A. v. 17. pro, *in Bacchio* cod. A. *in antibacchium*. Lego, *in bacchium*. nec minus bene legeres : *per bacchium incedens*. vocolam *is* ex codice B hic addidi. attamen non inconcinne à reliquis abest. v. 19. Editus & Cod. B. *dactylus per trocheum*. male. Solus codex A. notabilem hic lectionem ac veræ quam proximam habet, *per corium*. quod inserto h legendum, *chorium*, ut est manifestum.

Ibid. κρηλικός, ὅς συνέστηκεν] Hunc pedem pag. 48. v. 28. vocat διτρόχαιον. Sed & Hephæst. Scholiastæ idem vocatur διτρόχαιος, κρηλικός ἢ διχόρεος. ἢ τροχαϊκὴ ταυλοποδία.

Pag. 40. v. 6. αὐτὸν εἰς ἴσον.] Pro αὐτὸν bene Oxon. αὐτὸν.

Hactenus Martiani versionem, hiulcam & obscuram, Aristidis vestigia prementem, consequi potuimus.

mus. Cursum nostrum non parvus illius versionis hiatus sistit. quem primiprehendimus: adeoque ut quivis cavere sibi possit, punctis ac signis notavimus. Non facile tamen istius hiatus profunditatem edisseruero. Multa enim omittere Martianus solet, quod stricte omnia & carptim persequatur. Concedamus autem illa, quæ à pag. 40. v. 12. habentur usque ad pag. 42. v. 6. à Martiano fuisse præterita; certe de Ductu Rhythmico, sicut & de Mutatione Rhythmica, ut nihil dixerit, mihi persuadere nequeo. quandoquidem & pag. 190. v. penult. & pag. 191. v. 1. illas, tanquam secuturæ tractationis partes, recensuit; adeo ut illa hîc desiderari putem. Antequam autem in Aristide progrediar, hîc omnes pedes, tam compositos quam simplices, hætenus ab ipso enumeratos, tanquam in tabella proponam. Idque hac de causa potissimum, ut illorum Musica ratio, quæ in positione ac elatione consistit, quam utramque initialibus literis p & e notavimus, ab antiquæ Musicæ, cujus pars Poëtica est, studiosis facillime comprehendi possit. deinde ad Aristidem, uti & Martianum reversurus.

Generis Dactylici

pedes simplices sunt $\overline{\text{vi}}$.

$\begin{array}{c} p \\ \text{u} \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ \text{u} \end{array} \right.$ Proceleusmaticus simplex.
 $\begin{array}{c} p \\ \text{u} \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ \text{u} \end{array} \right.$ Proccl. duplex.

$\begin{array}{c} p \\ - \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ \text{u} \end{array} \right.$ Anapæstus à majore.
 $\begin{array}{c} e \\ \text{u} \end{array} \left| \begin{array}{c} p \\ - \end{array} \right.$ Anapæstus à minore.
 $\begin{array}{c} p \\ - \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ - \end{array} \right.$ Spondeus simplex.
 $\begin{array}{c} p \\ - - \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ - - \end{array} \right.$ Spondeus duplex.

Compositi per copulam $\overline{\text{ii}}$.

$- - \left| \text{u} \text{u} \right.$ Ionicus à majore.
 $\text{u} \text{u} \left| - - \right.$ Ionicus à minore.

Iambici generis

simplices sunt $\overline{\text{iv}}$.

$\begin{array}{c} e \\ \text{u} \end{array} \left| \begin{array}{c} p \\ - \end{array} \right.$ Iambus.
 $\begin{array}{c} p \\ - \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ \text{u} \end{array} \right.$ Trochæus.
 $\begin{array}{c} e \\ - - \end{array} \left| \begin{array}{c} p \\ - - - - \end{array} \right.$ Orthius.
 $\begin{array}{c} p \\ - - - - \end{array} \left| \begin{array}{c} e \\ - - \end{array} \right.$ Trochæus Semantus.

Compositi per copulam $\overline{\text{ii}}$.

$\text{u} - \left| - \text{u} \right.$ Bacchius ab iambo.
 $- \text{u} \left| \text{u} - \right.$ Bacchius à trochæo.

Per periodum, $\overline{\text{xii}}$. quorum $\overline{\text{iv}}$ ex uno iambo, & tribus trochæis.

$\text{u} - - \text{u} - \text{u} - \text{u}$ Trochæus ab iambo.
 $- \text{u} \text{u} - - \text{u} - \text{u}$ Trochæus à Bacchio.
 $- \text{u} - \text{u} \text{u} - - \text{u}$ Bacchius à trochæo.
 $- \text{u} - \text{u} - \text{u} \text{u} -$ Iambus epitritus.

$\overline{\text{iv}}$. ex uno trochæo, reliquis iambis.

$- \text{u} \text{u} - \text{u} - \text{u}$ Iambus à trochæo.
 $\text{u} - - \text{u} \text{u} - \text{u}$ Iambus à bacchio. seu, Medius bacchius.

L1 3

Bac-

υ - υ - - υ υ - Bacchius ab iambo.

υ - υ - υ - υ Trochæus epitritus.

IV. ex binis iambis, & totidem trochæis.

U - U - - U - U Simplex bacchius ab
iambo.

- u - u u - u - Simplex bacchius à tro-
chæo.

- u u - u - - u Medius iambus.

u - - u - u u - Medius trochæus.

Paonici generis

incompositi sunt pedes 11.

$\frac{p}{-u} \mid \frac{c}{-}$ Pæon diagyius.

$\begin{array}{c|c|c|c} p & c & p & c \\ \hline - & - & - & - \end{array}$ Pæon epibatus.

His tribus generibus mi-
stis rhythmī fiunt

Dochmiaci II.

υ - | - υ - **Dochmius prior.**

υ-|-υυ|-υυυ. Dochmius posterior.

Profodiaci,

ex iii. pedibus.

U U | U - | - U

ex iv.

uu|u-|-u|u-

ex īī. copulis.

u - - u | - - u u

- u u - | - - u u

Chorii irracionales $\overline{11}$.

e | p
- | u u Iamboides.

$\begin{matrix} e & p \\ \cup \cup & | - \end{matrix}$ Trochoides.

Alii misti rhythmī vī.

-u | -u Creticus.

$\overset{p}{u} - \overset{c}{u} -$ Dactylus per iambum.

$\begin{array}{c} p \\ - u \end{array} \left| \begin{array}{c} c \\ u \end{array} \right. - \text{Dactylus per bacchium}$
à trochæo.

$\overset{e}{u}-\overset{p}{-}u$ Dactylus per bacchium
ab iambo.

-^pυυ| -^cυυ Dactylus per chorium
iamboiden.

$\begin{array}{c} p \\ -uu \end{array} \bigg| \begin{array}{c} c \\ uu- \end{array}$ Dactylus per chorium
trochoidem.

V. 12. τῇ μετεπειθεσίᾳ,] In qua
ista vocabula, Dactylicum, Iambic-
cum, Pæonicum, &c. usurpantur
v. 24. Oxon. ποιητέσσιν. v. 25. lego,
στῶ δι' ἀνάμειξ.

V. 26. ἡ ἀληθεύουσα μακρὴ βε-
 ρυῖται.] Sic omnes, sed dubio pro-
 corrupte. Verti ac si legeretur,
 ἀληθεύουσα ἡ μακρὴ ἡ βε-
 ρυῖται. quo nihil adhuc melius video. v. 27.
 & 28. pro δὲ perperam est ἢ in O-
 xon.

V. 31. *అధ్యక్షులు.*] Sic Scal. at
legendum *అధ్యక్షులు.* ut etiam hic
Oxon. & omnes pag. 41. v. 2.

Pag. 41. v. 6. ~~μερίζον~~] Sic Scal.
at omnino scribendum μερίζον. ut
etiam recte Oxon. vide v. 19. v. 26.

V.12. εἰς λόγους ἢ τῷ ῥυθμικῷ] O-
p^{time} Oxon. εἰς λόγους ῥυθμικῶς ἢ ῥυ-
θμῷ διαίρειται. *donec in rationes rhy-*
thmicas

rhythmicas illa rhythmi divisio incurrit. Sequitur enim sæpius, λόγος ῥυθμικός. v. 14. scribe, θεωρεῖσθω. ut etiam probe Oxon.

V. 19. μερίζων] Oxon. μερίζω. minus bene. Sic & v. 29. μερίζω. sed sequitur in iisdem v. 30. καὶ σώζειται. quam particulam ab aliquo inferatam puto. Denique v. 32. ποιῶ pro ποιῶν.

V. 28. ἀρῥυθμῶν] Scal. ἀρῥυθμῶν. Oxon. ῥυθμῶν. utrique male.

Pag. 42. v. 2. καὶ ῥυθμιθῶν] Particulam καὶ censeo expungendam. quæ etiam bene abest pag. 41. v. ult.

V. 4. κατὰ περιεῖπιν] pagina 41. v. 20. nempe subdividens quinarium in 3 & 2. qui numeri servant rationem rhythmicam sesquialteram.

V. 8. Ἀγωγή δὲ ἐστὶ ῥυθμική,] Alia est ἀγωγή ἀρμονική, de qua vide pag. 19. v. 18. pag. 29. v. 11. Porro Oxon. δὲ ἐστ. & v. 9. βραδύτης.

V. 12. ἀείσει δὲ] Particula δὲ abest ab Oxon. v. 14. μέζων perperam pro μέσων. deinde pro θέστων, καὶ τῶν ἀρστων Magdal. absurde, θεῶν καὶ αἰστων.

V. 19. δεκάτεσσαρες.] Oxon. δώδεκα. Novem tantum hic recenset : nec tamen aliquam omissem puto. ut censeam pro numero 8 scripturæ errore factum ἑβ vel ἑδ. v. 23. pro ἀσυνθέτων Magd. perperam, ἀσυνθέτων.

V. 24. κρηλικῶ] Oxon. κρηλικῶ. Legendum κρηλικῶ. ut vertendo indicavi. Exempla harum mutationum, cum res clara sit, hinc adscribere superfedeo.

V. 28. διώαμις ποιηλικὴ ῥυθμῶν.]

Huc referenda sunt Martiani verba pag. 197. v. 23. & indicio numeri componendi. Vnde tamen venerint verba, & indicio. nondum videre potui. forsan legendum, & elatione. ut Cretico pedi adhærere debeant. Vel ad perfectæ rhythmopœiæ definitionem sunt referenda ; ut scriptum fuerit : *facultas cum iudicio numeri componendi.* v. 30. articulus τὰ abest ab Oxon.

V. 31. εἰς ταυτὰ τῇ μελοποιίᾳ.] Vide paginam 29. v. 1. Pro ταυτὰ Magd. αὐτὰ. Bodl. ταῦτα, uterque perperam.

V. 32. λήψι,] Hinc in Mart. v. 25. hoc vocabulum reposui. Libri omnes inepte, ἐπιλήψις. nec satis bene, perceptio. melius, acceptio. Deinde v. 26. pro quo quantum videri possit legendum, *quoniam.*

V. ult. ταῖς ἀείσαις θέσει] Insigne ac vetustum mendum, quod omnes codices insedit. Legendum, τὰς ἀρσεις ταῖς θέσει. ut vertendo indicavi. Mart. v. 27. *per quem positiones aut aut* (alterum aut recte omittit cod. B. nisi pro utroque sit scribendum atque.) *elationes decenter aptamus.*

Pag. 43. v. 2. εἶπε δέοι.] Mart. v. 28. *quod oportunitum fuerit.* Sic editus & Cod. A. Melius alter B. pro *quod habet cum.*

V. 3. ὡς ἀρμονίας] Oxon. pro ὡς melius, ὡς περ. Præterea pro ἀρμονίας legendum, ἀρμονικῆς. nisi malimus, μελοποιίας. Sequitur enim non ῥυθμικῆς, sed ῥυθμοποιίας. & juvat Mar-

Martianus v. 29. *Tropi vero, ut in Melopœia, & in Rhythmorœia tres sunt.* Deinde v. 30. Mart. uterque codex scriptus voculam *quos* non agnoscit. Codex B. tamen, tanquam glossam, suprascriptum habet; *f. quos.*

V. 4. *συγλήτης;*] Mart. codex B. *Systalticus.* Aliquid hic deest. Legimus: *Systalticos, Diastalticos, Hesyphasticos*, quos deinde in species dividimus. & in Harmonici eos superius memoravi. Ultima autem hæc Martiani verba, aliquid pag. 189. v. 32. deesse, plane evincunt.

V. 10. *ἐν τῷ παιδὸν κῶ λελέξε-
ται.*] Librum secundum intelligit, quo illud fuse est pertractatum. Sic pag. 59. v. 18. *ὁ παιδὸν κῶς τῶπῳ.*

V. 12. *ἀρρεν αἰπεκάλαν.*] Hæc satis clare vertit Martianus. Oxon. perperam, *ἐπεκάλαν.* v. 14. iidem τ' ἐστ. Ibidem pro *ἐπέχον* male Bodl. *αἰπέχον.*

V. 19. *συμπεπληρωμένῃ δὲ λοιπῶν*] Hic de tertia & ultima Artificiali Musicæ parte agere incipit. Vocabulum *λοιπῶν* non suo loco hic mihi positum videtur. cum sequentibus ad conjungerem legendo: *λοιπῶν δ' ἐν ὅλῳ.*

V. penult. Oxon. male ita distinguunt, *ἡχῶν παντὶ πασι, ἁφῶνα προσπαροδεία.* omissis etiam duabus vocibus, *ὅον ὀλιγόφωνα.* Eleganter Martianus libro 3. *Muta ideo hoc nomine nuncupantur, quoniam nisi illis vocales associata succurrerint, intra otis sonitum ante auspicia moriuntur.*

Pag. 44. v. 6. *δίχρον.*] Vocantur

vocales duorum temporum, id est, ancipites, seu, communes.

V. 10. *συμπλοκῆς,*] Oxon. *συμπλοκῶν*, ut v. 23. Deinde v. 13. recte Bodl. *ἑπιπλοῆς.* Magdal. hic perperam, *ἑπιπλοῆς.* & v. 19. *ὑπέχον.*

V. 23. *συμπλοκῶν, καὶ ἑπιπλοῆς.*] Pro *συμπλοκῶν* Oxon. minus bene *πλοκῶν.* Verbum. *συμπλέκειν* videatur v. 28. & 30. deinde legendum censeo, *ἢ καὶ ἑπιπλοῆς.*

V. 27. *δίχρονον ἐκτενόμενον,*] Ancipites vocales sunt tres, α. ι. υ. Hæc in quibusdam vocibus producuntur; in quibusdam corripuntur. Vocum, in quibus producuntur, syllogem habemus apud Hephæstionem in Enchiridio. Sic α medium in *ἀκρό* est longum: ι in *κρό*: υ in *χυλό*. Corripuntur eadem in innumeris aliis; ut in *ἀγλός*, *ἄμ*, *ὄχυρός*. Cæterum pro *συχῆον*. hic & v. 28. mallet *φωνῆεν*. ut v. 31. sequitur, *βραχὺ φωνῆεν*. Sæpius tamen *συχῆον* pro *φωνῆεν* hic positum reperitur.

V. 28. *βραχὺ συχῆον δίχρονον συμπλοκῆν,*] Vt syllaba ei in *εἶδ*. syllaba oi in *οἶος*. Sic *δρ*, *ῥ*. Sequentis versus exempla sunt, α. αυ. υ. in nominibus, *αἶμα*, *αἰλαξ*, *ἀρπυια*. Hos duos versus uno vocabulo comprehendere potuisset, scribendo, *ἢ δίφθονον.*

V. 30. *συμπλοκῆν,*] Hoc verbi male abest ab Oxon. qui & deinde perperam habent, *μακρό*.

V. 31. *ἢ δίχρονον συτενόμενον,*] Hephæstio, *ἢ βραχυνόμενον.* subaudio,

dio, διχρονον. Et sic in longæ syllabæ descriptione, μηκυνόμῃον, intelligo διχρονον. Illa vocabula perperam his in locis abesse videri possunt. Alias enim διχρονον μηκυνόμῃον, aut simpliciter, φωνῆεν βερχυνόμῃον, dicere solet. Impegit hic illius Scholiastes ipso Enchiridii initio, nec intellexit quid vellet verbum βερχυνόμῃον. Ita autem scribit : πὲ βερχυνόμῃον εἴρηκεν, ὡς μὴ εἶναι μετὰ τῶν φωνηέντων ἢ σύμφωνα, ἢ διπλῶν. v. 32. καθ' αὐτὸ, per se, id est, simpliciter.

Pag. 45. v. 4. εἰς δύο σύμφωνα λήγους.] Vt in vocabulis, Τίρως. μάκρος.

V. 16. ἡμίσεια ἢ βερχεῖα.] Codex Scaligeri perperam, ἡμισείας βερχεῖα. & in margine, ἡμίσεια καὶ βερχεῖα. quem isto modo emendavi. Oxon. nihilo melius suggerunt, ἡμίσεια καὶ εἰς βερχεῖα. Iidem v. 19. male, πρὸς φωνήν.

V. 29. μέσαι] Oxon. μέσαι μὴ εἶναι εἰρηναί καὶ κραιναί, sed alteram lectionem meliorem censeo, ut subaudiamus vocem συλλαβαί. v. 31. iidem legunt, χρεῖαν.

V. penult. ὅταν εἰς φωνῆεν μακρὸν λήγῃ συλλαβή.] Exemplo sit syllaba ῥη verbi παλάγχθῃ in hoc versu :

Παλάγχθῃ. ἐπὶ τρεῖς ἑρὸν πολίεθρον ἔπειροτ.

Hic autem modus, quo syllaba communis redditur, primus quoque est apud Hephæstionem.

Pag. 46. v. 5. πῶ δόλιον ὀπλάσειν, δξ.] Oxon. πῶ ἐπείγειν ὀπλάσειν συλλαβῶν, δξ. bene addunt συλ-

λαβῶν. v. 7. omnes περσενύκαοθι. melius tamen puto, περσεν.

V. 9. αἱ δ' ὅπῃ τῶν φύσι βερχεῖων,] Hic est tertius communis syllabæ modus apud Hephæstionem pag. 7. ut syllaba πὲ in hoc versu :

Ἀντὶρ ἐπὶ δαναῶν ῥέλο ιαχὴ πὲ θρόν. τί.

V. 11. Oxon. πῆς πὲ δ' ἐπείρει. v. 12. minus bene ἐπείρ pro δόλιον. ut & v. 18.

V. 13. πῆς συλλαβῆς] Melius Oxon. τῇ συλλαβῇ. Iidem v. seq. δουῖν.

Ibid. αἱ δ' ὅπῃ τῶν θύσι μακρῶν] Hunc modum secundo loco ponit Hephæstio. Exempla illius sunt, ὄπλον, ἄκρον. Homerus,

Πάτροκλε μοὶ δειλὴ κεχαρισμένη. --

V. 18. ὁ τῷ δόλιον, λεπτότερον ὢν,] Videtur subaudiendum ἤχθ, licet non præcesserit. alias bene foret, πὲ δόλιον λεπτότερον ὢν.

V. 24. φθύνων] Scribendum censeo, φωνηέντων. certe per sonos intelligere debemus vocales. Sunt autem φωνηέντα καὶ συμπλοκῶν, vocales per connexionem, ex quibus diphthongus fieri potest, ut α ι. α υ. ε ι. ο υ.

Ibid. γίνεαι τῶν] Oxon. γινήλαι (bene) πῶ (male.)

V. 25. δ' αὐτῶν] Sic Oxon. & Codex Scal. in margine. in textu autem perperam δξ τε. Ibidem pro ἀπὸ πλείους legendum, ἀφ' ὀλίγους. ut consideranti fiet planum.

V. 26. ὅτως] Dubia hic erat codicis Scal. scriptura. Legendum tamen esse αὐτῶν, quod & Oxon. ha-

M m bent,

bent, vertendo indicavi. Subaudio, male, τῆς. ut & v. 18. ἐκείνο. pro συλλαβαί.

V. 28. ὥτο ᾗ βροχαιῶν,] Mallem, ut v. 20. addita voce, φύσι βροχαιῶν. Deinde ex v. 21. repeto, ἥτιον κριναί γίνονται. Ibidem Oxon. bene, ὅταν μὲν εἰς.

V. 32. τὸ δὲ κλικόν] Oxon. optime vocula εἰ addita: εἰ τὸ δὲ κλ. Ideoque in versione scribe: *cum in orationis partem definens syllaba vocalium*. postea: *si initialem &c. contingat*.

Pag. 47. v. 1. καθήρησάμενος καὶ ὀπιφωρῶν ἀφῶν] Idem sensit Heliodorus apud Hephæstionem pag. 6. φησὶ δὲ ὁ Ἡλιδόωρ, τὸ μὲν ὀπιφωρῶν ἀφῶν ἥτιον τῶν ἀλλων ὕδατων κριναὶ ποιεῖν ἐν τοῖς ἔπεσι συλλαβὰς. Immerito illum reprehendit Hephæstio.

V. 5. ἡμῶν ὅτῳ πέρης,] Quid si χειλῶν ὅτῳ πέρης, *labiorum vias*? v. 6. pro γῶν Oxon. perperam δὲ.

V. 8. κολύει] Oxon. minus bene, κωλύει.

V. 9. ποιῶν καὶ ἀμεῖζον] Per ἀμεῖζον intelligitur ἡμίφωνον. Idem docet Hephæstio pag. 5. ὅταν δὲ προηγμένον ἡμίφωνον ἦ, σκέπῃ κρινή ἐστιν ἡ προκειμένη, ἀλλὰ πλεῖως μακροῦ. προέσται δὲ ἡμίφωνον ὕδατος, τὸ μὲν μὲν ὅτῳ πέρης, ἀμύνος. τὸ δὲ σὺ μὲν ὅτῳ πέρης, ἐσμός. *Cum vero antecedens litera fuerit semivocalis, non amplius communis est præcedens syllaba, sed plane longa. Ex semivocalibus autem liquida præponitur, in ipsi n; ut, amnis: s ipsi m; ut, co-finus. Pro καὶ perperam hinc Oxon. καὶ. & v. 10. συμπλέξομαι.*

V. 15. τῷ] scilicet μ. Oxon.

male, τῆς. ut & v. 18. ἐκείνο. pro καὶ κείνο.

V. 19. κινεῖν] Puto legendum ἰδεῖν, vel καθιδεῖν.

V. 30. παρὸ] Oxon. παρ' ὁ. ut & pag. 49. v. 25.

V. 31. εἶρη] Mallem, εἰρηναί scil. οἱ πόδες. Ibidem omnes codices, σωλιδεῖται. pro quo omnino legendum, σωλιδεῖται. ut pag. 48. v. 3. v. 13.

V. ult. παρίαμβος] Omnes perperam, πείριαμβος. quod quoque πείριαμβος scribendum fuisset. Hephæstionis Scholiastes: Πυρρίχῳ καὶ παρίαμβῳ καλεῖται, δὲ τὸ ἐν πλεῖστον αἰεὶ δέξασθαι. *Pyrrhichius etiam pariambus vocatur, quod in iamborum fine semper reperitur*. Et alibi: καλεῖται δὲ ὁ πυρρίχῳ πείριαμβος, ἐπεὶ πᾶσι τέλει τῶν iam-bus μέτρων δέξασθαι. *Pyrrhichius à quibusdam quoque pariambus adpellatur, quoniam circa fines iambicorum metrorum reperitur*. Ita & Fab. Quintilianus Instit. Orator. lib. 9. cap. 4. Pag. 48. v. 4. βροχαιῶν ἐχθρῶν,] Aliquid deesse videtur: vel oratio est ἀνακύβητος. Quo enim respicit verbum ἐχθρῶν? Restituerem non ὁ πέρης, sed ἡ λέξις.

V. 5. χορεῖον] Hunc pedem alias vocant τεῖβερχω. Hephæstio: τε-σύλλαβοι δὲ, οἱ τῶν διπλασίονες, ἢ τεῖρχον εἰς, ἐκ τελεῶν βροχαιῶν, τεῖβερχος, ὁ καὶ χορεῖον οὐο. Ejus Scholiastes alibi: Τῶν δὲ τελεσυνάων πρῶτος μὲν ὁ χορεῖον, ὁ καὶ τεῖβερχος, ἐκ τελεῶν βροχαιῶν. ἐκλήθη δὲ χορεῖον, ὅτι

οτι οἱ ἀπὸ τῶν χορδόνων ἀδόμενοι ἐν τῇ
 χαρείαις ὕμνοι, ὡς ὅτι τὸ πλεῖστον ἐκ ποι-
 ῶτων σιωπῆντο μέτρων· ὁ καὶ τρεῖς αἰ-
 καὶ βραχυσύλλαβος. Trisyllaborum
 primus est chori, qui & tribrachys, ex
 tribus brevibus. Vocatus autem est cho-
 rius, quod qui à saltantibus caneantur
 hymni in tripudiis, ut plurimum ex hu-
 jusmodi metris constarent. Vocatur quo-
 que trocheus & brachysyllabus. Alios
 chorios vide pag. 39. v. 24.

V. 9. bene Oxon. καὶ ποιεῖ δ' ἀκί-
 λον. quam voculam & vertendo re-
 stitueram.

Idem v. 14. δεκαεῖς.

V. 21. ἐξημισμῶν,] Sic quo-
 que Oxon. Perperam codex Scal.
 ἐξημισμῶν. v. 27. Oxon. male,
 ὁρίαις.

V. penult. Oxon. probe, πὺν μὲν
 ἐν πρῶτῳ. Deinde, καὶ οὗ ἐξ ἧς. scil.
 παύνας.

Pag. 49. v. 5. ἡμῶ] Oxon. cor-
 rupte, ἡμῶν.

V. 11. πεντάσυλλαβοι λβ.] Cum
 enim quatuor sint pedes disyllabi, &
 octo trisyllabi, iis inter se multipli-
 catis, 32. pedes quinum syllabarum
 confurgunt. Atque hoc liquebit, si
 singulis disyllaborum octo trisyllabi
 addantur. Eodem modo singulis tri-
 syllaborum ad octo trisyllabos ad-
 ditis, habebuntur hexasyllabi pe-
 des 64.

V. 16. pro μέτρα melius Oxon.
 μέτρον. & v. 17. recte πρὸ pro τῷ.

V. 18. οὗ τῆς συμφωνίας λόγος.]
 Hoc de numero consonantiarum in-
 telligendum. quarum sex cum Ari-

stoxeno plerique omnes Harmonici
 statuebant; receptā in illarum nu-
 merum, contra Pythagoricorum sen-
 tentiam, dia pasōn & dia tessaron
 consonantiā.

V. 20. μέτρον μὲν ἐν ἐστ.] Quid
 metrum sit, & quot modis dicatur,
 de illo vide egregium locum Scho-
 liastræ Hephæst. pag. 76.

V. 29. ἡνωμένον] Codex Scal.
 ἡνωμένων. Oxon. ἡνωμένων. Melius
 scriberetur ἡρόμενον.

Pag. 50. v. 1. ἐχόντων μηδεπώπτε.]
 Bene Codex Magd. ἐχόντων ποδῶν μη-
 δὲ πώπτε. sed ultimum melius con-
 junctim. v. 9. pro ὅτε male Oxon. ὅπ.

V. 10. τὸ μὲν] Scribo, τὰ μὲν. se-
 quitur enim v. 13. τὰ δὲ. v. 13. male
 Oxon. σὺ pro ἐν.

V. 14. διποδῖαν ἢ βαίνοντα.] Hunc
 locum corruptum esse facile adpare-
 bat: quomodo autem restituendus
 esset, cogitandq̃ adsequi non pote-
 ram. Docent illud codices Oxon. in
 quibus ita legitur: διποδῖαν ἢ συζυ-
 γίαν καὶ περὶ χώρων χρόνων, ἢ ὀλίγα
 πλειόνων. ὅθεν πινὲς τὰ ἐπερβαίνοντα
 πὸ περὶ μὲν. Doctissimus Lang-
 bainius hic in margine: περὶ χωρῶν
 μέχρ' ὡν χρόνων. Aliquid
 enim deesse nemo non videt. Scribo:
 μέχρ' αὐτῶν αὐτῶν χρόνων, ἢ. & in ver-
 sione: Alia per dipodiam seu copulam,
 & procedunt ad eadem usque tempora,
 aut paullo plura. Vnde quidam metra,
 quæ prædictam temporum multitudinem
 excedunt, bisariam.

V. 17. ἀκατάληκτα.] Oxon. in mar-
 gine, ἀκατάληκτα. imperite.

M m 2

V. 26.

V. 26. τῷ βραχυνκατέληκτω.] Hæc est vera lectio. Oxon. inepte, τῷ κατέβραχυνκατέληκτω. Iidem seq. versu, ἀ μὲν ἐστὶν αὐτῶν διμείρεται.

V. 30. τὰ δὲ, δὲ πλεονάζοντων] Perperam Oxon. & codex Scal. in margine, τὰ δὲ καὶ διπλασιαζόντων.

V. 32. τῷ αὐτῶν] Minus bene Oxon. τῷ αὐτῷ.

Page 51. v. 4. τὰ λογαοιδικά.] Quasi dicas, *Profacantatina*. quod aliquid ex profa habeant, & aliquid ex oratione ligata. Oxon. male, λορεοιδικά. hîc & binis locis sequentibus. Codex Scal. λορεοιδική. Quid sint λογαοιδικά μέτρα docet Hephæstio. Ἔστι δὲ πνα καὶ λογαοιδικά καλῆμενα δακτύλικα, ἅπερ ἐν μὲν ταῖς ἀπαις χώραις δακτύλος ἔχει· πελδίαίαν δὲ τροχαϊκῶν συζυρίαν. ἐστὶ δὲ αὐτῶν ὀπσημοτατά, τὸ πρὸς δύο δακτύλοις ἔχον τροχαϊκῶν συζυρίαν, καλῆμενον δὲ ἀλκαϊκὸν δεκάσυλλαον. Sunt & dactylica quedam vocata Logædica, qua in aliis quidem regionibus habent dactylos; ultimarum vero trochaicam copulam. Principia autem illorum sunt, tum quod post duos dactylos habet trochaicam copulam, vocaturque Alcaicum decasyllabum.

- υ υ - υ υ - υ - -

Καὶ τις ἐπ' | ἐξαλν | αἰσιν | οἰκεῖς.
καὶ τὸ πρὸς τρεῖς, καλῆμενον προξείλα-
ειον, tum quod post tres; & vocatur
Praxiellum,

- υ υ - υ υ - υ υ - υ

Ω δὲ | τῶν θυεῖ | δων καλὸν | ἐμβλεῖ |

- υ

πισση,

- υ υ - υ υ - υ υ -
Παρθένη | τὴν κεφα | λὰν, τὰ δ' | νε-
υ - -
θε | νύμφα.

Addit ibi Scholiastes: Λογαοιδικά ταῦτα καλεῖται, ὅτι ὁ μὲν δακτύλος αἰοιδοῖς μᾶλλον ὀπλήθειται· ὁ δὲ τροχαῖος λογογράφους. λογαοιδικὸν δὲ καλεῖται τὸ μέτρον ὡς ἐκ δακτύλου καὶ τροχαῖος συ-
κείμενον. αἰοδικὸν μὲν δὲ τὸν δακτύλον, ἐπεὶ δὲ ὁρῶμεθα· λορικὸν δὲ, δὲ τὸν τροχαῖον. διὸ καὶ οἱ παλαιοὶ κίχρηται αὐτῶν, ὅτι (scribe, ὅτι) θέλουσιν τεῖχεν λόγον. ποιῶντι δὲ ἡ ῥητορικὴ κατέλογε-
δων ὅσα. Hæc certe verba clarissime rem totam explicant. Logædica, inquit, hæc vocantur, quod dactylus poë-
tis magis conveniat; trocheus autem, oratoribus. Logædicum itaque appel-
latur hoc metrum, tanquam ex dactylo & trocheo constans. Poëticam quidem propter dactylum, quod hic rhythmo ad-
modum convenias. Oratorium autem, ob trocheum. Ideo enim & veteres illo sunt usi, quando sermonem decurrere vole-
bant. Hoc autem vult Rhetorica, qua in profa consistit. Egrege quoque de his Pindari Scholiastes; quamvis sermo-
ne minus casto; in 4. odam Olymp. ad hoc colon septimum,

- - | - - | - - | υ - | υ

ξείνων θ' | ὧν προξοῦντων, ἔσαν αὖ.

τὸ ζ, λογαοιδικὸν, ἐξ ἀναπαύσεως καὶ
ιαύμεως, καὶ συλλαβῆς. τὸ δὲ λογαοιδικόν,
ὁρῶμεν καὶ ἐν δακτύλοις. ἤγειν, ῥυθμὸς ἐν
λογογράφοις οἰκειῶς καὶ αἰοδοῖς συγκεί-
μενον. ὁ δακτύλος αἰοδῶ· ὁ τροχαῖος
λογογράφος. ὅτε γὰρ εἰσὶ δακτύλοι, καὶ
ὁ ὕπερ· τροχαῖος, τότε λογαοιδικὸν λέ-
γεται.

γέλαι· ὡς περ καὶ ἐνταῦθα, οἱ ἀνὰ παισι, αἰοιδεῖ· ὁ ἴαμβος, λογογράφος. εἰ δὲ ἀπονδεῖοι εἰσὶ, μὴ ξενίσῃ. οἱ γὰρ ἀπονδεῖοι σύμπυλοι (scribe, σύμπυλοι) ἀνάπαισι λέγονται. ὡς καὶ τὰ εἰς σάλλεσσι χρῆσθαι τὸν ὠραιολυσιώτην, ὅπῃ τῷ μαρμαίρει ἄνω τῶν ἔξωθεν πυλῶν, ὅπως ἐξ ὠρχήφῃαι Ἰουστινιανός, καὶ ὁ μέγας Κωνσταντίνος. Quæ ita verti possunt. Septimum colon est logædicum, ex anapesto, & iambo ac syllaba. Invenitur logædicum & ex dactylis constans: atque rhythmus est tam prosa quàm ligata orationis scriptoribus convenienter contextus. Dactylus quippe est poeta; trocheus, oratoris. Cum igitur dactyli ponuntur, & ultimus trocheus, tunc logædicum dicitur: uti etiam hic anapesti sunt poeta; iambus, oratoris. Nec novum videatur, quod hic sint spondei. hi quippe complicari anapesti vocantur. Quemadmodum & illa, quæ in Salvatorem Christum herodopylioten in marmore, supra externas columnas, ubi pictus est Iustinianus, & Constantinus Magnus, sunt composita.

V. 5. pro ἐνεκεν Oxon. ἐνεκα.

V. 6. συνεκφώνησις] De hac figura videri quoque potest Hephæstio. Primum autem illius modum; qui est, cum duæ longæ pro una longa adsumuntur; non habet Aristides. potest tamen, secundum Hephæstionis exempla, ad illum referri, quo brevem & longam pro longa adsumimus.

V. 15. εἴπωμεν] Haud dubie scribendum, εἴπωμεν, quod & Oxon. habebant.

V. 19. Oxon. δὲ pro δι.

V. 24. ὅ τε μὴ ἀκατέληκτον· quomodo in fine dactylum habebit aut creticum.

V. 26. ἡρῶν] Bene Oxon. addita voce legunt, ἰδίως ἡρῶν. proprie Heronem vocatur.

Pag. 52. v. 3. πρὲ τῶν] Plane legendum πρὸ τῶν, ut vertendo indicavi.

V. 5. ἐξ αἰμοφῶν συγκεῖσθαι δακτύλων.] Vide Hephæstionis Scholiam pag. 58.

V. 6. ἡ μετὰ δύο πόδας.] Plane addendum, εἰς δισύλλαβον. in disyllabum. Iuvat ratio v. 10. adducta; & Scholiastes Hephæst. pag. 83. ὑπερεκατέληκτον (δακτυλικόν) εἰς δισύλλαβον μὴ ὅταν μετὰ συζυγίαν δύο συλλαβαὶ κατέληξωσιν.

V. 9. τέταρτος τετραχῆτος.] Hoc est dactylicum tetrametrum, in disyllabum desinens, quo primus usus est in Epodis Archilochus: ut scribit Hephæstio. qui etiam hoc adfert exemplum.

φαινόμενον κακὸν οἶκαδ' ἄγεσθαι.

V. 12. ἐν αὐτῷ λόγον] Oxon. αὐτῶ. omnes, λόγον. quod non capio.

V. 15. οἱ μετὰ ταῦτα εἶδη] Oxon. melius, ταῦτα. Post has enumeratas dactyllici generis species, hexametrum, & pentametrum, alii quoque fecere. v. 16. iidem bene dimittunt, πενταμετρον. Hoc enim paulo ante erat positum. at v. 17. pro πρὸ βαίνεσι male habent, βαίνεσι. v. 21. addito articulo τῶν recte legunt, αὐτῶν δὲ δισυλλάβων.

V. ult. περιερίκαμεν.] Pagina 36. v. 6.

M m 3

Pag.

Pag. 53. v. 1. ἄδῃ] Scal. perperam hic & v. 25. ἦδῃ.

V. 2. ἥ λογαοδικῶν] Sic quoque Hephæstio: Ὡς περ δὲ ἐν τῷ δακτυλικῷ ἢ π λογαοδικῶν, ἔτω καὶ τοῖς ἀναπαισιγῆς, τὸ εἰς βακχεῖον περαισμένον· ἔστιν ὁπσημότατον τὸ μὲν τέταρτος πόδας ἀντὶν ἔχον τὸν βακχεῖον, ὃν ὁ πεῶτος γίνεται καὶ ἀπονδείϑ καὶ ἰαμβϑ. *Quemadmodum enim in dactylico erat quoddam logaedicum; sic & in anapaestico, quod in bacchium terminatur. cuius præcipua species est, quæ post quatuor pedes ipsum habet bacchium: primus autem etiam spondeus fit & iambus. Iambus solum, & prima regione, βεχχυσημότερον* ponit Hephæstio. Aristides hæc plurativo numero ponit. Si vel maxime iambi ἰσάχρονον admittamus tribrachyn, alterum tamen non respondet.

V. 10. Omnes ἑδόλως. male. v. 11. bene Oxon. omittunt δέ.

V. 16. τῷ ἀπονδείϑ] Perperam Oxon. ἥ ἀπονδείων. optime autem legunt, ἥ τὰς πελτῆας ᾤξα λαμβάνει. Itaque in vers. *rare admodum imparibus locis adsumit.*

V. 19. κῶλον] Sic perperam omnes. Legendum χῶλον, ut vertendo monstratum. Hephæstio: Ἐστὶν ὁπσημον ἐν τοῖς ἀναπαιστικῶν καὶ τὸ χῶλον καλέμενον.

V. 20. ἀμφίβροχυν ἢ βακχεῖον] Ita & Hephæstio, quem hic vide pag. 15.

V. 21. Ἀλλὰ πῶς ἀλλάφορον.] Ita & hic omnes. Scribo, ἄλλὰ τὴν ἀδιάφορον (sc. πελτῆαιαν.) In versione: *ob ultimam indifferentem.*

V. 25. ἥ] Probe Oxon. καὶ τὰ ἥ. ut & v. 27. πενήμιμμερής, & v. 28. ἐφθήμερής.

V. penult. ὅπῃ ἑτάμεν] Sic perperam omnes. Scribo, ἰαμβικῶν.

Pag. 54. v. 2. Oxon. male, ἐπ' ἀλλήλοις. v. 4. pro εἴη Codex Scal. perperam. ἦ. v. 12. omittunt, ἐς.

V. 7. ἐν τῇ πελτῆαιᾳ ἥ πελτῶν] *ultima imparium regione.* nescio an alius ita sit locutus. Hephæstio melius: Τῇ δὲ τὸ μέτρον (τσοχαῖκόν) γίνεσθαι καὶ χῶλον, ἔσθ' ᾧ πελτῆαιᾳ ποδὸς ἀπονδείξ ἡμομενός. *Hoc metrum etiam claudum fit, cum penultimus pes spondeus existit.* Vbi & Scholiastes: εἰ παρελήγα ὁ ἀπονδείϑ τοῖς ἀναπαιστικῶν, χῶλον ἀπὸ τῆς τῷ μέτρῳ. ἢ γὰρ περὶ τῆς ἀναπαιστικῆς συλλαβῆς χώρεσθαι πελτῆῃ ἐστίν. ἐξ ὁδοῦ γάρ. Exemplum Hephæstio ponit hoc:

- υ | - - | - υ | - - | - υ | -

Μηρολίμω δῶπ' ἐ με χῆρ' τῷ σκότῳ

υ | - - | -

δικάζεσθαι.

V. 14. καὶ τὴν ἐπ' ἀπαισμον] Quoniam iambicum recipit dactylum, anapaestum, spondeum. De hoc tamen nihil Hephæstio. Sequentia Oxon. male distinguunt, ἀνάνως καὶ συζυγίαν, καὶ τὴν. Legendum, ἀνάνως συζυγίαν. καὶ τὴν. priori καὶ extruso.

V. 22. εἰς τῶν ἄλλων δισσυλλάβων] Hephæstio: *Antispastici prima syzygia in primo pede mutatur in quatuor dissyllabi figuræ.*

V. 28. Omnes ᾤξα λαμβάνουν. quod correxi ex pag. 53. v. 6. Sic pag.

pag. 55. v. 16. & 29. male Codex Scal. *συνάγων*.

V. 30. male omnes *καταληκτικὰ* pro *καταληκτικὸν*. Deinde γ. 32. & ult. *ὅπε*.

Pag. 55. v. 11. Oxon. bene, *καταλήξων*. Sic quoque legendum puto v. 27. *καταλήξων*. quod plurali numero ter præcessit.

V. ult. *πνὲς δὲ καὶ πενταμέτρῳ* ut Theopompus Comicus. Sed & hexametra : quoniam triginta tempora non excedunt. Hephæstio : *διώων δὲ καὶ μέτρῳ ἔξαμέτρῳ πενταμέτρῳ (παιωνικόν) μέτρῳ. δὲ τὸ τελευτησμον μὴ ὑπερβαίνειν*.

Pag. 56. v. 1. *ἔπειτα παιών καὶ θαρῆ*,] Vltimum Hephæstio facit creticum. ut in hoc versu :

υ υ υ - | υ υ υ - | υ υ υ - | -

Θυμελικὰν ἱστὴν μάκαρ φιλοφρόνως εἰς

υ -

ἔειπεν.

V. 3. omnes perperam *συνάγων* *σας*.

v. 4. Codex Scal. perperam *καθαρὴν* pro *καθαρῆ*, ut recte quoque Oxon. Ibidem scribe *βακχειακόν*.

V. 6. *δὲ ὅλων βακχειῶν*] Sic quoque Hephæstio : *πῶλον τῆς πελοπιδάσας, ἐφ' ἧς τὸν πεταρίον καταλαμβάνει παιών*. ut in hoc exemplo :

υ υ υ υ υ | υ υ υ υ | υ υ υ υ υ | υ

Σέ ποτε διὸς ἀνὰ πύματ' νεαρὲ κέρε νε-

υ υ -

βροχίτων.

Pro ταυλό Oxon. αὐτό.

V. 7. *τὴν κατακλείδα*] Hephæstio-
nis Scholiastes : *κατακλείδα φησι τὸν περὶ τῆς καταληκτικῆς συλλαβῆς πόδα μὲν*

καὶ αὐτὴς τῆς συλλαβῆς. Cataclida (clau-fulam) vocat Hephæstio pedem, qui est ante catalecticam syllabam una cum ipsa syllaba. ut in hoc iambico dimetro,

υ - | υ - | υ - | -

Ὁ μὲν θέλων μάχεσθαι.

Verbum *μάχεσθαι* est *κατακλείς*. Aristides hic simpliciter finalem pedem ita vocat.

V. 12. *καὶ αὐτὸν μὲν*] Ita & Oxon. Codex Scal. habebat *δὲ*, superscripto *μὲν*.

V. 14. *ἀσυναρτητῶν*.] De his ita Hephæstio : *γίνεσθαι δὲ ἀσυναρτητῶν, ὅποταν δύο κῶλα μὴ διωαίμεθα ἀλλήλους συναρτηθῶναι, μηδὲ ἑνωσιν ἔχουν, ἀντὶ ἐνὸς μόνου καταλαμβάνωνται στίχῳ. Fiunt, asynarteta, cum duo cola, quæ inter se conjungi non possunt, nec unionem admittere, pro uno solo versu adsumuntur.*

V. 15. *ὅτι δύοιν μέτρων ἐν ἀποτελει κῶλον*.] Quid colon sit, docet egregie Hephæstio. *στίχῳ ἐστὶ πόσον μέγεθος μέτρῳ ὅπερ ἔτε ἐλαττόν ἐστι τριῶν συζυγῶν, ἔτε μείζον τεσσάρων τὸ δὲ ἐλαττόν ὃν δύο συζυγῶν, εἰ μὲν πλήρεις ἔχῃ τὰς συζυγίας, ἀκαταληκτικόν ἐστὶ, καλεῖται κῶλον· εἰ δὲ ἐλείπη, κόμμα. Versus est certa quadam metri magnitudo, quando nec tribus commissuris minus est, nec quatuor majus. Cum autem minus est duarum conjugationum existens, si quidem plenas illas habeat, acatalecticum est, vocaturque colon : sin deficiat, comma. Præterea cola diversum metrum habent, ex pedibus constans, ut inquit Scholiastes Pindari. Quod itaque colon ex duobus metris constare dicit Aristides, id maximum est, etiam*

etiam secundum Hephæstionem : quem, cum comma dicit esse, quod duabus conjugationibus sit minus, ab aliis dissentire videmus.

V. 18. μέτρῃ καὶ μέτρων.] Sic & Oxon. Puto legendum, μέτρῃ, ἢ πομῶν καὶ μέτρῃ. Namque colon duo metra non excedit.

V. 22. καὶ ἀνὴρ ἀνδρείων.] Sic & Hephæstio peculiari capite agit, καὶ τῆς καὶ ἀνὴρ ἀνδρείων μίξεως, ubi duas has species explicat.

V. 23. Ὀλυμπιονικόν.] Scholiastes Pindari ad hoc Olympiorum primæ odæ colon :

υ - - υ | - υ υ

ἐρήμους δὲ αἰθέρα.

ἀνὴρ ἀνδρείων, Ὀλυμπιονικόν, δίμετρον κατὰ ληλυτικόν. ἔλεγμα δὲ ἰωνικόν, αἰὲρ Ὀλυμπιονικόν. ὁ γὰρ ἀνὴρ ἀνδρείων πρὸς τὰς ἰαμβικὰς τὴν κριναντίαν ἔχῃ· οἱ δὲ ἰωνικοί, πρὸς τὰς τροχαϊκὰς. ὅθεν ἀσύμφωνοί εἰσιν οἱ ἀνὴρ ἀνδρείων μὲ τῶν ἰωνικῶν, καὶ τροχαϊκῶν. καὶ δὴ τὸ Ὀλυμπιονικόν. Antisphaesticum, epionicum, dimetrum catalecticum. Caterum non ionicum dicitur, sed epionicum. antisphaesticum enim cum iambicis affinitatem habet; at ionicis cum trochaicis. Unde discrepantes sunt antisphaestici cum ionicis & trochaicis. atque hinc epionicum. Idem ad epodi hoc colon :

υ - - υ | - - υ υ | - υ -

δεδαυδαλμῶν ψάλλουσι ποικίλοι
Ὀλυμπιονικόν δὲ τὸν πεντὰν ἀνὴρ ἀνδρείων, καὶ
φικῶν ὄντα τοῖς ἰωνικοῖς καὶ τοῖς τροχαϊ-
κοῖς, αἰὲρ τοῖς ἰαμβικοῖς. δὴ τὸ γὰρ καὶ
σὺν ἰωνικόν, αἰὲρ Ὀλυμπιονικόν λέγεται. εἰ
δὲ καὶ τροχαϊκῶν τὴν κατὰ κλειδα ἔχῃ,

ἐξέον. οἱ γὰρ τροχαῖοι, οἰκῆται τῶ ἰωνι-
κῶ. Caterum duæ sunt epionicorum
species; à majore, & à minore, quas
videre est apud Hephæstionem.

V. 26. ὡς ἐπεδείξαμεν.] pagina 55.
v. 12.

V. 30. χορολαβική,] Exemplum
adponam :

- υ - υ | - υ υ - | υ - -

Ποικιλόθρον' Ἀθάναν' Ἀφροδίτην.

V. 31. πρὸ τροχαῖς recte Oxon.
τροχαῖκῃ. nisi malimus, τῆς τροχαῖ-
κῆς.

Pag. 57. v. 1. pro αὐτὸν recte O-
xon. αὐτὴν. & v. 3. ταῦτα pro ταῦτά.

V. 2. τῇ ἀνὰ σπαστικῇ.] Quomodo
fit Pindaricum hendecasyllabum, ut
in hoc colo :

υ - - υ | - υ υ - | υ - -

Ὁ μισαγέτης μὲ καλῶς χοροῦσιν.

V. 11. μέσον πέχη.] Perperam O-
xon. μέση πέσοι.

V. 14. τετράμετρον ἀνασπαστικόν.]
Tetrametrum hic vocatur eo modo,
quo heroicis hexametrum.

V. 16. ταῦτο] Oxon. ταῦτόν.

Ibid. συγκεκριμένα.] Hæc metra,
& quæ versu 31. sequuntur, ἀπεμ-
φανόντες, referri utcumque possunt
ad Hephæstionis πολυῶχημαίσι. Hunc
autem culpat ejus Scholiastes, quod
horum metrorum mentionem nul-
lam fecerit. Locum ejus integrum,
quod ad hæc illustranda maximo pe-
re faciat, hic adscribam. Πολυῶχημαί-
σι δὲ καλεῖται, ὅταν πρὸς τὴν ὡρε-
σμένην τῶν πέντε τῶν οἰκῶν οἶον αἰ
(forf. εἰ) ἀρῶναι ἔῃ ἰαμβοὺς δέχοντα ἁπλο-
δεῖον, ἢ δακτύλον. ὅταν ἔν τις τῶ κυμ-
κῶν

κῶν δέη δακτύλον ἢ σπονδεῖον, ἐν ταῖς
 ῥήμασι δ' ἰαμβικῷ, εἴταν ἐν τῇ περὶ ἡμῶν
 δ' τροχαϊκῷ, τὸ ποιῶν λέγειαι πολυχη-
 μαῖον. ἐδὲ δὲ πάλιν μὲν τὰ ἀσυνάρτητα
 περὶ συγκεχυμένων εἰπεῖν, καὶ ἐξῆς, περὶ
 ἀπεμφαινόντων. συγκεχυμένον δὲ ἐστίν,
 ὅταν συζυγία πνὶ ἐτέρῃ συζυγία ἐναυῖα
 ῥηπείρηται· ἀπεμφαινόντα δὲ, ὅταν ἐν
 πνὶ μέτρῳ κακῶς, τῇ τῇ, περὶ τὸν
 κῆτον πῶς· οἷον εἰ ἐν ἰάμβῳ ὀρεδείῃ ἐν
 ῥήματι βῶσι σπονδεῖον, ἢ ἐν τροχαίῳ, ἐν
 περὶ ἡμῶν. τότε γὰρ δ' ὅλα μονοειδῆς ὄντα,
 μίας μόνῃ χωρῇ εἰν ἀνάμικτα. *Multi-*
formia (metra) vocantur, cum extra
 definita loca ponuntur pedes: ut, cum
 paria loca iambici recipiunt spondeum
 aut dactylum. Quod si igitur Comico-
 rum aliquis ponat dactylum aut spon-
 deum locis paribus iambici, sive impari-
 bus trochaici; huiusmodi metrum voca-
 tur multiforme. Caterum post asynar-
 teta dicendum fuerat de Confusis; &
 deinde de Dissimilibus. Confusum autem
 est, cum conjugationem aliquam alia
 conjugatio contraria sequitur: Dissimi-
 lia autem, cum in aliquo metro male,
 hoc est, extra locum pes est positus; ut,
 si in iambico inveniatur loco pari spon-
 deus; aut impari, introchaico. Sic enim,
 toto unius speciei existente, una solum
 regio est dissimilis.

V. 28. ἐν τῇ ἐπιμέλει κώλων,] Vt
 in tragædiis & comædiis, ubi eorundem
 metrorum cola plura conjun-
 ctim ponuntur.

V. 29. τῇ ἀνθρώποις] in quibus
 singula metra & cola, cum singulis
 stropharum conveniunt.

V. ult. τῇ ὀνομάτων ἀνάγκῃ.] in

primis propriorum, quæ metro in-
 cludere voluerunt. v. 32. pro ποῖν
 ferme legerim ὀνόμασιν. ut illud ex
 Simonidæ epigrammatis, quod pag.
 14. habet Hephæstio, genuinum hic
 sit exemplum.

Ἡ μέγ' ἀθηναίοισι φῶος ῥήε ἦν· Ἀρτε-
 γείων Ἰππάρχων κείνη καὶ Ἀρμόδιος.

Pag. 58. v. 3. καὶ σίχων,] Magd. σο-
 χῖα. Bodl. σοῖχον. uterque perperam.
 Hephæstio de Poëmatis: καὶ σίχων ἐστὶ
 ποιήματα, ὅσα ὑπὸ δ' αὐτῇ μέτρῳ κατ-
 μετρεῖται, ὡς τὰ ὁμήρου, καὶ τὰ ἐποποιῶν
 ἐπη. *Secundum versum sunt poemata;*
quæ ab eodem metro mensurantur; ut
Homeri, & Heroica carmina.

V. 9. οἷς περὶ τοῖς κωμικοῖς αἱ πα-
 ραβάσεις.] Vt, quid παραβάσεις sit,
 intelligatur, insignem Hephæstionis
 locum hic adscribam. ἐστὶ δὲ τις ἐν τῇ
 κωμῳδαίᾳ καὶ ἡ καλεσμένη παραβάσις,
 ἥ τις, ἐὰν τελείῃ γραφήῃ, ἐστὶν αὐτῇ εἰδῇ
 ἐπὶ αἰ. καλεῖται δὲ παραβάσις, ἐπεὶ δὲ
 εἰσελθόντες εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἀνὰ πρῶ-
 πιν ἀκτῆλοι σάντες οἱ χοροδῖται παρέβαι-
 νον· καὶ εἰς τὸ θέατρον ἀπεβλέποντες, ἔλε-
 γόν τινα. τὰ δὲ εἶδη τῆς παραβάσεως εἰσι
 ταῦτα· κωμῳδαίον, ὃ καὶ περὶ τοῖς πα-
 λαιοῖς ποιηταῖς ὀνομάσθη. Φησὶ γὰρ ὁ
 Εὐπολις, Εἰωθὸς τὸ κωμῳδαῖον τῷ ῥή-
 μι καλεσμένη παραβάσις· καὶ τῶν, τὸ μα-
 κρόν παραγομένον, ὃ καὶ φαμὲν εἶ-
 ναι ῥημικώτερον· ἢ μὲν ἄλλα καὶ ὅλα τὸ
 ἀπὸ πρῶτον λέγεσθαι, ἐδόκει εἶναι μακρότερον.
 ταῦτα μὲν ἐν τῇ ἀπὸ πρῶτον λέγεσθαι· ἔπειτα
 δὲ εἰς τὰ καὶ ῥημικώτερον γεγραμμένα, πῶς
 μέλ, καὶ τὸ ῥημικώτερον, ὅπερ οἷς ῥη-
 μῖσι τὸ πρῶτον ἢ ὡς σίχων, καὶ τὸ μέλει ἀν-
 ῥημο-

N n

ῥημο-

NOTÆ IN ARISTIDIS
QVINTILIANI
LIBRVM SECVNDVM.

V Erf. 7. τόδε] Codex Barberinus, ex quo hujus libri principium descriptum habeo à Leone Alatio, perperam τὸ δέ. Codex Scal. ὁ δέ. sed initialis litera, utpote minio notanda, frequentissime à supinis librariis plane omissa in MSS. cernitur. Sic quoque libri tertii initio, α μὴ δὴ, pro τὰ μὴ δὴ.

V. 11. χρήσιμα, ἢ ἔδαμῶς] Codex Scal. & Barber. χρήσιμα ἔδαμῶς. Putavi particulam ἢ, ut in præcedentibus & sequentibus, ita hic quoque esse legendam. Oxon. minus bene, χρήσιμον ἔδαμῶς.

V. 14. ἔδεμία] Codex Scal. & Barber. ἔδεμία. Sed summa est scriptorum codicum in hujusmodi compositorum scriptione inconstantia, dum conjunctim scribenda disjungunt, & contra disjungenda conjunctim exarant. quod, quamvis leve sit, monendum tamen duxi.

V. 18. ὁ παιδολικὸς σοπδέχεται τῶν.] Oxon. Ἰπιδέχεται, quod & Codex Scal. habebat suprascriptum. Porro hunc secundum librum quoque ita nominavit libro 1. pag. 43. v. 10. Plutarchus, dialogo de Musica, queritur; suo tempore παιδολικὸς τῶν, Eruditivi Musicæ modi, nec memoriam, nec studium superesse; quin omnes, qui Musicam at-

tingerent, ad theatricam Musam, lascivam & vitiorum nutricem, studium & industriam conferre. Insignis eodem dialogo locus est de Musicæ utilitate, quem si non totum, certe ex parte hic adscribam, utpote qui totum hunc secundum librum sit illustraturus. Ejus initium est haud procul à fine dialogi, pag. 2098. edit. Steph. χεῖν δὲ μουσικῆς πρὸς αὐτὸν ἀνδρὶ ὁ καλὸς Ὀμηρὸς εἰδίδαξε. Musica usum viro convenientem praeclatus docuit Homerus. &c. Deinde pag. 2099. circa medium. εἴτ' ἐν τῷ πᾶσι παιδολικὸν τὸ μουσικῆς τῶν ἐκπαινήσας, τὸ χοροῦ ἡμελείας τὸ πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ παιδός ηλικίᾳ, τὸ μὴ καλὸν ἐπαινεῖν τὴν καὶ σοπδέχεται, ψέξει δὲ τὸ ἐναντιον, ἐν τῷ πᾶσι ἄλλοις καὶ ἐν τῷ μουσικῶν, καὶ ἐστὶν ὁ πᾶσι κατὰ τὴν πᾶσι ἀληθῆς πρὸς αὐτὸν ὁ μουσικῆς τῷ μεγάλῳ ὠφέλειαν καρπώσεται, ὅφελος ἂν μέγα ᾖ τοῦ αὐτοῦ τε καὶ πόλεως, μηδὲν μὴτε ἐργῶ, μὴτε λόγῳ χροῖται ἀναρμόσῳ, σωζων αἱ καὶ πᾶσι καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν καὶ σωφρον καὶ κόσμον. Si quis igitur in Eruditivo Musica modo elaboraturus, in puerili aetate consecutus fuerit convenientem curam; ille quod honestum est, laudabit & amplectetur; vituperabit autem quod illi est contrarium; cum in aliis rebus, tum in ipsa Musica. Atque hujusmodi purus erit ab omni inhonestâ

N n 2

actio-

actione. Cumque ex Musica maxima utilitatis fructus decerpserit, & sibi & civitati magno emolumento erit, nullo nec facto, nec sermone inconvenienti utrens, sed omni loco ac tempore decentem temperantiam & honestatem observans.

V. 28. *συνέστηκεν*] Sic perperam Codex Scal. Bene Oxon. *συνέστηκεν*, scil. ἡ ψοχή. ex quibus (partibus) constet.

Pag. 40. v. 7. *πέξεομαι*] Sic perperam Scal. pro quo deinde vidi legendum, *τῷ ξεομαι*, quod & recte habebant Oxon. iidem v. 8. pro *ἔδε* rectius, *ἔπε*. quomodo sequitur v. 13.

V. 11. *ὅπερ ἐστ*] Non video quomodo hæc lectio retineri possit, nisi verbum *ἐστ* deleatur.

V. 12. *καταπαύει*] Oxon. *καταπαύει*. non male. v. 15. Magdal. *μιν bene ὁπορεύειν*.

V. 16. *ἐκείθε*] Oxon. *ἐκείθεν*. Scribe, *ἐκείθε*, ut est v. 28.

V. 19. *οἰκονομία τῶν*] Male Oxon. *οἰκονομία*. Nam τὰ τῶνδε sunt construenda. ut v. 25. & v. 28.

V. 21. *ἐπίσταντον*] Egregie hic usurpatum vocabulum. Glossæ: *Ἐπίσταντον*, ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς, Stacionarius, Manceps.

V. 23. *ἐνεδύσαστο*] Male Oxon. *ἐνεδύσαστο*.

V. 24. *ταῖνθαδε*] Aliquid deesse videtur. Legerem, ἢ *ταῖνθαδε*.

V. 29. *πρὸς δὲ τῶν*] Oxon. melius, *τῇ δὲ πρὸς τῶν*. Sed Codex Scal. quoque in margine: *τῇ δὲ* (ἁ ἐξ ὧν.) *πρὸς*. v. seq. Scal. *πρὸς ταῖς ἀντιθέταις*. Hujusmodi mendis totus ille

codex scatet: quæ cum ex Oxon. corrigantur, adnotare superfedeo.

Pag. 61. v. 9. & 10. pro ἢ minus bene Oxon. ἢ. v. 11. pro *ἁ* habent *δέ*.

V. 24. *ἰσὺαί τε*] Particula *τε* minus concinne abest ab Oxon.

Pag. 62. v. 2. *ταῖσιν*] Sic omnes. Scribo, *ταῖσιν*.

V. 3. *ἐκκενομήσον*] Oxon. *ἐκκεῖνα μῶσον*. quam emendationem licet ipsæ syllabæ monstrent, probare tamen nequeo. Legerem, ἢ *μὴν τε* (vel simpl. ἢ *τε*) τὸ λογιζέμενον ἐκκεῖνων αἰώνων, μῶσον. quæ rationalem illorum partem immaturam, in quiete. v. 5. Oxon. *ωφελεῖ*.

V. 11. Oxon. male *περαγόμεθα*. Ibidem *ἐς αὐτῶν* pro *δι' αὐτῶν*. Codex Scal. *ἁ ἐς αὐτῶν*. quem eo modo correxi.

V. 13. *τῶν τε ὧν δὲ αἰὲς πρὸς χειρὸν*] Eleganter Plato & vere De Leg. 11. *εἰπομεν οἱ μεμνήμεθα κατὰρχαίς τῶν λόγων, ὡς ἡ φύσις ἀπάντων τῶν νέων ἀφ' ἧς ὡς, ἡσυχίαν ἐχούσας αἰεὶ ἔχειν, ἕτεροι τῶν σωμάτων, ἕτεροι τῶν φωνῶν εἶναι, φθέρουσι δ' αἰὲς ἀτάκτως ἢ πηδῶν*. Dictum, si bene meminimus, horum librorum initio, igneam esse omnium puerorum naturam, adeo ut nec corpore, nec voce quiescere possint; sed semper inordinate cantillens ac saltans. & cætera, quæ ibi sequuntur, & illius libri initio præcesserunt, ex quibus hic secundus liber illustrari potest. Aristoteles quoque Politicorum VIII. capite VI. eadem de his pronunciat.

V. 15. *φῆρον*] Langbain. conjicit,

cit, φρονῶν. Putavi legendum, ἐφ' ὅ-
ρων. quo nihil adhuc melius video.
Respicere enim videtur ad Ephoros
Lacedæmoniorum, qui severo Sena-
tusconsulto, lascivioris Musicæ do-
ctorem Timotheum, urbe pellen-
dum statuebant.

V. 21. ἥθε' ο] Oxon. αἰθροῖο. &
deinde Codex Bodl. τὸ στρεώτερον. u-
trumque male.

V. 23. πηδᾶ] Oxon. ἐκπηδᾶ.
v. 24. βέne δη pro δέ.

V. 28. ὡς φύσις] Sic perperam o-
mnes. Scribo ὕς.

V. 31. αἶρη] Oxon. ἄρη. v. 32.
εἰ πάλῳ γε χροῖω. concinne.

Pag. 63. v. 2. περιγμάτων] Sub-
ducta linea in Codice Scal. notata e-
rat prima syllaba. Oxon. τραυμάτων,
vulnertum. arguta lectione, quæ ta-
men minus placet. mallet *σωμάτων*.

V. 5. ἰάσσο] Scribo ἰάσσο. præ-
cessit enim, ἐνεργήσεε.

V. 16. ἀνείλεν] Disjunctim scri-
bendum, ἀνείλεν.

V. 20. δὲ μελωδίας,] Ita omnes.
quod non capio. Pro δὲ hîc & v. seq.
legendum censeo, ἀνδ. ob versum
25. in vers. *absque rhythmis*. & *subje-*
ctis rebus. Si poëta tarditatem expri-
mere velit, & vehementiam fabri-
lium operarum, hoc melius facere
nequit quam rhythmi tarditate.

Olli inter sese magna vi brachia tol-
lunt.

V. 25. Oxon. πῦτον πελγύνειαι.

V. 26. λόγων καὶ πρᾶξεων εἰκός] Oxon. λόγῳ pro λόγων, perperam.
Veram lectionem interpretando in-

dicavi. quippe addita literula pro εἰ-
κός scribendum, εἰκός.

V. 28. εἰδὲ ἐφ' ἐνός] Codex Bodl.
εἰδὲ ἀφ' ἐνός. Magdal. adhuc pejus, par-
ticulam illam plane omittendo.

V. 29. τὰ καθ'] Omnes male, αὐ-
καθ' ἑκάστου. Deinde Oxon. ἀπαγείλ-
λομένων, (quod & Scal. supra scri-
ptum habebat) εἰς τὸ.

Pag. 64. v. 6. ὑπερέβληται.] Co-
dex Scal. ὑπερέβληται, suprascripto
prioribus duabus syllabis ὑπὲρ. Hoc
istò modo à me correctum adproba-
runt deinde Oxon.

V. 10. ὑπὲρ λείδου] Ita & v. 13.
Oxon. minus bene, πελεῖδου. In Scal.
margine hîc mendose adscriptum
erat, βυρῆ. λῶ: πρᾶξ. quod legen-
dum, βυρῆ. λόγῳ. πρᾶξις. v. 13.
pro ταυτὰ iidem recte, ταῦτα.

V. 15. ἀρμονίας καὶ φωνᾶς παλάσ-
σι] Omnes, ἀρμονίας καὶ φωνῆς. O-
xon. etiam, παλάσι. quæ optima est
lectio. *harmonia & vocis fictio*ne.

V. 18. Oxon. bene, μελεδολία.
deinde ὅπως pro, ἥ πως. male. & v. 22.
συμβαίνοι.

V. 30. Omnes legunt, περιώμνοι
ταῖς δὲ (scribe, τὰ δὲ) αὖξεν περὶ μα-
γδόμνοι. τὰ δὲ εἰς. *alia augere studen-*
tes. Scaligeri codex illa in margine
adscripta habebat, unde in textum
erant recipienda.

V. penult. καὶ καὶ] Oxon. bene,
καὶ τὰ καὶ.

Pag. 65. v. 2. Oxon. recte, στωα-
ναρεῖν. v. 6. pro ἔκην disjunctim scri-
bendum εἰς ἔκην.

V. 9. ἰορταί τε ἰδία] Singularum
N n 3 urbium

urbium ac locorum. Majora festa plurium urbium ac regionum, quin & totius Græciæ, conventu celebrabant. Vide pag. 67. v. 11.

V. 14. Oxon. χειρωνακικῶν.

V. 17. καὶν πῶς κήδεσσι] Etiam ab ipsis Iudæis, Salvatoris nostri tempore, contra Dei mandatum, adhibita in funeribus fuere tibia. ut legimus Matthæi cap. 9. v. 23.

V. 19. ὡς θραυσσασα.] Ita omnes. quod tamen non placet. Vellem, τὰς καὶ τὸ παλαιὸν ἀκρότητες ὡς θραυσσασα. Simplex θραυσσασα sæpe ita occurrit. Philo: τὸ ἐν ἡμῖν ἀρρυθμον ὡς μουσικῆς ἀσεικῆς θραυσσασα. Quicquid inconcinnum in nobis est, urbanâ Musicâ corrigens. v. 21. particulam ἐν, quæ male aberat à Codice Scal. restitui. sequitur enim, ἐν ἀρχῇ δ. & adfuerunt Oxon.

V. 24. Oxon. recte distinguunt, ἐπιπνοίας καὶ ἐχομῆδες, ἑστῶ. alios divino impetu ac adflatu defixos, ab enthusiasmo.

V. 27. hæc verba, τὸ καὶ πεισίσαις, ἥτοι παιδων ὡς πλὴν ἡλικίαν. male ab Oxon. Iidem v. 30. perperam, ἐπαγομῆδω, quod & Codex Scal. supra scriptum habebat. v. 31. Codex Scal. πάντως. posito α supra ω. Sed recte quoque πάντως legunt Oxon.

V. penult. ὡς τὰ ἀχρεῖα.] Extremus nempe dolor, atque intemperatum gaudium. Videatur pag. 66. v. 28.

Pag. 66. v. 2. ἐν καιρῷ παρδῆς] Hæc est omnium codicum lectio, quæ &

sic explicari potest. *utilis effectuari ci-
ves eo tempore, quo studio ac industria
fuerit opus.* nempe cum vehementi
quadam perturbatione detinentur.
tum enim est καιρὸς παρδῆς. Videri
quidem possit legendum, ἐν καιρῷ, καὶ
παρδῆς σὺν. sed nihil muto.

V. 6. ἰαγυρόν] Oxon. ἰαγυρότατον. Codex Scal. supra ultimam syllabam scriptum habebat, τειον.

V. 10. Oxon. εἰς pro ἐς. at hi contra v. 24. ἐς pro εἰς. v. 16. concinnius, ταῦτα δὲ ἐκ.

V. 18. αὐτῆς] Omnes perperam, αὐτῇ.

V. 19. θυμικόν] Sic & recte Oxon. Codex Scal. ἐπιθυμικόν. mendose.

V. 22. pro δὲ Oxon. δέ.

V. 23. πόπη] Sic perperam omnes. Scribendum τέπη.

V. 27. ἐνεχομῆδω] Oxon. perperam hic & v. ult. deinde pag. 67. v. 20. ἀνεχ. v. 29. concinnius, οἷον τ' ἀλλως. Pro ἀλλως mallet, ἀλλοις. sequitur enim, οἷς.

Pag. 67. v. 1. εἰσὶ γέ πσι] Oxon. εἰσὶ γέ πῶσι. male. Veram lectionem censeo, εἰσὶ δέ πνεσ. Porro per γῆν intelliges, utrumque sexum. Sequitur enim v. 4. γυναικῶν.

V. 14. ἃ καὶ νόμος προσηγορεύον.] Hæc videtur vera ratio, cur cantus quidam sint adpellati nomi. De hoc vocabulo alibi dicemus.

V. 18. ἐπιφώμιζαν] Codex Scal. ἐπεφώμιζαν. Oxon. ἐπεφώμηζαν. Illos isto modo emendandos putavi.

V. 21. Oxon. non male distinguunt, καὶ ἐπὶ τὸν αἶμα γέ πῶς ἐς
sedare

sedare conabantur, ac sensim traducere.

V. 24. Oxon. probe, ἢ ἐν ἐλῳδε-
σι. sed male v. 29. ἐν μέλεσιν αὐτῆς,
ἔτ' ἐν τῇ ποιήσῃ. Prius tamen, αὐτῆς
scil. μουσικῆς, ob verbum μέλεσιν ἡρώτας,
probum videri possit. Cæterum ψα-
λλῶ ποιήσιν vocat, quæ solis verbis
absque cantus circumpositione con-
stat.

V. 32. pro ἔχῳ disjunctim scri-
bendum ἔχ ὥς. quomodo & Oxon.
v. ult. Bodl. αἶψ' ἐν ὑπὸ, mendose.

Pag. 68. v. 2. φιλοχωρίας,] Ra-
rum aliàs hoc vocabulum, quo ter
hoc libro est usus. nimirum hîc &
pag. 75. v. 31. pag. 98. v. 6. In vers.
pro saltatione scribe, inclinatione.

V. 8. τῇ δὲ μέγῃ πείρᾳ] Quo-
modo servorum experimentum fie-
bat apud Lacedæmonios.

V. 16. ἀμφοτέρως] Emendandum
putavi, ἀμφοτέρως. at Oxon. melius,
ἀμφοτέροις. utrisque Musica vincit.

V. 21. μέγας ἑκατὸν ἡμερῶν] Fe-
sti Græcorum dies, quibus Eruditi-
va Musica exercebatur, ad centum
usque excrecebant; at quibus re-
missior concedebatur; ut & in Sa-
tumalibus Romanorum; ad triginta
numerabantur.

V. 29. ὡς ὅτε τῷ σφῷ πλάτῳ,]
nempe quos in sua Politia format.
v. 31. pro μόνον Oxon. perperam,
μόνον.

V. penult. ἐν τοῖς λοιπαῖς πόλεσι,]
non Platonis.

V. ult. Codex Scal. perperam
ἐκείνης.

Pag. 69. v. 3. recte Oxon. συν-
έντες.

V. 12. τῷ σφῷ] Intelligo Ho-
merum. locum tamen ipsum non in-
veni. Hæc est sententia: Humanum
animum, perinde atque arcum, si
semper intensus fuerit, flaccescere &
tandem frangi: ideoque illum esse
remittendum.

V. 8. ὡς εἰ καὶ παιδεία μόνῃ] Ita
omnes perperam. Scribo, ὅσον καὶ
παιδεία μόνῃ. quantum vel solo eo
melopœiæ modo, qui παιδοληγὴς
vocatur, quemque hoc libro per-
tractat, multis aliis scientiis utilior sit
Musica.

V. 13. τὸ ὅτι] Particula τὸ male
abest ab Oxon. ut & v. seq. δὲ &
v. 32. τὸ.

V. 19. ἀγχείνει] Sic quoque pro-
be Oxon. Codex Scal. perperam,
ἀγχείνει.

V. 28. βελίῳ παραίσεως ἡδονῇ]
Hæc verba sunt obscuriora. expli-
cari possunt: cantus, qui majorem
quàm voluimus voluptatem adfert,
est fugiendus. vel, qui voluptatem
majorem quàm virtutem adfert.

Pag. 70. v. 2. ῥηθέντι.] Non video
quomodo hæc lectio retineri possit.
Scriberem, εἰρηκέντι. nisi addere veli-
mus, ῥηθέντι, παρεμβέβληκέντι.

V. 3. ἐκεῖν' αὖ τὰ πᾶντα εἰρηδοῦν.]
Locus revera notabilis, quod jam ab
omni sæculo, optimorum auctorum
scripta, à sciolis & improbis homini-
bus, interpolari consueverint.

V. 7. ἀφ' αὐτῶν τε καὶ αὐτῶν] Hæc est
omnium codicum lectio, haud dubie
men-

mendosa. Scribo, ἀρετὰς πικρὰ κακίας. v. 8. pro γε male Oxon. πῶ.

V. 12. αὐτὸν προνοίᾳ] In Cicero-
ne nequicquam hoc Roscii elogium
quæstiveris. quippe in cujus oratione
pro Q. Roscio. quæ mutila ad no-
stra tempora pervenit, hoc scriptum
fuisse autumamus. Quam præstans
autem histrio fuerit hic Roscius, ex
aliis Ciceronis locis discere possu-
mus. Lib. I. de Oratore; Roscius in-
quit, hoc jamdiu est consecutus, ut, in
quo quisque artificio excelleret, is in suo
genere Roscius diceretur.

V. 8. ἀνδρὰ ὅς γε νικῶντα] Cer-
te Aristidi nostro, qui illum Cicero-
nis locum suppositum opinatur, lu-
bentissime adsenferim. Quippe &
alia ipsius habemus loca, & insignem
in iis ipsis libris de Republica, qui-
bus Musicæ divinum decus ac præ-
stantiam præclare adserit. Ita autem
lib. VI. de Republ. in Somnio Sci-
pionis: *Quod docti homines nervis imi-
tati atque cantibus, aperuere sibi redi-
tum ad hunc locum. Sicut alii, qui præ-
stantibus ingenii in vita humana, divi-
na studia coluerunt.* Lib. IV. de Re-
publ. *Græci scenicos actores fabularum
non parvo civitatis suæ honore dignos ex-
istimarunt. &c.*

V. 14. συλλέγεσθαι πολλοί,] Et-
iam hoc præstantissimum opus tem-
porum injuria periit, exceptis qui-
busdam fragmentis, quæ aliorum o-
peribus inserta, salva ad nos perve-
nerunt.

V. 16. ἡ προκειμένη] Oxon. per-
peram γ. Expungendam potius hanc

voculam censerem, tanquam quæ ex
præcedentis versus verbis, ἐν ἡ συλλέ-
γεσθαι, irrepsit; quam ut πῶς ex
ea formarem. Idem v. 18. ἔτως.

V. 20. ὅσον] Oxon. inepte, ἴσον.

V. 23. ἦ καὶ αὐτῶν,] Qui foren-
sibus negotiis inservit, non semper
de rebus quibuscunque verum judi-
cium ferre potest, quod multa rei
defendendi gratia minus vere sint ad-
miscenda; sed nec ille, qui de gravi
quodam argumento tractare insti-
tuit, ut Cicero de Republica, verita-
tem ubique tanquam cynosuram se-
quitur, quod aliorum quoque in-
signium virorum, qui eodem tempo-
re, ac loco vivunt, sententias de qui-
busdam rebus erroneas refutare no-
lit, ne ipsorum gratia & amicitia ex-
cidat. Illud nostro sæculo quàm ma-
xime obtinet, quo alteri errores suos
scriptis monstrare sine ulla acerbita-
te, atque ita publice de litteris bene
mereri velle, idem est ac hostem il-
lius se profiteri.

Ibid. τῶ αὐτῶν] Oxon. αὐτῶν. Co-
dex Scal. αὐτῶν. quod rectius scribe-
retur αὐτῆς sc. αὐλῆς. Prior tamen
emendatio magis placet.

V. 25. pro ἑδῶ, Oxon. male ὅδε.
v. 29. iidem, αἰχμῶν.

V. 31. νομά] Insulse Oxon. νο-
μῆς. Proprium nomen hîc denota-
tur clarissimi Romanorum Regis
Numæ Pompilii. Suidas: Νομάς. ὀνο-
μα κύριον. ὁρῶμαίων νομοθέτης. Nu-
μα. nomen proprium. Romanorum Le-
gislator. Idem est, qui πρὸς σαλίας, ἡ
ὄρχησιν ἀσκήσαντας, Salios, saltationem

excet-

exercituros, constituit. ut in Νημᾶς πομπίλῳ, idem Suidas memorat. aliique tam Græci, quàm Romani historiarum conditores. Cæterum illius nominis scriptura per x est ex antiquo Græcorum usu, qui x pro o exarabant, ut etiam clarum est ex A-lyp-*io*. Sic Suidas : Νομανλία. ἡ καὶ νεμανλία, πόλις Ἰβηρίας παλαιότερα.

V. 32. pro αὐτὸν Oxon. male αὐτῶν.

Pag. 71. v. 1. ἰδὲα τὲ ἐν δὴω γῆαις,] Neque hæc Ciceronis verba reperi-mus, quæ dubio procul illi orationi pro Roscio fuere inserta.

V. 5. καὶ πυρρίχῳ καὶ τακλίκῳ μελέτῳ,] Oxon. hic in margine : καὶ πυρρίχῳ ἢ καὶ τακλίκῳ μελέτῳ παρὰ Ῥωμαίοις ἐγίνετο. *Tacticorum exercitium secundum pyrrhichen apud Romanos suscipiebatur.*

V. 13. ὅτῃ μυσικῆς δὲ ποιεῖται τὰ σύμβολα.] Est egregius hic locus, qui ex Æliano, aliisque Tacticis & Strategicis scriptoribus illustrari pos-set. Ælianum vide cap. 34. Onosan-dri Strategicum, cap. 25. & 26.

V. 20. ἐξελίξεων] Scal. ἐξελίξεων. Oxon. ἐξελίξεων. Omnes perperam. Vide Ælianum, capitibus 26. 27. & 51. Aliquid tamen hic deesse videri possit. Nam κλίσεις ὅπλῳ δόρυ καὶ ἐπ' αἰσίδα, dicuntur; ἐξελίξεις autem, seu, ἐξελεγμοί, καὶ λόχοι, καὶ ζυγές.

V. 20. ἀνακλήκην] Egregium strategema, quod ad hunc locum pertinet, memorat Polyænus lib. v. Iusserat Pammenes suos milites, ut, cum receptui caneretur, im-pressionem facerent; cum vero ad

pugnam vocarentur, discederent. Sic magna clade hostes affecit.

V. 30. τὸ περὶ αὐτῶν τὸ πολιτείας πεπερασμένον] Verbum πεπερασμένον longe fatius abesset. Exemplum au-tem hujus loci præbere possit Ter-pander, qui Lacedæmoniorum sedi-tionem Musica sedavit.

V. 32. pro λόγων, quod male à Magd. abest, Bodl. λόγῳ.

V. ult. ἀγραῖς] Sic emendavi co-dicem Scal. ubi ἀγραῖς. Bodl. ἀρχαῖς. Magd. ἀγλαῖς. Non male quo-que hinc scriberes, ἀγχαῖς, vicis.

Ibidem pro πολλῶν male Oxon. πολ-λῆκων.

Pag. 72. v. 2. ἰσχυρότων π.] Pro π scribendum censeo π.

V. 13. pro παρὰ recte Oxon. παρὰ.

V. 24. παρὰ τὴν ὀπκίαν καὶ λυκα-νίαν.] Et nostro tempore illæ gentes ob libidinem summam sunt famosæ. Scylax in periplo, ὀπκίς memorat inter δαυνίους. Verti Opiciam. ne-que enim Opiciam ab Opis reperi-ri puto, ut à Lucanis Lucania.

V. 27. γαργαμνίδα] Magd. per-peram, γαργαμνίδα. Hesych. γαρ-μαίνιας (scrib. γαργαμνίαις) ὅτι βαρ-βάρους. οἱ δὲ, ἔθνη λιβυκῶν. Quin hic certæ regionis gentem denotet, nul-lum dubium. Dionysius Alex. de si-tu orbis, pag. 37. edit. Rob. Steph. τὸν δὲ νασαμῶνα, ὃ τὸ ἔθνος ἐπ' ὠνύμων, γαργαμνίος πινθ. ἡμετέροισι, ὃ καὶ ἀμφιθέμιδος λεγομένη, ἀφ' ἧς τὸ λι-βυκὸν ἔθνος οἱ γαργαμνίαις ἐκλήθησαν. *Nasamonis autem, unde gens nomen traxit, profapia à Gargamante quodam*

arcessunt, qui & Amphibemius fuerit dictus: à quo etiam gens Libya Garamantes adpellati. Pag. 38. Οἱ οἱ γαργαμαντες ἐπώνυμοι εἰσιν, ὡς περὶ ἡλίου, γαργαμαντός. πινθ. εἴποι πάντεσσι ἀνδράσιν, καὶ πάντος ὁμιλίαν φύγειν λέγονταί· ἢ εἴτε ὅπλα ἔχουσιν πολεμικά, καὶ τὸν ἥρόδοτον, εἴτε ἀμυνέσθαι οἰδασιν. οἰκᾷσι δὲ ἐν τῇ θηελώδι, καὶ τὰς ναυμαχίας, πρὸς νότον ἀνεμον. Garamantes nomen habent à quodam Garamante, ut ante diximus. Hi omnes homines, illorumque consortium fugere dicuntur. Præterea nec arma habent bellica, si Herodoto fides, nec se defendere norunt. Habitant autem in regione feris plena, post Nasionas, ad austrum.

Pag. 73. v. 3. καὶ τὸν καιρὸν] Omnes, περὶ τὸ καιρὸς. Sane optime. ultra tempus, vel potius, præter modum in armis libenter saltent. Scal. codex in textu, καὶ τὸ καιρὸς. in margine obscure scriptam habebat lectionem alteram.

V. 5. ἀρειμαίνιοι.] bellicosi. Suid. Ἀρειμαίνιοι, ὅ ἐν τῷ ἀρει μαινόμενοι.

V. 8. τίω δ' ἡπίθειεν] Probe Oxon. ἡπίθειον. quod etiam interpretando videram.

V. 9. λέγω δὲ τὸ ἑλληνικόν,] Græcum fuisse hunc Aristidem, ex hoc loco adparet.

Ibid. καὶ εἴ π' ἄρ' ἐξήλασεν,] Romanos inprimis innuere videtur. vocula π male aberat ab Oxon.

V. 18. συστῆσαν] Sic etiam recte Oxon. Codex Scal. perperam, συστῆσαν.

V. 23. bene quoque distinguere-
tur post μαθήματα. Omnes enim di-

sciplina prima tum ordine tum potentia existit. Porro verbum ἐστὶ hinc abesse videtur, quod sic restituerem: καὶ διωάμεται ἐστὶ πάντως.

Ibid. πρώτης] Inepte Oxon. πρώτης.

V. 30. ὡδὴς μὴ] Scribendum cen-
seo μὴ pro μῆ.

V. 31. σωήθειά τις] Insignis hinc est locus, communis vitæ testimonio comprobatus.

V. 32. ἐξῆς] Oxon. ἐξ ἧς. minus bene.

Pag. 74. v. 10. παγίως] Perperam Bodl. παγίως. v. 13. articulus τὰς abest ab Oxon. Ibidem v. 14. ἐπ' αὐτοῖς.

V. 22. Oxon. infulsc, τὸ τε παιδίον, pro τὸ παιδίον. male quoque v. 29. περὶ αὐτοῖς. &c, εἰ τῶ.

V. 31. ὑγίαις] Codex Scal. male ὑγίαις. Oxon. ὑγίαις.

V. ult. τοῖς ἐξ δ' ἑχῆς] Non puto supplendum νόσις, vel κακῆς, sed illud subaudiendum.

Pag. 75. v. 2. ἐνέσαν] Oxon. in marg. γ. ἐνέσαν. Sic pag. 69. v. 26. ἐνέσης. quod ut manifeste erroneum monere ibi neglexi.

V. 8. μοναχίους. καὶ εἰ] Oxon. τὸ εἰ. quæ videtur melior lectio, posito τὸ pro τῷ. ut in illo Homeri, -- τὸ μὴ εἰ πῶς φύλλα καὶ ὄρεα φύσθ.

particulam τὸ etiam codex Scal. supra καὶ scriptam habebat.

V. 10. κρινῇ καθ' ἑκάστην] Ita depravate omnes. Lego, κρινῇ καὶ καθ' ἑκάστην.

V. 15. pro αὐτῆς male Oxon. αὐτοῖς. Ibidem pro περὶ αὐτοῖς Codex Scal. περὶ αὐτοῖς.

V. seq.

V. seq. Oxon. *perperam ὅτι παρήκει.*

V. 19. καὶ ἐρίσανσι] Bodl. minus bene, καὶ ἐρήσανσι. v. 21. Oxon. δὲ pro δὴ. v. 24. δὴ non habent.

V. 25. μουσικῇ] Forſan : *qui per Musicam Philoſophi perfecti extiterunt.* v. 32. νῦν pro νῦν.

V. ult. ἔστι πῶς] Codex Bodl. ἔσω πῶς. Magdal. ἔστι γὰρ πῶς. uterque male. Hoc autem vult. Veteres cum summam Musicæ curam haberent, difficiliora tantum & prima præcepta scriptis exponebant ; Eruditivum Musicæ modum & Naturalem, tanquam abstrusiores ejus partes, familiaribus congressibus reservantes. Quod cum ubique fieret, illas partes scriptis comprehendere non erat necesse. Verum cum tot seculis optima illa consuetudo neglecta sit, & ad paucorum tantum notitiam pervenerit, gratum officium præstabo Musicæ, cujus jam studium reflorescere incipit, amatoribus, si vel rudi Minerva illa hîc tradere institutam.

Pag. 76. v. 1. Lego, εἰ καὶ βίβλω.

V. 3. τῶν ἐκείνων σχασίων] Magd. τῶν ἐκείνων σχ. alter, ἐκείν. quæ non intelligo. nec facile scripserim ἔστι σχ. Langbainius conjicit, ἐκείνός.

V. 7. ἡ ἔννοια] Scal. καὶ ἔν. Oxon. melius γὰρ.

V. 9. καὶ πρὸς] Sic omnes, at particulam καὶ vel delendam censeo, vel pro ea scribendum ἦ.

V. 13. συγκεχυμένῳ μὲν ἐρῶν ἡσυχίαν.] Pagina 32. v. 9. κεχυμένα ἄσματα. Cæterum ex hoc loco colligi posse videtur, ἡσυχίαν idem si-

gnificare quod μελῳδία. Certe hoc pro isto hîc scriptum mallem : adeoque minus accurate hîc locutum Aristidem censeo. .

V. 14. λόγος] Ita Scal. sed supra scripto, οἱ. id est, λόγοις, quod & uterque habebat Oxon. Deinde solus Magd. *perperam, περὶ γυμνάσιου.* Possis, λόγος (scil. πρὸς λαβῆσαι ἢ λέξις) τ. σ. περὶ γυμνάσιου (ἐρῶν ἡσυχίαν) ῥυθμόν. sed minus Musicæ. Melius quidem, λόγων & περὶ γυμνάσιου (ἐρῶν ἡσυχίαν) ῥυθμός. nisi oratio futura esset ἀνακλόνητος. cujus exempla tamen in hoc autore non desunt. Nec ita male, λόγοι δὲ τ. σ. περὶ γυμνάσιου (ἐρῶν ἡσυχίαν) ῥυθμόν.

V. 22. male Oxon. distinguunt, τῶνδε, ἡνίκά ἐστιν ὁμιλῶσα.

V. 23. ὁμείσι] Hæc est proba lectio. Oxon. male, ὁμείσις. v. 27. pro αὐτῆς scribo, αὐτῇ. Ibidem Oxon. σώματός περὶ γλ.

Pag. 77. v. 8. Oxon. ἀνδρώπιν. v. 10. iidem bene, τῶν περὶ γλ.

V. 16. δειλῶ] Scal. Codex, δεικλῶ. Oxon. δεινῶ. quod sequendum. Glossæ: Δεινῇ, Διτῇ. δεινός, Μελιόσις, Ίνικις, Σενίς, Τρυχ, Αἰετῆς, Αἰετ, Αἰετῶν. Ibid. Scal. codex male, ἔχων. Cæterum non tam de hermaproditis, hæc verba acciperem, quàm de variis ingeniorum misturis, quæ in Amazonibus aliisque hujusmodi perspicitur.

V. 18. Oxon. φύσις ἔστι ποίησις.

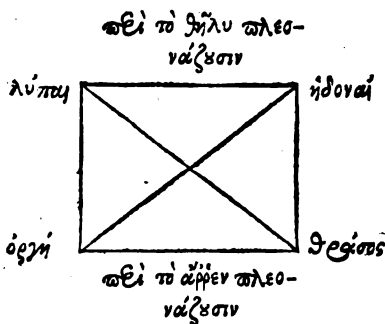
V. 19. αὐτῇ] Scal. absque accentu, αὐτῇ. Oxon. αὐτῇ. *perperam*, ut & ibidem, πρὸς αὐτῇ καὶ μετὰ ῥυθμίζαν. Ultimum scribendum est,

μετερῶς μιζαν. nec tamen alterum per η, malum. v. 21. iidem μετερῶς. inapte, ut liquet.

V. 26. *ῥημίσκεις*] Sic & Magdal. alter perperam, *ῥημίσκεις*.

Pag. 78. v. 1. *ῶ*] Sic quoque probe Oxon. Codex Scal. perperam *ῶς*.

V. 4. *πλεονάζουσι λύπῃ τὴ καὶ ἡδοναί*] Codices Oxonienses hīc in margine habent diagramma, quod omnes illas adfectuum relationes ac conjugationes monstrat. Illud, ut clariora omnia evadant, hic adponemus.

V. 9. *καὶ λύπῃς, καὶ*] Omnes λύπῃς, & distinctione sublata. perperam, ut consideranti erit planum. v. 11. Oxon. *μίξεις*.

V. 17. *καὶ τῷ*] Perperam Codex Scal. *τῷ* pro τῷ.

V. 25. pro *ἐς* Oxon. *ἐς*.

V. 29. *διαρῶν*] est quarti casus singularis, τὸν διαρῶν. & sic v. penult. τὸν αἰρμότιον. ubi male Oxon. αἰρμότιον.

V. 31. *ἀνθρακίς*] Plane legendum, ἀνθρακίς. Præcessit enim, ὀρεγῶν.

V. penult. Oxon. *ἐς*. v. ult. *καθ' ἑαυτὴν*.

Pag. 79. v. 12. *ἐκ πετρί*] Scribendum censeo, ἐκ δὲ τῆς. ob versum præcedentem.

V. 27. *αἱ γὰρ*] Oxon. *αἱ δὲ*. & sequente versu *οἱ αἱ*, pro ἡ. perperam. Primo loco vellem, ἡ γὰρ.

V. penult. *καὶ τὰ*] Articulum τὰ expunctum mallem, quàm ut legerem, *καὶ τὰ*.

Pag. 80. v. 3. *εἶδη δὲ*] Atqui tria recenset, *θεογονίαν, ὠφελήματα & περὶ θεῶν*. numerus ex v. 5. mutatus videtur. Tertium tamen ad secundum utcunque referri posset.

V. 10. Oxon. recte *ἀγαθόν*.

V. 21. *μεθύοις ἀνιχνύσμεν*] Codex Bodl. *μεθύοις ἀνιχνύσμεν*. alter, *μεθύεις ἀνιχνύσμεν*. Scal. *μεθύεις ἀνιχνύσμεν*. quem isto modo emendandum censui. v. 27. Oxon. *βεβόησαν* εἰπεῖν ἡλίε.

V. 28. Oxon. melius ita distinguunt, *λεχθισμῶν πρὸς τὴν λυκώω* (male Oxon. *λυκώω*) τῶν ἡρώων ταφῆς, *βεβόησαν* δηλ. *quæ dicenda erant de heroum sepultura sub dilaculum, tarditatem declarantibus epithetis utatur*.

V. 32. *ἄσρων*] Ita omnes. Scribendum, *ἀστέρων*. ob adjunctum *τῆς*. nisi per *ἐλάττω* ἢ *ἄσρων* intelligere velimus Lunam, quæ matutinis horis luxerit. Bene alias *ἄσρων*, de Sole, Luna, aliisque planetis dicitur.

V. penult. τὸν *μὲν*] Oxon. *πομόν*, ut & Codex Scal. in margine. Forfan, *πομόν*.

Pag. 81. v. 1. *ἡέλιος*] Iliadis *Ἥ*. v. 421.

v. 421. Codex Scal. male, *περσέ-
βαλεν*.

V. 4. *πειῖσθαι*] Probe quoque Oxon. *πειῖται*.

V. 15. *ὅφ' αὖν πὸ*] Oxon. *αὐτὸ* (sc. *βάθος*) Vix video melius. nec rescribere audeo, *ὕψαλα καὶ λότῃ*.

V. 20. *τῷ ἄσρῳ*] Optime Oxon. *τῷ ἄσρῳ*, nempe, *ἡλίῳ, vivam stella, ac cum impetu factam adtribuit emersio-
nem*.

V. 23. *ἡέλι*] *Odysseæ* γ. v. i.

V. 25. *ἡδίων*] Omnino scribendum, *ἡδιών*.

V. 27. *γεσφῶν*] probe Oxon. *Δεγεσφῶν*. v. 31. iidem *πειῖται* pro *πεποίηκεν*.

V. penul. *ἡὼς*] *Iliadis* θ. v. i.

Pag. 82. v. 2. *ἡμ*] *Iliadis* α. v. 477. In versione pro *Apparuit* scribe, Exorta est. Vnum pro altero ex margine irrepsit. Possit tamen excusari per *συνίζησιν*.

V. 6. *κυνάεαι*] *Iliadis* Δ. v. 282. Codex Scal. *σύνεαι*, quod uno σ scribendum. nec opus est ut v addatur, quoniam ex tertio communis syllabæ modo apud Hephæstionem simpliciter poni potest. ut in hoc versu:

*Ἀλλὰ τί γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα
φύονται.*

V. 9. *μετφορεκῶν*] Videtur melius, *μετφορεκῶς*.

V. 11. *ὅλως*] Scal. *ὅλ'*. Oxon. *ὀλίγως*. quod non intelligo. Ibidem quoque omnes, *ἀκρόμελον ὡς περ ἢ ὀρώμελον*. Rescribendum censeo, *ἀκρόμε-
ρον ὡς περ καὶ ὀρώμελον*.

V. 15. *ἐνεργείας*] Codex Bodl.

ἐναγείας. alter *ἐνεργείας*. quod probum, & huic loco convenientius quam alterum *ἐνεργείας*. Pro *efficaciam* scribe, *evidentiam*. Hesychius: *Εναργῆς*, δῆλα, φανερός, βέβαιος, ἀσφαλῆς.

V. 16. *πάντες*] *Iliadis* γ. v. 59.

V. 24. *τερχέων*] Male Oxon. *ταχέων*. Bene autem deinde, verbo addito, legunt, *ὀνομάτων ἀφηγεῖται*.

V. 25. *ὣν τὸ μὲν, τὸν δ'*] Pro his verbis Oxon. solum habent articulum, τὸ. omnino bene. quippe ista verba ex v. 27. huc transiisse videntur.

Ibid. *ἐμίμησαν*] Vel *μίμησαν*. ex *Odysseæ* θ. v. 269.

V. penult. *ἐν δίκη*] Perperam. Oxon. *ἐνδιχῇ*. ἐν δίκη βιωσάσθαι apud Platonem, *juste vivere*.

Pag. 83. v. i. *αἰωάσιοι*] *Odysseæ* γ. v. 296.

V. 2. *ἔπε*] Male Oxon. *ἐδὲ*.

V. 4. *ὀμιλίας συμπλοκῆς*] Legο, *ὀμ. καὶ συμπλ.* consuetudine ac congressu.

V. 7. *μή ποτε*] *Iliadis* γ. v. 133.

V. 11. *τεοπαῖς*] Puto scrib. *τεο-
πῶν*. ubi *significationum mutationibus uti nequimus*. Possis quoque, *τεοπαῖς*, sed minus hîc bene. sequente versu Oxon. *ὁμοιώσεσιν χρωμέθαι*.

V. 13. *ἡμῶν*] Male hæc vox abest ab Oxon. Vide pag. 82. v. 4.

V. 15. *ὡς δ'*] *Iliadis* Δ. v. 275.

V. 17. *Δερχεῖ*] Perperam Oxon. *δηχεῖ*.

V. 18. *γαίλακῃ*] *Odysseæ* κ. v. 304.

V. 19. Codex Scal. *χαίεραν*. Oxon. bene *χαίτερων*. at v. 20. minus probe *ποιησάμενον*. v. 21. *τῷ* pro *τῶν*.

V. 24. *νεφέλλω*] Iliadis Σ . v. 23.

V. 31. *χάρισι*] Iliadis Γ . v. 51.

Pag. 84. v. 1. *ῥοαί*] In ora Codicum Oxon. ineptus emendator, *ῥοαί*.

V. 6. *οἱ δ' ἰθὺς*] Iliadis $\bar{\mu}$. v. 137. pro *ἔκων* male Scal. Codex, *ἐκίνεν*.

V. 12. *ἀνδρότη*] Oxon. videntur melius legere, *ἀδρότη*. Constructio hic est intricatior, & si quid video, lectio mendosa. Vellem, *ὀνόμαί*, *ὡς καὶ ἀδρότη* *συνεμφανίζεν*, *τὸ μέγε*.

V. 14. *τέτω*] Scal. ξ *τῷ*. Oxon. bene, *τέτε* *τῷ*. v. 16. articulus *τῷ* abest ab Oxon. v. 20. Codex Scal. perperam, *φασιν*.

V. 21. *ἀμφι*] Iliadis Φ . v. 388. Editiones Homeri, *ἀμφι δὲ πάλπηξεν*. priorem scripturam, quæ & codicis Scal. meliorem censeo.

V. 23. pro *τῷ* scribendum *τέτω*, ut vertendo indicavi, & probant Oxon. v. 24. Scal. corrupte, *ἀπεπῶς*. v. 25. male Oxon. distinguunt, *ἔρευνῃ*, *χρῶμε* *μεθόδοις* *μέτῃ*.

V. 30. Bodl. *φανερῶν*. & deinde uterque Oxon. *ἐμπειῶν*. Conjicit Langb. *φανερῶν* *μή τι*. Sed melior lectio Codicis Scal.

V. penult. *διφρον*] Odyssæ Γ . v. 259. Male Codex Scal. *ὀλίγῳ* *τὸ* *πρῶθις* *τερείπεν*. repetito verbo *πρῶθις*.

Pag. 85. v. 2. *τὸ ἐναργές*] Magdal. *τῷ* pro *τῷ*. ut etiam v. 3. *τῷ ἡδύ*. Bodl.

τῷ ἐνεργές. uterque male. Deinde, *πρῶθις* *γινέται*. v. 5. *ἀπαγέλλειν*. ut pag. 83. v. 28.

V. 7. *βίης*] Iliadis Δ . v. 386.

V. 9. *ἱερῇ*] Odyssæ $\bar{\pi}$. v. 476. aliisque locis.

V. 13. *κρινῶς*] Ferme scripserim, *κεκρῶς*. vel, *κρινῶς κεκρῶς*, *κομπῶνι* *significatione positis*.

V. 16. Oxon. addito articulo, *ἐν τῷ πλέμῳ*. v. 17. probe, *πρῶθις* *μενέ*. ut & v. 18. *συγκρομῆς*. quæ jam ante ita emendaram. Præterea *ὡς* v. 17. melius abfore puto.

V. 19. *αἰψά*] Iliadis Γ . v. 221.

V. 25. *ἀλλήλοισ*] Omnes perperam, *ἀλλήλων*. Emendatio in textum irrepsit.

V. 26. *χυλῶν*] Infulsè pessimus Codex Magdal. *χυλῶν*. Sic idem v. 30. *σὺν* *νῦ*. & *ὠρεμῆκόν*. aliaque infinita, quibus bonas chartas commaculare nolo.

V. 32. *ἐξέφηνε*] Addit Codex Scal. *λόγον*. sed punctis infra notatum. Omittendam eam vocem censui. quod deinde ab Oxon. comprobatum.

V. penult. Oxon. *συντομίαι* *τὲ καὶ* *βραχ*.

Pag. 86. v. 1. *τρεχούτης*] Bodl. male, *παχυλής*.

V. 17. Oxon. *δὴ* pro *δὲ*.

V. 23. *νοήμα*] Pag. 85. v. 24. est, *ἐνοημάτων*. v. 24. Oxon. transpositis verbis, *δεῖν ἡγεῖμαι* *λέγαν*.

V. 30. *διορθώσεις*.] Oxon. *πρὸ* *διορθώσεις*. perperam.

Pag. 87. v. 1. *αἰήμασιν*] Vide p. 32.

v. 21.

v. 21. Martianum, pag. 190. v. 27.

V. 3. αἰς] Probe Oxon. οἰς. Ver-
ti ac si scriptum esset, ἐν οἰς.

V. 10. Oxon. *αἰσχρογάρβειαι.*

V. i 2. *ἰκανὸς*] Minus bene Oxon.
ἰκανῶς.

V. 13. ὁ μὲν γὰρ ἀρχαῖος] Plutar-
chum vide dialogo de Musica, circa
finem. ubi etiam insignes hos Ho-
meri versus ex Iliadis ¹. adfert.

Τὸν δ' ἄρ' ὄσον φρένα περὶ πόλεμον φόρμιγγι
 λιγείῃ,

Καλῇ, δαιδαλέῃ, ὅπῃ δὲ ἀργύρεῳ
ζυγὸς ἦεν.

Τὴν ἀρεὴν ἐξ ἐναίρων, πόλιν ἡελίων
ὀλέσας.

Τῇ ὃ γε θυμὸν ἔτερπεν, αἶδε δ' ἄρα
κλέα ἀνδρῶν.

Quos ita reddidit doctissimus vir,
Carolus Valgulius.

Hunc invenerunt mulcentem pectora
dulci,

*Formosaque lyra, multo quæ vincita ni-
tebat*

Argento, spoliū eversa Eetionis ab urbe.

Hac se oblectabat, clarorum facta vi-
rorum

*Prisca canens, usus juvenis Chirone
magistro.*

V.25. ὅς τιν' εἴ λοκρεῖς ᾤοντο μίαν] Locus est Odyssææ λ, v. 327. Quæ autem illa fuerit impietas Ajacis, Locri, quærunť interpretes. Eustathius hîc ita commentatur. Ο'π τιν' αἰλίαν εἴ ἐν τῷ νόσῳ δυσυγῆσται τῶν ἀχαιῶν, ἥ- τις λῆ' ἡ εἴ λοκρεῖς αἰανί' ἀσέλγεα ἐνώ- πιον εἴ τ' πατρίαν ἀγάλλμασι, σιωπαῖ' ὁ ποιητὴς πολλὰ μὲν ἀθηνῶν λέγων κα-

κῶς ἀπαπαύξει σὺν ἑλλωας ἐν τῷ ᾧ νό-
 σι κακῶ, τίω δὲ αἴλιαν ἔχθρην ὑπέμφοι.
 Φησὶ γάρ, ἀχαιῶν νόσον λυγρὸν, ὃν ἐκ
 τρώϊος ἐπέειλάτο πάλλας αἴνην. ἔρεϊ δὲ
 αἰλᾶχθ', ὅπ' πολλοὶ αἰνῆας μῆνιδι, κακὸν
 οἶπον ἐπέσπον. ἔνθα καὶ αἴλιαν μὲν πινᾶ
 ἔρεϊ, ἔ' πάνυ δὲ σκεφῇ. σημειώεον ἔν, ὅπ'
 ἔ' βάλειαι ὁ ποιητὴς ἥ ἥ ἰσχυρῶν ἀστέμοις
 ἐμπλαυιώεσθαι. Notandum, quod cau-
 sam cur in reditu infelices fuerint Achi-
 vi; quæ erat Locri Ajacis libido, coram
 Palladis simulacro; taceat Poëta: irâ
 quidem Minerva dicens infeliciter di-
 scessisse Græcos tempore reditus; causam
 vero non exprimens. Inquit enim: A-
 chivorum reditum (canebat) molestum,
 quem ex Troja indixit Pallas Minerva.
 Atque alibi dicit; multos Minerva ira
 malum fatum consecutos esse. ubi &
 causam aliquam proferet, at non satis
 evidentem. Notandum itaque, nolle
 Poëtam inhonestis historiis narrandis
 immorari. Ater ille locus, cujus hîc
 mentionem facit Eustathius, est O-
 dyssææ l. v. 133.

καὶ τότε δὴ ζῶς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μὴ-
δεγνόνον

Ἀργείοις, ἐπεὶ ἔπι νοήμονες, ὅδ' ἐδὲ δίκαιαι
Πάντες ἔσαν.

Ὅπ' λυγροῦ, inquit Eustathius, ἀρτίοις ἐλθὲν νόσους καὶ μελῶν ἀθηνᾶς, ἐπεὶ ἔτι νοήμονές φησιν, ἔδ' δίκαιοι πάντες ἔσαν. ἡ δὲ μελῶν τ' ἀθηνᾶς, ὅπ' μὴ ἐκθλάσθῃ χρινῶς ὁ λοκροῦς αἶας, ἐνυβρίσας τῇ κασιπνδρα καὶ περιῶπον τ' ἀθηνᾶς. καὶ ὅρα ὡς ὁ γέρον ὅτε ἐνύβρισε δι' αἰχμαρρήμοσυνος πεθνεῶν τῷ λοκρῷ ἡρώϊ, ἀλλ' ἐν τῷ κατέλαθ' εὐβρίσας, εἰπὼν, ἐπεὶ ἔτι πάντες νοήμονες. καὶ μελῶν, ἐπεὶ ἔτι νοήμων ὁ λοκρός.

κρός. ἵζως δὲ μὴ νοήμονας εἶναι φησὶ καὶ
 οὐ μὴ καλὰ (αὐ)ίας τὸν λοκρόν. *Calamitosus fuit reditus Achivi ob iram Minerva, quoniam nec prudentes, nec iusti omnes erant. Ira autem Minerva inde erat, quod publice non esset punitus Locrus Ajax, qui vitium obtulerat Cassandra, in Minerva conspectu. Vide vero, quomodo Senex (Homerus) non propriis verbis invehctus fuerit in mortuum Locrum Heroem, sed generalibus illud crimen reprehenderit, dicens; quoniam non omnes prudentes; non autem, quoniam non prudens Locrus. Sed fortasse & illos minime prudentes fuisse dicit, qui Locrum non puniverant.* Breviter Scholiastes Homeri ad sequentia hujus loci verba, μῆνι καὶ ἐξ ὀλοῆς γλαυκώπιδος] ἐπεὶ αἶαντος τὸν λοκρόν οὐκ ἐκάλεσαν, βιασάμενον ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς κασιγάνδραν. Mendo hæc verba sunt infessa. pro ἐκάλεσαν rescribo, ἐνόησαν. *Quoniam Ajacem Locrum non puniverant, qui vim, in ipsius fano, Cassandra attulerat.* Hos locos integros adscribere volui, cum quod egregias quasdam commonefactiones continerent, tum imprimis, quod curioso lectori planum facerent, ad quid Aristides, illo vocabulo πρᾶξις, respexerit.

V. 31. πεφύκει] Ita hîc omnes codices. quomodo & pag. 17. v. ult. τελευτήκει.

Ibid. καλών] Ita Codex Scal. Oxon. autem, καλών. quod esset melius. Hic æque bene scriberemus καλύων. Nam καλέειν plerumque est, μαιῖν, ἰλατῖν.

V. 32. δεσμός αἶρε] Odyssæz Θ. v. 266.

Pag. 88. v. 1. Oxon. addito articulo, ὁ ὀδυσσῆς.

V. 6. πρῆσις] Ita emendaram codicem Scaligeri, qui, πρὸς εἰς αὐτὸν, mendose scriptum habebat. Oxon. simpliciter, πρὸς αὐτόν. quod probum.

V. 7. ἀπ' ἀγέ] Odyssæz Θ. v. 492.

V. 10. δόλον] Sic probe Codex Scal. corrigunt Oxon. δόλον. Sed loca Homeri, quæ ab Aristide adducuntur, omnia, in MS. Seldeni, ex editis Homeri exemplaribus descripta videbantur. Cæterum & in prima Homeri editione Florentina, & in reliquis omnibus, perperam ita legitur. Interpretationem hujus versus æque ineptam addunt; *Quem quondam in arcem dolum duxit divinus Ulysses.*

V. 18. ἀλλ' αὖτε] Sic recte Codex Scal. male Oxon. ἀλλ' ἔ.

V. 19. Oxon. addito articulo, ὑπὸ τῷ μεσικῷ.

V. 23. Εἰμι ὀδυσσῆς] Sic male Scal. cum editis scribendum, εἰμ' ὀδυσσῆς. Altero versu pro ἦκε editi, ἴκε.

V. 28. μετῶν σώμαθ' ἠνιοχῆνες,] Omnes σώματ' ἠνιοχ. Ita autem Aristophanes ἐν σφηξί.

Οὐκ ἀλλοτριῶν, ἀλλ' οἰκείων μετῶν σώμαθ' ἠνιοχήσας.

Non alienarum, sed suarum mûsarum ora franis regens.

V. penult. περιερημένων θρωῶν] Pagina 78.

Pag.

Pag. 89. v. 3. *ὅτι δὲ μετέξω, ὡς*
Si vera hæc esset lectio, particula *ὡς*
melius abesset. Videri possit legen-
dum esse, *τὸ δὲ ὅτι μετέξω*.

V. 9. Oxon. vocula *δὲ* male o-
missa, *ἢ ἡμφ.* v. 10. & 19. *χειλέων*
pro *χειλῶν*. quod huic nostro, tan-
quam Attico scriptori, inusitatum.
Semper enim *μελῶν* inveneris, & sic
de alijs.

V. 12. *διπλᾶ, καὶ τὸ ἰδιάζον· τὰ δὲ*
Sic emendavi hunc depravatum lo-
cum. Omnes, *διπλᾶ, καὶ τὸ ἰδιάζον-*
τα δὲ. Nam *ἰδιάζον* *σχιεῖον* vocatur
litera σ.

V. 13. *καὶ τῶν τῶν τῶν* Adderem
potius *γίνεσθαι* quàm *εἶναι*. aliquid deesse
liquet.

V. 21. *καὶ αὐτὸν ἐνδύομαι*,]
Martianus lib. III. *B labris per spiri-*
tus impetum reclusis edicimus.

V. 22. *καὶ τὰ τέττα ὅλα ἐκείνα*.]
Intellige, π & φ. Sic v. 25. *τὰ ἐκατέρω-*
σε ἀκρᾶ sunt κ & χ. Cum enim mu-
tæ sint novem, tres existunt mediæ,
β. γ. δ. reliquæ circumstant, tres
quidem tenues, π. κ. τ. & item tres
asperatæ, φ. χ. θ.

V. 24. *παρδαίως*] Magdal. *παδίως*.
alter, *παρδίως*. uterque perperam.
Martianus: *ἢ spiritus cum palato*. Il-
lius autem vocabuli vim explicat He-
sychius: *Παρδαῖον, τὸ ὅζω, ὁρμηῆς με-*
σόν, ἢ ἄθρον, σφοδρὸν, ἰχυρὸν, φοβερόν,
σηληρόν.

V. 28. *σφενδαυνώσης*] Significan-
ter admodum hîc usurpatum ver-
bum. Oxon. male, *σφενδαυνώσης*. Ii-
dem bene v. 30. *τῶν δὲ τῶν*.

Pag. 90. v. 6. *αὶ*] Scal. *οὐ*. quem ita
correxî. Oxon. *ἡ*.

V. 25. *μουσικῆς ἐπέβαλον*] Oxon.
μουσικῆς ἐπιβάλλον. Omnes male. Pu-
to scriptum fuisse, *μουσικῆς ἐπέβαλο-*
μεν ut pag. 80. v. 22. Scal. *ἀνιχνύ-*
σιν, pro *ἀνιχνύσμεν*.

V. 29. *ἐν τοῖς ἐμπροσθεν*] Pagina 43.
v. 12.

V. 30. *ῥυθμὸς πρὸς ἀρμονίαν*] Vo-
cabulum *ἀρμονία* hîc & v. 27. non
suò significatu mihi positum vide-
tur. v. 31. pro *ἄρρην* scribendum cen-
seo, *ἄρρην*.

V. ult. *ἢ ποῖς*] id est, vel harmo-
niæ, vel rhythmî. pag. 91. v. 7. &
v. 10. 11.

Pag. 91. v. 1. *μετέχω*.] Addito ver-
bo scriberem, *μετέχω, φανερόν*.

V. 2. *εἰδικθῆναι*] Hæc emendatio
mea in textum irrepsit. Codex Scal.
εἰδι καὶ. Oxon. *εἰ δικαίως*. quod non
capio. Nec tamen prior emendatio
omnino satisfacit. melius puto, *εἰδι-*
κῶς, quemadmodum specialiter harmo-
nia ad harmoniam; sic iterum speciali-
ter rhythmus ad rhythmum, eandem ha-
bet differentiam.

Ibid. *ταυτίω*] Sic & Oxon. Male
Scal. *ταύτιω*.

V. 14. *καὶ ἄρχαίς*] Pagina 13.
v. 4. Oxon. hîc *καὶ ἄρχαίς*.

V. 15. *ὁρίζομεθα*.] Melius Oxon.
ὁρίζεσθαι. Iidem v. 27. *τῶν*
pro *τῶν*.

V. 31. *ἐν τῇ ἰδέᾳ, καὶ τοῖς κα-*
λοῖς] Vide pag. 26. v. 15. v. 17.

Pag. 92. v. 6. *βροντᾷ*] Ita omnes
pro quo quid rescribendum sit, non

fatis liquet. Vellem, βέλτον. Hefychius : βέλτον, βαρύν. βέλθ, βαρύνει, αἰξεί, ἡ δὲ βύν, ἀφαιρέσει. Doctiss. Langbain. αἰρον.

V. 10. ἰδικῶς.] Ita Oxon. Scal. quoque in margine. in textu enim, ἰδιωτικῶς, inepte.

V. 12. σρογύλα. Sic in ipsis literis Geometrica axiomata spectantur, quæ adserunt, figuram rotundam capaciorem esse, ac propterea magnificentiorem. Hinc certissime sequitur, eò plus defatigationis in pronunciando adlaturam linguam, vel orationem, quo frequentius hac vocali utatur.

V. 13. ἀφαιρέται γὰρ πῶς ἐν αὐτῇ.] Ex hoc verbo, & quod sequitur, δηθάται, verus sonus vocalis ἡ non obscure colligitur. Est autem idem fere qui in prima syllaba Gallicæ vocis, Chair; ut & in prima Germanicæ, Leben; ac Belgarum, Leben. Porro pro αὐτῇ scribendum, αὐτῇ, quod etiam recte habebant Oxon.

V. 16. στωίλον.] Oxon. στωῖλον. quod probum est, pro στωιλῶν positum. Sic apud Hefychium: Στωίλας, στωιλή(ας. &, στωιλόμυα, συσρεφόμυα.

V. 18. ἐκφωνηθῆναι.] Perperam Oxon. ἐκφῆναι. qui & seq. v. omittunt articulum τὸ. & v. 21. transponunt, τὸ α κελεύει.

V. 23. τὰ δὲ λοιπὰ.] i & u.

V. 27. & 29. εἰ.] Emendatio in textum irrepsit. Codex Scal. ἡ utroque loco. Oxon. ἡ, male.

V. 30. πῶς ὁμοίαν ποιῆται σημα-

σίαν.] Hæc verba mysteria continere videntur. Sant autem hæc. Si eodem modo usurpetur, quo ἡ, æque femininam naturam habet, atque istud. Exempligratia : αἰλήθειæ æque femina est atque δικαιοσύνη. Quare terminationes α & η eodem modo hîc femininam naturam obtinent. Verum diversam naturam habent in vocabulis μέσσι & μέσῃ. quippe quæ diversis dialectis sint propria.

Pag. 93. v. 2. αὐτῆς.] Recte Oxon. αὐτῇ. sed male omittunt, εἰ.

V. 5. τὸ δὲ θῆλυ.] Oxon. τὸ δὲ θῆλυ. quod malum pronunciare non vereor. Neque enim ε femininum est καὶ τὸ πλείον, sed semper. ex pag. 92. v. 18. ut meam restitutionem adhuc veram putem, qua ipsæ hæc verba convenire existimavi, ex eadem pag. 92. v. 26. Porro v. 6. restituendum ἵ. ut legamus, τὸ δὲ ἵ τὸν. Oxon. male, τὸ δὲ τὸν. & v. 7. θηφαίνει pro θηφάριον. quomodo Scal. codicem emendavi, qui habebat, θηφάριον, supra éρειν scripto, αἶρον. Eodem versu lego, εἰ δὲ ἐκφείνη. Possis quoque ita hunc locum legere : τῷ τὸ δὲ (pro τὸ δὲ. subaudiendum autem, τὸ ἡ, quod immediate præcessit.) θῆλυ μὲν ἐστὶ καὶ τὸ πλείον, ὡς πεφείρηται. τὸ δὲ ἵ τὸν ὁμοιον ἤχον θηφάριον, εἰ ἐκφείνη. Verum ita v. 5. abesse deberent hæc verba, κατὰ τὸ πλείον. & v. 8. ἐπὶ ἐλάχιστον ἡρένωται. ubi Oxoni. θηπὶ pro ἐπ.

V. 10. τὸ κατὰ λήξεων τὰ.] Adde-rem συχέσθαι. vel, φωνήεν. v. 11. Oxon. ἐξέλοις.

V. 12.

V. 12. τ $\mu\eta\iota$ ἀρρενικῶν ὀνομάτων] Hic latissimus campus philologis aperitur, ad contemplandam literarum vim ac naturam in infinitis vocabulis; nec tantum in articulis, nominibus, eorumque inflexionibus; sed etiam in verbis, & reliquis orationis partibus. Quæ deinde contemplatio ad alias quoque linguas transferri potest.

V. 15. οἱ ὅμοιοι] Bodl. simpliciter, ὅμοιοι. Hæc autem verba, καὶ οἱ ὅμοιοι φθόγγοι, infercta videri possunt, quod absque sensus detrimento tolli queant.

V. 16. τὸ μετέξυ.] Pro τὸ scribendum τῷ, ut est manifestum. Hæc verba male abest à Bodl.

V. 17. φωνηέντων, τὰ δίφυη] Corruptum esse hunc locum non difficile adparet. Verti ac si scriptum esset, φωνηέντων, ἔχοντα δίφυη. Sic cum Oxon. distingueremus post ἔχοντα, ita hæc vertenda essent: *Quatuor igitur vocales, quæ aptæ sunt ad extensionem, ob modulata vocis intervalla, ad sonos fuere utiles.* Sed durior mihi illa lectio videtur. Optimam censeo, si pro ἀφασήματα scribamus ἀφασήματων. *quæ aptæ sunt ad extensionem per modulata vocis intervalla.*

V. 23. κεχήνη, τ συμφώνων] Perperam Oxon. κεχήνη τ συμφωνιών. Bodl. ultima, καὶ συμφώνων. cui μ inferendum. v. 24. pro τὸ τ. Magd. τὸ τῶν, insulse. Idem v. 25. μόνως pro μόνον, quod reliqui duo habent. Ibi dem uterque Oxon. bene, τ τ ὁρῶντων. v. 26. Magd. male ἐμφερῶν. at

uterque perperam, ἡχῶν. Cæterum τὸ πρεσβυλικὰ τ ἀρδραν v. 24. sunt, τὸ ξ . τ . τῶ. τὸν. τῶ. τὰ. &c. quemadmodum πρεσβυλικὰ, ὅς, ἡ, ὁ. Quod deinde v. 26. ait, literam T sonum edere, instrumentorum chordis similem, hoc non difficulter percipitur. Ibi in vers. pro *solum* scribe, *sola*.

V. 27. Oxon. πνῦμα π' τερχυ-
νέαι πζῶς. perperam. Pro πζῶ mallem, πλῶ. v. 30. bene Oxon. ψιλῶν. & v. 31. ἀγλυῆ.

V. ult. η ξ η] Litera η aberat à Codice Scal. quam, sicut restitui, etiam habent Oxon.

Pag. 94. v. 9. ἀρετῶ. Oxon. ἀρετῶ. quæ lectio insignis videri possit; ego futilem censeo. Quid enim, ἀρετῶ συστήματα? quis auctor ita locutus? præterea obstat sequens, μέσαι. Explicanda hæc sunt de cantibus & systematis, quæ ex ejusdem generis, vel masculinis, vel femininis sonis constant. Sin utriusque generis sonorum communionem habent, media vocantur.

V. 12. ξ συστήματα ἀγγωλῶ] Cum per sonos ordine sequentes modulationem facimus. Vide pag. 19. v. 17. & v. 19.

V. 14. πλὴν παρεχάδον μελοποιῶν] Vide pag. 17. v. 16. pag. 19. v. 20. Pro μελοποιῶν melius legeretur, μελωδίαν.

V. 15. Oxon. minus bene, ἐξομοιῶν.]

V. 16. ὅπερ ἐστὶ] Oxon. ὅ ἐστ. Cæterum quodnam primum hic sit systema, satis est obscurum. Veruntamen ob v. 26. illud constituere videtur

à proslambanomeno ad hypaton diatonon; quod proslambanomenos & mese vocalem e habeant. De proslambanomeno nos dubitare faciunt fragmenta quædam Musica inedita, in quibus ita legitur: τῶν δεκαπέντε τεσσάρων οἱ πρεσλαμβανόμενοι λέγουσι τῷ. αἱ παύται, τῷ. αἱ περὶ παύται, τῷ. αἱ ἀφροντοῖ τῷ. αἱ μέσαι. τῷ. αἱ ὡχρήμεσαι, τῷ. αἱ τελαίται, τῷ. αἱ νῆται, τῷ. Clara tamen sunt hic Aristidis verba v. 27.

V. 23. *ὁ μείσότη* [Θ.] Hæc est omnium codicum lectio. certe minus proba. Scribo, δ' αἱ μείσότη [Θ.] quemadmodum pag. 3. v. 20. Codex Scal. *ὁ μείσότη*, pro δ' αἱ μείσότη.

V. 25. *ὁ συμφωνίαν λαμβάνον* [λαί.] Strictè intelliges consonantiam dia tessaron. Exempli gratia: Hypate hypaton habet syllabam τῷ. parypate hypaton, τῷ. hypaton diatonos, τῷ. Iam sume reliquos, ordine sequentes, secundum consonantiam dia tessaron; nempe, hypaten meson, τῷ. parypaten meson, τῷ. meson diatonon, τῷ.

V. 28. *ὁ πῶ*] Has binas voces ex verbis præcedentis versus, *ὁ πῶ* δ' ὅλῳ, hic inferctas censeo, adeoque expungendas.

V. 29. *Διόξυ*.] Sic codices Scalig. & Bodleianus. Magdal. adhuc longius à veræ scripturæ vestigiis aberravit, legendo, *Διόξυ*. Certe hic locus non parum me torisit. corruptum enim esse liquebat. Succurrit postea emendatio verissima, scribendo, *δαίξυ*. monstrabit. Sic itaque hic locus constituendus: *ὁ δ' ὅλῳ*,

ὁ μείσότη (quia eadem syllaba τῷ. in cantu pronunciantur) τῷ πρεσλαμβανόμενῳ τῷ μέσῳ δαίξυ.

V. pen. *τῷ κυρίαν ἐχόντων*,] propriam ac naturalem potestatem habentibus. Optime hoc vocabulum explicat Helychius: Κυρίως. τῷ φῶσιν ὑπαρχούσης δυναμείως.

Pag. 95. v. 5. *ὁ, πε φαῦλον ὑπεκέρων*] Sic Codex Scal. at Oxon. ὑπεκέρων. omnes perperam. Voculam *ὁ* hic deesse ob præcedens *ὁ, πε* est certum. Legerem, *ὁ, πε φαῦλον ὑπεκέρων*. vel *ὑπεκέρων*.

V. 7. bene Oxon. *ἀρχοντες*. & v. 14. *ψυχὰς ἀρχοντες*.

V. 19. *εἰκόσας γὰρ, ὡς ἐφῆλ, αἱ μὲν ἀρμονίαι*] Hæc verba oppidè sunt notanda melopœis. quippe quæ præcipuam scientiæ illorum ac industriæ partem constituent. Pertinent autem ad illam melopœiæ partem, quæ pettia à Græcis Musicis dicitur. cuius & seq. pagina v. 2. mentionem facit.

V. 24. *οἱ φθόγγοι, καὶ παυταῖς*] Oxon. non male particulam *καὶ* omitunt. *per assidua melodia similitudinem*.

V. 28. *οἱ ἐν δαίμονα*.] Male Oxon. *δαίμονα*, ut & plerisque in locis Platonis, Basileæ 1556. editi. Dæmonis frequens mentio est apud Platonem, & quidem ejusdem, quem hic nominat Aristides, & Galenus lib. ix. de Decretis Hippocratis & Platonis, cap. 5. Periclis amicum ac præceptorem facit Plato in Alcibiade. I. *Διόξυ* γὰρ, ὡς ὁ πρεσβυτερός, ὁ δ' ὅλῳ

ταυτομαθῆς σφοδρὸς γεγονέναι, ἀλλὰ πολλοὺς καὶ σοφοὺς συγγενέναι, καὶ Πυθοκλείδῃ, καὶ Ἀναξαγόρῃ. καὶ νῦν ἔπι τηλικύτως ὢν, Δάμωνα ξυῖεν αὐτὴ τέττα ἕνεκα. Dicitur sane, ὁ Socrates, non per seipsum sapiens esse factus; sed quod cum multis & sapientibus fuerit conversatus; & cum Pythoclide, & Anaxagora. Et nunc quoque, tam provecta aetate, Damonem operam navat hac ipsa de causa. In Lachete: Τῷ μὲν σοι καὶ ἐγὼ ἔχωμι εἰπεῖν ἢ χεῖρον Δάχλῃ. καὶ γὰρ αὐτὸς μοι ἔνωρχε ἀνδρᾶ περὶ ξένῃσε τῷ ἡεὶ διδάσκαλον μουσικῆς, Ἀγαθοκλῆς μαθητὴν Δάμωνα, ἀνδρῶν χαλεπέσσων ἢ μόνον τῶν μουσικῶν, ἀλλὰ καὶ τὰλλα ὅπου βέλτ' αἴτιον σπουδασεῖν τηλικύτοις νεοσίοις. Hæc ita vertit Serranus: Hoc quidem ego non minus dicere possum quàm Laches. Nam & nuper mihi ipsi conciliavit hominem, qui filio meo præceptor musices esset, Damonem nimirum Agathocli discipulum, omnium hominum non in musica modo, sed in cæteris etiam facultatibus elegantissimum atque excultissimum, quæ quidem exoptari possunt, ut juventuti erudienda ejus consuetudo commoda atque utilis esse censeatur. Eodem Dialogo amicum suum vocat Socrates. Polit. lib. III. Damon præclare de rhythmis commentatus dicitur. qui locus vel in primis huc pertinet. Inter alia ita scribit: ἄρ' ἔν, λυ' δ' ἐγὼ, ὦ Γλαῦκων, τέτων ἕνεκα κυρεῖται ἐν μουσικῇ τροφή, ὅπ' μάλιστα κατέδυνται εἰς τὸ ἐνὸς τῆ ψυχῆς ὁ, τε ρυθμὸς καὶ ἀρμονία, καὶ ἑρμηνεύεται ἀπείσαι αὐτῆς, φέρονται τῶν διδραμοσίων. καὶ ποιεῖ διδραμόνα, εἰάν τις

ὁρῶς τραφεῖ· εἰ δὲ μὴ, τὴν αὐτίαν. Annon igitur, inquam ego, ὁ Glaucus, his de causis præcipua educatio in Musica consistit, quoniam maxime in anima interiora penetrant cum rhythmus tum harmonia, & vehementissime eam tangunt. Præterea adferunt decus, & decorum faciunt, si quis recte educetur; si minus, contrarium. Rursus Polit. 4. insignis locus est, qui ad illustranda ea, quæ pag. 73. v. 12. & sequentibus habentur, vel maxime facit: εἰδ' ὅτι γὰρ καινὸν μουσικῆς μετ' ἀλαμειάνειν διδραμόν, ὡς ἐν ὅλῳ κινδυνεύοντα. ἔδαμα γὰρ κινῶν μουσικῆς τροπὴ ἀνδρῶν πολιτικῶν νόμων τ' μεγίστων, ὡς φησὶ τε Δάμων, καὶ ἐγὼ περὶ τροφῆς. Quippe ne quis novum musice genus recipiat, quàm maxime ipsi cavendum, ut qui in toto sit periclitaturus. Nusquam enim mutantur musices modi, absque mutatione præcipuarum legum Reipublicæ; uti dicit Damon, atque ego adfentior. Plutarchus dialogo de Musica remissam Lydisti harmoniam à Damone Atheniensis inventam memorat. His omnibus adjungemus locum Galeni, huic libro illustrando proprium, ex libro IX. καὶ τ' καθ' ἰπποκράτην καὶ Πλάτωνα δογματῶν. cap. 5. Καὶ ὅτι τὸ τῶπος δὲ φησὶ τῆ αἰσθητικῆς ἢ τῆ παθῶν αἰσθητικῆς γνωριότητι διακρίσθαι. ὅτι μὴ γὰρ ἐν τοιούτοις δε ρυθμοῖς αἶμα καὶ ἀρμονίας, καὶ ὁπληθύνονται. ὅτι δὲ ἐν τοιούτοις δε διακρίσθαι καὶ ὁπληθύνονται, ὡς περὶ ὁ Πλάτων ἡμᾶς ἐδίδαξε. ὅτι μὴ ἀμελεῖς, καὶ νοθεύεις, καὶ ἀνῆμεις, ἐν τε τοῖς ὁρδοῖς ρυθμοῖς, καὶ ὅτι (lege, τῆ) κινῆσας ἰσχυρῶς τῶν ψυχῶν ἀρμονίας, καὶ τοῖς τοιούτοις

ταῖς ὁπλίηδ' ὁμοῖαι τρέφονται· οὗτ' δὲ θυ-
μικώτερος καὶ μανικώτερον αἰσθίοντες, ὥς
ἔστιν ἐναυλίαις. ἐπεὶ δὲ πρὸς θεῶν ἐρω-
τῆζω γὰρ ἐπὶ τῷ οὗτ' ἀπὸ τοῦ Χρυσιππεύ-
δα μὴν ὁ μισσητός, αὐληεῖν δὲ καὶ ἀναγ-
νῶν αὐλῶν τὸ φέρυγον νεανίας ποτὶ
οἰνωμένους, καὶ μανικὰ αἰσθῆναι διὰ πρῶ-
τον μὲν, ἐκείλ' ὅσον αὐλῆσται τὸ δάμνον· οἱ
δὲ δίδυς ἐπαύρατο τὸ ἐμπλήκεις φορεῖς.
ὡς γὰρ δὴ περὶ τὰς δόξας τοῦ λογιστικῆς με-
τὰ δασκάλους πρὸς τὴν αὐληματίαν, ἀλλὰ
τὸ παθητικὸν τὸ ψυχικόν, ἀλογον ὑπάρχον,
ἐπεγείρονταί τε καὶ περὶ αὐτὸν οἰαί εἰς κινή-
σεων ἀλόγων. τῷ μὲν γὰρ ἀλόγῳ δὲ τὸ
ἀλόγων ἦτε ὠφέλεια, καὶ ἡ βλάβη τῷ
λογικῷ δὲ δι' ὁπσιγῆς τὴν καὶ ὁμοειδίας.
καὶ ταῦτ' ἐν ὅκ' τὸ παθὼν αἰτίας γνο-
σθεῖς ὠφελεῖσθαι φησιν ἡμᾶς ὁ Ποσει-
δάων. Hæc ita vertit Felicianus :
Modos quoque exercitationis reperta per-
turbationum causa nobis præscripsit.
Hac enim cognita curabimus ex Platonis
disciplina, ut alii certis quibusdam in
rhythmis, concentibusque & studiis, alii
in aliis degant: obtusos, & segnes, de-
missique atque infracti animi homines in
orthis numeris, vehementerque animum
moventibus harmoniis, hujusmodique stu-
diis; in contrariis animosiores, ferocius-
que exultantes educabimus. Nam qua
de causa effectum est, obsecro; ita enim
Chrysippeos percontabor, ut simulac Da-
mon musicus tibicina, qua adolescenti-
bus quibusdam temulentis, insanaque
agentibus Phrygium canebat, mutare
modum in Dorium jussit, continuo illi à
temerario illo impetu destiterint? Non
enim rationalis facultatis opiniones de-
docere ac mutare cantsilens valeamus;

sed affectibus obnoxia anima pars, cum
sit irrationalis, ipsa sane motibus qui-
busdam irrationalibus & excitari, &
sedari potest. Ita enim natura compa-
ratum est, ut irrationale ab irrationa-
libus; rationale à scientia, & inscitia,
& utilitatem & detrimentum adipi-
scatur. Atque hoc ex agnita perturb-
ationum causa emolumentum esse ait Po-
sidonius.

V. 28. τὸ αὐτὸ καὶ ἀποδομῆς
ἀρμονίας] Hic locus, si quisquam
alius in hoc Aristide, est illustris.
Nam, quod maximum in Musicis
est, docet, qui cantus componen-
di modus ab antiquis observatus fue-
rit, ut adfectus quosque moverent.
Qua de re quid non recentioribus
scriptum est ac fictum; vel potius
somniautum? Deinde hinc discimus,
inde ab antiquissimis temporibus u-
sitatum fuisse apud Græcos, ut can-
tus suos, musicis notis designatos,
ad posteritatem transmittere stude-
rent. Præterea & hoc notandum,
vocabulum ἀρμονία hic significare
idem quod μελωδία. Latini reddunt,
modos. Galli sua lingua vocant, *airs*.
Illam autem significationem ab eru-
dita antiquitate non receptam fuisse,
multis doceri posset; adeo ut non
minus invitis Musis introductam
censeamus, quam non lubenti ani-
mo illam hic legimus.

V. 30. τὸ φερόμενον φθόγων,] Hæc
sunt artis Musicæ vocabula. de qui-
bus vide pag. 12. v. 12.

V. penult. omnes, ὑδῶν. quod
tamen melius disjunctim exaratur.

Pag.

Pag. 96. v.1. *μερῶν*] Omnes perperam, *μέτρων*. Emendatio non male in textum irrepsit. Vide pag. 29. v.1. v.11. v.26.

V.13. *τῷ θήλει*] Ita quoque Oxon. Codex Scal. *τῷ παλῇ*, altero suprascripto. ibidem scribes, *θη-πάλῃς*.

V.15. *βοηλικά*.] Bodl. *ἐκβοηλικά*. Magdal. hic erat mutilus.

V.17. *ῥαῖωνης*.] Hic locus mutilus est. Restitui, *λειότερα*. ut in versione apparet: ubi etiam, addito verbo, scribendum: *per consequentes sonos*.

V.18. *τερχύπερα*] Perperam non pessimus aliàs Codex Bodl. *βερχύπερα*.

V.19. *καὶ ἄλλως περὶ κεκνημμένα*,] Hæc reliquis minus cohærere videntur. nihil tamen deesse puto. Vide illius verbi usum pag.97. v.24.

Ibid. *ἡ δὲ ἱξαιφνης*] Locus revera notabilis. Hoc ego artificium vel inter primas causas retulero mirabilium illorum effectuum, quos antiquis seculis, & superiore, Musici instrumentis edidisse narrantur. Saxoni historia legatur de Rege Daniæ. & alia æque mirabilis, quam descripsit vir summus, Pontus Tyardæus, pag. 103. operis, cujus inscriptio: *Les discours Philosophiques de Pontus de Tyard, &c. à Paris, 1587*.

V.22. *ὁ μὲν δώριον, βαρύτιμον*,] Non simpliciter gravissimus modorum est Dorius, sed reliquorum *μηπαραγίων*. respectu. & in primis vocis humanæ. Ideo enim addit, *secundum*

cantus tyrum. ut v. 27. bene explicat.

V.28. *ὡσαυτοῦ δὲ καὶ ὅξ δ*.] Omissio *καὶ* optime Oxon. *ὡσαυτοῦ δὲ καὶ ὅξ δ*. Quomodo hunc locum legendum esse vertendo observari.

V.31. *ὁ δὲ τέτε πόνω πλεονάζων*,] nempe, Phrygius.

V. ult. distingue post *διόνω*. Ibidem per medios tonos intellige tum Iastianum, qui medius est inter Dorium & Phrygium; tum Æolium, qui medius inter Phrygium & Lydium.

Pag. 97. v.3. Optime Oxon. *πελυχέσται. magis varia*.

V.5. *κρίλοταλοι*] Oxon. perperam, *κρίλοτῆλοι*. Idem hoc vocabulum, de instrumentis *ἐμπνέουσιν* usurpatum, significat quod *βαρύτιμον*, de *ἐλαπίς*, & voce humana. v.6. perperam Oxon. *ξ* pro *ζ*.

V.8. Oxon. *ὀξύταλοι πε καὶ θηλύπροι*. Deinde v.11. recte *ἀλλοίοπερα*, pro inepto *ἀλλοιώτα*, quod ex scripturæ compendio natum. Idem male v.12. *ἀναγκαίαις*.

V.14. *οἱ ἀπὸ γέσεων*] Ex hoc loco perspicitur, non perinde esse nuntia à positione trochærum, exempli gratia, incipere dicamus, an à sublatione. in quo non semel peccavit Martianus; quem vide pag.195. v.10. pag.194. v.16.

V.18. *ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ οἱ μὲν*] Hic locus mutilus est. Restituendum videtur, *οἱ δὲ, παρὰλληλῆς, τὴν αὐτὴν*. alii vero, *decunatas, contra*. Porro pro, *καὶ οἱ μὲν*, Scal. in margine, & Oxon. *οἱ δὲ*,

οὐ δὲ, perperam. Nova enim hîc differentia incipit.

V. 19. βραχὺς σὺ κενός] Quid sit vacuum tempus, vide pag. 40. v. 31. Recentiores *pausam* barbare vocant. In versione scribe: *Rursus alii* (sc. rhythmî) *brevia habentes vacua tempora*: deinde, *longa*. Pro κενός Magd. ἐξεννός. corrupte.

V. 27. ἦ ῥυθμῶν ἀκέραιον] Oxon. ἀειθμῶν. male.

Pag. 98. v. 1. δὲ πῶ,] Ita omnes pro, δὲ τῷ. v. 3. restituenda particula ἐν, ex v. 1. & v. 4. scribendo, ἐν ἡμίς. abest autem ab omnibus codicibus.

V. 4. ἐν τοῖς ἱεροῖς ὕμνοις,] Vide pag. 37. v. 7. pag. 38. v. 21. Notandum hic, hymnos ac sacras cantilenas omnem antiquitatem judicasse tarda gravitate esse decantandas.

V. 6. recte Oxon. φιλοχωρίαν.

V. 13. Omnes recte; quamvis obscurius Codex Scal. τοῖς δὲ ἐν ἡμιολίῳ λόγῳ θαυραμβύοις, ἐνδυσιαστικαῖς τοῖς εἶναι συμβέβηκεν. nec tamen male alterum.

V. 16. ὁ ὁπτιβελὸς κενήσῃ] Mallem, κενήσκειν. Pedem ipsum vide pag. 38. v. ult.

V. 19. ἐξεγείρων.] Oxon. ἀνεξεγείρων. male repetitâ præcedentis vocis ultimâ syllabâ.

V. 26. οἴ γε] Scal. οἴ γη. Oxon. adhuc pejus, εἴ γε. lidem v. 27. non habent π. sed recte v. 30. τῷ pro πῶ.

Pag. 99. v. 1. ὅτι δὲ αἰς ἐτέρως] Hunc locum mutilum censeo, restituendum ut vertendo indicavi: ὅτι δὲ ἀπ'

ἀρεστας, ἢ ἐτέρως. vel potius omiſſis ultimis, ἢ ἐτέρως. v. 6. Scal. male, ποικίλης. & v. 14. αἶ pro αἱ. v. 18. παρὰ τῆς. v. 19. μετὰ τῶν. quæ omnia, ut emendaram, recte habebant Oxon. v. 19. malle, ἢ τὰ γῆ.

V. 20. ἐν γε μὴν ἡ περίαις] Hæc est nova contemplatio. quam ποδομανικῶν dicere possemus. qua fortasse certius iudicium de hominum moribus feretur, quam Chiro-mantica.

V. 24. ἀνδρείς] Hoc Scal. Codex in margine; cum male in textu haberet, δόλις.

V. 27. malle, σὺ δὲ ἴσπ μὲν, μκ. v. 30. ἀλόγως Magdal. ἀνωμαλίας pro ἀλογίας.

V. ult. ταχυτέρας ποιέμενοι τοῖς ἀγωγῆς,] Recentiores dicerent: *qui celeriore tactu seu mensura progrediuntur. ἀγωγή, ἀκτῶν*, est mensura positionis & sublationis.

Pag. 100. v. 1. pro *brevēs* scribe, *tardos*.

V. 5. οἱ δὲ πλείους] *alii abundantes, qui sonorum*. Vide pag. 34. v. 2.

V. 12. ἐν αἷς] Sic quoque Oxon. Codex Scal. mendose, ἐν αἷ. quem isto modo emendandum censui. quamvis videri possit scribendum esse, ἐν αἷ.

V. 13. ἀρρενωπὸν] Perperam Bodl. ἀρρενωπὸν.

V. 20. Optime Oxon. πῶτε φύσιν γηναῖοι, καὶ τὰ ἡθῆ αὐθαῖοι.

V. 23. ἀγλέεσθαι καὶ πλεῖ] Ita Codex Scal. in textu; at in margine δελεάζεσθαι καὶ πλεῖ, quomodo & Oxon. Corruptum esse hunc locum liquet.

liquet. quem vertendo restituere sume conatus. Succurrit jam alia, & concinnior emendatio; si ita scribamus: ἀναχωρήσαντων, ἐφ' ἣν τὸ δειλεάζεσθαι. λεκλίον δὲ καὶ πει. nisi ὅτι τὸ κρινῶ, ex v. 10. verbum ῥητέον hinc repetere velimus. Ita autem hæc essent vertenda: *recedant, qua voluptatis illecebris delinunt. Præterea de instrumentis differendum.*

V. 31. φωνῇ διακρίνον ὁδῶν παρενέγκασθαι καὶ μέλῳ,] Hæc verba oppido sunt notanda, utpote ex quibus clarissime perspicitur, diversa esse, ὁδῶν, *odam*, & μέλῳ, *cantum*. Vide pag. 32. v. 5. & v. 17.

Pag. 101. v. 5. τέτρε] Codex Scal. & Magdal. τέτρεις. ab altero male aberrant hæc verba: φθίγγοις ὁμοίωσαι καὶ τὸ ἦθος, τέτρε καὶ τὰ πνεύματα. v. 19. Oxon. bene, ἀλφινῇ. v. 20. perperam Magdal. μακρότητι pro μικρότητι. v. 23. male Oxon. πλέονα.

• V. 26. καὶ ἐπεὶ ἀτῆα] Scal. corrupte, καὶ οἷον ἀτῆα. Oxon. melius, καὶ περὶ ἀτῆα. scribe, καὶ περὶ ἀτῆα. v. 27. pro σὺν ἔστ, Oxon. σὺν ἔστ. quod etiam Codex Scal. superscriptum habebat.

V. ult. κινήσῃ ἐντελείᾳ δὲ μουσικῆς ἐνεργείας (posito α supra ultimam syllabam.) πὲρ καὶ ἔννοια. Oxon. melius: κινήσειεν. τελείᾳ δὲ μουσικῆς ἐνεργεία, καὶ ἔννοια, cum lemme in margine: πὲρ τελείᾳ μουσικῆς ἐνεργεία. Quomodo hunc locum legendum censuerim, vertendo indicavi. Succurrit emendatio concinnior: κινήσειεν. ἐν τελείᾳ δὲ μουσικῆς ἐνεργείᾳ καὶ ἔννοια, Porro in *perfecta Musices efficacia & notio.* Oxon.

niensum lectionem sequendo, verteris: Porro *perfecta Musices efficacia, ac notio.*

Pag. 102. v. 5. παρὰ καλῶν τὰ τῆς μουσεργίας] Oxon. μουσικῆς. quod etiam Codex Scal. supra μουσεργίας scriptum habet.

V. 7. καλῶν καὶ τὸ ἐπερότη,] Corrupta hæc lectio videtur. Scribendum, καὶ τὰς ἐπερότητας. Minus placeret, καλῶν πὲρ καὶ τὸ ἐπ. v. 11. male Oxon. σπιννα. & v. 13. Bodl. σκοπελλόμην.

V. 26. ἀρ' εἴν' ἢ μάλλον] Sic codex Scal. & Oxon. ἀρ' εἴν', ἢ μάλλον. Est locus difficilis. Melius tamen lectum iri puto, ἀρ' εἴν' ἢ μάλλον τέτρε (scil. ὁργάνων) ἐπακύνουσιν (οἱ ἄνθρωποι.) Quodnam vero ex instrumentis libentius homines audiant.

V. 31. κατὰ αναμάζον.] Ita Codex Scal. Legendum autem esse κατὰ αναμάζον. quomodo & recte habent Oxon. vertendo indicavi. Ibidem Oxon. δὲ pro δὴ.

Pag. 103. v. 6. καὶ εἰ] Pro his duabus oculis male Codex Bodl. εἰς.

V. 8. ἐναργῶν] Sic recte Codex Scal. Perperam Bodl. ἐνεργῶν. & infulse Magd. ὁργάνων.

V. 10. ὁ μὲρ] Ita Oxon. & Codex Scal. in margine; at in textu, ὁ μὲρ. Scribendum, εἰς μὲρ οὐκ ὁ λόγος. sequitur enim v. 17. ἐπερ. Vnus itaque sermo est.

V. 12. καὶ ῥυθμῶν.] Melius Oxon. δι' ἀριθμῶν. per numeros.

V. 16. πῶτον] Sic & Magdal. aliter minus bene πῶτε. De hac veterum

ἐπὶ σωφροσύνης, in egregia quadam sententia optimam lectionem habet:

Ἀνὴρ οὐράνιον μεθυόη, ἀγλαίᾳ ἐκ τῶν παιδὸς ἀνήκεσθαι σφαλδόμενος, οὐκ ἐπαίων οὐκ βαίνει, ὑπερῶ * ψυχρῶ ἔχων. αὐτὴ ψυχὴ σφωγᾷ, καὶ ἀρίστη. Vir inebriatus vacillat, & ab impubere puero ducitur, animam habens humidam, ignarus quorsum eat. Est autem anima sicca, sapientissima & optima. Hic in margine editionis Wechel. additur, αὐτὴ ξηρή. quod ego, tanquam glossam, legendum puto: αὐτὴ, ξηρή. Vt & Plutarchus eodem modo mihi corruptus videatur; priore libello ἐπὶ περικλοπίας, circa finem, ubi inquit: καὶ ὁ Πίνδαρος, γυναικὶ ἐπεισθεῖς, αὐτὴ ξηρὴ ψυχὴ σφωγᾷ, καὶ τὸν Ἡράκλειον ἰοικεν. legerem: ἐπεισθεῖς, αὐτὴ (in ora libri glossâ adscriptâ, ξηρὴ) ψυχὴ, σφωγᾷ. Videtur quoque ὅτι reponendum ante αὐτὴ. De hoc Heracliti dicto vide quoque Henr. Stephani Poësin Philosophicam pag. 139.

V. 21. ψυχρῶ θανάτου] Hæc lectio mendosa est. melius Oxon. ψυχρῶ θανάτον ὑπερῶσι γλυέσθαι. Legendum putavi, ψυχρῶ θανάτον. ut vertendo indicavi. Locus est difficilis, qui lucem accipere potest ex lib. vi. Strom. Clem. Alexan. ubi ita legitur: ὁρῶντες δὲ ποιήσωμεν, ἔστιν ὕδωρ ψυχρὸν, θανάτου δὲ ὑδάτος σιν ἀμοιβή. Ex δὲ ὑδάτι γαίη, τὸ δὲ ἐκ γαίης πάλιν ὕδωρ, ἔκ τ' ἐκ ψυχρῶ ὅλον αἰθέρα ἀλάσσει. Ἡράκλειος δὲ ἐκ τῶν στοιχείων.

ἔστιν ὕδωρ ψυχρὸν, θανάτου δὲ ὑδάτος σιν ἀμοιβή. Ex δὲ ὑδάτι γαίη, τὸ δὲ ἐκ γαίης πάλιν ὕδωρ, ἔκ τ' ἐκ ψυχρῶ ὅλον αἰθέρα ἀλάσσει. Ἡράκλειος δὲ ἐκ τῶν στοιχείων.

ἔστιν ὕδωρ ψυχρὸν, θανάτου δὲ ὑδάτος σιν ἀμοιβή. Ex δὲ ὑδάτι γαίη, τὸ δὲ ἐκ γαίης πάλιν ὕδωρ, ἔκ τ' ἐκ ψυχρῶ ὅλον αἰθέρα ἀλάσσει. Ἡράκλειος δὲ ἐκ τῶν στοιχείων.

ἔστιν ὕδωρ ψυχρὸν, θανάτου δὲ ὑδάτος σιν ἀμοιβή. Ex δὲ ὑδάτι γαίη, τὸ δὲ ἐκ γαίης πάλιν ὕδωρ, ἔκ τ' ἐκ ψυχρῶ ὅλον αἰθέρα ἀλάσσει. Ἡράκλειος δὲ ἐκ τῶν στοιχείων.

λόγους, ἀδὲ πῶς χάσθαι ψυχῆσι θάνατον, ὕδωρ γλυέσθαι. ὕδατι δὲ θάνατον, γλυέσθαι. ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεσθαι, ἐκ ὕδατος δὲ ψυχὴ. Cum autem fecisset Orpheus,

Lympha anima est, sed mors est commutatio lymphi:

Ex lympha tellus, lympha ex tellure creatur.

Ex illo autem anima est, integrum quæ aëra mutat.

Heraclitus ex his ea, quæ ab ipso dicta sunt componens, scribit: Animabus mors est, aquam fieri: aquæ autem mors est, fieri terram: ex terra autem fit aqua, ex aqua vero anima. Cum uterque Heracliti verba proferat, veriore lectionem Clementis censeo quam Aristidis; quamvis hic excusari possit, quod paulo aliter illa verba usurpasse videatur.

V. 22. περικλοπίας] *potant.* est præsentis temporis verbum, ut pag. 107. v. 1. δηλῶσι. v. 25. Magdal. perperam, *συνεκλινώμεθα.*

V. 32. κούρη] Oxon. καὶ ἐκ. & v. ult. male, φθινονί.

Pag. 107. v. 3. *περσασσόμενοι.*] Male Oxon. *διεργασσόμενοι.*

V. 9. πνέμασι] Oxon. πνέματος. quod & Codex Scal. supra scriptum habebat.

V. 11. Oxon. recte, ἐπὶ ὕμνω. Iidem v. 12. παρ' αὐτῇ.

V. 27. ξηρῶ] Sic quoque recte Oxon. Perperam Codex Scal. ξυρῶ. quod est, *πυρῶ, ἰχθυῶ, ὀξεί.*

V. 28. κῶσμος πᾶσι] Ita omnes. quod non intelligo. Locus dubio

dubio procul corruptus est, quem vertendo restitui. quippe scribendum, ὅσους τὲ τυποί. Mundi hujus typi sunt instrumenta nervis intenta, quod orbes, quibus planetæ deferuntur, nervis respondeant, quorum contactu & collisione suavissimus in cœlo sonus efficitur, ut Pythagorici omnes statuebant.

Pag. 108. v. 7. male Oxon. ἡ μαρσίον. v. 10. iidem minus bene, ὑπερπῶμόν. Hanc autem fabulam vide apud Fulgentium, Mytholog. libro III. Ejusdem non semel mentionem facit Plato.

V. 19. ὁποφάνεισιν] Oxon. ὑποφ. quod & Scal. superscriptum habebat.

Pag. 109. v. 12. ζήλῶν,] Perperam Oxon. δηλῶν.

V. 17. θεῶν] Oxon. minus bene, θεῶ. vide v. 1.

V. 31. δίκη μετῆλθεν] Male Codex Scal. μετῆθεν. Hanc fabulam narrat quoque Nonnus in Collectione histor. pag. 164. τέτρες ὅττιν ῥιφθέντες (scil. ὑπο δ' Ἀθηναίς) αὐλὰς λέγεται Μαρσύας ὠρῆκέναι, καὶ εἰσὶν τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ ἡττηθῆναι, καὶ ἐκδαρῆναι ποταμὸν ἵξ' ἔ Μαρσύας ὁ ποταμὸς λέγεται. Hæc à Minerva abjectas tibias dicitur invenisse Marfyas, & cum Apolline contendisse; deinde autem victus & excoriatus apud fluvium: unde Marfyas ille fluvius vocatur.

Pag. 110. v. 5. ὁποκλύζονται] Ita omnes. quod tamen minus rectum videtur. Vellem, αἰδομένοισι, αἰχλῶ, οἷς πνύματι μιανθεῖσιν, ὁποκλύονται. v. 6. ab Oxon. male abest, μέλεισι.

Iidem v. 7. πὸν μὴ γὰρ (sc. αὐλὸν, probe) τὸ δ' χεῖρον. μόλεας περσεύας (Sic omnes. scribendum, περσεύας.) In versione leges: *Illam enim, quod peiori parti præest, sanare; hanc rationalis partis curam gerenti, acceptam esse ac gratam.*

V. 21. πᾶν μὴ ἐμπνύον] Oxon. perperam, αἰθέριον. πᾶν γὰρ τὸ ἐμπν.

V. 22. ἀπείραξαν.] Codex Scal. ἀπείραξαν. Optime Oxon. ἀπέπεραξαν. Vide hoc verbi pag. 60. v. 20.

V. 24. περσεύοντες,] Hoc verbum male abest ab Oxon. at bene postea, ὑμνησάν τε καὶ ἐπίμησαν.

V. 25. εἰ δὴ πᾶς] Oxon. εἰ δὴ πόπῃ. Sed & Codex Scal. in margine, γρ. εἰ δὴ πόπῃ. Durior tamen locutio videtur: *Cujus loci & Sapientes imitatores sunt ac æmuli.*

V. 26. Oxon. bene, μιμηταί τε εἰσι. &, ἐνθαδὶ περσεύας τε καὶ ποικιλίας, καὶ πᾶν.

V. ult. ὁμοιώσεως] Ita Oxon. & Codices Reg. Paris. Male autem Scal. ὁμοί. & Barberinus, ὁμοίως. In vers. pro *resinent* scribe, *consecrantur*.

Hic lacuna quædam conspicitur in omnibus codicibus. an tamen aliquid desit, & quantum, non facile dixerō. Quod enim sequitur fragmentum nec Aristidis esse arbitror, & præcedentibus minus bene connecti potuit. Sex autem codices eodem modo hæc exarata habent, quorum variantes lectiones adscribam.

V. 1. τὸ χρωματικὸν γένος] Impingit hîc scholiastes in ipso limine, cum per Chromaticum genus intelligit Chro-

Chroma tonizum. Dicendum enim aliàs fuisset, πεπυκνωμένον ἡμισιονίς ἢ διέσει.

V. 3. Oxon. & Reg. τὸ δὲ ἐναρμ. v. 6. πῶς male abest à Reg. v. 7. Oxon. & Reg. ἢ τὰ ἀξήματα. Ibidem Reg. δὲ ἐστ. v. 9. male Oxon. αὐτὸν.

V. 10. μὴ δεῖται δὲ πνθ. ἐκείνων.] Hæc sunt inepta. Veram illius vocabuli rationem vide pag. 18. v. 25.

V. 12. δημοσομῶν.] Ita omnes. Nemo tamen sic locutus invenitur.

Scribendum esset simpliciter, ἡρμοσμός. Vt vel hinc adpareat, ineptum hominem libri secundi sine hoc scholium adjecisse suo codici; ex quo deinde reliqui omnes manarunt. Porro nec quod sequitur, πλεία ἀξήματα, concinne ac musice est dictum.

V. 14. ἢ γὰρ δίονα.] Omnes sex codices insulc, ἀξήματα. Deinde reliqui quinque bene, ἢ π pro ὦ.

V. 15. ἐδέχαιο.] Etiam hæc est omnium codicum scriptura. Lego, ἐνεδέχαιο. v. 16. Reg. & Barbar. δὲ ἐστ.

NOTÆ IN ARISTIDIS

QVINTILIANI

LIBRVM TERTIVM.

V Erf. 8. ἢ ἢ μυσικῶν,] Sic quoque Regii. Oxon. τῶν pro πῶν. quod minus probum censeo. Ibidem v. 10. δὴ pro δὲ.

V. 12. δι' ἀεθμῶν.] Ita recte quoque Oxon. Perperam Codex Scal. & unus Reg. δὴ ῥυθμῶν.

V. 14. πρῶτοι.] Legendum puto, πικρατοί.

V. 18. καὶ τῆς.] Ita & recte Oxon. Male Cod. Scal. καὶ κλισμαίλισα. Emendatio non male in textum irrepsit.

V. 24. μονάδων.] Codex Scal. μοναδ' ὦν. quem isto modo correxi. Rectius Oxon. μονάδων, unitate. Ibidem v. 25. legunt, ἀεθμῶν. ἐκ μὲν ἢ πῶς ἐπέχει.

Pag. 113. v. 2. male Oxon. ἐπεφῆναντο.

V. 4. πρὸς ὡς μὲν.] Minus emen-

date hoc legi puto. Scriberem, πρὸς τῶν μὲν δδίδεον ἄρον. Ita enim sequitur, πρὸς δὲ τῶν πρώτων. & v. 12. πρὸς μὲν τῶν τελέτων.

V. 20. τρία πρὸς τὰ δύο,] Oxon. hic fere ubique notis numeralibus, ἑπρὸς τὰ β.

Sic v. 22. ὁ δὲ δ (male Scal. τὰ τέτταρα) πρὸς μὲν πνθ. bene. at rursus v. 23. τὰ β.

V. 28. λόγος κατὰ μαθεῖν.] Sic Codex Scal. posito β supra λόγος. & α supra κατὰ μαθεῖν. quæ, ut deinde vidi, transposita hæc verba esse, notant. Oxon. enim, ἢ δίονα κατὰ μαθεῖν λόγος. v. 30. male Codex Scal. ὡς ὁ δὲ π.

V. 33. συνίστη.] Ita probe mihi legere videtur Cod. Scal. ut & p. 114. v. 4. ἀπερέχε. Oxon. tamen, συνίστησι.

Pag. 114. v. 6. *προς τὴν δὲ*] Sic mendose omnes. Scribo *προς τὸ δὲ πωσάρων*. v. 8. pro πὸν male Oxon. πὸ.

V. 12. *ἐπὶ ἡ(αν μὲν)*] Ita quoque probe Oxon. Codex Scal. male, *ἐπι-ἡσκημην*. quem isto modo emendaram. v. 13. in Oxon. male ommissa sunt hæc verba. *μετὰ δὲ τῶν ἄνδρων ἐμπροσθέντων ἐπὶ παλαιά δεκα*.

V. 15. *τῶν δὲ*] Oxon. *δὴ*. ut & in una scriptura Codicis Scal. qui hæc, & quædam ex seq. male repetita habebat.

V. 22. *ἐλάτω τῆς*] Oxon. *ἐλάτω τῆς*. in cujusmodi scripturis sæpissime hos codices variare vidimus.

3 3 κ ι ρ (ι) 3 b
 3 ε κ ι ρ (ι) ξ ω

Exempla hujus doctrinæ in Prolegomenis sum adducturus.

V. 26. Oxon. male πὸν pro πὸ. v. 30. Codex Scal. perperam *πὸς πευμαρίον*. quod, sicut correxi, habebant Oxon.

Pag. 115. v. 1. *τελῶν δὲ*] Ita integris verbis Codex Scal. at Oxon. melius, ut hîc fere ubique, notis numeralibus: *λβ. λδ. λς.*

V. 3. *τῶν μὲν*] Codex Scal. hîc ita legit: *τῶν μὲν τελῶν δὲ δύο καὶ τελῶν πωσάρων καὶ τελῶν ἐξ, ὁ τελῶν τελα καὶ ὁ τελῶν πεν-τε*. Sed in margine adscripta erat concinnior lectio, hoc modo: *ἐν ἄλλῳ ἔτος. 3 μὲν τελῶν δὲ δύο καὶ λδ, ὁ λς δὲ τελῶν πωσάρων καὶ λς, ὁ λς*. Hanc ut meliorem in textum recepi, quam quoque solam, ut postea vidi, habebant Oxon. At pro τῶ me-

V. 24. *διπλῇ γένειαι ἢ συγχείων ἐκ-θεσις*.] Hic locus revera insignis est, cujus nomine, ut & aliorum plurimorum, maximas Aristidi gratias debemus, quod solus nobis in Musicæ antiquitatis tenebris facem adluserit. Inspicienda autem est pagina 27. ubi ultimus notarum ordo, est secunda expositio per hemitonium, & propinquius illud denotat. Brevior autem illa expositio est; & hinc obscurior; quod intermediæ notæ, quæ per tonum progrediuntur, in illa sint omissæ; cum aliàs hoc ordine fuissent describendæ:

ρ α υ κ ν ι ρ ζ f
 H H H ε E ω ι ι &c.

lius putavi scriptum iri ἢ. illud tamen omnes codices habent, etiam v. 11.

V. 7. pro *ὡς τε* male Oxon. *ἴως*. v. 9. Oxon. *ἐπὶ λβ*. quod absque accentu scribendum, *ἐπὶ λβ*.

V. 12. *τὸ μὲν*] Supple *ἄπο 3 κρινῶ* ex v. 9. *ἔχον λόγον*. v. 16. articulus *τὸ* male aberat à Codice Scal.

V. 18. *εἰ γὰρ θέλω μὲν*] Ita omnes codices. at scribendum, *θέλω μὲν*. Sequitur enim, *πρὸς θεὸν μὲν*. v. 17. Oxon. melius collocata habent verba: *δύο 3 τὸ ἐξ ἡς λόγος ἐπορθύς*. v. 24. male ab ipsis aberant verba, *ἔτε ἐφε-παικαυδέκαλον*. v. 25. male, *ἐπὶ πέντε*.

V. 26. *καὶ ἐπὶ πέντε καὶ σποσπέντερον*.] Hæc verba, tanquam intrusa ab imperito emendatore, expungenda censco. quippe voce *συνεγίγνετο* jam sunt com-

comprehensa. Quomodo autem calculus positus sit, ut hæc excessiva ratio colligeretur, videre nequeo. Omissa voce *συνέγχευς* scribere debuisse: *ἀλλὰ ἐπενεακαδέκατον, καὶ ὅτι χλίοσθιανθοστοσπεν/εκαδέκατον*. quod sic videbimus. Vt 20 ad 19, ita 256 ad 243½. Superat itaque ratio 256 ad 243, rationem 20 ad 19, ratione 243½ ad 243. id est, in integris numeris, ratione 1216 ad 1215. De limmatis ratione accuratius definientem vide Gaudentium pag. 16. & nostras ibi notas.

V. 27. *καὶ τὰ ἐξῆς*] Ita omnes. usitatus tamen, *καὶ τὸ ἐξῆς*. v. 29. Codex Scal. perperam, *πμαίων*. v. 30. pro *αἰδοηκλή* recte Oxon. *αἰδοητλή*. quod tamen & Codex Scaligeri scriptum habebat. Perperam Oxon. v. 31. *ἀκρεβέας*.

Pag. 116. v. 3. *περὶ κειμένων*. Oxon. *περὶ κειμένων*. quod & Codex Scal. in ora sic adscriptum habebat: *περὶ κειμένων*.

Ibid. *ψάειν*] Codex Scal. *ψάειν*. at recte Oxon. *ψάειν*. Hesychius: *ψάειν, ἄδειν ἄσματι, πῖλιν, κινεῖν*.

V. 6. *καὶ συμφωνίαν ἐλαττέμενοι*.] Oxon. *καὶ ἀσυμφωνίαν*. quod concin-
nantiā. Est tamen hæc locutio ἀσ-
φες. qua idem enunciare vult,
quod Plato in Timæo dixerat: τῷ δὲ
ἐργάδῳ ἀξίωματι τὸ ὅτι τελεῖται πάντα
ἐκτελεσθῆναι, &c. Vbi enim nume-

ros consonorum intervallorum, in primis autem ipsius dia tessaron, sum-
serimus, minoribus intervallis; tono
superoctavo, & limmate; majores
illas distantias complere debemus.
Vide quoque pag. seq. v. 10.

V. 11. *τὴν ἀκρότητα*] id est, *sum-
mam Musica perfectionem intellectu*.

V. 15. *μέση δὲ ἔστι*] Hæc præce-
denti verbo non respondent; nec ta-
men quidquam muto. Plura enim
in hoc Aristide ἀναγκασθῆ orationis
exempla occurrunt. Vide pag. 155.
v. 11.

V. 26. *ὅτι τὸ πλεονεξῆς ἀεὶ διμῶς διχα-
ρῆς*] Insignis est hæc doctrina de Geo-
metrica canonis divisione, quam,
ut necessariam, breviter ac nervose
Aristides noster tradidit. Cum enim
numeri admodum grandes exponi
debeant, ut particulæ illorum eviten-
tur, mentem iis conturbari videmus,
quod ad accuratam illorum inspe-
ctionem penetrare nequeat. Præter-
ea difficillimum foret, canonem, bi-
narum forsan ulnarum, in 9216 par-
tes æquales dividere, ex quibus sin-
gula deinde intervalla justos suos
numeros reciperent. Optime igitur
Euclides Canonis sectionem Geo-
metricam primus, quod sciam, scri-
pto tradidit; quem Aristides dein-
de, Boëthius, aliique sunt secuti.
Ipsam diagramma Aristidis, quod ex
omnibus codicibus excidit, accurate
hic restitutum dabimus.

Nete

In canonis partitione primùm ponuntur soni stantes; deinde mobiles. Stantes sonos litteris majusculis signavimus; quibus accedit mobilis, hypatòn diatonos: reliquos, minusculis. Sumuntur autem hoc ordine.

Nete hyperbolæon. D. 2304

Hyperbol. diatonos. l. 2592

Trite hyperbolæon. m. 2916

Nete diezeugmenon. G. 3072

Nete synemmenon. F. 3456

&, diezeugm. diatonos.

Trite diez. &, Syn. diat. n. 3888

Paramesos. l. 4096

Trite synemmenon. o. 4374

Mese. C. 4608

Meson diatonos. p. 5184

Parypate meson. q. 5832

Hypate meson. H. 6144

Hypaton diatonos. E. 6912

Parypate hypaton. r. 7776

Hypate hypaton. K. 8192

Proslambanomenos. A. 9216

i. Proslambanomenos, A B; quæ est tota linea, pag. 116. v. 30.

ii. Mese, C B; illius dimidium.

iii. Nete hyperbolæon, D B; totius lineæ quadrans.

iv. Hypaton diatonos, E B; tres quadrantes.

v. Nete synemmenon, F B; tribus illis quadrantibus bifariam divisus, pag. 117. v. 1.

vi. Nete diezeugmenon, G B; dimidiæ chordæ beslis, qui totius est triens. v. 3. Hoc autem perspicitur, multiplicato semisse per bessem, hoc modo: $\frac{1}{2} \frac{2}{3} | \frac{1}{3}$.

vii. Hypate meson, H B; bes totius chordæ. v. 5. seu, $\tau\epsilon\eta\mu\epsilon\sigma\acute{\iota}\alpha\varsigma\ \tau\omicron\ \delta\iota\mu\omicron\iota\sigma\iota\varsigma\ \delta\iota\varsigma\ \tau\epsilon\tau\epsilon\nu$, quam chordam propterea eadem circini apertura capiemus, qua dimidiæ chordæ bessem. eandem nempe distantiam bis ponendo.

viii. Paramesos, I B; demto triente ex totius chordæ besse. v. 6. Est beslis bes, $\xi\ \delta\iota\mu\omicron\iota\sigma\iota\varsigma\ \delta\iota\mu\omicron\iota\sigma\iota\varsigma$.

ix. Hypate hypaton, K B; beslis bes, bis positus. $\xi\ \delta\iota\mu\omicron\iota\sigma\iota\varsigma\ \tau\omicron\ \delta\iota\mu\omicron\iota\sigma\iota\varsigma\ \delta\iota\varsigma\ \tau\epsilon\tau\epsilon\nu$: v. 8.

Vt minora sumantur intervalla sequenti methodo est insistendum.

i. Totius chordæ quadrante D B, in octo æquales partes diviso, uni

parti

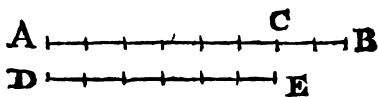
parti æqualem D I, aufero ex lineâ D A, ut habeatur toni excessus. τέτων (ὀκτώϊζων μερῶν) ἐν (exempli gratia, D x.) τὸ ἴσον (D I) διπλασιάζω (nempe ex dividenda D A.) Est itaque I B, parante hyperbolzon.

II. Trite hyperbolzon m B, eodem modo sumitur. divisâ videlicet I B lineâ in octo æquales partes, si illarum uni æqualem l m auferamus ex I A.

III. Trite diezeugmenon, & sequentes mobiles eadem plane methodo sumuntur.

Hic autem egregium theorema, & ad facilitandam canonis sectionem utilissimum, adponemus.

Duarum linearum, supertertia ratione inter se distantium, excessus, bifariam sectus, partem octavam majoris lineæ exhibet.

AB est supertertia ipsius DE. CB est excessus ipsius AB supra DE. CB bifariam sectus exhibet partem octavam ipsius AB.

Idem in canonis nostri sectione videbimus. Sit lineâ G B in octo æquales partes dividenda. Dico segmentum illius G D habere duas partes octavas. ut hoc solum sit bifariam secandum. Cujus hæc est demonstratio. Cum enim G B sit supertertia ipsius D B, id est, ut 4 ad 3. si G B divisa sit in bis quaternas

partes, id est, octonas, D B habebit earundem partium bis senas: Ergo D G, bis octonas; cujus semissis est pars octava. Sic, si F B in octo æquales partes sit partienda, illius segmentum F I bifariam duntaxat est secandum, ut habeatur pars octava; quam ab F in n pono, ut habeatur toni excessus supra F B. Eadem methodo utemur in sequentibus.

Porro meson diatonon, & binos reliquos mobiles, etiam sequenti methodo accipere possumus: nempe meson diatonon, bis posito segmento I B: parypaten meson, bis posito segmento m B: parypaten hypaton, bis posito segmento n B.

Quæcunque autem hic in lineis monstrata sunt, ingeniosus lector facile numeris suo Marte adcommo- dabit.

Illud quoque monendum videtur, Aristidem minus quidem bene segmenta I B, m B, n B, &c. vocare *παρασημεία*, pag. 117. v. 17. retento hoc vocabulo ex v. 11. ubi proprie est usurpatum; attamen satis commode, ad propositum demonstrandum.

V. 29. *ἐκλεθεὶν γεγραμμῇ πς*] Pro *γεγραμμῇ* scribendum censeo, *χορδῇ*, ob sequens verbum *ἡχοῖν*. Præterea ita loquitur pag. seq. v. 32. *ἐκλεθεῖν μοι χορδαίς*. Iuvat quoque Boëthius, qui de hac monochordi divisione, lib. IV. cap. 4. Nos vero, inquit, nunc dividimus ita, quasi ipsam chordam, & non regulam partiamur. Porro pro *ἡχοῖν*, quod sic recte habent Oxon.

R r

Codex

Codex Scal. perperam in textu $\lambda\chi\upsilon\eta$. in ora autem, $\chi\epsilon\cdot\eta\chi\omicron\iota\eta$. quod pro isto reposui.

V. 32. $\eta\chi\epsilon\iota\nu$] Libri omnes, $\epsilon\chi\epsilon\upsilon\upsilon$. quod miror. nec minus veram illam emendationem censco. Vide pag. seq. v. 3. v. ult. pro $\pi\acute{\alpha}\nu\lambda\alpha$ melius Oxon. $\tau\alpha\upsilon\tau\alpha$.

Pag. 117. v. 8. $\epsilon\iota\delta\epsilon\ \xi\ \delta\iota\mu\omicron\iota\upsilon\epsilon\tau\ \tau\omicron\ \delta\iota\mu\omicron\iota\upsilon\epsilon\tau\ \theta\eta\sigma\iota\mu\epsilon\lambda\upsilon$.] Hæc lectio, quam omnes codices invariate agnoscunt, non parum me torfit. vitiosam enim esse fueram odoratus. Spero non minus veram, quàm concinnam, emendationem me adlaturum, restituendo vocolam $\delta\iota\varsigma$ ante $\theta\eta\sigma\iota\mu\epsilon\lambda\upsilon$.

V. 9. $\kappa\epsilon\iota\ \tau\alpha$] Male Oxon. $\kappa\epsilon\iota\ \chi\epsilon$. & v. 10. $\pi\omicron\iota\eta\omega\mu\epsilon\lambda\upsilon$.

V. 12. $\kappa\alpha\upsilon\omicron\nu\alpha\ \psi\iota\lambda\omicron\nu$] *Canonem nudum*, non divisum. Non male; canonem rasum; ut rasa tabula dicitur. Ad hunc autem locum illustrandum pertinent Boëthii verba libro IV. cap. 4. *Sit chorda AB. huic aqua sit regula, qua propositis partitionibus dividatur, ut ea regula chorda (scribo, chorda) apposita, eadem divisiones in nervi longitudine signentur, quas ante assignaveramus in regula.*

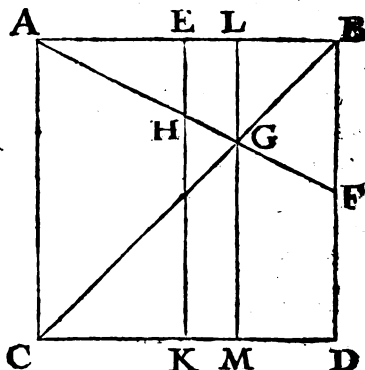
V. 22. $\pi\epsilon\theta\delta\alpha\upsilon\pi\epsilon\upsilon\iota\epsilon\varsigma$] Sic quoque recte Bodl. alter perperam, $\delta\alpha\upsilon\pi\epsilon\upsilon\iota\epsilon\varsigma$.

V. 23. $\tau\ \epsilon\iota\ \alpha\iota\tau\omega$] Hanc lectionem, quam & Bodl. habet, ex margine Codicis Scal. in textum recepi pro mendosa altera, $\tau\ \alpha\iota\tau\omega\upsilon$. Magdal. adhuc pejus, $\tau\ \epsilon\alpha\upsilon\iota\omega\upsilon$.

V. 31. articulo addito legerem, $\tau\omicron\varsigma\ \alpha\upsilon\mu\phi\omega\upsilon\iota\alpha\varsigma$.

V. ult. $\omicron\ \delta\eta\ \kappa\alpha\lambda\epsilon\sigma\iota\nu\ \epsilon\iota\lambda\epsilon\upsilon\epsilon\tau\alpha$] Ne-

que hujus instrumenti typus in ullo codice reperitur. Accurate illud exposuit Ptolemæus lib. II. Harmonicorum, cap. 2. Vt autem subtilissimi inventi usum Musicæ studiosus perspiciat, atque Aristidem nostrum hic intelligat, ipsum diagramma, Ptolemæi explicatione Latine adscripta, adponemus.

Exponunt Mathematici quadratum, quale est ABCD. & bisariam sectionis lateribus AB & BD, in punctis E & F, conjungunt puncta AF, & BGC. Deinde per E ducunt lineam EHK, parallelam ipsi AC: per G vero, lineam LGM. Hincigitur AC utriusque; tam BF, quam FD, existit dupla. porro harum utraque ipsius EH; quoniam & AB dupla est ipsius AE. adeo ut & AC ipsius EH sit quadrupla; at reliqua HK, supertertia. Porro ostenditur quoque MG ipsius LG esse dupla: quoniam est, ut DC ad CM, sic DB ad GM. ut autem BA ad AL, hoc est, iterum ut DC ad GM, sic BF ad LG. & propterea, ut BD ad GM, sic & BF

BF ad LG. & permutando, ut BD ad BF, sic MG ad LG. Quare AC fit sesquialtera ipsius GM; tripla vero ipsius GL. Ideoque extensis quatuor chordis unisonis, eodem positu quo recta AC, EK, LM, BD. & subducta iis parva regulâ, secundum posicum recta AHGF: deinde numeris accommodatis, ipsi AC, XII. HK, IX. GM, VIII. atque tam BF quam FD, VI. ac rursus ipsi LG, IV. EH. III. omnes consonantia efficiuntur, & insuper tonus. Quippe dia tessarum consonantia, in ratione supertertia, constituitur ab AC & HK; & à GM & FD; & ab LG & EH: dia pente, in ratione sesquialtera, ab AC & GM; & ab HK & FD; & à BF & LG: dia pason, in ratione dupla, ab AC & FD; & à GM & LG; & à BF & EH: dia pason & dia tessarum, in ratione VIII ad III. à GM & EH: dia pason & dia pente, in ratione tripla, ab AC & LG: bis dia pason, in ratione quadrupla, ab AC & EH: insuper tonus, in superoctava ratione ab HK & GM.

Pag. 118. v. 1. σημηνόμενοι δίχως] Prima Heliconis chorda est AC. quarta, BD, quæ bifariam secatur in F. Oxon. male ita distinguebant: σημηνόμενοι, δίχως διζήνσι καν.

V. 6. σὺν τῇ συμφωνίῳ] Hic locus mutilus videtur, quod non docuerit, quomodo ducendæ sint lineæ EHK, & LGM. quæ ad hæc demonstranda plane sunt necessaria. Ipse quoque quatuor chordas hinc no-

minat v. 13. & præced. pag. v. 31. inter quas AB & CD non puto numerandas.

V. 8. αἱ γὰρ χορδαὶ] Omnes Cordices, χορδαῖς. quod non intelligo. Obscuriora sunt hæc verba, quæ hoc volunt: Chordæ sic transversis aliis divisæ, sonos, qui alii atque alii dici possunt, prout comparisonem instituerimus, sonabunt, secundum numerorum ipsas dividendium rationes. Cæterum egregie καὶ ἀλλήλως φθόγους vocat LG, GM; EH, HK, quos male dixisset καὶ ἀλλήλως. Vide illud vocabulum pag. 16. v. 8.

V. 11. pro μὲν Oxon. perperam ἦ. quod ex male intellecto scripturæ compendio natum.

V. 13. πάντας δὲ τῶν φθόγους] Hoc certe non parva industria indigebit, siquidem Geometrice sit expediendum. Modum, quod operosiore linearum καὶ ἀποδείξῃ sit opus, alibi trademus.

V. 14. εἰ ὁ κανὼν] Ita Oxon. Codex Scal. corrupte in textu, εἰκωνεῖ. at in ora, γ. εἰ ὁ κανὼν. quam lectionem interpretando sum secutus. male, ut postea perspexi. Scribendum, literas sequendo, εἰ ὁ ἐλικων. in vers. si helicon. κανὼν in Musicis semper ut una chorda consideratur; unde canonis sectio. quod notandum.

V. 16. παραλήτεον] Sic quoque Bodl. at Magdal. παραλήτεον non adeo male. Difficilior autem est hic locus, quem explicabo. Putabant aliqui hos numeros, XII. IX. VIII. VI. ea gratia adsumptos esse, quod inæ-

quales sonorum, in acumen aut gravitatem procedentium, excessus commode monstrarent. Illos hic merito reprehendit Aristides. Ostendit enim Geometricæ, adeoque generaliter in omnibus numeris (quavis in quibusdam ob partium multitudinem melius) hos sonos inveniri posse.

V. 18. bene Oxon. addito articulo, καὶ αἱ ὑπεροχαί.

V. 20. πρὸς πέντε φθόγῳ] Ex sequentibus patet hæc accipienda esse de proslambanomeno, tanquam primo sono; & hypaton diatono, quarto. ne quis ad helicomen hæc referenda putet.

V. 26. ὅπως πρὸς λ. Omnes, ὡς πρὸς λ. quod erroneum. quippe ὡς præcessit v. 24. Rursus v. 30. Oxon. ὡς πρὸς λ. pro καὶ πρὸς λ. Rescribendum puto, ὅπως καὶ πρὸς λ.

Pag. 119. v. 4. πρὸς δὲ πλείους συήμασι.] in perfecto systemate, quod est octachordum, v. 7. pag. 16. v. ult. Pro πρὸς male Oxon. πρὸς.

V. 10. καὶ πέντε] Vide pag. seq. v. 1.

V. 11. ἐν ἀειθμοῖς.] Melius legeretur, ἐν ἀειθμηλικῇ, ut sequitur v. 13. ἐν γαμψείῃ. Porro vocula ἐν male aberat ab Oxon.

V. 12. καὶ πρῶτον ἑπτάεδον] Vide pag. seq. v. 3.

V. 15. πρὸς τὸ αὐτὸς μέτρον.] Ternarius ad partem suam, binarium,

habet rationem fescuplam. Unitas ternarii respectu, non μέτρον, sed μόριον, Græcis dicitur. Hinc in Geometricis vocabula, ἑπταμερὴς, ἑπταμόριον, superpers, superparticularis.

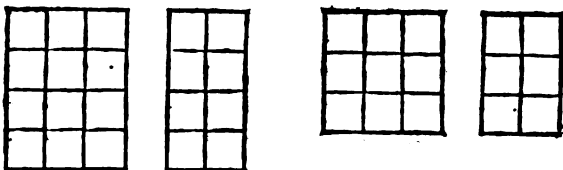
V. 20. πῇ μὴ δώδεκα γίνεσθαι μονάδων] In majore horum quatuor parallelogrammorum, quod à primis illis numeris, sesquialtero & supertertio, continetur. Postea v. 25. reliqua parallelogramma à partibus, vel tota & parte, & vicissim contenta, recenset.

V. 23. cum Oxon. scribendum, ἐκὼς ἀριθμοῖς. præcessit quoque, ἡμῖν. v. 20.

Ibid. τετακονῶντι] nempe in unam summam collectis his quatuor numeris, XII. IX. VIII. VI.

V. 24. τὸ 7 ἀειθμῶν σύμβολον] Pro τὸ recte Oxon. π. Symbolum autem numerorum vocatur numerus XXXV. quod primus omnes in octachordo consonantias, & in super-tonum, in numeris ex ordine positus exhibeat.

V. 26. ἐναλλαξ καὶ ὑπὸ ὅλης] A partibus comprehenditur parallelogrammum, cujus area est VI unitatum. à toto sesquialtero & parte supertertii; ut à III & III; parallelogrammum IX. unitatum. & sic vicissim à toto & parte, quod aream habet VIII unitatum. Diagrammata adponenda duxi, quod illorum mentionem ipse fecerit Aristides.

Pag. 120. v. 1. $\delta\epsilon\chi\omega\ \gamma\alpha\rho\ ,\ \kappa\alpha\iota\ \mu\epsilon-$
 $\sigma\sigma\upsilon\upsilon\ ,]$ Ita quoque Plutarchus Sym-
 pos. lib. ix. quæst. 3. Aristoteles de
 Cælo, lib. i. c. i. Martianus Capel-
 la, lib. vii. aliique. Theo Smyr-
 næus addit: $\delta\iota\omicron\ \kappa\alpha\iota\ \pi\rho\omega\tau\eta\ \lambda\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\tau\alpha\iota\ \pi\acute{\alpha}\nu-$
 $\tau\epsilon\ \epsilon\iota\varsigma\ \epsilon\iota\varsigma\ .$ quare & prima dicitur esse o-
 mnia.

V. 3. $\tau\omega\ \delta\epsilon\ \theta\eta\mu\acute{\alpha}\tau\omega\ \phi\acute{\upsilon}\sigma\iota\varsigma\]$ Theo
 hanc proprietatem tribuit termina-
 rio. nec inconcinna est ratio, quam
 addit; quod nempe prima illius sub-
 sistentia sit in triangulo.

V. 16. insulse Oxon. $\alpha\epsilon\lambda\theta\mu\eta\lambda\eta\sigma\theta\epsilon\varsigma$
 pro $\alpha\epsilon\lambda\theta\mu\eta\sigma\theta\epsilon\varsigma$. Nihilo melius quod
 ibidem omnes habent, $\gamma\omega\mu\epsilon\lambda\epsilon\iota\alpha$
 pro $\gamma\omega\mu\epsilon\lambda\epsilon\lambda\eta\sigma\theta\epsilon\varsigma$. vide v. 14. v. 19.

V. 18. $\alpha\pi\epsilon\rho\ \kappa\alpha\iota\ \tau\iota\]$ Omnino le-
 gendum, $\alpha\pi\epsilon\rho$. scil. $\epsilon\pi\epsilon\rho\chi\alpha\epsilon\varsigma$. Hæc
 autem Geometricæ analogiæ defini-
 tio uti solius est Aristidis; ita nova
 est, & Mathematicæ $\alpha\iota\alpha\lambda\epsilon\iota\alpha$ vix
 respondens. Exemplum hîc adpo-
 sui. Vera quidem est
 simpliciter ita accepta,
 sed nimis generalis, at-
 que indeterminata: quia
 in omni trium numerorum disposi-
 tione, etiam quâ nulla analogia con-
 stituitur, idem evenit. At vero dum
 non simpliciter excessuum sit men-

tio, sed quatenus sunt in iisdem ra-
 tionibus, omnis scrupulus videtur
 sublatus.

V. 20. $\eta\ \mu\epsilon\lambda\acute{\upsilon}\ \pi\rho\omega\tau\acute{\epsilon}\gamma\epsilon\gamma\epsilon\upsilon\ \epsilon\pi\epsilon\rho\chi\omega\]$
 Nec facile hanc locutionem apud a-
 lium reperiis. Ideo autem primum
 excessum ex Arithmetica Aristidi
 habere dicitur, quod ibi unitas esse
 possit; nunquam autem in Geo-
 metrica.

V. 24. $\theta\eta\mu\acute{\alpha}\tau\omega\]$ Oxon. recte,
 $\theta\eta\mu\acute{\alpha}\lambda\omega$. Idem mendum in Scal. co-
 dice erat pag. 74. v. 32.

V. 26. $\tau\epsilon\ \alpha\iota\mu\epsilon\tau\omega\]$ Id est, $\acute{\omicron}\mu\omicron\gamma\mu\acute{\omega}\nu$.
 Ita Codex Scal. Male Oxon. $\tau\omega\ \alpha\iota-$
 $\mu\epsilon\tau\omega$. forsân $\gamma\epsilon\gamma\mu\mu\epsilon\tau\omega$. Prior lectio u-
 niversaliter de lineis, superficiebus,
 & corporibus, accipi potest, & de-
 bet.

V. 31. $\tau\epsilon\iota\alpha\ \pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\pi\epsilon\varsigma\ .]$ Omnes,
 $\tau\epsilon\iota\alpha\ ,\ \pi\acute{\alpha}\sigma\alpha\pi\epsilon\varsigma$. ut & deinde v. 32. &
 33. quod non male correxi. Imperi-
 tus aliquis librarius pro his notis nu-
 meralibus, $\overline{\iota\delta}$ integra verba posuit,
 male in masculino genere. Quamvis
 autem idem mendum & alios scri-
 ptiores invaserit, frequentius tamen
 neutro genere in probis codicibus
 illa exarata inveniuntur. Sic recte
 pag. seq. v. 11. 14. 18. Vide Adnot.
 ad pag. 35. v. 4.

Rr 3

Pag.

Pag. 121. v. 3. ἴσον ἀριθμὸν] Hæc est omnium codicum lectio, quam me non intelligere fateor. Rescribendum esse, ὁπίπεδον. pro ἴσον, ipsa ratio dictat. quod & seq. διπλασίῳ confirmatur. v. 4. Oxon. perperam, τὰ διπλ. Scribendum, τὸν διπ.

V. 7. ᾠδαλαῖς] Codex Scal. ᾠδαβαῖς, quem isto modo correxi. Oxon. ᾠδαλαῖς. at scribendum, ᾠδαλαῖς. quomodo recte in Cod. Scal. erat exaratum v. 17. quamvis ibidem rursus male Oxon. ᾠδαλαῖς.

V. 8. ἡ ὁπίπεδον, ἡ στερεάν] Planam in his numeris: 3. 4. 6. Solidam in istis: 9. 12. 18.

V. 11. ταύτης εἰς ἑκάτερον] Hic locus est inquinatissimus. Primum pro ἑκάτερον scribendum ἑκατέρω. quod certum ex ipsa doctrina, & v. 6. 7. Deinde addendum, μεσότητι μίαν ᾠδαλαῖς (non placet, παρεμβαῖς.) ἀριθμητικῶν. Possemus quoque scribere: ταύτης εἰς ἑκάτερον τῶν λόγων. Præterea pro ἀριθμητικῶν mallet ἀρμονικῶν. ut totus locus ita esset constituendus: ταύτης εἰς ἑκάτερον τῶν λόγων μεσότητι μίαν ᾠδαλαῖς, ἀρμονικῶν ποιήσεις ἀναλογίαν ὁπίπεδον. Hæc si utriusque rationum.

V. 13. Oxon. recte, ὁπίπεδον.

Ibid. δύο] Oxon. β. δ. ε. δ. ε. ἡ. ut duas hic esse Arithmeticas analogias adpareat. At nullam eo modo habebimus analogiam Harmonicam. Sic igitur hi numeri sunt constituendi: β. δ. ε. δ. ε. ἡ. Nam & Arithmeticas hic habemus analogias: β. δ. ε.

& δ. ε. ἡ. & præterea, mediam Harmonicam, δ. ε. ἡ. Quin hæc vera sit lectio, nullus dubito. considera verba v. 6. 7. In vers. v. 17. adde: *σε.*

V. 15. Oxon. addito articulo, καὶ τὸ τετραλάσιον. Ibidem rursus omnes, καὶ.

V. 16. ταύτης τὸν λόγον] Depravatus est hic locus. Bene tamen habet vocem, ἐκάτερον, quamvis non vero casu, qui tertius est, ut v. 11. ἑκάτερον. Ita autem restituendum censeo: ταύτης εἰς ἑκάτερον τῶν λόγων ᾠδαλαῖς μεσότητι δύο.

V. 27. τίς μὲν γε μονάδα] De horum numerorum proprietatibus cum alios vide, tum in primis Theonem Smyrnum. Meursius quoque in libro, quem Denarium Pythagoricum inscripsit, multa ex autoribus, de his numeris, collegit.

Pag. 122. v. 3. περιεῖδα] Sic etiam recte Oxon. Codex Scal. τίθηται. quem isto modo emendavi.

V. 5. bene Oxon. καὶ καὶ τὸ ἐξ ἑαυτῶν. quod & interpretando observavi.

V. 7. πρῶτον] Sic etiam Magdal. Minus bene Bodl. πρῶτον. v. 11. male Oxon. συνθεσμένη.

V. 9. αἰσθησιν ἰφάαν.] Hoc nominis non facile apud alium repereris. Inde autem est, quod quinque sensus homini largitus sit, sapientissimus rerum omnium conditor, Deus.

V. 12. καὶ δὲ ἑκάτερον] Hæc verba à Magdal. aberant; sed restituitur ex Bodl. καὶ ἑκάτερον. articulo non male omissio,

misso, nisi pro eo legendum sit, *πρώ-
τα*. Præterea restituendum vocabu-
lum, *μονάδ*⊙, ob verbum *συνήμε-
νον*. Quid illa verba, *ἡ γεωμετρίαν*,
velint, vix intelligo. Si enim hic de-
signari putemus, senarium fieri ex
ductu ternarii in binarium, verbum
γινόμενον, non autem *συνήμερον*,
fuisset usurpandum. Certe si verba,
τελειότης σώμα⊙, consideremus,
de Geometria ipsum loqui, fatebi-
mur. ut hæc accipienda putem de
Geometricarum magnitudinum di-
mensionibus. Quippe unam habet
linea; duas, superficies; tres, cor-
pus: quæ additæ senarium confi-
ciunt. Ideoque & Arithmetica, &
Geometrica, proprietatem, hic
conjunctim ab Aristide considerari
adfirmare possumus. Theo Smyr-
næus, alique, in Arithmetica illam
proprietaem considerant. Sic au-
tem Theo: *ὁ δὲ ἐκ τῆς τελείας, ἐπει-
δή τοῖς ἐαυτῷ μέρεσιν ἴσιν ἴστος, ὡς δὲ
δεικνύται. διὸ καὶ γάμον αὐτὸν ἐκαλεῖται. ἐπει-
γόμενος ἔργον ὁμοίαν ποιεῖ τὰ ἐκγονα τοῖς γο-
νοῦσι. Senarius perfectus est, quoniam
partibus suis est æqualis, ut ostendimus.
Ideo & Nuptias ipsum adpellant: quia
conjugii opus parentibus similes facit li-
beros.*

V. 15. Oxon. voce addita, *μόν*⊙
καὶ ἑτ⊙ *τῶν*. v. 18. perperam Bodl.
ἄνυλον, pro *ἐνυλον*.

V. 4. *ἀγνείαν*.] Alii ea ipsa de
caussa vocant *ἀγνῆαν*. quod tamen
hic pro illo non puto substituendum.

V. 18. *ὡς καὶ ἡ πρώτη*] Non du-
bito, quin addendum sit, *ἡ πρώτη*. ut

vertendo indicavi. ἄλλω autem vo-
cavit binarium, pag. præced. v. pen-
ult. v. 20. Oxon. *ἐννεάδα*. Sæpe al-
terum v in MSS. omisum cernitur.

V. 22. male Oxon. *παραινέας*. li-
dem v. 25. pro *ποσῶν* habent *τῶν*.
v. 30. *μὲν* bene ab iisdem abest.

V. 33. *δέκα ταύτας*.] Sic quoque
bene Oxon. Codex Scal. perperam,
δὲ καὶ αὐτὰς. quem ita emendam.

Pag. 123. v. 1. *καὶ τὰς λοιπὰς*] Ob-
scurum quid hic subaudire debea-
mus. Melius tamen puto, *διέσεις*.
quas hic intelliges minimas, seu
quadrantales. Si dieses componamus
secundum intervallorum, in quoque
genere & colore, magnitudinem,
ubique decem illas inueniemus, hoc
modo:

1	1 1/2	1 1/2	2	2	2
1	1 1/2	1 1/2	2	3	4
8	7 1/2	7 1/2	6	5	4
10	10	10	10	10	10

V. 5. *πρώτος*] Ac si præcessisset,
ὁ δέκα. unde & v. 8. pro *ὁ* videri pos-
sit scribendum, *ὅς*. nihil tamen
muto.

V. 6. *πίπτει*] Ita omnes. Scriben-
dum cenſeo, *ἐπιπίπτει*. vel, *μετὰ τὸ ὦν*.

V. 7. *δύο μία*] Bodl. *β. α. ἡμία*.
Magdal. autem, *α. β. ἡμία*. Miran-
dum in re facili tam crasse errari po-
tuisse. Scribendum, *β. δ. γ.* Porro
v. 9. Oxon. perperam, *κέκλωται*.

V. 11. *ἐννεάδ*⊙] Oxon. *ἐννεά-
δ*⊙, ἢ *πλῆ*. quod non intelligo. Vi-
de præcedente pag. v. 24. Hic in ora
codicum Oxoniensium adpositi e-
rant

rant præcedentes numeri cum suis cognominibus, hoc modo : μονάς. δυάς. τετράς. πέντας. ἑξάς. ἑπτάς. ὀκτάς. ἑννεάς. δεκάς. πινυν. ὕλη. πιν. περεόν. αἰδοῦσις. τέλειον σώμα. ἀγρία. σώμα ἐνυλον. μουσική. πρῶτη συμφωνία. Quæ è regione suorum numerorum sic scripta fuisse puto : μονάς, πινυν. δυάς, ὕλη. &c.

V. 15. *συνδεδέσθαι*,] Scribendum puto, *συνδεδέσθαι*. v. 16. πὺς abest ab Oxon.

V. 17. Videtur melius, *ἐλ τῷ ἑνδεκά λόγῳ*. *de undecario oratio*.

V. 18. *ἐὰν ἑπτάσιν πινυν*] Hic locus non parum difficultatis habuit. Legendum autem cenſeo, *ἐὰν ἑπτάσιν πινυν*. Nec male ita : *ἐὰν ἑπτάσιν, πινυν ἐπινυν αἰπε λόγον*. Vt hæc intelligantur schema adponemus.

Toni rationem continent 9 & 8. id est, $\frac{9}{18}$ $\frac{8}{16}$ 18 & 16. vel $\frac{36}{36}$ & $\frac{32}{32}$. Diesis maximam rationem 33 & 32. Vtriusque rationis numerum primum, 36 & 33 inter se comparat, qui rationem 12 ad 11, seu, superundecimam faciunt. Hæc ratio cognominis est undenario, ut patet. Cæterum *ἐπινυν* mon recte habebant Oxon.

V. 21. Oxon. voce addita legunt, *τὸ γὰρ πρὸ αἰπε πινυν ἐδεῖς. omnium nullus*.

V. 25. *πρὸς ἄλλα πλάτη μερῶν*] Inconcinna hæc est lectio ob vocem ἄλλα. Nec audeo, ob exempla quæ sequuntur, *πρὸς ἄλλα πλάτη με-*

ρῶν. rationes aliquas inter se partium latitudines demonstrant. Nec ita, *πρὸς ἄλλας πλάτη μερῶν, partium multitudine*. Optimum videtur vocem illam ἄλλα, tanquam ex sequenti versu inferendam, ejicere. ut & in versione, *alias*. Cæterum in Arithmetice partes, in primis quæ integro numero alium aliquem metiuntur, Græcis adpellantur *πλάτη*.

V. 32. Oxon. *πλεονάσιον*. cum altera terminatio bis præcessisset. Cæterum rationem duodenarii ad binarium omisit Aristides, quod consonantiam, secundum veteres, non contineat.

Ibid. *συν*] Omnes perperam, *πὺς*. v. seq. pro *πὺς* Oxon. *τετράς*. deinde pag. seq. v. 1. Magd. *ἑπταδεκαμύς*, Bodl. *ἑπταδεκαμύς*. omnia male. Ita autem hæc sunt intelligenda : *ἑπταδεκαμύς* (*ἐπὶ τοῖς δώδεκα*) *συν* ἀπὸ μονάδος ἐφεξῆς (*ἀεθμῶς*) &c. hic duodenarius complexus numeros ab unitate deinceps progredientes, (nempe, 1. 2. 3. 4.) qui complent ipsum denarium, (si in unam summam hi quatuor numeri colligantur) & rationes trium intervallorum, nimirum 2 ad 1, dia pason; 3 ad 2, dia pente; 4 ad 3, dia tessaron.

Pag. 124. v. 2. Oxon. δὲ pro *δη*. Optime autem v. 3. *δώδεκα* pro *δέκα*. quomodo legendum esse vertendo indicaui. Iidem *ἐπὶ ἑκαεστ* pro *ἑκαεστ*.

V. 7. *πινυν, αὐτὸν δὲ τῶν φάσιν*] Codex Scal. *πινυν αὐτὸν δὲ τῶν φάσιν* *χρῆ*. Oxon. *πινυν* *χρῆ*,
υς,

ναι, αὐτὸν δὲ τῶν φάσκει. ultimum facile emendaram ex præcedente ἡμῖν, v. 6. ut & ποιμήνις. alterum majoris est difficultatis. Hunc autem locum sic emendandum censui: αὐτὸν δὲ τῶν φάσκει καὶ μὴ τελείως εἶναι δεληκὸν ᾧ Διγρημάτων. quod vertendo expressi. Quemadmodum intervalla nobis justa esse videntur, numerus illa recipere ac complecti nequit. Neque enim numeri inveniri possunt, qui hemitonium, id est, dimidium tonum, præcise contineant, nec consequenter, qui ullam diesin. Hæc explicatio solida est, & nititur illa doctrina, quam pag. 114. v. 15. & seq. usque ad pag. 115. v. 26. clare proposuit. Huic tamen lectioni & explicationi, tam codices, quam alius locus adversari videntur. Concludit enim post insignem illam dissertationem, à v. 12. pag. 124. usque ad v. 17. pag. 126. sicut inferiora omnia à superiorum perfectione, quæ in numeris consistit, desciscunt; sic & intervalla Musica à summa numerorum perfectione recedere ob commistionem cum corporali materia. id est, intervalla Musica, quemadmodum à nobis percipiuntur, esse imperfecta. Itaque ex rei veritate numeri, qui immutabilem naturam sortiti sunt, ubique, tam in superioribus, quàm inferioribus, definitas ac justas leges obtinent; intervalla autem, quæ illis nituntur, variant. prout nimirum à superioribus propius, aut longius absunt. Quippe in supremis orbibus justa sunt ac nu-

meris respondent; nobis autem, qui terrena fæce inquinatas aures habemus, numeris minime respondere percipiuntur. Vtraque igitur explicatio vera est, sed posterior Aristidis menti, hoc loco, consentanea. adeo ut Oxoniensium codicum lectio sit verissima, quam ita vertimus: *horum autem ipsorum dicamus non perfectæ capacia esse intervalla.* Porro illud φάσκει, respicit ad pag. 114. & 115. uti dictum. Cum enim hoc tertio libro de Musicæ numeris agere suscepisset, longa digressione, de canonis ac Heliconis divisione, absolutâ, ad illam imperfectionis causam explicandam revertitur.

V. 10. ἔρεῖν] Oxon. non male, ἔρεῖν. perperam autem v. 18. ἀδιαφορῶν. Ibidem v. 21. ἐλκυσίς.

V. 22. δρωῖ] Bodl. δρωῖ. Magdal. ἀνδρωῖ. perperam. v. 24. articulus τῷ abest ab Oxon.

V. 25. ἀν θήσεν] Recte Oxon. ἐν θήσεν. v. 26. κισήραδι.

V. 32. Oxon. voce addita, ἐχόντων, μάλλον καθικνεῖσθαι. magis contingere. Ibidem male ab ipsis abest particula δε. v. ult. perperam scriptum habent, ἀχλὺ.

Pag. 125. v. 3. particula ἐν male abest ab Oxon.

V. 18. παρὰ] Oxon. ἀρχή. quam meliorem lectionem censeo. unde nobis sit origo. v. 19. Ibidem, πῶς περιμῶ καὶ πὺν βίον τεύσωμεν. sane optime.

V. 27. φέρεσι] Legendum puto, φασί.

V. 28. φθoεs] Optime Oxon. φoεs, *aquarum motus*. id est, accessus & recessus reciprocatio, ut seq. pagina explicat. v. 30. Codex Scal. συμφαίνει pro συμβαίνει. v. ult. Oxon. αἰξανομῶν.

Pag. 126. v. 3. Oxon. θαλάττης παλιρροίας τε καί.

V. 9. Oxon. αἰγυπτον πῶς τὸ νε-
λῶν. quod non intelligo. sermo hic est ἀναγλυθ. Deinde Magdal. male, ἥ ἐν αὐταῖς. v. seq. bene omnes, ἐνιαυσίοις.

V. 19. ἀδιάφορ. Bodl. ἀδιά-
φορ. minus bene, ut pag. 124. v. 18.

V. 22. συσημάτων συμφωνίας ἐπι-
πῆς] Quia nempe ratio limmatis, in
numeris 256 ad 243. est minor di-
midia ratione superoctavæ. Pro συ-
σημάτων corrupte Oxon. συση(ω-
μάτων.

V. 26. ἀνεργνίζοντα] Oxon. pro-
be, ἐργνίζοντα. colligunt.

V. 31. κρείσσει] Sic quoque recte
Oxon. Codex Scal. male, κρέσσει.
v. 34. Oxon. probe, ποιμενίω.

Pag. 127. v. 4. πῶς μελείους] Ita o-
mnes. Scribendum cenfeo, ἥ συμ-
μελείους.

V. 7. παρ' αὐτοῖς] nempe γεγεφῆσι.
quod implicate præcessit.

V. 9. minus bene Oxon. καὶ ἀν-
ηροφίω. v. 12. male codex Scal.
ἦθος pro ἦθους.

V. 18. ἐφημερανός] Codex Scal.
& Bodl. ἀφημ. Magdal. ἀμφιμ. o-
mnes perperam.

V. 21. εἰδῆ] Optime Oxon. οἱ δὲ.

*alii graves quidem sunt, sed ad illos ha-
bent quasdam similitudines, ut semiser-
tiani.* v. 25. articulum τῆς iidem non
agnoscunt.

V. ult. pro ἀεθμῶν Oxon. ἀε-
θμόν. Scal. ἀεθμαίν.

Pag. 128. v. 6. ἐν δὲ] Oxon. bene,
ἐν μὲν συμφώνως. Iidem quoque re-
cte μὲν omittunt v. 11.

V. 8. ἑπφύρον. Scribendum
censui, ἑπφύροντας. sc. ἀεθμάς. Pot-
est tamen neutro genere videri po-
situm, & quæ adferunt.

V. 13. Oxon. ἐθέλοις. v. 15. ἀμ-
φοῖν ἀναλογία, insolentior locutio, ut
& v. 19. τῆς αὐτῆς λειψυγίας.

V. 21. ὀπλίτην] Pedestris & e-
questris ordo.

V. 25. αὐτῶ] Bene Oxon. αὐτῶ.

Pag. 129. v. 6. Oxon. ἔπ συση-
σιν ἐν πῶς.

V. 12. καὶ ἄλλων] Ita & Oxon.
Male Codex Scal. καὶν pro καί.

V. 15. ἰδιαίτερον δὲ μάλιστα] Sic
omnes codices. Est locutio inusita-
tior pro, ἰδια μάλιστα.

V. 16. τῇ φυσικῇ] Supplendum
putavi, ἑπφύρον. at bene Oxon. ἡγε-
σι. *naturali generationi.*

V. 17. εἰκόνα] Omnes perperam,
εἰκά. at bene Oxon. φέρι. In sequen-
tibus aliquid deesse puto. vocata νῦν
id restituerem, scribendo, νῦν πάλιν.

V. 19. πῶς λαλήσειον] Non videtur
legendum, πῶς λαλήσειον. quia sequi-
tur, δεητέον.

V. 22. εἰ μὴ π] Ita & Oxon. ma-
le Codex Scal. εἰ μὴ π. quem isto mo-
do emendavi.

V. 23.

V. 23. πολλοῖς] Perperam Oxon. πολλά.

V. 33. ἡ εἰς ἀν' ὁμιλίαν] Legendum puto, ἡ γὰρ ἀν' ὁμίλ. Oxon. male, οἱς ἀνεπιφύγον.

Pag. 130. v. 11. ἡ δὲ κίνησις] Difficilis est hic locus, nec parum molestia in vertendo præbuit. Ita autem ratiocinatur: Hoc universum constat ex causa efficiente, & materia. Causa efficiens est Deus: materia, chaos; rudis indigestaque moles. Ita vox causam habet efficientem eum qui movet: materiam, motum. Porro motus est, uti principia, incorporeus. Occurreret aliquis; ergo nec materia. quod omnis materia sit corporea. Respondet; ea quæ fundamenta sunt ac principia aliquarum artium, sunt illarum materiarum; cum tamen fieri possit, ut sua essentia sint formæ.

V. 14. Oxon. addita καὶ legunt, καὶ ἀσώματ'. Melius id abesse puto. vel legi, ὡς καὶ τὰ πρῶτα.

V. 16. distinguendum, ἡ διεχὴς, ἡ μεσικὴ καὶν. utrum continua sit, an distincta; Musica etiam.

V. 24. Oxon. bene particula δὲ addita, ἔτιωσι δὲ καὶ. v. seq. pro συνέχειας, Codex Scal. male, συνέχει αὐτῆς.

V. 27. ἀποδοκιμασίους.] Ita perperam omnes. Scribendum, ἀποδοκιμασίους.

V. 32. ἀμερῶν, ἢ ὡς] Puto legendum, ἀμερῶν πνῶν ὡς. non videtur τῶν positum pro πνῶν.

Pag. 131. v. 14. οἱ ἀπνικνοὶ, ἐν σωμαίνῃς.] Optime Oxon. οἱ ἀπνικνοὶ, τῶν

ἐνὶ τοῖς σωμαίνῃς. ἀπνικνοὶ, substantiam suam nulla corporali copulatione implicatam indicantes.

V. 29. βραχυτήν] Optime Oxon. βραδυτήν, tarditate.

V. 30. ἢ με(αὐ)τῆς] nempe, terræ.

V. 32. ἐπὶ φερεῖς] Male Oxon. ἐπὶ τῆς φερεῖς.

Pag. 132. v. 4. Oxon. δύο γὰρ εἰσι.

V. 5. τῶν περὶ δέσιν, καὶ τὸ ἡμιτόνιον.] Diesin, in Enarmonio & Chromatico; hemitonium, in Chromatico & Diatono. Deinde legendum censeo, τῇ δὲ καὶ διδῶσαν φέρειν.

V. 7. ἀβάδης] Oxon. recte, ἀβάδης. quomodo legendum esse vertendo jam indicaram.

V. 10. ἀγαπίους] Idem quod ἀγαπήματα, v. 4. Ibidem pro δέσιν absurde Oxon. δίπνον.

V. 13. αἱ ἀγαφῶρες] Codex Scal. mendose, αἱ ἀγαφῶρες, superscriptâ abbreviaturâ, quæ ἐν referret. Oxon. ἀγαφῶραι. Interpretando ita hunc locum restitui: πυκνότητι εἰσὶν αἱ ἀγαφῶραι, ἢ ὑλικῶν σωματίων ὁμιφαινύσασιν, quod videtur optimum. Minus bene legeremus: τί δ' ἔχει καὶ τῶν αὐτῶν πῶς ἐν ἀραιότητι καὶ πυκνότητι εἰσὶν, (vel, εἰσιν) ἀγαφῶρες. Cur vero non & horum ipsorum quedam in raritate & densitate existunt, qua diversas? vel absque interrogatione, uti editum.

V. 17. τὸ τῶν] Codex Scal. τὸ τ'. Oxon. recte, τῶν. ut & v. 19. τὰς οὐρανίας πύργους δὲ περιελάσσει. progrediuntur acumina; arte autem sint circumscripta.

V. 30. *Διηελίαν*] Sic restituendum putavi, quod inutile habebat Codex Scal. *Δι.* Oxon. *Διέωσιν.* quod nullibi reperitur. Scribendum, *Διέω.* Hesychius: *Ευέω*, (scribe, *Διέω*) *Διήνηα*, *δοτὸ δ' εἰέναι.* καὶ *Διδαιμονία*, *ἐπὶ δ' εἰέναι τὸ οἶον*, ἢ *δοτὸ δ' δαΐδαίν τὰ πρὸς τὸ ἐοικέν.* *Διηελία.* Vide quoque Suidam in voce *Διέω.*

Pag. 133.v. 3. *τὸ δὲ περὶ τῶν τέλειον*] scil. *σύστημα*, *systema*.

V. 14. *ἐφ' ἐν πετρῶν*] Distinguendum post *ἐν*. Porro quas vulgo Geometrarum vocant tres dimensiones, illas Aristides hic vocat augmenta. Ita linea unum habet augmentum; nempe, longitudinem: superficies, binas; longitudinem & latitudinem: ternas, corpus; longitudinem, latitudinem & profunditatem.

V. 15. *καὶ ἐπίπεδον ὅπερ*] Hic locus non parum me torfit. mutilum enim esse videram. Optimi hic sunt Codices Oxon. qui ita legunt. *καὶ ἐπίπεδον· ἢ δὲ τέλει δὲ τῶν αὐξήσεων*, *ἐπὶ βᾶθ' & τὸ μὲν ἐναρμόνιον πέταλαι καὶ γεωμετρίῳ, ἀπλὴν πυγῶνον καὶ ἀδιάφορον· τὸ δὲ ἀγόνον, ὡς στερεὸν ὑπάρχον, καὶ βᾶθ' μετρίῳ.* τὸ δὲ *γεωμετρίῳ πετρεῖ* καὶ *ἐπίπεδον*, ὅπερ καὶ. Verbis καὶ *ἐπίπεδον*, deceptus supinus librarius hæc omisit. Cæterum mendis non carent. Pro *ἐπὶ βᾶθ'*, scribendum fuerat, *καὶ βᾶθ'*, si hoc pro *στερεὸν* usurpatum putemus: vel, *καὶ στερεὸν*. ut præcessit, *καὶ γεωμετρίῳ.* καὶ *ἐπίπεδον*. Sin hæc verba omissa censamus, in præcedentibus rescribendum: *ἐφ' ἐν, ἐπὶ*

μῆκος, (vel potius, *δὲ μᾶς*, sc. *αὐξήσεως*; ut reliquis hoc respondeat; *ἐπὶ μῆκος*) *πετρεῖ καὶ γεωμετρίῳ* ἢ *δὲ ἐπὶ ταύτῃ δὲ δύοιν*, *ἐπὶ μῆκος καὶ πλάτος* (vel simpliciter, *ἐπὶ πλάτος*.) καὶ *ἐπίπεδον* ἢ δὲ *τέλει δὲ τῶν αὐξήσεων*, *ἐπὶ βᾶθ' & καὶ στερεὸν*. Porro pro *καὶ βᾶθ' μετρίῳ*, scribendum puto, *καὶ βᾶθ' μετρίῳ*. Ita autem hæc interpretor: *prima quidem per unum; posita in linea: altera, per duo; in plano: tertia, per tria augmenta, in solido: Enarmonium positum est juxta lineam, quod simplex illud sit, & indifferens: Diatonum, tanquam solidum existens, etiam profunditatem participat: Chromaticum verò ponetur juxta planum. unde & apud anti.*

V. 19. recte Oxon. *ἐπιφανείας*. Ferme ibi legerem, *πῶς ἐπιφανείας διερωτηθῆναι*. nisi *φορὴν* repetitio videretur.

V. 21. *μελωδικῶν*] nempe, *ἁρμόν. v. 10.*

Pag. 134. v. 1. *τὴν δύσθεον*] Sic Aristoteles libro II de Generatione Animal. cap. 3. *λείπειται δὲ τὸν νῦν μόνον δύσθεον ἐπειστέναι, καὶ θεῖον εἶναι μόνον.* εἰδὲ γὰρ αὐτὰς τῇ ἐπεργείᾳ κινεῖν καὶ σωματικῇ ἐπεργείᾳ. Relinquitur itaque, *mentem solam extrinsecus advenire, ac solam esse divinam. quippe cum ejus actione nullam communionem habet a-* *ctio corporalis.*

V. 2. *φύσιν, ψυχῶν ὀνομάζουσιν*] Est locus hic insignis, sed qui Physicorum de anima, & entelechia, disputationes accendere possit.

V. 7. *στερεὸν καὶ ἀντικυπές*] Oxon. *βας, στερεὸν τ' ἐστὶ καὶ ἀντικυπές.*

V. 10.

V. 10. Omnes legunt, *συνέστηκεν* *ἄτως τῇ. ita constat.*

V. 11. *δυοῖν ἰσχυρὰ καὶ*] Codex Scal. mutile *δυ ἰχ καὶ.* quod illo modo restitui. Oxon. vocem *ἰσχυρὰ* non habent.

v. 13. *ἐκ πάντων ἡμιτονίων*] Vide v. 16. & 17. constat enim ex hemitonio, & hemitonio, & triemitonio.

V. 17. *Ἡπιδεικνύον*] Oxon. *δεικνύον.*

V. 18. *ἥ δέσιν καὶ δίτονον,*] Subaudi, *συγκείμενον,* ex v. 14. Non male hic auctior est Codex Magdal. legendo, *ἥ δέσιν καὶ δέσιν καὶ δίτονον.* secundam diesin, & diesin, & ditonum.

v. 19. male Oxon. *δισαίως* pro *δισαίως.*

V. 27. *διχῇ*] Optime Oxon. *τε-χῇ.* quod vertendo emendaram. Ibidem omnes pro *ἀεισματὸν* perperam, *ἀεισματῷ.*

V. 28. *αἵπὸν ἀποφαίνει*] Oxon. bene, *αἵπον τοῖς σώμασιν ἀποφαίνει.* corporibus vita causam.

Pag. 135. v. 7. *ἐναλλαγῆς*] Perperam Oxon. *ἀναλλαγῆς.*

V. 17. *στὺ λόγος ἐξέζοιμην*] Hic locus mutilus est, quem ita restituant Oxon. *στὺ λόγος αἰπὺν, ὃς ἔχουσιν πρὸς ἀλλήλους, ἐξέζοιμην. τῷ μὲν πρώτῳ πρὸς τὸν δεύτερον καὶ τὸν τρίτον, ὃ δὲ δεύτερον πρὸς τρίτον, ἡ τῆς ἐξάδου.* si quoque rationes, quas inter se habent, exquiramus: primi nimirum ad secundum & tertium; & secundi ad tertium; senarii. Posterioriorem lacunulam videram, quod μὲν suum ἀντιστοιχίαν,

δὲ, non haberet. Verum quod locus facilis videretur, illam interpretando explere neglexi.

V. 26. *ἐφ' ἡλικαὶ δέκα*] Vt v. 22. *ἐπὶ ὀδοῦ.* Oxon. ita recte legebant. at corrupte Codex Scal. *ἐφ' ἡλικαὶ δέκα.* v. 28. lego, *ὣν ὁ μὲν.*

V. 30. *τὰς χώρας ἴσως ἢ σφελέρως ἐξιμέτρως*] Non ramen si cujuslibet magnitudinis latera adsumantur. Nam si parallelogrammi latera sint 8 & 2. facile perspicitur, perimetrum majorem esse area. sic quoque, si 9. & 2. Limitate itaque hoc accipiendum. Numeri sexdecim latera omnia debent esse æqualia, ut fiat quadratum ex 4. quippe quater quaternaria conficiunt 16. & quaternarius quater additus eandem summam exhibet. Similiter numeri 18. latera debent esse 6 & 3.

V. 32. Oxon. perperam, *ἐξείχοντάς τε καὶ ἐπιχομίζους.* v. 33. pro *δηλῶντες* corrupte Codex Scal. *δηλῶντες.*

Pag. 136. v. 5. *ὁ δὲ τελευτῶν ᾧ ἐξ, σφηνίζων πλὴν δέσιν,*] Hoc videri possit adversari iis, quæ ad pag. 123. v. 18. diximus. at notandum, ibi primam diesin, id est, maximam intelligi, quæ numeris 33. 32 comprehenditur; hic autem minimam, in numeris 36 ad 35. Vide pag. 115. v. 6.

V. 10. Oxon. *ἥ τὰ τετάρτα. & μεμυγμένως,* pro quo Codex Scal. male, *μεμυγμένον.* Deinde rursus, articulo addito, bene Oxon. *τὴν ἑῃς σιωπῶν,* scil. φθούρων. quod addendum esse videri possit.

Sf 3

V. 15.

V. 15. Oxon. perperam, ἐκλήθη-
μενοι.

V. 17. omnes, τῶ διεξδυμμένων.
Melius putavi, διεξδυμένων, quia præ-
cedit σπυημεμένων. Vtrumque recte
dicitur. usitatus tamen plurativo
numero. Vide pag. seq. v. 4. 13.
19. 26.

V. 27. ἄχρει.] Aliquid deesse vi-
detur. Forſan ſcribendum, ἡ σελήνη
ἄχρει.

Pag. 137. v. 1. ἴσιν ἀρεθμὸν πλη-
ρύνων,] Oxon. πέντε τυγχανόντων.
quod glossema videri possit. Dicit
in singulis modis æqualem esse te-
trachordorum numerum. nempe;
quina.

V. 6. Oxon. ἀνὴλαμβάνειαι. v. 10.
legendum cenſeo: τὸ δὲ δόπερον, ὃ
ἐστὶ μέζων. quod vertendo ſum ſecu-
tus. Vide v. 4. 13. 19. 26. v. 13.
pro κρεῖττον recte Oxon. τρίπον. v. 14.
iidem, ἐπειαί τε γὰρ.

V. 17. Oxon. ὡς περ pro ὡς. at
v. 18. male, λειποθυμῶντες.

V. 19. Oxon. διεξδυμμένων. uti
& ſequitur v. 26. in omnibus, ὑπερ-
βολαίων. & præceſſit v. 4. ὑπαίων.
Sic v. 13. mallet, σπυημεμένων.

V. 20. Oxon. πῶρρω πὲ γὰρ. v. ſeq.
male Bodl. ἀπύκυσται. v. 24. bene O-
xon. χωρήσκειται. at v. 26. male, τὸ δὲ
δῆ. v. 32. pro αὐτῆς perperam Mag-
dal. αὐτοῖς.

Pag. 138. v. 3. Oxon. recte, πλη-
σταίτατον.

V. 7. τῆς γῆς. ἐνλαῶθα] Oxon. γῆς,
τῆς ἐνλαῶθα. tranſpoſitis, puto, ver-
bis. v. ſeq. σώζοιτο. ſcil. τὰ ζῶα.

V. 12. male omnes, πρὸς τὸ ἀνω.
v. præc. melius, ὅτι τὰ κάτω.

V. 14. ὡς ἀκρότη[?] Optime O-
xon. πὺν αἰθέρα, ὡς ἀκρότη[?]. quod
vocabulum reſtituendum videram.
at non eodem loco. Non male ta-
men verteris: *ather tanquam summi-
tas* (vel *supremus*, ἀκρότατον.)

V. 22. τῇ δὲ ἀναπνοῇ χάραν] Pro-
be Oxon. δι' ἀναπνοῆς γὰρ διαδιδαι. *re-
ſpiratione enim omnes*. v. 24. Oxon.
γὰρ pro δὲ. *calore quippe multo*.

V. 29. αἰροειδὲς ταύτη] Forſan
concinnius legeretur, αἰροειδὲς σῶ-
ματι & ταύτης (ſcil. ὁρατικῆς) ἡ ἐνέρ-
γεια.

V. 31. ἤ δὲ δὴ πέντε τεταῶν] Vide
pag. 17. v. 25.

V. 33. Oxon. melius, ἐκάστων, *de
ſingulis dicemus*.

V. ult. δι' ὑπαίων] Hæc videtur
proba lectio. quamvis ſequentibus
locis ſit καὶ αὖ. Verborum quippe co-
piam, & in huiusmodi locis variatio-
nem, non paucis locis in Ariſtide ob-
ſervavimus. Male hic Oxon. δ' pro δι'.

Pag. 139. v. 2. γόστιν καὶ ἀφ' αὐτῶν]
Vocula καὶ male abeſt ab Oxon.

V. 3. ἐν ἀνὴτίποις αἰσάν ἐνέργειαν.]
Pag. 137. v. 11. & 12. ἀφ' ἧ γὰρ γλάτ-
της ἡ γόστις. ἀνὴτιπον ipſi eſt ſubje-
ctum, in quo aliquid operatur. vide
pag. 138. v. 18.

V. 7. δι' αὖς εἰρήκαμεν αἰλίας.] Pag.
137. v. 14. pag. 138. v. 4.

V. 18. διωάμεων] Oxon. bene,
διωάμεων, μόνον ἡ ἐνέργεια. *ſolum eſt
efficacia*. Quatuor autem illi ſenſus
ſunt; auditus, guſtus, olfactus, ta-
ctus.

etus. Hi enim quatuor operantur objecto presente, & nostrâ potentia.

V. 21. pro τὸ ἔργον Oxon. τῆρον. quod scribendum, τῆρον. uti in ora habebat Codex Scal.

V. ult. ἡ μὲν ᾠδὴ νομοῦ] Cum Oxon. scribendum, τὴν μὲν ᾠδὴν νομον. nisi ἀνακλῶσθαι sermonem statuere velimus. Sequitur enim, τὴν δὲ ἐνομον.

Pag. 140. v. 3. ὁμοιωσμεν.] Omnes perperam, ὁμοιωσμεν, quamvis obscuriore scriptura Codex Scal. v. 5. pro τ̃ bene Oxon. τῶ. male autem, ὑποτάξωμεν. ut & v. 11. συναγασσῃ.

V. 12. ἀνδρεία] Minus bene hic, & v. 24. Oxon. ἀνδρία.

V. 20. ὡς παρομοιωσμεν.] Oxon. ὡς ex sequentis versus particula ὡς illud hic intrusum censeo, adeoque expungendum; nisi ὡς αὐτως quis scribendum contendat. Quæ sequuntur parum cohærent. Interpretando ita hunc locum restitui: παρομοιωσμεν. τὸ μὲν πρῶτον τῷ δυοῖ πρῶταις, διχοσωπῶν καὶ: v. 23. pro ἔαν scribendum puto, ἔσας.

V. 24. δηλῆαν] Ita perperam omnes. quod certe inter ἀνακλῶσθαι sermonis exempla numerari nolim. Scribendum, δηλῆση, denotanti. ut & v. 28. pro δηλῶν.

Pag. 141. v. 1. Oxon. perperam infercto καὶ legunt: ὅρα δὴ καὶ ὅπως καὶ διττῆς.

V. 7. φασίν] Omnes, φησίν. an ἡ μουσική subaudicimus? id sane videtur ineptum.

V. 15. ἰδίον καὶ τὸν ἥχον] Quia nempe, ut priora duo tetrachorda, ab hemitonio progreditur ad tonum. v. 18. Oxon. μετεβάλλει.

V. 20. ὀνό] Magdal. ὃν τὸ. Scribendum, ἔχον τὸ. ut vertendo indicavi. Male hic à Bodl. aberant hæc verba: μετὸν μὲν ὀνό δυαχέρης· τονικὴν δὲ ποιῶμενον μετέβολλιν, περὶ δὲ μῆνον. Pro τῇ, quod sequitur, Magdal. insulse, τὸ.

V. 24. τὸ βέλιον μετέπεισιν] Oxon. τὸν βέλιον (scribendum esset, βελίω) βίον μετέπεισιν. in meliorem vitam transitum indicat. Videtur hæc lectio melior ob v. 17.

Pag. 142. v. 5. μουσικῶς] Minus bene Oxon. μουσικῆς. v. 9. pro ρείη Oxon. λείη. v. 15. ἐπῶν. v. 17. omnes male, ἐπειτῶ.

V. 19. τῶν λοιπῶν ζώων] Quomodo λοιπῶν, cum nihil præcesserit? Forasan scribendum, φέρε δὲ καὶ λοιπὸν τὰς τῷ ζώων γένεσις. Age vero πικρὴ quæ animalium. v. 23. male Oxon. πελεσμερημύλιν.

V. ult. τὰ ἐπὶ αἵματα ἀπαλάττειται,] Vide Censorinum de Die Nat. cap. 11. Macrobius lib. 1. in Somn. Scip. cap. 5.

Pag. 143. v. 2. αὐτὸν, ἰσάειθμον] Hic locus mutilus est, quem sic restitui: αὐτὸν, ἔξορην ἀχρηστὰ δέκα, ἰσάειθμον. Vide v. 22.

V. 3. ἡμερησίαις.] Ita & Oxon. Corrupte Codex Scal. ἡμερ σίας.

V. 8. pro μὲν scribendum puto, ἡμῖν.

Ibid. αἶς, δύο,] Oxon. α. β. γ. δ. sic

sic notis numeralibus, v. 12. 13. 14. v. 9. perperam Oxon. *πρὸς τὴν*.

Pag. 144. v. 1. *ὅτι* Perperam Oxon. *αὐτῷ*. Iidem bene v. 3. *τὸ τῆς ψυχῆς*. & v. 6. *αἰσιόκητοι*. v. 7. *καὶ τὸ τῷ δαίμονι*.

V. 8. *τὰς καλὰ ἑρωικά.*] Sic Plauto lib. III. de Repub. *δαίμονες περὶ τῶν καλῶν μουσικῶν εἰς τὰς καλὰς ἑρωικάς*. *Oportet enim ut Musica finiant in pulchri ac honesti amore.*

V. 15. pro *γῆ* male Codex Scal. *τῆς*. v. 16. mallet, *αἰετὶ δὲ, ὡς οἶκ.* ut v. præc. & 18.

V. 20. Oxon. *καὶ τὸ ἀνωφερὲς*. Est autem *ἀνωφερὲς* *δυσ*, ignis & aer: at *κατωφερὲς*, terra & aqua.

V. 29. pro *συχνῶς* Oxon. *τῶν συχίων*.

V. 30. *ἴαρον μὲν αἰετα,*] Optime Oxon. *ἴαρον μὲν, πὺν αἰετῶν*, scil. *αἰεθμόν*. quod vertendo jam emendatam ex lequentibus.

V. 31. *ἀπαλότῃ*, *τὸν οὐκ ὡς θέρῃ*] Sic correxi codicem Scal. qui legit, *ἀπαλότῃ* τῶν *θέρῃ*. Syllaba τῶν corrupta ex, *τὸν*.

Pag. 145. v. 3. Oxon. *πρὸς μὲν τὸ μέλι*. Abest tamen articulus in seq.

V. 6. iidem, *ὡς καὶ ἡ ἀναλ.* & recte v. 8. *ἄπλετες* pro corrupto, *ἡμιτελείς*. v. 9. male ab Oxon. abest articulus τῷ. Iidem quoque perperam v. 12. *τελεστέως*.

V. 13. *πρωτομαίνῃ*] Omnes perperam, *πρωτομαίνει*.

V. 16. *ταύτην πνοὴν ὀνομάζοντες.*] Hunc locum mutilum Oxon. ita restituant: *ταύτην, πνοὴν κινέμενοι μωσι-*

αῖ, ἀλαπτοὶς ἄδουσιν, ἄσρων χορὸν ἐπὶ νομάζοντες. Poeta enim hunc, *moti ad flatu musico, perpetuo canunt, astrotum chorum cognominantes.*

V. 22. *ὡς ψηφίδες*] Hac comparatione Vitruvius egregie de voce utitur, lib. V. cap. 3.

V. 29. Oxon. melius, *πρὸς τὴν*.

Pag. 146. v. 7. *τὰς αἰετὰς κακίον ἡμῶν ἀγροτέρων*,] Sic etiam probe Oxon. at Codex Scal. *τὰς αἰετὰς κακίον* (adscripto in ora. *αἰετῶν, κακίον*.) *ἡμῶν ἀγροτέρων*. (posito ε supra i. & ε supra ε.)

V. 9. Codex Scal. *ὁ μέγιστος* est. at punctis notato verbo *est*. quod concinnius abfore putavi. nec habebant Oxon. Omnes deinde legunt, *βροτῶν τε καὶ*. quod male in edito omisum.

V. 13. Oxon. *ἀμύροισ*. v. 14. non habent ista verba, *ποιῶς δὲ καὶ*. Iidem v. 21. disjunctim, *ὡς τὰ ταυτομάτα*. v. 25. *πῶς τε καὶ*. v. 26. *ὁ μὲν δ' ἐν μετέωρ.* v. 28. *πρὸς φέρεδον*.

Pag. 147. v. 5. *διεμῆλον*] *permeans, pertransiens*. Sic Codex Scal. & in ora, *διμῆλον*. Oxon. *διμῆλον*, hic & v. 10. Verti ac si scriptum esset, *ὕψος καὶ ἀνιμῆλον*. vel, *ὑψιμῆλον*. v. 6. Oxon. *δὴ* pro *δέ*.

V. 13. *ἐπὶ μικρὸν ἡρῶν μῆλον*.] Hoc non satis video, quomodo vocalium naturæ conveniat. Vide pag. 92. v. 18. pag. 93. v. 5. & ibi annotat. pag. 94. v. 5. Cæterum ut, quæ de planetarum proprietatibus differit eo melius intelligantur, schema, quod omnia illa comprehendat, hic adponam.

ἡ μίση.

μεση.		
α λικ. μέζων.	Η ημέρα	} χαίρων.
παρ. μέζων.	Η νυκτι	
α παύτη μέζων.	δ νυκτι	
α λιχανός υπαλ.	Θ ημέρα	
παρα. υπαλ.	φ νυκτι	
α παύτη υπαλ.	ψ ημέρα	
α περιλαμβ.	α νυκτι	

V. 14. αὐτῇ] Oxon. melius, αὐτῇ.

V. 17. παρ' αὐτῆς εἰς τὴν ταῖς] Legendum censui, δι' αὐτῆς εἰς γλῶττας. quod vertendo expressi. Oxon. posteriolem emendationem tantum habent, legendo: παρ' αὐτῆς εἰς τὴν γλῶτταν ἡμνητικὰς τε καὶ. cum per se quodque in terram desertas gignendi ac nutriendi corporum potentias.

V. 20. recte Oxon. μουσικοί. v. 24. male Magdal. αὐτῆς pro αὐτῇ. Deinde uterque, τῷ π μίμω.

V. ult. ἡχέων.] Sic male omnes. scribendum, ἡχέων.

Pag. 148. v. 1. Legendum censeo, πλεον μίμω ἡρμένω μίμω. ut v. 14. Oxon.

V. 2. Oxon. τῇ τε ξηρ.

V. 3. ἐκκαὶ ὁδὸν ἀφ' ἡμῶν] Sic omnes. mallet, ἀφ' ἡμῶν. quod est v. 12. Ibid. Oxon. ὁ δὲ τῆς.

V. 5. scribe, ἀφ' ἑ. alterum ab operis peccatum. v. 7. articulus πὺν abest ab Oxon. v. 10. ἀρεῶ. v. 14. ἡρμένω μίμω. Sed perperam v. 19. ἐλάττων. & v. 22. καὶ ταῦτα. v. 30. διὰ pro διέ.

Pag. 149. v. 1. τῇ μετ' αὐτῶν] Sic Codex Scal. in textu. at in ora, καὶ τῇ μετ' αὐτῶν. quod posterius etiam recte habent Oxon.

V. 3. αὐτὸν ἀπὸ τρέπης] Sic semper in probis codicibus, tam scriptis, quam editis. ut etiam hic, & pag. 105. v. 30. in mendosissimo alias codice Scaligeri. Oxon. utroque loco, ἀπὸ τρέπης. v. 4. iidem Oxon. male φυσικῆς pro, φυσικῶς.

V. 15. λειπομύων] Vertendo supplevi, χορδῶν. Oxon. male, λειπομύων φθόγων. Sunt autem illæ septem chordæ à parameso ad neten hyperbolæxon.

V. 20. Oxon. perperam, δι' ἡμέραν. & v. 23. πῶς μὴ γὰρ δράς. v. 25. ἀρμένότης, bene; πλεονάζειν, quod etiam Codex Scal. habebat, male.

Pag. 150. v. 1. male Oxon. ἐλάττω καὶ καλ'. & v. 5. ὁμοίως pro ὁμοίους.

V. 8. τὴν ἀπὸ περιλαμβανομένην νέμοντες ἀρμονίαν.] quæ est Hypodoria. & sic reliquæ harmoniz fumentur, ordine per inferioris octachordi sonos adscendendo; ut ex nostris modorum tabulis est perspicuum.

V. 14. Oxon. perperam, ἀπὸ ὁσμῶν.

V. 17. ὅτι τὸ βαρὺ.] Magdal. male, βαρὺς. Hoc autem ista verba hîc & v. 21. volunt: Quoniam ultra primum octachordum sonus magnitudinis alicujus in zodiaco, aut planetæ, in nocturna actione considerati, adscendit, ipsius diapason in gravitatem est sumendum, ut harmoniam, seu modum ejus cognoscamus. idque secundum generalem doctrinam, quæ traditur pag. 24. v. 28. Cæterum de sonis, qui magnitudini alicui in Zodiaco tribuuntur,

T t

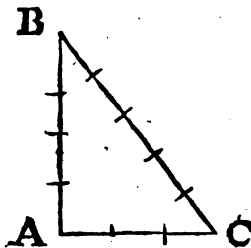
tur,

tur, vide pagina 148. v. 30. & frequentibus. De illis autem, qui planetarum nocturnis effectibus respondent, pagina 149. v. 22. Excipitur hic luna, quæ proslambanomeno perpetuo adhæret, ob rationem, v. 33. ibi adductam.

V. 23. *ὡς ἐκάστω καὶ ῥυθμῷ καὶ ὀργάνῳ*] Est intricatus hic locus. Oxon. habent, *ὀργάνῳ*. quod minime placeat. Plane rescribendum censeo, *ὡς ἐκάστω* (scil. ἡ ἁρμονία, v. 4.) καὶ ῥυθμῷ (vel, ῥυθμῶν, quod à priori scriptura adhuc minus abest.) καὶ ὀργάνῳ. *quaratione cuique* (Deo, eorumque similibus; nempe Zodiaci magnitudinibus.) *cum rhythmorum, tum instrumentorum naturam, systematis* (eorundem) *convenientem, adtributuri simus*.

V. ult. Oxon. *τῶν τε ἐν μουσικῇ τόνων*.] qui sunt duodecim. Tonus hic intelligitur, qui est in ratione super-octava.

Pag. 151. v. 1. *τῇ ἀεὶ μετέτρετο ὁ ὀργάνῳ τε γυναικῶν*.] Hoc ex adjuncto

triangulo ABC clare perspicitur; quippe in quo perimetris AB, BC, CA est partium duodecim.

Ibid. *τῶν τε γὰρ ἐκ παλαιῶν ῥητῶν*]

Triangulum secundum numeros 3. 4. 5, constructum, omnia latera habet rationalia. id est, quæ numeris præcise respondent. Hoc clarius perspicietur, si exemplum proferam, in quo sit subtendens ἀπὸ τῆς ὀρθῆς, seu irrationalis. Sit itaque tam AC quam AB partium 5, erit BC irrationalis, id est, quæ in numeris præcise exhiberi nequeat. quippe quæ paulo major sit 7. cum sit latus ex 50. Eodem modo catheti fieri possunt irrationales. Sit enim BC partium 8. AC autem, 6. erit AB, latus ex 28. paulo majus quam partium 5. Hæc omnia ex 47. propositione I. Element. Euclidis clara evadunt. Cæterum primum hoc recte vocat Aristides triangulum, cujus omnia latera sint rationalia, quod ex horum numerorum 3. 4. 5 multiplicatione per quemcunque numerum, infinita alia rectangula triângula, sed in majoribus numeris, producantur. Methodos inveniendi hujusmodi triângula, binas, quarum una Platoni adtribuitur, altera Pythagoræ, tradidit Proclus pag. 111. commentariorum in 1. Elem. Euclidis. Primus autem in his numeris 3. 4. 5. triangulum rectangulum deprehendit Pythagoras, qui *ἔτι τῇ ἀνέσσει βουβλίειν λέγεται*, ob inventionem illam bovem immolasse dicitur. Vide quoque in Vita Pythagoræ Iamblichum.

V. 4. pro πάντως male Oxon. πάντων. & v. 5. μέλει.

V. 5. *πλὴν ἀπολείπειν τὸ ἴσον διωαμὲν*] In ἀγεωμετρήτων gratiam addendum

dendum videtur, *διωαμιν* lineæ rectæ Geometris vocari ejus quadratum: ut in superiore triangulo, *διωαμιν*, seu potestas lineæ AB, existentis 4 partium, est quadratum ab AB descriptum, partium 16. Hypotenu- sa igitur, seu subtendens linea BC æquum posse dicitur lateribus BA, AC, angulum rectum BAC comprehendentibus. Id est, si omnium linearum sumas quadrata, in numeris 9. 16. 25. quadrata ab AB & AC, quæ conjuncta faciunt 25, sunt æqualia quadrato à BC, seu 25. ut est perspicuum.

V. 8. *Διόματρον περὶ ἐπιπλάτους.*] Hic non parva rursus lacuna ab Oxon. expletur, qui ita legunt. *Διόματρον, πλὴν ὅτι ἀλλογραφίμους Διογώνιον τοὺς ὁρθὰς γωνίας ἐπιλείπει. ὅτι ἐξ ἑλίου λόγῳ, ἢ πλὴν Διόματρον περὶ ἐπιπλάτους. ὅτι δὲ ποιῆται.* Mendo tamen illa verba non carent. lego, *Διογώνιον, ἢ τοὺς ὁρθὰς.* ac verito: *Quare etiam quinarium, primum ajunt rationalem ostendere diametrum, dum parallelogrammi diagonium, quæ rectos angulos supertertia ratione continet, rationalem diametrum adpellarunt.*

V. 14. Oxon. bene, *τὸν μὲν πῶσα-ρα.* & v. 16. *τὸν ἥ ἐπ' αὐτῷ.* v. 18. *ἀνδρώπειον.* v. 19. *ἡλυτο.*

V. 21. *ἀριθμῶν δέκνυνσι φύσις.*] quorum duo, 3 & 5, sunt masculi; 4, femina. ut etiam versu seguente indicat. Vide quoque pag. 122. v. 12. pag. 149. v. ult.

V. 22. *τῷ πέντε*] Sic & Oxon. Codex Scal. illud in textu habebat; at

in margine, *πέν.* forsan scribendum, *πέντε πέν,* ut est v. 14.

V. 25. *ἡ πλὴν ὅτι ἐκαστὴν ἢ βάθος αὐτῆς (αὐτῆς).*] Notanda hic est phras̄is Mathematica, *καὶ ἡ βάθος αὐτῆς.* quod vulgo dicunt, multiplicare cubice. Calculum, ne quid lector in Mathematicis minus exercitatus desiderare possit, hic adponam.

Cæterum hos nu-

meros non esse ju-

stos, ipse hic monet

vocabulo *συνέχους,*

v. 29. & expresse

versu ultimo. Vide

supra pag. 143. v. 2.

& v. 22.

3	4	5	3
$\frac{3}{9}$	$\frac{4}{16}$	$\frac{5}{25}$	$\frac{4}{12}$
$\frac{3}{27}$	$\frac{4}{64}$	$\frac{5}{125}$	$\frac{5}{60}$
	$\frac{27}{125}$		$\frac{216}{276}$

V. 30. *ἐπ' ἀλλήλων*] Oxon. *ἐπιπλάτους.*

Pag. 152. v. 1. *δι' αὐτῶν.*] Addendum videtur, *περὶ ἐπιπλάτους.* nempe pag. 122. v. 12.

V. 3. *ἡ μὲν γὰρ ἐκ τριῶν ὁρθῶν*] in superiore triangulo basis AC. & sic de cæteris.

V. 8. *πλάτων φησὶν*] Libro VIII de Republica. qui locus, si quisquam in Platone, obscurus est & intricatus. In illo explicando frustra laborarunt doctissimi viri; Hieron. Cardanus, lib. V de Proportionibus, propos. 205. Ism. Bullialdus, sine

Notarum in Theon. Smyræum, quod alibi monstrabimus, ne longior hic facienda sit digressio. Cæterum Platonis editiones, & Aristotelis; qui lib. V Politic. cap. 12. ex Platone hunc locum adducit; pro *πεντάγωνο*; quod omnes tres codices recte

scriptum habent; legunt *πεμπίδι*.
sequiturque in Platone rursus, *πεμ-*
πίδαν.

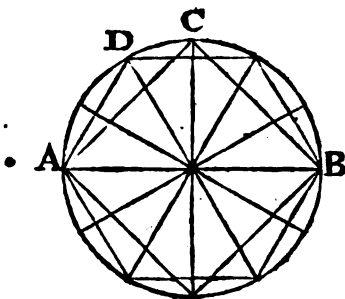
V. 12. distingue, *πολυπλασιαζαν-*
τες τὸν δώδεκα, τὰ τετρία, τὸν. si per pri-
mum perfectum multiplicaverimus duo-
denarium, nempe per ternarium. Dein-
de, effecerimus.

V. 13. *ὁμονόμους*] Oxon. quoque,
ὠρονόμους. quod tamen vocabulum
non inveni pro *ὠροσκόπῳ* vel *δε-*
κανός. Frequens apud Astrologos
mentio est xxxvi. decanorum.
Firmicus lib. iv. Astronomicorum,
c. 16. *Triginta sex itaque decani, o-*
mnem Zodiaci possident circulum, ac
per xii signorum numerum deorum,
seu decanorum, hac multitudo divi-
ditur.

V. 14. rectius Oxon. *πεπιήκα-*
μεν.

V. 19. *Ἡ ἑκκύλις σύμπαντος μοί-*
ρας.] Circuli divisio in 360 partes;
quæ gradus vulgo adpellantur, Ara-
bum adpellatione introductâ; maxi-
mi usus est in Mathematicis. Hinc to-
tius circuli triens habet partes 120.
quadrans, 90. sextans, 60. pars de-
cima, 36. duodecima, 30. trigesima-
sexta, 10.

V. 20. *πάσαρες μὲν ἐν ὀρθῇ*] Sche-
ma, quod hic sequitur, adpositum
habebant codices Oxon. absque ullis
tamen adjunctis literis. Centrum
autem litera O denotabimus, quæ
commode sculpi nequii. Itaque
A O B est circuli diameter, cujus-

modi sex totum circulum in 12 æ-
quales partes hic dividunt. v. 10. Ha-
rum singulas, ut D C, si in tres
partes rursus partiamur, habebimus
36 horonomos. v. 13. atque harum
singulas in 10 partes subdividendo, fa-
ciemus 360 totius circuli partes. Por-
ro B O D angulus est obliquus, *γωνία*
ἀμβλεία. angulus autem A O C, re-
ctus, *ὀρθή*. (quæ verba Græca Oxon.
libri diagrammati inscripta habe-
bant.) cujusmodi quatuor solum
circa centrum fieri possunt. v. 20.
hujus igitur subtendens A C est la-
tus quadrati circulo inscripti. Cæte-
rum angulus rectus, ut A O C, in
tres æquales angulos divisus est per
duas dimidias diametros. Horum
duo, ut A O D, faciunt hexagoni,
seu sexanguli, angulum, quem sub-
tendit latus A D; quod etiam est
dimidia diameter. quæ si sexies in
peripheria circumponatur, circulus
in 6 æquales partes secabitur. Illi au-
tem duo hexagoni anguli rationem
æqualem denotant: at tres, ut A O C,
ad duos illos, A O D, rationem
sesqui-

sesquialteram. Deinde quatuor, ut BOD, ad tres, BOC, supertertiam; ad duos, AOD, duplam. Sex autem, quæ ad prædictas omnes quantitates consonant: nimirum ad binos angulos, per dia pason & dia pente, in ratione tripla; ad tres, per dia pason, in dupla; ad quatuor, per dia pente, in fescupla: denotant diametrum.

V. 21. Oxon. γίνονται μόναι γωνίαι.

V. 27. ἔχουσιν φασί] Hunc locum censeo depravatam. pro φασί legi φύσιν interpretando. Fortasse ita scriptum fuit, τὴν ἐξάγωνον ἔχουσαν φύσιν, πὺν ἴσων δηλοῖσι λόγον, ut pag. 153. v. 3. Quorum duo, sexangulam habentes naturam, aequalem rationem significant.

V. 28. rescriberem, ὡς τὰς δύο τῶ.

V. ult. ἀσώδηλον] Optime Oxon. ἀσώδηλον. quod vocabulum est Astrologis unitatum. & circuli hujus explicatio est considerationis Astrologicæ. Anonymus in Ptolemæi Tetrabiblum pag. 155. Καὶ τὰ ἀσώδηλα, καὶ ἀσύμφωνα ἀφελῶναι. scil. φῶτα lumina qua non sunt conjuncta & consonantia, dissolvunt matrimonium.

Pag. 153. v. 5. δι' ἐνὸς ἀριθμοῦ μείζοντος,] Vt per senarium, octonarium, novenarium, &c. Sic quinarium non denotat rationem harmonicam; at bene rhythmicam, quia in tria & duo dividitur, quæ positionem & sublationem comprehendunt. Sic quoque septenarius, ex pag. 35. v. 2. & 22.

V. 6. δηλῶν] Male Codex Scal.

δηλῶν τὰ. Hic autem sesquiquaternio excusus est post acceptos Codices Oxon. ideoque emendationes meas, illorum auctoritate confirmatas; ut & lectiones eorum meliores, in textum recepi. quod in toto Aristide facturus fuisset, si citius illi haberi potuissent.

V. 14. male Codex Scal. περιληρῶς.

V. 22. τὸ ἡχημάτων σύμφωνον] Figuras hic intellige Astrologicas. de quibus pagina præcedente est locutus.

V. 23. Oxon. ποιήση pro ποιήσι.

V. 24. καὶ μὴν ἔ τὸ] Sic bene Bodl. at Magd. τὸ perperam pro τὸ. Codex Scal. μὴν pro μὴν.

V. 27. παλαιοὶ τε ἄνδρες καὶ σοφοί] nempe Pythagoras: quem cum multi alii secuti sunt, tum in primis Timæus Locrus, in divino illo Dialogo περὶ ψυχῆς ἰσχύος. Hunc Plato latius explicavit, suisque contemplationibus non parum auxit, adeo ut solus ferme ex antiquis habeatur, qui hanc opinionem clare exposuerit.

V. 28. λέγει γὰρ πῶς] aliquo modo. Neque enim ipsa Platonis verba adducit. quæ Cicero interpretatus est in De Universitate. Vide Lexicon Ciceronianum Henr. Stephani pag. 22.

V. 30. μέστω λαβών,] scil. ἑστάν. quod immediate præcessit. Oxon. illam vocem textui insertam habent legendo, μέστω ἑστάν λαβών.

V. 33. πωθεῖς] Ita Oxon. at Codex

dex Scal. *πωλιδείς*. minus bene, quoniam sequitur *πωλιδεύς*.

Pag. 154. v. 5: *διπλασίω*] Sic Oxon. Codex Scal. hanc terminationem alteri superscriptam habebat.

V. 6. *ὡς εἰρησίδε*] Ita perperam omnes. scribendum, *ὡς εἰρ.*

V. 12. *φασίν· οἱ ἀκριβέστεροι*] Sic legunt & distinguunt Oxon. Codex Scal. absque ulla distinctione eadem habet. Rescribo. *φασίν· οἱ δὲ ἀκριβέστεροι*. præcessit enim, *οἱ μὲν*, v. 8.

V. 14. *ἐπ' ἀριθμῶν*] Sic quoque recte Oxon. male Codex Scal. *ἀπ'.* v. 15. perperam Bodl. *ἐξ* pro *ἐξω*. v. 17. perperam omnes, *δείκνυσιν*. scribendum, *δεικνύσιν*.

V. 19. *βάθος*] Ita emendaram Codicem Scal. qui male, *βάθυς*. Adscitunt Oxon.

V. 23. *τὸ καὶ αὐτῷ ἀζύμαλον*. quod vertendo sum secutus.

V. 31. *πρὸς ὧσιν, δὲ τὸ ἀμέλει-
σον.*] Clare hoc explicat Anonymus in Ptolemæi Tetrabiblum, edit. Basil. pag. 29. *ὅσα μὲν γὰρ φασιν ὑπὸ
ὧσιν ἀριθμῶν πέφυκε, ἢ μετῴντων με-
τῴντων, (legerem extrusis duabus
vocibus, πέφυκε μετῴντων) ἐκείνα δρ-
σενικά ἐστιν· ὅσα δὲ ὑπὸ δόξιν, θηλυκά.
καὶ γὰρ εἰώθασιν οἱ πυθαγόρειοι λόγον πι-
νὰ λέγειν ποιῶν· ὅτι οἱ ἀρῆς ἀριθμοὺς
τὸ τμηλικὸν ἔχῃ καὶ παθηλικόν· ὁ δὲ πε-
ρὶ τῶν, τὸ ἀτμηλικὸν καὶ ἀπαθές, καὶ δεξ-
τέρων. διὸ ὁ μὲν ἡλὺς ὀνομαζέσθαι· ὁ δὲ
ἀρῆς. Quæ enim, ajunt, ab impari nu-
mero mensurari possunt, ea sunt mascula;
quæ à pari, feminea. Etenim hujus-*

*modi aliquam rationem proferre solent
Pythagoræi: parem numerum divisioni
& passioni esse obnoxium; imparem mi-
nime, sed esse activum. Quare ille femi-
na; hic mas adpellatur.*

Pag. 155. v. 2. *αὐτῶν*] Oxon. *αὐ-
τῶν*. scil. *ψυχῶν*. maxima bonorum ipsius
(animæ) illius expositis. Hæc lectio vi-
detur melior.

V. 6. *ἀνάλογον*] Ita omnes. Vel-
lem, *ἀναλογεῖν*. quod est v. 17.

V. 8. *δύαδι δὲ ἀνδρεία*,] scil. *ἀνα-
λογεῖ*. sermo hic est *ἀναλόγως*.

V. 20. Oxon. *ὕγείαν*.

V. 24. *δὲ τῶν ἐπὶ αὐτῶν*.] Verbum
excidisse videtur. rescriberem, *ἐπὶ-
μύων*.

Ibid. *ὁρῶντι τοι σφόν*] nempe Pla-
tonem. Idem forsan pag. 69. v. 12.

V. 27. *καὶ δόξιν χωρὶς*,] Oxon.
δόξιν.

Ibid. *παθηλικῶς πρὸς ἐνὲμ βάθος*] Sic
recte Oxon. Depravate Codex Scal.
παθηλικῶς πρὸς ἐνὲμ βάθος.

V. 32. *σφωλνείας καὶ τῶν*] Hic
aliquid deesse facile perspicitur. Ox-
xon. inepte legunt, *σφωλνίζεις*. &
versu ultimo non habent *πάσας*. Scri-
bo: *σφωλνείας δὲ ἐνεκεν ὑποκείδω καὶ
τῶν*. Vide pag. 119. v. 31. Diagram-
ma ipsum, quod in nullo codice ad-
paret, ex
mente Ari-
stidis sic re-
stituo.

		4		
	2		8	
1	3	9	27	

Alias ejusdem diagrammatis ex-
positiones vide apud Proclum, in
Platonis Timæum lib. III. paginis
192. 193. 198.

Pag.

Pag. 156. v. 4. articulus τῷ abest ab Oxon.

V. 12. εἰ τῷ] Sic Codex Scal. & Bodl. at Magdal. adhuc pejus, εἴ τῷ. Legendum, ἐπὶ τῷ.

V. 13. Codex Scal. ἐμφαίνον. Hefychius: Εμφανικώτερον, δηλωτικώτερον.

V. 15. καλαύροπα.] Sic Codex Scal. at Magdal. καλάβροπα. & Bodl. καλῶροπα. Hefychius: Καλαυρόπα, (scribe, καλαύροπα) ποιμνικὸν ῥάβδον ἢ βυκαλικὴν. &c, Καλαύροπον, ξύλον ᾧ σὺν βόας βάλλουσιν. Καλάβρωψ, ποιμνική. Scribe, καλάβρωψ, ut in hac voce habet Suidas, quem vide.

V. 18. κρημνίζω.] Perperam Codex Scal. κρημνίζω. v. 20. male Bodl. ἀειδμηλική, καὶ ταυλότλη. quam voculam ex præcedentis syllabæ repetitione natam liquet. pro illa scriberem, ἐν.

V. 25. συμμείλεια.] Hanc vocem delendam potius censerem, quam ut pro ea scriberetur, ἀναλογίαι. Ibidem pro δι perperam Codex Scal. δι. à quo etiam sequente versu aberat articulus πλῆ.

V. 30. πρερείηαι.] Locum non invenio. nisi respicere videatur ad pag. 115. v. 25.

Pag. 157. v. 9. τῷ σώματι.] Pro his perperam Codex Scal. τώματι. v. 14. articulus πλῶ abest ab Oxon.

V. 15. ἐμφαίνον.] Scribendum censeo, ἐμφαίνον.

V. 20. πὺν ἐνθυσιασμόν] Ita omnes. quod non capio. Scribendum procul dubio, τῷ ἐνθυσιασμῷ.

V. 24. male Oxon. κρημνίζω.

V. 25. ποιήσεως.] Codex Scal. male, ποιήσεως. Oxon. ποιήσεως. quod vix alibi invenietur, quamvis verbum, unde hoc formatum videri possit, habeat Hefychius, qui, ποιᾶσαι, inquit, λέγε τὸ παρορμασθαι πρὸς τὰ ἀφροδίσια. Cæterum Aristoteles lib. 1v de Animal. generatione, cap. 5. recte quoque, ποιήσεως. Verbum enim, unde hoc nominis descendit, invenitur hic sequente pagina; v. 13. Locum Aristotelis, quod illa, quæ sequuntur, illustrare possit, hic adscribam. Ἔστι γὰρ τὰ κατὰ μνήμην σπέρμα ἄπειρον, ὥσπερ πρῶτον εἰρήαι. διὰ καὶ τῶν γυναικῶν ὅσην πρὸς τὴν ἰμλίαν ἀκρογίεις τὴν πιαυτήν, ὅταν πολυπύκνωσι, παύονται τῆς ποιήσεως. ἐκ κεκρημνίης γὰρ ἡ σπέρματικὴ πείτῃσις ἐκ ἐπὶ πλείῃ τῆς ὁμιλίας ταύτης διηδυμίαν.

V. 27. perperam Oxon. καὶ pro καίν.

V. 29. πρὸς πολαίνει.] Hic aliquid deesse est certissimum. Restituo: φρονήσεως πρὸς πολαίνειν. ut interpretando indicavi.

Pag. 158. v. 2. δι' αἰσῆς ὄψεως.] Scribendum puto, δι' αἰσῆς καὶ ὄψεως.

V. 8. ποιήσις.] Ita perperam omnes. Scribendum, πρήσις, vel, ἡποίησις.

V. 15. τῷ δὲ γυνή] Iliadis ζ. v. 160.

V. 18. μαινόμενε] Iliadis ο. v. 128.

Φρένας ἤλε est, αἰσθήσεως καὶ μάταιε π'ς Φρένας. Perperam Codex Scal. ἤλεε. &c, ἀελιάζον. &c, ἰπών.

V. 24. τὸ δὲ] Melius Oxon. τῷ δὲ.

V. 25.

V. 25. *Φρονήσεως*] Perperam Codex Scal. *φροσύσεως*.

V. 31. *τὸ μὲν πεῶτον*] Legendum puto, *ὡν τὸ μὲν πεῶτον*. Est autem ἰ. v. seq. γῆ male aberat à Codice Scal.

Pag. 159. v. 1. *τὸ δὲ δόπερον*,] nempe α. Tertia est γ. quarta, α.

V. 2. pro *μέλινον* Oxon. *μίπνον*.

V. 9. *τὸ ταν*,] Oxon. *τὸ τ*. v. 10. Male Magdal. *πληκίω*.

V. 14. *Φωνήσι*] Oxon. *φωνήσι*. Codex Scal. *φωνήσι*. supra σ scripto s. corrupte omnes.

V. 18. *ἡ νῦς αἰς*] Ita Oxon. at Codex Scal. *ἡ νῦς*. Est hic locus revera obscurus. Scribendum puto, *ἡ χυσις*. possis quoque *κινύσις*, vel *κινυμῆς*.

V. 29. *καθίστιν*] Sic omnes. scribendum, *καθισπίν*. v. 31. pro δὲ Oxon. *δῆ*. v. 33. iidem, *τῶν δὲ γὰρ* *τελ*.

Pag. 160. v. 4. *βίον τε*] Pro his verbis Oxon. *καὶ τὰς*. perperam.

V. 9. *πυχνικαῖς*] Omnes male, *πυχνικῆς ἢ πυχνηαῖς ἐναλλαγῆς*. cuius emendatio in textum irrepsit. v. 10. pro *ἔτω* δὲ Oxon. *ἔτως* *δῆ*.

V. 12. *καὶ τόπων*] Sic quoque recte Bodl. alter male, *καὶ τέτων*. v. 15. perperam Oxon. *τῆς τῷ ἡμέσεως*.

V. 19. *μοῖραν*] Iliadis ζ. v. 488.

V. 22. *μὴ καὶ*] Iliadis γ. v. 336.

V. 29. *ἀχαίων*] Insulse Codex Scal. *ἀρχαίων*. v. 30. *καὶ νοομηθείσης*.

V. ult. *ἡδίων*.] Oxon. recte integrum versum habent.

ἡδίων αὐτὰρ ὁ ποῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἡμᾶρ.

quippe in primis hæc posteriora verba Aristides respicit.

Pag. 161. v. 1. pro *αὖν* *τῆς* perperam Codex Scal. *αὐτῆς*. Deinde Oxon. *οἱ καὶ αὐτὸν ἀνασχυμῶς*.

V. 8. male Oxon. *ὑπὲρ στελλώης*. Iidem *ἐπέχων*. pro quo Codex Scal. *ἔχων*.

V. 12. particula *τε* aberat à Codice Scal.

V. 15. *συνεργῶ σῶνιελῶ τε καὶ ταῖς*,] Hæc est optima codicum Oxon. lectio. Codex Scal. male, *συνεργῶ τε καὶ ταῖς*. in quo emendando me frustra torseram.

V. 21. *λόγιον παλαιόν*,] Quod recitat Herodotus Calliope. Locum integrum adscribam, ut de horum versuum vero sensu eo rectius judicari possit. *τῶν δὲ ἔγωγε τὸν χρησμένον, τὸν Μαρδόνιον οἶπα ἐς Πέρσας ἔχειν, ἐς Ἰλυσμένον τε καὶ τὸν ἐγγέλειον στρατὸν οἶδα πεπαιχημένον, ἀλλὰ σὺν ἐς Πέρσας, ἀλλὰ τὸ μὲν βασιλεὺς ἐστὶ ἐς ταῦτῳ τῷ μάχην πεπαιχημένος,*

τῷ δὲ δὴν Θερμυδονίῳ καὶ Ἀγριπῶνι

λεχεποῖν

Εὐλήνῳ σωῶδον, καὶ βαρβαρόφωνον ἰούλῳ,

τῇ πολλοὶ πιστεύουσι, ὑπὲρ λάχεσιν τε μάρον τε,

τοξοφόραν Μήδων ὅταν αἰσμον ἡμᾶρ ἐπέλθῃ.

Hæc ita interpretatus est Laurentius Valla: *Oraculum autem, quod ad Persas aiebat spectare Marдонius, id ego scio non Persis redditum esse, sed Illyriis & Encbtestrum copiis. Quod autem de hoc*

hoc praelio redditum est à Bacide, id vero hoc fuisse,

*Gramineis ripis Asopi ac Thermodontis
Barbarica Grajū acies clamore coi-
bunt.* (vita,

*Hic multi occumbent defuncti munere
Quando sagittiferis aderis lux ultima
Medus.*

Ista verba, ὑπὲρ λαΐχεσιν τε μόνον τε, male vertit, *defuncti munere vita.* cum significant, *ante diem fatumque.* quomodo & ipse Aristides illa explicat v. 30. *πρὸ μοίρας.* Sic quoque in illo Homeri versu, Iliadis 2.

Οὐ γὰρ πῆ μ' ὑπὲρ αἴσαν ἀνὴρ αἰδὶ
περὶ αἴψῃ.

Scholiastes, ὑπὲρ αἴσαν, explicat, *πρὸ πλὴν εἰμαρμένην. ante fatum.* & Iliadis A. *περὶ αἴψῃ, πρὸ τῆς εἰμαρμένης ἔπεμψε.*

Porro omnes codices v. 25. *πείσονται.* v. 33. pro *ὡς πε* perperam Codex Scal. *ὅπως.*

Pag. 162. v. 1. *αἴσαι γὰρ λω'*] Odyssæz Θ. v. 511.

V. 7. *ἐκτορ,*] Iliadis Γ. v. 59. ubi Scholiastes eodem modo ut Aristides explicat, *καὶ αἴσαν, ἧς τὸ πρῶτον ἦεν.*

V. 13. *ἀναγκαῖον.*] Optima hæc est Oxoniensium librorum lectio. perperam Scaligeri, *ἐναντίον.* Ibidem Oxon. *τῶ δ' ἐξ ἀπαντί.* Forſan scribendum, *τῶ δ' ἐστὶν ἀπαντί.*

V. 15. *πρὸ πλὴν εἰμαρμένην,*] Sic bene Oxon. Codex Scal. perperam *πρὶ* pro *πρὸ.* & v. 17. *πρὸς αἰσῶν.* v. 22. omnes manifesto errore, *ὑπὸ λαχ.*

V. 20. *ἀποφυγή πῆς ἐμμέθοδου,*]

Consideret lector, quomodo in imperſcrutabili illa humanis mentibus doctrina de fato, etiam sapientes in Ethnica Theologia viri sibi non satisfecerint.

Pag. 163. v. 2. Oxon. addita vovula *καὶ* legunt, *ἐπιβολῆς καὶ ὁ σύμ-
πας.*

V. 12. *ἄξιον τὸν τῶν πμίων]* Legendum cenſeo *αὐτῶν* pro *τὸν.* Male autem Oxon. *πμαίων* pro *πμίων.*

V. 13. addita particula *καὶ* legem, *ἐπισημόνα, καὶ τῆς.*

V. 15. *εἰ μὴ π]* Male Oxon. *τοι* pro *π.* Ibidem v. 17. *ἀνδρείως* pro, *με-
τείως.*

V. 18. *κακίαι]* Sic perperam libri omnes. Scribendum cenſeo *κακίαι,* vel *κακούς.* ut vertendo indicavi.

V. 20. *λὺ ἀδέσποτον εἶναι]* Plato lib. x de Republ. in insigni illa narratione eorum, quæ in tartaro viderat Ardizus. Verba, ex quibus hæc defumta sunt, adſcribam. *σφᾶς ἔν, ἐπειδὴ ἀφικέσθαι, δὴν δὲν εἶναι πρὸς πλὴν Λαΐχεσιν. πρὸς φησὶν ἔν τινα σφᾶς πρῶτον μὲν ἐν ταῖς ἀφικέσθαι. ἐπειδὴ λαβόντες ἐκ τῶν τῆς Λαχέσεως γονάτων κλήρυς τε καὶ βίον πρὸς δέμας, ἀναβάντες δὴ π βῆμα ὑψηλόν, εἰπὲν. Ἀνάγκης θυγατρὸς κήρης Λαχέσεως λόγῳ. Ψυχὰ ἐφήμεροι, δόχῃ ἀλλης πελοδὸς θνήσκει ἡβὴς θανάσιφους ἐχ ὑμῶς δαίμων λήξειαι, ἀλλ' ὑμεῖς δαίμονα αἰρήσεσθε. πρῶτον δ' ὁ λαχὼν, πρῶτον αἰρήσεται βίον, ὃ σωέσται ἐξ ἀνάγκης. ἀρετὴ δ' ἐξ ἀδέσποτον, λὺ πμίων καὶ αἰμαζών, πλεον καὶ ἐλαττον αὐτῆς*

V u

ἐκα-

ἐκάς & ἐξή. αἰτία ἐλομήν· θεὸς ἀναί-
 ῆς. Vertit Serranus : Ergo *ajebat*
animas, ubi primum illo venissent, con-
tinuo oportere ad Lachefin accedere. tum
prophetam quendam eas animas suo
quamque ordine collocare : postea, quum
ex Lachefis genibus sortes & vitatum
exempla suscepisset, & in sublime quod-
dam tribunal conscendisset, ita fari :
 PUELLA LACHESES, *Necessita-*
tus filia, hac ait : Anima diurna, adest
primordium alterius circuitus, mortali
& vere lethifero hominum generi desti-
natum. non vos Damon excipiet, sed
vos Damonem eligetis. qui primus forti-
tus fuerit, primus vitam eligito, cum
qua necessario permanebit. Virtus autem
sola, extra omnem servitutis noxam est
libera plane, & servire nescia : quam
prout quis vel honorabit vel negliget,
ita plus vel minus ex ea possidebit. culpa
omnis est penes eligentem : Dem est ex-
tra omnem culpam. Porro Codex Scal.
hic legebat, ἀδέσποτον τ' εἶναι.

V. 26. Oxon. addita particula

ὥς legunt, *μυσηρίων, ὥς ἀμφοῖν.*
 Satius illam abesse puto. Iidem v. 27.
 male, ἐκάπερ.

V. 30. καὶ γνησιωτάτῳ,] Hæ bi-
 næ voces aberant à Codice Scaligeri.

Pag. 164. v. 1. δι' ἀναμνήσεων] Vt
 ex plurimis aliis, ita etiam ex hoc
 loco adparet, Platonicum fuisse no-
 strum Aristidem.

V. 4. πρὸς φέρουσα καὶ πρὸς γάουσα] *Scribo, πρὸφ. καὶ πρὸγ.* Sæpissime
 ita peccatum est in hoc auctore. for-
 tassean ex male intellecto scripturæ
 compendio.

V. 10. ἐχόντων] Etiam in hac le-
 ctione omnes consentiunt. Scribe-
 rem, ἐχέτωσαν.

V. 12. τῷ τε ἐς τοδε τῷ ὀρίμῳ] *Laudabilis certe pietas in viro Eth-*
nico.

V. 15. ἀπαλεοίπαμην,] Ita O-
 xon. Codex Scal. ἀπαλοίπαμην.

V. 16. φασί, κακῶς] Omnino
 male Bodl. φασὶ κακῶς. & Magd. φα-
 σὶν κακῶς.

FINIS NOTARVM IN ARISTIDEM QVINTILIANVM.

N O-

N O T Æ

I N

M A R T I A N I C A P E L L Æ

L I B R V M I X D E M V S I C A .

Illæ quæ ad Aristidem adduci non potuerunt ; pauculæ
etiam, quæ ibi sunt omiffæ.

Cum duabus partibus constet hic liber nonus : quarum prima continet Historiam Musices & laudem ; altera, ipsa artis præcepta ; posterior quidem sola instituto nostro sufficiebat : attamen postquam conferendi laborem cum binis Scriptis Academix Leidensis suscepissem , totum librum perlegere , & variantes lectiones adnotare placuit. Prior autem illorum codicum in folio , ut loquuntur , exaratus, Leidenſi bibliothecæ donatus est à Clar. viro, Petro Scriverio ; quem litera A , ob scripturæ compendium, denotamus : alter in quarto , forma oblonga ; litera B signatur. Vterque membranaceus, & non contemnendæ vetustatis. Cum his contuli editionem Hugonis Grotii , quæ omnium est postrema. Cæterum Historica, seu Philologica Musices pars, finit pagina 179. v. 11. Inde usque ad finem, Artificialem pertrahat. In hac autem lemmata, seu capitum inscriptiones , ex textu in marginem

rejeci : quarum duæ insigniter vitiosæ viris doctis imposuerant. Vna, *De Tropis*, pag. 315. edit. Grot. altera, *De septem partibus Harmonia*. p. 318. Pro priore in nostra editione p. 179. margini adscriptum, *De Sonis*. Posterioriorem ne quidem, tanquam novæ tractationis initium, notandam censui. In margine tamen adponenda duxi hæc verba : *Harmonica partes septem*. pag. 182. In his autem notis etiam minutissima quæque lectori examinanda proponere volui.

Pag. 165. v. 6. *hymeneæ*] Sic mendose uterque MS. ut in plerisque omnibus vocabulis Græcis. scribendum diphthongo, hymenæus : ut iidem recte pag. 169. v. 13. Quid hymenæus sit, explicat Hefychius : Ὑμέναιος. γάμος, ἡ ὥδὴ θηγάμου. *Hymenæus. nuptiæ, aut cæmen nuptiale*. Idem mox. Ὑμέναιος, θηγάδος, καὶ τὸ ἀγαφάνος, καὶ τὸ πῶς γαμῶσιν ἐπὶ ὑμέναιον. ὑμέναιος, ὁ τὸ ἔργον γαμῶσιν.

V. 7. *ſollertia*] Glossæ B. *ſtudioſa*.

V. 10. *puer*.] Gl. B. *Cupido*.

V. 11. *fulcris*] Gl. B. *thoris*.

V u 2

V. 13.

V. 13. *melicum*] Gl. B. *mellicum & dulce*. Lepidior quam verior glossa. Melicum carmen dixit hymenæum, quod ille non simpliciter recitaretur, sed caneretur ad tibiam. ut & supra ex Hesychio vidimus. Porro *reticens* habebat Scr. A. pro recinens. sed inepte.

V. 14. *temptas*] Ita semper uterque codex. Et in aliis, quos habeo, antiquis MSS. ita hoc verbum exaratum invenitur.

V. 15. *morū*] Codex uterque.

V. 16. *In cumulum*] A & B. Glossæ B. *simul*.

V. 17. *inlecebris*] Uterque. in uno tamen litera l erat supra scripta.

Ibid. *sponsalia*] Uterque.

V. 18. *stimula*] Gl. B. *Dea*. & uterque, *incensa*. pro quo tamen melius videtur *incenso*; nisi abstrusior hic lateat expositio.

V. 21. *vapore*,] Sic B. addita glossa: *fervore artium*. nimis acute. Codex A. *vapores*, at litera s punctis duobus, superiore & inferiore, erat notata; utpote delenda. In ejusdem margine erat, *pavore*.

V. 23. *divi*] Gl. B. *Mercurii*.

V. 26. *tonis*.] Id est, cantibus, qui in diversis tonis seu modis sunt facti.

V. 27. *Quippe scruposis*] Ita uterque. In edito male insertum n̄ est. Scruposis glossæ B. explicant, *salubrosi & difficilibus*.

V. 28. *moris*.] Cod. uterque. & editus in margine; sed in textu, *modis*. verius.

V. ult. *Cecropidas*] Gl. B. *artes*.

Pag. 166. v. 1. *pone consistens*] Sic uterque probe. Editus, *consistens*. Eandem phrasin vide pag. 170. v. 18.

V. 2. *cusus*] Voluptatis seu Veneris. vide pag. 165. v. 6.

V. 10. *gratia*] Cod. B. alter cum edito, gratiam.

Ibid. *Atlantiadem*] Editus, Athlantiden. Codex A. inserto a, Athlantiden. at B Adlantiadem, id est, Mercurium.

V. 18. *Architectonicamque*] Gl. B. *principatum edificiorum*. Ecce Græcam glossatoris eruditionem.

V. 21. *non incongrue, si fastidio respuuntur*] Sic uterque bene. Editus: non incongrue, ac si fastidio respuantur.

V. 22. *Vna*] Gl. B. *Musica*. male. Rectius, *Harmonie*, ex pag. 168. v. 1. ubi Harmonien Gl. male explicant per, *Muscam*.

V. 23. *dilectio*] Ita optime B. Harmonia est potissima cœli siderumque dilectio, & delectatio. rato quippe ordine inter se distantes, in primis planetæ, suavissimum sonum edunt, ex totius antiquitatis sententia. Vide pag. 168. v. 31. Editus, *dilectior*.

V. 25. *intimare*] Cod. B. cæteri, *intimatum*.

V. 27. *Virginis*] Gl. *Philologia mater*] *Phronesis*. vide versu ult.

Ibid. *conlocatura*] B. & A in margine. Alias, *conlocatas*.

V. 28. *non dispares*] Sic uterque. Male edit. *modo dispares*.

V. 31.

V. 31. *secretis & sanctioribus*] Hæc egregia lectio est utriusque codicis. nisi quod B. *que* omittit, nec & reponit ejus loco. Glossa B. *sanctioribus. honestioribus.* &, *alumna-
tæ, nutritæ.*

Ibid. *quone*] Codex uterque. editus, *quove.*

V. 32. *transcuntur*] Vterque. editus, *transcantur.*

Pag. 167. v. 1. *nec fuit vestrum quisquam,*] Sic uterque. editus, *nec quisquam fuit vestrum.*

V. 3. *antistitiam*] Gl. B. *principatum.*

V. 4. *nefas*] Hoc solus habet Codex B. nam in A ista; *ac ni* usque ad *abnegatum*, desiderantur.

V. 5. *casta*] Cod. A. *causa. Vel castæ.* Gl. B. *quia nihil reprehensionis habent, ideo dixit casta eruditionis.*

V. 7. *discidia*] Sic uterque. Gl. B. *divortia.* editus, *diffidia.*

V. 8. *colloquia*] Gl. B. *amicitias.*

V. 10. *prior, inquit,*] Codex uterque, & editus in margine, sed in textu: *inquit, propior.*

V. 11. *adoperta*] Bene uterque. Gl. B. *occulta.* editus, *adoperte.*

V. 14. *Oenistice*] Male uterque scriptus, *Oenistice.* Gl. *auguratrix.*

Ibid. *tripos*] Vterque. ut & v. 18. Melius tamen editus, *tripus.* Glossæ: *mensa mea.*

V. 17. *proventus*] Gl. *futuras res.*

V. 18. *concolor*] Gl. *concordans in colore cum tempore.*

V. 19. *extantus*] Vterque scriptus, *extansus.*

V. 21. *adveniet*] Vterque. editus, *adveniat.*

Ibid. *vestra*] Sic uterque. Melius tamen editus videtur habere, *nostra.*

V. 23. *incultum*] Codex uterque. sed divisim legendum, *in cultum* sc. meum Apollinis. editus inepte, *incultam.*

Pag. 168. v. 1. *Harmonien*] Ex Ionico, *ἀρμονίαν* pro *ἀρμονίαν.* Inferius v. 30. est, *Harmoniam.*

V. 3. *alias*] Gl. *mechanicas.* quod nescio unde habeant.

Ibid. *Hic Luna jam gemina*] Gl. B. *gemina portio est totius temporis, quia Sol potestatem diei habet; Luna noctis.* Verius putem per geminam diei portionem intelligi tempus antemeridianum & pomeridianum. Idque adeo, quod Sol geminum laborem singulis diebus exantlet; ascendendi nempe ad medium cœli punctum, ubi meridiem facit; & rursus descendendi.

V. 4. *ingressuram mox*] Sic uterque. editus, *ingressuram, inquit, mox.*

V. 5. *propinquantæ confinio noctis*] Hæc optima est lectio. Male editus: *propinquantæ vespere, confinisque noctis.* Considera quæ ad v. 3. dixi.

V. 6. *consequentibus*] Gl. *septem mechanicis.*

Ibid. *impertiri*] Vterque. editus, *impertire.*

V. 7. *discursionis*] Gl. B. *revolutionis.* Cod. A. *decurfionis.* Prius tamen planetæ convenientius.

V. 10. *præclius*] Gl. B. *valde nobilè.*

V. 18. *Deinde*] Editus, *Dehincque*.

V. 19. *dato die*] Editus *repensatrix data, diesque*. Gl. *repensatrix phronesis*.

V. 20. *posset*] Vterque. editus, *possit*.

V. 22. *ducere*] Sic uterque scriptus, & editus in margine. qui in textu male habet, *dicere*.

V. 23. *Ac*] Cod. uterque. editus, *at*.

V. 24. *commonitus*] Sic scripti, & editus in margine. in textu inepte, *commotus*.

Pag. 169. v. 6. *renovatam*] Sic uterque scriptus. Editus tamen melius videtur legere, *revocatam*.

V. 7. *conducit*] Vterque scriptus.

V. 8. *intentioris*] Male uterque scriptus, *intentionis*.

V. 11. *Paphie*] Sic uterque. ut supra, *Harmonien*. Editus, *Paphia*.

V. 12. *pracinere*] Codex A. ut *pracineret*.

V. 21. *lacryma*] Vterque scriptus, *lacrima*. Ita sæpe i pro y, & vicissim, in his aliisque antiquis codicibus scriptum reperitur.

V. 23. *eris*] Gl. B. *Mercurio*. Nuptias enim Philologiae & Mercurii inscripsit hos libros Martianus.

V. 28. *flores*] Sic uterque scriptus bene. Præmia, qui sunt flores refecti. Editus, *floris*.

V. 29. *pallentem*] Optime uterque scriptus. Ineptissime editur, *psallentem*. Quomodo enim, ut nihil aliud dicam, speculaturus est puel-

lam psallentem, quæ aliorum oculis se subtrahit? Grotius quoque in notis præfert, pallentem.

V. 31. *Napea*] Vterque scriptus. editus, *Napææ*. Gl. B. *Napea, nympha aquarum*.

V. ult. *comite*] Vterque scr. *cometis*. quod non intelligo.

Pag. 170. v. 1. *crinale spicum*] Sic uterque. ut pag. 165. v. 27. *Quippe scruposis*. Grotius in Erratis quoque ita correxit. & in Notis bene ex Scaligeri observatione addit, spicum antiquis idem fuisse quod spica. Cicero enim in Aratais:

Spicum illustre tenens splendenti corpore virgo.

V. 7. *nosces*] Sic uterque scriptus. Editus, *nescis*.

V. 8. *parabit*] Ita Cod. B. Alter & editus, *paravit*.

V. 11. *chelis*] Vterque scriptus. *charis* editur, quod ineptum.

V. 14. *geminanteque*] Codex B. *geminanteque crebriusque placuisse*. Ita & Codex A. legere videbatur. Editus distinguit ante *crebrius*.

V. 15. *Tritoniden*] Vterque scriptus. Editur, *Tritonidem*.

V. 21. *intemptata*] Vterque scr. Ibid. *aulidaeque*] Sic Codex uterque. Gl. B. *fistularis*. Melius tamen puto quod editur, *aulicaque*.

V. 22. *melodia recincentes*] Cantum cum echo denotare videtur. Vix alias video quomodo illa lectio proba censeretur possit.

V. 24. *ex unius*] Sic Codex B. Reliqui male, &.

V. 25.

V. 25. *omnium organicarum vocum confociata permixtio*] Hæc videri possint de plurium vocum concentu, non unisono, sed paraphono & antiphono, seu ut pag. 178. v. 11. loquitur, symphonia, esse accipienda. Verum cum certi nihil hac de re ex antiquis hæcenus cognoscere potuerim, & alias commodam hæc explanationem recipiant de unisono & antiphono plurium vocum & instrumentorum concentu, melius id ita explicaverimus.

V. 26. *cundticina*] Vocabulum *πανάρμονις*, puto, exprimere voluit.

V. 30. *revertuntur*] Codex B. *reverterunt*. quod & Grotius adnotavit.

V. 31. *Erotime*] Sic uterque scriptus. Editur, *Eratime*.

V. 32. *itemque Terpsice*] Sic uterque. At editus, *item Terpsis* ē. puto perperam.

Ibid. *Diona*] Editus male, *Dione*.

V. 33. *monauliter*] Hoc & Grotius ex scripto sic correxit. Editus male, *monaliter*. Glossæ A. *cum una fistula*.

Pag. 171. v. 9. *praelue*] Sic uterque. editus, *praelui*.

V. 17. *glandibus*] Vterque scriptus, *cladibus*. quod non intelligo.

V. 20. *Et Tanais*] Codex B. *It Tanais*. v. 21. Codex B. *inpune*. & v. 22. *inmiti*.

V. 25. *Quo Amphion*] Codex B. reliqui *quo* non habent.

V. 31. *Arionam*] Codex uterque. editus, *Arioniam*.

V. pen. *Nothi*] Ita male Codex A. *noth* est eradendum.

V. ult. *Cinei*] Codex B. at A. *scinei*. editus, *scyllai*.

Pag. 172. v. 2. *belua*] Vterque scriptus. editur, *bellua*.

V. 5. *domitare*] Sic uterque. Male editus, *domitat*. Deinde v. 6. uterque *Et*. pro quo editus, *Hæc*. Ita quoque Grotius ex MS. hæc duo adnotavit.

V. 7. *pegasea*] Vterque scr. Editus, *pegasæa*. Gl. B. *Musica*. v. 9. uterque, *suavitatum*.

V. 14. *temperatum*] Ita omnes. Autumo tamen legendum esse, *temperatis*. *πάντων πρεσβύτην καὶ βασιλέα ἑρμῶν ἡρμοσμένων, ἢ καλέσθαι ἀσμένων*.

V. 15. *contingeret*] Sic Codex B. cæteri male, *consgue*.

V. 19. *gestabat*] Codex B. reliqui, *gestitabat*.

Ibid. *complexionibus*] Plane Harmonicum vocabulum. Ita enim reddidit Græcum *συσήμασι*.

V. 22. *adsimulata*] Sic Cod. A. alter, *assimulata*. editus, *assimilata*.

V. 25. *Denique mox ut*] *noth* ut male in edito omissum.

V. penult. *aliis modulū numerisque, voce etiam adfociata*,] Hæc tria uno vocabulo *ὡδή* Græci significant. Egregie hoc explicatur ab Aristide pag. 32. ubi vide v. 17. Moduli sunt *μέλῳ*. numeri, *ῥυθμός*. vox adfociata, *λέξις*.

Pag. 173. v. 4. *potissimus*] Vterque script. qui & v. 7. *totat*. & v. 8. *sufficiat*.
V. 15.

V. 15. *crevit*] Codex B male, *decurit*. Forſan pro gloſſa ſupraſcriptum fuit *decrevit*, quod deinde male & corrupte in textum irrepiſit.

V. 16. *plauſtrilucas*] Vterque ſcriptus.

V. 17. *Parnafias*] Vterque. editus, *Parrhaſias*. v. 18. Codex B. *abditum*.

V. 23. *nullis*] Sic uterque. excuſus, *nulli*. quod puto ſphalma typogr.

V. 25. *chaos*] Codex B. male, *chaw*. v. 26. Codex A. *optumus*.

V. 28. *Natas*. ſed male Cod. B. *viſidos*. v. 29. uterque, *Solve*.

V. 32. *cire*] Sic Codex B. cum circumflexo. alter, *ciere*.

Pag. 174. v. 1. *vellent*] Sic Codex A. at B. *velent*. editus, *velim*.

V. 3. *Poſthac*] uterque MS. excuſus, *Poſt has*.

V. 5. *Deducet*] Vterque. excuſus, *deducit*.

V. 13. *Cicero*] Scriptus uterque. Deinde A. *praferes*. alter, *praſers*. Excusſus, *vero praſerens*.

V. 16. *Phatontos*] Vterque, *Fatontos*. Sic pag. 175. v. 27. *Fatontiaſque*. Editus, *Phatontos*. Gloſſæ B. *Solus*.

V. 19. *Vulſus jugandiſque*] Ita Cod. A. alter melius, *jugandis qua ferenda*. Editus, *jugandis, ferendos*. In noſtra editione ſphalma typogr. eſt, *jugulandiſque*.

V. 22. *luxa*] Vterque ſcriptus. & Grotius in Erratis atque Notis. Iidem ſcripti, *prodiens*. Editus, *proderit*. & in margine, *prodeant*.

V. 27. *chely*] Vterque ſcriptus, *chelis*. quod per y ſcribendum, *chelys*. Ibidem corrige, *camænam*.

V. 28. *Galatea perſonante*] Sic uterque. Grotius in Erratis & Notis male, *perſonantes*.

V. 31. *Inreſtinctus*] Vterque MS. quod certe optimum. Excusſus inapte, *Interſtinctus*. Ante ultimum verſum inferendi ſunt ſequentes novem verſus, male omiſſi.

Carmen Menalia tulere pinus

Percuſſaque modis ſonat Lyceis

Sollers Arcadia nemus cicutæ

Pernix ſemiferi puella Panos.

Nam verſa in calamos ſonat loquaces:

Quam dum forte Deus premit labellis,

Suſpirat velut oſculis canorem.

Iam nunc blanda melos carpe Dione;

Durus quippe rigor cedit amori.

Menalia] Vterque ſcriptus. editus, *Ménalia*.

Lyceis] Codex B. *liceis*. alter, *licheis*. editus, *Lycæis*. v. ſeq. bene Cod. B. *Arcadia*.

Pag. 175. v. 4. *liquit*] Vterque MS. v. 8. Codex B & editus, *arundinetum*. Cod. A. *harundinetum*. v. 17. male uterque, *Lacena*.

Pag. 176. v. 10. *luminis*] Vterque Scriptus. & v. 21. *Ægram curam*. male editus, *Ægrum cura*.

V. 22. *horrorem*] Iidem. quod tamen verſus reſpuit. Scriberem, *pavorem*. Grotius, *honorem*. quod non placet.

V. 30. ſcribe conjunctim, *adſequendum*. Ibidem, *vigil cura* uterque ſcr.

V. pen.

V. pen. *paululum*] Codex B. reli-
qui, *paulum*.

Pag. 177. v. i. *terrigenis*] Sic B.
cæteri, *terrigenas*, quod non placet.

V. 3. *ediffertare*] Vterque scr.

V. 8. *repedata*] Codex B. Alias
male, *repediata*.

V. 9. *in illa incogitabili effigientia*] Sic uterque. Minus placet quod ex-
cufus habet, *illa incogitabilis effi-
gientia*.

V. 13. *formatio prima*] Cod. B.
transpositis vocibus. Idem *manantes*
pro *emanantes*.

V. 16. *congruentiam dispensans*] Sic rursus transpositis vocibus con-
cinnius Codex B.

V. 19. *adherere*] Cod. B. male,
adhereret.

V. 21. *Aristoxenus*] Lepidam hu-
jus nominis etymologiam adferunt
Glossæ Codicis B. unde quam reli-
quarum vocum Græcarum explica-
tiones eruditæ sint, colligi potest.
Aristoxenus aut virtus acuta; aut virtus
peregrina. Aris enim virtus. oxenos au-
tem aut ab eo, quod est oxos, id est, acu-
tus: aut ab eo quod est xenos, id est,
peregrinus.

V. 22. *ipsa*] Vterque bene. Ex-
cufus, *ipsam*.

V. 23. *objectionis*] Codex B. re-
liqui, *objectationis*. Sic pag. 178.
v. 18. pro *afflictionibus*, quod Codex
B habet, reliqui, *afflictationibus*.

V. 29. *Peltras*] Codex B. alter,
Spaltas. editus, *Pfaltas*.

V. 32. *per nenias*] Sic uterque.
nescio tamen an satis bene. *Nenia*

enim est *ἔμψυχος ὠδή*, seu lauda-
tio, quæ inferas iras non sedatura
videtur. Ad Orpheum hæc verba
respicere puto; qui modulorum
suauitate id effecit. Editus, *per me*
etiam.

V. ult. *nec ante*] Vterque Scri-
ptus. Sed ita vocula *prius*, quæ se-
quitur, melius expungeretur. Edi-
tus *nante* non agnoscit.

Pag. 178. v. 1. *contingeret*] Sic Co-
dex B & editus. alter non male, *con-*
tigerat.

V. 3. *donata tibicine*,] Hanc hi-
storiam apud nullum alium ita repe-
riri puto. Forfan illorum Auctorum
aliquis, qui à Plutarcho in Alexandri
vita memorantur, hoc perscripserat,
unde Martianus id desumferit.

V. 5. *Sibaritas*] Vterque scriptus.
Editus rectè, *Sybaritas*.

V. 16. *modulorum gravitate*] Can-
tu, qui in severo modo esset factus.
Historiam illam de Damone, ex Ga-
leno desumtam, vide in Notis ad A-
ristidem, pag. 301.

Ibid. *tibicini spondeum*] Sic uter-
que MS. editus, *tibicinem spondaum*.

V. 17. *temulenta dementia per-*
turbationis] Hoc verborum ordine
uterque MS. Codex A. male, *temu-*
lentia.

V. 18. *medicatione*] Vtriusque
codicis optima lectio, quam & Gro-
tius habet in Notis. Male editur,
meditatione.

V. 21. *Schiadas*] Sic Codex B.
alter, *Ischiadas*. editus rectè, *Ischiadas*.
Glossa hic: *Sciada est passio subitanea*

in caliginem oculos inferens. scia enim umbra dicitur. nugæ.

V. 24. *compertum morbos*] Sic uterque scriptus. Editus, *compertum est morbos.* Idem, *Erophilus.*

V. 25. *collatione*] Vterque MS. & seq. v. *incunctanter.*

V. 29. *crepitu*] Id est, crepitaculi fonitu.

V. 33. *persuaserunt*] Vterque. Ibidem Codex B. *canticu.* reliqui, *cantibus.*

V. ult. *In Thracia Orpheo canente*] Hæc habebat Codex B. in margine.

Pag. 179. v. 2. *nympharum*] Vterque MS. editus, *lymp harum.*

V. 6. *Actiaco*] Vterque scriptus. editur *Attico.*

V. 7. *à me mortalibus*] Sic scripti. editus, *mortalibus à me.*

V. 12. *Et quoniam officium meum est*] Hic initium facit tractandi de ipsa arte Musica. cujus interior finis est, bene modulari. Huc omnis institutio tendit. Ita intelligendi omnes, qui Musicam bene modulandi scientiam definiunt: ut Augustinus quoque libro 1. de Musica.

V. 13. *rhythmicis & melicis astru-
tionibus*] Id est, Harmonica & Rhythmica. Melica ipsi sunt τὰ μελωδικὰ. nemo alius ita locutus. Cæterum duas tantum illas partes ad bene modulandi artem facere dicit, exclusâ Metricâ: quæ tamen ad perfectum cantum, in qua etiam verba considerantur, vel maxime est necessaria. Vide Aristidem pag. 28. v. 26.

V. 14. *Dico quicquid recte*] Ita Co-

dex B. editus, *rite.* Est hæc locutio insolentior. Hoc autem vult: Quodcunque intervallum modulamur, (incompositum, & intra quod aliud cadere nequeat,) dico aut tonum esse, aut hemitonium, aut quartam partem toni. Codex B. τὴν partem habebat superscriptum. Quod hîc Grotius notat, id ex Musices ignorantia est natum. Vti & quod sequente nota dicit; *hemiolice proportio appellatur harmonica, us sesquitercia Arithmetica.* plane est erroneum.

V. 16. *cum legitima quantitate*] Hæc est ratio superoctava. Glossæ: *ratio epogdoi.* Scribendum, *epogdoæ.*

V. 17. *qui ex duobus sonis*] Mallem, *quod.* sc. spatium. v. 19. uterque, *Tres sunt.* editus, *sunt tres.* Sic v. 23. *tertiam partem toni.* editus autem, *partem tertiam toni.*

V. 24. *Chromaticæ appellatur,*] Scribe, *Chromatica.* Subauditur enim diesis. Illa autem scriptura inde est, quod Græca vocabula, Græcorum more inflexa, eorumque literis ab autore scripta fuisse videantur.

V. 25. *toni tertiam partem ac dimidiam tertia,*] Hoc plane falsum. quamvis scripti codices æque ac editi hanc lectionem ingerant. Restituo veterem ac germanam; neque enim tam crassam ignorantiam Capellæ imputabo; *Tertia vero habet toni quartam partem, ac dimidiam quartæ.* Hemiolia quippe diesis habet quatuor semis dodecatemoria, seu duodecimas toni partes; id est, quartam partem toni, & quartæ dimidiam.

Idco

Ideoque & sic idem enunciare potuisset: *Tertia vero habet tetartemoriam diesin, ejusque dimidiam.*

V. 26. *& harmonia divisio, quoniam hemiolii modum complectitur.*] Hæc barbara sunt, adeoque expungenda. Etenim ratio, cur diesin illa hemiolia vocetur, ex Aristoxeno aliisque est clarissima, quod videlicet hæc diesin sit hemiolia dieleos enarmonizæ. ut numerus quatuorsemis est hemiolius numeri ternarii. Si retinenda sint, hanc explicationem adferemus. Vocabulum *modus* hic idem significat quod *modulatio*. ut & pag. 180. v. 21. pag. 183. v. 25. Deinde pro, *& harmonia divisio* legendum, *ab harmonia divisione*. & *hemiolium* pro inepto, *hemiolii*. (quemadmodum etiam Glossæ interdum superoctavam rationem imperite vocant rationem epogdoi, pro, epogdoam.) ut hic sensus bonus ac verus ex ineptis verbis colligatur: *& vocatur* (sc. illa diesin) *hemiolia*, *ab harmonia divisione*; *quoniam hemioliam modulationem complectitur*. Quod si vocabulum *modus* pro *diastema* accipiamus, ut idem usurpatur pag. 186. v. 20. ultima eodem sensu legemus: *hemiolium diastema complectitur*. Cæterum *complectitur* legebat Codex B. reliqui minus bene, *complet*.

V. 28. *Tonus igitur idem*] Hoc certum est ex Aristide nostro, pag. 22. v. 28. Euclide, pag. 19. v. 6. Inde ἐπὶ τῶν λυγρῶν dicebatur, quæ septem diversos sonos habebat. Inepte autem pag. 180. v. 26. inquit: *Nam*

sonum, id est, tonum productionem vocavi. Neque enim tonus ibi adpellari potest productio, quatenus sonus est, sed quatenus spatium cum legitima quantitate, quod duobus sonis continetur, ex pag. 179. v. 16.

V. 31. *quia eadem voce nos uti summus Iuppiter statuit*;] Sic uterque scriptus. ab edito *vocula nos* male abest. Hæc autem verba vix video quomodo commode explicari possint. Ingeniosa est Grotii conjectura, qui post vocem *principalium*. v. pen. illa rejicienda putat. ut ad Iovis epitheton adludere videatur.

Pag. 180. v. 1. Τ Π Α Τ Ω Ν Δ Ι Α Τ Ο Ν Ο C] Vterque scriptus Græca vocabula quadratis literis exarata habebat. quorum scripturam accurate ubique exprimendam curavimus. Imperite autem in edito ubique ἰσάτων pro ἰσάων, quamvis Grammaticorum canones posterius minus probent. Deinde inepta est, & erronea, tota illa adnotatio, quam ad vocem ἀξίων & addidit Grotius.

V. 6. C Τ Ν Η Μ Μ Ε Ν Ω Ν,] Sic optime uterque Scriptus, nisi quod pro η omnibus tribus locis male est ε. Editus ubique συζυγμένων. in margine tamen adpositum, αλ. συνημμένων. Miror doctissimos viros hoc emendare non potuisse. cum ne quidem Græcum sit. Scribendum enim fuerat συεζυγμένων.

V. 8. *conjunctarum extenta*.] Sic recte uterque scriptus. etiam, ut Grotius adnotavit, Codex Veccinus.

V. 10. *propemedia.*] Codex B male, *propemedia*.

V. 14. ΤΡΙΤΗ ΤΠΕΡΒΟΛΑΙΩΝ,] Codex B hîc ubique male, ΤΠΕΡΒΟΛΕΩΝ. & aliæ editiones, ut Grotius notavit.

V. 15. *Septimusdecimus. octavusdecimus.* recte uterque MS.

V. 19. *cum ratione*] ἡσῶς. Vide Notas ad Aristid. pag. 13. v. 29.

V. 21. *modi quadam emissione*] Pro *emissione* lego, *remissione*. quod & Grotium notasse, deinde vidi. Vocabulum *modi* utriusque codicis Glossæ explicant, *soni*: minus commode. malim, *modulationis*, quæ explicatio generalior est, & aliis quoque hujus autoris locis adplicari potest. Sed & sequente versu confirmatur. Cæterum quid gravitas sit, quid acumen, clarius habemus pag. 182. v. pen. Versa autem illa sunt ex Aristide, pag. 8. v. ult.

V. 22. uterque scriptus, *erecta*.

V. 24. *prima est dia tessaron*] Sic uterque, Latinis quoque literis. Interdum mendose, *dia tesseron*. ut & infra sæpe Codex B. *Eolius*. Præterea in omnibus codicibus binæ illæ voces conjunctim, tanquam una, perperam scribuntur. quod mendi & in Grotii editione Græcis vocabulis διαιεσάρων, διὰ πέντε obtigisse cernitur.

V. 25. *ex quattuor*] Sic uterque scriptus ubique.

V. 26. *productiones duas & dimidiam*] Hoc barbare vertit & inepte. Latine potuisset, ut pag. 185. v. ult. *tonos duo semis*.

V. 28. *quæ ad productiones plenas, & integras mediatenus valent*;] Hæc barbara sunt, & superiorum seculorum inficitias redolent. Ideoque male inserta delenda censeo.

V. 32. *quod est unus*,] Et hæc dederem. nec pag. 181. v. 4. adparent. Scribendum fuisset; *quæ* (tertia pars) *est unitas*, vel, *unus*. ut Aristides quoque pag. 35. v. 4.

Ibid. *quattuor ad tres*.] Sic integris literis Codex A. & omnes sæpe in sequentibus. Etiam Græci codices frequenter hoc mendo laborant. ut ex dicto Aristidis loco perspicitur. Scribendum tamen, *tria*. Erroris ansam imperitis librariis notæ numerales præbuerunt. quas integris vocum literis signare sunt conati.

Pag. 281. v. 2. *hemitonia septem, diesisque*] Vterque hic, ΔΙΕΤΙΤΩ. Atque in hoc vocabulo fere semper quartus casus pluralis finit.

V. 4. *tres ad duo*] Vterque scriptus.

V. 7. *duplici*.] Sic bene Codex B. reliqui perperam, *dupli*.

V. 9. *tropi*] Codex B. à reliquis id abest.

Ibid. *cui coherent*] Sic scriptus B. reliqui, *adherent*. Deinde omnes perperam; ἑπείλυσθαι & συνλυσθαι. Verum alter ordo, ex Alypio desumptus, etiam in sequentibus adparet.

V. 10. *Secundus Iastius*,] Hoc plane falsum. Auctorum nullus, vel Græcorum vel Latinorum, primum tonum dixit Lydium, & secundum, Iastium. Itaque ordini suo hunc locum

cum sic restituo: *Primus Lydius, cui coherent* Ἀπλῶδι & Ἀπερλῶδι. *Secundus Æolius, cum* Ἀποαιολίῳ & Ἀπεραιολίῳ. *Tertius Phrygius, cum duobus* Ἀποφρυγίῳ & Ἀπεφρυγίῳ. *Quartus Iasius, cui sociatur* Ἀπιδιάσι & Ἀπειδιάσι. *Quintus Dorius, cum* Ἀποδωρίῳ & Ἀπεδωρίῳ. Cæterum ordo Alypii hic observatus cernitur. Primum enim dicit Lydium, tanquam acutissimum; & ultimum, Dorium. idque secundum omnium veterum melopœorum sententiam, qui ab acuto tonorum numerationem incipiebant. Sed & posteriores Græci suos ἤχους ab acutioribus incipiendo numerarunt. Glareanus, & cetera Musurgorum turba, Boëthii vitiosum diagramma secuti, à gravioribus ordinem arcessunt.

V. 14. *Verum inter hos tropos*] Quænam hæc sit doctrina satis est obscurum. Si v. 16. legeretur: *ut inter Dorium & Hypodorium, & inter Phrygium & Hypophrygium*, & sic de cæteris, omnia statim paterent. Succurrit tandem, illud velle Martianum, alternos modos, Hypodorium & Hypophrygium, eo inter se convenire, quod binas dia tessaron consonantias, deinceps positas in dia pason, communes habeant, quæ etiam iisdem notis signantur. Quippe Hypodorii dia tessaron ab hypate hypaton ad hypaten meson, idem est, quod dia tessaron Hypophrygii ab ejus proslambanomeno & hypaton diatono comprehensum. Sic dia tessaron Hypodorii ab hypate meson &

meson comprehensum, idem est, iisdemque notis signatur, quibus dia tessaron Hypophrygii, hypaton ac meson diatonis ejusdem toni contentum. Similiter Hypoiaustum & Hypolydium, dia tessaron & diapente consonantias, non quidem deinceps positas, sed tamen intra dia pason, communes habere, ex notis est manifestum. Hæc explicatio verissima est, adeo ut v. 18. pro, *Hypophrygium & Hypoæolium*, legendum censeam, vel, *Hypophrygium & Hypolydium*; vel, *Hypoiaustum & Hypoæolium*. Atque hæc troporum concordia ex ipsis notis Diagrammatis x v. modorum facile colligitur. Sed nova hic difficultas oritur ex illis verbis v. 19. *qui tantum duplices copulantur*. quæ si v. 18. legeretur, Hypoæolium & Hyperlydium, sic optime explicarentur; nempe Hypoæolium & Æolium; item, Hypolydium & Lydium, duplices tantum copulari secundum Aristoxenum, qui xiii. duntaxat modos facit; non autem triplices, ut reliqui; quod, ut dixi, Hyperæolius & Hyperlydius ex Aristoxeni sententia non numerentur, sed juniorum quorundam. de quibus Aristides pag. 23. v. 18. Hæc tamen explicatio non adeo placet; nec præcedentibus convenire videtur: ut simpliciter dicendum putem, superiorem illam modorum concordiam inter binos tantum considerari, cum etiam inter ternos possit & quaternos, ac plures. Ex. gratia, concordia quædam amica est inter Hypodorium

Hypophrygium, Dorium, Phrygium; quia hi quatuor toni unam dia tessaron consonantiam, notis — Ω signatam, communem habeant.

V. 19. *Media verò graviorum troporum*] Hæc binas explicationes admittere possunt, prout vocabulum Mediæ vel de integri systematis bis dia pason media chorda accipitur; vel de unius dia pason systematis media, quæ est hypate meson. Priori tamen modo usitatus. Sic Hypodorii media est proslambanomenos Hyperphrygii. & in binis superioribus eodem modo. Cæterum v. 21. omnes codices legunt *πρεσλαμβανόμεναι*. non quidem male; usitatus tamen esset, *πρεσλαμβανόμενοι*. Nec huic scripturæ adversatur vocabulum Mediæ, quod præcedit. Quippe inter chordas ab omnibus μέσσι numeratur feminino genere, & *πρεσλαμβανόμεναι*, masculino. Solus Bryennius, Musicorum Scriptorum ultimus, frequenter feminino genere scribit, *πρεσλαμβανομένη*.

V. 26. *tenerentur*.] Codex A. *teneretur* res. minus concinne.

V. 27. *cum Lassus ex Sursè harmonia vim*] Corruptissimi hîc sunt codices omnes. Vnus; *lassus ex sursè armonia vir*. Alter; *lassius ex sursè ermionea vir*. Optima est emendatio: *Lassus ex urbe Hermionia harmonia vim*. Scaliger: *Lassus ex urbe Ermionea, harmoniacam vim*. Non male Grotius: *cum Lassus exorsus Harmonia vim*.

V. 28. *tria tantum ei genera*] Vterque scriptus argute; *tria tantum*

mei genera. mei, nempe, *Harmonia*. quæ pag. 179. v. 12. inquit: *Et quoniam officium meum est*.

Ibid. ΙΔΙΚΟΝ,] Codex B. ΙΔΙΚΟΝ. ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ. ΕΞΑΝΓΕΛΤΙΚΟΝ. quod. Alter, ΤΔΙΚΟΝ. ΑΠΑΡΓΑΣΤΙΚΟΝ. ΕΞΑΝΓΕΛΤΙΚΟΝ. Excusus pessime, *είδικόν, έργασικόν, υπερεργασικόν*. Illarum optima est lectio Codicis B. quam edimus. Per *είδικόν* autem seu *είδικόν*, intelligo Musices partem contemplativam. nisi pro eo *θεωρητικόν*, legendum statuamus. Nam & hæc ex Aristide desumpta esse, arguunt binæ reliquæ partes, & in primis paginæ 182. v. 3. tres τῶ ἐξαγγελικῶ partes, ex Aristidis pag. 8. v. 17.

V. ult. ΠΡΑΚΤΙΚΟΝ est *quidam materia tractus*] pro *tractatus*. Practica Musica in tractatione materię Musicæ, quæ sunt sonus, rhythmus ac verba, versatur, ut in cantu decore ac suaviter componendo exercitati evadamus. Cæterum pro *πρακτικόν* Cod. A. ΑΠΑΡΓΑΣΤΙΚΟΝ. quod scrib. *ἀπεργασικόν*. Editus male, *υπερεργασικόν*.

Pag. 182. v. 1. ΜΕΛΟΠΟΙΑ,] Quin hæc corrupta sint nullum dubium. Legendum censeo: *μελοποιία, ῥυθμοποιία, ποιήσις*. *Melopoia autem partes sunt tres*: *ᾠδῆς*, (pro quo hic inepte λέξις,) *μήξις καὶ χερῆσις*. quarum partium subdivisiones rursus adferendo perveniremus tandem ad *ποικιλίᾳ*. Quod enim Melopoiam tres illas partes habere censuerit, hoc clarissime patet ex pag. 197. v. 25. Vide

Vide Aristidem, pag. 8. v. 15. pag. 29. v. 1.

V. 2. Vterque scriptus, ΕΞΑΝ-
ΡΕΑΤΙΚΟΝ. Editus perperam, ἐκ-
ρελκόν. v. 3. optime tres illæ partes
in omnibus codicibus leguntur. Vi-
de Aristidem pag. 8. v. 17.

V. 4. *inferius*] Codex A. *interius*.

V. 7. *Omni vox*] Hæc vertit,
quamvis liberius, ex Aristidis pag. 7.
v. 16.

V. 8. *Divisum*] Minus perspicue
vertit Græcum, διαιρεμαλκόν. Me-
lius Vitruvius.

V. 11. *ut pronunciandi modo*] Sic
perperam omnes. pro *ut lege quo*.
Aristides pag. 7. v. 25. ἡ τὰς τ' ποιη-
μάτων ἀναγνώσεις ποιέμεθα. v. 13. cor-
rige, *nominatur*.

V. 14. *Harmonica*] Sic optime u-
terque scriptus. Infulse editus, *Har-*
monia.

V. 16. *tertiā de Systematis*] Sic
recte scripti. Male editus in textu,
Diaſtematis; in marginem rejecta ve-
ra lectione, quæ est, *Systematis*.

V. 18. *de Modulatione, quam Melo-*
pæiam vocamus.] Si vel ex nullo alio
loco incitiæ, vel negligentæ, con-
vinci Martianus posset, ex hoc certe
non video quomodo non possit. Ver-
ba clariora sunt quam ut interpolata
ea censeamus. Latino *modulatio* re-
spondet Græcum μελωδία, non au-
tem μελοποιία.

V. 21. *Phthongos*] Codex A. *Prog-*
gos. & v. 24. *proggos*. Quas scripturas
ex Græcis φθγγίς, φθγγίς, manasse
est evidens.

V. 22. *Verum phthongus dicitur*]
Aristides videatur pag. 9. v. 17.

V. 23. *intentio, quam dicimus ta-*
ſin.] Sic uterque scriptus hic & v. 30.
Editus, *intensio. taſin*. Deinde uter-
que, *qua vox consistit*. ut & pag. 184.
v. 14. Editus male, *in qua vox persi-*
ſtit. Hæc autem verba sunt ex Ari-
stide, pag. 8. v. 26.

V. 24. *Sonos phthongos vel specia-*
tim, vel generaliter appellamus.] Sic
codex B. Alter ut editus; nisi quod
pro *generatim* quoque habet *genera-*
liter. Hæc autem & sequentia, cum
obscura sint & corrupta, breviter ex-
plicabimus. *Phthongos sonos vel specia-*
tim, (τῇ δυνάμει, *potestate*, quomodo
octodecim in singulis sunt generi-
bus) *vel generaliter* (τῇ τάδι, *intentione*,
quomodo infiniti soni existunt)
appellamus. Sed generale vocabulum
(sonus, quod infinitis æque compe-
tit. ut & ipse Martianus docet p. 183.
v. 1.) *speciales* (illi octodecim in quo-
que genere solum) *habent*. (adeo ut
ex reliquis innumerabilibus nulli id
tribui soleat.) *qui* (soni) *δυνάμει*
Graja voce perhibentur. Sic legendum
censeo. sic explicandum. Codex B.
legit: *specialia habent, qua idiotera*.
Reliqui: *habent & specialia, qua idio-*
τη. Vocabulum *ιδιότης* hic plane est
ineptum. Videri tamen possit ex A-
ristide conformatum, qui pagina 9.
v. 3. ἡ δὲ, inquit, τῆς μελωδικῆς,
φθγγίς *ιδιως καλεῖται*. Sed an pro-
pterea sonus *ιδιότης*, ut illi octodecim
soni *ιδιότητες* adpellentur? Nullum
sane hujus adpellationis vestigium
apud

apud ullum Auctorem. Præterea scribi debuisset: *speciales habent*, qui *ιδιόμεις*. Pro illo autem reposui genuinum vocabulum Musicum, *δυναμεις*, ab omnibus antiquis, & vel in primis Aristoxeno, usurpatum. Hanc meam emendationem confirmant sequentia.

V. 26. *Vt si quemadmodum*] Ita uterque scriptus. Editus perperam; *Vt si is punctus*. Corruptus hic locus est, & difficillimus. quem explicabo. *Vt si*, (audito vel lecto vocabulo) *quemadmodum nobis scribendum sit*, (quas literarum potestates, τὰ στοιχεῖα δυναμεις, quos ductus adhibere debeamus in illo exarando) *cogitemus*. Plane enim vocabulum *δυναμεις*, quod præcesserat, explicare voluit: ut etiam ex his adjunctis est evidens. *Ita hac virtus phthongi docet*, (exempli gratia, mese, nete diezeugmenon, proslambanomenos) *quid acuminis exercere debeamus, vel quid lenius remittere*.

V. 29. *Verum ex illis alia faciunt*,] Codex B. *illis*. alter, *istis*. editus, *his*. Hæc autem male cum præcedentibus cohærent. ut locum hunc mutilum censeam. Neque etiam transpositione juvari potest. Porro cum hoc Aristides non habeat; quem tamen etiam hoc loco vertisse deprehenditur; sed Aristoxenus; illum pagina 8. v. 28. mutilum censeo. Ita autem Aristoxenus pag. 11. v. 25. *Atque ex his*, inquit, *quæ diximus, planum est, & remissionem esse diversum quid à gravitate, ut faciens ab eo quod*

fit: intentionem quoque ab acumine, eodem modo.

V. 30. *vel gravitas*,] Ita Codex B. & præcessit, *vel remissio*. Reliqui, *& gravitas*.

Ibid. *Productio*] Male sic vertit Græcum, *ἐκτίσις*. nisi quis perperam pro *Intentio* id irrepsisse putet; quod hic recte præcedit. Versa autem hæc sunt ex Aristide, pag. 8. v. 31. *Epitasis, anesis*, Latinis literis exarata erant in utroque scripto.

V. 33. *seriumque*] Codex B. male, *serumque*. & utriusque glossæ, *tardum*.

Ibid. *Fit autem soni gravitas*,] Hæc ad verbum vertit ex Aristidis pag. 8. v. ult.

Pag. 183. v. 2. *per singulos tropos XXVIII.*] Sic omnes codices. Scribendum tamen videtur, *XVIII.* quamvis Aristidem secutus videri possit, qui pag. 9. v. 21. vigintiocto recenset. Alias enim addendum fuisset, *trium generum conjunctim*. Confirmant quoque hanc emendationem verba sequentia: *quorum nomina superius memoravi*. videlicet pag. 179. v. 29. ubi vide.

V. 6. *extrinsecus velut acquisitus*] Ita ambo scripti. Excusus male, *extrinseco*. Ibidem pro *media* malleum Græcum chordæ nomen, *meses*. quod sensum evidentiorum reddit.

V. 12. *χρωματικῇ*,] Omnes perperam *ΧΡΩΜΑΤΙΚΟC*. Sic v. 15. 16. & 32. Scriptos & excusum emendavi, qui legunt; *Enarmonius, Chromaticus, itemque Diatonus* (Scriptus

ptus uterque hoc ultimum recte, *Diatonos*.) Quippe vocabula, Enarmonios, Diatonos, sunt feminini generis. v. 11. verbum est restituendum videtur. *Principium vero est* $\epsilon\nu\alpha\rho\mu$. Quod Grotii MS. addit, $\alpha\lambda\gamma\tau\omicron\nu\theta$, nescio ubi ponere debeam. Longe melius à reliquis id abest; quia etiam v. 16. sequitur.

V. 21. *sui similes*] Codex B. *sui simili usu*. alter: *suis similes*. cum glossa: *vel, simili usu*. Nullo sensu. Vide Notas in Aristidem pag. 211. Porro hic & seq. versu perperam editus, *trachordorum*. quod & Grotius ex aliis libris corrigit.

V. 25. *gravis modi finis est*,] Vocabulum *modus* hic pro *modulatio* usurpari certum est ex v. seq. ubi idem dicitur, *gravis modulatio*. Nec sequentia permittunt, ut per gravem modum intelligatur Hypodorius. Errat itaque hic cum patre suo Grotius. Cæterum mese ultima est respectu proslambanomeni, ut nete, respectu menses. Est itaque post mesen hic ordo: ultima, penultima, tertia ab ultima, suprema. quæ mese. Vide notas ad Aristid. pag. 212.

V. 28. *mese est*.] Editus, *mesen notat*. Scriptorum lectiones corruptas vide in Notis ad Aristidem, pag. 211. præterea Martianum, pag. 188. v. 27.

V. 30. *illa chorda*] Sic Codex B. *chorda* à reliquis abest.

V. 32. θ $\alpha\lambda\gamma\tau\omicron\nu\theta$,] π θ abest à Codice B.

Pag. 184. v. 3. *adjungitur*;] Sic &

recte scripti. Male in margine Grot. edit. *producitur*. Porro pro, *prima complevit*, Grotius laudat MS. sui lectionem: *cum prima complevit*. Ego π *cum* melius à cæteris abesse censeo.

V. 5. *satis proximum sonus*] Sic probe uterque scriptus. Editus, *sonum*.

V. 7. *unde divisarum*] Sic Codex A. quia etiam præcedit, *divisarum tertia*. Codex B. *dijunctarum*. Perperam editus; *conjunctarum*.

V. 8. *Sonus vero divisarum*] Satis inepte.

V. 9. *à media fine*] Sic recte uterque scriptus. Editus perperam, *medii*.

V. 12. *fastigiatur*.] Sic Codex A. & editus. Codex B. *fastigatur*.

V. 13. *phthongon*] Sic bene Codex B. alter, *proggon*. quomodo in illis duobus scriptis ferme semper legi, supra est notatum.

V. 15. *alii βαρύνοντες*.] Addunt Codex A & editus, *nominantur*. alter id verbi rectius omittit. Sequitur enim, *perhibentur*. Sed idem B. optime addit: *alii* ΟΚΟΠΥΚΝΟΙ. quod ut editum, corrigendum. Sic & Grotii MS.

V. 20. *inpositione*] Sic recte Codex B. Reliqui male, *impositionem*. ut & Grotius notavit.

V. 26. *longiora*,] Sic Codex B. & editus in margine. Reliqui, *largiora*.

V. 27. *horum alii*] Sic probe Codex B. alter, *his alii*. scribendum, *ex his*. Editus male, *hi alii*.

Y y

V. 28.

V. 28. *Verum primi*] id est, *παρὰ τοὺς ἀρχαίους. prioribus*, id est, *ὑποτάκταις. Subnectantur.*] Sic uterque. Editus, *subnectuntur.*

V. 31. *Horum*] Sic Codex B. alter & editus *perperam*: *Hi vero alii.*

Pag. 185. v. 5. *plurimum*] Sic uterque scriptus. Vilitatis tamen cum edito legetur, *pluribus*; quod etiam Aristidis ἀλέοσι respondet.

V. 6. *per conjunctionem*] Legendum, *per communionem*. Codex B. hic in margine: id est, *quantitatis vel magnitudinis vocum*: sed hoc interest *inter systema & spatium*, quod *spatium inter duos sonos vel III. vel IIII. invenitur stium plus*; *systema autem non minus quam in dia pason*. Sed nihil bonæ frugis hæc habent. Non tantum Martianum; qui vel ipse hæc ignoravit, vel saltem est corruptus; non explicant; sed & per se plane sunt erronea.

V. 7. *secundum morem*] Pro *secundum* mallet *per*. ut alias ubique particulam *π* interpretatur, & hic quoque præcessit.

Ibid. id est, *π ηδ θ*.] Sic uterque MS. Editus nude, *κατ' ηδ θ*.

V. 11. *in diastematis*] Sic probe scripti. etiam Grotii. Editum, *in diastemate*.

V. 18. *proportionem*] Vterque scriptus; & editus in margine: in textu autem, *rationem*. v. 19. *pro conhibentia* legendum esse *convenientia*, etiam vidit Grotius.

V. 28. *de quattuor*] Lego, *per*, vel *ex quattuor*. ut etiam est v. penult.

V. 30. *concinis*.] Sic Codex B. alter, *concinet*. Editus, *continetur*, minus bene.

V. ult. *tonos duo semis*.] Probe uterque Scriptus. male editus, *tonos 2. & semis*. Sic pag. 186. v. 3. *tonos tres semis*: ubi editas rursus & infarcit. Ita & v. 9. v. 12.

Pag. 186. v. 2. *quattuor ad tres*.] Sic Codex A. v. 11. *octo ad tres*.

V. 4. *diefis bis septem*.] Vterque scriptus; *diefis XIIII*. v. 5. *τὸ sunt* ex Codice B. addidi.

V. 6. *geminat*.] Sic scripti. editus, *duplicat*. quod etiam scripti illi habent v. 9. V. 7. *unum ad duo*, Codex A. v. 8. editus, *& spatorum*. τὸ & scripti omittunt. v. 9. editus, *diefisque*.

V. 10. *in diplasi & diametri regula*.] Hæc lectio, si ulla, depravata est & insulsa. Rescribo: *in diplasi epiditrita ratione*. Possēs quoque; *in diplasi epidimoira ratione*: sed minus usitate. Scholium hîc rursus addit æque ineptum Codex B. *Habet enim octonarius tertionarius bis & ejus duas tertias partes, quas diametrum appellat, vel diametri regulam*. Nam ubicunque binarius fuerit, *diametrum dicitur. quia per binarium omne diametrum .i. medium dividitur*.

V. 13. *tetraplantur*.] Sic omnes; minus tamen bene. mallet, *quadruplicantur*. quod verbi est v. 6.

V. 16. *tetraplasia*] Omnes, *tetraplasi ratione*. Id formatum putarunt barbari homines, ut v. 10. *diplassi*. & v. 17. *epogdoi*.

V. 18.

V. 18. *Vbiq̃ue* (in omni hac computatione) *diesin in enarmonio*] Delectâ vocolâ in, quâ est præcedentium duarum literarum repetitio, lego: *diesin Enarmonion.*

V. 20. *ex multis modis constans,*] Grotius ex MS. *magnitudo vocis constans.* deletis tribus vocolis. Sed ita majoribus difficultatibus implicabimur. De hac locutione vide Notas ad Aristidem pag. 225.

Ibid. *quod*] Codex B. Reliqui, *quæ.* *perperam.*

V. 22. *& in diastematis memoravi,*] Certe non omnia. Inspice Aristidem. Particulam *&* addidi ex Codice B. Idem *praterream.* pro quo reliqui, *praterreo.*

V. 24. *quem* *οεσλ.*] Sic uterque scriptus. Editus voce auctius; *quem* *Græce* *οεσλ.* quam inferctam puto.

V. 25. *omne conficitur.*] Ita omnes inepte. Lego, *ex omnibus* (*δὲ πᾶσι*) *conficitur.* vide v. 8. v. 11. & pag. præcedente v. 30.

V. 26. *tenditur.*] Vterque scriptus. Editus, *disenditur.*

V. 28. *tertiam*] Omnes *perperam,* *tertium.* Mirum in scriptura adco manifesta errari potuisse.

V. 29. *diatonum*] Mallem, *diatonon.* ne quis neutrius generis id putet.

V. 30. *in neten*] Sic recte Codex A. alter male, *in tertiam.* Editus, *in nete.*

V. pen. *exurgit.*] Codex A. *excurrit.* non male.

Ibid. *à media, excellendum*] Sic

quoque recte distinctus erat Codex B. at male editus.

Pag. 187. v. 2. *Tetrachordon*] Omnes *perperam,* *Tetrachordos,* Grotius legit; *Tetrachordos est* *ἰν. chor-darum.* Non vidit ineptum esse illorum verborum sensum. Consule Notas nostras in Aristidem pag. 230.

V. 4. *Et enarmonion*] Ita Codex B. & v. 8. uterque. reliqui *π* & hîc non agnoscunt.

V. 5. *pluribus spatiis,*] *Perperam* Grotius *π* *pluribus* hîc putat valere, *majoribus.* Respexit Martianus ad vocem *πικρόν.*

V. 6. *de hemitonii*] Vterque scriptus. *de* abest male ab edito.

V. 9. *ab immutabilibus*] Vterque. Editus *ab* non habet.

V. 10. *obædier*] Ita uterque hîc & pag. 183. v. 21. Editus, *obedier.*

Ibid. *per diesin, & diesin, & ditonon*] Editus mutile & depravate: *per diesin & diatonon.* Codex A. *diatonos.* Quæ restituenda sunt ut editum.

V. 12. *submittitur.*] Vterque scriptus; ut etiam in suo reperit Grotius. Editus *perperam,* *sumitur.*

V. 14. *In gravem*] Legendum censeo: *in gravitatem.* vel, *in grave.*

V. 15. *ipsis*] Rescriberem, *is ipsis;* scilicet, immutabilibus sonis, v. 9.

V. 17. *modum integrum compleat:*] id est, modulationem integram, seu totam, ut loquitur v. 11. ut indubitatum sit, vocabulum *modus* à Martino usurpari pro *modulatio.* quod notent quoque Lexicographi. Male

hic modum integrum explicaremus,
 ὅλον τέλειον ἢ πόνον.

V. 22. *recta*] Sic Codex A. & editus. Codex B. perperam, *erecta*.

V. 23. *Euthia*. & v. 24. *Anacamp-
 ptos. Peripheres*.] Hæc vocabula uterque scriptus uncialibus literis Græcis exarata habebat.

V. 26. *quadrifidos*] à quatuor & fides minus scite compositum vocabulum.

V. 27. *sex*] Perperam Codex B. VII. sed recte, *Enarmonii*. pro quo reliqui male, *Enarmonia*.

V. 28. *quarum prima*,] Male Codex B. *quarum una prima*.

V. 29. *toniaa*.] Sic emendavi utriusque scripti lectionem, *tonia*. quæ etiam in margine editi habetur. Pessime in textu, *dianonia*.

V. 30. *modos*] Sic uterque scriptus. Editus perperam, *modus*. Etiam hic pro *modulatio* accipitur. ut consideranti liquebit.

Ibid. *Enarmonion*] Scripti, literis Græcis. ut & sequentes voces, *tetartermoriam diesi*. Editus, *Enarmonia*. quod ferri potest, subaudito, divisio.

V. 31. *Illud verò*] Sic probe uterque scriptus. Editus, *In illud verò*.

V. 32. *tritemerian diesin*] Sic scripti Græcis literis. v. seq. *chroma* abest à Codice B.

V. pen. *enarmonii*] Sic probe uterque scriptus.

Pag. 188. *Tonus est spatii magnitudo*.] Dubium de quo tono hæc verba sint accipienda. quippe de utro-

que intelligi possunt, tam tono superoctavo, quam eo, qui & *τρίπτον* adpellatur: potius tamen de prior, si sequentia verba considerentur. Sin tractationis ordinem inspiciamus pag. 182. v. 17. hic agendum esset de Tonis seu Modis. Tanta hic confusio. cujus ipsum Martianum merito postulamus. Nam si vel maxime dicatur, breviter eum toni notionem explicando, & duplicem ejus significationem ostendendo, ad præcedentia lectorem remittere voluisse, quid attinebat agere de tetrachordis & pentachordis; quæ utraque, cum systemata sint, in tractatu de systemate pertractari debuissent?

Ibid. *dictum est*,] *τὸ ἐστὶν* non habet Codex A.

V. 3. *hoc est, de nota qualibet in notam*;] Hæc verba ferme ejicerem. Nisi enim largissime toni vocabulum accipias, errorem pariunt. quippe ab hypate meson ad parypaten in Diatono, non toni sed hemitonii intercedit intervallum: nempe, ut recentiores loquuntur, à *mi* ad *fa*.

V. 4. *si à jota directo in sigma jacens signa*] Sic Codex B. & in erratis correxit Grotius, cum pro *sigma* editum esset, *summa*. Sed & hæc erronea. Si hæc verba; à *jota directo*, retinere velimus, scribendum: *si à jota directo in zeta signa*: Sin verbum *jacens*, hoc modo: *si à jota directo & lambda jacente, in zeta & pi jacens signa*.

V. 5. *quanta qualesve*] nempe, magnitudines.

V. 7.

V. 7. *eloquemur.*] Sic uterque scriptus. editus, *eloquamur.*

V. 8. *singuli quique*] Sic bene Codex B. reliqui perperam, *quinque.* Pro quo saltem scribendum esset, *quindecim*, si hanc locutionem pro, *singuli ex quindecim* retinere possimus.

V. 14. *principalium principali.*] Sic uterque scriptus. editus, *principalis principalium.*

V. 15. *Verum principalium.*] Hic integrum tetrachordum excidit, quod à neutro codicum restitui miror. Grotius, seu potius ipsius adiutores, viri summi, Scaliger, Vulcanius, nec tantillum emendare potuerunt. Rescribo: *Secundum à mediarum principali ad mediam extenditur. Verum principalium & mediarum* (sc. tetrachordis) *connexum.*

V. 17. *in neten conjunctarum.*] Sic probe uterque scriptus. editus in *nete conj.* & rursus v. 18. *in nete separatarum.* Ibidem nota, quod vocabulum *neten* vertat *submedia.*

V. 20. *& quintum excellentium*] Rescribo: *& quintum est, & à nete separatarum in neten excellentium profertur.* Parum hîc vidit parens Grotii.

V. 23. *quoque quinque*] Sic uterque. editus & inserfit. & *quinque.*

V. 24. *quod & gravius.*] Ita Codex B. reliqui, *quod est gravius.* Sic pro *dicimus*, Codex B. *dicemus.*

V. 27. *in mediarum illam*] Hoc ineptum videri possit, ut simpliciter sit scribendum, *in mediam.* attamen

commodam hîc explicationem adferre possumus. Quatuor enim sunt mediæ chordæ; nimirum, suprema mediarum, penesuprema mediarum, mediarum extenta, ultima mediarum; quæ uno nomine, & καὶ ἐξωχλω, media adpellatur. Dicit itaque in mediarum illam, quæ in Lydio (exempli gratia) jota rectum habet; id est, in ipsam mediam; extendi illud pentachordum; non autem in mediarum extentam, &c.

V. 29. *per divisionem*] *ἢ διαιρέσειν.* melius, *per disjunctionem.*

V. 30. *in ultimam divisarum*] Ita correxi omnes codices tam scriptos quam editos, qui mendose legunt; *in tertiam divisarum.* neque hoc videre potuit Grotius.

V. 31. *atque in nete*] Voculam in addidi ex utroque codice. Ita autem hîc legendum: *atque à divisarum extenta in neten excel.* ut v. 25.

V. penult. *asserere, quadam*] Sic probe uterque scriptus. editus, *asserere quosdam.* Pro *tetrachorda* plane legendum, *pentachorda.*

Pag. 189. v. 2. *adquisitum in omnibus quidem aliis collocari;*] Hæc & quæ sequuntur revera obscura sunt, quibus an lucem aliquam adferre possim, videbo. Dubitatio proposita hæc est: Tetrachorda ab hemitoniiis incipiunt. cur non æque pentachorda? Mediocriter in Musicis exercitatus responderet: quia illo modo pentachordum quidem erit, seu quinque chordarum systema: sed illud non conficiet dia pente; uti tetra-

chordum, dia tessarōn. Si enim pentachordum incipiat ab hemitonio, in acumen progrediendo, bina in illo hemitonia ponentur. Hoc docere vult Martianus. Verba illius ita explicarem: Adquisitum in omnibus quidem aliis consonis intervallis, nempe, in pentachordo, octachordo, hendecachordo, dodecachordo, pentecædecachordo, collocari; at in tetrachordis collocari non posse, quod soni hujusmodi consequenter sumti, tetrachorda (ut ex enarmonio genere & chromatico est evidens) non conficiant, quæ dia tessarōn consonent.

V. 4. *semper ab hemitonio*] nempe in genere Diatono, & Chromatico tonizo. quæ limitatio est addenda. Porro v. 3. Codex A. *fiunt*. reliqui, *sunt*. v. 4. Probe Codex B. *ducuntur*. male alii, *dicuntur*.

V. 5. *nec tamen*] Vterque scriptus *tam*. quod legendum, *tamen*. editus male, *tam*.

V. 6. *videatur*,] Sic uterque scriptus. attamen melius excusus, *videantur*.

Ibid. *apponitur*.] Glossæ A. *adquisitus*. non male.

V. 10. *ut ab Enarmonio genere aut in Chroma, aut in Diatonon*:] Sic optime Codex B. & ex MS. Grotius. reliqui perperam: in (Codex A. *ab*) *Enarmonio*, *aut in Chromate*, *aut in Diatono*.

V. 11. *vel per systema, ut*] Sic probe Codex B. reliqui male, *aut*. Quæ sequuntur; à principali principalium

si forte in subprincipalem, aut in aliud forte systematum; aut, tanquam inepta, expuncta mallet. Harmonicorum nullus ita loquitur. Euclides & Bryennius simpliciter: *Transitus per systema est, cum ex conjunctione in disjunctionem, aut vice versa, fit mutatio*.

V. 14. *in alium tropum*] Sic quoque recte uterque scriptus. Grotius perperam MS^u. lectionem laudat; *in alium locum*. Quamvis enim tonus vocis locus definitur, illud tamen vocabulum hic plane est alienum.

V. 15. *vel per modulationem*,] Sic insigni errore omnes Codices, quem tamen non male ipsi Martino tribuimus, qui Græcum *μελωδία* illo Latino vertit, ut supra pag. 182. v. 18. Legendum; *vel per melopœiam*. quod ex sequentibus est certum. Vide Euclidem pag. 21. v. 16. Bryennium lib. 1. cap. ultimo.

V. 17. *De genere modulandi*.] Partium Harmonices, quas pag. 182. proposuit, ordo requirit, ut agat de Melopœia. quod vocabulum etiam recte sequitur. Sed modulandi genus hic vocat quod Græci, *ῥυθμιολογία*. Sic Aristides pag. 29. v. ult. Modos melopœiæ genere facit tres, Nomicum, Dithyrambicum, Tragicum. Vel etiam illas melopœiæ species ita vocat, quas Aristides tradit pag. 28. v. 32. & ipse hic v. 21.

V. 19. *effectæ*.] Codex B. male, *effectæ*: cum glossa, *aptata*.

V. 22. *Et hypatoides*] Sic uterque scriptus. ab edito abest vocula &.

Ibid.

Ibid. *per graviores sonos*] Melius Codex B. *gravioribus sonis*.

V. 23. *dithyrambica*] Codex B. alias optimus, ΑΙΠΙΑΡΑΙΑΜΒΙΚΑ. Pinguis ac crassa plane hæc lectio; quam æque pingui glossa, à rustico tantum stomacho concoquenda, efferlit. Ita autem in margine: *Pinguis iambica, qua non sunt graves sicut ypatoides, nec sunt acuta, sicut netoides*. quæ verba, si pro *pinguis iambica*, substituas *dithyrambica*, sana sunt, & tenui Musicorum stomacho convenientia.

V. 27. *homologica*.] Codex A. *comiologica*. alter, *comiologica*. cum glossa æque inepta, *comædiis convenientia*. & idem in margine: *vel omologica, i. similem habentia rationem secundum quod est res*. quæ aliquanto est melior.

Pag. 190. v. 6. *modorum*] id est, modulationum. Glossæ B. *tonorum vel specierum in pedibus*. male. Idem v. 10. & 11. *perperam, rhythzomenon*.

V. 11. *materia est*] Vterque scriptus. editus, *est materia*.

V. 12. *aut species*] Sic probe scripti. editus, *ad*. Species hic idem quod, *forma*. quæ formam dat cantui, cum modi sint materia. Vide pag. 197. v. 31. Aristidem pag. 43. v. 12.

V. 14. *sicut*] Codex A. *sicuti*.

V. 16. *Tactu, ut*] Sic scripti. editus, *Tactu vero, ut*.

Ibid. *nobis*] An Harmonicæ narranti, ut v. 2. *nostri*?

V. 17. *Rhythmice*] Codex B. in-

fulse, *ritmizete*. supra scripto, *numeri inquisitione*.

V. 22. *dictus accidere*] Sic uterque. Glossæ B. supra *dictus* scriptum habebat, *sc. est à me*. Editus, *dicti sunt accedere*.

V. 24. *socia*] Sic uterque. Editus, *sociata*.

V. 26. *arsin ac thesin*:] Vterque scriptus. Editus, *arsin & thesim*. minus bene.

Pag. 191. v. 1. *Sextum*.] Codex B. *Sextum est*.

Ibid. *de conversionibus*.] *ὡς μεταβολῶν*. Sunt enim plures. ut videre est apud Aristidem pag. 42. v. 19. Idem vocabulum pag. 182. v. 17. vertit, *Commutatio*. & pag. 189. v. 9. *Transitus*.

Pag. 191. v. 7. *aut per spatium*] Sic Codex B. à reliquis vocula *per* abest.

V. 8. *per incipientem*] Sic probe Codex B; reliqui male, *incipiente*.

V. 11. *aut duplum*] Hæc est lectio Codicis B. reliqui vocula auctius, *aut duplum est*.

V. 12. *profertur*] Codex A. *proferetur*.

V. 15. *dividitur; hic etiam*] Sic uterque scriptus. Vocula auctius editur: *dividitur: ita hic etiam*.

V. 17. *enrhythmia*] Ita Codex B. Male editus, *enrythmica*, hic & v. 19. Sic uterque seq. versu recte, *arhythmata*, ut & v. 21. V. 18. male Codex B. *rhythmioide*.

V. 20. *vel in aliis*.] Codex A male, *& in aliis*.

V. 24.

V. 24. *strongyla*.] Codex B. *stringila*. A *stringilla*. uterque male. Editus bene Græcis literis, *στρογγύλα*.

Ibid. *peripleo*.] Hanc lectionem restitui ex pag. 34. v. 2. Aristidis. Uterque scriptus veræ proximam habet, legendo, ΠΕΡΙΠΛΕΟ. Pessime editur hic & v. 26. *πεπλεόμυα*. at in margine aliquanto melius habetur, *πεπλέα*.

V. 32. *elevatio*.] Sic male hic omnes. Scribendum, *elatio*. quod recte ubique sequitur. Quamvis Latinus sit, *sublatio*. quod aliis auctoribus pro isto usurpatum.

Pag. 192. v. 1. *Compositi*] Male Codex B. *compositos*.

V. 2. *pares*.] Uterque Codex cum glossa, *epiriti*. bene.

V. 8. *atque illa, qua*] Sic Codex A. & editus. at B. *atque alia, quia*. Idem, *esse* sc. *possunt*. expuncto verbo, *nominamus*.

V. 10. *oppositionem*] Sic uterque scriptus recte versum habet vocabulum *ἀντίθεσιν*, ex Aristidis pag. 34. v. 30. Sed & omnes recte pag. 193. v. 21. Editus hîc, *oppositum*.

V. 14. *quæ alias Dactylica*.] Ita hîc & sequentibus binis locis pro *alia* scribendum esse videram. comprobant eam scripturam deinde uterque scriptus. v. 15. Codex A vocula auctius legit, *alias duplicia*. Idem v. 20. *tres* pro *tria*.

V. 20. *modum facit*.] Hanc lectionem, quam uterque scriptus habet, genuinam cenleo. Græcam enim loquendi rationem, ὁ δὲ δ. *ᾧ*

πὸν 7, expressit. Editus, *modum faciunt*. πὸ *modum* glossæ B explicant per *mensuram*.

V. 21. *Dicemus*.] Uterque scriptus. Editus, *dicimus*.

V. 22. *aquali*] Sic optime scripti. Editus, *aqualia*.

V. 23. *geminum*] Male Codex A. *generum*.

V. 24. *diplasion*] Sic scripti. Editus, *diplasionum*.

V. 26. *five unus ad duo*.] Sic probe Codex B. reliqui male, *unius*. Idem seq. v. *memoratum*, ubi male reliqui, *memoratur*.

V. 29. *tres sunt*.] Ita Codex A. alter, *tres erunt*. Editus, *tria sunt*.

V. 30. *ratione*] Ita recte scripti. Editus, *rationem*.

Ibid. *qui fit ad tres quattuor*.] Sic uterque scriptus. Editus, *tria*. Hic voculâ additâ legerem, *qui fit ut ad tria quattuor*. sicut præcedit v. 29.

V. 31. *redeamus*.] Sic Codex B. reliqui, *recurramus*.

V. ult. *arsin & thesin*] Sic scripti. Excusus minus bene, *arsim & thesim*.

Pag. 193. v. 2. *à pentasemo*. Ita uterque scriptus. Editus, *ab pent*.

V. 3. *numero*.] Sic scripti. male Editus, *numeri*.

V. 6. *memoravimus*.] Hæc proba est utriusque Codicis lectio. male Editus, *numeravimus*.

V. 10. *aliquando in numeros*] Hunc locum ita optime restituit uterque scr. Codex B. *ἐξασεμο*. A. *exemo*. quod facile correctum. Editus mutilè, *aliquando in numero accipere debemus*.

V. 12.

V. 12. *At vero*] Male Codex B, *aut vero*.

V. 15. *Periodos*] Sic scripti. Editus, *Periodus*. v. 16. pro *quique* Codex A. *quinque*. & *pares*, quod etiam editus in margine habet, pro *impares*.

V. 21. *per antisthesin*,] Sic recte uterque scriptus.

V. 22. *in sequentibus longe potioribus*;] Sic probe Codex B. Editus, *aut in sequentibus longe prioribus*. Codex A non habet particulam *aut*. *potioribus* explicandum est, *majoribus*. v. 23. Editus, *in sequentibus*. ubi vocula *in* rursus abest à Codice B.

V. 24. *sufficere*] Addit Codex B. *quod vocatur monocolor*. Ex glossa id irrepsisse puto. Idem v. 25. *compleendum*.

V. 32. *disemus huius*,] Male Codex A, *huic*.

V. 33. *brevior*] Græce, ἀπλῆς. ut major, διπλῆς.

Pag. 194. v. 1. *quia ipsa assiduitas*] Quis hæc Martiani esse negabit? & quis non dicet esse inepta?

V. 4. *deceat, ne*] Sic scripti. Editus male, *nec*. v. 5. *oportet* male abest à Codice A.

V. 7. *aptatur*,] sc. *pyrrichius*. Sic Gl. B. male Codex A. *aptantur*. & v. 8. *compensent*.

V. 9. *quadrisemo*] Gl. B, supra-scriptum habebant, sc. ἀ. v. 10. *minor* aberat à Codice A.

V. 19. *ut utroque*] Male Codex B. *ut in utroque*.

V. 21. *apo mizonos*] Sic uterque

scriptus. & seq. v. *appellafonos*. Editus Græcis literis hæc exarata habet, ut & pag. 196. v. 10. *iambizjn*.

V. 23. *copulatur*.] Codex B: *componatur*. v. 25. Codex A. *subjungitur*.

V. 25. *Major verò, qui*] Sic probe scripti. Editus infercto verbo, *Major verò dicitur*.

Pag. 195. v. 11. *Orthius*] Codex A vocula auctius legit, *Orthius verò, qui*.

V. 14. *aliquam*] Ita Codex B. reliqui, *quandam*. v. 15. pro *reliquis* male Codex A, *reliqua*.

V. 23. *provenit*.] Glossæ B. *percurrit*. v. 25. *unum* male ab eodem abest.

V. 25. *bisdem*] Sic scripti. editus, *iisdem*.

V. 28. *recipiet*,] Ita excusus. Codex B. *recipit*. alter, *recipiat*.

V. ult. *ab iambo*] Particula *ab* à Codice B male abest.

Pag. 196. v. 12. *venena*] Sic Codex B. alter, *venena*. Excusus, *venenum*.

Pag. 198. v. 3. *conticuit*.] Perperam Codex A, *continuit*.

V. 4. *Cymefin*] Gl. A. *species est carminis*. At omnino legendum, καίμῃσιν. seu Latinis literis, *cæmefin*. ut observavit Meursius. Scholiastes Theocriti: τῶν ἐπιθλαμίων πινὰ μὲν ἀδείαι ἐπείγεις, ἀλέγῃαι καὶ κοιμητικὰ, ἀπὸν εἰς μέσης νυκτὸς ἀδρασί· πινὰ δὲ ὀρεθρα, ἀ καὶ παραγορεύειαι διαχευικά.

V. 6. *Habes*] Sic uterque scriptus;

Zz

ptus; & editus in margine. qui in textu, *Tantum*.

V. 7. *Miscillo*] Gl. B. *vario*. For-
san scrib. *miscilla*.

V. 10. *Sic*] Codex B. reliqui, *Sit*.

V. 13. *deosque*] Vt Mercurium,
Iovem. Hæc est utriusque scripti
proba lectio. Editus, *deasque*.

V. 16. *bile*,] Codex A male,
vili.

V. 18. *comis*,] Sic scripti, cum
glossa, *pulchra*. Editur, *comes*.

V. 21. *Lurgis*] Ita scripti. Gl. B.
improbis, *gulosis*. Gl. A. *gluttonibus*.
Editus, *Iurgis*. quod Grotius pro *Iur-*
gis, id est, *Iurgis* positum censet.

V. 23. *ipsoque*] Male Codex B.
ipso. Ibidem, *bombinatorem* legit ut-
terque scriptus. Editus, *bombinator*.

V. 25. *videt*.] Codex A male,
vidit.

V. 27. *Parvo obsidentem*,] Sic re-
cte Scripti. quomodo & Scaliger
scribendum viderat pro *obsidem*, quod
editur.

V. 28. *Nictante*] Sic bene Co-
dex A. alter, *Nictantem*. Editus,
Nictanti. Deinde Codex B. *somno-*
lentam.

V. 30. Codex A. *Decentem*. &
posset. Hunc versum transposita vo-
ce sic restituo:

Decente quando haurire possem poculo.

V. 31. *quem*] Sic Codex B. edi-
tus, *que*. v. 32. male Codex A, *Se-*
cute.

V. ult. *de Harmonia*] Sic male
Scripti. Legendum, *de Musica*. ut
recte est pag. 165. non autem, *de*

Harmonica. quippe duas primarias
Musice partes, *Harmonicam* &
Rhythmicam, pertractavit.

ADDE ad Aristidem. p. 68. v. 8.
καθ' ἢ ὁ θεὸς παλαιὸν σὺν ἐν πολίῃαις
νέας ἡδοναῖς ποι δοκιμάζει.] Locus est
lib. III. de Republ. haud procul à fine,
quem, quod illustrem eruditivæ Mu-
sicæ usum monstret, hic adscribam.
σὺν (ὡς δ' ἐγὼ) καὶ τελεῖται εἶδους τῆ
τῆς γοητείας ἀμύλλαν ποιηλέον; καὶ θα-
λέον, ὥς περ σὺν παλαιῇ θη' σὺν ψόφῳ
τε καὶ θορύβῳ ἀγνοῖες σκοπεῖσιν εἰ φοβε-
ροί· ἔτω νέας ὄντας εἰς δέμαϊ ἀτὰρ κε-
μιστόν. καὶ εἰς ἡδοναῖς αὐ μετ' ὁληλέον.
βασανίζοντας πολὺ μᾶλλον ἢ χρυσὸν ἐν
πυρὶ, εἰ δυσγοητέλιον καὶ διαγῆμων ἐν
πᾶσι φαίνεσθαι. φύλαξ αὐτῶν ἀγαθός,
ἢ μουσικὸς ἢ ἐμάνθανεν, ὀρθρὸν τε
ἢ διαγῆμοσιν ἐαυτὸν ἐν πᾶσι τέτοις παρί-
χων. οἷον δ' ἂν ὦν, καὶ ἐαυτῶν ἢ πόλει
χρησιμώτατον εἶν. ἢ τὸν αἰετὸν τε πα-
σι ἢ νεανίσκοις ἢ ἐν ἀνδράσι βασανίζο-
μενον, ἢ ἀκήρατον ἐκβαίνοντα, κατὰ
σαλίων ἀρχόντα τῆς πόλεως ἢ φύλακα.
& πᾶσι δολέον ἢ ζῶντι ἢ τελευτήσαντι,
ταύτων τε ἢ τῶν ἀπὸ μνημείων μέγα-
σα γέρε λαγχάνοντα· τὸν δὲ μὴ τοιοῦτον
δοκιμάσειον. Vertit Serranus: Nonne
& secunda illius speciei, quam in eo er-
rore versari diximus, qui quasi sit pra-
stigiis, certamen constituendum eris?
& quemadmodum ii qui periculum fa-
cere volunt an pulli sint pavidī, ad stre-
pitum & tumultum adducunt: ita & ju-
niores per formidines quasdam & re-
rum terribiliū objecta traducendi, &
volu-

voluptates quadam offerenda, quibus melius quàm aurum in igne explorentur: ut periculum fiat an aliquis illorum exeret, qui ad solidam quandam modestiam compositus, errorum incantationibus minime irretiatur: ac proinde suipfius sit bonus custos, & ad ejus mufices, quam didicit, modulos seipsum opportunè componat atque conformet. quò si hujusmodi fuerit, & sibi & reipubl. utilissimus fuerit. Atque is qui per singularum atatum gradus, pueritia, adolescentia, & virili atatis, exploratus est, & integer atque purus ex illo examine evasit, constituendus est princeps & custos civitatis: eique & viventi discernendi bonores, & mortuo sepulchrorum, aliorumque monumentorum maxima ornamenta tribuenda: is autem qui hujusmodi minime fuerit, repellendus erit ab imperio.

Cum sæpius codices Oxon. in particularum *eis*, *es*. & *de*, *de* scriptu-

ra variarent, nec res tanti videretur, ut illud ubique indicaremus; visum deinde fuit, in unum quasi acervum collectas illas scripturas hinc adponere.

Oxon. *eis* habent ubi Scal. *es*. pag. 80. v. 7. pag. 88. v. 32. pag. 104. v. 7. pag. 107. v. 17. pag. 164. v. 12.

Oxon. *es* habent ubi Scal. *eis*. pag. 80. v. 15. pag. 95. v. 8. pag. 123. v. 13. pag. 132. v. 25.

Oxon. *de* ubi Scal. *de*. pag. 80. v. 16. pag. 84. v. 11. pag. 86. v. 14. pag. 97. v. 31. pag. 98. v. 16. pag. 106. v. 19. pag. 119. v. 33.

Oxon. *de* ubi Scal. *de*. pag. 89. v. 33. pag. 90. v. 1. pag. 97. v. 15. pag. 98. v. 19. pag. 99. v. 24. pag. 107. v. 32. pag. 125. v. 6. pag. 140. v. 32. pag. 150. v. 21.

MONΩ ΤΩ ΘΕΩ ΔΟΞΑ.

F I N I S.

